TABULÆ CHRONOLOGICÆ

AD OPTIMOS CALCULOS REDACTÆ,

ET AD PRÆFIGENDA HISTORIÆ ECCLESIASTICÆ TEMPORA APPRIME NECESSARIÆ,

IN QUIBUS TEXITUR

SERIES ROMANORUM PONTIFICUM, PATRIARCHARUM ORIENTIS, SEDIUM ALEXANDRINÆ, ANTIOCHENÆ, HIEROSOLYMITANÆ, ET CONSTANTINOPOLITANÆ:

Imperatorum cum Orientis, tum Occidentis, Regum Galliæ, Hiſpaniæ, Angliæ:

Hæreſum, Schiſmatum, & Controverſiarum, quæ in Eccleſia emerſerunt; Conciliorum cum Oecumenicorum, tum Nationalium, ſeu Provincialium, ac denique Virorum Illuſtrium, qui ſive pietate & doctrina, ſive in inſtituendis, reſtaurandis, ac propagandis Ordinibus Monaſticis, Regularibus, Equeſtribus, ac Militaribus in Eccleſia floruerunt.

AUCTORE

FR. IGNATIO HYACINTHO AMAT DE GRAVESON

Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctore, & Collegii Caſanatenſis Theologo, Ord. FF. Prædicatorum.

Adcedunt in fine locupletiſſimi duo Indices, Materiarum unus, quæ in ſingulis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Tomis continentur, alter Geographicus.

TOMUS NONUS.

VENETIIS,

MDCCLXI.

EX TYPOGRAPHIA REMONDINIANA.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

Digitized by Google

Digitized by Google

RECENTIS EDITORIS
AD
LECTOREM
ADMONITIO.

QUatuordecim iſtæ Tabulæ Chronologicæ in ceteris hujuſce operis Editionibus partim in fine præcedentis Tomi octavi poſitæ erant, partim hoc nono concludebantur. Sic autem Auctor diſpoſuerat, ne uterque Tomus in nimiam, aut diſparem molem excreſceret, ut ex duabus ipſius Præfationibus innoteſcet, quarum primam prioribus quinque, alteram novem reliquis ſuis Tabulis præmiſerat, ego vero hic utramque integram exhibeo, ne quis aliquid ab Auctore noſtro ſcriptum me prætermiſiſſe criminetur. Cum igitur ad calcem ſuperioris octavi voluminis Continuationem Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ uſque ad BENEDICTUM XIV. ipſe adjecerim, & propterea octavum illud volumen, ſi priores quinque Tabulas, ut antea locatæ erant,

atte-

Digitized by Google

attexere voluiſſem, plus æquo augeretur, viſum eſt iſtas ſuo loco movere, atque, ut Auctori maxime in votis fuerat, omnes ſimul collectas exhibere, ac in uno hoc nono volumine comprehendere. Quid hæ Tabulæ contineant, cuique uſui inſerviant, ex duabus ſequentibus Auctoris noſtri Præfationibus cognoſces. Vale.

Digitized by Google

AUCTORIS PRÆFATIO

Quinque prioribus Tabulis præmiſſa.

ABſolutis in univerſam, qua late patet, Hiſtoriam Eccleſiaſticam noſtris Colloquiis, ſperabam futurum deinceps, ut in angulo cum libro latitans, diu optata quiete, quandiu Vitam & ſpiritum ducerem, perfrui poſſem. Verum jucundiſſimum iſtud otium mihi inviderunt amici, qui iterum aurem vellicantes, me ad reſumendos conſuetos labores, obtorto quidem collo, retraxere: *Heus tu*, dixerunt, *ut quid tam cito e tabula manum ſubducis? Quorſum non exhibes eas, quas in Præfatione Operis tui promiſiſti, Tabulas Chronologicas, quæ Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Candidatorum memoriæ ſubitaneam opem, veluti de promptuario, ſuppeditare, eiſque ſtimulos ſubdere poterunt, ut per breve quoddam faciliuſque tyrocinium ad altiorem eruditionem provehantur, & longius Antiquitatis Eccleſiaſticæ iter ſuſcipere non formident? Agedum, fidem tuam in præſentia libera, & Hiſtoriam Eccleſiaſticam, quam compendioſe deſcripſiſti, accuratioribus Tabulis Chronologicis illuſtra*. In his & ſimilibus amicorum Monitis, volens nolens, acquievi tandem; vetus quippe proverbium eſt: rogando cogit, qui rogat bene meritus, maluique omnem in adornandis Tabulis Chronologicis devorare moleſtiam, quam deſciſcere ab promiſſorum fide, qua me palam obſtrinxeram. Conſulturus itaque utilitati eorum, qui Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſunt ſtudioſi, quatuordecim contexui, & ad optimos calculos redegi Tabulas Chronologicas, in quarum prima deſcribo ſeriem Romanorum Pontificum, qui a Sancto PETRO uſque ad BENEDICTUM XIII. Pontificem Maximum, nunc ſedentem, ſumma ſapientia univerſam Chriſti Eccleſiam gubernarunt. In altera Tabula Chronologica exhibeo ſeriem Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ. In tertia texo Catalogum Patriarcharum Eccleſiæ Antiochenæ. In quarta refero Patriarchas Eccleſiæ Hieroſolymitanæ. In quinta repræſento ſucceſſionem Patriarcharum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. In ſexta percenſeo Imperatores Orientis. In ſeptima Imperatores Occidentis. In octava Galliarum Reges. In nona Hiſpaniæ Reges. In decima Angliæ Reges. In undecima inſero omnes Hæreſes, Schiſmata, & Controverſias, quæ a primo Sæculo ad hæc uſque noſtra tempora Eccleſiam exagitarunt. In duodecima indico omnia Concilia, cum Oecumenica, tum Nationalia, & Provincialia, quæ ſive ad profligandas Hæreſes, ſive ad reſtaurandam collapſam Eccleſiæ Diſciplinam, fuerunt hactenus variis in locis celebrata. In decima tertia profero in medium omnes Eccleſiæ Doctores, ac Viros illuſtres, qui

in ſingulis Eccleſiæ Sæculis ad hanc uſque ætatem Doctrina, & pietate floruerunt. In poſtrema Tabula Chronologica enumero, & juxta ordinem temporum indigito, omnes Inſtitutores Ordinum tum ſtatus Monaſtici, tum Regularis. Ex his autem Tabulis Chronologicis hoc præſertim commodum lector colligere poterit, quod in illis omnia ferme, quæ in octo Tomis Colloquiorum noſtrorum in Hiſtoriam Eccleſiaſticam uberiori ſtylo, & hiſtorico more pertractavimus, unico quaſi intuitu videre poterit annis & temporibus ſingulis accommodata, ita ut, ſi plura de his ſcire deſideret, annotato ſemel anno vel Sæculo, quo res ad Hiſtoriam Eccleſiaſticam attinentes contigiſſe demonſtrant Tabulæ iſtæ Chronologicæ, facili negotio recurrere valeat ad noſtram Hiſtoriam Eccleſiaſticam, quam octo Tomis comprehenſam, & variis Colloquiis digeſtam, per ſingula quæque Eccleſiæ Sæcula perſpicuo ordine concinnare tentavimus. Ceterum, cum hæc ſecunda pars octavi Tomi noſtræ Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ in majorem, quam par ſit, molem excreviſſet, ſi has quatuordecim prælongas Tabulas Chronologicas ſimul inſerere voluiſſem, operæ pretium me tandem facturum eſſe duxi, ſi hic duntaxat quinque priores attexerem Tabulas Chronologicas, in quibus deſcribitur ſeries, ſeu ſucceſſio Epiſcoporum præcipuarum Eccleſiæ Sedium, Romanæ videlicet, Alexandrinæ, Antiochenæ, Hieroſolymitanæ, & Conſtantinopolitanæ; alias vero novem, quæ ſuperſunt, Tabulas Chronologicas, quæque exhibere debent ſeriem, ſeu Catalogum Imperatorum cum Orientis, tum Occidentis; Galliæ, Hiſpaniæ, & Angliæ Regum; Hæreſum, Schiſmatum, & Controverſiarum, quæ in Eccleſia emerſerunt; Conciliorum, quæ fuerunt celebrata; ac denique Virorum omnium illuſtrium, qui vel doctrinæ laude floruerunt, vel novos Monachorum, aut Regularium Ordines inſtituerunt; has, inquam, novem poſteriores Tabulas Chronologicas, quæ ad juvandam memoriam eorum, qui Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſtudio delectantur, haud parum conducere poſſunt, conſultius mihi viſum eſt ad ſequentem, ſeu nonum Hiſtoriæ noſtræ Eccleſiaſticæ remittere Tomum, ut ex his novem Tabulis Chronologicis in præclarum ordinem in peculiari Tomo diſpoſitis, & explicatis, uberiorem fructum poſſet haurire lector, quam ſi illas in anguſtiorem molem hic contraxiſſem. Rem igitur nunc aggredior, & a Chronotaxi Romanorum Pontificum, quæ ad probandum adverſus hujus temporis Hæreticos, perpetuam tum Cathedræ, tum Doctrinæ ſucceſſionem, ab ipſis Apoſtolis deductam, ſemper viguiſſe, & etiamnum vigere in Eccleſia Romana, maxime neceſſaria eſt, exordium ducam.

A U-

Digitized by Google

AUCTORIS PRÆFATIO

Altera reliquis novem Tabulis præfixa.

QUanquam nobis in votis maxime fuiſſet, quatuordecim Tabulas Chronologicas, quas ad præfigenda Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ tempora neceſſarias eſſe judicavimus, uno in Tomo comprehendere, eaſque ſimul collectas, ſtudioſo Lectori exhibere; hujus tamen argumenti amplitudo, quæ ad unius Tomi anguſtias contrahi minime poterat, in cauſa fuit, cur ad calcem ſecundæ Partis Tomi octavi Hiſtoriæ noſtræ Eccleſiaſticæ jam quinque priores præmiſerimus Tabulas Chronologicas, in quarum prima deſcripſimus ſeriem, ſeu nuſquam interruptam ſucceſſionem Romanorum Pontificum a *S. Petro*, Apoſtolorum Principe, uſque ad *Clementem XII.* qui nunc univerſæ Eccleſiæ clavum ſapientiſſime moderatur. In altera texuimus Catalogum Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Alexandrinæ. In tertia exhibuimus ſucceſſionem Patriarcharum Græcorum, & Latinorum Eccleſiæ Antiochenæ. In quarta repræſentavimus ſucceſſionem Patriarcharum Græcorum, & Latinorum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ. In quinta dedimus ſeriem Patriarcharum cum Græcorum, tum Latinorum, qui præfuerunt Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. Has igitur quinque priores Tabulas Chronologicas, in loco mox a me laudato, inſertas, excipient nunc continenti ordine aliæ novem, quæ ſuperſunt, Tabulæ Chronologicæ, quaſque conſulto ad huncce Tomum nonum Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ remiſimus. Incipiemus autem a Sexta Tabula Chronologica, quæ complectetur Seriem Imperatorum Romanorum uſque ad diviſionem Imperii Romani in Orientale, & Occidentale, & deinde poſt factam illam diviſionem, ſubjiciam ſucceſſionem Imperatorum Orientis uſque ad *Conſtantinum* hujus nominis XI. quo imperante *Mahometes II.* Turcarum Imperator anno MCCCCLIII. Chriſtianorum in Oriente invaſit Imperium, quod etiamnum ab illis Barbaris poſſidetur. Septima Tabula Chronologica ſingulos ordine percenſebit Imperatores Occidentis, dabitque etiam ſucceſſionem Conſulum Romanorum ab anno primo Æræ Chriſtianæ, ſeu Natalis Vulgaris Chriſti uſque ad *Baſilium* Juniorem, qui

Digitized by Google

anno Chriſti DXLI. ultimus privatorum Conſulatum in Oriente geſſit. In octava erunt Reges Galliæ. In Nona, Reges Hiſpaniæ. In decima, Reges Angliæ. In Undecima, omnes Hæreſes, Controverſiæ & Schiſmata, quæ in Eccleſia ab ejus primordiis ad hanc uſque ætatem emerſerunt. In Duodecima, omnia Concilia tum Oecumenica, tum Nationalia, ſeu Provincialia, quæ ſive ad extirpandas Hæreſes, ſive ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam, variis in locis fuerunt celebrata. In decima tertia locum ſibi vindicabunt omnes Viri inſignes, qui eximia doctrina ac ſingulari pietate Eccleſiam illuſtrarunt. Poſtrema, ſeu decima quarta Tabula Chronologica, Lectori ob oculos ponet egregios illos Viros, qui Statum ſeu Monaſticum, ſeu Regularem, novis inſtitutis Ordinibus de Eccleſia optime meritis, nobilitarunt, inſtaurarunt, ac longe lateque propagarunt. Hæc autem omnia, de quibus in Colloquiis noſtris in univerſam Hiſtoriam Eccleſiaſticam lato calamo diſſeruimus, hic, ne in immenſum diffundamur, indicare duntaxat, & quaſi digito monſtrare abunde ſufficiet, quia ſi lector plura de his ſcire aveat, annotato ſemel anno, vel ſæculo, quo res, ad Hiſtoriam Eccleſiaſticam ſpectantes, accidiſſe oſtendunt Tabulæ iſtæ Cronologicæ, poterit nullo negotio adire ac conſulere noſtra Colloquia, quæ in univerſam Hiſtoriam Eccleſiaſticam per ſingula quæque Sæcula recto ordine diſpoſuimus, eaque octo Tomis comprehenſa, in rem illorum, qui ad ſtudium Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ animum appellere geſtiunt, jam publici juris fecimus.

Digitized by Google

I N D E X
T A B U L A R U M
C H R O N O L O G I C A R U M,

Necnon in eas Obſervationum, quæ ad præfigenda Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Tempora omnino neceſſariæ, in hoc Tomo Nono continentur.

P R I M A T A B U L A
C R O N O L O G I C A

In qua texitur Chronotaxis, ſeu ſeries Romanorum Pontificum, qui a S. Petro *uſque ad* Clementem XII. *Pontificem Maximum, univerſam Chriſti Eccleſiam gubernarunt.* pag. 1

Secunda Tabula Chronologica,

In qua deſcribitur ſeries Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ. 23

Tertia Tabula Chronologica,

In qua texitur Catalogus Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Antiochenæ. 25

Quarta Tabula Chronologica,

Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ. 29

Quinta Tabula Chronologica,

In qua exhibetur ſucceſſio Epiſcoporum, ſeu Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ ſub Conſtantino Magno *Imperatore, uſque ad captam a Turcis Conſtantinopolim anno* MCCCCLIII. 34

Sexta Tabula Chronologica,

In qua texitur Series Imperatorum Romanorum, uſque ad diviſionem Imperii Romani in Orientale, & Occidentale, & deinde, poſt illam diviſionem, deſcribitur ſeries Imperatorum Orientis uſque ad annum MCCCCLIII. *quo, imperante* Conſtantino XI. *Chriſtianorum in Oriente Imperium a Turcis, Duce* Mahomete II. *deſtructum eſt.* 55

Digitized by Google

das Hæreſes, ſive ad ſanciendam, vel reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam, variis in locis fuerunt celebrata. 135

Obſervationes.

In Concilia, quæ in Eccleſia fuerunt celebrata. 156

Tabula Decima tertia Chronologica,

Quæ Seriem exhibet Virorum Illuſtrium, ſeu Scriptorum Eccleſiaſticorum, qui a primo Eccleſiæ Sæculo ad hæc uſque noſtra tempora doctrina & pietate floruerunt. 158

Tabula Decima quarta, & ultima Chronologica,

In qua exhibentur omnes Ordines cum Monaſtici, tum Regulares, necnon Congregationes, & Ordines Equeſtres ac Militares. 186

PRI-

Digitized by Google

P R I M A   T A B U L A

CHRONOLOGICA

In qua texitur Chronotaxis, ſeu ſeries Romanorum Pontificum, qui a S. Petro *uſque ad* Clementem XII. *Pontificem Maximum, univerſam Chriſti Eccleſiam gubernarunt.*

SAnctus *Petrus*, primus in terris Chriſti Domini Vicarius, & Supremus Pontifex Romanus fuit, ſeditque annis viginti quinque, menſe uno, & ſub *Nerone* Imperatore Martyrii palmam adeptus eſt die 29. menſis Junii anni Chriſti ſexageſimi ſexti, Conſulibus C. *Lucio Teleſino*, & *Svetonio Paulino*.

2. S. *Linus* ſucceſſit S. *Petro*. Fuit tamen *Linus* in Sede Romana Vicarius S. *Petri* ab anno Chriſti quinquageſimo ſexto uſque ad annum ſexageſimum ſextum; quo anno cum S. *Petrus* a crudeliſſimo Nerone Imperatore cæſus fuiſſet, Pontificatum *Linus* obtinuit. Sedit per annum integrum, & Martyr vitam finivit anno Chriſti ſexageſimo ſeptimo, in quem incidit Conſulatus *Fonteji Capitonis*, & C. *Julii Rufi*.

3. S. *Clemens*, hujus nominis *Primus*, ſucceſſit *Lino*, & annis novem, menſibus undecim Romanam rexit Eccleſiam, ac ſubinde ab anno Chriſti ſexageſimo ſeptimo, quo, poſt obitum *Lini*, electus eſt Romanus Pontifex, ſedit uſque ad annum ſeptuageſimum ſextum, quo Conſules fuerunt *Veſpaſianus Auguſtus VII. & Titus Cæſar V.* Pro Fidei defenſione Martyrii corona redimitus occubuit.

4. S. *Cletus* anno Chriſti ſeptuageſimo ſexto ſuffectus eſt in locum *Clementis*, ſeditque annis ſex, menſibus decem, tribus diebus, & poſt adeptam Martyrii palmam migravit ad Dominum anno Chriſti octogeſimo tertio, Conſulibus *Domitiano Auguſto IX. & Petilio Rufo* II.

5. S. *Anacletus* anno Chriſti octogeſimo tertio ſubſtitutus eſt *Cleto*, ſedit annis XII. menſibus decem, diebus tribus, ſeditque uſque ad annum Chriſti nonageſimum quintum, quo Conſules fuerunt *Domitianus* XVII. & *T. Flavius Clemens*. Ipſe vero Martyrio coronatus evolavit in cælum.

6. S. *Evariſtus* eodem an. nonageſimo quinto ſubrogatus eſt in locum *Anacleti*, ſedit an. XII. menſibus ſeptem, diebus duobus, & Martyrium paſſus migravit ad Dominum an. Chriſti CVIII. Conſulibus *Ap. Annio Treboniano Gallo*, *& M. Attilio Bradua*.

7. S. *Alexander*, hujus nominis I., ſucceſſit *Evariſto*, ſedit annis octo, menſibus duobus, & die uno, coronamque Martyrii promeritus eſt an. Chriſti CXVI. ſub Conſulatu *Ælii Lamiæ*, *& Æliani Veteris*.

8. S. *Sixtus*, hujus nominis I., eodem anno, quo *Alexander* I. e vivis exceſſit, ſeu anno centeſimo decimo ſexto, Pontificatum iniit, ſeditque annis decem, menſibus tribus, diebus viginti uno, & Martyrii corona decoratus abiit e vivis anno Chriſti CXXVI. Conſulibus *M. Annio Vero* III. *& L. Vario Ambibulo*.

9. S. *Teleſphorus* Pontificatum ſuſcepit anno Chriſti centeſimo vigeſimo ſexto, ſedit annis undecim, menſibus tribus, diebus tribus, & obiit Martyr an. Chriſti CXXXVII. ſub Conſulatu *Lucii Ælii Cæſaris II. & P. Cælii Balbini Vibullii*.

10. S. *Hyginus* anno CXXXVII. electus eſt Romanus Pontifex, ſedit annis quatuor, & pro Fide Martyr ſupremum vitæ diem obiit anno centeſimo quadrageſimo primo, Conſulibus *Peducæo Syloga Priſcino*, *& T. Hænio Severo*.

11. S. *Pius*, hujus nominis I., in Pontificatu ſucceſſit *Hygino* an. Chriſti centeſimo quadrage-

ſimo

ſimo primo, ſedit per decem annos, menſes quatuor, dies tres, & mortem pro Fidei defenſione pertulir anno Chriſti centeſimo quinquageſimo primo, quo Conſules fuerunt *Quintilius Condianus*, & *Quintilius Maximus*.

12. *S. Anicetus* in locum *Pii* Papæ, anno centeſimo quinquageſimo primo demortui, aſſumptus eſt, ac Romanus Pontifex electus, ſedit per decem annos, ac vitam pro Chriſto perdidit anno Chriſti centeſimo ſexageſimo primo, ſub Conſulatu *M. Ælii Aurelii Veri Cæſaris III.* & *L. Ælii Commodi II.*

13. *S. Soter* ſucceſſit *Aniceto* an. Chriſti ſexageſimo primo, ſedit annos novem & aliquot menſes ac dies, & Martyr occubuit anno Chriſti centeſimo ſeptuageſimo, qui *Cornelio Cethego*, & *C. Erucio Claro* Conſulibus inſignitur.

14. *S. Eleutherus* an. Chriſti centeſimo ſeptuageſimo ſuffectus eſt *Soteri* Papæ, ſedit annos quindecim, dies viginti quatuor, & Martyr mortuus eſt anno Chriſti centeſimo octogeſimo quinto (ſub Conſulatu *Materni* & *Braduæ*.

15. *S. Victor* in locum *Eleutheri* anno centeſimo octogeſimo quinto ſubrogatus eſt, ſedit annos duodecim, menſem unum, dies ſexdecim, & Martyr occubuit anno Chriſti centeſimo nonageſimo ſeptimo, quo Conſules fuerunt *Claudius Lateranus*, & *Titus Rufinus*. Hic Pontifex Aſiaticos ab Eccleſiæ Romanæ communione ſeparavit, quod Paſcha more Judaico, ſeu luna decima quarta, in quamcumque diem incideret, non vero die Dominica proxime ſequenti lunam decimam quartam poſt Æquinoctium Vernum, celebrandum eſſe obſtinatis animis pertenderent.

16. *S. Zephyrinus* anno Chriſti centeſimo nonageſimo ſeptimo ſucceſſit *Victori* Papæ, ſedit annos novemdecim, menſes undecim, dies quinque, & mortuus eſt anno Chriſti ducenteſimo decimo ſeptimo, quo Conſules fuerunt *C. Brutius Præſens*, *T. Meſſius Extricatus* II.

17. *S. Calliſtus*, ſucceſſor *Zephyrini* Papæ, Pontificatum iniit die XVIII. menſis Julii anni Chriſti ducenteſimi decimi ſeptimi, ſedit annos quinque, menſes duos, dies decem, & Martyrii palma donatus inter vivos eſſe deſiit anno Chriſti ducenteſimo vigeſimo ſecundo, qui in Faſtis notatur Conſulatu *M. Aurelii Antonini Elagabali Auguſti IV.* & *M. Aurelii Severi Alexandri Cæſaris*.

18. *S. Urbanus*, ſucceſſit *Calliſto* anno Chriſti ducenteſimo vigeſimo ſecundo, ſedit annos ſeptem, & aliquot menſes, ac dies, & Martyrium paſſus eſt an. Chriſti ducenteſimo trigeſimo, ſub Conſulatu *L. Vibii Agricolæ*, & *Sext. Catii Clementini*.

19. *S. Pontianus* ſubrogatus eſt in locum *Urbani* die XXII. menſis Junii anni ducenteſimi trigeſimi, ſedit annos quinque, menſes tres, & dies ſeptem, vitamque per Martyrium morte commutavit die vigeſima octava menſis Septembris anni ducenteſimi trigeſimi quinti, ſub Conſulatu *Severi*, & *Quinctiani*.

20. *S. Anterus* ſucceſſit *Pontiano* die vigeſima prima menſis Novembris anni Chriſti ducenteſimi trigeſimi quinti, ſedit menſem unum, & dies tredecim, Martyriumque ſubiit die tertia menſis Januarii anni ducenteſimi trigeſimi ſexti, ſub Conſulatu *Julii Veri Maximini Auguſti*, & *Julii Africani*.

21. *S. Fabianus*, poſt mortem *Anteri* ordinatus eſt Romanus Pontifex die XI. menſis Januarii anni Chriſti ducenteſimi trigeſimi ſexti, & mortem pro Chriſto oppetiit die XX. menſis Januarii anni Chriſti ducenteſimi quinquageſimi, ſub Conſulatu *Decii Auguſti II.* & *Grati*, ſeditque annos quatuordecim, & dies decem.

22. *S. Cornelius*, poſtquam ab obitu *Fabiani* vacaſſet uno anno Sedes Pontificia, fuit ad Pontificatum evectus anno ducenteſimo quinquageſimo primo, ſedit unum annum, menſes tres, dies decem, & Martyrii gloria inſignitus eſt die quarta menſis Septemb. anni Chriſti ducenteſimi quinquageſimi ſecundi, Conſulibus *C. Vibio Treboniano Gallo Auguſto II.* & *C. Vibio Voluſiano Cæſare*.

23. *S. Lucius* die XXV. menſis Septembris anni ducenteſimi quinquageſimi ſecundi ordinatus eſt Pontifex Romanus, ſedit menſes quinque, dies decem, & Martyr occubuit die quarta menſis Martii anni ducenteſimi quinquageſimi tertii, quo Conſules fuerunt *C. Vibius Voluſianus Auguſt. II.* & *M. Valerius Maximus*.

24. *S. Stephanus*, poſtquam ab obitu *Lucii* vacaſſet Romana Sedes per duos menſes & dies ſex, creatus eſt Pontifex Romanus, ſedit annis quatuor, menſibus duobus, diebus viginti uno, & Martyrium paſſus eſt an. Chriſti ducenteſimo quinquageſimo ſeptimo, *P. Licinio Valeriano Aug. IV.* & *P. Licinio Gallieno Aug. III.* Conſulibus.

25. *S. Sixtus* Papa hujus nominis *Secundus* ſucceſſit *Stephano* die vigeſima quarta menſis Auguſti anni ducenteſimi quinquageſimi ſeptimi. Sedit menſes XI. dies ſex, & gloria Martyrii donatus eſt anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo octavo, Conſulibus *M. Aulio Memmio Tuſco*, & *Baſſo*.

26. *S. Dionyſius*, poſtquam ab obitu *Sixti* Papæ Sedes Romana vacaſſet per annum ferme unum, electus eſt Pontifex Romanus die XXII. menſis Julii anni ducenteſimi quinquageſimi noni, ſedit annos decem, menſes quinque & dies quatuor, atque Deo ſpiritum reddidit die XXVI. menſis Decembris anni ducenteſimi ſexageſimi noni, Conſulibus *M. Aurelio Claudio Aug. II.* & *Paterno*.

27. *S. Felix*, hujus nominis *primus*, ad Pontificatum promotus eſt die XXVIII. menſis Decembris anni ducenteſimi ſexageſimi noni, ſedit annis quatuor, menſibus undecim, diebus viginti quinque, & Martyrio vitam clauſit die XXII. menſis Decembris anni Chriſti ducenteſimi ſeptuageſimi quarti, Conſulibus *Aureliano Aug.* III. & *Julio Capitolino*.

28. *S. Eutychianus* ſucceſſit *Felici* Papæ die quinta Januarii anni ducenteſimi ſeptuageſimi quinti, ſedit annis octo, menſibus undecim, diebus tribus, & Martyrium paſſus eſt die VII. menſis Decembris an. ducenteſimi octogeſimi tertii, Conſulibus *M. Aurelio Caro Aug. II. M. Aurelio Carino*.

29. *S. Cajus* Pontifex Romanus ordinatus eſt die decima quinta menſis Decembris anni ducenteſimi octogeſimi tertii, & ſedit annos duodecim, menſes quatuor, dies ſeptem, & Martyr obiit die

Digitized by Google

die XXII. menſis Aprilis anni ducenteſimi nonageſimi ſexti, Conſulibus *Diocletiano Aug.* VI. & *Conſtantio Cæſare* II.

30. *S. Marcellinus*, poſtquam ab obitu *Caji* Papæ vacaſſet Romana Sedes duobus menſibus & octo diebus, Pontificatum ſuſcepit die XXX. menſis Junii anni ducenteſimi nonageſimi ſexti, ſedit annis octo, menſibus tribus, diebus viginti quinque, & Martyrio extinctus eſt die XXIV. menſis Octobris anni trecenteſimi quarti, Conſulibus *Diocletiano Aug.* IX. & *Maximiano Herculio Aug.* VIII.

31. *S. Marcellus*, poſtquam ab obitu *Marcellini* Papæ Sedes Romana vacaſſet annis tribus, menſibus tribus, diebus viginti quinque, ordinatus eſt Pontifex Romanus die XXVII. menſis Junii anni trecenteſimi octavi, ſedit annum unum, menſes ſex, dies viginti, & Martyr obiit die XVI. menſis Januarii anni trecenteſimi decimi.

32. *S. Euſebius* ſucceſſit *Marcello* Papæ die V. Februarii anni trecenteſimi decimi, ſedit menſes quatuor & dies ſexdecim, & deceſſit die XXI. menſis Junii ejuſdem anni trecenteſimi decimi.

33. *S. Miltiades*, ſeu *Melchiades*, Pontificatum ſuſcepit die 2. Julii anni trecenteſimi decimi, ſedit annos tres, menſes ſex, dies novem, & mortuus eſt die X. Januarii anni trecenteſimi decimi quarti. Sub hoc Pontifice *Melchiade* Hæretici *Donatiſtæ* in Concilio Romæ habito an. trecenteſimo decimotertio damnati ſunt.

34. *S. Sylveſter* pridie Kal. Februarii anni trecenteſimi decimi quarti Pontificatum iniit. Concilium Generale Nicænum primum ad profligandam *Arii* Hæreſim convocavit, ſedit annis viginti uno, menſibus undecim, & e vita migravit die trigeſima prima menſis Decemb. anni trecenteſimi trigeſimi quinti.

35. *S. Marcus* die decima octava menſis Januarii an. trecenteſimi trigeſimi ſexti ſublectus fuit Pontifex Romanus, ſedit menſes octo, dies viginti, & obiit die ſeptima menſis Octobris ejuſdem anni.

36. *S. Julius*, poſtquam ab obitu *Marci* Papæ vacaſſet Sedes Romana menſes tres, dies viginti novem, Pontificatum auſpicatus eſt die ſexta menſis Februarii an. trecenteſimi trigeſimi ſeptimi. Ad defendendam Catholicam de Conſubſtantialitate Verbi Divini Fidem, & cauſam *S. Athanaſii*, ab Euſebianis, ſeu Arianis pene oppreſſi, ſtrenue ſe geſſit. Sedit an. quindecim, menſibus duobus, diebus ſex, ac vivis exemptus eſt die XII. menſis Aprilis an. trecenteſimi quinquageſimi ſecundi.

37. *S. Liberius*, poſtquam a morte *Julii* Papæ vacaſſet Sedes per duos menſes & dies aliquot, conſecratus eſt Romanus Pontifex die XXI. menſis Junii an. trecenteſimi quinquageſimi ſecundi, ſedit an. quatuordecim, menſes tres, dies tres, & efflavit animam die XXIII. menſis Septembris an. trecenteſimi ſexageſimi ſexti. In exilium ab Imperatore *Conſtantio* actus *Liberius* Papa, tædio victus damnavit *Athanaſium*, & ſubſcripſit Formulæ Fidei Sirmienſi, non quidem ſecundæ, quæ penitus Ariana eſt, ſed primæ, quæ Catholicum ſenſum pati poteſt, & contra Hæreticum *Photinum* edita eſt. Ab exilio reverſus *Liberius*, & ſua Romana Sede potitus Nicænam Fidem palam profeſſus eſt, pacem cum *S. Athanaſio* redintegravit, ſuumque lapſum facti pœnitens reparavit.

38. S. *Felix* hujus nominis *Secundus*, a *Conſtantio*, Imperatore Ariano, in locum *Liberii* Papæ ſubrogatus fuerat, qui tamen Pontifex factus, Catholicam Fidem propugnavit, & Martyrium paſſus eſt, dum adhuc *Liberius* Sedem Romanam obtineret.

39. *S. Damaſus* ordinatus eſt Pontifex Romanus die prima menſis Octobris an. trecenteſimi ſexageſimi ſexti. Sedit an. octodecim, menſes duos, dies decem, & extremum ſpiritum reddidit die X. menſis Decembris anni trecenteſimi octogeſimi quarti. Contra *Damaſum*, Romanum Pontificem legitime electum & ordinatum, ſchiſma in Eccleſia conflavit *Urſicinius*, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Diaconus, qui Pontificatum temerario auſu ſibi vindicavit. Sed *Urſicinium*, in Sedem Romanam intruſum, & Schiſmati Auctorem, Imperator *Gratianus* perpetuo exilio mulctavit, & *Damaſum* Sedis Romanæ pacificum poſſeſſorem reddidit. Sub Pontificatu *Damaſi* habitum eſt Concilium Generale Conſtantinopolitanum primum an. 381.

40. *S. Siricius* ſucceſſit *Damaſo* Papæ, ſeditque annos tredecim, menſes undecim, dies quinque, & obiit anno trecenteſimo nonageſimo octavo.

41. *S. Anaſtaſius* in Sede Romana ſucceſſit *Siricio* Papæ die quinta menſis Decembris anni trecenteſimi nonageſimi octavi. Sedit annis tribus, diebus decem, & exiit e vita die decima quarta menſis Decembris anni quadringenteſimi primi. Sub Pontificatu *Anaſtaſii* tumultuati ſunt Origeniſtæ, eoſque ſua auctoritate repreſſit ſanctus ille Pontifex.

42. *S. Innocentius Primus* Pontifex Romanus inauguratus eſt die vigeſima prima menſis Decembris anni quadringenteſimi primi, ſeditque annis quindecim, menſibus duobus, diebus viginti, vitaque functus eſt die XII. menſis Martii anni quadringenteſimi decimi ſeptimi. *Pelagium*, *Cæleſtium*, & *Julianum* Hæreticos proſcripſit Sanctiſſimus ille Pontifex, *S. Joannis Chryſoſtomi* appellationem ſuſcepit, & omnia, quæ adverſus illum in pſeudo Synodo *ad Quercum* male geſta ac decreta fuerant, ſua auctoritate reſcidit.

43. *S. Zozymus* ordinatus eſt Romanus Pontifex die XVIII. menſis Martii anni quadringenteſimi decimi ſeptimi. Sedit annum unum, menſes novem & ad Deum migravit die XXVI. Decembris anni CCCCXVIII.

44. *S. Bonifacius* hujus nominis *Primus* in Romanum Pontificem electus eſt die vigeſima nona menſis Decemb. anni quadringenteſimi decimi octavi, ſedit annos tres, menſes octo, dies ſex, & mortuus eſt die quarta Septembris anni quadringenteſimi vigeſimi ſecundi. *Eulalius* Antipapa, cui *Symmachus*, Urbis Romæ Præfectus, favebat, contra *Bonifacium* legitimum Pontificem inducto. Schiſmate Eccleſiam turbavit, ſed, *Eulalio* Antipapa Roma juſſu Imperatoris pulſo, ſedatum eſt ſchiſma.

45. *S. Cæleſtinus* hujus nominis *Primus* die decima menſis Septembris anni quadringenteſimi vigeſimi ſecundi Pontifex Romanus conſecratus eſt. Sedit annos

Digitized by Google

annos novem, menſes decem, dies novem, obiit die 18. menſis Julii anni quadringenteſimi trigeſimi ſecundi. Semipelagianos compreſſit, & per ſuos Legatos præfuit Concilio Generali Epheſino an. 431. celebrato, in quo *Neſtorii* Hæreſis proſcripta fuit.

46. *S. Sixtus* Papa hujus nominis *Tertius* in locum *Cæleſtini* Romani Pontificis ſubrogatus eſt die vigeſima quarta menſis Julii anni quadringenteſimi trigeſimi ſecundi, & exceſſit e vita die 11. menſis Auguſti anni quadringenteſimi quadrageſimi. Sub iſtius *Sixti* Pontificatu pax ſancita eſt *Cyrillum* Patriarcham Alexandrinum inter, & *Joannem* Patriarcham Antiochenum & alios Orientales Epiſcopos.

47. *S. Leo*, poſt Interpontificium 41. dierum ab obitu *Sixti* III. electus eſt Pont. Romanus die 22. menſis Septemb. anni quadringenteſimi quadrageſimi. Sedit an. viginti unum, menſem unum, dies tredecim, migravitque ad Deum die 4. menſis Novemb. anni quadringenteſimi ſexageſimi primi. Sub Pontificatu Sancti *Leonis* celebratum eſt contra Hæreſiarcham *Eutychetem* Concilium Chalcedonenſe anno 451.

48. *S. Hilarius* ſucceſſit S. *Leoni* Papæ & Pontificatum iniit die 12. menſis Novembris anni quadringenteſimi ſexageſimi primi. Sedit annos ſex, menſes tres, dies decem, & obiit die 21. menſis Februarii anni quadringenteſimi ſexageſimi octavi.

49. *S. Simplicius*, poſt quatuor dierum a morte *Hilarii* Papæ intervallum, Pontifex Romanus fuit inauguratus die 25. menſis Februarii anni quadringenteſimi ſexageſimi octavi, & præfuit Eccleſiæ Romanæ per annos quindecim & dies ſex, obiitque die I. menſis Martii anni quadringenteſimi octogeſimi tertii.

50. *S. Felix Tertius*, poſt quinque dierum Interpontificium, ſucceſſit *Simplicio* die 6. menſis Martii anni quadringenteſimi octogeſimi tertii, ſeditque annos octo, menſes undecim, dies octodecim; & ex hac vita migravit die 24. Februarii anni quadringenteſimi nonageſimi ſecundi.

51. *S. Gelaſius* conſecratus eſt Pontifex Maximus die prima menſis Martii anni quadringenteſimi nonageſimi ſecundi. Sedit annos quatuor, menſes octo, dies octodecim, & e vivis exceſſit die decima nona menſis Novembris anni quadringenteſimi nonageſimi ſexti.

52. *S. Anaſtaſius* II. Pontifex Romanus ordinatus eſt die 24. menſis Novembris anni quadringenteſimi nonageſimi ſexti, & ſedit annum unum, menſes undecim, dies viginti quatuor, & mortuus eſt die 17. menſis Novembris anni quadringenteſimi nonageſimi octavi.

53. *S. Symmachus* ſucceſſit *Anaſtaſio Secundo* die vigeſima ſecunda menſis Novembris anni quadringenteſimi nonageſimi octavi. Ejus electionem turbare tentavit *Laurentius*, S. Praxedis Archipresbyter, qui inſtigante *Feſto*, Senatore Romano, ſe in pſeudo-Pontificem, effuſis pecuniis, eligendum curavit. At, *Theodoricus*, Rex Italiæ, Secta licet Arianus, litem adjudicavit *Symmacho*, qui prior, & a majori, ſaniorique Cleri parte fuerat electus. Sedit *Symmachus* annos quindecim, menſes ſeptem, & dies viginti ſeptem, & e vivis ſublatus eſt die decima nona menſis Julii anni 514.

54. S. *Hormiſdas* in locum *Symmachi* ſuffectus eſt die 27. menſis Julii anni 514. ſedit annos novem, & dies undecim, & in vivis eſſe deſiit die 6. menſis Auguſti anni 523.

55. *S. Joannes* I. ſucceſſit *Hormiſdæ* Papæ, & fuit ordinatus Pontifex Romanus die decima tertia menſis Auguſti an. 523. Sedit annos duos, menſes novem, & dies ſex, Martyrque occubuit die 18. menſis Maji anni 526.

56. *S. Felix* hujus nominis IV. die 12. menſis Julii an. 526. Pontifex Romanus conſecratus eſt. Sedit an. quatuor, menſes duos, & dies ſex, atque præclaris virtutibus exornatus ex hac vita diſceſſit die 28. menſis Septembris anni 530.

57. *Bonifacius* II. Pontifex Romanus ordinatus eſt die vigeſima prima menſis Septembris anni quingenteſimi trigeſimi. Synodum ſecundam Araſicanam, in qua hæretici Semipelagiani fuerunt proſcripti, confirmavit. Sedit annos duos & dies viginti ſex, obiitque die 17. menſis Octobris anni quingenteſimi trigeſimi ſecundi.

58. *Joannes* II. poſt intervallum ſeptuaginta ſex dierum ab obitu *Bonifacii* II. Pontifex Romanus fuit renuntiatus die 31. menſis Decembris anni quingenteſimi trigeſimi ſecundi. Pontificatum tenuit annos duos, menſes quatuor, dies viginti ſex, & extremum diem obiit die vigeſima ſexta menſis Maji anni quingenteſimi trigeſimi quinti.

59. *S. Agapetus* electus & inauguratus eſt Pontifex Romanus die tertia menſis Junii anni quingenteſimi trigeſimi quinti. *Anthimum*, Patriarcham Conſtantinopolitanum, hæreticum Eutychianum, a Sede Conſtantinopolitana dejecit, & in ejus locum *Mennam*, virum maxime Catholicum, auctoritate Apoſtolica ſubrogavit. Sedit menſes decem, dies undeviginti, obiitque Conſtantinopoli die 22. menſis Aprilis anni quingenteſimi trigeſimi ſexti.

60. *S. Silverius*, poſtquam a morte *Agapeti* Sedes Pontificia per dies quadraginta ſeptem vacaſſet, Pontifex Romanus conſecratus eſt die 8. menſis Junii anni quingenteſimi trigeſimi ſexti. Miſſus eſt in exilium a *Vigilio*, qui Sedem Pontificiam invaſit, ibique inedia & calamitatibus confectus, Martyr occubuit die 20. menſis Junii anni quingenteſimi trigeſimi octavi.

61. *Vigilius*, qui, favente *Belliſario*, Romani exercitus Duce, in Sedem *Silverii* legitimi Pontificis irrepſerat, mortuo *Silverio*, vero & legitimo Pontifice, fuit a Clero in legitimis Comitiis renuntiatus Pontifex Romanus. Seditque uſque ad annum quingenteſimum quinquageſimum quartum, quo oppreſſus dolore calculi obiit in Sicilia, dum Romam rediret. Sub hoc Pontifice habita eſt quinta Synodus Generalis, ſeu Conſtantinopolitana ſecunda, anno quingenteſimo quinquageſimo tertio.

62. *Pelagius* hujus nominis I. in Sede Pontificia *Vigilium* excepit die XI. menſis Aprilis anni quingenteſimi quinquageſimi quinti. Sedit annos quatuor, menſes 10. dies 10. & octo, & vita functus eſt die 1. menſis Martii an. 560.

63. *Joan-*

Digitized by Google

63. *Joannes* hujus nominis III. poſtquam Sedes Pontificia ceſſaſſet a morte *Pelagii* I. menſes quatuor & dies 17. Pontificatum iniit die 18. menſis Julii anni quingenteſimi ſexageſimi, & Eccleſiam Romanam gubernavit annos 12. menſes 11. & dies 26. Mortuus eſt die 13. menſis Julii anni quingenteſimi ſeptuageſimi tertii.

64. *S. Benedictus* hujus nominis I. poſt Interpontificium a morte *Joannis* III. menſium decem, viginti & unius dierum, ordinatus eſt Pontifex Romanus die tertia menſis Junii anni quingenteſimi ſeptuageſimi quarti, ſeditque annos quatuor, menſem unum, dies 28. & e vivis exceſſit die 30. menſis Julii anni quingenteſimi ſeptuageſimi octavi.

65. *Pelagius* II. poſtquam ab obitu *Benedicti* I. ſedes vacaſſet menſes quatuor, fuit electus Pontifex die trigeſima menſis Novembris anni quingenteſimi ſeptuageſimi octavi. Sedit annos 11. menſes duos, dies decem, & migravit e vita die octava menſis Februarii anni quingenteſimi nonageſimi.

66. *S. Gregorius Magnus* hujus nominis I. poſt Interpontificium ab obitu *Pelagii* II. menſium ſex, & dierum viginti quinque, conſecratus eſt Pontifex Romanus die tertia menſis Septembris anni quingenteſimi nonageſimi. Donatiſtas in Africa coercuit, & *Joannis*, Patriarchæ Conſtantinopolitani, ſe *Oecumenicum*, ſeu *univerſalem* Epiſcopum inſcribentis, faſtum cohibuit. Angliam ad Fidem convertit, & Eccleſiæ Latinæ Sanctiſſimus Doctor habetur. Sedit annos 13. menſes ſex, dies decem, & ad Deum migravit die 12. menſis Martii anni ſexcenteſimi quarti, qua die a Fidelibus colitur.

67. *Sabinianus*, poſt Interpontificium menſium ſex & diei unius, Romanus Pontifex conſecratus eſt die 13. menſis Septemb. an. ſexcenteſimi quarti. Et ſedit annum unum duntaxat, menſes quinque, & dies novem, obiitque die 22. menſis Februarii anni ſexcenteſimi ſexti.

68. *S. Bonifacius* III. poſt Interpontificium menſium 11. & dierum 26. inauguratus eſt Pontifex Maximus, & Pontificatum tenuit uſque ad diem 10. menſis Novemb. anni ſexcenteſimi ſeptimi.

69. *Bonifacius* IV. poſt Interpontificium novem menſium & dierum quindecim, fuit Romanus Pontifex conſecratus die vigeſima quinta menſis Auguſti anni ſexcenteſimi octavi. Ab Imperatore *Phoca* obtinuit Templum, quod Romæ dicitur Pantheon, illudque, eliminatis prorſus ethnicorum ſuperſtitionibus, conſecravit Sanctæ *Mariæ* ſemper Virgini, & Sanctis omnibus Martyribus. Sedit annos ſex, menſes octo, dies tredecim, & abiit e vivis die 7. menſis Maji anni ſexcenteſimi decimi quinti.

70. *Deusdedit*, poſtquam Sedes ab obitu *Bonifacii* IV. vacaſſet quinque menſes & dies undecim, ad Pontificatum fuit provectus die 19. menſis Octobris anni ſexcenteſimi decimi quinti. Sedit annos tres, dies viginti, obiitque die 8. menſis Novembris anni ſexcenteſimi decimi octavi.

71. *S. Bonifacius* V. poſt Interpontificium anni unius, menſis unius & dierum ſexdecim, ordinatus eſt Pontifex Romanus die vigeſima tertia menſis Decembris anni ſexcenteſimi decimi noni. Sedit annos quinque, menſes decem, ſine ulla dierum Appendice, & obiit die 22. menſis Octobris anni ſexcenteſimi vigeſimi quinti.

72. *Honorius* hujus nominis I. ſucceſſit *Bonifacio* V. die 27. menſis Octobris anni ſexcenteſimi vigeſimi quinti, & ſedit annis duodecim, menſibus undecim, diebus ſexdecim, & obiit die 12. menſis Octobris anni ſexcenteſimi trigeſimi octavi. Hic Pontifex perperam ab Hæreticis Monothelitarum hæreſeos inſimulatur, & ab ea tam vere, quam pie vindicatur.

73. *Severinus*, poſt Interpontificium unius anni, ſeptem menſium, & quindecim dierum, conſecratus eſt Pontifex Romanus die 27. menſis Maji anni ſexcenteſimi quadrageſimi. Sedit menſes duos & dies quatuor, & abiit e vivis die prima menſis Auguſti ejuſdem anni ſexcenteſimi quadrageſimi.

74. *Joannes* hujus nominis IV. poſtquam ab obitu *Severini* Papæ vacaſſet Sedes Apoſtolica menſes quatuor & dies 24. ordinatus eſt Pontifex Romanus die 24. menſis Decembris anni ſexcenteſimi quadrageſimi. Sedit annum unum, menſes novem, & dies octodecim, obiitque die undecima menſis Octobris anni ſexcenteſimi quadrageſimi ſecundi.

75. S. *Theodorus*, poſt Interpontificium unius menſis & dierum tredecim, conſecratus eſt Pontifex Romanus die vigeſima quarta menſis Novemb. anni ſexcenteſimi quadrageſimi ſecundi. Sedit annos ſex, menſes quinque, & dies novendecim, atque humanis ereptus eſt die decima tertia menſis Maji anni ſexcenteſimi quadrageſimi noni.

76. *S. Martinus* hujus nominis I. poſt dies quinquaginta duos ab obitu *Theodori Papæ* electus eſt Pontifex Maximus die quinta Julii anni ſexcenteſimi quadrageſimi noni. Miſſus eſt in exilium ab Imperatore *Conſtante*, Hæretico Monothelita, anno ſexcenteſimo quinquageſimo tertio, ibique morbis & ærumnis confectus ad cæleſtem patriam, Martyrii corona redimitus, migravit die 16. menſis Septembris anni ſexcenteſimi quinquageſimi quinti.

77. *S. Eugenius* hujus nominis I. vivente adhuc in exilio *Martino* I. eoque, ad præcavendas Imperatoris *Conſtantis*, Hæretici Monothelitæ, inſidias, ultro conſentiente, a Clero Romano electus eſt Pont. Max. die 8. menſis Septembris an. ſexcenteſimi quinquageſimi quarti, ſeditque annis duobus, menſibus octo, diebus viginti quatuor, & mortuus eſt die prima menſis Junii anni ſexcenteſimi quinquageſimi ſeptimi.

78. *S. Vitalianus*, poſtquam ab obitu *Eugenii* Papæ vacaſſet Sedes per menſem unum & dies 29. creatus eſt Pontifex Maximus die 30. menſis Julii anni ſexcenteſimi quinquageſimi ſeptimi, ſeditque annos quatuordecim, menſes ſex, & obiit die 17. menſis Januarii anni ſexcenteſimi ſeptuageſimi ſecundi.

79. *Adeodatus*, poſt Interpontificium a *Vitaliani* Papæ obitu duorum menſium & dierum viginti quinque, conſecratus eſt Pontifex Maximus die 22. menſis Aprilis anni ſexcenteſimi ſeptuageſimi ſecundi, ſeditque annos quatuor, menſes duos, dies quinque, & abiit e vivis die 26. menſis Junii anni ſexcenteſimi ſeptuageſimi ſexti.

80. *Donus*, poſtquam a morte *Adeodati* Papæ vacaſſet Sedes menſes quatuor & dies quinque, ordinatus

Digitized by Google

natus eſt Pontifex Romanus die 1. menſis Novembris anni ſexcenteſimi ſeptuageſimi ſexti. Sedit annum unum, menſes quinque, dies decem, & deceſſit e vita die XI. menſis Aprilis anni ſexcenteſimi octavi.

81. *S. Agatho*, poſtquam ab obitu *Doni* Papæ vacaſſet Sedes menſes duos & dies quindecim, inauguratus eſt Pontifex Maximus die vigeſima ſeptima menſis Junii anni ſexcenteſimi ſeptuageſimi octavi. Præfuit per ſuos Legatos ſextæ Synodo Generali contra hæreticos Monothelitas anno ſexcenteſimo octogeſimo celebratæ, ſeditque annos tres, menſes ſex, dies quindecim, & obiit die X. menſis Januarii anni ſexcenteſimi octogeſimi ſecundi.

82. *S. Leo* hujus nominis II. poſt Interpontificium ſeptem menſium & ſeptem dierum, in locum *Agathonis* Papæ ſuffectus eſt die 17. menſis Auguſti anni ſexcenteſimi octogeſimi ſecundi. Sedit menſes decem, dies ſeptemdecim, & ad Deum migravit die 3. menſis Julii anni ſexcenteſimi octogeſimi tertii.

83. *S. Benedictus* hujus nominis II. poſtquam ab obitu *Leonis* II. ceſſaſſet Pontificatus menſes undecim, & dies viginti duos, conſecratus eſt Pontifex Romanus die 26. menſis Junii anni ſexcenteſimi octogeſimi quarti. Sedit menſes decem, dies duodecim, & vita diſceſſit die 7. Menſis Maji anni ſexcenteſimi octogeſimi quinti.

84. *Joannes* hujus nominis v. poſtquam a morte *Benedicti* II. vacaſſet Sedes per menſes duos & dies quindecim, ordinatus eſt Pontifex Romanus die vigeſima tertia menſis Julii anni ſexcenteſimi octogeſimi quinti. Sedit annum unum, dies decem, & mortuus eſt die ſecunda menſis Auguſti anni ſexcenteſimi octogeſimi ſexti.

85. *Conon*, poſt Interpontificium menſium duorum & dierum octodecim, electus eſt Pontifex Romanus die 21. menſis Octobris anni ſexcenteſimi octogeſimi ſexti. Sedit menſes 11. & e vita migravit die 21. menſis Septembris anni ſexcenteſimi octogeſimi ſeptimi.

86. *S. Sergius* hujus nominis I. poſt duorum menſium, & dierum viginti trium Interpontificium, per quod duravit Schiſma excitatum a *Theodoro* Archipresbytero, & *Paſchali* Archidiacono, qui Summo Pontificatui inhiantes, Sedem Apoſtolicam invaſerant, electus eſt Pontifex Romanus die 15. menſis Dec. anni ſexcenteſimi octogeſimi ſeptimi. Sedit annos tredecim, menſes octo, dies viginti tres, & obiit die 7. menſis Septembris anni ſeptingenteſimi primi.

87. *Joannes* hujus nominis VI. poſt Interpontificium unius menſis & dierum viginti, ordinatus eſt Pontifex Romanus die 28. menſis Oct. anni ſeptingenteſimi primi. Sedit annos tres, menſes duos, & dies duodecim, & mortuus eſt die 9. menſis Januarii anni ſeptingenteſimi quinti.

88. *Joannes* hujus nominis VII. poſt Interpontificium unius menſis & dierum novemdecim, creatus eſt Pontifex Romanus die prima menſis Martii anni ſeptingenteſimi quinti. Pontificatum geſſit per duos annos, menſes ſeptem, dies ſeptemdecim, atque ſupremum diem obiit die 17. menſis Octobris anni ſeptingenteſimi ſeptimi.

89. *Siſinnius*, poſt trium menſium Interpontificium, electus eſt Pontifex Romanus die 18. menſis Januarii anni ſeptingenteſimi octavi, ſedit dies duntaxat viginti, & in vivis eſſe deſiit die 6. menſis Februarii anni ſeptingenteſimi octavi.

90. *Conſtantinus*, poſt Interpontificium unius menſis & dierum undeviginti, ordinatus eſt Pontifex Romanus die 24. menſis Martii anni ſeptingenteſimi octavi. Rexit Eccleſiam Romanam uſque ad diem 8. menſis Aprilis anni ſeptingenteſimi decimi quinti, quo ex hac vita diſceſſit.

91. S. *Gregorius* hujus nominis II. poſt Interpontificium dierum quadraginta, conſecratus eſt Pontifex Romanus die XIX. menſis Maji anni ſeptingenteſimi decimi quinti. Sedit annos quindecim, menſes VIII. dies 23. & obiit die XI. menſis Febr. anni ſeptingenteſimi trigeſimi primi.

92. S. *Gregorius* hujus nominis III. poſt breve Interpontificium, ordinatus eſt Pontifex Romanus die 18. menſis Martii anni ſeptingenteſimi trigeſimi primi. Sedit annos decem, menſes octo, dies decem, & in vivis eſſe deſiit die 28. menſis Novembris anni ſeptingenteſimi quadrageſimi primi.

93. S. *Zacharias* conſecratus eſt Pontifex Romanus die 30. menſis Novembris anni ſeptingenteſimi quadrageſimi primi. Sedit annos decem, menſes tres, dies quatuordecim, & mortuus eſt die XIV. menſis Martii anni ſeptingenteſimi quinquageſimi ſecundi.

94. *Stephanus* hujus nominis II. ad Pontificatum electus eſt, ſed ſubita morte interceptus, ordinari ac conſecrari non potuit. Debet tamen inter veros Pontifices Romanos recenſeri, ſicut illum multi Scriptores Eccleſiaſtici, poſt Cardinalem *Baronium*, & omnes pervulgatæ Romanorum Pontificum Tabulæ Chronologicæ recenſere ſolent.

95. *Stephanus* hujus nominis III. ordinatus eſt Pontifex Maximus die vigeſima ſexta menſis Martii anni ſeptingenteſimi quinquageſimi ſecundi. Sedit annos quinque, dies viginti novem, & mortuus eſt die XXIV. menſis Aprilis anni ſeptingenteſimi quinquageſimi ſeptimi.

96. S. *Paulus* hujus nominis I. poſtquam ab obitu *Stephani* III. Papæ Sedes Apoſtolica vacaſſet per dies triginta quinque, conſecratus eſt Pontifex Romanus die vigeſima nona menſis Maji anni ſeptingenteſimi quinquageſimi ſeptimi. Sedit annos decem, menſem unum, & ſpiritum Deo reddidit die 28. menſis Junii anni ſeptingenteſimi ſexageſimi ſeptimi.

97. *Stephanus* hujus nominis IV. poſt anni & menſis unius Interpontificium, per cujus temporis ſpatium vacavit Sedes Apoſtolica, quam *Conſtantinus* Antipapa invaſerat, ſummo omnium conſenſu electus eſt Pontifex Maximus die ſeptima menſis Auguſti anni ſeptingenteſimi ſexageſimi octavi. Sedit annos tres, menſes quinque, dies viginti ſeptem, & fato functus eſt die ſecunda menſis Februarii anni ſeptingenteſimi ſeptuageſimi ſecundi.

98. *Hadrianus* I. Pontificatum iniit die 10. menſis Februarii anni ſeptingenteſimi ſeptuageſimi ſecundi, rexitque Eccleſiam uſque ad diem 25. menſis Decembris anni ſeptingenteſimi nonageſimi quin-

Digitized by Google

quinti. Sub hoc Pontifice habita eſt contra Iconomachos ſeptima Synodus Generalis, ſeu Nicæna ſecunda, anno ſeptingenteſimo octuageſimo ſeptimo.

99. *S. Leo* hujus nominis III. ordinatus fuit Pontifex Maximus die 27. menſis Decembris anni ſeptingenteſimi nonageſimi quinti. Sedit annos viginti, menſes quinque, dies ſexdecim, & ex hac vita migravit die XI. menſis Junii anni octingenteſimi decimi ſexti.

100. *Stephanus* hujus nominis V. electus eſt Pontifex Romanus die 22. menſis Junii anni octingenteſimi decimi ſexti, ſedit per ſeptem duntaxat menſes, & diem ultimum clauſit die 24. menſis Januarii anni DCCCXVII.

101. *S. Paſchalis* hujus nominis I. in locum *Stephani V.* Papæ ſuffectus eſt die 25. menſis Januarii ejuſdem anni octingenteſimi decimi ſeptimi. Sedit annos ſeptem, & dies ſeptemdecim, & diſceſſit e vita die decima menſis Februarii anni octingenteſimi vigeſimi quarti.

102. *Eugenius* hujus nominis II. fuit ordinatus Pontifex Maximus die 14. menſis Februarii anni octingenteſimi vigeſimi quarti. Sedit annos tres, menſes & dies incertos, & obiit menſe Auguſto anni octingenteſimi vigeſimi ſeptimi.

103. *Valentinus* demortuo *Eugenio* II. ſubſtitutus eſt, ſed quadrageſimo die ab inauguratione ſua e vivis ſublatus eſt.

104. *Gregorius* hujus nominis IV. ſucceſſit *Valentino* Papæ eodem anno octingenteſimo vigeſimo ſeptimo, ſed menſe & die incertis, cum duratio ceſſationis Sedis Pontificiæ poſt *Valentini Papæ* obitum omnino ignoretur. Sedit annos, ſexdecim, & emigravit e vita 8. Kalend. Februarii anni octingenteſimi quadrageſimi quarti.

105. *Sergius* hujus nominis II. die 10. menſis Febr. anni octingenteſimi quadrageſimi quarti Pont. Max. renunciatus & ordinatus eſt. Sedit annos tres abſque ulla menſium & dierum appendice, obiitque die 27. menſis Januarii anni octingenteſimi quadrageſimi ſeptimi.

106. *S. Leo* hujus nominis IV. poſtquam ab obitu *Sergii* II. Papæ Sedes Pontificia vacaſſet menſes duos & dies quindecim, electus ac conſecratus eſt Pontif. Max. die 11. menſis Aprilis anni octingenteſimi quadrageſimi ſeptimi. Eccleſiam Romanam gubernavit annis octo, menſibus tribus, & diebus ſex, atque ad cæleſtem vitam migravit die decima ſeptima menſis Julii anni octingenteſimi quinquageſimi quinti.

107. *Benedictus* hujus nominis III. poſtquam ab obitu *Leonis* IV. vacaſſet Sedes Apoſtolica per menſes duos & dies 12. ordinatus eſt Romanus Pontifex die 29. menſis Septemb. anni octingenteſimi quinquageſimi quinti, & *Anaſtaſius*, qui Sedem Apoſtolicam invaſerat, tanquam Antipapa ejus eſt. Eccleſiam Romanam per an. duos, menſes ſex, & dies decem ſanctiſſime rexit *Benedictus* III. & e vita exceſſit die 8. April. an. octingenteſimi quinquageſimi octavi. Cum certum ſit, *Benedictum* III. ſucceſſiſſe in ſede Pontificia *Leoni* IV. explodi debet male conſuta illa fabula, quam obtrudunt nonnulli, qui dictitant, *Joannam* Papiſſam ſucceſſiſſe *Leoni* IV. eamque Pontificatum per annos duos, menſem unum, & dies quatuor tenuiſſe.

108. *S. Nicolaus* hujus nominis I. ſucceſſit *Benedicto* III. & conſecratus eſt Romanus Pontifex die 24. menſis Aprilis an. octingenteſimi quinquageſimi octavi. Sedit annos novem, menſes ſex, dies viginti, & migravit ad Deum die 13. menſis Novembris anni octingenteſimi ſexageſimi ſeptimi.

109. *Hadrianus* hujus nominis II. ſuffectus eſt in locum *Nicolai* Papæ I. die 14. menſis Decemb. anni octingenteſimi ſexageſimi ſeptimi. Sedit annos quinque, & obiit anno octingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo. Sub hoc Pontifice habitum eſt Concilium octavum Generale, ſeu Conſtantinopolitanum quartum, contra *Photium*, Schiſmaticum Patriarcham Conſtantinopolitanum.

110. *Joannes* hujus nominis VIII. conſecratus eſt Pontifex Romanus die 14. menſis Decembris anni octingenteſimi ſeptuageſimi ſecundi. Sedit annos decem, & dies duos, & abiit e vivis die 15. menſis Decembris anni octingenteſimi octogeſimi ſecundi.

111. *Marinus*, poſt paucos ab obitu *Joannis* VIII. dies, ad Summum Pontificatum fuit ſublimatus, ſeditque annum unum, & menſes quinque, & obiit die incerto menſis Maji anni octingenteſimi octuageſimi quarti.

112. *Hadrianus* hujus nominis III. eodem menſe, quo mortuus eſt *Marinus* Pontifex ad Romanam Sedem provectus eſt. Sedit annum unum, & menſes quatuor, obiitque anno octingenteſimo octogeſimo quinto.

113. *Stephanus* hujus nominis VI. ſucceſſit *Hadriano* III. Papæ. Sedit in Cathedra *Petri* annos ſex, & extremum diem obiit anno octingenteſimo nonageſimo primo.

114. *Formoſus* eodem menſe & an., quo *Stephanus* VI. Papa e vivis ſublatus eſt, hoc eſt, menſe Majo anni octingenteſimi nonageſimi primi, conſecratus eſt Pontifex Romanus. Sedit annos quatuor & menſes ſeptem, & inter vivos eſſe deſiit die 4. Aprilis anni octingenteſimi nonageſimi ſexti. Mortuo *Formoſo* Papa, *Bonifacius* hujus nominis VI. Sedem Romanam invaſit, quam diebus tantum quindecim tanquam Antipapa tenuit.

115. *Stephanus* hujus nominis VII. expulſo Antipapa *Bonifacio* VI. ſe ipſum in Sedem Pontificiam malis artibus intruſit, accedente tamen Cleri conſenſu, legitimus Pontifex habitus eſt, ne Schiſmate Eccleſia ſcinderetur. Sedit annum unum, menſem unum, & dies aliquot, tandem in carcerem detruſus eſt, ubi ſtrangulatus periit anno octingenteſimo nonageſimo ſeptimo.

116. *Romanus*, poſt mortem *Stephani* VII. Papæ, creatus & ordinatus eſt Pontifex Maximus, ſeditque per quatuor duntaxat menſes, & obiit anno octingenteſimo nonageſimo octavo.

117. *Theodorus* hujus nominis II. poſt mortem *Romani* Papæ, electus eſt Pontifex Romanus, qui per dies tantum viginti Pontificatum tenuit, & e vivis ſublatus eſt an. octingenteſimo nonageſimo octavo.

118. *Joannes* hujus nominis IX. in locum *Theodori* II. Papæ circa medium menſem Julium anni octingenteſimi nonageſimo octavi ſubrogatus eſt. Sedit annos duos & dies quindecim, & diem ultimum

Digitized by Google

mum clauſit circa initium menſis Auguſti anni nongenteſimi.

119. *Benedictus* hujus nominis IV. mortuo *Joanne* IX. Papa an. nongenteſimo creatus eſt Pontif. Max. rexitque Eccleſiam annos tres & menſes duos, & migravit ad Deum circa initium menſis Octob. an. nongenteſimi tertii.

120. *Leo* hujus nominis V. ſucceſſit *Benedicto* IV. ſeditque menſem unum & dies 26. vel 27. fuitque conjectus in vincula a *Chriſtophoro*, qui ſedem Romanam occupavit.

121. *Chriſtophorus*, poſtquam ſediſſet menſes circiter ſeptem, a Sede Pontificia per vim deturbatus, habitum Monaſticum induere coactus eſt.

122. *Sergius* hujus nominis III. Sedem Pontificiam obtinuit, ſedit an. ſeptem, menſibus tribus, diebus incertis, obiitque anno 910.

123. *Anaſtaſius* hujus nominis III. poſtquam a morte *Sergii* III. vacaſſet Sedes uno aut altero die, electus eſt Pontifex Maximus, ſeditque annos duos & totidem menſes, & mortuus eſt anno nongenteſimo decimo tertio.

124. *Lando* ſucceſſit *Anaſtaſio* III. die 16. menſis Octobris anni nongenteſimi decimi tertii. Sedit tantum per menſes ſex, & dies decem, & obiit die 26. menſis Aprilis anni nongenteſimi decimi quarti.

125. *Joannes* hujus nominis X. circa diem vigeſimum ſeptimum menſis Aprilis ordinatus eſt Romanus Pontifex. Sedit annos quatuordecim, paucos menſes & dies aliquot, & obiit, Sede Pontificia a *Widone*, Tuſciæ Marchione, depoſitus, anno nongenteſimo vigeſimo nono.

126. *Leo* hujus nominis VI. ſuffectus eſt in locum *Joannis* X. ſed æmulorum factione oppreſſus, & in carcerem conjectus, diem ſupremum obiit circa diem tertium menſis Febr. an. nongenteſimi vigeſimi noni, poſtquam menſibus ſeptem, & diebus quinque Eccleſiam Romanam rexiſſet.

127. *Stephanus* VIII. ſucceſſit *Leoni* VI. ſeditque annos duos, menſem unum, dies duodecim, & finem vivendi fecit anno nongenteſimo trigeſimo primo.

128. *Joannes* hujus nominis XI. ſucceſſit *Stephano* VIII. circa diem 5. menſis Martii an. nongenteſimi trigeſimi primi. Rexit Eccleſiam annis quatuor, & menſibus decem, & obiit in carcere, a fratre ſuo *Alberico* detentus, initio menſis Januarii an. nongenteſimi trigeſimi ſexti.

129. *Leo* hujus nominis VII. ſucceſſit *Joanni* XI. Sedit annos tres, menſes ſex, dies decem, & obiit circa diem 18. menſis Julii an. nongenteſimi trigeſimi noni.

130. *Stephanus* hujus nominis IX. ſucceſſit *Leoni* VII. Papæ, ſeditque an. tres, menſes quatuor, dies quindecim, & mortuus eſt ineunte circiter menſe Decembri an. nongenteſimi quadrageſimi ſecundi.

131. *Marinus* hujus nominis II. ſucceſſit *Stephano* IX. Sedit an. tres, menſes ſex, & dies tredecim, ſupremumque diem obiit paulo ante medium menſem Julium an. nongenteſimi quadrageſimi ſexti.

132. *Agapetus* hujus nominis II. ſucceſſit *Marino* II. Sedit annos decem & aliquot menſes & abiitque e vivis an. 956.

133. *Joannes* hujus nominis XII. ſucceſſit *Agapeto* II. Roma expulit Antipapam, dictum *Leonem* VIII. ab Imperatore *Othone* in Sedem Apoſtolicam intruſum. Sedit annos ſeptem & aliquot menſes, obiitque an. nongenteſimo ſexageſimo quarto.

134. *Benedictus* hujus nominis V. ſuffectus eſt in locum *Joannis* XII. Sed *Ottho* Imperator, capta Roma, *Leonem* VIII. Antipapam denuo in ſedem Apoſtolicam intruſit, & *Benedictum* V. legitimum Pontificem perpetuo exilio in Germaniam ablegavit, ubi mortuus eſt an. nongenteſimo ſexageſimo quinto. Eodem anno e vivis ſublatus eſt Antipapa *Leo* VIII. qui patrocinante *Otthone* Imperatore, temerario auſu Sedem Apoſtolicam ſemel ac iterum invaſit.

135. *Joannes* XIII. ſucceſſit *Benedicto* V. Papæ die 1. menſis Octob. an. nongenteſimi ſexageſimi quinti. Sedit annos ſex, menſes undecim, dies quinque, obiitque VIII. Idus Septemb. an. nongenteſimi ſeptuageſimi ſecundi.

136. *Benedictus* VI. poſt Interpontificium trium circiter menſium ab obitu *Joannis* XII. electus eſt Pontifex Rom. ſub finem menſis Decemb. anni nongenteſimi ſeptuageſimi ſecundi, cumque ſediſſet annum unum & menſes tres a *Francone*, Cardinali nequiſſimo, in carcerem detruſus, crudeliter ſtrangulatus eſt an. nongenteſimo ſeptuageſimo quarto. Poſt necem *Benedicti* VI. Pontificis, *Franco*, Cardinalis, ejus parricida, Sedem Apoſtolicam invaſit, dictus *Bonifacius* VII. ſed poſtquam ille Antipapa Sedem Romanam per menſem unum tenuiſſet, Roma expulſus eſt.

137. *Donus* hujus nominis II. ſucceſſit *Benedicto* VI. ſed quo menſe, quove die ordinatus fuerit, vel renunciatus Pontifex Romanus, ſciri non poteſt, quia antiqua monumenta, eo Sæculo decimo, quod fuit Sæculum ignorantiæ, ferreum, plumbeum, & obſcurum, deficiunt, & valde per hæc tempora confuſæ ac perturbatæ ſunt Hiſtoria & Chronotaxis Romanorum Pontificum. Conſtat tamen breviſſimum fuiſſe Pontificatum *Doni* II. Papæ, quippe qui obiit an. nongenteſimo ſeptuageſimo quinto.

138. *Benedictus* hujus nominis VII. poſt duorum circiter menſium ab obitu *Doni* II. Papæ Interpontificium, electus eſt Pontif. Romanus ante diem 25. menſis Martii an. nongenteſimi ſeptuageſimi quinti. Sedit an. novem & aliquot menſes, obiitque die x. menſis Julii an. nongenteſimi octogeſimi quarti.

139. *Joannes* XIV. ſucceſſit *Benedicto* VII. Sed Antipapa *Bonifacius* VII. qui Roma expulſus fuerat, Urbem poſtea reverſus, in Caſtro S. Angeli incluſit *Joannem* XIV. legitimum Pontificem, qui ibidem fame, aut propinato veneno ſublatus eſt an. nongenteſimo octogeſimo quinto. Antipapa vero *Bonifacius* VII. qui denuo Sedem Apoſtolicam invaſit, repentina morte eodem an. e vivis raptus eſt.

140. *Joannes* XV. menſe Decemb. anni nongenteſimi octogeſimi quinti ordinatus eſt Pontifex Ma-

Digitized by Google

Maximus, & obiit anno nongenteſimo nonageſimo ſexto, cum undecimum Pontificatus annum inchoaſſet.

141. *Gregorius* V. ſucceſſit *Joanni* XV. Sedem tamen Apoſtolicam invaſit *Joannes* Placentinus, creatus Antipapa a *Creſcentio*, qui Romæ tyrannidem exercebat. Sed *Gregorium V.* verum Pontificem ſtrenue defendit *Otho* Imperator, qui Romam cum exercitu veniens, *Joannem* Placentinum, Antipapam, in ordinem redegit, & *Creſcentium* tyrannum ultimo affecit ſupplicio. Sedit *Gregorius V.* uſque ad annum nongenteſimum nonum, quo mortuus eſt XII. Kal. Martii, ſeu die 18. menſis Februar.

142. *Silveſter* II. ſucceſſit *Gregorio V.* die 2. menſis Aprilis, & Eccleſiam Romanam rexit annis quatuor, menſe uno, diebus novem, & obiit die XI. menſis Maji anni milleſimi tertii.

143. *Joannes* vulgo dictus *Decimus ſeptimus*, quamvis inter veros & legitimos Pontifices Romanos, qui hoc *Joannis* nomine donati ſunt, revera ſit tantum ordine *Decimus ſextus*, ſucceſſit *Silveſtro Secundo* Papæ, & ordinatus eſt Pontifex Romanus die 13. menſis Maji anni milleſimi tertii. Sedit menſes duntaxat quinque & dies viginti quinque, obiitque die 7. menſis Decembris ejuſdem anni milleſimi tertii.

144. *Joannes* XVIII. ordinatus eſt Pontifex Maximus die 26. menſis Decembris anni milleſimi tertii. Sedit annos quinque & aliquot menſes, & mortuus eſt anno milleſimo nono, die & menſe incertis.

145. *Sergius* IV. ſucceſſit *Joanni* XVIII. ac Sedem tenuit uſque ad annum milleſimum duodecimum, quo naturæ debitum ſolvit.

146. *Benedictus* VIII. ſucceſſit *Sergio* IV. ſed e Sede ſua ab Antipapa dicto *Gregorio* dejectus, in eam ab Imperatore *S. Henrico* reſtitutus eſt. Sedit annos undecim, menſes undecim, dies viginti unum, & obiit anno milleſimo vigeſimo quarto.

147. *Joannes* XIX. germanus frater *Benedicti* VIII. Papæ, ei in Pontificatu ſucceſſit. Sedit annos novem & dies novem, obiitque anno milleſimo trigeſimo tertio.

148. *Benedictus* IX. in locum *Joannis* XIX. ſuffectus eſt, & ſedit uſque ad annum milleſimum quadrageſimum quartum, quo a Romanis e Sede ſua deturbatus eſt, & in ejus locum intruſus Antipapa *Silveſter* III.

149. *Gregorius* VI. eodem anno milleſimo quadrageſimo quarto, perſuaſit tam *Benedicto* IX. quam *Silveſtro* III. ut numerata pecunia Pontificatu cederent, & hoc pacto electus eſt Pontifex Romanus, quem, licet ſimoniace electum, Eccleſia tamen, ad vitandum Schiſma, tanquam verum ac legitimum Pontificem agnovit, donec tandem ipſe in Sutrina Synodo, habita anno milleſimo quadrageſimo ſexto, ſimoniæ criminis ab ea expoſtulatus, ſponte ſeſe Pontificia dignitate abdicaverit.

150. *Clemens* II. eodem anno milleſimo quadrageſimo ſexto, quod *Gregorius* VI. ſponte loco ceſſit, electus eſt Pontifex Romanus, ſeditque uſque ad annum milleſimum quadrageſimum ſeptimum. Eo mortuo, *Benedictus* IX. qui, ob ſibi numeratam pecuniam, Pontificatu ceſſerat, ſedem Romanam iterum invaſit, eamque tenuit per octo menſes & dies decem.

151. *Damaſus* II. die XVII. menſis Julii anni milleſimi quadrageſimi octavi electus eſt Pontifex Romanus, ſeditque tantum per dies viginti tres, & obiit eodem anno milleſimo quadrageſimo octavo.

152. *S. Leo* IX. maximo Cleri, Populique Romani conſenſu electus eſt Pontifex Romanus die ſecunda menſis Februarii anni milleſimi quadrageſimi noni. Sedit annis V. menſibus duobus, & diebus ſeptem, & mortuus eſt anno milleſimo quinquageſimo quarto.

153. *Victor* II. poſt unius anni ab obitu *Leonis* IX. Interpontificium, conſecratus eſt Pontifex Romanus die XIII. menſis Aprilis anni milleſimi quinquageſimi quinti. Et obiit anno milleſimo quinquageſimo ſeptimo.

154. *Stephanus* X. electus eſt Pontifex Maximus die ſecunda menſis Auguſti an. milleſimi quinquageſimi ſeptimi, & Eccleſiam Romanam rexit uſque ad diem vigeſimam nonam menſis Martii anni milleſimi quinquageſimi octavi, qua migravit e vita.

155. *Nicolaus* II. die XXVIII. menſis Decembris anni milleſimi quinquageſimi octavi electus eſt Pontifex Maximus. Tentavit quidem Antipapa dictus *Benedictus* X. Sedem Pontificiam invadere, ſed, eo expulſo, pacifice *Nicolaus* II. ſedit annos duos, menſes ſex, dies viginti quinque, & obiit anno milleſimo ſexageſimo primo.

156. *Alexander* II. poſt trium ferme menſium ab obitu *Nicolai* II. Interpontificium, electus eſt Pontifex Maximus. Sibi infeſtum habuit Antipapam dictum *Cadalum*, quem turbas in Eccleſia excitantem coercuit, ſeditque per annos decem, menſes ſex, dies viginti unum, & ad meliorem vitam translatus eſt die XII. menſis Aprilis anni milleſimi ſeptuageſimi tertii.

157. *Gregorius* VII. die 21. ejuſdem menſis Aprilis anni milleſimi ſeptuageſimi tertii electus fuit Summus Pontifex, & Romanam Eccleſiam gubernavit uſque ad annum milleſimum octogeſimum quintum, quo ſpiritum Deo reddidit die 25. menſis Maji. A Germanis, *Guibertum* Antipapam, dictum *Clementem* III. tuentibus, vexatus eſt Sanctiſſimus ille Pontifex.

158. *Victor* III. anno milleſimo octogeſimo ſexto electus Pontifex Maximus, ſedit uſque ad annum milleſimum octogeſimum ſeptimum, quo mortuus eſt die 16. menſis Septembris.

159. *Urbanus* II. anno milleſimo octogeſimo octavo *Victori* III. Papæ ſucceſſit, ſedit annos undecim, menſes quatuor, dies octodecim, obiitque anno milleſimo nonageſimo nono.

160. *Paſchalis* II. in locum demortui Papæ *Urbani* II. ſuffectus eſt eodem anno milleſimo nonageſimo nono. Sedit per annos octodecim, menſes quinque, dies ſeptem, & obiit XII. Kal. Februarii anni milleſimi centeſimi decimi octavi.

161. *Gelaſius* II. die XXV. menſis Januarii an. MCXVIII. in Romanum Pontificem fuit electus. Obiit die XXIX. menſis Januarii anni milleſimi centeſimi decimi noni.

162. *Calliſtus* II. electus eſt Pontifex Maximus Kalendis Februarii anni milleſimi centeſimi decimi noni. *Burdinum* Antipapam, dictum *Gregorium*

VIII. repreſſit. Sedit annos quinque, menſes decem, dies duodecim, obiitque die XIII. menſis Decembris anni milleſimi centeſimi vigeſimi quarti. Convocavit Concilium Generale Lateranenſe I. anno MCXXIII.

163. *Honorius* II. conſecratus eſt Pontifex Romanus die XXI. menſis Decembris anni milleſimi centeſimi vigeſimi quarti, & obiit die XIV. menſis Februarii anni milleſimi centeſimi trigeſimi.

164. *Innocentius* II. electus eſt Pontifex Maximus die XV. menſis Februarii, anni milleſimi centeſimi trigeſimi. Multa a *Petro Leonis* Antipapa, dicto *Anacleto* II. paſſus eſt Sanctus ille Pontifex, feditque annos tredecim, menſes ſeptem, dies novem, & ad ſuperos translatus eſt die XXIV. menſis Sept. anni milleſimi centeſimi quadrageſimi tertii. Celebravit Concilium Generale Lateranenſe ſecundum anno milleſimo centeſimo trigeſimo nono.

165. *Cæleſtinus* II. die XXVI. menſis Septembris anni milleſimi centeſimi quadrageſimi tertii electus eſt Pontifex Maximus. Romanam Eccleſiam rexit menſes quinque, ac dies tredecim, obiitque die IX. menſis Martii anni milleſimi centeſimi quadrageſimi quarti.

166. *Lucius* II. poſt triduum ab obitu *Cæleſtini* II. Papæ, electus eſt Romanus Pontifex, obiitque die XXV. menſis Februarii anni milleſimi centeſimi quadrageſimi quinti.

167. *Eugenius* III. electus eſt Pontifex Maximus die XXVII. menſis Februarii anni milleſimi centeſimi quadrageſimi quinti. Sedit annos octo, menſes quatuor, dies decem, atque ad cæleſtem vitam migravit die VII. menſis Julii an. MCLIII.

168. *Anaſtaſius* IV. poſt biduum ab obitu *Eugenii* III. creatus eſt Pontifex Maximus, ſeditque uno duntaxat anno, menſibus quatuor, diebus viginti quatuor, & obiit die ſecunda menſis Decembris anni MCLIV.

169. *Hadrianus* IV. ſucceſſit *Anaſtaſio* IV. Sedit annos quatuor, menſes octo, dies viginti novem, & migravit e vita Kal. menſis Septembris anni milleſimi centeſimi quinquageſimi noni.

170. *Alexander* III. mortuo *Hadriano* IV. electus eſt Pontifex Romanus. Diu exagitatus eſt a *Friderico* Imperatore, dicto *Oenobarbo*, & a quatuor Antipapis, quorum primus dictus eſt *Victor* IV. Alter, *Paſchalis* III. Tertius, *Calliſtus* III. Quartus, *Innocentius* III. Sedit *Alexander* III. legitimus Pontifex, a die conſecrationis ſuæ, ſeu a die XX. menſis Septembris anni milleſimi centeſimi qainquageſimi noni, per annos viginti unum, menſes undecim, dies decem, & hominem exuit die trigeſima menſis Auguſti anni milleſimi centeſimi octogeſimi primi. Indixit Concilium Generale Lateranenſe tertium anno milleſimo centeſimo ſeptuageſimo nono.

171. *Lucius* III. die ſexta menſis Septembris anni milleſimi centeſimi octogeſimi primi conſecratus eſt Pontifex Romanus, ſeditque annos quatuor, menſes duos, dies octodecim, & mortuus eſt die XXIV. menſis Novembris anni milleſimi centeſimi octogeſimi quinti.

172. *Urbanus* III. die XXV. menſis Novembris anni milleſimi centeſimi octogeſimi quinti creatus eſt Pontifex Romanus, ſedit annum unum, menſes decem, dies viginti quinque; obiitque die XIX. menſis Octobris anni milleſimi centeſimi octogeſimi ſeptimi.

173. *Gregorius* VIII. electus eſt Pontifex Maximus die XXI. menſis octobris anni milleſimi centeſimi octogeſimi ſeptimi. Sedit menſe uno, diebus viginti ſeptem, & ad vitam immortalem tranſiit die XVII. menſis Decembris anni milleſimi centeſimi octogeſimi ſeptimi.

174. *Clemens* III. electus fuit Pontifex Romanus die XIX. menſis Decembris anni milleſimi centeſimi octogeſimi ſeptimi, & e vivis exceſſit die XXVIII. menſis Martii an. milleſimi centeſimi nonageſimi primi.

175. *Cæleſtinus* III. creatus eſt Pontifex Romanus die XXX. menſis Martii anni milleſimi centeſimi nonageſimi primi. Sedit annos ſex, menſes novem, dies novem, & ad meliorem vitam translatus eſt die VIII. menſis Januarii anni milleſimi centeſimi nonageſimi octavi.

176. *Innocentius* III. ad ſummum Pontificatum die VII. menſis Januarii anni milleſimi centeſimi nonageſimi octavi provectus eſt, ſeditque per annos octodecim, menſes ſex, dies novem, & obiit die XVI. menſis Julii an. milleſimi ducenteſimi decimi ſexti. Celebravit Concilium Generale Lateranenſe quartum anno milleſimo ducenteſimo decimo quinto.

177. *Honorius* III. poſtquam Sedes Pontificia vacaſſet una tantum die ab obitu *Innocentii*. III. electus eſt Pontifex Maximus. Sedit annis decem, menſes octo, & obiit XV. Kal. Aprilis an. 1227.

178. *Gregorius* IX. ſucceſſit *Honorio* III. Eccleſiam rexit annis quatuordecim, menſibus quinque; & ſupremum diem obiit anno milleſimo ducenteſimo quadrageſimo primo.

179. *Cæleſtinus IV.* poſt triginta dierum ab obitu *Gregorii IX.* Interpontificium, electus eſt Pontifex Maximus, quem die decimo ſeptimo ab inito pontificatu præmatura mors rapuit.

180. *Innocentius* IV. poſtquam ab obitu *Cæleſtini Quarti* vacaſſet Sedes Pontificia per annum unum, menſes octo, & dies quindecim, electus eſt Pontifex Maximus. Sedit an. novem, menſes quinque, & dies quatuordecim, obiitque die VII. vel VIII. menſis Decembris anni MCCLIV. Convocavit Concilium Generale Lugdunenſe primum anno milleſimo ducenteſimo quadrageſimo quinto.

181. *Alexander* IV. paucis poſt mortem *Innocentii Quinti* diebus Pontifex Romanus fuit electus. Sedit annos ſex, menſes quinque, & dies totidem, & mortuus eſt VIII. Kal. menſis Junii anni milleſimi ducenteſimi ſexageſimi primi.

182. *Urbanus* IV. poſtquam ab obitu *Alexandri IV.* Sedes Apoſtolica vacaſſet per duos menſes & totidem hebdomadas, inauguratus eſt Pontifex Maximus die IV. menſis Septembris anni milleſimi ducenteſimi ſexageſimi primi. Sedit annos tres, menſem unum, dies quatuor, & obiit ſexto nonas menſis Octobris anni MCCLXIV.

183. *Clemens* IV. poſt quinque menſium ab obitu *Urbani IV.* Interpontificium electus eſt Pontifex

tifex Maximus. Rexit Eccleſiam tribus annis, menſibus novem, diebus viginti quinque, & obiit die XXIX. menſis Novembris anni MCCLXVIII.

184. *Gregorius X.* poſtquam ab obitu *Clementis* IV. vacaſſet Sedes per annos duos, menſes novem, & dies duos, electus eſt Pontifex Maximus. Sedit annos quatuor, & dies decem, obiitque die decima menſis Januarii anni milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi ſexti. Celebravit Concilium Generale Lugdunenſe ſecundum anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo quarto.

185. *Innocentius V.* ſucceſſit *Gregorio* X. ſed menſe ſexto ſui Pontificatus, per unum alterumque diem inchoato, e vivis ſublatus eſt die XXII. menſis Junii anni milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi ſexti.

186. *Hadrianus V.* ſucceſſit *Innocentio* V. ejuſque Pontificatus breviſſimus fuit. Altero quippe menſe, ab electione ſua necdum expleto, obiit die XVIII. menſis Auguſti anni milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi ſexti.

187. *Joannes XX.* quem alii appellant *Vigeſimum primum*, ſucceſſit *Hadriano* V. ac brevem geſſit Pontificatum, quippe qui mortuus eſt menſe Majo an. milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi ſeptimi.

188. *Nicolaus* III. poſt ſex menſium ab obitu *Joannis XX.* Interpontificium, in Sede *S. Petri* fuit collocatus, rexitque Eccleſiam annis duobus, & menſibus novem, minus duobus diebus, & obiit die XXII. menſis Auguſti anni milleſimi ducenteſimi octogeſimi.

189. *Martinus* II. dictus *IV.* poſtquam a morte *Nicolai III.* Sedes per ſex menſes vacaſſet, electus eſt Pontifex Maximus, & obiit die XXIX. menſis Martii an. milleſimi ducenteſimi octogeſimi quinti.

190. *Honorius* IV. die ſecunda menſis Aprilis anni milleſimi ducenteſimi octogeſimi quinti electus eſt Pontifex Maximus, seditque duobus annis, & uno die, atque e vita migravit die tertia menſis Aprilis anni milleſimi ducenteſimi octogeſimi ſeptimi.

191. *Nicolaus* IV. poſtquam Sedes Romana ab obitu *Honorii* IV. per menſes decem, & dies octodecim vacaſſet, electus eſt Romanus Pontifex die 22. menſis Februarii an. milleſimi ducenteſimi octogeſimi octavi, & obiit die quarta Aprilis anni milleſimi ducenteſimi nonageſimi ſecundi, annum agens ſui Pontificatus quintum.

192. *S. Cæleſtinus* V. poſtquam Sedes Romana a morte *Nicolai* IV. annis duobus, menſibus tribus & die una vacaſſet, electus eſt Pontifex Maximus, qui tamen poſt quinque menſes & dies octo Pontificatus, ornamenta Pontificis exuit, oneri & honori ceſſit die IV. menſis Decembris anni milleſimi ducenteſimi nonageſimi quarti. Obiit anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo ſexto.

193. *Bonifacius* VIII. poſt ſpontaneam *Cæleſtini* V. abdicationem, electus eſt Pontifex Romanus in pervigilio Natalis Chriſti Domini an. milleſimi ducenteſimi nonageſimi quarti. Sedit annis octo, menſibus novem, & diebus octodecim & migravit ex hac vita an. milleſimo tercenteſimo tertio.

194. *Benedictus*, vulgo dictus *Undecimus*, quamvis, juxta ordinem iſtius nominis Pontificum, dicendus eſſet *Decimus*, mortuo *Bonifacio* VIII. ſubſtitutus eſt, seditque menſes duntaxat octo & dies ſeptemdecim, & obiit die quarta menſis Julii anni milleſimi tercenteſimi quarti.

194. *Clemens* V. poſtquam Sedes Romana ab obitu *Benedicti* XI. vacaſſet per menſes undecim, electus eſt Pontifex Maximus die V. menſis Junii anni milleſimi tercenteſimi quinti. Sedit an. octo, menſibus decem, diebus quindecim, & obiit die XX. menſis Aprilis anni milleſimi tercenteſimi decimi quarti. Pontificiam Sedem Avenionem tranſtulit, & convocavit Concilium Generale Viennenſe an. MCCCXI.

196. *Joannes*, vulgo dictus *Vigeſimus Secundus*, ſed juxta ordinem iſtius nominis Pontificum, dicendus *Vigeſimus Primus*, poſtquam Sedes Pontificia ab obitu *Clementis* V. vacaſſet per annos duos, menſes tres, dies ſeptemdecim, electus eſt Romanus Pontifex. Multa paſſus eſt ab Imperatore *Ludovico Bavaro*, qui Schiſma conflavit, & *Petrum Corbarium*, Franciſcanum Antipapam, dictum *Nicolaum* V. intruſit. Sedit *Joannes* XXI. vel, ut vulgo dicitur, XXII. per annos novemdecim, & obiit die quarta menſis Decembris anni MCCCXXXIV.

197. *Benedictus*, vulgo dictus *Duodecimus*, ſed, juxta ordinem iſtius nominis Pontificum, dicendus *Undecimus*, electus eſt Pontifex Romanus die XX. menſis Decembris anni milleſimi tercenteſimi trigeſimi quarti. Rexit Eccleſiam annis ſeptem, menſibus quatuor, & diebus ſex, obiitque die 25. menſis Apr. an. MCCCXLII.

198. *Clemens VI.* die ſeptima menſis Maji anni milleſimi tercenteſimi quadrageſimi ſecundi creatus eſt Pontifex Maximus. Sedit annos circiter undecim, & obiit die quarta menſis Decembris anni milleſimi tercenteſimi quinquageſimi ſecundi.

199. *Innocentius* IV. die 18. menſis Decembris anni milleſimi tercenteſimi quinquageſimi ſecundi electus eſt Pontifex Maximus. Sedit annos decem, & obiit die 17. menſis Septembris anni MCCCLXII.

200. *Urbanus V.* die 13. menſis Septembris an. milleſimi tercenteſimi ſexageſimi ſecundi electus eſt Pontifex Maximus. Sedit annos novem & obiit die 9. menſis Decembris anni milleſimi tercenteſimi ſeptuageſimi.

201. *Gregorius* XI. die V. menſis Jannarii anni milleſimi tercenteſimi ſeptuageſimi primi conſecratus eſt Pontifex Maximus. Sedem Pontificiam, quam *Clemens* V. Avenionem in Gallias tranſtulerat, ubi plures Summi Pontifices, natione Galli, videlicet *Clemens V. Joannes* XXI. vulgo dictus XXII. *Benedictus* XI. vulgo dictus XXII. *Clemens* VI. *Innocentius* VI. *Urbanus* V. Pontificatum geſſerunt, Romam revocavit *Gregorius* XI. natione itidem Gallus, obiitque die 17. menſis Martii anni milleſimi tercenteſimi ſeptuageſimi octavi.

202. *Urbanus* VI. die octava menſis Aprilis anni milleſimi tercenteſimi ſeptuageſimi octavi electus eſt Summus Pontifex. Habuit Pontificatus æmulum *Clementem* VII. quem Cardinales, ab obedientia *Urbani* VI. recedentes, Pontificem elegerunt, indeque luctuoſum in Eccleſia exortum Schiſma, cum duo Pontifices, quorum unus, ſeu

Digitized by Google

Urbanus VI. Romæ alter, ſeu *Clemens* VII. & poſt ipſum *Petrus de Luna*, dictus vulgo *Benedictus* XIII. Avenione ſedebat, eodem tempore *Petri* Sedem ſibi vendicarent. Duravit funeſtum illud Schiſma per annos fere quinquaginta, ac tandem ſublatum eſt in Concilio Generali Conſtantienſi anno milleſimo quadringenteſimo decimo quarto celebrato, in quo electus eſt Pontifex Maximus *Martinus* V. & alii tres abdicati, qui de Pontificatu pertinaciter contendebant, ſeu *Gregorius* XII. *Joannes* XXII. vel ut alii dicunt XXIII. & *Petrus de Luna*, vulgo dictus *Benedictus* XIII. Sedit Romæ *Urbanus* VI. per annos 11. menſes ſex, dies ſeptem, obiitque die 15. menſis Octobris anni milleſimi tercenteſimi octogeſimi noni.

203. *Bonifacius* IX. ſucceſſit *Urbano* VI. die ſecunda menſis Novembris an. milleſimi tercenteſimi octogeſimi noni. Seditque annis XIV. menſibus XI. & obiit anno milleſimo quadringenteſimo quarto.

204. *Innocentius* VII. poſtquam Sedes Pontificia vacaſſet dies quindecim ab obitu *Bonifacii* IX. electus eſt Pontifex Maximus die 17. menſis Octobris anni milleſimi quadringenteſimi quarti, & obiit die VI. menſis Novembris anni milleſimi quadringenteſimi ſexti.

205. *Gregorius* XII. ſucceſſit *Innocentio* VII. ſed cum ad retinendum Pontificatum, contra ſolemne præſtiturn ab ipſo juramentum, data opera uteretur tergiverſationibus & colluſionibus cum ſuo Pontificatus æmulo, *Petro de Luna*, dicto *Benedicto* XIII. Cardinales in Concilio Generali Piſano anno milleſimo quingenteſimo nono congregati tam ipſum *Gregorium* XII. quam ejus æmulum *Benedictum* XIII. exauctorarunt, eoſque Schiſmatis fautores, ac pertinaces declararunt, eis inhibentes, ne quis eorum pro Summo Pontifice ſe gereret.

206. *Alexander* V. poſt exauctorationem *Gregorii* XII. electus eſt a Cardinalibus in Concilio Generali Piſano Pontifex Maximus. Ad abolendum Schiſma, quod Pſeudo-Pontifices *Gregorius* XII. & *Benedictus* XIII. de induſtria ſovebant, ſtrenuam navavit operam, illud tamen extinguere non potuit, utpote inopinata morte e vivis ſublatus die quarta menſis Maji anni milleſimi quadringenteſimi decimi.

207. *Joannes*, vulgo dictus *Vigeſimus Tertius* (qui tamen juxta ſeriem Romanorum Pontificum, qui *Joannis* nomine donati ſunt, dicendus eſſet *Vigeſimus Secundus*) ſuffectus eſt in locum *Alexandri* V. Sed ad extirpandum Schiſma, quod novum in dies ſuſcipiebat incrementum, Pontificatu abdicatus eſt, ipſo conſentiente, anno milleſimo quadringenteſimo decimo ſeptimo, in Concilio Generali Conſtantienſi, quod habitum eſt anno 1414.

208. *Martinus*, vulgo dictus V. (qui tamen juxta ſeriem Romanorum Pontificum, qui *Martini* nomine fuerunt inſigniti, dicendus eſt *Martinus* III.) electus in Concilio Generali Conſtantienſi Pontifex Maximus die 11. menſis Novembris anni milleſimi quadringenteſimi decimi ſeptimi. Sub ipſo tandem extinctum eſt diuturnum Schiſma, quod incœperat anno milleſimo tercenteſimo ſeptuageſimo octavo, & duravit uſque ad annum milleſimum quadringenteſimum vigeſimum nonum, quo pſeudo-Pontifex, dictus *Clemens* VIII. ſe *Martino* V. legitimo Pontifici ſubjecit. Sedit *Martinus* V. annos tredecim, menſes tres, ac dies duodecim; & obiit Romæ die XXII. menſis Februarii an. milleſimi quadringenteſimi trigeſimi primi.

209. *Eugenius* IV. inauguratus fuit Pontifex Maximus die 3. menſis Martii anni milleſimi quadringenteſimi trigeſimi primi. Concilium Generale Baſileenſe tranſtulit Ferrariam, deinde Florentiam, ubi tandem utriuſque Eccleſiæ, Græcæ & Latinæ, unio feliciter peracta eſt. Sedit annos ſexdecim, minus diebus octo, & obiit die 23. menſis Februarii anni milleſimi quadringenteſimi quadrageſimi ſeptimi.

210. *Nicolaus* V. ſucceſſit *Eugenio* IV. reſtituit Eccleſiæ pacem, quam haud parum turbaverant Schiſmatici, creando Antipapam, dictum *Felicem V.* qui tandem ſuum umbratilem Pontificatum, quem per novem annos, poſt injuſtam *Eugenii* IV. Papæ depoſitionem, geſſerat, ad pedes *Nicolai* V. abjectus ultro abdicavit anno milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo nono. Sedit *Nicolaus* V. annos octo & dies aliquot, obiitque die 24. menſis Martii anni milleſimi quadringenteſimi quinquageſimi quinti.

211. *Calliſtus* III. die 8. Aprilis anni milleſimi quadringenteſimi quinquageſimi quinti electus fuit Pontifex Maximus. Sedit annis tribus & menſibus quatuor, & obiit die 8. menſis Auguſti anni milleſimi quadringenteſimi quinquageſimi octavi.

212. *Pius* II. coronatus eſt Pontifex Maximus die 19. menſis Auguſti anni milleſimi quadringenteſimi quinquageſimi octavi. Sedit annis ſex, minus quinque diebus, & e vivis exceſſit die 14. menſis Auguſti anni milleſimi quadringenteſimi ſexageſimi quarti.

213. *Paulus* II. ſucceſſit *Pio* II. ſeditque annos ſeptem, obiitque die 16. menſis Julii anni milleſimi quadringenteſimi ſeptuageſimi primi.

214. *Sixtus* IV. in locum *Pauli* II. ſuffectus eſt, & Eccleſiam rexit uſque ad annum milleſimum quadringenteſimum octogeſimum quartum, quo e vita migravit, poſtquam ſediſſet annis tredecim.

215. *Innocentius* VIII. ſucceſſit *Sixto* IV. Sedit annos ſeptem, menſes decem, dies viginti & ſeptem, & mortuus eſt die 25. menſis Julii anni milleſimi quadringenteſimi nonageſimi ſecundi.

216. *Alexander* VI. creatus eſt Pontifex Maximus die 11. menſis Auguſti anni milleſimi quadringenteſimi nonageſimi ſecundi, & Eccleſiam rexit uſque ad annum milleſimum quingenteſimum tertium, quo e vivis ſublatus eſt 15. Kalendas Septembris, ſeu die 18. menſis Auguſti.

217. *Pius* III. ſucceſſit *Alexandro* VI. decimo Kal. Octobris, ſeu die 22. menſis Septembris anni milleſimi quingenteſimi tertii, & migravit e vita decimo quinto Kalendas menſis Novembris, ſeu die 18. menſis Octobris ejuſdem anni milleſimi quingenteſimi tertii.

218. *Julius* II. ſucceſſit *Pio* III. ſeditque uſque ad diem 21. menſis Februarii anni milleſimi

Digitized by Google

ſimi quingenteſimi decimi tertii, quo vita functus eſt.

219. *Leo X.* ad ſummum Pontificatum provectus eſt die 15. menſis Martii anni milleſimi quingenteſimi decimi tertii. Naſcentem Lutheri hæreſim profligavit. Sedit annis novem, & obiit die prima menſis Decembris anni milleſimi quingenteſimi vigeſimi primi.

220. *Hadrianus VI.* creatus eſt Romanus Pontifex die 9. menſis Januarii anni milleſimi quingenteſimi vigeſimi ſecundi. Sedit annum unum, menſes octo, dies ſex, obiitque die 14. menſis Septembris an. milleſimi quingenteſimi vigeſimi tertii.

221. *Clemens VII.* ſuffectus eſt *Hadriano VI.* & ſedit uſque ad annum milleſimum quingenteſimum trigeſimum quartum, quo mortuus eſt die vigeſima quinta menſis Septembris.

222. *Paulus III.* electus eſt Pontifex Maximus die 13. menſis Octobris anni milleſimi quingenteſimi trigeſimi quarti. Sedit annos quindecim, & obiit die decima menſis Novembris anni milleſimi quingenteſimi quadrageſimi noni. Convocavit Concilium Generale Tridentinum, quod inceptum eſt anno milleſimo quingenteſimo quadrageſimo quinto.

223. *Julius III.* die 8. menſis Februarii anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi electus eſt Pontifex Maximus. Sedit annos quinque, & dies quadraginta ſex, obiitque die 23. menſis Martii anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi quinti.

224. *Marcellus II.* electus eſt Romanus Pontifex die nona menſis Aprilis anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi quinti. Obiit die 30. menſis Aprilis ejuſdem anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi quinti Pontificatus ſui die vigeſimo ſecundo.

225. *Paulus IV.* electus eſt Pontifex Maximus die 23. menſis Maji anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi quinti. Sedit annos quatuor, & obiit die 18. menſis Auguſti anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi noni.

226. *Pius IV.* poſtquam Sedes Pontificia ab obitu *Pauli IV.* per quatuor menſes & ſex dies vacaſſet, electus eſt Pontifex Maximus die 23. menſis Decembris anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi noni: Sedit annos quinque, menſes undecim, & dies quindecim, & obiit die nona menſis Decembris anni milleſimi quingenteſimi ſexageſimi quinti. Sub hoc Pontifice Synodus Generalis Tridentina finem accepit anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio.

227. *S. Pius V.* die ſeptima menſis Januarii anni milleſimi quingenteſimi ſexageſimi ſexti electus eſt Pontifex Romanus. Sancte Eccleſiam rexit uſque ad annum milleſimum quingenteſimum ſeptuageſimum ſecundum, quo ad vitam immortalem tranſiit Kal. menſis Maji.

228. *Gregorius XIII.* die decima tertia menſis Maji anni milleſimi quingenteſimi ſeptuageſimi ſecundi electus fuit Pontifex Maximus. Sedit annos duodecim, & obiit die X. menſis Aprilis anni milleſimi quingenteſimi octogeſimi quinti.

229. *Sixtus V.* die 24. menſis Aprilis anni milleſimi quingenteſimi octogeſimi quinti electus fuit Pontifex Maximus, & obiit die 27. menſis Auguſti anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi; Pontificatus vero ſui anno ſexto per quatuor menſes & tres dies inchoato.

230. *Urbanus VII.* ſucceſſit *Sixto V.* die decima quinta menſis Septembris anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi. Breviſſimus fuit ejus Pontificatus, quippe qui ſedit per dies duntaxat duodecim, & ad Deum migravit die 27. menſis Septembris anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi.

231. *Gregorius XIV.* ſuffectus eſt in locum *Urbani VII.* Sedit menſes duntaxat decem & dies decem, & vita functus eſt die 15. menſis Octobris an. milleſimi quingenteſimi nonageſimi primi.

232. *Innocentius IX.* mortuo *Gregorio XIV.* electus fuit Romanus Pontif. Sedit duos tantummodo menſes, & mortuus eſt die trigeſima menſis Decembris anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi primi.

233. *Clemens VIII.* die trigeſima menſis Januarii anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi ſecundi ad Cathedram Pontificiam ſublimatus eſt. Sedit annos tredecim, & triginta tribus diebus, & abiit e vivis die tertia menſis Martii an. milleſimi ſexcenteſimi quinti.

234. *Leo XI.* electus eſt in Pontificem Maximum die prima menſis Aprilis an. milleſimi ſexcenteſimi quinti. Sedit per viginti ſeptem dies, & mortuus eſt die vigeſima ſeptima ejuſdem menſis & anni.

235. *Paulus V.* ex illuſtriſſima Burgheſiorum familia originem ducens electus fuit Summus Pontifex die XVII. menſis Maii anni milleſimi ſexcenteſimi quinti. Sedit annis quindecim, menſibus octo, diebus duodecim, & ad immortalem vitam tranſiit die 28. menſis Januarii anni milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi primi.

236. *Gregorius XV.* excepit in Pontificatu *Paulum Quintum* die 9. menſis Februarii anni milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi primi. Sedit annos duos, menſes quinque, & obiit die VIII. menſis Julii an. milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi tertii.

237. *Urbanus VIII.* creatus fuit Pontifex die 6. menſis Auguſti anni milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi tertii. Sedit annis viginti, menſibus undecim, diebus viginti duobus, & diſceſſit e vivis die 29. menſis Julii anni milleſimi ſexcenteſimi quadrageſimi quarti.

238. *Innocentius X.* poſtquam ab obitu *Urbani VIII.* vacaſſet Sedes menſe uno, diebus octodecim, electus eſt Pontifex Maximus die XV. menſis Septembris anni milleſimi ſexcenteſimi quadrageſimi quarti. Sedit annis decem, menſibus tribus, & diebus duobus ſupra viginti, & mortuus eſt die 7. menſis Januarii anni milleſimi ſexcenteſimi quinquageſimi quinti.

239. *Alexander* VII. poſt interpontificium trium menſium ab obitu *Innocentii X.* electus eſt Pont. Max. die 7. menſis Aprilis anni milleſimi ſexcenteſimi quinquageſimi quinti. Sedit annis duodecim, menſe uno, diebus quindecim, & obiit die 22. menſis Maji anni milleſimi ſexcenteſimi ſexageſimi ſeptimi.

240. *Clemens* IX. poſtquam ab obitu *Alexandri* VII. Sedes Pontificia vacaſſet diebus viginti octo electus eſt Romanus Pontifex die 20. menſis Junii anni milleſimi ſexcenteſimi ſexageſimi ſeptimi. Sedit annis duobus, menſibus quinque, diebus viginti, & mortuus eſt die nona menſis Decembris anni milleſimi ſexcenteſimi ſexageſimi noni.

241. *Clemens* X. poſt Interpontificium menſium quatuor, & dierum viginti a morte *Clementis* IX. electus eſt Pontifex Maximus die 29. menſis Aprilis anni milleſimi ſexcenteſimi ſeptuageſimi. Sedit annis ſex, menſibus duobus, & diebus viginti duobus, & obiit die 22. menſis Julii milleſimi anni ſexcenteſimi ſeptuageſimi ſexti.

242. *Innocentius* XI. poſtquam ab obitu *Clementis* X. vacaſſet Sedes duobus menſibus electus eſt Pontifex Maximus die 21. menſis Septembris anni milleſi ſexcenteſimi ſeptuageſimi ſexti. Sedit annis 12. menſibus X. diebus novem, & in vivis eſſe deſiit die 31. menſis Julii anni milleſimi ſexcenteſimi octogeſimi noni.

243. *Alexander* VIII. die 6. menſis Octobris anni milleſimi ſexcenteſimi octogeſimi noni electus eſt Pontifex Maximus. Sedit anno uno, menſibus tribus, diebus viginti quatuor, & obiit Kal. menſis Februarii anni milleſimi ſexcenteſimi nonageſimi primi.

244. *Innocentius* XII. poſtquam ab obitu *Alexandri* VIII. Sedes vacaſſet per menſes quinque & dies duodecim, electus fuit Pontifex Romanus die 12. menſis Julii anni milleſimi ſexcenteſimi nonageſimi primi. Sedit annis novem, menſibus duobus, diebus quindecim, obiitque die 28. menſis Septembris anni milleſimi ſeptingenteſimi.

245. *Clemens* XI. poſtquam ab obitu *Innocentii* XII. Sedes vacaſſet menſe uno & diebus viginti ſeptem, electus eſt Pontifex Maximus die 23. menſis Novembris an. milleſimi ſeptingenteſimi. Sedit annis viginti, menſibus tribus, diebus viginti quatuor, & migravit e vita die decima nona menſis Martii anni milleſimi ſeptingenteſimi vigeſimi primi.

246. *Innocentius* XIII. poſtquam ab obitu *Clementis* XI. vacaſſet Sedes menſe uno, & diebus novemdecim, ſummo omnium Cardinalium conſenſu, totaque plaudente Eccleſia Catholica, electus eſt die 8. menſis Maii anni milleſimi ſeptingenteſimi vigeſimi primi Pontifex Maximus, obiitque die 7. Martii 1724. cum ſediſſet annis duobus menſibus decem una die dempta.

247. *Benedictus* XIII. poſtquam ab obitu *Innocentii* XIII. Sedes vacaſſet menſibus duobus, & diebus duobus ſupra viginti electus eſt die 29. Maji anni milleſimi ſeptingenteſimi vigeſimi quarti. Poſt multa religionis & Eccleſiaſtici animi relicta monumenta diem clauſit extremum 21. Februarii 1730. Sedit annis ſex, menſibus octo, diebus 21.

248. *Clemens* XII. poſt interpontificium menſium quatuor & dierum viginti ab obitu *Benedicti* XIII. electus eſt die 12. Julii labentis anni 1730. Summus Pontifex, quem utinam Deus Eccleſiæ ſponſæ ſuæ diu ſoſpitem ſervet & incolumem.

AL-

Digitized by Google

ALTERA TABULA

CHRONOLOGICA,

In qua deſcribitur ſeries Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ.

Nomina Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ.	Initium illorum Pontificatus.	Anni illorum Pontificatus.
S. *Marcus* Evangeliſta & primus Eccleſiæ Alexandrinæ Epiſcopus.	ann. Chriſti 43.	19.
Anianus.	ann. Chriſti 62.	22.
Abilius,	ann. Chriſti 84.	13.
Cerdo.	ann. Chriſti 97.	11.
Primus.	ann. Chriſti 109.	12.
Juſtus.	ann. Chriſti 119.	11.
Eumenius, vel *Hymenæus*.	ann. Chriſti 130.	13.
Marcus, vel *Marcianus*.	ann. Chriſti 143.	10.
Celadion.	ann. Chriſti 153.	14.
Agrippinus.	ann. Chriſti 167.	12.
Julianus.	ann. Chriſti 179.	10.
Demetrius.	ann. Chriſti 189.	43.
Heraclas.	ann. Chriſti 232.	16.
Dionyſius.	ann. Chriſti 248.	17.
Maximus.	ann. Chriſti 265.	18.
Theonas.	ann. Chriſti 282.	19.
Petrus I.	ann. Chriſti 300.	11.
Achillas.	ann. Chriſti 312.	menſes 5.
Alexander.	ann. Chriſti 313.	13.
Athanaſius.	ann. Chriſti 326.	46.
Petrus II.	ann. Chriſti 373.	8.
Timotheus.	ann. Chriſti 380.	5.
Theophilus.	ann. Chriſti 385.	27.
Cyrillus.	ann. Chriſti 412.	32.
Dioſcorus.	ann. Chriſti 444.	7.
Proterius.	ann. Chriſti 451.	6.
Timotheus. *Aelurus*.	ann. Chriſti 457.	3.
Timotheus, *Solophaciolus*.	ann. Chriſti 460.	16.

Timotheus Ælurus, qui Sede Alexandrina dejectus fuerat, denuo hanc Sedem invaſit, *Timotheum Solophaciolum* legitimum Patriarcham Alexandrinum, expulit anno 476. ſed anno ſequenti *Timotheus Solophaciolus* in Sedem Alexandrinam reſtitutus eſt. Eodem an. 476. mortuo *Timotheo Æluro*, in ejus locum Hæretici Alexandrini ſubrogarunt *Petrum Moggum*, ſeu *Mongum*, Hæreticum, ſed eo, juſſu Imperatoris *Zenonis*, pulſo, *Timotheus Solophaciolus* Eccleſiam Alexandrinam rexit, uſque ad annum 482. quo anno mortuus eſt, eique in Sede Alexandrina ſucceſſit *Joannes Talaja*, quem e Patriarchali Solio confeſtim deturbavit *Petrus Moggus*, ſeu *Mongus*, Hæreticus Eutychianus, iterumque Sedem Alexandrinam invaſit.

Nomina Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ.	Initium illorum Pontificatus	Anni illorum Pontificatus.
Joannes Taleja.	ann. Chriſti 482.	8.
Petrus Mongus invaſor Sedis Alexandrinæ.	ann. Chriſti 490.	7.
Athanaſius, Hæreticus Eutychianus.	ann. Chriſti 497.	9.
Joannes Mela, ſeu *Hemula*, Hæreticus Eutychianus.	ann. Chriſti 506.	11.
Joannes Niceota Hæreticus Eutychianus.	ann. Chriſti 517.	2.
Timotheus Hæreticus Eutychianus.	ann. Chriſti 519.	17.

Digitized by Google

Poſt mortem *Timothei*, Patriarchæ Alexandrini, *Theodoſius*, & *Gajanus*, Hæretici Eutychiani, de Sede Alexandrina anno 537. altercati ſunt. Sed *Gajanus* per unum duntaxat annum Sedem tenuit, & *Theodoſius*, poſt annum & quatuor menſes, Sede Alexandrina ab Imperatore *Juſtiniano* dejectus, & in exilium ablegatus eſt anno 538.

Nomina Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ.	Initium illorum Pontificatus.	Anni illorum Pontificatus.
Paulus Succeſſor Theodoſii.	ann. Chriſti 538.	3.
Zoilus.	ann. Chriſti 541.	10.
S. Apollinaris.	ann. Chriſti 551.	19.
Joannes.	ann. Chriſti 569.	11.
S. Eulogius.	ann. Chriſti 580.	27.
Theodorus Scribo.	ann. Chriſti 607.	2.
S. Joannes Eleemoſynarius.	ann. Chriſti 609.	6.
Georgius.	ann. Chriſti 616.	15.

Uno aut altero anno poſt *Georgii* Patriarchæ Alexandrini mortem, quæ contigit anno ſexcenteſimo trigeſimo, Hæretici Monothelitæ Sedem Alexandrinam occuparunt. *Cyrus*, Hæreticus Monothelita, invaſit Sedem Alexandrinam circa annum ſexcenteſimum trigeſimum primum, eamque tenuit uſque ad ann. ſexcenteſimum quadrageſimum tertium. *Cyro* in Sede Alexandrina ſucceſſit *Petrus* ejuſdem farinæ, ſeu ſectæ Monothelitica homo, eamque occupavit uſque ad annum ſexcenteſimum quinquageſimum. Poſt *Petri* Hæretici Monothelitæ, Patriarchæ Alexandrini, obitum, ceteri, qui deinceps ad hæc uſque tempora Sedem Alexandrinam tenuerunt, & quorum Catalogum & Hiſtoriam deſcriptam habemus, fuerunt Hæretici Jacobitæ; non quod Catholici Alexandrini deſierint habere per hæc tempora orthodoxos Patriarchas Alexandrinos; ſed quia Catalogi, quos nunc habemus, Patriarcharum Alexandrinorum, deſcripti ſunt a Scriptoribus Arabibus, qui Sectæ Jacobitarum cum eſſent addicti, conſulto in Patriarcharum Alexandrinorum ſerie, quam texuerunt, meminerunt duntaxat Orthodoxorum Patriarcharum Alexandrinorum, qui a *S. Marco* Evangeliſta uſque ad *S. Cyrillum*, hoc eſt, uſque ad annum Chriſti quadringenteſimum quadrageſimum quartum Eccleſiam Alexandrinam rexerunt, & poſt mortem *S. Cyrilli*, Scriptores illi Arabes in Catalogo, quem concinnarunt, Patriarcharum Alexandrinorum, deſcripſerunt tantummodo nomina illorum Patriarcharum Alexandrinorum, qui Jacobitarum Sectam profeſſi ſunt, prætermiſſis omnino Orthodoxis Patriarchis Alexandrinis, ſicut videre eſt in ſequenti Catalogo Patriarcharum Alexandrinorum, quem exhibent *Euſebius Renaudotius*, in ſua *Hiſtoria Patriarcharum Alexandrinorum*, & Bollandiani Operis Continuatores in ſua *Diſſertatione Hiſtorica Patriarcharum Alexandrinorum*, quam ad Tomum V. menſis Junii *de Actis Sanctorum* præmiſerunt.

CATALOGUS

Patriarcharum Alexandrinorum,

Quem a Scriptoribus Arabibus, Jacobitarum Sectæ addictis, deſcriptum exhibent Euſebius Renaudotius, *& Operis Bollandiani Continuatores*.

1 S. *Marcus* Evangeliſta.
2 *Anianus*.
3 *Melianus*, ſeu *Abilius*.
4 *Cerdo*.
5 *Primus*.
6 *Juſtus*.
7 *Eumenius*.
8 *Marcianus*.
9 *Celadion*.
10 *Agrippinus*.
11 *Julianus*.
12 *Demetrius*.
13 *Heraclas*.
14 *Dionyſius*.
15 *Maximus*.
16 *Theonas*.
17 *Petrus*, *Martyr*.
18 *Achillas*.
19 *Alexander*.
20 *Athanaſius*.
21 *Petrus II.*
22 *Timotheus*.
23 *Theophilus*.
24 *Cyrillus*.
25 *Dioſcorus*.
26 *Timotheus II.*
27 *Petrus III.*
28 *Athanaſius II.*
29 *Joannes I.*
30 *Joannes II.* dictus *Recluſus*.
31 *Dioſcorus Junior*.
32 *Timotheus III.*
33 *Theodoſius*.

34 *Pe-*

Digitized by Google

34 *Petrus IV.*
35 *Damianus.*
36 *Anaſtaſius.*
37 *Andronicus.*
38 *Beniamin.*
39 *Agatho.*
40 *Joannes III.* dictus *Semnudæus.*
41 *Iſaac.*
42 *Simon.*
43 *Alexander II.*
44 *Coſmas I.*
45 *Theodorus.*
46 *Chail.*
47 *Mennas.*
48 *Joannes IV.*
49 *Marcus II.*
50 *Jacobus.*
51 *Simon II.*
52 *Tubac.*
53 *Chail II.*
54 *Coſmas II.*
55 *Sanutius.*
56 *Chail III.*
57 *Gabriel I.*
58 *Coſmas III.*
59 *Macarius.*
60 *Theophanius.*
61 *Mennas II.*
62 *Ephræm.*
63 *Philotheus.*
64 *Zacharias.*
65 *Sanutius II.*
66 *Chriſtodolus.*
67 *Cyrillus II.*
68 *Michael I.*
69 *Macarius II.*
70 *Gabriel II.*
71 *Michael II.*
72 *Joannes V.*
73 *Matthæus I.*
74 *Joannes VI.*
75 *Cyrillus III.*
76 *Athanaſius III.*
77 *Gabriel III.*
78 *Joannes VII.*
79 *Theodoſius II.*
80 *Joannes VIII.*
81 *Joannes IX.*
82 *Beniamin II.*
83 *Petrus IV.*
84 *Marcus III.*
85 *Joannes X.*
86 *Gabriel IV.*
87 *Matthæus II.*
88 *Gabriel V.*
89 *Joannes XI.*
90 *Matthæus III.*
91 *Gabriel VI.*
92 *Michael III.*
93 *Joannes XII.*
94 *Joannes XIII.*
95 *Gabriel VII.*
96 *Joannes XIV.*
97 *Gabriel VIII.* qui ad *Clementem* VIII. literas direxit, & Romani Pontificis agnovit Primatum.
98 *Marcus IV.*
99 *Joannes XV.*
100 *Matthæus IV.*
101 *Marcus V.*
102 *Matthæus V.*
103 *Joannes XVI.* qui, ſicut referunt Operis Bollandiani Continuatores, Sac. Chriſma magno Apparatu conſecravit an. MDCCIII.

Ex hac Patriarcharum Alexandrinorum ſerie pronum eſt intelligere, quam funeſtus, ac deploratus fuerit in V. Eccleſiæ Sæculo, & deinceps ad hæc uſque noſtra tempora Eccleſiæ Alexandrinæ ſtatus. Mortuo ſiquidem *S. Cyrillo*, Othodoxo Patriarcha Alexandrino, an. quadringenteſimo quadrageſimo quarto; Hæretici Eutychiani Sedem Alexandrinam invaſerunt, adeo ut, poſt obitum *S. Cyrilli* Patriarchæ Alexandrini, pauci admodum numerentur Patriarchæ Orthodoxi, qui Eccleſiam Alexandrinam rexerint uſque ad annum ſexcenteſimum decimum quintum, quo Alexandria a Saracenis ſubacta ac miſere devaſtata, Hæretici Monothelitæ, ſed præſertim Jacobitæ, Eutychiana Hæreſi infecti, Sedem Alexandrinam occuparunt. Quo factum eſt, ut nunc Patriarcharum dumtaxat Alexandrinorum Sectæ Jacobitarum ſeriem & Hiſtoriam habeamus deſcriptam ab Orientalibus Scriptoribus, qui eidem Jacobitarum Sectæ mordicus adhærebant. Porro, Patriarchæ Alexandrini, qui Jacobitarum Sectæ addicti fuerunt, nullam cum Eccleſia Romana communionem habuerunt uſque ad Legationem, cujus mox mentionem fecimus, & quam *Gabriel* VIII. Patriarcha Alexandrinus, Jacobitarum Sectæ, ad *Clementem* VIII. Pontificem Maximum miſit, ejuſque Primatum in univerſa Eccleſia agnovit: Sed diuturna non fuit hæc Jacobitarum cum Eccleſia Romana unio, nec majorem fructum habuit, quam tot uniones, quæ cum Græcis in Conciliis Generalibus Lugdunenſi & Florentino initæ fuerunt.

TERTIA TABULA CHRONOLOGICA,

In qua texitur Catalogus Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Antiochenæ.

QUamvis Patriarcharum Antiochenorum ſeries tam denſis tenebris obſita ſit, ut eas diſcutere proclive non ſit, conabor tamen ex *Euſebio*, *Nicephoro*, *Onuphrio*, *Baronio*, & *Pagio*, Patriarcharum Antiochenorum exordium & annos Pontificatus majori, qua fieri potuerit, claritate ac diligentia, in hac Tabula Chronologica indicare.

1 *S. Petrus*, Apoſtolorum Princeps, anno Chriſti trigeſimo ſeptimo venit Antiochiam, ibique fundavit Eccleſiam, quam ſeptem annis rexit.

2 *Evodius* a *S. Petro* diſcedente conſecratus eſt Antiochiæ Epiſcopus an. Chriſti quadrageſimo tertio, ſedit an. viginti tribus, & in tumultu adverſus Judæos orto interfectus eſt anno Chriſti ſexageſimo octavo.

3 *Igna-*

Digitized by Google

3 *Ignatius* Martyr Antiochenum Pontificatum iniit, juxta *Euſebium* in Chronico, anno Chriſti ſexageſimo octavo, ſedit annis XLI. & Romæ anno Chriſti centeſimo nono, Imperii vero *Trajani* duodecimo anno, Martyrii palmam adeptus eſt, non vero anno Chriſti centeſimo decimo tertio, Imperii autem *Trajani* decimo nono, ſicut, poſt Clariſſimum *Antonium Pagium*, aſſerunt nonnulli Chronographi.

4 *Hero* Pontificatum iniit anno Chriſti centeſimo decimo, ſedit annis viginti, & obiit anno centeſimo trigeſimo.

5 *Cornelius* Pontificatum iniit an. Chriſti centeſimo trigeſimo, ſedit annos duodecim, & obiit anno centeſimo quadrageſimo ſecundo.

6 *Heros* Pontificatum iniit anno centeſimo quadrageſimo tertio, ſedit annos viginti ſeptem, & obiit anno centeſimo ſexageſimo nono.

7 *Theophilus* iniit Pontificatum anno centeſimo ſeptuageſimo, ſedit annos undecim, & obiit anno centeſimo octogeſimo primo.

8 *Maximinus* cœpit Pontificatum anno centeſimo octogeſimo ſecundo, ſedit annis novem, & obiit anno centeſimo nonageſimo.

9 *Serapio* cœpit Pontificatum an. centeſimo nonageſimo primo; ſedit annis viginti duobus, & obiit anno ducenteſimo duodecimo.

10 *Aſclepiades* iniit Pontificatum an. ducenteſimo decimo tertio, ſedit an. quinque & obiit an. ducenteſimo decimo ſeptimo.

11 *Philetus* iniit Pontificatum anno ducenteſimo decimo octavo, ſedit annis decem, & obiit anno ducenteſimo vigeſimo ſeptimo.

12 *Zebinus*, ſeu *Zebennus*, Pontificatum auſpicatus eſt anno duodecimo vigeſimo octavo, ſedit annos novem, & obiit anno CCXXXVII.

13 *Babylas* iniit Pontificatum anno ducenteſimo trigeſimo octavo, ſedit annis tredecim, & in perſecutione Deciana Martyrio fuit coronatus anno ducenteſimo quinquageſimo.

14 *Fabius* cœpit Pontificatum anno ducenteſimo quinquageſimo primo, ſedit tribus annis, & obiit anno ducenteſimo quinquageſimo tertio.

15 *Demetrianus* iniit Pontificatum anno ducenteſimo quinquageſimo quarto, ſedit annis ſex, & obiit anno ducenteſimo quinquageſimo nono.

16 *Paulus Samoſatenus* cœpit Pontificatum anno ducenteſimo ſexageſimo; ſed ob Hereſim, quam diſſeminabat, Epiſcopatu Antiocheno fuit abdicatus anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo.

17 *Domnus* in locum *Pauli Samoſateni* ſuffectus eſt, iniitque Pontificatum anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, ſedit annis quinque, & obiit anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſexto.

18 *Timæus* iniit Pontificatum anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, ſedit annos quinque, & obiit anno ducenteſimo octogeſimo primo.

19 *Cyrillus* in locum *Timæi* ſubrogatus eſt, & ſedit uſque ad annum tercenteſimum ſecundum, quo migravit e vita.

20 *Tyrannius* ſucceſſit *Cyrillo*, & Eccleſiam Antiochenam gubernavit uſque ad annum tercenteſimum decimum tertium.

21 *Vitalis ſucceſſit Tyrannio*, præfuit Conciliis Antiocheno & Neocæſarienſi, & obiit anno tercenteſimo decimo octavo.

22 *Philogonius* in Sede Antiochena excepit *Vitalem*, & mortuus eſt anno tercenteſimo vigeſimo primo. In Martyrologio, & in Menæis Græcorum colitur die vigeſima menſis Decembris.

23 *Paulinus* ſucceſſit *Philogonio*, ſed, ob turpes mores, dignitate amotus eſt anno tercenteſimo vigeſimo quinto.

24 *Euſtachius* in Sede Antiochena ſucceſſit *Paulino* anno tercenteſimo vigeſimo quinto, ſed poſt triennium Hæretici Ariani egregium illum Fidei Catholicæ defenſorem, falſis impoſitis criminibus, Sede depoſuerunt in Concilio Antiocheno indicto anno CCCXXVII. eumque in exilium miſit Imperator *Conſtantinus*.

25 *Paulinus*, Secta Arianus, ex Epiſcopatu Tyri ad Sedem Antiochenam translatus eſt, ſed poſt ſextum Antiocheni Epiſcopatus menſem, e vivis ſublatus eſt anno tercenteſimo vigeſimo octavo.

26 *Eulalius*, Secta itidem Arianus, in Throno Antiocheno ab Hæreticis Arianis collocatus eſt, ſed exiguo admodum tempore ſedit.

27 *Euphronius* in locum *Eulalii* ſubſtitutus eſt, qui anno uno, menſibus paucis poſt ordinationem ſuam ſuperſtes vixit.

28 *Placillus*, ſeu *Flacillus*, Secta Arianus, Sedem Antiochenam occupavit anno tercenteſimo trigeſimo, eamque tenuit annis duodecim & obiit anno tercenteſimo quadrageſimo ſecundo.

29 *Stephanus*, Secta pariter Arianus, ſucceſſit in Sede Antiochena *Placillo*, ſeu *Flacillo*, ſed Epiſcopali dignitate exutus eſt anno tercenteſimo quadrageſimo nono.

30 *Leontius*, Eunuchus & ſecta Ariana infectus, in locum *Stephani* ſubrogatus eſt, feditque annis novem, & obiit anno tercenteſimo quinquageſimo octavo.

31. *Eudoxius*, putus putuſque Arianus, ad Sedem Antiochenam provectus eſt, ſed paulo poſt, ſeu die 28. menſis Januarii anni tercenteſimi ſexageſimi, translatus eſt ad Epiſcopatum Conſtantinopolitanum.

32 *Meletius*, translato a Sede Antiochena ad Conſtantinopolitanam *Eudoxio*, communi Catholicorum, & Arianorum conſenſu creatus eſt Epiſcopus Antiochenus anno tercenteſimo ſexageſimo. Sed cum viderent Ariani, *Meletium* poſt Ordinationem ſuam Catholicæ de Trinitate Fidei aperte patrocinari, eum in exilium ablegarunt.

33 *Euzojus*, a capite ad talos Arianus, expulſo e Sede Antiochena *Meletio*, ordinatus eſt Epiſcopus Antiochenus, eodemque fere tempore, ſeu anno tercenteſimo ſexageſimo ſecundo, grave ac diuturnum inter Catholicos Antiochenos exortum eſt Schiſma. Alii quippe hujus Urbis Orthodoxi, qui dicebantur *Euſtathiani*, a Communione *Meletii*, Epiſcopi Antiocheni, erant omnino ſeparati, eo quod *Meletius*, fuiſſet ab Arianis ordinatus Epiſcopus Antiochenus; alii vero ejuſdem Urbis Catholici a partibus *Meletii* ſtabant, quod probe ſcirent, illum ab Arianorum Hæreſi eſſe penitus alienum, & ea de cauſa ab Arianis in exilium miſſum

Digitized by Google

miſſum fuiſſe. Hoc enatum inter Catholicos Antiochenos Schiſma volens ſopire *Lucifer*, Epiſcopus Calaritanus, imprudenter creavit *Paulinum* Epiſcopum Antiochenum. Quo factum eſt, ut duas in partes diſtracti fuerint Catholici Antiocheni, aliis nimirum *Paulino*, aliis *Meletio* adhærentibus. Mortuo *Meletio* anno CCCLXXXI. ſuffectus eſt *Flavianus*, ſicque continuatum eſt Schiſma, quod nec extinctum eſt in morte *Paulini*, quæ contigit anno CCCLXXXIX. quia *Paulinus*, priuſquam moreretur, ſibi in Sede Antiochena ſucceſſorem delegit *Evagrium*. Sed mortuo *Evagrio* anno tercenteſimo nonageſimo tertio, *Flavianus*, qui ſolus remanſerat Epiſcopus Antiochenus impedivit ne in locum *Evagrii* alius ſubſtitueretur Epiſcopus Antiochenus.

34 *Flavianus* ab obitu *Meletii*, Epiſcopi Antiocheni, hoc eſt, ab anno CCCLXXXI. rexit Eccleſiam Antiochenam uſque ad annum quadringenteſimrm quartum, quo in vivis eſſe deſiit.

35. *Porphyrius ſucceſſit Flaviano*, & Epiſcopatum Antiochenum tenuit ad annum uſque quadringenteſimum decimum tertium, quo vita functus eſt.

36 *Alexander* ſucceſſit *Porphyrio*, ſeditque uſque ad annum quadringenteſimum vigeſimum.

37 *Theodorus* ſuffectus eſt *Alexandro*, rexitque Eccleſiam Antiochenam ad annum uſque quadringenteſimum vigeſimum nonum.

38 *Joannes* ſucceſſit *Theodoro*, ſedit annos tredecim, & obiit an. quadringenteſimo quadrageſimo ſecundo. Impenſius quidem, quam par fuiſſet, favit perſonæ *Neſtorii*, ejus tamen Hæreſi nunquam ſuffragatus eſt.

39 *Dominus* in locum *Joannis* fuit ſubrogatus, & Eccleſiam Antiochenam gubernavir octo annis, Sedeque Antiochena dejectus eſt an. quadringenteſimo quadrageſimo nono.

40 *Maximus*, poſt depoſitionem *Domni*, conſecratus eſt Epiſcopus Antiochenus, ſeditque ad annum quadringenaſiteſimum quinquageſimum ſextum quo vita functus eſt.

41 *Baſilius* in Sede Antiochena ſucceſſit *Maximo*, ſedit annos duos, & obiit anno quadringenteſimo quinquageſimo octavo.

42 *Martyrius* excepit in Sede Antiochena *Baſilium*, ſed vexatus a *Petro Fullone*, Hæretico Eutychiano Epiſcopatui nuncium remiſit anno quadringenteſimo ſeptuageſimo primo.

43 *Petrus Fullo*, Hæreticus Eutychianus, anno quadringenteſimo ſeptuageſimo primo Sedem Antiochenam invaſit, ſed eodem anno tanquam Hæreticus damnatus, & Sede Antiochena pulſus eſt.

44 *Julianus*, Sede Antiochena juſte depoſito *Petro Fullone*, ſubſtitutus eſt, rexit Eccleſiam Antiochenam ſex annis, hoc eſt ab anno quadringenteſimo ſeptuageſimo primo uſque ad annum quadringenteſimum ſeptuageſimum ſextum, quo anno *Petrus Fullo*, Hæreticus Eutychianus, a *Baſiliſco* Tyranno fuit ab exilio revocatus, & in Sedem Antiochenam reſtitutus. Sed Imperator *Zeno*, cæſo *Baſiliſco* Tyranno, & recuperato Imperio an. quadringenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, rurſus *Petrum Fullonem* Antiochia expulit.

45 *Joannes* poſt expulſum Antiochia *Petrum Fullonem*, ordinatus eſt Epiſcopus Antiochenus, ſedit tantum tribus menſibus, & e Sede Antiochena fuit itidem dejectus.

46 *Stephanus Senior*, deturbato a Sede Antiochena *Joanne*, ordinatus eſt Epiſcopus Antiochenus, ſedit an. tribus, & obiit anno quadringenteſimo octogeſimo primo.

47 *Stephanus Junior* ſucceſſit in Sede Antiochena *Stephano Seniori*, ſed ab Hæreticis Eutychianis in Baptiſterio Sancti Martyris *Barlaam* acutis calamis perfoſſus, & occiſus, in Orontem fluvium projectus eſt anno quadringenteſimo octogeſimo ſecundo.

48 *Calendio*, poſt mortem *Stephani Junioris*, conſecratus eſt Epiſcopus Antiochenus ab *Acacio*, Epiſcopo Conſtantinopolitano, ſeditque quatuor annis, hoc eſt, ab anno quadringenteſimo octogeſimo ſecundo, uſque ad annum quadringenteſimum octogeſimum quintum, quo anno *Calendio*, Epiſcopus Antiochenus, ab Imperatore *Zenone* in exilium ablegatus eſt, & *Petrus Fullo*, Hæreticus Eutychianus, denuo in Sedem Antiochenam reſtitutus eſt, & in ea permanſit uſque ad annum quadringenteſimum octogeſimum octavum, quo ſceleſtus ille Hæreticus, & Sedis Antiochenæ invaſor, extinctus eſt.

49 *Palladius*, mortuo *Petro Fullone*, Hæretico, & Sedis Antiochenæ invaſore, conſecratus eſt Epiſcopus Antiochenus, ſedit annos decem, & e vita migravit anno quadringenteſimo nonageſimo octavo.

50 *Flavianus* ſucceſſit *Palladio*, & rexit Eccleſiam Antiochenam uſque ad an. quingenteſimum duodecimum, quo ab Imperatore *Anaſtaſio* in exilium miſſus eſt, ubi intrepidus Fidei Catholicæ defenſor obdormivit in Domino.

51 *Severus*, Hæreticus Eutychianus, *Flaviano*, Orthodoxo Epiſcopo ab Imperatore *Anaſtaſio* Sede de Antiochena dejecto, hanc Sedem occupavit annis quinque ac menſibus decem, eamque deſerere coactus eſt anno quingenteſimo decimo octavo, utpote damnatus ac depoſitus in Synodo Conſtantinopolitana eodem anno celebrata.

52 *Paulus*, abdicato *Severo*, ad Sedem Antiochenam provectus, ſedit tribus annis incompletis, & Epiſcopatui Antiocheno ceſſit anno quingenteſimo vigeſimo primo.

53 *Euphraſius* ſucceſſit *Paulo*, & rexit Eccleſiam Antiochenam annis quinque, obiitque anno quingenteſimo vigeſimo ſexto.

54 *Euphremius* ordinatus eſt Epiſcopus Antiochenus anno quingenteſimo vigeſimo ſeptimo, & præfuit Eccleſiæ Antiochenæ annis ſeptemdecim, hoc eſt ad annum uſque quingenteſimum quadrageſimum quintum.

55 *Domnus ſeu Domninus*, ſucceſſit in Sede Antiochena *Euphremio*, ſeditque quatuordecim annis, & mortuus eſt anno quingenteſimo quinquageſimo nono.

56 *Anaſtaſius I.* mortuo *Domno*, conſecratus eſt Epiſcopus Antiochenus, & hanc Eccleſiam rexit annis undecim, hoc eſt, uſque ad annum quingenteſimum ſeptuageſimum, quo anno a *Juſtino juniore*, Imperatore, e Sede Antiochena dejectus eſt.

Digitized by Google

eſt. Hunc *Anaſtaſium*, Patriarcham Antiochenum, perperam Cardinalis *Baronius* confudit cum *Anaſtaſio Sinaita*.

57 *Gregorius*, Monachus, abdicato *Anaſtaſio I.* ordinatus eſt Epiſcopus Antiochenus, ſed, poſtquam ſediſſet annis viginti tribus, & e vivis exceſſiſſet anno quingenteſimo nonageſimo tertio, rurſum *Anaſtaſius I.* in Sedem Antiochenam a *Mauritio* Imperatore reſtitutus eſt die xxv. menſis Martii anni nonageſimi tertii, ſeditque poſt reſtitutionem ſuam ſex annis incompletis, ideſt, ad finem uſque anni quingenteſimi nonageſimi octavi, quo anno migravit e vita.

58 *Anaſtaſius II.* poſt mortem *Anaſtaſii I.* inauguratus eſt Epiſcopus Antiochenus, & ineunte anno ſui Epiſcopatus duodecimo a Judæis per ſummam immanitatem excarnificatus eſt an. ſexcenteſimo nono, ſub *Phoca* Imperatore.

In hoc *Anaſtaſio II.* Epiſcopo Antiocheno *Nicephorus* claudit Catalogum Patriarcharum Eccleſiæ Antiochenæ, tum quia oppreſſa ſemel a Barbaris ſeptimo Eccleſiæ Sæculo Antiochia, tam craſſa Græcos Antiochenos invaſit ignorantia, ut nullus de texenda accurata Patriarcharum Antiochenorum ſerie cogitarit: tum quia etiam ex eo tempore, quo Antiochia ſub jugo Barbarorum gemere cœpit, Epiſcopi plerumque Hæretici Sedem Antiochenam invaſerunt, quorum nulla ad nos notitia pervenit. Quo fit, ut ſucceſſio Patriarcharum Eccleſiæ Antiochenæ a ſeptimo Sæculo ex certis Monumentis nulla ratione texi poſſit, ne Græcorum quidem, cum hiulci ſint multis in locis eorum Catalogi. Sed nullus dubito, quin denſas ejuſmodi tenebras, Patriarcharum Antiochenorum ſucceſſioni offuſas, diſſipaturus ſit clariſſimus noſter *Michael le Quien*, Linguarum Orientalium peritiſſimus, qui propediem Pariſiis egregium Opus editurus eſt, duobus Tomis in Folio comprehenſum, cui Titulus: *Oriens Chriſtianus*, in quo Patriarcharum Conſtantinopolitanorum, Alexandrinorum, Antiochenorum, Hieroſolymitanorum, necnon præcipuarum Orientis Eccleſiarum ſucceſſiones Epiſcoporum, ex Aiſtoriis Eccleſiaſticis, ex probatæ fidei Auctoribus, & indubitatis Monumentis deſcribet, & in præclaro ordine, atque optimo lumine collocabit. Miſſis itaque Patriarchis Græcis, qui a ſeptimo Eccleſiæ Sæculo ad noſtra uſque tempora Sedem Antiochenam tenuerant, & quorum nomina, propter locorum diſtantiam, nobis prorſus ignota ſunt, ſeriem hic duntaxat inſeremus Latinorum Patriarcharum, qui exeunte Sæculo undecimo, ſeu anno milleſimo nonageſimo octavo (quo Latini in ſuam poteſtatem Antiochiam redegerunt) expulſis Patriarchis Græcis, Sedem Antiochenam occuparunt.

S E R I E S
Patriarcharum Latinorum,

Qui anno milleſimo nonageſimo octavo, quo a Latinis capta eſt Antiochia, Sedem Antiochenam occuparunt.

QUamvis Antiochia a Latinorum exercitu, cui præerat *Boamundus*, Roberti Guiſcardi Apuliæ & Calabriæ Ducis filius, capta fuerit anno milleſimo nonageſimo octavo, nihilo ſecius *Joannes*, Græcus Patriarcha Antiochenus, per biennium adhuc poſt captam Antiochiam Sedem Antiochenam tenuit, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum centeſimum, quo *Joannes*, Græcus Patriarcha Antiochenus, videns, non utiliter præeſſe Latinis, ſe ſe ultro abdicavit.

1. Primus Patriarcha Antiochenus Latinus (vacante ea Sede per liberam ceſſionem *Joannis* Patriarchæ Græci) *Bernardus*, natione Gallus, electus eſt a Latinis, ſuæque Eccleſiæ jura acerrime defendit contra Latinum Patriarcham Hieroſolymitanum, qui juriſdictionis ſuæ fines latius protendere nitebatur. Sedit *Bernardus*, Latinorum primus Patriarcha Antiochenus, annos triginta ſex, & obiit anno milleſimo centeſimo trigeſimo ſexto.

2 *Rodulphus*, ſeu *Radulphus*, cognomine *Mamiſtrauus*, Natione Gallus, poſt mortem *Bernardi*, Sedem Antiochenam occupavit, qui tamen ab *Alberico*, Legato in Oriente Summi Pontificis *Innocentii* II. damnatus ac depoſitus eſt, ſed Romam profectus, & gratiam Sedis Apoſtolicæ aſſecutus, dum ad ſedem ſuam revertitur, ex hac vita veneno ſublatus eſt anno milleſimo centeſimo quadrageſimo.

3 *Americus*, ſeu *Haimericus*, in locum demortui *Rodulphi* ſuffectus eſt. Sub hoc Patriarcha Latino Antiocheno Maronitæ ſuos ejurarunt errores, & ad Eccleſiæ Latinæ gremium redierunt. Sedit *Haimericus* annos quadraginta ſeptem, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum centeſimum octogeſimum ſeptimum, quo in vivis eſſe deſiit.

4 *Rodulphus* hujus nominis II. ſucceſſit *Haimerico* in Sede Antiochena, & hanc Eccleſiam rexit annos triginta tres, ideſt, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum vigeſimum.

5 *Rainerius* in Sede Antiochena excepit *Rodulphum* II. ſeditque annis viginti, & obiit anno milleſimo ducenteſimo quadrageſimo.

6 *Elias Robertus* ſucceſſit *Rainerio*, ac Sedem Antiochenam tenuit per annos octo, & abiit e vivis anno milleſimo ducenteſimo quadrageſimo ſeptimo. Qui vero poſt hunc *Eliam Robertum* ex Latinis Patriarcha Antiochenus fuerit? adhuc plane incompertum eſt. Sed propediem, ut ſperamus, mox citatus clariſſimus noſter *Michael le Quien* Patriarcharum Latinorum Eccleſiæ Antiochenæ, qui *Eliæ Roberto* ſucceſſerunt, nomina, ſeriem ac geſta deſcribet in ſuo eruditiſſimo Opere, quod eſt jam prælo maturum, cuique titulus eſt: *Chriſtianus Oriens*.

Advertere tamen debes, quod, licet Latini, dum ſæculo Eccleſiæ duodecimo ſumma rerum in Oriente

Oriente potiti ſunt, Patriarchas duntaxat Latinos Eccleſiæ Antiochenæ præfecerint, non deſierunt tamen Græci ſuos in Eccleſia Antiochena eligere, inſtituere ac conſecrare Græcos Patriarchas, eorumque ſeriem continuare. Verum hi Patriarchæ Græci Antiocheni, quamdiu ſupremum Latini ſæculo XII. in Orientem dominium obtinuerunt, fuerunt duntaxat Patriarchæ nomine tenus, omnique juriſdictione privati, ſicut patet exemplo *Theodori Balſamonis*, qui a Græcorum Imperatore ad Patriarchatum Antiochenum deſignatus, nunquam tamen illum occupare potuit, quia tum temporis *Haimericus* Latinus Patriarcha Antiochenus Eccleſiam Antiochenam regebat, & ad hanc Patriarchalem Sedem *Theodoro Balſamoni*, Patriarchæ Græco, omnem præcluſit aditum. Ceterum, cum nomina eorum, quos Græci Antiocheni Sæculo XII. dum Latini in Oriente dominabantur, elegerunt ac ordinarunt Patriarchas Græcos Antiochenos, nobis prorſus ignota ſint, conſultius eſt, ut ipſe, qui oberrare, & ſine ullo laboris effectu per illas inextricabiles tenebras vagari nolo, hanc ſeriem Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Antiochenæ in præſentia prætermittam, maxime, cum hanc duram provinciam ſuſceperit ſæpe jam laudatus *Michael le Quien*, qui in ſuo Opere, quod inſcribitur: *Chriſtianus Oriens*, plenam & accuratam Patriarcharum Eccleſiæ Antiochenæ, cum Græcorum, tum Latinorum, notitiam traditurus eſt.

QUARTA TABULA CHRONOLOGICA

Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ.

1. JAcobus *Alphæi*, cognomento *Juſtus*, & Chriſti Domini frater dictus, primus ab Apoſtolis ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus, hancque Eccleſiam rexit uſque ad annum Chriſti ſexageſimum, quo a Judæis lapidibus oppreſſus Martyrium paſſus eſt.

2. *Simeon* in Sede Hieroſolymitana ſucceſſit *Jacobo Alphæi* anno Chriſti ſexageſimo, eamque tenuit uſque ad annum Chriſti centeſimum ſeptimum, quo, annos natus centum viginti, Martyrium conſecutus eſt tempore *Trajani* Imperatoris, hoc eſt anno decimo ejus Imperii.

3. *Juſtus* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno Chriſti centeſimo ſeptimo, & ſedit ad annum uſque centeſimum undecimum.

4. *Zacchæus*, ſeu *Zacharias*, ſuffectus eſt in locum *Juſti*, & ſedit unum duntaxat annum, obiitque anno centeſimo duodecimo.

5. *Tobias* ad Sedem Hieroſolymitanam provectus eſt anno centeſimo duodecimo, ſedit annis quinque.

6. *Benjamin* Pontificatum iniit anno centeſimo decimo ſeptimo, ſeditque annis duobus.

7. *Joannes* cepit Pontificatum anno centeſimo decimo nono, ſeditque annis duobus.

8. *Mathias* cepit Pontificatum anno centeſimo vigeſimo primo, & ſedit annum unum.

9. *Philippus* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno centeſimo vigeſimo ſecundo, & ſedit annis quatuor.

10. *Seneca* ſucceſſit *Philippo* an. centeſimo vigeſimo ſexto, & ſedit ann. unum.

11. *Juſtus*, hujus nominis II. iniit Pontificatum anno centeſimo vigeſimo ſeptimo, feditque annum unum.

12. *Levi* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno centeſimo vigeſimo octavo, & ſedit annum unum.

13. *Ephras*, ſeu *Ephraim*, ſucceſſit *Levi* anno centeſimo vigeſimo nono, & ſedit annos duos.

14. *Joſes*, ſeu *Joſephus*, creatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno centeſimo trigeſimo primo, & ſedit ann. unum.

15. *Judas* Sedem Hieroſolymitanam tenere cœpit anno centeſimo trigeſimo ſecundo, & ſedit annos duos, hoc eſt, ad an. uſque centeſimum trigeſimum quartum.

Hi omnes Epiſcopi Hieroſolymitani, quos hactenus enumeravi, fuerunt, teſte *Euſebio* in Chronico, ex Circumciſione, ſeu Judæi ad Chriſtianam Religionem converſi, qui Eccleſiam Hieroſolymitanam rexerunt uſque ad annum centeſimum trigeſimum quartum, quo anno *Hadrianus*, Imperii ſui decimo octavo, tumultantes Judæos e Hieroſolymorum Urbe expulit, & ſicut ait *Zonaras* in Vita *Hadriani* Imperatoris, *Urbem ex Palæſtina, pro everſis Hieroſolymis conditam, Æliam Capitolinam nominavit; & quo in loco Dei templum olim fuerat, eo in loco poſt Jovis locum condidit*. Ceſſantibus igitur in Eccleſia Hieroſolymitana Epiſcopis, qui erant ex Circumciſione, ſeu Judæi, Chriſtianæ Fidei lumine colluſtrati, ceteri, quos hic ſubjiciam, Epiſcopi Hieroſolymitani fuerunt ex Gentibus, ſeu ex his, qui orti erant ex Ethnicis ad Fidem Chriſtianam adductis.

16. *Marcus*, excluſis Judæis, primus ex gentibus ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno centeſimo trigeſimo quarto, & hanc Eccleſiam gubernavit uſque ad annum centeſimum quadrageſimum ſextum.

17. *Caſſianus* ſucceſſit *Marco* anno centeſimo quadrageſimo ſexto, & ſedit annis octo.

18. *Publius* ſubrogatus eſt in locum *Caſſiani* anno centeſimo quinquageſimo quarto, & ſedit annis quinque.

19. *Maximus* cepit Pontificatum anno centeſimo quinquageſimo nono, & ſedit annis quatuor.

20. *Julianus* conſecratus eſt Pontifex Hieroſolymitanus an. centeſimo ſexageſimo tertio, & ſedit annis duobus.

21. *Gajanus* ſucceſſit *Juliano* anno centeſimo ſexageſimo quinto, & ſedit annis tribus.

22. *Symmachus* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno centeſimo ſexageſimo octavo, & ſedit annis duobus.

23. *Gajus* Eccleſiæ Hieroſolymitanæ clavum gubernare cœpit anno centeſimo ſeptuageſimo, & ſedit annis tribus.

24. *Julianus* hujus nominis II. inauguratus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus an. centeſimo ſeptuageſimo tertio, & ſedit annis quinque.

25 *Capi-*

25 *Capito* in Sede Hieroſolymitana *Julianum* excepit an. centeſimo ſeptuageſimo octavo, & ſedit annis quatuor.

26 *Maximus* Eccleſiæ Heroſolymitanæ præfectus eſt anno centeſimo octuageſimo ſecundo, & ſedit annis quatuor.

27 *Antonius* in Sede Hieroſolymitana ſucceſſit *Maximo* anno centeſimo octuageſimo ſexto, & ſedit annis quinque.

28 *Valens* iniit Pontificatum Hieroſolymitanum anno centeſimo nonageſimo primo, & ſedit annis tribus.

29 *Dolichianus* conſecratus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus an. centeſimo nonageſimo quarto, & ſedit annis duobus.

30 *Narciſſus* ad Sedem Hieroſolymitanam provectus eſt anno centeſimo nonageſimo ſexto. Fuit Vir, teſte *Euſebio*, eximia pietate, & miraculorum dono inſignis, qui tamen, poſtquam ſediſſet annis quatuor, Sede ſua privatus eſt, & in ſolitudinem ſeceſſit.

31 *Dius*, poſt abdicationem *Narciſſi* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno centeſimo nonageſimo nono, & ſedit annis octo.

32 *Germanius* ſucceſſit *Dio* an. ducenteſimo ſeptimo, & ſedit annis quatuor.

33 *Gordius* Sedem Hieroſolymitanam obtinuit anno ducenteſimo undecimo, & ſedit annis quinque. Poſt mortem *Gordii*, Sedi Hieroſolymitanæ *Narciſſus*, qui injuſte abdicatus fuerat, reſtitutus eſt anno ducenteſimo decimo ſexto, ſedit adhuc annis viginti, & Martyr coronatus eſt anno ducenteſimo trigeſimo ſeptimo.

34 *Alexander* ſucceſſit *Narciſſo* anno ducenteſimo trigeſimo ſeptimo, ſedit annos quatuordecim, & in Deciana perſecutione Martyrii palmam conſecutus eſt an. ducenteſimo quinquageſimo primo.

35 *Maxabanus* in Sede Hieroſolymitana ſuffectus eſt *Alexandro* anno ducenteſimo quinquageſimo primo. Interfuit duobus Conciliis Antiochenis, quæ contra *Paulum Samoſatenum* fuerunt celebrata annis 264. & 270. ſeditque annis viginti quatuor.

36 *Hymenæus* ſucceſſit *Maxabano* anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſexto, ſeditque annis viginti duobus.

37 *Zabdas*, ſeu *Labdas* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno ducenteſimo nonageſimo octavo, & ſedit annis duobus.

38 *Hermon* anno trecenteſimo ſublectus fuit Epiſcopus Hieroſolymitanus, & decem circiter annis hanc Eccleſiam gubernavit.

39 *Macarius* ſucceſſit *Hermoni*. Interfuit Concilio Nicæno contra Hæreſiarcham *Arium* celebrato, & ſedit uſque ad annum trecenteſimum trigeſimum quintum, quo exceſſit e vivis.

40 *Maximus* ſubſtitutus eſt in locum *Macarii*. Fuit inſignis, tempore perſecutionis *Maximini* Imperatoris, Fidei Catholicæ contra Hæreticos Arianos defenſor, & ea de cauſa *Acacius*, Cæſareæ Epiſcopus Arianus, & totius Palæſtinæ Metropolitanus, illum e Sede Hieroſolymitana dejecit anno trecenteſimo quinquageſimo.

41 *Cyrillus* eodem anno quo *Maximus* ab Arianis e Sede ſua pulſus eſt, creatus eſt, vivente adhuc *Maximo*, Epiſcopus Hieroſolymitanus, ſed *Acacius*; Cæſareæ Epiſcopus Arianus, in Concilio a ſe convocato anno trecenteſimo quinquageſimo octavo, illum Sede Hieroſolymorum depoſuit.

42 *Herennius*, Arianus, amoto ab *Acacio* e Hieroſolymorum Sede *Cyrillo*, Epiſcopo Orthodoxo, & *Maximi* ſucceſſore, ordinatus eſt ab Arianis Hieroſolymorum Epiſc. ſeditque uſque ad an. trecenteſimum ſexageſimum primum, quo anno cum *Conſtantinus* Imperator Arianus, e vivis exceſſiſſet, ad ſuam Hieroſolymorum ſedem rediit *Cyrillus*, injuſte ab Arianis depoſitus, eamque tenuit per tres annos, hoc eſt, uſque ad annum trecenteſimum ſexageſimum quartum, quo anno a *Valente*, Imperatore Orientis Ariano, iterum in exilium ablegatus eſt.

43 *Hilarius*, itidem Arianus, pulſo in exilium *Cyrillo* anno trecenteſimo ſexageſimo quarto, intruſus eſt ab Arianis in ſedem Hieroſolymitanam, eamque occupavit per quindecim annos, ideſt, uſque ad annum trecenteſimum ſeptuageſimum nonum, quo anno *Cyrillus*, jam e Sede ſua Hieroſolymitana ſemel ac iterum ab Arianis dejectus, reſtitutus eſt, & Eccleſiam Hieroſolymitanam rexit, uſque ad annum trecenteſimum octogeſimum ſextum, quo ad Deum migravit.

44 *Joannes*, hujus nominis II. mortuo S. *Cyrillo* anno trecenteſimo octuageſimo ſexto, creatus eſt Hieroſolymorum Epiſcopus. Sedit annos triginta, & ex hac vita diſceſſit an. quadrageſimo decimo ſexto. Hic in Concilio Hieroſolymitano anno 415. convocato nimium hæreſiarchæ *Pelagio* favit.

45 *Praylgius* in Sede Hieroſolymitana ſucceſſit *Joanni* II. an. quadringenteſimo decimo ſexto, & hanc Eccleſiam rexit uſque ad annum quadringenteſimum vigeſimum quartum, quo mortuus eſt.

46 *Juvenalis* ſuffectus eſt *Praylgio*. Interfuit Concilio Generali Epheſino, & poſtquam ſediſſet annis triginta quatuor, obiit anno quadringenteſimo quinquageſimo octavo.

47 *Anaſtaſius* Hieroſolymorum ſedem iniit anno quadringenteſimo quinquageſimo octavo. Sedit annos viginti, & in vivis eſſe deſiit an. quadringenteſimo ſeptuageſimo octavo.

48 *Martyrius* in locum demortui *Anaſtaſii* conſecratus eſt Hieroſolymorum Epiſcopus an. quadringenteſimo ſeptuageſimo octavo, ſedit annis octo, & mortuus eſt an. quadringenteſimo octuageſimo ſexto.

49 *Saluſtius* ſucceſſit *Martyrio* anno quadringenteſimo octogeſimo ſexto, Eccleſiam Hieroſolymitanam octo annis gubernavit, & e vivis obiit anno quadringenteſimo nonageſimo quarto.

50 *Elias* Hieroſolymorum Epiſcopus conſecratus eſt an. quadringenteſimo nonageſimo quarto, & ſedem Hieroſolymitanam tenuit uſque ad annum Chriſti quingenteſimum decimum tertium, quo anno inſtigante *Severo*, Antiocheno Epiſcopo Hæretico, juſſu Imperatoris *Anaſtaſii*, Sede Hieroſolymitana dejectus eſt.

51 *Joannes*, hujus nominis III. in locum *Eliæ* Sede Hieroſolymitana ab Hæreticis Eutychianis dejecti, ſubrogatus eſt anno quingenteſimo decimo tertio. Sedit annis undecim, & ſupremum diem obiit anno quingenteſimo vigeſimo quarto.

52 *Petrus*

Digitized by Google

52 *Petrus Eleutheropolita* ſucceſſit in Sede Hieroſolymitana *Joanni III.* anno quingenteſimo vigeſimo quarto: ſedit annos viginti, ac ſubinde mortuus eſt anno quingenteſimo quadrageſimo quarto.

53 *Macarius*, hujus nominis II. ſucceſſit *Petro Eleutheropolitæ* an. quingenteſimo quadrageſimo quarto, qui tamen anno quingenteſimo quinquageſimo ſecundo accuſatus tanquam errorum Origenis aſſertor ac defenſor, Sede Hieroſolymitana privatus eſt.

54 *Euſtochius* in locum abdicati *Macarii II.* ſubſtitutus eſt anno quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, præfuit Eccleſiæ Hieroſolymitanæ ſuperſtite adhuc *Macario II.* per annos undecim. Sed anno quingenteſimo ſexageſimo tertio *Euſtochio* e Sede Hieroſolymitana pulſo, iterum *Macarius*, hujus nominis II. poſtquam *Origenem*, *Didymum*, atque *Evagrium* damnaſſet, & Fidei Catholicæ profeſſionem edidiſſet, in priſtinam Hieroſolymitanam Sedem reſtitutus eſt, eamque tenuit uſque ad annum quingenteſimum ſeptuageſimum ſecundum.

55 *Joannes* hujus nominis IV. ſucceſſit in Sede Hieroſolymitana *Macario II.* defuncto anno quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo. Sedit annos viginti duos, & ex hac vita migravit anno quingenteſimo nonageſimo quarto.

56 *Amos* in Sede Hieroſolymitana excepit *Joannem IV.* Eccleſiam Hieroſolymitanam gubernavit annis octo, & exceſſit e vivis anno ſexcenteſimo primo.

57 *Iſichius*, vel, ut alii dicunt *Iſaacius*, in Sede Hieroſolymitana ſucceſſit *Amos* anno ſexcenteſimo primo, ſedit annis octo, & mortuus eſt anno ſexcenteſimo nono.

58 *Zacharias* ſuffectus eſt in locum *Iſichii*, ſeu *Iſaacii*, anno ſexcenteſimo nono, ſed capta a Perſis Hieroſolymorum Urbe anno ſexcenteſimo decimo quarto, *Zacharias*, Patriarcha Hieroſolymitanus, captivus ductus eſt, eoque in captivitatem abducto, *Modeſtus*, Presbyter, Eccleſiam Hieroſolymitanam, tanquam Vicarius Patriarchæ *Zachariæ* rexit uſque ad annum ſexcenteſimum vigeſimum nonum, quo anno Patriarcha *Zacharias*, e captivitate redux, Sedi ſuæ Hieroſolymitanæ reſtitutus eſt, & hanc Eccleſiam gubernavit uſque ad annum ſexcenteſimum trigeſimum primum, quo mortuus eſt.

59 *Modeſtus* demortuo *Zachariæ* Patriarchæ Hieroſolymitano ſucceſſit anno ſexcenteſimo trigeſimo primo, Sedemque tenuit uſque ad annum ſexcenteſimum trigeſimum tertium, quo in vivis eſſe deſiit.

60 *Sophronius* ordinatus eſt Epiſcopus Hieroſolymitanus anno ſexcenteſimo trigeſimo tertio. Monothelitarum Hæreſis fuit acerrimus inſectator, ſeditque uſque annum ſexcenteſimum trigeſimum ſeptimum, quo a Saracenis Hieroſolymorum Urbs capta eſt. Hinc *Nicephorus* in ſuo Chronico Catalogum Patriarcharum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ clauſit in *Sophronio*, ita ut modo ſeriem Patriarcharum Hieroſolymitanorum, qui hanc Sedem tenuerunt uſque ad Latinorum, Duce *Godefrido Bullionio*, in Terram Sanctam Sæculo XI. adventum, ignotam pene habeamus. Id autem accidit, quia gementibus ſub duro & barbarico Saracenorum jugo Eccleſiis Syriæ & Ægypti, atque cumprimis Eccleſia Hieroſolymitana, quæ, ut mox diximus, anno MCXXXVII. capta eſt, nemo fuit, qui ſeriem Patriarcharum Hieroſolymitanorum inveſtigarit, niſi poſtquam Sæculo XI. Victricibus Latinorum armis Hieroſolymorum Urbs a tyrannide Saracenorum liberata eſt, cultuſque Chriſtianorum, tandiu hic intermiſſus, refloreſcere cœpit. Legendus tamen eſt *Tractatus Præliminaris*, quem *Papebrochius* præmiſit ad Tomum tertium de *Actis Sanctorum* menſis Maji, in quo Catalogum texuit Patriarcharum Hieroſolymitanorum a *S. Jacobo*, cognomento *Juſto*, fratre Chriſti Domini, uſque ad *Doſitheum*, Græcum Patriarcham Hieroſolymitanum, qui an. milleſimo ſexcenteſimo ſeptuageſimo ſecundo Synodum Hieroſolymis celebravit pro aſſerendis contra Hæreticos Lutheranos & Calviniſtas, qui illum conſuluerant, dogmatibus de Tranſubſtantiatione & reali præſentia Corporis & Sanguinis Chriſti in auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. Ceterum, quamvis *Papebrochius* ſeriem Patriarcharum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ Tractatu mox a me laudato, haud parum illuſtraverit, graviſſimæ tamen adhuc ſuperſunt difficultates, in quibus explanandis, & excutiendis tenebris, quibus obſita eſt Patriarcharum Hieroſolymitanorum ſucceſſio, magno rei Litterariæ emolumento inſudat doctiſſimus noſter *Michael Le Quien*, qui, ſicut antea præmonui, Opus a ſe concinnatum, duobus Tomis in Folio comprehenſum, & cui Titulus eſt: *Chriſtianus Oriens &c.* propediem publicam in lucem Pariſiis editurus eſt, atque Epiſcoporum non ſolum Hieroſolymitanorum, ſed etiam Antiochenorum, Alexandrinorum, & Conſtantinopolitanorum, aliarumque præcipuarum Eccleſiarum Orientis Epiſcoporum ſeriem, ac ſucceſſiones accuratiſſima diligentia deſcribet. Prætermiſſa itaque ſerie Græcorum Patriarcharum, qui Eccleſiam Hieroſolymitanam poſt *Sophronium*, hoc eſt, poſt captam a Saracenis anno ſexcenteſimo trigeſimo ſeptimo Hieroſolymorum Urbem, rexerunt Eccleſiam Hieroſolymitanam uſque ad Latinorum in Orientem ſub finem Sæculi XI. adventum, contexam hic duntaxat Catalogum Patriarcharum Hieroſolymitanorum Latinorum, qui Sedem Hieroſolymitanam tenuerunt, poſtquam ſub finem Sæculi XI. Latini, Duce *Godefrido Bullionio*, victricibus armis Palæſtinam occuparunt, Saracenos expulerunt, & Regnum Hieroſolymitanum inſtituerunt.

CATALOGUS

Patriarcharum Latinorum,

Qui Eccleſiæ Hieroſolymitanæ præfuerunt, poſtquam Latini ſub finem Sæculi Undecimi in Orientem appulſi, Saracenis expulſis, Regnum Hieroſolymitanum inſtituerunt.

Galli ſub finem Sæculi XI. Duce *Godefrido Bullionio*, in orientem ad recuperandam Terram

Digitized by Google

ram Sanctam, a Saracenis occupatam, cum numeroſo exercitu venerunt, Saracenos expugnarunt, Hieroſolymorum Urbem anno millesimo nonageſimo nono liberarunt, Regnum Hieroſolymitanum inſtituerunt, atque Eccleſiæ Hieroſolymitanæ Patriarchas Latinos prælecerunt, quorum nomina, initium, annos illorum Pontificatus breviter hic indicabo.

1. *Daibertus*, ſeu *Daymbertus* Piſanus Epiſcopus, & Sedis Apoſtolicæ in Latinorum Expeditione Hieroſolymitana Legatus electus fuit primus Patriarcha Hieroſolymitanus eodem anno, quo Latini Hieroſolymorum Urbem ceperunt, hoc eſt, anno millesimo nonageſimo nono. Ab hoc primo inter Latinos Patriarcha Hieroſolymitano *Godefridus Bullionius*, Hieroſolymorum Rex a Latinis proclamatus, Regni Hieroſolymitani inveſtituram accepit. Sed mortuo *Godefrido Bullionio* anno millesimo centeſimo *Balduinus* frater *Godefridi*, ejuſdem in Regno Hieroſolymitano ſucceſſor, e Sede Hieroſolymitana *Daymbertum* anno millesimo centeſimo tertio dejecit.

2. *Ebremarus* poſt *Daymberti* depoſitionem in Sedem Hieroſolymitanam a *Balduino*, Rege Hieroſolymitano, intruſus eſt anno millesimo centeſimo tertio, ſeditque annis quatuor, ideſt, uſque ad annum millesimum centeſimum ſeptimum, quo a *Gobolino* ſeu *Gibelino*, Arelatenſi Archiepiſcopo, qui tunc in Oriente erat Sedis Apoſtolicæ Legatus, e Sede Hieroſolymorum pulſus eſt, eo quod hanc Sedem, vivente adhuc *Daymberto* Patriarcha Hieroſolymitano, qui a *Balduino* Rege ſua Sede depoſitus ad Summum Pontificem *Paſchalem II.* provocaverat, Romamque, ut ſuam cauſam perorarer, acceſſerat, invaſiſſet.

3. *Gobelinus*, ſeu *Gibelinus*, Archiepiſcopus Arelatenſis, & Sedis Apoſtolicæ in Oriente Legatus poſt depoſitionem *Ebremari*, electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno millesimo centeſimo ſeptimo, ſedemque tenuit uſque ad annum millesimum centeſimum duodecimum, quo abiit e vivis.

4. *Arnulphus* in Sede Hieroſolymitana ſucceſſit *Gobelino* ſeu *Gibelino*, anno millesimo centeſimo duodecimo, fuit quidem ea Sede depoſitus in Concilio Hieroſolymis anno millesimo centeſimo decimo quinto celebrato, eam tamen tenuit uſque ad annum millesimum centeſimum decimum octavum, quo vita functus eſt.

5. *Germundus*, mortuo Arnulpho, Hieroſolymorum Patriarcha, electus eſt anno millesimo centeſimo decimo octavo. Sedit annis decem, & obiit anno millesimo centeſimo vigeſimo octavo.

6. *Stephanus* in Sede Hieroſolymitana *Germundum* excepit, anno millesimo centeſimo vigeſimo octavo. Sedit annis duobus, & mortuus eſt anno millesimo centeſimo trigeſimo.

7. *Willelmus*, Prior Eccleſiæ Dominici Sepulcri, ad Sedem Hieroſolymitanam provectus eſt an. millesimo centeſimo trigeſimo, eamque tenuit annis quindecim, hoc eſt, ad annum uſque millesimum centeſimum quadrageſimum quintum, quo vita functus eſt.

8. *Fulcherius* ſuffectus eſt in locum *Willelmi* anno millesimo centeſimo quadrageſimo quinto, Eccleſiam Hieroſolymitanam rexit annos duodecim, & obiit anno millesimo centeſimo quinquageſimo ſeptimo.

9. *Almaricus*, Eccleſiæ Dominici Sepulcri Prior, electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno millesimo centeſimo quinquageſimo ſeptimo. Sedit annis viginti tribus, & viam univerſæ carnis ingreſſus eſt an. millesimo centeſimo octuageſimo.

10. *Heraclius* in Sede Hieroſolymitana ſucceſſit *Almarico* anno millesimo centeſimo octuageſimo, ſeditque uſque ad annum millesimum centeſimum octogeſimum ſeptimum, quo anno Hieroſolymorum Urbs a Turcis capta eſt, & *Heraclius*, Patriarcha Hieroſolymitanus, omneſque Latini, abſque ullo ætatis vel ſexus diſcrimine, ab ea Urbe expulſi ſunt. Mortuus eſt *Heraclius*, Patriarcha Hieroſolymitanus, poſt captam a Turcis Hieroſolymorum Urbem, in obſidione Acræ, hoc eſt anno millesimo centeſimo nonageſimo primo.

11. *Albertus*, Eremita, a Latinis, qui, amiſſis Hieroſolymis, aliquam adhuc Palæſtinæ partem retinebant, electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno millesimo centeſimo nonageſimo primo, ſeditque uſque ad annum millesimum centeſimum nonageſimum quartum, quo anno, cum *Albertus* in vivis eſſe deſiiſſet, electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus *Michael*, Decanus Pariſienſis, ſed, antequam illuc iter arriperet, factus eſt in Galliis Archiepiſcopus Senonenſis.

12. *Monachus*, in Diœceſi Florentina natus, electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus eodem anno millesimo centeſimo nonageſimo quarto, ſeditque uſque ad annum MCCIV. quo ex hac vita migravit.

13. *Albertus*, hujus nominis II. antea Epiſcopus Vercellenſis, electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno millesimo ducenteſimo quarto, qui tamen in Orientem duntaxat pervenit anno millesimo ducenteſimo ſexto, & Patriarchatum tenuit uſque ad annum MCCXIV. quo in ſolemni ſupplicatione a Saracenis occiſus eſt.

14. *Rodulphus*, mortuo *Alberto*, hujus nominis II. electus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno millesimo ducenteſimo decimo quarto. Sedit annis tredecim, & obiit anno millesimo ducenteſimo vigeſimo ſeptimo.

15. *Lotarius*, poſt mortem *Rodulphi*, creatus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus, an. millesimo ducenteſimo vigeſimo ſeptimo, & ſedit tribus annis, ſeu uſque ad an. MCCXXX.

16. *Gerondus* ſucceſſit *Lothario* anno millesimo ducenteſimo trigeſimo, & Patriarchatum tenuit uſque ad an. millesimum ducenteſimum trigeſimum quintum.

17. *Jacobus de Vitriaco* ſuffectus eſt in locum *Gerondi*, & poſtea creatus a *Gregorio* IX. Summo Pontifice, S. R. E. Cardinalis & Epiſcopus Tuſculanus, obiitque Romæ anno MCCXLIV.

18. *Robertus*, antea in Galliis Epiſcopus Nannetenſis, mortuo *Jacobo de Vitriaco*, Patriarcha Hieroſolymitano, ordinatus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus an. millesimo ducenteſimo quadrageſimo quarto, eumque Patriarchatum tenuit uſque ad annum millesimum ducenteſimum quinquageſimum quintum.

19. *Jaco-*

Digitized by Google

19. *Jacobus Pantaleo*, natione Gallus, patria Trecenſis creatus eſt ab *Alexandro IV.* Pontifice Maximo Patriarcha Hieroſolymitanus an. milleſimo ducenteſimo quinquageſimo quinto, ſed anno ſexto a creatione ſua electus eſt an. milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo Romanus Pontifex, dictus *Urbanus IV.*

20. *Guillelmus*, natione Gallus, Epiſcopus Aginnenſis in in Aquitania, Patriarchatum Hieroſolymitanum anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo obtinuit ab *Urbano IV.* Pontifice Maximo, qui etiam ei curam commiſit Eccleſiæ Acconenſis, tunc pariter Paſtore viduatæ per tranſlationem *Florentii* in Sedem Arelatenſem. Obiit *Guillelmus* Patriarcha Hieroſolymitanum anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo tertio.

21. *Thomas*, Meſſanenſis Eccleſiæ Adminiſtrator, ad Patriarchatum Hieroſolymitanus promotus eſt anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo tertio, migravitque e vita anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo.

22. *Thomas de Lentino*, Ordinis Prædicatorum & Archiepiſcopus Coſentinus ad Patriarchatum Hieroſolymitanum aſſumptus eſt anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, eumque tenuit uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſeptuageſimum ſextum.

23. *Joannes Vercellenſis*, ſextus, poſt *S. Dominicum*, Ordinis Prædicatorum Generalis Magiſter, a *Nicolao* III. deſignatus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo octavo. Sed hunc Patriarchatum Hieroſolymitanum ſibi oblatum *Joannes Vercellenſis*, uni ſoli curæ ſui Ordinis vacare volens, modeſte recuſavit.

24. *Elias* Patriarchatum Hieroſolymitanum, quem *Joannes Vercellenſis* pertinaci modeſtia ſuſcipere detractaverat, adeptus eſt anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo octavo, eumque tenuit uſque ad annum Mcclxxxvii. quo mortuus eſt.

25. *Nicolaus de Anapiis*, Ordinis Prædicatorum, ad Patriarchatum Hieroſolymitanum a *Nicolao Quarto* Pontifice Maximo provectus eſt anno milleſimo ducenteſimo octuageſimo ſeptimo, & obiit anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo primo, quo anno Urbs Acconenſis, quæ eſt in Phenicia, & totius Orientis opulentiſſima, a Turcis capta eſt, omneſque Chriſtiani non ſolum ex hac Civitate, ſed e tota Terra Sancta pulſi ac exterminati ſunt.

26. *Rodulphus de Grandavilla*, Ordinis Prædicatorum, poſt captam a Turcis Urbem Acconenſem anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo primo, juſſu *Cæleſtini V.* Summi Pontificis, conſecratus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus, ſed Pontificali illa dignitate a *Bonifacio VIII.* ſucceſſore *Cæleſtini V.* exutus eſt.

27. *Antonius*, Dunelmenſis Epiſcopus a *Clemente V.* Summo Pontifice creatus eſt anno milleſimo tercenteſimo quinto Patriarcha Hieroſolymitanus & in vivis eſſe deſiit anno milleſimo tercenteſimo decimo quarto.

28. *Petrus* Ruthenſis Epiſcopus, ab eodem Pontifice *Clemente V.* inſtitutus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno milleſimo tercenteſimo decimo quarto, & e vivis ereptus eſt anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo quarto.

29. *Raymundus*, Ordinis Prædicatorum Patriarchatu Hieroſolymitano a *Joanne XXII.* Summo Pontifice fuit exornatus anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo quarto, eumque tenuit uſque ad annum milleſimum tercenteſimum vigeſimum nonum, quo ex hac vita diſceſſit.

30. *Petrus de Palude*, Ordinis Prædicatorum, ab eodem Summo Pontifice *Joanne XXII.* ordinatus eſt Patriarcha Hieroſolymitanus anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo nono, & confeſtim in Syriam profectus, ibi per biennium manſit, indeque Pariſios reverſus anno milleſimo tercenteſimo trigeſimo primo, vixit uſque ad ann. MCCCXLII. quo an. Pariſiis mortuus eſt, & in Majori Conventu ac Collegio FF. Prædicatorum ſepultus.

Demortuo *Petro de Palude* anno milleſimo tercenteſimo quadrageſimo ſecundo alios Latinos in Patriarchatu Hieroſolymitano ſucceſſiſſe, in dubium revocari non poteſt, ſed cum iſti ſucceſſores, quos in Patriarchatu Hieroſolymitano habuit *Petrus de Palude*, ſint Viris eruditis omnino ignoti, ſupervacaneum omnino eſſet in illorum ſtudioſius perquitere nomina, quibus nudus tantum Patriarchæ Hieroſolymitani titulus, abſque ulla recuperandæ poſſeſſionis ſpe, datus eſt a Summis Pontificibus, qui, a tempore, quo Latini Orientem amiſerunt, jus hactenus retinuerunt providendi Eccleſiis tam Patriarchalibus, quam Archiepiſcopalibus in Oriente conſtitutis, & titulum alicujus Eccleſiæ, quæ eſt in partibus Infidelium, Legatis Apoſtolicis, & nonnullis Ordinatis Epiſcopis conferendi. Miſſis itaque aliis Patriarchis, qui, poſt *Patrum de Palude*, Ordinis Prædicatorum, titulo duntaxat tenus Patriarchæ Hieroſolymitani fuerunt, paucas hic ſubjiciam Obſervationes, quæ ad habendam Eccleſiæ Hieroſolymitanæ, ejuſque Patriarchatum pleniorem notitiam, haud parum conducere poſſunt.

Primo, obſervare debes, Eccleſiam Hieroſolymitanam, licet fuerit origine omnium Eccleſiarum mater (quippe quæ Chriſti Domini prædicatione, miraculis, morte & reſurrectione decorata, Spiritus Sancti in Diſcipulos illapſu commendata, & *Sancti Jacobi* Apoſtoli, qui primus in ea Sedem Epiſcopalem fixit, proprio martyrio conſecrata atque illuſtrata) alias tamen Eccleſias dignitate, loco & ordine non præceſſiſſe, ſed antiquitus Eccleſiæ Cæſareæ Metropoli ſubjectam ac ſuffraganeam fuiſſe, adeo ut Metropolites Cæſareæ in Palæſtina in Synodis Provincialibus Palæſtinæ ſupra Hieroſolymorum Epiſcopum præſideret, primuſque ſubſcriberet, quamvis tamen Epiſcopus Hieroſolymitanus, juxta privilegium ei a Concilio Generali Nicæno primo conceſſum, in Conciliis Generalibus præcederet omnes Metropolitas, ac ſubinde Metropolitem Cæſarienſem.

Secundo, obſervare debes, a tempore Conciili Generalis Chalcedonenſis, quod Actione octava univerſam Palæſtinam in tres Provincias diſtributam Hieroſolymitanæ Eccleſiæ ſubdit, cœpiſſe Epiſcopos Hieroſolymitanos pleno jure Patriarchatus potiri. *Juvenalis* ſiquidem, Hieroſolymorum Epi-

ſcopus, qui interfuit Concilio Oecumenico Chalcedonenſi, anno ccccli. habito, univerſæ Palæſtinæ Synodum, paulo poſt Chalcedonenſis Concilii celebrationem, indixit, eique, tanquam Patriarcha, præfuit, quamvis in præcedentibus Provincialibus Palæſtinæ Synodis præeſſet, primuſque ſubſcriberet Metropolitanus Cæſarienſis. Eadem Hieroſolymorum Eccleſiæ Jura Patriarchica confirmavit, aſſeruit ac vindicavit Synodus quinta Generalis, quæ anno quingenteſimo quinquageſimo tertio fuit celebrata.

Tertio, obſervare debes, poſt captam a Saracenis anno ſexcenteſimo trigeſimo ſeptimo Hieroſolymorum Urbem, non deſtitiſſe Eccleſiam Hieroſolymitanam ſuos habere Patriarchas Græcos, uſque ad adventum Latinorum in Palæſtinam ſub finem undecimi Sæculi, eorum tamen ſeriem adeo eſſe obſcuram, ut ex his paucorum admodum vix nomina nota habeamus, quo fit, ut Viri eruditi ſummo applauſu excepturi ſint iſtud ſæpe laudatum Opus, cui titulus, *Chriſtianus Oriens*, quod propediem in lucem Pariſiis editurus eſt doctiſſimus noſter *Michael le Quien*, qui ſeriem Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ, nec non Patriarcharum Græcorum Alexandrinorum, Antiochenorum, Conſtantinopolitanorum, & aliarum præcipuarum Orientis Eccleſiarum Epiſcoporum Catalogum ex probatis Auctoribus, & indubitatis monumentis concinnabit; eorumque nomina, Geſta, initium, annoſque Pontificatus accurato ordine percenſebit. Quam certe duram, faſtidii ac moleſtiæ plenam provinciam nemo ante clariſſimum illum Scriptorem hactenus ſuſceperat, ſi tamen excipias doctiſſimum *Euſebium Renaudotium*, in Orientalium linguarum notitia verſatiſſimum, qui Seriem, & Hiſtoriam Patriarcharum Alexandrinorum a Sancto *Marco* Evangeliſta uſque ad finem Sæculi decimi tertii ex Scriptoribus Arabibus, Sectæ Jacobitarum addictis, contextam paucis abhinc annis publicavit Pariſiis in libro, cui titulus eſt: *Hiſtoria Patriarcharum Alexandrinorum*.

Denique, obſervare debes, Eccleſiam Hieroſolymitanam, poſt adventum Latinorum in Orientem ſub finem Sæculi undecimi ſuos quidem habuiſſe Patriarchas Latinos, quos ſuperius in medium produximus, ſed nihilo ſecius Græcos Hieroſolymitanos non deſtitiſſe ſuos in Eccleſia Hieroſolymitana habere Patriarchas Græcos, quorum nomina, res geſtas, initium & annos Pontificatus (quæ omnia hactenus Viris eruditis plane ignota fuerunt) in apertam lucem profert jam ſæpe citatus Vir clariſſimus *Michael le Quien*, qui in digerendis ac recte ordinandis Patriarcharum, cum Græcorum, tum Latinorum, & præcipuarum Orientis Eccleſiarum Epiſcoporum ſucceſſionibus, herculeo & indefeſſo labore nunc Pariſiis inſudat. Digitum ad fontem intendiſſe ſufficiat, neque certe is ego ſum, qui tam denſas tenebras, Patriarcharum, & Eccleſiarum Orientis Epiſcoporum ſucceſſionibus offuſas, diſcutere velim, aut poſſim.

TABULA QUINTA CHRONOLOGICA,

In qua exhibetur ſucceſſio Epiſcoporum, ſeu Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ ſub Conſtantino Magno *Imperatore, uſque ad captam a Turcis Conſtantinopolim anno* MCCCCLIII.

Conſtantinopolitana Civitas, quæ olim *Byzantium* dicebatur, poſtea Sæculo Eccleſiæ quarto ab Imperatore *Conſtantino Magno* quamplurimis decorata ornamentis, appellari cœpit *Conſtantinopolis*, hoc videlicet nomen ab ipſomet Imperatore *Conſtantino* mutuata. Sedes ac Solium Imperatorum Orientis conſtituta eſt, ejuſque Epiſcopi ampliori honore atque Juriſdictione fuerunt donati. At enim, Epiſcopi hujus Urbis, quandiu dicta eſt *Byzantium*, hoc eſt, uſque ad tempora *Conſtantini Magni*, Imperatoris, erant duntaxat Suffraganei, ſubjecti Juriſdictioni Metropolitani Heracleæ in Thracia; poſtquam vero Imperator *Conſtantinus* ſuum huic Urbi indidit nomen, & in ea Imperii Sedem ac Solium fixit; celebriores evaſerunt Epiſcopi Conſtantinopolitani, qui freti auctoritate Imperatorum Orientalium, obtinuerunt a Patribus Concilii Generalis Conſtantinopolitani primi anno CCCLXXXI. celebrati, ut deinceps *Epiſcopus Conſtantinopolitanus haberet priores honoris partes poſt Romanum Epiſcopum, eo quod Conſtantinopolis ſit nova Roma*. Ita ſtatuerunt Græci Canone tertio iſtius Concilii. Eumdem Canonem, qui tamen aperte Decreto Concilii Generalis Nicœni primi adverſabatur, renovarunt ambitioſi Græci in Concilio Gen. Chalcedonenſi, quod anno CCCCLI. habitum eſt. In eo quippe Græci non ſolum Primatum honoris, poſt Romanum Pontificem conceſſerunt Epiſcopo Conſtantinopolitano, ſed etiam juriſdictionem, ſeu Jura Patriarchica in Provincias Aſiæ, Ponti, & Thraciæ ei adjudicarunt. Huic novæ auctoritati ac juriſdictioni Epiſcopo Conſtantinopolitano a Græcis aſſertæ interceſſerunt Romani Pontificis Legati, qui præerant Concilio Generali Chalcedonenſi, &, quibus abſentibus, Patres Græci in Actione XV. euſdem Concilii novam hanc auctoritatem & juriſdictionem Epiſcopo Conſtantinopolitano conceſſerant, ſeu potius confirmaverant; Legati, inquam, Summi Pontificis in Actione XVI. & ultima Concilii Chalcedonenſis poſtularunt, ut relegeretur Canon de Sede Conſtantinopolitana, qui, ipſis abſentibus, conditus fuerat. Eo recitato cum omnium ferme Patrum ſubſcriptionibus, *Lucentius*, Sedis Apoſtolicæ Legatus, Judices interpellans, ait: *Primo Gloria veſtra perpendite, qua circumventione cum Sanctis Epiſcopis geſtum ſit, ut non conſcriptis Canonibus, quorum mentionem fecerunt, ſubſcribere ſint coacti.* Conclamarunt omnes: *Nemo coactus eſt*. Tunc *Aetius*, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archidiaconus, Legatorum Summi Pontificis oppoſi-

poſitiones eludere conatus, ipſo convenit, eoſque rogavit, ut Synodo exponerent, an id accepiſſent in mandatis, quod obtinere tam acriter pertendebant. Legit *Bonifacius*, alter Summi Pontificis Legatus hæc verba ex Diplomate Legationis: *Sanctorum quoque Patrum Conſtitutionem prolatam nulla patiamini temeritate violari vel imminui, ſervantes omnibus modis perſonæ noſtræ in Vobis, quos vice noſtra tranſmiſimus, dignitatem, ac ſi qui forte civitatum ſuorum ſplendore confiſi, aliquid ſibi tentaverint uſurpare, hoc, qua dignum eſt conſtantia, retundatis*. His lectis juſſerunt Patres Græci, ut Canones ab utraque parte proferrentur, quod cum factum fuiſſet, hunc Canonem de Sede Conſtantinopolitana iterum recenſitum ſua auctoritate firmaverunt, Patribus Græcis acclamantibus: *Hæc juſta ſententia. Hæc omnes dicimus &c.* Sed reclamavit *Lucentius*, Sedis Apoſtolicæ Legatus, & poſtea eumdem de Sede Conſtantinopolitana Canonem improbarunt Summi Pontifices *Leo Magnus*, *Gregorius Magnus & Leo* IX. Progreſſu tamen temporis ſic invaluit Epiſcoporum Conſtantinopolitanorum auctoritas ac juriſdictio, ut tandem Summus Pontifex *Innocentius Tertius* in Concilio IV. Generali Lateranenſi, quod anno 1215. habitum eſt, indulſerit Epiſcopo Conſtantinopolitano primum, poſt Romanum Pontificem, locum, quo Orientis Patriarchas, Alexandrinum, Antiochenum, & Hieroſolymitanum ordine præcederet. Hanc Epiſcoporum Conſtantinopolitanorum juriſdictionem haud parum, poſt Imperatorem *Conſtantinum*, & Concilium Conſtantinopolitanum I. ac Concilium Chalcedonenſe, auxit ſeptimo Sæculo *Heraclius* Imperator. Refert ſiquidem *Juſtellus* Tom. II. Veteris Juris Canonici pag. 1361. Novellam Imperatoris *Heraclii*, cujus hæc ſubſcriptio: *Dat.* XII. *Kal. Aprilis Imperii Heraclii piiſſimi* an. XIX. *& Heraclii Novi Conſtantini* an. XVII. ſeu ann. Chriſti 629. Inſcripta eſt hæc Novella *Sergio* Epiſcopo Conſtantinopolitano, qua *Heraclius* Imperator ſancit, ut qui recenſentur inter Clericos Urbis Auguſtæ, ſeu Conſtantinopolis, quique ſolitariam in ea vitam amplexi ſunt: ac qui peregre veniunt in eam Præſides, Clerici, nec non Monachi Civitatum, quarum Diœceſes Sedi Conſtantinopolitanæ ſubjacent; cum civiliter conveniuntur, apud *Sergium*, Epiſcopum Conſtantinopolitanum, & ad hos ab illo deputatos Judices cauſas dicant, & ſi appellatio ſequatur, ad eum recurrant, prohibetque iis, quos ſibi putant obnoxios, ad civile vel militare tribunal ipſos trahere. Si vero quidam alterius Diœceſis Sanctiſſimi Præſides, Clerici, aut vitæ ſolitariæ ſectatores ad Urbem Auguſtam, ſeu Conſtantinopolim, profecti, a quovis civiliter conveniantur, decernit Imperator *Heraclius*, ut hi quoque, *ſiquidem ita velint*, apud ſolum Epiſcopum Conſtantinopolitanum conſimili modo reſpondeant, nec amplius apud Præfectos Orientalibus Prætoriis inviti cauſas agant. His honoribus, privilegiis, ampliſſima juriſdictione aucti Epiſcopi Conſtantinopolitani inſuperbire cœperunt, ſeque ſupra cæteros Orientis Patriarchas, ne excepto quidem in Occidente Romano Pontifice, intolerabili ambitione extollere præſumpſerunt. Quo tandem factum eſt, ut Conſtantinopolitana Sedes, ob Græcorum ambitionem & in Catholica Fide inconſtantiam, ſæpe ſæpius ab Epiſcopis, Arianis, Macedonianis, Neſtorianis, Eutychianis, Monothelitis, & Iconoclaſtis occupata, ac poſtremo diro Schiſmate fuerit ab Eccleſia Latina, ſeu a Romanæ Eccleſiæ communione ſeparata. Huic funeſto Schiſmati initium nono Eccleſiæ Sæculo dedit *Photius*, qui anno octingenteſimo quinquageſimo ſeptimo, e Sede Conſtantinopolitana pulſo *S. Ignatio* legitimo Epiſcopo, hanc Sedem Patriarchalem invaſit, & quandiu vixit, Eccleſiæ Latinæ hoſtis infenſiſſimus fuit. At, mortuo *Photio*, Patriarcha Conſtantinopolitano, anno DCCCLXVI. ſopitum eſt Schiſma, & coaluit pax, & utriuſque Eccleſiæ, Græcæ, & Latinæ concordia uſque ad *Michaelem Cerularium*, Patriarcham Conſtantinopolitanum, qui undecimo Eccleſiæ Sæculo Schiſma Photianum innovavit, ac denuo Eccleſiam Græcam a Latinæ communione divulſit. Teſtantur enim *Manuel Calecas*, Scriptor Græcus Ordinis FF. Prædicatorum, libro quarto adverſus Græcos, & Auctor Anonymus libelli MS. *de Tranſlationibus Epiſcoporum* apud *Leonem Allatium* lib. 2. *de perpetua conſenſione Eccleſiæ Occidentalis & Orientalis*; teſtantur, inquam, duo iſti Scriptores, ſeptemdecim Sedis Conſtantinopolitanæ Epiſcopos, ſeu Patriarchas, qui *Photio*, Schiſmatis Auctori, in ea Sede ſucceſſerunt uſque ad *Michaelem Cerularium*, Patriarcham Conſtantinopolitanum, qui, ut mox diximus, Schiſma Photianum Sæculo Eccleſiæ undecimo redintegravit, pacem & communionem cum Eccleſia Latina habuiſſe; quod quidem argumento eſt, mortuo *Photio* Schiſma, quod conflaverat, fuiſſe ſopitum, nec illud, niſi undecimo Sæculo, fuiſſe inſtauratum a *Michaele Cerulario*, qui Romani Pontificis nomen e Sacris Diptychis expunxit, & Eccleſiam Græcam a Latina penitus ſeparavit. Advertere tamen debes; quoſdam Patriarchas Conſtantinopolitanos, qui *Photio* in ea Sede ante *Michaelem Cerularium*, hoc eſt, ante undecimum Sæculum, ſucceſſerunt, pro virili tentaſſe Schiſma *Photii* reſtaurare, ſed ad nihilum recidiſſe evanidos illorum conatus. *Siſinnius* quippe hujus nominis Secundus, qui anno 996. inauguratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus, acerrimo quidem odio Eccleſiam Latinam proſecutus eſt, miſitque ſuo nomine Epiſtolam Encyclicam *Photii* ad Patriarchas Orientis adverſus Latinorum de Spiritus Sancti a Patre Filioque proceſſione doctrinam, ſed tamen oleum & operam perdidit, nec illud Schiſma, cujus inſtaurationem in Eccleſia Græca meditabatur, ſuſcitare potuit, nec utriuſque Eccleſiæ, Græcæ, & Latinæ, abrumpere concordiam, quæ ſarta tecta permanſit. Similiter, *Sergius*, qui *Siſinnio II.* in Sede Conſtantinopolitana anno 999. ſucceſſit, cum eſſet ejuſdem generis ac *Photius*, nihil intentatum reliquit, ut Eccleſiam Latinam infamaret, eaſdem in eam a *Photio* jactatas calumnias refricando, & coacta Synodo confirmando; non potuit attamen negotium ſeparationis Eccleſiæ Græcæ a Latina, ſicut vehementer

optabat, ad exitum perducere, nec unquam nomen Romani Pontificis e Sacris Diptychis eraſit; idque certiſſime conſtat ex teſtimonio *Petri*, Patriarchæ Antiocheni, qui circa annum MDIV. ſcribens ad *Michaelem Cerularium* teſtatur, ſe ante annos quadraginta quinque Conſtantinopolim appuliſſe, ſedente *Sergio*, Patriarcha Conſtantinopolitano, ibique audiviſſe, inter Sacra Miſſarum ſolemnia *Joannem*, Romanum Pontificem, una cum aliis Patriarchis in Sacris Diptychis commemorari, ſeque plane ignorare, quomodo poſtea ejus commemoratio, & quam ob cauſam eraſa ſit. Hanc *Petri*, Patriarchæ Græci Antiocheni, ad *Michaelem Cerularium*, Patriarcham Conſtantinopolitanum, Epiſtolam, refert *Leo Allatius* cap. 1. lib. 2. *de perpetua utriuſque Eccleſiæ Occidentalis & Orientalis conſenſione*. Præterquam quod, tantum abeſt, ut *Sergius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, Photianum Schiſma reſtaurarit, ut potius ſub *Euſtathio*, qui, poſt *Sergium*, ad Patriarchatum Conſtantinopolitanum ab Imperatore *Baſilio Bulgaricida* provectus eſt, pax & concordia inter utramque Eccleſiam Græcam & Latinam adhuc vigeret. Refert enim *Leo Allatius* ex *Glabro Rodulpho*, Monacho Cluniacenſi, qui hac ipſa ætate florebat, *Euſtathium*, Patriarcham Conſtantinopolitanum, & *Sergii* ſucceſſorem, alioſque Græcos Romam miſſos eſſe, & a Summo Pontifice *Joanne XIX.* poſtulaſſe, ut liceret Conſtantinopolitanam Eccleſiam in ſuo Orbe, velut Eccleſiam Romanam in toto, qua late patet, Orbe, appellari *Univerſalem*, idque ne Græcis concederet, deterritum & prohibitum fuiſſe *Joannem XIX.* Pontificem Maximum graviſſimis Litteris *Willelmi*, Abbatis Monaſterii *S. Benigni* Divionenſis. Ex quibus momentis maniſeſto, ni mea me fallat mens, patet, Schiſma Photii, poſt ejus mortem fuiſſe ſopitum, & a ſeptemdecim Epiſcopis, qui in Sede Conſtantinopolitana ei ſucceſſerunt, non fuiſſe innovatum, uſque ad *Michaelem Cerularium*, ejuſdem Sedis Conſtantinopolitanæ Patriarcham, quem undecimo Sæculo Photiani Schiſmatis inſtauratorem ac propagatorem fuiſſe in confeſſo eſt apud omnes. Porro, in hoc Schiſmate *Michaelis Cerularii*, Græci permanſerunt a Sæculo undecimo uſque ad Sæculum XII. ideſt, uſque ad annum 1261. quo Græcorum Imperator *Michael Palæologus*, poſtquam Urbem Regiam Conſtantinopolim, quam Latini, expulſis Græcis, ab anno 1204. occupabant, recepiſſet, Orientaleque Imperium a Latinis ad Græcos reduxiſſet, ingruentem ſibi cum exercitu *Carolum*, Siciliæ Regem, extimeſcens, Romanum Pontificem ſibi conciliandum duxit, adeoque utriuſque Eccleſiæ Græcæ & Latinæ, unionem promovendam decrevit. Quam ob rem, cum *Gregorius X.* an. 1274. Generale Concilium Lugdunenſe II. convocaſſet, Oratores ſuos illuc deſtinavit, quorum præcipui erant *Germanus*, quondam Patriarcha Conſtantinopolitanus, *Theophanes*, Metropolita Nicænus, *Joannes*, Imperatoris frater, & *Georgius Acropolita*. In hoc ſecundo Concilio Lugdunenſi inita eſt concordia Eccleſiæ Græcæ cum Latina, cui *Joſephus* hujus nominis *primus*, tum temporis Patriarcha Conſtantinopolitanus, cum denegaſſet præbere conſenſum, in ordinem a *Michaele Palæologo*, Imperatore, actutum redactus eſt, & in ejus locum *Joannes Beccus* ſeu *Veccus*, eximiæ Vir integritatis & eruditionis ſubrogatus, qui coacta frequenti Græcorum Epiſcoporum Synodo, quæ in Concil. Lugdunenſi General. II. geſta ac definita fuerant, confirmavit; & complures Græcorum, qui hanc reconciliationem admittere obſtinatius detrectabant, carceribus, plagis & exiliis, ac tandem in altera Synodo communionis privatione mulctati ſunt. Horumce omnium notitiam neceſſario præmittendam eſſe duxi, antequam exhiberem Tabulam Chronologicam Epiſcoporum, ſeu Patriarcharum, qui a tempore *Conſtantini Magni*, Imperatoris, Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexerunt uſque ad an. milleſimum quadringenteſimum quinquageſimum tertium, quo, a Turcis extincto Græcorum Imperio, captaque Urbe Conſtantinopoli, Græci in Schiſma relapſi, & ab Eccleſiæ Romanæ communione divulſi, Epiſcopos, ſeu Patriarchas Conſtantinopolitanos Schiſmaticos ad hæc uſque noſtra tempora habuerunt, de quibus (cum illorum ſeries ac nomina mihi plane ignota ac incomperta ſint) nihil omnino dicam, ſicut nec de illis, qui in eadem urbe Conſtantinopoli, quandiu ante *Conſtantinum Magnum*, Imperatorem, dicta eſt *Byzantium*, Epiſcopalem dignitatem obtinuerunt; tum quia illi Epiſcopi Urbis Conſtantinopolis, quandiu, ante *Conſtantinum* Imperatorem, dicta eſt *Byzantium*, juriſdictionem valde limitatam habebant, nec Patriarchali erant dignitate exornati, ſed erant duntaxat, ut ſuperius obſervavimus, Epiſcopi Suffraganei, ſubjecti juriſdictioni Metropolitani Heracleæ in Thracia, tum quia etiam illi Epiſcopi Urbis Conſtantinopolis, quandiu ante *Conſtantinum* Imperatorem, dicta eſt *Byzantium*, minus noti ſunt, eorumque ſucceſſio multum obſcura.

1. *Metrophanes* ad Thronum Conſtantinopolitanum evectus eſt anno tercenteſimo decimo ſeptimo. Sedit an. decem, & obiit an. 326.

2. *Alexander* in locum demortui *Metrophanis* ſubſtitutus eſt anno tercenteſimo vigeſimo ſeptimo. Sedit an. tredecim, & e vivis exceſſit an. 340.

3. *Paulus*, egregius Fidei Catholicæ contra Hæreticos Arianos defenſor, ordinatus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus an. tercenteſimo quadrageſimo, ſed ſtatim a *Conſtantio*, Imperatore Ariano, Epiſcopali Sede dejectus eſt.

4. *Euſebius*, Epiſcopus Nicomedienſis Arianus, eodem anno tercenteſimo quadrageſimo, quo *Paulus*, Epiſcopus Conſtantinopolitanus, depoſitus eſt, Sedem Conſtantinopolitanam invaſit, eamque tenuit uſque ad annum tercenteſimum quadrageſimum ſecundum, quo mortuus eſt.

5. *Macedonius* ab Arianis in locum *Euſebii* ſubrogatus eſt, ſeditque uſque ad annum tercenteſimum ſexageſimum, quo exauctoratus eſt. Hic ille eſt Hæreſiarcha *Macedonius*, qui negavit divinitatem Spiritus Sancti, & cujus error proſcriptus eſt in Concilio Oecumenico Conſtantinopolitano primo, quod an. 381. coactum eſt.

6. *Eu-*

6. *Eudoxius*, Arianus, exauctorato *Macedonio*, ſuffectus eſt anno tercenteſimo ſexageſimo, ſeditque annos decem, & obiit anno tercenteſimo ſeptuageſimo.

7. *Evagrius* anno tercenteſimo ſeptuageſimo electus eſt a Catholicis Epiſcopus Conſtantinopolitanus. Ariani tamen ſibi eodem anno Epiſcopum Conſtantinopolitanum præfecerunt *Demophilum* Arianum. Sedit *Evagrius*, Epiſcopus Catholicus Conſtantinopolitanus, annis octo, & mortuus eſt anno tercenteſimo ſeptuageſimo-octavo.

8. *S. Gregorius Nazianzenus* an. tercenteſimo ſeptuageſimo octavo Conſtantinopolim ſe contulit, ubi per trienninm Epiſcopale munus obivit, & anno tercenteſimo octuageſimo primo Sedi Conſtantinopolitanæ nuntium remiſit.

9. *Nectarius* anno tercenteſimo octuageſimo primo conſecratus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus, ſeditque uſque ad an. tercenteſimnm nonageſimum octavum, quo e vita ereptus eſt.

10. *S. Joannes Chryſoſtomus* anno tercenteſimo nonageſimo octavo in locum *Nectarii* ordinatus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus, & hanc Eccleſiam rexit uſque ad ann. quadringenteſimum quartum, quo anno in exilium ab Imperatore *Arcadio* miſſus eſt, ubi ad Deum migravit die XIV. menſis Septembris anni 407.

11. *Arſacius*, depoſito *S. Joanne Chryſoſtomo* & in exilium ablegato anno quadringenteſimo quarto, conſecratus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus die XXV. menſis Junii ejuſdem anni quadringenteſimi quarti. Sedit uno anno, menſibus quatuor, & diebus ſeptemdecim, & migravit e vita die XI. menſis Novembris anni quadringenteſimi quinti.

12. *Atticus* in Sede Conſtantinopolitana ſucceſſit *Arſacio*, ſedit annos viginti, & mortuus eſt anno quadringenteſimo vigeſimo quinto.

13. *Siſinnius*, poſt mortem *Attici* ordinatus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus, ſedit duobus annis, & mortalitatem exuit an. quadringenteſimo vigeſimo ſeptimo.

14. *Neſtorius*, poſt obitum *Siſinnii*, ordinatus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus, ſed cum Hæreſim ſuam de duabus in Chriſto perſonis diſſeminaret, ac graves in Eccleſia turbas excitaret, Sede ſua fuit depoſitus in Concilio Generali Epheſino, quod an. CCCCXXXI. convocatum eſt.

15. *Maximianus*, abdicato *Neſtorio*, nefando Hæreſiarcha, Epiſcopus Conſtantinopolitanus conſecratus eſt die XXV. menſis Octobris anni quadringenteſimi trigeſimi primi. Sedit an. tres, & obiit die XII. menſis Aprilis anni quadringenteſimi trigeſimi quarti, qua die colitur a Græcis.

16. *Proclus* in Sede Conſtantinopolitana *Maximiano* ſucceſſit, ſedit an. tredecim, & aliquot menſes, & ad Dominum migravit die 27. menſis Octobris an. quadringenteſimi quadrageſimi ſeptimi, qua die colitur a Græcis.

17. *Flavianus* in locum demortui *Procli* ſubrogatus eſt. Fuit acerrimus Eutychianæ Hæreſis inſectator. Sedit annum unum & menſes decem, atque a *Dioſcoro* Epiſcopo Alexandrino, Hæretico Eutychiano, ac Pſeudo-Concilii, dicti *Latrocinii Epheſini*, Præſide, Sede Conſtantinopolitana dejectus eſt an. CCCCXLIX. & eodem anno in tuenda contra Hæreticos Eutychianos Catholica Fide Martyr occubuit.

18. *Anatolius* trucidato ab Hæreticis Eutychianis *Flaviano* ſubſtitutus eſt in Sedem Conſtantinopolitanam, & ab Epiſcopis ejuſdem Sectæ Eutychianæ ordinatus. Nihiloſecius ab Eutychiana Hæreſi ſemper abhorruit, Fidemque Catholicam conſtanter profeſſus, Conſtantinopolitanam rexit Eccleſiam ab anno quadringenteſimo quadrageſimo nono uſque ad annum quadringenteſimum quinquageſimum octavum, quo mortuus eſt.

19. *Gennadius* ſucceſſit *Anatolio* anno quadringenteſimo quinquageſimo octavo, & præfuit Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ tredecim annis, migravitque ex hac vita anno quadringenteſimo ſeptuageſimo primo.

20. *Acacius* in Sede Conſtantinopolitana *Gennadium* excepit. Multas in Eccleſia Orientali tragœdias excitavit Hæreticis Eutychianis. *Petro Mongo*, Epiſcopo Alexandrino, & *Petro Fulloni*, Epiſcopo Antiocheno, adhæſit, auctorque fuit *Zenoni* Imperatori, ut conderet ac promulgaret in gratiam Eutychianorum Edictum ſuum, dictum *Henoticon*, quod diu Catholicam afflixit Eccleſiam. Sedit *Acacius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, ab anno quadringenteſimo ſeptuageſimo primo uſque ad annum quadringenteſimum octuageſimum octavum, quo mortuus eſt, damnatus, & a Summis Pontificibus anathemate perculſus.

21. *Flavianus*, ſive, ut alii dicunt, *Flavita*, vel *Phravita*, aut *Phraita*, poſt mortem *Acacii* ad Sedem Conſtantinopolitanam ſublimatus eſt, eamque tenuit dumtaxat per tres menſes & aliquot dies, obiit an. quadringenteſimo octuageſimo nono.

22. *Euphemius* eodem anno quadringenteſimo octuageſimo nomo Eccleſiam Conſtantinopolitanam regere cœpit, ſed an. quadringenteſimo nonageſimo ſexto ab Imperatore *Anaſtaſio*, qui Hæreticis Eutychianis impenſiſſime favebat, Sede Conſtantinopolitana dejectus eſt, & in exilium ablegatus. Hunc Patriarcham Conſtantinopolitanum nonnulli inter Schiſmaticos, & Hæreticos recenſent, ſed perperam; cum ejus Orthodoxiam doctiſſimi Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Scriptores multis invictis momentis afferant ac vindicent.

23. *Macedonius* hujus nominis II. miſſo in exilium *Euphemio*, Sede Conſtantinopolitana potitus eſt anno quadringenteſimo nonageſimo ſexto, & Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexit an. quindecim, ideſt uſque ad annum quingenteſimum undecimum, quo anno ab Imperatore *Anaſtaſio*, intus & in cute Hæretico Eutychiano, Sede Conſtantinopolitana expulſus in exilium miſſus eſt, ubi multis calamitatibus pro Fidei Catholicæ defenſione ab Eutychianis Hæreticis oppreſſus, animam Deo reddidit. Græci Sacrum cultum ei exhibent, ex quo facile colligitur, eos a vero

Digitized by Google

vero ablúdere, qui *Macedonium* hujus nominis II. Patriarcham Conſtantinopolitanum, Schiſmaticorum, aut Hæreticorum Eutychianorum numero accenſent.

24. *Timotheus*, Hæreticus Eutychianus, dejecto & in exilium miſſo *Macedonio*, Sedem Conſtantinopolitanam occupavit per ſex annos, ideſt, a fine anni quingenteſimi undecimi, quo depoſitus & in exilium pulſus eſt *Macedonius*, uſque ad an. quingenteſimum decimum ſeptimum.

25. *Joannes* hujus nominis II. Cappadox, poſt mortem *Timothei*, Hæretici Eutychiani, ordinatus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus. Ab Eutychiana Hæreſi alienum ſe præbuit; ſed inter Epiſcopos Conſtantinopolitanos primus fuit, qui Patriarchæ *Œcumenici*, ſeu *Univerſalis* nomen uſurpaverit. Sedem Conſtantinopolitanam tenuit *Joannes* annum unum, menſes decem, & aliquot dies, obiitque die xxv. menſis Februarii an. quingenteſimi vigeſimi.

26. *Epiphanius* in Sede Conſtantinopolitana ſucceſſit *Joanni*, ſeditque annos quindecim, & menſes tres, ac mortuus eſt die V. menſis Junii an. quingenteſimi trigeſimi quinti.

27. *Anthimus*, Epiſcopus Trapezuntinus, Hæreticus Eutychianus, defuncto *Epiphanio*, ad Sedem Conſtantinopolitanam, agente *Theodora* Auguſta, Eutychianorum partibus vehementer addicta, translatus eſt. Sed *Anthimum*, poſtquam hanc Sedem menſibus decem incompletis occupaſſet, *Agapetus*, Summus Pontifex, qui tum temporis Conſtantinopoli degebat, tanquam Hæreticum, & injuſtum illius Sedis invaſorem exauctoravit.

28. *Mennas*, abdicato *Anthimo*, ordinatus eſt ab eodem Summo Pontifice *Agapeto* Patriarcha Conſtantinopolitanus die XIII. menſis Martii anni quingenteſimi trigeſimi ſexti, ſedit annos ſexdecim, menſes ſex, & mortuus eſt ineunte menſe Auguſto anni quingenteſimi quinquageſimi ſecundi. Colitur *Mennas* tam in Martyrologio Romano, quam in Menologio Græcorum, die xxv. menſis Auguſti.

29. *Eutychius*, mortuo *Menna*, electus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus anno quingenteſimo quinquageſimo ſecundo. Rexit Eccleſiam Conſtantinopolitanam per an. duodecim, & menſes circiter quinque, hoc eſt, uſque ad annum quingenteſimum ſexageſimum quintum, quo an. ab Imperatore *Juſtiniano* a Sede Conſtantinopolitana amotus, & in exilium pulſus eſt.

30. *Joannes* hujus nominis III. dictus *Scholaſticus*, amoto a Sede Conſtantinopolitana *Eutychio*, ordinatus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus die XII. menſis Aprilis anni quingenteſimi ſexageſimi quinti. Præfuit Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ annis duodecim, & menſes quinque; obiitque anno quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo. Eodem an. *Eutychius*, qui ab Imperatore *Juſtiniano* anno quingenteſimo ſexageſimo quinto e Sede Conſtantinopolitana amotus fuerat, & in exilium miſſus, poſt annos duodecim exilii ab Imperatore *Tiberio* revocatus eſt, & in Sedem Conſtantinopolitanam die tertia menſis Octobris anni quingenteſimi ſeptuageſimi ſeptimi reſtitutus, quam tenuit uſque ad annum quingenteſimum octuageſimum tertium, quo vita functus eſt die ſeptima menſis Aprilis.

31. *Joannes* hujus nominis IV. dictus *Jejunator*, conſecratus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus die duodecima menſis Aprilis an. quingenteſimi octuageſimi tertii. Fuit juſte reprehenſus a *S. Gregorio Magno*, Pontifice Maximo, quod *Œcumenici*, ſeu *Univerſalis* Patriarchæ titulum uſurparet. Sedit annos undecim, menſes quinque, & obiit anno quingenteſimo nonageſimo quinto.

32. *Cyriacus* in Sede Conſtantinopolitana ſucceſſit *Joanni Jejunatori* an. quingenteſimo nonageſimo quinto, rexitque Eccleſiam Conſtantinopolitanam annis undecim, & mortuus eſt an. ſexcenteſimo ſexto.

33. *Thomas* hujus nominis *primus* in locum demortui *Cyriaci* ſubrogatus eſt anno ſexcenteſimo ſexto. Præfuit Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ annis duobus, & exceſſit e vivis anno ſexcenteſimo octavo.

34. *Sergius*, Hæreticus Monothelita thronum Apoſtolicum conſcendit an. ſexcenteſimo octavo. Graves in Eccleſia excitavit tragædias occaſione illius, quam proprio marte condidit, ſed nomine *Heraclii*, Imperatoris Monothelitæ, vulgandam curavit, Fidei Formulæ, quæ *Ecthesis* dicitur, quæque Monothelitarum de una tantum in Chriſto voluntate virulentum Dogma complectitur. Per triginta annos peſſime adminiſtravit Eccleſiam Conſtantinopolitanam, & pervicax in Hæreſi mortuus eſt anno ſexcenteſimo trigeſimo octavo.

35. *Pyrrhus*, hæreticus pariter Monothelita poſt Interpontificium unius circiter anni a morte *Sergii*, in Sedem Conſtantinopolitanam intruſus eſt, ſed anno ſexcenteſimo quadrageſimo primo e Sede dejectus eſt.

36. *Paulus* hujus nominis II. Hæreticus etiam Monothelita, abdicato *Pyrrho*, Sedem Conſtantinopolitanam invaſit ac tenuit per annos tredecim & menſes aliquot, vitaque functus eſt an. ſexcenteſimo quinquageſimo quinto. Eodem an. Imperator *Conſtans*, Hæreticus Monothelita, *Pyrrhum* in Sedem Conſtantinopolitanam reſtituit, quem tamen mors eodem an. ſexcenteſimo quinquageſimo quinto e vivis repulit.

37. *Petrus*, Hæreticus itidem Monothelita, anno ſexcenteſimo quinquageſimo quinto Sedem Conſtantinopolitanam occupavit, eamque tenuit undecim annis, hoc eſt, uſque ad annum ſexcenteſimum ſexageſimum ſextum, quo mortuus eſt.

38. *Thomas* hujus nominis II. Catholicus, Patriarchatum Conſtantinopolitanum obtinuit anno ſexcenteſimo ſexageſimo ſexto, ſeditque annis duobus, & obiit anno ſexcenteſimo ſexageſimo octavo.

39. *Joannes* hujus nominis V. Catholicus, ſucceſſit in Sede Conſtantinopolitana *Thomæ* an. ſexcenteſimo ſexageſimo octavo, ſeditque annos quin-

quinque, menſes novem, & obiit an. ſexcenteſimo ſeptuageſimo quarto.

40. *Conſtantinus*, Catholicus, Sedem Conſtantinopolitanam iniit an. ſexcenteſimo ſeptuageſimo quarto, eamque tenuit uno duntaxat anno, menſibus octo, diebus ſeptem, & in vivis eſſe deſiit an. ſexcenteſimo ſeptuageſimo ſexto.

41. Theodorus, peſſimus Hæreticus Monothelita, in Sedem Conſtantinopolitanam an. ſexcenteſimo ſeptuageſimo ſexto intruſus eſt, ſed poſt duos annos, hoc eſt, anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo octavo, ab Imperatore *Conſtantino Pogonato* e Sede Conſtantinopolitana dejectus eſt.

42. *Georgius* in locum depoſiti *Theodori* ſubrogatus eſt, & Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfuit annis quinque, ideſt, ad annum uſque ſexcenteſimum octuageſimum tertium, quo mortuus eſt, eodemque anno *Theodorus*, Patriarcha Hæreticus Monothelita, qui antehac depoſitus fuerat, in Sedem Conſtantinopolitanam reſtitutus eſt, ſeditque poſt ſuam reſtitutionem an. tres, & pervenit uſque ad an. ſexcenteſimum octuageſimum ſextum, quo e vita diſceſſit.

43. *Paulus* hujus nominis II. Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfectus eſt an. ſexcenteſimo octuageſimo ſexto, eam rexit ſeptem annis, & obiit an. ſexcenteſimo nonageſimo tertio.

44. *Callinicus* Clavum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ tegere cœpit an. ſexcenteſimo nonageſimo tertio. Sedit an. duodecim, hoc eſt ab anno ſexcenteſimo nonageſimo tertio uſque ad an. ſeptingenteſimum quintum, quo anno *Callinicus*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, a *Juſtiniano* in Imperium reſtituto, oculis privatus eſt, Romamque in exilium miſſus, eo quod adhæſiſſet *Leontio*, qui *Juſtinianum* Imperatorem e Solio dejecerat.

45. *Cyrus*, Sedem Conſtantinopolitanam, amoto *Callinico*, obtinuit an. ſeptingenteſimo quinto, ſeditque an. ſex, ideſt, ab an. ſeptingenteſimo quinto uſque ad ann. ſeptingenteſimum undecimum, quo anno ab Imperatore *Philippico* e Patriarchatu Conſtantinopolitano dejectus, ad ſuum Monaſterium redire compulſus eſt.

46. *Joannes* hujus nominis VI. quem alii Hæreticum Monothelitam aſſerunt, alii a Monothelitarum Hæreſi vindicant, depulſo *Cyro*, ad thronum Conſtantinopolitanum evectus eſt, ſeditque annis tribus, & mortuus eſt an. ſeptingenteſimo decimo quinto.

47. *S. Germanus*, Cyzici antea Epiſcopus, ad Sedem Conſtantinopolitanam translatus eſt anno ſeptingenteſimo decimo quinto. Hæreticorum Monothelitarum, & Iconoclaſtarum fuit acerrimus inſectator, eaque de cauſa, a *Leone Iſauro*, Imperatore Hæretico Iconoclaſta, e Sede Conſtantinopolitana ejectus, & in exilium amandatus eſt anno ſeptingenteſimo trigeſimo, poſtquam Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexiſſet annis quatuordecim, menſibus quinque, diebus ſeptem.

48. *Anaſtaſius* Hæreticus Iconoclaſta, anno ineunte ſeptingenteſimo trigeſimo a *Leone Iſauro*, Imperatore Hæretico Iconoclaſta, in Sedem Conſtantinopolitanam fuit intruſus, ſeditque annos viginti quatuor, hoc eſt, ab ineunte anno ſeptingenteſimo trigeſimo uſque ad annum ſeptingenteſimum quinquageſimum tertium.

49. *Conſtantinus* hujus nominis II. ſucceſſit *Anaſtaſio* an ſeptingenteſimo quinquageſimo tertio, & ſedit annis tredecim, hoc eſt, uſque ad an. ſeptingenteſimum ſexageſimum ſextum, quo diem ſupremum obiit.

50. *Nicetas* in Sede Conſtantinopolitana Patriarcham *Conſtantinum* excepit, ſeditque annis quatuordecim, ſeu ab anno ſeptingenteſimo ſexageſimo ſexto uſque ad annum ſeptingenteſimum octuageſimum.

51. *Paulus* hujus nominis III. natione Cyprius, egregius Fidei Catholicæ Confeſſor, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfectus eſt anno ſeptingenteſimo octuageſimo, eamque rexit quatuor annis, ideſt, ad an. uſque ſeptingenteſimum octuageſimum quartum.

52. *Tharaſius*, Vir Sanctiſſimus, & cultus Sacrarum Imaginum contra Hæreticos Iconoclaſtas invictus propugnator, ad thronum Conſtantinopolitanum ſublimatus eſt anno ſeptingenteſimo octuageſimo quarto, ſeditque annos viginti duos, ac ſubinde Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexit ab anno ſeptingenteſimo octuageſimo quarto uſque ad annum octingenteſimum ſextum.

53. *Nicephorus* Patriarcha Conſtantinopolitanus inauguratus eſt die XII. menſis Aprilis an. octingenteſimi ſexti. Novem annos Conſtantinopolitanam rexit Eccleſiam, cumque cultus Sacrarum Imaginum eſſet egregius Aſſertor ac Vindex, a *Leone Armeno* Imperatore, qui in omnes Sacrarum Imaginum cultores immaniter ſæviebat, miſſus eſt in exilium anno octingenteſimo decimo quinto, ubi cum annos quatuordecim tranſegiſſet, migravit ad Dominum an. octingenteſimo vigeſimo octavo.

54. *Theodorus* hujus nominis II. dictus *Caſſitera*, Iconomachorum Hæreſi infectus, deportato in exilium *Nicephoro* anno octingenteſimo decimo quinto, intruſus eſt in Sedem Conſtantinopolitanam a *Leone Armeno* Imperatore, qui eamdem Hæreſim impenſiſſime fovebat. Peſſime per ſex annos Patriarchatum Conſtantinopolitanum geſſit *Theodorus Caſſitera*, obiitque anno octingenteſimo vigeſimo primo.

55. *Antonius*, cognominatus *Caſſimatas*, Hæreticus Iconoclaſta, in locum demortui *Theodori Caſſiteræ* ab Hæreticis Iconoclaſtis ſubrogatus eſt anno octingenteſimo vigeſimo primo, & in Sedem Conſtantinopolitanam intruſus, quam per duodecim annos occupavit, atque e vivis ſublatus eſt anno octingenteſimo trigeſimo ſecundo.

56. *Joannes* hujus nominis VII. Hæreticus Iconoclaſta nequiſſimus, mortuo *Antonio Caſſimata*, Sedem Conſtantinopolitanam invaſit, quam per integros novem annos cum tenuiſſet, a *Michaele* Imperatore ejuſque Matre *Theodora*, religioſiſſima fœmina, e Sede Conſtantinopolitana dejectus, ac in exilium relegatus eſt anno octingenteſimo quadrageſimo ſecundo.

57. *S. Methodius*, invictus Catholicæ Fidei, & Sacrarum Imaginum cultus defenſor, abdicato & & in exilium pulſo Pſeudo-Patriarcha *Joanne*, conſecratus eſt Epiſcopus Conſtantinopolitanus anno octingenteſimo quadrageſimo ſecundo. Eccleſiam Conſtantinopolitanam per quadriennium ſanctiſſime texit, & ad Deum, ſempiterna potiturus pace, migravit anno octingenteſimo quadrageſimo ſexto.

58. *S. Ignatius* in Sede Conſtantinopolitana, defuncto Sancto *Methodio*, ſuffectus eſt anno octingenteſimo quadrageſimo ſexto. Sedit annis undecim, hoc eſt, uſque ad annum octingenteſimum ſeptimum, quo anno Sanctiſſimus ille Patriarcha ab Imperatore *Michaele* Sede Patriarchali dejectus, in Inſulam *Terebintham* miſſus eſt in exilium.

59. *Photius*, pulſo *S. Ignatio*, Sedem Conſtantinopolitanam invaſit, Eccleſiæ Latinæ, quæ *S. Ignatii*, legitime Patriarchæ Conſtantinopolitani, defenſionem ſuſcepit, hoſtis fuit acerrimus, & Schiſma conflavit, quo Græcam Eccleſiam a Latina ſeparavit. Sedem Conſtantinopolitanam occupavit per decem annos, hoc eſt, ab anno octingenteſimo quinquageſimo ſeptimo uſque ad annum octingenteſimum ſexageſimum ſeptimum, quo anno *Baſilius* Imperator *Photium*, Sedis Conſtantinopolitanæ violentum invaſorem, e Patriarchali throno deturbavit, & Sedi Conſtantinopolitanæ reſtituit *S. Ignatium*, qui adhuc Conſtantinopolitanam Eccleſiam Sanctiſſime texit uſque ad annum octingenteſimum ſeptuageſimum ſeptimum, quo meritis plenus, ad cœleſtem patriam evolavit. Mortuo *S. Ignatio*, Imperator *Baſilius*, annuente *Joanne VIII.* Romano Pontifice, in Patriarchatum Conſtantinopolitanum reſtituit *Photium*, qui eo Patriarchatu potitus eſt uſque ad mortem *Baſilii* Imperatoris, quæ incidit in an. octingenteſimum octuageſimum ſextum. Sed mortuo *Baſilio* Imperat. iterum *Photius*, ab Imperatore *Leone*, qui *Sapiens* dicebatur, Sede Conſtantinopolitana dejectus eſt & in exilium miſſus; in quo ſecundo exilio, *Photius*, variam, dum viveret, fortunam expertus, diem ultimum clauſit anno octingenteſimo nonageſimo primo.

60. *Stephanus*, frater Imperatoris *Leonis*, qui cognominabatur *Sapiens*, amoto & in exilium abducto *Photio*, anno octingenteſimo octuageſimo ſexto, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfectus eſt, eamque magna cum laude, & Sanctitatis fama, texit per ſex annos, menſes quinque, & ad Deum migravit anno octingenteſimo nonageſimo tertio.

61. *Antonius* hujus nominis II. cognomento *Caulea*, Vir Sanctitate inſignis, ſucceſſit *Stephano* in Sede Conſtantinopolitana anno octingenteſimo nonageſimo tertio. Sedit annis duobus, & ad immortalem vitam tranſiit anno octingenteſimo nonageſimo quinto.

62. *Nicolaus*, dictus *Myſticus*, conſecratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno octingenteſimo nonageſimo quinto. Sedit annos undecim, ac ſubinde Eccleſiam Conſtantinopolitanam gubernavit ab an. octingenteſimo nonageſimo quinto uſque ad annum nongenteſimum ſextum, quo anno a *Leone* Imperatore, dicto *Sapiente*, in exilium ablegatus eſt.

63. *Euthymius*, dejecto atque in exilium miſſo *Nicolao Myſtico*, ab Imperatore *Leone*, dicto *Sapiente*, ad Sedem Conſtantinopolitanam evectus eſt anno nongenteſimo ſexto, ſed, mortuo illo Imperatore, anno nongenteſimo undecimo *Euthymius* e Sede Conſtantinopolitana dejectus eſt, & in Patriarchatum Conſtantinopolitanum reſtitutus *Nicolaus Myſticus*, quem, poſt reſtitutionem ſuam, per an. quatuordecim optime geſſit, & abiit e vivis anno nongenteſimo vigeſimo quinto.

64. *Stephanus*, antea Amaſeæ Metropolita, mortuo *Nicolao Myſtico*, Patriarchatu Conſtantinopolitano potitus eſt an. nongenteſimo vigeſimo quinto, eumque per duos annos & menſes undecim tenuit, atque migravit e vita an. nongenteſimo vigeſimo octavo.

65. *Trypho*, Monachus religioſis moribus, vitæque ſanctimonia probatus, ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus an. nongenteſimo vigeſimo octavo, ſeditque annos tres, hoc eſt, uſque ad annum nongenteſimum trigeſimum primum, quo anno *Trypho* e Solio Patriarchali a *Romano Lacapeno* Imperatore exturbatus eſt. *Theophilactus*, filius *Romani Lacapeni* Imperatoris, abdicato *Tryphone*, ad Patriarchatum Conſtantinopolitanum promotus eſt an. nongenteſimo trigeſimo primo. Peſſimus fuit Patriarcha, mollitiei & luxuriæ penitus deditus. Sedit annis viginti tribus, & diebus viginti quinque, obiitque an. nongenteſimo quinquageſimo quinto.

67. *Polyeuctus*, Monachus doctrina & pietate conſpicuus, ſucceſſit in Sede Conſtantinopolitana *Theophilacto* anno nongenteſimo quinquageſimo quinto, eamque tenuit uſque ad annum nongenteſimum ſeptuageſimum, quo mortuus eſt; ejuſque nomen in Græcorum Menæis adſcriptum eſt ad diem quintam menſis Februarii.

68. *Baſilius* omni virtutum genere exornatus, poſt obitum *Polyeucti*, thronum Conſtantinopolitanum conſcendit an. 970. qui tamen anno LXXIV. invidia Epiſcoporum apud *Joannem Tzemiſcem* Imperatorem calumniam paſſus, ab eo Sede Conſtantinopolitana privatus, in exilium miſſus eſt.

69. *Antonius* hujus nominis III. *Studita*, Monachus præclaris virtutibus cumulatiſſime inſtructus, poſt abdicationem *Baſilii*, ad Patriarchatum Conſtantinopolitanum an. nongenteſimo ſeptuageſimo quarto ſublimatus eſt, ſed an. nongenteſimo ſeptuageſimo nono huic dignitati nuncium ultro remiſit, & Eccleſia Conſtantinopolitana, poſt illius abdicationem, manſit per an. quatuor & dimidium viduata Paſtore.

70. *Nicolaus* hujus nominis II. dictus *Chryſoberges*, poſtquam Eccleſia Conſtantinopolitana per an. quatuor & dimidium, ab *Antonii Stu-*

ditæ

Digitized by Google

ditæ abdicatione, Paſtore viduata manſiſſet, conſtitutus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus paulo poſt medium anni nongenteſimi octogeſimi tertii, & per annos duodecim ac menſes octo Patriarchatum Conſtantinopolitanum tenuit, vitaque functus eſt an. 996.

71. *Siſinnius II.* Eccleſiæ Latinæ valde infenſus, demortuo *Nicolao Chryſobergi* ſucceſſit in Sede Conſtantinopolitana anno nongenteſimo nonageſimo ſexto. Præfuit Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ annis tribus, & obiit anno nongenteſimo nonageſimo nono.

72. *Sergius*, acerrimus itidem Eccleſiæ Latinæ adverſarius, poſt mortem *Siſinnii* throno Conſtantinopolitano potitus eſt an. nongenteſimo nonageſimo nono, & poſtquam Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexiſſet per viginti annos, abiit e vivis an. 1019.

73. *Euſtachius*, poſt mortem *Sergii*, conſecratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus an. milleſimo decimo nono, ſeditque uſque ad annum milleſimum vigeſimum quintum; quo mortuus eſt.

74. *Alexius* Studiani Collegii Magiſter, in Solio Patriarchali Conſtantinopolitano ab Imperatore *Baſilio* collocatus eſt an. milleſimo vigeſimo quinto, gubernavitque Eccleſiam Conſtantinopolitanam uſque ad annum milleſimum quadrageſimum tertium, quo e rebus humanis ereptus eſt.

75. *Michael Cerularius* in locum demortui *Alexii* ſuffectus eſt an. milleſimo quadrageſimo tertio. Schiſma, jam a *Photio* Patriarcha Conſtantinopolitano conflatum, innovavit ac firmavit, paciſque vinculum, Eccleſiam Græcam inter & Latinam penitus abrupit. Eccleſiam Conſtantinopolitanam per an. ſexdecim & menſes circiter tres adminiſtravit, hoc eſt, ab an. milleſimo quadrageſimo tertio uſque ad annum milleſimum quinquageſimum nonum, quo anno *Michael Cerularius* Patriarchatu Conſtantinopolitano ab *Alexio Comneno* Imperatore dejectus & in exilium fuit relegatus.

76. *Conſtantinus Licudes*, poſt amotum *Michaelem Cerularium*, Patriarchatum Conſtantinopolitanum adeptus eſt anno milleſimo quinquageſimo nono, illumque tenuit uſque ad annum milleſimum ſexageſimum quartum, quo obiit, poſtquam Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfuiſſet annis quatuor, & menſibus ſex.

77. *Joannes* hujus nominis VIII. dictus *Xiphilinus*, Vir omni doctrinæ genere eruditus, poſt obitum *Conſtantini* Licudis, conſecratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus an. milleſimo ſexageſimo quarto. Rexit Eccleſiam Conſtantinopolitanam an. undecim, & mortuus eſt die ſecunda menſis Auguſti anni milleſimi ſeptuageſimi quinti.

78. *Coſmas*, Monachus pietatis inſignis, *Joannem Xiphilinum* in Patriarchatu Conſtantinopolitano excepit an. milleſimo ſeptuageſimo quinto, ſeditque an. quinque, & menſibus novem, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum octogeſimum primum, quo Patriarchalem dignitatem ultro abdicavit, & in Monaſterium ſeceſſit.

79. *Euſtratius Garida* anno milleſimo octogeſimo primo, quo *Coſmas* Patriarchalem Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ dignitatem abdicavit, invaſit Patriarchatum Conſtantinopolitanum, quem per tres an. occupavit, eoque dejectus eſt an. MLXXXIV.

80. *Nicolaus* hujus nominis III. Monachus, cognomento *Grammaticus*, in locum dejecti e Sede Conſtantinopolitana *Euſtratii* ſubrogatus eſt anno milleſimo octogeſimo quarto. Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexit per annos viginti ſeptem, & e vivis ſublatus eſt an. MCXI.

81. *Joannes* hujus nominis IX. dictus *Hieromnemon*, cognomento *Chalcedonius*, eo quod antea Eccleſiæ Chalcedonenſi præfuiſſet, ad Patriarchatum Conſtantinopolitanum, poſt obitum *Nicolai III.* patrui ſui, ab *Alexio Comneno* Imperatore provectus eſt an. milleſimo centeſimo undecimo, rexitque Eccleſiam Conſtantinopolitanam per an. viginti tres, hoc eſt, uſque ad an. milleſimum centeſimum trigeſimum quartum.

82. *Leo Styopita* inauguratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus an. milleſimo centeſimo trigeſimo quarto, & præfuit Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ annis octo & menſibus octo, obiitque an. milleſimo centeſimo quadrageſimo tertio.

83. *Michael* hujus nominis Secundus, cognomento *Oxita*, eo quod alumnus eſſet Monaſterii, quod in Inſula *Oxia* ſitum erat; poſt obitum *Leonis Styopitæ* conſecratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus, ſed, poſtquam ſediſſet annos duos & menſes octo, ſuæ ſolitudinis repetendæ deſiderio flagrans, oneri & honori ceſſit, & ad ſuum Monaſterium, quod erat in Inſula *Oxia*, ſeſe recepit anno milleſimo centeſimo quadrageſimo ſexto.

84. *Coſmas Atticus*, poſt liberam abdicationem *Michaelis Oxitæ*, ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus, & Patriarchatum cum per menſes decem tenuiſſet, Sede pulſus eſt an. milleſimo centeſimo quadrageſimo ſeptimo.

85. *Nicolaus* hujus nominis IV. Monachus *Muzalo* dictus, vacante Sede Conſtantinopolitana per depoſitionem *Coſmæ Attici*, ad illam Sedem provectus eſt, quam tamen reliquit, & ad vitam rurſus privatam rediit an. milleſimo centeſimo quinquageſimo primo.

86. *Theodotus*, Monachus, poſt abdicationem *Nicolai Muzalonis*, Patriarcha Conſtantinopolitanus renunciatus eſt an. milleſimo centeſimo quinquageſimo primo, ſeditque uſque ad an. milleſimum centeſimum quinquageſimum tertium, quo ex hac vita migravit.

87. *Neophytus Incluſus* ſucceſſit *Theodoto*, & Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexit uno anno, obiitque anno MCLIV.

88. *Conſtantinus Chliarenus* ſuffectus eſt in locum *Neophyti Incluſi* an. milleſimo centeſimo quinquageſimo quarto, & uno tantum anno præfuit Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, hoc eſt, uſque

ad

Digitized by Google

ad annum milleſimum centeſimum quinquageſimum quintum.

89. *Lucas Chryſoberges* Eccleſiam Conſtantinopolitanam regere cœpit an. milleſimo centeſimo quinquageſimo quinto, ſeditque duodecim annis, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum ceoteſimum ſexageſimum ſeptimum.

90. *Michael* hujus nominis III. Patriarchatum Conſtantinopolitanum ſuſcepit an. milleſimo centeſimo ſexageſimo ſeptimo, ſedit annis novem, & obiit anno milleſimo centeſimo ſeptuageſimo ſexto.

91. *Charito* in Sede Conſtantinopolitana *Michaeli* ſucceſſit. Sedit uno duntaxat anno & duobus menſibus, diemque ultimum clauſit ao. milleſimo centeſimo ſeptuageſimo ſeptimo.

92. *Theodoſius*, Monachus, ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo centeſimo ſeptuageſimo ſeptimo, præfuitque Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ uſque ad annum milleſimum centeſimum octogeſimum tertium, quo anno Patriarchatu Conſtantinopolitano ſeſe abdicavit.

93. *Baſilius Cameterus*, poſt abdicationem *Theodoſii*, fuit ab *Andronico*, Græcorum Imperatore, ad thronum Conſtantinopolitanum provectus anno milleſimo centeſimo octogeſimo tertio. Sedit annis tribus & menſibus ſex, ac tandem anno milleſimo centeſimo octuageſimo ſexto Sede Conſtantinopolitana dejectus eſt ab *Iſaacio*, Græcorum Imperatore.

94. *Nicetas Muntanes*, ſeu *Mundanus*, in locum dejecti *Baſilii Cameteri* ſubrogatus eſt anno milleſimo centeſimo octuageſimo ſexto. Sedit per annos ſex & menſes ſex, & anno milleſimo centeſimo nonageſimo ſecundo e Sede Conſtantinopolitana pulſus eſt.

95. *Leontius*, Monachus, thronom Conſtantinopolitanum conſcendit anno milleſimo centeſimo nonageſimo ſecundo, ſed anno ſequenti, ſeu milleſimo centeſimo nonageſimo tertio, ab *Iſaacio Angelo*, Græcorum Imperatore, abdicatus eſt, Sedeque Conſtantinopolitana dejectus.

96. *Doſitheus* e Sede Hieroſolymitana ad Conſtantinopolitanam ab Imperatore Græcorum *Iſaacio Angelo* translatus eſt anno milleſimo centeſimo nonageſimo tertio, ſed anno ſequenti, ſeu milleſimo centeſimo nonageſimo quarto, tanquam alienæ Eccleſiæ, contra Sacros Canones, invaſor, ejectus eſt.

97. *Georgius Xiphilinus*, amoto *Doſitheo*, ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo centeſimo nonageſimo quarto, rexitque Eccleſiam Conſtantinopolitanam uſque ad annum milleſimum ducentesimum.

98. *Joannes*, hujus nominis IX. dictus *Camaterus*, ſucceſſit in Sede Conſtantinopolitana *Georgio Xiphilino* an. milleſimo ducenteſimo, & Eccleſiam Conſtantinopolitanam gubernavit annis quinque, hoc eſt, uſque ad annum milleſimom ducenteſimum quintum, quo anoo e vivis ſublatus eſt in Didymothilo, Civitate Thraciæ.

99. *Michael*, hujus nominis IV. dictus *Autorianus*, poſtquam ab obitu *Joannis Camateri* Sedes Conſtantinopolitana apud Græcos vacaſſet per annum unum & menſes decem, deſignatus eſt a *Theodoro Laſcari*, Græcorum Imperatore, Patriarcha Cooſtantinopolitanus anoo milleſimo ducenteſimo ſeptimo, ſed, quia Galli cum Venetis fœderati anno milleſimo ducenteſimo quarto Urbem Conſtantinopolim armis cepiſſent, eaque potirentur, Sedem ſuam Nicææ in Aſia minori fixit *Michael Autorianus*, Patriarcha Græcorum Conſtaotinopolitanus, ibique vita functus eſt aono millesimo ducentesimo decimo tertio, poſtquam ſediſſet anoos quinque & menſes ſex.

100. *Theodorus*, hujus nominis III. ſucceſſit *Michaeli Autoriano* anno millesimo ducentesimo decimo tertio, ſedit duobus annis, & e vivis exceſſit anoo millesimo ducentesimo decimo quinto.

101. *Maximus*, Monachus, poſt obitum *Theodori*, a Græcis ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus; qui tantum ſeptem mensibus ſedit, & obiit anno millesimo ducentesimo decimo ſexto.

102. *Manuel Charitopulus*, Monachus, in locum *Maximi* a Græcis ſubſtitutus eſt anno millesimo ducentesimo decimo ſexto, ſedit annis quatuor, & mensibus ſeptem, obiitque anuo millesimo ducentesimo vigesimo primo.

103. *Germanus*, hujus nominis II. poſt mortem *Manuelis Charitopuli*, electus eſt a Græcis Patriarcha Conſtantinopolitanus anno millesimo ducentesimo vigesimo primo, ſedit annis ſeptemdecim, & menſes ſex, ſuaque tandem Sede expulſus fuit anno milleſimo ducenteſimo trigesimo nooo.

104. *Methodius*, hujus nominis II. dejecto ſua Sede *Germano* a Græcis ſubrogatus eſt, ſed ſedit tantum tribus mensibus.

105. *Manuel*, hujus nominis II. mortuo *Methodio*, thronum Conſtantinopolitanum conſcendit, ſedit annis quatuordecim, & obiit anno millesimo ducentesimo quinquagesimo quarto. Poſt illius mortem, *Germanus* II. qui e Sede Coſtantinopolitana deturbatus fuerat, in eam reſtitutus eſt, ac per annum integrum tenuit, hoc eſt, uſque ad an. millesimum ducenteſimum quinquagesimum quintum, quo anno in vivis eſſe desiit, eoque mortuo, Græcorum Imperator *Theodorus Laſcaris* Patriarchatum Conſtantinopolitanum obtulit Abbati *Nicephoro Blemmydæ*, Viro id ætatis apud Græcos magna pietate, & ſacræ prophanæque eruditionis fama percelebri, qui ſublimem illam dignitatem pertinaci oiodeſtia ſuſcipere detrectavit.

106. *Arſenius*, Monachus, jubente Græcorum Imperatore *Theodoro Laſcari*, inauguratus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anuo millesimo ducentesimo quinquagesimo quinto, ſeditque uſque ad mortem *Theodori Laſcaris*, Græcorum Imperatoris, hoc eſt uſque ad annum milleſimum ducenteſimum quinquageſimum nonum, quo anno Sede Conſtantinopolitana *Arſenius* extruſus eſt a *Michaele Palæologo*, Græcorum Imperatore.

107. *Nicephorus* hujus nominis II. antea Metropolita Epheſinus, in locum depoſiti *Arſenii* ſuffectus eſt anno milleſimo ducenteſimo quinqua-

Digitized by Google

quageſimo nono, ſeditque uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum primum, quo *Michael Palæologus*, Græcorum Imperator, Urbem Conſtantinopolim Græcorum ſubjecit Imperio, Latinos ex ea fugavit, & *Arſenium* in Sedem Conſtantinopolitanam reſtituit, & rurſus illum eodem anno Patriarchali Sede dejectum in exilium ablegavit.

108. *Germanus* hujus nominis III. qui erat Metropolita Hadrianopolitanus, dejecto & in exilium miſſo *Arſenio* anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo, in Sedem Conſtantinopolitanam a *Michaele Palæologo*, Græcorum Imperatore, intruſus eſt, qui tamen videns, ſe injuriis ac contumeliis a vulgo proſcindi, quod *Arſenii*, adhuc viventis, Sedem occuparet, ſeſe Patriarchali dignitate eodem an. milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo abdicavit.

109. *Joſephus*, Monachus poſt abdicationem *Germani*, ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo, ſeditque annos tredecim, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſeptuageſimum quartum, quo anno a *Michaele Palæologo*, Græcorum Imperatore, e Solio Patriarchali dejectus eſt, quod Concordiæ Eccleſiam Græcam inter & Latinam initæ in Concilio Generali Lugdunenſi II. celebrato eodem anno 1274. conſenſum præbere pertinaciter denegaret.

110. *Joannes*, hujus nominis X. dictus *Beccus*, ſeu *Veccus*, Vir apud Græcos eximiæ integritatis & eruditionis, conſecratus eſt, poſt depoſitionem *Joſephi*, Patriarcha Conſtantinopolitanus an. milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo quarto. Unionem Eccleſiæ Græcæ cum Latina, in Concilio II. Lugdunenſi initam, probavit, confirmavit, &, quamdiu vixit, ſemper fovit ac ſtrenue defendit. Hinc, poſtquam Eccleſiam Conſtantinopolitanam per decem annos ſanctiſſime rexiſſet, tandem Sede ſua anno milleſimo ducenteſimo octuageſimo quarto dejectus eſt ab *Andronico*, Græcorum Imperatore, qui Latinos acerrimo odio proſequebatur, ac vehementer improbabat unionem Eccleſiæ Græcæ cum Latina factam in Concilio Generali Lugdunenſi ſecundo.

111. *Gregorius*, ſeu *Georgius Cyprius*, Græcus Schiſmaticus, & Latinorum infenſiſſimus hoſtis poſt abdicationem *Joannis Becci*, ſeu *Vecci*, fuit ab *Andronico*, Græcorum Imperatore, in Sedem Conſtantinopolitanam intruſus anno milleſimo ducenteſimo octuageſimo quarto, eamque tenuit ſex annis, ideſt, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum nonageſimum, quo anno Patriarchatu ceſſit.

112. *Athanaſius*, ſeu *Anaſtaſius*, anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo Sedem Conſtantinopolitanam occupavit, & poſtquam ſediſſet annis quatuor, e Sede expulſus eſt anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo quarto.

113. *Joannes* hujus nominis XI. dictus *Sozopalites* Monachus, poſt depoſitionem *Athanaſii*, ſeu *Anaſtaſii*, ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo quarto, & per ſex annos Patriarchatu Conſtantinopolitano potitus eſt, obiitque anno milleſimo tercenteſimo. Poſt illius mortem, *Athanaſius*, ſeu *Anaſtaſius*, in thronum Conſtantinopolitanum, quo dejectus fuerat, reſtitutus eſt anno milleſimo tercenteſimo, ſedit, poſt ſuam in Patriarchatum Conſtantinopolitanum reſtitutionem, annis octo, ideſt, uſque ad annum milleſimum tercenteſimum octavum, quo anno ſeſe Patriarchali dignitate abdicavit, vacavitque, poſt illius abdicationem, Sedes Conſtantinopolitana annis duobus.

114. *Nipho*, Antea Metropolita Cyzicenus, electus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus anno milleſimo tercenteſimo decimo, ſedit annos tres, menſes decem, & anno milleſimo tercenteſimo decimo quarto Patriarchali dignitate ſe exuit, atque poſt ejus ceſſionem vacavit Sedes Conſtantinopolitana annum unum.

115. *Joannes* hujus nominis XII. dictus *Glycis*, Eccleſiam Conſtantinopolitanam regere cœpit anno tercenteſimo decimo ſexto, ſedit annis quatuor, & obiit an. milleſimo tercenteſimo vigeſimo.

116. *Geraſimus*, Monachus Cœnobii Montis Mangani, ſucceſſit in Sede Conſtantinopolitana *Joanni XII.* an. tercenteſimo vigeſimo, ſeditque uno anno & aliquot menſibus.

117. *Eſaias*, Monachus, poſt obitum *Geraſimi*, in Throno Conſtantinopolitano collocatus eſt anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo ſecundo, ſeditque annis octodecim, & aliquot menſes, ideſt, uſque ad annum milleſimum tercenteſimum quadrageſimum primum, quo anno vita functus eſt.

118. *Joannes* hujus nominis XIII. ſucceſſit *Eſaiæ* anno milleſimo tercenteſimo quadrageſimo primo, ſeditque annis novemdecim, ſeu ad annum uſque milleſimum tercenteſimum ſexageſimum, quo migravit a vita.

119. *Calliſtus*, Monachus, ſuffectus eſt in locum *Joannis XIII.* Sedit annis quatuor, & mortalitatem exuit anno milleſimo tercenteſimo ſexageſimo quarto.

120. *Philotheus*, ſeu *Philetus*, poſt obitum *Calliſti*, Eccleſiam Conſtantinopolitanam regere cœpit anno milleſimo tercenteſimo ſexageſimo quarto, eique præfuit annis tredecim, menſibus ſex, & diebus aliquot, ideſt, ad annum uſque milleſimum tercenteſimum ſeptuageſimum octavum, quo e vivis ereptus eſt.

121. *Nilus* in Sede Conſtantinopolitana ſucceſſit *Philotheo*, ſeu *Phileto* anno milleſimo tercenteſimo ſeptuageſimo octavo. Sedit annis viginti, & diem ultimum clauſit anno milleſimo tercenteſimo nonageſimo octavo.

122. *Antonius*, hujus nominis IV. poſt mortem *Nili*, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfectus eſt, eamque annis quinque gubernavit, ideſt, ab anno milleſimo tercenteſimo nonageſimo octavo, uſque ad annum milleſimum

mum quadringenteſimum tertium.

123. *Calliſtus* hujus nominis II. in locum demortui *Antonii* Patriarchæ Conſtantinopolitani ſubſtitutus eſt anno milleſimo quadringenteſimo tertio, ſeditque annos tredecim, ideſt, ad annum uſque milleſimum quadringenteſimum decimum ſextum.

124. *Joſephus* hujus nominis II. antea Metropolita Epheſinus, poſt obitum *Calliſti*, Sedem Patriarchalem Conſtantinopolitanam obtinuit an. milleſimo quadringenteſimo decimo ſexto. Interfuit Concilio Generali Florentino, quod anno milleſimo quadringenteſimo trigeſimo nono ad conciliandam Eccleſiam Græcam cum Latina celebratum eſt. Sedit annis viginti tribus, & mortuus eſt Florentiæ eodem anno, quo habebatur Concilium, ſeu anno milleſimo quadringenteſimo trigeſimo nono, poſtquam ore & ſcripto propediem moriturus palam profeſſus fuiſſet, ſe lubenti animo ſubſcribere concordiæ Eccleſiæ Græcæ cum Latina, atque conſtanter tenere ac propugnare omnia & ſingula dogmata, quæ credenda proponit Sancta Romana Eccleſia.

125. *Metrophanes Cyzicenus*, qui Generali Concilio Florentino interfuit, & unionem Eccleſiæ Græcæ cum Latina approbavit, in locum *Joſephi*, Patriarchæ Conſtantinopolitani, Florentiæ demortui, ſubrogatus eſt a *Joanne Palæologo*, Græcorum Imperatore, cumque Patriarcharum per aliquot annos ſumma cum laude geſſiſſet, diſceſſit ex hac vita anno incerto.

126. *Gregorius* hujus nominis III. Hieromonachus vitæ Sanctimonia inſignis, poſt *Metrophanem* electus, & ordinatus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus, ſeditque uſque ad annum milleſimum quadringenteſimum quinquageſimum tertium, quo anno capta a Turcis Urbe Conſtantinopoli, ſeſe Patriarchali dignitate abdicavit.

127. *Georgius Scholarius* dictus etiam *Gennadius*, poſt captam a Turcis Urbem Conſtantinopolim anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio, electus eſt Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui licet in Concilio Generali Florentino, cui interfuit, unioni Græcos inter, & Latinos ineundæ ac promovendæ egregiam navarit operam, nihiloſecius poſt ſolutum Concilium, & ad patrium ſolum reverſus, pro ſua congenita levitate, Græcaque fide, ad vomitum rediit, Græcos a Latinorum unione diſtraxit, & creatus Patriarcha Conſtantinopolitanus renovavit, fovit, lateque propagavit Schiſma, in quo ejus in Sede Conſtantinopolitana ſucceſſores ad hæc uſque noſtra tempora obſtinatis animis perſeverarunt, quorum ſeriem ac catalogum hic non deſcribemus, quia non ſolum illorum res nobis parum notæ, ſed & ipſa nomina non ſatis certo cognita ſunt: *Philippus* tamen *Cyprius* in ſuo *Chronico Eccleſiæ Græcæ* Catalogum Patriarcharum Græcorum Schiſmaticorum, qui, poſt captam a Turcis Urbem Conſtantinopolim anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio, *Georgio Scholario*, Græco Patriarchæ Conſtantinopolitano Schiſmatico, ad hanc uſque ætatem noſtram ſucceſſerunt, utcumque continuavit uſque ad *Parthenium*, qui apud Græcos Sedem Conſtantinopolitanam tenuit anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo. Eamdem, arduam licet & operoſam provinciam, in publicum rei Litterariæ commodum, ſuſcepit doctiſſimus noſter *Michael le Quien*, qui nunc Pariſiis Opus immenſi laboris & ampliſſimæ eruditionis, duobus Tomis in Folio comprehenſum, cui titulus eſt, *Chriſtianus Oriens*, prælo mandat, in quo non ſolum accuratiſſime deſcribit ſeriem Epiſcoporum cum Orthodoxorum, tum Hæreticorum, Schiſmaticorum, qui Sedibus Patriarchalibus Orientis, Alexandrinæ, Antiochenæ, Hieroſolymitanæ, Conſtantinopolitanæ ad hæc uſque noſtra tempora præfuerunt, ſed etiam exhibebit ſucceſſiones aliorum Epiſcoporum Græcorum qui præcipuas Orientis Eccleſias ad hanc uſque ætatem rexerunt. Ipſe vero, qui tot in tenebris micare non poſſum, claudam catalogum Patriarcharum Græcorum, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ in *Georgio Scholario*, qui, ut mox diximus, Schiſmatis fautor ac propagator, electus eſt a Græcis Schiſmaticis, poſt captam a Turcis Conſtantinopolim an. milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio, Patriarcha Conſtantinopolitanus, cujus deinceps in Sede Conſtantinopolitana Succeſſores, in Schiſmate perſeverantes, & duro Turcarum jugo oppreſſi, ad Patriarchalem Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ dignitatem non ſcientia, non pietate, ſed humano favore, & Turcarum Imperatori, ejuſque Miniſtris, enumerata pecunia pervenerunt, adeo ut apud Græcos Schiſmaticos, poſt captam a Turcis Urbem Conſtantinopolim, Patriarchatus Conſtantinopolitanus venalis eſſe cœperit, non ſecus ac olim apud Judæos, poſtquam a Romanis ſub jugum miſſi ſunt, ad capeſſandam Pontificiam dignitatem non eruditio, non morum probitas, ſed nummi, & gratia Præfectorum Judææ, quos mittebant Romani Imperatores, flagitabantur, ut videre eſt apud *Joſephum* in Libris *De Antiq. Jud.* & in Libris *De Bello Judaico*. Miſſis itaque his Græculis Patriarchis Schiſmaticis, qui, poſt captam a Turcis Urbem Conſtantinopolim anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio, *Georgio Scholario*, in Sede Conſtantinopolitana ad hæc uſque noſtra tempora ſucceſſerunt, hic duntaxat inferam catalogum Patriarcharum Latinorum, qui præfuerunt Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ ab anno milleſimo ducenteſimo quarto, quo Franci cum Venetis Fœderati Urbem Conſtantinopolim ceperunt, & Imperium Orientis obtinuerunt uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum primum, quo anno *Michael Palæologus*, Græcorum Imperator, Conſtantinopolim obſedit, armis occupavit, Latinos ex hac Regia Urbe ejecit, & Orientale Imperium ipſis ereptum ad Græcos revocavit.

CAT...

Digitized by Google

CATALOGUS
Patriarcharum Latinorum.

Qui Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ præfuerunt ab anno MCCIV. *quo Franci cum Venetis Fœderati Urbem Conſtantinopolim cœperunt, uſque ad annum* 1261. *quo anno* Michael Palæologus, *Græcorum Imperator, Conſtantinopolim occupavit, Latinos inde ejecit, ipſiuſque ereptum Orientale Imperium ad Græcos reduxit.*

FRanci cum Venetis Fœderati hoc pactum ante expugnationem Urbis Conſtantinopolis inierunt, ut ex illa gente, ſeu Francorum, ſeu Venetorum, quæ Imperatorem Conſtantinopolitanum, ſeu Orientis, non haberet, aſſumeretur aliquis, qui Patriarchatum Conſtantinopolitanum obtineret. Capta igitur a Fraocis cum Venetis Fœderatis Urbe Conſtantinopoli anno MCCIV. electus eſt e Gente Francorum primus Latinorum Imperator Conſtantinopolitanus *Balduinus*, ac ſubinde, juxta pacta, ante Urbis Conſtantinopolitanæ expugnationem Francos inter & Venetos conventa, aſſumptus ac deſignatus fuit ex Gente Veneta, quæ Imperatorem Conſtantinopolitanum non habuerat, primus Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitanus, iſque fuit:

Primus Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitanus.

Thomas Maurocenus, natione Venetus, qui unanimi Francorum ac Venetorum conſenſu ordinatus eſt primus Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitanus an. milleſimo ducenteſimo quarto, ſeditque ſex annis, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum undecimum, quo migravit e vita.

Secundus Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitanus.

Matthæus ſucceſſit in Sede Conſtantinopolitana *Thomæ Mauroceno* anno milleſimo ducenteſimo undecimo, & ſedit annos novemdecim ad an. uſque milleſimum ducenteſimum trigeſimum, quo mortuus eſt.

Tertius Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitanus.

Nicolaus, poſt obitum *Matthæi* Thronum Conſtantinopolitanum conſcendit anno MCCXXX. ſeditque paulo ultra an. viginti, ideſt, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum quinquageſimum primum, quo vita functus eſt.

Quartus Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitanus.

Pantaleon Juſtinianus demortuo *Nicolao* ſuffectus eſt anno milleſimo ducenteſimo quinquageſimo primo, eoque ſedente Latinorum Patriarcha Conſtantinopolitano, *Michael Palæologus*, Græcorum Imperator, Urbem Conſtantinopolim, quam Latini die XII. menſis Aprilis an. MCCIV. cœperant, obſedit, armiſque occupavit die XXV. menſis Julii anni milleſimi ducenteſimi ſexageſimi primi. Latinos inde expulit, & Orientis Imperium, quod per ſpatium quinquaginta ſeptem annorum, trium menſium & dierum undecim obtinuerant Latini, ipſis ademptum, ad Græcos revocavit. Pulſis itaque Conſtantinopoli Latinis anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo, Græci Imperium Orientis, & Patriarchatum Conſtantinopolitanum recuperarunt, quo fit, ut deinceps Latini, qui Patriarcharum Conſtantinopolitanorum titulo a Romanis Pontificibus ad hæc uſque noſtra tempora donati ſunt, magni nominis umbram, ſeu nudum abſque re titulum habuerint, quorum proinde ſeriem, ſeu Catalogum hic deſcribere ſupervacaneum omnino eſſet. Miſſis igitur illis Titularibus dumtaxat Latinis Patriarchis Conſtantinopolitanis aliquas obſervationes hic ſubjiciam, quæ ad pleniorem habendam notitiam Inſtitutionis Sedium Orientis Patriarchalium, & juriſdictionis, ſeu locorum & Provinciarum, ad quas protendebatur juriſdictio Patriarcharum Orientis, quorum ſucceſſiones in præcedentibus Tabulis Chronologicis exhibuimus, ſunt maxime neceſſariæ.

In primis, obſervare debes cum *Petro de Marca* libri *6. de Concordia Sacerdotii & Imperii* cap. 1. §. 3. quod ſicut olim in Imperio Romano Provinciæ contributæ eſſent cuidam Civitati primariæ, quæ Metropolis dicebatur, apud quam Magiſtratus ſubjectorum cauſas judicabant, de quo propterea populi frequentius conveniebant, quod ſingulari quodam jure Civitates a Matrice penderent; ita Apoſtoli Epiſcopos in Civitatibus conſtituerunt, eo videlicet ordine, ut penderent ab Epiſcopo in Metropoli, ſive in Urbe primaria collocato. Id aperte colligitur ex Epiſtola *Pauli* ad *Titum* cap. 1. ubi ſic ad eum ſcribit Apoſtolus: *Reliqui te Cretæ, ut conſtituas per Civitates Presbyteros, ſicut & ego diſpoſui tibi*. Per Presbyteros autem eo loci Apoſtolum *Paulum* intelligere voluiſſe Epiſcopos obſervant *Ambroſius*, *Chryſoſtomus*, & ipſemet Apoſtolus hoc loco declarat, cum immediate addat nomen *Epiſcopi*. Reliquit ergo *Paulus* diſcipulum ſuum *Titum* in Creta Inſula, quæ & una fuit ex Provinciis Macedoniæ, ſicut legitur in *Notitia Imperii*, quam hic mox ſubjiciam, eumque illo fine in ea Inſula reliquit, ut ibidem per civitates ordinaret Epiſcopos, quod certe juxta Canonem IV. Concilii Nicæni, ad Metroplitas in ſua

Digitized by Google

ſua Provincia ſpectat, & hinc eſt, quod ab Apoſtolo *Paulo* ſemel inſtituto in Creta Inſula, quę nunc Candiæ nomen obtinuit, *Tito*, ut Metropolitana auctoritate Civitatibus ad fidem Chriſtianam recens conversis Epiſcopos conſtitueret, & ordinaret, Gortina Cretæ Metropolis jus ſequentibus Sæculis habuerit ac retinuerit, sicut oſtendit *Emmanuel Schelſtratius* in ſecunda parte *Antiquitatis Illuſtratæ* Diſſertatione IV. cap. 4. art. 1. & in Diſſertatione V. cap. 3. ubi Diœceſes & Provincias in Imperii Notitia memoratas exhibet & explicat. Cum igitur, juxta diviſionem Diœceſum & Provinciarum, quas olim complectebatur Imperium Romanum, inſtitutæ sint in majoribus Imperii Civitatibus præcipuæ Sedes Ecclesiæ Patriarchicæ, in aliis vero Imperii Civitatibus, juxta earum dignitatem, erectæ Ecclesiaſticæ Metropoles, aut fundati Exarchatus, vel Epiſcopatus, neceſſe eſt ad habendam notitiam Civitatum, in quibus initio Eccleſiæ inſtitutæ ſunt potiſſimæ dignitates Eccleſiæ, & præcipuæ Patriarchales Sedes, erectæ Metropoles, & fundati Exarchatus, neceſſe, inquam, eſt ut hic ex *Notitia Imperii*, quæ ultra tempora Imperatorum *Arcadii*, & *Honorii* ſcripta eſt, ut in Operis Inſcriptione dicitur, apponam Diœceſes, & Provincias, quæ per totum Imperium ſubjectæ erant quatuor Præfectis, videlicet Præfecto Prætorio Orientis; Præfecto Prætorio Illyrici; Præfecto Prætorio Italiæ; & Præfecto Prætorio Galliarum. Porro Diœceſes, quas continebat Imperium, erant omnino tredecim, ſex Orientis, & Occidentis ſeptem, illæque comprehendebant centum & octodecim Provincias, ut videre eſt in hac Notitia Imperii, quam poſt *Schelſtratium* tum loco mox a me laudato, tum in *Appendice ad Opus Geographicum*, & in lib. *de Sacro Concilio Antiocheno* pag. 450. & ſeq. exhibet etiam Cl. *Antonius Pagius* in ſua *Critica in Annales Baronii*, Tom. 1. pagin. 49. & ſeq.

NO-

NOTITIA IMPERII ROMANI

COMPLECTENS DIŒCESES, ET PROVINCIAS,

Quæ ſubjectæ erant quatuor Præfectis, videlicet. Præfecto Prætorio Orientis, Præfecto Prætorio Illyrici, Præfecto Prætorio Italiæ, Præfecto Prætorio Galliarum, ad quarum Civilium Diœceſum, & Provinciarum Imperii diviſiones, inſtitutæ ſunt Patriarcharum, Exarcharum, Metropolitanorum, & aliarum Præcipuarum Eccleſiarum Sedes.

PRÆFECTUS PRÆTORIO ORIENTIS,

& ſub ipſo Diœceſes quinque.

	ORIENTIS.	ÆGYPTI.	ASIÆ.	PONTI.	THRACIÆ.
	Sub Diœceſi Orientis Provinciæ XV.	*Sub Diœceſi Ægypti Provinciæ VI.*	*Sub Diœceſi Aſiæ Provinciæ X.*	*Sub Diœceſi Ponti Provinciæ X.*	*Sub Diœceſi Thraciæ Provinciæ VI.*
Provinciæ ſubjectæ Præfecto Prætorio Orientis	Paleſtina,	Lybia Superior,	Pamphilia,	Galacia,	Europa,
	Phœnice,	Lybia Inferior,	Helleſpontus,	Bithynia,	Thracia,
	Syria,	Thebais,	Lydia,	Honorias,	Hemimontis,
	Cilicia,	Ægyptus,	Piſidia,	Cappadocia prima,	Rhodope,
	Cyprus,	Arcadia,	Lycaonia,	Paphlagonia,	Mæſia II.
	Arabia,	Auguſtanica.	Phrygia Pacatina,	Cappadocia,	Scythia.
	Iſauria,		Phrygia Salutaris,	Pontus Polemoniacus,	
	Paleſtina Salutaris,		Lycia,	Hellenopontus,	
	Palæſtina II.		Caria,	Armenia I.	
	Phœnice Libani,		Inſulæ.	Armenia II.	
	Euphratenſis,			Galitia Salutaris.	
	Syria Salutaris,				
	Oſrohena,				
	Meſopotamia,				
	Cilicia II.				

PRÆFECTUS PRÆTORIO ILLYRICI,

& ſub ipſo Diœceſes duæ.

	MACEDONIÆ.	ET DACIÆ.
	Sub Diœceſi Macedoniæ Provinciæ VI.	*Sub Diœceſi Daciæ Provinciæ V.*
Provinciæ ſubjectæ Præfecto Prætorio Illyrici.	Achaja,	Dacia Mediterranea,
	Macedonia,	Dacia Ripenſis,
	Creta,	Mæſia prima,
	Theſſalia,	Dardania Prævalitiana,
	Epirus Vetus,	Pars Macedoniæ Salutatis.
	Epirus Nova.	

PRÆ-

Digitized by Google

PRÆFECTUS PRÆTORIO ITALIÆ.

Et ſub ipſo Diœceſes tres.

Provinciæ ſubjectæ Præfecto Prætorio Italiæ.

ITALIÆ.	ILLYRICI.	AFRICÆ.
Sub Diœceſi Italiæ Provinciæ XVII.	*Sub Diœceſi Illyrici Provinciæ VI.*	*Sub Diœceſi Africæ. Provinciæ VI.*
Venetiæ,	Pannonia II.	Byzacium,
Æmilia,	Savia,	Numidia,
Liguria,	Dalmatæ,	Mauritania Sitifenſis,
Flaminia & Picenum Annonarium.	Pannonia I.	Mauritania Cæſareenſis,
Tuſcia & Umbria,	Noricum Mediterraneum,	Tripolis,
Picenum Suburbicarium,	Noricum Ripenſe.	Africa Proconſularis.
Campania,		
Sicilia,		
Apulia & Calabria,		
Lucania & Brutii,		
Alpes Cottiarum,		
Rhætia I.		
Rhætia II.		
Samnium.		
Valeria,		
Sardinia,		
Corſica.		

PRÆFECTUS PRÆTORIO GALLIARUM.

Et ſub ipſo Diœceſes tres.

Provinciæ ſubjectæ Præfecto Prætorio Galliarum.

HISPANIÆ.	GALLIARUM.	BRITANNIARUM.
Sub Diœceſi Hiſpaniæ Provinciæ VII.	*Sub Diœc. Galliarum Provinciæ XVII.*	*Sub Diœceſi Britanniarum.*
Bætica,	Viennenſis,	Maxima Cæſareenſis,
Luſitania,	Lugdunenſis I.	Valentia,
Gallæcia,	Germania I.	Britannia I.
Tarraconenſis,	Germania II.	Britannia II.
Carthaginenſis,	Belgica I.	Flavia Cæſareenſis,
Tingitana,	Belgica II.	
Baleares.	Alpes Maritimæ,	
	Alpes Penninæ, & Grajæ,	
	Maxima Sequanorum	
	Aquitania I.	
	Aquitania II.	
	Novempopuli,	
	Narbonen. I.	
	Narbonen. II.	
	Lugdunen. II.	
	Lugdunen. III.	
	Lugdun. Saxonia.	

Præterea, obſervare debes, in tribus majoribus, ſeu magis conſpicuis Imperii Civitatibus fuiſſe initio Eccleſiæ inſtitutas tres Patriarchales Sedes. Prima inſtituta eſt Romæ in Italiæ Diœceſi, quæ ut videre eſt in Notitia Imperii, quam mox deſcripſimus, ſubjecta erat Præfecto Prætorio Italiæ. Altera Sedes Patriarchalis inſtituta eſt Alexandriæ in Ægypti Diœceſi, quæ ſubdita erat Præfecto Prætorio Orientis. Tertia Sedes Patriarchalis inſtituta eſt Antiochiæ in Orientis Diœceſi, quæ itidem erat ſub juriſdictione & do-

dominio Præfecti Prætorio Orientis. Harum trium Sedium Patriarchalium, Romanæ ſcilicet, Alexandrinæ, & Antiochenæ auctoritatem firmarunt Patres Conc. Nicæni I. Canone 6. ubi ſic ſtatuunt: *Antiqua conſuetudo ſervetur per Ægyptum, Lybiam & Pentapolim, ita ut Alexandrinus Epiſcopus horum omnium habeat poteſtatem, quia & Urbis Romæ parilis mos eſt; ſimiliter & apud Antiochiam.* Quibus verbis Patres Conc. Nicæni definierunt, Epiſcopum Alexandrinum in Ægypto, Lybia, & Peotapoli, necnon Epiſcopum Antiochenum in ſua Orientali Diœceſi, omnibus juribus ac privilegiis Patriarchicæ dignitatis, ſive in celebrandis ordinationibus, ſive io confirmandis electionibus Epiſcoporum, frui debere, quibus Romanus Pontifex in omnibus Eccleſiis totius Occidentis, quæ ejus Patriarchatui ſubjiciuntur, potiri ſolet. Præter tres iſtas Patriarchales Sedes, Romanam, Alexandrinam, & Antiochenam, inſtitutæ inſuper fuerunt initio Eccleſiæ tres Exarcharum, ſeu Primatum Sedes in tribus aliis Orientis Diœceſibus. Nam, cum ſub Præfecto Prætorio Orientis quinque eſſent Diœceſes, ut conſtat ex Notitia Imperii, mox a me deſcripta, & in Diœceſi Ægyptiaca fuiſſet inſtitutus Patriarcha Alexandrinus, & in Orientali Diœceſi Patriarcha Antiochenus, reſtabant adhuc tres Orientis Diœceſes, nimirum Aſia, Pontus, & Thracia, in quibus conſtitutæ ſunt tres Sedes Exarcharum, ſeu Primatum; qui ab omni Patriarchali juriſdictione exempti ac liberi, pari gaudebant poteſtate in ſubjectas ſibi Provincias. Hi autem tres Exarchæ, ſeu Primates, erant Epiſcopus Epheſinus, qui juriſdictionem habebat in totam Diœceſim Aſiaticam; Epiſcopus Heracleenſis, cui parebat tota Diœceſis Thracica; & Epiſcopus Cæſareenſis, cujus juriſdictioni ſubjecta erat Pontica Diœceſis. Auctoritatem, juriſdictionem, & privilegia, quibus jam ex antiqua conſuetudine ſruebantur tres illi Exarchæ, ſeu Primates Aſiæ, Ponti, Thraciæ, confirmarunt eodem laudato Canone ſexto Patres Concilii Nicæni. Cum enim Epiſcopo Alexandrino juxta formam Romani Patriarchatus jus ſuum attribuiſſent: *Similiter*, inquiunt, *& apud Antiochiam ceteraſque Provincias, ſuis privilegia ſerventur Eccleſiis.* Per *ceteras Provincias*, ait eruditus *P. Chriſtianus Lupus* in expoſitione iſtius Canonis, Conc. Nicænum *intelligit præſertim tres Diœceſes Autocephalas*, ſeu Aſiam, Pontum, & Thraciam, *ab omni Patriarchali poteſtate liberas & exemptas, habenteſque Primatem poteſtate pari gaudentem in ſubjectas ſibi Provincias, nempe Diœceſim Aſiaticam ſub Epheſino* Epiſcopo: *Thracicam ſub Heracleenſi* Epiſcopo, *Ponticam ſub Primatu Cæſareenſis Antiſtitis*. Tres itaque erant Orientis Diœceſes Autocephalæ, nec Patriarchis Alexandrino vel Antiocheno ſubjectæ, eæque erant Aſia, Pontus, & Thracia, quæ ſuis Synodis, & Exarchis, ſeu Primatibus adminiſtrandæ permanſerunt. At, poſtquam a Græcis in Conc. Gen. Conſtantinopolitano I. Patriarchatus Conſtantinopolitanus fuiſſet inſtitutus, & in Conc. Gen. Chalcedonenſi ſtatutum eſſet, ut tres Exarchatus Aſiæ, Cappadociæ, & Thraciæ juriſdictioni Patriarchæ Conſtantinopolitani ſubjicerentur, deſiit omnino auctoritas Exarcharum Aſiæ, Ponti, & Thraciæ. Denique in Conc. Chalcedonenſi, quod habitum eſt an. 451. Palæſtina, in tres Provincias diſtributa, a Patriarchatu Antiocheno divulſa eſt, & Epiſcopo Hieroſolymitano adjudicata, indeque factum eſt, ut Epiſcopus Hieroſolymitanus, poſt Concil. Chalcedonenſe, pleno jure Patriarchica dignitate, juribus ac privilegiis potiri cœperit, ſicut conſtat exemplo *Juvenalis*, Hieroſolymorum Epiſcopi, qui, paulo poſt Conc. Chalcedonenſis celebrationem Synodum ex univerſa Palæſtina convocavit, eique præfuit tanquam Patriarcha. Jura etiam & Privilegia Patriarchica Eccleſiæ Hieroſolymorum confirmavit quinta Synodus Generalis, quæ indicta eſt anno 553. ſicque ad tres primarias Patriarchales Sedes, Romanam videlicet, Alexandrinam, & Antiochenam, quæ a primordiis Eccleſiæ inſtitutæ fuerunt, duæ aliæ Sedes Patriarchales in Oriente Seculo quarto adjectæ ſunt, Conſtantinopolitana nimirum, & Hieroſolymitana, ac ſubinde Eccleſia habuit tum temporis quinque Patriarchales Sedes, Romanam videlicet, Alexandrinam, Antiochenam, Conſtantinopolitanam, & Hieroſolymitanam, quarum ſucceſſionem Epiſcoporum in præcedentibus Tabulis Chronologicis deſcripſimus. Jam vero, quibus terminis circumſcriberentur quinque iſtæ Patriarchales Sedes, ſeu quot Metropoles & Epiſcopatus haberent? nunc inveſtigandum ſupereſt. Sed, ne longior ſim, de terminis harumce quinque Patriarchalium Sedium ſigillatim quidem, ſed breviter diſſeram.

De terminis Patriarchatus Romani.

Patriarchatum Romanum ſe ſe protendere ad omnes totius Occidentis Eccleſias, multis, iiſque plane invictis momentis, doctiſſimi Scriptores, *Chriſtianus Lupus*, *Emmanuel Schelſtratius*, *Henricus Valeſius*, *Sirmondus*, & *Antonius Pagius* evincunt contra nonnullos, qui Patriarchatum Romanum limitabant ad quatuor Italiæ Regiones, videlicet *Tuſciam Suburbicariam*, *Picenum Suburbicarium*, *Latium Vetus*, & *Latium Novum*, vel ad ſummum, extendebant Patriarchatum Romanum ad decem Provincias Urbicarias, ita dictas quod regerentur a Vicario Urbis Romæ ſub Præfecto Prætorio Italiæ, idque præſertim probabant ex Interpretatione *Rufini*, Presbyteri Aquilejenſis, qui Canonem ſextum Concilii Nicæni his verbis expoſuit: *Ut apud Alexandriam & in Urbe Roma vetuſta conſuetudo ſervetur, ut ille Ægypti, vel hic Suburbicariarum Eccleſiarum ſolicitudinem gerat.* Unde inferebant, Patriarchatum Romanum, juxta Canonem ſextum Concilii Nicæni, non latius quam ad quatuor Italiæ Regiones, vel ad ſummum ad decem provincias ſuburbicarias patuiſſe. At præterquam quod abſur-

ſurdum omnino eſt dicere, Jura Patriarchalia Romani Antiſtitis intra quatuor Regiones, aut decem Provincias, quæ Italia continentur, fuiſſe concluſa; certum eſt in Canone ſexto Concilii Niceni nullam prorſus *Urbicariarum & Suburbicariarum Eccleſiarum* fieri mentionem. Hæc quippe ſunt verba hujus Canonis ſexti juxta genuinam *Dionyſii Exigui* verſionem: *Antiqua conſuetudo ſervetur per Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim, ut Alexandrinus Epiſcopus horum omnium habeat poteſtatem, quia & Urbis Romæ Epiſcopo parilis mos eſt. Similiter autem & apud Antiochiam ceteraſque Provincias ſuis privilegia ſerventur Eccleſiis. Illud autem generaliter clarum eſt, quod ſi quis præter Metropolitani ſententiam factus fuerit Epiſcopus, hunc magna Synodus definivit Epiſcopum eſſe non oportere.* Quid, amabo, hic *Urbicarias & Suburbicarias Eccleſias* ſomniare opus eſt, de quibus nec vola aut veſtigium eſt in verbis Canonis ſexti Concilii Nicæni? Hinc jure optimo *Henricus Valeſius* in ſuis Obſervationibus Eccleſiaſticis in *Socratem* & *Sozomenum* l. 3. ſcribit, doctiſſimos quoſdam homines, qui de Eccleſiis ac regionibus Suburbicariis acrius inter ſe contendunt, & magno animorum æſtu digladiantur, *Rufini* interpretationem potius, quam ipſius Canonis ſexti Concilii Nicæni verba expoſuiſſe, cum in prædicto Canone *de Urbicariis, & Suburbicariis Eccleſiis* altum ſit ſilentium. Quod ſi tamen aliquis *Rufini* expoſitionem *de Eccleſiis Suburbicariis* vindicandam pertenderet, dicendum eſſet, *Rufinum* per *Eccleſias Suburbicarias* intellexiſſe totius Occidentis Eccleſias, ſpeciali jure Romano Patriarchatui ſubditas. Per Suburbicarias ſiquidem Eccleſias, inquit jam laudatus *Valeſius*, intelligit *Rufinus* eas Eccleſias, quæ ſunt ſub Epiſcopo Urbis Romæ. Nam Suburbicariæ Eccleſiæ eodem modo dicuntur, quo Suburbicariæ Provinciæ. Sicut ergo Suburbicariæ Provinciæ appellantur, quæ erant ſub Vicario Urbis Romæ, ita Eccleſiæ Suburbicariæ dicuntur a *Rufino*, quæcumque ſubjacebant Epiſcopo Urbis Romæ; & quemadmodum Provinciæ Suburbicariæ conſtituebant Diœceſim Vicarii Urbis Romæ, ſic Eccleſiæ Suburbicariæ per totum Occidentem diffuſæ conſtituunt Diœceſim Patriarchæ Romani. Sed quid opus eſt argumentis, cum res ipſa luculenter pateat ex ipſo fine, quem in condendo ſexto illo Canone ſibi præſcripſerunt Patres Concilii Nicæni? Conditus quippe eſt prædictus ille Canon ad reparanda Eccleſiæ Alexandrinæ Patriarchica privilegia per *Meletium*, Lycopolitanum Epiſcopum, invaſa, læſa & mutilata. *Meletius* ſiquidem, ſicut legitur in Apologia *S. Athanaſii*, ob idololatricum in *Diocletiani* Imperatoris perſecutione lapſum, a *S. Petro* Alexandrino Patriarcha in Synodo damnatus, non ſolum non reſipuit, ſed Schiſma conflavit, & excuſſo obedientiæ jugo, Thebaidis ac vicinæ Ægypti Provincias, omniaque Jura Patriarchica, quæ Patriarchæ Alexandrino competebant, temerario auſu invaſit, ſibi arrogavit, novumque ſe illic oſtentavit Patriarcham. Graves ea de re ad Generalem Synodum Nicænam *Alexander*, Patriarcha Alexandrinus, detulit querelas, quas cum audiſſent Patres Nicæni, ad poteſtatem Patriarchæ Alexandrini plene reſtaurandam, eique ſua Jura Patriarchica aſſerenda ac vindicanda, Canonem ſextum condiderunt, in quo comparationem inſtituunt Epiſcopum Alexandrinum, quatenus eſt Patriarcha Ægypti, Libiæ & Pentapolis, inter & Epiſcopum Urbis Romæ, quatenus eſt Patriarcha totius Occidentis, eaque facta comparatione, definiunt, quod quemadmodum Epiſcopus Urbis Romæ quatenus eſt Patriarcha totius Occidentis, poteſtatem Patriarchalem habet in omnes Eccleſias ſuo Patriarchatui ſubjectas, ita ſimiliter Epiſcopus Alexandrinus, quatenus eſt Patriarcha Ægypti, Lybiæ, & Pentapolis, juribus & Privilegiis Patriarchalibus frui debet in omnibus Eccleſiis, quæ in ſui Patriarchatus ambitu continentur. Sedes namque Patriarchalis Alexandrina inſtituta eſt ad exemplar Sedis Patriarchalis Romanæ; cum *S. Marcus* Evangeliſta, *S. Petri*, Apoſtolorum Principis, diſcipulus, ex ejuſdem auctoritate Alexandriam pergens, ad exemplar Sedis Patriarchalis Romanæ Patriarcharum Alexandrinum inſtituerit; recte ergo Patres Nicæni inſtituunt comparationem Epiſcopum Alexandrinum, quatenus eſt Patriarcha Ægypti, Lybiæ, & Pentapolis, inter & Epiſcopum Urbis Romæ, quatenus eſt Patriarcha totius Occidentis, eademque opera ſtatuunt, quod ſicut Sedes Patriarchalis Romana habet poteſtatem per omnes Provincias, ſeu Eccleſias totius Occidentis Juri ſuo Patriarchico ſubditas, pari modo Sedes Patriarchica Alexandrina poteſtatem habere debet in omnes Eccleſias Ægypti, Libiæ, & Pentapolis ſuo Juri Patriarchico ſubjectas. Hic eſt verus ac germanus ſexti Canonis Concil. Gener. Nicæni ſenſus, cujus ſola explicatio abunde ſufficere debet ad explodendas vanas & ſiniſtras interpretationes, in quas *Salmaſius*, Hæreticus Calviniſta, & *Joannes Launojus*, Sac. Facul. Pariſienſis Doctor, verba ſexti Canonis Concil. Nicæni præpoſtere detorſerunt, ut Romanæ Sedis Patriarchalis juriſdictionem elevarent, eamque anguſtioribus terminis coarctarent. Urbis itaque Romæ Epiſcopus, quatenus eſt Patriarcha, habet omnes totius Occidentis Eccleſias ſuo Juri Patriarchico ſubjectas; ſed, ut eſt Romanus Pontifex, & Chriſti Domini in terris Vicarius, habet Primatum in univerſa Eccleſia, ſeu poteſtatem juriſdictionis in omnes totius Orbis Chriſtiani, tam Orientis, quam Occidentis Eccleſias. Quem Romani Pontificis non ſolum honoris, ſed & juriſdictionis Primatum, Sacris Litteris unanimi SS. Patrum, cum Græcorum, tum Latinorum in traditione, & Conciliorum Canonibus firmatum, ſoli Hæretici, ac Schiſmatici, a vera Chriſti Eccleſia extorres, inficiantur.

De terminis Patriarchatuum Antiocheni, & Alexandrini.

Nilus, cognomento *Doxopatrius*, Eccleſiæ Græcæ Archimandrita, qui undecimo Eccleſiæ Sæculo, ideſt, circa annum 1043. floruit, rogatus per Literas a *Rogerio*, Siciliæ Rege, ſcripſit breviter de *Majorum Patriarcharum Sedibus*, quod poſtea fuſiori Opere proſecutus eſt, in quo *de quinque Thronis*

nis Patriarchalibus, iiſque ſubjectis Archiepiſcopis, Metropolitanis, Epiſcopis, de Sedium Patriarchalium inſtitutione, ordine, & propriis nominibus differit. Ex illius itaque Scriptoris Græci Opere, quod Græco Latinum anno 1611. *Stephanus Moynius* Tom. 1. *Variorum Sacrorum* pag. 215. in lucem emiſit, excerpam quæcumque de terminis Patriarchatuum Antiocheni, Alexandrini, Hieroſolymitani, & Conſtantinopolitani hic dicturus ſum, ut pateat, quot Metropolitas, & Epiſcopos Sæculo Eccleſiæ undecimo Patriarchæ Orientis ſub ſe habuerint, quot Patriarcha Hieroſolymitanus, contra Sedis Apoſtolicæ judicium, uſurpaverit, & quot Patriarcha Conſtantinopolitanus ex Patriarchatu Romano injuſte avulſerit. Non ſolum enim tres Exarchatus, Aſiæ, Ponti, & Thraciæ, ſicut ſuperius obſervavimus, ſibi ſubjecit Patriarcha Conſtantinopolitanus, ſed & integram Illyrici Diœceſim, & totam Siciliæ Provinciam, quæ primis Eccleſiæ Sæculis Patriarchatui Romano parebant, in Jus ſuum tranſcripſit, ſibique vendicavit. Incipiam autem, juxta ordinem, quem tenet *Nilus Doxopatrius*, a Patriarchatu Antiocheno; qui, ut verbis utar ejuſdem Scriptoris, poſſidebat univerſam Aſiam & Orientem, Indiamque ipſam, in quam ad hæc uſque tempora, ideſt, uſque ad XI. Sæculum, quo ſcribebat (*Nilus Doxopatrius*) Catholicum ordinans mittit, *Romogyreos* vocatum, & Perſiam, & Babylonem, cui nunc nomen *Bagda* eſt: eo etiam mittebat Antiochenus Patriarcha Catholicum in Urbem Irenopolim, *Irenupoleos* dictum, & Armenias, & Abaſgiam, & Iberiam, & Mediam, Chaldæam, & Parthiam, & Elamitas, & Meſopotamiam. Habet autem Patriarcha Antiochenus Metropoles tredecim. Primo, *Metropolim Tyri*, quæ habet Epiſcopatus tredecim. Secundo *Metropolim Tharſi*, quæ habet Epiſcopatus ſex. Tertio, *Metropolim Edeſſæ*, quæ habet Epiſcopatus undecim. Quarto, *Metropolim Apameæ*, quæ habet Epiſcopatus ſeptem. Quinto, *Metropolim Hierapoleos*, quæ habet Epiſcopatus undecim. Sexto, *Metropolim Boſtri*, quæ habet Epiſc. viginti. Septimo, *Metropolim Anazarbi*, quæ habet Epiſc. novem. Octavo, *Metropolim Seleuciæ*, quæ habet Epiſcop. viginti quatuor. Nono *Metropolim Damaſci*, quæ habet Epiſcop. undecim. Decimo, *Metropolim Amidæ*, quæ habet Epiſc. octo. Undecimo, *Metropolim Hagiopoleos*, quæ habet Epiſc. quinque. Duodecimo, *Metropolim Daras*, quæ habet Epiſcop. decem. Decimo tertio, *Metropolim Emeſæ*, quæ habet Epiſc. quatuor. Habet præterea Patriarcha Antiochenus (proſequitur idem Scriptor Græcus *Nilus Doxopatrius*) alias Metropoles, quæ ſub ſe nullos habent Epiſcopatus, numero octo, quæ cum prius eſſent Epiſcopatus aliis Metropolitanis obnoxiæ, in dignitatem Metropolitanam provectæ ſunt, decretumque ne aliis Metropolitanis ſubderentur, ſed tantummodo Patriarchæ Antiocheno. Hæ autem octo Metropoles, quæ nullos ſub ſe habent Epiſc. ſunt iſtæ: 1. *Berytiti*. 2. *Heſicupoleos*. 3. *Laodiceæ*. 4. *Samoſatorum*. 5. *Martyropoleos*. 6. *Mopſueſtæ*. 7. *Adanæ*. 8. *Pompejuleos*. Adhuc & jam Patriarcha Antiochenus habet ingentes Archiepiſcopatus octo: 1. *Berræam*. 2. *Chalcedonem*. 3. *Agabeilam*. 4. *Seleuciam Pieriæ*. 5. *Anaſarthum*, quæ & *Theodorupolis* dicitur. 6. *Palton*. 7. *Gabulam*. 8. *Balaamam*. Præter hos, habet Patriarcha Antiochenus alios Archiepiſc. tenues & liberos quinque. 1. *Salamiam*. 2. *Bercum*. 3. *Rhaſon*. 4. *Agatem*. 5. *Barcuſorum*: Hæ omnes Eccleſiæ Patr. Antiocheno ſubduntur, inquit *Nilus Doxopatrius*.

Patriarcha Alexandrinus totam Lybiam, ſicut ſcribit idem *Nilus Doxopatrius*, poſſidebat, & Æthiopiam, & Marmaricam uſque ad Tripolim Africanam, nec non univerſam Ægyptum, & Palæſtinam ipſam, in qua eſt Hieroſolyma. Habet Provinciam primam *Stamnicæ*, in qua eſt prima Metropolis quæ eſt *Peluſii* varios ſub ſe habens Epiſcopatus, & ſecundam Provinciam *Stamnicæ*, in qua eſt ſecunda Metropolis *Leonto*, habens diverſos Epiſcopatus, & primam Provinciam *Ægypti*, in qua Alexandria, quæ ceterarum caput, & ſecundam Provinciam Ægypti, & Provinciam *Arcadiæ*, in qua tertia eſt Metropolis *Oxirichus*, habens ſub ſe varios Epiſcopatus, & ſecundam Provinciam *Thebaidis*, in qua eſt Metropolis *Ptolomaii*, habens ſub ſe Epiſcopatus diverſos, & Provinciam Lybiæ, in qua eſt Metropolis *Darinco*, habens nonnullos Epiſcopatus. Adhuc habet Patriarcha Alexandrinus aliam Metropolim, quæ fuerit ſeptima *Marico*, & octavam *Toneſim*, in ſeptimo Nili oſtio ſitam. Septem enim Oſtiis Nilus in Mare infunditur, in quibus variæ Civitates jacent. Hæ itaque ſunt octo Patriarchæ Alexandrini Metropoles, quæ varios ſub ſe Epiſcopos habent, quamvis ſint & aliæ quinque nullis Epiſcopatibus conſpicuæ, nempe *Damiata*, *Maris rubri*, *Pharas*, *Are* — omnes ſimul tredecim, ſeu Metropoles, Patriarchatui Alexandrino ſubditæ. Erant Patriarchæ Alexandrino, ſubdit *Nilus Doxopatrius*, & alii *Throni diverſi*, ſed poſt *Severi* Hæreſim, a Severianis ſublati ſunt. Per *Thronos* autem intelligit *Nilus Doxopatrius*, Metropoles, quæ ante *Severi* Hæreſim, juriſdictioni Patriarchæ Alexandrini erant ſubjectæ, ſed poſt *Severi* Hæreſim fuerunt ab ejus Patriarchatu avulſæ.

De terminis Patriarchatuum Hieroſolymitani, & Conſtantinopolitani.

Thronus Hieroſolymitanus, ut ait *Nilus Doxopatrius*, *avulſus ex Diœceſi ac Poteſtate Patriarchæ Alexandrini* (verius dixiſſet Antiocheni, cum Palæſtina in tres Provincias diſtributa, quam ſicut ſuperius obſervavimus, Patres Concilii Chalcedonenſis Actione octava attribuerunt Patriarchæ Hieroſolymitano, antehac eſſet ſubjecta Patriarchatui Antiocheno) Thronus Hieroſolymitanus, inquit *Nilus Doxopatrius*, elatus per ſe caput aliarum Eccleſiarum extitit, & tribus aliis Thronis facultate par. Sancitum nihilominus eſt, poſt Antiochenum honore frui, & referri in Dipty-chis, & Sedem occupare, nomenque Patriarchæ, qui Throno Hieroſolymitano præfectus erat, habere cœpit, licet antea Epiſc. eſſet ſub Metropoli-

politano Cæſareenſi Palæſtinæ, cum illius Metropolis Cæſarea eſſet, atque Cæſareenſi Metropoli Sedes Hieroſolymorum ſubderetur. Habuit vero, ait idem *Nilus Doxopatrius*, Patriarchalis Hieroſolymorum Sedes alias Metropoles, quæ varios Epiſcopatus ſub ſe habent, nempe ſecundam *Scythopolim*, ſive *Baſun*, *tertiam petram*, *quartam Boſtram*, ſive *Arabiam*. Habet præterea & Archiepiſcopatus nemini obnoxios viginti quinque, nullis Epiſcopatibus nobiles, & qui ſubjacent Throno Hieroſolymitano, videlicet I. *Dioſpolim*, ſive *Gergiupolim*. II. *Aſcalonem*. III. *Joppem*. IV. *Gazam*. V. *Anthedonem*. VI. *Diocletianupolim*. VII. *Eleutheropolim*. VIII. *Neapolim*. IX. *Sebaſten*. X. *Jordanem*. XI. *Tiberiadem*. XII. *Diocæſaream*. XIII. *Maximianupolim*. XIV. *Capetoliadem*. XV. *Myrum*. XVI. *Gadarum*. XVII. *Nazareth*. XVIII. *Thaborium montem*. XIX. *Cyriacupolim*. XX. *Adriam*. XXI. *Gabalam*. XXII. *Æliam*. XXIII. *Pharas*. XXIV. *Helenupolim*. XXV. *Montem Sina*.

De Patriarchatu Conſtantinopolitano, eique ſubjectis Metropolibus hæc habet ſæpe citatus *Nilus Doxopatrius*: Nunc itaque (ſunt verba illius Scriptoris Græci, juxta verſionem Latinam) poſſidet a Deo conſervatus Thronus Conſtantinopolitanus, quem primus vocatus Andreas fundavit, primum Epiſcopum in eo conſtituens, cum adhuc Urbs Byzantium eſſet, partem non minimam Aſiæ, Europæque. Quæ ſunt circa Illyricum uſque ad Propontidem, in qua eſt Conſtantinopolis, indeque uſque ad Cherſonem & Chazatiam & Chaldiam, & Gotthiam, & Abaſgiam, & Iberiam, & Alaniam; namque in eam a Patriarcha Conſtantinopolitano Metropolitæ mittuntur. Sed & omnes Iſtriæ adjacentes Civitates ipſi ſubjiciuntur, nec non & Danubii fluminis & Cappadociæ Urbes, & partes Armeniæ, & Cyclades Inſulæ, & reliquæ omnes, quæ ſubſunt Imperio Conſtantinopolitano, multæ illæ quidem, & maximæ Inſulæ duæ, *Creta* & *Eubæa*, in qua eſt *Euryppus*, ſed & *Peloponneſus* & *Græcia*: namque Cyprus ſui juris eſt. Quin immo & in magnam Ruſſiam a Patriarcha Conſtantinopolitano mittitur Metropolita. Sunt itaque Provinciæ, & Metropoles Conſtantinopolitano Patriarchæ ſubjectæ in Oriente, Occidente, & in aliis Regionibus iſtæ: I. *Cæſarea Cappadociæ* habens Epiſcopatus octo. II. *Epheſus Aſiæ* habens Epiſcopatus triginta quatuor. III. *Heraclea Thraciæ* habens Epiſcopatus viginti quinque. IV. *Ancyra Galatiæ* habens Epiſcopatus octo. V. *Cyzius Helleſponti* habens Epiſcopatus duodecim. VI. *Sardes Aſia* habens Epiſcopatus viginti quinque. VII. *Nicomedia Bithyniæ* habens Epiſcopatus duodecim. VIII. *Nicæa* ejuſdem *Bithyniæ* habens Epiſcopatus ſex. IX. *Chalcedon* ejuſdem Provinciæ ſine ſubditis. X. *Side* Pamphiliæ habens Epiſcopatus ſexdecim. XI. *Sebaſtia ſecundæ Armeniæ* habens Epiſcopatus ſeptem. XII. *Hamaſia Hellenoponti* habens Epiſcopatus ſeptem. XIII. *Meliſone Armeniæ* habens Epiſcopatus novem, ex quibus eſt Epiſcopatus *Cucuſus*, quo in exilium miſſus eſt *Sanctus Joannes Chryſoſtomus*. XIV. *Tyana ſecundæ Cappadociæ* habens Epiſcopatus tres. XV. *Gangra Paphlagoniæ* habens Epiſcopatus tres. XVI. *Theſſalonica Theſſaliæ* habens Epiſcopatus octo. XVII. *Claudionopolis Honoriadis* habens Epiſcopatus quinque. XVIII. *Neocæſaræa Ponti-Polemoniaci* habens Epiſcopatus ſeptem. XIX. *Siſinus ſecundæ Galatiæ* habens Epiſcopatus ſeptem. XX. *Myra Lyciæ* habens Epiſcopatus triginta tres. XXI. *Stauropolis Cariæ* habens Epiſcopatus viginti ſex. XXII. *Laodicea Phrygiæ Pacatianæ* habens Epiſcopatus viginti & unum. XXIII. *Synada Phrygiæ Salutaris* habens Epiſcopatus viginti. XXIV. *Iconium Licaoniæ* habens Epiſcopatus quindecim. XXV. *Antiochia Piſidiæ* habens Epiſcopatus viginti & unum. XXVI. *Perge*, ſive *Syleum Pamphyliæ* habens Epiſcopatus viginti ſeptem. XXVII. *Corinthus Peloponneſi* habens Epiſcopatus ſeptem. XXVIII. *Athenæ Græciæ* habens Epiſcopatus undecim. XXIX. *Moceſus Cappadociæ* habens Epiſcopatus quatuor. XXX. *Creta* habens Epiſcopatus decem. XXXI. *Rhegium Calabriæ* habens Epiſcopatus tredecim. XXXII. *Patræ Peloponneſi* habens Epiſcopatus quinque. XXXIII. *Trapezus Lazicæ* habens Epiſcopatus quindecim. XXXIV. *Lariſſa Græciæ* habens Epiſcopatus ſeptemdecim. XXXV. *Naupactus Nicopoleos* habens Epiſcopatus novem. XXXVI. *Philippopolis Thraciæ* habens Epiſcopatus decem. XXXVII. *Trajanopolis Rhodopes* habens Epiſcopatus ſeptem. XXXVIII. *Rhodos Cycladum inſularum* habens Epiſcopatus duodecim. XXXIX. *Philippi Macedoniæ* habens Epiſcopatus ſeptem. XL. *Hadrianopolis Hemimonti* habens Epiſcopatus undecim. XLI. *Hierapolis Phrygiæ Pacatianæ* habens Epiſcopatus novem. XLII. *Rhodoſtolum*, ſeu *Diſtra Hemimonti* habens Epiſcopatus quinque. XLIII. *Dyrrachium* habens Epiſcopatus quatuor. XLIV. *Smirnæ Aſiæ* habens Epiſcopatus quinque. XLV. *Syracuſa Siciliæ* habens Epiſcopatus viginti & unum. XLVI. *Catania*, quæ cum Syracuſani eſſet Epiſcopatus, propter *Sanctum Leonem* in Archiepiſcopatus dignitatem provecta eſt. XLVII. *Ammorum Phrygiæ* habens Epiſcopatus quinque. XLVIII. *Camuchus Armeniæ* habens Epiſcopatus octo. XLIX. *Cotyajum Phrygiæ* habens Epiſcopatus tredecim. L. *Sancta Severina Calabriæ* habens Epiſcopatus quinque. LI. *Mytilene Lesbi Inſulæ* habens Epiſcopatus ſex. LII. *Nova Patra Græciæ* habens Epiſcopatus quatuor. LIII. *Theba Græciæ* habens Epiſcopatus tres. LIV. *Serra Theſſaliæ* habens Epiſcopatus quinquaginta ſeptem. LV. *Æonis*. LVI. *Corcyra*. LVII. *Meſembria*. LVIII. *Amaſtris Ponti*. LIX. *Chonæ Phrygiæ*. LX *Pompejopolis*. LXI. *Atalia a Syleo avulſa*. LXII. *Paranoxia a Rhodo avulſa*. LXIII. *Lacedæmonia a Patris Peloponneſi avulſa*. LXIV. *Madyta ab Heraclea avulſa*. LXV. *Abydus a Gyzico avulſus*. Hæc omnia, quæ hactenus de terminis quatuor Orientis Patriarchalium Sedium, Antiochenæ, Alexandrinæ, Hieroſolymitanæ, & Conſtantinopolitanæ ſcripſi, ex libro, quem *Nilus Doxopatrius* edidit *de quinque*

Thronis

Digitized by Google

Thronis Patriarchalibus, excerpſi, ubi prædictus Auctor, ultra ſexaginta quinque Metropoles, Patriarchatui Conſtantinopolitano ſubditas, recenſet triginta quatuor Archiepiſcopatus, Throno Conſtantinopolitano ſubjectos, nullius Metropolitani juriſdictioni obnoxios, & qui ſub ſe nullos Epiſcopatus habent. Hi autem ſunt: I. *Byzira*. II. *Leonopolis*. III. *Parium*. IV. *Proconeſus*. V. *Cius*. VI. *Aſpros*. VII. *Cypſela*. VIII. *Aſice*. IX. *Neapolis*. X. *Selga*. XI. *Cherſo*. XII. *Meſanæ*. XIII. *Garela*. XIV. *Bryſis*. XV. *Dorcus*. XVI. *Carabzya*. XVII. *Lemnus*. XVIII. *Leuca*. XIX. *Miſthia*. XX. *Pendachthoe*. XXI. *Perme*. XXII. *Boſphorus*. XXIII. *Cotradia*. XXIV. *Gadræ*. XXV. *Carpatus*. XXVI. *Contro*. XXVII. *Rhiſæum*. XXVIII. *Pothia*. XXIX. *Sygdia*. XXX. *Ghilli*. XXXI. *Ægina*. XXXII. *Pharſala*. XXXIII. *Anchialus*. XXXIV. *Heraclei*. Hæc eſt quatuor Orientis Patriarchalium Sedium, Antiochenæ, Alexandrinæ, Hieroſolymitanæ & Conſtantinopolitanæ, necnon antiquarum Metropoleon Notitia, quæ ex *Nili Doxopatrii*, Scriptoris Græci XI. Sæc. lib. *de quinque Thronis Patriarchalibus* hauriri poteſt, quamvis in eo, ſicut obſervant Viri eruditi, non contineantur omnes Metropoles & Diœceſes Orientis, ſicut præciſe extitere initio Eccleſiæ & inſtitutionis Sedium Patriarchalium. Quapropter, ad pleniorem tum Inſtitutionis Patriarchalium Sedium Orientis, tum ſucceſſionis Patriarcharum illarum Sedium, tum denique Metropoleon, & aliarum Eccleſiarum, quæ initio Eccleſiæ illis Sedibus fuerunt ſubjectæ, notitiam conſequendam, auctor tibi ſum, ut numerato pretio tibi pares ſæpe laudatum doctiſſimi noſtri *Michaelis Le Quien* Opus, cui titulus eſt: *Chriſtianus Oriens*, quodque nunc Pariſiis ſub prælo ſudat, ſicut nuperrime ad me ſcripſit clariſſimus, mihique amiciſſimus Auctor.

Poſtremo, obſervare debes, ex ea Epiſcoporum præcipuarum Eccleſiæ Sedium, Romanæ, Alexandrinæ, Antiochenæ, Hieroſolymitanæ & Conſtantinopolitanæ ſucceſſione, quam in his quinque Tabulis Chronologicis deſcripſimus, invicta peti argumenta ad probandum adverſus hæreticos noſtri temporis Eccleſiam Romanam eſſe veram Sponſam Chriſti. Sectas vero Lutheranorum, Calviniſtarum, Socinianorum &c. eſſe Synagogas Satanæ. Et primo quidem conſtat ex prima Tabula Chronologica, in qua texuimus ſeriem Epiſc. Sedis Romanæ; conſtat, inquam, perpetuam & nunquam interruptam fuiſſe in ea Sede ſucceſſionem Epiſcoporum a S. *Petro* uſque ad *Benedictum* XIII. nunc ſedentem. Hæc autem continua ſucceſſio, per quam ad nos uſque propagata eſt doctrina Apoſtolica, certa ac indubitata eſt veræ Eccleſiæ Nota ac teſſera, quam nullæ Hæreticorum Sectæ ſibi arrogare poſſunt: Edant (hæretici) ait appoſite *Tertullianus* in lib. de præſcript. cap. 32. *origines Eccleſiarum ſuarum, evolvant ordinem Epiſcoporum ſuorum, ita per ſucceſſionem ab initio decurrentem, ut primus ille Epiſcopus aliquem ex Apoſtolis, vel Apoſtolicis Viris habuerit auctorem & anteceſſorem. Hoc enim modo Eccleſiæ Apoſtolicæ cenſus ſuos deferunt, ſicut Smirnæorum Eccleſia habens Polycarpum a Joanne conlocatum refert: ſicut Romanorum Clementem a Petro ordinatum edit. Proinde utique & ceteræ exhibent, quos ab Apoſtolis in Epiſcopatu conſtitutos Apoſtolici ſeminis traduces habent*. Idem argumentum ductum ex continua Sedis Romanæ Epiſcoporum ſucceſſione urgent Sancti Patres contra hæreticos ſui temporis, ſed præſertim S. *Auguſtinus* lib. *contra Epiſtolam Fundamenti* c. 4. ubi hæc habet: *Tenet me in Eccleſia a Sede Petri, cui paſcendas oves ſuas Chriſtus commendavit, uſque ad præſentem Epiſcopatum, ſucceſſio Sacerdotum*: & in Pſalmo contra Donatiſtas, ſic illos hæreticos affatur idem Aquilinus Doctor: *Numerate Sacerdotes vel ab ipſa Sede Petri, & ordine illo Patrum, quis cui ſucceſſit videte; ipſa eſt Petra, quam non vincunt ſuperbæ inferorum Portæ*. Prima itaque Tabula Chronologica, in qua integram exhibuimus ſeriem & nunquam interruptam ſucceſſionem Epiſcoporum Sedis Romanæ a S. *Petro*, Apoſtolorum Principe, & primo in terris Chriſti Domini Vicario, uſque ad *Clementem* XII. nunc ſedentem, invictum tibi ſuppeditabit argumentum ad probandum contra noſtri temporis hæreticos, ſolam Eccleſiam Romanam eſſe veram Chriſti Eccleſiam, quippe quæ per continuam illam ab Apoſtolis ductam Epiſcoporum ſucceſſionem jugiter doctrinam Apoſtolicam ad noſtra uſque tempora conſervavit; Sectas vero hæreticorum eſſe Synagogas Satanæ, utpote quæ continua ab Apoſtolis profecta Epiſcoporum, vel Paſtorum ſucceſſione, Ordinatione ac miſſione deſtitutæ, novellas, falſas, peregrinas, totique retro antiquitati ignotas doctrinas ſequuntur, ſeu potius omni vento doctrinæ circumferuntur. Præter hoc peremptorium argumentum, quo ad probandum, ſolam Eccleſiam Romanam eſſe veram Chriſti Eccleſiam, tibi ſubminiſtrabit prima Tabula Chronologica, quæ exhibet continuam Sedis Romanæ Epiſcoporum a S. *Petro* uſque ad *Clementem* XII. ſucceſſionem, alia duo argumenta, quæ eidem adverſus hæreticos comprobandæ veritati perquam idonea ſunt, facili negotio colligere poteris ex quatuor ſequentibus Tabulis Chronologicis, in quibus texuimus ſeriem, ſeu ſucceſſionem Epiſcoporum Sedium Alexandrinæ, Antiochenæ, Hieroſolymitanæ & Conſtantinopolitanæ. In his ſiquidem quatuor Tabulis Chronologicis Sole clarius perſpicere licet, ſæpe ſæpius in illas Patriarchales Sedes irrepſiſſe, aut vi intruſos fuiſſe Epiſcopos Arianos, Eutychianos, Monothelitas, qui Catholicorum Epiſcoporum ſucceſſionis lineam abruperunt, graviſſimis turbis totum Orientem Chriſtianum exagitarunt, ac tandem in cauſa fuerunt, cur nobiliſſimæ illæ Orientis Eccleſiæ a Saracenis fuerint miſerum in modum vaſtatæ, & nunc ſub immani Turcarum jugo oppreſſæ, atque ab Eccleſia Romana diro Schiſmate divulſæ, ignobiles ac tantum non deſtructæ jaceant, & duræ ſervituti mancipentur. Contra vero Eccleſia Romana ſeu *Petri* Sedes, perpetuam Pontificum ſeriem, & cum ea veræ & Apoſtolicæ doctrinæ ſucceſſionem nun-

quam interruptam, obtinuit. Ipſa ſola *Petri* Sedes hæreticos, aut de Hæreſi ſuſpectos excluſit, & implacabile Hæreſibus bellum indixit. Nam Arianos & Neſtorianos, Eutychianos, & Severianos, Theopaſchitas, & Iconomachos, Monothelitas, & Agnoitas, Monophyſitas, & Waldenſes, Albigenſes, Lutheranos, Calviniſtas, Socinianos, & alias quamplurimas Hæreſes cum antiquas, tum poſteriores jugulavit, & ad internecionem uſque perſecuta eſt, atque etiamnum perſequitur, hanc Fidem ſartam tectam conſervans, quæ prioribus Sæculis tot Apoſtolos genuit, tot Martyres peperit, tot Patres Orthodoxos protulit, tot Sanctos Pontifices Eccleſiæ dedit, totumque Chriſtianum Orbem reddidit. Porro, quis non videat, tam ſingulare privilegium ideo ſoli Romanæ Sedi fuiſſe a Deo conceſſum, ut unicuique perſpicuum ac exploratum eſſet, ſolam Romanam Eccleſiam vere Apoſtolicam eſſe, & omnium Eccleſiarum Matrem, atque ad illam potiſſimum omnes Dei promiſſiones, Eccleſiæ factas, ſpectare? Non me fugit, Hæreticos noſtri temporis, ut ſuis Sectariis ſuadere poſſint interruptam fuiſſe in Sede Romana Catholicorum Epiſcoporum ſucceſſionem, eo audaciæ ac temeritatis prorumpere, ut quibuſdam Romanis Pontificibus, quos odio pluſquam Vatiniano proſequuntur, erroris aut Hæreſeos notam inurant. Sed haſce putidas Hæreticorum calumnias paſſim in noſtris Colloquiis in Hiſtoriam Eccleſiaſticam data opera confutavimus, ac palam commonſtravimus, illos Romanos Pontifices penitus fuiſſe alienos ab his erroribus, quos Hæretici, cæco furore abrepti, ipſis perperam impingunt. Sed norunt omnes, ſolemne eſſe Hæreticis falſa crimina Viris Eccleſiaſticis, ac præſertim Epiſcopis, & Romanis Pontificibus, a quorum obedientia receſſerunt, imponere, ſicut *S. Auguſtinus* in Epiſtola CXXXV. veteris editionis præclare teſtatur his verbis: *Hæretici non habendo quid in cauſa ſuæ diviſionis defendant, non niſi hominum crimina colligere affectant, & ea ipſa plura falſiſſima jactant; ut cum ipſam divinæ Scripturæ veritatem, qua ubique diffuſa Chriſti Eccleſia commendatur, criminari & obſcurare non poſſunt, homines per quos prædicatur, adducant in odium, de quibus & fingere, quidquid in mentem venerit, poſſint*. Ultimum argumentum, quod ex illis Tabulis Chronologicis deſumi poteſt, ad probandam contra Hæreticos noſtri temporis, ſolam Eccleſiam Romanam eſſe veram Chriſti Eccleſiam, in eo præſertim ſitum eſt, quod Patriarchales Orientis Eccleſiæ, videlicet Alexandrina, Antiochena, Hieroſolymitana & Conſtantinopolitana, licet ſæpius gubernatæ fuerint ab Hæreticis, jamque diuturno ſchiſmate ab Eccleſia Romana ſint ſeparatæ, nihiloſecius ultro cum Eccleſia Romana conſentiunt in his Fidei Dogmatibus, quæ Hæretici noſtri temporis Lutherani, Calviniani, Sociniani, aliique ejuſdem furfuris Sectarii rejiciunt; concors, inquam, eſt utraque Eccleſia, Orientalis & Occidentalis, in aſſerendis & propugnandis Dogmatibus de Tranſubſtantiatione & præſentia reali corporis & ſanguinis Chriſti in auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento; de Confeſſione Auriculari; de Invocatione Sanctorum; de numero ſeptem novæ Legis Sacramentorum; de Cultu Reliquiarum, & Sacrarum Imaginum; de Purgatorio; de Precibus pro mortuis; de Miſſæ Sacrificio; de Jejunio Quadrageſimali; de Præeminentia Epiſcoporum ſupra ſimplicibus Presbyteris; de Sacris & Apoſtolicis Traditionibus &c. Circa hæc, & alia id genus Fidei Dogmata, quæ nunc noſtri temporis Hæretici totis viribus oppugnare moliuntur, eadem ſemper fuit, & etiamnum in utraque Eccleſia Orientali & Occidentali, viget conſtans ac perpetua doctrina, ſicut in Colloquio IV. in Hiſtoriam Eccleſiaſticam Sæculi decimi ſeptimi, poſt doctiſſimos Viros *Petrum Arcudium*, *Leonem Allatium*, & *Euſebium Renaudotium*, oſtendimus ex Conciliis præſertim, quæ Græci Schiſmatici in Oriente Sæculo decimo ſeptimo celebrarunt, ut proſcriberent errores Hæreticorum Lutheranorum & Calviniſtarum, & totius Orientalis Eccleſiæ genuinam doctrinam vindicarent a calumniis illorum Hæreticorum, qui, ut facilius in Occidente ſuos errores ſpargere ac diſſeminare poſſent, falſo gloriabantur, & ubique inflatis tibiis clamitabant, totam Eccleſiam Orientalem, ſeu Patriarchas Conſtantinopolitanum, Antiochenum, Alexandrinum, Hieroſolymitanum, omnes Metropolitanos Epiſcopos, Presbyteros, & Laicos Græcos Schiſmaticos in eorum doctrinam manibus pedibuſque deſcendere. Verum, hanc fraudem Hæreticorum confeſtim detexerunt Græci, qui, licet ab Eccleſiæ Romanæ communione diuturno jam Schiſmate ſint diviſi, pluribus tamen in Eccleſia Orientali habitis Synodis palam declararunt, doctrinam Fidei Eccleſiæ Orientalis longe lateque diſcrepare ab erroribus Lutheranorum & Calviniſtarum, eaque mox memorata Eccleſiæ Romanæ Dogmata, quæ illi Hæretici repudiant, ſemper ab univerſa Eccleſia Orientali fuiſſe recepta, & ſumma omnium conſenſione probata. Hac ſolemni & publica totius Eccleſiæ Orientalis Declaratione detracta eſt tandem Hæreticis Lutheranis & Calviniſtis larva, repreſſa thraſonica illorum jactantia, ipſique ſummo pudore ſuffuſi eamdem nacti ſunt ſortem, quam olim expertus eſt Aſinus Cumanus, qui, pertæſus ſervitutem, abrupto loro in ſylvam aufugerat. Illic forte repertum Leonis exuvium corpori applicuit ſuo, atque pro Leone ſe gerebat, homines pariter ac feras voce caudaque territans. Ad hunc igitur modum regnavit aliquandiu perſonatus hic Aſinus, pro Leone immani habitus ac formidatus, donec quidam ex aurium prominentium indicio deprehendit eſſe Aſinum, ac probe fuſtibus contuſum ad ſtabulum, unde exierat, reduxit, dominoque agnoſcenti reddidit. Interim autem riſum non mediocrem concitavit his omnibus Aſinus ille jam agnitus, quos dudum creditus Leo metu propemodum exanimaverat. His atque argumentis, petitis ex quinque illis Tabulis Chronologicis, in quibus texuimus ſeriem, ſeu ſucceſſionem Epiſcoporum præcipuarum Eccleſiæ Sedium, Romanæ, Alexandrinæ, Antiochenæ, Hieroſolymita-

Digitized by Google

mitanæ & Conſtantinopolitanæ, uti debes adverſus noſtri temporis Hæreticos, qui in ſuis Sectis hanc continuam Epiſcoporum, vel Paſtorum ab Apoſtolis manantem ſucceſſionem oſtendere haud poſſunt, ac ſubinde ſe a vera Chriſti Eccleſia omnino extorres aperte produnt, juxta conſtantem SS. Patrum cum Græcorum, tum Latinorum doctrinam, præſertim *S. Irenæi* qui lib. 4. *contra Hæreſes* cap. olim quadrageſimo tertio, ſed juxta recentem illius S. Patris Operum Editionem Pariſiis anno MDCCX. a P. *Renato Maſſuet*, doctiſſimo Benedictino Congregationis *S. Mauri* adornatam, capite vigeſimo ſeptimo, ubi hæc habet Sanctus ille Doctor: *Quapropter eis, qui in Eccleſia ſunt, Presbyteris obaudire oportet, his qui ſucceſſionem habent ab Apoſtolis, ſicut oſtendimus, qui cum Epiſcopatus ſucceſſione chariſma veritatis certum, ſecundum placitum Patris acceperunt: reliquos vero, qui abſiſtunt a principali ſucceſſione, & quocumque loco colligunt, ſuſpectos habere, vel quaſi Hæreticos, & malæ ſententiæ, vel quaſi ſcindentes & elatos, & ſibi placentes, aut rurſus ut hypocritas, quæſtus gratia & vanæ gloriæ hoc operantes*. In qua autem Eccleſia reperiatur principalis illa ſucceſſio doctrinæ & cathedræ ſuam ab Apoſtolis originem habens, luculenter indicat idem S. Doctor lib. 3. *contra Hæreſes* cap. 3. his verbis: *Sed quoniam valde longum eſt in hoc tali volumine omnium Eccleſiarum enumerare ſucceſſionem, maximæ & antiquiſſimæ, & omnibus cognitæ, a glorioſiſſimis duobus Apoſtolis Petro & Paulo Romæ fundatæ & conſtitutæ Eccleſiæ, eam, quam habet ab Apoſtolis Traditionem, & annuntiatam hominibus Fidem per ſucceſſiones Epiſcoporum pervenientem uſque ad nos indicantes; confundimus omnes eos, qui quoquo modo, vel per ſibi placentia, vel per vanam gloriam, vel per cæcitatem & malam ſententiam, præter quam oportet, colligunt. Ad hanc enim Eccleſiam*, ſeu Romanam, *propter potiorem principalitatem neceſſe eſt omnem convenire Eccleſiam, hoc eſt, qui ſunt undique fideles; in qua ſemper ab his qui ſunt, undique conſervata eſt ea, quæ eſt ab Apoſtolis Traditio*. Sed hæc pauca circa iſtas quinque Tabulas Chronologicas, in quibus deſcripſimus ſucceſſiones Epiſcoporum præcipuarum Eccleſiæ Sedium, Romanæ videlicet, Alexandrinæ, Antiochenæ, Hieroſolymitanæ, & Conſtantinopolitanæ, obſervaſſe ſufficiat, & ne hæc ſecunda pars Tomi octavi * Hiſtoriæ noſtræ Eccleſiaſticæ longius excurrat, finem ei imponamus commodius in proximo Tomo expanſuri alias novem, quas promiſimus, Tabulas Chronologicas, quæ repræſentabunt ſeriem Imperatorum cum Orientis, tum Occidentis; Galliæ, Hiſpaniæ, & Angliæ Regum; Hæreſum, Schiſmatum, & Controverſiarum, quæ in Eccleſiam eruperunt, Conciliorum, quæ variis in locis habita ſunt; poſtremo, omnium inſignium Virorum, qui ſive doctrina & pietate, ſive novis inſtitutis Religioſis Ordinibus, Eccleſiam Catholicam mirum in modum illuſtrarunt.

SEXTA TABULA CHRONOLOGICA,

In qua texitur Series Imperatorum Romanorum, uſque ad diviſionem Imperii Romani in Orientale & Occidentale, & deinde poſt illam diviſionem, deſcribitur ſeries Imperatorum Orientis uſque ad annum MCCCCLIII. quo, imperante Conſtantino XI. *Chriſtianorum in Oriente Imperium a Turcis Duce* Mahomete II. *deſtructum eſt*.

ANtequam Seriem texamus Imperatorum Orientis, non abs re erit obſervare Imperium Romanum, cujus fundamenta jecit *Cajus Julius Cæſar* anno ante Natale Chriſti Domini quadrageſimo octavo, varias habuiſſe periodos, in quibus mutationes ac diviſiones ſubiit. Enim vero, Imperium Romanum a *Cajo Julio Cæſare* uſque ad *Marcum Aurelium*, hoc eſt, uſque ad annum Chriſti centeſimum ſexageſimum primum, unicus tenuit Imperator, ſed imperante *Marco Aurelio*, duos ſimul Imperatores Roma videre cœpit, videlicet *Marcum Aurelium*, & *Lucium Verum*, quem *Marcus Aurelius* juſſu *Hadriani* Imperatoris, Collegam Imperii ſibi adſcivit. Nulla inde tamen facta eſt in Imperio Romano diviſio rerum, quia *Marcus Aurelius*, & *Lucius Verus* ſimul Imperium Romanum unanimi conſenſu adminiſtrarunt, perinde ac ſi non duo fuiſſent, ſed unus tantum. Mortuis *Marco Aurelio*, & *Lucio Vero*, qui ſimul imperarunt, adminiſtratio totius Imperii Romani uni duntaxat Principi demandata eſt uſque ad *Caracallam*, & *Getam*, filio *Septimi Severi*, hoc eſt uſque ad an. Chriſti ducenteſimum undecimum, quo *Julia* Mater *Caracallæ*, & *Getæ*, ita Imperium Romanum diviſit, ut ille Occidentalibus Provinciis, hic autem Orientalibus potiretur. Verum, hæc rerum Imperiique Romani diviſio deinceps ſervata non fuit, & quamvis non ſemel bini fuerint Imperatores, Imperium tamen Romanorum citra ullam diviſionem tenuerunt. At, *Diocletiano* ad Imperii faſtigium an. Chriſti ducenteſimo octogeſimo quarto evecto, neceſſarium viſum eſt, ut crearetur alius, præter ipſum, Imperator, qui Romanum Imperium longe lateque diffuſum, & Barbarorum inſultibus plurimis, diverſiſque in locis obnoxium, moderaretur. Elegit igitur ſibi *Diocletianus* in Collegam Imperii *Maximianum Herculium*, quem Occidenti præfecit, ipſe vero Orientis dominium ſibi reſervavit. Ab illis duobus Imperatoribus *Diocletiano*, & *Maximiano Herculio*, electi ſunt duo Cæſares, nimirum *Conſtantius Chlorus* & *Galerius Maximianus*; qui ſibi rurſum *Maximinum*, & *Severum*, in hujuſque locum *Licinium* adjunxerunt. Sub *Conſtantio Chloro* & *Galerio Maximiano*, Imperium Romanum fuiſſe duas in partes diviſum obſervat *Euſebius* lib. VIII. *Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ* c. XIII. ubi hæc habet: *Porro, quod nunquam antea Imperio Romano accidiſſe memoratur, id tum primum præter omnium expectationem*

* *Cur in hac editione omnes has Tabulas in hunc Tomum IX. rejecerimus vide Monitum ad Lectorem, quod nos hujus voluminis initio præfiximus*.

evenit. In hac enim perſecutione, quæ noſtris temporibus graſſata eſt, Imperium Orbis Romani in duas diviſum eſt partes; quem *Euſebii* locum *Henricus Valeſius*, in ſuis in Hiſtoriam Eccleſiaſticam ejuſdem *Euſebii* Annotationibus, ſic explicat: *Conſtantius, & Galerius Imperium Romanum, quaſi hæreditatem quamdam inter ſe partiti ſunt. Quæ prima fuit Imperii Romani diviſio, ut hoc loco tradit Euſebius. Antea enim, licet plures Augusti ſimul fuiſſent, tamen Imperium Romanum ſolidum atque indiviſum gubernabant, ut contigit Marco, & Vero Imperantibus. Sed ſub Diocletiano, & Herculio Maximiano nulla facta fuerat Imperii diviſo, cum nec Provincias, nec legiones Auguſti inter ſe partiti eſſent. Recte ergo Eutropius in libro X. ita ſcribit: His igitur* (Diocletiano videlicet, & Herculio Maximiano) *abeuntibus ab adminiſtratione Reipublicæ, Conſtantius, & Galerius Auguſti creati ſunt, diviſuſque inter eos Romanus Orbis*. Idem obſervat *Oroſius* lib. 7. his verbis: *Galerius, & Conſtantius Auguſti, primi Imperium Romanum duas in partes determinarunt*. De hac Imperii Romani diviſione, ſub Imperatoribus *Conſtantio Chloro*, & *Galerio Maximiano* facta, quam Urbs Roma præ ceteris ægerrime tulit, loquitur *Porphyrius* in Panegyrico carmine ad *Conſtantinum* Imperatorem, quod ſcripſit an. Imperii *Conſtantini* quinto decimo, quinquennalibus Cæſarum *Criſpi* & *Conſtantini*.

Lacerata cruentis
Imperii pars feſſa poli diviſa gemebat
Sceptra, & Auſoniæ mœrebat perdita jura.

& aliquanto poſt, ita *Conſtantinum* Imperatorem alloquitur:

Et reparata jugans mœſti divortia mundi
Orbes junge pares, des leges Roma volentes,
Principe te, in populos.

Hæc autem Imperii Romani in duas partes diviſio, quæ contigit ſub Imperatoribus *Conſtantio Chloro* & *Galerio Maximiano*, hoc eſt, an. Chriſti tercenteſimo quinto, quo Imperialem dignitatem ſeſe ultro abdicantibus *Diocletiano*, & *Herculio Maximiano*, ſuffecti ſunt Auguſti *Conſtantius Chlorus*, & *Galerius Maximianus*, hæc, inquam, Romani Imperii duas in partes diviſio duravit uſque ad annum tercenteſimum vigeſimum quartum, quo *Conſtantinus Magnus*, devicto *Licinio*, toto Imperio Romano ſolus potitus eſt: diviſit tamen Conſtantinus Magnus Imperium Romanum in Occidentale ac Orientale, ſelegitque *Byzantium*, ſeu Urbem Conſtantinopolim ut ſedes eſſet Imperatorum Orientalium, ſicut Roma Imperatorum Occidentalium. Hæc Imperii Romani in Occidentale, & Orientale diviſio, poſt mortem Imperatoris *Conſtantini Magni*, ſervata eſt, ita ut, exceptis *Juliano* Apoſtata, & *Joviano*, qui, poſt obitum filiorum *Conſtantini Magni*, ſoli & abſque Collega imperarunt, bini ſemper poſt mortem Imperatoris *Joviani*, quæ incidit in annum Chriſti tercenteſimum ſexageſimum quartum, fuerint ſemper Imperatores, unus videlicet Orientis, alter vero Occidentis: eaque duorum Imperatorum, Orientis nimirum & Occidentis diſtinctio, perſeveraverit uſque ad Imperatorem *Auguſtulum*, ſeu uſque ad annum quadringenteſimum ſeptuageſimum ſextum, quo anno Imperium Occidentale deſiit in *Auguſtulo*, & deletum jacuit per annos tercentos viginti quatuor, ideſt, uſque ad *Carolum Magnum*, qui ineunte nono Eccleſiæ Sæculo coronam Imperialem a *Leone* III. Pontifice Maximo accepit, & Occidentis ſalutatus eſt Imperator, ſicque per *Carolum Magnum* renovato Imperio Occidentali, habuit denuo Imperium Romanum duos Imperatores, unum in Occidente, alterum in Oriente. Floret adhuc in Germania Imperium Chriſtianorum Occidentale, a *Carolo Magno* reſtauratum, cujus clavum nunc ſapienter moderatur *Carolus* VI. At Orientale Chriſtianorum Imperium jam abhinc annis ducentis ſexaginta novem extinctum eſt, ſub *Conſtantino* XI. Græcorum Imperatore, an. milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio, quo *Mahometes* II. Turcarum Rex, Conſtantinopolim, Imperialem Urbem, cœpit, ac ſibi, ſuæque barbaræ Turcarum genti Orientis Imperium Græcorum aſſeruit ac vindicavit. In hac igitur Tabula Chronologica deſcribam duntaxat Seriem Imperatorum Romanorum a *Julio Cæſare*, qui Imperio Romano dedit exordium, uſque ad annum MCCCCLIII. quo anno cum Turcæ, ſicut mox dixi, Orientis Imperium invaſerint, ibidemque, proh dolor! ſupremo etiamnum dominio potiantur, ad pleniorem habendam notitiam hujus Turcarum in Oriente Imperii, quod ab *Ottomano* anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo octavo ſumpſit exordium, attexam ad finem hujuſce Tabulæ Chronologicæ Catalogum Turcarum Imperatorum, qui ab anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo octavo in Oriente imperarunt uſque ad *Achmetem* hujus nominis III. qui iſto, quem decurrimus, anno, ſeu milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo ſecundo, Turcarum in Oriente Imperium tenet.

1. *Cajus Julius Cæſar*, poſt devictum *Pompejum* in pugna Pharſalica anno quadrageſimo octavo ante Natale Chriſti Domini, quod juxta Aeram Chriſtianam, cujus auctor fuit *Dionyſius Exiguus*, illigatur anno quadrageſimo quinto Imperii *Octaviani Auguſti*, occupata ſuprema auctoritate, & Imperatoris aſſumpto nomine, Romanæ Reipublicæ adminiſtrationi formam immutavit, & Imperii Romani fundamenta jecit. Facta in eum Romæ conſpiratione confoſſus eſt in Senatu tribus & viginti vulneribus anno Imperii ſui quarto, & ante Natale Chriſti, juxta Aeram Chriſtianam, anno quadrageſimo quarto.

2. *Octavianus*, poſt necem *Cajo Julio Cæſari*, a quo fuerat ipſe adoptatus, illatam, imperare cœpit, ſed anno duntaxat decimo ſexto ſui Imperii, quo *M. Antonium* in pugna Actiaca proſtravit, fuit *Auguſtus* appellatus. Eo imperante natus eſt Chriſtus Dominus. Imperavit *Octavianus Auguſtus*, ſumendo ejus Imperii exordium immediate poſt mortem *Caii Julii Cæſaris*, annis quinquaginta

ſe-

ſeptem & ſex menſibus, obiitque anno Chriſti decimo quarto.

3. *Tiberius* ab *Octaviano Auguſto*, vitrico ſuo, adoptatus, Imperii habenas poſt ipſum ſolus moderari cœpit. Imperavit *Tiberius* a morte Imperatoris *Octaviani Auguſti* annis viginti duobus, menſibus ſex, diebus viginti ſex.

4. *Cajus*, cognomento *Caligula*, a *Tiberio* adoptatus, imperare cœpit anno Chriſti trigeſimo ſeptimo, ſed factus omnibus exoſus ob vitia, quibus contaminatus erat, Romæ occiſus eſt, poſtquam imperaſſet tribus annis, menſibus decem, diebus octo.

5. *Tiberius Claudius*, poſt *Caii Caligulæ* mortem, ſalutatus eſt Imperator an. Chriſti quadrageſimo primo, ſed multis vitiis deditus, veneno ſublatus eſt anno Chriſti quinquageſimo quarto, poſtquam imperaſſet annos quatuordecim.

6. *Claudius Domitius Nero* ad Imperium evectus eſt anno Chriſti quinquageſimo quarto, ſed ob multitudinem ſcelerum, quibus ſe ſe turpiter fœdavit, a Senatu hoſtis judicatus eſt, & contra ipſum acclamatus in Hiſpania Imperator *Sergius Galba*, quo accepto nuncio, mortem ſibi pugione conſcivit *Claudius Domitius Nero* anno Chriſti ſexageſimo octavo, Imperii vero decimo quarto. Fuit crudeliſſimus Chriſtianorum perſecutor.

7. *Sergius Sulpicius Galba*, mortuo *Nerone*, Imperio potitus eſt anno Chriſti ſexageſimo octavo, illudque per ſeptem duntaxat menſes adminiſtravit, ac Romæ trucidatus eſt die 15. menſis Januarii an. Chriſti ſexageſimi noni.

8. *Marcus Salvius Otto* electus eſt Imperator eadem die, qua *Sergius Sulpicius Galba* trucidatus fuit, ſeu die decima quinta menſis Januarii anni Chriſti ſexageſimi noni, ſed victus ab exercitu *Vitellii*, pugione ſe transfixit die decima ſexta menſis Aprilis ejuſdem anni Chriſti ſexageſimi noni, poſtquam per biduum & tres menſes Imperium tenuiſſet.

9. *Aulus Vitellius* ſucceſſit in Imperio *Ottoni* die 16. menſis Aprilis anni Chriſti ſexageſimi noni, & poſtquam imperaſſet octo menſibus & diebus quinque, occiſus eſt & in Tyberim projectus die 21. menſis Decembris ejuſdem anni ſexageſimi noni.

10. *Flavius Veſpaſianus* dictus eſt Imperator eodem Chriſti anno ſexageſimo nono, dum *Otto*, & *Vitellius* de Imperio contenderent: imperavit decem annis, & extinctus eſt die 24. menſis Junii anni Chriſti ſeptuageſimi noni.

11. *Titus Veſpaſianus* Patri ſuo *Flavio Veſpaſiano* in Imperio ſucceſſit anno Chriſti ſeptuageſimo nono. Imperavit annos duos, & obiit anno Chriſti octogeſimo primo.

12. *Flavius Domitianus* fratrem ſuum *Titum Veſpaſianum* in Imperio excepit anno Chriſti octogeſimo primo. Fuit peſſimus Imperator, & facta in ipſum conſpiratione, cujus conſcia erat ipſius uxor *Domitia*, occiſus eſt anno Chriſti nonageſimo ſexto, Imperii vero ſui anno decimo ſexto ineunte. In Chriſtianos acriter ſæviit.

13. *Nerva Coccejus* ſucceſſit in Imperio *Flavio Domitiano* an. Chriſti nonageſimo ſexto, poſtquam imperaſſet annum unum, menſes quatuor, & dies 9. exceſſit e vivis die vigeſima ſeptima menſis Januarii anni Chriſti nonageſimi octavi.

14. *Nerva Trajanus Ulpius*, poſt obitum *Nervæ* Imperatoris, a quo fuerat adoptatus, Imperium obtinuit anno Chriſti nonageſimo octavo. Obiit die X. Auguſti anni Chriſti centeſimi decimi ſeptimi, poſtquam imperaſſet annos undeviginti, menſes ſex, & dies quindecim.

15. *Ælius Hadrianus* ſucceſſit *Trajano* anno Chriſti centeſimo decimo ſeptimo. Imperavit annis viginti & uno, atque e vita migravit anno Chriſti centeſimo trigeſimo octavo.

16. *Antoninus Pius* Imperatori *Hadriano*, a quo fuerat adoptatus, ſucceſſit anno Chriſti centeſimo trigeſimo octavo. Imperavit annis viginti tribus, & exceſſit e vivis anno Chriſti centeſimo ſexageſimo primo.

17. *Marcus Aurelius Antoninus* in locum Imperatoris *Antonini Pii*, a quo fuerat adoptatus, ſuffectus eſt anno Chriſti centeſimo ſexageſimo primo: imperavit annis novemdecim, dies undecim, & vita functus eſt anno Chriſti centeſimo octogeſimo. A *Cajo Julio Cæſare* uſque ad hunc Imperatorem *Marcum Aurelium*, Imperium Romanum unicus Princeps tenuerat, at, imperante *Marco Aurelio*, Roma, uti ſuperius obſervavimus, duos vidit Imperatores, videlicet *Marcum Aurelium*, & *Lucium Verum*, quem *Marcus Aurelius* in conſortium Imperii aſcivit. Imperavit autem *Lucius Verus* una cum *Marco Aurelio* per annos ſeptem, hoc eſt ab anno Chriſti centeſimo ſexageſimo primo uſque ad annum Chriſti centeſimum ſexageſimum nonum, quo mortuus eſt.

18. *Lucius Aurelius Commodus* patri ſuo *Marco Aurelio* in Imperio ſucceſſit anno Chriſti centeſimo octogeſimo; imperavit annis tredecim, & occiſus eſt anno Chriſti centeſimo nonageſimo tertio.

19. *Publius Helvius*, cognominatus *Pertinax*, Imperator renunciatus eſt anno Chriſti centeſimo nonageſimo tertio, ſed ab Aulicis, quorum licentiam ſevere cohibebat, trucidatus eſt Imperii ſui menſe tertio.

20. *Marcus Aurelius Severus Julianus* ad Imperium ſublimatus eſt eodem an. Chriſti centeſimo nonageſimo tertio, ſed acclamato Imperatore primum *Peſcenio Nigro*, & poſtea *Septimio Severo*, a Senatu capitis damnatus eſt Imperii ſui menſe ſecundo.

21. *Septimius Severus* ſalutatus eſt Imperator anno Chriſti centeſimo nonageſimo tertio. Vicit *Peſcennium*, & *Albinum*, qui Imperium affectabant, & in Chriſtianos crudelem perſecutionem movit. Imperavit annis octodecim, & e vivis ſublatus eſt anno Chriſti ducenteſimo undecimo.

22. *Antonius Caracalla*, & *Geta*, duo *Septimii Severi*, & *Juliæ* filii, poſt mortem patris pari jure imperare cœperunt anno Chriſti ducenteſimo undecimo. Sed *Caracalla* conſortem Imperii æger-

ægerrime ferens, fratrem ſuum *Getam* in gremio matris ſuæ *Juliæ* interfecit. Imperavit autem *Caracalla* ab obitu Patris ſui *Septimii Severi* annos ſex, & occiſus eſt an. Chriſti ducenteſimo decimo ſeptimo.

23. *Marcus Severus Opelius Macrinus*, ſublato *Caracalla*, Imperator creatus eſt a militibus anno Chriſti ducenteſimo decimo ſeptimo, ſed anno ſecundo inchoato Imperii ſui interfectus eſt, ſeu an. Chriſti ducenteſimo decimo octavo.

24. *Heliogabalus*, ſeu *Elagabalus*, ſucceſſit Imperatori *Macrino* anno Chriſti ducenteſimo decimo octavo. Imperium per quatuor annos peſſime adminiſtravit, ac tandem occiſus eſt in latrina, ejuſque corpus in Tyberim projectum an. Chriſti ducenteſimo vigeſimo ſecundo.

25. *Aurelius Severus Alexander*, obtruncato *Heliogabalo*, nequiſſimo Imperatore, ad imperium evectus eſt an. Chriſti ducenteſimo vigeſimo ſecundo, illudque ſapientiſſime per tredecim annos adminiſtravit, ac tandem juſſu *Julii Maximini* trucidatus eſt an. Chriſti ducenteſimo trigeſimo quinto.

26. *Julius Maximinus*, poſt mortem *Alexandri* Imperatoris, in ejus locum ſuffectus eſt anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo quinto, ſed anno tertio Imperii ſui cum *Marcus Antonius Gordianus* fuiſſet ab exercitu Imperator acclamatus, occiſus eſt *Julius Maximinus* anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo ſeptimo.

27. *Marcus Antonius Gordianus*, Senior, Imperator acclamatus eſt anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo ſeptimo, ſed cum ipſi bellum illatum fuiſſet, rebus deſperatis, necem ſibi in cubiculo conſcivit anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo octavo, poſtquam uno anno imperaſſet.

28. *Marcus Antonius Gordianus*, Junior, Senioris filius, qui non multo poſt patris ſui electionem Imperator renunciatus fuerat, eodem anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo octavo pariter cæſus eſt.

29. *Pupienus*, & *Balbinus* in locum *Gordianorum*, ſenioris nimirum & junioris, ſubrogati ſunt anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo octavo, ſed, cum duo iſti Imperatores inter ſe non eſſent concordes, a militibus eodem anno cæſi perierunt.

30. *Marcus Antonius Gordianus III.* Senioris *Gordiani* nepos, occiſis *Pupieno*, & *Balbino* Imperatoribus, imperium obtinuit anno Chriſti ducenteſimo trigeſimo octavo, quod per ſex annos cum optime adminiſtraſſet, occiſus eſt anno Chriſti ducenteſimo quadrageſimo quarto.

31. *Marcus Julius Philippus*, occiſo *Gordiano* Imperatore, ſalutatus eſt Imperator anno Chriſti ducenteſimo quadrageſimo quarto, & poſtquam imperaſſet annis V. a militibus occiſus eſt anno Chriſti ducenteſimo quadrageſimo nono.

32. *Marcus Quintus Trajanus Decius* anno Chriſti ducenteſimo quadrageſimo nono Imperator fuit renunciatus. Crudeliſſimam in Chriſtianos movit perſecutionem, quæ incœpit anno Chriſti 249. & ſævit adhuc anno 250. Contra Scythas pugnans *Decius* Imperator periit in palude demerſus anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo primo.

33. *Cajus Valens Hoſtilianus*, occiſo *Decio*, Imperator fuit inauguratus, ſed non multo poſt inaugurationem ſuam obiit ex peſtilentia anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo primo.

34. *Cajus Vibius Trebonianus Gallus* Imperium, poſt mortem *Hoſtiliani*, per tres annos tenuit, & a militibus, ejus ignaviam deſpicientibus, occiſus eſt anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo quarto. *Voluſianus*, ejus filius, factus conſors imperii, a militibus una cum patre trucidatus eſt.

35. *Cajus Julius Æmilianus* ad Imperium evectus eſt anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo quarto, ſed menſe Imperii ſui tertio a propriis militibus occiſus eſt.

36. *Publius Licinius Valerianus* Imperium obtinuit anno Chriſti ducenteſimo quinquageſimo quarto, ſed anno ſexto Imperii ſui contra *Saporem*, Perſarum Regem, pugnaturus, ab eo captus eſt, excoriatus, ſaleque conſperſus anno Chriſti ducenteſimo ſexageſimo.

37. *Publius Licinius Gallienus*, Filius *Valeriani* Imperatoris, qui eum jam Cæſarem creaverat, dictus eſt Imperator an. Chriſti ducenteſimo ſexageſimo, & poſtquam imperaſſet ab obitu patris ſui annis octo, occiſus eſt anno Chriſti ducenteſimo ſexageſimo octavo.

38. *Marcus Aurelius Claudius*, occiſo *Gallieno*, dictus eſt Imperator anno Chriſti ducenteſimo ſexageſimo octavo, obiitque anno Chriſti ducenteſimo ſeptuageſimo, poſtquam per biennium imperaſſet.

39. *Marcus Aurelius Quintillus*, frater *Claudii* Imperatoris, in demortui fratris ſui locum ſuffectus eſt, ſed cum tanto ſuſtinendo oneri ſe imparem cerneret, venas ſibi ſolvit die decimo ſeptimo Imperii ſui, & obiit eodem anno ducenteſimo ſeptuageſimo.

40. *Valerius Aurelianus* ad Imperium provectus eſt anno Chriſti ducenteſimo ſeptuageſimo, cumque imperaſſet annis circiter quinque, occiſus eſt a militibus anno Chriſti ducenteſimo ſeptuageſimo quinto.

41. *Marcus Claudius Tacitus* a Senatu electus eſt Imperator anno Chriſti ducenteſimo ſeptuageſimo quinto, ſed Imperii ſui menſe ſexto e vivis ſublatus eſt.

42. *Marcus Annius Florianus*, frater *Taciti* Imperatoris, mortuo fratri arripuit Imperium anno Chriſti ducenteſimo ſeptuageſimo ſexto, ſed a militibus eodem anno interfectus eſt.

43. *Marcus Aurelius Probus* electus eſt Imperator anno Chriſti ducenteſimo ſeptuageſimo ſexto, cumque imperaſſet annis ſex, a militibus fuit interemptus anno Chriſti ducenteſimo octuageſimo ſecundo.

44. *Marcus Aurelius Carus*, occiſo *Probo*, Imperator fuit acclamatus an. Chriſti ducenteſimo octogeſimo ſecundo, ictuque fulminis percuſſus obiit an. Chriſti ducenteſimo octogeſimo tertio, cum jam ſecundum Imperii ſui annum inchoaſſet.

Digitized by Google

45. *Marcus Aurelius Carinus*, filius *Cari* Imperatoris natu major, una cum fratre ſuo *Numeriano* Imperii habenas moderari cœpit anno Chriſti ducenteſimo octogeſimo tertio, ſed *Numerianus*, poſt aliquot menſes ab obitu patris ſui *Cari*, ab *Arrio Apro*, qui ad Imperium aſpirabat, necatus eſt; *Carinus* vero, ineunte anno ſui Imperii ſecundo, interfectus eſt anno Chriſti ducenteſimo octogeſimo quarto.

46. *Valerius Diocletianus* fuit in Oriente acclamatus Imperator an. Chriſti ducenteſimo octogeſimo quarto. Chriſtianos ſæviſſime perſecutus eſt, & poſtquam per annos viginti unum Imperium tenuiſſet, ſeſe Imperiali dignitate abdicavit anno Chriſti tercenteſimo quinto.

47. *Marcus Aurelius Valerius Maximianus*, cognomento *Herculius*, quod ſe e genere *Herculis* oriundum jactitaret, a *Diocletiano* Imperator, ſibique collega, ſeu conſors Imperii, factus eſt anno Chriſti ducenteſimo octogeſimo ſexto. Fuit ſæviſſimus Chriſtianorum perſecutor, & Reipublicæ peſtis. Secutus *Diocletiani* exemplum, Imperio, quod per annos novemdecim adminiſtravit, nuncium remiſit anno Chriſti tercenteſimo quinto.

48. *Conſtantius Chlorus*, ab Imperatore *Maximiano Herculio* Cæſar electus, eodem Imperium abdicante an. tercenteſimo quinto, Auguſtus, ſeu Imperator dictus eſt, obiitque anno Chriſti tercenteſimo ſexto, Imperii ſui anno primo.

49. *Galerius Maximianus*, cognomento *Armentarius*, electus ab Imperatore *Diocletiano* Cæſar, eodemque dignitati Imperiali anno Chriſti, ut mox diximus, tercenteſimo quinto renunciante, dictus eſt Auguſtus, ſeu Imperator, atque *Conſtantino Chloro* Collega Imperii datus. Imperavit *Galerius Maximianus* annis ſeptem, & obiit anno Chriſti tercenteſimo undecimo.

50. *Conſtantinus Magnus*, filius Imperatoris *Conſtantii Chlori*, eodem Chriſti anno, ſeu tercenteſimo ſexto, quo ipſius pater mortuus eſt, dignitatem Imperialem obtinuit, quæ etiam eodem anno conceſſa eſt *Flavio Valerio Severo*, *Maximino Maxentio*, filio *Maximiani Herculii*; & biennio poſt, ſeu an. Chriſti tercenteſimo octavo, eadem Imperiali dignitate donatus eſt *Licinius*. Verum *Conſtantinus Magnus* omnes illos Imperii ſui æmulos vicit, ac ſolus tandem obtinuit Imperium. Chriſtianam fidem amplexus, eam latiſſime propagavit. Imperante ac promovente *Conſtantino Magno* celebratum eſt an. Chriſti tercenteſimo vigeſimo quinto Generale Concilium Nicænum I. in quo damnatus eſt Hæreſiarcha *Arius*. Imperavit *Conſtantinus Magnus*, ab obitu patris ſui *Conſtantii Chlori*, annos triginta & unum, obiitque anno Chriſti tercenteſimo trigeſimo ſeptimo.

51. *Conſtantinus Junior*, filius *Conſtantini Magni*, & *Fauſtæ*, natu major, Imperium, poſt mortem patris, partitus eſt cum ſuis fratribus *Conſtante* & *Conſtantio*, eique in hac diviſione ceſſit Gallia, Hiſpania, Britannia, & Africa Proconſularis ex parte. Imperavit annis tribus, & anno Chriſti tercenteſimo quadrageſimo occiſus eſt a fratre ſuo *Conſtante*.

52. *Conſtans*, alter *Conſtantini Magni* Imperatoris & *Fauſtæ* filius natu minimus, ſortitus eſt in diviſione Imperii Italiam, Africam reliquam, Illyricum, Macedoniam, & Græciam, atque occiſo fratre ſuo *Conſtantino*, Provincias, quæ ejus dominio parebant, ſui juris fecit, ac ſolus in Occidente Imperavit uſque ad an. Chriſti tercenteſimum quinquageſimum, quo anno occiſus eſt in Galliis a *Magnentio*, qui Imperium. Occidentale arripuit, eoque potitus eſt.

53. *Conſtantius*, tertius *Conſtantini Magni* Imperatoris. & *Fauſtæ* filius, obtinuit in diviſione Imperii Myſiam, Thraciam, Conſtantinopolim, Aſiam, Ægyptum, Orientiſque Imperium ab Illyrico ad Niſibim; occupavit etiam Imperium Occidentis, poſtquam *Magnentius*, qui, anno Chriſti tercenteſimo quadrageſimo occiſo *Conſtante*, Occidentis Imperatore, invaſerat totum Imperium Occidentale, ſe ſe Lugduni in Galliis anno Chriſti tercenteſimo quinquageſimo tertio interfeciſſet, cum imperaſſet per triennium & ſex menſes. Arianæ Hæreſeos fautor ac propagator fuit Imper. *Conſtantius*, obiitque anno Chriſti tercenteſimo ſexageſimo primo, poſtquam ab obitu patris ſui *Conſtantini Magni* imperaſſet annis viginti quatuor.

54. *Flavius Claudius Julianus*, cognominatus *Apoſtata*, quod a Chriſti Fide ad Idolorum cultum deſciverit, *Conſtantii*, fratris Imperatoris *Conſtantini M. & Baſilinæ*, filius, Imperium Romanum ſolus obtinuit anno Chriſti tercenteſimo ſexageſimo primo, Idolorum Templa reſeravit, & ſæviſſimus fuit Chriſtianorum perſecutor. Periit in Expeditione, quam adverſus Perſas ſuſcepit anno Chriſti tercenteſimo ſexageſimo tertio, Imperii vero ſui anno ſecundo.

55. *Flavius Jovianus*, vel *Jovinianus*, Imperator fuit renunciatus anno Chriſti tercenteſimo ſexageſimo tertio. Fuit optimus Princeps, de Chriſtiana Religione bene meritus, qui ſummo cum omnium mœrore octo duntaxat menſibus imperavit, & extinctus eſt die XVI. menſis Februarii anni Chriſti tercenteſimi ſexageſimi quarti: Mortuo *Flavio Joviano* Imperatore, facta eſt diviſio Imperii Romani in Orientale, & Occidentale, adeo ut ſucceſſio Imperatorum Orientis plane diverſa ſit ad noſtra uſque tempora a ſucceſſione Imperatorum Occidentis. Hic ſucceſſionem Imperatorum Orientis, in altera vero ſequenti Tabula Chronologica Imperatorum Occidentis ſeriem texemus.

Succeſſio Imperatorum Orientis, poſt factam diviſionem Imperii Romani in Orientale, & Occidentale.

56. *Flavius Valens*, poſt mortem *Joviani* Imperatoris anno tercenteſimo ſexageſimo quarto Imperii conſors factus a fratre ſuo *Valentiniano*, toti Orienti præfectus eſt, frater vero ipſius *Valentinianus* præfuit Imperio Occidentali. Moribus & Religione fuerunt valde diſſimiles hi duo fratres Imperatores. *Valentinianus* quippe, Occidentis

tis

tis Imperator, fuit Princeps juſtus, pius, & Catholicæ Religioni addictiſſimus. At *Valens*, ipſius frater, Orientis Imperator, crudelem ſeſe exhibuit, & Ariana Hæreſi infectus, Catholicos Epiſcopos acriter inſectatus eſt, & Arianis impenſiſſime favit, obiitque anno Chriſti tercenteſimo ſeptuageſimo octavo, Imperii ſui decimo quinto.

57. *Flavius Theodoſius*, dictus *Magnus*, ad Imperium evectus eſt anno Chriſti tercenteſimo ſeptuageſimo nono. Fuit optimus Princeps, pietate, clementia, fortitudine, animique moderatione nulli ſecundus. Tyrannos, *Maximum*, *Eugenium*, & *Arbogaſtem* ſuſtulit. Pœnitentiæ, ſibi a *S. Ambroſio*, Epiſcopo Mediolanenſi, impoſitæ, dum ſingulari animi demiſſione ſatisfecit, eximiæ ſuæ pietatis argumentum Chriſtianis Principibus reliquit. Catholicam Religionem, profligatis Hæreſibus, latiſſime propagavit, de Alanis, Gothis atque Hunnis inſignes victorias reportavit, atque ex hac vita migravit anno Chriſti 395. poſtquam per ſexdecim annos Imperium Orientis tenuiſſet, illudque ſapientiſſime adminiſtraſſet.

58. *Arcadius*, filius *Theodoſii Magni*, Orientis Imperium, poſt mortem patris ſui ſub tutela *Rufini*, perfidi & ambitioſi hominis, moderari cœpit anno Chriſti tercenteſimo nonageſimo quinto. Fuit optimus Imperator, pacis & Religionis amans, ſed infelix, ob graviſſima Bella, quæ ejus Tutor *Rufinus* per *Alaricum* Gothorum Ducem, in ipſum concitavit. Mortuus eſt *Arcadius* Imperator Byzantii anno Chriſti quadringenteſimo octavo, Imperii, poſt obitum patris ſui *Theodoſii Magni*, decimo tertio.

59. *Theodoſius Junior*, ſeu hujus nominis II. filius Imperatoris *Arcadii*, poſt mortem patris, ſolus in Oriente imperare cœpit anno Chriſti quadringenteſimo octavo. Multis vere Chriſtianis præfulſit virtutibus, obiitque anno Chriſti quadringenteſimo quinquageſimo, poſtquam ſolus ab obitu patris ſui *Arcadii* imperaſſet annos quadraginta duos, & fere menſes tres.

60. *Flavius Valerius Marcianus*, ducta in conjugem *Pulcheria*, ſorore *Arcadii* Imperatoris, ea tamen lege, ut ejus pudicitiæ vim non inferret, ſalutatus eſt Imperator anno Chriſti quadringenteſimo quinquageſimo. Imperavit annis circiter ſeptem, & obiit Conſtantinopoli die ſeptima menſis Februarii anni Chriſti quadringenteſimi quinquageſimi ſexti.

61. *Leo*, poſt mortem *Marciani*, ad Imperium evectus eſt anno Chriſti quadringenteſimo quinquageſimo ſeptimo. Clementia, liberalitate ac pietate inclytus fuit, cumque imperaſſet annis ſeptemdecim, mortuus eſt anno Chriſti quadringenteſimo ſeptuageſimo quarto.

62. *Zeno Iſauricus* Imperio potitus eſt anno Chriſti quadringenteſimo ſeptuageſimo quarto. Hæreticis Eutychianis aperte favit, atque in eorum gratiam promulgavit unitivum Edictum, quod *Henoticon* dicitur. Imperavit annos ſeptemdecim, menſes tres, & miſere periit anno quadringenteſimo nonageſimo primo.

63. *Flavius Valerius Anaſtaſius*, ſucceſſit *Zeni Iſaurico* anno Chriſti quadringenteſimo nonageſimo primo. Hæreticorum Eutychianorum fautor fuit. Imperatoris *Zenonis* Henoticon, ſeu unitivum Edictum, approbavit, & poſtquam imperaſſet in Oriente annis viginti ſeptem, menſibus duobus, & diebus viginti novem, repertum eſt in Cænaculo mortuus anno Chriſti quingenteſimo decimo octavo.

64. *Juſtinus* in locum demortui *Anaſtaſii* ſuffectus eſt anno quingenteſimo decimo octavo. Erga fidem Catholicam fuit optime affectus, compoſuitque grave illud ac diuturnum diſſidium, quod Eccleſiam Orientalem inter & Occidentalem per annos triginta ſex jam fervebat, ex quo videlicet *Felix* hujus nominis III. Pontifex Maximus, juſto Anathemate *Acacium*, Patriarcham Conſtantinopolitanum, perculiſſet. Imperavit *Juſtinus* annos novem, dies viginti, & mortuus eſt anno quingenteſimo vigeſimo ſeptimo.

65. *Juſtinianus*, Imperatoris *Juſtini* ex ſorore nepos, imperare cœpit anno Chriſti quingenteſimo vigeſimo ſeptimo. Fuit quidem optimus Imperator, doctus, ac liberalibus Diſciplinis apprime excultus; ſed *Theodoræ* conjugis, Eutychiana Hæreſi infectæ, peſſimis deluſus Conſiliis, multos in Eccleſia excitavit tumultus occaſione trium Capitulorum, quæ in quinta Synodo Generali proſcripta, graviſſimis contentionibus inter Epiſcopos inde enatis locum, & occaſionem dederunt. Imperavit *Juſtinianus* annis triginta octo, menſibus ſeptem, diebus tredecim, & mortuus eſt anno Chriſti quingenteſimo ſexageſimo quinto.

66. *Juſtinus Junior*, Imperatoris *Juſtiniani* nepos, ei in Imperio Orientis ſucceſſit anno Chriſti quingenteſimo ſexageſimo quinto. Fuit religioſiſſimus Imperator, manſuetus, Juſtitiæ perquam ſtudioſus, & publicæ tranquillitatis amator. Imperavit annis duodecim, & abiit e vivis anno Chriſti quingenteſimo ſeptuageſimo octavo.

67. *Tiberius Conſtantinus* ſucceſſit *Juſtino Juniori*, ſeu hujus nominis II. anno Chriſti quingenteſimo ſeptuageſimo octavo, tenuitque Imperium quatuor annis, hoc eſt, uſque ad annum quingenteſimum octuageſimum ſecundum, quo placide Conſtantinopoli vita functus eſt.

68. *Mauricius*, poſt mortem *Tiberii Conſtantini*, Soceri ſui, imperare cœpit anno Chriſti quingenteſimo octuageſimo ſecundo. Vitium avaritiæ, quo laborabat ille Imperator, in cauſa fuit, cur milites, qui ſtipendia non accipiebant, ab ipſo defecerint, & acclamaverint Orientis Imperatorem *Phocam*, qui *Mauricium* e ſolio dejectum trucidavit, poſtquam omnes ejus filios, ipſomet adſpectante, & hanc calamitatem miro pietatis exemplo patiente, per ſummam crudelitatem jugulari juſſiſſet. Imperavit *Mauricius* annos viginti, menſes tres, dies aliquot, & exeunte menſe Novembri anni ſexcenteſimi ſecundi Imperium ſimul & vitam perdidit.

69. *Phocas*, occiſo *Mauricio*, non tam Imperium gubernavit, quam per octo anns tyrannidem exercuit. Hunc Tyrannum in omnes libidines effuſum, *Choſroes*, Perſarum Rex bello ap-

pe-

Digitized by Google

petiit, & Meſopotamiam, Syriam, Palæſtinam, Phœniciam, Galatiam, & Paphlagoniam depopulatus eſt. Tandem, anno Chriſti ſexcenteſimo decimo facta conſpiratione, Imperator *Phocas* occiſus eſt. Ab hoc Imperatore *Bonifacius IV.* petiit & obtinuit Templum, quod Romæ appellabatur *Pantheon*, illudque, eliminata omni Idolorum ſpurcitie, in Eccleſiam *S. Mariæ* Virginis & omnium Sanctorum Martyrum convertit. Extat adhuc Romæ integrum illud Templum, quod, ob ædificii formam, dicitur *Sancta Maria Rotunda*.

70. *Heraclius* occiſo *Phoca*, Orientis Imperator fuit acclamatus anno Chriſti ſexcenteſimo decimo. Graſſanti Monothelitarum Hæreſi impenſe favit. A *Choſroe*, Perſarum Rege, ſæpe victus fuit, ſed tandem illius Victor, a *Syroe*, qui in Perſarum Regno ſucceſſit Patri ſuo *Choſroi*, recepit vivificum Sacræ Crucis Chriſti Domini Lignum, quod *Choſroes* Perſarum Rex, capta anno ſexcenteſimo decimo quarto Hieroſolyma, abſtulerat, ipſumque *Zachariam*, Patriarcham Hieroſolymitanum in captivitatem abduxerat. Imperavit *Heraclius* annos triginta, menſes quatuor, & dies ſex, obiitque anno Chriſti ſexcenteſimo quadrageſimo primo.

71. *Conſtantinus*, hujus nominis III. patri ſuo *Heraclio* Imperatori ſucceſſit anno Chriſti ſexcenteſimo quadrageſimo primo. Sed, poſtquam imperaſſet menſes quatuor, e vivis ſublatus eſt, veneno ei propinato a noverca *Martina* Auguſta.

72. *Heraclius* Junior, ſeu *Heracleonas*, filius *Heraclii* Imperatoris, & *Martinæ* Auguſtæ, ſublato Imperatore *Conſtantino* hujus nominis III. creatus eſt Imperator anno Chriſti ſexcenteſimo quadrageſimo primo. At Imperii ſui menſe ſexto a Senatu exauctoratus eſt, & una cum matre in exilium relegatus, cum hæc linguam, iſte naſum perdidiſſet.

73. *Conſtans* hujus nominis II. filius Imperatoris *Conſtantini* III. & *Gregoriæ*, amoto ab Imperio *Heraclio* Juniore, ſeu *Heracleona*, creatus fuit Imp. anno Chriſti ſexcenteſimo quadrageſimo primo. Catholicæ Fidei defenſorum acerrimus extitit inſectator, & ad propagandam Monothelitarum Hæreſim, cui ipſe addictiſſimus erat, funeſtum promulgavit Edictum, quod *Typus* appellatur. Peſſime Imperium adminiſtravit, ac tandem anno Imperii ſui vigeſimo ſeptimo, ſeu anno Chriſti ſexcenteſimo ſexageſimo octavo, Syracuſis in Sicilia cæſus eſt in balneo.

74. *Conſtantinus* hujus nominis IV. filius Imperatoris *Conſtantis* hujus nominis II. dictus a prolixa, quam geſtabat, barba, *Pogonatus*, Imperio, poſt obitum patris ſui *Conſtantis*, anno ſexcenteſimo ſexageſimo octavo potitus eſt. Catholicam Fidem adverſus Monothelitas egregie defendit, obiitque anno Chriſti ſexcenteſimo octuageſimo quinto Imperii ſui decimo ſeptimo.

75. *Juſtinianus* hujus nominis II. filius *Conſtantini Pogonati*, & *Anaſtaſiæ*, ſucceſſit Patri ſuo *Conſtantino Pogonato* anno Chriſti ſexcenteſimo octuageſimo quinto. Sed, cum Princeps crudelis eſſet, naſo mutilatus, ſolio dejectus in Cherſonem Urbem relegatus eſt anno Chriſti ſexcenteſimo nonageſimo quinto, Imperii vero ſui decimo.

76. *Leontius*, exulante *Juſtiniano* hujus nominis II. Imperium Orientis arripuit anno Chriſti ſexcenteſimo nonageſimo quinto, illudque per triennium tenuit, hoc eſt uſque ad annum Chriſti ſexcenteſimum nonageſimum octavum, quo anno in Dalmatiam, truncato naſo, ablegatus eſt.

77. *Tiberius Apſimarus*, amoto & in exilium pulſo *Leontio*, imperare cœpit anno Chriſti ſexcenteſimo nonageſimo octavo. Imperavit autem ſeptem annis, ideſt, uſque ad annum Chriſti ſeptingenteſimum quintum, quo anno *Juſtinianus* Imperator hujus nominis II. qui mutilatus naſo in urbem Cherſonam relegatus fuerat, ſe ſe Orientis Imperio reſtituit, & *Leontium*, atque *Tiberium Apſimarum*, qui tempore ejus exilii, Orientis Imperium invaſerant, interfecit; ipſe vero *Juſtinianus* hujus nominis II. poſtquam in Imperium anno Chriſti ſeptingenteſimo quinto fuiſſet reſtitutus, illud per ſex annos adminiſtravit, & occiſus eſt anno Chriſti ſeptingenteſimo undecimo. Hic Imperator *Juſtinianus*, hujus nominis II. qui etiam *Rhinometus*, quod naſo truncatus eſſet, cognominabatur, fuit ultimus e Senioris *Heraclii* Imperatoris familia, quæ cum ipſo omnino extincta eſt, poſtquam Sæculo integro in Oriente imperaſſet. *Heraclius* ſiquidem ſenior, ut videre eſt in iſta Tabula Chronologica, cœpit imperare in Oriente anno Chriſti ſexcenteſimo decimo, & *Juſtinianus* hujus nominis II. Imperator, qui fuit ultimus e familia *Heraclii Senioris* oriundus, Imperium ſimul & vitam perdidit anno Chriſti ſeptingenteſimo undecimo.

78. *Philippicus*, *Bardanis* filius, occiſo Imperatore *Juſtiniano* hujus nominis II. ſalutatus eſt Imperator anno Chriſti ſeptingenteſimo undecimo. Hæreticos Monothelitas fovit, & Orthodoxos atrociter perſecutus eſt. Anno ſecundo Imperii ſui, ſeu anno Chriſti ſeptingenteſimo decimo tertio, a conjuratis fuit excæcatus, dum ſub meridiem ſomno indulgeret, & in carcerem conjectus eſt in pervigilio Pentecoſtes ejuſdem anni.

79. *Anaſtaſius*, hujus nominis II. dictus antehac *Artemius*, ad Imperium evectus eſt in die Sacro Pentecoſtes anni ſeptingenteſimi decimi tertii, imperavit annis circiter duobus, & Imperii depoſitis Inſignibus, habitum Monaſticum induit anno Chriſti ſeptingenteſimo decimo quinto.

80. *Theodoſius* hujus nominis III. poſtquam *Anaſtaſius* II. Imperio ſeſe abdicaſſet, in ejus locum ſubſtitutus eſt. Erga Eccleſiam, Fidemque Catholicam fuit optime affectus, ſed uno tantum anno, cum uno aut altero menſe Imperio potitus eſt, cumque audiſſet, *Leonem*, dictum *Iſaurum*, fuiſſe ab exercitu Imperatorem Orientis ſalutatum, ſponte ceſſit Imperio, & cum ipſe, tum ejus filius, Clericorum albo adſcripti, reliquum vitæ tempus tranſegerunt.

81. *Leo* hujus nominis III. dictus *Iſauricus*, quod

Digitized by Google

quod in Iſauria ex ignobili familia natus eſſet, fuit acclamatus Imperator anno Chriſti ſeptingenteſimo decimo ſeptimo. Nihil intentatum reliquit, ut Sacras Imagines de medio tolleret, earumque cultum penitus aboleret, indeque dictus *Iconomachus*, & *Theomachus*. Imperium Orientis per ſpatium annorum viginti quatuor peſſime adminiſtravit, obiitque anno Chriſti 741.

82. *Conſtantinus* hujus nominis *V.* ſucceſſit Patri ſuo *Leoni III.* anno Chriſti ſeptingenteſimo quadrageſimo primo; dictus eſt *Copronymus*, a ſtercore, quo, dum baptizaretur, ſacrum fontem fœdavit. Fuit etiam appellatus *Caballinus* ab equino ſtercore, cujus odore & tactu vehementer delectabatur. Impietatem Patris ſuis *Leonis* ſuperavit *Conſtantinus Copronymus* Imperator, & in Sacras Imagines, Sanctorum Reliquias, & in omnes Viros Orthodoxos ſumma crudelitate ſæviit: anno tandem Chriſti ſeptingenteſimo ſeptuageſimo quinto miſeram efflavit animam, poſtquam ab obitu patris ſolus imperaſſet annos triginta quatuor, menſes duos, dies viginti ſex.

83. *Leo* hujus nominis IV. ſucceſſit patri ſuo *Copronymo* anno Chriſti ſeptingenteſimo ſeptuageſimo quinto, ejus impietatem imitatus eſt, & ad exterminandas omnes Sacras Imagines pſeudo-Synodum convocavit. Periit ſacrilegus ille Imperator anno ſeptingenteſimo octuageſimo poſtquam ab obitu patris ſui *Conſtantini Copronymi* ſolus imperaſſet annis quinque, exceptis diebus ſex.

84. *Irenes*, uxor *Leonis hujus nominis IV.* ejuſque filius *Conſtantinus* hujus nominis VI. annum ætatis ſuæ agens duodecimum, poſt mortem Imperatoris *Leonis IV.* habenas Imperii moderari cœperunt ann. Chriſti ſeptingenteſimo octuageſimo; ſed *Conſtantinus* hujus nominis VI. decennio poſt ſuſceptum a patre Imperium, *Irenem*, matrem ſuam, rerum adminiſtratione anno Chriſti ſeptingenteſimo nonageſimo privavit, ac ſolus per ſeptem annos, ideſt, uſque ad annum Chriſti ſeptingenteſimum nonageſimum ſeptimum, crudeliſſime regnavit. Qua de cauſa, jubente matre *Irene*, eodem anno excæcatus, paulo poſt præ dolore e vita migravit. Eo autem e vivis ſublato, *Irenes*, ejus mater, ſola Imperium adminiſtravit per quinque annos, hoc eſt, uſque ad annum octingenteſimum ſecundum, quo *Nicephorus* Patticius Conſtantinopolitanus eam in ordinem redegit, atque omnibus fortunis exutam in *Leſbum* relegavit, ubi, necdum vertente anno, diem ſupremum obiit.

85. *Nicephorus*, poſt dejectam Imperio *Irenem*, eamque in Lesbum Inſulam relegatam anno octingenteſimo ſecundo, invaſit Orientis Imperium, illudque peſſime adminiſtravit. Favit ſiquidem hæreticis Paulicianis, novis Manichæis. Chriſtianos pios crudeliter perſecutus eſt, in Epiſcopos, clericos ac Monachos ſæviit, & tributis inſolitis, atque tyrannicis exactionibus populum oppreſſit. Miſere periit in Bello Bulgarico, a *Crummo*, Bulgarorum Rege, interfectus anno octingenteſimo undecimo, poſtquam imperaſſet annos octo, menſes totidem, & dies viginti ſex.

86. *Michael Curopalates*, cognomento *Rangabe*, a Senatu, & exercitu Imperator ſalutatus anno Chriſti octingenteſimo undecimo, bellum geſſit cum Bulgaris, in quo a *Crummo*, Bulgarorum Rege victus, ſe, tanto ferendo oneri imparem, dignitate Imperiali ſponte abdicavit, & habitum Monaſticum induit anno Chriſti octingenteſimo decimo tertio, Imperii vero ſui anno ſecundo.

87. *Leo* hujus nominis V. dictus *Armenus*, poſt liberam *Curopalatis* abdicationem, coronatus eſt Imperator die X. Menſis Julii anni octingenteſimi decimi tertii. Fuit crudelis, impius, & Iconomachus, atque poſtquam imperaſſet annos ſeptem, menſes quinque, & dies quindecim, multis vulneribus in Eccleſia confoſſus interiit ipſo die natalitio Chriſti Domini anni octingenteſimi vigeſimi.

88. *Michael Balbus*, qui *Leoni Armeno* mortem machinatus fuerat, eo obtruncato, Orientis Imperator eſt acclamatus anno octingenteſimo vigeſimo. Prædeceſſorem ſuum, *Leonem Armenum*, malitia & impietate ſuperavit, Catholicos acriter inſectatus eſt, & Sacris imaginibus crudele bellum indixit. Obiit flagitioſiſſimus ille Imperator anno octingenteſimo vigeſimo nono, cum annos novem & totidem menſes Orientis Imperium tenuiſſet.

89. *Theophilus*, poſt obitum patris ſui *Michaelis Balbi*, Imperio potitus eſt anno Chriſti octingenteſimo vigeſimo nono. Iconoclaſtarum Hæreſim, quam a majoribus ſuis cum lacte ſuxerat, fovit, & Orthodoxis viris inſenſum ſe præbuit. Bello cum Saracenis parum feliciter geſto, in mœrorem incidit, inde in dyſenteriam, qua periit anno octingenteſimo quadrageſimo primo, poſtquam imperaſſet annos duodecim, menſes tres, & dies octodecim.

90. *Michael* hujus nominis III. ſucceſſit patri ſuo *Theophilo* an. Chriſti octingenteſimo quadrageſimo primo. Imperavit una cum matre ſua *Theodora*, religioſiſſima fœmina, annis quatuordecim, hoc eſt, uſque ad annum octingenteſimum quinquageſimum quintum, quo anno *Michael* Imperator, prava Avunculi *Bardæ*, nequiſſimi Viri, ſecutus conſilia, matrem ſuam *Theodoram* in exilium ablegavit; ipſe vero deliriis, ludis ac perpotationibus deditus, ſolus regnavit undecim annis, ideſt, uſque ad annum Chriſti octingenteſimum ſexageſimum ſeptimum, quo, dum edormiret crapulam, trucidatus eſt.

91. *Baſilius*, ſublato e vivis *Michaele*, Imperium obtinuit. Catholicam Religionem fovit, ſacratum Imaginum cultum promovit, & Saracenos variis præliis profligavit. Sub *Michaele*, Deceſſore ſuo, imperavit annum unum, & poſt obitum *Michaelis* ſolus per ſpatium novemdecim annorum Imperii habenas moderatus eſt, videlicet uſque ad annum octingenteſimum octuageſimum ſextum, quo e vivis ereptus eſt.

92. *Leo* hujus nominis VI. ſucceſſit patri ſuo

Ba-

Baſilio anno Chriſti octingenteſimo octuageſimo ſexto. Fuit Imperator pius, in adminiſtranda Republica ſolers, & ob eximiam, qua pollebat, eruditionem, *Sapiens*, ſeu *Philoſophus* cognominatus. Imperavit annos viginti quinque, menſes duos, & dies decem, vitamque protraxit ad annum uſque nongenteſimum undecimum, quo naturæ debitum ſolvit.

93. *Alexander* ſucceſſit fratri ſuo *Leoni* hujus nominis VI. anno nongenteſimo undecimo. Princeps fuit crapulæ, luxui, & libidini deditus, cumque die 6. menſis Junii anni nongenteſimi duodecimi vino madidus, opipareque pranſus, ludo pilæ corpus ſuum violenter nimis exercuiſſet, rupta vena, multoque e naribus & pudendis effuſo ſanguine, expiravit anno ſecundo ineunte Imperii ſui.

94. *Conſtantinus* hujus nominis VII. nepos *Alexandri*, & filius *Leonis*, hujus nominis VI. dictus *Porphyrogenita*, mortuo patruo ſuo *Alexandro* ſucceſſit anno nongenteſimo duodecimo, imperavitque ſub tutela matris ſuæ *Zoes*, & *Nicolai Myſtici*, Patriarchæ Conſtantinopolitani, annis ſeptem, ad annum videlicet nongenteſimum decimum nonum, quo anno *Conſtantinus* ſibi Collegam Imperii adſcivit *Romanum Lacapenum*, qui ſtatim ac fuit coronatus Imperator, & ſumma rerum cum *Conſtantino* potitus, ſic pro ſuo nutu, & arbitrio Imperium adminiſtravit, ut *Conſtantinus* non amplius Imperator videretur. Verum, anno nongenteſimo quadrageſimo quarto *Romano Lacapeno* Inſignibus Imperii exuto a proprio filio ſuo *Stephano*, ſolus Imperium moderari cœpit *Conſtantinus*, illudque, poſt expulſionem *Romani Lacapeni*, tenuit per annos quindecim, & obiit die 2. menſis Novembris anni nongenteſimi quinquageſimi noni, non ſine ſuſpicione veneni, ſibi a *Romano*, filio ſuo, propinati. Imperavit poſt mortem patrui ſui *Alexandri*, ſub tutela matris, annis ſeptem, *cum Romano Lacapeno* annis viginti ſex, & tandem ſolus annis quindecim. Fuit Princeps libidini quidem, & crapulæ deditus, ſed ſcientiarum & liberalium Diſciplinarum egregius cultor, ac magnificus inſtaurator.

95. *Romanus Junior* ſucceſſit patri ſuo *Conſtantino* anno nongenteſimo quinquageſimo nono, qui crapulæ, & libidini cum eſſet dedititiſſimus, exhauſtis corporis viribus extinctus eſt anno nongenteſimo ſexageſimo tertio, poſtquam imperaſſet annos tres, menſes quatuor, dies quinque.

96. *Nicephorus Phocas*, audita morte *Romani Junioris*, a Copiis Orientalibus acclamatus eſt Imperator anno Chriſti nongenteſimo ſexageſimo tertio. Princeps fuit militari ſcientia ſolertiſſimus, ſed avaritiæ ſupra modum addictus. Periit inſidiis, quas *Theophano*, ejus conjux, & *Joannes Tzimiſces* ei in Palatio ſtruxerunt, necemque intulerunt die XI. menſis Decembris anni nongenteſimi ſexageſimi noni, cum imperaſſet annos ſex, & totidem menſes.

97. *Joannes Tzimiſces*, poſt necem *Nicephoro Phocæ* illatam, corona Imperiali inſignitus eſt, fauſtis eum vocibus proſequente omni cum militari, tum populi, civiumque multitudine anno nongenteſimo ſexageſimo nono. Princeps fuit optimus. Liberalitate in pauperes, & eximia erga Virginem Deiparam pietate fuit inſignis. Veneno dato a *Baſilio* Cubiculario ſuo, e vivis ſublatus eſt die V. menſis Januarii anni nongenteſimi ſeptuageſimi ſexti.

98. *Baſilius* hujus nominis II. & *Conſtantinus* hujus nominis VIII. filii *Romani Junioris*, quondam Imperatoris, occiſo *Joanne Tzimiſce*, imperiale ſolium conſcenderunt anno nongenteſimo ſeptuageſimo ſexto. *Baſilius*, Princeps avaritiæ ſordidiſſimæ, & corrogandis undique opibus avidiſſime inhians, obiit anno Chriſti milleſimo vigeſimo quinto, poſtquam imperaſſet annis quinquaginta. *Conſtantinus* vero hujus nominis VIII. qui una cum *Baſilio*, fratre ſuo, imperare cœperat anno nongenteſimo ſeptuageſimo ſexto, poſt obitum fratris ſui *Baſilii* ſolus per triennium imperavit, atque e vita migravit anno milleſimo vigeſimo octavo. Princeps fuit vino, veneri, aleæ, ac Mimis deditus, molliſſimoque præditus animo, in omnes delicias ac voluptates diffluente.

99. *Romanus Argyrus*, qui *Zoen*, filiam Imperatoris *Conſtantini* hujus nominis VIII. matrimonio ſibi copulaverat, poſt mortem ejuſdem *Conſtantini* ſalutatus eſt Imperaror anno Chriſti milleſimo vigeſimo octavo. Fuit Princeps eruditus, ſed avaritiæ vitio laboravit. Imperavit ſex circiter annis, & anno milleſimo trigeſimo quarto veneno ſublatus eſt a propria ſua conjuge *Zoe*, quæ obſcenis amoribus dedita, ut ſecurius frui poſſet impudicis amplexibus amaſii ſui *Michaelis Paphlagonis*, unius Cubicularii Imperialis Miniſtri, quem deperibat, & adulterii conſuetudine ipſi devincta erat, maritum ſuum Imperatorem *Romanum Argyrum* veneno peremit.

100. *Michael Paphlago*, poſt initum cum *Zoe*, Imperatoris *Romani Argyri* conjuge, matrimonium, dictus eſt Imperator anno milleſimo trigeſimo quarto. Fuit Princeps modeſtus, & multis virtutibus exornatus. Sed cum infirma valetudine uteretur, & epiletico morbo laboraret, in Monaſterium ſe ſe recepit, poſtquam imperaſſet annos ſeptem, menſes octo, & in eo paulo poſt pie obiit, anno milleſimo quadrageſimo primo.

101. *Michael Calaphatas* ſucceſſit *Michaeli Paphlagoni* avunculo ſuo, anno Chriſti milleſimo quadrageſimo primo. Sed cum eſſet Princeps vafri, & ancipitis ingenii, animi ingrati, & ad quævis facinora proclivis, facta populi coitione, ab Imperio amotus eſt anno milleſimo quadrageſimo ſecundo.

102. *Conſtantinus*, hujus nominis IX. dictus *Monomachus*, a *Zoe*, Imperatoris *Romani Argyri* vidua, Imperio reſtituta, ad conjugium ſuum, & Imperium invitatus, ſumma rerum potitus eſt anno milleſimo quadrageſimo primo. Imperavit annis duodecim, & finem vivendi fecit anno milleſimo quinquageſimo quarto.

103. *Theodora*, Soror *Zoes*, a Senatu, populoque Conſtantinopolitano dicta eſt *Auguſta*, ann. milleſimo quinquageſimo quarto, quæ Imperium ſumma pace, & tranquillitate uno tantum anno adminiſtravit, & obiit anno milleſimo quinquageſimo quinto.

104. *Michael*, cognomento *Stratioticus*, ſeu *Stratonicus*, a *Theodora* Auguſta, paulo antequam moreretur, conſors Imperii factus, ea mortua, clavum Imperii regere cœpit anno milleſimo quinquageſimo quinto, ſed cum ob ætatem penitus decrepitam, & rerum imperitiam, populo eſſet exoſus, Imperio ceſſit anno milleſimo quinquageſimo ſexto.

105. *Iſaacius Comnenus*, poſt abdicationem *Michaelis Stratonici*, ad Imperium fuit evectus anno milleſimo quinquageſimo ſexto. Princeps fuit acris ingenii, manu ſtrenuus, miræ caſtitatis, & erga viros litteratos optime affectus, quamvis ipſe Litteris non eſſet excultus. Biennio ac tribus menſibus Imperii exactis, morbo correptus, in Studienſe Monaſterium ſe ſe recepit anno milleſimo quinquageſimo nono, ubi pietatis, & humilitatis exercitiis deditus ad Deum migravit.

106. *Conſtantinus*, hujus nominis X. cognomento *Ducas*, quem *Iſaacius Comnenus*, antequam renunciaret Imperio, ſuum ſucceſſorem deſignaverat, in ejus locum ſuffectus eſt anno milleſimo quinquageſimo nono. Litteris impenſe addictus fuit, ſed rem militarem negligens, locum dedit Barbaris ac Scythis debilitandi Imperii vires. Obiit *Conſtantinus Ducas* anno milleſimo ſexageſimo ſeptimo, poſtquam filios ſuos *Conſtantinum*, *Andronicum*, & Michaelem Cæſares declaraſſet.

107. *Romanus Diogenes*, cui *Eudocia*, uxor *Conſtantini Ducæ* Imperatoris, nupſit, contra juramentum, quo ante mortem prioris mariti ſe ſe obſtrinxerat, ad ſecundas nuptias non convolandi, Imperium adeptus eſt. Princeps fuit fortis ac bellicoſus, ſed a Turcis in prælio captus Orientis Imperio abdicatus eſt, dumque poſtea liber a Turcis dimiſſus Conſtantinopolim, ut ablatam recuperaret dignitatem, properaret, excæcatus eſt juſſu filiorum *Conſtantini Ducæ* Imperatoris, & in inſulam *Prote* relegatus, ubi obiit anno milleſimo ſeptuageſimo primo, cum regnaſſet annos tres, & menſes octo.

108. *Michael*, filius *Conſtantini Ducæ* Imperatoris, ſucceſſit *Romano Diogeni* anno milleſimo ſeptuageſimo primo, ſed cum regendis Imperii habenis impar eſſet, abdicatus eſt anno milleſimo ſeptuageſimo octavo, & ad Studii Monaſterium, ut vitam Monaſticam profiteretur, tranſmiſſus fuit, poſtquam imperaſſet annos ſex, & totidem menſes.

109. *Nicephorus Botoniates* abdicato Imperio *Michaeli Ducæ* ſubſtitutus eſt an. milleſimo ſeptuageſimo octavo; ſed cum, ob ingraveſcentem ætatem, & inſitam mollitiem, in contemptum ſuorum veniſſet, ab *Iſaacio*, & *Alexio* Comnenis ſolio deturbatus eſt, & in Monachum detonſus anno milleſimo octogeſimo primo, Imperii ſui anno tertio.

110. *Alexius Comnenus*, poſtquam e ſolio Imperiali dejectus fuit *Nicephorus Botoniates*, acclamatus eſt Orientis Imperator an. milleſimo octogeſimo primo. Gallis cruce ſignatis ad Bellum Sacrum, Duce *Godefrido Bullionio*, properantibus, haud parum nocuit. Imperavit annos triginta ſeptem, menſes quatuor, & aliquot dies, obiitque anno milleſimo centeſimo decimo octavo.

111. *Joannes Comnenus*, dictus *Calojoannes*, poſt mortem patris ſui, *Alexii Comneni*, Imperium ſolus adminiſtrare cœpit anno milleſimo centeſimo decimo octavo. Eccleſiam Latinam cum Græca conciliare in votis maxime habuit, ſed hanc concordiam perficere haud potuit. Modeſtia, frugalitate, morum probitate, & eximia in Virginem Deiparam pietate inſignis fuit, atque poſtquam imperaſſet annos viginti quatuor, menſes ſeptem, obiit anno milleſimo centeſimo quadrageſimo tertio.

112. *Manuel Comnenus* ſucceſſit in imperio Orientis patri ſuo *Joanni Comneno* anno milleſimo centeſimo quadrageſimo tertio. Imperavit annos triginta ſeptem, menſes quinque, dies viginti tres, obiitque anno milleſimo centeſimo octogeſimo, cum paulo ante Monachi habitum induiſſet, & *Matthæi* nomine donatus fuiſſet.

113. *Alexius Comnenus*, annorum duodecim puer, patri ſuo *Manueli Comneno* in Orientis Imperium ſucceſſit, eique in Tutorem *Andronicus*, ejus Patruelis, datus eſt, qui *Alexium Comnenum* Imperatorem, annum ætatis ſuæ decimum quintum, Imperii vero ſui tertium agentem, per ſummam crudelitatem trucidari juſſit anno milleſimo centeſimo octogeſimo tertio.

114. *Andronicus*, Imperatoris *Alexii Comneni*, aliorumque cædibus infamis, Orientis Imperium uſurpavit an. milleſimo centeſimo octogeſimo tertio, illudque fœdiſſimis voluptatibus deditus per biennium tyrannica & crudeli dominatione tenuit. Tandem furente plebe captus, multiſque tormentorum, & ignominiarum generibus cruciatus, miſere periit anno Chriſti milleſimo centeſimo octogeſimo quinto.

115. *Iſaacius Angelus*, occiſo *Andronico*, ſalutatus eſt Orientis Imperator an. milleſimo centeſimo octogeſimo quinto, ſed poſtquam imperaſſet annis decem, oculis & Imperio privatus eſt a fratre ſuo *Alexio Angelo*, & in carcerem conjectus anno milleſimo centeſimo nonageſimo quinto.

116. *Alexius Angelus* fratris ſui *Iſaaci Angeli*, quem e ſolio deturbatum in carcerem detruſerat, invaſit Imperium an. milleſimo centeſimo nonageſimo quinto. Fuit Princeps voluptatibus deditiſſimus, & ad avaritiam pronus, cumque Imperium per annos octo, menſes tres, & dies octo tenuiſſet, a nepote ſuo *Alexio* filio fratris ſui *Iſaaci Angeli*, e ſolio dejectus eſt anno milleſimo ducenteſimo tertio.

117. *Alexius Junior*, filius *Iſaaci Angeli*, pulſo patruo ſuo *Alexio Angelo*, Orientis Imperium obtinuit anno milleſimo ducenteſimo tertio, ſibique patrem ſuum *Iſaacium Angelum*, quem *Alexius* ſenior excæcatum in carcerem conjecerat, Collegam fecit, & Imperii gubernaculis rurſus ad-

mo-

Digitized by Google

movit. Sed anno ſequenti, ſeu milleſimo ducenteſimo quarto ambo Imperium ſimul, & vitam amiſerunt.

118. *Alexius Ducas*, ob conjuncta & imminentia ſupercilia, *Murtzulphus* cognominatus, capeſſendi Imperii imponenti cupiditate flagrans junioris *Alexii* Imperatoris, quem bis in carcere veneno fruſtra tentaverat, propriis manibus fauces laqueo fregit, & Imperium occupavit anno milleſimo ducenteſimo quarto. Sed ſceleſtus ille Tyrannus Imperiali dignitate, quam ſibi injuſte, & crudeliter arrogaverat, eodem anno exutus, & extremo ſupplicio affectus eſt a Latinis, qui cum Venetis confœderati Urbem Conſtantinopolim ceperunt, & Orientali Imperio armis potiti, ei Imperatores Latinos præfecerunt, quorum ſeriem infra deſcripturus ſum. Hic autem continuabo ſeriem Imperatorum, quos Græci in Oriente ſibi delegerunt, etiamſi Franci cum Venetis fœderati Latinos Imperatores Orientis creaverint ab anno milleſimo ducenteſimo quarto, quo capta Conſtantinopoli, Orientis Imperium tenuerunt per ſpatium quinquaginta ſeptem annorum, hoc eſt uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum primum, quo *Michael Palæologus*, Græcorum Imperator, Latinos Regia Urbe Conſtantinopoli ejecit, & Orientale Imperium, ipſis ereptum, ad Græcos revocavit.

119. *Theodorus Laſcaris*, poſt captam a Francis cum Venetis fœderatis Urbem Conſtantinopolim anno milleſimo ducenteſimo quarto, Imperator a Græcis creatus, ſedem Niceæ in Bithynia habuit, imperavit octodecim annis, & obiit an. Chriſti milleſimo ducenteſimo vigeſimo ſecundo.

120. *Joannes Ducas*, cognomento *Vatacius*, & gener *Theodori Laſcaris*, poſt ejus obitum, Græcorum ſuſcepit Imperium, illud tenuit per annos triginta tres, & ex hac vita diſceſſit anno milleſimo ducenteſimo quinquageſimo quinto.

121. *Theodorus Laſcaris* Junior, ſic ab avo materno *Theodoro Laſcari* Imperatore appellatus, quamvis eſſet *Joannis Ducæ* Imperatoris filius, poſt obitum patris ſui a Græcis Imperator eſt acclamatus. Sed anno quarto Imperii ſui gravi morbo correptus, Monachi habitum induit, vitamque clauſit anno milleſimo ducenteſimo quinquageſimo nono.

122. *Joannes*, filius *Theodori Laſcaris Junioris*, ſucceſſit patri ſuo annos duntaxat octo natus, cumque adminiſtrando Imperio adhuc impar eſſet, traditus eſt tutelæ *Michaelis Palæologi*, qui igniti crepitaculi objectu eum excæcavit anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo.

123. *Michael Palæologus*, poſtquam *Joannem*, Græcorum Imperatorem, pupillum ſuum, igniti crepitaculi objectu excæcaſſet, Urbem Conſtantinopolim anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo cepit; inde omnes Latinos expulit, totumque Orientis Imperium, a Latinis, qui illud occupaverant, ablatum, Græcorum dominio denuo addixit. Unionem Eccleſiæ Græcæ cum Latina ſtudioſe promovit; & ad optatum exitum perduxit in Concilio ſecundo Generali Lugdunenſi anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo quarto ſub *Gregorio X.* Pontifice Maximo celebrato. Imperavit annis viginti duobus, & exceſſit e vivis anno milleſimo ducenteſimo octogeſimo ſecundo.

124. *Andronicus* patri ſuo *Michaeli Palæologo* anno milleſimo ducenteſimo octogeſimo ſecundo ſucceſſit. Ab unione Eccleſiæ Græcæ cum Latina vehementer abhorruit, cumque imperaſſet annos quadraginta quinque, ab *Andronico* Juniore, nepote ſuo, quem Imperii hæredem deſignaverat, e ſolio Imperiali dejectus eſt, & in carcerem conjectus anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo ſeptimo.

125. *Andronicus Junior*, poſt deturbatum e ſolio Imperiali Avum ſuum *Andronicum ſeniorem*, ſumma rerum in Oriente potitus eſt anno Chriſti milleſimo tercenteſimo vigeſimo ſeptimo. Sub hoc Imperatore Orientis tentata eſt unio Eccleſiæ Græcæ cum Latina, ad quam *Andronicus* Imperator ſe propenſum exhibebat. Sed illi ad hanc promovendam unionem conatus exitu caruerunt. Imperavit *Andronicus Junior* ab anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo ſeptimo uſque ad annum milleſimum tercenteſimum quadrageſimum primum, quo mortuus eſt die 25. menſis Junii.

126. *Joannes Palæologus* ſucceſſit patri ſuo *Andronico Juniori* anno milleſimo tercenteſimo quadrageſimo primo, ſed cum novennis duntaxat eſſet, ac ſubinde adminiſtrando Imperio adhuc impar, ejus tutelam, Imperiique regendi curam ſuſcepit *Joannes Cantacuzenus*, qui tamen anno milleſimo tercenteſimo quadrageſimo ſeptimo Imperium invaſit, & una cum *Joanne Palæologo* imperavit uſque ad annum milleſimum tercenteſimum quinquageſimum quintum, quo anno *Joannes Cantacuzenus*, rerum humanarum pertæſus, purpuram ac ſceptrum depoſuit, & habitum Monaſticum induit; *Joannes vero Palæologus* imperavit, ab obitu patris ſui *Andronici Junioris*, annis circiter quinquaginta, hoc eſt, ab anno Chriſti milleſimo tercenteſimo quadrageſimo primo, uſque ad annum milleſimum tercenteſimum nonageſimum primum, quo ex hac vita migravit.

127. *Manuel Palæologus*, filius natu minor *Joannis Palæologi* Imperatoris, patri ſuo in Imperio Orientis ſucceſſit anno milleſimo tercenteſimo nonageſimo primo. Imperavit annis circiter triginta quatuor, & obiit anno Chriſti milleſimo quadringenteſimo vigeſimo quinto.

128. *Joannes Palæologus* ſucceſſit patri ſuo *Manueli Palæologo* anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo quinto. Omnem curam, operam, & induſtriam poſuit ad promovendam Eccleſiæ Græcæ cum Latina unionem, ut inde a Principibus Chriſtianis facilius eliceret auxilium, ad tutandos contra Turcarum vires jam nutantis in Oriente Græcorum Imperii fines. Ea de cauſa interfuit Generali Concilio Florentino anno milleſimo quadringenteſimo trigeſimo nono habito, in quo utriuſque Eccleſiæ, Græcæ & Latinæ, facta eſt concordia. Imperavit *Joannes Palæologus* an-

Digitized by Google

nis viginti quatuor, & obiit anno milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo nono.

129. *Conſtantinus* hujus nominis XI. *Palæologus*, filius Imperatoris *Joannis Palæologi*, patrem ſuum in Imperio Orientis excepit anno milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo nono. Fuit Princeps magni animi, bellica fortitudine inſignis, & multis victoriis de Turcis reportatis clariſſimus. In eo tamen, ita permittente Deo, defecit, planeque corruit Chriſtianorum, ſeu Græcorum in Oriente Imperium. Anno ſiquidem milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio *Mahometes* hujus nominis II. Turcarum Imperator, Conſtantinopolim validiſſima obſidione vallavit, eam poſt quinquaginta quatuor dies oppreſſit, cepit, invaſit, & promiſcue in omnes crudelem carnificinam exercuit, dumque Imperator *Conſtantinus Palæologus*, capta Urbe, acriter pugnaret, fugientium civium impetu proſtratus, conculcatus, & obtritus fuit. Sic Chriſtianorum Orientis Imperium, quod a *Conſtantino Magno* Imperatore exordium habuerat, everſum plane ac extinctum fuit ſub *Conſtatino* hujus nominis XI. Cum autem Chriſtianorum in Oriente Imperium a *Conſtantino Magno* fuerit inſtitutum anno Chriſti tercenteſimo trigeſimo, & ſub *Conſtantino* hujus nominis XI. fuerit deletum anno Chriſti milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio, palam ſequitur, Chriſtianorum in Oriente Imperium duraſſe per mille centum & viginti tres annos. Porro, everſo ſemel a Turcis Chriſtianorum in Oriente Imperio anno 1453. ſupremum in Oriente dominium Turcarum Imperatores invaſerunt, eoque etiamnum potiuntur, quorum ſubinde neceſſe eſt ut continuam hic ſucceſſionem exhibeamus, incipiendo ab *Ottomano*, a quo toti Turcarum in Oriente Imperio *Ottomani* nomen derivatum eſt.

S U C C E S S I O

Turcarum Imperatorum,

Qui in Oriente imperarunt, incipiendo ab Ottomano, *a quo toti Turcarum in Oriente Imperio nomen* Ottomani *inditum eſt, uſque ad* Achmetem *hujus nominis III. nunc imperantem.*

1. OTtomanus magni Turcarum in Oriente Imperii exeunte ſæculo decimo tertio, ſeu anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo octavo, fundamenta jecit. Sedem Imperii, quod ab ipſo *Ottomanum* dictum eſt, conſtituit Pruſæ, quæ eſt Urbs in Myſia opibus florens. Imperavit annis circiter viginti octo, hoc eſt, ab anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo octavo, quo ſuum auſpicatus eſt Imperium, uſque ad annum milleſimum tercenteſimum vigeſimum ſextum, quo e vita exceſſit.

2. *Urchanes*, filius *Ottomani*, patri ſuo ſucceſſit anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo ſexto, Imperii Ottomani fines longe lateque protendit; cumque imperaſſet annos triginta duos, obiit anno Chriſti milleſimo tercenteſimo quinquageſimo ſeptimo,

3. *Amurathes*, filius *Urchanis*, ſucceſſit patri ſuo anno Chriſti milleſimo tercenteſimo quinquageſimo ſeptimo. Muſulmanicæ ſuperſtitioni fuit addictiſſimus, & in Bellis gerendis arridentem ſibi ſemper fortunam expertus, imperavit annis triginta duobus, & diem ſupremum obiit anno milleſimo tercenteſimo nonageſimo.

4. *Bajazethes*, filius *Amurathis*, patrem in Imperio Ottomano excepit anno milleſimo tercenteſimo nonageſimo. Armorum terrorem ubique intulit; Græcorum Imperium miſerum in modum dilaceravit, & Imperium Ottomanum latiſſime propagavit. Sed *Bajazethem*, Turcarum Imperatorem, tot victoriis, & ſecundis rebus elatum, domuit *Tamerlanes*, Tartarorum Rex, qui in Aſiam cum ingenti exercitu irruptionem faciens, *Bajazethem* vicit, cepit, caveaque ferrea incluſit, & feræ inſtar, ad ludibrium circumduxit. Quam ignominiam omnium maximam cum ferre non poſſet *Bajazethes*, vir poſt homines natos ſuperbiſſimus ac ferociſſimus, mortem ſibi conſcivit, caput ſuum allidendo ad caveam ferream, qua tenebatur incluſus. Periit autem *Bajazethes*, Turcarum Imperator, anno milleſimo quadringenteſimo tertio, poſtquam annos quatuordecim imperaſſet. Sublato e vivis *Bajazethe*, Turcarum Imperatore, quinque ſuperſtites filii, quos reliquit, per duodecim annos mutuam in cædem armati de Imperio patris acerrime diſceptarunt. Quod quidem ut clarius intelligas, obſervare debes, *Bajazethem*, Turcarum Imperatorem, ſeptem ſuſcepiſſe filios, *Ertogrulem*, *Solimanum*, *Muſtapham*, *Iſam*, *Muſam*, *Mahometem*, & *Caſſimem*. Horum major, ſeu *Ertogrules*, exceſſit e vivis antequam ejus pater *Bajazethes* prælium cum *Tamerlane*, Tartarorum Rege, iniiſſet. *Muſtapha*, filius itidem *Bajazethis*, in prælio fuit occiſus. *Muſa*, filius quoque *Bajazethis*, una cum patre captus eſt in prælio. Superſtites igitur fuerunt, poſt obitum *Bajazethis*, quinque ejus filii, nimirum *Solimanus*, *Iſa*, *Muſa*, *Mahometes* & *Caſſimes*, qui ab obitu patris per quatuordecim annos armis decertantes, intricatam plane reddiderunt ſucceſſionem Turcarum Imperatorum. *Joannes Leunclavius* in ſua *Hiſtoria Muſulmana* exiſtimat, *Iſam*, *Solimanum*, & *Muſam*, majores *Bajazethis* filios reponi non debere inter legitimos Turcarum Imperatores, ac ſubinde ab obitu *Bajazethis*, Turcarum Imperatoris, ideſt, ab anno Chriſti milleſimo quadringenteſimo tertio fuiſſe in Turcico Imperio Anarchiam, ſeu Interregnum per duodecim annos, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum quadringenteſimum decimum quintum, quo anno *Mahometes* hujus nominis 1. filius *Bajazethis*, Turcico Imperio potitus eſt. Verum, cum alii Scriptores, quorum ſententia nunc magis probatur, *Iſam*, *Solimanum*, & *Muſam*, majores *Bajazethis* filios, inter legitimos Turcarum Imperatores admittant, ſic eorum ſucceſſio ordinari debet.

5. *Iſa*, filius *Bajazethis*, primus poſt obitum patris ſui, Imperatorem ſe fecit anno milleſimo

qua-

Digitized by Google

quadringenteſimo tertio, ſed multis a fratre ſuo *Mahomete* ſtragibus obtritus uno tantum anno imperavit.

6. *Solimanus* hujus nominis I. filius *Bajazethis* ſecundogenitus, paternum Thronum conſcendit anno milleſimo quadringenteſimo quarto, & a fratre ſuo *Mahomete* laqueo ſublatus eſt anno milleſimo quadringenteſimo duodecimo, poſtquam annis octo ſolium poſſediſſet.

7. *Muſa*, filius *Bajazethis*, ſublato fratre ſuo *Solimano* hujus nominis I. Imperatoris inſignia ſuſcepit anno milleſimo quadringenteſimo duodecimo, ſed a fratre ſuo *Mahomete* profligatus, cum fuga ſibi conſuleret, in foveam proruens, & ab inſequentibus captus, infeliciter ſtrangulatus eſt anno milleſimo quadringenteſimo decimo quinto, cum tribus annis imperaſſet.

8. *Mahometes* hujus nominis I. filius *Bajazethis*, Turcicum Imperium moderari cœpit anno milleſimo quadringenteſimo decimo quinto, ſedemque Imperii ſui Pruſa Bithyniæ, ubi Majores ejus illam habuerant, tranſtulit Adrianopolim, nobilem Thraciæ civitatem, recuperavitque in Aſia omnia, quæ *Tamerlanes*, Tartarorum Rex, *Bajazethi*, ejus patri, ademerat. Imperavit *Mahometes*, hujus nominis I. annis octo, & obiit anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo ſecundo.

9. *Amurathes* hujus nominis II. ſucceſſit patri ſuo *Mahometi Primo* anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo ſecundo. Chriſtianis maximam intulit cladem, cumque imperaſſet annis viginti novem, extremum diem clauſit anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo primo.

10. *Mahometes* hujus nominis II. in locum patris ſui *Amurathis* II. ſuffectus eſt anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo primo. Urbem Conſtantinopolim, devicto *Conſtantino Palæologo*, ultimo Græcorum Imperatore, cepit anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio. Duo Chriſtianorum evertit Imperia, Conſtantinopolitanum videlicet, & Trapezuntinum; Regna duodecim, & urbes ſupra ducentas expugnavit, cumque imperaſſet annis triginta, deſiit eſſe in vivis anno milleſimo quadringenteſimo octuageſimo primo.

11. *Bajazethes* hujus nominis II. patri ſuo *Mahometi Secundo* ſucceſſit anno milleſimo quadringenteſimo octogeſimo primo, qui poſtquam imperaſſet annos triginta & unum, coactus eſt anno milleſimo quingenteſimo duodecimo Imperium abdicare, conſpirante adverſus ipſum proprio filio *Selimo*, natu minore, quo etiam jubente, eodem anno veneno ſublatus eſt.

12. *Selimus* hujus nominis I. per parricidiale ſcelus, quo patrem ſuum Imperatorem *Bajazethem* II. germanos fratres, ac plurimos Proceres necari juſſit, Turcicum Imperium adeptus eſt. Celebre quondam in Ægypto Mamalucorum Imperium extinxit, totamque Ægyptum, Arabiam, Palæſtinam, ac Syriam Turcici Imperii appendicem fecit. Imperavit annis octo; & migravit e vita anno milleſimo quingenteſimo vigeſimo.

13. *Solimanus* hujus nominis II. filius *Selimi* I. poſt mortem patris ſalutatus eſt Imperator anno milleſimo quingenteſimo vigeſimo. Multis cladibus Chriſtianos attrivit, Albam Græcam ſeu Belgradum, Rhodum Inſulam, Budam, Albam Regiam, Strigonium, & Tunetum occupavit, ac tandem in obſidione *Sigethi*, firmiſſimi totius Pannoniæ oppidi, apoplexia correptus, e vivis ſublatus eſt anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, poſtquam imperaſſet annis quadraginta ſex.

14. *Selimus* hujus nominis II. filius Imperatoris *Solimani*, ſucceſſit patri ſuo anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto. Cyprum Inſulam in ſuam poteſtatem redegit. Sed ejus numeroſa maritima Claſſis ad Naupactum, ſeu Lepantum in ſinu Corinthiaco, a Chriſtianis, divina ope fretis, ſub Pontificatu S. *Pii* V. fuſa, diſſipata, ac penitus profligata eſt die 7. menſis Octobris anni milleſimi quingenteſimi ſeptuageſimi primi. Imperavit *Selimus* II. annis octo, & ſubita apoplexia, e vivis raptus eſt anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto.

15. *Amurathes*, hujus nominis III. in locum Imperatoris patris ſui *Selimi* II. ſubſtitutus eſt anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto. Gulæ ac veneri deditus fuit, ſed a fundendo ſanguine alienus, & ad indulgentiam, quam ad ſeveritatem pronior. Mortuus eſt anno milleſimo quingenteſimo nonageſimo quinto, Imperii vero ſui anno ineunte vigeſimo primo.

16. *Mahometes* hujus nominis III. filius natu major *Amurathis* III. patri demortuo ſucceſſit anno milleſimo quingenteſimo nonageſimo quinto. Multis cladibus a Chriſtianis affectus eſt, cumque iners ac inglorius imperaſſet annis novem abiit e vivis anno 1603.

17. *Achmetes* hujus nominis I. & filius *Mahometis* III. poſt mortem patris ſalutatus eſt Turcarum Imperator. Sed paternæ ignaviæ hæres, nihil plane laude dignum geſſit, cumque imperaſſet annis quatuordecim, obiit anno milleſimo ſexcenteſimo decimo ſeptimo.

18. *Muſtapha*, frater Imperatoris *Achmetis* hujus nominis I. poſt illius obitum in Throno fuit collocatus anno milleſimo ſexcenteſimo decimo ſeptimo, ſed cum eſſet homo vecors, & in quoſcumque crudeliter ſæviret, eodem anno, poſt duos Imperii menſes, e ſolio deturbatus in cuſtodia reclusus eſt.

19. *Oſmannus*, filius *Achmetis* hujus nominis I. poſt depoſitionem patrui ſui *Muſtaphæ*, acclamatus eſt Imperator anno milleſimo ſexcenteſimo decimo ſeptimo. Sed cum in Bello, quod adverſus Polonos, juvenili ardore abreptus, aggreſſus eſt, magna cum ſui exercitus jactura, ignominiaque repulſus ac cæſus fuiſſet, e ſolio dejectus eſt, & ad illud denuo *Muſtapha*, ejus patruus, tenebricoſa eductus cuſtodia, provectus fuit, qui Imperatorem *Oſmannum*, nepotem ſuum, annum agentem ætatis ſuæ decimum octavum, Imperii vero quintum, ſtrangulari juſſit anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo ſecundo. At *Muſtapha* ſequenti anno, ſeu milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo tertio, ob imbecille ingenium quo ad Turcici Imperii adminiſtrationem prorſus ineptus erat,

itetum Imperii Inſignibus exutus, in cuſtodiam retractus eſt.

20. *Amurathes* hujus nominis IV. frater *Oſmanni*, & filius *Achmetis* hujus nominis I. Imperio potitus eſt anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo tertio. Vino & libidini deditus fuit, cumque imperaſſet annis ſeptemdecim, mortuus eſt anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo.

21. *Ibrainus* ſuffectus eſt in locum demortui ſui fratris *Amurathis* IV. anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo. Quatuor filios habuit *Ibrainus* Turcarum Imperator, *Oſmannum* videlicet primogenitum, *Mahometem*, *Solimanum* & *Achmetem*. Sed *Oſmannus*, filius Imperatoris *Ibraini* Primogenitus, dum *Medinam* ac ſepulcrum *Mahometis* cum matre Sultana *Baſſea* in navi, magnificentiſſimo apparatu inſtructa, religionis ergo, adiret, ab Equitibus Melitenſibus captus, Fidem Catholicam amplexus eſt, & Ordini FF. Prædicatorum nomen dedit, dictus *Dominicus Ottomanus*. Hanc filii ſui primogeniti captivitatem exterminio Chriſtianorum ulciſci voluit *Ibrainus*, Turcarum Imperator, ſed nihil omnino promovere potuit, immo facta in ipſum conjuratione, in carcerem conjectus, laqueo fuit præfocatus anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo nono, Imperii vero ſui anno nono.

22. *Mahometes* hujus nominis IV. filius *Ibraini*, ad Imperium, cum ſeptennis tantum eſſet, ſublectus eſt, matre ipſius *Zaima* tutelam ejus, totiuſque Imperii procurationem gerente. Venetis, ac Polonis bellum indixit. Candiæ Inſulam cepit, & Viennam, Imperii Chriſtianorum Occidentalis ſedem, cum numeroſo exercitu obſidione cinxit, quam tamen die XII. menſis Septembris anni milleſimi ſexcenteſimi octogeſimi tertii, adveniente cum Polonis Rege *Joanne Caſimiro Sobieski*, confeſtim cum magna ſui infamia, & ingenti Turcarum clade ſolvere coactus eſt. Imperavit annis triginta ſeptem, ac tandem anno milleſimo ſexcenteſimo octogeſimo ſeptimo fuit Imperio abdicatus, carcerique mancipatus, ubi apoplexia correptus diem ultimum clauſit anno milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo tertio.

23. *Solimanus* hujus nominis III. poſtquam *Mahometes* IV. ejus frater, Imperio fuiſſet abdicatus, & in carcerem conjectus anno milleſimo ſexcenteſimo octogeſimo ſeptimo, acclamatus eſt Imperator. Bellum cum *Leopoldo* Imperatore Occidentis infeliciter geſſit, multaſque munitiſſimas arces, præſertim *Agriam*, *Albam Regalem*, *Albam Græcam*, & *Sigetum* amiſit. Veneti quoque Epidauro, vulgo *Malvaſia*, ſubjugato, tota Peloponneſo, vulgo *Morea*, potiti ſunt. Obiit *Solimanus* III. anno milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo primo, Imperii vero ſui anno quarto.

24. *Achmetes* hujus nominis II. ſucceſſit *Solimano* III. fratri ſuo anno milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo primo. Ingentem exercitus ſui cladem a Principe Badenſi eodem anno accepit, & *Varadinum* firmiſſimum Hungariæ ſuperioris munimentum, aliaque munitiſſima Præſidia *Leopoldo*, Chriſtianorum Imperatori Occidentis, cedere coactus eſt. Imperavit annos tres, menſes ſeptem, & abiit e vivis anno milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo quinto.

25. *Muſtapha* hujus nominis II. filius *Mahometis* IV. paternum adeptus eſt Imperium anno milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo quinto. Fœda clade a Principe Sabaudicæ Domus *Eugenio* affectus eſt anno milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo ſeptimo, quo factum eſt, ut anno milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo nono pacem inierit cum Principibus Chriſtianis. Sed cum otio ac quieti indulgeret, e ſolio dejectus eſt an. milleſimo ſeptingenteſimo tertio, atque in carcerem detruſus, ubi hydropico morbo affectus interiit, cum regnaſſet annos octo, menſes ſex.

26. *Achmetes* hujus nominis III. fratrem ſuum *Muſtapham* in Imperio excepit anno milleſimo ſeptingenteſimo tertio. Venetis bellum denunciavit anno milleſimo ſeptingenteſimo decimo quinto, eodemque anno totam Peloponneſum, vulgo *Moream* dictam, ipſis eripuit. Sed anno ſequenti, dum Urbem Corcyram, vulgo *Corfù*, obſidione cinxiſſet, terra marique a Chriſtianis devictus ac profligatus eſt. Nec meliorem ſortem expertus eſt anno milleſimo ſeptingenteſimo decimo ſeptimo, quo, ejus exercitu fuſo, diſſipato, ac tantum non deleto a Principe *Eugenio*, exercitus *Caroli VI.* imperatoris Occidentis Generali Præfecto, coactus eſt *Albam Græcam*, vulgo *Belgradum*, Oppidum munitiſſimum, cedere *Carolo VI.* Chriſtianorum Imperatori Occidentis, & cum illo, aliiſque Principibus Chriſtianis inire pacem, quam etiamnum hoc anno milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo ſecundo; quo iſta ſcribo, ſervat, atque Turcico potitur Imperio.

S U C C E S S I O

Francorum Imperatorum,

Qui ab anno milleſimo ducenteſimo quarto, quo a Latinis expugnata eſt Urbs Conſtantinopolis, imperarunt in Oriente uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum primum.

1. B*Alduinus*, Comes Flandrenſis, poſt captam a Latinis Urbem Conſtantinopolim, inauguratus eſt Imperator Byzantinus anno milleſimo ducenteſimo quarto, & inter Latinos primus fuit, qui in Oriente imperavit. At *Balduinus* hujus nominis I. Imperator fortis, pius, & modeſtus ac juſtus, dum Adrianopolim, Urbem Thraciæ munitiſſimam, quo Græci perduelles ſe ſe receperant, ſtrenue oppugnat, a *Joannitio*, ſive *Calojanne*, Bulgarorum Rege, captus eſt, & in Bulgariam adductus anno milleſimo ducenteſimo quinto, ubi menſium ſexdecim ſpatio in carcere detentus obiit anno milleſimo ducenteſimo ſexto.

2. *Henricus* in demortui fratris ſui *Balduini* locum ſuffectus eſt anno milleſimo ducenteſimo ſexto, cumque imperaſſet annis decem, menſibus novem, & diebus duobus ſupra viginti, morta-

lita-

litatem exuit anno milleſimo ducenteſimo decimo ſexto.

3. *Petrus Corteniacus*, Antiſſiodorenſis Comes, ſucceſſit *Henrico Balduino*, cujus ſororem *Jolantam* in matrimonium duxerat, & ab *Honorio* III. Pontifice Maximo, Imperii Byzantini coronam Romæ accepit an. milleſimo ducenteſimo decimo ſeptimo. Sed Roma diſcedens, cum Conſtantinopolim pergeret, in Albaniæ montium anguſtiis a *Theodoro Angelo*, Græco, Epiri Principe, perfidioſe captus, in carcere, vel, ut alii volunt, in prælio, peremptus eſt anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo primo.

4. *Robertus*, filius *Petri Corteniaci*, coronatus eſt Imperator Byzantinus poſt obitum patris ſui, die XXV. menſis Martii anni milleſimi ducenteſimi vigeſimi primi, & imperavit ſeptem annis, ſeu ad annum uſque milleſimum ducenteſimum vigeſimum octavum, quo exceſſit e vivis.

5. *Balduinus* hujus nominis II. poſt obitum *Roberti*, Imperator Conſtantinopolitanus fuit ſalutatus, ſed cum juvenis dumtaxat decennis eſſet, ac ſubinde regendo Imperio nec dum idoneus, ex Italia *Joannes Bryennius*, qui Hieroſolymorum Regis nomen gerebat, accitus eſt, quo *Junioris Balduini* tutelam, & Imperii Conſtantinopolitani adminiſtrationem ac defenſionem ſuſciperet: *Balduinus* autem hujus nominis II. & Latinorum Byzantinorum Imperatorum ultimus, annos circiter triginta tres, ab obitu *Roberti*, Conſtantinopolitano Imperio potitus eſt, hoc eſt, ab anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo octavo, quo mortuus eſt *Robertus*, Imperator Conſtantinopolitanus, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum primum, quo *Michael Palæologus*, Græcorum Imperator, Urbem Conſtantinopolim proditione cepit, & *Balduinum*, hujus nominis II. & inter Latinos ultimum Imperatorem Conſtantinopolitanum, Imperio, ac Regia Urbe Conſtantinopoli, una cum ceteris aliis Latinis ejecit: atque Imperium Conſtantinopolitanum in Græcorum poteſtatem denuo revocavit. Vixit tamen *Balduinus* hujus nominis II. ſuæ calamitatis ſuperſtes annos XI. reliquitque unicum filium, nomine *Philippum*, qui Imperator Conſtantinopolitanus, ſed ſolo nomine tenus, dictus eſt. Hoc pacto Franci, ſeu Latini, Imperium Conſtantinopolitanum, quo per quinquaginta ſeptem annos, tres menſes, & dies undecim potiti ſunt, penitus amiſerunt, adeo ut Latini, qui poſt *Balduinum* hujus nominis II. Imperatores Conſtantinopolitani appellati ſunt, habuerint duntaxat magni nominis umbram, ſeu Imperatoris Conſtantinopolitani nudum nomen, ac titulum ſine re.

SEPTIMA TABULA

CHRONOLOGICA

Seriem exhibens Imperatorum Occidentis, poſt factam diviſionem Imperii Romani in Orientale, & Occidentale uſque ad Carolum VI. *nunc Imperantem.*

POſt *Flavii Joviani*, optimi Imperatoris mortem, quæ contigit die 16. menſis Februarii anni tercenteſimi ſexageſimi quarti, facta eſt diviſio Imperii Romani in Orientale, & Occidentale, ita ut ab obitu *Flavii Joviani* Imperatoris ad noſtra uſque tempora, Imperatorum Orientis ſucceſſio omnino diverſa ſit a ſucceſſione Imperatorum Occidentis. Deſcripſimus in præcedenti Tabula ſeriem Imperatorum, qui poſt obitum *Flavii Joviani*, imperium in Oriente tenuerunt, in iſta autem Tabula Chronologica dabimus ſucceſſionem, ſeu ſeriem Imperatorum, qui poſt ejuſdem *Joviani* Imperatoris mortem, Imperio Occidentis ad hanc uſque ætatem noſtram præfuerunt.

1. *Flavius Valentinianus*, poſt mortem *Joviani*, Imperator Occidentis anno tercenteſimo ſexageſimo quarto electus eſt apud Nicæam in Bithynia. Fuit Princeps pius, rei militaris peritus, ſed ad iracundiam pronior. Saxones, Quados & Alemannos vicit. Ira vehementiori correptus obiit apoplexia ictus an. tercenteſimo ſeptuageſimo quinto, poſtquam imperaſſet annos undecim.

2. *Flavius Gratianus*, Imperatoris *Valentiniani*, e *Severa* conjuge, filius, conſors Imperii, ſeu Cæſar, & Auguſtus a patre ſuo factus eſt anno tercenteſimo ſexageſimo ſeptimo. Fuit princeps humanus, liberalis, religioſus, paternæ in Catholicos pietatis hæres. Alemannos domuit, *Gothos*, alioſque Barbaros oppreſſit per *Theodoſium Magnum*, quem etiam ad Imperii conſortium elegit. Annos ſexdecim imperavit *Flavius Gratianus*; annos videlicet octo una cum patre ſuo *Valentiniano*, & annos octo ſolus poſt obitum patris ſui; cumque adverſus *Maximum*, qui Tyrannidem in Britannia arripuerat, eamque per Gallias exercebat, pugnaret apud Lugdunum, deſertus a ſuis per dolum occiſus eſt ab *Andragatio*, ejuſdem *Maximi* Tyranni exercitus Præfecto, anno tercenteſimo octogeſimo tertio.

3. *Flavius Valentinianus*, *Junior* Senioris *Valentiniani* Imperatoris e *Juſtina* conjuge filius, atque *Flavii Gratiani* frater, dum adhuc puerulus eſſet, renunciatus eſt Imperator anno tercenteſimo ſeptuageſimo quinto. Imperavit annis ſeptemdecim, ideſt, annis octo cum fratre ſuo *Flavio Gratiano*, & novem annis poſt obitum fratris ſui. Tandem anno tercenteſimo nonageſimo ſecundo Viennæ in Galliis ſtrangulatus eſt ab *Argobaſte*, Comite *Eugenii* Tyranni, qui Imperium Occidentis invaſerat. Erat autem *Valentinianus Junior*, dum occiſus eſt, Catechumenus, & Baptiſmum a *S. Ambroſio* flagitaverat, ſicut teſtatur idem Sanctus in Oratione, qua hujus Imperatoris funeri pa-

Digitized by Google

tentavit, illuſque eximiam pietatem, ceteraſque virtutes laudibus celebravit.

4. *Honorius*, filius *Theodoſii Magni*, Orientis Imperatoris, & frater *Arcadii*, Imperatoris itidem Orientis, poſtquam Tyrannus *Eugenius*, qui Occidentis Imperium invaſerat, a *Theodoſio Magno*, Orientis Imperatore, devictus fuiſſet anno tercenteſimo nonageſimo tertio, Imperator Occidentis a patre ſuo *Theodoſio Magno* renunciatus eſt eodem anno. Princeps fuit ignavus, negligens, a re militari alienus, contra quem *Stilico* perfidus, & ambitioſus ejus Tutor, excitavit *Alaricum*, Wiſigothorum Regem, qui totam fere Italiam cladibus funeſtavit, & Romam anno quadringenteſimo nono armis cepit. Tam inſignis perfidiæ pœnas luit *Stilico*, qui, una cum conjuge *Sirena*, & filio ſuo *Eucherio* juſſu *Honorii* Imperatoris occiſus eſt. Suſtulit etiam idem Imperator per *Conſtantium*, cui ſororem ſuam *Placidiam* matrimonio copulaverat, ac penitus profligavit quoſdam Tirannos, qui Imperium affectabant, videlicet *Gratianum* in Britannia, *Conſtantinum*, *Conſtantem*, *Maximum*, *Jovium*, & *Sebaſtianum* in Galliis. Obiit *Honorius* non Romæ, ſed Ravennæ anno quadringenteſimo vigeſimo tertio, poſtquam imperaſſet annis triginta, ab obitu vero patris ſui *Theodoſii Magni*, annis viginti octo.

5. *Valentinianus* hujus nominis III. filius *Conſtantii* Cæſaris, ac *Placidiæ*, ſororis Imperatorum *Arcadii*, & *Honorii*, ad Imperii conſortium adſcitus a *Theodoſio Juniore*, Orientis Imperatore, habenas Occidentis Imperii moderari cœpit anno quadringenteſimo vigeſimo quinto. Fuit Princeps omnibus vitiis inquinatus. Eo quippe imperante Wandali Africam, *Genſerico* Duce, occuparunt, & *Attila*, Hunnorum Rex, in Italiam irruens, eam fœdiſſime devaſtavit. *Aetium* Romani exercitus Ducem, & Imperii Columen ac protectorem *Valentinianus* Imperator manu ſua in Palatio interfecit. Uxorem *Maximi*, Senatoris, conſtupravit, quam injuriam ultus eſt ille Senator nece *Valentiniani III.* Imperatoris anno quadringenteſimo quinquageſimo quinto, cum imperaſſet annos triginta.

6. *Maximus*, poſt necem *Valentiniano III.* Imperatori illatam, Imperium Occidentis occupavit anno quadringenteſimo quinquageſimo quinto, & nuptiis potitus eſt *Eudoxiæ* Auguſtæ, *Valentiniani* III. Imperatoris conjugis. Sed eodem an. *Genſerico*, Wandalorum Rege, in Italiam irruente, *Maximus* a ſuis occiſus, laniatus, & in Tyberim projectus eſt.

7. *Flavius Mecilius Avitus*, occiſo *Maximo*, renunciatus eſt Imperator anno quadringenteſimo quinquageſimo quinto. Sed a *Ricimero*, Militiæ Duce, prope Placentiam captus, privatam deinceps vitam agere coactus eſt anno quadringenteſimo quinquageſimo ſexto, poſtquam imperaſſet menſes decem, & dies octo.

8. *Flavius Julius Majoranus* acclamatus eſt Occidentis Imperator anno quadringenteſimo quinquageſimo ſeptimo, & occiſus eſt a *Ricimero*, qui pro arbitrio ſuo Imperatores creabat vel deponebat, anno quadringenteſimo ſexageſimo primo, poſtquam imperaſſet quatuor annis cum dimidio.

9. *Libius Severus*, ſeu *Severianus*, interfecto *Majorano*, invaſit Occidentis Imperium anno quadringenteſimo ſexageſimo primo, ſed e vivis Romæ ſublatus eſt veneno ei propinato a *Ricimero* an. quadringenteſimo ſexageſimo quarto, Imperii ſui quarto.

Poſt mortem *Libii Severi*, Imperatoris, fuit interregnum duorum annorum, per quod temporis ſpatium *Ricimerus* univerſa pro ſuo nutu in Occidentis Imperio adminiſtravit.

10. *Anthemius*, conſentiente *Ricimero*, ſalutatus eſt Occidentis imperator anno quadringenteſimo ſexageſimo ſeptimo; ſed a *Ricimero* occiſus eſt anno quadringenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, cum annos quinque, & menſes aliquot imperaſſer.

11. *Flavius Anicius Olybrius*, poſt cædem *Anthemii*, promovente *Ricimero*, fuit Imperator ſalutatus anno quadringenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, ſed eodem anno Romæ e vita migravit, Imperii ſui menſe ſeptimo, aut octavo.

12. *Glycerius*, Senator Romanus, Occidentis Imperator creatus eſt anno quadringenteſimo ſeptuageſimo tertio; & poſtquam imperaſſet uno anno, & quatuor circiter menſibus, a *Julio Nepote* Solio dejectus, Salonas pulſus eſt, ibidemque, ut dicitur, fuit conſecratus Epiſcopus.

13. *Julius Nepos*, Nepotiani filius, pulſo *Glycerio*, Purpuram, ſed Imperii inſignia aſſumpſit anno quadringenteſimo ſeptuageſimo quarto, & ab *Oreſte*, Gotho, cui Exercitus Præfecturam ipſe demandaverat, exauctoratus eſt anno quadringenteſimo ſeptuageſimo quinto, Imperii vero ſui anno ineunte ſecundo.

14. *Flavius Momylus Auguſtulus*, filius *Oreſtis*, militaribus ſuffragiis, agente patre ſuo, *Imperator* fuit renunciatus. Verum, *Odoacer*, Turcilingorum Rex, a *Nepotis* factione in Italiam vocatus, Oreſtem Ticini obſedit, cepit, illumque, & ejus fratrem *Paulum* coram exercitu interfici juſſit; *Auguſtulum* vero, filium Oreſtis, Imperio cedere coactum, in Caſtrum Lucullanum Campaniæ ablegavit, cum necdum expleviſſet annum primum Imperii ſui. In hoc *Auguſtulo* deſiit omnino Occidentale Imperium anno quadringenteſimo ſeptuageſimo ſexto, deletumque jacuit per trecentos & viginti quatuor annos, hoc eſt uſque ad annum octingenteſimum, quo *Carolus Magnus*, Francorum Rex, ipſo Natalis Dominici die a *Leone III.* Pontifice Maximo Imperator Occidentis fuit inauguratus.

15. *Carolus*, Francorum Rex, cognomento *Magnus*, a *Leone III.* Summo Pontifice Imperator Occidentis fuit renunciatus, aureoque diademate coronatus ipſo Natalis Dominici die anni octingenteſimi. Princeps fuit de religione, & litteris optime meritus, domi foriſque optimus, bellica virtute clariſſimus, ingenii, morumque virtutibus præſtantiſſimus. Obiit Aquiſgrani anno octingenteſimo decimo quarto, cum imperaſſet annos quatuordecim.

16. Lu-

Digitized by Google

16. *Ludovicus*, a pietate, quam ſemper exhibuit, *Pius* cognominatus, *Caroli Magni*, & *Hildegardis* filius, patri ſuo in Occidentis Imperio ſucceſſit an. octingenteſimo decimo quarto, & a *Stephano V.* Pontifice Maximo Coronam Imperialem accepit anno octingenteſimo decimo ſexto. Fuit Imperator vere pius, juſtus, liberalis, & virtutum patris ſui *Caroli magni* æmulator. Imperavit ab obitu patris ſui annos viginti ſex, & menſes ſex, & diſceſſit e vivis anno octingenteſimo quadrageſimo.

17. *Lotharius*, filius natu maximus *Ludovici Pii*, & *Hermingardis*, ejus conjugis, ſucceſſit patri ſuo an. octingenteſimo, quadrageſimo, & coronatus eſt Imperator a *Paſchali* I. Pontifice Maximo, an. octingenteſimo vigeſimo tertio. In duobus præliis, quæ adverſus fratres ſuos *Ludovicum*, & *Carolum* commiſit, rem infeliciter geſſit, & poſtquam ab obitu patris ſui *Ludovici Pii* Imperium gubernaſſet annis quindecim, ſæculo & Imperio nuncium remiſit, & habitum Monaſticum in Prumienſi Monaſterio, quod quinque circiter millium paſſibus ab Urbe Trevirenſi diſtat, anno octingenteſimo quinquageſimo quinto induit, ubi paulo poſt migravit e vita.

18. *Ludovicus* hujus nominis II. filius *Lotharii*, ſolus poſt obitum patris imperare cœpit an. octingenteſimo quinquageſimo quinto, jamque a *Leone IV.* Pontifice Maximo Imperator coronatus an. octingenteſimo quinquageſimo, Princeps fuit litteratus, pius, juſtus, Eccleſiæ Catholicæ deſenſor, erga pauperes liberalis, & Belli artibus clarus. Imperavit annis viginti, & obiit abſque prole anno octingenteſimo ſeptuageſimo quinto.

19. *Carolus* hujus nominis II. a calvitie capitis cognomento *Calvus*, Imperatoris *Ludovici Pii ex Juditha* filius, Imperio potitus eſt, & a *Joanne VIII.* Pontifice Maximo inauguratus eſt Occidentis Imperator anno octingenteſimo ſeptuageſimo quinto. Fuit Princeps verſipellis, ſuperbus, ambitioſus, & in bellis timidus. Imperavit annis duobus dumtaxat, & anno octingenteſimo ſeptuageſimo ſexto veneno ſibi a quodam Medico, Judæo, propinato e vivis ſublatus eſt.

20. *Ludovicum*, dictum *Balbum*, quod impeditioris eſſet linguæ, *Caroli Calvi* Imperatoris ex *Herminirudi*, ejus conjuge, filium, in ſerie Imperatorum Occidentis nonnulli reponunt, eumque appellant *Ludovicum* inter Imperatores hujus nominis III. Sed non eſt dubium quin fallantur: Conſtat quippe, *Ludovicum Balbum* ſucceſſiſſe quidem patri ſuo *Carolo Calvo* in Galliarum Regnum, & a *Joanne* VIII. Pontifice Maximo coronam Regiam accepiſſe, ſed non ſucceſſiſſe patri ſuo *Carolo Calvo* in Imperium; ſicut luculenter commonſtrat doctiſſimus *Sirmondus* in Notis ad Concilium Trecenſe II. Quocirca, *Ludovicus Balbus*, *Caroli Calvi* Imperatoris filius, & Galliarum Rex, expungi debet e ſerie Imperatorum Occidentis, ſicut nunc omnes ad unum ſentiunt Hiſtoriæ periti.

20. *Carolus*, hujus nominis III. a corporis habitudine dictus *Craſſus*, filius *Ludovici*, Germaniæ Regis, & nepos Imperatorum *Lotharii*, & *Caroli Calvi*, coronam Imperialem a *Joanne VIII.* Pontifice Maximo accepit anno octingenteſimo octuageſimo. Sed cum adverſus Normannos, Gallias infeſtantes, rem male geſſiſſet, indeque corpore, & animo egrotare incepiſſet, coactus eſt anno octingenteſimo octuageſimo ſeptimo ſe & Imperio & Galliarum Regno abdicare, & obiit anno ſequenti. Sunt nonnulli Scriptores qui aſſerunt; *Arnulphum* poſt abdicationem *Caroli Craſſi*, Imperatorem fuiſſe ſalutatum anno octingenteſimo octuageſimo octavo, ſed a vero aberrant; *Arnulphus* ſiquidem jure dici haud potuit Imperator, niſi poſtquam a *Formoſo* Pontifice Romano Imperiali Corona fuiſſet decoratus, quod ſolum contigit anno octingenteſimo nonageſimo ſexto.

21. *Guido* ſeu *IVido*, Spoleti Dux, quatuor circiter annis poſt abdicationem *Caroli Craſſi* Imperatoris, a *Formoſo*, Pontifice Maximo, Imperii corona redimitus eſt anno octingenteſimo nonageſimo primo. *Berengarium*, Forojulienſem Ducem, ſuumque Imperii æmulum, prælio ſuperavit, imperavitque uſque ad annum octingenteſimum nonageſimum quartum, quo anno deceſſit.

22. *Lambertus*, filius *Guidonis*, ſeu *IVidonis*, anno octingenteſimo nonageſimo quarto Imperii coronam adeptus eſt, qua tamen ab *Arnulpho* Germaniæ Rege privatus eſt anno octingenteſimo nonageſimo ſexto, vixit tamen *Lambertus* uſque ad annum octingenteſimum nonageſimum octavum, quo ab *Ugone*, filio *Mangifredi*, Comitis Mediolanenſis, fuit occiſus.

23. *Arnulphus*, Germaniæ Rex, anno octingenteſimo nonageſimo ſexto a *Formoſo* Papa fuit coronatus Imperator, ſed anno octingenteſimo nonageſimo nono migravit e vita, & filium *Ludovicum*, puerulum ſeptennem, reliquit, qui patri ſuo *Arnulpho* ſucceſſit quidem in Regno Germaniæ, ſed non in Imperio, utpote qui Corona Imperiali a nullo Romano Pontifice fuit inſignitus, ſed ſolum anno nongenteſimo in Comitiis fuit a Proceribus Rex Germaniæ ſalutatus. Hic igitur *Ludovicus* filius *Arnulphi*, quem perperam nonnulli in ſerie Imperatorum reponentes, *Ludovicum* IV. appellant, ſicut & *Conradus* hujus nominis primus, qui *Ludovico* in Regno Germaniæ ſucceſſit anno nongenteſimo undecimo, & *Henricur* hujus nominis primus, dictus *Auceps*, qui *Conrado* in Regno Germaniæ ſuffectus eſt anno nongenteſimo decimo nono, hi, inquam, tres, *Ludovicus*, *Conradus*, & *Henricus Auceps*, fuerunt quidem Reges Germaniæ, ſed Imperatores appellari minime debent, tum quia Coronam Imperialem a nullo Romano Pontifice acceperunt, nullus autem Rex Germaniæ jure Imperator appellari poteſt, niſi a Romano Pontifice fuerit inauguratus Imperator: Tum quia etiam eodem tempore, quo *Ludovicus*, Rex Germaniæ, filius *Arnulphi* Imperatoris, & *Conradus* inter Reges Germaniæ hujus nominis *I.* & *Henricus* inter Reges Germaniæ hujus nominis *I.* cognomento *Auceps*,

Digitized by Google

Regno Germaniæ præfuerunt; *Ludovicus*, filius *Boſonis*, Regis Arelatenſis, ſeu Provinciæ Comitis, a *Benedicto IV.* Coronam Imperialem, & *Berengarius* a *Joanne* X. Pontifice Maximo coronam itidem Imperialem acceperunt. *Ludovicus* ſiquidem, filius *Boſonis*, Regis Arelatenſis anno nongenteſimo coronatus eſt Imperator a *Benedicto IV.* Summo Pontifice, & *Berengarius*, Dux Forojulienſis, inauguratus eſt Imperator a Romano Pontifice *Joanne Decimo* anno nongenteſimo decimo ſexto, tenuitque Imperium uſque ad annum nongenteſimum vigeſimum quartum. Ex quo palam ſequitur, *Ludovicum* filium *Arnulphi* Imperatoris, & *Conradum* inter Reges Germaniæ hujus nominis primum, & *Henricum* inter Reges Germaniæ hujus nominis I. e ſerie Romanorum Imperatorum jure ac merito expungi debere, cum eodem tempore fuerint duntaxat Germaniæ Reges, quo *Ludovicus*, filius *Boſonis*, Regis Arelatenſis, & *Berengarius*, Dux Forojulienſis a Romanis Pontificibus *Benedicto IV. & Joanne* X. fuerunt coronati Imperatores Occidentis.

24. *Ludovicus*, inter Imperatores hujus nominis III. *filius Boſonis*, Regis Arelatenſis, ſeu Provinciæ Comitis, in Italiam venit, poſtquam *Arnulphus*, Rex Germaniæ, qui anno octingenteſimo nonageſimo octavo fuerat a *Formoſo* Papa coronatus Imperator, occiſus eſt anno ſequenti, ſeu octingenteſimo nonageſimo nono; cumque *Ludovicus* viciſſet *Berengarium*, Ducem Forojulienſem, qui, defuncto *Arnulpho* Imperatore, ſummam rerum in Italia ad ſe tranſtulerat, corona Imperiali a *Benedicto* IV. Pontifice Maximo, ut mox diximus, donatus eſt anno nongenteſimo. Nonnulli, poſt *Baronium*, appellant hunc Imperatorem *Ludovicum* IV. quia exiſtimant, *Ludovicum Balbum*, Galliarum Regem, tertium hujus *Ludovici* nominis, eſſe inter Imperatores connumerandum. Aſt, ſicut ſuperius obſervavimus, *Ludovicus Balbus*, Gallorum Rex, a *Joanne* VIII. Pontifice Maximo coronam quidem Regiam accepit, ſed non Imperialem, ac ſubinde inter Occidentis Imperatores locum habere non debet. *Ludovicus* itaque Boſonis, Arelatenſis Regis, filius, qui anno nongenteſimo coronam Imperialem a *Benedicto* IV. Pontifice Maximo accepit, nuncupari debet inter Imperatores Occidentis *Ludovicus* III. & non IV. Hunc Imperatorem *Ludovicum* III. poſtquam imperaſſet annis tribus, utrinque ſcilicet incompletis, *Berengarius*, Dux Forojulienſis, Veronæ cepit & excæcavit anno nongenteſimo ſecundo, tuncque *Berengarius* toto Regno Longobardico potitus eſt, ſe tamen Imperatorem non dixit ante annum nongenteſimum decimum ſextum, quo a *Joanne* X. Pontifice Maximo coronatus eſt Imperator. Licet ergo *Berengarius*, Dux Forojulienſis, poſt excæcatum *Ludovicum* III. Imperatorem, toto Regno Longobardico pacifice potitus fuerit, anni tamen Imperii *Ludovici* III. etiam poſt ejus excæcationem, Romæ numerati ſunt, uſque ad annum nongenteſimum decimum ſextum, quo *Berengarius* diadema, nomenque Imperatoris a *Joanne* X. Pontifice Maximo accepit.

25. *Berengarius*, Dux Forojulienſis, & Rex Italiæ, a *Joanne* X. Pontifice Maximo, quem contra Saracenos, & Mauros Italiam infeſtantes, juverat, coronatus eſt Imperator, ut mox dictum eſt, in die Sacro Reſurrectionis Dominicæ anni nongenteſimi decimi ſexti. Fuit Vir multis, magniſque virtutibus præditus, cujus animus nec calamitatibus unquam ſuccubuit, nec ſecundis rebus nimis elatus eſt. Imperavit octo annis, & occiſus eſt anno nongenteſimo vigeſimo quarto. Imperium Occidentis vacavit poſt mortem *Berengarii*, Imperatoris, per triginta, & octo annos, ideſt, ab anno nongenteſimo vigeſimo quarto uſque ad annum nongenteſimum ſexageſimum ſecundum, quo *Otto* hujus nominis I. cognomento *Magnus*, in Italiam veniens, *Berengarium* hujus nominis II. Italiæ Regno abdicavit, & a *Joanne* XII. Romano Pontifice unctus ac conſecratus fuit Occidentis Imperator. Hinc Principes illi ſeu *Rodulphus*, *Hugo*, Rex Arelatenſis, ſive Provinciæ Comes; *Lotharius*, *& Berengarius* hujus nominis II. qui ſe ipſos nomine, & inſignibus Imperii decorarunt ab anno nongenteſimo vigeſimo quarto, quo interfectus eſt *Berengarius* hujus nominis I. qui a *Joanne* X. Romano Pontifice, Imperator fuit inauguratus, uſque ad annum nongenteſimum ſexageſimum ſecundum, quo *Otto* hujus nominis I. *Berengarium* hujus nominis II. Italiæ Regem profligavit, & a *Joanne* XII. Pontifice Maximo conſecratus eſt Occidentis Imperator, omnes, inquam, illi Principes, qui per illud temporis intervallum, Imperii inſignia ſuſceperunt, nec Imperatores dicendi ſunt, nec ullum prorſus in ſerie Imperatorum Occidentis locum habere debent, cum nulli eorum a Romano Pontifice coronam Imperialem acceperint, ſed fuerint duntaxat Italiæ Reges. Vacavit igitur Imperium Occidentis ab anno nongenteſimo vigeſimo quarto, quo trucidatus eſt Imperator *Berengarius* hujus nominis *Primus*, uſque ad annum nongenteſimum ſexageſimum ſecundum, quo *Otto* hujus nominis I. Germaniæ Rex, corona Imperiali a *Joanne XII.* donatus eſt.

26. *Otto* hujus nominis I. dictus *Magnus*, anno nongenteſimo trigeſimo ſexto, quo ipſius pater Rex Germaniæ, *Henricus*, cognominatus *Auceps*, diem ultimum clauſit, Procerum conſenſu ſucceſſit patri ſuo in Regno Germaniæ, ſed Imperator dictus non eſt, niſi anno nongenteſimo ſexageſimo ſecundo, quo, ſicut mox diximus, coronam Imperialem a Joanne XII. Pontifice Maximo accepit. Res multas præclare geſſit hic Imperator, ſed nomini ſuo haud parvam labem inuſſit, dum *Joannem XII.* Romanum Pontificem, a quo fuerat Imperator inauguratus, ſe de injuſte dejecit, & in ejus locum Antipapam *Leonem* hujus nominis VIII. intruſit. Obiit anno nongenteſimo ſeptuageſimo tertio, Imperii vero undecimo.

27. *Otto* hujus nominis II. ſucceſſit patri ſuo *Otto-*

Digitized by Google

Ottoni I. anno nongenteſimo ſeptuageſimo tertio. A *Joanne* XIII. Pontifice Maximo coronatus eſt Imperator, cumque Imperium rexiſſer annis decem,obiit an. nongenteſimo octogeſimo tertio.

28. *Otto* hujus nominis III. anno nongenteſimo octogeſimo tertio patri ſuo *Ottoni II.* ſucceſſit in Regno Germaniæ, ſed non in Imperio, quod ſolum obtinuit anno nongenteſimo nonageſimo ſexto, quo coronam Imperialem ei impoſuit *Gregorius Quintus*, Pontifex Maximus: cumque imperaſſet annis ſex, mortuus eſt improlis anno milleſimo ſecundo.

29. *Henricus*, inter Reges Germaniæ hujus nominis II. ſed inter Imperatores hujus nominis I. poſt mortem *Ottonis* III. electus eſt Rex Germaniæ anno milleſimo ſecundo. Sed Imperator dictus eſt dumtaxat anno milleſimo decimo quarto, quo a Summo Pontifice *Benedicto* VIII. Imperialem coronam accepit. Multis præclaris virtutibus, præſertim caſtitatis amore, præditus fuit *Henricus* inter Imperatores hujus nominis I. & ſanctitatis fama ubique celebris animam Deo reddidit anno milleſimo vigeſimo quarto, Imperii ſui nono. Sanctorum Faſtis ab Eccleſia adſcriptus eſt.

30. *Conradus*, inter Germaniæ Reges hujus nominis II. ſed inter Imperatores hujus nominis I. poſt mortem *Henrici* Imperatoris electus eſt Rex Germaniæ anno milleſimo vigeſimo quarto, non tamen Imperator dictus eſt niſi anno milleſimo vigeſimo ſeptimo, quo a *Joanne XIX.* Pontifice Maximo fuit coronatus, cumque a tempore coronationis ſuæ imperaſſet annis duodecim, obiit anno milleſimo trigeſimo nono.

31. *Henricus*, inter Reges Germaniæ hujus nominis III. ſed inter Imperatores hujus nominis II. poſt mortem *Conradi* Imperatoris, electus eſt Rex Germaniæ, non tamen *Auguſti*, ſeu Imperatoris nomen obtinuit, niſi anno milleſimo quadrageſimo ſexto, quo *Clemens* II. Pontifex Maximus eum coronavit Imperatorem. Virtutibus tam Chriſtianis, quam civilibus & bellicis præditus fuit *Henricus* Imperator, obiitque anno milleſimo quinquageſimo ſexto.

32. *Henricus*, inter Reges Germaniæ hujus nominis IV. ſed inter Imperatores hujus nominis III. ſucceſſit patri ſuo *Henrico* II. Imperatori anno milleſimo quinquageſimo ſexto. Crediderim tamen ipſe, hunc *Henricum* locum dumtaxat habere debere inter Reges Germaniæ, ſed non inter Occidentis Imperatores, quippe qui nunquam a vero, & legitimo Pontifice fuit coronatus Imperator, ſed anno dumtaxat milleſimo octogeſimo quarto a *Guiberto* Epiſcopo Ravennenſi, quem ipſemet *Henricus Antipapam*, dictum *Clementem* III. contra verum Romanum Pontificem *Gregorium* VII. creaverat, coronam non gloriæ, ſed confuſionis accepit. Fuit Princeps ingenio ferox, ſuperbus, violentus; Summis Pontificibus inobediens, Epiſcopatuum, & Abbatiarum venditor, & nequiſſimus Eccleſiæ perſecutor. Quo factum eſt, ut Proceres Germaniæ anno milleſimo centeſimo quinto ab illo defecerint, ejuſque filium *Henricum* conſenſu unanimi elegerint Regem Germaniæ; qui patrem ſuum *Henricum*, omnibus imperii inſignibus exutum, ad privatam vitam redegit, quam tandem variis curis, & ærumnis confectus anno milleſimo centeſimo ſexto miſerrime clauſit, a tribus Romanis Pontificibus excommunicatione perculſus, anno vero, poſtquam a *Guiberto* Antipapa coronam imperialem ſuſcepiſſet, vigeſimo ſecundo.

33. *Henricus*, inter Reges Germaniæ hujus nominis V. ſed inter Imperatores hujus nominis IV. poſt abdicationem patris ſui *Henrici*, electus fuit Rex Germaniæ anno milleſimo centeſimo quinto. Sed Imperator dictus eſt tantum anno milleſimo centeſimo undecimo; quo a *Paſchali* II. Pontifice Maximo, fuit Romæ coronatus Imperator. Eccleſiam diu exagitavit occaſione Controverſiæ de *Inveſtituris*, quæ tandem compoſita eſt in Concilio Generali Lateranenſi I. convocato a *Calliſto* II. Pontifice Maximo, anno milleſimo centeſimo vigeſimo tertio. Obiit *Henricus* inter Imperatores hujus nominis IV. anno milleſimo centeſimo vigeſimo quinto, & ab accepta Corona imperiali a *Paſchali* II. Pontifice Maximo anno decimo quarto.

34. *Lotharius*, hujus nominis II. Saxonum Dux poſt mortem *Henrici*, inter Imperatores hujus nominis IV. abſque prole defuncti, electus eſt Rex Germaniæ an. milleſimo centeſimo vigeſimo quinto, ſed Imperator dictus eſt tantum anno milleſimo centeſimo trigeſimo tertio, quo Romam veniens, Coronam imperialem ab *Innocentio* II. Pontifice Maximo accepit, & e vivis exceſſit non anno milleſimo centeſimo trigeſimo octavo, ut cenſet *Baronius*, ſed anno milleſimo centeſimo trigeſimo ſeptimo; poſt acceptam vero ab *Innocentio* II. Pontifice Maximo Coronam imperialem anno quinto.

35. *Conradus* inter Reges Germaniæ hujus nominis III. Sueviæ Dux, & Imperatoris *Henrici* IV. ex Sorore nepos, electus eſt Rex Germaniæ anno milleſimo centeſimo trigeſimo octavo. Vulgo dicitur Imperator, quamvis in ſerie Imperatorum Occidentis locum habere non deberet, eo quod coronam imperialem a Romano Pontifice non acceperit ob Bella civilia, quibus tota Italia, ipſaque Roma tum temporis ardebat. Hortante S. *Bernardo*, Clarævallenſi Abbate, *Conradus* ad Sacram Expeditionem profectus eſt, ſed rebus infeliciter geſtis, rediit, obiitque anno milleſimo centeſimo quinquageſimo ſecundo, Regni ſui Germaniæ decimoquarto.

36. *Fridericus Ænobarbus*, ſive *Barbaroſſa*, ſic dictus a barba ruſa, electus eſt Rex Germaniæ anno milleſimo centeſimo quinquageſimo ſecundo, ſed Imperator dictus non eſt, niſi anno milleſimo centeſimo quinquageſimo quinto, quo Coronam imperialem ab *Hadriano IV.* Pontifice Maximo accepit. Præclaris fuit ornatus naturæ dotibus, quas tamen infuſcavit violando Eccleſiæ concordiam & excitando ſchiſma, quod duravit ab initio Pontificatus *Alexandri* III. hoc eſt, ab anno milleſimo centeſimo quinquageſimo nono uſque ad annum milleſimum centeſimum ſeptuageſi-

Digitized by Google

geſimum ſeptimum, quo anno, pœnitentia *Friderici* Imperatoris eidem *Alexandro* III. Pontifici Maximo, præſtito humili obſequio, extinctum eſt. Dein, *Fridericus* Imperator ad Expeditionem Sacram contra *Saladinum* profectus, exercitum in Orientem duxit, ſed apud Seleuciam diem ſupremum obiit anno milleſimo centeſimo nonageſimo.

37. *Henricus* inter Reges Germaniæ hujus nominis VI. ſed inter Imperatores V. eodem anno electus eſt Rex Germaniæ, quo *Fridericus Barbaroſſa* Imperator migravit e vita, ſeu anno milleſimo centeſimo nonageſimo, coronam vero imperialem accepit a *Cœleſtino* III. Pontifice Maximo anno ſequenti, ſeu milleſimo centeſimo nonageſimo primo. Totam Campaniam, Apuliam, & Siciliam Bello conſequutus eſt, & in Regni Siciliæ Proceres omne genus immanitatis exercuit, indeque cognomento dictus *Aſper*. Obiit anno milleſimo centeſimo nonageſimo ſeptimo.

Poſt obitum *Henrici* Imperatoris, hoc eſt, ab an. milleſimo centeſimo nonageſimo ſeptimo uſque ad annum milleſimum ducenteſimum nonum, nullus fuit certus Occidentis Imperator. *Philippus* ſiquidem, frater germanus *Henrici* Imperatoris, electus eſt ab una parte Principum Rex Germaniæ, *Otto* vero, Dux Saxoniæ, electus eſt itidem ab altera parte Principum Rex Germaniæ, indeque atrox inter utrumque Germaniæ Regem electum exarſit bellum, quod protractum eſt uſque ad annum milleſimum ducenteſimum octavum, quo *Philippus*, Rex Germaniæ, pugione confoſſus, ſoli *Ottoni* Regnum Germaniæ reliquit.

38. *Otto* hujus nominis IV. poſt necem *Philippo* Regi Germaniæ anno milleſimo ducenteſimo octavo illatam, ſolus perſtitit Rex Germaniæ, & anno ſequenti, ſeu milleſimo ducenteſimo nono coronam Imperialem accepit ab *Innocentio* III. Pontifice Maximo. Eccleſiæ perduellis *Otto* Imperator, excommunicatione perculſus eſt, ac tandem a *Philippo Auguſto*, Galliarum Rege, ad Bovinas, prope Tornacum in Belgio, ingenti ſuorum clade devictus eſt, & imperio privatus anno milleſimo ducenteſimo decimo quarto, obiitque anno milleſimo ducenteſimo decimo octavo.

39. *Fridericus* hujus nominis II. filius *Henrici* inter Imperatores hujus nominis V. poſt exauctorationem *Ottonis* Imperatoris factam anno milleſimo ducenteſimo decimo quarto, electus eſt Rex Germaniæ, & ab *Honorio* III. Pontifice Maximo Imperator coronatus eſt anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo. Romanos Pontifices diu divexavit, a quibus viciſſim ipſe cum eſſet in ſua impietate pertinax, quinquies fuit anathemate percuſſus, ac tandem in Concilio primo Generali Lugdunenſi, ann. 1245. ſub *Innocentio* IV. Pontifice Maximo celebrato, dejectus eſt Imperio, exceſſitque e vivis anno milleſimo ducenteſimo quinquageſimo.

Ab anno milleſimo ducenteſimo quadrageſimo quinto, quo *Fridericus* II. in Concilio Generali Lugdunenſi primo abdicatus eſt Imperio, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſeptuageſimum tertium, quo *Rudulphus*, Comes Habſpurgenſis, electus eſt Imperator, contigit in Imperio Occidentis Interregnum; & quamvis nonnulli Principes per illud temporis intervallum electi ſint Imperatores, videlicet *Henricus* Thuringiæ & Haſſiæ Landgravius, *Guillelmus*, Brabantiæ, ſive Hollandiæ Comes, *Richardus*, Cornubiæ Comes, & *Henrici* III. Angliæ Regis frater, ac denique *Alphonſus* X. Caſtellæ Rex *Ferdinandi* III. Hiſpaniarum Regis filius; attamen omnes illi Principes Catalogo Imperatorum Occidentis accenſeri minime debent, tum quia nullus eorum fuit a Romano Pontifice Imperator coronatus; tum quia Imperio pacifice potiti non ſunt, illudque duntaxat, ut ita loquar, deguſtarunt.

40. *Rodulphus*, Comes Habſpurgenſis, electus eſt Imperator pridie Kalend. Octobris anni milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi tertii, ejuſque electio approbata fuit a *Gregorio* V. Pontifice Maximo. Fuit Princeps, juſtitia, religione, & bellica virtute imperio dignus. Obiit anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo primo, ab electione ſua anno decimo octavo.

41. *Adolphus*, Naſſaviæ Comes, electus eſt Imperator anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo primo, ſed, cum eſſet avaritia, crudelitate, libidine, aliiſque vitiis infectus, odium Procerum ſibi conflavit, & ab eis Imperio abdicatus eſt anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo octavo, ab electione ſua ſeptimo.

42. *Albertus*, Auſtriæ Dux, *Rodulphi* Imperatoris filius, poſt abdicationem *Adolphi*, electus eſt Imperator anno milleſimo nonageſimo octavo, ejuſque electionem a Septem Viris factam approbavit *Bonifacius* VIII. anno milleſimo tercenteſimo ſecundo. Cognominatus eſt *Monoculus*, eo quod venenum ſibi propinatum, dum arte medica evomere conaretur, oculum amiſerit. Nefarie pugione ictus trucidatus eſt anno milleſimo tercenteſimo octavo, ab electione ſua decimo.

43. *Henricus* inter Reges Germaniæ hujus nominis VII. inter Imperatores VI. Comitis Luxemburgenſis, & *Beatricis*, Hannoniæ Comitiſſæ, filius, electus eſt Imperator anno milleſimo tercenteſimo octavo, & Romam anno milleſimo tercenteſimo duodecimo veniens, a Cardinalibus, quibus Summus Pontifex *Clemens V.* qui tum temporis in Galliis, ſeu Avenione, ſedem tenebat, hanc provinciam demandaverat, ſolemni ritu inauguratus eſt Imperator. Obiit anno milleſimo tercenteſimo decim o tertio, ab electione ſua an. quinto, a Romana coronatione anno ſecundo per menſem unum & dies viginti quatuor inchoato. Naturali morte occubuit hic Imperator, non vero, ut quidam falſo aſſerunt, veneno ipſi porrecto in particula Sacroſanctæ Euchariſtiæ manu *Bernardi Politiani*, Ordinis Prædicatorum, qui huic Imperatori erat a Confeſſionibus. Poſt mortem *Henrici* Imperatoris, diviſis bifariam Principibus Germaniæ, alii *Ludovicum*, Bavariæ Ducem, alii *Fredericum Auſtriacum*, Imperatorem deſignarunt; & quamvis

vis

Digitized by Google

vis potior eſſet *Ludovici* Bavariæ Ducis electio, quam *Friderici Auſtriaci*, nihilominus hæc inter utrumque electum Imperatorem enata diſſenſio Germaniam atroci Bello ab anno milleſimo tercenteſimo decimo quarto diſtinuit uſque ad an. milleſimum tercenteſimum vigeſimum ſecundum, quo *Fredericus Auſtriacus* captus a *Ludovico* Bavariæ Duce, & per triennium in vinculis detentus, tandem anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo quinto liber dimiſſus eſt ea lege, ut Auſtria ſua contentus, omni jure ad imperium cederet. Cui conditioni cum acquieviſſet *Fredericus Auſtriacus*, ad ſolum *Ludovicum*, Bavariæ Ducem, jus ad imperium pertinuit. Verum, hanc *Ludovici* Bavariæ Ducis electionem factam anno milleſimo tercenteſimo decimo quarto Summus Pontifex *Joannes* XXI. quem alii appellant *Joannem* XXII. nullo pacto approbare voluit, ſed potius *Ludovicum Bavarum* Sedi Apoſtolicæ parere detrectantem, & Schiſma in Eccleſia excitantem, anathemate perculit, prohibuitque omnibus fidelibus, ne cum illo communicarent, eique obtemperarent. Hanc in *Ludovicum Bavarum* a *Joanne* XXI. Pontifice Maximo latam ſententiam renovavit *Clemens* VI. Summus Pontifex, qui etiam Principibus Electoribus juſſit, ut convenirent ad alium creandum Germaniæ Regem, quem Sedes Apoſtolica in Imperatorem promoveret. Mandato Pontificis morem geſſerunt Principes Electores, & anno milleſimo tercenteſimo quadrageſimo ſexto *Carolum IV.* Regem Bohemiæ, in Romanorum Regem elegerunt, *Ludovicus* vero Bavariæ Dux obiit anno ſequenti, ſeu milleſimo tercenteſimo quadrageſimo ſeptimo. Cum igitur, *Ludovici*, Bavariæ Ducis, Electio fuerit a Romano Pontifice reprobata, ipſe vero, ob ſui contumaciam, anathemate perculſus, nullum in ſerie Imperatorum Occidentis locum habere debet, ac ſubinde ab anno milleſimo tercenteſimo decimo quarto, quo facta eſt *Ludovici*, Bavariæ Ducis, in Regem Germaniæ, ſeu, ut nunc vulgo dicitur, in Romanorum Regem, electio, uſque ad annum milleſimum tercenteſimum quadrageſimum ſextum, quo, abdicato *Ludovico Bavaro*, in Romanorum Regem electus eſt *Carolus* IV. Bohemiæ Rex, vacavit Imperium Occidentis, ſicut optime obſervat *Henricus Spondanus* Tom. I. Continuationis Annalium Eccleſiaſticorum *Baronii* ab anno milleſimo tercenteſimo decimo quarto, ad annum milleſimum tercenteſimum quadrageſimum ſextum.

44. *Carolus* inter Imperatores hujus nominis IV. electus eſt, ut mox diximus, Romanorum Rex anno milleſimo tercenteſimo quadrageſimo ſexto, & Coronam imperialem anno milleſimo tercenteſimo quinquageſimo quinto Romæ in die Paſchatis accepit ab *Ægidio* Cardinali Pœnitentiario *Innocentii* VI. qui tum temporis Avenione ſedebat. Vita functus fuit *Carolus* IV. Imperator an. milleſimo tercenteſimo ſeptuageſimo octavo, poſt acceptam coronam Imperialem anno vigeſimo tertio.

45. *Wenceslaus*, filius *Caroli* IV. Imperatoris, electus fuit Germaniæ, ſeu Romanorum Rex, vivente adhuc Patre ſuo, anno milleſimo tercenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, ſed nunquam a Romano Pontifice coronam imperialem accepit, fuitque Princeps corpore, & animo deformis, hæreticorum Huſſitarum fautor, libidini, crapulæ, incantationibus, ſævitiæ, omnibuſque vitiis deditus, adeo ut mirum ſit, auſum fuiſſe quemdam hæreticum prolixam ſatis in gratiam *Wenceslai*, peſſimi Principis, adornare Apologiam in ea, quam nuperrime, ſeu anno milleſimo ſeptingenteſimo ſeptimo Amſtelodami publicavit, *Hiſtoria Auguſta Romanorum Imperatorum*. Tot pravis corruptiſque moribus infectus fuit *Wenceslaus*, ut a Principibus electoribus fuerit Regno Germaniæ privatus anno milleſimo quadringenteſimo, ab electione vero ſua in Regem Germaniæ anno vigeſimo tertio. Poſt abdicationem *Wenceslai*, electus eſt Rex Romanorum, ac deſignatus Imperator *Fridericus*, Dux Brunſuicenſis, egregius Princeps, & rei militaris peritiſſimus. Sed eodem anno, quo electus eſt, a *Waldekiano* Comite, juſſu, ut fertur, Archiepiſcopi Moguntini, occiſus eſt anno milleſimo quadringenteſimo.

46. *Robertus*, ſive *Rupertus*, Bavariæ Dux, & Comes Palatinus, cognomento *Parvus*, occiſo *Friderico*, electus eſt Romanorum Rex, & Imperator deſignatus anno milleſimo quadringenteſimo, obiitque anno milleſimo quadringenteſimo decimo, ab electione vero ſua in Germaniæ, ſeu Romanorum Regem, anno decimo. Poſt mortem *Ruperti*, Imperator ab Electoribus deſignatus eſt *Jodochus*, Brandeburgi, & Moraviæ Marchio, ſed ſexto menſe, poſt ſuam in Germaniæ, ſeu Romanorum Regem, electionem, obiit inglorius, nunquam coronatus Imperator.

47. *Sigiſmundus*, *Caroli IV.* Imperatoris filius, & frater *Wenceslai*, in Germaniæ, ſeu Romanorum Regem, electus eſt anno milleſimo quadringenteſimo decimo, & coronam imperii anno milleſimo quadringenteſimo trigeſimo tertio ab *Eugenio IV.* Pontifice Maximo accepit. Fuit optimus Imperator, omni virtute clarus, de imperio optime meritus, & in conciliandа pace Eccleſiæ, diro ac diuturno graſſante tum temporis Schiſmate, multum exagitatæ, jugiter intentus. Obiit *Sigiſmundus* Imperator anno milleſimo quadringenteſimo trigeſimo ſeptimo, ab electione ſua in Germaniæ, ſeu Romanorum Regem, anno vigeſimo ſeptimo, poſt acceptam ab *Eugenio IV.* Imperialem coronam anno 5.

48. *Albertus* hujus nominis II. a Septem Viris electus eſt Rex Germaniæ, ſeu Romanorum, Imperatorque in comitiis deſignatus anno milleſimo quadringenteſimo trigeſimo octavo. Optimis artibus tum belli, tum pacis enituit, liberalitate ac juſtitia præſtans, magnuſque plane futurus Imperator, ſi longiorem vitam egiſſet. Sed mortuus eſt anno ſecundo poſt electionem ſuam, ſeu anno milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo.

49. *Fridericus* hujus nominis III. electus eſt Imperator anno milleſimo quadringenteſimo qua-

quadrageſimo, & coronam imperii, una cum *Eleonora*, conjuge ſua, a *Nicolao V.* Pontifice Maximo accepit anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo. Imperavit pacifice, & obiit anno milleſimo quadringenteſimo nonageſimo tertio, ab electione ſua in Regem Germaniæ, ſeu Romanorum, anno quinquageſimo quarto, poſt vero acceptam a *Nicolao V.* Pontifice Maximo Coronam imperialem anno quadrageſimo ſecundo.

50. *Maximilianus* hujus nominis I. quem *Fridericus* III. ipſius pater, jam imperii conſortem fecerat, & Regem Romanorum ab Electoribus anno milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſexto inſtitui curaverat, ſucceſſit patri ſuo anno milleſimo quadringenteſimo nonageſimo tertio, & obiit anno milleſimo quingenteſimo decimo nono, Regni ſui poſt obitum patris vigeſimo ſexto.

51. *Carolus V.* nepos *Maximiliani* hujus nominis I. electus eſt Imperator an. milleſimo quingenteſimo decimonono, ſed coronam imperialem a *Clemente* VII. Pontifice Maximo duntaxat Bononiæ accepit anno milleſimo quingenteſimo trigeſimo. Perpetuum fere Bellum cum *Franciſco* I. Galliarum Rege, geſſit, ac tandem rerum humanarum pertæſus, ſeſe Imperio abdicavit anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, poſt electionem ſuam in Imperatorem anno trigeſimo ſeptimo, poſt acceptam vero a *Clemente* VII. Romano Pontifice, Coronam imperialem, anno vigeſimo ſexto, atque biennio poſt abdicationem ſuam pie obiit anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo.

52. *Ferdinandus* hujus nominis I. Imperatoris *Caroli V.* filius, Hungariæ, & Bohemiæ Rex jam inauguratus anno MDXXVII. & Rex Romanorum anno MDXXX. tandem electus eſt Imperator an. milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo. Fuit Princeps mitis, affabilis, temperans, & pacis artibus inſignis. Intempeſtiva tamen manſuetudine in cauſa fuit, cur peſtifera *Lutheri* Hæreſis longe lateque per Germaniam graſſata fuerit. Obiit anno milleſimo quinquageſimo ſexageſimo quarto poſt electionem vero ſuam in Imperatorem anno ſeptimo.

53. *Maximilianus* hujus nominis II. filius *Ferdinandi* I. patri ſuo ſucceſſit anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, eique moribus, & ingenio ſimillimus fuit, ſed Lutheranos in ordinem redigere non curavit. Obiit anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſexto, Regni ſui poſt obitum patris anno duodecimo.

54. *Rudolphus* hujus nominis *Secundus* filius *Maximiliani Secundi* ſucceſſit patri ſuo anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſexto. Fuit pacis ac tranquillitatis amantior, quam ipſius dignitas, & Catholica religio, tum temporis ab hæreticis Lutheranis acerrime in Germania impetita, poſtulare videbantur. Obiit anno milleſimo ſexcenteſimo duodecimo, regni ſui poſt obitum patris trigeſimo ſexto.

55. *Matthias*, frater *Rudolphi*, hujus nominis *Secundi*, Hungariæ, & Bohemiæ Rex, fuit electus Imperator anno milleſimo ſexcenteſimo duodecimo. Sedem Imperii ob graviſſimas turbas, quas Hæretici in Regno Bohemiæ continuo excitabant, tranſtulit Praga Viennam Auſtriæ. Sed cum illæ turbæ in dies gliſcerent, nec eas compeſcere poſſet, mœrore confectus, exceſſit e vivis, an. milleſimo ſexcenteſimo decimo nono, anno vero poſt electionem ſuam in Imperatorem ſexto, cum menſibus novem.

56. *Ferdinandus* hujus nominis *Secundus* electus eſt Imperator anno milleſimo ſexcenteſimo decimo nono, perduelles hæreticos Bohemos, alioſque finitimos populos in ordinem redegit, & cum *Guſtavo*, Sueciæ Rege, graviſſimum Bellum geſſit, quod tandem feliciter confecit, obiitque anno milleſimo ſexcenteſimo trigeſimo ſeptimo, poſt vero electionem ſuam ad Imperium, anno decimo nono.

57. *Ferdinandus* hujus nominis III. ſucceſſit patri ſuo *Ferdinando* II. anno milleſimo ſexcenteſimo trigeſimo ſeptimo. Claruit multis virtutibus, præſertim eximia pietate, qua ſe contra hæreticos Catholicæ Religionis propugnatorem ſemper exhibuit. Exceſſit ex hac vita anno milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo ſeptimo, ab electione vero ſua ad imperiale ſolium, anno vigeſimo. Poſt *Ferdinandi Tertii* obitum fuit interregnum quindecim menſium.

58. *Leopoldus Ignatius*, Filius *Ferdinandi Tertii* electus eſt Imperator anno milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo octavo. Diuturnum cum Gallis Bellum geſſit, & de Turcis anno 1683. Viennam obſidentibus, inſignem victoriam reportavit. Mortuus eſt anno milleſimo ſeptingenteſimo quinto, ab electione vero ſua ad Imperium, anno quadrageſimo octavo.

59. *Joſephus*, filius *Leopoldi Ignatii* Primogenitus, qui jam Auguſtæ anno milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo Rex Romanorum fuerat coronatus, ſucceſſit patri ſuo an. milleſimo ſeptingenteſimo quinto. Domuit rebelles Hungariæ, & Bellum contra Gallo-Hiſpanos, a patre ſuo ſuſceptum, continuavit, Galloſque in Italia, & in Belgio, confertis per ſuos Duces præliis, vicit ac ſuperavit, ac tandem inter Bellorum ſtrepitus e vita migravit anno milleſimo ſeptingenteſimo undecimo.

60. *Carolus* hujus nominis VI. in demortui fratris ſui locum ſuffectus eſt, & hodie Reipublicæ clavum tenet.

OBSERVATIONES

Ad illuſtrandam Tabulam Chronologicam Imperatorum Occidentis, maxime poſtquam Carolus Magnus, *anno octingenteſimo Imperium Occidentis renovavit, omnino neceſſariæ.*

IN primis obſervare debes, non recte a quibuſdam Scriptoribus dici, imperium Occidentale fuiſſe a *Leone Tertio* Pontifice Maximo tranſlatum in *Carolum Magnum*, Galliarum Regem.

Hæc

Digitized by Google

Hæc quippe *tranſlationis* vox rem geſtam non bene explicat, quia quando *Carolus Magnus* coronam Imperialem a *Leone Tertio* Romano Pontifice anno octingenteſimo accepit, Imperium Occidentale erat jam annis abhinc trecentis, & amplius in *Momyllo Auguſtulo*, ultimo Occidentis Imperatore, extinctum, ideoque in aliquem Principem transferri minime poterat, ſed tantum renovari; quod & reapſe præſtitit *Leo* III. Summus Pontifex, ſicut demonſtrant Numiſmata *Caroli Magni*, quæ adhuc ſuperſunt, & in quibus legitur: RENOVATIO IMPERII. Quocirca, hanc Imperii Occidentalis renovationem recte explicat *Sigonius* lib. 4. *de Regno Italiæ* ad annum octingenteſimum primum, ubi hæc habet: *Hunc dignitatis Imperatoriæ titulum, cum in Momyllo Auguſtulo, ultimo Occidentis Imperatore, ante tercentos ferme annos ſub Regnum Gothorum in Italia defeciſſet, in eodem Occidente Pontifex renovavit, ut haberet Eccleſia Romana adverſus Infideles, hæreticos, ac Seditioſos, Tutorem, cujus officium repudiaſſe jam pridem Imperator Orientis videretur.*

Præterea, obſervare debes, quod licet non conſtet apud omnes, Septem Virorum, penes quos ſolos eſt Imperatores Occidentis eligendi poteſtas, inſtitutionem ad *Gregorium* V. Pontificem Maximum eſſe referendam; certum tamen eſſe debet, jus eligendi Imperatores Occidentis a Romanis Pontificibus emanaſſe, poſtquam *Leo* III. Pontifex Maximus Imperium Occidentis in *Carolo Magno*, Galliarum Rege, anno octingenteſimo renovavit. Id quippe juris Romanis Pontificibus diſerte aſſerit ac vindicat *Innocentius* III. in Epiſtola ad *Bertholdum*, Zaringiæ Ducem, poſt *Othonis* IV. electionem, ſub initium ſæculi XIII. peractam. Ibi enim capite *Venerabilem de electione*, hæc ſcribit *Innocentius* III. quæ ſingulari obſervatione perpendi debent. *Illis Principibus*, ſeu Electoralis Collegii Septem Viris, *jus & poteſtatem eligendi Regem, in Imperatorem poſtmodum promovendum, recognoſcimus, ut debemus, ad quos de jure & antiqua conſuetudine noſcitur pertinere, præſertim cum ad eos jus, & poteſtas hujuſmodi ab Apoſtolica Sede pervenerit, quæ Romanum Imperium in perſonam magnific. Caroli a Græcis tranſtulit in Germanos. Sed & Principes recognoſcere debent, & utique recognoſcunt (ſicut iidem in noſtra recognovere præſentia,) quod jus, & auctoritas examinandi perſonam electam in Regem, & promovendam ad Imperium, ad nos ſpectat, qui eum inungimus, & coronamus. Eſt enim regulariter & generaliter obſervatum, ut ad eum examinatio perſonæ pertineat, ad quem manus impoſitio ſpectat. Numquid enim, ſi Principes non ſolum in diſcordia, ſed etiam in concordia, Sacrilegum quemcumque, vel excommunicatum, tyrannum, fatuum, vel hæreticum eligerent, aut paganum, nos inungere, conſacrare, ac coronare hominem hujuſmodi deberemus? Abſit omnino.* Ex quibus *Innocentii* III. Pontificis verbis conſtat, Principes, ſeu Electoralis Collegii Septem Viros, ultro agnoviſſe, auctoritatem examinandi perſonam electam in Regem Germaniæ, eamque ad Imperium promovendi, de jure pertinere ad Romanos Pontifices, a quibus inungi, & coronam Imperialem accipere debent Reges Germaniæ, ut vi illius coronationis poſſint appellari Imperatores. Quod ſi vero Coronam Imperialem a Romano Pontifice non acceperint, dicentur quidem *Reges Germaniæ*, vel *Imperatores electi*, ſed vere, & proprie Imperatores appellari non poterunt. Hinc eſt primo quod in Tabula noſtra Chronologica Imperatorum Occidentis, *Ludovicum* filium *Arnulphi* Imperatoris, *Conradum* hujus nominis I. & *Henricum* hujus nominis I. qui dicebatur *Auceps*, Reges quidem Germaniæ appellaverimus, ſed non Imperatores, tum quia *Ludovicus*, filius *Arnulphi* Imperatoris, *Conradus* I. & *Henricus* I. dictus *Auceps*, qui Reges Germaniæ fuerunt, coronam Imperialem a Romano Pontifice nunquam acceperunt; tum quia etiam eodem tempore, quo *Ludovicus*, *Conradus* I. & *Henricus* I. in Germania regnarunt, *Ludovicus* hujus nominis *Tertius*, *Boſonis* Regis Arelatenſis, ſeu Provinciæ Comitis, filius, fuit coronatus Imperator a *Benedicto* IV. Pontifice Maximo, & poſt *Ludovicum* III. coronam Imperialem a *Joanne* X. Summo Pontifice obtinuit *Berengarius*, Dux Forojulienſis. *Ludovicus* igitur *Tertius* Boſonis, Regis Arelatenſis filius, & *Berengarius*, Dux Forojulienſis, veri fuerunt Imperatores, utpote qui coronam Imperialem a Romanis Pontificibus acceperunt, non vero *Ludovicus*, filius *Arnulphi* Imperatoris, *Conradus* hujus nominis I. & *Henricus*, hujus nominis I. Germaniæ Reges, qui nunquam a Romanis Pontificibus fuerunt coronati Imperatores. Secundo recte diximus in Tabula Chronologica Imperatorum Occidentis, ab obitu *Berengarii*, qui a *Joanne* X. Pontifice Max. fuit coronatus Imperator, ideſt, ab an. 924. quo occiſus eſt Imperator *Berengarius*, uſque ad an. 962. quo *Otho*, hujus nominis I. cognomento *Magnus*, Romam veniens, *Berengarium* hujus nominis II. Italiæ Regno privavit, & a *Joanne* XII. inauguratus eſt Imper. vacaſſe Imperium Occidentis, ac ſubinde *Rodulphum*, *Hugonem*, Regem Arelatenſem, ſeu Provinciæ Comitem, *Lotharium*, & *Berengarium* hujus nominis II. qui per illud temporis intervallum Reges Italiæ fuerunt, Imperatores appellari haud debere; nec ullum in ſerie Imperatorum Occidentis locum habere, eo quod a Romanis Pontificibus numquam fuerint coronati Imperatores. Tertio, obſervavimus in Tabula noſtra Chronologica Imperatorum Occidentis, poſtquam *Fridericus* hujus nominis II. Imperator fuiſſet in Conc. Gen. Lugdunenſi I. Dignitate Imperiali abdicatus anno 1245. uſque ad annum 1273. quo *Rodulphus*, Comes Habſpurgenſis, jubente, & approbante Summo Pontifice *Gregorio* X. electus eſt Imperator, fuiſſe pariter in Imperio Occidentis interregnum, adeoque *Henricum*, Thuringiæ & Haſſiæ Landgravium, *Guillelmum*, Brabantiæ, ſive Hollandiæ Comitem, *Richardum*, Cornubiæ Comitem, & *Henrici* III. Angliæ Regis fratrem, ac denique, *Alphonſum*, Caſtellæ Regem, *Ferdinandi* III. Hiſpaniarum Regis filium, qui per illud temporis ſpatium Imperaroris nomen, & inſignia ſuſceperunt, Imperatorum Catalogo adſcribi non debere, tum quia eorum

electio

electio a nullo Romano Pontifice fuit confirmata, tum quia jus quod ad Coronam Imperialem ſibi arrogabant, erat omnino incertum; tum quia etiam nullus illorum ab aliquo Romano Pontifice fuit coronatus Imperator. Denique, jure optimo diximus in Tabula noſtra Chronologica Imperatorum Occidentis, *Ludovicum*, Bavariæ Ducem, e Catalogo Imperatorum Occidentis eſſe expungendum, quia ejus electio fuit a Summo Pontifice *Joanne* XXI. quem alii appellant XXII. reprobata, nec ipſe unquam a vero, & legitimo Romano Pontifice coronam Imperialem accepit. Uno verbo, ii omnes, qui poſtquam fuerunt electi Germaniæ Reges, ſeu, ut ajunt modo, Romanorum Reges, coronam Imperialem a Romano Pontifice acceperunt, vere Imperatores appellari debent; alii vero, qui electi Germaniæ, ſeu Romanorum Reges, coronam Imperialem a Romano Pontifice, poſt renovationem Imperii Occidentalis anno 800. a *Leone* III. factam non acceperunt, *Imperatores* abſolute dici non poſſunt, ſed ſolum *electi Imperatores*, quia vi electionis ſuæ in Regem Germaniæ, ſeu in Regem Romanorum, jus habent ad Imperialem dignitatem, & ptimum inter Principes Chriſtianos locum obtinendi, idque juris habent a Romanis Pontificibus, qui ſe ad eos Imperatores confirmandos, & coronandos obſtrinxere, modo nullum occurreret in electione vitium, quod examinandum ad eoſdem Romanos Pontifices ſpectat, ut ipſimet Principes Germaniæ agnoverunt, ac palam profeſſi ſunt coram *Innocentio* III. Pontifice Maximo, cujus teſtimonium, omni exceptione majus ſupra laudavimus. Quæ cum ita ſint, juſte improbari ac proſcribi debet nuperus quidam ſcriptor hæreticus, qui in *Hiſtoria Auguſta Romanorum Imperatorum*, quam Amſtelodami anno 1707. publica luce donavit, aſſerit, eos omnes, qui Germaniæ, ſeu Romanorum Reges ſunt electi, vere eſſe Imperatores abſque ulla confirmatione, inauguratione, ſeu coronatione, quæ a Romano Pontifice fieri debeat. Sic enim ſcribit pag. 180. virulentus ille hæreticus: *Scilicet nemo vere imperat aut regnat, niſi a Pontifice aliquo inunctus! En tibi profundam Cleri ambitionem! en arcanum Sacri Regni Sacerdotalis!* & pag. 210. *Romani*, inquit, *Hierophantæ clam, palam, per fas, & nefas, per dolos, Strophas, Sophiſmata religionis fuco ſplendentia, per hypocriſim, humilitatis ſcil. & pietatis Chriſtianæ pallio amictam, jam olim cœperant uſque ab Hildebrando* (ſeu Gregorio VII. Summo Pontifice) *ad Hieromonarchiam profaniſſimam graſſari, conculcantes, quantum & ubicumque modo poterant, auctoritatem legitimam Imperatorum, eorum vires enervando, Regiones Italicas quavis ſpecie ſibi rapiendo &c.* Nemini itaque mirum videri debet, quod ille hæreticus in ſua Hiſtoria Auguſta Romanorum Imperatorum plures in ſerie Romanorum Imperatorum Occidentis recenſeat, quos tamen non Imperatores ſed Germaniæ duntaxat, vel Italiæ Reges fuiſſe oſtendimus in Tabula Chronologica Imperatorum Occidentis.

Poſtremo, obſervare debes, olim Germaniæ Regnum in eadem familia Regia fuiſſe ſucceſſivum, ſed non abſolute hæreditarium. Populi enim Regem eligendi, quem mallent, ex eadem familia Regia jus habebant, ſolebantque defuncti Regis filium natu majorem ceteris anteponere. In hac autem Regis Germaniæ electione Primates, ſeu Regni Primores, omnia poterant, & populorum conſenſum ſecum trahebant. Quamvis ergo Germaniæ Regnum in eadem familia Regia fuerit olim ſucceſſivum, non fuit tamen abſolute hæreditarium, cum ad Regis Germaniæ electionem neceſſarius omnino eſſet Procerum, populique conſenſus. Duravit autem hæc conſuetudo ex eadem familia Regia eligendi Germaniæ Regem uſque ad Summum Pontificem *Gregorium* VII. quo Eccleſiam Romanam regente, in Comitiis Regni Germaniæ decretum eſt, ut Regis Germaniæ electio intra Regiam familiam non reſtringeretur, ſed quilibet in Regem eligi poſſet, ideoque tunc, anno ſcilicet milleſimo ſeptuageſimo, quo *Rodulphus*, Suevorum antea Dux in Regem Germaniæ electus eſt, ſucceſſio in eadem familia in Regnum Germaniæ antiquata fuit, & *conſenſu omnium comprobatum eſt, & Romani Pontificis auctoritate corroboratum, ut Regia poteſtas nulli per hæreditatem (ſicut ante fuerat conſuetudo) cederet, ſed filius Regis (etiamſi valde dignus eſſet) per electionem ſpontaneam, non per ſucceſſionis lineam, Rex proveniret; ſi vero non eſſet dignus Regis filius, vel ſi nollet eum populus, quem Regem facere vellet, haberet in poteſtate populus.* Ita refert *Bruno*, Germaniæ Scriptor, in libro *de Bello Saxonico*. Anno igitur milleſimo ſeptuageſimo ſeptimo facta eſt inſignis in electione Regis Germaniæ, mutatio. Hactenus enim Germaniæ Regnum electivum quidem erat, ſed non niſi illi, qui erant ex familia regnatrice, ad illud eligi poterant, at in Conventu apud *Forcheimum* anno milleſimo ſeptuageſimo ſeptimo habito, Germaniæ Proceres omne hæreditarium in Germaniæ Regnum jus repudiarunt, atque decreverunt, ut deinceps omnes ad illam electionem jus haberent, ſeu Reges Germaniæ eligi poſſent. Poſt aliquot tamen annos ad priorem conſuetudinem reditum eſt. Filii ſiquidem *Henrici* hujus nominis inter Reges Germaniæ IV. electi ſunt Reges Germaniæ, videlicet *Conradus* anno 1093. & *Henricus* anno milleſimo centeſimo quinto, eoque abſque prole defuncto, *Conradus* illius ex ſorore *Agnete* nepos, & deinde ejuſdem ex ordine nepotes fuerunt Reges Germaniæ ſalutati; nec poſtea deſierunt, niſi forte ſemel & iterum, vocari propinqui ad propinquorum ſucceſſionem in Regno Germaniæ, ut videre eſt in Tabula Chronologica Imperatorum Occidentis, quam exhibuimus. Hanc priorem conſuetudinem eligendi e ſola Familia regnatrice Germaniæ, ſeu, ut modo ajunt Romanorum Regem, etiamnum retinere quodam modo videntur Electoralis Collegii Principes, qui jam a longa annorum ſerie filium natu majorem Regnatricis familiæ Auſtriacæ Regem Germaniæ, ſeu Romanorum elegerunt, atque Imperatorem deſignarunt, quamvis alium Principem, etiam ex familia Auſtriaca non oriundum, eli-

geudi

gendi Germaniæ, ſeu Romanorum Regem, pleno jure potiantur; ita ut tamen jus examinandi ac confirmandi Germaniæ, ſeu Romanorum Regis electionem, eique Coronam Imperialem imponendi ad Romanum Pontificem pertineat, nec poſſit Germaniæ, ſeu Romanorum Rex electus, ante perceptam a Romano Pontifice coronam Imperialem, abſolute appellari *Imperator*, ſed duntaxat *electus Imperator*, ſicut jam obſervavimus contra quoſdam Germaniæ Scriptores, qui pertendunt, eos, qui Germaniæ, ſeu Romanorum Reges ſunt ſemel electi, vi electionis ſuæ Imperatores eſſe, & ut tales ab omnibus jure appellari, haberique debere, etiamſi eorum electio a Romano Pontifice non ſit confirmata, nec ab eo Imperialem Coronam acceperint, quod tamen oppido falſum eſt, & omnino contrarium antiquiſſimo juri, quod Romani Pontifices ab an. octingenteſimo, quo extinctum Occidentis Imperium in *Carolo Magno*, Galliarum Rege, renovarunt, ſemper retinuerunt, eoque potiti ſunt, non reclamantibus Proceribus Germaniæ, ſed potius coram *Innocentio Tertio* Pontifice Maximo ultro profitentibus, jus examinandi ac confirmandi electionem factam Regis Germaniæ, eumque per Coronationem promovendi ad Imperium, Romanis Pontificibus ex antiqua conſuetudine aſſeri ac vindicari debere. Sed ſatis hactenus dictum ſit de Romanis Imperatoribus, qui ſumma rerum in Occidente potiti ſunt, ad quorum Tabulam Chronologicam attexam nunc ſucceſſionem Conſulum Romanorum ab anno primo Æræ Chriſtianæ, ſeu Natalis Vulgaris Chriſti uſque ad *Baſilium* juniorem, qui ultimus privatorum Conſulatum in Oriente geſſit, anno Chriſti DXLI.

SUCCESSIO

Conſulum Romanorum,

Ab anno primo Æræ Chriſtianæ, ſeu Natalis Vulgaris Chriſti, uſque ad Baſilium *Juniorem, qui anno Chriſti quingenteſimo quadrageſimo primo ultimus privatorum Conſulatum in Oriente geſſit.*

CONSULES ROMANI.

Cajus Cæſar, & L. Æmilius Paulus anno Chriſti. 1
P. Vinicius, & P. Alfenus. 2
L. Ælius Lamia, & M. Servilius. 3
Sex. Ælius Catus, & C. Sentius Saturninus. 4
L. Valerius Meſſala Voluſianus, & Cn. Cornelius Cina. 5
M. Æmilius Lepidus, & L. Arruntius. 6
A. C. Licinius Nerva Silianus, & Q. Cæcilius Merellus Creticus Silanus. 7
Furius Camillus; & Sex. Nonius Quintilianus. 8
Q. Sulpicius Camerinus, & C. Poppæus Sabinus. 9
P. Cornelius Dolabella, & C. Junius Silanus. 10

CONSULES ROMANI.

M. Æmilius Lepidus, & T. Statilius Taurus. 11
Germanicus Cæſar, & C. Fontejus Capito. 12
C. Silius, & Munacius Plancus. 13
Sex. Pompejus, & Sextus Apulejus. 14
Druſus Cæſar, & C. Norbanus Flaccus. 15
T. Statilius Siſenna Taurus, & L. Scribonius Libo. 16
C. Cælius Rufus, & L. Pomponius Flaccus. 17
Tiberius Auguſtus III. & Germanicus II. 18
M. Julius Silanus, & Norbanus Balbus. 19
M. Aurelius Meſſala, & M. Aurelius Cotta. 20
Tiberius Auguſtus IV. & Druſus Cæſar II. 21
C. Sulpicius Galba: & D. Haterius Agrippa. 22
C. Aſinius Pollio, & C. Antiſtius Vetus. 23
Cornelius Cethegus, & Viſellius Varro. 24
M. Aſinius Agrippa, & Coſſus Cornelius Lentulus. 25
Lentulus Getulicus, & C. Calviſius. 26
M. Licinius Craſſus, & L. Calpurnius Piſo. 27
Ap. Junius Silanus, & P. Silius Nerva. 28
C. Fuſius Geminus, & L. Rubellius Geminus. 29
L. Caſſius Longinus, & M. Vinicius. 30
Tiberius Auguſtus V. & L. Aelius Sejanus. 31
Cn. Domitius Ænobardus, & M. Furius Camillus Scribonianus. 32
Ser. Sulpicius Galba, & L. Sulla Felix. 33
Paulus Fabius Perſicus, & L. Vitellius. 34
C. Ceſtius Gallus, & M. Servilius Nonianus. 35
Sex. Papinius Allienus, & Q. Plantius. 36
Cn. Acetronius Proculus, & C. Pontius Nigrinus. 37
M. Aquillius Julianus, & P. Nonius Aſprenas. 38
Cajus Auguſtus II. & L. Apronius Cæſianus. 39
Cajus Aug. III. ſolus. 40
Cajus Auguſtus IV. & Cn. Sentius Saturninus. 41
Claudius Auguſtus II. & C. Cæcina Largus. 42
Claudius Auguſtus III. & L. Vitellius II. 43
L. Quinctius Criſpinus II. & M. Statilius Taurus. 44
M. Vinicius II. & Taurus Statilius Corvinius. 45
Valerius Aſiaticus II. & M. Julius Silanus. 46
Claudius Auguſtus IV. & L. Vitellius III. 47
A. Paulus Vitellius, & L. Vipſanius. 48
C. Pompejus Gallus, & Q. Verannius. 49
C. Antiſtius Veter, & M. Suillius Netvilianus. 50
Claudius Auguſtus V. & Ser. Cornelius Orfitus. 51
Fauſtus Sulla, & Salvius Otho. 52
D. Junius, & Q. Haterius. 53
M. Aſinius, & Marcellus, & M. Acilius Aviola. 54
Nero Auguſtus, & L. Antiſtius Vetus. 55
Q. Voluſius Saturninus, & P. Cornelius Scipio. 56

Nero

CONSULES ROMANI.

Nero Auguſtus II. & L. Piſo. 57
Nero Auguſtus III. & Valerius Meſſala. 58
Vipſanius Apronianus, & L. Fontejus Capito. 59
Nero Auguſtus IV. & Coſſus Cornelius. 60
Cæſonius Pætus, & Petronius Turpilianus. 61
P. Marius Celſus, & L. Aſinius. 62
C. Memmius Regulus, & L. Verginius Rufus. 63
C. Lecanius Baſſus, & M. Licinius Craſſus. 64
A. Licinius Nerva Silianus, & M. Veſtinus Atticus. 65
C. Lucius Teleſinus, & C. Suetonius Paulinus. 66
L. Fontejus Capito, & C. Julius Rufus. 67
C. Silius Italicus, & M. Galerius Trachalus. 68
Servius Sulpicius Galba Aug. & T. Vinius Rufinus. 69
Fl. Veſpaſianus Aug. II. & Titus Cæſar I. 70
Veſpaſianus Aug. III. & M. Corcejus Nerva. 71
Veſpaſianus Aug. IV. & Titus Cæſar II. 72
Domitianus Cæſar II. & M. Valerius Meſſalinus. 73
Veſpaſianus Auguſtus V. & Titus Cæſar III. 74
Veſpaſianus Auguſtus VI. & Titus Cæſar V. 75
Veſpaſianus Auguſtus VII. & Cæſar V. 76
Veſpaſianus Auguſtus VIII. & Titus Cæſar VI. 77
L. Cejonus Commodus, & D. Novius Priſcus. 78
Veſpaſianus Auguſtus IX. & Titus Cæſar VII. 79
Titus Auguſtus VIII. & Domitianus Cæſar VII. 80
Sex. Annius Silvanus, & T. Verus Pollio. 81
Domitianus Aug. VIII. & T. Flavius Sabinus. 82
Domitianus Aug. IX. & Q. Petilius Rufus II. 83
Domitianus Aug. X. & Appius Sabinus. 84
Domitianus Aug. XI. & T. Aurelius Fulvus. 85
Domitianus Aug. XII. & Ser. Cornelius Dolabella. 86
Domitianus Aug. XIII. & A. Voluſius Saturninus. 87
Domitianus Aug. XIV. & L. Minucius Rufus. 88
T. Aurelius Fulvus II. & A. Sempronius Atratinus. 89
Domitianus Aug. XV. & M. Coccejus Nerva II. 90
M. Ulpius Trajanus, & M. Acilius Glabrio. 91
Domitianus Aug. XVI. & Q. Voluſius Saturninus. 92
Pompejus Collega, & Cornelius Priſcus. 93
L. Nonnius Aſpreuas, & M. Aretinus Clemens. 94

CONSULES ROMANI.

Domitianus Aug. XVII. & T. Flavius Clemens. 95
C. Fulvius Valens, & C. Antiſtius Vetus. 96
Nerva Aug. III. & L. Verginius Rufus III. 97
Nerva Aug. IV. & M. Ulpius Trajanus Cæſar II. 98
C. Soſius Senecio II. & Cornelius Palma. 99
Trajanus Aug. III. & M. Julius Fronto. 100
Trajanus Aug. IV. & Sex. Articulejus Pætus. 101
C. Soſius Senecio III. & L. Licinius Sura. 102
Trajanus Aug. V. & L. Appius Maximus II. 103
L. Licinius Sura II. & Marcellus. 104
Tib. Julius Candidus II. & A. Julius Quadratus. 105
L. Cejonius Commodus Verus, & L. Tutius Cerealis. 106
C. Soſius Senecio IV. & L. Licinius Sura III. 107
Ap. Annius Trebonianus Gallus, & M. Atilius Metilius Bradua. 108
A. Cornelius Palma II. & C. Calviſius Tullius II. 109
Criſpinus Priſcianus, & Solenus Orfitus. 110
C. Calpurnius Piſo, & M. Vettius Balanus. 111
Trajanus Aug. VI. & T. Sextius Africanus. 112
L. Publius Celſus II. & C. Elodius Criſpinus. 113
Q. Ninius Haſta, & P. Manilius Vopiſcus. 114
L. Vipſtanus Meſſala, & Vergilianus Pedo. 115
L. Aelius Lamia, & Aelianus Veter. 116
Quinctius Niger, & C. Vipſtanus Apronianus. 117
Hadrianus Auguſtus II. & Fuſcus Saliniator. 118
Hadrianus Aug. III. & Ruſticus. 119
L. Catilius Severus, & T. Aurelius Fulvus. 120
M. Annius Verus II. & L. Augur. 121
Acilius Aviola, & Corellius Panſa. 122
Q. Arrius Pætinus, & Ventidius Apronianus. 123
M. Acilius Glabrio, & C. Bellicius Torquatus. 124
Cornelius Aſiaticus II. & Vettius Aquilinus. 125
M. Annius Verus III. & L. Varius Ambibulus. 126
Gallicanus, & Cælius Titianus. 127
Torquatus Aſprenas, & Annius Libo. 128
P. Juventius Celſus II. & Q. Julius Balbus. 129
Q. Fabius Catullinus, & M. Flavius Aper. 130
Ser. Octavius Lænas Pontianus, & M. Antonius Rufinus. 131
Sentius Augurinus, & Severianus. 132
Hiberus, & Siſenna. 133
C. Julius Servianus III. & C. Vibius Varus. 134
Pontianus, & Attillianus. 135
L. Cejonius Commodus, & Sex. Vetulenus Civica Pompejanus. 136

L.

L. Ælius Cæſar II. & P. Cælius Balbinus Vibullius. 137

Camerinus, & Magnus. 138

Antoninus Pius Aug. II. & Bruttius Præſens. 139

Antoninus Pius Aug. III. & M. Aurelius Cæſar. 140

M. Peducæus Syloga Priſcinus, & T. Hænius Severus. 141

Cuſpius Rufinus, & L. Statius Quadratus. 142

C. Bellicius Torquatus, & Tib. Claudius Atticus Herodes. 143

Lollianus Avitus, & Claudius Maximus. 144

Antoninus Pius Aug. IV. & M. Aurelius Cæſar II. 145

Sex. Erucius Clarus II. & Cn. Claudius Severus. 146

Largus, & Meſſalinus. 147

C. Bellicius Torquatus II. & Julianus. 148

Ser. Scipio Orfitus, & Q. Nonius Priſcus. 149

Gallicanus, & Vetus. 150

Quintilius Condianus, & Quintil. Maximus. 151

Sex. Acilius Glabrio, & C. Valerius Omullus Verianus. 152

C. Bruttius Præſens, & A. Junius Rufinus. 153

I. Aurelius Commodus, & Titus Sextius Lateranus. 154

C. Julius Severus, & M. Rufinus Sabinianus. 155

M. Cejonus Silvanius, & C. Serius Augerinus. 156

Barbarus, & Regulus. 157

Tertullus, & Claudius Sacerdos. 158

Plautinus Quintilius, & Statius Priſcus. 159

T. Vibius Barus, & Annius Bradua. 160

M. Ælius Aurelius Verus Cæſar III. & L. Ælius Commodus II. 161

L. Junius Ruſticus, & C. Vettius Aquilinus. 162

L. Papilius Ælianus, & Junius Paſtor. 163

M. Nonius Macrinus, & Celſus. 164

L. Arrius Pudens, & M. Gavius Orfitus. 165

Servilius Pudens, & L. Fufidius Pollio. 166

L. Aurelius Verus Aug. III. & Quadratus. 167

L. Vettius Paulus, & T. Junius Montanus. 168

Q. Soſius Priſcus, & P. Cælius Apollinaris. 169

M. Cornelius Cethegus, & C. Erucius Clarus. 170

L. Septimius Severus II. & L. Alfidius Herennianus. 171

Maximus, & Orfitus. 172

M. Aurelius Severus II. & T. Claudius Pompejanus. 173

Gallus, & Flaccus. 174

Piſo, & Julianus. 175

T. Vitraſius Pollio II. & M. Flavius Aper II. 176

L. Aurelius Commodus Aug. & Quintillus. 177

Julianus Rufus, & Gavius Orfitus. 178

L. Aurelius Commodus Aug. II. & T. Annius Aurelius Verus II. 179

L. Fulvius Bruttius Præſens II. & Sex. Quintilius Condianus. 180

L. Aurelius Commodus Aug. III. & Antiſtius Burrus II. 181

Petronius Mamertinus, & Trabellius Rufus. 182

L. Aurelius Commodus Aug. IV. & Victorinus II. 183

M. Eggius Marullus, & Cn. Papir. Ælianus. 184

Triarius Maternus, & M. Attilius Metellus Bradua. 185

Commodus Auguſt. V. & M. Acilius Glabrio II. 186

Criſpinus, & Ælianus. 187

C. Allius Fuſcianus II. & Dullius Silanus II. 188

Servilius Silanus, & Dullius Silanus. 189

L. Aurelius Commodus Aug. VI. & Petronius Septimianus. 190

Caſſius Apronianus, & Valerius Bradua Mauricus. 191

L. Aurelius Commodus Aug. VII. & P. Helvius Pertinax II. 192

Q. Soſius Falco, & Julius Erucius Clarus. 193

L. Septimius Severus Aug. II. & Clodius Septimius Albinus Cæſar II. 194

Scapula Tertullus, & Tinejus Clemens. 195

Cn. Domitius Dexter II. & L. Valerius Meſſala. 196

Claudius Lateranus, & Tit. Rufinus. 197

Tib. Saturninus, & C. Gallus. 198

P. Cornelius Anullinus II. & M. Aufidius Fronto. 199

Tib. Claudius Severus III. & C. Aufidius Victorinus. 200

L. Annius Fabianus, & M. Nonius Mucianus. 201

L. Septimius Severus Aug. III. & Aurelius Antoninus Caracalla Aug. 202

L. Fulvius Plautianus, & P. Septimius Geta. 203

Fabius Cilo, & Annius Libo. 204

M. Aurelius Antoninus Caracalla Aug. II. & P. Septimius Geta Cæſar. 205

Nummius Albinus, & Fulvius Æmilianus. 206

Aper & Maximus. 207

M. Aurelius Antoninus Caracalla Aug. III. & P. Septimius Geta Cæſar II. 208

Claudius Pompejanus, & Avitus. 209

M. Acilius Fauſtinus, & Triarius Rufinus. 210

Lollianus Gentianus, & Pomponius Baſſus. 211

Julius Aſper, & Julius Aſper. 212

Antoninus Caracalla Aug. IV. & D. Cælius Balbinus II. 213

Silius Meſſala & Sabinus. 214

Æmilius Lætus II. & Anicius Cerealis. 215

C. Atius Sabinus II. & Cornelius Anullinus. 216

C. Bruttius Præſens, & T. Meſſius Extricatus II. 217

M. Opellus Macrinus Aug. II., & Adventus II. 218

CONSULES ROMANI.

M. Aurelius Antoninus Elagabalus Aug. II. & Licinius Sacerdos II. 219
M. Aurelius Antoninus Elagabalus Aug. III. & Eutychianus Comazon II. 220
Gratus Sabinianus, & Claudius Seleucus. 221
M. Aurelius Antoninus Elagabalus IV. & M. Aurelius Severus Alex. Cæſar. 222
L. Marius Maximus II. & L. Roſcius Ælianus. 223
Julianus II. & Criſpinus. 224
Fuſcus II. & Dexter. 225
Alexander Aug. II. & C. Quintilius Marcellus. 226
M. Nummius Albinus, & Maximus. 227
Manilius Modeſtus, & Sergius Calpurnius Probus. 228
Alexander Aug. III. & Caſſius Dio II. 229
L. Virius Agricola, & Sex. Catius Clementinus. 230
Pompejanus, & Pelignianus. 231
Lupus & Maximus. 232
Maximus, & Paternus. 233
Maximus II. & C. Cælius Urbanus. 234
Severus & Quinctianus. 235
C. Julius Verus Maximinus Aug. & Julius Africanus. 236
L. Ovinius Camelianus, & P. Titius Perpetuus. 237
An. Pius & Pontianus Proculus. 238
M. Ant. Gordianus, Aug. & M. Acilius Aviola. 239
Sabinus II. & Venuſtus. 240
M. Ant. Gordianus II. & Pompejanus. 241
C. Vettius Atticus, & C. Aſinius Prætextatus. 242
Arrianus, & Papus. 243
Peregrinus, & Fulvius Æmilianus. 244
M. Julius Philippus Auguſt. & Fabius Titianus. 245
Bruttius Præſens, & Nummius Albinus. 246
M. Julius Philippus Aug. II. & M. Julius Philippus Cæſar. 247
M. Julius Philippus Auguſt. III. & M. Julius Philippus Aug. II. 248
Fulvius Æmilianus II. & Vectius Aquilinus. 249
C. Meſſius Quintus Trajanus Decius Aug. II. & Annius Gratus. 250
C. Trajanus Decius Aug. III. & Q. Herennius Etruſcus Decius Cæſar. 251
C. Vibius Trebonianus Gallus Aug. II. & C. Vibius Voluſianus Cæſar. 252
C. Vibius Voluſianus Aug. II. & M. Valerius Maximus. 253
P. Iricinius Valerianus Aug. II. & P. Licinius Gallienus Aug. 254
P. Licinius Valerianus Aug. III. & P. Licinius Gallienus Aug. II. 255
Valerius Maximus, & M. Acilius Glabrio. 256
P. Licinius Valerianus Aug. IV. & P. Licinius Gallienus Aug. III. 257

CONSULES ROMANI.

M. Aurelius Memmius Tuſcus, & Pomponius Baſſus. 258
Fulvius Æmilianus, & Pomponius Baſſus II. 259
Cornelius Sæcularis II. & Julius Donatus. 260
Gallienus Aug. IV. & Petronius Voluſianus. 261
P. Licinius Gallienus Aug. V. & Fauſtus. 262
M. Nummius Albinus II. & Maximus Dexter. 263
Gallienus Aug. VI. & Saturninus. 264
P. Licinius Valerianus II. & Lucillus Macer Rufinianus. 265
Gallienus Aug. VIII. & Sabinillus. 266
Paternus, & Arceſilaus. 267
Paternus II. & Marianus. 268
M. Aurelius Claudius Aug. II. & Paternus. 269
Flavius Antiochianus, & Furius Orfitus. 270
L. Domitius Aurelianus Aug. II. & M. Cejonius Virius Baſſus. 271
Quietus, & Voldumianus. 272
M. Claudius Tacitus, & Placidianus. 273
Aurelianus Auguſt. III. & C. Julius Capitolinus. 274
L. Domitius Aurelianus Aug. IV. & T. Avonius Marcellinus. 275
M. Claudius Tacitus Aug. II. & Fulvius Æmilianus. 276
M. Aurelius Probus Auguſt. & M. Aurelius Paulinus. 277
Probus Aug. II. & Furius Lupus. 278
M. Aurelius Probus Auguſt. III. & Ovinius Paternus. 279
Meſſala, & Gratus. 280
M. Aurelius Probus Aug. IV. & C. Junius Tiberianus. 281
M. Aurelius Probus Aug. V. & Pomponius Victorinus. 282
M. Aurelius Cæſar Aug. II. & M. Aurelius Carinus Cæſar. 283
M. Aurelius Carinus Aug. II. & M. Aurelius Numerianus Aug. 284
C. Valerius Diocletianus Auguſt. II. & Ariſtobulus. 285
M. Junius Maximus II. & Vettius Aquilinus. 286
C. Valerius Diocletianus Aug. III. & M. Aurelius Valerius Maximianus Herculius Aug. 287
M. Aurelius Valerius Maximianus Herculius Aug. II. & Pomponius Januarius. 288
Baſſus II. & Quinctianus. 289
Diocletianus Aug. IV. & Maximianus Herculius Aug. III. 290
Junius Tiberianus II. & Caſſius Dio. 291
Annibalianus, & Aſclepiodotus. 292
Diocletianus Aug. V. & Maximianus Herculius Aug. IV. 293
Fl. Valerius Conſtantinus Cæſar, & Galerius Valerius Maximianus Cæſar. 294
Nummius Tuſcus, & Annius Annulinus. 295
Diocletianus Aug. VI. & Conſtantius Cæſar II. 296
Maximianus Herculius Aug. V. & Galerius Maximianus Cæſar II. 297

Ani-

CONSULES ROMANI.

Anicius Fauſtus II. & Severus Gallus. 298

Diocletianus Aug. VII. & Maximianus Herculius Aug. VI. 299

Conſtantius Cæſar III. & Galerius Maximianus Cæſar III. 300

Titianus II. & Nepotianus. 301

Conſtantius Cæſar IV. & Maximianus Herculius Cæſar IV. 302

Diocletianus Aug. VIII. & Maximianus Herculius Aug. VII. 303

Diocletianus Aug. IX. & Maximianus Herculius Aug. VIII. 304

Conſtantius Cæſar V. & Galerius Maximianus Cæſar V. 305

Galerius Maximianus Aug. VI. & Conſtantius Aug. VI. 306

Ab anno Chriſti tercenteſimo ſexto uſque ad annum tercenteſimum duodecimum Faſtorum Conſularium diſpoſitio obſcura eſt eo quod, ob Imperatorum diſcordiam, alii in Italia, alii in reliquo Orbe Romano Conſules agnoſcerentur. Quo factum eſt, ut recentes Faſtorum Conſularium Conditores non ſemel in his per hæc tempora cæcutierint. Doctiſſimus attamen Antonius Pagius *in ſua* Critica Baronii *cuilibet anno Conſules ſuos hoc pacto reddi poſſe probabilius exiſtimat. In Italia, ubi* Maxentius *imperabat, anno* CCCVII. *Conſules proceſſerunt* Maximianus Herculius IX. & Maximinus Cæſar, *ſed poſtquam* Maxentius *deprehendiſſet*, Maximianum Herculium *inſidias ei parare, illum menſe Auguſto ejuſdem anni tercenteſimi ſeptimi Conſulatu abdicavit, juſſitque Acta Publica hac formula notari*: Poſt ſextum Conſulatum: *ideſt, poſt ſextum Conſulatum* Conſtantii & Galerii Maximiani, *anno præcedenti, ſeu tercenteſimo ſexto geſtum. In reliquo Orbe Romano, qui* Galerium Maximianum *tanquam ſeniorem Auguſtum venerabatur, Conſules fuerunt* anno CCCVII. Maximianus Herculius IX. & Conſtantinus. *In Italia* anno CCCVIII. *Conſules fuerunt* M. Aurel. Maxentius Aug. & M. Aurelius Romulus, *ejus filius. Sed eodem* anno CCCVIII. *in reliquo Orbe Romano Conſules proceſſere*, Maximianus Herculius X. & Galerius Maximianus VII. *In Italia* anno CCCIX. *Conſules fuerunt* Maxentius Aug. II. & Romulus Cæſar II. *Sed in reliquo Orbe Romano Acta publica* anni *tercenteſimi noni hac formula notata ſunt*: Poſt Conſulatum X. & VII. *ideſt poſt Conſulatum decimum* Maximiani Herculii, & ſeptimum Conſulatum Galerii Maximiani, anno *præcedenti, ſeu* CCCVIII. *geſtum. Hincque facile colligitur* anno CCCIX. *nullos extra Italiam, ſeu in reliquo Orbe Romano, ob Imperatorum diſcordiam, creatos fuiſſe Conſules. In Italia* anno *tercenteſimo decimo* Maxentius Aug. III. *Conſulatum ſolus geſſit. Sed in reliquo Orbe Romano* annus *tercenteſimus decimus hac formula notatus fuit:* Anno II. poſt Cnnſulatum decimum, & ſeptimum, *ideſt*, poſt Conſulatum decimum Maximiani Herculii, & ſeptimum Conſulatum Galerii Maximiani, anno CCCVIII. *geſtum. Ex quo etiam colligitur, nullos extra Italiam, ſeu in reliquo Orbe Romano electos fuiſſe Conſules* anno *tercenteſimo decimo. In Italia* anno *tercenteſimo undecimo Conſules proceſſerunt* Rufinus Voluſianus, & Euſebius: *extra vero Italiam, ſeu in reliquo Orbe Romano ſolus* Galerius Maximianus Aug. *Faſtis nomen dedit, & octavum iniit Conſulatum anno tercenteſimo undecimo. Denique* anno *tercenteſimo duodecimo ſolus* Maxentius Aug. *in Italia Conſul proceſſit, ſeu* IV. Conſulatum *ſuſcepit. Sed extra Italiam, ſeu in reliquo Orbe Romano annum tercenteſimum duodecimum aperuere Conſules* Conſtantinus II. & Licinius II. *Hoc pacto in tanta Faſtorum Conſularium obſcuritate, quæ ex diſcordia Imperatorum ab* anno CCCVII. *uſque ad* annum CCCXII. *oborta eſt, doctiſſimus* Antonius Pagius *ex Faſtis* Idacii, *ex Fragmento Conſulari, a* Bucherio *edito, e Faſtis Græcis tam* Theonis, *quam* Heraclii, *a* Dodwello *In Appendice ad Diſſertationes Cyprianicas ſubjectis Faſtis Cæſareis, ac denique ex Auctore Anonymo* de præfectis Urbis *a* Cypriano *primum &* Onophrio, *tum a* Bucherio *publica luce donato, cuilibet* anno *ſuos reddit Conſules, ut videre eſt in Critica contra* Baronium, *quam edidit Clariſſimus ille Scriptor* Antonius Pagius *ab* anno CCCVII. *uſque ad* annum CCCXII. *per quam annorum ſeriem valde obſcura eſt Faſtorum Conſularium diſpoſitio, eo quod, ut mox diximus, ob Imperatorum diſcordiam, alii in Italia, alii extra Italiam, ſeu in reliquo Orbe Romano, Conſules agnoſcerentur.*

Conſtantinus Aug. III. & Licinius Aug. III. Conſules fuerunt anno 313

Rufinus Voluſianus II. & Annianus. 314

Conſtantinus Aug. IV. & Licinius Aug. IV. 315

Fl. Cejonius Sabinus, & Rufinus. 316

Ovinius Gallicanus, & Septimius Baſſus. 317

Licinius Aug. V. & Criſpus Cæſar. 318

Conſtantinus Aug. V. & Licinius Cæſar. 319

Conſtantinus Aug. VI. & Conſtantinus Cæſar. 320

Criſpus Cæſar II. & Conſtantinus Cæſar II. 321

Petronius Probianus, & Anicius Julianus. 322

Severus & Rufinus. 323

Criſpus Cæſar III. & Conſtantinus Cæſar III. 324

Anicius Paulinus, & Anicius Julianus. 325

Conſtantinus Aug. VII. & Conſtantius Cęſar. 326

Flavius Valerius Conſtantinus, & Maximus. 327

Januarius & Juſtus. 328

Conſtantinus Aug. VIII. & Conſtantinus Cæſar IV. 329

Gallicanus & Symmachus. 330

Baſſus, & Ablavius. 331

Pacatianus, & Hilarianus. 332

Fl. Valerius Julius Delmatius, & M. Aurelius Zenophilus. 333

L. Acontius Optatus, & Anicius Paulinus Junior. 334

CONSULES ROMANI.

Julius Conſtantius, & Cejonius Ruſius Albinus. 335

Nepotianus, & Facundus. 336

Tib. Fabius Titianus & Felicianus. 337

Urſus & Polemius. 338

Conſtantius Aug. II. & Conſtans Aug. 339

Acindynus, & Proculus. 340

Marcellinus, & Probinus. 341

Conſtantius Aug. III. & Conſtans Aug. II. 342

M. Mæcius Memmius Furius Placidus, & Fl. Piſidius Romulus. 343

Leontius, & Salnſtius. 344

Amantius & Albinus. 345

Conſtantius Aug. IV. & Conſtans Aug. III. 346

Euſebius, & Rufinus. 347

Fl. Philippus, & Fl. Salia. 348

Ulpius Limenius, & Aco Fabius Catullinus. 349

Sergius, & Nigrinianus. 350

Anno 351. *nulli in Imperio Romano creati ſunt Conſules, ſed uſurpata eſt hæc formula:* Poſt Conſulatum Sergii, & Nigriniani. *In Galliis attamen, Italia, Africa, & aliis Provinciis, quæ* Magnentio *Tyranno parebant,* Magnentius, & Gaiſo *Conſules proceſſerunt anno* 351

Anno 352. *Decentius, & Paulus in regionibus, quæ* Magnentio *Tyranno ſubditæ erant, Conſules fuere, ſed in reliquo Orbe Romano Conſtantius Aug. V. & Conſtantius Gallus Cæſar Conſules agniti ſunt anno* 352

Conſtantius Aug. VI. & Conſtantius Gallus Cæſar II. 353

Conſtantius Aug. VII. & Conſtantius Gallus Cæſar III. 354

Arbetio & Lollianus. 355

Conſtantius Aug. VIII. & Julianus Cæſar. 356

Conſtantius Auguſt. IX. & Julianus Cæſar II. 357

Neratius Cerealis, & Datianus. 358

Flavius Euſebius & Hypatius. 359

Conſtantius Aug. X. & Julianus Cæſar III. 360

Taurus, & Florentius. 361

Mamertinus, & Nevitta. 362

Julianus Aug. IV. & Saluſtius. 363

Jovianus Aug. & Varronianus nobiliſſimus puer. 364

Valentinianus Aug. & Valens Aug. 365

Gratianus Nobiliſſimus puer, & Dagalaiphus. 366

Lupicinus & Jovinus. 367

Valentinianus Aug. II. & Valens Aug. II. 368

Valentinianus nobiliſſimus puer, & Victor. 369

Valentinianus Aug. III. & Valens Aug. III. 370

Gratianus Aug. II. & Sextus Petronius Probus. 371

Modeſtus, & Arintheus. 372

Valentinianus Aug. IV. & Valens Auguſt. IV. 373

Gratianus Aug. III. & Equitius. 374

Anno 375. nulli Conſules in Imperio Romano propter Bellorum tumultus creati ſunt, ſed hic annus 375. hac formula notatur: Poſt Conſulatum Gratiani Aug. III. & Equitii.

Valens Aug. V. & Valentinianus Junior Aug. 376.

Gratianus Aug. IV. & Merobaudes. 377

Valens Aug. VI. & Valentinianus Junior Aug. II. 378

Auſonius & Q. Clodius Hermogenianus Olybrius. 379

Gratianus Aug. V. & Theodoſius Aug. 380

Flavius Eucherius, & Flavius Syagrius. 381

Antonius & Syagrius. 382

Merobaudes II. & Saturninus. 383

Clearchus, & Richomeres. 384

Flavius Arcadius Aug. & Banto. 385

Honorius nobiliſſimus puer & Evodius. 386

Valentinianus Aug. III. & Eutropius. 387

Theodoſius Aug. II. & Cynegius. 388

Fl. Timaſius, & Flavius Promotus. 389

Valentinianus Aug. IV. & Neoterius. 390

Tatianus, & Q. Aurelius Symmachus. 391

Arcadius Aug. II. & Rufinus. 392

Theodoſius Aug. III. & Abundantius. 393

Arcadius Aug. III. & Honorius Auguſt. II. 394

Olybrius, & Probinus. 395

Arcadius Auguſt. IV. & Honorius Auguſt. III. 396

Cæſarius, & Atticus. 397

Honorius Aug. IV. & Eutychianus. 398

Fl. Mallius Theodorus, & Eutropius. 399

Flavius Stilico, & Aurelianus. 400

Vincentius & Fravita. 401

Arcadius Aug. V. & Honorius Auguſt. V. 402

Theodoſius Junior Aug. & Fl. Rumoridus. 403

Honorius Aug. VI. & Ariſtænetus. 404

Fl. Stilico II. & Anthemius. 405

Arcadius Aug. VI. & Anicius Probinus. 406

Honorius Aug. VII. & Theodoſius Jun. Aug. II. 407

Anicius Baſſus, & Fl. Philippus. 408

Honorius Aug. VIII. & Theodoſius Auguſt. III. 409

F. Varanes, & Tertullus. 410

Theodoſius Aug. IV. abſque Collega. 411

Honorius Auguſt. IX. & Theodoſius Aug. V. 412

Lucius, & Heraclianus. 413

Fl. Conſtantius, & Conſtans. 414

Honorius Aug. X. & Theodoſius Auguſt. VI. 415.

Theodoſius Aug. VII. & Junius quartus Palladius. 416

Honorius Aug. XI. & Fl. Conſtantius II. 417

Honorius Aug. XII. & Theodoſius Aug. VIII. 418.

Monaxius & Plinta. 419

Theodoſius Aug. IX. & Fl. Conſtantius III. 420

Agricola, & Euſtathius. 421

Honorius Auguſt. XIII. & Theodoſius Aug. X. 422

Aſclepiodorus, & Marinianus. 423

Caſtinus, & Victor. 424

Theo-

CONSULES ROMANI.

Theodoſius Aug. XI. & Valentinianus Cæſar II. 425
Theodoſius Aug. XII. & Valentinianus Auguſt. II. 426
Hierius, & Ardaburius. 427
Felix & Taurus. 428
Florentius & Dionyſius. 429
Theodoſius Aug. XIII. & Valentinianus Auguſt. III. 430
Anicius Baſſus & Flavius Antiochus. 431
Fl. Aetius, & Valerius. 432
Theodoſius Aug. XIV. & Fl. Anicius Petronius Maximus. 433
Areobindus, & Aſpar. 434
Theodoſius Aug. XV. & Valentinianus Auguſt. IV. 435
Flavius Anthemius Iſidorus, & Senator. 436
Fl. Aetius II. & Sigiſvultus. 437
Theodoſius Aug. XVI. & Anicius Acilius Glabrio Fauſtus. 438
Theodoſius Aug. XVII. & Feſtus. 439
Valentinianus Aug. V. & Anatolius. 440
Cyrus abſque Collega. 441
Eudoxius, & Dioſcorus. 442
Fl. Anicius Petronius Maxim. II. & Paterius. 443
Theodoſius Aug. XVIII. & Cæcina Decius Albinus. 444
Valentinianus Aug. VI. & Nomus. 445
Fl. Aetius III. & V. Aurelius Symmachus. 446
Alypius, & Ardaburius. 447
Flavius Zeno, & Rufius Prætextatus Poſtumianus. 448
Flavius Aſturius, & Flavius Protogenes. 449
Valentinianus Aug. VII. & Gennadius Avienus. 450
Marchianus Aug. & Flavius Adelphius. 451
Sporatius, & Flavius Herculanus. 452
Vincomalus, & Opilio. 453
Studius, & Aetius. 454
Valentinianus Aug. VIII. & Anthemius. 455
Varannes, & Joannes in Oriente, Avitus Imp. in Occidente. 456
Conſtantius & Rufus. 457
Leo Aug. & Julius Majorianus Aug. 458
Patricius & Fl. Ricimer. 459
Magnus, & Apollonius. 460
Severinus & Dagalaiphus. 461
Leo Aug. II. & Vibius Severus Aug. 462
Flavius Cæcina Baſilius & Vivianus. 463
Ruſticus, & Flavius Anicius Olybrius. 464
Fl. Baſiliſcus & Hermenericus. 465
Leo Aug. III. & Tatianus. 466
Puſæus & Joannes. 467
Anthemius Aug. ſine Collega. 468
Zeno, & Marcianus. 469
Severus, & Jordanus. 470
Leo Aug. & Probianus. 471
Marcianus & Feſtus. 472
Leo Aug. V. ſine Collega. 473
Leo Junior Aug. ſine Collega. 474
Zeno Aug. II. ſine Collega. 475

CONSULES ROMANI.

Baſiliſcus II. & Armatus. 476
Anno 477. nullus Conſul fuit, ſed hic annus iſta formula notatus eſt: Poſt Conſulatum Baſiliſci II. & Armati. [illegible]
Illius abſque Collega. 478
Zeno Aug. III. ſine Collega. 479
Baſilius Junior ſine Collega. 480
Placidus ſine Collega. 481
Trocondus & Severinus Junior. 482
Fauſtus ſine Collega. 483
Theodoricus & Venantius. 484
Q. Aurelius Memmius Symmachus Junior. 485
Longinus, & Decius. 486
Boetius abſque Collega. 487
Dinamius & Fifidius. 488
Euſebius & Probinus. 489
Longinus II. & Flavius Fauſtus Junior. 490
Olybrius Junior abſque Collega. 491
Anaſtaſius Aug. & Rufus. 492
Euſebius II. & Albinus Junior. 493
Turcius Rufinus Apronianus Aſterius, & Præſidius. 494
Fl. Viator ſine Collega. 495
Paulus ſine Collega. 496
Anaſtaſius Aug. II. abſque Collega. 497
Joannes Scytha & Paulinus Decius. 498
Joannes Gibbus abſque Collega. 499
Fl. Hypatius, & Patricius. 500
Ruffius Magnus Fauſtus Avienus, & Fl. Pompejus. 501
Fl. Avienus Junior, & Probus. 502
Dexicrates, & Voluſianus. 503
Cethegus abſque Collega. 504
Sabianus, & Theodorus. 505
Areobindus Junior, & Meſſala. 506
Anaſtaſius Aug. III. & Venantius. 507
Celer & Venantius Junior. 508
Baſiliu Importunus abſque Collega. 509
Anicius Manlius Severinus Boetius abſque Collega. 510
Secundinus & Felix. 511
Paulus & Muſchianus. 512
Probus, & Clementinus. 513
Senator abſque Collega. 514
Anthemius, & Florentius. 515
Petrus abſque Collega. 516
Fl. Anaſtaſius, & Agapitus. 517
Magnus abſque Collega. 518
Juſtinus Aug. & Eutharicus. 519
Vitalianus, & Ruſticus. 520
Juſtinianus, & Valerius. 521
Symmachus, & Boetius. 522
Flavius Anicius Maximus abſque Collega. 523
Juſtinus Aug. II. & Opilio. 524
Flavius Philoxenus, & Probus Junior. 525
Olybrius abſque Collega. 526
Mavortius abſque Collega. 527
Juſtinianus Aug. II. abſque Collega. 528
Decius Junior abſque Collega. 529
Lampadius, & Oreſtes. 530
Annis 531. & 532. nulli Conſules fuerunt, ſed

CONSULES ROMANI.

ſed annus 531. hac formula notatus eſt: Poſt Conſulatum Lampadii, & Oreſtis. *Annus vero 532. iſta formula notatus eſt:* Iterum poſt Conſulatum Lampadii & Oreſtis.

Juſtinianus Aug. III. abſque Collega. 533

Juſtinianus Aug. IV. & Fl. Decius Theodorus Paulinus Junior ultimus Conſulum Occidentis. 534

Fl. Beliſarius abſque Collega. 535

Anno quingenteſimo trigeſimo ſexto nulli Conſules creati ſunt, ſed in Oriente hæc formula fuit uſurpata: Poſt Conſulatum Fl. Beliſarii; *in Occidente vero iſta:* Poſt Conſulatum Paulini II. *ideſt*, anno ſecundo poſt Conſulatum Paulini. *Similiter anno 537. nulli Conſules creati ſunt, ſed in Oriente hæc formula uſurpata eſt:* Poſt Conſulatum Beliſarii II. *ideſt:* Anno ſecundo poſt Conſulatum Beliſarii; *in Occidente vero Acta publica iſta formula anno 537. ſubſcripta ſunt:* Poſt Conſulatum Paulini III. *ideſt*, anno tertio poſt Conſulatum Paulini.

Fl. Joannes abſque Collega. 538

Appio abſque Collega. 539

Juſtinus Junior abſque Collega. 540

Baſilius Junior ultimus privatorum, qui Conſulatum in Oriente geſſit. 542

Sequentes anni uſque ad annum 566. non ſignantur nominibus Conſulum, cum nulli id ætatis fuerint creati, ſed hac formula notantur: Poſt Conſulatum Baſilii Junioris. *Ex. Gr. annus 542. hac formula deſignatur:* Poſt Conſulatum Baſilii Junioris I. *ideſt*,

Anno primo poſt Conſulatum Baſilii Junioris.

Anno 543. hæc formula fuit uſurpata: Poſt Conſulatum Baſilii Junioris II. *ideſt*, Anno ſecundo poſt Conſulatum Baſilii Junioris, *& ſic de ceteris annis uſque ad annum quingenteſimum ſexageſimum ſextum qui hac formula notatur:* Poſt Conſulatum Baſilii Junioris XXV. *ideſt*, Anno vigeſimoquinto poſt Conſulatum Baſilii Junioris. *Eadem formula deſignandi annos per Conſulatum* Baſilii Junioris *adhuc in uſu erat anno quingenteſimo octogeſimo ſeptimo, ut obſervat Card.* Baronius *ad hunc annum, idque probat ex Sanctæ* Cæſariæ *Epitaphio, quod fuit Arelate repertum, & a* Franciſco Clareto, *Arelatenſis Eccleſiæ Archidiacono, ad ipſum tranſmiſſum. Sic autem habet huic Epitaphio ſubjecta Inſcriptio:* Obiit bonæ memoriæ Cæſaria Medium noctis Die Domenico inluceſcente VI. Idus Decembris, quadrageſies & ſexies poſt conſulatum Baſilii Junioris V. C. Conſulis (*hoc eſt, anno poſt conſulatum Baſilii Junioris quadrageſimo ſexto, qui incidit in annum Chriſti quingenteſimum octogeſimum ſeptimum*) anno duodecimo Regni Domini Childebetti, *Galliarum* Regis, Indictione quinta.

Habes nunc ſeriem, ſeu continuam ſucceſſionem Romanorum Conſulum ab anno primo Æræ Chriſtianæ, ſeu Natalis Vulgaris Chriſti uſque ad annum quingenteſimum quadrageſimum primum, quo *Baſilius Junior* ultimus privatorum conſulatum in Oriente geſſit. In hac autem Conſulum Romanorum ordinanda ſucceſſione ſecutus ſum, præ ceteris aliis, doctiſſimum Cardinalem Notiſium, & Clariſſimum *Antonium Pagium*, quorum prior in *Epiſtola Conſulari* & in *Cenotaphiis Piſanis*; alter vero in ſua *Diſſertatione Hypatica* ſeu *De Conſulibus Cæſareis*, & in ſua contra Card. *Baronium* Critica Hiſtorico-Chronologica, Faſtos conſulares, haud parum antehac luxatos, ac tenebris circumfuſos, digeſſerunt, illuſtrarunt, atque in præclaro ordine collocarunt. Quod ſi ſcire aveas rationes, ſeu cauſas, propter quas olim Cæſares, ſeu Imperatores Romani, conſulatum ordinarium identidem ſuſcipiebant, conſurete poteris jam laudatum *Antonium Pagium*, qui in ſecunda Parte ſuæ *Diſſertationis Hypaticæ* ſex a ſe ingenioſe excogitatas profert, lateque explicat cauſas, quæ olim permoverunt Imperatores Romanos, ut conſulatum ordinarium inirent. Harum ſex cauſarum, quas, ad Faſtos conſulares recte ordinandos, poſt incredibile ſtudium adinvenit doctiſſimus *Pagius*, quaſque ut certas Regulas ad Cæſareos conſulatus dignoſcendos conſtituit, hæc prima eſt: *Imperii auſpicium*. Solebant quippe Principes, ſeu Cæſares, poſt ſuſceptum imperium, Kalendis Januarii conſulatum ordinarium inire. Altera cauſa, ſeu Regula Cæſareorum conſulatuum, eſt *Quinquennalium, Decennalium & id genus Feſtorum celebratio*. Tertia cauſa, ſeu Regula Cæſareorum conſulatuum, erat *Cæſarum & Auguſtorum in eadem dignitate Collegium*, ſeu quando Imperatores aliquem ſibi Collegam, ſeu imperii conſortem aſciſcebant, ac Cæſarem declarabant; tunc enim Ordinarium conſulatum ſimul cum Collega imperii ſuſcipiebant. Quarta cauſa, ſeu Regula Cæſareorum conſulatuum erat *Expeditio militaris*, quam antequam aggrederentur Imperatores, ordinarium conſulatum inibant. Quinta cauſa, ſeu Regula Cæſareorum conſulatuum, erat *triumphorum Apparatus*, ſeu quando Imperatores, & Cæſares ex aliqua Expeditione militari Victores redibant, vel victorias reportabant; tunc quippe eo anno Conſulum Faſtis inſcribebantur, ſeu conſulatum ordinarium ſuſcipiebant. Poſtrema cauſa, ſeu Regula Cæſareorum Conſulatuum, erat *celebratio Ludorum ſæcularium, vel aliarum Actionum, quæ majori pompa & ſolemnitate fieri ſolebant*. Ad has ſex cauſas, ſeu Regulas, omnes tum Auguſtorum, ſeu Imperatorum, tum Cæſarum Conſulatus revocat clariſſimus *Antonius Pagius*. Non quod velit doctiſſimus ille Scriptor, Auguſtos, ſeu Imperatores & Cæſares iis annis, quibus mox aſſignatæ cauſæ contigere, ſemper ordinarium conſulatum ſuſcepiſſe, ſed quia non aliis de cauſis quam ſupra memoratis, juxta receptum in Imperio uſum, Auguſti, ſea Imperatores, ac Cæſares, ullum conſulatum ordinarium inirent. Porro, ſex illarum pro Cæſareis conſularibus Regularum adjumento varios Imperii Romani uſus, huc uſque reconditos, variaque Antiquitatis tam Eccleſiaſticæ, quam Prophanæ arcana reſeravit *Antonius Pagius*. Annis ſiquidem Imperatorum,

Quin-

Quinquennalibus, Decennalibus, & id genus feſtis addictis, Coloniæ ex more inſtitutæ: Provinciæ factæ: Thermæ, Templa, Urbeſque aut conditæ, aut dedicatæ, aut novis nominibus inſignitæ: novæ conſuetudines inductæ: Libri ab auctoribus publicati: Cæſares vel Collegæ Imperii renunciati: Perſecutiones adverſus Chriſtianos motæ: Gentilium, ſeu Ethnicorum Religio promota: & poſtquam Imperatores Chriſtiani Rempublicam Romanam rexerunt, Religioni Chriſtianæ conſultum: Edicta adverſus Paganos, Judæos, & hæreticos promulgata: Deorum Delubra ſolo æquata: celebres de fide Catholica Collationes habitæ: Sanctorum Reliquiæ translatæ: dedicationes Eccleſiarum peractæ. Quæ omnia non ſolum fiebant annis Quinquennalibus, & Decennalibus Imperatorum, ſed etiam aliis annis, in quibus, ob alias cauſas ſupra aſſignatas, Imperatores Conſules procedebant, ut Conſulatus illi celebriores evaderent. Quapropter, dubium non eſt, quin ope ſex illatum Regularum, quas pro Cæſareis Conſularibus ſuppeditavit doctiſſimus *Pagius*, plura Hiſtoriæ tam Auguſtæ, quam Byzantinæ, & Eccleſiaſticæ Loca, Chronologia, Geographia, & Numiſmatographia lucem haud modicam accipere poſſint. Sed de Conſulibus Romanis ſatis hactenus dictum ſit.

OCTAVA TABULA CHRONOLOGICA

In qua deſcribitur Galliæ Regum Series, ſeu ſucceſſio, ab exordio Monarchiæ Francorum, uſque ad Ludovicum XV. *nunc regnantem.*

PRiuſquam Seriem Regum Francorum deſcribam, tres neceſſario præmittendæ ſunt Obſervationes, quæ tum exordio Monarchiæ Francorum, de quo inter Scriptores Rerum Francicarum necdum convenit, tum etiam Succeſſioni Francorum Regum multam lucem affundere poſſunt. In primis, obſervare debes circa exordium Monarchiæ Francorum concordes non eſſe Scriptores, qui Hiſtoriam ſeu res geſtas Francorum litteris conſignarunt. Alii quippe volunt, *Clodoveum*, qui an. 481. ſalutatus eſt Francorum Rex, non ſolum fuiſſe primum Francorum Regem Chriſtianum, ſed etiam illum in Francorum Regum ſerie ceu primum eſſe reponendum, ita ut Francorum Monarchia a *Clodoveo*, primo Francorum Rege, initium ſumpſerit, ejuſque origo altius repetenda non ſit. Alii ex adverſo rerum Francicarum Scriptores, ante *Clodoveum*, Francorum Regem, alios quatuor in ſerie Francorum Regum conſtituunt, videlicet *Pharamundum*, *Clodionem*, *Meroveum*, & *Childericum*, quorum initium, finemque Regni ſic diſponunt. *Pharamundus*, filius *Marcomiri*, inquiunt illi Scriptores, cœpit regnare in Francia anno Chriſti quadringenteſimo decimo octavo, obiitque anno quadringenteſimo vigeſimo ſeptimo, regni ſui nono. *Pharamundo* primo, ut ajunt illi Scriptores, Francorum Regi, ſucceſſit ejus filius *Clodio*, qui in Francia regnare cœpit anno quadringenteſimo vigeſimo ſeptimo, & mortuus eſt anno quadringenteſimo quadrageſimo ſeptimo, Regni ſui vigeſimo. *Clodionem* in Franciæ Regno excepit *Meroveus*, quem alii dicunt fuiſſe juniorem *Clodionis* Regis filium, alii vero aſſerunt, illum *Clodionis*, Francorum Regis, eſſet duntaxat affinem. Ut ut ſit, *Meroveus*, juxta illos Scriptores, regnare cœpit in Francia anno quadringenteſimo quadrageſimo ſeptimo, obiitque anno quadringenteſimo quinquageſimo ſexto, Regni ſui decimo. *Meroveo* ſucceſſit ejus filius *Childericus*, qui tamen libidini cum deditiſſimus eſſet, e Regno ejectus eſt, & in ejus locum Rex Francorum electus fuit Comes *Ægydius*, Magiſter militum, a Romana Republica in Francia miſſus. At *Viomadus*, fideliſſimus exulis *Childerici*, Francorum Regis amicus, tanta ſolertia Francorum animos contrectavit, atque emollivit, ut tandem *Childericus* in Regnum Francorum an. quadringenteſimo ſexageſimo quarto reſtitutus fuerit, exilii ſui anno 8. & Regni *Ægydii*, qui, dejecto *Childerico*, Rex Francorum electus fuerat, anno itidem octavo. *Childericus*, Francorum Rex, vitam cum morte commutavit anno quadringenteſimo octogeſimo primo, poſtquam a morte patris ſui *Merovei* regnaſſet annis viginti quatuor, reliquitque Regni Francorum hæredem & Succeſſorem filium ſuum *Clodoveum*, quem ſubinde non primum Francorum Regem, ſed tantummodo quintum in Serie Regum Francorum reponunt multi Annalium, ſeu Hiſtoriæ Francorum Scriptores. Hæ ſunt duæ circa exordium Monarchiæ Francorum diverſæ Scriptorum ſententiæ, de quibus antequam quidquam pronunciem, velim præterea obſerves, Antiquam Franciam, teſte doctiſſimo *Hadriano Valeſio*, in *Notitia*, quam edidit, *Galliarum*, in voce *Francia*, hunc olim habuiſſe ſitum, ut ab Oriente Thuringiam & Saxoniam haberet, ab Occidente Rhenum, & Oceanum Germanicum vel Septentrionalem, a meridie Alemaniam, & Sueviam, ſeu amnem Lonam. Hic eſt ſitus veteris Franciæ, quæ dicitur *Tranſrhenana*, eo quod trans Rhenum ſita eſſet, de qua in Tabula Peutingeriana hæc leguntur: *Chauci*, *Ampſivari*, *Cheruſci*, *Chamavi*, *qui & Franci Bructeri*: quos inter & *Chamavos* majoribus litteris poſitum regionis nomen, *Francia*. Hæc eſt *Francia*, inquit doctiſſimus *Valeſius*, cujus *Eumenius* in Panegyricis ſuis, *Auſonius* in Moſella, *Ammianus* Tabula Pentingeriana, *Sulpicius Alexander* apud *Gregorium Turonenſem*, *Hieronymus* in vita Hilarionis, *Claudianus*, aliique meminerunt. Poſt hæc, addit idem Valeſius, *Proſperum* in *Chronico Imperiali*, dum ait, *Pharamundum*, *Clodionem* & *Meroveum regnaſſe in Francia*, de Tranſrhenana, ſeu veteri Francia, quæ trans Rhenum ſita erat, locutum fuiſſe, non vero & Ciſrhenana Francia, ſeu de Francia, quæ eſt citra Rhenum, quæque *Gallia* dicitur; cum *Pharamundus* nihil terrarum in Francia Ciſrhenana, ſeu Gallia, habuerit; *Clodio* vero, & *Meroveus* pleraque trans Rhenum, ſeu in Francia Tranſrhenana, pauca

Digitized by Google

vero cis Rhenum, ſive in Francia Ciſrhenana, quæ *Gallia* appellatur, obtinuerint. Hæc cum apud *Hadrianum Valeſium* legiſſem, haud ægre mihi perſuaſi, *Pharamundum*, *Clodionem*, *Meroveum*, & *Childericum*, fuiſſe quidem Reges Francorum, qui incolebant veterem Franciam, dictam Tranſrhen nam, quod trans Rhenum ſita eſſet, ſed non fuiſſe Reges Francorum, qui habitant in Francia Ciſrhenana, ideſt, citra Rhenum poſita, quæque Gallia dicitur, ac ſubinde Monarchiam Franciæ Ciſrhenanæ, ſeu Galliæ, non eſſe altius repetendam, quam a *Clodoveo*, filio *Childerici*, veteris, ſeu Tranſrhenanæ Franciæ Regis. Scio quidem, veteris, ſeu Tranſrhenanæ Franeiæ Reges *Clodionem*, *Meroveum*, & *Childericum*, ſæpius irrupiſſe in Franciam Ciſrhenanam, que *Gallia* dicitur, & in ea vi armorum plures obtinuiſſe terras. Inde tamen evinci non poteſt, illos Ciſrhenanæ Franciæ, ſeu Galliæ veros ac legitimus Reges fuiſſe, cum certum ſit, ejuſmodi veteris, ſeu Tranſrhenanæ Franciæ Reges a Romanis, qui tum temporis Ciſrhenanæ Franciæ, ſeu Galliæ, veri Domini ac legitimi poſſeſſores erant, debellatos ac expugnatos reliquiſſe terras, quas in Francia Ciſrhenana, ſeu Gallia, armis obtinuerant, atque inde maturantes fugam, in ſuam Tranſrhenanam Franciam ſeſe actutum recipere coactos fuiſſe, ſicut conſtat exemplo *Clodionis* veteris, ſeu Tranſrhenanæ Franciæ Regis, qui in Franciam Ciſrhenanam, ſeu Galliam irruptionem cum feciſſet, victus ac profligatus fuit ab *Aetio*, Romani exercitus, Duce, anno 428. Conſulibus *Felice & Tauro*, ſicut teſtatur *Caſſiodorus* in Chronico ad annum 428. quo Conſules fuerunt *Felix & Taurus*, ubi hæc habet: *Aetius, multis Francis cæſis, quam occupaverant propinquam Rheno partem recipit Galliarum*. Proſper etiam in Chronico ad eumdem annum ſcribit: *Pars Galliarum propinqua Rheno, quam Franci poſſidendam occupaverant, Aetii Comitis armis recepta*. Ex quibus liquet, *Clodionem*, *Meroveum*, & *Childericum*, Veteris, ſeu Tranſrhenanæ Franciæ Reges, ſæpius in Ciſrhenanam Franciam, ſeu Galliam excurſus, ſeu irruptiones feciſſe, Urbeſque obſediſſe, & nonnullas invaſiſſe, videlicet *Atrebatum*, *Cameracum* &c. non tamen Ciſrhenanæ Franciæ, ſeu Galliæ Reges fuiſſe, cum a Romanis devicti fuerint, ex ea expulſi, & coacti eas deſerere terras, quas vi armorum ſubegerant. Ad hæc momenta accedit altum ſilentium Scriptorum coævorum, præſertim *Proſperi* in Chronico, *Idacii* in Chronico, *Sidonii Apollinaris*, *Gregorii Turonenſis*, qui nullibi dicunt, *Pharamundum*, *Clodionem*, *Meroveum*, & *Childericum* regnaſſe in Francia Ciſrhenana, ſeu Gallia, ſed tantum dicunt, illos veteris Franciæ, ſeu Tranſrhenanæ Reges fuiſſe, qui identidem, ut meliores terras occuparent, trajecto Rheno, in Franciam Ciſrhenanam, ſeu Galliam, ſeſe, Barbarorum more, effundebant, qui tamen a Romanis tum temporis legitimis Franciæ Ciſrhenanæ, ſeu Galliæ poſſeſſoribus repreſſo eorum impetu, in eam Sedem, ante *Clodoveum*, Childerici filium, figere non potuerunt. His argumentis permotus, dum in Colloquiis noſtris in Hiſtoriam Eccleſiaſticam Regum Francorum ſeriem pertexui, *Clodoveum*, in ſerie Francorum Regum, qui in Francia Ciſrhenana, ſeu Gallia, regnarunt, primum repoſui: *Pharamundi* vero, *Clodionis*, *Merovei*, & *Childerici*, patris *Clodovei*, nullam prorſus mentionem feci, quia illi in Francia Ciſrhenana, quæ Gallia vocitatur, nunquam regnarunt, ſed tantum veteris Franciæ, ſeu Tranſrhenanæ, Regno potiti ſunt. Hanc ſententiam de Monarchię Franciæ Ciſrhenanæ, quæ *Gallia* dicitur, exordio, non a *Pharamundo*, *Clodione*, *Meroveo*, & *Childerico*, ſed a *Clodoveo*, Regis *Childerici* filio, duntaxat repetendo, multis argumentis confirmatam nuperrime inveni in Præfatione Hiſtorica, quam diſertus *P. Daniel*, Soc. Jeſu, præfixit primo Tomo *Hiſtoriæ Francorum*, quam paucis abhinc annis Gallice adornavit. In ea quippe Præfatione primo oſtendit ille Hiſtoricus, *Clodoveum* eſſe fundatorem Monarchiæ Franciæ Ciſrhenanæ, quæ *Gallia* appellatur, pleniſſimeque diluit omnes objectiones illorum, qui pertendunt, *Pharamundum*, *Clodionem*, *Meroveum*, & *Childericum* regnaſſe ante *Clodoveum* in Francia Ciſrhenana, ſeu in Gallia. Secundo evincit, abdicationem *Childerici* Francorum Regis, patris *Clodovei*, atque electionem Comitis *Ægydii*, Romani exercitus Ducis, in Francorum Regem, non adeo evidenter probari ab aliquibus Scriptoribus. Qua in re huic moderni Franciæ Hiſtoriæ Scriptoris ſententię, quæ mihi ſemper verior, aut ſaltem longe probabilior viſa eſt, lubentiſſime ſubſcribo.

Poſtremo, obſervare debes, tres eſſe ſtirpes Regum Francorum. E prima ſtirpe oriundi Francorum Reges appellantur *Merovingi*, atque ad illam primam Francorum Regum ſtirpem pertinent non ſolum Rex *Clodoveus*, aliique Francorum Reges uſque ad annum ſeptingenteſimum quinquageſimum ſecundum, quo Rex *Childericus* hujus nominis III. ac poſtremus hujus primæ Regum Francorum Stirpis, Regno, ob ignaviam, privatus & in Monaſterium detruſus eſt; ſed etiam ad hanc primam Regum Francorum ſtirpem *Pharamundus*, *Clodio*, *Meroveus* (qui huic primæ Francorum Regum Stirpi nomen dedit) & *Childericus*, pater *Clodovei*, referri debent, cum hoc tamen diſcrimine, quod Rex *Clodoveus*, aliique Francorum Reges uſque ad *Childericum* III. qui e prima Regum Francorum, qui *Merovingi* dicuntur, ſtirpe ultimus fuit, regnaverint in Francia Ciſrhenana, ſeu in Gallia. *Pharamundus* vero, *Clodio*, *Meroveus*, & *Childericus*, pater *Clodovei*, quamvis ad primam Regum Francorum, qui *Merovingi* nuncupantur, pertineant, nunquam tamen regnaverunt in Francia Ciſrhenana, ſeu in Gallia, ſed ſolum in Francia Tranſrhenana, quæ eſt vetus Francia trans Rhenum poſita, ſicut jam obſervavimus. Secundæ Regum Francorum Stirpi, ſeu Familię, initium quidem fecit *Pipinus*, Caroli Martelli filius, qui anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo, poſt *Childerici* III. e priori Merovingiorum Regum ſtirpe ultimi, abdicationem Galliarum Rex ſalutatus ac inauguratus

Digitized by Google

ratus eſt; huic tamen Secundæ Regum Francorum Stirpi nomen dedit, non *Pipinus*, ſed ejus filius *Carolus Magnus*, Galliæ Rex, ac poſtea Imperator, a quo Reges Francorum ſecundæ Stirpis denominati appellatique ſunt *Carolovingi*. Hęc ſecunda Regum Francorum ſtirps, quæ *Carolovingiana* dicitur, extincta eſt in *Ludovico* hujus nominis V. Galliarum Rege, *Lotharii* filio, qui obiit anno nongenteſimo octuageſimo ſeptimo, fuitque e *Caroli Magni* genere, ſeu e ſecunda Regum Francorum Stirpe, dicta *Carolovingiana*, poſtremus. Tertia denique Francorum Regum Stirps, originem habuit ab *Hugone Capeto*, qui anno nongenteſimo octuageſimo ſeptimo, poſt mortem *Ludovici V.* Galliarum Regis, ad Regiam Francorum dignitatem evectus eſt, ex cujus ſtirpe oriundi Francorum Reges *Capitani* appellantur, & ex his ſuum genus ducit *Ludovicus* XV. quem nunc in Galliis regnantem utinam Deus Optimus Maximus juxta omnium Gallorum Vota, diu ſoſpitem, & incolumem ſervet. His pręmiſſis Obſervationibus, ſeriem Regum Francorum prætermiſſis *Pharamundo*, *Clodione*, *Meroveo*, & *Childerico*, auſpicabor a *Clodoveo*, qui *Childerici* Regis filius fuit, ac primus Francorum Rex, qui in Francia Ciſthenana, ſeu Gallia, regnavit.

Clodoveus, Monarchiæ Franciæ Fundator, cœpit regnare in Francia Ciſrhenana, ſeu Gallia, anno quadringenteſimo octuageſimo primo. Bellum Alemannicum anno quadringenteſimo nonageſimo ſexto, ſeu Regni ſui decimo quinto, geſſit, & poſtquam eodem anno de Alemannis ad *Torbiacum*, ſeu in finibus Agrippinenſium, inſignem Victoriam retuliſſet, baptizatus eſt a Sancto *Remigio*, Epiſcopo Remenſi, in ipſo die Natali Chriſti Domini. Regnavit Clodoveus annos triginta, & obiit anno quingenteſimo undecimo.

Mortuo *Clodoveo*, quatuor ſuperſtites ejus filii, nimirum *Theodoricus*, *Chlodomerus*, *Childebertus*, & *Clotarius*, ipſius Regnum ſic partiti ſunt. *Theodericus* ſuam Sedem *Metis* fixit, & præter Provincias Tranſrhenanas, & Civitates inter Rhenum & Moſam ſitas, obtinuit Remos, Catalaunum, Threcas, & in Aquitania prima Urbes Arvernorum, Ruthenorum, Cadurcorum, & Albigenſium, cum Ucetia in Gallia Narbonenſi. *Clodomerus* ſuam apud Aureliam Sedem poſuit, habuitque Senonas, Antiſiodorum, Aureliam, Turonos, Cenomanum, Andegavum, & Novempulaniam. *Childebertus* ſuam Sedem conſtituit Pariſiis, habuitque in ditione ſua Meldas, Pariſios, Sylvanectum, Bellovacum, quidquid inde patet ad Oceanum, Provinciam Lugdunenſem ſecundam integram, Civitates Redonum, Nannetum, Venetum, Britanniam, & aliquot Urbes Aquitaniæ. *Clotarius* ſuam Sedem in Urbe Sueſſionenſi tenuit; habuitque in ſuo dominio Laudunum, Sueſſionem, Veromanduos, Ambianum, quidquid ultra Somanam eſt inter Moſam & Oceanum, itemque partem Aquitaniæ. Sic Regnum patris ſui *Clodovei* partiti ſunt quatuor ejus filii. At, Rex *Chlodomerus* occiſus eſt in Bello Burgundico anno quingenteſimo vigeſimo quarto. Rex *Theodericus*, ejus frater, obiit anno quingenteſimo trigeſimo quarto, eique ſucceſſit *Theodebertus*, ejus filius, eodemque anno quingenteſimo trigeſimo quarto *Childebertus*, *Clotarius*, & *Theodebertus* Regnum Burgundiæ occuparunt, & fugato *Audomaro*, Burgundiæ Rege, illius Regnum inter ſe diviſerunt, ſicque extinctum eſt Burgundiæ Regnum. Mortuus eſt Rex *Theodebertus* anno quingenteſimo quadrageſimo ſeptimo, eique ſucceſſit *Theobaldus*, qui ſeptimo Regni ſui anno, ſeu quingenteſimo quinquageſimo tertio abſque prole e vita migravit. Quo factum eſt ut Rex *Clotarius* ejus regnum occupaverit.

Childebertus, unus e quatuor Regis *Clodovei* filiis, qui poſt obitum patris ſui Sedem Regni ſui Pariſiis collocavit, poſtquam regnaſſet annos quadraginta ſeptem completos, vel quadraginta octo incompletos, vita functus eſt anno quingenteſimo quinquageſimo octavo, nullamque moriens prolem maſculam reliquit.

Clotarius, filius *Clodovei*, mortuo abſque prole maſcula fratre ſuo *Childeberto*, univerſum Francorum Regnum obtinuit. Regnavit annos quinquaginta & unum inchoatum, ſolus, poſt obitum fratris ſui *Childeberti*, per duos tantum annos, & aliquot menſes Francorum Monarchiam rexit, obiitque anno quingenteſimo ſexageſimo primo.

Mortuo *Clotario*, Francorum Rege, ſuperſtites regnarunt quatuor ejus filii, *Charibertus*, *Guntramnus*, *Chilpericus*, & *Sigibertus*, qui Regnum patris ſui *Clotarii*, hoc pacto inter ſe ſe diviſerunt. *Charibertus* Regnum obtinuit *Childeberti*, ſedemque Regiam habuit Pariſiis, *Guntramnus* habuit Regnum *Clodomiri*, ac Sedem tenuit Aurelianenſem. *Chilpericus* accepit Regnum *Clotarii*, ſedemque Sueſſionenſem occupavit. *Sigibertus* Regnum *Theodorici* ſortitus eſt, habuitque Sedem Remenſem. Sic iterum quadrifariam diviſum eſt Francorum Regnum. Sed anno quingenteſimo ſeptuageſimo abſque prole maſcula e vivis ſublato Rege *Chariberto*, Francia in tria Regna diviſa eſt, *Auſtriam* nimirum, ſeu *Auſtraſium* ad Orientem ſitam, *Neuſtriam* ad Occidentem, & *Burgundiam*. Regis *Sigiberti* ditio Auſtria ſeu Auſtraſia, *Chilperici* Nenſtria, *Guntramni* Burgundia nuncupata eſt, *Chilbericus* Rex Neuſtriæ, bellum indixit fratri ſuo *Sigiberto*, Auſtriæ Regi, ſed jubente *Fredegunde*, peſſima fœmina, & Regis *Chilperici* uxore, *Sigibertus*, Auſtriæ, ſeu Auſtraſiæ Rex, a duobus Sicariis occiſus eſt anno quingenteſimo ſeptuageſimo quinto; *Chilpericus* vero, Rex Neuſtriæ, trucidatus itidem fuit juſſu ejuſdem furentis fœminæ *Fredegundis*, uxoris ſuæ, an. quingenteſimo octuageſimo quarto. *Sigiberto* Auſtriæ Regi ſucceſſit *Childebertus* II. ejus filius; & *Chilperico*, Neuſtriæ Regi ſucceſſit *Clotarius* II. Regni ſui Burgundiæ hęredem *Guntramnus*, Rex eximia pietate præditus, & inter Sanctos relatus, *Childebertum* II.

in

Digitized by Google

in Regno Auſtriæ *Sigiberti* Succeſſorem inſtituit, paulo antequam moreretur. Sed *Childebertus II.* Auſtriæ Rex obiit anno quingenteſimo nonageſimo ſexto, duoſque moriens reliquit filios, videlicet *Theodoricum*, & *Theodebertum*, quorum prior fratrem ſuum *Theodebertum*, Auſtriæ Regem, anno ſexcenteſimo duodecimo in prælio vicit, una cum ejus filiis interfecit, annoque ſequenti contra *Clotarium II.* Neuſtriæ Regem arma movens, diſenteriæ morbo periit.

Clotarius II. qui ab obitu patris ſui *Chilperici*, hoc eſt, ab anno quingenteſimo octogeſimo quarto regnabat in Neuſtria, occiſis anno ſexcenteſimo decimo tertio demortui Regis *Theodorici* filiis, & *Brunichilde*, eorum Avia, univerſam Franciæ Monarchiam adeptus eſt, eamque poſtquam tenuiſſet per ſexdecim annos incompletos, mortuus eſt anno ſexcenteſimo vigeſimo octavo. Quod ſi anni *Clotarii II.* ab obitu patris ſui *Chilperici* inchoati numerentur, compertum erit, eum regnaſſe annos quadraginta quatuor completos, ſeu, ut alii dicunt, annos quadraginta quinque incompletos.

Dagobertus ſucceſſit patri ſuo *Clotario* II. totiuſque Franciæ obtinuit Imperium excepta Aquitaniæ parte, quam *Chariberto*, fratri ſuo, ceſſit. Sed *Chariberto*, ejuſque filio *Chilperico*, non diu poſt e vivis ſublatis, *Dagobertus* Rex univerſa Franciæ Monarchia potitus eſt; & migravit e vita anno ſexcenteſimo trigeſimo octavo poſtquam regnaſſet ſexdecim annis, hoc eſt, ſex annis in Auſtraſiæ Regno, vivente adhuc patre ſuo *Clotario*, & decem annis poſt obitum patris ſui *Clotarii*, per quos univerſam Franciæ Monarchiam rexit. Duos Rex *Dagobertus* moriens reliquit filios, *Sigibertum* ſcilicet & *Clodoveum*. Horum prior, ſeu *Sigibertus* hujus nominis III. quem ejus pater *Dagobertus* anno ſexcenteſimo trigeſimo tertio Regem Auſtraſiæ inſtituit, regnavit in Auſtraſia, *Pipino* Majore Domus Regni Adminiſtro. At mortuo *Sigiberto*, Auſtraſiæ Rege, anno ſexcenteſimo quinquageſimo ſexto, poſtquam in Auſtraſia, ſeu in Francia Orientali, regnaſſet annis 23. *Grimoaldus*, Major Domus Regni Auſtraſiæ, pulſo *Dagoberto* hujus nominis II. Regis *Sigiberti* filio, ac ſubinde Auſtraſiæ Regni legitimo hærede, *Childebertum*, filium ſuum, Regem Auſtraſiæ conſtituit. At *Childeberto*, & *Grimoaldo*, ejus patre, exauctoratis, ac ſolio dejectis, *Dagobertus*, filius *Sigiberti*, Auſtraſiæ Regno reſtitutus eſt an. ſexcenteſimo ſeptuageſimo quarto, & occiſus fuit an. ſexcenteſimo ſeptuageſimo octavo.

Clodoveus hujus nominis II. Frater *Sigiberti*, Auſtraſiæ ſeu Franciæ Orientalis Regis, & filius *Dagoberti*, hujus nominis I. Francorum Regis, e Regno Auſtraſiæ *Childebertum*, Tyrannum, *Grimoaldi* filium, ejecit, illudque Regnum duobus aliis Regnis, quæ a patre ſuo Rege *Dagoberto* acceperat, videlicet Burgundiæ & Neuſtriæ, adjunxit anno ſexcenteſimo quinquageſimo ſexto, ſicque totam Franciæ Monarchiam obtinuit, quemadmodum patri ipſius *Dagoberto*, avoque *Clotario* II. jam contigerat. Sed *Clodoveus* II. brevi tribus Franciæ Regnis Auſtraſiæ, Neuſtriæ, & Burgundiæ potitus eſt, quippe qui eodem anno ſexcenteſimo quinquageſimo ſexto vitam cum morte commutavit, poſtquam in Neuſtria, ſeu in Francia Occidentali, & in Burgundia poſt patris ſui *Dagoberti* Regis obitum, qui contigit anno ſexcenteſimo trigeſimo octavo, regnaſſet anno decem & octo, ac menſes aliquot.

Clotarius hujus nominis III. filius Regis *Clodovei* II. poſt mortem patris ſui ſolus in Francia regnare cœpit, ſed anno quarto ejus Regni in finem vergente, ideſt, ſub finem anni ſexcenteſimi ſexageſimi populis Regni Auſtraſiæ, ſeu Franciæ Orientalis, tumultuantibus, & Regem, qui ſoli Auſtraſiæ regno dominaretur, ſibi dari depoſcentibus, *Bathildis*, Sanctiſſima Regina, ut tumultum ſedaret, Regno Auſtraſiæ præfecit *Childericum*, filium ſuum ſecundo genitum, & regis *Clotarii* III. fratrem. Quo factum eſt, ut Rex *Clotarius* III. regnis tantum Burgundiæ, & Neuſtriæ, ſeu Franciæ Occidentalis, potitus fuerit. Mortuus eſt Rex *Clotarius* III. anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo, regni vero decimoquarto, nulloſque reliquit liberos.

Theodoricus hujus nominis III. filius Regis *Clodovei* II. natu minor, & *Clotarii* III. frater anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo acclamatus eſt Rex Burgundiæ, & Neuſtriæ, ſeu Franciæ Occidentalis. At *Childericus* II. ipſius frater natu major, & Auſtriæ, ſeu Franciæ Orientalis Rex, illum eodem anno regno dejecit, & in Monaſterio *S. Dionyſii* prope Pariſios recluſit.

Childericus II. Rex Auſtriæ, ſeu Franciæ Orientalis regis *Clodovei* II. ſecundo genitus, & frater natu major *Theodorici*, Regnum Burgundiæ, & Neuſtriæ obtinuit anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo, & occiſus eſt anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo tertio, poſtquam regnaſſet in Auſtria annos quatuordecim, in Burgundia autem, & in Neuſtria, poſt dejectum fratrem ſuum *Theodoricum*, tres annos & aliquot menſes. Occiſo *Childerico* II. ejus frater *Theodoricus* hujus nominis III. natu minor e Monaſterio, ad quod a fratre ſuo *Childerico* II. relegatus fuerat, dimiſſus, regnum recuperavit anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo tertio, & poſt necem *Dagoberto* II. Auſtriæ, ſeu Franciæ Orientalis, Regi illatam an. ſexcenteſimo ſeptuageſimo octavo, *Theodoricus* III. tribus Franciæ regnis, videlicet Auſtriæ, Neuſtriæ, & Burgundiæ potitus eſt, & obiit an. ſexcenteſimo nonageſimo primo, ſicut modo convenit inter peritos Hiſtoriæ Francorum Scriptores.

Clodoveus hujus nominis III. filius Regis Francorum *Theodorici* III. patri ſuo in Regnum Franciæ immediate ſucceſſit anno ſexcenteſimo nonageſimo primo, & regnavit uſque ad ann. ſexcenteſimum nonageſimum quintum, quo abſque prole e vita migravit.

Childebertus III. filius *Theodorici* III. & frater *Clodovei* III. hæreditario jure fratri ſuo *Clodoveo* ſucceſſit, an. ſexcenteſimo nonageſimo quinto, & regnavit ſeptemdecim annis, hoc eſt ad annum uſque ſeptingenteſimum undecimum, quo mortuus eſt.

Dago-

Dagobertus III. filius *Childeberti* III. cœpit, poſt mortem patris ſui, regnare in Francia anno ſeptingenteſimo undecimo, & regnavit uſque ad annum ſeptingenteſimum decimum quintum, quo immatura morte ſublatus eſt.

Chilpericus II. filius regis *Childerici* II. qui anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo tertio occiſus eſt, regnare cœpit in Francia anno ſeptingenteſimo decimo quinto: regnavit quinque annis, & obiit abſque prole anno ſeptingenteſimo vigeſimo.

Theodoricus hujus nominis IV. qui ſeptennis a patre ſuo Rege *Dagoberto* III. relictus fuerat, & educatus in Monaſterio Calenſi, indeque *Calenſis* cognominatus, poſt mortem *Chilperici* II. regnare cœpit in Francia anno ſeptingenteſimo vigeſimo, & regnavit ſeptemdecim annis, deceſſitque anno ſeptingenteſimo trigeſimo ſeptimo.

Poſt Regis *Theodorici* IV. mortem, *Carolus Martellus*, Major Domus Franciam rexit, & publica inſtrumenta hac formula notata ſunt: *Anno poſt defunctum Theodoricum Regem* primo, ſecundo, &c. ſicut ex variis Chartis liquet. Porro, Francia, mortuo Rege *Theodorico IV.* ſine Rege fuit, non per annos ſex vel ſeptem, ut perperam viſum eſt *Sirmondo* in Notis ad Concilia Gallicana, *Labbæo* Tomo VI. Concil. pag. 1440. *Cointio* Tomo V. Annal. Eccleſiæ Francorum, *Petavio* in Tabulis Chronologicis *Rationarii Temporum*, & paſſim aliis recentibus Rerum Gallicarum Scriptoribus. Sed Francia, mortuo *Rege Theodorico IV.* abſque Rege fuit per quinque duntaxat annos, id eſt, ab anno ſeptingenteſimo trigeſimo ſeptimo, quo mortuus eſt *Rex Theodoricus* IV. uſque ad annum ſeptingenteſimum quadrageſimum ſecundum, quo *Childericus* hujus nominis III. regnare cœpit in Francia, & per iſtud interregni quinquennium *Carolus Martellus*, Major Domus, ſeu Palatii Præfectus, Regis auctoritatem ſibi vindicavit, quamvis a Regis nomine abſtinuerit.

Childericus III. quem alii *Regis Theodorici* IV. alii *Regis Chilperici* II. filium eſſe volunt, expleto in Francia interregni quinquennio, cœpit regnare in Francia, ut mox diximus, anno ſeptingenteſimo quadrageſimo ſecundo. Sed, cum decimum Regni ſui attigiſſet annum, in Conventu Sueſſionenſi, anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo habito, depoſitus ac detonſus, in Monaſterium Sitivenſe, ſeu Bertinianum, retruſus fuit. In hoc *Rege Childerico* III. finem habuit prima Dynaſtia, ſeu Stirps, vel proſapia Regum Francorum, qui *Merovingi* appellantur, & anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo in Francia Regia dignitas tranſiit ad ſecundam Dynaſtiam, ſeu Stirpem Regum Francorum, qui *Carolovingi* appellantur a *Carolo Magno*, filio *Pipini*, Regis Francorum, quamvis huic Secundæ Dynaſtiæ, ſeu Regum Francorum Familiæ, initium fecerit *Pipinus*, pater *Caroli Magni*. Porro, Officio Majoris Domus, ſeu Regii Palatii Præfecti fungebatur *Pipinus*, filius *Caroli Martelli*, quando, poſt depoſitionem *Regis Childerici* III. ex prima Regum Franciæ, qui *Merovingi* dicuntur, ſtirpe postremi, anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo acclamatus eſt Francorum Rex, ſeu potius quando ipſe *Pipinus* ad Regiam poteſtatem, quam jampridem obtinebat, Francorum conſenſu Regis titulum adjecit. Quod quidem ut clarius intelligas, obiter obſervare debes, poſt *Dagoberti* hujus nominis I. Francorum Regis mortem, quæ contigit anno ſexcenteſimo trigeſimo octavo, Majores Domus, ſeu Regii Palatii Præfectos, tam in Regno Auſtriæ, ſeu Auſtraſiæ, quæ erat Francia Orientalis, quam in Regno Neuſtriæ, quæ erat Francia Occidentalis, ſub ſpecie adminiſtrationis Regii Palatii, cui præpoſiti erant, Regnum ipſum gubernaſſe, ac nudo inanique nomine Regio pueris Principibus relicto, ſummam virium, potentiamque Regalem ad ſe traxiſſe. Hinc tandem *Pipinus*, *Caroli Martelli* filius, qui, tanquam Major Domus & Palatii Regii Præfectus, Regiam poteſtatem obtinebat, dum *Childericus* III. Regium duntaxat nomen, ſeu magni nominis umbram, retineret, nullo negotio, poſt depoſitionem ejuſdem Regis *Childerici*, ſibi ad Regium Solium viam ſtravit, & a Francis Rex acclamatus, Secundæ Stirpi, ſeu Dynaſtiæ Regum Francorum, qui *Carolovingi* dicuntur, initium dedit.

Secunda Stirps, ſeu Dynaſtia Francorum Regum, qui Carolovingi dicuntur.

Pipinus, filius *Caroli Martelli*, poſt abdicationem *Regis Childerici* III. Rex Francorum renunciatus eſt anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo. De Eccleſia Romana optime meritus eſt. In Italiam quippe cum valido exercitu profectus, non ſolum *Aiſtulphum*, Longobardorum Regem, Eccleſiæ Romanæ infeſtum, victricibus armis profligavit, ſed etiam Romanos Pontifices, a Græcis & Longobardis injuſte vexatos, protexit, ſeſe fortiſſimum Sacrarum Imaginum defenſorem adverſus *Conſtantinum Copronymum*, Orientis Imperatorem, exhibuit, Ditiones a Saracenis ereptas Eccleſiæ Romanæ reddidit, iiſque virtutibus reſplenduit, quæ nomen ejus ad æternam memoriam propagarunt. Mortuus eſt *Pipinus* anno ſeptingenteſimo ſexageſimo octavo, poſtquam ab anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo, quo depoſito Rege *Childerico* III. electus eſt Rex Francorum, regnaſſet annos ſexdecim.

Carolus Magnus ſucceſſit patri ſuo *Pipino* anno ſeptingenteſimo ſexageſimo octavo, & mortuo fratre ſuo *Carolomanno*, Franciæ Monarchiam obtinuit anno ſeptingenteſimo ſeptuageſimo primo. Paternæ pietatis, non minus quam Regni hæres *Carolus Magnus* coegit *Deſiderium*, Longobardorum Regem, ut bona Eccleſiæ Romanæ ablata redderet, addiditque ipſe Donationi a *Pipino*, patre ſuo, Eccleſiæ Romanæ factæ, Ducatum Spoletanum. Hinc a *Leone* III. Pontifice

fice Maximo, ob multa ſingularia beneficia, quibus ſibi Eccleſiam Romanam devinxerat, anno octingenteſimo Auguſtus, ſeu Imperator, dictus eſt. Obiit *Carolus Magnus* anno octingenteſimo decimo quarto, poſtquam ab obitu patris ſui *Pipini* regnaſſet annis quadraginta quinque. *De Caroli Magni* Sanctitate multa refert *Baronius*. Teſtatur etiam *Bollandus* ad diem XXVIII. menſis Januarii, ſe complurium Eccleſiarum Breviaria vidiſſe, in quibus V. Kalend. Februarii, ſeu die 28. Januarii, *Carolus Magnus* Officio novem vel trium Lectionum colitur.

Ludovicus Pius, filius *Caroli Magni*, paternum Regnum iniit anno octingenteſimo decimo quarto, & Coronam Imperialem a *Stephano V.* Pontifice Maximo accepit anno octingenteſimo decimo ſexto. Ejus filii contra ipſum rebellarunt, & in Monaſterium detruſerunt anno octingenteſimo trigeſimo, ſed anno ſequenti Regno reſtitutus eſt. Inſignem ejus pietatem palam prædicant infinita bona ab eo Eccleſiis & Monaſteriis data. Regnavit *Ludovicus Pius* in Galliis ab obitu patris ſui annos viginti ſex, & obiit anno octingenteſimo quadrageſimo.

Carolus II. dictus *Calvus*, poſt mortem patris ſui *Ludovici Pir*, Regnum Francorum iniit anno octingenteſimo quadrageſimo, & coronam Imperialem, poſt mortem fratris ſui *Lotarii*, accepit a *Joanne VIII.* Pontifice Maximo, anno octingenteſimo ſeptuageſimo quinto. Fuit Princeps verſipellis, ſuperbus, & in bellis timidus; regnavit in Galliis annos triginta ſeptem, & veneno ſublatus eſt anno octingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo.

Ludovicus II. Caroli Calvi filius, dictus a lingua impedita *Balbus*, ſucceſſit patri ſuo in Galliarum Regnum, ſed non in Imperium, ſicut jam obſervavimus in ſeptima Tabula Chronologica Imperatorum Occidentis. Regnavit in Galliis ab anno octingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, quo ipſius pater mortuus eſt, uſque ad annum octingenteſimum ſeptuageſimum nonum, quo ipſe e vita migravit.

Ludovicus III. filius *Ludovici Balbi*, ſucceſſit patri ſuo an. octingenteſimo ſeptuageſimo nono, & regnavit uſque ad annum octingenteſimum octuageſimum ſecundum quo vita functus eſt.

Carolomannus, filius *Ludovici Balbi*, & frater *Ludovici III.* ſucceſſit fratri ſuo in Regno Gallico ann. octingenteſimo octuageſimo ſecundo, & regnavit uſque ad annum octingenteſimum octuageſimum quartum.

Carolus, a corporis habitudine dictus *Craſſus*, filius *Ludovici* Germaniæ Regis, & Imperatorum Occidentis *Lotharii*, & *Caroli Calvi* nepos, qui jam a *Joanne VIII.* Pontifice Maximo, Romæ fuerat Imperator inauguratus anno octingenteſimo octuageſimo, Galliarum Regno gubernando admotus eſt anno octingenteſimo octuageſimo quinto. Sed *Carolus Craſſus* cum bellum adverſus Normannos, Gallias infeſtantes, infeliciter geſſiſſet; volens nolens, Imperio ſimul & Regno Gallico ſe abdicare compulſus eſt anno octingenteſimo octuageſimo ſeptimo, & mortuus eſt anno ſequenti, ſeu octingenteſimo octuageſimo octavo.

Odo, Comes Pariſienſis, & *Roberti*, Andegavorum Comitis, filius, pari Francorum conſenſu, & voluntate electus, & a *Walterio*, Archiepiſcopo Senonenſi, conſecratus eſt Galliarum Rex anno octingenteſimo octuageſimo octavo, regnavitque annis decem, & obiit die III. menſis Januarii anni octingenteſimi nonageſimi octavi.

Carolus, dictus *Simplex*, quem Rex *Ludovicus Balbus* in cunis moriens reliquerat, mortuo Rege *Odone* anno octingenteſimo nonageſimo octavo, Rex Francorum fuit ſalutatus. Ab eo tamen plurimi Galliæ Proceres anno nongenteſimo vigeſimo primo deficientes, *Robertum*, Pariſienſem Comitem, & *Odonis*, quondam Galliarum Regis, fratrem, regno Franciæ præfecerunt. At *Robertus*, qui Francorum Rex electus fuerat, in prælio, quod apud Sueſſiones ann. ſequenti, ſeu anno nongenteſimo vigeſimo ſecundo, contra Regem *Carolum Simplicem* conſeruit, lanceis perfoſſus occubuit, nec Regum Galliæ Catalogo accenſeri debet, quod vivente adhuc & regnante legitimo Galliarum Rege, ſeu *Carolo Simplici*, tyrannidem potius quam legitimam exercuerit poteſtatem. Tandem anno nongenteſimo vigeſimo tertio *Carolus Simplex* Regno dejectus eſt, & in carcerem truſus, ubi naturæ debitum ſolvit anno nongenteſimo vigeſimo nono.

Rodulphus, Dux Burgundiæ, poſt abdicationem Regis *Caroli Simplicis*, Galliarum Regno potitus eſt anno nongenteſimo vigeſimo tertio. Contra Normannos Gallias infeſtantes ſæpius ac feliciter pugnavit, Aquitanos perduelles domuit, Hungaros, in Gallias irrumpentes, repreſſit, & regnavit uſque ad annum nongenteſimum trigeſimum ſextum, quo e vivis exceſſit.

Ludovicus hujus nominis IV. filius Regis *Caroli Simplicis*, dictus *Tranſmarinus*, ob tranſmarinam peregrinationem, qua patre ſuo e Regno deturbato, in Angliam a Matre ſua *Edgiva* fuerat abductus, & inde in Gallias ad capeſſendum Regnum revocatus; Lauduni ab *Artoldo*, Rhemenſi Archiepiſcopo, Rex Francorum inauguratus eſt anno nongenteſimo trigeſimo ſexto, Regnumque adminiſtravit uſque ad annum nongenteſimum quinquageſimum quartum, quo iu vivis eſſet deſiit.

Lotharius, filius *Ludovici Tranſmarini*, patri ſuo in Regnum Franciæ ſucceſſit, ac Rhemis ab *Artoldo*, hujus Urbis Archiepiſcopo, conſecratus eſt anno nongenteſimo quinquageſimo quarto. Regnavit annos duos ſupra viginti, & ex hac vita migravit anno nongenteſimo octuageſimo ſexto.

Ludovicus hujus nominis V. filius Regis *Lorharii*, poſt mortem patris ſui in Urbe Compendienſi anno nongenteſimo octuageſimo ſexto Rex Francorum fuit conſecratus, ſed uno tantum anno regnavit, & mortuus eſt anno nongenteſimo octuageſimo ſeptimo. Nihil memoria dignum geſſit, & ideo vulgo dictus *Ludovicus Iners*, fuitque poſtremus Rex Secundæ Franco-

rum

rum Stirpis, quæ *Carolovingica* appellatur, quæque per ducentos, & triginta quinque annos propagata eſt, ideſt, ab anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo, quo *Pipinus* filius *Caroli Martelli*, Rex Franciæ electus, huic ſecundæ Dynaſtiæ, ſeu proſapiæ Regum Francorum, qui *Carolovingi* dicuntur, initium fecit, uſque ad annum nongenteſimum octuageſimum ſeptimum, quo *Ludovicus* hujus nominis V. dictus *Iners*, & hujus Secundæ Regum Francorum, qui *Carolovingi* nuncupantur, Stirpis ſeu Familiæ poſtremus, diem ultimum clauſit.

Tertia Stirps, ſeu Dynaſtia Francorum Regum, qui Capetiani appellantur.

HUgo *Capetus*, Regnum Francorum e tertia ſtirpe, quæ ab eo *Capetiana* denominata eſt, primus Regiam dignitatem obtinuit anno nongenteſimo octuageſimo ſeptimo. At quot annos regnaverit, ſeu quo anno, poſt adeptam in Francia Regiam dignitatem, obierit? non una eſt Scriptorum ſententia. Alii, cum *Odoranno* in Chronico, ajunt eum mortuum eſſe anno nongenteſimo nonageſimo octavo. Alii cum *Sigeberto* in Chronico, & *Mabillonio* libr. 2. *de re Diplomatica* capit. 26. numer. 25. cenſent *Hugonem Capetum* migraſſe e vita anno nongenteſimo nonageſimo ſexto. Alii denique cum *Antonio Pagio* in *Critica Barohii* ad annum nongenteſimum nonageſimum octavum cenſent, *Hugonem Capetum* diem ſupremum obiiſſe anno nongenteſimo nonageſimo ſeptimo. Reipſa accuratius perpenſa, deſcendo in ſententiam *Mabillonii*, & exiſtimo, *Hugonem Capetum* regnaſſe novem annis, & vita functum eſſe anno nongenteſimo nonageſimo ſexto.

Robertus poſt mortem patris ſui *Hugonis Capeti*, ſolus in Galliis regnare cœpit an. nongenteſimo nonageſimo ſexto. Fuit Princeps ſingulari pietate, manſuetudine morum, prudentia, & ſcientia haud vulgari præditus. Plures Sacras Ædes, Xenodochia, & Monaſteria fundavit. Pauperes ita coluit, ut eis propria manu ac flexis genibus inſerviret, atque eorum pedes ſumma modeſtia ablueret. Obiit ſanctitate & miraculis clarus *Robertus* Galliarum Rex die XXI. menſis Julii anni milleſimi trigeſimi primi.

Henricus hujus nominis *primus*, Regis *Roberti* filius primogenitus, qui jam a patre ſuo Regiæ Coronæ anno milleſimo vigeſimo ſeptimo particeps ac conſors factus fuerat, cœpit poſt obitum patris ſui, hoc eſt, anno milleſimo trigeſimo primo, ſolus regnare in Galliis, & obiit anno milleſimo ſexageſimo, Regni ſui vigeſimo nono.

Philippus hujus nominis I. Filius Regis *Henrici* I. patri ſuo ſucceſſit anno milleſimo ſexageſimo. *Paſchalem* II. Romanum Pontificem in Gallias anno milleſimo centeſimo ſeptimo venientem perhonorifice excepit, & anno ſequenti, ſeu milleſimo centeſimo octavo migravit e vita, cum regnaſſet annos quadraginta octo.

Ludovicus hujus nominis VI. cognomento *Craſſus*, qui jam a patre ſuo *Philippo* I. anno milleſimo nonageſimo nono fuerat Rex deſignatus, demortuo patri ſuo ſucceſſit anno milleſimo centeſimo octavo. Diuturnum bellum geſſit cum *Henrico* hujus nominis I. Angliæ Rege, & poſtquam regnaſſet annis viginti novem, obiit anno milleſimo centeſimo trigeſimo ſeptimo.

Ludovicus hujus nominis VII. cognomento *Junior*, qui jam a patre ſuo *Ludovico* VI. conſors ac ſucceſſor Regni anno milleſimo centeſimo trigeſimo declaratus, Rhemis ab *Innocentio* II. Pontifice Maximo inauguratus fuerat, poſt obitum patris ſui ſolus ſceptra Francorum moderari cœpit anno milleſimo centeſimo trigeſimo ſeptimo. *Alexandrum* III. Pontificem Maximum, in Gallias adventantem ſumma veneratione excepit. Singulari etiam obſervantia ac pietate ſuſcepit, fovitque Sanctum *Thomam*, Cantuarienſem Archiepiſcopum, pro defenſione Eccleſiaſticæ libertatis exulem. Adhortante *S. Bernardo* Abbate ſacram militiam contra Turcas ad recuperandam Terram Sanctam ſuſcepit Rex *Ludovicus* VII. cumque regnaſſet annis circiter quadraginta quatuor, carnis onus diſpoſuit anno milleſimo centeſimo octuageſimo.

Philippus hujus nominis II. dictus *Auguſtus*, poſt obitum patris ſui *Ludovici* VII. Regnum iniit anno milleſimo centeſimo octuageſimo. Judæos, multorum ſcelerum convictos, perpetuo exilio mulctavit, eoſque ex univerſo Galliæ Regno faceſſere juſſit. Blaſphemos graviſſimis pœnis ſubjecit. Hiſtriones ac jaculatores Aula abegit. Sacram expeditionem, recuperandæ Palæſtinæ cauſa, aggreſſus eſt, in qua tamen haud proſperam fortunam nactus eſt. Eccleſiaſticam libertatem ſtrenue tuitus eſt, cumque regnaſſet annos quadraginta tres, obiit anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo tertio.

Ludovicus hujus nominis VIII. cognomento *Leo*, filius *Philippi* II. mortuo Patre, Regni ſceptra tractare cœpit anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo tertio. Diuturnum cum Anglis bellum geſſit, eiſque Rupellam eripuit. Contra Hæreticos Albigenſes, quos Rex Aragonum, & Comes Toloſanus tuebantur, arma movit, eoſque ſecundo marte debellavit. Ab hac contra Albigenſes ſuſcepta expeditione cum Pariſios rediret *Ludovicus* VIII. diſenteriæ morbo correptus migravit e vita apud Montempenſerium in Arvernia anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo ſexto.

Ludovicus IX. mortuo patre ſuo *Ludovico* VIII. Regale ſolium conſcendit anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo ſexto ſub tutela matris ſuæ *Blanchæ*, heroici animi & pietatis eximiæ Reginæ. Sacrum bellum contra Hæreticos Albigenſes jam a patre ſuo ſuſceptum inſtauravit, feliciterque confecit. Rex *Ludovicus* IX. promovendæ publicæ utilitati, amplificandæ Religioni, condendis ſanctiſſimis legibus pro juſtitiæ adminiſtratione, & pro puniendis blaſphemis, publicis meretricibus, aliiſque ſceleſtis hominibus, totum ſe dedit. Bis in Palæſtinam, ut Terram ſanctam recuperare poſſet, haud ſatis

felici-

feliciter cum exercitu profectus eſt, ibidemque in ſecunda expeditione afflatus peſte, quæ totum exercitum graſſabatur, e vivis ſublatus eſt anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo, cum ſanctiſſime regnaſſet annos quadraginta quatuor. Sanctorum Faſtis a *Bonifacio* VIII. Pontifice Maximo ſolemni ritu adſcriptus eſt.

Philippus hujus nominis III. cognomento *Audax*, *S. Ludovico* Regi, patri ſuo, ſucceſſit anno milleſimo ducenteſimo ſepmageſimo. Acerrimum ac diuturnum bellum geſſit cum *Petro*, Aragonum Rege, eo quod auctor ac promotor eſſet *Veſperarum Sicularum*, ſeu horrendæ, ac poſt hominum memoriam crudeliſſimæ conſpirationis, qua omnes ad unum Galli, qui erant in Regno Siciliæ, ad ſignum campanæ ad Veſpertinum Officium convocantis, nulla ætatis, ſexus, conditionis, & ordinis habita ratione, inermes, nihilque minus cogitantes in die Summo Paſchatis, ſeu die xxx. menſis Martii anni MCCLXXII. a Siculis trucidati ſunt. Ad hanc vindicandam tam iniquam Gallorum ſtragem, & abſtergendam toti nationi Gallicæ inuſtam labem, juſtum bellum *Philippus* III. Francorum Rex indixit *Petro*, Aragonum Regi, tam Sacrilegæ Tragœdiæ ſuaſori ac promotori. At dum ex hac bellica expeditione *Philippus* II. victor in Gallias rediret, morbo correptus Perpiniani die VI. menſis Octobris anni milleſimi ducenteſimi octogeſimi quinti diem ſupremum obiit anno Regni decimo quinto.

Philippus hujus nominis IV. dictus, ob formæ præſtantiam, *Pulcher*, mortuo patre ſuo *Philippo Tertio*, clavum Regni Franciæ tenere cœpit anno milleſimo ducenteſimo octogeſimo quinto. Aſſidua fere cum Anglis, eorumque fœderatis Belgis, quandiu vixit, bella ſuſcepit, & ancipiti marte confecit. Habuit itidem *Philippus* IV. cum *Bonifacio* VIII. Pontifice Maximo acerrimum diſſidium, quod in dies incrudeſcens graviſſima hinc inde ſecum incommoda traxit. *Clementi* V. Pontifici Maximo auctor fuit Rex *Philippus Pulcher*, ut in Concilio Generali Vienneſi, in Galliis anno MCCCXI. habito, Equitum Templariorum Ordinem penitus aboleret. Tandem diuturno morbo conflictatus e vita exceſſit Rex *Philippus* IV. anno milleſimo trecenteſimo decimo quarto, ineunte anno Regni ſui trigeſimo.

Ludovicus X. cognominatus *Hutius*, ideſt, rixoſus & pervicax, in patris *Philippi IV.* locum ſucceſſit anno milleſimo tercenteſimo decimoquarto; ſed poſtquam regnaſſet aunum unum & & aliquot menſes, veneno ſublatus eſt anno MCCCXVI.

Philippus hujus nominis V. ob ſtaturæ proceritatem, *Longus* appellatus, fratri ſuo *Ludovico X.* abſque virili prole defuncto ſucceſſit anno tercenteſimo decimo ſexto. Nihil præclari toto ſui Regni tempore geſſit, & ineunte anno ſexto Regni, nulla maſcula relicta prole, obiit anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo ſecundo.

Carolus hujus nominis IV. ob egregiam formam *Pulcher* nuncupatus, frater Regum Ludovici X. & *Philippi* V. cœpit regnare in Galliis anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo ſecundo. De illo nihil laude ac memoria dignum occurrit dicendum, præter Bellum Aquitanicum, quod Duce *Carolo Valeſio* feliciter confecit. Vita functus eſt anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo octavo, ſeu ineunte anno ſeptimo Regni ſui, reliquitque Reginam *Joannam*, uxorem ſuam, gravidam, quæ mox filiam enixa eſt, ſicque per Legem Salicam, quæ feminas in Galliis arcet a corona Regia, eamque ſolis maſculis adjudicat, omnino defecit, jureque ad Regnum Franciæ excidit familia *Philippi IV.* dicti *Pulchri*, cujus tres filii, videlicet *Ludovicus X.* dictus *Hutinus*, *Philippus V.* cognomento *Longus*, & *Carolus IV.* dictus *Pulcher*, qui poſt obitum patris ſui *Philippi IV.* cognomine *Pulchri*, in Galliis ſucceſſive regnarunt, ſine prole maſcula continenter mortui ſunt, indeque factum, ut Jus ad coronam Galliarum Regni a familia Regis *Philippi IV.* tranſierit ad familiam Valeſianam, quæ coronam Galliarum Regni, continua Regum ſerie, per ducentos ſexaginta & unum annum retinuit, hoc eſt, ab anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo octavo, quo, mortuo *Carolo IV.* Rege Francorum poſtremo e *Philippi IV.* genere, *Philippus* hujus nominis VI. e familia Valeſiana oriundus, acclamatus eſt Francorum Rex, uſque ad annum milleſimum quingenteſimum octuageſimum nonum, quo occiſus eſt *Henricus III.* Galliarum Rex, in cujus morte defecit *Valeſiorum* familia Regno idonea, juſque ad Galliarum Regnum in Borboniorum familiam, quæ etiamnum in Galliis feliciter regnat, devolutum eſt. Sic Deus Optimus Maximus, ut inquit Scriptura Sacra, *mutat tempora & ætates, & transfert Regna atque conſtituit.*

Philippus hujus nominis VI. ac primus ex Valeſiorum Stemmate Francorum Rex, omnium Procerum conſenſu regnare cœpit in Galliis anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo octavo. Fuit appellatus *Rex bene fortunatus*, quamvis in difficillimo bello, quod contra Anglos ſuſcepit, infelici Marte pugnaverit, adverſamque ſæpius fortunam ſit expertus. In hoc tamen Regem *Philipum Valeſium* dixerim *bene fortunatum*, quod Princeps *Humbertus*, qui rerum ſæcularium pertæſus, filiiſque orbatus, mundo nuncium remiſit, & ſacro Prædicatorum Ordini nomen dedit, conceſſerit Regi *Philippo Valeſio* Principatum ſuum, ſeu Delphinatum, ea tamen lege, ut Regum Franciæ majores natu filii nomine ſeu titulo & inſignibus Delphinorum decorarentur. Quæ lex obtinet adhuc, & inviolate in Francia obſervatur. Obiit Rex *Philippus Valeſius* anno milleſimo tercenteſimo quinquageſimo, poſtquam regnaſſet annos viginti duos.

Joannes, cognomento *Bonus*, in demortui patris ſui Regis *Philippi* VI. locum ſuffectus eſt anno milleſimo tercenteſimo quinquageſimo. Princeps fuit excelſi quidem animi, ſed in ge-

rendo

rendo cum Anglis bello longe patre ſuo infelicior. Ab Anglis ſiquidem in Pictonibus acie ſuperatus, in Angliam captivus una cum filio ſuo natu minimo abductus eſt, ubi poſtquam quatuor annis eſſet diverſatus, tribus aureis millionibus redemptus, Pariſios reverſus eſt. Sed, cum Sacram adverſus Turcas Expeditionem, cujus ab *Urbano V.* Pontifice Maximo fuerat dux ſupremus conſtitutus, & ea de cauſa in Angliam trajeciſſet, ut in ejuſdem Sacri Belli Societatem Regem pellicere poſſet, inopinato morbo correptus, Londini die VIII. Aprilis anni milleſimi tercenteſimi quarti eſſlavit animam, corpuſque in Gallias remiſſum, quod in Eccleſia Monaſterii San-Dionyſiani ſepulturæ mandatum eſt.

Carolus hujus nominis V. cognomento *Sapiens*, mortuo patri ſuo *Joanni*, Galliarum Regi, ſucceſſit anno milleſimo tercenteſimo ſexageſimo quarto. Fortunam in bellis magis ſecundam, quam pater, expertus eſt. Bellum quippe Hiſpanicum contra *Petrum* dictum *Crudelem*, Caſtellæ Regem, feliciter confecit. Anglos terra marique vicit, & *Joannem Montefortium*, Aremoricorum, ſeu Britanniæ minoris, Regulum, qui ad Anglos defecerat, in ordinem redegit. E vivis exceſſit Rex *Carolus* V. die XVI. menſis Septembris anni milleſimi tercenteſimi octuageſimi.

Carolus hujus nominis VI. poſt mortem patris ſui *Caroli* V. cœpit anno milleſimo tercenteſimo octogeſimo regnare in Galliis. Sed cum duodennis tantum eſſet, Regni adminiſtratio *Ludovico*, Andegavenſium Duci, ejus Patruo natu maximo, demandata eſt. Probitate, manſuetudine, pietate, liberalitate, aliiſque Regiis dotibus ita præditus fuit *Carolus* VI. ut *Bene Amati* cognomen apud Gallos ſit conſecutus. At, poſtquam anno milleſimo tercenteſimo nonageſimo ſecundo in amentiam incidiſſet, reliquum ejus Regni tempus domeſticis turbis, inteſtinis, externiſque Anglorum bellis, tributorum gravitate, aliiſque id genus ingruentibus malis fuit infauſtiſſimum. Tot calamitatibus, quibus per id temporis tantum non oppreſſum eſt Galliarum Regnum, occaſionem dederunt duo *Caroli* VI. Patrui, *Joannes*, Dux Biturigum, & *Philippus*, Dux Burgundiæ, quibus, ob pene continuum ejuſdem *Caroli* VI. morbum, totius regni adminiſtratio delata fuerat, excluſo *Ludovico*, Aurelianenſi Duce, & Regis *Caroli* VI. fratre. Inde natum illud Ducem Burgundiæ inter & Ducem Aurelianenſem implacabile odium, quod atrociſſima bella, & malorum lernam Galliarum Regno adeo importavit, ut, niſi Deus auxiliarem manum imminenti ejus ruinæ ſuppoſuiſſet, in extremas clades & Anglicam ſervitutem in tot factiones diſtractum Galliarum Regnum corruiſſet. Obiit Rex *Carolus* VI. anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo ſecundo, Regni ſui quadrageſimo ſecundo.

Carolus hujus nominis VII. ſucceſſit patri ſuo *Carolo* VI. anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo ſecundo, fuitque cognominatus *Victor*, eo quod Franciæ Regnum fere perditum, & ab Anglis occupatum, recuperavit tum bellica virtute, tum præſertim fretus præſentiſſimo auxilio Dei, qui his calamitoſis temporibus *Joannam Darciam*, puellam Aurelianenſem, velut alteram *Deboram*, aut *Juditham*, ſuſcitavit, quæ Gallorum animos erigeret, patriam liberaret, Anglos profligaret, Regemque ac Regnum in priſtinum ſplendoris ſtatum reſtitueret. Sic ope Heroinæ illius Puellæ Aurelianenſis adjutus *Carolus* VII. Anglos e toto Galliarum Regno expulit, ampliſſimas Urbes, & integras Provincias, quæ per nefariam conjurationem ab ejus obſequio deſciverant, partim armis, partim deditione recepit. Regnavit in Galliis *Carolus* VII. annos triginta novem, & obiit anno milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo primo. Pragmatica Sanctio, eo regnante, ab Epiſcopis Eccleſiæ Gallicanæ conſtituta eſt in Concilio Bituricenſi habito anno milleſimo quadringenteſimo trigeſimo octavo.

Ludovicus hujus nominis XI. defuncto patre ſuo *Carolo* VII. regnare cœpit in Galliis anno milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo primo. Fuit Princeps patri ſuo longe diſſimilis, ingenio quidem perſpicaci, & acuto, ſed callido, verſatili, ſuſpicioſo, pervicaci, vario, & incerto, tantaque erat ſolertia præditus, ut conſpirantium in ſe Principum factiones diſſueret, eoſque ſæpius naſo ſuſpenderet adunco. Vitæ nimium amans, Medico ſuo ſingulis menſibus decem millia numerorum concedebat, ſed admonitus a S. *Franciſco de Paula*, quem ex Calabria in Gallias evocaverat, de proxima, ſibique imminenti morte, eam tranquillo animo adſpexit, omnibuſque Eccleſiæ munitus Sacramentis naturæ debitum ſolvit anno milleſimo quadringenteſimo octuageſimo tertio, poſtquam regnaſſet annos viginti duos.

Carolus VIII. poſt mortem patris ſui *Ludovici* XI. Regale Solium conſcendit anno milleſimo quadringenteſimo octuageſimo tertio. Princeps fuit magnificus, comis, pius ac liberalis. Waldenſes hæreticos in Galliis partim exterminavit, partim ad Catholicam Religionem revocavit. Bellum Auſtriacum contra *Maximilianum*, Romanorum Regem, ſuſceptum, feliciter & ex animi ſententia confecit. In Italiam cum valido exercitu profectus, toto Regno Neapolitano, nemine obſiſtente, anno MCCCCXCV. potitus eſt, quod tamen per duos duntaxat annos retinuit, ob incuriam Gallorum, qui ludis & oblectationibus dediti illud Regnum adminiſtrabant, ut ad id diſſipandum, non occupandum veniſſe viderentur. Obiit Rex *Carolus* VIII. anno milleſimo quadringenteſimo nonageſimo octavo.

Ludovicus hujus nominis XII. ſucceſſit *Carolo* VIII. anno milleſimo quadringenteſimo nonageſimo octavo. Rex fuit animi magnitudine, prudentia, & clementia nulli ſecundus, tantaque erga ſubditos ſuos charitate præditus, ut *Patris Populi* cognomen promeritus ſit. Expeditionem

Digitized by Google

nem Italicam aggreſſus, Ducatum Mediolanenſem armis ſubegit, Venetos pluribus præliis appetiit. In hoc uno duntaxat culpandus, quod una cum *Maximiliano* Imperatore Conciliabulum Piſanum ad deponendum *Julium II.* Pontificem Maximum, quicum graves ſimultates gerebat, convocandum curarit. Culpam tamen ſuam agnovit Rex *Ludovicus XII.* & rejecto Conciliabulo Piſano, in gratiam *Leonis X.* Pontificis Maximi, ſucceſſoris *Julii II.* fuit receptus in Concilio Generali Lateranenſi V. Regnavit *Ludovicus XII.* annos ſeptendecim, & abiit e vivis anno milleſimo quingenteſimo decimo quinto.

Franciſcus hujus nominis I. in demortui Regis *Ludovici* XII. Conſobrini ſui locum ſuffectus eſt anno milleſimo quingenteſimo decimo quinto. Helvetios debellavit, Mediolanenſem Ducatum recuperavit. Pragmaticam Sanctionem abolevit, & cum *Leone X.* Pontifice Maximo *Concordatum*, quod vocant *Gallicum*, confecit, quo regibus Galliæ facultas conceditur Clericos ad Epiſcopatus & Abbatias nominandi. Multa bella, quæ toti Regno Galliæ funeſtiſſima fuerunt, habuit cum *Carolo V.* Imperatore, a quo tandem in Ticinenſi, ſeu Papienſi pugna captus eſt, & Matritum abductus, nec inde liber a *Carolo V.* dimiſſus, niſi poſt acceptas duas conditiones, quibus tamen in libertatem aſſertus Rex *Franciſcus* I. jure optimo ſtare, eaſque executioni mandare noluit. Catholicæ Religionis adverſus pullulantem in Galliis Calviniſtarum hæreſim aſſertor ac vindex intrepidus, omniumque Virorum Litteratorum Mæcenas munificentiſſimus fuit Rex *Franciſcus* I. Obiit anno milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio.

Henricus hujus nominis II. patri ſuo *Franciſco I.* ſucceſſit anno milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio, & in bellis quæ cum *Carolo V.* Imperatore, & *Philipo* II. Hiſpaniarum rege geſſit, fuit patre ſuo longe felicior. Graviſſimam tamen cladem ad *S. Quintini* Oppidum in Vetomanduis die X. menſis Auguſti anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi ſeptimi ab exercitu *Philippi* II. Hiſpaniarum Regis accepit in pugna, quæ *Sanquintiana*, aut *Sanlaurentiana*, a die qua contigit, dicta eſt, quam cladem, captis non multo poſt munitiſſimis Anglorum, & Hiſpanorum Arcibus, magno cum fœnore reſarcivit Rex *Henricus* II. Hæreticos Lutheranos, qui in Galliarum Regno graſſabantur, ſeveriſſimis Edictis coercuit, multoſque ex illis captos igne ardere juſſit. Ad exterminandos Hæreticos Calviniſtas, qui peſtilenti doctrina Gallias infeſtabant, omnem adhibuit operam. Filiam ſuam *Eliſabetham* Regi Hiſpaniarum *Philippo II.* in conjugium dedit Rex *Henricus II.* ſed cum nuptiæ Pariſiis magna pompa, & ludicris Equitum certaminibus atque haſtiludiis celebrarentur, volens *Henricus* II. in his itidem decertare, lethale vulnus in capite accepit, ſicque communem lætitiam, cum maxime ferveret, funeſtavit interitus optimi Regis, qui e vita diſceſſit anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono.

Franciſcus hujus nominis II. mortuo patre ſuo *Henrico II.* cœpit regnare in Galliis anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono. Eo regnante Hæretici Calviniani in Galliis armis & facibus inſtructi caput extulerunt, & funeſtis cladibus totum Galliæ regnum cruentarunt, eis præſertim animos faciente *Ludovico Borbonio*, regii Sanguinis principe, qui hac peſte infectus, ut ſuam, ſpecioſo Religionis obtentu, poteſtatem augeret, Caput illorum ac primipilum ſe conſtituerat. Captus quidem fuit Princeps Rondæus in Comitiis, ſeu in trium Ordinum Conventu, quem Rex *Franciſcus II.* Mildis indixerat, atque cuſtodiæ traditus, & læſæ Majeſtatis reus convictus, lata a Judicibus Sententia, morti addictus eſt; ſed procraſtinatum fuit ejus ſupplicium ob morbum *Franciſci* II. Regis, qui ex apoſtemate in ſiniſtra aure enato mortuus eſt in flore ſuæ juventutis, ſeu anno ætatis ſuæ duodevigeſimo, anno vero Chriſti milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, poſtquam regnaſſet uno tantum anno & ſex menſibus.

Carolus hujus nominis IX. ſuffectus eſt in locum fratris ſui *Franciſci* II. cœpitque regnare anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo; ſed, cum annum ætatis ſuæ ageret duntaxat decimum, *Catharina Medicea*, Regina, ejus mater, gubernandi regni procurationem mille adhibitis artibus obtinuit, & impotenti regnandi cupidine flagrans ambitioſa illa fœmina plus æque favit Hæreticis Calviniſtis, qui ejus favore elati graviſſimas tragœdias in toto Galliarum Regno excitarunt, quatuor tamen præliis Drocenſi, San-Dionyſiano, Jarnacenſi, & Moncontorienſi, victi, cæſi, fuſi ac diſſipati fuere Hæretici Calviniſtæ. Quin, regnante *Carolo* IX. famoſa illa contigit cædes, dicta *San-Bartholomæa*, quia incidit in diem *S. Bartholomæo* Apoſtolo ſacram, in qua innumeri Sectæ Calvinianæ homines non ſolum Pariſiis, ſed & in cæteris Galliarum Urbibus perempti ſunt. Non potuit tamen Rex *Carolus IX.* illos hæreticos funditus extirpare, ſed volens nolens, coactus eſt pacem cum illis inire, eiſque Arces & Oppida *Rupellam*, *Montalbanum*, & *Nemauſum* concedere. Obiit *Carolus IX.* anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, cum regnaſſet annis quatuordecim.

Henricus hujus nominis III. audita morte fratris ſui *Caroli IX.* protinus Poloniam reliquit, cujus jam Rex fuerat inauguratus, & in Gallias ad capeſſendum Regnum hæreditario jure ſibi debitum, feſtinavit. Diuturni belli ſopiendi neceſſitate adactus, in favorem Calviniſtarum Edictum promulgavit, Catholicis odioſum, & Eccleſiæ injurium, quod ſubinde bella civilia, varias coitiones, ſed præſertim potentiſſimam Confœderationem *Guiſianam*, quam *Ligam* vocarunt, in ipſum excitavit. Catholicorum inſuper animos magis exaſperavit Rex *Henricus* III. dum in Comitiis Bleſenſibus Ducem *Henricum Guiſium*, ejuſque fratrem Cardinalem, *Ludovicum*, quos, tanquam Fidei Catholicæ invictos Aſſertores ac Pugiles, venerabatur Guiſiana Confœdera-

deratio, per ſuos Satellites confodi ac jugulari juſſit. Hinc factum eſt, ut, dum Rex *Henricus* III. Lutetiam Pariſiorum oppugnaturus, ad S. *Clodoaldi* Municipium ſtativa poſuiſſet, immani parricidio an. milleſimo quingenteſimo octuageſimo nono fuerit trucidatus ab uno ex Guiſiana confœderatione perditionis filio, qui ſumpta Religioſa Veſte, & ſub ea, inſtar Lupi ſub pelle ovina, latens, ad Regem admiſſus, cultrum venenatum in ejus ventrem infixit, ex quo vulnere die ſequenti e vita migravit *Henricus* III. Rex ſane meliori ſorte dignus, qui pietatis, quam in animo fovebat, ſæpe indicia dedit, præſertim dum S. Spiritus Ordinem inſtituit, & moriens magna cum pietate Sacramenta Eccleſiæ ſuſcepit, & omnibus ſuis inimicis veniam ultro conceſſit. In ipſo *Valeſiorum* Stirps, Regno idonea, omnino defecit, juſque ad Galliarum Regni Sceptrum tranſiit in familiam Borboniorum, in Galliis adhuc regnantem.

Henricus hujus nominis IV. ſeu *Henricus Borbonius*, Navarræorum Rex, mortuo *Henrico* III. renuntiatus fuit an. milleſimo quingenteſimo octuageſimo nono Galliarum Rex. At, cum Calvinianam Hæreſim, quam cum lacte ſuxerat, necdum palam ejuraſſet, Guiſianæ Factionis Fœderati bellum in ipſum inſtaurarunt, quod feliciter confecit Rex *Henricus* IV. inſignem de Fœderatis referendo victoriam quæ *Juriaca* dicitur. Nihiloſecius bello civili vexatum eſt Galliarum Regnum uſque ad annum MDXCIII. quo tandem Rex *Henricus* IV. Hæreſim palam ejuravit, & Catholicam Fidem ſolemni ritu profeſſus eſt. Tunc enim Regni Proceres & Civitates ad Regis *Henrici* IV. fidem & obſequium redeuntes, eum legitimum Galliarum Regem juſtis ac feſtivis gratulationibus proclamarunt, illique omnes fidei dixere Sacramentum. Fuit autem *Henricus* IV. optimus Princeps, virtute militari, beneficentia in populum, in profligandis vitiis, abuſibus & duellis ſevera diſciplina, ingenio acuto, & amœno, aliiſque præclaris dotibus exornatus. Dolendum tamen quod hæretici Calviniani ſemper ad arma proni, a Rege *Henrico* IV. invito quidem, ſed ad civiles tumultus ſedandos compulſo, extorſerint anno milleſimo quingenteſimo nonageſimo octavo Edictum *Nannetenſe*, ab Urbe unde prodiit, ſic dictum, Catholicis pernicioſum & hæreticis utiliſſimum, quo Rex hæreticis, præter alia privilegia, jus ad honores, dignitates, & munera Regni, necnon Synodos celebrandi, & Cœtus agendi facultatem concedebat. Regnavit *Henricus* IV. annos viginti duos, rebus pace, belloque, manu & conſilio geſtis; Rex vere *Magnus* appellatus, qui tamen, dum inter plauſus & magnificentiam coronandæ conjugis ſuæ *Mariæ Mediceæ*, Pariſienſem Urbem luſtrat. ab impio Sicario, *Franciſco Ravaillaca*, nefandiſſimo parricidio occiſus eſt anno milleſimo ſexcenteſimo decimo.

Ludovicus hujus nominis XIII. cognomento *Juſtus*, poſt mortem patris ſui *Henrici* IV. cœpit ſub tutela matris ſuæ *Mariæ Mediceæ* regnare in Galliis anno milleſimo ſexcenteſimo decimo. Juſtitiæ cum eſſet amantiſſimus, æquiſſimas Leges condidit, quibus Duella diſtricte prohibuit, & gliſcentes abuſus extirpavit. Coorta in Francia quædam inteſtina bella feliciter repreſſit. Hæreticos Calviniſtas novos in dies tumultus cientes, & ſus deque omnia miſcentes, in ordinem redegit, atque, duce Cardinali *Richeleo*, Rupellam, Urbem terra marique inexpugnabilem, unde Hæretici potentiæ Regum inſultantes, ſua jura, terroremque in vicinas late oras circumferre non deſiſtebant, poſt duram ac longam obſidionem in deditionem recepit, perduelleſque Hæreticos domuit. Regnavit *Ludovicus* XIII. annis triginta tribus, & pietate in Deum, zelo pro religionis Catholicæ propagatione, amore in ſubditos, aliiſque eximiis virtutibus clarus, obiit anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo tertio.

Ludovicus XIV. cognomine *Magnus*, ſucceſſit patri ſuo *Ludovico* XIII. anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo tertio ſub tutela matris ſuæ *Annæ Auſtriacæ*, ſapientiſſimæ, ac piiſſimæ Reginæ. Sapientia, potentia, & felicitate paucos inter Reges Franciæ pares habuit. Terra marique victor Regnum amplificavit, bonas artes ac diſciplinas revocavit, Duella extinxit, vitia coercuit, in impios ſevere animadvertit, divino cultui, qui in Eccleſiis exhibetur, optimis conſtitutis Legibus, conſuluit, ſuoque exemplo ad modeſtiam & pietatem habendam, maxime dum Sacra ac tremenda Myſteria peraguntur, provocavit. Sed ejus amor & ſtudium in Catholicam fidem potiſſimum enituit, quando *Edictum Nannetenſe*, quo *Henricus* IV. iniquis temporibus coactus conceſſerat hæreticis Calvinianis conſcientiæ libertatem, peculiares Magiſtratus, aditum ad publicas Regni dignitates, munitaſque Arces, ipſe *Ludovicus* XIV. invicto & vere Chriſtiano animo funeſtum iſtud Nannetenſe Edictum an. milleſimo ſexcenteſimo octuageſimo quinto reſcidit, antiquavit, abrogavit, quo abrogato, Templa Hæreticorum diruta ac ſolo æquata ſunt, pſeudo-Miniſtri e Regno abacti, Calviniana Hæreſis proſtrata, & Catholica Religio in Francia perſtitit ſola domina ac triumphatrix. Regnavit *Ludovicus* XIV. annis ſeptuaginta tribus, mortem irretortis oculis adſpexit, & in ſolo Deo totius ſpei ac fiduciæ ſuæ ſacram anchoram ponens, inſtar Herois Chriſtiani e vivis exceſſit die 1. menſis Septembris an. milleſimi ſeptingenteſimi decimi quinti.

Ludovicus XV. mortuo proavo ſuo *Ludovico* XIV. in Regnum Galliæ ſucceſſit ſub tutela *Philippi* Ducis Aurelianenſis. Utinam, juvenis ille Rex, in cujus incolumitate omnis Gallorum ſpes inclinata recumbit, ſemel ex ephebis egreſſus, ſeu factus major, vincat ſpem populorum, ſubditorum vota tranſiliat, eis pacem, ſerenitatem & abundantiam inducat, illoſque præſertim deceſſores ſuos imitetur, quorum præcipui conatus in Eccleſiæ utilitatem incubuerunt, videlicet *Clodoveum* illius in Gallia fundatorem, *Carolum Magnum*, Religionis Catholi-

cæ in Italia, Hiſpania, & Germania amplificatorem ; *S. Ludovicum*, illius in extremo oriente inſtauratorem, & alios, in quibus amor pietatis & ſanctimoniæ viſus eſt dominari. Utinam, inquam, juvenis ille Rex horumce Prædeceſſorum ſuorum veſtigiis inſiſtat, quo de Eccleſia, & de Galliarum Regno bene meritus, poſtquam naturæ (quod precantur, ac vehementer optant omnes ad unum Galli) diu vixerit, immortali gloriæ æternum vivere poſſit.

TABULA NONA
CHRONOLOGICA

Repræſentans Succeſſionem Regum, qui in Hiſpania Summa rerum potiti ſunt uſque ad Philippum V. *nunc regnantem.*

HIſpania, quæ uſque ad initium quinti Eccleſiæ Sæculi Romano fuerat ſubjecta Imperio, tandem ineunte Sæculo quinto tranſiit in dominium Gothorum, qui in Gallias ſub initium ejuſdem Sæculi, ideſt, anno quadringenteſimo duodecimo cum irrupiſſent, & multas, Barbarorum more, calamitates in eas intuliſſent, confeſtim a Patricio *Conſtantino*, viro ſtrenuo, impetiti, atque expugnati, *Narbonam*, Urbem in Galliis, quam occupabant, relinquere, & in Hiſpaniam ſe ſe recipere coacti ſunt, ubi ſupremo potiti dominio, Nationis ſuæ Principes conſtituerunt Hiſpaniæ Reges, qui diu in Hiſpania dominati ſunt. At, quia inter illos Reges Gothos Hiſpaniæ ſexdecim priores Secta Ariani, alii vero ſequentes Catholici fuerunt, incipiemus a Succeſſione Gothorum Regum Hiſpaniæ, qui in luto Arianæ Hæreſeos hæſerunt uſque ad *Reccaredum I.* qui primus Gothorum Regum Hiſpaniæ Catholicam Fidem amplexus eſt. Deinde, aliorum Catholicorum tam Gothicæ, quam alterius nationis Regum, qui Regno Hiſpaniæ præfuerunt a *Reccaredo*, primo in Hiſpania Gothorum Regum Catholico, uſque ad *Philippum V.* e Regia Borboniorum Familia oriundum, qui nunc feliciter in Hiſpania regnat, ſeriem ac ſucceſſionem deſcribemus.

SUCCESSIO

Gothorum Regum Hiſpaniæ

Qui Ariani fuerunt uſque ad Reccaredum I. *qui primus Gothorum Regum Hiſpaniæ Catholicam Fidem amplexus eſt.*

A*Taulphus*, ſeu *Adaulphus*, frater uxoris *Alarici*, Gothorum Regis, eidem Regi *Alarico*, an. quadringenteſimo decimo e vivis ſublato, ſucceſſit in Regnum Gothorum. Irruptionem una cum ſuis Gothis Gallias an. quadringenteſimo duodecimo fecit, eaſque miſerum in modum devaſtavit. At, poſt biennium, ſeu an. quadringenteſimo decimo quarto e Galliis expulſus a patricio *Conſtantino*, in Hiſpanias ingreſſus eſt, Regnumque invaſit, ſed anno ſequenti, ſeu quadringenteſimo decimo quinto apud Barcinonam a quodam Gotho, ejus domeſtico, *Dobii* nomine, inter familiares fabulas jugulatus eſt.

Singericus ſucceſſit Regi *Ataulpho*, ſed Regnum duntaxat deguſtavit, nam die ſeptimo a ſuſcepto regimine interemptus eſt eodem an. quadringenteſimo decimo quinto, ſicut luculenter ex *Olympiodoro* evincit Cl. *Antonius Pagius* in ſua *Critica Baronii* ad annum quadringenteſimum decimum quintum.

Wallia eodem an. quadringenteſimo decimoquinto ſuffectus eſt in locum *Singerici* Regis, utque ſecurius regnaret, pacem iniit cum Romanis. *Attalum*, quem *Alaricus*, Gothorum Rex, Imperatorem creaverat, dum an. quadringenteſimo nono Urbem Romam armis cepit, diripuit, & in prædam dedit ; hunc, inquam, *Attalum* Romanorum Imperatori *Honorio* tradidit Rex *Vuallia*, eidemque reddidit *Gallam Placidiam*, ejus ſororem, quam Rex *Ataulphus* in direptione Urbis Romæ abduxerat, ſibique conjugio copulaverat. Adverſus Barbaros Hiſpaniis incubantes Bellum geſſit Rex *Vuallia*, an. ſiquidem 49. Vandali, Suevi, & Alani in Hiſpanias ingreſſi, ſorte ad habitandum ſibi Provinciarum regiones hoc pacto, teſte *Idacio* in Chronico, diviſerunt. Gallæciam Vandali occuparunt & Suevi, ſitam in extremitate Oceani maris occidua. Alani Luſitaniam, & Carthaginenſes Provincias ; & Vandali cognomine Silingi, Bæticam obtinuerunt. Rex itaque *Vuallia* Vandalos vicit, Silingos Bætica expulit, & Alanos ſuperavit, cumque regnaſſet annis tredecim, obiit an. quadringenteſimo vigeſimo octavo.

Theodoricus ſucceſſit Regi *Valliæ* anno quadringenteſimo vigeſimo octavo, regnavit an. viginti tribus & rebus humanis exemptus eſt an. quadringenteſimo quinquageſimo primo.

Thoriſmundus ſuffectus eſt in locum *Theodorici*, ſed poſtquam uno duntaxat anno regnaſſet, a fratre ſuo *Theodorico* jugulatus eſt anno quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo, ſicut teſtantur *Idacius* in Chronico, & *Iſidorus* in Chronico Gothorum.

Theodoricus hujus nominis II. poſt patratum fratricidium, regnum moderari cœpit, *Rechiarium*, Suevorum Regem, inito certamine debellavit, eumque captum occidit, & Regnum, quod Suevi in Gallæcia obtinebant, occupavit an. quadringenteſimo quinquageſimo ſexto. Refert *Idacius* in Chronico, multa ab exercitu regis *Theodorici* civitati Bracarenſi in Gallæcia eodem an. damna fuiſſe illata, Sanctorum Baſilicas effractas, altaria ſublata atque confracta, Virgines Dei abductas,

ductas, Clerum uſque ad nuditatem pudoris exutum, promiſcuum ſexum cum parvulis de locis refugii ſanctis, populum omnem abſtractum, jumentorum, pecorum, camelorumque horrore locum ſacrum repletum &c. Regnavit *Theodoricus* II. an. 13. & aliquot menſes, hoc eſt, ab an. quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo, quo regem *Thoriſmundum*, fratrem ſuum, interfecit, uſque ad an. quadringenteſimum ſexageſimum ſextum, quo a fratre ſuo *Eurico* trucidatus eſt.

Euricus, poſtquam fratrem ſuum regem *Theodoricum* occidiſſet, in ejus locum ſubſtitutus eſt an. quadringenteſimo ſexageſimo ſexto. Catholicis fuit infenſiſſimus, quos aut in vincula conjecit, aut in exilium egit, aut interfecit, & Eccleſiarum aditus ſpinis obſetari juſſit. Regnum in Hiſpania Wiſigothorum late protendit, & Phocenſem Provinciam, ſeu Maſſiliam & Arelatem propriæ ſubdidit ditioni. Regnavit novemdecim annis *Victor* ſiquidem *Tununenſis*, poſt Conſulatum *Theodorici*, anno nempe quadringenteſimo octuageſimo quinto, ſcribit: *His diebus Euricus Rex moritur, & Alaricus filius pro eo Rex efficitur*. Præterea, *Jornandes*, gente Gothus, in lib. *de Rebus Geticis*, ſeu *de Hiſtoria Gothorum*, c. 47. aſſerit, Regem Euricum *decimonono Regni ſui* vita privatum eſſe. Quapropter, cum Rex *Euricus* ſub finem an. cccclxvi. occiſo fratre ſuo *Rege Theodorico II.* in Hiſpania regnare cœperit, ejus mors illigari debet anno cccclxxxv.

Alaricus ſucceſſit patri ſuo *Regi Eurico* an. cccclxxxv. Inſtituit anno quingenteſimo ſexto Romanarum Legum collectionem, quibus Romani ſibi ſubditi inter ſe diſceptarent. Hæ autem Romanæ Leges potiſſimum deſumptæ ſunt ex Codice Theodoſiano, tum ex Gregoriano, Hermogeniano, *Pauli* Sententiis, *Caii* inſtituris, atque ex Novellarum Corpore. Hic Romanarum Legum Codex, qui vulgo *Breviarium Aniani* audit, publicatus eſt *tertio Nonas Februarii anno vigeſimo ſecundo, Toloſæ, regnante Alarico Rege*, id-eſt, an. Chriſti quingenteſimo ſexto. De eo Codice legendus eſt *Gothofredus* in Prolegomenis Codicis Thedoſiani c. 5. Bellum contra *Clodoveum*, Francorum Regem. an. ſeq. ſeu quingenteſimo ſeptimo movit *Rex Alaricus*, qui tamen in pugna eodem an. ad campos Vogladenſes, a civitate Pictavienſi tribus leucis diſſitos, data, a Rege *Clodoveo* victus & occiſus eſt, poſtquam regnaſſet an. viginti tres. Eodem an. quingenteſimo ſeptimo Rex Francorum *Clodoveus* Turonos, Pictavum, Burdigalem cepit, & *Theodoricus*, ejus filius, Cadurcos, Albigenſes, Rutenos, Arvernos ſubegit, & Franciam uſque ad Occidentalem Burgundiæ limitem propagavit, Gothis in illa regione ne Oppido quidem relicto; ſicque Regnum Gothorum, ſeu Viſigothorum, in Galliis, dictum Toloſanum, omnino deſtructum eſt.

Giſelichus, ſeu *Geſalichus*, poſt pugnam Vogladenſem, *Alarico*, patri ſuo, ſucceſſit in regno Gothorum, ſeu Viſigothorum, anno quingenteſimo ſeptimo, ſed ut ait *S. Iſidorus* in Chronico Gothorum cum multo ſui dedecore anno ſequenti, ſeu quingenteſimo octavo, a *Theodorico*, Rege Italiæ, fuit Regno privatus, & in Africam profectus Vandalorum ſuffragia petiturus, quo in Regnum ſuum poſſet reſtitui; ſed cum poſtulatum non impetraret auxilium, mox ex Africa rediens ob metum *Theodorici*, Regis Italiæ, Aquitaniam petiit, ibique uno anno deliteſcens in Hiſpaniam reverſus eſt, ubi ab *Ebbave*, *Regis Theodorici* Duce, duodecimo a Barcinone Urbe milliario, commiſſo prælio in fugam verſus eſt, captuſque trans flumen Druenticum Galliarum interiit, ſicque prius honorem, poſtea vitam amiſit, anno DXI. cum regnaſſet annis quatuor, ſicut ſcribit idem *S. Iſidorus* in Chronico Gothorum.

Theodoricus, Rex Italiæ, occiſo rege *Giſelicho*, ſeu *Geſalicho*, tutelam *Amalarici*, ſui ex *Teudetuſa* filia nepotis. ſuſcepit, & ad illum Hiſpaniarum Regnum tranſtulit, quod tamen ipſe, ſeu Theodoricus, Rex Italiæ, quindecim annos adminiſtravit, hoc eſt, ab anno quingenteſimo undecimo, quo Rex *Giſelichus* peremptus eſt, uſque ad annum quingenteſimum vigeſimum ſextum, quo ipſe Rex Theodoricus mortalitatem explevit.

Amalaricus, poſt mortem avunculi ſui *Theodorici*, Hiſpaniarum Regno potitus eſt. Matrimonium iniit cum *Chlotilde*, Regis Francorum *Childeberti* ſorore, quæ tamen cum multas a Rege *Amalarico*, viro ſuo, inſidias, propter Fidem Catholicam, quam profitebatur, pateretur, *Childebertus*, ejus frater, Francorum Rex, exercitum movit in Hiſpaniam, quod ſtatim ac Rex *Amalaricus* accepiſſet, conſcenſa navi abiit, erupit, exceſſit, evaſit; cumque fugeret, occiſus eſt in Septimania, ſeu in Gallia Narbonenſi, anno quingenteſimo trigeſimo primo poſtquam regnaſſet annos quinque.

Theudes ſucceſſit Regi *Amalarico* anno DXXXI. & quamvis Hæreticus Arianus eſſet, Catholicos tamen non vexavit, ſed Eccleſiæ pacem conceſſit, regnavit an. decem & ſeptem, ut ait *Iſidorus* in Chronico Gothorum tam editione *Grotii*, quam *Labbei*, & e vivis ſublatus eſt anno quingenteſimo quadrageſimo octavo.

Theudiſclus, ſeu *Thaudegeſillus*, ſucceſſit Regi *Theudi*, ſed, poſtquam uno anno regnaſſet, inter epulas jugulatus eſt anno quingenteſimo quadrageſimo nono.

Agila in locum demortui Regis *Theudiſcli*, ſeu *Thaudegeſilli* ſuffectus eſt anno quingenteſimo quadrageſimo nono. Catholicæ Religionis fuit infenſiſſimus hoſtis, eamque ludibrio habuit, ſicut in Chronico Gothorum teſtatur *Iſidorus*, qui ſubdit, Regem *Agilam* annos quinque regnaſſe, ac ſubinde fuiſſe occiſum an. quingenteſimo quinquageſimo quarto.

Athanagildus, occiſo Rege *Agila*, Hiſpaniarum Regno a Gothis, ſeu Wiſigothis præfectus eſt anno quingenteſimo quinquageſimo quarto. Catholicam Fidem teſte *Iſidoro* in Chronico Gothorum, occulte tenuit, & Catholicis valde benevolus fuit; regnavit annis quatuordecim, & obiit anno quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo.

Liuva, hujus nominis I. Hiſpaniatum Regnum obtinuit anno quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, ſed anno ſecundo Regni ſui, ſicut ait *Iſidorus* in Chronico Gothorum, *Leovigildum*, ſeu *Leuvigildum*, fratrem ſuum, Hiſpaniarum Regno præfecit; ipſe vero ditiones, quas Gothi, ſeu Wiſigothi in Gallia poſſidebant, videlicet *Septimaniam*, quæ dicitur *Gallia Narbonenſis*, ſibi reſervavit, ſicque duobus tantum annis in Hiſpania regnavit.

Leovigildus, ſeu *Leuvigildus*, anno quingenteſimo ſexageſimo nono Hiſpaniæ Regno a ſuo fratre *Liuva* præfectus, eodem anno regnare cœpit. Regnum Suevorum, quod an. quadringenteſimo nono in Hiſpania cœperat, & per centum & ſeptuaginta ſeptem annos permanſerat, ſicut ſcribit *Iſidorus* in Chronico Gothorum, Rex *Leovigildus* anno Chriſti quingenteſimo octogeſimo quinto omnino deſtruxit, & ad Gothos tranſtulit. Hæreſi Arianæ cum eſſet addictiſſimus, *Hermenegildum*, filium ſuum natu majorem, in carcerem conjecit, ibidemque necari juſſit eo ſolo nomine, quod *Hermenegildus*, Catholicæ Religionis cultor, e manu Epiſcopi Ariani, ad ſe a patre *Leovigildo* miſſi, ſacrilegæ conſecrationis communionem percipere noluiſſet, ſicut ſcribit Sanctus *Gregorius Magnus* Papa lib. 3. Dialog. cap. 31. Obiit *Leovigildus* Rex anno quingenteſimo octogeſimo ſexto, Regni ſui decimo octavo, ſicut ſolide probat *Antonius Pagius* in ſua *Critica* ad annum CLXXXV. tam contra *Carolum Cointium* in Annalibus Francorum ad annum DLXXXVII. & *Bollandum* ad diem XIII. Martii in Commentario Hiſtorico ad vitam Sancti *Leandri*, Epiſcopi Hiſpalenſis, qui mortem *Leovigildi* Regis ad annum 587. referendam eſſe arbitrantur, quam contra *Baronium*, qui antea in ſuis Annalibus mortem *Leovigildi* Regis cum anno quingenteſimo octuageſimo quinto conjunxerat, ſed poſtea in Appendice Tomi XII. & in Editione Colonienſi mortem ejuſdem Regis *Leovigildi* ad annum quingenteſimum nonageſimum primum referendam eſſe monuit, quam poſteriorem *Baronii* ſententiam *Henricus Spondanus* in Epitome Annalium *Baronii* per Imperatoris *Mauritii* tempora ſecutus, non parum Chronologiam turbavit. Standum igitur eſt ſententiæ *Antonii Pagii*, aſſerentis mortem Regis *Leovigildi* incidiſſe in annum quingenteſimum octuageſimum ſextum, non vero in annum quingenteſimum octuageſimum quintum, vel in annum quingenteſimum octuageſimum ſeptimum, aut in annum quingenteſimum nonageſimum primum, ſicut laudatis Scriptoribus per errorem obrepſit. Porro hic *Leovigildus* ultimus fuit Hiſpaniæ Regum Gothorum, ſeu Wiſigothorum, qui Ariana Hæreſi fuerunt infecti. Ceteri vero, qui poſt *Leovigildum* in Hiſpania regnarunt Gothi, ſeu Wiſigothi, & quorum continuam ſeriem hic deſcribemus, Catholicam Religionem profeſſi ſunt.

S E R I E S

Regum Hiſpaniæ Gothorum,

Seu Wiſigothorum, qui, poſt Leovigildum *Regem Arianum, Catholicam Fidem profeſſi ſunt.*

Reccaredus, filius *Leovigildi*, Regum Wiſigothorum Arianorum in Hiſpania ultimi, & S. *Hermenegildi* Martyris, juſſu patris ſui Regis *Leovigildi*, ob Fidem Catholicam occiſi, frater, in Hiſpaniarum Regnum patri ſuo *Leovigildo* ſucceſſit anno quingenteſimo octogeſimo ſexto. Arianam Hæreſim, quam antea Gothorum Reges in Hiſpania longe lateque propagaverant, palam ejuravit, primuſque fuit Gothorum, ſeu Wiſigothorum in Hiſpania Rex Catholicus, qui Gothos & Suevos ad Fidem Catholicam adduxit anno quarto Regni ſui, ideſt, anno Chriſti quingenteſimo octuageſimo nono, ſicut facile colligitur ex Concilio Toletano Tertio, quod omnium Conciliorum Nationalium, quotquot in Hiſpania fuerunt, celeberrimum, eodem anno celebratum eſt, & ex Homilia, quam in eodem Concilio S. *Leander*, Hiſpalenſis Archiepiſcopus, habuit in laudem Eccleſiæ ob converſionem Gothorum gentis. Regnum Gothorum in Hiſpania florentiſſimum reddidit *Reccaredus Rex*, & poſtquam ſapientiſſime regnaſſet annos quindecim, menſem unum, & dies decem, obiit anno ſexcenteſimo primo.

Liuba (qui tamen *Liuva* hujus nominis II. dicendus eſt) in Regnum Hiſpaniarum ſucceſſit patri ſuo *Reccaredo* anno ſexcenteſimo primo, eique haud impar in Regni moderandis habenis futurus fuiſſet, niſi *Witericus*, arrepta tyrannide, eum innocuum an. ætatis ſuæ vigeſimo ſecundo Regno dejeciſſet, atque præciſa dextra occidiſſet, ut ait S. *Iſidorus* in Chronico Gothorum. Regnavit *Liuva* hujus nominis II. annis tantum duobus, teſte eodem S. *Iſidoro*, & interfectus eſt anno ſexcenteſimo tertio.

Witericus, Regis *Liuvæ* parricida, Hiſpaniarum Regnum occupavit an. ſexcenteſimo tertio. Plurima illicita fecit, ſicut ait *S. Iſidorus* in Chronico, cumque fama vulgaſſet, eum velle in Hiſpaniarum Regnum Arianam revocare Hæreſim, conjuratione quorundam inter epulas occiſus eſt anno ſexcenteſimo decimo, cum regnaſſet annos ſeptem.

Gundemarus in Hiſpaniarum Regno *Witericum* excepit an. ſexcenteſimo decimo, eodemque anno curavit, ut Concilium Toletanum, numero III. ab eo tempore quo *Reccaredus* Rex Catholicam Fidem amplexus eſt, celebraretur, & in eo ſtatueretur, ut Sedes Toletana Primatus ac Dignitatis Metropolitanæ honore, juribus ac privilegiis potiretur, non in Carpetiana ſolum,

ſed

ſed in tota Provincia Carthaginenſi ; Regnavit *Gundemarus* annis duntaxat duobus, & obiit, nulla relicta prole, anno ſexcenteſimo duodecimo.

Siſebutus ſuffectus eſt in locum *Gundemari* anno ſexcenteſimo duodecimo. Fidem Catholicam late in ſuo Regno propagavit, duaſque Leges, quæ extant in Gothorum legum volumine, promulgavit, quibus Judæos ſibi ſubditos Fidem Catholicam amplecti juſſit. Eo regnante, Synodus Hiſpalenſis ſecunda habita eſt pro Eccleſiaſticis negotiis, & contra *Acephalos*, negantes duas in Chriſto naturas in una Divina Perſona. De Romanis bis triumphaſſe Regem *Siſebutum*, & quaſdam eorum Urbes pugnando ſibi ſubjeciſſe, teſtatur Sanctus *Iſidorus* in Chronico Gothorum, ubi etiam ait *Siſebutum* regnaſſe annis octo, menſibus ſex, ac ſubinde in vivis eſſe deſiiſſe anno ſexcenteſimo vigeſimo.

Reccaredus hujus nominis *Secundus* parvulus filius *Siſebuti Regis* Patri ſucceſſit, ſed ei paucis menſibus ſuperſtes fuit. *Iſidorus Pacenſis* ei tres menſes aſſignat. *Vulſa* in Chronico *quatuor annos*, loco menſium quatuor, a Typographo exaratos. *Rodericus* vero Toletanus lib. 2. cap. 17. *Hiſtoriæ Hiſpanicæ* ait, *Regem Reccaredum Secundum poſt patris obitum Principem fuiſſe paucorum dierum, ideſt, ſeptem menſium*, per quos regnavit, & obiit an. ſexcenteſimo vigeſimo primo.

Suinthila, e vivis ſublato Rege *Reccaredo* II. Procerum ſuffragiis Regnum Hiſpaniarum adeptus eſt anno ſexcenteſimo vigeſimo primo. Sed a *Siſenando* anno ſexcenteſimo trigeſimo, facta adverſus eum conjuratione, omnis Gothorum exercitus ſeſe *Siſenandi*, cui *Dagobertus*, Francorum Rex, ducto in Hiſpaniam exercitu, ſuppetias tulerat, ditioni & arbitrio ſubjecit, & anno ſequenti, ſeu ſexcenteſimo primo, e ſolio dejectus eſt, poſtquam regnaſſet annos decem.

Siſenandus, poſt deturbatum e Solio *Suinthilam* Regem, Hiſpaniarum Regno potitus eſt anno ſexcenteſimo trigeſimo primo, & ut Imperium magis confirmaret, curavit anno tertio Regni ut convocaretur Concilium Nationale Toletanum IV. cui præfuit Sanctus *Iſidorus*. Regnavit *Siſenandus* non annos quinque, menſes undecim, & dies ſex, ſicut ei *Vulſa* in Chronico attribuit, ſed regnavit annos tres, menſes undecim, & dies undecim, ſicut ait *Mariana*, & obiit exeunte anno ſexcenteſimo trigeſimo quinto, vel ineunte anno ſexcenteſimo trigeſimo ſexto.

Chintila, ſicut legitur in Nummis, non vero *Cintila*, uti a multis perperam appellatur, poſt mortem *Siſenandi Regis* ſuſcepit Hiſpaniarum Regnum, & *Siſenandi* exemplo, novum Epiſcoporum Conventum habendum curavit, Concilium ſcilicet Nationale Toletanum V. Regnavit *Chintila* annos tres, menſes octo, & dies novem, ut ait *Vulſa* in Chronico, & obiit exeunte anno ſexcenteſimo trigeſimo nono, vel ineunte anno ſexcenteſimo quadrageſimo.

Tulga in locum patris *Chintilæ* Regis ſubſtitutus eſt, ſed ineunte anno tertio Regni ſui, ideſt, anno ſexcenteſimo quadrageſimo ſecundo obiit, ſicut ſcribunt *Vaſæus* in Chronico, & *Mariana* lib. 6. *Hiſtoriæ* Hiſpaniæ cap. 8. Non deſunt tamen alii Scriptores, qui poſt Abbatem *Sigibertum* in Chronico, & *Eredegarium* etiam in Chronico, aſſerunt, Regem *Tulgam* propter pueritiæ levitatem fuiſſe Regno privatum, atque ad Eccleſiaſticos Ordines relegatum.

Chindaſvintus, poſt mortem, vel depoſitionem Regis *Tulgæ*, collectis plurimis Senatoribus, omnique populo, in Regnum Hiſpaniarum ſublimatus eſt anno ſexcenteſimo quadrageſimo ſecundo, & ut Regnum in ſua familia hæreditarium faceret, filium ſuum *Flavium Receſvintum* Regni conſortem declaravit an. ſexcenteſimo quadrageſimo nono, ac ſubinde regnavit ſolus annos ſex, menſes octo, dies viginti. Vixit tamen, poſtquam filium ſuum *Receſvintum* Regni conſortem declaraſſet, annos tres, menſes quatuor, dies undecim. At illud tempus in *Receſvinti* Regno numeratur, eo quod ob præcipitem atque affectam patris ſui *Chindaſvinti* ætatem, ſolus *Receſvintus* ſumma rerum potiretur, & Regnum pro ſuo arbitrio gubernaret.

Receſvintus regnare cœpit anno ſexcenteſimo quadrageſimo nono, quo a patre ſuo *Chindaſvinto* conſors Regni fuit declaratus. Bello, paceque clariſſimus regnavit annis viginti tribus, menſibus ſeptem, diebus undecim, ſumpto videlicet Regni ejus exordio ab anno ſexcenteſimo quadrageſimo nono, obiitque anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, nullamque ſuperſtitem prolem reliquit.

Vvamba, ſicut in Nummis, & Rerum Gothicarum libris vocatur, non *Bamba*, ut a *Roderico*, *Vaſæo*, aliiſque quibuſdam Hiſtoricis Hiſpanis appellatur, Procerum ſuffragio, invitus tamen Hiſpaniarum Regnum poſt mortem *Receſvinti* Regis ſuſcepit, & poſtquam ſumma cum prudentia annis octo, menſe uno, diebus quatuordecim regnaſſet, anno ſexcenteſimo octogeſimo ſpoliatus eſt Regno malis artibus *Ervigii*, qui ei venenum propinavit, quo hauſto cum animam Rex *Vvamba* agere videretur, detonſus, Monachi habitum induit, quem poſtea, recuperata licet priſtina valetudine, dimittere noluit.

Ervigius anno ſexcenteſimo octogeſimo Regi *Vvambæ*, cui venenum propinaverat, ſucceſſit, & Hiſpaniarum Regnum, etſi malis artibus quæſitum, recte tamen adminiſtravit. *Egicam*, arcta cognatione cum defuncto Rege *Vvamba* conjunctum, adoptavit generum ſuum, eique filiam ſuam *Cixilonem*, conjugem dedit. Regnavit *Ervigius* annis ſeptem, diebus viginti quinque, & mortuus eſt an. DCLXXXVII.

Egica poſt mortem Soceri ſui Regis *Ervigii*, Regnum Hiſpaniarum adeptus eſt an. ſexcenteſimo octogeſimo ſeptimo. *Cixilonem*, uxorem ſuam, & Regis *Ervigii* filiam, ex qua *Vvitizam* filium ſuſcepit, in odium Regis *Ervigii* repudiavit, & de Proceribus, quorum Conſiliis & opera Rex *Vvamba*, e ſolio dejectus fuerat, ſupplicium ſumpſit. Regnavit *Egica* annos quindecim, nempe annos decem ſolus, & alios quinque annos cum

Digitized by Google

cum filio ſuo *Vvitiza*, obiitque anno ſeptingenteſimo primo.

Vvitiza, ſucceſſit patri ſuo *Egicæ* an. ſeptingenteſimo primo, ſed cum eſſet moribus depravatus, Regnum ſuum omnium turpitudinum maculis, crudelitate & impietate deformavit. E vivis exceſſit an. ſeptingenteſimo decimo, cum regnaſſet annos decem. Reliquit duos filios *Ebam*, & *Siſequium*, qui tamen a Regno fuerunt excluſi.

Rudericus, ſicut in Nummis appellatur, non vero *Rodericus*, mortuo *Vvitiza*, Hiſpaniæ Regnum ſuſcepit anno ſeptingenteſimo decimo, ſed anno ſequenti a Saracenis, in Hiſpanias irrumpentibus, victus & occiſus eſt. Hic tranſitus, ſeu in Hiſpanias Saracenorum irruptio, quæ contigit anno ſeptingenteſimo undecimo, quæque Hiſpanias miſerum in modum funeſtavit, vaſtavit, ac dilaceravit, jure optimo adſcribitur effræni libidini Regis *Ruderici*, qui non ſolum culpa ſua Regnum ac vitam perdidit, ſed etiam Gothicam Majeſtatem in Hiſpaniarum Regno valde labefactavit, & tantum non extinxit.

Pelagius, genere Gothus, poſt irruptionem Saracenorum, ſeu Maurorum in Hiſpanias, in montibus Aſturicis una cum aliis Gothis degens, contra Saracenos, ſeu Mauros, ſupremum in Hiſpaniis dominium obtinentes, rebellavit anno ſeptingenteſimo duodecimo, ac tandem Aſturiarum Rex fuit proclamatus anno ſeptingenteſimo decimo octavo. Multos Chriſtianos, metu Saracenorum latitantes, ad ſtrenue pro ſalute patria dimicandum adhortatus adeo ſibi obnoxios fecit, ut illorum ope non ſolum parvum Aſturiarum Regnum ampliaverit, ſed etiam illuſtres de Saracenis victorias reportaverit, & *Legionem*, aliaſque munitiſſimas Urbes ex eorum ſervitute ac tyrannide eripuerit, dignus ſubinde qui appelletur unicum afflictæ Hiſpaniæ ſolatium. Regnavit *Pelagius* an. octodecim & obiit anno ſeptingenteſimo trigeſimo ſexto.

Favila, filius Regis *Pelagii*, ſucceſſit patri ſuo anno ſeptingenteſimo trigeſimo ſexto. Regnavit duobus tantum annis, nulla re egregie geſta clarus, obiit abſque prole an. ſeptingenteſimo trigeſimo octavo.

Alphonſus, gener Regis *Pelagii*, hujus nominis *Primus*, mortuo *Favila* fuit Rex ſalutatus an. ſeptingenteſimo trigeſimo octavo, atque cognominatus *Catholicus*, quod, multis de Saracenis reportatis victoriis, Templa Catholicorum Saracenicæ ſuperſtitionis ſordibus conſpurcata inſtaurarit, repurgarit, locupletarit, ſacraque ſuppellectili exornarit. Regnavit *Alphonſus I.* an. novemdecim, & multis virtutibus toto Orbe celebris vita functus eſt anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſeptimo.

Froila patri ſuo *Alphonſo I.* ſucceſſit anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſeptimo. Mauros, ſeu Saracenos, ingenti prælio ſuperavit. Vaſcones domuit, ſed gloriam tot inclytis victoriis partam fœdavit, nece, quam intulit fratri ſuo *Bimarino*, in cujus vindictam a fratre ſuo *Aurelio* ipſemet trucidatus eſt anno ſeptingenteſimo ſeptuageſimo, cum regnaſſet annis tredecim. Filium reliquit dictum *Alphonſum Caſtum*. *Aurelius*, poſt parricidium fratris ſui *Froilæ*, Regnum adeptus eſt; eoque regnante erupit in Hiſpania *Bellum Servile*, ſervis videlicet contra heros ſuos arma ſumentibus. Quod quidem Bellum prudentia Regis mox ſopitum eſt, ut ſcribit *Vaſæus* in Chronico. Regnavit *Aurelius* ab anno ſeptingenteſimo ſeptuageſimo uſque ad an. ſeptingenteſimum ſeptuageſimum quintum, quo e vita migravit.

Silo, gener demortui Regis *Aurelii*, in ejus locum ſuffectus eſt anno ſeptingenteſimo ſeptuageſimo quinto, ſed, cum nullam ſuſcipiendæ prolis ſpem haberet, otio, ac quieti indulſit, ſummamque rerum penes *Alphonſum*, cognominatum *Caſtum*, Regis *Froilæ* filium, reliquit, & poſtquam regnaſſet octo annis vitam cum morte commutavit an. ſeptingenteſimo octogeſimo tertio.

Mauregatus, filius ſpurius Regis *Alphonſi I.* comparatis Saracenorum copiis, Regnum vi occupavit, & quandiu regnavit, ignominioſum Tributum annuum quinquaginta nobilium virginum, & totidem plebejarum Saracenis ſolvit, juxta pactum quod, ut Regno potiretur, pepigerat cum ipſis. Regnavit autem *Mauregatus* annos ſex, & abiit e vivis anno ſeptingenteſimo octogeſimo nono, ſeu ineunte anno ſeptingenteſimo nonageſimo.

Veremundus, filius *Bimarini*, qui a Rege *Froila*, fratre ſuo, fuerat occiſus, mortuo *Mauregato* Tyranno, fuit Rex acclamatus, Regnumque tenuit duobus annis, hoc eſt uſque ad annum ſeptingenteſimum nonageſimum primum, quo e vivis raptus eſt.

Alphonſus hujus nominis II. filius Regis *Froilæ*, cognominatus *Caſtus*, quod a *Berthæ*, uxoris ſuæ, amplexibus perpetuo abſtinuerit, regnare cœpit anno ſeptingenteſimo nonageſimo primo. Fuit optimus Princeps, ſuis ſubditis apprime charus, exteris formidabilis, de Religione Catholica bene meritus, perpetua rerum geſtarum felicitate, bellicis artibus, & victoriis, quas de Mauris, ſeu Saracenis, Hiſpanias infeſtantibus, ſæpius retulit, celeberrimus. Diu ac feliciter per quinquaginta duos annos regnavit, ſeu ab anno ſeptingenteſimo nonageſimo primo uſque ad annum octingenteſimum quadrageſimum tertium, quo e vita diſceſſit.

Ramirus, filius Regis *Veremundi*, in Procerum Conventu Succeſſor Regni ab *Alphonſo II.* Rege, propediem morituro, deſignatus, Regnum poſt illius obitum ſuſcepit anno octingenteſimo quadrageſimo tertio. Acerrimum Bellum contra Saracenos in Hiſpania geſſit, & conſerto cum illis prælio, ſexaginta, vel, ut alii dicunt, ſeptuaginta eorum millia internecione delevit anno octingenteſimo quadrageſimo ſexto. Normannos etiam, numeroſa Claſſe totam Gallæciæ Oram infeſtantes, navali pugna devicit ac fugavit. Regnavit ſeptem annis, & naturæ debitum ſolvit anno octingenteſimo quinquageſimo.

Or-

Ordonius, filius Regis *Ramiri*, patri ſucceſſit an. octingenteſimo quinquageſimo. Princeps fuit ſuaviſſimis moribus, miti ac tractabili ingenio præditus, juſti & æqui tenax. Bellum contra Saracenos feliciter, & magna cum ſui nominis laude geſſit, atque Civitates plurimas, ab eis dirutas inſtauravit. Obiit anno octingenteſimo ſexageſimo ſexto, cum regnaſſet annis ſexdecim.

Alphonſus hujus nominis *Tertius*, filius Regis *Ordonii*, poſt obitum patris Solium conſcendit anno octingenteſimo ſexageſimo ſexto, & ob eximias corporis animique dotes, atque præclaros de Mauris, ſeu Saracenis relatos triumphos, *Magni* cognomen jure optimo conſecutus eſt. Regnavit *Alphonſus Magnus* annos quadraginta quatuor, ſeu ab anno octingenteſimo ſexageſimo ſexto, uſque ad annum nongenteſimum decimum, quo ſponte Regnum abdicavit, & anno ſequenti in vivis eſſe deſiit.

Garſias, filius Regis *Alphonſi Tertii* poſt ſpontaneam patris ſui abdicationem, regnare cœpit an. nongenteſimo decimo. Militarem Expeditionem contra Mauros in Hiſpania ſuſcepit, in qua *Ayolam*, ipſorum Regulum, acie victum cepit. Regnavit tribus annis, & obiit anno nongenteſimo decimo tertio, nulla relicta prole.

Ordonius hujus nominis II. fratri ſuo *Garſiæ* ſucceſſit an. nongenteſimo decimo tertio, qui Mauros in prælio aggreſſus, eorum exercitum profligavit. Regnavit annis decem, & mortuus eſt an. nongenteſimo vigeſimo tertio.

Froila hujus nominis II. frater defuncti Regis *Ordonii* II. Regnum iniit anno nongenteſimo vigeſimo tertio. Sed nulla domi, militiæve laude clarus, & ſola ignavia ac crudelitate notus, uno duntaxat anno regnavit, & fato functus eſt an. nongenteſimo vigeſimo quarto.

Alphonſus hujus nominis IV. cognomento *Monachus*, & filius Regis *Ordonii* II. in locum demortui Regis *Froilæ* II. ſubſtitutus eſt, qui nec bellica, nec civili virtute cum eſſet illuſtris, & gerendis Regni negotiis omnino impar, honori ſimul & oneri ceſſit anno nongenteſimo trigeſimo primo, poſtquam regnaſſet ſeptem annis, atque poſt Regni abdicationem, Ordini Monaſtico nomen dedit.

Ramirus hujus nominis II. frater Regis *Alphonſi IV.* Regni habenas moderari cœpit an. nongenteſimo trigeſimo primo. *Alphonſum* hujus nominis IV. fratrem ſuum, qui Regnum ultro abdicaverat, & abjecto Monachi habitu, quem innata animi levitate ſuſceperat, Regium nomen & Inſignia reſumere volebat, turbaſque in Regno excitabat, vinculis conſtrinxit, atque oculis orbavit. Plures, inſigneſque Victorias de Mauris reportavit, pieque ex hac vita migravit anno ineunte nongenteſimo quinquageſimo, cum Regnum annis undeviginti ſapientiſſime adminiſtraſſet, & multa, dum viveret, extruxiſſet, dotaſſetque Cœnobia.

Ordonius hujus nominis III. filius Regis *Ramiri* II. poſt mortem patris, Regnum ſuſcepit anno nongenteſimo quinquageſimo. *Sanctium*, fratrem ſuum, qui eum e Solio deturbare moliebatur, in ordinem redegit. Copiis *Ferdinandi*, Caſtiliæ, ſed Caſtellæ Comitis, adjutus, nonaginta Saracenorum millia ad *Laram* profligavit, cumque regnaſſet annos quinque & menſes ſeptem, abiit e vita anno nongenteſimo quinquageſimo quinto.

Sanctius, frater Regis *Ordonii Tertii*, & a multo abdomine *Craſſus* appellatus, Clavum Regni gubernare cœpit anno nongenteſimo quinquageſimo quinto, & expulſo *Ordonio*, Regni æmulo, qui erat filius *Alphonſi IV.* cognominati *Monachi*, & Hiſpaniarum quondam Regis, pacifice per duodecim annos Regno potitus eſt, ac tandem anno nongenteſimo ſexageſimo ſeptimo veneno ſublatus eſt.

Ramirus hujus nominis III. filius Regis *Sanctii*, in ejus locum ſubſtitutus eſt, ſed, cum eſſet duntaxat quinquennis, Regni adminiſtratio fuit penes *Thereſiam* Matrem, & *Elviram* Amitam, fœminas prudentia ſingulari, ac multis præclaris dotibus inſignes. Regnavit *Ramirus III.* annos octodecim, ideſt, ab anno nongenteſimo ſexageſimo ſeptimo uſque ad annum nongenteſimum octogeſimum quintum, quo juxta accuratiorem *Ambroſii Moralis* calculum, finem vivendi fecit, non vero anno nongenteſimo octogeſimo ſecundo, ſicut ait *Mariana* lib. 2. Hiſt. Hiſp. cap. 28.

Veremundus hujus nominis II. quem alii Regis *Ramiri III.* patruelem, alii filium fuiſſe dicunt, regnare cœpit anno nongenteſimo octogeſimo quinto. Multa graviſſima damna paſſus eſt a Mauris, qui muniriſſimas Chriſtianorum civitates, Barcinonem, Legionem, Aſturicam, Valentiam occuparunt, & multa Chriſtianorum millia trucidarunt. At *Veremundus Rex* fœderatus cum *Garſia* III. Navarræ Rege, & cum *Garſia Fernando*, Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ Comite, inſignem de illis Barbaris victoriam reportavit, eoſque fere omnes ad internecionem uſque delevit anno nongenteſimo nonageſimo octavo, Regni ſui decimo tertio. Non diu poſt hanc victoriam ſuperſtes fuit *Veremundus* Rex, quippe qui mortuus eſt anno ſequenti, ſeu nongenteſimo nonageſimo nono, cum regnaſſet annos quatuordecim.

Alphonſus hujus nominis V. filius Regis *Veremundi* II. in Solio patris ſui collocatus eſt. Sed cum eſſet tantum quinquennis, minorem ejus ætatem rexit *Melendus*, Gallæciæ Comes, Regnumque eximia fide adminiſtravit. Bellum contra Saracenos geſſit Rex *Alphonſus* V. ſed anno milleſimo vigeſimo ſeptimo in prælio, quod cum illis Barbaris conſeruit, occiſus eſt.

Veremundus hujus nominis III. ſucceſſit patri ſuo Regi *Alphonſo* V. Multis cladibus a *Sanctio Majore*, Rege Navarræ, affectus, pacem cum eo pepigit, & *Sanctiam*, Sororem ſuam, *Ferdinando Magno*, filio *Sanctii Majoris*, dedit uxorem. Sed *Ferdinandus Magnus*, poſt mortem patris ſui *Sanctii Majoris*, Bellum movit contra Regem *Veremundum*, Sororium ſuum, & cum

Digitized by Google

eo prælium commiſit, in quo Rex *Veremundus* III. occiſus eſt anno milleſimo trigeſimo ſeptimo, eoque interfecto, *Ferdinandus*, Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ Rex, victricibus armis Regna Legionenſe, & Aſturiarum confeſtim occupavit, illaque cum Regno ſuo Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ univit.

SERIES

Regum Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ.

Qui a tempore Ferdinandi, *Regis Caſtiliæ, a quo, poſt occiſum* Veremundum *III. Legionis, & Aſturiarum Regem, facta eſt utriuſque Regni, ſeu Legionenſis, & Aſturiarum unio cum Regno Caſtiliæ, regnarunt in Hiſpania uſque ad* Philippum V. *qui nunc Hiſpaniæ Monarchiam feliciter regit.*

FErdinandus Magnus*, Rex Caſtellæ hujus nominis I. poſt occiſum in prælio *Veremundum* III. Legionis & Aſturiarum Regem, utrumque Regnum, ſeu Legionenſe, & Aſturiarum, univit cum Regno Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ. Varias Urbes in Luſitania Saracenis eripuit, Toletanum, & Hiſpalenſem Saracenorum Reges fecit vectigales ac tributarios, multiſque clarus victoriis obiit anno milleſimo ſexageſimo quinto, cum regnaſſet annos vigintinovem. Moriens Regnum ſuum triſariam filiis ſuis diviſit. *Sanctio*, natu maximo, dedit Caſtiliæ, ſeu Caſtellæ Regnum; *Alphonſo* donavit Regnum *Legionis*, cum nonnullis Gallæciæ Civitatibus; *Garſiæ*, ultimo filio ſuo, reliquam Gallæciæ partem, & eas Luſitaniæ ditiones, quas Mauris eripuerat, aſſignavit.

Sanctius, Caſtellæ, ſeu Caſtiliæ Rex, hujus nominis II. filius natu maximus Regis *Ferdinandi*, cœpit poſt obitum patris ſui regnare anno milleſimo ſexageſimo quinto. Fœdus cum fratre ſuo *Alphonſo*, Legionis Rege, iniit, ſimulque ambo uniti *Garſiam*, fratrem ſuum, Gallæciæ & Luſitaniæ Regem, Ditionibus ſpoliarunt, eaſque inter ſe partiti ſunt. Nec hac præda contentus *Sanctius*, Caſtiliæ Rex, fratrem ſum *Alphonſum*, Regem Legionis, Bello aggreſſus eſt, bis in prælio devicit, captumque in carcerem conjecit. Regnavit *Sanctius*, Caſtiliæ Rex, annus ſeptem, & in obſidione Urbis *Zamoræ* a milite per inſidias interſectus eſt anno milleſimo ſeptuageſimo ſecundo.

Alphonſus hujus nominis VI. mortuo fratre ſuo *Sanctio*, Caſtiliæ Rege, utrumque Regnum, ſeu Legionis & Caſtiliæ, obtinuit. Sed dominandi libidine abreptus, *Garſiam*, fratrem ſuum, qui in ſuum Gallæciæ Regnum reſtitutus fuerat, dolo captum, denuo in carcerem detruſit, ubi mortuus eſt anno milleſimo nonageſimo; *Alphonſus* vero, ejus frater, Caſtiliæ & Legionis Rex, poſt devictos Mauros, qui Hiſpanias multis cladibus funeſtabant, migravit e vita anno milleſimo centeſimo nono, cum regnaſſet ab obitu fratris ſui *Sanctii*, Caſtiliæ Regis, annos triginta ſeptem.

Urraca filia Regis *Alphonſi* VI. mortuo patre regnare cœpit anno milleſimo centeſimo nono, ſed poſtquam regnaſſet annos tredecim, in Legionis Arce obſeſſa, Regnum, *Alphonſo*, filio ſuo, quem ex priori marito, dicto *Raymundo*, Duce Burgundiæ, ſuſceperat, cedere coacta eſt anno milleſimo centeſimo vigeſimo ſecundo.

Alphonſus hujus nominis VII. filius Reginæ *Urracæ*, poſt matris ſuæ a Regno motionem, ab omnibus Proceribus ac Magnatibus Rex Legionis & Caſtellæ, ſeu Caſtiliæ ſalutatus eſt anno milleſimo centeſimo vigeſimo ſecundo. Varias militares expeditiones contra Mauros ſuſcepit, eiſque plures ereptas nobiles ac munitas Civitates in ſuam poteſtatem redegit. Mortuus eſt Rex *Alphonſus* VII. rediens ex militari Expeditione contra Mauros anno milleſimo centeſimo quinquageſimo ſeptimo. Moriens dedit filio ſuo *Sanctio*, natu majori, Caſtiliæ Regnum, & *Fernando*, ſeu *Ferdinando*, alteri filio ſuo, Regnum Legionis donavit.

Sanctius hujus nominis III. filius Regis *Alphonſi* VII. poſt obitum patris ſui, Regnum Caſtellæ gubernare cœpit anno milleſimo centeſimo quinquageſimo ſeptimo. Sed, cum regnaſſet uno duntaxat anno, obiit anno milleſimo centeſimo quinquageſimo octavo, dum ſe accingeret ad Bellum, quod in Mauros, Bæticam infeſtantes, parabit, *Ferdinandus* vero, ejus frater, Legionis Rex hujus nominis II. poſtquam unum & triginta annos regnaſſet, migravit e vita anno milleſimo centeſimo octogeſimo octavo.

Alphonſus VIII. quem alii perperam appellant IX. in Caſtellæ Regnum patri ſuo *Sanctio* III. ſucceſſit anno milleſimo centeſimo quinquageſimo octavo. Mauros, ſeu Saracenos, ſæpius debellavit, & ſœderatus cum Regibus Aragoniæ, Luſitaniæ, & Navarræ, illos Barbaros tanta ſtrage profligavit, ut ducenta eorum millia cecidiſſe dicantur. Regnavit *Alphonſus* VIII. in Caſtiliæ Regno annos quinquaginta quinque, & obiit anno ineunte milleſimo ducenteſimo decimo quarto. In Regno autem Legionis, poſt mortem *Ferdinandi* II. Legionis Regis, qui, ut mox diximus, mortuus eſt anno milleſimo centeſimo octogeſimo octavo, regnare cœpit *Alphonſus* IX. filius *Ferdinandi* II. Legionis Regis. Fuit *Alphonſus* IX. Legionis Rex, pius ac ſtrenuus, ſicut teſtatur *Rodericus* Toletanus Archiepiſcopus. *Thereſiam* filiam *Sanctii*, Luſitaniæ Regis, ſibi connubio junxerat, quam tamen juſſu *Innocentii* III. Summi Pontificis, ob conſanguinitatis impedimentum, repudiavit, & nuptias iniit cum *Berengaria Alphonſi* VIII. Caſtellæ Regis filia, ex qua filium ſuſcepit, dictum *Ferdinandum*. Regnavit *Alphonſus* IX. Rex Legionis annos quadraginta tres, & e vita diſceſſit anno milleſimo ducenteſimo trigeſimo primo.

Henricus hujus nominis I. filius *Alphonſi* VIII. Caſtellæ, ſeu Caſtiliæ Regis, patri ſuo in Regnum Caſtiliæ ſucceſſit anno milleſimo ducenteſimo decimo quarto, ſed cum eſſet annorum tantum undecim regnavit ſub tutela & inſtitutione

Soto-

Sororis ſuæ *Berengariæ*, conjugis *Alphonſi* IX. Legionis Regis. At dum Palentiæ in ædibus Epiſcopi, luderet, coſti lateris vulnus accepit in capite, & ex eo e vita migravit, die poſt acceptum vulnus decimo, anno ineunte tertio Regni ſui, ſeu anno millesimo ducenteſimo decimo ſeptimo.

Ferdinandus hujus nominis III. filius *Alphonſi* IX. Legionis Regis, & *Berengariæ*, ejus Conjugis, ſuffectus eſt in locum demortui *Henrici* I. Caſtiliæ Regis, anno milleſimo ducenteſimo decimo ſeptimo. Utroque Regno Caſtellæ videlicet & Legionis potitus eſt, & omnibus Hiſpaniæ finibus Mauros, ſeu Saracenos procul abegit, præter *Granatam*, cujus tamen Regem tributarium ſecit, magna ubique Barbarorum edita ſtrage. *Ferdinandus* III. Regnum Caſtiliæ per annos triginta quinque gubernavit, ideſt, ab anno milleſimo ducenteſimo decimo ſeptimo, quo *Rex Henricus* I. Caſtiliæ Rex mortuus eſt, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum quinquageſimum ſecundum, quo ipſe in vivis eſſe deſiit. Regno autem Legionis præſuit *Ferdinandus* III. annis viginti duobus, ſeu ab anno milleſimo ducenreſimo trigeſimo primo, quo ut ſuperius diximus, ipſius pater *Alphonſus* IX. Legionis Rex deſunctus eſt uſque ad annum milleſimum ducenteſimum quinquageſimum ſecundum, quo *Ferdinandus* III. utriuſque Regni Caſtiliæ, & Legionis Rex, finem vivendi fecit.

Alphonſus X. Regis *Ferdinandi* III. filius, ſucceſſit patri ſuo anno milleſimo ducenteſimo quinquageſimo ſecundo. Cognominatus fuit *Sapiens*, eo quod in Aſtronomia, ſeu Syderum ſcientia adeo excelluit, ut Tabulæ Aſtronomicæ, quæ etiamnum extant, ab ipſo dictæ ſint *Alphonſinæ*. Variantibus in electione Imperatoris Occidentis ſuffragiis, Imperium Regi *Alphonſo* delatum ſuerat, ſed nunquam inauguratus eſt Imperator, immo, ſub *Gregorio* X. Pontifice Maximo, omni ad Imperium jure cedere coactus eſt. Regnavit annis triginta duobus, & per ſummam perfidiam a filio ſuo *Sanctio* fuit e Regno dejectus anno milleſimo ducenteſimo octogeſimo quarto.

Sanctius hujus nominis IV. eodem anno, quo Regem *Alphonſum* X. patrem ſuum, Regno ſpoliavit, Hiſpaniarum Rex fuit ſalutatus. Eum, egregie callidum, ſagacem ac crudelem extitiſſe, teſtatur *Mariana*. Certe, illum infamiæ nunquam delendæ notam incurriſſe, dum patrem ſuum *Alphonſum* X. Regno privavit nullus inficias ire poteſt. Regnavit *Sanctius* annos undecim, hoc eſt, ab anno milleſimo ducenteſimo octogeſimo quarto, quo patrem ſuum Regno abdicavit, uſque ad annum milleſimum ducenteſimum nonageſimum quintum, quo ipſe inter vivos eſſe deſiit.

Ferdinandus hujus nominis IV. filius Regis *Sanctii* IV. patri ſuo ſucceſſit anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo quinto, ſed illius junior ætas (erat quippe annos duntaxat novem natus) multis tam civilibus, quam externis Bellis locum dedit. Conſiliis tamen & prudentia matris ſuæ *Mariæ* adjutus omnes turbas, a Regni Principibus excitatas, compoſuit, ſolium ſuum firmavit, & per octodecim circiter annos regnavit, ideſt, ab anno milleſimo ducenteſimo nonageſimo quinto, uſque ad annum milleſimum tercenteſimum duodecimum.

Alphonſus hujus nominis XI. filius Regis *Ferdinandi* IV. anno milleſimo tercenteſimo duodecimo ſucceſſit patri ſuo adhuc puerulus, utpote natus annum duntaxat unum & dies ſex. Regni adminiſtrationem anno decimo quinto ætatis ſuæ ſuſcepit *Alphonſus* XI. Mauros ſæpius expugnavit, ſed præcipue Victoriam inſignem de illis repottavit anno milleſimo tercenteſimo quadrageſimo. Regnavit *Alphonſus undecimus* annos triginta octo, & peſtis contagione afflatus occubuit anno milleſimo tercenteſimo quinquageſimo.

Petrus, filius *Alphonſi* XI. ex *Maria*, Luſitaniæ Regis filia, legitima *Alphonſi* XI. conjuge, procreatus, patris ſui Regnum obtinuit anno milleſimo tercenteſimo quinquageſimo. Fuit jure optimo *Crudelis* appellatus, non ſolum quia *Blancam* filiam *Joannis* Ducis *Borbonii*, quam ſibi legitimo matrimonio copulaverat, veneno ſuſtulit e medio, pluresque viros Principes ferro peremit, ſed etiam, quia per ſummam immanitatem trucidari juſſit tres fratres ſuos, *Fridericum* videlicet, *Petrum* & *Didacum*, quos Rex *Alphonſus* XI. ipſius pater, ſuſceperat ex *Leonora Guſmania*, quam idem Rex *Petrus*, dictus *Crudelis*, initio Regni ſui occidit. Hinc tres alii adhuc ſuperſtites, *Leonoræ Guſmaniæ* filii, videlicet *Henricus*, *Sanctius*, & *Telius*, mortem matris ſuæ, fratrumque ulturi, Bellum contra Regem *Petrum Crudelem* moverunt, quorum primus, ſeu *Henricus*, commiſſo prælio, Regem *Petrum*, dictum *Crudelem*, vicit, cepit, captumque ſtricto gladio confodit anno milleſimo tercenteſimo ſexageſimo nono; Regni vero *Petri Crudelis* decimo nono.

Henricus hujus nominis II. filius Regis *Alphonſi* XI. & *Leonoræ Guſmaniæ* (e cujus proſapia, Hiſpaniarum Regum feraciſſima, genus ſuum duxit Sanctiſſimus Patriarcha noſter DOMINICUS) occiſo Rege *Petro Crudeli*, Hiſpaniarum Regno, nemine reclamante, potitus eſt, illudque ſapienter rexit ab anno milleſimo tercenteſimo ſexageſimo nono, quo Regem *Petrum Crudelem* interfecit, uſque ad annum milleſimum tercenteſimum ſeptuageſimum nonum, quo e vivis exceſſit.

Joannes hujus nominis I. filius Regis *Henrici II.* in Regnum Hiſpaniæ patri ſuo ſucceſſit ann. milleſimo tercenteſimo ſeptuageſimo nono. Bellum cum Luſitanis, & Anglis geſſit, ac tandem feliciter compoſuit. Comitia totius Hiſpaniarum Regni ad extirpandos complures abuſus, qui jamdudum in eo ſerpebant, convocavit anno milleſimo tercenteſimo nonageſimo, cumque, poſt celebrata illa Comitia, veniſſet Complutum, & equum, quo vehebatur, calcaribus nimium incita-

taſ-

taſſet, ex equo præcipitatus, confeſtim efflavit animam eodem anno, ſeo milleſimo tercenteſimo nonageſimo, poſtquam regnaſſet annos duodecim.

Henricus hujus nominis III. poſt obitum Regis *Joannis* I. patris ſui, Hiſpaniarum Rex fuit acclamatus, ſed, cum eſſet annorum duntaxat undecim, ei, donec adoleſceret, ad procurandam Regni adminiſtrationem dati ſunt Tutores, qui tamen, ob enatam inter ipſos æmulationem, res in Hiſpaniis in minori Regis ætate haud parum turbarunt, Regnumque in maximum diſcrimen adduxerunt. Diſſenſionibus tandem compoſitis, Rex *Henricus* III. annos quatoordecim natos, Regni Hiſpaniarum adminiſtrationem ſuſcepit. Sed cum ſæpius adverſa valetudine uteretur, & eam ob rem *Valetudinarius* vulgo appellaretur, mortuus eſt anno milleſimo quadriogenteſimo ſeptimo, cum regnaſſet annos ſeptemdecim.

Joannes hujus nominis II. mortuo patre ſuo Rege *Henrico III.* acclamatus eſt Hiſpaniæ Rex anno milleſimo quadringenteſimo ſeptimo, ſed cum eſſet tantum bimulus, & gerendis Regni negotiis impar, adminiſtrationem Regni *Catharina* ejus mater, & *Ferdinandus*, Rex Aragoniæ, ipſius patruus, ſuſceperunt. Anno ætatis ſuæ decimo quarto ſui juris factus Rex *Joannes II.* Regni gubernacula tenere cœpit, fuitque Religioſus & optimus Princeps, Litterarum cultor & amator, Mæcenas Virorum eruditorum, erga ſuos ſubditos beneficus: cumque regnaſſet annos quadraginta octo, mortus eſt an. milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo quarto.

Henricus hujus nominis IV. ſucceſſit in Regnum Hiſpaniarum patri ſuo *Joanni II.* anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo quarto. Multis vitiis obnoxius fuit, ardenti quidem præditus animo, ſed puſillo, atque omnibus turpitudinum maculis deformi. Hinc, quandiu vixit Rex *Henricus* IV. Hiſpaniarum Regnum extitit turbulentum. Bellorum Civilium tumultibus, totque graves in Diſciplinam Eccleſiæ irrepſerunt abuſus, ut pauci Hiſpaniæ Sacerdotes, ſicut teſtatur *Mariana*, latine ſcirent, & ventri, gulæ atqoe ſimoniæ ſervirent. Regnavit *Henricus IV.* annos viginti, & obiit anno milleſimo quadriogenteſimo ſeptuageſimo quarto.

Ferdinandus hujus nominis V. Aragoniæ Rex, qui nuptias inierat cum *Iſabella* ſorore *Henrici IV.* Hiſpaniarum Regis, mortuo eodem Rege *Henrico IV.* abſque maſcula prole, fuit an. milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo quarto Hiſpaniarum Rex acclamatus, una cum conjuge *Iſabella*, honeſtiſſimis moribus, ſingulari prudentia, & eximia animi magnitudine prædita, ad quam jure hæreditario Caſtellæ, ſeu Caſtiliæ Regnum pertinebat, ſicque Caſtellæ, & Aragoniæ Regna, quæ antehac erant omnino diviſa, in unam Monarchiam coaluerunt. Catholicam Religionem in Hiſpaniarum Regno late propagavit Rex *Ferdinandus V.* Sacram Inquiſitionem inſtituendam curavit, Maurorum, ſeu Sacracenorum Imperium, quod ſeptingentis & amplius annis in Hiſpania ſteterat, ſtirpitus eradicavit, extinxit, ac peoitus delevit, nullumque illius reliquit veſtigium. Bellum quoque Africanum feliciter & ex animi ſententia confecit. Judæos e toto Hiſpaniarum Regno expulit. *Americæ*, qoam *Novum Orbem* dicunt, quamque *Criſtophorus Columbus* felici navigatione primus detexit, ſupremum Dominium ab *Alexandro VI.* Pontifice Maximo impetravit. Denique, Rex *Ferdinandus*, qui inter Hiſpaniæ Reges paucos pares, oullum meritis ſuperiorem habuit, e vita migravit anno milleſimo quingenteſimo decimo ſexto.

Mortuo Rege *Ferdinando*, hujus nominis V. Regnum Hiſpaniarum tranſiit ad ſtirpem, ſeu Progeniem Auſtriacam. *Philippus* ſiquidem Auſtriacus nupſit *Joannæ*, filiæ Hiſpaniarum Regis *Ferdinandi V.* & ejus conjugis *Iſabellæ*: cumque Rex *Ferdinandus* nullam prolem maſculam haberet, Hiſpaniarum Regni legitimus Hæres deſignatus eſt *Philippus* Auſtriacus, ideoque dictus *Philippus* hujus nominis *Primus*, qui tamen nunquam fuit Hiſpaniarum Rex, ſed tantum Dux Brabantiæ, & mortuus eſt anno milleſimo quingenteſimo ſexto, ac ſubinde per decem annos ei ſuperſtes fuit *Ferdinandus V.* Hiſpaniarum Rex, ipſius Socer, qui, ut mox diximus, vitam protraxit uſque ad annum milleſimaum quingenteſimum decimum ſextum.

Carolus inter Reges Hiſpaniæ hujus nominis I. ſed inter Imperatores V. filius *Philippi* Auſtriaci ex *Joanne*, Hiſpaniarum Regis *Ferdinandi* & *Iſabellæ* filia, mortuo Avo ſuo *Ferdinando V.* Regnom Hiſpaniarum obtinuit anno milleſimo quingenteſimo decimo ſexto, & Francofordiæ anno milleſimo quingenteſimo decimo nono electus eſt Occidentis Imperator. Bellum contra *Solimanum*, Turcarum Imperatorem, geſſit, & contra Hæreticos Lutheranos in Germania, quos in Bello, quod dictum eſt *Smalcaldicum*, in ordinem redegit; ſed illis Hæreticis poſtea plus æquo ſavit, dum promulgavit funeſtum Edictum, *Interim* appellatum, quod ab Eccleſia fuit confeſtim reprobatum. *Clementi VII.* Pontifici Maximo, qui fœdus cum Gallis pepigerat, haud parvum faceſſivit negotium, & cum *Franciſco I.* Galliarum Rege perpetuas aluit ſimultates, totoque ferme Regni ſui tempore cruentom cum ipſo bellum fovit, & in univerſa Europa cum graviſſimo Eccleſiæ Catholicæ damno accendit. Tandem, ſub finem vitæ ſuæ, ſeu anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo qointo, Hiſpaniarum Regnom filio ſuo *Philippo* hujus nominis II. adminiſtrandum reliquit, poſtquam ipſe in Hiſpania regnaſſet anoos triginta novem, atque elapſo triennio poſt ſuam Hiſpaniarum Regni abdicationem, rebus divinis uoice vacans, ac bonis operibus intentus, pie ex hac vita diſceſſit anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo.

Philippus hujus nominis II. filius *Caroli*, inter Reges Hiſpaniæ hujos nominis *Primi*, inter Imperatores vero *Quinti*, poſt liberam Hiſpaniarum Regni ceſſionem, ſibi a patre ſuo *Carolo* anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto factam, regnare cœpit: Graviſſimum ac diu-

Digitized by Google

diuturnum Bellum in Belgio contra Hæreticos aggreſſus eſt, quod tamen feliciter non confecit, & aliis bellis, maxime contra *Henricum III.* Galliarum Regem, implicitus, in cauſa fuit, cur Batavi, excuſſo Hiſpanico Dominio, in Rempublicam coaluerint, quæ etiamnum, excluſo Religionis Catholicæ cultu, Fœderatorum Ordinum auctoritate gubernatur. Regni ſui amplificandi percupidus Rex *Philippus II.* Regnum Luſitaniæ occupavit, ſed ingentem Claſſem, quam ad invadendum Angliæ Regnum miſerat, partim ab Anglis diſſipatam, partim tempeſtatibus & naufragiis quaſſatam, in Hiſpanias redeuntem, dedecoris & ignominiæ plenam conſpexit. *Carolum*, filium ſuum Primogenitum, in carcerem conjecit, ibique eum & Regno & vita privavit. Per annos quadraginta tres non minus feliciter, quam ſapienter regnavit *Philippus II.* & obiit anno milleſimo quingenteſimo nonageſimo octavo.

Philippus III. poſt obitum patris ſui Regis *Philippi II.* Regnum Hiſpaniarum anno milleſimo quinquenteſimo nonageſimo octavo gubernare cœpit, &, ut illud a continuis Maurorum, ſeu Saracenorum machinationibus liberaret, Edictum promulgavit, quo omnes Mauros e toto Hiſpaniarum Regno expulit, expulſorumque numerus fuiſſe dicitur novies centenorum millium. Regnavit *Philippus III.* annos viginti tres, & viam univerſæ carnis ingreſſus eſt anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo.

Philippus IV. ſucceſſit patri ſuo Regi *Philippo III.* anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo. Multa Bella cum *Ludovico XIII.* & *Ludovico XIV.* Galliarum Regibus geſſit, eoque regnante, Luſitani ab Hiſpanico Dominio receſſerunt, ſibique Regem *Joannem*, Brigantiæ Ducem, elegerunt. Catalani quoque, Caſtillianum Imperium ægre ferentes in apertam rebellionem eruperunt, parumque abſuit, quin Rex *Philippus IV.* Regnum Neapolitanum amitteret occaſione ſeditionis, quæ Neapoli excitata eſt a vili quodam homuncione, hujus Urbis Piſcario, qui *Thomas Anellus*, vulgo *Mezaniel* appellabatur. Regnavit *Philippus IV.* annos quadraginta quatuor, & mortuus eſt anno milleſimo ſexcenteſimo ſexageſimo quinto.

Carolus hujus nominis II. mortuo patre ſuo *Philippo IV.* fuit Hiſpaniarum Rex acclamatus, ſed cum ob ætatem (erat enim tantum quadriennis) tractando Sceptro impar eſſet, Regni Hiſpaniarum adminiſtratio Reginæ, ejus Matri, *Mariannæ*, ex Teſtamento *Philippi IV.* demandata ac concredita eſt. Plura cum *Ludovico XIV.* Bella geſſit *Carolus* II. eoque regnante contigit rebellio Meſſanenſium, qui a fide, ſeu obſequio, & Dominio Hiſpaniarum Regis deficientes, ſe ſe Chriſtianiſſimo Regi *Ludovico XIV.* dediderunt, quos tamen idem Chriſtianiſſimus Rex, pertæſus tot diſpendiorum, quæ in Meſſanenſibus alendis ac protegendis ſuſtinere cogebatur, illos tandem deſeruit, & propriis fatis reliquit. Nullam ptolem ſuſcepit Rex *Carolus II.* & in Teſtamento, quod ante mortem condidit, ſucceſſorem ſuum in Regnum Hiſpaniæ inſtituit ac deſignavit *Philippum Borbonium*, Ducem Andegavenſem, ex tribus *Ludovici*, Galliarum Delphini, filiis ſecundum. Regnavit *Carolus II.* eximia pietate præditus, annos triginta quinque, & obiit die prima menſis Novembris anni milleſimi ſeptingenteſimi.

Philippus hujus nominis V. antea Dux Andegavenſis, e Regia Borboniorum proſapia oriundus, feſtivis gratulationibus, atque omnium ordinum conſpirante conſenſu, fuit Hiſpaniarum Rex acclamatus, ſalutatus & inauguratus anno milleſimo ſeptingenteſimo; & adhuc feliciter regnat.

OBSERVATIONES

In Tabulam Decimam Chronologicam Regum Hiſpaniæ.

In primis obſervate debes, Cardinalem *Joſephum De Aguirre* pag. XV. Tom. I. *Collectionis Conciliorum Hiſpaniæ* exhibere *Rethorum Hiſpaniæ Regum Chronologiam*, quæ certius quam antehac, ut teſtatur idem Cardinalis, conſtituta ex pluribus Codicibus Conciliorum MSS. & *S. Iſidori* lib. De Gothis, atque *Vulſæ* Chronico, nondum impreſſis, cum vera multorum nominum ortographia ex Numiſmatis fuit reſtituta.

Secundo, obſervare debes cum eodem Cardinali *De Aguirre* Tom. I. *Collectionis Conciliorum Hiſpaniæ* Diſſertatione XV. Excurſu tertio, tantam fuiſſe olim Catholicorum Hiſpaniæ Regum pietatem in Deum, & in Eccleſiam Religionem ac cultum, ut una cum Optimatibus, ſeu illuſtrioribus viris ad Concilia admitterentur, initio tamen illorum tantum, atque ibi in terram cum ſumma humilitate proſtrati, commendarent ſe enixe precibus Patrum, qui & pro illis plures orationes fundebant; quibus abſolutis, Reges humo ſe erigentes, ac ſtantes, hortabantur Epiſcopos ipſos, ut rite ac Sancte in Synodo ſe ſe gererent, & ea, quæ ſunt divini obſequii, ac Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, præ oculis haberent ac definirent. Hanc Catholicorum Hiſpaniæ Regum pietatem ac modeſtiam poſtquam deſcripſit Car. de *Aguirre*, hæc ſubdit digna profecto quæ legantur; *Neſcio vero*, inquit, *an facile invenias tale ac tantum humilitatis exemplum in Regibus poſteriorum ſæculorum, niſi forte de ſcelere aliquo pœnitentiam acciperent ab Epiſcopis in Synodo congregatis, qualiter Ludovico Pio poſtea accidiſſe legitur, & paucis quibuſdam aliis. Reges vero Hiſpaniæ, etiam innoxii, aut nullius ſceleris notati, in terram ſe projiciebant pedibus Epiſcoporum, ſolius pietatis & inſignis devotionis cauſa.* Nec minus lectu digna ſunt ea, quæ ſcribit idem doctiſſimus Cardinalis Excurſu III. ejuſdem Diſſertationis XV. ubi, poſtquam in medium protulit *Exhortationem Epiſcoporum Hiſpaniæ ad Principem*, quæ dicitur

Via

Digitized by Google

Via Regia, quæque ſic incipit: *Deus omnipotens, o Clariſſime Rex*, hæc verba vere aurea profert: *Expendant, quæſo, DD. Epiſcopi, & Miniſtri, ac Conciliarii præcipui, Exhortationem eamdem, ut ſciant qualiter, & circa quæ debeant admonere Principes ſuos. Noverint ita ipſis obſequium, & conſilia exhibere, ut præ omnibus habeatur ob oculos fidele ſervitium Regis Regum, a quo ipſi Sceptrum, ſeu Dominum accepere temporaneum; adepturi aut amiſſuri æternum Regnum pro ratione bene aut male factorum. Apage voces illas Aulicorum, aut Conciliariorum, vel etiam Scriptorum, adulatione plenas, impias, & viles eorum animi teſtes*: Rex fœdus iniit, quoniam ſic voluit: Bellum hoc juſtum eſt, quia ſuſcepit. *Execremur viles illorum animos, qui Principi, nihil non audenti, dicunt*: SI LUBET, LICET. *Non ita Epiſcopi Hiſpaniæ, qui tam ſerio, tam graviter Reges Hiſpaniæ officii ſui admonebant.*

Denique, obſervare debes cum eodem Cardinali *De Aguirre* loco mox a me laudato, Reges Hiſpaniæ, præſertim a tempore Regis *Reccaredi*, qui primus Gothorum Hiſpaniæ Regum Arianam Hæreſim ejuravit, & Catholicam Fidem anno quarto Regni ſui, ſeu anno quingenteſimo octuageſimo nono, amplexus eſt, accepiſſe in Coronatione ſua ab Epiſcopis unctionem, non qualemcumque, ſed ſolemnem ac Regiam, eoſque primos fuiſſe inter omnes Chriſtianos Reges, qui unctionem Regiam acceperint, quia, inquit eruditus ille Cardinalis, nullus Auctor antiquus & gravis eorum, qui ſcripſere uſque ad finem Sæculi ſeptimi, quidquam ſimile refert de aliquo Chriſtiano Rege. Legitur quidem, *Clodoveum* Regem Galliarum (procul dubio *Reccaredo* Hiſpaniarum Rege antiquiorem) Chriſmate de Cælo miſſo *ordinatum*, *ſacratum*, vel *conſecratum* fuiſſe, ut ſcribit *Hormiſda* Summus Pontifex in Epiſtola ad *S. Remigium*, Rhemenſem Epiſcopum, at hæc Regis *Clodovei* Unctio, non fuit Regia, ſive ad Coronationem Regis ſpectans, ſed fuit Unctio Sacramentalis, ſeu ad Baptiſmum pertinens, ſicut *Hormiſda* Pontifex declarat in eadem Epiſtola, his verbis. Quem *Sacri dono Baptiſmi conſecraſti*. Præterquamquod, hanc *Hormiſdæ* Papæ ad S. *Remigium*, Rhemenſem Antiſtitem, Epiſtolam eſſe genuinam, non convenit inter Viros eruditos, ut videre eſt apud Clariſſimum *Antonium Pagium* Tomo 2. *Critices in Annales Baronii* ad annum DXIV. ubi ait, perdoctum *Sirmondum* Soc. Jeſu nullam prædictæ Epiſtolæ rationem habuiſſe, eamque ab illa, quam edidit, Conciliorum Eccleſiæ Gallicanæ Collectione rejeciſſe. Sed, ut ut ſit, certum eſt *Hormiſdam* Papam in ea Epiſtola unctionem duntaxat Sacramentalem, quæ fit in Baptiſmo, non vero Regiam ac ſolemnem deſignare voluiſſe. Quod quidem confirmari poteſt teſtimonio *S. Gregorii*, Epiſcopi Turonenſis, qui ſexto inclinante Sæculo floruit, quique, dum agit lib. 2. *Hiſtoriæ Francorum* cap. 31. de Baptiſmo Regis *Clodovei*, inquit: *Delibutuſque Sacro Chriſmate cum Signaculo Crucis Chriſti*. Nec vero, aut ipſe *Gregorius*, Turonenſis Epiſcopus, aut quiſpiam alius Scriptorum Galliæ, qui vixerunt tempore ſtirpis Merovingianæ, aut paulo poſt ipſam, meminit unctionis Regiæ, ſicut fatentur ipſimet Galli, qui Franciæ Hiſtoriam ſcripſerunt, quos inter *Gabriel Daniel* Soc. Jeſu, qui nuper Franciæ Hiſtoriam Gallico idiomate concinnavit, Tomo primo agendo de Rege *Pippino*, conſtanter aſſerit, unctionem Regiam cœpiſſe duntaxat in Galliis in Rege *Pipino*, ideſt Sæculo Eccleſiæ octavo. Videns quippe *Pippinus*, ſe ad Galliarum Regnum jure Succeſſionis hæreditariæ carere, hunc defectum ſupplere voluit, Regiam unctionem bis accipiendo. Primam unctionem Regiam accepit *Pippinus* a Sancto *Bonifacio*, Archiepiſcopo Moguntino & Sedis Apoſtolicæ Legato, anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo. Alteram unctionem regiam accepit *Pippinus* a *Stephano* Papa anno ſeptingenteſimo quinquageſimo quarto, ſicut teſtantur Annaliſtæ Bertinianus, Loiſelianus, Metenſis, Tilianus, Eginhardus, Regino, & alii. Ceterum, hæc unctio regia, ſeu coronatio nullum jus ad Regnum Galliarum in *Pippino* confirmavit; quia, ut optime *Antonius Pagius* ad annum 754. obſervat, Coronatio tam Summorum Pontificum, quam Regum, mera ceremonia eſt, quæ ſupponit, jus, quod habet ille, qui inauguratur, ad Coronam vel Pontificiam, vel Regiam, ſive per liberam electionem, ſive per hæreditariam ſucceſſionem acquiſitum.

TABULA DECIMA.

In qua exhibetur Series Regum Angliæ.

Britanniæ Inſula quæ nunc *Anglia* appellatur, fuit, poſt Saxonum in Britanniæ Inſulam Sæculo Eccleſiæ quinto ingreſſum, in ſeptem Regna ad octavum uſque Eccleſiæ Sæculum diviſa, quorum primum erat *Regnum Cantii*; alterum Regnum *Auſtralium Saxonum*, quod ideo dicebatur *Sud Saxiæ*: tertium, *Regnum Orientalium Anglorum*, idcirco dictum, *Eſt-Angliæ*; quartum, *Regnum Saxonum Orientalium*, appellatum ſubinde *Eſt-Saxiæ*; quintum, *Mediterraneorum Saxonum*, ſive *Merciorum Regnum*; Sextum *Nortumbrorum* Regnum; Septimum *Occidentalium Saxonum*, ſeu, *Veſt-Saxiæ* Regnum. Hæc ſeptem Inſulæ Britanniæ, ſeu Angliæ Regna, quæ ſub finem ſexti Eccleſiæ Sæculi, promovente *S. Gregorio Magno*, Papa, ſed præſertim Sæculo ſeptimo Chriſtianæ lumine Fidei fuerunt illuſtrata, ſuos peculiares, planeque diſtinctos habuerunt Reges uſque ad ann. Chriſti octingenteſimum, quo *Egbertus Weſt-Saxiæ*, ſeu Regni Occidentalium Saxonum Rex debellavit *Bernulphum*, Merciorum Regem, & *Baltredum*, Cantiorum Regem, eorumque Regna, aliaque, in quæ tum temporis Britanniæ Inſula, ſeu Anglia, erat diviſa, ſuo *Weſt-Saxiæ*, ſeu Occidentalium Saxonum Regno adjunxit, adeo ut ſeptem illa Inſulæ Britanniæ Regna, quæ haſtenus inter ſe fuerant omnino diſtincta, tandem in unam Monarchiam, ſub Rege *Egberto*, anno

Digitized by Google

anno Chriſti octingenteſimo coaluerint. Non eſt certe animus deſcribere hic ſeriem ſingulorum Regum, qui ſeptem illis Britanniæ Inſulæ, ſeu Angliæ, Regnis præfuerunt uſque ad annum Chriſti octingenteſimum, quo regnante *Egberto*, ſeptem illa Regna in unum Regnum confluxerunt. Series ſiquidem illorum Regum adeo implexa & perturbata eſt, reſque ab illis geſtæ ita obſcuræ, & ignotæ, ut ſuperfluum plane eſſet eos enumerare, ſeu omnium duntaxat producere ſylvam. Conſultius itaque ſeriem Regum Inſulæ Britanniæ, ſeu Angliæ ordiar a Rege *Egberto*, qui, ut mox dixi, ſeptem illa Regna, in quæ Britanniæ Inſula erat antehac diviſa, in unum Angliæ Regnum anno Chriſti octingenteſimo redaxit, & ſupremum in eo obtinuit dominium. Obiter tamen hic obſervabo cum doctiſſimo *Antonio Pagio* in *Critica Baronii* ad annum octingenteſimum vigeſimum ſeptimum, nuper in Anglia e tenebris eductum fuiſſe Chronographum Saxonem, qui ad eumdem Chriſti annum ait, *Egbertum* quem *Ecgbrythum* vocat, octavum fuiſſe Regem, qui toti Britanniæ imperavit, primum vero extitiſſe *Ætlam*; ſecundum, *Ceaulinum*, Occidentalium Saxonum Regem; tertium, *Æthelbrytum*, Cantuariorum Regem: quartum, *Rædwaldum* Orientalium Anglorum Regem; quintum, *Eduvinum* Northumbriæ Regem; ſextum *Oſwaldum*, ejus ſucceſſorem: ſeptimum *Oſwium*, fratrem *Oſwaldi*; octavum, *Ecgbrythum*; ſeu *Egbertum*, Occidentalium Saxonum Regem. Sed miſſis Regibus, qui regnarunt ante *Egbertum*, ipſe ſeriem Regum Angliæ ducam a Rege *Egberto*, qui totius Angliæ ſupremus Monarcha fuit.

Egbertus anno Chriſti octingenteſimo Regnum Weſt-Saxiæ, ſeu Saxonum Occidentalium, moderari cœpit. Fuit abnepos *Inæ*, Occidentalium Saxonum in Anglia Regis, qui primus omnium Regum octavo Eccleſiæ Sæc. *Denarium* ex ſingulis domibus Regni ſui B. *Petro*, ejuſque Succeſſoribus Romanis Pontificibus, conceſſit, qui diu ab Anglis ROMESCOT, latine vero DENARIUS PETRI, appellabatur. Hujus Regis *Inæ*, de Eccleſia tam bene meriti, abnepos fuit *Egbertus*, qui cetera Inſulæ Britanniæ Regna ſuo Occidentalium Saxonum Regno adjecit, factuſque ſupremus Monarcha, lege lata edixit, ut Inſula, quæ olim a Britannis, *Britannia*, & nuper a Saxonibus, *Saxonia* dicebatur; appellaretur deinceps *Anglia*, ad alterius Britanniæ, Saxoniæque diſcrimen. Regnavit *Egbertus* totius Angliæ Monarcha annos triginta ſeptem, & menſes ſeptem, hoc eſt, ab anno Chriſti octingenteſimo, uſque ad annum octingenteſimum trigeſimum ſeptimum.

Æthelwolphus ſeu *Atulphus*, patri ſuo Regi *Egberto* in Regnum Occidentalium Saxonum in Anglia ſucceſſit anno octingenteſimo trigeſimo ſeptimo, & ea, quæ pater ſuus *Egbertus* ſubjugaverat, filio ſuo *Ethelbaldo* reliquit. *Denarium* ſingulis annis a ſuis ſubditis Romanæ Eccleſiæ ſolvi ſtatuit. Romam venit, ubi plura pietatis, & liberalitatis ſuæ dedit argumenta. Regnavit annos circiter viginti duos, ideſt, ab anno octingenteſimo trigeſimo ſeptimo, uſque ad ann. octingenteſimum quinquageſimum octavum, quo vita functus eſt.

Ethelbaldus ſucceſſit patri ſuo Regi *Æthelwolpho*, ſeu *Atulpho*, an. octingenteſimo quinquageſimo octavo. Propriam ſuam Novercam, *Juditham* videlicet, *Caroli Calvi* Francorum Regis filiam, quam ipſius pater *Æthelwolphus*, ſibi legitimo matrimonio copulaverat, duxit uxorem cum omnium ſubditorum ſuorum, tam grave ſcelus, quod nec inter gentes auditum eſt, deteſtantium, ſtupore. Regnavit *Ethelbaldus* poſt obitum patris ſui annis tantum duobus, & e vivis exceſſit anno octingenteſimo ſexageſimo.

Ethelbertus, filius *Æthelwolphi*, ſeu *Atulphi*, & frater *Ethelbaldi*, Regno Angliæ potitus eſt anno octingenteſimo ſexageſimo, quod poſtquam ſtrenue ac ſapienter per quinquennium & aliquot menſes moderatus fuiſſet, mortuus eſt an. DCCCLXVI.

Ethelredus, filius, *Æthelwolphi* ſeu *Atulphi*, & frater *Ethelbaldi* & *Ethelberti*, Regnum Angliæ obtinuit an. octingenteſimo ſexageſimo ſexto. Eo regnante, Anglia a Normannis miſere devaſtata fuit, quam tamen Rex *Ethelredus* maxima animi fortitudine contra illorum impetus egregie defendit, & ne laberetur, ſuſtinuit, atque innumeris eripuit periculis. Tam inſigni præditus fuit pietate, ut ejus nomen, poſt obitum, inſcriptum ſit Martyrologio Anglicano. Quo anno mortuus ſit Rex *Ethelredus*, non certo conſtat. Multi ſcribunt, eum mortuum fuiſſe an. octingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo; Sed *Aſſerus*, Auctor coævus, & vitæ *Alfredi*, fratris ac ſucceſſoris *Ethelredi* Scriptor ait Regem *Ethelredum* obiiſſe an. octingenteſimo ſeptuageſimo primo, cum regnaſſet quinque annis.

Alfredus, filius *Æthelwolphi*, ſeu *Atulphi*, & frater *Ethelbaldi*, *Ethelberti*, & *Ethelredi*, Regnum Angliæ, poſt mortem fratris ſui *Ethelredi*, an. octingenteſimo ſeptuageſimo primo adeptus eſt, fuerat antea a patre ſuo *Æthelwolpho* ſeu *Atulpho*, Angliæ Rege, Romam miſſus, ubi a Summo Pontifice *Leone IV.* Rex inauguratus eſt an. octingenteſimo quinquageſimo tertio. Ad Regnum Angliæ tandem ſublimatus *Alfredus*, Danos, qui variis, & funeſtis irruptionibus Angliam vexabant, conferto prælio aggreſſus, incredibili cæde proſtravit, & eos, qui ex hac ingenti clade ſuperſtites fuerunt, in ordinem redegit, atque ad Chriſtianam fidem amplectendam compulit. Pietatem iſtius Angliæ Regis, in Eccleſias, & pauperes liberalitatem, ceteras eximias ac vere regias dotes accurate deſcribit *Aſſerus*, Auctor coævus, & ejus vitæ Scriptor. Obiit *Alfredus*, religioſiſſimus Anglorum Rex, anno nongenteſimo, Regni ſui trigeſimo.

Eduardus, filius *Alfredi*, Regis Angliæ, demortuo patri ſuo ſucceſſit anno nongenteſimo, ejuſque virtutem ac pietatem æmulatus, Danos, Mer-

Digitized by Google

Mercios, Orientales & Occidentales Anglos, Scotos & Britones ſuæ ditioni ſubjecit, omneſque ſuos ſubditos ſumma cum modeſtia, & ſingulari juſtitiæ laude rexit per annos viginti quatuor, ideſt, ab anno nongenteſimo uſque ad annum nongenteſimum vigeſimum quartum, quo diem extremum clauſit.

Elthestanus, filius *Eduardi* Regis Angliæ, patri ſuo demortuo ſuffectus eſt anno nongenteſimo vigeſimo quarto. Rebelles Northumbros, Scotos, Cumbros & Aquilonares Britones domuit, & inſignem de Danis victoriam reportavit. Ejus pietatem prædicant ſanctiſſimæ Leges, quas condidit, nova Monaſteria, quæ excitavit, & vetera collabentia, quæ ædificiis, prædiis, variiſque ornamentis locupletavit. Mortuus eſt pius ille, ac bello, paceque clariſſimus Rex, anno nongenteſimo quadrageſimo, poſtquam regnaſſet annos ſexdecim.

Eadmundus, ſeu *Edmundus*, filius regis *Eduardi* & frater Regis *Elthestani*, Regnum Angliæ iniit anno nongenteſimo quadrageſimo, patrique ſuo ac fratri in Regni Angliæ adminiſtratione ſapientia, animi fortitudine, & ſingulari in Deum pietate impar non fuit, adjutus præſertim conſiliis, & miniſterio S. *Dunſtani*, quem poſtea præfecit Abbatem Monaſterii *Glaſtonienſis*, quod ipſe a fundamentis extrui juſſerat, atque per illum Sanctum Abbatem non tantum Monaſticam Diſciplinam, ſed etiam rem litterariam in Anglia reſtituit. Sed, proh dolor! pius iſte, & de Religione, Angliæque Regno bene meritus Rex ab impio, & ſacrilego ſicario trucidatus eſt anno nongenteſimo quadrageſimo ſexto, cum annos quinque, & menſes ſeptem Regnum Angliæ ſancte ac ſtrenue moderatus fuiſſet.

Edriedus, frater Regis *Eadmundi*, ſeu *Edmundi*, fuit Angliæ Rex ſalutatus anno nongenteſimo quadrageſimo ſexto. Pietatis & juſtitiæ cultor fuit eximius. S. Abbatem *Dunſtanum* maximo in honore habuit, ejuſque conſilia in Regni adminiſtratione lubenti animo auſcultavit, & executioni mandare ſtuduit. Northumbros & Scotos, qui contra ipſum rebellarant, ſubegit atque in obſequium revocavit, cumque regnaſſet annos novem, obiit anno nongenteſimo quinquageſimo quinto.

Eduvinus, Regis *Eadmundi*, ſeu *Edmundi* filius, qui propter ætatis defectum, patri ſuo ſuccedere non potuerat, mortuo ſuo patruo *Edriedo*, regnare cœpit in Anglia anno nongenteſimo quinquageſimo quinto. Fuit Princeps petulans, & effræni libidini adeo deditus, ut S. Abbatem *Dunſtanum*, qui eum ab illicitis duarum impudicarum mulierum amplexibus abſtraxerat, in exilium ablegaverit, boniſque omnibus ſpoliaverit. Regnavit *Eduvinus* quatuor tantum annis, & vita deceſſit anno nongenteſimo quinquageſimo nono.

Edgarus, frater Regis *Eduvini*, Monarchiam Angliæ gubernare cœpit anno nongenteſimo quinquageſimo nono. *Pacifici* nomen, ob adminiſtratam ſumma cum tranquillitate, juſtitia, fortitudine & prudentia Rempublicam, promeritus eſt. S. Abbatem *Dunſtanum* non ſolum ab exilio revocavit, ſed illum etiam ad Sedem Metropolitanam Cantuarienſem provexit, curavitque ut Epiſcopi Concilia celebrarent ad inſtaurandam collapſam in Anglia Eccleſiæ Diſciplinam. Regnavit *Edgarus* an. ſexdecim, & vitam cum morte commutavit an. nongenteſimo ſeptuageſimo quinto.

S. *Eduardus*, hujus nominis II. filius Regis *Edgari*, mortuo patre ſuo, Anglorum Rex inauguratus fuit, ſed juſſu *Elfredæ*, novercæ ſuæ, anno nongenteſimo ſeptuageſimo octavo trucidatus eſt, Martyrque appellatus. Eum poſt mortem multorum miraculorum gloria fuiſſe a Deo ſublimatum, ejuſque corpus magna cum pompa in Glaſtonienſe Monaſterium translatum, narrant Rerum Anglicarum Scriptores.

Ethelredus hujus nominis II. Edgari Regis & *Elfredæ* filius, atque *Eduardi* II. Anglorum Regis frater, injuſte cæſo fratre ſuo, ſolium conſcendit anno nongenteſimo ſeptuageſimo octavo, Angliæque Regnum per triginta ſeptem annos peſſime adminiſtravit. Fuit ſævus in principio, miſer in medio, turpis in exitu. A *Canuto* quippe *Svenonis*, Daniæ Regis, filio, victus ac ſuperatus, poſt magnos extantlatos labores, & toleratas graviſſimas vitæ moleſtias, quas juſto Dei judicio, ob necem, quam una cum matre ſua *Elfreda* intulerat fratri ſuo Regi *Eduardo II.* paſſus eſt, ſicut ei antea prædixerat S. Abbas *Dunſtanus*, ac tandem multis undique ingruentibus malis conflictatus, & oppreſſus occubuit an. milleſimo decimo ſexto.

Edmundus hujus nominis II. patri ſuo Regi *Ethelredo* II. ſucceſſit an. milleſimo decimo ſexto, ſed a *Canuto*, filio *Svenonis* Regis Daniæ, devictus ac debellatus, pacem cum illo ea conditione pepigit, ut inter ſe ſe Angliæ Regnum ex æquo partirentur; ipſe vero Rex *Edmundus II.* uno duntaxat anno regnavit, & obiit anno milleſimo decimo ſeptimo.

Canutus, filius *Svenonis*, Regis Daniæ, mortuo *Edmundo II.* univerſa Angliæ Monarchia potitus eſt anno milleſimo decimo ſeptimo, fuitque optimus Princeps, Pupillorum, & Viduarum defenſor, orphanorum & advenarum patronus munificentiſſimus, erga Clericos & Monachos optime affectus, æquitatis cultor, & pacis ſtudioſiſſimus, omnium ſubditorum ſibi benevolentiam conciliavit, regnavitque ab an. milleſimo decimo ſeptimo, quo in univerſa Anglia Rex agnitus ac ſalutatus eſt, uſque ad annum milleſimum trigeſimum quintum, quo exceſſit e vivis.

Haraldus, ſeu *Haroldus*, quem Rex *Canutus* ex concubina *Alfgiva* genuerat, patri ſuo in Regnum Angliæ ſucceſſit anno milleſimo trigeſimo quinto, cumque regnaſſet annis quinque, mortuus eſt an. milleſimo quadrageſimo.

Hardicanutus, filius Regis *Canuti*, & *Emmæ*, legitimæ conjugis, poſt obitum Regis *Haraldi*, ſeu *Haroldi*, communi Civium, & Procerum fere omnium conſenſu Rex Angliæ fuit acclamatus anno milleſimo quadrageſimo. Initio Regni ſui ulciſci volens injurias ſibi & *Emmæ* matri ſuæ a Deceſſore ſuo *Haraldo*, ſeu *Haroldo* irrogatas, juſſit corpus illius effodi, & in flumen *Ta-*

meſim

Digitized by Google

meſim projici, graviſſimoque ſuis ſubditis impoſito tributo, illorum in ſe concitavit odium; regnavit *Hordicanutus* annis duntaxat duobus, & diſceſſit e vita an. milleſimo quadrageſimo ſecundo.

Sanctus *Eduardus* hujus nominis III. filius Regis *Canuti*, & frater *Hardicanuti*, cognomento *Confeſſor*, in locum demortui fratris ſui Regis *Hardicanuti* ſuffectus eſt anno milleſimo quadrageſimo ſecundo. Caſte cum ſua Uxore, *Godwini* Comitis filia, vixit, præclaris fulſit virtutibus, ſanctiſſimas Leges promulgavit, & poſtquam per viginti quatuor annos Angliæ Regnum gubernaſſet, migravit ad Dominum anno milleſimo ſexageſimo ſexto. Poſt mortem, multis miraculis, ejus virtutum teſtibus fuit a Deo illuſtratus, quibus permotus *Alexander III.* Pontifex Maximus, illum Sanctorum Faſtis ſolemni titu adſcripſit an. milleſimo centeſimo ſexageſimo primo.

Haraldus, ſeu *Haroldus* hujus nominis II. filius *Godwini* Comitis, fuit, poſt mortem S. *Eduardi*, Angliæ Rex acclamatus anno milleſimo ſexageſimo ſexto, ſed eodem anno *Willelmus*, Normanniæ Dux, juſto bello illum aggreſſus, commiſſo prælio ejus exercitum profligavit, & in eo Rex *Haraldus* ſeu *Haroldus*, fortiter pugnans mortem oppetiit anno milleſimo ſexageſimo ſexto.

Willelmus Normanniæ Dux, mortuo Rege *Haraldo* ſeu *Haroldo* hujus nominis II. cum feſtivis Procerum, populique acclamationibus inauguratus eſt Angliæ Rex, dictuſque *Willelmus* hujus nominis *Primus*, *Conqueſtor*. Leges optimas ſanxit, & eas, quæ a S. *Eduardo III.* Rege fuerant promulgatæ, ſedulo obſervari atque executioni mandari præcepit, *Robertum* filium ſuum, primogenituræ, ac ſubinde ad Regnum ſucceſſionis jure ſibi debito privavit, eo quod *Philippum* hujus nominis I. Galliarum Regem adverſus illum excitaſſet: eum tamen Normanniæ Ducatu donavit. Mortuus eſt *Willelmus* Angliæ Rex anno milleſimo octogeſimo ſeptimo, cum regnaſſet annos viginti & unum.

Willelmus hujus nominis II. filius Regis *Willelmi* I. mortuo patri ſuo in Regnum Angliæ ſucceſſit anno milleſimo octogeſimo ſeptimo. Fuit, ob flavam cæſariem cognominatus *Rufus*, & in Regni adminiſtratione patri ſuo Regi *Willelmo I.* longe diſſimilem ſe præbuit. Populum ſiquidem, nimiis & inſolitis vectigalibus impoſitis, oppreſſit, pecuniam ab Epiſcopis & Abbatibus injuſtis exactionibus extorſit, *S. Anſelmum*, Cantuarienſem Archiepiſcopum, jura Eccleſiæ infracto animo vindicantem, haud parum vexavit, obſequutus pravis conſiliis Aulicorum, qui, affentandi palpandique ſtudio, voluntati Regum magis obtemperare, quam Eccleſiæ bonum promovere ſatagunt. Regnavit *Willelmus* hujus nominis II. annos tredecim, & occiſus eſt anno centeſimo ſupra milleſimum.

Henricus hujus nominis I. filius Regis *Willelmi I.* demortuo, abſque prole, Regi *Willelmo II.* fratri ſuo ſucceſſit an. centeſimo ſupra milleſimum. Fuit optimus Princeps, qui leges a S. *Eduardo III.* latas accurate ſervari juſſit. Furta, ſtupra, ſeveriſſimis pœnis coercuit. Multa Monaſteria in Anglia & Normannia excitavit. S. *Anſelmum*, Cantuarienſem Archiepiſcopum, in maximo honore habuit, eique in refrænanda Clericorum incontinentia, & inſtauranda Eccleſiæ Diſciplina adjutor fuit. Subditos ſuos his tributis, quæ Rex *Willelmus* II. ipſius frater, impoſuerat, liberavit, & Acta injuſta, ab eodem Rege, fratre ſuo, edita & promulgata, reſcidit & antiquavit. Nullam prolem maſculam ſuſcepit Rex *Henricus I.* ſed ſolum filiam, dictam *Mathildem*, reliquit, cumque regnaſſet annis triginta quinque, pie, ut vixerat, obiit anno milleſimo centeſimo trigeſimo quinto.

Stephanus, Regis Angliæ *Henrici I.* ex Sorore nepos, Bleſenſis, & Bononienſis Comes, mortuo *Henrico I.* Regnum Angliæ eodem an. milleſimo centeſimo trigeſimo quinto invaſit, contra juramentum, quo fidem ſuam obſtrinxerat *Mathildi*, Regis *Henrici I.* filiæ, ad quam ſucceſſio ad Regnum Angliæ de jure ſpectabat. Peſſime in adminiſtratione Regni ſe geſſit *Stephanus* Rex, Eccleſiarum theſauros diripuit, Abbatias, & alia Beneficia Eccleſiaſtica Laicis, viriſque plane indignis pro ſuo arbitrio contulit, Epiſcopos vexavit, totumque Angliæ Regnum domeſticis, externiſque motibus exagitavit. Per annos undeviginti regnavit, & e vita diſceſſit an. milleſimo centeſimo quinquageſimo quarto.

Henricus hujus nominis II. filius *Gaufredi*, Andegavenſium Comitis, & *Mathildis*, filiæ *Henrici I.* Regis Angliæ, mortuo *Stephano*, Regi Angliæ ſucceſſit anno milleſimo centeſimo quinquageſimo quarto. Eo regnante, S. *Thomas* Cantuarienſis Archiepiſcopus, & Eccleſiaſticæ libertatis vindex, occiſus eſt, ejuſque ſacrilegæ neci Rex *Henricus II.* impudentibus verbis, acerbis querimoniis, & impotentis iræ ſignificatione, occaſionem quidem dedit, eam tamen nec imperavit, nec conſilio, auxilio, vel aſſenſu unquam voluit, aut approbavit, ſed potius de ea vehementer indoluit. Permiſit tamen Deus, ut Rex *Henricus*, qui neci S. Thomæ, Cantuarienſis Archiepiſcopi, a ſacrilegis Satellitibus illatæ, occaſionem dederat, graviter uſque ad mortem vexaretur a ſuis filiis, *Henrico*, *Richardo*, & *Joanne*, qui, una cum *Elonora* matre, adverſus ipſum conjurarunt. Obiit autem *Henricus II.* Angliæ Rex, anno milleſimo centeſimo octuageſimo nono.

Richardus hujus nominis I. cognomine *Cor Leonis*, mortuo patri ſuo *Henrico II.* Angliæ Regi ſucceſſit anno milleſimo centeſimo octuageſimo nono, cum jam ejus frater *Henricus*, qui *Henrici II.* Angliæ Regis filius erat primogenitus, mortuus eſſet prope Lemovicum an. milleſimo centeſimo octuageſimo ſexto. Paterno ſolio potitus *Richardus*, in Orientem Bellum Saracenis illaturus profectus eſt, ſed ex hac ſuſcepta Expeditione rediens, multas devoravit moleſtias, amiſſamque libertatem numerato pretio redimere coactus eſt, ac tandem anno duntaxat milleſimo centeſimo nonageſimo quarto, in

An-

Digitized by Google

Angliam redux bellum movit contra *Philippum Auguſtum*, Galliarum Regem, quod per quinquennium fuit prorogatum, hoc eſt, uſque ad annum milleſimum centeſimum nonageſimum nonum, quo *Richardus* Rex Angliæ in obſidione *Calaci*, quod Caſtrum eſt in Lemovicis, ſagitta in brachio percuſſus, occubuit.

Joannes, vulgo dictus *ſine terra*, quod nihil ei a patre ſuo *Henrico* II. Angliæ Rege relictum fuiſſet, mortuo fratri ſuo *Richardo* I. Angliæ Regi, ſucceſſit anno milleſimo centeſimo nonageſimo nono, & ſtatim *Arturum*, nepotem ſuum, qui de jure ad Coronam Angliæ cum ipſo contendebat, captum trucidari juſſit, indeque grave ac diuturnum exarſit bellum inter *Joannem* Angliæ Regem, mortis *Arturo* injuſte illatæ Auctorem, & *Ludovicum* VIII. Galliarum Regem, qui *Arturi* jura contra *Joannem*, Angliæ Regem, protegebat. Acerrimum quoque diſſidium *Joannes*, Anglorum Rex, habuit cum *Innocentio* III. Pontifice Maximo, quod redditus Eccleſiaſticos in Anglia temeritate ſacrilega invaderet. Pacem tamen iniit cum eodem Summo Pontifice, cujus, & aliorum ejus Succeſſorum Pontificum Dominio Regna ſua Angliæ & Hiberniæ ſubjecit. Obiit *Joannes*, Anglorum Rex, anno milleſimo ducenteſimo decimo ſexto, cum regnaſſet annos ſeptemdecim.

Henricus hujus nominis III. filius *Joannis*, Angliæ Regis, poſt obitum patris ſui proclamatus ac inauguratus fuit Angliæ Rex anno milleſimo ducenteſimo decimo ſexto. Ejus pietas a Scriptoribus Anglis maxime commendatur, tum quia de Regnis Angliæ & Hiberniæ, quæ pater ipſius Rex *Joannes* Dominio Eccleſiæ Romanæ ſubjecerat, homagium, præſente Sedis Apoſtolicæ Legato, fecerit; tum quia etiam ſolitus erat tres miſſas ſolemnes quotidie audire, pluribus etiam privatis intereſſe, atque Sacerdotis, Corpus Chriſti Domini attollentis, dexteram deoſculari. Regnavit *Henricus* III. Angliæ Rex quinquaginta ſeptem circiter annis, & e vita migravit anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo.

Eduardus hujus nominis IV. filius Regis *Henrici* III. mortuo patri ſuo in Regnum Angliæ ſucceſſit anno milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo. Cum Scotis prælium conſeruit, in quo ſexaginta Scotorum millia cecidiſſe fertur, indeque factum, ut Scotorum Rex ſe, ſuumque Scotiæ Regnum voluntati Regis *Eduardi* permiſerit. Quo tamen Scotiæ Regno, novis identidem emergentibus bellis ac diſſenſionibus, *Eduardus*, Rex Angliæ, quamdiu vixit, pacifice potiri non potuit. Regnavit *Eduardus* IV. Rex Angliæ annos triginta quinque, & abiit e vivis anno milleſimo tercenteſimo ſeptimo.

Eduardus hujus nominis V. filius *Eduardi* IV. Angliæ Regis, in locum demortui patris ſui ſuffectus eſt, eoque regnante, tot motibus Anglia fuit agitata, & funeſtis bellis civilibus adeo dilacerata, ut tandem Rex *Eduardus* V. in Regni Comitiis, Procerum Regni Sententia fuerit e ſolio dejectus, in carcerem conjectus, ubi inaudito crudelitatis genere a ſuis cuſtodibus necatus eſt anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo ſexto, Regni vero ſui decimo nono.

Eduardus hujus nominis VI. filius Regis *Eduardi* V. poſt obitum patris ſui Regnum Angliæ adeptus eſt anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo ſexto. Gallos magnis cladibus affecit, eorumque Regem, dictum *Joannem*, Londinum duxit captivum. Turpem cum Scotis pacem iniit, eoſque declaravit omnino immunes a jure, quod Angli in eorum Regnum ſibi vindicabant. Sed longe turpiori macula ſeſe fœdavit obſcenis amoribus, quibus cum *Alicia Pereſia*, pellice impudentiſſima, implicitus fuit, & in cujus complexus, nullis Eccleſiæ munitus Sacramentis, mortuus eſt anno milleſimo tercenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, cum regnaſſet annos quinquaginta & unum.

Richardus hujus nominis II. ſucceſſit patri ſuo Regi *Eduardo* VI. anno milleſimo tercenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, ſed cum eſſet annorum duntaxat undecim, Regni Angliæ procurationem, ſeu publicam adminiſtrationem ſuſceperunt Lancaſtriæ Dux, & *Edmundus* Cantabrigenſis Comes, *Richardi*, Regis Angliæ, patrui. Eo regnante, *Joannes Wickleffius*, Hæreſiarcha natione Anglus, Hæreſim ſuam longe lateque per Angliam impune propagavit. Ipſe vero *Rex Richardus* II. tam gravi tyrannide omnes Regni Angliæ Ordines a ſe alienavit, ut anno milleſimo tercenteſimo nonageſimo nono coactus fuerit renunciare Angliæ Regno, poſtquam regnaſſet annos viginti duos. Quam extortam renunciationem non ſolum omnes regni Ordines ratam habuerunt, ſed etiam in regem ipſum *Richardum* II. Sententiam tulerunt, qua ipſum Regno omnino ineptum, & jure optimo exauctoratum declarare auſi ſunt. Tandem *Richardus* II. Regno Angliæ a ſuis ſubditis injuſte abdicatus, & in Turri Londinenſi a ſuo in Regnum Succeſſore *Henrico* IV. captivus detentus, confeſtim illius juſſu obtruncatus eſt.

Henricus hujus nominis IV. filius *Joannis*, Ducis Lancaſtriæ, & patruelis Angliæ Regis *Richardi* II. anno milleſimo tercenteſimo nonageſimo nono, poſt Regis *Richardi* exauctorationem, Regnum Angliæ actutum occupavit, ſibique, ejuſdem Regis *Richardi* II. quem in Turri Londinenſi captivum detinebat, parricidio firmavit. Ejus Regnum varii motus, & conjurationes Principum, nec non bella civilia, & turbæ ab hæreticis Wickleffiſtis excitatæ turbulentum, & inquietum reddiderunt, Eccleſiæ jura, libertatem, Fidemque Catholicam, quam totis viribus in regno Angliæ oppugnabant hæretici Wickleffiſtæ, ſtrenue defendit ac ſervavit Rex *Henricus* IV. & Eccleſiæ perutiles Leges tulit ac promulgavit. Obiit, dum Expeditionem Hieroſolymitanam cogitaret, anno milleſimo quadringenteſimo decimo tertio, cum regnaſſet annos quatuordecim.

Henricus hujus nominis V. filius Regis *Henrici* IV. in Regnum Angliæ mortuo patri ſucceſſit anno milleſimo quadringenteſimo decimo

ter-

tertio. Prudentia, fortitudine, ſcientia militari, aliiſque virtutibus inter omnes ſui Sæculi Principes excelluit, ſed ſuo non contentus Angliæ Regno, æſtuque ambitionis abreptus, Galliarum Regnum invadendi conſilium ſuſcepit, illudque ad optatum exitum perduxit. Gallorum quippe exercitum profligavit, Normanniam cepit, alias Provincias occupavit, ac tandem Pariſios veniens, Regni Galliarum hæres fuit renunciatus anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo. Verum, hic ſplendor cito evannita, poſt biennium ſiquidem mortuus eſt *Henricus* V. Angliæ Rex in Caſtro Saltus Vincennarum anno milleſimo quadringenteſimo vigeſimo ſecundo.

Henricus hujus nominis VI. Regis Angliæ *Henrici* V. filius ex *Catharina*, Galliarum Regis *Caroli* VI. filia, procreatus, poſt obitum patris, licet puer duntaxar anniculus eſſet, Angliæ Rex fuit acclamatus. Pariſios, cum annum ætatis ſuæ duodecimum attigiſſet, cum valido exercitu venit, & Franciæ Rex fuit inauguratus, indeque Regis Franciæ titulum, ſed ſine re, hactenus retinuerunt Angliæ Reges. Adverſa fortuna toto Regni ſui tempore exagitatus eſt *Henricus* VI. Nam præterquam quod anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo tertio pulſis e tota Gallia omnibus Anglis, perdidit omnia, quæ ipſius pater in Gallia armis occupaverat, orta etiam in Anglia factione Principum, avito Angliæ Regno privatus eſt ab *Eduardo*, Ducis Eboracenſis *Richardi* filio, qui ei, necnon ejus filio *Eduardo*, Walliæ Principi, & vitam & Regnum eripuit anno milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo primo, cum regnaſſet annos triginta novem.

Eduardus hujus nominis VII. occiſis Rege *Henrico* VI. ejuſque filio *Eduardo*, Walliæ Principe, Regnum Angliæ occupavit anno milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo primo, illudque per viginti & duos annos gubernavit; & extinctus eſt anno milleſimo quadringenteſimo octuageſimo tertio. Duos moriens filios reliquit, ſcilicet *Eduardum*, Walliæ Principem, annos tredecim natum, & *Richardum*, Ducem Eboracenſem, biennio minorem, ſub tutela *Richardi* fratris ſui, qui tamen, ut mox dicemus, duos illos pupillos ac nepotes, ipſius curæ concreditos, crudeliter occidit, & Angliæ Regnum invaſit.

Eduardus hujus nominis VIII. filius Regis *Eduardi* VII. annos tredecim natus, ſub tutela patrui ſui *Richardi* regnare cœpit, poſt obitum patris ſui, anno milleſimo quadringenteſimo octuageſimo tertio, ſed *Richardus* ejus Tutor, regnandi cupidus, Regem *Eduardum*, ejuſque fratrem *Richardum*, filios ſpurios eſſe, eorumque matrem Reginam *Eliſabetham* adulteram impudentiſſime aſſerens, utrumque fratrem, Regem videlicet *Eduardum*, & *Richardum*, Ducem Eboracenſem, per ſummam & a ſæculis inauditam immanitatem trucidari juſſit, atque gemino illo parricidio ad Coronam Regni Angliæ viam ſibi ſtravit anno milleſimo quadringenteſimo octuageſimo tertio.

Richardus hujus nominis III. poſt patratum crudele Regis *Eduardi* VIII. ejuſque fratris *Richardi*, Ducis Eboracenſis, parricidium, Regiam dignitatem in Anglia obtinuit, qua tamen per biennium duntaxat potitus eſt. Proceres ſiquidem Angliæ Regni, ad excutiendum illius Tyranni jugum, *Henricum*, Richemundiæ Comitem, in Angliam invitarunt, qui protinus acceptis a *Carolo* VIII. Galliarum Rege auxiliis in Angliam feſtinavit, & commiſſo prælio, *Richardum* hujus nominis III. Angliæ Tyrannum fudit & occidit anno milleſimo quadringenteſimo octuageſimo quinto.

Henricus hujus nominis VII. antea Richemundiæ Comes, poſtquam a Proceribus Angliæ, ut mox diximus, invitatus, *Richardum* III. Angliæ Tyrannum profligaſſet, Regium ſolium conſcendit anno milleſimo quadringenteſimo octuageſimo quinto. Jus autem ad Coronam Angliæ non habebat *Henricus*, Richemundiæ Comes, ex parte patris ſui *Edmundi*, Richemundiæ Comitis, ſed ſolum ex parte Aviæ ſuæ, ſeu *Catharinæ*, filiæ *Caroli* VI. Galliarum Regis, quæque conjux fuerat *Henrici* V. Angliæ Regis. *Catharina* ſiquidem, mortuo marito ſuo *Henrico* V. Angliæ Rege, matrimonium clandeſtinum iniit cum *Ovino*, quem alii dicunt nobili genere ortum, alii vero volunt fuiſſe virum plebejum; ut ut ſit, ex eo matrimonio, quod *Catharina*, olim conjux *Henrici* V. Angliæ Regis, & mater *Henrici* VI. Angliæ itidem Regis, contraxit cum prædicto *Ovino*, nati ſunt tres filii, quorum primogenitus fuit *Edmundus*, qui ſubinde ex parte matris ſuæ Catharinæ erat frater uterinus *Henrici* VI. Angliæ Regis, & ejuſdem *Catharinæ* filii, qui fratrem ſuum uterinum *Edmundum* creavit Richemundiæ Comitem. Non potuit igitur *Henricus* VII. Angliæ Rex jus ad coronam Regni Angliæ ſibi aſciſcere ex parte patris ſui *Edmundi*, Richemundiæ Comitis, & fratris duntaxat uterini Regis *Henrici* VI. ſed tantum ex parte Aviæ ſuæ *Catharinæ*, quæ ex priori matrimonio, quod cum Rege *Henrico* V. inierat, mater erat *Henrici* VI. Angliæ Regis, & ex ſecundo matrimonio, quod poſt mortem *Henrici* V. Angliæ Regis, contraxit cum *Ovino*, mater fuit *Edmundi*, Comitis Richemundiæ, patris *Henrici* VII. Angliæ Regis. Magnis ac præclaris animi dotibus præditus fuit *Henricus* VII. Angliæ

Rex, quas inter hiſtorici Angli potiſſimum commendant ſingularem ejus pietatem, Religionis cultum, inſignem prudentiam, amorem erga pauperes, juſtitiæ unicuique reddendæ jugem ſolicitudinem, & ſummam in Regni Angliæ adminiſtratione vigilantiam. Regnante etiam *Henrico* VII. notitia linguarum, Hebraicæ & Græcæ, necnon Artes liberales, quarum ſtudium diu neglectum fuerat, refloreſcere cœperunt, multique viri doctiſſimi in Anglia prodierunt. Obiit *Henricus* VII. Angliæ Rex anno milleſimo quingenteſimo nono, poſtquam regnaſſet annis viginti quatuor.

Henricus hujus nominis VIII. filius *Henrici* VII. Angliæ Regis, mortuo patre ſuo, ad ſolium fuit ſublimatus. Egregium Fidei Catholicæ ſub initium Regni ſui ſe prodidit defenſorem, & hæreſiarchæ *Lutheri* errores, edito libro, confutavit, indeque glorioſum *Defenſoris Fidei* nomen Pontificio *Leonis* X. Diplomate promeritus eſt. At poſtquam, contra Romanorum Pontificum Decreta, *Catharinam*, legitimam conjugem ſuam, repudiaſſet, & *Annæ Bolenæ* nupſiſſet, non ſolum evaſit homo plane uxorius, & vile Scorti mancipium (ad ſextas quippe nuptias eum impotenti libidine flagrantem convolare non puduit) ſed etiam nefandi Schiſmatis, ebrietatis, avaritiæ, crudelitatis & effrænatiſſimæ libidinis infamia, vitam ſuam turpiſſime fœdavit. Hæreſim in ſuum Regnum introduxit, Caput Eccleſiæ Anglicanæ ſe conſtituit, Romanum Pontificem probris omnibus affecit, & in omnes Catholicos, graviſſima mota perſecutione, debacchatus eſt. Fruſtra Regem *Henricum* VIII. conſiliis, adhortationibus ad pœnitentiam invitarunt Romani Pontifices, ſed ſurdo, & in Schiſmate obfirmato cecinerunt, indeque factum eſt, ut Rex *Henricus* VIII. poſtquam novis Sacrilegiis, horrendiſque flagitiis menſuram facinorum ſuorum cumulaſſet, e vivis exceſſerit anno milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſeptimo, Regni vero ſui anno trigeſimo octavo.

Eduardus hujus nominis IX. filius *Henrici* VIII. & *Joannæ Semeiræ*, mortuo patre, regnare cœpit in Anglia anno milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſeptimo, ſed cum novennis duntaxat eſſet, ſub ſexdecim Tutoribus ac Curatoribus, quos ei aſſignaverat pater, antequam moreretur, Regnum gubernavit. Inter illos *Eduardi* Tutores *Eduardus Semeirus*, Herfordiæ Comes, & poſtea Somerſeti Dux, Regiſque *Eduardi* Avunculus, totam ad ſe rapuit auctoritatem, curavitque ut Juvenis Rex Zuinglianæ Hæreſeos peſte inficeretur. Sub hoc Rege *Eduardo* luctuoſa plane fuit Religionis Catholicæ facies. Hæretici triumpharunt, Ortodoxi vero pro Religione Catholica, pro legibus, pro patria, exilium, bonorum expoliationem & carceres pati, glorioſamque mortem oppetere maluerunt, quam in hoc ſitu, ſqualiore, luctu, degere in hac ſervitute, in hac Eccleſiæ tyrannide, in hoc Dei, Sanctorumque contemptu, & in hoc cunctorum ſcelerum ſalo, & in hac lerna malorum omnium turpiſſime vivere. Obiit Rex *Eduardus* anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio, poſtquam regnaſſet annis ſeptem.

Maria, Regis *Henrici* VIII. & *Catharinæ* filia, poſt mortem fratris ſui *Eduardi*, Angliæ Regno, juxta ſupremam patris ſui voluntatem, potita eſt anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio, nihilque ſecundum Deum prius & antiquius habuit, quam ut in Regno Angliæ Catholicam Religionem reſtitueret. Hoc ſanctum propoſitum, quod inierat hæc pia Regina, ad optatum exitum, ſanctiſſimi Cardinalis *Reginaldi Poli* adjuta conſiliis, perduxit, Catholicæ Religioni priſtinum ſplendorem reſtituit, Angliæ Regnum, omnium pene Hæreſum colluvie fœdatum, ab Hæreſibus repurgavit, & ſupra triginta hæreticorum millia ex Angliæ Regno abire ac ſolum vertere coegit. Verum, diuturna non fuit hæc Catholicorum felicitas, quia Regina *Maria*, quæ, ad facilius in Regno Angliæ promovendam Catholicæ Religionis reſtaurationem, nupſerat *Philippo* II. Hiſpaniarum Regi, & *Caroli* V. Imperatoris filio, nullam ex eo matrimonio prolem ſuſcepit, & præmatura morte anno quinto Regni migravit e vita anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo.

Eliſabetha, ex illicitis nuptiis Regis Angliæ *Henrici* VIII. cum *Anna Bolena* procreata, poſt mortem *Mariæ*, ſalutata eſt Angliæ Regina, ejuſque regnum Catholicæ Religioni in Anglia infauſtum maxime ac pernicioſum fuit. Innovavit quippe hæc Regina Schiſma Anglicanum, novam Religionis formam inſtituit, omnia pene Catholicæ Religionis monumenta ac ſigna delevit, Supremi Eccleſiæ Anglicanæ Capitis titulum, omnemque poteſtatem ſpiritualem ſibi per ſummam temeritatem vindicavit, in omnes Catholicos crudelem carnificinam exercuit, & *Mariam Stuartam*, in Fide Catholica conſtantiſſimam, in cuſtodiam dedit, injuſte oppreſſit, & ultimo ſupplicio, innocentiſſimam licet, affici juſſit. Tandem Catholicorum ſanguine, quem toto diuturni ſui Regni tempore crudeliter effuderat, ſatiata, *Eliſabetha* obiit anno milleſimo ſexcenteſimo tertio.

Jacobus I, e Regia Stuartorum familia oriundus, Scotiæ Rex hujus nominis VI. Angliæ vero Rex hujus nominis I. mortua *Eliſabetha*, regnare cœpit in Anglia anno mille-

Digitized by Google

milleſimo ſexcenteſimo tertio, eoque regnante Angliæ & Scotiæ Regna, quæ diverſis antea Regibus parebant, unius Regis poteſtati fuerunt hactenus ſubjecta. Hæreſim profeſſus eſt Rex *Jacobus*, licet Catholico ritu, procurante piiſſima matre ſua *Maria Stuarta*, Scotiæ Regina, frendentibus Hæreticis, fuiſſet baptizatus, cumque eſſet litterarum cultor, nonnulla contra Eccleſiam Romanam ſcripſit Opuſcula, quæ ab Orthodoxis Polemicis, præſertim a *Coeffetæo*, Epiſcopo Maſſilienſi, Ordinis Prædicatorum fuerunt egregie confutata. Tribus conjurationibus quas tamen feliciter detexit, a ſuis ſubditis hæreticis impetitus eſt Rex *Jacobus*, qui tamen erat adeo pacis amans & ab armis alienus, ut ad aſpectum nudati gladii actutum exanimaretur. In Catholicos, quibus alioqui non erat infenſus, inſtigantibus Hæreticis, perſecutionem movit. Regnavit annos viginti duos & exceſſit e vivis anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo quinto.

Carolus hujus nominis I. filius *Jacobi* I. Magnæ Britanniæ Regis, mortuo patre, regnare cœpit anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo quinto. Severiſſima Edicta contra Catholicos Regni ſui promulgavit, eoſque gravibus perſecutionibus exagitavit. Sed ipſe tandem viciſſim perpetuas cum ſuis ſubditis Hæreticis Anglis diſſenſiones habuit, ac tandem a *Crom-Wellio*, homine ſceleratiſſimo & perfido Tyranno, captus, & per ſummam injuſtitiam a ſuis ſubditis tanquam proditor & publicus Angliæ hoſtis damnatus, abſciſſo in publico ſupplicii loco capite, probroſa ac funeſta morte periit anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo octavo, cum regnaſſet annis viginti tribus.

Crom-Wellius occiſo rege Angliæ *Carolo* I. tyrannidem arripuit, titulo tamen Regis inſigniri noluit, quod regium nomen jam populo inviſum reddidiſſet. Se Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ Regnorum *Protector* appellari voluit. Per decem annos Tyrannus *Crom-Wellius*, ſub hoc minus ambitioſo, & exoſo *Protectoris* titulo, Regnum Angliæ majori poteſtate, quam ipſi Reges, gubernavit, & uſque ad obitum, qui contigit anno milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo octavo, fortunatus vixit. Eo vita functo, *Richardus*, filius primogenitus *Crom-Wellii*, Angliæ *Protector* acclamatus eſt, ſed patri ſuo induſtria & ingenio longe diſſimilis, & tanto oneri ferendo impar, ſtatim contemptui ac ludibrio fuit, atque ab Anglis abdicatus anno milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo nono.

Carolus hujus nominis II. Magnæ Britanniæ Regis *Caroli* I. filius, qui, poſt injuſtam patri ſuo a Parlamentariis Angliæ illatam necem, & arreptam a perfido *Crom-Wellio* tyrannidem, ſe in Galliæ Regnum receperat, perhonorifica legatione ab Anglis miſſa invitatus ad Angliæ Regnum anno milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo nono venit Londinum, ubi magnifico apparatu, feſtiviſque omnium gratulationibus fuit Rex acclamatus atque inauguratus, & attritis rebellibus, ac extincta penitus tyrannide, paternum ſolium conſcendit. In Catholicorum gratiam promulgavit libertatis conſcientiæ Decretum, quod tamen cogente Parlamento, ſeu ſupremo Angliæ Senatu, reſcindere coactus eſt, indeque hæretici audaciores, & ad concitandas turbas petulantiores facti, ſæpius in ipſum conjurarunt, utque Regi Catholicos Regni ſui inviſos redderent, clandeſtinas illas conjurationes falſo in Catholicos refundebant, a quibus tamen illos penitus alienos fuiſſe eventus certiſſime comprobavit. Bellum contra *Batavos* Rex *Carolus* II. cum *Ludovico* XIV. Galliarum Rege fœderatus, feliciter terra marique geſſit. Catholicam Religionem ſecreto coluit *Carolus* II. Angliæ Rex, eam pro pridiem moriturus profeſſus eſt; & ab Hæreſi abſolutus, ſacroque Viatico refectus fuit a P. *Joanne Hudleſton*, Monacho Benedictino Anglo, ſicut ex multis certiſſimis actis ac monumentis conſtat. Obiit *Carolus* Secundus Angliæ Rex anno milleſimo ſexcenteſimo octogeſimo quinto, cum regnaſſet annis triginta ſex, ſi anni ipſius Regni numerentur, ſicut numerari debent, ab anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo octavo, quo patri ſuo *Carolo* Primo injuſte ab Anglis occiſo in Regnum Angliæ, ſibi hæreditario jure debitum, ſucceſſit, quamvis a nece patris ſui, ob arreptam a *Crom-Wellio*, ejuſque filio *Richardo* in Anglia tyrannidem, per undecim annos Regno vixerit exul, & ſolio fuerit duntaxat reſtitutus anno milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo nono, a quo anno uſque ad obitum, qui, ut mox diximus, contigit anno MDCLXXXV. regnavit viginti quinque annis.

Jacobus, rex Angliæ hujus nominis II. & Scotiæ Regni hujus nominis *Septimus* fratri ſuo *Carolo* II. ſucceſſit anno milleſimo ſexcenteſimo octogeſimo quinto. Conſpirationem motam a Duce *Montmutio*, qui erat Regis *Caroli* II. filius ſpurius, quique Regnum affectabat, repreſſit ac diſſipavit. Catholicam Religionem aperte profeſſus eſt, & Catholicis Regni ſui, a tot annis crudeli jugo depreſſis, conſcientiæ libertatem conceſſit. Id ægre admodum tulerunt Hæretici Angli, conceptumque in Regem odium auxit ortus Principis Walliæ, quem rex *Jacobus* II. ex *Maria Eleonora*, conjuge ſua, ſuſcepit, & Catholicæ Fidei Myſteriis ini-

Digitized by Google

tiati voluit. Tum hæretici Angli furore perciti ad *Guillelmum*, Principem Arauſicanum, Regis *Jacobi* II. generum, Batavorum Claſſe in Angliam vectum, defecerunt, & deſerto vero ſuo Rege *Davide*, novum *Abſalonem* ſunt ſecuti. Quo factum eſt, ut Rex *Jacobus* II. poſtquam Reginam, ac Walliæ Principem ex tam infeſtis & ſævis fluctibus eripuiſſet, & in Galliarum Regnum tranſmiſiſſet, ipſe tandem ex Anglia diſceſſerit, ac navim conſcendens in Gallias vela fecerit, ubi a Chriſtianiſſimo Rege *Ludovico* XIV. perhonorifice exceptus eſt, ac multis editis eximiæ pietatis, & heroicæ patientiæ exemplis, omnium Gallorum amorem & admirationem ſibi actutum conciliavit. Pie, ſicut vixerat, obiit *Jacobus* II. Rex Angliæ, in Regio *S. Germani* prope Pariſios Palatio die XVI. menſis Septembris anni milleſimi ſeptingenteſimi primi, ac filium reliquit Principem *Walliæ*, qui in jura patris ſui ſuccedens, dictus eſt *Jacobus* III.

Hæc eſt ſeries Angliæ Regum, de quibus, ſi plura ſcire aveas, legeſis ea, quæ de his ſingillatim, juxta Sæculorum ordinem, diximus in noſtris Colloquiis in Hiſtoriam Eccleſiaſticam. Conſulere etiam poteris *Hiſtoriam Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ*, quam gallico idiomate ſcriptam, nuperrime, ſeu anno milleſimo ſeptingenteſimo ſeptimo, Roterodami in lucem edidit *De l'Arrey*.

OBSERVATIONES

Circa ſtatum Religionis Chriſtianæ, & Eccleſiæ Catholicæ in Regno Angliæ ſub Regibus ante Schiſma Anglicanum, cui initium dedit Henricus VIII. *Angliæ Rex, & ſub Regibus ejuſdem Regni poſt obortum Schiſma Anglicanum.*

IN primis obſervare debes, quod licet certo non conſtet, quo tempore tota Britanniæ Inſula, quæ nunc Anglia dicitur, Fidem Chriſtianam ſuſceperit, attamen vero quam ſimillimum videtur, plura Britanniæ Inſulæ loca jam ſecundo Eccleſiæ ſæculo Evangelii luce fuiſſe illuſtrata. At enim, *Tertullianus*, qui temporibus Apoſtolorum vicinus fuit, (floruit quippe circa annum Chriſti ducenteſimum) in libro quem edidit adverſus Judæos ſic ſcribit: *In quem alium univerſæ gentes crediderunt, niſi in Chriſtum, qui jam venit? Cui enim, & aliæ gentes, Parthi, Medi &c. ut jam Getulorum varietates, Maurorum multi fines, Hiſpaniarum omnes termini, Galliarum diverſæ nationes, & Britannorum inacceſſa Romanis loca, Chriſto vero ſubdita.* Quibus verbis *Tertullianus* aperte innuit, plura ſaltem Britanniæ Inſulæ loca Chriſto potius quam Imperio Romano ſubdita, hiſque locis prius Chriſtianam Fidem alluxiſſe, quam ea fuerint Romanorum armis pervia. Porro certum eſt, *Julium Cæſarem* annis ante Chriſtum pluſquam quinquaginta in Britanniam fuiſſe ingreſſum, alioſque poſt illum Imperatores Romanos fines ſuos in eadem Britanniæ paulatim dilatare tentaſſe, ac tandem totam Britanniæ Inſulam jugum Romanorum ſuſcepiſſe ſub finem Imperii *Severi*, qui, tota inſula Britannica in Romanorum poteſtatem redacta, brevi poſt tempore ibidem prope Eboracum mortuus ac ſepultus eſt anno, poſt Chriſtum natum, ducenteſimo decimo ſexto. Cum igitur *Tertullianus* ſuum contra Judæos librum ante annum, poſt Chriſtum natum, ducenteſimum decimum ſextum ſcripſerit, neceſſe eſt, ut aliquo tempore antequam *Tertullianus* hæc de ſuſcepta in Britanniæ Inſula Fide Chriſtiana ſcripſit, fuerint plura ſaltem Britanniæ loca, in quibus jam Chriſtiana Fides fuiſſet prædicata atque ſuſcepta. Præterea, *Nicephorus Callixtus* lib. 9. *Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ* cap. 42. refert Epiſtolam *S. Athanaſii*, qui quarto Eccleſiæ ſæculo florebat, ſcriptam ad *Jovinianum* Imperatorem, in qua S. ille Doctor aſſerit, Fidem de Conſubſtantialitate Verbi Divini cum Patre æterno in Concilio Generali Nicæno contra *Arium* ſancitam, ab Eccleſiis, quæ erant in Inſula Britannica, fuiſſe approbatam. *Illud ſcito*, inquit S. Athanaſius, *Chriſtianiſſime Auguſte, a Sæculo hanc prædictam Fidem, & hanc ipſam profeſſos fuiſſe, qui Niceæ convenere Patres, ac etiamnum ſuffragiis ſuis eam comprobare omnes, quæ paſſim ſunt, Eccleſias, in Hiſpania, Britannia, Gallia, & Germania. Omnium enim earum, quas recenſuimus, comperta nobis eſt ſententia, quod ab eis Epiſtolas habeamus*, ex quibus liquido patet, Chriſtianam Fidem jam Sæculo Eccleſiæ ſecundo fuiſſe in Britannia ſuſceptam. At Sæculo Eccleſiæ quinto poſtquam Saxones, qui erant Ethnici, in Britanniam irrupiſſent, eamque armis occupatam in ſeptem Regna, in quibus totidem Reges Saxones dominabantur, diviſiſſent, extincta eſt in ſeptem illis Regnis Chriſtiana fides, & Idololatria in tota Britanniæ Inſula longe lateque propagata. Ad illorum itaque ſeptem Inſulæ Britannicæ Regnorum converſionem *S. Gregorius M.* Papa exeunte Sæculo Eccleſiæ ſexto, hoc eſt anno quingenteſimo nonageſimo ſexto, miſit *Sanctum Auguſtinum* Abbatem cum

So-

Digitized by Google

Sociis, qui illis gentibus tam ardenti zelo, animique fervore Evangelium prædicarunt, ut hæc ſeptem inſulæ Britannicæ Regna, ac Saxoniæ Reges, qui eis præerant, expulſis Idololatriæ tenebris, Chriſtianam Fidem ſeptimo Eccleſiæ Sæculo ſuſceperint.

Præterea obſervare debes, Anglo-Saxones, poſtquam ſeptimo Eccleſiæ Sæculo Fidem Chriſtianam ſuſceperunt uſque ad Anglicanum Schiſma, cujus Sæculo XVI. auctor fuit *Henricus* VIII. Angliæ Rex, nihil tam curæ ac cordi habuiſſe, quam ut Chriſtianam Fidem, qua imbuti fuerant, puram & illibatam ſervarent, & avitum Eccleſiaſticæ Diſciplinæ vigorem retinerent. Tanta erat tum temporis Angliæ Regum erga Summos Pontifices reverentia, ut ſua Regna Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ Sedis Apoſtolicæ dominio demiſſis animis ſubjicerent, & in perenne ſui obſequii teſtimonium, ſingulis annis collectum ex omnibus ſuorum ſubditorum domibus ſubſidium, quod *Denarius S. Petri* dicebatur, Romanis Pontificibus perſolverent, eos ſæpius per litteras conſulerent, eorum mandatis obtemperare maximo ſibi honoris loco ducerent, Pontificios Legatos in Angliam miſſos perhonorifice exciperent, Eccleſias erigerent, Monaſteria excitarent, Epiſcoporum & Abbatum auctoritatem ac juriſdictionem tutarentur, & Clericorum jura ac privilegia ſarta tecta cuſtodirent, ſicut certiſſime conſtat ex bene multis monumentis, quæ extant in pluribus Tomis, qui nuperrime Londini prodierunt in lucem, & quorum hic titulus eſt: *Fœdera, ſeu Conventiones, Litteræ, & cujuſcumque generis Acta publica inter Reges Angliæ & alios quoſvis Imperatores, Reges, Pontifices, Principes, vel Communitates ex Autographis intra ſecretiores Archivorum Regiorum Theſaurarios per multa ſæcula reconditis, fideliter exſcripta, & in lucem emiſſa de mandato Regio, Accurante Roberto Sanderſon.* Nec minor fuit ante Schiſma Anglicanum in cuſtodiendo Fidei Depoſito & ſancienda Eccleſiæ Diſciplina, Epiſcoporum Angliæ, quam Regum, zelus ac vigilantia. Tot quippe celebrata Anglicana Concilia, quæ in noſtris Colloquiis in Hiſtoriam Eccleſiaſticam retulimus, manifeſto probant, quanta cura & ſolicitudine ſategerint his temporibus Anglicanæ Eccleſiæ Epiſcopi, ut puritati Fidei conſulerent, & Eccleſiaſticam Diſciplinam ſanctiſſimis legibus communirent. Hinc nulli Hæretici ante Anglicanum Schiſma pedem in Anglia figere potuerunt, & ſi qui in eo Regno fuerint aliquando reperti pravos diſſeminantes errores, confeſtim ab Epiſcopis proſcripti, & juſſu Regum pœnis affecti, e toto Regno expulſi ſunt. Regnante *Henrico* II. circa annum Chriſti millesimum centeſimum ſexageſimum, venerunt in Angliam viri circiter triginta, multa docentes contra Sacramenta Baptiſmi, Euchariſtiæ, & Matrimonii, qui tamen in univerſo Angliæ Regno unam duntaxat ſeduxerunt mulierculam, quæ etiam facti pœnitens reſipuit, & ad meliorem frugem ſeſe recepit; hi vero homines, a quibus ſeducta fuerat hæc muliercula, virgis cæſi, & cauterio frontibus inuſto, e toto Regno abſque mora exire coacti ſunt. Venerunt etiam paulo poſt in Angliam Waldenſes, dicti vulgo *Pauperes de Lugduno*, multa contra Eccleſiam & Romanos Pontifices impia effutientes dogmata; ſed hi capti, Oxonium ad examen ducti, & præſente Rege, Regnique Proceribus, & pene omnibus Epiſcopis, Hæreſeos convicti & damnari, e totius Regni Angliæ finibus abſque cunctatione ſecedere juſſi ſunt. Denique *Joannes Wickleffus*, Hæreſiarcha virulentiſſimus, ſub finem Sæculi decimi quarti ſuos in Regno Angliæ errores diſſeminare cœpit, ſed ſtatim ipſe, ejuſque ſequaces auctoritate publica & Religionis & Regni declarati ſunt hoſtes, & propter conjurationem in Regem ſuſpendio, propter vero perfidiam in Deum vivicomburio digni judicati ſunt. Ex his, & aliis id genus exemplis, quæ paſſim leguntur in Annalibus Anglorum, facili negotio colligere potes, Catholicam Religionem, ante Schiſma Anglicanum, maxime floruiſſe in univerſo Angliæ Regno, quia Reges & Epiſcopi certatim in hanc curam toti incumbebant, ut omnis ad Regnum Angliæ præcluderetur aditus hæreticis, qui inconſutilem Chriſti tunicam dilacerare, ac ſuis Sectis proſcindere & conſpurcare moliuntur: ut ſæpius etiam celebrarentur Concilia, quæ ad reſtaurandam tum Eccleſiaſticam, tum Monaſticam Diſciplinam, ad extirpandos gliſcentes abuſus, & ad corrigendos fidelium mores, atque in eorum animis veram alendam Fidem, & genuinam pietatem fovendam ſunt neceſſaria. Cum igitur res Eccleſiæ ante Anglicanum Schiſma optimo loco eſſent in Angliæ Regno, mirum videri non debet, quod ex eo tum temporis religioſiſſimo & Romanis Pontificibus addictiſſimo Regno innumeri pene viri ſtatus tam ſæcularis, quam regularis Clerici prodierint, qui doctrina & pietate Eccleſiam Catholicam mirum in modum illuſtrarunt, & quorum plures Sanctorum Faſtis fuere adſcripti. Poſtremo obſervare debes, poſt Anglicanum Schiſma, quod Sæculo decimo ſexto contra Eccleſiam Romanam conflavit *Henricus* VIII. Angliæ Rex, deploratiſſimum fuiſſe & etiamnum eſſe in Angliæ Regno Eccleſiæ Catholicæ ſtatum, omnibus Hæreſibus patefactum eſſe aditum, Fidem antiquam, veram, ſinceram, Catholicam, Apoſtolicam, Romanam ex toto Angliæ Regno vel exterminatam eſſe, vel certe taliter oppreſſam, ut vix aliquos, citra evidens vitæ diſcrimen, nacta ſit apertos profeſſores. Viſa quidem fuit Catholica religio reſpirare, & quaſi poſtliminio revocata inſtaurari cœpit ſub *Maria*, Regina Angliæ Catholica, Regis *Henrici* VIII. Auctoris Schiſmatis filia, ſed hæc diuturna non fuit Catholicorum lætitia, quia mortuæ *Mariæ* Reginæ Catholicæ ſucceſſit in Regnum Angliæ *Eliſabetha*, ejuſdem Regis *Henrici* VIII. filia ſpuria & hæretica, quæ Anglicano ſchiſmati novum robur addidit, Hæreticos audaciores reddidit, & furiis in Catholicos invecta, ut eos penitus exterminaret, nihil in-

Digitized by Google

tentatum reliquit. A tempore autem infauſti Regni *Eliſabethæ* quidquid ubivis gentium ſpumæ erroris ex univerſo Hæreſum Oceano conflatur, in Angliæ Regnum advehitur, illic foventur & nutriuntur, immo augentur & multiplicantur Hæreſes, exulat duntaxat Catholicæ Religionis liberum exercitium, & ſub immani perſecutione vera Chriſti Eccleſia ingemiſcit in Anglia, & oppreſſa amaritudine ingemiſcet, donec Deus Opt. Maximus dignetur Anglorum oculos aperire, ut videant & deteſtentur errores ſuos, ad ſinum Eccleſiæ Romanæ, cui antea devotiſſimi erant, revertantur, ſuumque verum Regem *Jacobum* III. tandem aliquando ſuſcipiant, & in paternum Angliæ ſolium reſtituant.

TABULA UNDECIMA
CHRONOLOGICA,

In qua, juxta Sæculorum ſeriem, referuntur omnes Hæreſes, Controverſiæ, & Schiſmata, quæ a primordiis Eccleſiæ ad hæc uſque tempora in Eccleſia emerſerunt.

UT omnes Hæreſes, Controverſiæ, & Schiſmata, quæ ab exordio Eccleſiæ ad hanc uſque ætatem eruperunt, poſſit, ſublata omni confuſione, facilius lector memoriæ mandare, conſultius eſſe duxi, per ſingula quæque Eccleſiæ Sæcula Hæreſes, Controverſias, & Schiſmata, quæ in his originem habuerunt, in hac Tabula Chronologica percenſere, quo lector, ſi plura de Hæreſibus, Controverſiis, & Schiſmatibus ſcire deſideret, poſſit e veſtigio recurrere ad noſtra Colloquia in Hiſtoriam Eccleſiaſticam, quæ, juxta Eccleſiæ Sæculorum ſeriem a nobis diſpoſita, pleniorem ei de Hæreſibus, Controverſiis & Schiſmatibus, quibus hactenus exagitata fuit Eccleſia, notitiam inſtillabunt. Incipiam igitur ab Hæreſibus, quæ primum Eccleſiæ Sæculum infeſtarunt.

De Hæreſibus enatis primo Eccleſiæ Sæculo.

Prima Hæreſis eſt *Simonis Magi*, qui Gitthis, Samariæ Vico, oriundus, & ad Chriſtianam Fidem converſus, poteſtatem dandi per impoſitionem manuum Spiritum Sanctum ſacrilega nundinatione emi poſſe putavit. Hinc ab Apoſtolis rejectus, præſtigiis & arte magica, quam apprime callebat, plures deluſit. Jactabat, ſe Deum eſſe cælo delapſum, ad Judæos quidem ut Filium Dei, ad Samaritanos, ut Patrem, & ad Gentes, ut Spiritum Sanctum. Legem non a Deo, ſed a ſiniſtra quadam Intelligentia conditam eſſe effutiebat. Carnis reſurrectionem, liberum arbitrium, & neceſſitatem bonorum operum inficiabatur. *Helenam* quæſtuariam, & publicam meretricem, ſibi ſociam adſcivit, Romamque veniens, ac ſuis præſtigiis populo Romano illudere volens, a malis geniis in altum vectus, volare per aera viſus eſt; ſed, orante *S. Petro*, protinus in terram corruit, & fractis cruribus, totoque debilitato corpore, miſere periit.

Altera Hæreſis eſt *Menandri*, Diſcipuli *Simonis Magi*, qui pariter Samaritanus, & iiſdem præſtigiis deditus, dictitabat, ſe eſſe Salvatorem ad omnium ſalutem cælitus demiſſum, ſuiſque Diſcipulis pollicebatur perpetuam in hac vita immunitatem a ſenio, & a morte, quam illis per ſacrilegum Baptiſma, quo eos initiabat, conferri, impie aſſerebat.

Tertia Hæreſis eſt *Cerinthi*, qui docebat, Deum non eſſe conditorem mundi; Jeſum Chriſtum eſſe purum hominem ex carnali *Joſephi* cum *Maria* conſortio procreatum; Legis Moſaicæ obſervantiam eſſe ad ſalutem neceſſariam, & cum Evangelio conjungendam. Denique commentus eſt millenarium quoddam Chriſti poſt reſurrectionem juſtorum in terris Regnum, in quo juſti per mille annos ante Judicium univerſale obſcenis illecebris & illicitis carnis cupiditatibus indulgere debebant, indeque fluxit error *Chiliaſtarum*, ſeu *Millenariorum*.

Quarta Hæreſis eſt *Ebionis*, qui pertendebat, Circumciſionem, aliosque legis Moſaicæ ritus eſſe retinendos & cum Evangelio obſervandos, Chriſtum eſſe vulgarem hominem, & ante *Mariam* non extitiſſe. Volebat inſuper ille Hæreſiarcha, ut ſui Sectarii Paſcha cum pane azymo & mera aqua peragerent; atque, præter Sabbatum, Dominicam diem celebrarent.

Quinta Hæreſis eſt *Nazaræorum*, qui cenſebant cum Hæreticis Ebionitis, cæremonias Legis Moſaicæ in Lege Evangelica retinendas & obſervandas eſſe; ſed ab illis Hæreticis in hoc diſcrepabant Nazaræi quod Chriſtum Jeſum eſſe verum Dei filium confiterentur, quod negabant Hæretici Ebionitæ.

Sexta Hæreſis eſt *Nicolaitarum*, cujus nonnulli Auctorem fuiſſe exiſtimant *Nicolaum*, unum e ſeptem naſcentis Eccleſiæ Diaconis. Sed *Nicolaum* Diaconum plures Sancti patres ab hac Hæreſi vindicant. Hanc tamen *Nicolaitarum* Hæreſim temporibus Apoſtolorum coævam fuiſſe, aperte colligitur ex Apocalypſi *S. Joannis* cap. 2. verſ. 14. ubi etiam *S. Joannes* non obſcure innuere videtur, antiquorum illorum *Nicolaitarum* errores non tam fidem, quam mores ſpectaſſe, eoſque in hoc potiſſimum erraſſe, quod promiſcuam libidinem permitterent.

Hæreſes Secundi Eccleſiæ Sæculi.

Prima eſt *Gnoſticorum*, qui dicebant, Deum non eſſe conditorem hujus mundi, nec Judæis dediſſe legem, nec Prophetis adſpiraſſe. Negabant præterea carnis reſurrectionem, & Chriſtum Dominum ex Maria Virgine vere accepiſſe carnem. Obſcenis voluptatibus dediti, nulla libidinum monſtra illicita eſſe putabant, & promiſcuum mulierum uſum, omneſque libidinum furias in ſexus, & in corpora permittebant, indeque, ob nimiam, quam in ſuis abominandis Myſteriis turpitudinem exercebant, dicti ſunt *Borboritæ*, ſeu *Cænoſi*.

Al-

Altera Hæreſis eſt *Adamitarum*, qui ita appellabantur, quod in ſuis Conventiculis & impuris Myſteriis nudi una cum fœminis, omni depoſito pudore, proſtarent, ſicque primam Adami in horto voluptatis conditionem turpiter repræſentabant. Promiſcuo concubitu & uxorum communione, belluarum inſtar, inverecunde utebantur.

Tertia Hæreſis eſt *Cainitarum*, qui ita dicti ſunt, quod *Cainum*, primogenitum *Adami* filium, ſingulari veneratione colerent. Carnis reſurrectionem, & Baptiſmi ad conſequendam ſalutem neceſſitatem negabant. *Eſau*, *Core*, *Dathan*, *Abiron*, & *Sodomitas* laudibus efferebant. *Judam* vero, proditorem Chriſti Domini, adorabant, ac tandem in omnem libidinem effuſi, vitam nefandis ſceleribus conſpurcatam ducebant.

Quarta Hæreſis eſt *Ophitarum*, qui ſic cognominabantur a voce Græca *Ophis*, idem ſignificante, quod latine *Serpens*. Adorabant quippe iſti Hæretici Serpentem, cujus tactu panes in Euchariſtiam oblatos ſanctificari arbitrabantur, eum deoſculabantur, ac pluris quam Chriſtum Dominum faciebant.

Quinta Hæreſis eſt *Sethianorum*, qui ſic nuncupati ſunt, quod ſibi perſuaderent, *Sethum*, filium, *Adami*, eſſe Chriſtum, duoque eſſe genera hominum, quorum unum parentem haberet *Cainum*; alterum a *Setho* originem deduceret.

Sexta Hęreſis eſt *Carpocratianorum*, qui ſuum traxere nomen a quodam *Carpocrate* Alexandrino, qui docuit, mundum non a Deo, ſed ab Angelis conditum fuiſſe; Chriſtum eſſe purum hominem; Animas de uno corpore in aliud migrare; nihil natura malum eſſe, ſed tantum, juxta arbitrium, & opinionem hominum, quædam bona, quædam mala vocari. Præterea, carnis reſurrectionem negabat, & ad omnia turpitudinis, & flagitiorum genera Diſcipulorum ſuorum animos informabat.

Septima Hæreſis eſt *Elceſaitarum*, quæ ita a ſuo Auctore *Elceſa*, Arabe, dicta eſt. Legis Moſaicæ cæremonias obſervabant Hæretici *Elceſaitæ*, Chriſtum in ordinem creaturarum cogebant, & Spiritum Sanctum ſexu fœminam, & Chriſti ſororem eſſe delirabant.

Octava Hæreſis eſt *Saturnianorum*, quibus nomen dedit *Saturninus*, ſeu *Saturnilus*, genere Antiochenus, & Hæreſiarchæ *Menandri* diſcipulus: Mundum non a Deo, ſed a ſeptem Angelis conditum fuiſſe garriebant iſti hæretici, *Saturniani* dicti. Chriſtum Dominum umbratiliter, & ſpecie tenus duntaxat incarnatum & paſſum eſſe aſſerebant, eumque in terras veniſſe, ut deſtrueret Judæorum Deum, quem unum e ſeptem Angelis Mundi fabricatoribus eſſe putabant. Nuptias etiam & generationem, tanquam ex doctrina Diaboli profectas, execrabantur.

Nona Hæreſis eſt *Baſilidianorum*, cui nomen impoſuit *Baſilides*, genere Alexandrinus. Mundum non a Deo, ſed ab Angelis creatum fuiſſe affirmabant Hæretici Baſilidiani, Angeloſque itidem tercentorum ſexaginta quinque Cælorum fabricatores eſſe ſtulte ſomniabant. A quavis ſpurcitia nihil labis contrahi dicebant. Animarum tranſmigrationem pythagorico ſenſu defendebant. Chriſtum non veram carnem ſuſcepiſſe, & mortem pro Crucifixo non eſſe tolerandam obganniebant, & alios id genus errores obtrudebant.

Decima Hæreſis eſt *Cerdonianorum*, quæ ortum habuit a *Cerdone*, Hæreſiarchæ *Saturnini* Diſcipulo. Duos Deos admittebant Hæretici Cerdoniani, bonum unum incognitum & patrem Jeſu Chriſti, & alterum malum, qui hunc Mundum aſpectabilem creavit, ac Judæis legem dedit. Hinc vetus Teſtamentum, tanquam a malo Deo latum ac promulgatum, repudiabant, a nuptiis abhorrebant, ciborum delectum præcipiebant, & carnis reſurrectionem negabant.

Undecima Hæreſis eſt *Marcionitarum*, quorum Anteſignanus fuit *Marcion*, patria Ponticus, & *Cerdonis* diſcipulus, qui mox memoratos Magiſtri ſui errores acriter defendit, & inſuper docuit, *Cainum*, *Dathanem*, *Abironem*, Sodomitas, atque Nationes omnes, quibus Judæorum Deus ignotus fuit, per illapſum Chriſti ad Inferos æternam ſalutem obtinuiſſe; *Abelem* vero; *Abrahamum*, alioſque Patriarchas, & Prophetes, quibus innotuit Judæorum Deus, ſalutem non fuiſſe conſecutos.

Duodecima Hæreſis eſt *Apellitarum*, quibus nomen impoſuit *Apelles*, Diſcipulus *Marcionis*. Horumce Hæreticorum Apellitarum præcipuus error in hoc ſitus erat, quod dicerent, Corpus Chriſti ex Syderum ſubſtantia & Elementorum qualitate coaluiſſe, iiſque tandem in ea unde accepta erant reſolutis, Chriſtum in Cęlum, unde venerat, abſque corpore aſcendiſſe.

Decima tertia Hæreſis eſt *Valentinianorum*, quæ ita dicta eſt a *Valentino*, Hæreſiarcha Ægyptio, qui mentem habens paſtam chimæris, finxit triginta *Æones*, ſeu Deos, qui totam Divinitatis plenitudinem conſtituebant, & ex impuris Gnoſticorum lacunis, ex Platone, & Poetarum Græcorum, *Heſiodi* præſertim, fabulis Hæreſim conflavit, qua nulla unquam fuit figmentis feracior. Et hoc cœnoſo Hæreſiarchæ *Valentini* gurgite plures prodierunt Sectæ, videlicet *Secundianorum*, quorum Princeps *Secundus*, Diſcipulus Valentini, *Ptolomaitarum*, quibus nomen fecit *Ptolomæus*, diſcipulus Valentini. *Marcoſiorum*, quorum primipilus fuit *Marcus*, Valentini diſcipulus, qui magicas artes edoctus, philtris utebatur, ut ſibi mulierum amorem conciliaret. Ex Schola etiam Hæreſiarchę *Valentini* eruperunt Secta *Colobarſiana*, ſic dicta a *Colobarſo*; Secta *Heracleonitarum*, ſeu *Barborianorum*; Secta *Archonticorum*, & Secta *Bardeſanis*, qui, poſtquam ſingulari eruditione fędas ac pudendas Hæreſiarchæ *Valentini* fabulas editis lucubrationibus confutaſſet, eas tandem inveſtigabili Dei judicio excepit, ſuoque calculo approbavit.

Decima quarta Hæreſis eſt *Tatiani*, qui, licet de Catholica Religione antea bene meritus eſſet,

Digitized by Google

eſſet, ſua tamen ſcientia plus ęquo elatus, impegit in hęreſim, factuſque eſt auctor Sectę *Encratitarum*, ſeu *Continentium*, qui nuptias, ſeu illicitas, execrabantur, & carnium, viuique uſum prohibebant, unde etiam dicti ſunt *Hydroparaſtæ* ſeu *Aquarii*, quod in ſacris peragendis Myſteriis ſola aqua uterentur, & a vino penitus abſtinerent. Pręter illos errores, *Tatianus*, ejuſque Sectarii pertendebant, *Adamum*, totius generis humani parentem, non eſſe ſalvatum. E *Tatiani* Secta propagatę ſunt alię Sectę, ſeu Secta *Severianorum*, qui ita dicti ſunt a *Severo* diſcipulo *Tatiani*, Secta *Apoſtolicorum*, qui etiam appellati ſunt *Apoſtatici*, *Saccophori*, eo quod Sacco induri incederent, & nihil in mundo poſſidere licitum eſſe dictitarent.

Decima quinta Hęreſis eſt *Montani*, qui ſibi, velut Propheta, eximium Spiritus Sancti donum arrogabat, Nuptias prohibebat, & tanquam infames ſolvebat; tres Quadrageſimas obſervari pręcipiebat, & omnibus pene delictis, poſt Baptiſmum commiſſis, veniam ac indulgentiam denegabat. Huic *Montani* Hęreſi adhęſit *Tertullianus*, egregius ante hac Catholicę Fidei defenſor. *Montani* Diſcipuli dicti ſunt *Cataphryges*, & *Pepuziani*, & ex illius Secta alię pullularunt, nimirum Secta *Quintilianorum*, qui etiam appellati ſunt *Artotyritæ*, quod pani Euchariſtico caſeum admiſcerent; & Secta *Paſſaloryncitarum*, ſeu *Aſcadrogitarum*, qui inter orandum nari digitum infigebant.

Decima ſexta Hęreſis eſt *Theodoti*, arte Coriarii, qui Chriſtum eſſe purum hominem blaſphemabat. Hujus ſectę Diſcipuli vocabantur *Theodotiani*, vel *Alogi*, ideſt, *ſine Verbo*, quia Evangelium & Apocalypſin *S. Joannis* rejiciebant. In eamdem *Theodoti* Hęreſim lapſus eſt *Artemon*, qui itidem divinitatem Chriſti inficiari auſus eſt.

Decima ſeptima Hęreſis eſt *Melchiſedechianorum*, quę originem habuit a *Theodoro Trapezita*, qui erroribus Magiſtri ſui *Theodoti Coriarii* addidit *Melchiſedechum* eſſe virtutem meliorem Chriſto, indeque ejus Diſcipuli dicti ſunt *Melchiſedechiani*.

Decima-octava Hæreſis eſt *Hermogenis*, qui eo deſipuit, ut diceret, materiam non fuiſſe a Deo creatam, ſed eſſe Deo coæternam.

Decima nona Hęreſis eſt *Floriani*, qui in Marcionitarum Hæreſim lapſus, duo ſuprema Numina, bonum ſcilicet unum, & malum alterum admiſit.

Præter iſtas Hęreſes, quę Sæculo Eccleſiæ ſecundo prodierunt, recenſetur Schiſma Aſianorum, qui ritum celebrandi Paſcha luna decima quarta, in quamcumque diem incideret, juxta Judęorum morem, obſervabant. Hujus Aſianorum Schiſmatis cum Romæ, ſeneſcente ſecundo Eccleſię Sęculo, *Blaſtus* reus convictus fuiſſet, a *Victore*, Romano Pontifice, damnatus eſt.

Hæreſes, & Schiſmata tertii Eccleſiæ Sæculi.

Prima Hęreſis, quę tertio Eccleſię Sęculo emerſit, Auctorem habet *Novatianum*, Romanæ Eccleſię Diaconum, qui primo contra *S. Cornelium*, verum ac legitimum Romanum Pontificem, Schiſma in Eccleſia excitavit, ſeque Antipapam conſtituit, ac novam Schiſmati hæreſim adjunxit, aſſerendo, Eccleſiam jus & auctoritatem non habere lapſis in perſecutione veniam indulgendi, & his hominibus, qui poſt ſuſceptum Baptiſmum in aliquod peccatum prolapſi ſunt, omnem penitus ad veniam & reconciliatione m aditum eſſe pręcludendum. Hinc originem habuit ſecta *Novatianorum*, qui hoc nomen ſortiti ſunt non a *Novato*, Carthaginenſi Presbytero, ſed a *Novatiano*, Eccleſiæ Romanę Diacono; dicti ſunt etiam Novatiani Sectarii *Cathari*, ſeu *Mundi*, quod ſe ſolos labis puros, Phariſæorum more, autumarent.

Altera Hæreſis eſt *Noetii*, qui *Praxeæ* Hęreſim recoxit, aſſerendo Patrem æternum eſſe paſſum pro nobis. Hinc tam *Praxeæ*, quam *Noetii* Diſcipuli dicti ſunt *Patriſpaſſiani*.

Tertia Hæreſis eſt *Sabellii*, qui *Praxeæ* & *Noetii* Hæreſim poſtliminio revocavit, ac vehementius propugnavit, aſſerendo, in divinis *Patrem*, *Filium*, & *Spiritum Sanctum* non eſſe tres Perſonas diſtinctas, ſed unam duntaxat, eamque trinominem eſſe perſonam, quæ prout ingenita eſt, dicitur *Pater*; prout incarnata, *Filius*; prout ſanctificans creaturas, *Spiritus Sanctus* vocatur.

Quarta Hæreſis eſt *Origenis*, qui licet excellenti ingenio præditus, & præclaris dotibus exornatus, magna nominis celebritate olim claruerit, in multos tamen prorupit errores, eaque de cauſa Eccleſia in quinta Synodo Generali anno quingenteſimo quinquageſimo tertio congregata, ipſum *Origenem*, ejus Opera atque Diſcipulos illius doctrinæ ſequaces, jure optimo damnavit. Confundi tamen non debent celebris iſtius *Origenis* Diſcipuli cum quibuſdam Sæculi tertii Hæreticis, qui *Origeniſtæ* dicebantur, quique ex infami Gnoſticorum cloaca egreſſi nuptias damnabant, ſeque obſcænis voluptatibus conſpurcabant.

Quinta Hęreſis eſt *Rebaptizantium*, qui videlicet baptizatos ab Hęreticis iterum baptizabant. Hęc tamen doctrina de rebaptizandis Hęreticis tertio Eccleſię Sęculo nondum Hęretica cenſebatur, ac ſubinde nec *S. Cyprianus*, Carthaginenſis Epiſcopus, nec alii Epiſcopi Africani, hujus doctrinę de rebaptizandis hęreticis licet patrocinati fuerint, hęreſeos inſimulari debent, quia Eccleſię Romanæ communionem nunquam reliquerunt. At Donatiſtæ & Anabaptiſtæ, qui, poſt decretorium Eccleſiæ judicium, hanc de rebaptizandis hæreticis doctrinam obſtinatis animis defendebant, jure merito hæretici habiti ſunt.

Sexta Hæreſis eſt *Pauli Samoſateni*, qui docuit, Chriſtum non extitiſſe ante *Mariam*, ejus Matrem, ac ſubinde eum non eſſe Deum, ſed purum hominem. *Pauli Samoſateni* Diſcipuli dicti ſunt *Pauliniſtæ*.

Septima Hæreſis eſt *Valeſiorum*, quorum non alius refertur error, quam quod ſe eunuchos facerent.

Octa-

Digitized by Google

Octava Hæreſis eſt *Nepotis*, Ægyptiaci Epiſcopi, qui impii *Cerinthi* fabulam de Millenario Chriſti in terris Regno, deliciis corporeis, & illicitis carnis voluptatibus referto, inſtauravit.

Nona Hæreſis eſt Manichæorum, cujus Auctor circa annum ducenteſimum ſeptuageſimum ſeptimum fuit *Manes*, qui duo Principia coæterna præſtituit, unum bonum, alterum malum. Duas in homine animas eſſe pertendit, bonam unam, videlicet animam rationalem, quæ eſſet a bono principio, & alteram malam, ſeu concupiſcentiam carnis vulgo dictam, quæ eſſet a principio malo, omnemque ab anima bona ad bonum, & a mala anima ad malum neceſſario determinari ajebat, ſicque liberum hominis arbitrium penitus exterminabat. Chriſtum veram ſuſcepiſſe naturam humanam, veréque paſſum eſſe negavit. Animarum in corpora migrationem admiſit, & nullam futuram corporum reſurrectionem docuit. Uſum carnium, ceu omnino illicitum, reprobavit. Nuptias damnavit, ac tandem ſe Paracletum, ſeu *Spiritum Sanctum* eſſe, non minus impie, quam arroganter venditabat.

Præter illas Hæreſes, quæ tertio Eccleſiæ Sæculo graſſatæ ſunt, *Feliciſſimus* & *Novatus*, Presbyter Carthaginenſis errorem in Africa diſſeminarunt, aſſerentes, Chriſtianos, qui lapſi erant in perſecutione Deciana, citra ſatisfactionem, ſeu pœnitentiam præmiſſam, abſque mora recipi, & venia ſeu reconciliatione donari debere. Sed hunc errorem, utpote contrarium Eccleſiaſticæ Diſciplinæ, quæ tum temporis gravem ac diuturnam lapſis in perſecutione pœnitentiam imponebat, proſcripſit *S. Cyprianus* Epiſcopus Carthaginenſis, Eccleſiaſticæ Diſciplinæ ſui temporis acerrimus vindex.

Hæreſes, & Schiſmata quarti Eccleſiæ Sæculi.

Prima hæreſis, quæ quarto Sæculo Eccleſiam exagitavit, eſt *Donatiſtarum*, quorum dux fuit *Donatus*, qui initio Schiſma in Eccleſia Carthaginenſi fecit, & poſtea condidit hæreſim, quæ in Africa longe lateque propagata eſt, & cujus præcipua errorum capita hæc ſunt: In primis hæretici Donatiſtæ dicebant, Eccleſiam, toto orbe diffuſam, defeciſſe ac penitus periiſſe, veramque Eccleſiam in ſola Africæ *Donati* parte remanſiſſe. Hinc Baptiſmum a Catholicis, quos impuros meretricis Eccleſiæ Miniſtros appellabant, collatum, nullum & irritum eſſe affirmabant, omneſque Conſecrationes, Unctiones & ordinationes, ab iiſdem Catholicis factas, tanquam omnino invalidas, reſpuebant. Inſtitutum Monaſticum averſabantur. Rebaptizandos eſſe illos, qui prius ab hæreticis fuerant baptizati, mordicus propugnabant. Denique, ſolos bonos, ſeu electos in Eccleſia eſſe ajebant, malos vero, ſeu reprobos, ab illius ſinu arcebant. Hæc Donatiſtarum Secta in plures alias diviſa eſt, videlicet *Urbaniſtarum*, *Claudianiſtarum*, *Rogatiſtarum*, & *Maximianiſtarum*.

Altera hæreſis eſt *Arii*, ex Lybia oriundi, & Eccleſiæ Alexandrinæ Presbyteri, qui ſacrilego ore protulit, Filium Dei non eſſe Patri æterno conſubſtantialem, ſed eſſe puram creaturam, ex non extantibus factam, fuiſſeque tempus quando non erat. Hæc virulenta *Arii* hæreſis late diffuſa eſt, ac diu multumque afflixit Eccleſiam. Duæ Sectæ ex illa hæreſi *Arii* promanarunt, ſcilicet Secta *Anomæorum*, qui erant puri putique Ariani, & Filium Dei Patri æterno in ſubſtantia diſſimilem eſſe impie aſſerebant; & Secta *Semi-Arianorum*, qui Filium Dei Patri æterno per omnia ſimilem eſſe fatebantur, ſed Patri æterno conſubſtantialem eſſe, ſicut juxta avitam Fidem docebant Catholici, profiteri detrectabant.

Tertia hæreſis eſt *Aerianorum*, ſic dicta ab *Aerio*, qui dolens, quod Epiſcopatum non eſſet adeptus, ſimplices Presbyteros Epiſcopis æquavit. Inutile eſſe docuit orare, vel Sacrificium offerre pro defunctis, & ſtata jejunia ab Eccleſia indicta, & ab omnibus obſervari ſolita, hæretico afflatus ſpiritu improbavit.

Quarta hæreſis eſt *Macedoniarum*, cujus auctor fuit *Macedonius*, Epiſcopus Conſtantinopolitanus, qui Spiritus Sancti divinitatem negavit, eumque eſſe creaturam, & unum ex adminiſtris Spiritibus aſſerere non erubuit, indeque omnium *Pneumatomachorum* dux fuit appellatus.

Quinta hæreſis eſt *Photinianorum*, quæ hoc nomen traxit a *Photino*, Sirmienſi Epiſcopo, qui *Arii*, & *Sabellii* peſtiferas hæreſes recoxit, & cum *Ario* dixit, Chriſtum Dominum ex *Maria* habuiſſe initium, eumque merum hominem; cum *Sabellio* vero docuit, nullam eſſe verbi Divini, aut Spiritus Sancti perſonam, ſed unam duntaxat Patris, & Filii, & Spiritus Sancti perſonam eſſe admittendam, ac proinde, Deum eſſe trinum in perſonis inficias ivit.

Sexta hæreſis eſt *Apollinariſtarum*, qui ſic dicti ſunt ab utroque *Apollinario*, Patre nimirum, Eccleſiæ Laodicenæ Presbytero, & Filio, ejuſdem Eccleſiæ Lectore. Horumce Hæreticorum palmaris error in hoc ſitus erat, quod docerent, Chriſtum ſumpſiſſe quidem e *Maria* corpus, ſed ſine anima, cujus vicem a Verbo Divino ſuppleri, cum Hæreſiarcha *Ario*, affirmabant. At, hunc errorem abdicantes, in alium non minus abſurdum proruperunt, dicentes, Chriſtum ex Maria ſumpſiſſe Animam, ſed mente deſtitutam, Verbumque Divinum ei fuiſſe mentis loco. Poſtea, ſibi parum conſtantes, aſſeruerunt, Verbum Divinum e Cælo corpus attuliſſe, illudque per uterum Virginis, tanquam per tubum & canalem, tranſiiſſe. Unicam in Chriſto admittebant naturam, ſcilicet Divinam, indeque appellati ſunt *Sinuſiaſtæ*. Denique præter alios errores, nonnulli Apollinariſtæ Virginitatem B. *Mariæ*, poſt partum Chriſti, negabant, eamque liberos genuiſſe blaterabant.

Septima hæreſis eſt *Priſcillianiſtarum*, quæ ex Gnoſticorum, Manichæorum, aliorumque Hæreticorum erroribus conflata parentem habet *Priſcillianum*, natione Hiſpanum. Admittebant illi

Hæ-

Hæretici duo principia, bonum unum & alterum malum. Trinitatem perſonarum in Deo negabant. Chriſtum eſſe Deum, veramque carnem ſuſcepiſſe inficiabantur. Nuptias abhorrebant, Carnis reſurrectionem explodebant: denique, ut ceteros eorum errores prætermittam, in ſuis nocturnis Conventibus, quos cum turpibus fœminis agebant, nudi orare ſolebant, & ad ſuas turpitudines occultandas, licitum ſibi eſſe putabant mendacia ac perjuria proferre.

Octava hæreſis eſt *Audianorum*, ſeu *Antropomorphitarum*, cujus auctor fuit *Audæus*, Syrus, e Meſopotamia oriundus, qui craſſiori & impetitiori modo hæc Scripturæ Sacræ verba: *Faciamus hominem ad imaginem & ſimilitudinem noſtram* interpretatus, Deo membra & formam humanam affinxit.

Nona hæreſis eſt *Antidicomarianitarum*, qui ſic appellati ſunt, quod docerent, *Mariam*, poſtquam peperiſſet Chriſtum Dominum, virginitatis ſuæ jacturam feciſſe, eamque ex carnali cum *Joſepho* congreſſu liberos genuiſſe.

Decima hæreſis eſt *Collyridianorum*, qui ſic cognominati ſunt, quod B. Virginem Dei-param colerent tanquam Deam, & in ipſius honorem collyridem panis per mulieres offerrent.

Undecima Hæreſis eſt *Meſſalianorum*, qui etiam dicti ſunt *Euchetæ*, & *Enthuſiaſtæ*. Hi Hæretici, dimiſſis omnibus ſuis facultatibus & neglecto labore manuum, ſoli orationi vacabant, aſſerentes, eum, qui ſemel per Orationem recepit Spiritum Sanctum, nec jejunio, nec corporis mortificatione opus habere, quia per adventum Spiritus Sancti fugatur diabolus, corpus a perturbationum motibus, & anima ab omni ad deteriora propenſione actutum liberatur. Hinc iſti Hæretici ſomnio ſeſe dedentes, ſomniorum imagines divinum afflatum vocitabant.

Præter iſtas Hæreſes, quæ Sæculo quarto caput in Eccleſia extulerunt, quædam etiam oborta ſunt Schiſmata, quæ breviter hic indicabo.

Primum Schiſma circa annum tercenteſimum undecimum Donatiſtæ in Africa excitarunt. Poſtquam enim *Menſurius*, Epiſcopus Carthaginenſis, e vita migraſſet, *Cæcilianus* in ejus locum ſuffectus eſt, quod ægre ferentes Donatiſtæ, convocato Conciliabulo, *Cæcilianum* damnarunt, & *Majorinum* ordinarunt Epiſcopum Carthaginenſem. Ab hac itaque *Majorini* ordinatione exordium habuit funeſtum illud Schiſma in Eccleſia Africana a Donatiſtis excitatum, quod etiam ſub finem ſexti Eccleſiæ Sæculi, tercentis videlicet fere annis a *Majorini* Ordinatione, adhuc per Africam vigebat, ſicut teſtatur in pluribus ſuis Epiſtolis S. *Gregorius M.* Pontifex Maximus.

Alterum Schiſma, ſub initium Sæculi quarti exortum, auctorem habuit *Meletium* Epiſcopum Lycopolitanum, qui multiplicis ſceleris convictus, a *Petro* Patriarcha Alexandrino in Synodo Epiſcoporum e ſua Sede dejectus eſt. Huic Sententiæ morem non geſſit *Meletius*, ſed excuſſo plane obedientiæ jugo, in *Petrum*, Patriarcham Alexandrinum, aperto marte inſurrexit, ſeque novum in Ægypto Patriarcham oſtentavit, ac varios conſecravit Epiſcopos. Verum iſtud *Meletii* Schiſma an. tercenteſimo vigeſimo quinto fuit omnino extinctum in Concilio Generali Nicæno, in quo Patres Canone ſexto ſanxerunt, ſolum Patriarcham Alexandrinum per Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim juribus ac privilegiis Patriarchicis potiri debere, eique ſoli jus ordinandi Epiſcopos aſſertum eſſe.

Tertium Schiſma quarto jam adulto Sæculo in Eccleſia Antiochena conflavit *Lucifer*, Calaritanæ Eccleſiæ in Sardinia Epiſcopus, Fidei Nicænæ, & S. *Athanaſii* acerrimus licet defenſor: Imperante ſiquidem *Juliano*, Apoſtata, e ſuo exilio redux *Lucifer Calaritanus* venit Antiochiam, ubi reperit Catholicos duas in partes diſtractos. Alii quippe adhærebant *Meletio*, Epiſcopo Antiocheno, alii Catholici a *Meletii* communione erant divulſi, eo ſolo nomine, quod *Meletius*, etſi Fidem Catholicam profiteretur, fuerat tamen ab Arianis electus & ordinatus Epiſcopus Antiochenus. Volens itaque *Lucifer Calaritanus* Catholicos Eccleſiæ Antiochenæ, in duas factiones ſciſſos, conciliare, Presbyterum *Paulinum* in parte Catholica conſecravit Epiſcopum Antiochenum, ſicque in parte Catholica Eccleſiæ Antiochenæ duo fuerunt Epiſcopi, *Meletius* videlicet & *Paulinus*, indeque inter Catholicos ejuſdem Eccleſiæ luctuoſum enatum Schiſma, quod prorogatum eſt uſque ad finem quarti ſæculi, ſeu uſque ad an. tercenteſimum nonageſimum octavum, quo *Flavianus* in parte Catholica ſolus remanſit Epiſcopus Antiochenus, & in communionem Romani Pontificis, & Epiſcoporum Occidentalium, receptus eſt.

Quartum Schiſma quarto Eccleſiæ Sæculo invexit *Urſicinius* S. R. E. Diaconus, qui an. tercenteſimo octogeſimo quarto contra *Damaſum*, legitimum Romanum Pontificem ordinatum, tumultus excivit, Sedem Pontificiam invaſit, ac multos e Clero, Populoque Romano in ſuas partes traxit. Sed Roma expulſus Antipapa *Urſicinius*, cum novas turbas meditaretur, & invadendæ denuo Romanæ Sedis conſilia iniret, Imperator *Gratianus*, rogatus ab Epiſcopis tam Synodi Romanæ, quam Synodi Aquilejenſis, ut ſua auctoritate huic Schiſmati finem imponeret, & tumultuantem pſeudo-Pontificem *Urſicinium* in ordinem cogeret, *Gratianus*, inquam, Imperator, tot Orthodoxorum Antiſtitum votis annuens, intruſum *Urſicinium* perpetuo exilio mulctavit, & *Damaſum*, legitimum Pontificem, Romanæ Sedis pacificum poſſeſſorem reddidit.

Hæreſes, & Schiſmata quinti Eccleſiæ Sæculi.

Prima Hæreſis eſt *Pelagianorum*, qui ita dicti ſunt a *Pelagio*, Monacho e Britannia oriundo, qui peccatum Originale, ejuſque propagationem ad poſteros Adami pernegabat, indeque inferebat, parvulos decedentes abſque Baptiſmo æternæ damnationi non eſſe obnoxios; Gratiam intuitu meritorum dari, & ad quodcumque bonum opus eliciendum ſat ſuperque, abſque divi-

Digitized by Google

divinæ gratiæ præſidio ſufficere congenitas liberi arbitrii vires pertendebat. Denique, docebat hominem ſolis liberi arbitrii viribus ad eum perfectionis ſtatum provehi poſſe in quo impeccabilis eſſet. Duos in his contra Divinam Gratiam diſſeminandis erroribus præcipuos Diſcipulos, *Cæleſtium* videlicet & *Julianum*, habuit Hæreſiarcha *Pelagius*.

Altera Hæreſis eſt Semipelagianorum, quæ in Africa in Monaſterio Adrumetino enata Pelagianæ Hæreſeos appendix & infauſtus ſurculus fuit. Aſſerebant Hæretici Semipelagiani, Gratiam ad initium Fidei & bonorum operum non eſſe neceſſariam: Deum non magis velle Electorum, quam Reproborum ſalutem: Perſeverantiam non eſſe ſingulare Dei donum, & Electorum prædeſtinationem non fieri ſecundum propoſitum Dei, ſed ex eorum prævisis meritis, etiam in parvulis, qui poſt ſuſceptum Baptiſmum ſtatim moriuntur, pendere volebant. Denique Doctrinam S. *Auguſtini de Gratia & libero Arbitrio*, tamquam novam, ac nimis duram repudiabant.

Tertia Hæreſis eſt *Neſtorii*, Epiſcopi Conſtantinopolitani, qui Verbi Divini unionem hypoſtaticam negavit, ac ſubinde Deum vere natum, crucifixum ac mortuum eſſe. Docuit inſuper, *B. Mariam* Virginem non eſſe Matrem Dei, ſed duntaxat Matrem Chriſti, duoſque in Chriſto diſtinxit Filios, quorum unus eſſet Filius Dei ab æterno genitus & conſubſtantialis æterno Patri; alter vero Filius ex *Maria* natus, qui tantum gratia & adoptione Filius Dei eſſet.

Quarta Hæreſis eſt *Eutychetis*, Presbyteri Archimandritæ, ſeu Abbatis cujuſdam Monaſterii Conſtantinopolitani. Hic in oppugnanda Neſtoriana Hæreſi nimio æſtu abreptus, in aliam e diametro oppoſitam Hæreſin impegit, & Divinam, humanamque naturam in Chriſto poſt incarnationem promiſcue confundens, unicam in Chriſto admiſit naturam, videlicet *Divinam*, a qua ajebat fuiſſe abſorptum quidquid in Chriſto apparebat humanum.

Quinta Hæreſis eſt *Helvidii*, qui *B. Mariæ* Virginitatem poſt partum negavit, eamque ex carnali cum *Joſepho* congreſſu filios procreaſſe blaterabat. Nuptias etiam plus æquo extollebat, & continentiam atque Virginitatem averſabatur.

Sexta Hæreſis eſt *Joviniani*, Monachi, qui, non ſecus ac *Helvidius*, virginitati ac continentiæ bellum indixit. Meritorum in hac vita, ſicut & præmiorum, quæ Deus in altera vita juſtis retributurus eſt, inæqualitatem negavit. Peccata paria itidem eſſe docuit, & ad crapulam atque libidinem, teſte *S. Hieronymo*, homines provocavit.

Septima Hæreſis eſt *Vigilantii*, qui Sacrarum Reliquiarum cultum, Sanctorum invocationem, eorumque miracula impugnavit. Vigilias & pernoctationes in Baſilicis Martyrum a Fidelibus olim celebrari ſolitas ſugillavit. Jejunia ab Eccleſia indicta, Clericorum cœlibatum, virginitatem, & Monaſticum Inſtitutum improbavit.

His Hæreſibus, quæ quinto Eccleſiæ Sæculo proruperunt, addunt nonnulli aliam Hæreſim, ſeu *Prædeſtinatianorum*, qui, ſublato libero hominis Arbitrio, omnia prępotenti gratię Divinę tribuebant. At, licet veroſimile ſit, extitiſſe in quinto Eccleſię Sęculo quoſdam obſcuros, & craſſioris Minervæ viros, qui extincto libero hominis arbitrio, omnia Gratię accepta referebant, & perverſas de Electorum Prædeſtinatione, & de morte Chriſti pro ſalute hominum opiniones imbiberant, & idcirco *Prædeſtinatiani* appellabantur, hi tamen rudioris intelligentię homines pauci admodum fuerunt, nec umquam in Secta coaluerunt.

Pręter iſtas Hęreſes, quę quinto Sęculo ſinum Eccleſię viperino dente proſciderunt, duo eodem Sęculo enata ſunt Schiſmata, quę hic ſubjicio.

Primum Schiſma, quod quinto Eccleſię Seculo erupit, Auctorem habuit *Eulalium*, S. R. E. Archidiaconum, contra *Bonifacium* hujus nominis I. legitime electum & ordinatum Pontificem Romanum, irrepſit in Sedem Pontificiam, eamque, ut Antipapa, occupavit. At Imperator *Honorius*, ſupplici Cleri Romani libello de *Bonifacii* legitima electione certior factus, intruſum Pontificem *Eulalium* Roma expelli juſſit, & ad *Symmachum*, Urbis Pręfectum, ſcripſit ut *Bonifacius* in Urbem reſtitueretur, & tamquam Romanus Pontifex legitime electus ab omnibus ſuſciperetur.

Alterum Schiſma eodem quinto Eccleſię Sęculo excitavit *Cælius Laurentius*, S. *Praxedis* Archipresbyter, qui, procurante *Feſto* Senatore Romano, effuſis pecuniis, in Antipapam electus eſt contra *Symmachum*, qui anno quadringenteſimo nonageſimo octavo legitime electus & ordinatus eſt Pontifex Romanus. Litem quidem *Symmacho* adjudicavit *Theodoricus*, Rex Italię, ſecta licet Arianus, ſed *Cælius Laurentius*, Antipapa, Eccleſiam turbare non deſiit, & una cum aliquibus e Clero, ac Senatu Romano, *Symmachum*, verum Pontificem Romanum, multorum criminum accuſavit, a quibus tamen *Symmachus* Pontifex Maximus, in Concilio *Palmari* anno quingenteſimo tertio plene purgatus, innocens & verus Pontifex Romanus, declaratus eſt. *Cælius* vero *Laurentius*, tamquam pſeudo-Pontifex, & Schiſmatis Auctor ac fautor rejectus, ac damnatus fuit.

Hæreſes, Controverſiæ & Schiſmata, quæ ſextum Eccleſiæ Seculum funeſtarunt.

Prima Hęreſis eſt *Incorrupticolarum*, cui initium dedit *Julianus*, Halicarnaſſenſis Epiſcopus, & Hæreticus Eutychianus. Aſſerebant illi Hęretici (qui etiam *Phantaſiaſtæ*, & *Aphtardocetæ* fuerunt appellati) Corpus Chriſti a momento conceptionis incorruptibile fuiſſe, & non vere, ſed tantum ſpecie tenus, famem, ſitim, aliaſque id genus affectiones in terris paſſum eſſe.

Altera Hęreſis eſt *Agnoetarum*, qui, pręter Eutychianam Hęreſim, qua erant infecti, docebant, Chriſtum ignoraſſe diem ſupremi judicii. Hęc Hęreſis Auctorem habuit *Themiſtium*, Eccleſię Alexandrinę Diaconum.

Ter-

Tertia Hæreſis eſt *Joannis Philoponi*, qui cum Eutychianis unicam in Chriſto naturam, ſeu Divinam admiſit, & cum Arianis tres in Patre, Filio, & Spiritu Sancto voluit eſſe naturas, indeque ejus ſectarii dicti ſunt *Tritheitæ*, qui etiam negabant Reſurrectionem corporum.

Quarta hæreſis eſt *Acœmetarum* Monachorum, qui in *Neſtorii* hæreſim lapſi ſunt, negantes, *unum de Trinitate incarnatum & carne paſſum eſſe*, *atque Beatam Mariam Virginem vere & proprie Dei Genitricem eſſe*.

Præter illas hæreſes, quæ ſexto Eccleſiæ Sæculo prodierunt, tres eodem Sæculo obortæ ſunt Controverſiæ, quæ graves in Eccleſia tumultus excitarunt, qualque hic breviter referam.

Prima controverſia ſpectat Doctrinam *Origenis*, quam multi ab omni errore vindicare ſatagebant, alii vero pluribus erroribus Opera *Origenis* ſcatere clamitabant. Huic Controverſiæ, quæ haud parum afflixit Eccleſiam, finem tandem impoſuit quinta Synodus Generalis anno DLIII. habita, in qua damnatus eſt *Origenes*, ejuſque Opera fuerunt proſcripta.

Altera Controverſia verſabatur circa hanc Propoſitionem: *Unus e Trinitate in carne paſſus eſt*, quam Propoſitionem pro aris ac focis tutabantur Monachi Scythæ contra Monachos dictos *Acœmetas*, a quibus in ſuſpicionem Eutychianæ hæreſeos vocabatur. Sed hanc Controverſiam diremit *Joannes II.* Summus Pontifex, qui prædictam Propoſitionem, a Monachis Scythis aſſertam, approbavit, & Catholicam declaravit, atque Monachos Acœmetas, qui Eutychianæ hæreſeos notam Monachis Scythis perperam affingebant, damnavit, quam Summi Pontificis definitionem confirmarunt poſtea Synodus quinta Generalis Canone X. & Concilium Lateranenſe ſub *Martino* I. Canone II.

Tertia Controverſia, eaque graviſſima, ſita erat in Diſputatione *Trium Capitulorum*, videlicet an damnari deberent perſona & ſcripta *Theodori Mopſveſteni*, ſcripta *Theodoreti* contra *S. Cyrillum*, Epiſcopum Alexandrinum, & Epiſtola *Ibæ* ad *Marim* Perſam. Hanc *de Tribus Capitulis* Controverſiam, quæ graves in Eccleſia excitavit tragœdias, ſedulo excuſſerunt Patres quintæ Synodi Generalis, ac tandem, poſt maturum ac diuturnum examen, damnarunt *Tria Capitula*, ſeu perſonam, & ſcripta *Theodori Mopſveſteni*, *Scripta Theodoreti contra S. Cyrillum*, & *Epiſtolam Ibæ ad Marim Perſam*. Occaſione iſtius Controverſiæ de *Tribus Capitulis* conflatum eſt eodem Sæculo ſexto Schiſma, cujus præcipui Auctores fuerunt Venetiarum & Illriæ Epiſcopi, qui *Trium Capitulorum* defenſionem acriter ſuſceperunt, eo potiſſimum nomine, quod ſibi perſuaderent, quintam Synodum Generalem, in qua Scripta *Theodoreti*, & *Ibæ* proſcripta fuerant, eſſe contrariam Œcumenico Concilio Chalcedonenſi, in quo *Theodoretus*, & *Ibas*, poſt damnatum *Neſtorium*, tanquam Orthodoxi fuerant a Patribus recepti. Verum, poſtquam illi Epiſcopi, iſtius Schiſmatis Auctores, compertum ac exploratum habuerunt, Synodum quintam Generalem in damnatione *Trium Capitulorum* non eſſe contrariam Œcumenico Concilio Chalcedonenſi, avulſo, inquam, illo dubio, quod ipſorum animis alte inſidebat, extincto Schiſmate ad unitatem Catholicæ, ſeu Romanæ Eccleſiæ, redierunt:

Denique, ſexto Eccleſiæ Sæculo duo alia proruperunt Schiſmata, quorum primi auctor fuit *Dioſcorus*, Diaconus, qui contra *Bonifacium* II. legitimum Pontificem Romanum, ſe Antipapam conſtituit. Sed, eo poſt aliquot hebdomadas morte prævento, Schiſma extinctum eſt. Alterum Schiſma induxit *Vigilius*, qui ambitione abreptus, vivente adhuc *S. Silverio*, legitimo Pontifice Romano, Sedem Pontificiam invaſit. Mortuo autem in exilio *S. Silverio*, vero Pontifice, Clerus Romanus, Eccleſiaſticæ pacis & unitatis ſtudio permotus, *Vigilii* Pontificatui conſenſit, & illum, quem antehac, velut pſeudo-Pontificem execrabatur, legitimis habitis Comitiis, verum ac ſupremum totius Eccleſiæ Paſtorem declaravit.

Hæreſes quæ Sæculo Eccleſiæ Septimo originem habuerunt.

Prima Hæreſis eſt *Paulicianorum*, qui admittebant cum Manichæis duo Principia, bonum unum, & alterum malum. Divinam Mariæ Virginis Maternitatem, & præſentiam realem corporis, & ſanguinis Chriſti in auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento negabant, omnem Cruci Chriſti Domini venerationem adimebant, mendacium, & Religionis ſimulationem licitam eſſe affirmabant, & in omne ſpurcitiæ genus effuſi, ſeſe nefandis libidinum monſtris turpiter fœdabant.

Altera Hæreſis eſt *Monothelitarum*, qui, tanquam mali ſurculi, ex infecta Eutychianorum ſtirpe pullularunt. Dicti autem ſunt *Monothelitæ*, quod excluſa operatione & voluntate humana, unicam duntaxat in Chriſto eſſe voluntatem, & operationem, ſeu Divinam, profiterentur. Huic Monothelitarum Hæreſi impenſius faverunt duo Imperatores, *Heraclius* videlicet & *Conſtans*, qui, promulgatis Edictis, novum huic Hæreſi robur addiderunt, ejuſque in Oriente propagationi funeſtam occaſionem dederunt.

Prodiit eodem Sæculo ſeptimo impia Secta *Mahumetis*, qui librum publicavit, dictum *Alcoranum*, complectentem Sectæ Mahometanæ Legem, & a capite ad calcem næniis, fabulis, antilogiis & erroribus ſcatentem. Quidquid vero rectum & rationi conſonum habet prædictus liber, id totum *Mahumetes* hauſit e Veteris ac Novi Teſtamenti Hiſtoria, quam tamen multis Rabbinorum, ſeu Talmudiſtarum, & Medraſhirarum nugis, ex impuris Gnoſticorum Evangeliis, & ex peſtilenti doctrina Arianorum, Sabellianorum, Manichæorum, aliorumque ejuſdem furfuris Hæreticorum craſſis excerptis erroribus turpiſſime fœdavit, cumque eſſet *Mahumetes* inſignis impoſtor, & effræni admodum libidini deditus,

Digitized by Google

nis, Sectariis ſuis polygamiam licitam reddidit, eiſque poſt hanc vitam promittit beatitudinem omnibus carnalibus deliciis affluentem, & poſitam in expletione libidinis, & gulæ, & in obſcenis ſenſuum voluptatibus, quibus affatim potientur.

Hæreſes, quæ ex orco prodierunt Sæculo Eccleſiæ octavo.

Prima Hæreſis eſt *Iconoclaſtarum*, qui ita dicti ſunt, quod Chriſti, & Sanctorum Imagines nullo cultu, nulla veneratione dignas impie aſſererent, eas dilacerarent, conculcarent, comburerent, atque in eos, qui ſacris illis Imaginibus aliquem cultum exhibebant, atrociter ſęvirent. Hanc *Iconoclaſtarum* Hęreſim late in Oriente Sęculo octavo propagarunt duo ſceleſti Imperatores, eademque peſte infecti, videlicet *Leo Iſaurus*, ejuſque filius *Conſtantinus Copronymus*. Eadem etiam Iconoclaſtarum Hęreſis Sęculo Eccleſię nono ſub Orientis Imperatoribus *Leone Armeno*, *Michaele Balbo*, & *Theophilo* graves iterum turbas, & perſecutiones in Catholicos, Sacrarum Imaginum cultores, excitavit.

Altera Hęreſis procuſa eſt a *Felice*, Urgellitano Epiſcopo, & *Elipando*, Tolerano Antiſtite, qui docuerunt, Chriſtum ſecundum humanam naturam aſſumptam non eſſe Filium Dei naturalem, ſed adoptivum, ideſt, Chriſtum, qua parte homo eſt, eſſe duntaxat Filium Dei adoptione, non natura, ſicque renovant Hęreſim *Neſtorii*, duas in Chriſto perſonas conſtituentis, ſeu duos in Chriſto diſtinguentis Filios, quorum unus ab ęterno genitus, natura eſſet Filius Dei, alter vero in tempore ex *Maria* genitus, adoptione tantum, & gratia eſſet filius Dei. Hanc Hęreſim duo illi Antiſtites *Felix*, & *Elipandus* ejurarunt, cum hoc tamen diſcrimine, quod certum ſit, *Elipandum*, Toletanum Epiſcopum, ad gremium Catholicæ Eccleſiæ reverſum, pie mortuum fuiſſe, *Felicem vero*, Urgelitanum Antiſtitem, poſt iſtius hæreſis palinodiam decantatam, denuo inſtar canis ad vomitum rediiſſe, & in eadem hæreſi mortuum fuiſſe, teſtetur *Ado* in ſuo Chronico.

Denique, Sæculo octavo duo exorti ſunt Hæretici, *Adalbertus*, natione Gallus, & *Clemens*, genere Scotus, qui populum diverſis erroribus ſeducebant. Prior, ſeu *Adalbertus*, ſe Apoſtolum eſſe jactitabat, capillos, atque ungulas ſuas populis, ceu Sacras Reliquias, exhibebat, & ſub obtentu Angelorum, dæmones invocabat. Alter vero, ſeu *Clemens*, Sanctorum Patrum ſcripta reſpuebat, & Conciliorum Acta ac Decreta parvi faciebat; & inſuper docebat, Chriſtum Dominum ad Inferos deſcendentem, pios & impios ſimul inde abſtraxiſſe.

Hæreſes, Controverſiæ, & Schiſmata, quæ nono Eccleſiæ Sæculo erupernnt.

Prima Hæreſis eſt *Claudii*, Taurinenſis Epiſcopi, qui extinctam *Vigilantii* Hæreſim innovavit, negando videlicet Crucis Chriſti Domini & Sacrarum Reliquiarum venerationem, Sanctorum cultum, & invocationem. Docuit etiam, ſacras ad limina Apoſtolorum peregrinationes eſſe plane inutiles.

Altera Hæreſis eſt *Joan. Scoti Erigenæ*, qui circa neceſſitatem Gratiæ, & Electorum prædeſtinationem, quam, juxta Pelagianorum Hæreſim, explicabat, varios profudit errores, & præludens Hæreſi *Berengarii* (qui Sæculo Eccleſiæ XI. *Sacramentariorum* parens fuit) docuit, Sacro-Sanctam Euchariſtiam non continere vere & realiter Corpus & Sanguinem Chriſti, ſed eam eſſe duntaxat memoriam & figuram Corporis, & Sanguinis Chriſti. Eodem nono Eccleſiæ Sæculo quatuor obortæ ſunt controverſiæ, quas hic ſingillatim referam.

Prima Controverſia fuit circa modum exiſtendi Corporis Chriſti in auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. *Paſchaſius Radbertus* aſſerebat, Corpus Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento eſſe illud idem, quod ex *Maria* Virgine natum, & in cruce paſſum eſt. Id autem ex adverſo negabant *Ratrammus*, *Rabanus*, & alii. Verum hæc controverſia in pugna tantum verborum ſita erat, & concors omnium in doctrina de reali præſentia Corporis, & Sanguinis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento ſententia. At enim, *Paſchaſius Radbertus* hoc unum duntaxat volebat, quod Corpus Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento eſſet illud idem quod ex Maria Virgine natum, & in Cruce paſſum eſt, quantum ad ſubſtantiam, & veræ naturæ proprietatem, idque ultro fatebantur *Rabanus*, *Ratramnus*, & alii, qui ſolum negabant, Corpus Chriſti in Euchariſtia eſſe illud idem, quod ex *Maria* Virgine natum, & in Cruce paſſum eſt, quantum ad aliquas affectiones mere accidentales, puta extenſionem & motum localem, viſibilitatem, tangibilitatem, diviſibilitatem, menſurabilitatem, & impenetrabilitatem, quæ omnia non conveniunt Corpori Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento, & tamen conveniebant Corpori Chriſti, quatenus ex Maria Virgine natum, & in Cruce paſſum eſt, indeque inferebant, Corpus Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento non eſſe illud idem quod ex Maria Virgine natum, & in cruce paſſum eſt. Hæc igitur Controverſia non in aliqua Dogmatis de reali præſentia Corporis & Sanguinis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento diverſitate, ſicut effutiunt moderni Hæretici, ſita erat, ſed tantum in diverſo loquendi modo, quem circa modum exiſtendi Corporis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento uſurparunt Catholici noni Sæculi Scriptores.

Altera controverſia ſpectat *Gotheſcalchum*, Monachum, cujus doctrinam circa Gratiam, Prædeſtinationem, liberum hominis arbitrium, & mortem, quam Chriſtus paſſus eſt pro ſalute hominum, tanquam Hæreticam, perſtrinxit *Hincmarus* Remen-

Digitized by Google

Remenſis Archiepiſc. & ut talem in quibuſdam Conc. damnandam curavit. Sed doctrinam *Gotheſcalchi* multi Scriptores Catholici non ſolum noni Sęculi, ſed etiam poſteriorum temporum ad hanc uſque ętatem ab hęreſi vindicarunt. Quo fit, ut in hac controverſia de doctrina *Gotheſcalchi* nihil certi hinc inde pronuntiare audeam, ſed Hiſtorici partes agens, cauſam intactam relinquam.

Tertia Controverſia in hoc ſita erat, *an dicenda eſſet trina Deitas?* Repugnabat *Hincmarus*, Remenſis Archiepiſcopus, qui hęc verba: *Te trina Deitas* ex Hymno Martyrum expungi juſſit. Sed *Trinam Deitatem* dici poſſe aſſerebant *Gotheſcalcus*, & *Ratramnus*, quorum cauſam meliorem fuiſſe, quam *Hincmari*, patet ex judicio Eccleſiæ, quæ in Hymno Feſti Corporis Chriſti, qui incipit: *Sacris Solemniis*, ubique canit: *Te Trina Deitas, unaque poſcimus &c.*

Quarta controverſia mota eſt circa modum quo Corpus Chriſti prodiit ex Virgine *Maria*, communi ne via, an ſingulari? *Ratramnus*, Monachus, ajebat, Chriſtum naſcendo vulvam *B. Mariæ* Virginis aperuiſſe, citra tamen illius virginitatis jacturam. At *Paſchaſius Radbertus* hanc male ſibi cohærentem *Ratramni* doctrinam confutavit, & oſtendit, Corpus Chriſti via quidem communi ex utero *B. Mariæ* Virginis prodiiſſe in lucem, ſed non communi modo, ideſt, aperiendo vulvam, cum ſemper clauſum in Maria manſerit Virginale ſigillum.

Præter has Hæreſes, & Controverſias, quæ Sæculo nono Eccleſiam vexarunt, funeſtum Schiſma *Photius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, excitavit, eoque Eccleſiam Græcam, ſeu Orientalem a Communione Eccleſiæ Latinæ, ſeu Occidentalis, divulſit.

Sæculum Eccleſiæ decimum, quod ſui aſperitate ac boni ſterilitate ferreum, mali ubique exundantis deformitate plumbeum, atque Scriptorum inopia obſcurum appellat Baronius; Sæculum, inquam, decimum nullis (quod ſane ſingulare Dei erga ſuam Eccleſiam beneficium fuit) Hæreſum, Schiſmatum, & errorum monſtris fuit fœdatum, atque in eo avita, puraque Eccleſiæ Catholicæ Fides in maxima licet morum Cleri ac populi corruptela, tanquam lilium inter ſpinas, illibata, & intemerata permanſit.

Hæreſes & Schiſmata quæ Sæculo undecimo Eccleſiam exagitarunt.

Prima Hæreſis, quę ſęculo Eccleſię undecimo graves tumultus excitavit, parentem habuit *Berengarium*, Archidiaconum Andegavenſem, qui inter ceteros, quos profudit errores, palam inficiatus eſt realem Corporis, & Sanguinis Chriſti in Euchariſtię Sacramento pręſentiam, & convocationem ſubſtantię panis & vini in ſubſtantiam ejuſdem Corporis, & Sanguinis Chriſti Domini. Docuit inſuper, parvulos non eſſe baptizandos, ſed tantum adultos, & licitam cum omnibus fœminis ſcortationem eſſe putavit. Ab his tamen erroribus *Berengarius*, poſt varios caſus ac lapſus tandem aliquando reſipuit, & ad meliorem frugem ac ſinceram pœnitentiam converſus, Catholicam Fidem conſtanter uſque ad mortem profeſſus eſt, & in ſinu Catholicę, ſeu Romanę Eccleſię obiit.

Altera Hęreſis eſt recentiorum quorumdam Manichęorum, quę in Galliarum Regno detecta eſt, & cujus Sectarii docebant, Chriſtum de Virgine Maria non eſſe natum, neque pro hominibus paſſum, neque a mortuis reſurrexiſſe. Negabant inſuper cultum Sanctorum, neceſſitatem bonorum operum, Baptiſmum delere peccata, & conſecrationem Corporis, & Sanguinis Chriſti fieri per conſecrationem Sacerdotis. Poſtremo, nocturna conventicula agebant, in quibus promiſcuam libidinem, extinctis luminaribus, exercebant, & occurrentem matrem aut ſororem indiſcriminatim conſtuprabant, & infantes ex illis ſpurciſſimis concubitibus procreatos comburebant, eorumque cineribus ad nefanda ſuę ſectę peragenda Myſteria utebantur.

Tertia Hęreſis eſt *Bogomilorum*, qui, Duce quodam *Baſilio*, Medico, multos in Oriente diſſeminarunt errores. Vetus Teſtamentum, tanquam a malo principio conditum, cum Manichęis rejiciebant, unam duntaxat in Deo perſonam cum Sabellianis admittebant, Deo humanam formam tribuebant. Chriſtum non vere, ſed ſimulate mortuum fuiſſe garriebant, Crucem deſpiciebant, Imaginum cultum, Idololatriam appellabant, Dęmones invocabant & colebant, Miſſę Sacrificium execrabantur, & alia id genus errorum monſtra proferebant, quę *Alexius Comnenus* Orientis Imperator, ſtatim ac comperta habuiſſet, non ſolum *Baſilium* hujus Sectę principem, ſed etiam multos illius diſcipulos, in Hęreſi pervicaces, vivos exuri juſſit.

Quarta Hęreſis Auctorem nacta eſt *Roſellinum*, Natione Britonem, ſeu Aremoricum, Canonicum Compendienſem & præceptorem *Abaelardi*. Præcipuus illius error fuit circa Myſterium Sanctiſſimæ Trinitatis. Aſſerebat quippe, tres perſonas eſſe tres res ab invicem ſeparatas, ſicut ſunt tres Angeli, aut tres animæ, treſque Deos vere dici poſſe, ſi uſus admitteret.

Præter illas Hæreſes, quæ Sæculo undecimo enatæ ſunt, *Michael Cerularius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, Photianum Schiſma eodem ſæculo, ſeu anno milleſimo quinquageſimo tertio, innovavit, in Eccleſiam Latinam graves calumnias congeſſit, plura accuſationis Capita commentus eſt, & Eccleſiam Græcam, ſeu Orientalem, a communione Eccleſiæ Latinæ ſeparavit, Græcoſque omnes induxit, ut illos errores, quibus etiamnum adhærent, videlicet de Proceſſione Spiritus Sancti a ſolo Patre, de Miſſæ Sacrificio non celebrando in pane azymo, ſed fermentato, de dilatione Beatitudinis uſque ad ſupremum judicii diem, contra Purgatorium, & Primatum Romani Pontificis, alioſque ejuſmodi errores aperte, magnoque animorum æſtu propugnarent.

Denique, Sæculo undecimo occaſione motæ controverſiæ *De Inveſtituris*, quas, per Annuli & Bacu-

Baculi Paſtoralis traditionem, ſibi in electione Epiſcoporum, & Abbatum, renuentibus Romanis Pontificibus, Imperatores & Principes Laici ſibi arrogabant, *Henricus*, Rex Germaniæ, hujus nominis IV. inter Imperatores vero III. Schiſmate diviſit Eccleſiam, & *Guibertum*, Ravennatem Archiepiſcopum, creavit Antipapam, dictum Clementem III. eumque contra *Gregorium* VII. verum ac legitimum Romanum Pontificem in Sedem Pontificiam intruſit.

Hereſes, *Controverſiæ & Schiſmata*, *quæ Sæculo Eccleſiæ duodecimo emerſerunt.*

Prima Hæreſis Auctores habuit *Petrum de Bruis*, a quo ejus Sectarii dicti ſunt *Petrobuſiani*, & *Henricum*, a quo ejus Diſcipuli *Henriciani* fuerunt cognominati. Ambo Hæreſiarchæ ſuos in Gallo-Provincia errores diſſeminarunt, quorum præcipua capita hæc erant. Parvulos eſſe baptizandos negabant. Templa ſolo æquanda eſſe afferebant, quoniam Deus æque in tabernis, ac in Templis, ante altare, vel ante ſtabulum invocari poteſt. Sacras Cruces confringebant, igneque ſuccendebant. Realem præſentiam Corporis & Sanguinis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento non admittebant. Sacrificia, Orationes, eleemoſynas, & alia id genus bona opera pro fidelibus defunctis in Eccleſia fieri ſolita, ſugillabant, nec his mortuos juvari poſſe pertendebant. Denique, Traditiones, & Sanctorum Patrum Doctrinam explodebant. Horumce duorum Hæreſiarcharum *Petri de Bruis*, & *Henrici*, Diſcipuli itidem fuerunt alii ejuſdem ſæculi duodecimi Hæretici, dicti *Petragoricenſes*.

Altera Hæreſis eſt *Petri Abaelardi*, qui inter plures errores, quorum fuit accuſatus, docuit, Deum Patrem plenam eſſe potentiam, Filium quamdam potentiam, Spiritum Sanctum nullam potentiam. Proceſſionem Spiritus Sancti a Patre, Filioque admittebat quidem, ſed eum de Patris, & Filii ſubſtantia procedere pernegabat. Filium Dei carnem induiſſe ut homines a jugo Diaboli liberaret, tanquam figmentum rejiciebat. Spiritum S. eſſe animam mundi affirmabat, & homines per liberum arbitrium, ſine adjuvante gratia, bene poſſe, & velle & agere, cenſebat. Ab Adamo non trahi Originalis peccati culpam, ſed pœnam duntaxat, exiſtimabat, & alios ejuſmodi errores docuit, a quibus tamen reſipuit, & poſt ſinceram eorum emendationem, pie in gremio Eccleſiæ Catholicæ obiit.

Tertia Hæreſis eſt *Gilberti Porretani*, Epiſcopi Pictavienſis, qui realem diſtinctionem inter eſſentiam divinam, & attributa conſtituens dicebat, divinam eſſentiam non eſſe Deum, proprietates perſonarum non eſſe ipſas perſonas, & divinam naturam non eſſe incarnatam. Verum, *Gilbertus Porretanus* iſtos & alios, quos docuerat, errores, ſincero animo ejuravit, & Catholicam Fidem ad ſuum uſque obitum conſtanter retinuit.

Quarta Hæreſis eſt cujuſdam *Eudonis*, ſeu *Eonis*, dicti *De Stella*, Gallice *Eonde l'etoile*, qui inſulſe afferebat, ſe Filium Dei eſſe unigenitum, venturumque ad judicandum vivos & mortuos.

Quinta Hæreſis eſt *Waldenſium*, qui etiam dicti ſunt *Pauperes de Lugduno*. Hi ſub ſpecioſo ſummæ paupertatis, quam affectabant, obtentu, bene multos ſparſerunt errores. In primis aſſerebant, veram Eccleſiam penes ſe ſolos exiſtere, & Eccleſiam Romanam, errorum omnium Magiſtram, & vitiorum ſentinam appellabant. Præterea, nec Romano Pontifici, nec aliis Epiſcopis parendum eſſe ajebant, & excommunicationem, aliaſque cenſuras ab his latas deridebant. Statuta Eccleſiæ contemnebant; Templa, Altaria, eorumque conſecrationes; Sacerdotalia indumenta, Indulgentias, Jejunia, Sacros ritus ac cæremonias, Concilia, Synodos, Monachorum inſtitutum, & Officia quæcumque Eccleſiaſtica reprobabant. Mulierculis Verbum Dei prædicandi, & Scripturas Sacras in linguam vulgarem translatas legendi atque interpretandi facultatem tribuebant, & traditiones, atque Sanctorum Patrum expoſitiones repudiabant. Omnem poteſtatem ſive Eccleſiaſticam, ſive Laicalem, ſolo peccato mortali deperdi prædicabant; denique, ut cæteros illorum errores miſſos faciam, Sanctorum cultum, & invocationem impugnabant. Reliquias, vigilias, Canonizationes, miracula, & Feſtivitates Sanctorum ſpernebant, eorum Imagines execrabantur, Purgatorium negabant, & alios nefandos evomebant errores. Ex hac Waldenſium Secta aliæ promanarunt Sectæ, videlicet *Catharorum* in Italia, *Cotarellorum* in Gallia, & *Subbatatorum*, vel *Inſabbatatorum* in Hiſpania.

Sexta Hæreſis eſt *Tanquelini*, qui eo dementiæ prorupit, ut ſe Filium Dei eſſe diceret, & filias, in conſpectu matrum, necnon Sponſas, cernentibus maritis, deflorari, ac corrumpi jubeiet, atque conjugia promiſcua eſſe vellet.

Septima Hæreſis eſt *Arnaldi Brixienſis*, qui, ut Laicis Principibus adularetur, docuit, nec Clericos proprietatem, nec Epiſcopos Regalia, nec Monachos poſſeſſiones habentes aliqua ratione poſſe ſalvari, cunctaque hæc Principis eſſe, ab ejuſque beneficentia in uſum Laicorum cedere oportere.

Octava Hæreſis eſt Abbatis *Joachimi*, qui inter Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum admittebat in eſſentia divina unitatem non veram & propriam, ſed quaſi collectivam & ſimilitudinariam, non ſecus ac multi homines dicuntur unus Populus, & multi Fideles una Eccleſia. At, cum Abbas *Joachimus* ſua ante obitum Scripta Sedis Apoſtolicæ judicio ſubjeciſſet, diſtricte vetuit *Honorius* III. Pontifex Maximus, ne Abbas *Joachimus* Hæreſeos nomine infametur.

Nona Hæreſis eſt *Albigenſium*, qui, præter errores, quos cum hæreticis Waldenſibus communes habebant, duo inſuper cum Manichæis admittebant coæterna principia, bonum unum & alterum malum.

Præter iſtas Hæreſes, quæ Sæculo Eccleſiæ duo-

Digitized by Google

duodecimo pullularunt, duæ etiam Controverſiæ fuerunt eodem Sæculo ventilatæ, quarum prima ſpectabat validitatem Baptiſmi, quem Laici in Galliis, abſente Sacerdote, adminiſtrabant, hæc tantum verba pronunciantes: *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*, omiſſis illis; quæ præmitti ſolent: *Ego te baptizo*. Sed hanc Controverſiam diremit eodem Sæculo duodecimo *Alexander* III. definivitque, invalidum eſſe Baptiſmum ſi Miniſter prætermiſerit hæc verba: *Ego te baptizo*. Quam Summi Pontificis definitionem denuo publicavit *Alexander* VIII. Pontifex Maximus, anno milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo.

Altera Controverſia Sæculo Eccleſiæ duodecimo mota eſt circa converſionem aquæ, quæ Calici ante Conſecrationem infunditur, an nimirum aqua, non ſecus ac vinum, immediate per verba Conſecrationis convertatur in Sanguinem Chriſti, vel potius aqua immediate convertatur in Vinum? Verum, in hac Controverſia Theologi tanquam probabiliorem ſectantur Doctrinam *S. Thomæ*, aſſerentis, aquam, quæ ante Conſecrationem infunditur Calici, immediate converti in vinum, & mediante vino, quod eſt ſola a Chriſto Domino præſcripta conſecrandi calicis materia, tranſire in Sanguinem Chriſti.

Denique, Sæculo Eccleſiæ duodecimo contra veros ac legitimos Pontifices Romanos, præſertim in *Paſchalem* II. *Gelaſium* II. *Innocentium* II. & *Alexandrum* III. multi inſurrexerunt Antipapæ, qui in Sedem Pontificiam vi, vel auctoritate Imperatorum Occidentis intruſi, variorum in Eccleſia Schiſmatum Auctores fuerunt.

Hæreſes, quæ obortæ ſunt decimo tertio Eccleſiæ Sæculo.

Prima Hæreſis eſt *Almarici*, ejuſque Diſcipulorum, qui, præter multos, quos diſſeminabant, errores, dictitabant, poteſtatem Patris duraſſe quandiu viguit lex Moſaica: Legem novam a Chriſto conditam ad ſua uſque tempora vim habuiſſe; ſed eam deinceps cum omnibus ſuis Sacramentis abrogatam locum dediſſe Spiritus Sancti Regno uſque ad finem mundi duraturo, in quo Baptiſmus, Confeſſio, Euchariſtia, aliaque Sacramenta jam non eſſent neceſſaria, ſed ſola interiori Spiritus Sancti gratia, excluſis bonis operibus, quemlibet ſalvari poſſe docebant, indeque Charitatis donum adeo extollebant, ut mulierculis, quibuſcum carnali commercio commiſcebantur, perſuaderent flagitia, ſtupra, adulteria, aliaque id genus turpiſſima peccata per virtutem charitatis licita & innoxia reddi, eiſque hoc pacto promitterent omnium peccatorum impunitatem.

Altera Hæreſis eſt *Flagellantium*, qui docebant, non poſſe ſalvari eos, qui illorum Sectæ nomen non dediſſent, ſeque non baptizaſſent in proprio ſanguine, nodoſis funibus ſeſe flagellantes. Sacramenta Eccleſię contemnebant, Romanum Pontificem, & Epiſcopos omni auctoritate ac juriſdictione privabant. Purgatorium poſt hanc vitam negabant, jejunia ab Eccleſia indicta de medio tollebant, aliiſque pernicioſis erroribus erant infecti.

Tertia Hęreſis eſt *Stadingorum* in Germania, qui in ſuis propudioſis Conventibus promiſcuam libidinem exercebant, in Clericos ac Religioſos viros crudeliter graſſabantur, & Corpus Chriſti Domini, quod ſingulis annis in Paſchate de manu Sacerdotis recipiebant, in ore de induſtria ſervantes, illud poſtea in latrinas expuebant.

Quarta Hęreſis procuſa itidem fuit in Germania a quibuſdam, qui *Friderico* II. Imperatori, & *Conrado*, ejus filio, Catholicę Eccleſię perduellibus, favere volentes, prava Dogmata, in Hęreticis Donatiſtis ab Eccleſia jam proſcripta, innovarunt, aſſerentes, Romanum Pontificem eſſe Hęreticum, omneſque Epiſcopos, & Prælatos, Hęreſi itidem & ſimonia infectos, nec ligandi & ſolvendi, nec conficiendi Corpus Chriſti poteſtatem habere, quod mortalibus peccatis eſſent irretiti.

Quinta Hęreſis eſt *Guillelmi a S. Amore*, qui odio percitus in Religioſos, quos *Mendicantes* appellamus, libellum ſcripturivit, cui titulus eſt: *De periculis noviſſimorum temporum*, multis contra Religioſam paupertatem erroribus ſcatentem, quem idcirco *Alexander IV.* Pontifex Maximus, tanquam *pernicioſum*, & *deteſtabilem* confixit.

Sexta Hęreſis eſt *Davidis Dinantii*, ſeu *De Dinando* Diſcipuli Hęretici *Almarici*, qui eo deſipuit, ut non dubitarit aſſerere, Deum eſſe Materiam primam.

Pręter illas Hęreſes, quę ſęculum decimum tertium conſpurcarunt, non paucos errores invexerunt quidam ejuſdem Sęculi in Galliis rerum novarum cupidi Theologi, qui in varios lapſi ſunt errores, quos *Guillelmus* & *Stephanus le Templier*, Archiepiſcopi Pariſienſes, jure merito damnarunt. Nec prętermitti debet male conſarcinatus liber a neſcio quo Auctore ejuſdem Sæculi decimi tertii editus, & *Evangelium æternum* inſcriptus, qui, ob inſulſa & blaſphema dogmata, quibus refertus eſt, ab *Alexandro IV.* Pontifice Maximo fuit proſcriptus.

Hæreſes, & Schiſmata, quæ Sæculum Eccleſiæ decimum quartum infeſtarunt.

Prima Hæreſis, Sæculo Eccleſiæ decimo quarto in Oriente exorta, Auctorem habet *Gregorium Palamam*, Monachum Græcum, & poſtea Theſſalonicenſem Epiſcopum, qui nomen ſuum huic *Palamitarum* Sectæ dedit. Pertendebant autem illi Hæretici *Palamitæ*, lumen in monte Thabor, Corpori Chriſti circumfuſum, increatum ac æternum Dei lumen fuiſſe, illud tamen non Dei ſubſtantiam eſſe, ſed ejus tantum operationem. Præterea affirmabant, eſſentiam Dei ab ejus Attributis eſſe realiter diſtinctam, Divinaque Attributa eſſentia Dei eſſe minora, ipſi tamen coæterna. Poſtremo negabant, naturam, ſeu eſſentiam Dei, qualis in ſe eſt, a quocumque intellectu creato, etiam Beatifico, videri poſſe, to-

tam

Digitized by Google

tamque Sanctorum Beatitudinem in ſola viſione cujuſdam lucis increatæ, ſed ab eſſentia Dei realiter diſtinctæ, ſitam eſſe docebant. Non ſolum *Palamitæ* a ſuo Auctore dicti ſunt iſti Hæretici, ſed etiam fuerunt appellati *Heſychiſtæ*, *Euchitæ*, & *Meſſaliani*, quod inter orandum imitarentur infames Hæreticos Meſſalianos, caput ad umbilicum deprimentes, & in ea Orationis quiete mirabilem ſe lucem intueri, & incredibili voluptate affici delirarent.

Altera Hæreſis eſt *Fraticellorum*, ſeu quorumdam pſeudo-Minoritarum, qui ab Ordine S. *Franciſci* ſegreges, & paupertatis Evangelicæ ſpeciem ſibi arrogantes, veri hypocritæ erant, & inter multos, quos ſparſerunt, errores, ajebant, penes ſe ſolos eſſe veram Chriſti Eccleſiam, Eccleſiam vero Romanam, *Carnalem* nuncupabant, *Babylonem*, & *magnam meretricem*. Omnes Romanos Pontifices a tempore *S. Silveſtri Papæ*, excepto ſolo *Cæleſtino V.* prævaricatores eſſe dicebant, eiſque ſubinde, & aliis Prælatis obediendum non eſſe prædicabant. Interim iſti Hæretici *Fratricelli*, ſe orationi & contemplationi addictiſſimos, atque a terreſtrium bonorum amore penitus alienos eſſe mentientes, perpetuo otio indulgebant, & mendicitate, quæ ipſis non indecora videbatur, vitam ſuſtentabant.

Tertia Hæreſis eſt *Beguardorum* & *Beguinarum*. *Beguardi* erant Apoſtatæ Ordinis *S. Franciſci*, & *Beguinæ* erant puellæ, quæ ſub finem ſæculi duodecimi a quodam S. Presbytero *Lamberto* in ſocietatem ad caſte vivendum, abſque tamen votis, fuerant congregatæ. Hæ igitur puellæ, dictæ *Beguinæ*, pravis dogmatibus cujuſdam fanaticæ mulieris *Margaretæ Porretæ* penitus infectæ, ſocietatem inierunt cum hæreticis Beguardis, & ſimul cum ipſis docere cœperunt, hominem in iſta vita mortali ad hunc adeo ſublimem perfectionis ſtatum aſſurgere poſſe, ut omnino impeccabilis evadat, & non teneatur amplius jejunare, virtutes exercere, leges Eccleſiaſticas, vel civiles obſervare, de adoratione Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento, vel de ejus vita aut paſſione tantiſper cogitare. Docebant inſuper *Beguardi* & *Beguinæ*, hominem in præſenti vita ea potiri felicitate, qua nulla major in cælo futura ſit, & ad videndum Deum ut in ſe eſt, nullo prorſus opus eſſe lumine gloriæ infuſo. Denique, quod horret calamus ſcribere, coitum cum muliere inculpabilem eſſe aſſerebant, quoniam ad illum naturæ libido propenſione ſua fertur, mulieris vero oſcula eſſe peccata mortalia, quia ad illa non pellicit natura.

Quarta Hæreſis eſt *Marſilii de Menandrino*, Patavini, & *Joannis Janduini*, Peruſini, qui ſtantes a partibus *Ludovici Bavari* Imperatoris contra *Joannem* XXII. Romanorum Pontificem, peſtiferum librum de juriſdictione Imperiali & Pontificia ediderunt, pluribus erroribus reſperſum, quorum ſumma eſt, quod Chriſtus S. *Petrum* non inſtituerit Caput Eccleſiæ, quod ad Imperatores ſpectet creare Romanos Pontifices, dejicere ac punire, atque, Sede vacante, Eccleſiam regere, Eccleſiaſtica Beneficia conferre, Ordines Religioſos approbare, & in contrahendis matrimoniis diſpenſare &c.

Quinta Hæreſis eſt *Lollardorum*, qui ita dicti ſunt a *Lollardo Waltero*, eorum Coriphæo. Docebant illi Hæretici, Luciferum injuſte a Deo fuiſſe Cælo pulſum, & aliquando reſtitutum iri. B. *Mariæ* poſt partum Virginitatem, & Corporis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento realem præſentiam, Sanctorum merita & invocationem negabant. Sacramenti Pœnitentiæ adminiſtrationem Laicis committebant. Matrimonium, tamquam juratum meretricium, damnabant, & promiſcuos coitus in ſpeluncis & locis ſubterraneis exercebant, dicentes, Deum neſcire aut certe non punire ea quæ ſub terra fiunt.

Septima hæreſis eſt *Wikleffiſtarum*, cujus auctor fuit *Joannes Wikleffus*, natione Anglus, qui Eccleſiam Romanam eſſe Satanæ Synagogam blaterabat. Converſionem ſubſtantiæ panis & vini in ſubſtantiam Corporis & Sanguinis Chriſti negabat, Indulgentias irridebat, Clericos poſſeſſiones habentes, velut hæreticos, infamabat, Religioſum Inſtitutum cane pejus & angue, odio proſequebatur. Liberum arbitrium tollebat, & omnia neceſſitate abſoluta evenire aſſerebat. Epiſcopum & Sacerdotem in peccato exiſtentem nec baptizare, nec ordinare, nec conſecrare affirmabat, & alios peſtiferos ore, & calamo profudit errores, quos numero quadraginta quinque damnavit Concilium Generale Conſtantienſe.

Præter iſtas hæreſes, quæ decimum quartum Eccleſiæ ſæculum fœdarunt, aliæ ſpurciſſimæ eodem ſæculo prodierunt Sectæ *Dulciniſtarum*, *Turlupinorum*, & aliorum, qui Epicureorum more viventes, nocturna agebant Conventicula, & in eis promiſcua libidine utebantur; quin, quod dictu horrendum eſt, eos palam, canum inſtar, & jumentorum more, coire non pudebat. Non defuerunt etiam ſæculo decimo quarto Theologi, quos inter *Raymundus Lullus*, *Joannes de Monteſono*, *Ecardus*, *Joannes de Pariſiis*, *Joannes de Mercuria*, & alii, qui a regia Theologorum via deflectentes, in aliquot errores prolapſi ſunt, qui vel ab Epiſcopis, vel a Fidei Quæſitoribus, vel a Sacra Facultate Pariſienſi fuerunt damnati.

Denique, Sæculo decimo quarto duo Schiſmata pacem Eccleſiæ perturbarunt. Primi Schiſmatis auctor fuit *Ludovicus Bavarus*, Imperator, qui contra *Joannem vigeſimum ſecundum*, verum ac legitimum Romanum Pontificem, a quo fuerat anathemate perculſus, creavit Antipapam *Petrum de Corbaria*, Franciſcanum dictum *Nicolaum* V. qui tamen poſtea Inſignia Pontificatus depoſuit, & Avenione in Palatio Pontificio incluſus obiit. Alteri Schiſmati occaſionem dederunt Cardinales, qui anno milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimo octavo, poſt obitum *Gregorii* XI. qui Sedem Pontificiam Avenione Romam reduxit, elegerunt in Romanum Pontificem *Urbanum* VI. qui Romæ ſuam Sedem fixit. At multi Cardinales ab obedientia *Urbani* VI. recedentes, alium elegerunt Pontificem, dictum *Clementem* VII. qui Avenione in Galliis ſuam ſedem tenuit,

Digitized by Google

Hoc Schiſma omnium aliorum, quæ unquam in Occidente contigerunt, fuit calamitoſiſſimum & funeſtiſſimum, illudque quinquaginta ferme annis inexplicabili Catholicæ Eccleſiæ, & Religionis Chriſtianæ damno prorogatum eſt.

Hæreſes, Controverſiæ, & Schiſmata quibus Eccleſia Sæculo decimo quinto vexata fuit.

Prima hæreſis eſt *Huſſitarum*, qui ita dicti ſunt a *Joanne Hus*, Presbytero, & Academiæ Pragenſis in Bohemia Rectore, qui hæreſim ex peſtilentiſſimis *Joannis Wickleffi* libris hauſit, eique alios addidit errores, quos damnavit Synodus Generalis Conſtantienſis. *Joannes Hus* in ſuis erroribus pertinax, una cum *Hieronymo Pragenſi*, ejus Socio, ad rogum damnatus, vivus exuſtus eſt. Huſſitarum hæreſis diviſa eſt in varias Sectas, alii quippe dicuntur *Orebitæ*, alii *Orphani*, alii *Thaboritæ*, alii *Callixtini*, alii *Fratres Bohemi*.

Altera hæreſis eſt *Adamitarum*, quam, in ſecundo Eccleſiæ ſæculo exortam, renovavit ſæculo decimo quinto quidam *Pikardus* nomine, qui ſe Filium Dei dixit, ſeque *Adamum* appellavit. Suos Sectarios nudos incedere, & promiſcua habere connubia juſſit, eoſque ad omnia libidinum monſtra provocabat his verbis: *creſcite, & multiplicamini & replete terram.*

Tertia hæreſis invecta eſt ab *Hermanno Ruiſſvich*, natione Batavo, qui inter blaſphemos, quos diſſeminabat, errores, aſſerebat, Animam ſimul cum corpore interire; Chriſtum fuiſſe ſtultum & ſimplicem, phantaſticum, ac ſeductorem hominum; Fidem noſtram fabuloſam eſſe, fatuam Scripturam, ficta biblia, delirum Evangelium.

Quarta hæreſis eſt *Foſſariorum*, qui ita fuerunt nuncupati, quod in foſſis & ſpeluncis nocte convenirent, & promiſcua libidine, more beſtiarum, ſeſe commiſcerent. Eccleſiam Dei, ejuſque Miniſtros contemnebant, Sacramenta irridebant, & alios execrandos proferebant errores.

Præter illas hæreſes, quæ decimo quinto ſæculo gravia Eccleſiæ damna intulerunt, in nonnullos errores quidam ejuſdem ſæculi Theologi proruperunt, qui tamen ſtatim fuere proſcripti. Concilium Generale Conſtantienſe damnavit errores *Matthæi Grabbonis*, *Joannis Parvi*, & *Auguſtini de Roma*. *Sixtus* IV. Pontifex Maximus errores *Petri de Oſma*, Academiæ Salmanticenſis Profeſſoris, reprobavit, & Sacra Facultas Pariſienſis nova & prava Dogmata quorumdam Theologorum, præſertim *Joannis Marchand*, & *Joannis Lallier*, cenſorio ſtigmate confixit.

His Hæreſibus, & erroribus, decimo quinto Eccleſiæ ſæculo enatis, addam tres Controverſias, quæ eodem ſæculo fuerunt magna animorum contentione agitatæ. Prima Controverſia extitit Parochos, ſeu Presbyteros ſæculares inter & Religioſos Mendicantes. Parochi ſiquidem Religioſis Mendicantibus negotium faceſſebant, omnemque movebant lapidem, ut his non fruerentur privilegiis, quæ a Romanis Pontificibus fuerunt ipſis conceſſa. Verſa vice, Religioſi Mendicantes pro defenſione jurium ac privilegiorum ſuorum pro aris ac focis decertabant, & Parochorum juriſdictionem pro viribus elevare ac deprimere moliebantur. Hinc inde conſcripti dentati libelli, qui ob erroneas, quas complectebantur, propoſitiones, a Romanis Pontificibus, Concilio Baſileenſi, & Sacra Facultate Pariſienſi fuerunt damnati. Jura tamen ac Privilegia Religioſorum Mendicantium, præſertim excipiendi tempore Paſchali Sæcularium Confeſſiones, ſarta tecta ſemper conſervarunt Romani Pontifices, multiſque promulgatis Diplomatibus comprobarunt.

Altera Controverſia mota eſt Franciſcanos inter & Dominicanos. Franciſcani contendebant Sanguinem Chriſti in triduo mortis effuſum non fuiſſe perſonæ Divinæ unitum, ac ſubinde cultu latriæ non fuiſſe adorandum. Contrariam ſententiam ſtrenue propugnabant Dominicani. Fuit hæc Controverſia coram *Pio* II. Pontifice Maximo ventilata, ſed ejus definitio in aliud tempus procraſtinata eſt. Nunc autem omnibus ferme Theologis probatur Dominicanorum ſententia.

Tertia Controverſia ſpectabat Sacra Stigmata, quibus a Deo S. *Catharinam* Senenſem inſignitam fuiſſe aſſerebant Dominicani, negabant vero Franciſcani. Sed huic Controverſiæ finem impoſuerunt Summi Pontifices *Pius II.* & *Urbanus VIII.* qui in Officio, quod recitatur in Feſto S. *Catharinæ Senenſis*, diſerte declarant, Chriſtum Dominum ſua Sacra Stigmata huic Sanctæ Virgini affixiſſe.

Denique, Sæculo decimo quinto, præter illud Schiſma, quod in ſuperiori ſæculo, ſeu anno milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimo octavo, poſt obitum *Gregorii XI.* exortum eſt inter *Urbanum* VI. & *Clementem* VII. quodque duntaxat anno milleſimo quadringenteſimo decimo ſeptimo extinctum eſt in Concilio Generali Conſtantienſi, in quo, depoſitis pſeudo-Pontificibus, *Martinus* V. electus eſt Pontifex Maximus, præter, inquam, illud Schiſma, aliud excitarunt Patres jam diſſoluti Concilii Baſileenſis, qui contra *Eugenium* IV. verum ac legitimum Romanum Pontificem, intruſerunt Antipapam *Amædeum*, Sabaudiæ Ducem, ſub nomine *Felicis V.* qui tamen ſuum umbratilem Pontificatum ad pedes *Nicolai V.* Pontificis Maximi ultro abdicavit, & uni Deo vacans ſancte obiit, atque multis poſt obitum miraculis fulſit.

Hæreſes & Controverſiæ, quæ prodierunt Sæculo Eccleſiæ decimo ſexto.

Prima Hæreſis eſt *Lutheranorum*, cujus Auctor fuit *Martinus Lutherus*, natione Germanus, qui ineunte Sæculo decimo ſexto inter plures, quos propalavit, errores, præcipue docuit, hominem ſola Fide & ſine bonis operibus juſtificari: liberum arbitrium per primigeniam Adami culpam omnino periiſſe: Pontificem Romanum eſſe An-

tichri-

Digitized by Google

tichriſtum: in Euchariſtia remanere ſubſtantiam panis cum Corpore Chriſti; & Corpus Chriſti non ſemper eſſe in Euchariſtia, ſed in ſolo uſu ſeu in actuali comeſtione: Confeſſionem auricularem eſſe purum putumque inventum humanum: indulgentias nihil prodeſſe: Miſſam nec a Chriſto inſtitutam, nec Sacrificium eſſe: Vota Monaſtica eſſe mera hominum commenta, & ad Cœlibatum Sacerdotes non teneri: non eſſe poſt hanc vitam Purgatorium: Sacramenta novæ legis non conferre gratiam, & peccata, cum remittuntur, non deleri, ſed tantum tegi, & non imputari, aliaque id genus ab Eccleſia ſæpius damnata veterum Hæreſiarcharum infeſta revoxit dogmata.

Altera Hæreſis eſt *Sacramentariorum*, cui initium dederunt *Carloſtadius*, *Uldricus Zuinglius*, & *Joannes Oecolampadius*, eamque per Helvetiam late propagarunt. *Lutheri* errores propugnabant iſti Hæretici, & in hoc tantum ab eo diſcrepabant, quod dicerent, Imagines Chriſti & Sanctorum eſſe confringendas, quod nolebat *Lutherus*, & negarent realem Corporis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento præſentiam, quam admittebat *Lutherus*.

Tertia Hæreſis eſt *Anabaptiſtarum*, qui ita dicti ſunt, quod docerent, parvulos non eſſe baptizandos, & ſi baptizati fuerint, denuo eſſe baptizandos, quando adulti erant. Negabant inſuper Anabaptiſtæ realem Corporis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento præſentiam, Imagines execrabantur, & alia virulenta dogmata propugnabant.

Quarta Hæreſis eſt *Confeſſioniſtarum*, qui ita appellati ſunt, quod *Confeſſionem Auguſtanam*, editam a *Philippo Melancthone*, ſectareotur: dicti ſunt etiam *Lutherani molles*. Communionem ſub utraque ſpecie præcipiebant, Sacerdotum cœlibatum improbabant, Traditiones explodebant, Monaſtica vota damnabant, & alios tutabantur errores.

Sexta Hæreſis eſt *Matthæi Flacci Illyrici*, Magdeburgenſis pſeudo-Miniſtri, & *Rigidorum Lutheranorum* Sectæ Primipili, qui auſus eſt aſſerere, peccatum Originale eſſe ipſam hominis ſubſtantiam.

Septima Hæreſis auctorem habuit *Brentium*, qui docuit, humanitatem Chriſti ab ipſa Incarnatione fuiſſe ſemper ubique, indeque ejus diſcipuli dicti ſunt *Ubiquiſtæ*.

Octava Hæreſis inducta eſt ab *Andrea Oſiandro*, qui aſſeruit, hominem non Fide, aut Gratia juſtificari, ſed eadem eſſentiali juſtitia, qua Deus juſtus eſt, & quæ eſt ipſe Deus, adeo ut Chriſtianus non Fide, aut Gratia, ſed ipſa natura juſtus ſit.

Nona Hæreſis eſt *Calviniſtarum*, cujus parens fuit *Joannes Calvinus*, natione Gallus, qui perfricta fronte realem Corporis, & Sanguinis Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento præſentiam, necnon Tranſubſtantiationis dogma negavit; Hominem ſola fide ſine operibus juſtificari, eamque Fidem juſtificantem nullo, quantumvis gravi delicto, excepto ſolo infidelitatis peccato, amitti poſſe docuit. Liberum arbitrium, Indulgentias, cultum & imagines Sanctorum, Clericorum cœlibatum, vota Monaſtica, Traditiones, Conciliorum Decreta, Purgatorium, & Primatum Romani Pontificis penitus de medio ſuſtulit, & peſtilentem Calviniſtarum condidit Sectam, ex qua aliæ plures profluxerunt. Alia quippe eſt Secta *Reformatorum*, alia *Anglo-Calvinianorum*, alia *Piſcatorianorum*, alia *Puritanorum*, alia *Presbyterianorum & Independentium*, alia *Arminianorum*, ſeu *Remonſtratenſium*, alia *Gomariſtarum*, ſeu *Contraremonſtratenſium* &c.

Decima Hæreſis eſt *Antitrinitariorum*, qui *Pauli Samoſateni*, *Arii*, & *Macedonii*, divinitatem Filii & Spiritus Sancti negantium, impietates & blaſphemias ſæculo decimo ſexto renovarunt. Hujus peſtilentiſſimæ Antitrinitariorum Hæreſis principes fuerunt *Michael Servetus*, *Valentinus Gentilis*, *Georgius Blandrata*, *Alcianus*, *Bernardus Ochinus*, *Gribaldus & Franciſcus David*, ſed præcipue *Lelius Socinus*, & *Fauſtus Socinus*, qui, præter alios errores, quos cum Lutheranis, Sacramentariis, & Calviniſtis communes habuerunt, hanc Antitrinitariorum Sectam tam late propagarunt, ut hæc deteſtabilis Secta non aliter ſoleat nunc appellari, quam Secta *Socinianorum*.

Undecima Hæreſis eſt *Libertinorum*, quam Sæculo XVI. in Galliis ſuſcitarunt *Quintinus*, & *Antonius Pocquius*, qui docebant, Diabolum & peccatum eſſe imaginationes inanes & frivolas: Deo eſſe imputanda peccata: libertatem Chriſtianam in eo ſitam eſſe, ut omnia homini ſine exceptione licita ſint, & propriam cujuſcumque ad malum propenſionem, eſſe vocationem, in qua, ſecundum Apoſtoli mandatum, permanere debeat: Fas eſſe ſimulare Religionem, aliaque his non minus flagitioſa tuebantur Dogmata.

Duodecima Hæreſis Auctorem habuit *Davidem Georgium*, Delphis in Batavia natum, qui impie aſſerebat, ſe eſſe eximium Prophetam, & Chriſto Jeſu majorem.

Decima tertia Hæreſis eſt *Antinomorum*, cujus parens fuit *Joannes Agricola*, qui legem Moſaicam, tanquam prorſus inutilem, damnavit.

Mitto duos eiuſdem Sæculi XVI. Hæreticos, videlicet *Gaſparem Scuvenſeldium*, qui aſſerebat humanam Chriſti naturam, poſt Aſcenſionem in Cælum, mutatam eſſe in Divinam: & *Franciſcum Stancarum*, qui docebat, Chriſtum, non qua Deus, ſed qua homo eſt, Mediatorem ac Redemptorem eſſe hominum, cum tamen juxta Fidem Catholicam teneamur credere, Chriſtum qua Deus & homo eſt, totius generis humani eſſe Salvatorem, & Mediatorem Dei & hominum. Mitto etiam duos ejuſdem Sæculi XVI. Theologos, *Michaelem Bajum*, & *Guilleimum Poſtellum*, quorum prior aliquot errores circa Gratiam & liberum arbitrium, concupiſcentiam &c. ſeptuaginta novem propoſitionibus comprehenſos, & a *S. Pio V.* damnatos, docuit, ſed ſtatim ſumma animi demiſſione palinodiam decantavit *Michael Bajus*, Facultatis Lovanienſis Doctor ac Cancellarius. Alter vero, ſeu *Guillelmus Poſtellus*, ex nimia Rabbinorum

Digitized by Google

lectione, & Aſtrorum contemplatione in abſurdos errores lapſus eſt, a quibus tamen reſipuit, & poſt multa, quæ exhibuit, ſinceræ pœnitentiæ ſigna, in Fide & pace Catholicæ Eccleſiæ migravit e vita.

Ad has hereſes, quę ſeculo XVI. ſinum Eccleſiæ crudeliſſime dilacerarunt, accedunt duę Controverſiæ, quæ eodem ſęculo turbas excitarunt.

Prima Controverſia enata eſt in Hiſpania an. MDLXXXVIII. quo *Ludovicus Molina* novam liberi Arbitrii cum Divina Gratia *Concordiam* ſtavulgare cœpit. In hanc *Molinæ* Concordiam ſtatim inſurrexerunt Dominicani acerrimi Sanctorum *Auguſtini* & *Thomæ* doctrinæ defenſores, & in Congregationibus de Auxiliis Divinis, coram *Clemente VIII.* Pontifice Max. habitis, avitam Sanctorum *Auguſtini* & *Thomæ* de Gratia ſe ipſa efficaci, & de Prædeſtinatione gratuita doctrinam totis viribus, & maxima gloria propugnarunt, & novam Molinæ doctrinam omni argumentorum genere oppugnarunt, ſed propter intempeſtivum *Clementis* VIII. obitum nihil definitum eſt.

Altera Controverſia in Germania extitit inter *Joannem Reuchlinum*, vulgo dictum *Capnionem*, & Monachos, necnon Theologos Scholaſticos. *Reuchlinus*, qui variarum linguarum peritiſſimus erat, edidit *Epiſtolas Obſcurorum virorum*, in quibus Theologorum Scholaſticorum ac Monachorum barbare latina lingua ſcribentium, ſtylum expreſſit, ut eos traduceret. Eo Satyrico Epiſtolarum libro exaſperati Monachi, & Theologi Scholaſtici accuſarunt *Reuchlinum* quod Cabbalæ & Judaiſmo plus æquo faveret. Tandem Academia Colonienſis contra *Joannem Reuchlinum* Sententiam tulit, quam approbarunt Facultates Pariſienſis, Lovanienſis, Erfordienſis & Moguntina. Librum Satyricum *Epiſtolarum Obſcurorum virorum* diſtricte prohibuit, ac natalitiis ſuis tenebris damnavit *Leo X.* Pontif. Max.

Hæreſes, Errores & Controverſiæ, queis vel Eccleſiæ Catholicæ Fides impetita, vel ejus pax fuit Sæculis XVII. & XVIII. perturbata.

Prodierunt Sęculo Eccleſię decimo ſeptimo multi Novatores, quorum alii errores, in quos impegerant, ejurarunt, alii vero ſuis erroribus uſque ad obitum obſtinatis animis adhęſerunt. Incipiam porro ab his Novatoribus, qui, divina affulgente gratia, a ſuis tandem erroribus reſilierunt.

Primus Novator ſęculi XVII. fuit *Iſaacus Pereyrus*, qui commentus eſt *Præadamitarum* Syſtema, quo probare contendit ante Adamum extitiſſe homines a Deo creatos, quos ideo *Præadamitas* appellavit. Verum, *Pereyrus*, qui erat natione Gallus, & Hereticus Calviniſta, coram *Alexandro* VII. Pontif. Max. Sectam *Calvini* ejuravit, & ſuum de chymericis Prędamitis Syſtema damnavit.

Alter ſęculi XVII. Novator fuit *Marcus Antonius de Dominis*, Archiepiſcopus Spalatenſis, qui in Apoſtaſiam & Hęreſim lapſus, virulentum librum *de Republica Chriſtiana* contra Catholicam Fidem & Primatum Romani Pontificis ſcripturivit, a ſuis tamen erroribus reſipuit, ac propediem moriturus Sacramentis Eccleſię munitus, editis pęnitentię ſignis e vita diſceſſit.

Tertius Novator eſt *Edmundus Richerius*, Sacrę Facultatis Pariſienſis Doctor, qui librum edidit de *Eccleſiaſtica*, & *Politica Poteſtate*, in quo auctoritatem Eccleſię & Romani Pontificis nimium deprimebat, & Politicam Poteſtatem plus juſto extollebat. Sed ad ſaniorem mentem, melioremque frugem ſeſe poſtea recepit *Richerius*, librum erroreſque ſuos palam deteſtatus eſt, & ultro faſſus eſt Eccleſiam Romanam eſſe Matrem & Magiſtram omnium Eccleſiarum, & infallibilem veritatis judicem, atque in ea Fidei profeſſione conſtanter ad obitum uſque perſeveravit.

Quartus Novator fuit *Joſephus Franciſcus Borri*, qui impie jactabat, ſe eſſe *Chriſtum*, qui totum Orbem ſuis legibus ſubdere debebat, novam Fidem, novos ritus ac novam inſtituere Eccleſiam. Captus autem, ſolemni execratione omnia ſua deliria Romę ejuravit, & in carcerem detruſus, plura vetę pœnitentię ac ſincerę converſionis prębuit argumenta. Inter Novatores, qui ſęculo XVII. ſuos errores nunquam ejurare voluerunt, duo ſceleſtiſſimi poſt homines natos viri recenſentur, *Lucilius Vanini*, patria Neapolitanus, & *Benedictus Spinoſa*, patria Amſtelodamenſis, quorum prior aperte Atheiſmum profeſſus, & in impietate ſua pervicax, Toloſę in Galliis vivus exuſtus eſt; Alter vero, ſeu *Benedictus Spinoſa*, primum Religione Judęus, dein Judaiſmi deſertor, tandem omnis Religionis jugum excuſſit, & purum putumque Atheiſmum in ſuo Tractatu *Theologico Politico*, aliiſque poſthumis ſuis operibus aperte docuit & nunquam e ſacrilega illa impietate emerſit.

Aliorum ſęculi XVII. & ſęculi XVIII. Novatorum hereſes aut errores damnarunt Romani Pontifices, *Innocentius* X. & *Alexand.* VII. tanquam hęreticas proſcripſerunt quinque famoſas *Cornelii Janſenii* propoſitiones, quę tot ac tantas in Eccleſia excitarunt tragœdias. Quadraginta quinque erroneas, & in doctrina Morali pernicioſiſſimas quorumdam laxiorum Caſuiſtarum propoſitiones confixit itidem *Alex.* VII. Pontifex Maximus. Spurciſſimam *Michaelis Molinos* Hereſim profligavit *Innocentius* XI. Pontifex Sanctiſſimus, qui etiam modernorum laxiorum Caſuiſtarum propoſitiones ſexaginta quinque, tendentes ad perniciem morum, & a quibus abhorruiſſent Pagani non omnino flagitioſi, gravi cenſura inuſſit. *Alexander* VIII. duas propoſitiones laxiorum Caſuiſtarum, quarum una peccatum Philoſophicum adſtruebat, altera homines per totum vitę ſpatium a neceſſitate amoris Dei liberabat, damnavit & cenſura acriter perſtrinxit XXXI. Propoſitiones quorumdam rigidiorum Caſuiſtarum. *Clemens* XI. Pontif. Max., ſub initium Sec. XVIII. Ritus, quibus Sinenſes Cęlum, Philoſophum *Confucium*, & parentes defunctos colunt, quoſque non-

nonnulli Miſſionarii Chriſtianis licitos eſſe affirmabant, tanquam ſuperſtitioſos & Idololatricos prohibuit, & ut tales ſolemni conſtitutione data an. milleſimo ſeptingenteſimo decimo quinto damnavit. Librum *Conſiderationum Chriſtianarum* in Novum Teſtamentum, nec non centum & unam propoſitiones ex eodem libro excerptas variis cenſuris affecit idem Summus Pontif. in ſua conſtitutione, quæ incipit, *Unigenitus*, quæque promulgata eſt die VIII. menſis Septemb. an. milleſimi ſeptingenteſimi decimi tertii.

Denique ſæculo decimo ſeptimo quatuor fuerunt agitatæ controverſiæ, quarum prima, quæ FF. Prædicatores inter & Patres Societatis Jeſu, occaſione doctrinæ *Molinæ* ſub finem Sæculi XVI. in Congregationibus de auxiliis coram *Clemente* VIII. habitis, jam ventilata fuerat, denuo ad incudem, novumque examen ſub exordium ſæculi decimi ſeptimi vocata eſt, & in ſexdecim Congregationibus ſub *Paulo* V. Pontif. Maximo celebratis, diligentiſſime diſcuſſa. At, Pontifex ille Max. propter diſſidium, quod ipſum inter & Rempublicam Venetam infauſto rerum concurſu id temporis contigit, ſancitum judicium, ſeu jam delineatum Pontificium Diploma, non promulgare conſultius duxit.

Altera controverſia exorta eſt Clerum Anglicanum Catholicum inter & quoſdam Regulares. Clerus Anglicanus Catholicus jura & auctoritatem *Richardi Smithæi*, Epiſcopi Chalcedonenſis, qui in Anglia, inſtructus Ordinarii poteſtate, ab *Urbano* VIII. Pontifice Maximo miſſus fuerat, acerrime defendebat. Ex adverſo nonnulli Regulares ſub ſpecioſo obtentu ſua tuendi ac ſarta tecta conſervandi privilegia, *Richardi Smithæi* Epiſcopi juriſdictioni ſubeſſe, eique parere detrectabant. Hæc controverſia, quæ in Anglia Clerum Anglicanum inter & quoſdam Regulares originem habuit, graves poſtea in Galliis excitavit tumultus, ad quos compeſcendos Archiepiſcopus Pariſienſis, & Sacra Facultas Pariſienſis, damnarunt plures libellos, quos ad deprimendam Auctoritatem Epiſcopalem ſcripturierant, & in vulgus temere ſparſerant neſcio qui Auctores.

Tertia controverſia exarſit Theologum Pariſienſem, dictum *Petrum Aurelium*, inter & *Jacobum Sirmondum* circa germanam lectionem, & ſenſum Canonis ſecundi Concilii Arauſicani primi. *Jacobus Sirmondus* hunc canonem cum particula, *Non*, ſic legendum eſſe contendebat: *Ut non neceſſaria habeatur repetita Chriſmatio*. At vero, *Petrus Aurelius* prædictum Canonem abſque particula, *Non*, hoc pacto legendum eſſe aſſerebat. *Ut neceſſaria habeatur repetita Chriſmatio*. Hæc lectio & expoſitio, quam *Petrus Aurelius* dedit, Canonis ſecundi Concilii Arauſicani primi, nunc magis probari videtur, quam altera ejuſdem Canonis lectio, vel interpretatio, quæ *Jacobi Sirmondi* nititur conjecturis.

Quarta Controverſia in hoc potiſſimum ſita erat, utrum illi, qui, eo ſolo ducti motivo, quod timeant ne cibi Quadrageſimales eorum ſaluti officiant, petunt & obtinent ab Epiſcopis facultatem comedendi carnes tempore Quadrageſimæ, vel quibus Epiſcopi, gravi urgente neceſſitate, ſive quando occurit extrema eduliorum Quadrageſimalium penuria, concedunt facultatem comedendi carnes tempore Quadrageſimæ, utrum, inquam, illi, obtenta ab Epiſcopis hac diſpenſatione, exempti cenſeantur a lege jejunii, binamque in die refectionem ſumere poſſint. Quidam Theologi ſtatim affirmarunt, ejuſmodi homines, vi diſpenſationis comedendi carnes tempore Quadrageſimæ ab Epiſcopis obtentæ, ſolutos eſſe lege jejunii. Alii vero Theologi, & numero plures, & in Diſciplinæ Eccleſiaſticæ ſtudio magis verſati, in oppoſitam deſcenderunt ſententiam, eamque ex uſu & antiqua Eccleſiæ praxi, & doctrina Sanctorum Patrum, & ex Decretis Romanorum Pontificum invicte probarunt.

OBSERVATIONES

In Hæreſes & Schiſmata, quæ Eccleſiam infeſtarunt.

OBſerva primo, omnes ferme Hæreſes, quæ in Eccleſia obortæ ſunt, vel ex ambitione, vel ex effræni libidine ſuam originem traxiſſe. Stulta quippe ambitio genuit Simonem Magum, Montanum, Sabellium, Arium, Neſtorium, Eutychem, Pelagium, Donatiſtas, & innumeros alios. Jam vero, quis non inhorreſcat, ſi vel legat turpitudines *Ophitarum*, qui Serpentem pro Chriſto venerabantur? *Cainorum*, qui *Cainum* parricidam, & *Judam* proditorem inter præcipuos habebant Sanctos? *Gnoſticorum*, qui in ſuis Conventiculis noctu, poſt decantatas Dei laudes, extinctis lucernis promiſcua venere cum fœminis miſcebantur? *Nicolaitarum*, quibus uxores erant communes? *Adamitarum*, qui nudi cum nudis ad ſacra conveniebant? Quæ Dogmatum portenta, quæ monſtra turpitudinum peragebantur in Conventiculis Baſilidianorum, Valentinianorum, Carpocratianorum, Marcionitarum, Priſcillianiſtarum? Manichæorum fœda Myſteria quis poſſet abſque nauſea vel legere, vel recenſere? Verbo dicam, ſi quis omnium Hæreſum cum veterum, tum recentiorum, ſeu Beguardorum & Beguinarum, Waldenſium, Albigenſium, Lutheranorum, Calviniſtarum, Socinianorum, Quietiſtarum, & aliarum id genus peſtium, exordia evolvere non gravetur, comperiet, eas ex ambitione, & effrænatiſſima libidine, velut e duobus virulentiſſimis fontibus promanaſſe.

Obſerva ſecundo a Philoſophis multas quidem profectas eſſe Hæreſes, ſicut teſtantur Sancti Patres, ſed non ideo damnandam eſſe Philoſophiæ ſobriam cognitionem, cum per Philoſophos etiam ejuſmodi Hæreſes fuerint itidem oppreſſæ. *Valentinus* ſiquidem Philoſophus oppugnavit Eccleſiam, ſed *Juſtinus* Philoſophus & S. *Irenæus* Philoſophus eam egregie tutati ſunt. *Marcion* Philoſophus impetiit veritatem, ſed *Tertullianus* Philoſophus confecit & profligavit hoſtem. *Celſus* Philoſophus blaſphemias evomuit in Chri-

Chriſtum, ſed *Origenes*, melior Philoſophus, ex illius blaſphemiis illuſtravit Chriſti gloriam. *Libanius* Sophiſta magnó animi æſtu defendit Idololatriam, ſed hoc facundior *Chryſoſtomus* aſſeruit verum Dei cultum. Denique, ne in ſingulis perſequendis inutiliter ſim prolixus, Orator *Symmachus* idem fecit quod *Libanius*, ſed hunc confodit potentior Orator *Prudentius*. Abſit ergo, ut Philoſophiæ, cæterarumque humanarum Diſciplinarum, quæ, ceu Ancillæ, aſſurgunt, faſceſque ſubmittunt Reginæ Theologiæ, improbetur ſtudium, quod potius haud parum utilitatis atque præſidii Eccleſiæ ad frangendas irrumpentium hoſtium vires conſerre ac ſuppeditare poteſt.

Obſerva tertio, quod ſicut Chriſtus Dominus per ſummam ignominiam conſequutus eſt æternam gloriam, patiendo devicit hoſtes, & morte promeruit immortalitatem, ita Eccleſiam, Sponſam ſuam, variis jactatam procellis, & a multis hoſtibus impetitam, alieniſſimis a mundi ratione præſidiis conſervavit, provexit, ac longe lateque propagavit. Per imperitos piſcatores Apoſtolos confutavit mundi ſapientiam, per paucos ſubegit omnes mundi nationes, per imbecilles proſtravit omnem munitionem attollentem ſeſe adverſus Deum, per ignotos & humiles obſcuravit univerſam mundi gloriam, per oves domuit leones, per columbes abegit ſerpentes. Paſſus quidem eſt Chriſtus Dominus, ut Satanas & mundus totis artibus ac viribus ſuis in Eccleſiam inſurgerent, ſed arcanis ſuis conſiliis omnia mala vertit in gloriam ſuam & Eccleſiæ ſalutem. Infremuit adverſus paucos & humiles Chriſti diſcipulos zelus Judæorum, ſupercilium Phariſæorum, auctoritas Sacerdotum, tum Regum legibus & copiis armata potentia, magorum præſtigiæ, Philoſophorum eruditio, Hæreticorum, & Schiſmaticorum ſeditio. Tot machinis infernus oppugnavit Eccleſiam Chriſti. Verum, Domino temperante conatus & actiones hominum ſuppliciis, perſecutionibus, ac mortibus crevit & invaluit Eccleſia, impiorum Philoſophorum oblatrationibus confirmata eſt doctrina Evangelica, præſtigię Magorum illuſtrarunt Chriſti divinam virtutem in diſcipulis operantem, Schiſmaticorum molimina piorum concordiam acrius junxerunt, Hæreticorum execranda dogmata ad ſcrutandum arcanas litteras compulerunt, indeque factum eſt, ut, dum Judæi zelo Legis, ſed non ſecundum ſcientiam, pugnarunt adverſus Evangelium, certius cognoverimus antiquatas eſſe Legis umbras, & illuſtrata ſit Evangelii gloria. Rurſus, dum Tyranni perſecutores ignominiis, cruciatibus ac mortibus conati ſunt fidem in Chriſtum extinguere, Fidem auxerint, ſpem reddiderint firmiorem, charitatem accenderint, & piorum tolerantiam dum exercuerunt, illuſtrarint. Demum, dum Hæretici, ſuos diſſeminando errores, doctrinæ Evangelicæ tenebras offundere tentarunt, confirmata eſt impugnata veritas, ſeque veram Chriſti ſponſam prodidit Eccleſia Romana, adverſus quam portæ inferi nunquam prævalebunt.

Obſerva denique, circa pœnas, quibus pervicaces hæretici mulctari debent, Sacram Facultatem Pariſienſem in Cenſura, quam tulit contra bene multas *Deſiderii Eraſmi* Propoſitiones, ex variis ejus Operibus excerptas, tres potiſſimum Propoſitiones, quæ hæreticorum pœnam ſpectant, cenſorio ſtigmate confixiſſe. Prima *Eraſmi* circa hæreticorum pœnam Propoſitio, quæ in Cenſura Academiæ Pariſienſis eſt ordine ſeptuageſima quinta, his verbis concepta eſt: *Ego Principes ad trucidandos Hæreticos nec hortor nec dehortor. Quid Sacerdotalis ſit officii demonſtro.* Hanc *Eraſmi* Propoſitionem ſequentibus verbis proſcripſit Sacra Pariſienſis Facultas. *Si Eccleſiaſticis liceat juxta juris diſpoſitionem indicere bella, aut ad indicenda per temporales Magiſtratus inducere adverſus Turcas, & Judæos, non minus utique illis id licebit in notorios Hæreticos. In cujus rei comprobationem cum Præſulibus adfuit* S. Dominicus *ei bello, quod contra* Albigenſes *Hæreticos geſtum eſt. Et ubi Principes Sæculares graviter delinquerent non exterminando Hæreticos in perniciem Reipublicæ Chriſtianæ conſpirantes, & in ſuam hæreſim plurimos pertrahentes, tenentur omnibus modis illos inducere Orthodoxi Epiſcopi ad id faciendum, alioqui ipſi peccarent. Quare hæc Propoſitio, quatenus prætendit nuſquam Sacerdotalis aut Epiſcopalis eſſe officii, Principes inducere ad extirpationem hæreticorum, impie nec utiliter profectibus conſulit Chriſtianorum, veræ fortitudinis robur in adverſarios fidei enervans.* Altera *Eraſmi* Propoſitio, quæ in Cenſura Academiæ Pariſienſis eſt ordine ſeptuageſima ſexta, iſta eſt: *Quis unquam audivit orthodoxos Epiſcopos concitaſſe Reges ad trucidandos hæreticos, qui nihil aliud eſſent quam Hæretici?* Huic *Eraſmi* Propoſitioni Cenſuram inuſſit Sacra Pariſienſis Facultas his verbis expreſſam: *Hæc propoſitio prætendens non licere orthodoxis Epiſcopis & Sacerdotibus conſilio & exhortatione generali inducere ad extirpationem hæreticorum, qui nihil aliud ſunt quam hæretici, hoc eſt, in fide pertinaciter & contumaciter errantes, nullas excitantes ſeditiones aut tumultus, contra diſpoſitionem juris naturalis, divini, & humani proponitur. Nam ſi pro munere ſuo debent Epiſcopi, & Sacerdotes alii admonere Principes, ut juxta divinam ordinationem & ſuum officium juſtitiam exerceant de aliis malefactoribus (non enim ſine cauſa gladium portant) multo certe magis idem facere debent de hæreticis, qui nihil aliud ſunt quam hæretici; quando hæreſis gravius eſt peccatum, & Reipublicæ Chriſtianæ plus nocet. Proinde ſi ii, qui pecuniam corrumpunt & falſificant, per quam vitæ temporali ſubvenitur, juſte morti traduntur, valentiori ratione hæretici vita privantur, qui fidem corrumpunt, quæ fundamentum eſt vitæ Spiritualis, quæ illibata pro temporum malitia ſervari non poteſt, niſi morte plectantur hæretici. Nam videntes plerique nullo modo deterius agi cum iis, qui hæreſes profitentur, quam cum aliis, facile profecto omni timore ſemoto hæreticis adhærent, atque inde miſeranda ſequeretur in Republica Chriſtiana calamitas, dum populi, qui prius erant Catholica fide Chriſtiani, poſtmodum brevi temporis decurſu nihil aliud eſſent quam hæretici, id quod (proh dolor!) hodie videmus.*

demus. *Multæ ſiquidem illuſtres Civitates, quæ nuper vere Chriſtianæ fuerant, & Chriſtiana pietate inſignes, modo a vero Chriſtianiſmo deſciverunt, nec aliud ſunt quam fæda colluvies, aut ſentina putida impiorum hæreticorum, quod utique minime contigiſſet, ſi, ubi primum ea peſtis ſuborta eſt, ſalutari legum ſeveritate in hæreticos, licet nihil aliud eſſent quam hæretici, animadverſum fuiſſet. Hinc ſane patet quam prudenter Eccleſia hujuſmodi hæreticos, ſi legitime fuerint convicti, juſtitiæ brachii ſæcularis decernat relinquendos. Neque tamen par eſt interim viros Eccleſiaſticos immemores eſſe ſui officii. Eniti enim debent exhortando, conſulendo, docendo, corripiendo, obſecrando, & aliis viis debitis ſaluti conſulere talium miſerabilium hominum, ut ab impietate revocentur.* Tertia denique *Eraſmi* Propoſitio, quæ in Cenſura Sacræ Facultatis Pariſienſis eſt ordine octogeſima, hæc habet: *Veteribus Epiſcopis* (in puniendis hæreticis) *ultima pœna erat Anathema.* Quam Propoſitionem hac Cenſura percellit Sacra Facultas Pariſienſis: *Propter infeſtationem Tyrannorum in primitiva Eccleſia non poterant hæretici ſeveriori pœna mulctari quam excommunicationis: poſtea tamen quam Principes ſæculi Eccleſiæ ſubmiſere colla, perſpecta contumacia atque impietate hæreticorum, neceſſarium fuit, nedum conveniens, in illos gladio temporali animadverti. Præcedentes autem Propoſitiones errori ſuffragantur hæreticorum negantium licere, & expedire hæreticos contumaces extremis ſuppliciis coerceri, etiam quando nulla inde ſequatur perturbatio Reipublicæ, & hoc expoſcat ſalus multorum.* Hæc Cenſura Sacræ Facultatis Pariſienſis contra plures *Eraſmi* Propoſitiones data 17. Menſis Decemb. anno 1527. extat Tomo nono ejuſdem *Eraſmi* Operum poſtremæ Editionis Lugduni Batavorum anno 1706. a pag. 815. uſque ad pag. 954.

TABULA DUODECIMA

CHRONOLOGICA

In qua juxta ſæculorum ordinem referuntur omnia Concilia cum Oecumenica, tum Nationalia, ſeu Provincialia, quæ ſive ad profligandas Hæreſes, ſive ad ſanciendam, vel reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam, variis in locis fuerunt celebrata.

NE promiſcue confundamus Concilia, quæ ab exordio Eccleſiæ ad hæc uſque noſtra tempora fuerunt convocata, ea, juxta ſeriem Sæculorum, in quibus habita ſunt, indigitare, ſeu paucis verbis perſtringere, in rem Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſtudioſorum, neceſſe eſſe duxi.

Concilia, quæ primo Eccleſiæ Sæculo celebrata ſunt.

Trium Conciliorum, quæ Hieroſolymis in primo Eccleſiæ ſæculo ab Apoſtolis habita ſunt, diſertam mentionem facit Scriptura Sacra, quæ hic ordine referam.

Primum Concilium *Hieroſolymitanum* indixerunt Apoſtoli, ut aliquem in locum Apoſtolatus, e quo exciderat proditor *Judas*, ſufficerent. Duo autem, ſeu *Joſephus*, qui vocabatur *Barſabas*, & *Mathias*, propoſiti ſunt, *& dederunt eis ſortes, & cecidit ſors ſuper Mathiam, & annumeratus eſt cum undecim Apoſtolis*, ſicut legitur c. 1. Actuum Apoſtolorum. Alterum Concilium *Hieroſolymitanum* convocarunt Apoſtoli, & in eo elegerunt ſeptem Diaconos, plenos ſapientia & Spiritu Sancto, qui ſacra Ordinatione muniti, menſæ non ſolum prophanæ (quod erat antehac Viduarum officium) ſed etiam Sacræ menſæ eſſent Miniſtri, ſicut refert *S. Lucas* cap. 6. Actuum Apoſtolorum.

Tertium denique Concilium *Hieroſolymitanum* indixerunt Apoſtoli, & in eo ſtatuerunt, Fideles eſſe immunes a jugo Circumciſionis, & ab obſervantia Legis Moſaicæ, idque duntaxat oneris illis impoſuerunt, ut abſtinerent ab immolatis Simulacrorum, a ſanguine, a ſuffocatis animalibus, & a fornicatione, ſicut fuſe deſcribitur cap. 15. lib. Actuum Apoſtolorum.

Concilia, quæ ſecundo Eccleſiæ Sæculo habita ſunt.

Nonnulla Concilia exeunte ſecundo Eccleſiæ Sæculo fuerunt celebrata occaſione Controverſiæ, quæ circa diei Paſchalis obſervationem inter Eccleſiam Romanam & Eccleſias Aſiæ ſenata eſt. Eccleſia Romana Paſcha peragebat Dominica die, quæ poſt Æquinoctium Vernum proxime ſequitur Lunam 14. Menſis Martii. Eccleſiæ autem Aſiæ more Judæorum Paſcha celebrabant Luna 14. menſis Martii in quamcumque hebdomadæ diem incideret. Ad hanc dirimendam controverſiam quædam indicta ſunt Concilia, quæ hic breviter recenſebo.

Primum eſt Concilium *Romanum* a *S. Victore* Papa hujus nominis I. convocatum, cujus mentionem facit *Euſebius* lib. 5. *Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ* cap. 22. & in hoc Concilio definitum eſt, Paſcha non more Judæorum, ſeu Luna 14. ſed die dominico, Lunam 14. poſt vernale Æquinoctium immediate ſequente, celebrandum eſſe.

Alterum Concilium eſt *Palæſtinum* ſeu *Cæſarienſe*, cui præfuit *Theophilus*, Cæſarienſis Metropolitanus Epiſcopus, & in eo conſtitutum eſt, nequaquam licere Chriſtianis Paſcha more Judæorum celebrare Luna 14. menſis Martii.

Tertium Concilium eſt *Lugdunenſe* in Galliis, cui præfuit Sanctus *Irenæus*, Lugdunenſis Epiſcopus, & in eo, circa diei Paſchatis obſervationem, idem ſancitum eſt, quod in duobus præcedentibus Conciliis fuerat jam ſtatutum. Hujus Concilii Lugdunenſis Epiſtolæ Synodicæ fragmenta refert *Euſebius* lib. 5. Hiſtoriæ Eccl. cap. 24. ibidemque meminit trium aliorum Conciliorum, ſeu *Pontici*, *Oſroeni* & *Corinthiaci*, quæ eadem

Digitized by Google

dem de cauſa convocata Romanæ Eccleſiæ diſciplinam circa diei Paſchatis obſervationem approbarunt.

Denique, adverſus Eccleſiæ Romanæ diſciplinam circa diei Paſchatis obſervationem *Polycrates*, Epiſcopus Epheſinus, convocavit Concilium *Aſiaticum*, ita dictum, quod in Aſia Proconſulari habitum ſit. In hoc autem Concilio Epiſcopi Aſiani contra *Victorem*, Pontificem Maximum, decreverunt, Paſcha Luna XIV. in quamcumque hebdomadæ diem incurreret, eſſe celebrandum, non ſecus ac Judæi factitare ſolent. *Victoris* tamen Papæ Decreto acquieverunt tandem Epiſcopi Aſiani, qui vero obtemperare renuerunt, dicti ſunt hæretici *Quatuordecimani*, eo quod Luna decima quarta primi menſis Paſchale Feſtum celebrandum eſſe mordicus contenderent.

Concilia tertio Eccleſiæ Seculo habita.

Carthaginenſe I. circa annum Chriſti 215. ſub *Agrippino*, Epiſcopo Carthaginenſi, ab Africæ Proconſularis & Numidiæ Epiſcopis habitum, in quo definitum eſt, hæreticos eſſe rebaptizandos. Hinc iſtud Concilium ab Eccleſia reprobatur.

Alexandrinum circa annum 230. ſub *Demetrio*, Alexandriæ Epiſcopo, in cauſa *Origenis* congregatum, & in eo *Origenes* Sacerdotii honore exutus eſt, eo, quod dum adoleſcens eſſet, ſe ipſum mutilaſſet, ſeu eviraſſet.

Lambeſitanum, in Lambeſitana Africæ Colonia, circa annum 240. coactum, in quo *Primatus* hæreticus ob multa & gravia delicta damnatus eſt.

Boſtrenum, Boſtræ in Arabia circa annum 243. indictum, in quo *Beryllus*, Boſtrorum Epiſcopus, qui in hæreſim lapſus erat, damnatus eſt, eumque *Origenes*, qui huic Concilio interfuit, ab errore revocavit.

Concilium *Carthaginenſe II.* ſeu *S. Cypriani* primum, in cauſa lapſorum tempore perſecutionis Imperatoris *Decii*, & adverſus *Feliciſſimum*, Schiſmaticum, congregatum eſt anno ducenteſimo quinquageſimo primo.

Concilium Antiochenum primum anno ducenteſimo quinquageſimo ſecundo a *Fabio* Epiſcopo convocatum, ſed eo interea mortuo, ſub *Demetriano*, ejus ſucceſſore, celebratum eſt. In hoc Concilio damnatus eſt *Novatianus*, ut videre eſt apud *Euſebium* lib. 6. Hiſt. Eccl. cap. 46.

Concilium Romanum primum eodem anno ducenteſimo quinquageſimo ſecundo ſub *Cornelio* Papa habitum eſt, & in eo confirmatum eſt Concilii Carthaginenſis Decretum, nimirum, ut lapſi in perſecutione Deciana ad pœnitentiam admitterentur, ſed non ad Communionem, niſi impleto ſatisfactionis tempore. Aliud Concilium convocavit *Cornelius* Papa contra *Novatianum*, Hæreticum, & Antipapam.

Concilium Carthaginenſe tertium, ſed *S. Cypriani* ſecundum, eodem anno ducenteſimo quinquageſimo ſecundo habitum eſt, & in eo decretum fuit pacem his, qui ſæviente in Chriſtianos perſecutione in Idololatriam lapſi erant, & quorum alii *Sacrificati*, alii *Thurificati*, alii *Idololatræ*, alii *Libellatici*, alii *Traditores* dicebantur, mox dandam eſſe, ſi gravis urgeret neceſſitas.

Concilium Carthaginenſe quartum, ſeu *S. Cypriani* tertium, anno ducenteſimo quinquageſimo tertio indictum eſt, & in eo præcipue de Baptiſmo parvulorum actum fuit, ut videre eſt in Epiſtola 64. *S. Cypriani* ad *Fidum*.

Concilium Carthaginenſe quintum, ſeu *S. Cypriani* quartum, anno ducenteſimo quinquageſimo quarto habitum, eſt, & in eo *S. Cyprianus*, aliique Africanæ Eccleſiæ Præſules declararunt, ab Epiſcopis Hiſpaniæ juſta de cauſa depoſitos fuiſſe *Baſilidem*, Legionenſem Epiſcopum, & *Martialem*, Aſturicenſem Epiſcopum, qui, graſſante, perſecutione, ſecuritatis libellos emerant, & privatim Fidem abnegaverant, atque jure merito in eorum locum ab Epiſcopis Hiſpaniæ ſuffectos fuiſſe & rite ordinatos *Sabinum*, & *Felicem*.

Concilium *Carthaginenſe VI.* ſeu *S. Cypriani* quintum, anno circiter ducenteſimo quinquageſimo quinto convocatum eſt, & in eo *Cyprianus*, aliique Africanæ Eccleſiæ Præſules, fervente jam de hæreticorum Baptiſmate Controverſia, decreverunt, neminem extra Eccleſiam baptizari poſſe, ac ſubinde ab hæreticis baptizatos, rebaptizandos eſſe. Hoc Concilium, in quo contra Apoſtolorum traditionem erroris de rebaptizandis hæreticis dogma ſtabilitum eſt, Catholica rejicit Eccleſia. Reprobat etiam Catholica Eccleſia quatuor alia Concilia, in quibus idem dogma de iterando hæreticorum Baptiſmo fuit confirmatum, videlicet *Iconienſe*, *Synadenſe*, *Carthaginenſe ſeptimum*, ſeu *S. Cypriani* ſextum, *Carthaginenſe octavum*, ſeu *S. Cypriani* VII. quæ quatuor Concilia circa annum ducenteſimum quinquageſimum octavum fuerunt celebrata, & a *S. Stephano* I. Pontifice Maximo in Concilio Romæ convocato, quod eſt Romanum ſecundum, reprobata ſunt.

Concilium *Romanum Tertium* circa annum ducenteſimum ſexageſimum tertium a *Dionyſio*, Romano Pontifice habitum eſt, & in eo *Dionyſius*, Patriarcha Alexandrinus, qui Sabellianæ hæreſis inſimulatus fuerat, purgatus & abſolutus eſt.

Concilium *Antiochenum II.* quod anno 244. vel 245. habitum eſt contra *Paulum Samoſatenum*, Antiochenæ Eccleſiæ Epiſcopum hæreticum, qui Chriſti divinitatem inficiabatur. Verum vafer ille hæreticus ita ſecretum animi ſui virus in hoc Concilio diſſimulavit, & in tot formas, inſtar Protheі, ſe vertit, ut Patribus fucum fecerit, ut videre eſt apud *Euſebium* lib. 7. Hiſt. Eccl. cap. 28.

Concilium *Antiochenum III.* an. 265. velut alii volunt, 270. congregatum eſt, & in eo *Paulus Samoſatenus*, Epiſcopus Antiochenus, falſis coloribus nudatus, hæreſeos manifeſtiſſime convictus, tanquam hæreticus damnatus, e Sede Antiochena dejectus eſt, & in ejus locum *Domnus* fuit omnium Patrum conſenſu ſubrogatus.

Concilia celebrata quarto Eccleſiæ Seculo.

Concilium *Cirtenſe* anno trecenteſimo quinto

Cirtæ

Cirtæ in Numidia habitum eſt, ei præfuit *Secundus*, Epiſcopus Tigiſitanus, & in illo omnes Epiſcopi, qui, ſæviente perſecutione Diocletianea, Sacrorum Codicum traditores fuerant, abſoluti ſunt, & eorum Cauſæ judicium ſoli Deo relictum.

Concilium *Alexandrinum* eodem an. tercenteſimo quinto coegit *Petrus*, Patriarcha Alexandrinus, & in eo *Meletius*, Epiſcopus Nicopolitanus, Sede ſua depoſitus eſt, quod graſſante *Maximini* Imperatoris perſecutione, Idolis ſacrificaſſet.

Concilium *Illiberitanum*, ſeu *Eliberitanum*, eodem circiter an. trecenteſimo quinto convocatum eſt in Hiſpania, ſeu in Regno Granatenſi, & in eo conditi ſunt octoginta Canones, Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantes, in quibus nihil eſt, quod ſanctum, & Religioſum non ſit.

Conciliabulum *Carthaginenſe* ab Epiſcopis Donatiſtis an. tercenteſimo undecimo habitum eſt, & in eo, inſtigante *Lucilla*, potentiſſima fœmina, *Cæcilianus*, Carthaginenſis Epiſcopus abſens licet damnatus tanquam Sacrorum Codicum traditor, ſede ſua depoſitus eſt, & in ejus locum ſuffectus eſt *Majorinus*, qui a Donatiſtarum partibus ſtabat, indeque originem habuit Donatiſtarum Schiſma.

Concilium *Romanum Primum* anno tercenteſimo decimo tertio a *Melchiade*, Pontifice Maximo, indictum eſt, in quo *Donatus*, tanquam Schiſmatis Donatiſtarum reus, damnatus eſt, & *Cæcilianus*, Epiſcopus Carthaginenſis, a Donatiſtarum accuſationibus judicio Synodali fuit abſolutus.

Concilium *Arelatenſe* I. anno tercenteſimo decimo quarto coactum eſt, & in eo *Cæciliani*, Epiſcopi Carthaginenſis, cauſa iterum examinata, ejuſque innocentia vindicata fuit. Viginti duo etiam Canones, ad Eccleſiæ mores & Diſciplinam ſpectantes, in hoc Concilio Arelatenſi conditi ſunt.

Concilium *Ancyranum* eodem an. tercenteſimo decimo quarto habitum eſt, & in eo, ut Eccleſiaſtica Diſciplina reſarciretur, & lapſi tempore perſecutionis ad pœnitentiam rectius admitterentur, conſtituti ſunt viginti quatuor Canones. Huic Concilio præfuit *Vitalis*, Epiſcopus Antiochenus.

Concilium *Neocæſarienſe* eodem an. tercenteſimo decimo quarto indictum eſt, & in eo ad ſanciendam Eccleſiæ diſciplinam quatuordecim conditi ſunt Canones. Huic Concilio præfuit etiam *Vitalis*, Epiſcopus Antiochenus.

Concilium *Alexandrinum* II. an. tercenteſimo vigeſimo primo congregavit *Alexander*, Epiſcopus Alexandrinus, & in eo damnavit *Arium*, hæreſim ſuam recens emoventem. Aliud Concilium *Alexandrinum*, ſeu III. eodem an. tercenteſimo vigeſimo primo celebravit *Alexander*, Epiſcopus Alexandrinus, in quo piſtilentem *Arii* Hæreſim denuo profligavit.

Concilium Œcumenicum Nicænum primum an. tercenteſimo vigeſimo quinto convocatum eſt. Ei interfuerunt tercenti & octodecim Patres, præfuit vero, nomine *Silveſtri*, Romani Pontificis, *Oſius*, Cordubenſis Epiſcopus. Impia *Arii* Hæreſis proſcripta eſt, Conſubſtantialitas Verbi Divini cum Patre Æterno ſtabilita, Controverſia de die, qua Paſcha celebrandum eſt, definita fuit, & viginti conditi ſunt Canones ad ſartam tectam conſervandam Eccleſiæ Diſciplinam.

Concilium *Romanum II.* eodem an. tercenteſimo vigeſimo quinto habuit *Silveſter*, Pontifex Maximus, & in eo Hæreſim *Arii* damnavit, pluresque Sanctiones edidit ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam apprime utiles.

Conciliabulum *Antiochenum* I. celebrarunt Ariani an. 328. vel, ut alii volunt, an. 330. in quo *Euſtathium*, Epiſcopum Antiochenum, & egregium Fidei Nicænæ defenſorem, Sede ſua depoſuerunt.

Alterum Conciliabulum *Cæſarienſe* in Palæſtina an. tercenteſimo trigeſimo tertio contra *S. Athanaſium*, Patriarcham Alexandrinum, convocarunt Ariani. Tertium Conciliabulum, ſeu *Tyrium*, an. tercenteſimo trigeſimo quinto contra eumdem *S. Athanaſium* indixerunt, in quo eum Sede Alexandrina dejecerunt. Quartum Conciliabulum ſeu *Conſtantinopolitanum* I. an. tercenteſimo trigeſimo ſexto habuerunt Ariani, in quo *Marcellum*, Ancyranum Epiſcopum, damnarunt. Quintum Conciliabulum, ſeu *Conſtantinopolitanum* II. an. tercenteſimo trigeſimo octavo coegerunt, in quo *Paulum*, Orthodoxum Epiſcopum Conſtantinopolitanum, Sede abdicarunt, & in ejus locum *Euſebium*, Nicomedienſem, Epiſcopum Arianum, intruſerunt. Sextum Conciabulum, ſeu *Antiochenum* II. an. tercenteſimo quadrageſimo primo habuerunt Ariani, in quo *S. Athanaſium*, Patriarcham Alexandrinum, iterum e Sede Patriarchali exturbarunt, & *Gregorium*. Arianum, in ejus locum ſubrogarunt. Haſce Arianorum pſeudo-Synodos, quas Catholica Eccleſia, tanquam Synagogas Satanæ reprobat, juxta ordinem Chronologicum indicaſſe ſufficiat.

Concilium Romanum III. an. tercenteſimo quadrageſimo ſecundo celebravit Julius Pont. Max. & in eo *Athanaſius*, Patriarcha Alexandrinus, qui in Concilio Alexandrino an. 339. habito a calumniis Hæreticorum fuerat pleniſſime vindicatus, innocens & liber ab omni crimine agnitus eſt.

Conciliabulum Antiochenum III. anno tercenteſimo quadrageſimo quinto convocarunt Ariani, in quo prolixam Fidei Formulam Arianam promulgarunt.

Concilium *Mediolanenſe* I. habitum eſt anno tercenteſimo quadrageſimo ſexto, & in eo Nicæna Fides de conſubſtantialitate Verbi Divini cum Patre æterno fuit confirmata.

Concilium *Agrippinenſe* eodem an. tercenteſimo quadrageſimo ſexto indictum eſt, & in eo *Euphrates*, Coloniæ Agrippinæ Epiſcopus, damnatus atque exauctoratus eſt, quod Chriſti divinitatem negaret.

Concilium *Sardicenſe* an. tercenteſimo quadrageſimo ſeptimo convocatum eſt, in quo Nicæna Fides fuit approbata. Sed eodem anno Epi-

ſcopi

Digitized by Google

ſcopi Ariani Philopopolim convenerunt, ibique Convegticulum habuerunt, quod, ut fucum facerent, falſo *Sardicenſis Concilii* nomine nuncuparunt.

Concilium *Carthaginenſe* I. an. tercenteſimo quadrageſimo octavo indixit *Gratus*, Epiſcopus Carthaginenſis. In eo & pro reformatione morum, & Diſciplinæ Eccleſiaſticæ reſtauratione, quatuordecim conditi ſunt Canones.

Concilium *Sirmienſe* I. habitum eſt an. tercenteſimo quinquageſimo primo, & in eo damnatus eſt *Photinus*, Epiſcopus Sirmienſis, qui negabat divinitatem Chriſti.

Conciliabula nonnulla Ariani ad ſuam propagandam Hæreſim celebrarunt, videlicet *Arelatenſe* anno tercenteſimo quinquageſimo tertio; *Mediolanenſe* II. anno tercenteſimo quinquageſimo quinto; *Biterrenſe* anno tercenteſimo quinquageſimo ſexto; *Antiochenum* IV. eodem anno; *Sirmienſe* II. anno tercenteſimo quinquageſimo ſeptimo, *Sirmienſe* III. anno tercenteſimo quinquageſimo octavo. Quin, quod magis deplorandum eſt, Ariani, *Conſtantii* Imperatoris Auctoritate freti, Epiſcopos Occidentales, anno tercenteſimo quinquageſimo nono in Concilio *Ariminenſi* congregatos, compulerunt qua vi, qua dolis & malis artibus, ut Fidei Formulæ Arianæ ſubſcriberent. Sed, cum iidem Ariani Epiſcopos Orientales, qui eodem anno tercenteſimo quinquageſimo nono in Concilio Seleucienſi erant adunati, inducere haud potuiſſent ad recipiendam Fidei Formulam plane Arianam, obtinuerunt tandem illi Hæretici ab Imperatore *Conſtantio*, qui intus & in cute Arianus erat, ut Conciliabulum Conſtantinopoli anno tercenteſimo ſexageſimo convocarent, in quo novam Fidei Formulam, ſed omnino Arianam, condiderunt. Adverſus iſta Hæreticorum Arianorum Conciliabula, Epiſcopi Catholici ad tutandam avitam Nicænæ Synodi Fidem aliquot Concilia celebrarunt. Synodus *Pariſienſis*, anno tercenteſimo ſexageſimo, vel, ut alii volunt, ccclxii. convocata, damnavit Arianos, Synodus *Alexandrina* a *S. Athanaſio*, imperante *Joviano*, anno tercenteſimo ſexageſimo tertio habita, & Synodus *Antiochena* eodem anno congregata, Arianos anathemate perculerunt. *Damaſus* Papa anno tercenſimo ſexageſimo ſexto Synodum Romæ indixit, in qua damnâtos Epiſcopos Arianos diris devovit, & alteram Synodum Romæ anno trecenteſimo ſeptuageſimo ſecundo habuit, in qua *Auxentium*, Epiſcopum Mediolanenſem, Arianum, confixit. Denique, Epiſcopi Semi-Ariani qui tandem Fidem Nicænam amplexi, plura Concilia ad jugulandam Arianam hæreſim celebrarunt, videlicet *Concilium Ancyranum*, cui *Baſilius*, Ancyranus Epiſcopus, præfuit anno tercenteſimo quinquageſimo octavo, in quo ſecunda Sirmienſis formula, quæ ab Arianis edita fuerat, damnata eſt; *Concilium Lampſacenum* anno 364. Concilia *Siculum*, & *Tyanenſe* anno 365. Concilium *Illyricianum* anno 367. In his, inquam, Conciliis Epiſcopi *Semi-Ariani* Fidem Nicænam de Conſubſtantialitate Verbi Divini cum Patre æterno approbarunt, & Arianam perfidiam condemnarunt.

Concilium *Grangrenſe* habitum eſt anno tercenteſimo quinquageſimo ſeptimo, & in eo *Euſthatius*, Epiſcopus Sebaſtenus, qui jam, propter hæreſim, ſede ſua fuerat depoſitus in Synodo Cæſarienſi, ante Concilium Gangrenſe anno incerto habita, fuit tanquam Hæteticus damnatus. In eodem Concilio Grangrenſi præſcripti ſunt viginti Canones, quos Catholica recipit Eccleſia.

Concilium *Laodicenum* indictum eſt anno tercenteſimo ſexageſimo tertio, & in eo conditi ſunt ſexaginta Canones, qui ad componendos Chriſtianorum mores, & ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam perutiles ſunt, & a Catholica Eccleſia approbati.

Concilium Secundum Oecumenicum, ſeu *Conſtantinopolitanum* I. habitum eſt anno tercenteſimo octogeſimo primo, contra *Macedonium*, Epiſcopum Conſtantinopolitanum, qui negabat divinitatem Spiritus Sancti.

Concilium *Aquilejenſe* eodem anno 381. indictum eſt, & in eo duo Epiſcopi *Palladius*, & *Secundus*, Ariani, damnati ſunt.

Concilium *Capuanum* anno tercenteſimo octogeſimo nono habitum eſt, & in eo errores *Bonoſi*, Sardicenſis Epiſcopi, fuerunt proſcripti.

Concilium *Carthaginenſe ſecundum* anno tercenteſimo nonageſimo convocavit *Genethlius*, Carthaginenſis Epiſcopus, & in eo pro reſarcienda Eccleſiæ Diſciplina treſdecim conditi ſunt Canones.

Concilium *Carthaginenſe tertium* anno tercenteſimo nonageſimo ſeptimo congregavit *Aurelius*, Carthaginenſis Epiſcopus, & in eo, quinquaginta editis Canonibus, ſancita eſt Eccleſiæ Diſciplina.

Concilium *Carthaginenſe quartum*, cui præfuit *Aurelius* Carthaginenſis Epiſcopus, celebratum eſt anno tercenteſimo nonageſimo octavo, & in eo quatuor ſupra centum Canones, pro reformatione morum & Eccleſiaſticæ Diſciplinæ conditi ſunt.

Concilium *Toletanum primum* anno quadringenteſimo habitum eſt, & in eo *Symphoſius* & *Dictinus*, Epiſcopi, Priſcillianam Hæreſim ejurarunt, atque viginti Canones pro Diſciplina Eccleſiaſtica fuerunt promulgati.

Miſſa facio tria pſeudo-Concilia, quæ Hæretici Donatiſtæ quarto Eccleſiæ Sæculo celebrarunt, quorum duo priora, ſeu *Carthaginenſe*, & *Cabarſuſſitanum*, habita ſunt anno 393. & in his *Primianus*, Sectæ Donatiſtarum Epiſcopus Carthaginenſis, damnatus, ac ſede depoſitus eſt, & *Maximianus*, Donatiſta, in ejus locum ſubſtitptus eſt. Tertium vero Concilium Donatiſtæ anno 394. indixerunt, in quo *Primianus*, qui ſede ſua dejectus fuerat, in eam reſtitutus eſt, *Maximianus* vero damnatus fuit, & e Sede Carthagineſi, quam occupaverat, expulſus.

Digitized by Google

Concilia, quæ quinto Eccleſiæ Sæculo habita ſunt.

Concilium *Taurinenſe* celebratum fuit anno quadringenteſimo primo, & in eo agitata eſt Controverſia de Primatu inter Epiſcopos Arelatenſem & Viennenſem.

Concilia *Cyprium* a S. *Epiphanio*, Salaminæ Epiſcopo, & *Alexandrinum* a *Theophilo*, Patriarcha Alexandrino, ad damnandos Origeniſtarum errores eodem anno quadringenteſimo primo fuerunt convocata.

Concilium *Carthaginenſe* I. eodem anno quadringenteſimo primo indictum eſt, & in eo Epiſcopi, expoſita Eccleſiæ Africanæ neceſſitate, petierunt a Romano Pontifice, ut ad ſe Italici presbyteri mitterentur.

Concilium *Carthaginenſe* II. eodem an. quadringenteſimo primo habitum eſt, actumque de recipiendis Donatiſtis.

Concilium *Milevitanum* I. anno quadringenteſimo ſecundo coactum fuit, & in eo variorum Africæ Epiſcoporum Cauſæ diſcuſſæ ac judicatæ ſunt.

Concilium ad *Quercum* in ſuburbio Calcedoniæ a *Theophilo* Alexandrino an. quadringenteſimo tertio celebratum eſt, & in eo injuſte damnatus ac depoſitus eſt *S. Chryſoſtomus*, Epiſcopus Conſtantinopolitanus.

Concilium *Carthaginenſe* III. habitum eſt an. quadringenteſimo tertio, actumque in eo de recipiendis, ſeu reconciliandis Donatiſtis.

Concilium *Carthaginenſe* IV. an. quadringenteſimo quarto indictum eſt, decretumque, ut ad *Honorium* Imperatorem dirigerentur Epiſtolæ adverſus Donatiſtas, qui, rejecta omni concordiæ ſpe, in Catholicos armis graſſabantur.

Carthaginenſe V. an. quadringenteſimo quinto habitum eſt, & in eo Epiſcopi Imperatorem de Donatiſtis ad Eccleſiam Catholicam reverſis certiorem fecerunt.

Concilia Carthaginenſia VI. & VII. habita ſunt an. quadringenteſimo ſeptimo, & Concilium *Carthaginenſe* VIII. an. quadringenteſimo octavo celebratum eſt, atque in his tribus Conciliis Carthaginenſibus Legatio ad Imperatorem decreta eſt adverſus *Donatiſtas* & Ethnicos, qui Eccleſiæ bona temporalia uſurpabant.

Concilium *Carthaginenſe* IX. Anno quadringenteſimo nono coactum eſt, & in eo de variis Epiſcoporum Cauſſis actum.

Concilium *Carthaginenſe* X. an. quadringenteſimo decimo Legatos ad Imperatorem miſit adverſus Donatiſtas.

Concilium *Ptolemaidenſe* in Lybia anno quadringenteſimo undecimo congregatum eſt, & in eo Præfectus *Andronicus*, ob nefanda crimina, Excommunicationis Sententia perculſus eſt.

Collatio Carthaginenſis celeberrima Catholicos inter & Donatiſtas eodem anno quadringenteſimo undecimo habita eſt, in qua vicerunt Catholici.

Concilium Carthaginenſe XII. an. quadringenteſimo duodecimo convocatum eſt, & in eo damnatus fuit *Cæleſtinus* diſcipulus *Pelagii*.

Concilium *Hieroſolymitanum* in cauſa *Pelagii* habitum eſt an. quadringenteſimo decimo quinto.

Concilium *Dioſpolitanum* in cauſa itidem Hæreſiarchæ *Pelagii* eodem an. quadringenteſimo decimo quinto coactum fuit.

Concilium Carthaginenſe XIII. indictum eſt an. quadringenteſimo decimo ſexto, & in eo *Pelagii*, & *Cœleſtii* Hæreſis fuit damnata.

Concilium *Milevitanum* II. celebratum eſt eodem an. quadringenteſimo decimo ſexto, & in eo *Pelagii*, & *Cæleſtii* errores iterum fuerunt damnati.

Concilium *Carthaginenſe XIV.* anno quadringenteſimo decimo octavo habitum eſt, & in eo virulenta *Pelagii*, & Cæleſtii dogmata confoſſa ſunt.

Concilium *Carthaginenſe XV.* coactum eſt eodem an. quadringenteſimo decimo octavo, & in eo quæſtio de Appellationibus ad Sedem Apoſtolicam, fuit agitata.

Concilium *Romanum I. Cæleſtinus I.* Pontifex Maximus anno quadringenteſimo trigeſimo convocavit, & in eo *Neſtorii* Hæreſim damnavit.

Concilium *Alexandrinum* eodem an. quadringenteſimo trigeſimo in cauſa *Neſtorii* celebravit *S. Cyrillus*, Patriarcha Alexandrinus, & *Cæleſtini I.* Romani Pontificis Legatus.

Concilium *Romanum* II. an. quadringenteſimo trigeſimo primo indixit *Cæleſtinus* I. Pontifex Maximus, & in eo impietas *Neſtorii* iterum damnata eſt.

Concilium tertium Œcumenicum, ſeu *Epheſinum*, habitum eſt anno quadringenteſimo trigeſimo primo, & in eo damnata eſt *Neſtorii* Hæreſis, & iterum proſcripti errores *Pelagii*.

Conciliabulum eodem anno quadringenteſimo trigeſimo primo Epheſi coegit *Joannes*, Patriarcha Antiochenus, in quo *Neſtorii* patrocinium ſuſcepit. Sed hoc Concilium ab Eccleſia reprobatur.

Concilium *Armenum* ab Armeniæ Epiſcopis an. quadringenteſimo trigeſimo quinto fuit congregatum, & in eo *Neſtorii* libri, utpote erroribus ſcatentes, confixi fuerunt.

Concilium *Rejenſe*, ſeu *Regienſe*, Gallicæ *Riez*, an. quadringenteſimo trigeſimo nono habitum eſt, & in eo abrogata, ſeu nulla declarata fuit *Armentarii* Ebredunenſis Epiſcopi Ordinatio, & aliquot Canones Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantes conditi ſunt.

Concilium *Arauſicanum I.* in Gallia Narbonenſi an. quadringenteſimo quadrageſimo primo celebratum eſt, in quo plurima ad jura & Diſciplinam Eccleſiæ ſpectantia ſancita ſunt, ac triginta conditi Canones.

Concilium *Vaſenſe* in Gallia Narbonenſi anno quadringenteſimo quadrageſimo ſecundo habitum eſt, & in eo de Diſciplina Eccleſiaſtica conditi ſunt Canones decem.

Con-

Concilium *Romanum tertium* an. quadringenteſimo quadrageſimo quarto convocatum eſt contra Manichæos.

Concilium *Aſturicenſe* in Gallæcia an. quadringenteſimo quadrageſimo ſexto collectum eſt, & in eo Manichæi quidam latentes detecti ac damnati fuerunt.

Concilium *Hiſpanicum* anno quadringenteſimo quadrageſimo ſeptimo, ſed incerto loco, celebratum eſt contra Priſcillianiſtarum Hæreſim.

Concilium *Conſtantinopolitanum* habitum eſt a *Flaviano*, Patriarcha Conſtantinopolitano, an. quadringenteſimo quadrageſimo octavo, & in eo *Eutychetis* Hæreſis damnata eſt.

Conciliabulum, dictum *Latrocinium Epheſinum*, Hæretici Eutychiani celebrarunt an. quadringenteſimo quadrageſimo nono, & in eo Hæreſiarcham *Eutychem* abſolverunt, & *Flavianum*, Orthodoxum Epiſcopum, damnarunt, Sede depoſuerunt, multiſque plagis immaniter affecerunt. Sed iſtud Conciliabulum fuit ab Eccleſia Catholica reprobatum tam in Concilio, quod Romæ anno quadringenteſimo quadrageſimo nono habuit *S. Leo Magnus*, Romanus Pontifex, quam in Concilio, quod anno quadringenteſimo quinquageſimo Conſtantinopoli convocavit *Anatolius*, hujus Urbis Epiſcopus, & in Concilio Mediolanenſi, quod *Euſebius*, Mediolanenſis Epiſcopus, indixit an. quadringenteſimo quinquageſimo primo. In his, inquam, tribus Conciliis, *Romano*, *Conſtantinopolitano*, & *Mediolanenſi*, rejectum ac damnatum eſt iſtud Eutychianorum Conciliabulum, dictum *Latrocinium Epheſinum*, proſcripta *Eutychetis* Hæreſis, & Epiſtola S. *Leonis* Papæ, de Verbi Divini incarnatione ad *Flavianum* ſcripta, fuit approbata.

Concilium *Hibernicum* habitum eſt an. circiter quadringenteſimo quinquageſimo. Ei præfuit *S. Patricius*, & triginta quatuor Canones ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam in hoc Concilio conditi, extant apud *Spelmannum* Tomo I. *Conciliorum Britanniæ*.

Concilium IV. Oecumenicum, ſeu *Chalcedonenſe* an. quadringenteſimo quinquageſimo primo convocatum eſt, & in eo *Eutychetis* Hæreſis fuit profligata.

Concilium *Arelatenſe* II. habitum eſt an. quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo, extantque Canones quinquaginta ſex in eo editi de diverſis legibus & conſuetudinibus Eccleſiaſticis, cum Notis *Sirmondi*, *Binii*, & *Albaſpinæi*, Tomo IV. Concil.

Concilium *Andegavenſe* in Galliis celebratum eſt an. quadringenteſimo quinquageſimo tertio, & in eo ad reſtaurandam collapſam Eccleſiæ Diſciplinam conditi ſunt Canones XII. qui extant Tomo IV. Conciliorum.

Concilium *Arelatenſe* III. in cauſa *Fauſti*, Abbatis Lerinenſis, & Epiſcoporum, collectum eſt anno quadringenteſimo quinquageſimo quinto.

Concilium *Turonicum* I. in Galliis habitum eſt an. 461. & in eo, ad reſarciendam Eccleſiæ Diſciplinam, quam Barbarorum incurſiones haud parum labefactarant, tredecim conditi ſunt Canones, qui extant Tomo IV. Conciliorum.

Concilium *Veneticum* in Aremorica, ſeu Britannia Minori, circa annum quadringenteſimum ſexageſimum quintum ad ſanciendam itidem Eccleſiæ Diſciplinam fuit convocatum.

Concilium *Cambricum* collectum eſt an. quadringenteſimo ſexageſimo quinto, ſed magis fuit Politicum, quam Eccleſiaſticum.

Concilia *Arelatenſe* IV. & *Lugdunenſe*, ad proſcribendos quorumdam circa Gratiam & Prædeſtinationem errores, an. 471. vel 475. celebrata fuiſſe ſcribit *Fauſtus*, Rejenſis, ſeu Rhegienſis Epiſcopus. Sed multi Viri periti hæc dua Concilia a *Fauſto*, Semipelagiano, conficta ac ſuppoſita eſſe contendunt.

Denique, duo Concilia Romæ celebravit *Gelaſius*, Pontifex Maximus, unum videlicet an. quadringenteſimo nonageſimo quarto, in quo libros Sacros, & Scripta Eccleſiaſtica authentica & genuina ab apocryphis, ſpuriis, & ſuppoſititiis accuratiſſimo Criterio diſcrevit. Extat iſtud *Gelaſii* Papæ Decretum Tomo IV. Conciliorum, illudque ſincerum eſſe, & non ex *Iſidori Mercatoris* Officina prodiiſſe (ſicut obſtrepunt Hæretici præſertim *Pearſonius* in *Vindiciis Ignat.* cap. III. & *Guillelmus Cave* part. I. Hiſt. Liter. Sæc. V. pag. 264.) multis momentis evincit doctiſſimus Abbas *Juſtus Fontaninus* in Appendice Libri, quem edidit *De Antiquitate Hortæ Coloniæ Hetruſcorum*. Alterum Concilium *Gelaſius* Papa convocavit an. quadringenteſimo nonageſimo quinto, in quo *Micenus*, Pontificis Legatus, qui a *Felice* III. Pontifice Maximo in Concilio Romæ celebrato anno quadringenteſimo ſeptuageſimo quinto damnatus fuerat, quod cum *Acacio*, Conſtantinopolitano Epiſcopo, & *Petro Mongo* communicaſſet, peracta pœnitentia abſolutus eſt, & ad communionem admiſſus.

Concilia, quæ fuerunt convocata Sæculo Eccleſiæ Sexto.

Concilium *Romanum* I. an. quingenteſimo primo habitum eſt in cauſa *Symmachi* Papæ qui apud *Theodoricum* Regem falſo accuſatus in hoc Conc. purgatus eſt.

Concilium *Romanum* II. dictum *Palmare*, indictum eſt an. quingenteſimo ſecundo, & in eo *Symmachi* Papæ electio, a Schiſmaticis ſæpius impetita, confirmata fuit.

Concilium *Romanum* III. eadem de cauſa, ſeu ad confirmandam electionem *Symmachi* Papæ anno quingenteſimo tertio congregatum eſt.

Concilium *Romanum* IV. celebratum eſt anno quingenteſimo quarto, & in eo bonorum Eccleſiaſticorum invaſores Anathemate perculſi ſunt.

Con-

Concilium *Agathenſe* in Provincia Narbonenſi ad Diſciplinam Eccleſiaſticam priſtino vigori reſtituendam anno quingenteſimo ſexto habitum eſt.

Concilium *Byzacenum* I. in Provincia Africæ anno quingenteſimo ſeptimo contra Regem *Thraſamundum*, Catholicæ Religionis hoſtem, & Epiſcopos tollere conantem, fuit celebratum.

Concilium *Aurelianenſe* I. in Galliis anno quingenteſimo undecimo habitum eſt, & in eo 31. conditi ſunt Canones ad Mores, Ritus, Conſuetudines, & Diſciplinam Eccleſiæ ſpectantes.

Concilium *Tarraconenſe* in Hiſpania anno quingenteſimo decimo ſexto indictum eſt, & in eo ſancita ſunt tredecim de Diſciplina Eccleſiæ Capitula.

Concilium *Gerundenſe* in Catalaunia anno quingenteſimo decimo ſeptimo habitum eſt, & in eo decem ſtatuta ſunt Capitula, quæ Diſciplinam Eccleſiaſticam præcipue ſpectant.

Concilium *Epaonenſe* in Gallia Narbonenſi anno quingenteſimo decimo ſeptimo celebratum eſt, & in eo ad reſtituendam Diſciplinam Eccleſiaſticam præſcripti ſunt Canones undecim.

Concilium *Lugdunenſe* I. anno quingenteſimo decimo ſeptimo convocatum eſt adverſus quemdam *Stephanum*, inceſtus crimine pollutum, & in eo ſex conditi ſunt Canones.

Concilium *Conſtantinopolitanum Primum* anno quingenteſimo decimo octavo fuit congregatum, & in eo Concilii Chalcedonenſis, *S. Leonis* Papæ, *Euphemii*, & *Macedonii*, Epiſcoporum Conſtantinopolitanorum, nomina Sacris Diptychis reſtituta ſunt. Hæreticus *Severus*, & alii Concilii Chalcedonenſis adverſarii damnati. Idem ſtatutum eſt in Conciliis *Hieroſolymitano*, & *Tyrio* eodem anno celebratis.

Concilium *Romanum* V. anno quingenteſimo decimo octavo, convocavit *Hormiſdas*, Pontifex Max. & in eo ſancita eſt cum Eccleſia Conſtantinopolitana concordia, ea conditione, ut *Acacii*, Epiſcopi Conſtantinopolitani, & Schiſmatis Auctoris, nomen e Sacris Diptychis expungeretur.

Concilium *Conſtantinopolitanum* II. ab *Epiphanio*, Patriarcha Conſtantinopolitano, collectum eſt anno quingenteſimo vigeſimo.

Concilium *Sardinienſe* ab Epiſcopis Africanis in Sardinia exulibus, tempore perſecutionis *Thraſamundi*, Vandalorum Regis, anno circiter quingenteſimo vigeſimo primo ad dirimendam controverſiam de Gratia Dei, & Libero Arbitrio celebratum eſt.

Concilium *Ilerdenſe* in Hiſpania Tarraconenſi anno quingenteſimo vigeſimo quarto habitum eſt, & in eo editi ſunt de Diſciplina Eccleſiaſtica Canones ſexdecim.

Concilium *Valentinum* in Hiſpania anno quingenteſimo vigeſimo quarto coactum eſt, & in eo ſex circa Diſciplinam Eccleſiaſticam conſtituta ſunt Capitula.

Concilium Arelatenſe anno quingenteſimo vigeſimo quarto habitum eſt, & in eo quatuor conditi ſunt canones ad præſcribendam diſciplinam, quæ in Ordinatione Clericorum præcipue obſervari debet.

Concilium *Carpentoratenſe* anno quingenteſimo vigeſimo ſeptimo celebratum eſt, & in eo damnatus & a ſuis Epiſcopalibus muneribus ſuſpenſus eſt *Agregius*, eo quod illegitimas, ſeu contra Canones Eccleſiæ ordinationes feciſſet.

Concilium *Arauſicanum* II. anno quingenteſimo vigeſimo nono habitum eſt contra Semipelagianos, & in eo de Gratia & Libero Arbitrio condita ſunt viginti quinque Capitula.

Concilium *Vaſenſe* anno quingenteſimo vigeſimo nono celebratum eſt, & in eo de Diſciplina Eccleſiaſtica quinque conditi ſunt Canones.

Concilium *Toletanum* II. anno quingenteſimo trigeſimo primo indictum eſt, & in eo quinque de Diſciplina Eccleſiaſtica condita ſunt Capitula. Cardinalis *Joſephus de Aguirre* Tom. 1. *Concil. Hiſpaniæ*, hujus Concilii *Toletani* II. celebrationem rejicit ad annum quingenteſimum vigeſimum ſeptimum.

Concilium *Aurelianenſe* II. an. quingenteſimo trigeſimo tertio coactum eſt, & in eo Canones 21. conditi ſunt, ad mores & Diſciplinam Eccleſiæ ſpectantes.

Concilium *Arvernenſe* I. in Aquitania habitum eſt anno quingenteſimo trigeſimo quinto, & in eo ſexdecim conſtituti ſunt Canones de variis Eccleſiæ rebus & conſuetudinibus, attinentibus ad Diſciplinam.

Concilium Conſtantinopolitanum an. quingenteſimo trigeſimo ſexto convocavit *Mennas*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, in quo *Severus*, *Anthimus*, aliique Acephalorum principes, novas quotidie turbas excitantes, damnati ſunt.

Concilium *Aurelianenſe* III. an. quingenteſimo trigeſimo octavo habitum eſt, & in eo ad reformandam Eccleſiæ Diſciplinam conditi ſunt Canones 30.

Concilium *Barcinonenſe* I. anno quingenteſimo quadrageſimo fuit convocatum, & in eo, decem editis canonibus, ſancita eſt Eccleſiaſtica Diſciplina.

Concilium *Byzacenum* II. an. quingenteſimo quadrageſimo primo habitum eſt, & in eo Legatio ad Imperatorem *Juſtinianum* miſſa fuit.

Concilium *Aurelianenſe* IV. an. quingenteſimo quadrageſimo primo habitum eſt, & in eo plurima de Ritibus, & negotiis Eccleſiaſticis ſancita ſunt.

Concilium *Conſtantinopolitanum* anno quingenteſimo quadrageſimo ſeptimo congregavit *Vigilius* Papa, & in eo decretum eſt, ut Sententia de Trium Capitulorum damnatione uſque ad Concilium Oecumenicum ſuſpenderetur.

Concilium *Aurelianenſe* V. anno quingenteſimo quadrageſimo nono habitum eſt, & in eo ſive ad reprobanda *Neſtorii* & *Eutychetis* dogmata, ſive ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam conditi ſunt viginti quatuor Canones.

Concilium *Arvernenſe* II. eodem anno, ſeu quingenteſimo quadrageſimo nono, celebratum

tum eſt, & in eo ſancita fuit Eccleſiæ Diſciplina.

Concilium *Tullenſe* in Lotharingia habitum eſt anno circiter quingenteſimo quinquageſimo ad ſedandos quorumdam ſeditioſorum motus, qui, ob inceſtuoſas nuptias, a *Nicetio*, Trevirenſi Epiſcopo, fuerant excommunicati.

Concilium *Mopſueſtenum* anno quingenteſimo quinquageſimo ad damnandam memoriam *Theodori*, Mopſueſteni Epiſcopi, convocatum eſt.

Concilium *Pariſienſe* I. anno quingenteſimo quinquageſimo primo habitum eſt, & in eo *Saffaracus*, Epiſcopus Pariſienſis, graviſſimi criminis convictus, depoſitus eſt.

Concilium V. Oecumenicum, ſeu Conſtantinopolitanum ſecundum, ad diſcutiendam *Trium Capitulorum* cauſam, anno quingenteſimo quinquageſimo tertio indictum eſt, & in eo Epiſcopi damnarunt *Tria Capitula*, ſive perſonam & Scripta *Theodori Mopſueſteni*, Scripta *Theodoreti* adverſus S. *Cyrillum*, & Epiſtolam *Ibæ* ad *Marim* Perſam. Quæ Concilii definitio recepta & approbata fuit in Concilio Hieroſolymitano, quod eodem anno habitum eſt.

Concilium *Aquilejenſe* anno quingenteſimo quinquageſimo tertio a Trium Capitulorum defenſoribus convocatum eſt, & in eo quintum Generale Concilium, ſeu *Conſtantinopolitanum* II. repudiarunt, eo quod Concilio Generali Chalcedonenſi contrarium ipſis videretur. Sed hoc Concilium Aquilejenſe, quod diuturno in Eccleſia Schiſmati occaſionem præbuit, ab Eccleſia reprobatur.

Concilium *Arelatenſe* anno quingenteſimo quinquageſimo quarto habitum eſt, & octo de Diſciplina Eccleſiaſtica Canones conditi ſunt.

Concilium *Pariſienſe* II. an. quingenteſimo quinquageſimo ſeptimo celebratum eſt, & in eo ad conſtituendum Eccleſiæ, poſt bellum civile, utilitatibus Canones decem conditi ſunt.

Concilium *Bracarenſe* I. in Hiſpania Tarraconenſi an. quingenteſimo ſexageſimo tertio habitum eſt, in quo adverſus Hæreſim Priſcillaniſtarum ſeptemdecim condita ſunt Capitula, & de *Diſciplina Eccleſiaſtica* viginti duo.

Concilium *Lugdunenſe* II. anno quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo congregatum eſt, ediditque de pace & libertate Eccleſiaſtica Canones ſex.

Concilium *Turonenſe* II. an. quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo in cauſa Diſciplinæ Eccleſiaſticæ reformandæ coactum edidit Canones viginti ſeptem.

Concilium *Bracarenſe* II. an. quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo habitum eſt, & in eo de Diſciplina Eccleſiaſtica condita ſunt Capitula decem.

Concilium *Pariſienſe* an. quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo indictum eſt, & in eo *Prætextatus*, Rothomagenſis Epiſcopus, a *Chilperico*, Galliarum Rege, accuſatus, cauſam ſuam egit, ſed tandem convictus relegatus eſt.

Concilium *Antiſiodorenſe* circa an. quingenteſimum ſeptuageſimum octavum habitum eſt, & in eo conditi ſunt quadraginta quinque de Diſciplina Eccleſiaſtica Canones.

Concilium *Cabilonenſe* an. quingenteſimo ſeptuageſimo nono celebratum eſt, & in eo *Salonius* Ebredunenſis, & *Sagittarius*, Vapicenſis, Antiſtites, læſæ Majeſtatis criminis inſimulati, in carcerem detruſi ſunt.

Concilium *Matiſconenſe* I. an. quingenteſimo octuageſimo primo congregatum ad mores Eccleſiæ reformandos, & refrænandos Judæos, duodeviginti edidit Canones.

Concilium *Lugdunenſe* III. habitum eſt anno quingenteſimo octogeſimo tertio & in eo editi ſunt ſex Canones Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantes.

Concilium *Matiſconenſe* II. ad collapſos Chriſtianorum mores reformandos anno quingenteſimo octogeſimo ſecundo celebratum eſt, & in eo conditi ſunt hunc in finem Canones viginti.

Concilium *Toletanum* III. indictum eſt anno quingenteſimo octogeſimo nono, & in eo Gothi in Hiſpania, ejurata hæreſi Ariana, Fidem Orthodoxam profeſſi ſunt, atque Diſciplinæ Eccleſiaſticæ viginti tria condita ſunt Capitula.

Concilium *Narbonenſe* an. quingenteſimo octogeſimo nono habitum eſt, & ad ſanciendam Eccleſiaſticam Diſciplinam in eo conditi ſunt Canones quindecim.

Concilium *Hiſpalenſe* an. quingenteſimo nonageſimo a Leandro, Hiſpalenſi Archiepiſcopo, convocatum eſt, & in eo de Diſciplina Eccleſiaſtica condita ſunt Capitula tria.

Concilium *Cæſar-Auguſtanum* an. quingenteſimo nonageſimo ſecundo habitum eſt, & in eo tres editi ſunt Canones de Sacerdotibus & Epiſcopis ab Ariana Hæreſi redeuntibus.

Concilium *Toletanum* coactum eſt an. quingenteſimo nonageſimo ſeptimo, duoſque edidit Canones de caſtitate & moribus Epiſcoporum.

Concilium *Oſcenſe* in Aragonia an. quingenteſimo nonageſimo octavo habitum eſt, & in eo duo editi ſunt Canones de munere Epiſcopali, & de vita caſta ac pudica Clericorum.

Concilium *Barcinonenſe* II. celebratum eſt an. quingenteſimo nonageſimo nono, & in eo adverſus Simoniacas promotiones conditi ſunt quatuor Canones.

Concilia quæ fuerunt celebrata Sæculo Eccleſiæ ſeptimo.

Concilium *Romanum* I. an. 601. habitum eſt, & in eo de Monaſteriorum privilegiis præcipue actum eſt.

Concilium *Wigornienſe* a S. *Auguſtino*, Anglorum Apoſtolo, convocatum eſt anno ſexcenteſimo primo.

Concilium *Byzacenum* in Africa anno ſexcenteſimo ſecundo indictum eſt ad cauſam *Clementii*, ſive *Clementini*, Provinciæ Byzacenæ Primatis, multorum criminum accuſati, pertractandam.

Concilium *Cabilonenſe* I. anno ſexcenteſimo ter-

Digitized by Google

tertio habitum eſt, & in eo S. *Deſiderius*, Vienenſis Archiepiſcopus, inſtigante *Brunnichilde* Regina, Sede ſua dejectus eſt.

Concilium *Cantuarienſe* an. ſexcenteſimo tertio celebravit S. *Auguſtinus*, Anglorum Apoſtolus, & in eo Monaſterium SS. *Petri* & *Pauli*, recens ab eodem *Auguſtino*, Cantuarienſi Archiepiſcopo, fundatum, confirmatum eſt.

Concilium Romanum II. an. ſexcenteſimo ſexto habitum eſt, & decretum fuit, quod de eligendo Pontificis ſucceſſore non prius ageretur, quam defunctus triduo ſepultus fuiſſet.

Concilium *Romanum* III. in Cauſa Eccleſiæ Anglicanæ anno ſexcenteſimo decimo celebratum eſt, in eo etiam de vita & quiete Monachorum actum eſt.

Concilium *Egarenſe*, in Provincia Tarraconenſi convocatum eſt an. ſexcenteſimo decimo quinto, & in eo præcipue de caſtimonia Clericorum actum eſt.

Concilium Pariſienſe an. ſexcenteſimo decimo quinto habitum eſt, & in eo XV. Canones conditi ſunt.

Concilium *Cantianum* de Diſciplina Eccleſiaſtica celebratum eſt an. ſexcenteſimo decimo ſeptimo.

Concilium *Hiſpalenſe* ad peragenda negotia Eccleſiaſtica, & adverſus *Acephalorum* Hæreſim congregatum eſt an. ſexcenteſimo decimo ſeptimo.

Concilium, vulgo dictum *Toletanum* IV. habitum eſt anno ſexcenteſimo vigeſimo quarto, & in eo ſeptuaginta quinque conſtituti ſunt Canones pro Fide, & Eccleſiæ Diſciplina utiliſſimi.

Concilium *Remenſe* an. circiter quingenteſimo vigeſimo quinto indictum eſt, & in eo de Diſciplina Eccleſiaſtica Canones XXV. editi ſunt.

Concilium *Matiſconenſe* an. ſexcenteſimo vigeſimo ſeptimo habitum eſt, & in eo Regula Sancti *Columbani* egregie defenſa ac vindicata eſt a calumniis cujuſdam *Agreſtini*.

Concilium *Hieroſolymitanum* an. ſexcenteſimo trigeſimo tertio convocavit *Sophronius*, Patriarcha Hieroſolymitanus, & in eo contra Monothelitas definitum eſt, duas in Chriſto eſſe voluntates.

Concilium *Toletanum V.* an. ſexcenteſimo trigeſimo ſexto indixit *Eugenius*, Archiepiſcopus Toletanus, & in eo de rebus Eccleſiaſticis novem editi ſunt Canones.

Concilium *Toletanum VI.* habitum eſt anno ſexcenteſimo trigeſimo octavo, & in eo circa Eccleſiaſticam Diſciplinam novemdecim conſtituti ſunt Canones.

Concilium *Romanum* IV. ad damnandam *Ecthesim* Imperatoris *Heraclii*, & Monothelitarum Hæreſim celebratum eſt an. ſexcenteſimo quadrageſimo.

Concilium *Aurelianenſe* anno ſexcenteſimo quadrageſimo quinto coactum fuit, & in eo hæreticus Monothelita a *Salvio* Epiſcopo ſuperatus fuit.

Concilium *Toletanum* VII. anno ſexcenteſimo quadrageſimo ſeptimo habitum eſt, & in eo ſex de Diſciplina Eccleſiaſtica Capitula promulgata ſunt.

Concilium *Romanum V.* an. ſexcenteſimo quadrageſimo octavo congregavit *Theodorus* Papa, & in eo *Pyrrhus*, Hæreticus Monothelita, anathemate percuſſus eſt.

Concilium *Lateranenſe* Romæ an. ſexcenteſimo quadrageſimo nono ad damnandam Monothelitarum hæreſim convocavit *Martinus* I. Pontifex Maximus.

Concilium *Cabilonenſe* II. an. ſexcenteſimo quinquageſimo habitum eſt,* & in eo plurima ad mores & Diſciplinam Eccleſiæ ſartam tectam conſervandam utiliter ſancita ſunt.

Concilium *Toletanum* VIII. an. ſexcenteſimo quinquageſimo tertio peractum eſt, & in eo non pauca conſtituta ſunt ad Fidem & Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantia.

Concilium *Toletanum* IX. an. ſexcenteſimo quinquageſimo quinto fuit convocatum, & in eo ſeptemdecim conditis Canonibus ſancita eſt Eccleſiæ diſciplina.

Concilium *Toletanum* X. habitum eſt anno ſexcenteſimo quinquageſimo ſexto, & in eo ſeptem condita ſunt de Diſciplina Eccleſiaſtica Capitula.

Concilia *Senonenſe* an. 657. *Nannetenſe* an. 658. & *Auguſtodunenſe* an. 663. in Galliis pro negotiis Diſciplinam tum Eccleſiaſticam, tum Monaſticam ſpectantibus, fuerunt celebrata.

Concilium *Emeritenſe* apud Luſitanos circa annum 663. habitum eſt, & in eo præſcriptæ ſunt XXIII. Regulæ Eccleſiaſticæ.

Concilium *Romanum* VI. an. 667. fuit celebratum in gratiam *Joannis Luppenſis*, in Creta Epiſcopi, qui Sedem Apoſtolicam adpellaverat.

Concilium *Herofordienſe* in Anglia anno DCLXXIII. convocavit *Theodorus*, Cantuarienſis Archiepiſcopus, & in eo decem de Diſciplina Eccleſiæ condita ſunt Capitula.

Concilium *Toletanum XI.* indictum eſt an. 675. & in eo conditi ſunt ſexdecim de re Eccleſiaſtica Canones.

Concilium *Bracarenſe I.* vulgo IV. in Luſitania, an. 675. habitum eſt, & in eo de Fide & Diſciplina novem editi ſunt Canones.

Concilium *Mediolanenſe* anno 679. *Hediſeldenſe* in Anglia an. 680. & *Romanum* an. 680. ad damnandam Monothelitarum Hæreſim fuerunt celebrata.

Concilium Œcumenicum ſextum, ſeu *Conſtantinopolitanum III.* an. 680. convocavit *Agatho*, Pontifex Maximus, & in eo proſcripta eſt Monothelitarum Hæreſis.

Concilia *Toletanum XII.* an. 681. *Toletanum XIII.* an. 683. Concilium *Toletanum XIV.* an. 684. ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam habita ſunt. Concilium vero *Toletanum XV.* celebratum eſt an. 688.

Concilium *Cæſar-Auguſtanum* an. circiter 690. habitum eſt, & in eo quinque de Diſciplina Eccleſiaſtica editæ ſunt Sanctiones.

Concilium Conſtantinopolitanum, dictum *Quiniſextum* a Græcis an. 691. congregatum eſt, ſed ab Eccleſia Romana reprobatur.

Con-

Digitized by Google

Concilia denique *Rothomagenſe* an. 692. *Toletanum XVI.* an. 693. *Toletanum* XVII. anno 694. *Antiſiodorenſe* anno 695. *Trajectenſe* anno 697. & *Bergamſtedenſe* in Anglia, ad negotia, quæ Diſciplinam vel Immunitates Eccleſiæ, vel Fidei prædicationem ſpectant, peragenda, fuerunt convocata.

Concilia, quæ fuerunt celebrata octavo Eccleſiæ Sæculo.

Concilium *Toletanum* XVIII. habitum eſt an. ſeptingenteſimo primo, ſed ejus acta deſiderantur, & ad nos uſque non pervenerunt.

Concilium *Romanum I.* anno ſeptingenteſimo quinto convocavit *Joannes* VII. Pontifex Maximus, & in eo Imperatori *Juſtiniano*, petenti ut Sexti Concilii Generalis Acta, & Canones examinarentur, annuere noluit Pontifex.

Concilium *Niddenſe* in Anglia anno ſeptingenteſimo quinto habitum eſt, & in eo *Wilfridus* in Sedem Eboracenſem, qua dejectus fuerat, reſtitutus eſt.

Concilium *Alnenſe* in Anglia anno ſeptingenteſimo nono coactum eſt, & in eo Donationes, Monaſterio Eveſhamienſi collatæ, fuerunt confirmatæ.

Conciliabulum *Conſtantinopolitanum* anno ſeptingenteſimo duodecimo habuerunt hæretici Monothelitæ, in quo damnarunt Concilium ſextum Generale, quod Monothelitarum hæreſim proſcripſit.

Concilium *Romanum* II. an. ſeptingenteſimo vigeſimo primo adverſus illicita conjugia convocavit *Gregorius II.* Pontifex Maximus.

Concilium *Romanum* III. in cauſa *Corbiniani*, Frinſingenſis Epiſcopi, habitum eſt anno ſeptingenteſimo vigeſimo quarto.

Concilia *Romanum IV.* an. 726. *Romanum V.* anno 731. *Romanum VI.* anno 732. adverſus Iconoclaſtas habita ſunt, & in his actum eſt de cultu Sacrarum Imaginum.

Concilium *Cloveshovienſe* in Anglia indictum eſt an. ſeptingenteſimo quadrageſimo ſecundo, & in eo actum eſt de libertate Eccleſiarum.

Concilium *Germanicum* celebravit *S. Bonifacius*, Archiepiſcopus, & Germaniæ Apoſtolus, anno ſeptingenteſimo quadrageſimo ſecundo, & in eo, ad reſtituendam collapſam Religionis Chriſtianæ Diſciplinam, novemdecim conditi ſunt Canones.

Concilium *Liptinenſe* prope Cameracum habuit idem *S. Bonifacius*, Archiepiſcopus, & in eo duo hæretici, *Aldebertus*, Gallus, & *Clemens*, Scotus, damnati ſunt an. 742.

Concilium *Romanum* VII. celebravit *Zacharias* Papa an. octingenteſimo quadrageſimo tertio, & in eo de Eccleſiaſtica Diſciplina condita ſunt Capitula quindecim.

Concilium *Sueſſionenſe* an. 744. habitum eſt, & in eo decem de Diſciplina Eccleſiaſtica conſtituti ſunt Canones.

Concilium *Germanicum* II. an. 745. *S. Bonifacius* Archiepiſcopus celebravit, in quo *Aldebertus*, & *Clemens* Hæretici, fuerunt damnati, *Gervilio*, Epiſcopus Moguntinus, ob Homicidium, depoſitus eſt, & *S. Bonifacius* factus eſt primus Archiepiſcopus Moguntinus.

Concilium *Romanum VIII. Zacharias* Papa celebravit an. 745. & in eo Sententia a S. *Bonifacio* in *Aldebertum*, & *Clementem*, Hæreticos, lata prolixe fuit confirmata.

Concilium *Cloveshovienſe* II. in Anglia ad corrigendos Anglorum mores anno 747. habitum eſt, & in eo de Diſciplina Eccleſiaſtica condita ſunt triginta Capitula.

Concilium *Vermerienſe* in Diœceſi Sneſſionenſi anno 752. coactum eſt, & in eo contra Inceſtum, fornicationem, & Adulterium ſtatuti ſunt Canones XXI.

Conciliabulum *Conſtantinopolitanum* ab hæreticis Iconoclaſtis an. 754. convocatum eſt.

Concilium *Vernenſe* an. 755. habitum eſt, & in eo viginti quinque Canones de Diſciplina Eccleſiaſtica conditi ſunt.

Concilium *Compendienſe* an. 756. celebratum eſt, & in eo de Gradibus conſanguinitatis, conjugio, fornicatione &c. octodecim conſtituti ſunt Canones.

Plura Concilia circa hæc tempora in Gallia & Germania, nullius fere momenti, fuerunt convocata, nempe *Germanicum* in cauſa *Othmari*, Abbatis *S. Galli*, anno 761. *Nivernenſe* anno 764. *Attiniacenſe* anno 765. Aurelianenſe anno 766.

Concilium *Gentiliacenſe* in agro Pariſienſi habitum eſt an. 767. & in eo de proceſſione Spiritus Sancti, & de Sanctarum Imaginum Veneratione actum eſt.

Concilium *Romanum* IX. coactum fuit an. 769. & in eo depoſitus eſt *Conſtantinus*, Antipapa, & ſtabilitus Sacrarum Imaginum cultus.

Nonnulla Concilia, ſed parvi momenti, circa hæc tempora fuerunt congregata, videlicet *Wormatienſe* an. ſeptingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, *Dinglovienſe* in Bavaria anno ſeptingenteſimo ſeptuageſimo primo, *Genevenſe* anno ſeptingenteſimo ſeptuageſimo tertio. *Paderbornenſe* I. an. ſeptingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo. *Durienſe* an. ſeptingenteſimo ſeptuageſimo nono. *Lippienſe* anno ſeptingenteſimo octuageſimo. *Paderbornenſe* II. an. 780. & *Calchutenſe* in Anglia an. 786.

Concilium ſeptimum Generale, ſeu *Nicænum* II. convocatum eſt an. 787. & in eo cultus Sacrarum Imaginum adverſus Hæreticos Iconoclaſtas fuit conſtitutus.

Concilium *Aquiſgranenſe* I. an. 789. habitum eſt, & in eo de Diſciplina & regimine Eccleſiæ condita ſunt Capitula 82.

Concilium *Narbonenſe* ad conſtituendos Sedis Narbonenſis limites an. 791. habitum eſt.

Concilia *Forojulienſe* an. 791. & *Ratiſponenſe* an. 792. convocata ſunt, & in his *Felicis* & *Elipandi* Hæreſis de Chriſto, Filio Dei adoptivo, damnata eſt.

Concilia *Vasolamienſe* I. anno 793. & *Veronamienſe*

mienſe II. anno 794. in Anglia pro fundatione cujuſdam Monaſterii fuerunt celebrata.

Concilium *Francofordienſe* adverſus Hæreſim *Felicis*, & *Elipandi* fuit convocatum an. 794.

Concilium *Aquiſgranenſe* II. an. 797. indictum condidit *Capitulare* de Rebus Regni & Eccleſiæ, quod undecim Capitula complectitur.

Concilia *Finchallenſe* anno 798. & *Bacanceldenſe* eodem anno in Anglia habita ſunt, in quorum primo de Paſchate, in altero de immunitatibus Eccleſiarum actum eſt.

Concilia *Romanum* X. an. 799. *Aquiſgranenſe III.* eodem anno, & *Urgellitanum* eodem anno ad damnandam Hæreſim *Felicis*, Urgellitani Epiſcopi, habita ſunt.

Concilium *Romanum* XI. anno 799. indictum eſt, & in eo *Leo* III. Pont. Max. a criminibus ſibi objectis publice & ſolemniter ſeſe purgavit.

Conſilia, quæ nono Eccleſiæ Sæculo habita ſunt.

Concilium *Altinenſe* in Provincia Aquilejenſi ad implorandum *Caroli M.* auxilium adverſus *Joannem*, Venetorum Ducem, & necis *Joannis* Patriarchæ Gradenſis Auctorem, anno 802. fuit convocatum.

Concilium *Aquiſgranenſe* I. ad ſtabiliendam Diſciplinam tam Clericorum, quam Monachorum, indictum eſt anno 802.

Concilium *Cloſvehovienſe* I. pro libertate Eccleſiarum habitum eſt an. 803.

Concilium *Salisburgenſe* pro ſolvendis decimis celebratum eſt an. 807. & Concilium *Aquiſgranenſe* II. de proceſſione Spiritus Sancti an. 809.

Concilia *Arelatenſe* anno 813. *Moguntinum* I. eodem anno, *Remenſe* eodem anno, *Turonenſe* eodem anno, *Cabilonenſe* eodem anno ad reſtituendam collapſam Clericorum ac Monachorum Diſciplinam celebrata fuerunt.

Conciliabulum *Conſtantinopolitanum* ab Hæreticis Iconomachis habitum eſt an. 814.

Concilium *Noviomenſe* ad conſtituendos limites Diœceſum Noviomenſis & Sueſſionenſis coactum eſt anno 814.

Concilia *Aquiſgranenſe* III. an. 816. *Celichytenſe* in Anglia an. 816. *Theodonis Villare* I. an. 822. *Cloſvehovienſe* II. eodem anno, & *Attiniacenſe* eodem anno, ad conſulendum negotiis, quæ Diſciplinam Eccleſiaſticam & Monaſticam ſpectant, habita ſunt.

Concilium *Bariſienſe* I. pro cultu Sacris imaginibus exhibendo congregatum eſt an. 826.

Concilium *Ingelmenſe* contra uſurpatores bonorum Eccleſiæ habitum eſt an. 824.

Concilia *Romanum* I. anno 826. *Aquiſgranenſe IV.* an. 828. *Pariſienſe* II. an. 829. *Wormatienſe* I. an. 829. & *Lingonenſe* I. an. 830. habita ſunt ad ſtabilienda nonnulla capita, quæ Eccleſiaſticam & Monaſticam attinent Diſciplinam.

Concilium *Noviomagenſe* coactum eſt an. 831. & in eo *Jeſſe*, Ambianenſis Epiſcopus læſæ Majeſtatis reus depoſitus eſt.

Concilia *Pariſienſe* III. an. 832. *Wormatienſe* II. an. octingenteſimo trigeſimo tertio, *Lendinenſe* an. octingenteſimo trigeſimo tertio, fuerunt convocata, & in his de privilegiis quorumdam Cœnobiorum, & de Ordine Monaſtico actum eſt.

Concilium *Compendienſe* habitum eſt an. 833. & in eo *Ludovicus Pius* Imperio fuit abdicatus, qui tamen Imperii ornamenta poſtea recepit in Conciliis *Pariſienſi* an. 834. *Metenſi* an. 835. & *Theodonis Villari* II. anno 835. celebratis.

Concilium *Attiniacenſe V.* ad ſanciendam Eccleſiaſticam, & Monaſticam Diſciplinam an. octingenteſimo trigeſimo ſexto fuit congregatum.

Concilium *Conſtantinopolitanum* adverſus Iconoclaſtas, ſeu ad reſtituendum Sacrarum Imaginum cultum, habitum eſt an. 842.

Concilium *Bellovacenſe* habitum eſt an. 842. & in eo *Hincmarus* in locum *Ebbonis* depoſiti, electus eſt Archiepiſcopus Remenſis.

Concilia *Meldenſe* an. 845. *Pariſienſe V.* anno octingenteſimo quadrageſimo ſeptimo, & *Moguntinum* II. eodem anno pro juribus & Immunitatibus Eccleſiæ, & privilegiis Cœnobiorum fuerunt convocata.

Concilia, *Moguntinum Tertium*, anno octingenteſimo quadrageſimo octavo, & *Cariſiacenſe Primum*, anno octingenteſimo quadrageſimo nono contra *Goteſcalchum* Monachum Corbejenſem, indicta fuerunt.

Concilium *Ticinenſe* I. ad reformandos Eccleſiæ mores habitum eſt anno octingenteſimo quinquageſimo.

Concilium *Sueſſionenſe* anno 853. coactum eſt, & in eo Ordinationes ab *Ebbone*, antea Archiepiſcopo Remenſi factæ, irritæ ac nullæ fuerunt declaratæ.

Concilium *Romanum* an. 856. habitum eſt, & in eo *Anaſtaſius*, Presbyter Cardinalis, damnatus & Sacerdotali honore depoſitus eſt.

Concilium *Conſtantinopolitanum* contra *Gregorium*, Epiſcopum Syracuſanum, & inſenſum *S. Ignatii*, Patriarchæ Conſtantinopolitani, hoſtem, celebratum eſt an. 854.

Concilium *Ticinenſe II.* pro negotiis ad Regni & Eccleſiæ utilitatem ſpectantibus habitum eſt anno 855.

Concilium *Valentinum I.* in cauſa *Goteſcalchi* Monachi, & pro reformatione morum an. 855. fuit convocatum.

Concilia *Cariſiacenſe* II. & *Moguntinum* an. 857. ad reformandos corruptos Chriſtianorum mores, & ad ſtabilienda Eccleſiaſtica jura fuerunt convocata.

Concilia *Tullenſe* I. apud Saponarias an. 859. in Cauſa *Goteſcalchi* Monachi, & *Tullenſe* II. ad puniendos Rerum Eccleſiaſticarum pervaſores an. 860. indicta ſunt.

Concilium *Romanum* an. 861. habitum eſt, & in eo *Joannes*, Ravennatenſis Epiſcopus, depoſitus eſt, quod gravem in ſuos tyrannidem exerceret.

Concilium *Sueſſionenſe* an. 861. convocavit *Hincmarus*, Rhemenſis Archiepiſcopus, & in eo depoſitus eſt *Rothadus*, Sueſſionenſis Epiſcopus,

quam depoſitionis Sententiam confirmavit Concilium *Silvanectenſe* an. 864. habitum. At *Nicolaus* I. Pontifex Maximus in Concilio Romæ celebrato an. 863. & in altero Romæ itidem anno 865. *Rotbadum* Sedi ſuæ Sueſſionenſi reſtitui juſſit.

Concilium *Metenſe* anno 863. habitum eſt, & in eo Legati Summi Pontificis una cum Epiſcopis approbarunt Regis *Lotharii*, & *Theutbergæ* divortium, & ejuſdem Regis *Lotharii* cum *Waldrada* concubina matrimonium confirmarunt. Sed *Nicolaus* I. Pontifex Maximus hanc Concilii Metenſis Sententiam damnavit in Concilio, quod an. 863. Romæ convocavit, & in altero Concilio, quod Romæ pariter habuit anno 864. Legatos ſuos, qui Concilio Metenſi legatione ſua male functi fuerunt, damnavit, ac depoſuit.

Concilia *Sueſſionenſe* an. 866. & *Tricaſſinum* I. an. 866. habita ſunt, & in his *Wulfadus*, ejuſque Socii ab *Ebbone*, Rhemenſi Archiepiſcopo, poſt depoſitionem ordinati, gradibus ſuis reſtituti ſunt.

Concilium Romanum *Hadrianus* II. Pontifex Max. an. 868. habuit, & in eo anathema *Photio* ter dictum eſt.

Concilium *Wormatienſe* ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam an. 868. habitum eſt.

Concilium Octavum Oecumenicum, ſeu *Conſtantinopolitanum IV.* an. 869. celebratum eſt, & in eo *Photius* damnatus eſt. S. vero *Ignatius* in ſua Patriarchali Sede Conſtantinopolitana fuit reſtitutus.

Concilia *Vermerienſe* an. 869. *Attiniacenſe* an. 870. & *Duziacenſe* I. an. 871. habita ſunt contra *Hincmarum*, Laudunenſem Epiſcopum, qui Epiſcopali gradu dejectus, & duriſſime habitus eſt: ſed cum *Hincmarus* ad Sedem Apoſtolicam appellaſſet, reſtitutus eſt a *Joanne* VIII. Pontifice Maximo in Concilio *Tricaſſino*, ſeu *Trecenſi* II. quod celebratum eſt an. 878.

Concilium *Colonienſe* in cauſa Diſciplinæ Eccleſiaſticæ coactum eſt an. 880.

Concilia, quæ potius Politici conventus cenſeri debent, circa hæc tempora fuerunt convocata, nimirum *Ticinenſe*, in quo *Carolus*, filius *Ludovici*, Imperator inauguratus eſt an. 876. *Pontigonenſe*, in quo *Caroli* electio in Imperatorem fuit confirmata an. 876. *Neuſtriacum*, quod anno 877. adverſus *Hugonem*, Regis *Lotharii* filium ſpurium, fuit celebratum, & *Romanum*, quod anno 879. indictum eſt, & in eo de electione novi Imperatoris poſt obitum *Ludovici Balbi* Imperatoris actum eſt.

Concilia octo, quæ ſequuntur, pro reformatione Diſciplinæ cum Eccleſiaſticæ, tum Monaſticæ fuerunt celebrata, videlicet *Ovetenſe* in Hiſpania an. 873. *Cabilonenſe* eodem anno, *Colonienſe* eodem anno, *Silvanectenſe* II. eodem anno, *Toloſanum* eodem anno, *Duziacenſe* II. an. 874. *Cabilonenſe* alterum an. 875. & *Ravennatenſe* an. 877.

Con. *Conſtantinopolitanum* an. 879. habitum eſt, in quo *Photius* Sedi Patriarchali Conſtantinopolitanæ fuit reſtitutus.

Concilium *Romanum* an. 881. convocavit *Joannes* VIII. Pontifex Maximus, & in eo *Anaſtaſius*, ſeu *Athanaſius*, Epiſcopus Neapolitanus, ob fœdus cum Saracenis initum, excommunicatus eſt.

Concilium *Colonienſe* contra uſurpatores bonorum Eccleſiæ an. 887. habitum eſt.

Concilia *Moguntinum* & *Metenſe* ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam an. 888. indicta ſunt.

Concilia *Viennenſe* an. 892. & *Triburienſe* an. 895. de Diſciplina & moribus Eccleſiæ multa ſtatuerunt.

Concilium *Compoſtellanum* an. 900. congregatum eſt, & in eo *Cæſarius* Abbas electus ac conſecratus fuit Archiepiſcopus Tarraconenſis.

Concilia, quæ habita ſunt Sæculo Eccleſiæ decimo.

Concilium *Ovetenſe* in Hiſpania de Rebus ad Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantibus habitum fuiſſe an. 901. aſſerunt nonnulli, ſed iſtud Concilium ſuppoſititium eſt.

Concilium *Anglicanum* fuit convocatum anno 904. & in eo de Diſciplina Eccleſiæ actum eſt.

Concilium *Romanum* an. 904. congregatum Imperatoris *Lamberti* electionem & inaugurationem confirmavit.

Concilium *Ravennatenſe* an. 904. indixit *Joannes IX.* Pontifex Maximus, & in eo *Formoſi* Papæ Ordinatio confirmata eſt, & Synodus, quam adverſus ipſum an. 879. habuerat *Stephanus* Papa, damnata & combuſta eſt.

Concilium *Troslejanum* I. in Diœceſi Sueſſionenſi habitum eſt an. 909. & in eo de Diſciplina Eccleſiaſtica ſtatuti ſunt *Canones*, ſeu prolixa Capitula quindecim fuerunt promulgata.

Concilium *Narbonenſe* an. 909. congregatum eſt, & in eo de limitibus quarumdam Diœceſum actum eſt.

Concilium *Confluentinum* an. 922. celebratum eſt, & in eo ſtatuta ſunt quædam de Diſciplina Eccleſiaſtica Capitula.

Concilium *Troslejanum* alterum in favorem Eccleſiæ Cameracenſis convocatum eſt anno 924.

Concilium *Duisbergenſe*, an. 927. collectum, damnavit & excommunicavit illos, qui *Benonem* Epiſcopum excæcarant.

Concilium *Erfordienſe* anno 932. *Macrenſe* anno 935. & *Rhemenſe* anno 936. habita, aliquot de Diſciplina Eccleſiaſtica Canones condiderunt.

Concilium *Sueſſionenſe* anno 941. habitum eſt, & in eo dejecto *Artaldo*, Hugo, *Hariberti* Comitis filius, Rhemenſis Archiepiſcopus conſecratus eſt.

Concilium *Londinenſe*, an. 944. coactum, haud paucas leges Eccleſiaſticas, & Civiles condidit ad conſulendum communi animarum ſaluti.

Con-

Concilium *Verdunenſe* celebratum eſt an. 947. in quo, contendentibus *Artaldo*, & *Hugone* de Epiſcopatu Rhemenſi, *Artaldo* Sedes Rhemenſis adjudicata fuit: Idemque in favorem *Artaldi*, legitimi Archiepiſcopi Rhemenſis, pronunciatum ac definitum eſt in Conciliis *Ingelmenſi* an. 948. & *Trevirenſi* eodem an., & *Romano* an. 949. habitis, in quibus Comes *Hugo*, qui *Artaldum* e Sede Rhemenſi vi dejecerat, Anathemate percuſſus eſt.

Concilium *Auguſtanum*, an. 952. habitum condidit Capitula XI. quæ Epiſcoporum, Clericorum &c. munera moreſque ſpectant.

Concilium *Ravennatenſe* II. in cauſa Diſciplinæ Eccleſiaſticæ habitum eſt an. 967.

Concilium *Anglicanum* an. 969. convocavit S. *Dunſtanus*, Cantuarienſis Archiepiſcopus, & in eo damnati ſunt Clerici conjugati.

Concilium *Mutinenſe* an. 973. habitum eſt ad componendam pacem inter *Petrum* & *Lambertum* Germaniæ Proceres.

Concilium *Conſtantinopolitanum* an. 975. fuit celebratum, & in eo *Baſilius*, pſeudo-Patriarcha Conſtantinopolitanus, depoſitus eſt, & in ejus locum ſubrogatus *Antonius Studites*.

Concilia *Wintonienſe* an. 975. *Kirtlingtonienſe*, an. 977. & *Calnienſe* an. 978. in Anglia convocavit S. *Dunſtanus*, Archiepiſcopus Cantuarienſis; & in his, facta acerrima Monachos inter & Clericos Uxoratos contentione, lis in Monachorum gratiam dirempta eſt.

Concilium *Romanum*, an. 983. convocatum, Cauſam examinavit *Giſeleri*, Magdeburgenſis Epiſcopi.

Concilium *Landavenſe* an. 988. coactum eſt contra Regem *Arthmailum*, fratris ſui homicidam, qui idcirco anathemate perculſus eſt.

Concilium *Romanum* an. 988. indictum eſt, & in eo *Adalbertus*, Pragenſis Epiſcopus, qui, ob pravos populi ſui mores Epiſcopatum deſeruerat, ad Eccleſiam propriam remiſſus eſt.

Concilium *Rhemenſe* an. 989. habitum eſt, & in eo *Arnulphus* electus fuit Archiepiſcopus Rhemenſis.

Concilium *Narbonenſe*, an. circiter 990. contra bonorum Eccleſiaſticorum invaſores fuit celebratum.

Concilium *Silvanectenſe* an. 990. congregatum eſt adverſus quoſdam proditores, qui Rhemenſem Civitatem inimicis tradiderant.

Concilium *Rhemenſe* an. 991. indictum eſt, & in eo *Arnulphus*, Archiepiſcopus Rhemenſis, proditionis falſo accuſatus, depoſitus eſt, & *Gerbertus* Rhemorum Archipræſul fuit conſecratus.

Concilium *Romanum* an. 993. habitum eſt, & in eo S. *Uldaricus*, Epiſcopus Auguſtanus, in Sanctorum numerum relatus eſt.

Concilia *Moſomenſe*, & *Rhemenſe* an. 995. indicta ſunt, & in his, depoſito *Gerberto*, Eccleſiæ Rhemenſi, *Arnulphus*, injuſte depoſitus, reſtitui jubetur.

Concilium *Ravennatenſe*, an. 997. habitum, multa, quæ Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectant, decrevit.

Concilium *Ticinenſe* an. 997. excommunicationis Sententiam tulit in *Creſcentium*, qui *Gregorium* V. Pont. Max. Roma expulerat.

Concilia *Sandionyſianum* an. 997. & *Pictavienſe* an. milleſimo habita ſunt, & in his de Diſciplina Eccleſiaſtica, & de reſtituendis Eccleſiæ decimis actum eſt.

Concilia celebrata Sæculo Eccleſiæ undecimo.

Concilium *Tremonienſe* in Weſtphalia an. milleſimo quinto in cauſa Diſciplinæ Eccleſiaſticæ habitum eſt.

Concilium *Francofordienſe* an. 1006. ad erigendum Bambergenſem Epiſcopatum.

Concilia *Ænhamenſe* in Anglia an. 1008. *Bambergenſe* in Franconia an. 1011. *Legionenſe* in Hiſpania an. 1012. *Habamenſe* in Anglia an. 1012. *Ravennatenſe* an. 1014. habita ſunt ad Chriſtianam Religionem & Eccleſiæ politiam promovendam, nec non ad componendas enatas inter Epiſcopos diſcordias.

Concilium *Aurelianenſe* an. 1017. contra recentes Manichæos in Galliis fuit convocatum.

Concilia *Ticinenſe*, an. 1020. & *Salegunſtadienſe* an. 1022. in cauſa Eccleſiaſticæ Diſciplinæ fuerunt celebrata.

Concilium *Aquiſgranenſe* habitum an. 1022. diremit controverſiam inter *Piligrinum*, Colonienſem Epiſcopum, & *Durandum*, Leodienſem Epiſcopum, de ſubjectione Monaſterii Burcitani.

Concilia *Lemovicenſe* I. an. 1029. *Biturricenſe* an. 1031. *Lemovicenſe* II. an. 1031. celebrata ſunt, & in his Sancto *Martiali* titulus *Apoſtoli* delatus eſt.

Concilia *Triburienſe* an. 1031. *Pictavienſe* an. 1032. *Landavenſe* an. 1039. *Ceſatenenſe* an. 1042. ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam & reformandos Clericorum mores fuerunt convocata.

Concilium *Sutrinum* I. an. 1046. indictum eſt, & in eo *Gregorius* VI. Pontificatum abdicavit.

Concilia *Romanum* an. 1049. contra Simoniacos, *Rhemenſe* eodem anno, *Moguntinum* eodem anno, & *Rothomagenſe* an. 1050. habita, multa ſanxerunt contra ſimoniam, & conjugia Clericorum, pluresque condiderunt Canones Eccleſiaſticam Diſciplinam ſpectantes.

Concilia *Romanum* ſub *Leone* IX. Pont. Max. an. ML. *Brionenſe* eodem anno, *Vercellenſe* eodem anno, & *Pariſienſe* eodem anno habita ſunt, & in his damnatus eſt Hæreſiarcha *Berengarius*.

Concilium *Coyacenſe* in Hiſpania in cauſa Diſciplinæ Eccleſiaſticæ an. ML. fuit convocatum, & anno ſequenti *Leo* IX. Pontifex Max. Romæ Concilium habuit, in quo *Gregorius*, Epiſcopus Vercellenſis, adulterii accuſatus ac depoſitus fuit.

Concilium alterum *Romanum* an. 1053. coactum eſt, in quo *Gerardus*, Leucorum Epiſcopus, Faſtis Sanctorum fuit adſcriptus.

Concilia *Narbonenſe* an. 1054. ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam, *Florentinum* contra aliena-

tores Rerum Eccleſiaſticarum an. 1055. & Concilium *Lugdunenſe* contra Simoniacos eodem an. fuerunt congregata.

Concilium *Turonenſe* an. 1054. habitum eſt, & in eo *Berengarius* ſuam ejuravit Hæreſim.

Concilium *Colonienſe*, in quo *Balduinus*, & *Godefridus*, Flandriæ Comites, cum *Henrico*, Germaniæ Rege adhuc puero, amicitiæ fœdus inierunt an. 1056. indictum eſt.

Concilia *Narbonenſe* II. an. 1056. & *Toloſanum* eodem anno, *Compoſtellanum* eodem anno ad reformandam Eccleſiaſticam Diſciplinam, & conſervandam libertatem Eccleſiarum ac Monaſteriorum habita ſunt.

Concilium *Sutrinum Secundum* coactum eſt an. 1059. in eo *Benedictus* Pſeudo-Papa, cognomento *Mincius*, depoſitus, omnique Sacerdotali officio privatus eſt.

Concilium *Romanum* an. 1059. celebravit *Nicolaus Secundus* Pontifex Maximus, & in eo *Berengarius* Hæreſim ſuam tertio ejuravit.

Concilia *Turonenſe Secundum* ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam, & *Jaccitanum* in Aragonia, ad abrogandum Gothicum precandi ritum, & Romanum introducendum an. MLX. habita ſunt.

Concilium *Osborienſe* in Germania an. MLXII. habitum eſt, & in eo *Cadalous* Pſeudo-Papa communi ſuffragio damnatus eſt, & electio *Alexandri* II. Pontificis confirmata, idemque ſtatutum eſt in Concilio *Mantuano* an. 1064. celebrato.

Concilia *Pinnatenſe* in Aragonia de Diſciplina Eccleſiaſtica an. 1062. *Romanum* adverſus Simoniacos an. 1063. *Cabilonenſe* adverſus *Dragonem*, Epiſcopum Matiſconenſem, anno 1064. *Barcinonenſe* ad Leges Gothicas abrogandas an. 1064. *Helenenſe* pro Eccleſiarum immunitatibus, privilegiis, & Clericorum libertatibus an. 1075. fuerunt celebrata.

Concilium *Romanum* an. 1065. *Alexander* II. Pontifex Maximus convocavit, & in eo nova *Inceſtuoſorum* Hæreſis fuit damnata.

Concilia, *Wintonienſe* an. 1070. *Stigandum*, Archiepiſcopum Eccleſiæ Cantuarienſis, depoſuit; *Moguntinum* an. 1071. *Henricum* IV. Regem Germaniæ, diſſuaſit a repudianda *Berta* uxore ſua, *Moguntinum* alterum an. 1071. *Carolum*, Conſtantienſis Eccleſiæ Epiſcopum electum, ſed Simoniæ & Sacrilegii accuſatum, depoſuit; *Anglicanum* an. 1072. Primatum Sedi Cantuarienſi, præ Eboracenſi, aſſeruit ac confirmavit; *Erfordienſe* an. 1070. cauſam judicavit de Decimis Monaſteriorum Thuringiæ.

Concilium *Romanum* an. 1074. pro reformando Eccleſiæ ſtatu indixit *Gregorius* VIII. Pontifex Maximus, & in eo damnati ac repreſſi ſunt Sacerdotes concubinarii. Hujus Concilii Decretum in Clericos concubinarios latum, fuit confirmatum in Conciliis *Exfordienſi* II. an. 1074. & *Moguntino*, an. 1075.

Concilium *Anglicanum*, ſeu *Londinenſe*, pro reformandis Eccleſiæ moribus coactum eſt an. 1075.

Concilium *Romanum* an. 1076. *Henricum* IV. Imperatorem excommunicavit: *Pictavienſe* an. 1078. multa ad Diſciplinam Eccleſiaſticam pertinentia ſtatuit: Concilium *Leodinenſe* II. eodem an. pro Diſciplina itidem Eccleſiaſtica reſtauranda, & reformandis Clericorum moribus fuit convocatum.

Concilium *Romanum* an. 1078. celebravit *Gregorius* VII. Pontifex Maximus, in quo *Guibertus*, Epiſcopus Ravennas, & *Tebaldus*, Mediolanenſis Antiſtes, aliique plures Epiſcopi, qui ab *Henrici* IV. Imperatoris partibus ſtabant, fuerunt excommunicati. Alterum Concilium *Romanum* contra Simoniacos, Clericos concubinarios, & bonorum Eccleſiaſticorum prædones an. MLXXVIII. habuit idem Summus Pontifex. Tertium Concilium *Romanum Gregorius* VII. anno 1079. celebravit, in quo Hæreſiarcha *Berengarius* ſuum virulentum dogma ſolemni formula abnegavit.

Concilia, *Armoricum* in Britannia minori an. 1079. falſas proſcripſit pœnitentias; *Romanum* a *Gregorio* VII. Pontifice Maximo congregatum an. 1080. Imperium ademit Henrico, illudque in *Rodulphum* tranſtulit; *Lugdunenſe* eodem anno habitum, *Manaſſem*, qui Sedem Rhemenſem invaſerat, damnavit ac depoſuit.

Concilia, *Romanum*, ſub *Gregorio* VII. Papa habitum an. 1081. alterum Concilium *Romanum* ſub eodem Pontifice an. 1084. *Quintiliniburgenſe* in Saxonia an. 1085. *Beneventanum* an. 1087. & *Romanum* ſub *Urbano* II. an. 1089. damnarunt & excommunicarunt *Guibertum* Antipapam, *Henricum* Imperatorem, & omnes illi adhærentes Epiſcopos, atque Hæreſim *Henricianorum*, ſeu illorum, qui partes *Henrici* Imperatoris tutabantur, protriverunt.

Concilium *Melfitanum* in Apulia anno 1089. condidit ſexdecim Diſciplinæ Eccleſiaſticæ Canones.

Concilium *Toloſanum* ad pertractanda Rituum & Diſciplinæ Eccleſiaſticæ negotia celebratum eſt an. 1090.

Concilium *Sueſſionenſe* contra Hæreticum *Roſcelinum*, Magiſtrum *Petri Abaelardi*, habitum eſt an. 1092.

Concilium *Trojanum* in Apulia indictum eſt an. 1093. & in eo de gradibus conſanguinitatis, ſeu de nuptiis conſanguineorum diſſolvendis, actum eſt.

Concilia *Rhemenſe* anno 1094. *Auguſtodunenſe* eodem anno, *Placentinum* an. 1095. *Claromontanum* eodem anno habita ſunt, & in his dictum eſt anathema *Philippo*, Galliarum Regi, qui repudiata *Certa*, legitima uxore ſua, cum *Cetrada* pellice matrimonium inierat: Sed factus vere pœnitens *Philippus*, Galliarum Rex, ab excommunicatione fuit abſolutus in Concilio *Nemauſenſi* anno 1096.

Concilium *Carenſe* in Apulia ad Græcos cum Latinis, præſertim in Dogmate de Proceſſione Spiritus Sancti, conciliandos, habitum eſt an. MXCVII.

Concilium *Hieroſolymitanum* an. 1099. celebrarunt Latini, qui tum temporis Terram Sanctam occupabant, & in eo, e Patriarchatu Hieroſolymita-

mitano pulſo *Arnulpho*, in ejus locum ſuffecerunt *Daybertum*, ſeu *Doymbertum*, Piſanum, & in expeditione Hieroſolymitana Summi Pontificis Legatum.

Concilia habita Sæculo Eccleſiæ duodecimo.

Complura Sæculo Eccleſiæ duodecimo coacta ſunt Concilia occaſione *Inveſtiturarum Eccleſiaſticarum*, quas Laici Principes ſibi arrogabant; quæ quidem Concilia, utpote ad idem argumentum attinentia, hic ſimul collecta breviter indicabo.

Concilium *Lateranenſe* I. an. MCII. in *Henricum* IV. Imperatorem, non ſemel antehac excommunicatum, quod jus Eccleſiaſticarum *Inveſtiturarum* ſibi vendicaret, Sententiam excommunicationis tulit. Concilium *Lateranenſe* II. anno MCIV. *Inveſtiturarum* in Anglia fautores anathemate perculit. Concilium *Lateranenſe* III. an. MCX. contra *Inveſtituras* Laicorum fuit convocatum. Concilium *Lateranenſe* IV. anno MCXII. in *Henricum* V. Imperatorem jus in collatione Beneficiorum *Inveſtiturarum* Eccleſiaſticarum pervicaciter retinere volentem, anathematis Sententiam tulit. Concilium *Hieroſolymitanum* anno ſuperiori, ſeu MCXI. *Henricum* V. Imperatorem eadem de cauſa excommunicavit. Concilium *Viennenſe* in Galliis anno MCXII. omnem Beneficii Eccleſiaſtici *Inveſtituram*, e Laica manu factam declaravit hæreſim eſſe, & *Henricum* V. Imperatorem Synodali Decreto excommunicavit. Concilium *Anſanum*, prope Lugdunum in Gallia eodem ann. ſeu 1112. habitum, Laicorum *Inveſtituras* damnavit. Concilium *Bellovacenſe* anno 1114. *Henricum V.* Imperatorem, ob *Inveſtituras* Eccleſiaſticas, iterum anathemati ſubjecit. Concilium *Coloníenſe* anno 1116. *Henricum V.* Imperatorem, propter uſurpatas *Inveſtituras Eccleſiaſticas* iterato excommunicationis fulmine percuſſit. Concilium *Lateranenſe* V. anno 1116. Eccleſiaſticas *Inveſtituras* damnavit. Concilium *Beneventanum* an. 1117. in *Mauritium Burdinum*, Epiſcopum Bracarenſem, quem ſub nomine *Gregorii* VIII. Antipapam creavit *Henricus* V. Imperator, excommunicationis Sententiam tulit. Concilia *Capuanum* anno 1118. *Colonienſe* eodem anno, & *Rhemenſe* anno 1119. *Burdinum* Antipapam, dictum *Gregorium* VIII. & *Henricum V.* Imperatorem communione Eccleſiæ privarunt. Denique, huic vexatiſſimæ illius Sæculi de Laicorum inveſtituris controverſiæ finem impoſuit Concilium *Wormatienſe* anno 1122. habitum, in quo exoptatiſſima pax & concordia inter *Henricum V.* Imperatorem & Pontificem Romanum circa *Inveſtituras* Laicorum ſancita eſt, cujus pacis conditiones approbatæ & confirmatæ fuerunt in Concilio nono Generali, quod eſt *Lateranenſe I.* ſub *Calliſto* II. Pont. Max. habito anno 1123.

Hæc ſunt Concilia, quæ Sæculo Eccleſiæ duodecimo, ob illam de *Inveſtituris* Laicorum dirimendam controverſiam, fuerunt celebrata. Nunc cetera alia Concilia, quæ eodem Sæculo coacta ſunt, juxta ordinem Chronologicum, annotabo.

Concilium *Londinenſe* an. 1102. ad reformandam Eccleſiaſticam Diſciplinam habitum eſt, & in eo quidam Clerici Simoniæ, vel aliis vitiis dediti, damnati ac depoſiti ſunt.

Concilium *Trecenſe* indictum eſt an. 1104. & in eo *Hubertus*, Sylvanectenſis Epiſcopus, a Simoniæ labe ſeſe purgavit.

Concilium *Florentinum* an. 1105. contra *Fluentium*, hujus Urbis Epiſcopum, aſſerentem, jam tum natum eſſe Antichriſtum, fuit congregatum.

Concilium *Quintiliniburgenſe* pro reformandis moribus an. 1105. habitum eſt.

Concilium *Guaſtallienſe* ad quoſdam Schiſmaticos ad Eccleſiæ unionem recipiendos an. 1106. fuit convocatum.

Concilia *Hieroſolymitanum* anno 1107. contra *Ebremardum*, Sedis Hieroſolymitanæ invaſorem, qui depoſitus eſt; *Trecenſe* eodem anno adverſus *Simoniacos*; *Londinenſe* eodem anno contra *Inveſtituras* a Laicis factas; *Rhemenſe* an. 1119. in Monachos, Epiſcopalem juriſdictionem detrectantes. Concilia *Compoſtellanum* an. 1114. & *Ovetenſe* ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam anno 1115. fuerunt celebrata.

Concilium *Romanum* anno 1116. titulum *Abbatis Abbatum* conceſſit Abbati Monaſterii Montis Caſſini.

Concilium Generale nonum, ſeu *Lateranenſe* I. anno 1123. in quo, ut ſuperius obſervavimus, compoſita tandem fuit celebris illa de Eccleſiaſticis inveſtituris a Laicis factis diu agitata controverſia.

Concilia *Londinenſe* an. 1125. Nannetenſe an. 1127. Londinenſe alterum eodem anno pro corrigendis Eccleſiæ moribus habita ſunt.

Concilium *Trecenſe* anno 1128. dedit Ordini militum Templariorum Regulam & habitum album. Concilium *Ravennatenſe* eodem anno coactum eſt contra Patriarchas Aquilejenſem & Venetiarum, qui in eo e Sede Patriarchali fuerunt dejecti.

Concilia, *Ilerdenſe*, & *Palentinum* in Hiſpania Tarraconenſi in cauſa Diſciplinæ Eccleſiaſticæ fuerunt convocata anno 1129.

Concilia, *Anicienſe*, ſeu *Podienſe*, an. 1130. *Rhemenſe* anno 1131. *Leodienſe* eodem an. *Placentinum* anno 1132. & *Piſanum* anno 1134. habita ſunt, & in his *Petrus Leonis*, ſive *Anacletus* II. Antipapa, damnatus atque excommunicatus fuit.

Concilia, *Londinenſe* de Diſciplina Eccleſiaſtica anno 1138. & *Northamptonienſe* de diſtributione Beneficiorum eodem an. in Anglia fuerunt celebrata.

Concilium Generale decimum, quod eſt *Lateranenſe* II. ſub *Innocentio* II. Pontifice Maximo anno 1139. damnavit Hæreſes *Arnaldi Brixienſis*, *Petri de Bruis*, & aliorum Hæreticorum, atque omnia *Petri Leonis*, ſeu *Anacleti* II. Antipapæ Acta reſcidit.

Concilia, *Wintonienſe* I. pro aſſerenda ac vin-

Digitized by Google

vindicanda Immunitate Eccleſiaſtica anno 1139. *Senonenſe* contra maleſana *Petri Abaelardi* dogmata anno 1140. *Wintonienſe* II. anno 1142. *Hieroſolymitanum* in errores Armenorum anno 1143. Londinenſe adverſus rerum & perſonarum Eccleſiaſticarum violatores anno 1143. *Vezeliacum* in Burgundia pro nova expeditione in Terram Sanctam adverſus Saracenos anno 1146. habita ſunt.

Concilia, *Pariſienſe* anno 1147. & *Rhemenſe* anno 1148. ad proſcribendos *Gilberti Porretani*, Epiſcopi Pictavienſis, errores coacta ſunt.

Concilium *Trevirenſe* anno 1148. convocavit *Eugenius* III. Pontifex Maximus, & in eo permiſit *S. Hildegardæ* Abbatiſſæ, ut ſuas Revelationes ſcriptis mandaret, ac publici juris faceret.

Concilium *Balgentiacenſe* in Diœceſi Aurelianenſi anno 1151. irritum declaravit matrimonium *Ludovici*, Galliarum Regis, cum *Eleonora*, Ducis Aquitaniæ filia, propter utriuſque conſanguinitatem.

Concilium *Oxonienſe* in Anglia anno 1160. Waldenſium hæreticorum dogmata proſcripſit.

Concilium Londinenſe anno 1162. congregatum eſt, & in eo *S. Thomas*, dictus *Becketus*, Cancellarius *Henrici* II. Angliæ Regis, conſpirantibus omnium votis, in Archiepiſcopum Cantuarienſem electus eſt; qui tamen poſtea, (ob non ſervatas iniquas leges ſancitas in Conciliabulo *Clarendonenſi*, habito in Anglia an. 1164.) injuſte damnatus eſt in Concilio *Northamptonienſi*, eodem anno in Anglia celebrato.

Concilium *Lateranenſe* an. 1168. coactum eſt, & in eo *Fridericus* Imperator ob intruſum in Sedem Apoſt. *Octavianum*, Antipapam, dictum *Victorem* IV. damnatus & imperio privatus eſt.

Concilium *Abrincenſe* in Normannia an. 1172. *Henricum* II. Angliæ Regem, a cæde *S. Thomæ*, Cantuarienſis Archiepiſcopi, abſolvit.

Concilia *Caſſilienſe* in Hibernia an. 1172. & *Londinenſe* an., 1175. in cauſa Diſciplinæ Eccl. fuerunt celebrata.

Concilium *Lumbarienſe* in Gallia Narbonenſi an. 1175. Hæreticos Albigenſes damnavit.

Concilium *Venetum* an. 1177. celebratum eſt, & in eo *Alexander* III. Pontifex Maximus, & *Fridericus* Imperator, pacis fœdus inierunt.

Concilium undecimum Generale, quod eſt Lateranenſe tertium, an. 1179. convocavit *Alexander* III. Pontifex Max. contra hæreticos Waldenſes & Albigenſes, necnon Schiſmaticos ab Antipapa *Victore* III. ordinatos.

Concilia, *Pariſienſe* an. 1186. *Anglicanum* an. 1188. & *Monſpelienſe* an. 1195. Bellum in Saracenos decreverunt.

Concilia, *Eboracenſe* in Anglia an. 1195. & *Dalmaticum* an. 1199. ad reformandam Eccleſiæ Diſciplinam habita ſunt.

Concilium *Divionenſe* in Galliis an. 1199. coactum eſt in *Philippum Auguſtum*, Galliarum Regem. qui repudiata legitima conjuge ſua *Ingeburgi*, ſorore *Caputi*, Danorum Regis, illicitas nuptias contraxerat cum *Maria*, Bohemiæ & Moraviæ Ducis filia.

Concilia habita Decimotertio Eccleſiæ Sæculo.

Concilia quædam Provincialia ineunte Sæculo XIII. contra *Raymundum*, Comitem Toloſanum, Hæreticorum Albigenſium fautorem ac protectorem, fuerunt celebrata, videlicet *Narbonenſe* I. an. 1207. *Montilienſe* in Provincia Narbonenſi an. 1209. *Avenionenſe* I. eodem anno, *Avenionenſe* II. an. 1210. *Toloſanum* I. eodem anno, *Arelatenſe* I. eodem anno, *Vaurenſe* in Provincia Occitaniæ an. 1213. *Muretum* in Provincia Occitaniæ eodem anno, & Concilium *Monſpelienſe* an. 1214. in quo ultimo *Raymundi*, Comitis Toloſani, & hæreticorum Albigenſium defenſoris, Ditio adjudicata eſt *Simoni Montis Fortis*, invicto Albigenſium debellatori.

Concilia, *Pariſienſe* ad damnandos errores *Almarici* an. MCCIX. *Romanum* an. MCCX. contra *Ottonem* IV. Imperatorem, quem *Innocentius* III. Pontifex Maximus Imperio privavit, & *Londinenſe* an. MCCXIV. ad *Joannem*, Regem Angliæ, abſolvendum ab interdicti, & depoſitionis Sententia, quam in ipſum *Innocentius* III. tulerat, habita ſunt.

Concilium Generale duodecimum, quod eſt *Lateranenſe* IV. ab *Innocentio* III. Pontifice Maximo contra Hæreſim Albigenſium an. MCCXV. fuit convocatum.

Concilia, *Oxonienſe* anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo ſecundo, *Saritburienſe* eodem anno, *Germanicum* an. milleſimo ducenteſimo vigeſimo quinto ad ſanciendam Eccleſiæ Diſciplinam, & contra ſimoniacos atque concubinarios Clericos fuerunt celebrata.

Concilia in Galliis *Narbonenſe* II. an. 1227. *Toloſanum* II. anno 1229. *Gonterienſe* I. an. milleſimo ducenteſimo trigeſimo primo, *Citterenſe* I. an. 1233. *Arelatenſe* II. an. 1234. *Narbonenſe* III. an. 1235. *Turonenſe* I. an. 1236. *Campiniacenſe* I. an. 1238. *Turonenſe* II. an. 1239. *Guidonenſe* an. 1242. *Bitterenſe* II. an. 1246. *Valentinum* an. 1248. *Inſulanum* an. 1251. *Salmurienſe* an. 1253. *Albienſe* an. 1254. *Burdegalenſe* I. an. 1255. *Roffiacenſe* in Diœceſi Pictavienſi an. 1256. *Monſpelienſe* an. 1257. Arelatenſe III. an. 1260. *Copriniacum*, ſeu *Campiniacenſe* II. an. 1260. *Campiniacenſe* III. an. 1262. *Burdegalenſe* II. an. 1263. *Nannetenſe* an. 1264. *Gonterienſe* II. an. 1268. *Andegavenſe* & *Senonenſe* an. 1269. *Compendienſe* & *Avenionenſe* an. 1270. *Redonenſe* an. 1273. *Arelatenſe* IV. *Salmurienſe* II. & *Bituricenſe* an. 1276. *Langeſienſe* eodem anno, *Rotomagenſe* an. 1279. *Avenionenſe* eodem anno, & alterum *Avenionenſe* an. 1282. *Andegavenſe*, & *Turonenſe* eodem an. *Bituricenſe* anno 1286. *Arelatenſe* eodem anno, *Rotomagenſe* an. 1299. & *Auſcitanum* an. 1300. Hæc memorata Concilia Provincialia Sæculo Eccleſiæ XIII. ad reſarciendam Eccleſiæ Diſciplinam habita ſunt in Galliis. At, præter iſta Concilia Provincialia, Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantia, duo Concilia Generalia in Galliis eodem Sæculo fuerunt celebrata, videlicet Con-

Ci-

Digitized by Google

cilium *Lugdunenſe* I. quod eſt Generale XIII. an. 1245. contra *Fridericum*, Imperatorem, & ad ſuſcipiendam, pro recuperatione Terræ Sanctæ, expeditionem in Saracenos ab *Innocentio* IV. Pontifice Maximo convocatum eſt.

Alterum vero Concilium, ſeu *Lugdunenſe* II. quod eſt Generale decimum quartum, an. 1274. celebratum eſt ſub *Gregorio* X. Pontifice Max. & in eo facta eſt unio Eccleſiæ Græcæ cum Latina.

Cetera Concilia Provincialia, quæ ad reformandam Eccleſiæ Diſciplinam variis in locis Sæculo XIII. fuerunt celebrata, ſuo nunc quæque ordine percenſebo.

Concilium *Germanicum* an. 1230. habitum eſt, & in eo quatuordecim de diſciplina Eccleſiaſtica condita ſunt Capitula.

Concilium *Wigornienſe* in Anglia an. 1240. Conſtitutiones, ſive Capitula 59. de Diſciplina & moribus Eccleſiæ promulgavit.

Concilium *Lambethenſe* in Anglia an. Mcclxi. fuit convocatum, & in eo de juriſdictione, libertate, & immunitate Eccleſiaſtica actum eſt.

Concilia *Viennenſe* in Auſtria an. 1167. *Londinenſe* an. 1268. ſanctiſſimas Sanctiones de Diſciplina tam Eccleſiaſtica, quam Monaſtica condiderunt.

Concilia *Saltsburgenſe* an. milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo quarto, *Budenſe* an. milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo nono, *Colonienſe* an. milleſimo ducenteſimo octuageſimo, *Lambethenſe* in Anglia an. 1281. *Saltsburgenſe* alterum an. 1281. *Ravennatenſe* an. 1286. *Herbipolenſe* an. 1287. *Mediolanenſe* eodem anno, & *Mediolanenſe* alterum an. 1291. fuerunt celebrata, & in his multa ſancita ſunt Capitula, quæ ad Diſciplinæ cum Eccleſiaſticæ, tum Monaſticæ reformationem attinent.

Præter iſta a me laudata Concilia, quæ Sæculo decimo tertio coacta ſunt, plura concilia Tarraconenſia eodem Sæculo in Hiſpania habita ſunt, quorum tamen memoria vix ſupereſt, & in quibus nihil, quod ſit alicujus momenti, occurrit, ut videre eſt apud doctiſſimum Cardinalem *Joſephum* de *Aguirre* Tomo 3. *Conciliorum Hiſpaniæ* pag. 495. 496. 498. 504. 505. & 523. His ergo prætermiſſis Conciliis, ad alia nunc progrediamur Concilia, quæ Sæculo Eccleſiæ decimo quarto variis in locis fuerunt convocata, & ut clariori methodo ea diſponere poſſim: Primo referam juxta ordinem chronologicum illa Concilia, quæ in Galliis Sæculo Eccleſiæ decimo quarto indicta ſunt. Secundo ea Concilia quaſi digito monſtrabo, quæ in Hiſpania; tertio, quæ in Italia; quarto, quæ in Anglia; & poſtremo, quæ in Germania eodem Eccleſiæ Sæculo fuerunt celebrata.

Concilia, quæ Sæculo Eccleſiæ decimo quarto variis in locis habita ſunt.

Concilia Nationalia, ſeu Provincialia quamplurima Sæculo Eccleſiæ decimo quarto in Galliis habita ſunt, quæ hic, juxta Seriem Chronologicam, breviter indicare ſat ſuperque ſufficiet.

Concilium *Compendienſe* I. indictum eſt an. 1301. & in eo ſeptem edita ſunt Capitula, quæ ſpectant Diſciplinam Eccleſiaſticam, & Clericorum Immunitates.

Concilium *Nugarolienſe* I. habitum eſt anno 1303. & in eo excommunicati fuerunt Clerici peregrini, abſque Litteris commendatitiis ſuorum Epiſcoporum Sacra facientes, Judices ſeſe Cauſis Eccleſiæ admiſcentes, Perjuri, Decimarum detentores, Concubinarii, Uſurarii, Adulteri manifeſti &c.

Concilium *Compendienſe* II. coactum eſt anno 1304. & in eo pro reformatione Eccleſiaſticæ Diſciplinæ condita ſunt quinque capitula.

Concilium *Auſcitanum*, an. 1308. congregatum, ſex edidit Canones, morum reformationem ſpectantes.

Concilium *Pariſienſe*, an. 1312. habitum, tria ſanxit capitula ad vigorem Diſciplinæ Eccleſiaſticæ renovandum, & ſerpentes quoſdam abuſus extirpandos.

Concilium *Salmurienſe*, anno 1315. quatuor condidit Canones contra juriſdictionis Eccleſiaſticæ perturbatores.

Concilium *Nugarolienſe* II. convocatum anno 1315. quinque ſtatuit Decreta, ad Eccleſiæ Diſciplinam, Jura, & Immunitates ſpectantia.

Concilia, *Silvanectenſe* I. an. 1315. habitum eſt, & in eo *Petrus*, Catalaunenſis Epiſcopus, in ſuam Sedem reſtitutus eſt. *Silvanectenſe* II. an. 1317. coactum eſt, & in eo contra invadentes Eccleſiæ bona actum eſt.

Concilia, *Senonenſe* anno 1320. & *Pariſienſe* an. 1323. quatuor promulgarunt Decreta, ad Eccleſiæ Diſciplinam, præſertim ad vitam & honeſtatem Clericorum ſpectantia.

Concilium *Avenionenſe* an. 1326. celebratum quinquaginta novem edidit Capitula de morum & Diſciplinæ reformatione, Clericorum privilegiis & Immunitatibus.

Concilia, *Marciacenſe* I. anno 1326. indictum, quinquaginta ſex edidit capitula ad varia Eccleſiaſticæ Diſciplinæ capita attinentia. *Marciacenſe* II. an. 1320. convocatum eſt, & in eo ſicarii, qui *Aneſancium*, Epiſcopum Adurenſem, occiderant, ab Eccleſiæ communione fuerunt ſeparati.

Concilia, *Silvanectenſe* III. an. 1326. ſeptem edidit de Diſciplina Eccleſiaſtica Canones. *Compendienſe* anno milleſimo tercenteſimo vigeſimo nono, ſeptem itidem præſcripſit Canones pro juribus, Immunitatibus, privilegiis, & bonis Eccleſiæ tuendis. *Rotomagenſe* anno 1330. tredecim publicavit conſtitutiones, ad varia Eccleſiaſticæ Diſciplinæ capita ſpectantes. *Conterienſe* anno 1336. duodecim conſtituit Decreta pro libertate & Immunitate Eccleſiaſtica. *Bituricenſe* eodem anno duodecim pariter Canones ad reſtaurandam Eccleſiaſticam Diſciplinam condidit. Concilium *Avenionenſe ſecundum* anno 1337.

Digitized by Google

pro bono Eccleſiæ regimine, ac morum Reformatione ſexaginta novem promulgavit Canones. Concilium *Nevomienſe* an. 1344. ſeptemdecim Canones, mores, Diſciplinam, Juriſdictionem, & Eccleſiæ Immunitates ſpectantes, condidit. Concilium *Senonenſe* II. an. 1346. tredecim præſcripſit Canones de Immunitatibus & habitu Clericorum, necnon de aliis capitibus ad Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantibus. Concilium *Biterenſe* an. 1351. octo edidit Decreta circa quædam Eccleſiaſticæ Diſciplinæ Capita. Concilium *Andegavenſe* an. milleſimo tercenteſimo ſexageſimo quinto XXXIV. condidit Canones de collatione Beneficiorum, de vita, honeſtate, & habitu Clericorum ac Monachorum &c. Concilium *Vaurenſe* an. 1368. centum & triginta tria ſanxit Decreta ad Diſciplinam Eccleſiaſticam pertinentia. Concilium *Narbonenſe* an. 1374. viginti octo de Diſciplina Eccleſiaſtica condidit Capitula.

Præter hæc Concilia Nationalia, ſeu Provincialia, quæ in Galliis Sæculo Eccleſiæ XIV. pro reſtauranda tum Eccleſiaſtica, tum Monaſtica Diſciplina fuerunt celebrata, Concilium inſuper Generale decimum quintum, quod eſt *Viennenſe*, an. 1311. ſub *Clemente* V. Pontifice Maximo habitum eſt, & in eo Templariorum ordo abolitus fuit, damnata Fratricellorum, Dulciniſtarum, Beguardorum & Beguinarum Hæreſis, actumque de recuperanda Terra Sancta.

Concilia, quæ Sæculo XIV. pro reformatione Eccleſiaſticæ, vel Monaſticæ Diſciplinæ in Hiſpania habita ſunt, nunc breviter ſubnectam.

Concilium *Pennafidelenſe*, an. 1302. ad corrigendos Clericorum mores edidit quindecim conſtitutiones Eccleſiaſticas, quas refert Cardinalis *de Aguirre Tom. 3. Conc. Hiſp.* p. 538.

Concilia *Tarraconenſe* & *Salmanticenſe* an. 1312. fuere celebrata, eorumque Acta idem Card. *de Aguirre* inſeruit Tomo mox laudato pag. 546. & 547.

Concilium *Valliſoletanum*, an. 1312. habitum, viginti quinque de Diſciplina Eccleſiaſtica condidit canones, quos in lucem profert Card. *de Aguirre* Tomo III. *Concil. Hiſp.* pag. 556.

Concilia duo *Toletana*, unum videlicet an. 1323. & alterum 1324. aliquot conſtitutiones Eccleſiaſticas ſanxerunt ad Diſciplinam Eccleſiaſticam, & Clericorum mores ſpectantes, quæ legi poſſunt apud Card. *de Aguirre* Tomo III. *Conc. Hiſp.* pag. 576.

Concilia *Complutenſe* an. 1325. *Toletanum* an. 1339. & aliud *Complutenſe* an. 1347. Canones ediderunt de vita & honeſtate Clericorum, de extirpatione abuſuum, & de aliis capitibus ad Eccleſiæ diſciplinam attinentibus.

Quatuor Concilia Nationalia, ſeu Provincialia in Italia Sæculo Eccleſiæ XIV. a *Raynaldo*, Ravennate Archiepiſcopo, ad ſanciendam Eccleſiaſticam Diſciplinam fuerunt convocata, quorum primum habitum eſt an. 1307. Alterum an. 1311. Tertium, an. 1314. Ultimum an. 1317.

Aliquot Concilia Nationalia, ſeu Provincialia pro Diſciplinæ Eccleſiaſticæ ac morum reformatione Sæculo XIV. in Anglia habita ſunt, quæ hic juxta ordinem Chronologicum breviter annotabo.

Concilium *Weſtmonaſterienſe an.* 1316. convocavit *Walterus*, Archiepiſcopus Cantuarienſis. Concilium *Londinenſe* I. an. 1309. habuit *Robertus de Winchelſei*, Archiepiſcopus Cantuarienſis. Concilium *Londinenſe* II. an. 1321. indixit *Walterus* Archiepiſcopus Cantuarienſis. Concilium *Londinenſe* III. an. 1328. congregavit *Simon Mepham*, Archiepiſcopus Cantuarienſis. Concilium *Lambethenſe* I. anno milleſimo tercenteſimo trigeſimo, habuit idem *Simon Mepham*, Cantuarienſis Archiepiſcopus, qui etiam Concilium *Maghfeldenſe* I. anno 1332. celebravit. Concilia *Londinenſe* IV. an. 1341. *Londinenſe* V. an. milleſimo tercenteſimo quadrageſimo ſecundo, & *Londinenſe* VI. an. 1343. congregavit *Joannes Sraford*, Archiepiſcopus Cantuarienſis. Concilia *Lambethenſe* II. an. 1351. *Maghfeldenſe* II. an. 1362. & *Lambethenſe* III. an. 1362. convocavit *Simon Iſlip*, Archiepiſcopus Cantuarienſis.

Præter hæc Concilia, quæ Sæculo XIV. circa Diſciplinam Eccleſiaſticam in Anglia habita ſunt, duo alia ad damnandam Wiklefianam hæreſim indicta fuerunt, unum videlicet Londini an. 1382. cui præfuit *Guillelmus de Courtenay*, Archiepiſcopus Cantuarienſis, & alterum Londini itidem habitum an. 1396. cui præfuit *Thomas Arundel*, Archiepiſcopus Cantuarienſis.

Denique in Germania Sæculo Eccleſiæ decimoquarto ad reſtaurandam tam Eccleſiaſticam, quam Monaſticam Diſciplinam, duo fuerunt celebrata Concilia, *Celonienſe* videlicet an. 1310. ſub *Henrico*, Archiepiſcopo Colonienſi, & *Saltzburgenſe* an. 1386. ſub *Pilgrino*, Archiepiſcopo Saltzburgenſi, & Sedis Apoſtolicæ Legato.

Concilia, quæ Sæculo Eccleſiæ Decimo quinto habita ſunt.

Concilia quinque Generalia Sæculo Eccleſiæ decimo quinto fuerunt celebrata, quorum primum eſt *Piſanum*, an. 1409. habitum, & in eo depoſitis duobus dubiis Pontificibus, qui ſimul Sedem Romanam ambiebant, in eorum locum ſuffectus eſt *Alexander V.* Iſtud Concilium *Piſanum* inter Concilia Generalia eſt decimum ſextum.

Concilium *Conſtantienſe*, quod inter Oecumenica Concilia eſt decimum ſeptimum, coactum eſt an. 1414. & in eo extincto Schiſmate, depoſitiſque tribus dubiis Pontificibus, *Martinus* V. electus eſt Pontif. Max. & Hæreſes *Wikleffi* & *Joannis Hus* proſcriptæ ſunt.

Concilium *Senenſe*, quod inter Concilia Generalia eſt decimum octavum, congregatum eſt an. 1423. & in eo damnatio Hæreſum Wiklefiſtarum, & Huſſitarum, jam facta in Concilio Conſtantienſi, fuit approbata, actumque de conciliando Eccleſia Græca cum Latina.

Concilium *Baſileenſe*, quod fuit Oecumenicum,

eum, donec a Summo Pontifice *Eugenio* IV. fuerit diſſolutum, quodque inter Concilia Generalia eſt decimum nonum, convocatum eſt anno 1431. & in eo damnari iterum fuerunt Wiklefiſtæ & Huſſitæ; Bohemi vero, qui Huſſitarum hæreſi infecti erant, ad ſinum Eccleſiæ Catholicæ redierunt.

Concilium *Florentinum*, quod inter Concilia Oecumenica eſt vigeſimum, Ferrariæ ab *Eugenio* IV. an. 1438. incœptum eſt, Florentiæ vero continuatum an. 1439. & in eo facta eſt unio Eccleſiæ Græcæ cum Latina.

Præter hæc quinque Concilia Generalia, quæ Sæculo Eccleſiæ decimo quinto fuerunt celebrata, varia Concilia Nationalia, ſeu Provincialia ſive ad damnandas Hæreſes, ſive ad abolitionem Schiſmatis, ſive tandem ad collapſam Eccleſiæ reſtaurandam Diſciplinam eodem Sæculo habita ſunt, quæ hic juxta ordinem Chronologicum exhibebo.

Concilium *Oxonienſe* an. 1408. coegit *Thomas Arundel*, Archiepiſcopus Cantuarienſis, in quo Hæreſiarchæ *Joannis Wikleffi* Sectarii fuerunt proſcripti.

Concilia, *Remenſe* an. 1408. habitum eſt, & in eo de reformatione Diſciplinæ tam Eccleſiaſticæ, quam Monaſticæ, necnon de abolitione ſchiſmatis, quod *Gregorius* XII. & *Benedictus* XIII. Summo Pontificatui inhiantes pertinaciſſime fovebant, actum eſt. *Londinenſe* an. 1412. *Joannem Oldcaſtel*, Wikleffianæ Hæreſeos convictum, nec tamen palinodiam canere volentem, Sæculari judicio reliquit. *Romanum*, *a Joanne* XXIII. convocatum, *Joannis Wikleffi* virulenta dogmata confixit an. 1413.

Concilium *Saltzburgenſe* an.1420. ſtatuit viginti quatuor Decreta inſtaurandæ Eccleſiaſticæ Diſciplinæ apprime utilia.

Concilium *Colonienſe* I. an. 1423. ad ſanciendam Eccleſiaſticam Diſciplinam fuit celebratum.

Concilium *Senonenſe* I. an. 1429. conſtituit quadraginta Decreta, quorum alia ad reformationem Divini Officii, alia ad mores Prælatorum, alia ad Clericorum vitæ honeſtatem, & Sæcularium correctionem ordinantur.

Concilium *Dertuſanum* apud urbem, quæ nunc *Tortoſa* dicitur, an. 1429. habitum eſt, & in eo funeſti in Hiſpania Schiſmatis reliquiæ extinctæ ſunt, & Eccleſiaſtica Diſciplina, quæ tempore Schiſmatis fœde erat prolapſa, viginti Decretis fuit reſtaurata.

Concilium *Bituricenſe* an. 1438. publicavit *Pragmaticam Sanctionem* in collatione Beneficiorum obſervandam in Galliarum Regno.

Concilium *Friſengenſe* an. 1440. congregatum ſanxit viginti ſex Canones ad Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantes.

Concilia *Rothomagenſe* an. milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo quinto & *Turonenſe* an. 1448. varia ad corrigendos Clericorum mores, & ad Diſciplinæ inſtaurationem ordinarunt Decreta.

Concilia *Colonienſe* II. an. 1452. *Sueſſionenſe* an. 1454. *Senonenſe* II. an. 1462. *Cantuarienſe* an. 1463. & *Eboracenſe* an. 1466. pro Eccleſiaſticæ Diſciplinæ reformatione habita ſunt.

Concilium *Matritenſe* in Hiſpania an. 1473. coactum eſt, & in eo contra ignorantiam, avaritiam & luxuriam Clericorum actum eſt, hiſque gliſcentibus vitiis tempeſtiva adhibita ſunt remedia.

Concilium *Arandenſe* in Diœceſi Toletana an. 1473. pro reſarcienda Eccleſiaſtica Diſciplina viginti novem promulgavit Decreta.

Concilium *Senonenſe* III. an. 1485. pro reformatione itidem morum & Eccleſiaſticæ Diſciplinæ fuit convocatum.

Conſulto prætermiſi tria Conciliabula, quorum duo, videlicet *Perpinianum* an. 1408. & *Salmanticenſe* an. 1410. habuit *Petrus de Luna*, dictus *Benedictus* XIV. qui Schiſma fovebat, & Pontificatui cedere nolebat. Tertium Conciliabulum, ſeu *Utinum*, in Diœceſi Aquilejenſi congregavit an. 1410. *Angelus Corarius* dictus *Gregorius* XII. qui Schiſma itidem nutriebat, & Pontificatum abdicare detrectabat.

Concilia, quæ Sæculo Eccleſiæ decimo ſexto fuerunt convocata.

Concilia duo Generalia Sæculo Eccleſiæ decimo ſexto habita ſunt, quorum primum eſt *Lateranenſe* V. inter Concilia Generalia vigeſimum primum, quod a *Julio* II. Pont. Max. an. 1512. incœptum, a *Leone* X. ſucceſſore *Julii* II. fuit poſtea continuatum. In hoc Concilio Lateranenſi V. rejectum ac reprobatum eſt Conciliabulum Piſanum, quod contra *Julium* II. Romanum Pontificem aliqui Cardinales ei inſenſi an. 1511. congregaverant; Eccleſiaſtica inſuper Diſciplina variis Canonibus ſancita eſt; & publicata abolitio *Pragmaticæ Sanctionis*, cujus in locum pacta Bononiæ concordata inter *Leonem* X. Pontificem Max., & *Franciſcum* I. Galliarum Regem, ſubſtituta ſunt, quæ modo in collatione Beneficiorum vim obtinent in Galliarum Regno.

Concilium alterum Generale eſt *Tridentinum*, quod inter Concilia Oecumenica ultimum eſt, & an. 1545. fuit indictum. In eo proſcriptæ ſunt Hæreſes *Lutheri*, *Zuinglii*, *Calvini*, & aliorum hujus furfuris Novatorum, multiſque conditis Canonibus, & ſaluberrimis Decretis, reſtaurata eſt collapſa Eccleſiæ Diſciplina.

Ante & poſt Concilium Generale Tridentinum complura Concilia Nationalia, ſeu Provincialia, Sæculo Eccleſiæ decimo ſexto, ſive ad profligandas graſſantes Hæreſes, ſive ad Eccleſiaſticam Diſciplinam, jam in Conc. Trid. ſancitam, recipiendam & approbandam, variis in locis fuerunt convocata, quæ juxta ſeriem Chronologicam hic paucis verbis indicabo.

Concilium *Bituricenſe* an. 1528. habitum eſt, & in eo edita ſunt Decreta triginta duo, quorum primo *Lutheri*, eorumque ſequacium dogmata ac libri damnantur. Alia vero, quæ ſequ-

Digitized by Google

ſequuntur, Decreta pertinent ad Diſciplinam & juriſdictionem Eccleſiaſticam.

Concilium *Senonenſe* an. itidem 1528. Pariſiis celebratum eſt, & in eo *Lutheri* Hæreſis, ſexdecim Decretis de Fide editis, jugulata eſt, aliaque quadraginta Decreta ad reſarciendam Eccleſiæ Diſciplinam fuerunt promulgata.

Concilia *Colonienſe* I. an. milleſimo quingenteſimo vigeſimo ſexto, & *Colonienſe* II. an. 1549. habita condiderunt ad reformandos mores & reſtituendam maxime tum temporis depravatam Eccleſiæ Diſciplinam præclara & utiliſſima Decreta.

Concilium *Moguntinum* an. 1549. ad reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam, & profligandam Lutheranam hæreſim plures edidit Canones.

Concilium *Trevirenſe* eodem an., ſeu 1549. contra hæreticos Lutheranos, & pro reformatione Eccleſiaſticæ Diſciplinæ multa ſalubertima atque laudatiſſima publicavit Decreta.

Concilium *Narbonenſe*, an. 1551. coactum, Catholicam Fidem contra novas ſerpentes Hæreſes explicuit, ac damnavit, tanquam Hæreticos, eos, qui aliud docent, quam Romana credit ac profitetur Eccleſia, & Canones ſexaginta quatuor de morum emendatione, & ſancienda Eccleſiæ Diſciplina promulgavit.

Concilium *Remenſe* an. 1564. approbavit omnia, quæ in Concilio Gen. Trident. fuerant ſtatuta, & viginti capitula pro Eccleſiaſticæ Diſciplinæ reformatione vulgavit.

Concilium *Cameracenſe* an. milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto omnia, quæ in Generali Conc. Trid. ſancita fuerant, palam recepit, & viginti duo edidit Decreta ad Eccleſiaſticæ Diſciplinæ emendationem ſpectantia.

Concilia Mediolanenſia, a Sancto *Carolo Borromæo*, Cardinali, & Archiepiſcopo Mediolanenſi, *primum* videlicet an. 1565. *Alterum* an. 1569. *Tertium* an. 1573. *Quartum* an. 1576. *Quintum* an. 1579. *Sextum* an. 1582. habita ſunt, & in his reſtaurata eſt ſanctiſſimis Decretis Eccleſiaſtica Diſciplina. Præter ſex illa Concilia Provincialia, S. *Carolus Borromæus* undecim Synodos Diœceſanas coegit, quibus juxta normam Concilii Trid., perfectiſſimam regiminis Eccleſiaſtici formam tradidit, & corruptos Cleri populique mores emendavit.

Concilium *Rothomagenſe* an. milleſimo quingenteſimo octuageſimo primo indictum eſt, & in eo Epiſcopi, adhærentes Decretis Concilii Trid., aliquot de Diſciplina Eccleſiaſtica Decreta conſtituerunt, & Hæreticos illos declararunt, qui aliter quam Catholica, Apoſtolica, & Romana credit ac prædicat Eccleſia, credere ac pertinaciter aſſerere attentant.

Concilium *Remenſe Secundum* celebratum eſt an. 1583. & in eo de Catholicæ Fidei profeſſione, juxta definitiones Concilii Trid. actum eſt, & de Vita, moribus, habitu, tonſura, & officiis Clericorum edita ſunt viginti ſeptem Decreta.

Concilium *Burdigalenſe* an. 1583. triginta ſex, quæ condidit, Decretis, quæque ferme omnia ex Sanctionibus Concilii Trid. deprompſit, Diſciplinæ Eccleſiaſticę reformationi optime conſuluit.

Concilium *Turonenſe* an. 1583. Diſciplinam Eccleſiaſticam circa Epiſcopos, Clericos, Monachos, & Laicos ex Conc. Trid. Decretis emendavit.

Concilium *Bituricenſe Secundum* an. 1584. variis Decretis, e Synodo Trid. maximam partem deſumptis, Diſciplinam Eccleſiaſticam reſtauravit.

Concilium *Aquenſe* an. milleſimo quingenteſimo octuageſimo quinto Diſciplinam Eccleſiaſticam quadraginta Conſtitutionum capitibus, juxta Conc. Trid. decreta, reparavit.

Concilia *Toloſanum* an. 1590. *Avenionenſe* an. 1596. *Aquilejenſe* an. 1596. multa Decreta de emendatione morum, de vita & honeſtate Epiſcoporum, & Clericorum condiderunt, Statutis Concilii Trid. omnino conſentanea.

Præter hæc Concilia Provincialia, quæ Sęculo decimo ſexto habita ſunt, B. *Toribius Mogrovexus*, Archiepiſcopus Limenſis in Peruvia, quæ *novus Orbis* appellatur, aliquot Concilia Provincialia & Diœceſana eodem Sæculo decimo ſexto ad cultum Dei, propagationem Fidei, & Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, morumque reformationem convocavit. Quæ Concilia, dicta *Limenſia*, inſeruit Doctiſſimus Cardinalis *Joſephus de Aguirre* Tomo IV. *Collectionis omnium Conciliorum Hiſpaniæ & novi Orbis.* Concilium *etiam Mexicanum* in America Septentrionali an. 1585. celebravit *Petrus Moya de Contreras*, Mexicanæ Eccleſiæ Archiepiſcopus, & in eo Synodi Trid. Decreta, tam Fidem, quam Eccleſiæ Diſciplinam, morumque emendationem ſpectantia, ſuſcepit atque executioni mandari juſſit. Poſtremo, ad imperandam in Hiſpania, & in Belgio Decretorum Concilii Trid., tam circa fidem, quam circa Eccleſiæ Diſciplinam, obſervationem, aliquot habita ſunt Concilia Provincialia, videlicet *Toletanum* an. milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, *Valentinum*, *Compoſtellanum*, *Granatenſe*, *Bracarenſe*, *Cæſarauguſtanum*, & *Eborenſe*, quæ eodem anno indicta ſunt; quibus addi debent Concilium Provinciale *Mechlinienſe* an. milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo in Belgio, & alterum *Toletanum* in Hiſpania an. milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſecundo celebrata.

Prætermitto plures conventus, ſeu comitia Generalia, quæ, inſtar Conciliorum Nationalium, Clerus Gallicanus decimo ſexto Eccleſiæ ſæculo ſingulis quinquenniis (quem morem etiamnum obſervat Doctiſſimus ille Clerus) celebravit, in quibus de recipiendis Concilii Trid. Decretis, ac reſtauranda Eccleſiæ Diſciplina, de tollendis abuſibus, de tuenda ac conſervanda contra molliores, ſeu Laxiores Caſuiſtas, puritate Moralis Chriſtianæ, & de aliis id genus tam Fidei, quam Diſciplinæ Eccleſiaſticæ capitibus actum eſt. Inter illos *Conventus*, quos nunc vocant *Comitia Generalia*, Cleri Gallicani, unus eſt, qui præ ceteris aliis, Sæculo

Digitized by Google

Eccleſiæ decimo ſexto habitis, potiſſimum commendatur, videlicet Conventus Cleri Gallicani, qui anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo nono in Urbe Melodunenſi coactus eſt, ideoque dictus *Conventus Melodunenſis*, quinque complectitur totam Diſciplinam Eccleſiæ Gallicanæ, & quadraginta Conſtitutiones ad Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, morumque reformationem apprime neceſſarias, & extant Tomo I. Collectionis *Actorum*, *Titulorum*, & *Documentorum Clerum Gallicanum ſpectantium*, a pag. 336. uſque ad pag. 475.

Concilia, quæ habita ſunt decimo ſeptimo Eccleſiæ Sæculo.

Cum nullum Concilium Generale Sæculo Eccleſiæ decimo ſeptimo fuerit congregatum, ea hic primo referam Concilia Nationalia, aut Diœceſana, quæ in Galliis, dein quæ in Italia, tertio quæ in Hiſpania habita ſunt, ac denique aliquot inſeram Concilia, quæ eodem Sæculo XVII. in Eccleſia Græca, a communione Eccleſiæ Romanæ diro licet Schiſmate ſeparata, contra Hæreticos Lutheranos, & Calviniſtas fuerunt celebrata.

Concilium *Narbonenſe* an. milleſimo ſexcenteſimo nono indixit *Ludovicus de Vervins*, Ord. Prædicat. & Archiepiſcopus ac Primas Narbonenſis, in quo multa ſtatuta ac decreta ſunt, quæ ſi nunc executioni mandarentur, propediem vigor Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, quæ injuria temporum collapſa eſt, facili negotio reſtaurari poſſet.

Concilium dictum *Senonenſe*, quamvis fuerit Pariſiis an. milleſimo ſexcenteſimo decimo ſecundo, a *Jacobo Davio Perronio*, Cardinali & Archiepiſcopo Senonenſi, congregatum, damnavit libellum *de Eccleſiaſtica & Politica Poteſtate* ab *Edmundo Richerio*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctore Theologo, lucubratum.

Concilium *Aquenſe*, an. itidem milleſimo ſexcenteſimo decimo ſecundo celebratum, eumdem *Edmundi Richerii* librum proſcripſit.

Concilium *Burdigalenſe* an. milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo quarto convocavit *Franciſcus Surdiſius*, & in eo de Diſciplina ac juriſdictione Eccleſiaſtica, morumque reformatione actum.

Præter iſta Concilia Provincialia, quæ in Galliis Sæculo Eccleſiæ decimo ſeptimo fuerunt celebrata, Epiſcopi Gallicani, ſive ad confingendos emergentes errores, ſive ad Diſciplinam, auctoritatem ac juriſdictionem Eccleſiaſticam vindicandam, ſive ad Moralis Chriſtianæ Doctrinæ puritatem contra molliores, ſeu laxiores Caſuiſtas aſſerendam, ſive denique ad inſtituendam rerum temporalium Cleri Gallicani rectam adminiſtrationem, Comitia Generalia, quæ vulgo *Conventus Cleri Gallicani* dicuntur, ſingulis quinquenniis coegerunt, inter quos Generales Cleri Gallicani Conventus, ille præſertim celebratur, qui anno milleſimo ſeptingenteſimo in Palatio Regio San-Germano prope Pariſios habitus eſt, & in quo centum viginti ſeptem Propoſitiones, quarum bene multæ a laxioribus Caſuiſtis, ad excuſandas excuſationes in peccatis, excogitatæ, aliæ a Janſeniſtis procuſæ fuerant, cenſorio ſtigmate confixæ ſunt, atque ad conſervandum ſalutarem Eccleſiaſticæ Diſciplinæ vigorem præcipue in adminiſtratione Sacramentorum Euchariſtiæ & Pœnitentiæ, Leges ſanctiſſimæ præſcriptæ fuerunt.

Concilia, ſive Provincialia, ſive Diœceſana in Italia Sæculo Eccleſiæ decimo ſeptimo quamplurima habita ſunt, quorum præcipua hic indicare abunde ſufficiet. In primis, triginta quatuor Concilia, ſive Provincialia, ſive Diœceſana Beneventana jam celebravit Eminentiſſimus *Vincentius Maria Urſinus*, Ordin. Prædicatorum, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, & Archiepiſcopus Beneventanus, qui etiamnum vivit, & vere Paſtorali zelo ſuccenſus, ampliſſimam Diœceſim ſuam ſingulis annis perluſtrat, & Synodum ad ſanciendam Eccleſiaſticam Diſciplinam, cujus ſtudioſiſſimus eſt, cogit. Præter hæc triginta quatuor Beneventana Concilia, alia in Italia pro Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, motumque reformatione fuerunt convocata, inter quæ potiſſimum numerantur *Mediolanenſe ſeptimum*, a *Federico Borromæo* Cardinali, & S. *Caroli Borromæi* nepote, congregatum: *Senenſe* a *Franciſco Maria Taurusio* Cardinali habitum: duo *Neapolitana*: tria *Sanctæ Severinæ*: *Ravennatenſe*, *Florentinum*: *Urbinatenſe*: *Turritanum* in Sardinia: duo *Æſina* ſub *Matthæo Patricio*, Epiſcopo Æſino: *Albiganenſe*, *Amerinum* ſub *Antonio Maria Gratiano* Epiſcopo: *Aſſiſienſe* ſub Cardinali *Nerlio*: *Averſanum*, *Bononienſe* ſub Cardinali *Jacobo Boncompagno*: *Ceſenatenſe* ſub Cardinali *Denoff*, *Lunienſe* & *Sarzianenſe* ſub Cardinali *Benedicto Lomellino*: *Auximanum* ſub Cardinali *Antonio Maria Gallo*: *Montis Faliſci* ſub Cardinali *Marco Antonio Barbadico*: *Nonantulanum* ſub Cardinali *de Angelis*: *Sabinenſe* ſub Cardinali *Ptolomæo Gallo*: *Sutrinum* ſub Cardinali *Julio Spinola*, quibus addi poſſunt Concilia *Eugubinum*, *Genuenſe*, *Aſculanum*, *Roſſanenſe*, *Venuſinum*, *Farfenſe*, & alia ejuſmodi Concilia cum Provincialia, tum Diœceſana, quæ in variis Italiæ locis Sæculo Eccleſiæ decimo ſeptimo celebrata, maximum Diſciplinæ Eccleſiaſticæ ſplendorem conciliarunt, & Sanctioris morum Diſciplinæ regulas tradiderunt.

Concilium unum duntaxat, *Oriolanum* videlicet, in Hiſpania, ſeu in Regno Valentiæ, anno milleſimo ſexcenteſimo celebratum eſt, & in eo condita ſunt ſeptuaginta capita, Diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectantia. Tria vero Concilia in novo Orbe, ſeu in civitate *Lima*, B. *Toribius Mogrovexus*, ineunte Sæculo decimo ſeptimo, ſeu annis milleſimo ſexcenteſimo primo, milleſimo ſexcenteſimo ſecundo, & milleſimo ſexcenteſimo quarto, habuit, & in his peculiaria quædam Decreta & Documenta conſtituit, quibus Peruvianos, adhuc in Chriſtianiſmo neophytos, ad religionem & pietatem informavit.

Concilia, quæ in Eccleſia Græca, a communione Eccleſiæ Romanæ funeſto licet Schiſmate ſeparata, fuerunt Sæculo decimo ſeptimo contra Hæreticos Calviniſtas, & *Cyrillum Lucarem*, Pa-

Patriarcham Conſtantinopolitanum, convocata, ſunt iſta: Primum, ſeu *Conſtantinopolitanum*, anno milleſimo ſexcenteſimo trigeſimo octavo coegit *Cyrillus Berrohenſis*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, & in eo, *Cyrillo Lucari*, e Sede Conſtantinopolitana dejecto, dictum eſt anathema, eo quod contra Orientalis Eccleſiæ Fidem publicaſſet Confeſſionem Fidei, Calvinianæ hæreticæ doctrinæ omnino conſentaneam, quæ in eodem Concilio omnium Græcorum conſenſu proſcripta ac profligata fuit. Alterum Concilium anno milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo ſecundo Jaſii apud Moldaviam celebravit *Parthenius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, & in eo Calviniana Fidei confeſſio, a *Cyrillo Lucare* edita, damnata fuit, tanquam Orthodoxæ Græcorum Fidei penitus contraria. Tertium Concilium, ſeu *Conſtantinopolitanum*, an. milleſimo ſexcenteſimo ſeptuageſimo ſecundo habuit *Dionyſius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, & in eo Hæretica Calviniana doctrina in omnibus ſuis capitibus rejecta ac damnata eſt. Quartum denique Concilium, dictum *Bethlemiticum*, vel *Hieroſolymitanum*, eodem an. milleſimo ſexcenteſimo ſeptuageſimo ſecundo congregavit *Doſitheus*, Patriarcha Hieroſolymitanus, & in eo, exploſis Hæreticorum Calviniſtarum erroribus, editum eſt *Enchiridion fidei neceſſarium ad confutandas calumnias Calviniſtarum, qui Eccleſiam Orientalem de Deo, rebuſque divinis cum ipſis idem ſentire mentiuntur*.

Miſſas lubens facio varias pſeudo-Synodos, quas Hæretici, præſertim Calviniani, Sæculo decimo ſeptimo coegerunt, in quibus, nunquam ſibi in Fide conſtantes, variarunt linguis, & ſententiis, mutantes quadrata rotundis, & rotunda quadratis, ac tandem in famoſa Synodo *Dordracena* an. milleſimo ſexcenteſimo decimo nnuo in Belgio habita, tanquam dogma Fidei definierunt, ſolam Fidem in Chriſtum Mediatorem abſque bonis operibus juſtificare, eamque Fidem juſtificantem nullo quantumvis graviſſimo delicto, excepto ſolo infidelitatis, ſeu Apoſtaſiæ a Fide peccato, amitti poſſe, ita ut hi, qui per Fidem in Chriſtum ſunt juſtificati, credere Fide divina teneantur, ſe plenam & omnimodam habere de ſua ſalute certitudinem. Ex quo impio Calviniſtarum dogmate ſequitur plane totum Chriſtianæ Moralis doctrinæ exterminium.

OBSERVATIONES

In Concilia, quæ in Eccleſia fuerunt celebrata.

OBſerva primo, triplicis generis eſſe Concilia, videlicet *Œcumenica*, ſeu Generalia, *Nationalia*, ſeu *Provincialia*, & *Diœceſana*. Convocare Concilia Generalia ex officio incumbit Romano Pontifici, qui per ſe, vel per ſuos Legatos, eis ratione ſui Primatus præeſſe debet, ut conſtat ex perenni & antiqua Eccleſiæ conſuetudine, qua ſemper Romani Pontifices, ſicut oſtendimus in noſtris Colloquiis in Hiſtoriam Eccleſiaſticam, omnibus Conciliis Generalibus, quæ ſive in Oriente, ſive in Occidente indicta ſunt, vel per ſe, vel per Legatos præfuit, adeo ut Concilia, quæ præter Romanorum Pontificum Sententiam habita ſunt, nulla & irrita, juxta Regulam Eccleſiaſticam, fuerint declarata. Ad profligandas emergentes Hæreſes, ſeu ad dirimendas Fidei controverſias, condenda Dogmata Fidei, & ſanciendos Eccleſiaſticæ Diſciplinæ canones, congregantur Concilia Generalia, eaque ſemel a Romano Pontifice approbata irrefragabili pollent auctoritate. Ut autem ea, quæ in ejuſmodi Synodis Generalibus acta ac ſtatuta ſunt, promptius ab omnibus executioni mandentur, ſeu facilius ad exitum perducantur, cum poteſtate Eccleſiæ concurrere, & amice conjurare debet civilis poteſtas. Quo fit, ut Canonum de rebus ad publicam pertinentibus Eccleſiæ Diſciplinam promulgatorum receptorumque tuitio Principibus Chriſtianis incumbat, quorum in manu corporalis, pecuniariæque pœnæ irrogatio eſt, qua inobedientes ac pervicaces compeſcere, cohibere & in ordinem redigere poſſunt. In definiendis tamen his, quæ ad Fidem, Doctrinam & Eccleſiæ Diſciplinam ſpectant, Principes Chriſtiani partes ſuas interponere nec debent, nec poſſunt, idque ultro ipſi Principes Chriſtiani profeſſi ſunt, *Conſtantinus Magnus* in Nicæna Synodo Libellos ſibi oblatos contra Epiſc. comburens, *Theodoſius* ad Synodum Epheſinam ſcribens; *Marcianus*, Patres Conc. Chalcedonenſis alloquens, & *Valentinianus* in Epiſtola ad Orientales Epiſcopos, quam refert *Sozomenus* l. 6. Hiſt. Eccl. c. 7. De modo & ratione celebrandi Concilia Generalia, de ordine ſedendi & ſubſcribendi, de his, qui vel neceſſario, vel ex conſuetudine, vel ex privilegio ad Concilium Generale vocandi ſunt, de loco & tempore, quo congregari debent Concilia Generalia, & de aliis id genus quæſtionibus, auctoritatem ac juriſdictionem Conciliorum Generalium ſpectantibus, Auctores complures data opera ſcripſerunt. Conſulendus in primis *Guillelmus Durandus* Epiſcopus Mimatenſis, qui peculiarem ea de re tractatum, jubente *Clem. V.* Pontifice Max. lucubravit. Legendi ſunt etiam varii Tractatus, quos de eodem argumento ediderunt *Dominicus Jacobatius*, Cardinalis, *Joannes Antonius Delphinus*, & *Marcus Bonavitus*, qui in unum Volumen collecti habentur, ſub *Apparatus ad Sacra Concilia* nomine, in Pariſienſi Conciliorum Editione, quam an. 1672. adornarunt *Philippus Labbæus*, & *Gabriel Coſſartius*, Scriptores Societatis Jeſu.

Obſerva ſecundo, plures tam in Eccleſia Græca, quam Latina, Sacrorum Canonum, qui in variis Conciliis conditi ſunt, collectiones, vel Summas, ſeu Epitomes, fuiſſe concinnatas. In Eccleſia Græca *Theodoretus* Epiſcopus Cyri edidit collectionem Canonum; *Joannes*, cognomento *Scholaſticus*, Presbyter primum Antiochenus, & poſtea Patriarcha Conſtantinopolitanus, contexuit pariter Collectionem Canonum; *Photius*, Schiſmaticus Patriarcha Conſtantinopolitanus, conſarcinavit

cinavit *Novo Canonem*, ſeu novam Collectionem Canonum, quam *Theodorus Balſamon*, titulo tenus Patriarcha Antiochenus, & *Joannes Zonaras*, & Monachus S. *Baſilii*, ſuis Commentariis illuſtrarunt. *Simeon Magiſter & Logotheta* conſcripſit Epitomen Canonum. *Michael Pſellus* edidit Synopſim Canonum. *Conſtantinus Harmenopolus* compoſuit Epitomen Divinorum, Sacrorumque Canonum. *Arſenius*, primum Monachus, poſtea Patriarcha Conſtantinopolitanus, auctor eſt Synopſis Canonum. Denique, *Matthæus Claſtares* Canonum Volumen ſatis amplum compoſuit. In Eccleſia vero Latina Collectiones, vel Breviaria Canonum ediderunt, *Dionyſius* cognomento *Exiguus*, Monachus, ac deinde Abbas, natione quidem Scytha, ſed moribus & domicilio Romanus; *Fulgentius Ferrandus* Eccleſiæ Carthaginenſis in Africa Diaconus, *Martinus*, ex Pannonia oriundus, & Epiſcopus Bracarenſis; *Creſconius* Africanus Epiſcopus; *Iſidorus* Epiſcopus Hiſpalenſis; *Iſidorus Mercator*; *Burchardus*, Wormatienſis Epiſcopus; *Anſelmus*, Lucenſis Epiſcopus; *Hildebertus*, Cenomanenſis Epiſcopus; *Deus Dedit*, Presbyter Cardinalis tituli SS. Apoſtolorum in Eudoxia, *Ivo*, Carnotenſis in Gallia Epiſcopus, & *Gratianus*, Monachus Benedictinus. Præter iſtas in Eccleſia Latina a variis Auctoribus conſcriptas collectiones, vel Epitomes Sacrorum Canonum, duæ adhuc ſuperſunt in Eccleſia Latina vetuſtiſſimæ Canonum Collectiones, quarum prior ex Bibliotheca Vaticana, & præcipue ex *Chriſtophori Juſtelli* Bibliotheca paucis abhinc annis ab *Henrico*, ejus filio, in lucem edita eſt, & conſtat Canonibus Conciliorum Nicæni, Ancyrani, Neocæſarienſis, Sardicenſis, Gangrenſis, Antiocheni, Laodiceni, Conſtantinopolitani, & Chalchedonenſis; Alteram vero Collectionem, ſeu *Codicem Canonum Eccleſiaſticorum*, & *Conſtitutionum Sedis Apoſtolicæ*, ex Manuſcriptis Codicibus Thuaneo & Oxonienſi Pariſiis annis 1675. edidit Paſchaſius Queſnellus ſub titulo *Appendicis ad Opera S. Leonis Magni*, quem vetuſtiſſimum & ampliſſimum omnium ejuſmodi Codicum, qui huc uſque prodierunt, atque in uſu fuiſſe putat in Eccleſia Romana *Innocentio I. Zoſimo*, ac *Leone* I. Pontificibus. De his collectoribus tam Græcis, quam Latinis, & de Collectionibus Canonum præter *Antonium Auguſtinum*, Tarraconenſem Epiſcopum, in libris de *emendatione Gratiani*, & in Præfatione *ad antiquas Collationes Decretalium*, præter etiam *Antonium Auguſtinum*, Jeſuitam, in peculiari Tractatu præfixo ſecundæ Parti *Epitomes Juris Canonici antiqui*; legendi ſunt *Boetius Epo de Jure Sacro*; Franciſcus Florens in Præfationibus ſuis; Petrus de Marca, cum lib. 3. *de Concordia Sacerdotii & Imperii*, tum in ſpeciali de his Opuſculo; Stephanus Baluzius in *Præfatione ad Regionem*, & Joannes Doujatius lib. 3. *Prænotionum Canonicarum*, Editionis Venetæ an. 1717. a pag. 283. uſque ad pag. 363.

Obſerva tertio, canones Pœnitentiales qui in Conciliis ad normam agendæ pœnitentiæ præſcripti ſunt, a plurimis tam in Eccleſia Græca, quam in Eccleſia Latina fuiſſe collectos, eaſque collectiones vulgo vocari *Libros Pœnitentiales*, vel *Pœnitentialia*; eo quod quantitatem modumque pœnitentiæ unicuique crimini ac peccatorum generi imponant. Inter Græcos eminet in hoc genere S. *Baſilius*, Cæſareæ Cappadocum Epiſcopus, qui de variorum delictorum pœnitentia tres Epiſtolas canonicas ſcripſit ad *Amphilochium*, Iconienſem Epiſcopum. S. *Baſilio* addi debent hi, qui in Eccleſia Græca ante & poſt ipſum in eodem argumento verſati ſunt; ſeu qui, ad inducendam pro variis delictis pœnitentiam, Epiſtolas canonicas, vel Reſponſa canonica ſcripſerunt; *Dionyſius* nimirum, *Petrus*, *Athanaſius*, *Timotheus* & *Cyrillus* Patriarchæ Alexandrini; *Gregorius* etiam *Thaumaturgus* & *Gregorius Niſſenus*. Huc etiam pertinent *Reſponſa Canonica* poſteriorum Patriarcharum, quæ referuntur a *Joanne Leunclavio* lib. 5. & 6. *Juris Græco-Romani*. Prætermitti haud debet Libellus *Pœnitentialis*, editus a *Joanne* Patriarcha Conſtantinopolitano, qui ob miram abſtinentiam dictus eſt *Jejunator*. In Eccleſia vero Latina collectiones Canonum pœnitentialium, ſeu libros pœnitentiales ediderunt S. *Cyprianus* Epiſcopus Carthaginenſis, *Theodorus* Archiepiſcopus Cantuarienſis, Venerabilis *Beda*, *Rabanus Maurus* Archiepiſcopus Moguntinus & *Halitgarius* Archiepiſcopus Cameracenſis. Extat etiam *Pœnitentiale Romanum* quod ab *Antonio Auguſtino* ad calcem *Juris Pontificii* ante alia exſcriptum eſt, in titulos novem diviſum, in quibus varia criminum genera, & indicendæ cuique peccato ſalutares pœnitentiæ, ex Conciliis, Pontificum Decretis, Patrumque Sententiis percenſentur. Plures ejuſmodi libros Pœnitentiales undecumque collegit, & illos ſub finem Voluminis ſui *de Pœnitentia* edidit *Joannes Morinus*, Congregationis Oratorii Presbyter, atque totam illorum rationem & utilitatem accurate pertractat l. 4. ejuſdem voluminis de *Pœnitentia* c. 17. & l. 6. c. 5. *de adminiſtratione Sacramenti Pœnitentiæ*, ac præſertim in *Præfatione de Libellorum Pœnitentialium antiquitate & varietate*, ubi cauſas indicat, cur neceſſarii fuerint hujuſmodi Libri pœnitentiales.

Obſerva denique, plures Conciliorum a variis Auctoribus Editiones fuiſſe adornatas. *Jacobus Merlinus*, natione Gallus, patria Lemovicenſis, Theologus Pariſienſis, & inſignis Eccleſiæ Pariſienſis Pœnitentiarius, Conciliorum collectionem, in duo Volumina diſtributam, an. 1524. in lucem dedit, quam poſtea recognitam, ac pluribus auctam & locupletatam, atque in tria Volumina partitam, an. 1535. Pariſiis iterum edidit. *Petrus Crabbe* Ord. *S. Franciſci* novam Conc. collectionem, in duo Volumina digeſtam, an. 1538. Coloniæ publicavit, eamque deinde ſecundis curis exornatam, multo auctiorem, & tribus magnæ molis Voluminibus comprehenſam, Pariſiis excudit an. 1551. *Franciſcus Joverius* Valentinus, an. 1555. *Sanctiones Eccleſiaſticas* in tres claſſes majoris claritatis ergo diſtinctas, edidit; quarum prima Univerſales Synodos, altera Particulares Synodos, Tertia Summorum Pontif. Decreta com-

Digitized by Google

complectitur. *Laurentius Surius* Carthuſianus, natione Germanus, ampliorem Conc. Collectionem, in quinque Volumina diviſam, publica luce donavit Coloniæ an. 1557. *Garſias Loayſa* Hiſpanus, Toletanæ Eccleſiæ Archiepiſcopus, omnia Hiſpaniarum Eccleſiæ Concilia in unum collecta corpus, variiſque illuſtrata Notis, vulgavit an. 1590. At maximam, ampliſſimamque omnium Hiſpaniæ, & novi Orbis Conc. Collectionem, quatuor in Tomos diſtributam, paucis abhinc annis publicam in lucem emiſit Doctiſſimus Cardinalis *Joſephus de Aguirre* Benedictinus natione Hiſpanus. *Severinus Binius*, Eccleſiæ Colonienſis Canonicus, novam publicavit Conciliorum Collectionem, quæ in Pariſinæ editione an. 1638. novem complectitur Volumina, quorum ſeptimum duas in partes eſt diviſum. Prodiit etiam Romæ, auctoritate atque auſpiciis *Pauli V.* Pontificis Maximi, ex typographia Vaticana an. 1608. Conc. Generalium Collectio Græco-Latina. His omnibus Conciliorum Collectionibus longe uberiorem cum Notis an. 1672. Pariſiis dederunt duo eruditi Societatis Jeſu Presbyteri, *Philippus Labbeus* & *Gabriel Coſſartius*. Noviſſime vero, ſeu an. 1715. prodiit Pariſiis ex Typographia Regia omnium Conciliorum Editio adornata a *Joanne Harduino*, ejuſdem Societatis Jeſu Presbytero. Præter iſtas ampliores Conciliorum collectiones, extant aliæ minores, quarum prima eſt *Bartholomæi Caranzæ*, Ord. Præd. natione Navarri, patria Mirandenſis, & Archiepiſcopi Toletani. Altera eſt *Franciſci Longi a Coriolano* Ord. FF. Minor. Capucinorum. Tertia eſt *Jacobi Sirmondi*, Societatis Jeſu, qui edidit Concilia Gallicana. Quarta eſt *Henrici Spelmanni*, qui omnia Concilia Provincialia, & Diœceſana Angliæ, Scotiæ & Hiberniæ duobus Tomis comprehenſa, Londini an. 1664. typis excudi curavit. Quinta eſt *Stephani Baluzii*, qui an. 1668. Concilia Eccleſiæ Narbonenſis publici juris fecit, & an. 1684. dedit novam Conciliorum collectionem. Sexta eſt *Ludovici Bail*, Doctoris Theologi, ac Pro-pœnitentiarii Eccleſiæ Pariſienſis, qui Concilia cum Generalia, tum Provincialia, duobus Tomis in Folio complexus eſt. Denique, ne quid deſit eorum, quæ a ſtudioſo Conciliorum Lectore deſiderari poſſint, duos hic proferam viros eruditos, qui in canones plurimorum Conciliorum ſive Synodorum Diſſertationes, Scholia, & Notas ſcripſerunt. Primus eſt *Chriſtianus Lupus*, Ordinis Eremitarum S. *Auguſtini*, qui, pluribus Tomis an. 1665. Lovanii editis, Sacros Conciliorum canones illuſtravit. Alter eſt *Joannes Cabaſſutius*, Aquiſextienſis in Gallo Provincia, Presbyter Congregationis Oratorii Domini Jeſu, qui edidit *Notitiam Eccleſiaſticam* Hiſtoriarum Conciliorum, & canonum, cujus altera Editio Lugduni an. 1680. prodiit.

TABULA DECIMATERTIA

CHRONOLOGICA,

Quæ Seriem exhibet Virorum Illuſtrium, ſeu Scriptorum Eccleſiaſticorum, qui a primo Eccleſiæ Sæculo ad hæc uſque noſtra tempora doctrina, & pietate floruerunt.

UT Scriptores Eccleſiaſticos, eo, quo floruerunt, Sæculo ordinate diſponere poſſim, incipiam ab his, qui primum Eccleſiæ Sæculum illuſtrarunt, quique in magno numero eſſent, ſi omnia illius aurei Sæculi illuſtrium hominum pretioſa Monumenta ad nos perveniſſent. At, proh dolor! pauciſſima patrum primi Sæculi nunc reſidua ſunt Opera, cetera vero alia, temporis, rerum omnium edacis, injuria perierunt, ſi tamen excipias ea, quæ a Sacris Scriptoribus fuerunt exarata, videlicet quatuor Evangelia, a *Matthæo*, *Joanne*, *Marco*, & *Luca* conſcripta, quatuordecim Sancti *Pauli* Epiſtolas, tres S. *Joannis*, duas S. *Petri*, unam S. *Judæ* Apoſtoli, unam S. *Jacobi* Apoſtoli, librum Actuum Apoſtolorum, & librum Apocalypſis Beati *Joannis* Apoſtoli, quæ quidem omnia ſingulari Divinæ Providentiæ beneficio etiamnum integra, illæſa, ac illibata conſervamus.

Scriptores Eccleſiaſtici primi Sæculi.

S. *Dionyſius* Areopagita, patriæ Athenienſis, *Paulo* Apoſtolo Athenis prædicante, Chriſtianam Fidem amplexus eſt, & floruit circa an. Chriſti quinquageſimum.

S. *Clemens* Papa hujus nominis I. floruit circa an. Chriſti ſexageſimum quintum.

Hermas, dictus *Paſtor*, floruit circa an. Chriſti ſexageſimum quintum.

S. *Martialis*, Lemovicum in Gallia Epiſcopus & Apoſtolus, floruit circa an. Chriſti ſeptuageſimum.

S. *Polycarpus*, Smyrnenſis Epiſcopus & Martyr, ſub finem primi Eccleſiæ Sæculi floruit.

S. *Ignatius*, Epiſcopus Antiochenus, & Martyr, floruit quidem exeunte primo Eccleſiæ Sæculo, ſed Martyrium paſſus eſt ineunte ſecundo Eccleſiæ Sæculo.

Papias, Hierapolitanus Epiſcopus, floruit in primo Eccleſiæ Sæculo, ſed obiit in ſecundo Eccleſiæ Sæculo.

Scriptores Eccleſiaſtici ſecundi Eccleſiæ Sæculi.

Quadratus, patria Athenienſis, & Senator Romanus, floruit circa an. Chriſti centeſimum vigeſimum tertium.

Ariſtides, patria itidem Athenienſis, & Philoſophus eloquentiſſimus, floruit circa annum CXXIII.

S. *Juſtinus* Martyr, Neapoli Palæſtinæ natus, floruit an. CXL.

S. *Irenæus*, gente Aſianus, & Epiſcopus Lug-

Lugdunenſis in Galliis, floruit circa annum CLXVII.

S. *Theophilus*, Antiochenus, floruit circa an. CLXVIII.

Melito, Aſianus, floruit circa an. centeſimum ſeptuageſimum.

Hegeſippus floruit circa an. centeſimum ſeptuageſimum.

Philippus Gortinenſis Epiſcopus, floruit circa an. centeſimum ſeptuageſimum ſecundum.

Tatianus, genere Syrus, floruit circa annum CLXXIII.

Muſanus floruit circa an. centeſimum ſeptuageſimum ſextum.

Modeſtus floruit circa an. centeſimum ſeptuageſimum ſextum.

Athenagoras, non minus Chriſtiana, quam Gentilium ſcientia celebris Philoſophus Græcus, claruit circa annum centeſimum ſeptuageſimum ſecundum.

Miltiades, Rhetor, floruit circa an. centeſimum octogeſimum.

Rhodon, ex Aſia oriundus, floruit circa an. centeſimum octogeſimum nonum.

Serapion, Epiſcopus Antiochenus, floruit circa an. CXC.

Apollonius, cujus neque genus, neque patriam prodiderunt veteres, floruit an. CXCII.

Theophilus, Cæſareæ in Paleſtina Epiſcopus, floruit circa an. 192.

S. *Clemens Alexandrinus*, celebris *Pantæni*, Stoici Philoſophi, Diſcipulus, & Origenis Præceptor, floruit circa an. 192.

Tertullianus, natione Afer, patria Carthaginenſis, floruit circa an. 192.

Polycrates, Eccleſiæ Epheſinę Epiſcopus, floruit circa an. 196.

Scriptores Eccleſiaſtici Sæculi Tertii.

Cajus, vel *Gajus*, vir diſertiſſimus, & Romanę Eccleſię Presbyter, floruit circa annum 210.

Minutius Fælix, doctrina ac pietate Chriſtiana nobilis Scriptor, floruit circa an. 220.

S. *Hippolytus*, Portuenſis Epiſcopus, floruit circa an. 220.

Ammonius, Chriſtianus Philoſophus Alexandrinus, floruit circa an. 220.

Julius Africanus, floruit circa an. 220.

Origenes, dictus *Adamantinus*, Alexandrię natus, floruit circa an. 230.

S. *Cyprianus* Epiſcopus Carthaginenſis, floruit circa an. 244.

Pontius, S. *Cypriani* individuus comes, floruit circa an. 251.

S. *Gregorius* Neocęſarienſis Epiſcopus, a miraculorum dono, quo pollebat, *Thaumaturgus* appellatus, floruit circa an. 254.

Pierius Alexandrinus, floruit circa an. 283.

S. *Victorinus* Petavionenſis, in Pannonia ſuperiore, non vero Pictavienſis, ut vulgo creditur, in Aquitania Epiſcopus, floruit circa annum 290.

S. *Methodius*, primum Olympi Lycię, poſtea Tyri Epiſcopus, floruit circa an. 290.

Denique, tertio Eccleſię Sęculo doctrina & pietate claruerunt *Firmilianus*, Cæſareæ Cappadocum Epiſcopus, circa annum 233. *Dionyſius* Epiſcopus Alexandrinus, circa annum 254. & *Anatolius*, Laodicenus Epiſcopus, circa annum 270.

Scriptores Eccleſiaſtici quarti Eccleſiæ Sæculi.

Petrus, Patriarcha Alexandrinus, floruit circa an. 301.

Arnobius, gente Afer, & Rhetor diſertiſſimus, floruit circa an. 303.

Lactantius Firmianus, Chriſtianorum omnium Scriptorum ſine controverſia facundiſſimus, floruit circa an. 303.

Rheticius, Auguſtodunenſis in Gallia Epiſcopus, claruit circa an. 313.

Euſebius, Cæſarienſis Epiſcopus, Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Scriptor, floruit circa an. 315.

Hoſius, gente Hiſpanus, & Cordubenſis Epiſcopus, floruit circa an. 316.

Euſtathius, Antiochenus Epiſcopus, floruit circa an. 325.

Jacobus Urbis *Niſibis* in Perſide Epiſcopus, pietate & doctrina conſpicuus, floruit circa annum 325.

S. *Athanaſius*, Epiſcopus Alexandrinus, & Fidei Catholicæ contra Hæreſiarcham *Arium* acerrimus propugnator, claruit circa an. 326.

Juvencus, natione Hiſpanus, & Poeta nobilis, floruit circa an. 330.

Julius Firmicus Maternus, vir clariſſimus, floruit circa an. 337.

Euſebius, Emiſſenus in Phœnicia Epiſcopus, claruit circa an. 340.

S. *Cyrillus*, Hieroſolymorum Epiſcopus, floruit circa an. 350.

S. *Hilarius*, natione Gallus patria, & Epiſcopus Pictavienſis, floruit circa an. 354.

Euſebius, Epiſcopus Vercellenſis, floruit circa an. 354.

Lucifer, Epiſcopus Calaritanus in Sardinia, claruit circa an. 354.

Titus, Boſtrorum Civitatis in Phœnicia Epiſcopus, floruit circa an. 361.

Fabius Marius Victorinus, natione Afer, profeſſione Rhetor, claruit circa an. 362.

S. *Optatus*, natione Afer, Urbis Milevitanæ in Numidia Epiſcopus, & invictus Donatiſtarum oppugnator, claruit circa an. 368.

S. *Epiphanius*, natione Palæſtinus, & Conſtantiæ, ſeu *Salaminæ*, Urbis in Cypro Inſula, Epiſcopus, magna nominis celebritate claruit circa an. 368.

S. *Pacianus*, origine Hiſpanus, & Barcinonenſis Epiſcopus, claruit circa an. 370.

S. *Ephrem*, natione Syrus, floruit circa annum 370.

S. *Baſilius*, jure optimo dictus *Magnus*, Cęſareę in Cappadocia Epiſcopus, floruit circa annum 370.

S. Gre-

S. *Gregorius Nazianzenus*, cognomento *Theologus*, floruit circa an. 370.

Amphilochius natione Cappadox, & *Iconii*, Lycaoniæ Metropolis Epiſcopus, claruit circa annum 370.

S. *Didymus*, genere Alexandrinus, & a prima ætate oculis orbatus, claruit præcipue circa annum 370.

S. *Ambroſius*, Mediolanenſis Epiſcopus, claruit an. 374.

Diodorus, Tarſenſis Epiſcopus, floruit circa an. 378.

S. *Hieronymus*, natione Dalmata, floruit circa an. 378.

Evagrius, Ponticus, floruit circa an. 380.

S. *Philaſtrius*, Brixienſis Epiſcopus floruit circa an. 380.

Theophilus, Epiſcopus Alexandrinus, floruit circa an. 385.

S. *Gaudentius*, Epiſcopus Brixienſis, floruit circa an. 387.

Vigilius, Epiſcopus Tridentinus, claruit circa an. 390.

Rufinus Toranius, Presbyter Aquilejenſis, contra quem ſcripſit S. *Hieronymus*, claruit circa an. 390.

S. *Auguſtinus*, natione Afer, Tagaſte in Numidia natus, claruit circa an. 396. Fuit Epiſcopus Hipponenſis.

S. *Joannes*, ob inſignem, qua pollebat, facundiam, dictus *Chryſoſtomus*, Epiſcopus Conſtantinopolitanus, claruit circa an. 398.

Denique, quarto Ecelesiæ Sæculo circa an. 393. floruit *Pontius Paulinus*, Epiſeopus Nolæ in Campania, origine Romanus, ſed in Galliis Burdigalæ natus, qui præceptorem habuit *Decium Auſonium*, natione Gallum, & patria Burdigalenſem, inſignem Poetam, qui elegantiſſimas Poeſes ſcripſit, & Faſtos Conſnlares a principio Urbis conditæ ad ſuum uſque Conſulatum, hoc eſt, uſque ad an. Chriſti tercenteſimum ſeptuageſimum nonum perduxit.

Scriptores Eccleſiaſtici quinti Eccleſiæ Sæculi.

Aſterius, Amaſeæ (quæ Ponti eſt Civitas) Epiſcopus, floruit circa an. 401.

Severus Sulpitius, natione Gallus, patria Aquitanus, & *Phœbadii*, Aginnenſis Epiſcopi, diſcipulus, floruit circa an. 401.

Palladius, Epiſcopus Helıopolitanus, natione Galata, floruit circa an. 401.

Severianus, natione Syrus, Gabalorum in Syria Epiſcopus, claruit circa an. 401.

Chromatius, Epiſcopus Aquilejenſis, floruit circa an. 401.

Antiochus, Natione Syrus, & Ptolomaidis in Phænicia Epiſcopus, claruit an. 402.

Aurelius Prudentius, natione Hiſpanus, Poeta clariſſimus, floruit circa an. 405.

Syneſius, Natione Ægyptius, patria Cyrenæus, & Ptolomaidis Epiſcopus, floruit circa an. 410.

Iſidorus, natione Ægyptius, dictus *Peluſiota*, Monaſticæ Vitę cultor, floruit circa annum 410.

Cyrillus, Patriarcha Alexandrinus, qui *Neſtorio*, Hęreſis ſuę virus evomenti, ſtrenue ſeſe oppoſuit, floruit circa an. 412.

Paulus Oroſius, Natione Hiſpanus, Presbyter Tarraconenſis, claruit circa an. 416.

Marius Mercator, quem Campanum, vel Apulum fuiſſe conjicit *Garnerius* Soc. Jeſu, qui ejus Opera doctiſſimis Notis illuſtrata edidit in lucem, claruit circa an. 418.

Theodoretus, Cyri, Provincię Euphrateſię Urbis in Syria Epiſcopus, floruit circa annum 423.

Joannes Caſſianus, Natione non Romanus, non Scytha, ſicut nonnulli aſſerunt, ſed Gallo-Provincialis, ac Monachus, claruit circa an. 424.

Philoſtorgius, Hiſtorię Eccleſiaſticę Scriptor, natione Cappadox, floruit circa an. 425.

Joannes, Antiochenus Epiſcopus, qui Hęreſiarchę Neſtorii perſonę plus ęquo favit, nunquam tamen ejus errori adſtipulatus eſt, claruit circa an. 427.

Poſſidius, ſive *Poſſidonius*, natione Afer, & S. *Auguſtini* diſcipulus familiaris, claruit circa annum 430.

Hilarius, Arelatenſis Epiſcopus, natione Gallus floruit circa annum 430. Confundi non debet hic *Hilarius* cum altero *Hilario* Laico, qui duas ad S. *Auguſtinum* ſcripſit Epiſtolas, ut illum de Maſſilienſium, ſeu Semipelagianorum Hęreſi certiorem faceret.

S. *Petrus Chryſologus*, natione Italus, Ravennę Epiſcopus, claruit circa an. 433.

Eucherius, Epiſcopus Lugdunenſis, natione Gallus, floruit circa an. 434. Floruerunt etiam in Galliis circa eumdem annum *Honoratus*, Abbas Monaſterii Lerinenſis, *Vincentius Lerinenſis*, elegantiſſimus Scriptor, ejuſque frater *Lupus*, Epiſcopus Trecenſis.

Valerianus, natione Gallus, Cimelienſis, trans Varum apud Alpes Maritimas, Epiſcopus, floruit circa an. 440.

Socrates, Patria Conſtantinopolitanus, & *Sozomenus*, ortu Palęſtinus, ambo Hiſtorię Eccleſiaſticę Scriptores, claruerunt circa an. 440.

S. *Nilus*, patria Conſtantinopolitanus, & Monachus, floruit circa an. 440.

S. *Leo* I. Papa cognomento *Magnus*, patria Romanus, claruit circa an. 440.

Calvianus, natione Gallus, & Presbyter Maſſilienſis, floruit circa an. 440.

Tiro Proſper, laicus, gente Aquitanus, & doctrinę S. *Auguſtini* eximius defenſor, claruit circa an. 444.

Victorius, ſive *Victorinus*, natione Aquitanus, & in calculis Mathematicis exercitatus, claruit circa an. 457.

Claudianus Mamertus, natione Gallus, & Presbyter Viennenſis floruit circa an. 462.

S. *Remigius*, natione Gallus, & Remenſis Epiſcopus, claruit circa an. 471.

Fauſtus, natione Gallus, & Rejenſis Epiſcopus, floruit circa an. 472.

Gella-

Gelaſius, a patria dictus *Cyzicenus*, & Cæſareæ in Palæſtina Epiſcopus, claruit circa an. 476. Circa idem tempus floruit *Sidonius Apollinaris*, natione Gallus, & Arvernorum Epiſcopus.

Vigilius, natione Afer, & Tapſenſis in Provincia Bizacena Epiſcopus, claruit circa an. 484.

Victor Vitenſis, natione Afer, in Provincia Bizacena Epiſcopus, floruit circa an. 484.

Alcimus Avitus, natione Gallus, & Archiepiſcopus Viennenſis, floruit circa an. 490.

Gennadius, natione Gallus, Presbyter Maſſilienſis, floruit circa an. 495.

Julianus Pomerius, natione Maurus, claruit in Galliis circa an. 498.

Scriptores Eccleſiaſtici ſexti Sæculi.

Baſilius, natione Cilix, Presbyter Eccleſiæ Antiochenæ, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa initium ſexti Eccleſiæ Sæculi.

S. Cæſarius, natione Gallus, & Archiepiſcopus Arelatenſis, floruit circa an. 502. Doctrinæ *S. Auguſtini* defenſor.

S. Fulgentius, natione Afer, Epiſcopus Ruſpenſis, Doctrinæ Sancti Auguſtini addictiſſimus, claruit circa an. 508.

Epiphanius Scholaſticus, natione Italus, qui Eccleſiaſticas Hiſtorias *Socratis*, *Sozomeni*, & *Theodoreti*, e Greco-Latine reddidit, floruit circa an. 510.

Boethius, gente Romanus, & ex illuſtriſſima familia ortus, claruit circa annum 510.

Ennodius, natione Italus, & Epiſcopus Ticinenſis, floruit circa annum 511.

Marcus Aurelius Caſſiodorus, natione Italus, floruit circa annum 514.

Orientius, natione Hiſpanus, Epiſcopus Eliberitanus, claruit circa annum 516.

Theodorus, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Lector, & Hiſtoriæ tripartitæ, ex *Socrate*, *Sozomeno*, & *Theodoreto* collectæ, Auctor, floruit circa an. 518.

Procopius Gazæus, Scriptor Græcus, floruit circa an. 520.

Ephræmius, genere Syrus, & Epiſcopus Antiochenus, floruit circa an. 526.

Procopius, natione Palæſtinus, & Senator Conſtantinopolitanus, claruit circa an. 527.

Dacius, Mediolanenſis Eccleſiæ Archiepiſcopus, claruit circa an. 527.

Juſtinianus, natione Hiſpanus, & Eccleſiæ Valentinæ Epiſcopus, floruit circa an. 529.

Juſtus, frater *Juſtiniani*, & Urgellitanus in Catalaunia Epiſcopus, circa annum 529. floruit.

Jobius, Monachus Græcus, claruit circa an. 530.

Dionyſius Exiguus, natione Scytha, profeſſione Monachus, & Abbas Romanus, claruit circa an. 533.

Fulgentius Ferrandus, natione Afer, & Eccleſiæ Carthaginenſis Diaconus, floruit circa an. 533.

Aretas, Cæſareæ Cappadociæ Archiepiſcopus, claruit circa an. 540.

Facundus, natione Afer, & Hermianenſis in Africa Epiſcopus, fuit trium Capitulorum defenſor ſtrenuus, & floruit circa an. 540.

Aprigius, Eccleſiæ Pacenſis in Hiſpania Epiſcopus, floruit circa annum 540.

Victor, Epiſcopus Capuanus, claruit circa an. 545.

Cyprianus, natione Gallus, & *S. Cæſarii*, Arelatenſis Archiepiſcopi, Diſcipulus, & Epiſcopus Tolonenſis, floruit circa an. 546.

Ruſticus, patria Romanus, *Arator*, natione Ligur, & *Primaſius*, gente Afer, & Adrumeti, Urbis in Byzacena Provincia, Epiſcopus, claruerunt circa annum 548.

Junilius, Epiſcopus Africanus, *Jornandes*, ſive *Jordanus*, Gothorum Epiſcopus, & *Eugyppius*, Presbyter, & Abbas Africanus, floruerunt circa an. 552.

Liberatus, Eccleſiæ Carthaginenſis Archidiaconus, & Trium Capitulorum acerrimus defenſor, claruit circa annum 553.

Victor, natione Afer, Tununenſis in Africa Epiſcopus, claruit circa an. 555.

Agnellus, natione Italus, Ravennæ Archiepiſcopus, floruit circa an. 555.

Anaſtaſius, dictus *Sinaita*, a vita Monaſtica, quam in monte Sinai egit, ad Patriarchatum Antiochenum promotus, floruit circa annum 561.

S. Joannes, Monachus, a libro, quem *de Scala Paradiſi* ſcripſit, dictus *Climachus*, claruit circa an. 564.

Joannes Biclarienſis, natione Hiſpanus, & Monachus, floruit circa an. 566.

Gregorius, natione Gallus, patria Arvernus, Archiepiſcopus Turonenſis, claruit circa annum 573.

Theophanes, patria Byzantinus, Hiſtoriæ Byzantinæ Scriptor, & *Evagius*, Eccleſiæ Antiochenæ Epiſcopus, floruerunt circa an. 581.

Joannes, natione Cappadox, dictus *Jejunator*, Epiſcopus Conſtantinopolitanus, floruit circa an. 585.

Leander, natione Hiſpanus, Archiepiſcopus Hiſpalenſis, *Licinianus*, Carthaginis Spartariæ in Hiſpania Epiſcopus, & *Severus*, Malacitanus in Hiſpania Epiſcopus, claruerunt circa annum 584.

Leontius Byzantinus, Eremi Paleſtinæ incola, qui *de Sectis* ſcripſit, floruit circa an. 590.

S. Gregorius hujus nominis I. Pontifex Max., patria Romanus, claruit circa an. 590.

Iſidorus, dictus *Junior*, Epiſcopus Hiſpalenſis, natione Hiſpanus, floruit circa an. 595.

S. Auguſtinus, Monachus, patria Romanus, & Anglorum Apoſtolus, floruit circa an. 596.

Anaſtaſius Sinaita, dictus *Junior*, Epiſcopus Antiochenus, claruit circa an. 599.

His Sæculi Sexti Scriptoribus addi debent, *Petrus* Diaconus, gente Græcus, qui circa annum 520. floruit, *Joannes Maxentius*, natione Scytha, Monachus, qui eodem anno celebris fuit, *Joannes* Scythopolitanus, & *Cyrillus* Scythopolitanus, qui ſexto Sæculo floruerunt, nec-

Digitized by Google

necnon *Evagrius Scholaſticus*, qui circa annum 594. claruit, & libros ſex de Hiſtoria Eccleſiaſtica ſcripſit, ac tandem *S. Columbanus*, Abbas, qui claruit circa annum 589.

Scriptores Eccleſiaſtici Septimi Sæculi.

Joannes Malela, patria Antiochenus, claruit ineunte Sæculo ſeptimo circa annum 601.

Heſychius, ſive *Iſychius*, Patriarcha Hieroſolymitanus, floruit circa annum 601.

Dorotheus, Archimandrita, Palæſtinus, *Paterius*, Summi Pontificis *Gregorii Magni* Diſcipulus, & *Euſebius*, Epiſcopus Theſſalonicenſis, claruerunt circa annum 601.

Conon, *Theodoſius* Monachus, *Themiſticus*, *Theodorus* Monachus, & *Nicias* Monachus, qui contra *Joannem Philipponum*, Hæreſis Tritheitarum Auctorem, ſcripſerunt, eodem circiter tempore, videlicet 601. claruerunt.

Theophylactus, *Simocatta* dictus, genere Ægyptius, qui *Mauritii* Imperatoris res geſtas ſcripſit, floruit circa annum 611.

Antiochus, Monachus Palæſtinus, in celeberrimo S. Sabæ Monaſterio, *Laura* dicto, vitam egit, claruitque circa annum 614.

Modeſtus, Patriarcha Hieroſolymitanus, floruit circa annum 620.

Georgius, qui *S. Joanni Eleemoſynario* in Sede Alexandrina ſucceſſit, claruit circa annum 620.

Braulius, natione Hiſpanus, & Epiſcopus Cæſaraugustanus, floruit circa annum 627.

Sophronius, Patriarcha Hieroſolymitanus, & indefeſſus contra Hæreticos Monothelitas Orthodoxæ veritatis aſſertor ac vindex, floruit circa annum 629.

Joannes Moſchus, Monachus, cognomento *Eucrates*, non vero, ut alii dicunt, *Eviratus*, claruit circa annum 630.

Andreas, Damaſco oriundus, & Archiepiſcopus Cretenſis, floruit circa an. 635.

Gregorius Piſides, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus, & Chartophylax, claruit circa an. 640.

S. Eligius, natione Gallus, Epiſcopus Noviomenſis, claruit circa annum 640.

S. Maximus, Abbas, patria Conſtantinopolitanus, & egregius contra hæreticos Monothelitas Fidei Catholicæ propugnator, floruit circa annum 645.

Theodorus, S. *Maximi* Synchronus & familiaris, claruit circa annum 646.

Eugenius, natione Hiſpanus, Epiſcopus Toletanus, & *Tajo*, ſive *Tago*, natione itidem Hiſpanus, Epiſcopus Cæſaraugustanus, claruerunt circa an. 646.

Anaſtaſius, S. *Maximi* Abbatis Diſcipulus & individuus comes, floruit circa an. 665.

S. Ildephonſus, natione Hiſpanus, & Archiepiſcopus Toletanus, claruit circa an. 657.

Marculphus, Monachus, natione Gallus, clarere cœpit circa an. 660.

Theodorus, natione Cilix, ſed in Anglia Archiepiſcopus Cantuarienſis, & inſignis Operis, quod *Pœnitentiale* inſcribitur, Auctor, floruit circa annum 668.

Adamannus, & *Adhelmus*, natione Angli, profeſſione Monachi, & Abbates, floruerunt circa an. 680.

Julianus, dictus etiam *Pomerius*, natione Hiſpanus, & Archiepiſcopus Toletanus, claruit circa an. 680.

Creſconius, Civitatis cujuſdam in Africa Epiſcopus, floruit circa annum 690.

Denique inter iſtos celebres ſæculi ſeptimi Scriptores locum habere debet *S. Gallus*, natione Hibernus, qui poſtquam ſub S. Abbate *Columbano*, natione itidem Hiberno, vitam Monaſticam fuiſſet amplexus, inſigne Monaſterium in finibus Helveticorum & Vindelicorum extruxit, quod nunc dicitur Monaſterium S. *Galli*, & cujus Abbas inter Principes Imperii locum obtinet. Floruit S. *Gallus* circa annum 630.

Scriptores Eccleſiaſtici Octavi ſæculi.

Beda, dictus Venerabilis, natione Anglus, profeſſione Monachus Ordinis S. *Benedicti*, floruit circa an. 701.

S. *Bonifacius*, natione Anglus, Sedis Apoſtolicæ Legatus, & totius Germaniæ Apoſtolus, floruit circa an. 723.

Coſmus, Hieroſolymitanus, & S. *Joannis Damaſceni* præceptor, claruit circa an. 730.

S. *Joannes*, a patria dictus *Damaſcenus*, egregius Sacrarum Imaginum cultus contra Hæreticos Iconoclaſtas propugnator, floruit circa an. 731.

Egbertus, natione Anglus, *Alcuini* præceptor, Eboracenſis Archiepiſcopus, claruit circa an. 732.

Fredegarius Scholaſticus, natione Gallus, floruit circa an. 740.

Cutbebertus, natione Anglus, Monachus, & Venerabilis *Bedæ* diſcipulus claruit circa an. 740.

Anaſtaſius, Monaſterii *S. Euthimii* in Palæſtina Abbas, claruit circa annum 741.

Wilibardus, natione Anglus, Epiſcopus Eiſtatenſis, S. *Bonifacii*, Germaniæ Apoſtoli, Diſcipulus, floruit circa an. 742.

Ambroſius Authpertus, nationes Gallus, Monachus Ordinis *S. Benedicti*, floruit circa an. 760.

Paulus, gente Longobardus, Diaconus Aquilejenſis, & poſtea Monachus Caſſinenſis, floruit circa an. 774.

Paulinus, Patriarcha Aquilejenſis, *Carolo Magno* Imperatori gratiſſimus, floruit circa an. 776.

Flaccus, *Alcuinus*, natione Anglus, & *Caroli M.* Imperatoris præceptor, claruit circa an. 780.

Eterius, Axumenſis in Hiſpania Epiſcopus; & *Beatus*, in Aſturia Provincia Presbyter, claruerunt circa annum 785.

Georgius, Monachus Conſtantinopolitanus, *Taraſii*, Patriarchæ Conſtantinopolitani, Syncellus, Scriptor Chronographus, floruit circa annum

num 792. Hic *Georgius*, Syncellus, perperam a quibuſdam confunditur cum *Georgio Hamartolo*, quem alii octavo, alii melius nono Eccleſiæ Sæculo floruiſſe arbitrantur.

Theophanes, Conſtantinopoli ex illuſtriſſima proſapia oriundus, Scriptor Chronographus, & cultus Sacrarum Imaginum contra Iconomachos intrepidus defenſor, claruit circa annum 792.

Theodulphus, cujus patria incerta eſt, a *Carolo M.* Imperatore in Gallias vocatus, & ad Sedem Aurelianenſem promotus, floruit circa annum 794.

Huic octavi Sæculi Scriptorum Claſſi accenſeri jure merito debent S. *Germanus* Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui circa annum 715. floruit, totuſque in oppugnanda Iconomachorum Hæreſi incubuit, & *Carolus* M. Imperator, *Pipini*, Galliarum Regis, filius, qui circa annum 768. clareſcere cœpit, multa ſcripſit, ac omnium virorum eruditorum ſui Sæculi Mæcenas munificentiſſimus, de Litteris optime meritus eſt.

Scriptores Eccleſiaſtici Noni Sæculi.

S. *Benedictus*, a Monaſterio Aniano, quod ipſe extrui curavit, & cujus Abbas fuit, dictus *Anianus*, natione Gallus, ac Monaſticæ Diſciplinæ ſtudioſus obſervator, ac propagator, floruit circa an. 801.

Nicephorus, patria Conſtantinopolitanus, & Patriarcha Conſtantinopolitanus, Sacrarum Imaginum intrepidus Aſſertor ac Vindex, claruit circa an. 806. atque de Hiſtoria & Chronologia multa ſcripſit.

Ignatius, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus, claruit circa an. 810.

Amalarius, dictus *Fortunatus*, Archiepiſcopus Trevirenſis, floruit circa an. 810.

Amalarius, Metenſis Eccleſiæ Diaconus, vel Chorepiſcopus, plura de divinis, ſive Eccleſiaſticis Officiis ſcripſit, claruitque circa annum 812.

Theodorus, a Monaſterio, cui præfuit, dictus *Studites*, patria Conſtantinopolitanus, floruit circa an. 813.

Agobardus, natione Gallus, Archiepiſcopus Lugdunenſis, claruit circa an. 813.

Hilduinus, Monaſterii San-Dionyſiani prope Pariſios Abbas, floruit circa an. 814.

Eginhardus, Abbas, natione Germanus, Imperatori *Carolo M.* a Secretis, eique chariſſimus, floruit circa an. 814.

Halitgarius, Epiſcopus Cameracenſis, & Atrebatenſis, floruit circa an. 816.

Dungalus, Cœnobii San-Dionyſiani prope Pariſios Monachus, & *Jonas*, Aurelianenſis Epiſcopus, claruerunt circa an. 821. & præclaris editis lucubrationibus, confutarunt *Claudium*, Taurinenſem Epiſcopum, qui nono Eccleſiæ Sæculo Sacrarum Imaginum cultum aperto marte impugnare auſus eſt.

Adhalardus, natione Gallus, Abbas Monaſterii Corbejenſis, & *Freculfus*, ex Monacho Fuldenſi factus Epiſcopus Lexovienſis, claruerunt circa an. 821.

Anſegiſus, Abbas, natione Gallus, floruit circa an. 828.

Lupus, cognomento *Servatus*, natione Gallus, & Abbas Ferrarienſis, claruit circa an. 830.

Iſidorus Mercator, cujus patria ignoratur, quique fuit Decretalium Epiſtolarum quorumdam Romanorum Pontificum Conſarcinator, vixiſſe videtur circa annum 830.

Florus, dictus *Magiſter*, natione Gallus, & Eccleſiæ Lugdunenſis Diaconus, claruit circa annum 837.

Theganus natione Gallus, Eccleſiæ Trevirenſis Chorepiſcopus & ſuffraganeus, floruit circa an. 837.

Gotteſchalchus, natione Gallus, Cœnobii Orbacenſis Ordinis S. *Benedicti* Monachus, floruit circa an. 840.

Bertramus, ſeu *Ratramnus*, natione Gallus, Ordinis S. *Benedicti* Monachus, claruit circa annum 840.

Haymo, ſive *Aimo*, diſcipulus *Alcuini*, & Epiſcopus Halberſtadienſis, floruit circa annum 840.

Amolo, natione Gallus, & Eccleſiæ Lugdunenſis Archiepiſcopus, floruit circa an. 841.

Joannes, Patriarcha Hieroſolymitanus, Vitæ S. *Damaſceni* Scriptor, & *Georgius*, dictus *Hamartolus*, natione Græcus, & Scriptor Hiſtoricus, claruerunt circa an. 842.

Methodius, Patriarcha Conſtantinopolitanus, & cultus Sacrarum Imaginum indefeſſus propugnator, claruit circa an. 842.

Walafridus Strabo, genere Germanus, & Monachus Ordinis S. *Benedicti*, floruit circa annum 842.

Paſchaſius Radbertus, natione Gallus, Cœnobii Corbejenſis, Ordinis S. *Benedicti* Monachus, qui avitam ac perpetuam Sanctorum Patrum Doctrinam de veritate Corporis & Sanguinis Chriſti Domini in Euchariſtiæ Sacramento clare ac copioſe expoſuit, magnæ celebritate famæ floruit circa an. 844.

Hincmarus, Cœnobii San-Dionyſiani prope Pariſios, Ordinis S. *Benedicti* Monachus, & poſtea Remenſis Archiepiſcopus, claruit circa an. 845.

Prudentius, Trecenſis in Gallia Epiſcopus, eximius Doctrinæ S. *Auguſtini* de Gratia & Prædeſtinatione defenſor, claruit circa an. 846.

Rabanus Maurus, natione Gallus, & Monaſterii Fuldenſis Abbas, claruit circa an. 847.

Eulogius, natione Hiſpanus, & Archiepiſcopus Toletanus, floruit circa an. 847.

Alvarus, gente Hiſpanus, & S. *Eulogii* vitæ Scriptor, claruit circa an. 847.

S. *Ignatius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, Michaelis Europalatæ, *Rangbavis* dicti, Imperatoris filius, claruit circa an. 847.

Wandelbertus, Monachus Cœnobii Prumienſis Ordinis S. *Benedicti*, & *Æneas*, natione Gallus, Archiepiſcopus Pariſienſis, floruerunt circa an. 854.

Digitized by Google

Herardus, Archiepiſcopus Turonenſis, & *Remigius*, Archiepiſcopus Lugdunenſis, ambo natione Galli, claruerunt circa an. 855.

Hincmarus, natione Gallus, & *Hincmari* Remenſis Archiepiſcopi ex ſorore nepos, floruit circa an. 855.

Bertharius, natione Gallus, ex Regio Francorum genere ortus, & Cœnobii Caſſinenſis Abbas, claruit circa an. 857.

Photius, patria Conſtantinopolitanus, genere, & Doctrina conſpicuus, ſed funeſti Schiſmatis Auctor, & dejecto S. *Ignatio*, legitimo Patriarcha Conſtantinopolitano, Sedis Conſtantinopolitanæ invaſor, claruit circa an. 858.

Ado, natione Gallus, & Archiepiſcopus Vienneſis, floruit circa an. 859.

Theodorus Abucara dictus, Cariæ Archiepiſcopus, floruit in Eccleſia Græca circa an. 867.

Michael Pſellus, Vir doctiſſimus, floruit in Eccleſia Græca circa an. 870.

Anaſtaſius, Abbas Romanus, & Eccleſiæ Romanæ Bibliothecarius floruit circa an. 870.

Alfredus, Angliæ Rex, Grammaticus, Philoſophus, Rhetor, Hiſtoricus, Muſicus, & Poeta non ignobilis, claruit circa an. 871.

Aimonius, natione Gallus, Cœnobii Pariſienſis (quod nunc S. *Germani a Pratis*, Ordinis S. Benedicti, dicitur) Monachus, claruit circa annum 872.

Joannes, Eccleſiæ Romanæ Diaconus, & *Vitæ S. Gregorii* M. Romani Pontificis Scriptor, claruit circa an. 875.

Uſuardus, natione Gallus, & Ordinis S. *Benedicti* Monachus, floruit circa an. 876.

Abbo, natione Gallus, & Cœnobii Pariſienſis S. *Germani a Pratis* Monachus, floruit circa annum 880.

Leo, Imperator Orientis, dictus *Philoſophus*, & *Sapiens*, patria Conſtantinopolitanus, Philoſophiæ, Hiſtoriæ, Juriſprudentiæ, & Aſtronomiæ peritiſſimus, floruit circa an. 886.

Aſſerus, natione Anglus, & Epiſcopus Schireburnenſis, claruit circa an. 890.

Gulielmus, Eccleſiæ Romanæ Bibliothecarius, qui poſt *Anaſtaſium*, Eccleſiæ itidem Romanæ Bibliothecarium, Vitas Romanorum Pontificum deſcripſit, floruit circa an. 890.

Regino, natione Germanus, & Abbas Monaſterii Prumienſis, claruit circa an. 892.

Auxilius, cujus patria ignoratur, quique ſcripſit *de Ordinationibus Formoſi Papæ*, floruit circa annum 894.

Denique Scriptoribus Eccleſiaſticis ſæculi noni addi merito debent *Smaragdus*, Abbas S. *Michaelis* ad Moſam in Diœceſi Virdunenſ., qui floruit circa an. 820. *Atto*, natione Germanus, Epiſcopus Baſileenſis, qui floruit circa an. 8ut. *Anſcharius*, natione Germanus, Archiepiſcopus Hamburgenſis, qui claruit circa an. 830. *Ardo*, dictus *Smaragdus*, Cœnobii Anianenſis Ordinis S. *Benedicti* Monachus, qui floruit circa an. 836. *Chriſtianus Druthmarus*, cognomento *Grammaticus*, natione Gallus & Cœnobii Corbejenſis Ordinis S. *Benedicti* Monachus, qui claruit circa annum 840. *Nithaldus*, Abbas Centulenſis, qui floruit circa annum 844. & *Remigius*, Cœnobii Sancti *Germani* Antiſiodorenſis in Galliis Monachus Ordinis S. *Benedicti*, qui floruit circa an. 880.

Conſulto in recenſendis Viris illuſtribus noni Eccleſiæ ſæculi nullam de *Claudio*, natione Hiſpano, Epiſcopo Taurinenſi, & de *Joanne Scoto Erigena*, cujus patria ignoratur, mentionem feci, eo quod prior Iconomachorum Hæreſim ex orco revocavit, & obſtinato animo propugnavit; alter vero in ſuis Scriptis Hæreſim *Berengarii*, & Sacramentariorum noſtri temporis præformavit.

Scriptores Eccleſiaſtici Decimi Eccleſiæ ſæculi.

Simeon, dictus *Metaphraſtes*, quod Vitas Sanctorum continua phraſi, eodemque tenore deſcripſerit, patria fuit Conſtantinopolitanus, nobili & illuſtri genere ortus, claruitque circa annum 901.

Joannes, cognomento dictus *Cameniata*, patria Theſſalonicenſis, floruit circa an. 904.

Conſtantinus Porphyrogenneta, Imperatoris Orientis *Leonis*, cognomine *Sapientis*, filius, ejuſque in Imperio Orientis ſucceſſor, patria fuit Conſtantinopolitanus, & in omni ſcientiarum genere verſatiſſimus, claruitque circa annum 911.

S. *Odo*, natione Gallus, & ſecundus Cluniacenſis Abbas, floruit circa annum 926. eique in Abbatia Cluniacenſi ſucceſſerunt eodem Sæculo decimo doctiſſimi ac religioſiſſimi Abbates S. *Aymardus*, S. *Mayolus*, & S. *Odilo*, quorum elogia Hiſtorica texit Cl. *Mabillonius*, ſæculo V. Benedictino.

Ratherius, Monachus Lambienſis, poſtea Epiſcopus Veronenſis, vir fuit doctiſſimus, ſed variis, dum viveret, jactatus procellis. Floruit circa an. 928.

Hyppolitus, patria Thebanus, claruit in Eccleſia Græca circa an. 933.

Eutychius natione Ægyptius, Patriarcha Alexandrinus, floruit in Eccleſia Græca circa annum 933.

Flodoardus, natione Gallus, Eccleſiæ Remenſis Canonicus, Scriptor Hiſtoricus ac Chronographus, floruit circa an. 840.

Witikindus, natione Saxo, Monachus Ordinis S. *Benedicti*, claruit circa an. 940.

Atto, Epiſcopus Vercellenſis in Italia clareſcere cœpit an. 940.

Luitprandus, natione Italus, patria Papienſis, ſeu Ticinenſis, Scriptor Hiſtoricus, claruit circa an. 946.

Fridegodus, natione Anglus, & Vitarum *SS. Vilfridi*, & *Audoeni* Scriptor, floruit circa annum 960.

S. Dunſtanus, natione Anglus, patria Somerſetenſis, & Archiepiſcopus Cantuarienſis, florere cœpit circa an. 961.

Nicon, genere Armenus, claruit circa annum 961.

Ful-

Fulcuinus, Monaſterii Laubienſis Abbas, floruit circa an. 965.

Abbo, natione Gallus, patria Aurelianenſis, & Cœnobii Floriacenſis Abbas, claruit circa annum 970.

Notgerus, ſeu *Notkerus*, natione Germanus, & Epiſcopus Leodienſis, floruit circa annum 971.

Ethelwoldus, natione Anglus, & Epiſcopus Wintonienſis, floruit circa annum 980.

Suidas, arte Grammaticus, claruit circa eumdem annum 980.

Ælfricus, ſeu *Alfricus*, natione Anglus, & Archiepiſcopus Cantuarienſis, floruit circa annum 980.

Herigerus, Abbas Monaſterii Laubienſis, claruit circa annum 990.

Moſes Barcepha, natione Syrus, & Epiſcopus Urbis Beth-Raman, labente Sæculo decimo, ſeu circa annum 990. floruit.

Olympiodorus, *& Oecumenius*, Scriptores Græci, Sæculo decimo claruiſſe videntur, quamvis id certo affirmare non auſim, cum de eorum ætate laborent viri eruditi.

Burchardus, natione Germanus, Epiſcopus Wormatienſis, floruit circa annum 996.

Othlo, Monachus Cœnobii Fuldenſis, & *Gerardus*, Presbyter Auguſtanus, Germaniam Sæculo decimo illuſtrarunt; Sanctus vero *Oſuvaldus*, natione Anglus, & Epiſcopus Vigornienſis, ſanctitate & doctrina eodem Sæculo magnum quoque ſplendorem Eccleſiæ Anglicanæ contulit.

Scriptores Eccleſiaſtici Undecimi Sæculi.

Aimonius, Monachus Cœnobii Floriacenſis, Ordinis S. *Benedicti*, floruit circa annum MI.

Fulbertus, Epiſcopus Carnotenſis in Galliis claruit circa annum MVII.

Leo dictus *Grammaticus*, Scriptor Græcus, qui Chronographiam ab an. 813. quo deſiit *Theophanes*, uſque ad annum 1014. continuavit, floruit circa annum 1013.

Berno natione Germanus, Monachus *S. Galli*, dein Abbas Monaſterii Augiæ divitis prope Conſtantiam ad Rhenum, floruit circa annum 1014.

Admarus, natione Gallus, Monachus, qui ſcripſit Chronicon a principio Monarchiæ Francorum, claruit circa annum 1030.

Hugo, natione Gallus, Epiſcopus Lingonenſis, qui contra Hæreſiarcham *Berengarium* ſcripſit librum *de Corpore*, *& Sanguine Domini*, floruit circa an. 1033.

Hermannus, natione Germanus, Monachus, dictus *Contractus*, ob membra, quæ habuit, paralyſi contracta, floruit circa annum 1040. & ſcripſit *Chronicon de ſex mundi ætatibus* a principio mundi uſque ad annum 1054.

Theophanes, cognomento *Ceraneus*, Tauromenii in Sicilia Archiepiſcopus, claruiſſe videtur circa annum 1040.

Nilus, cognomento *Doxopatrius*, Eccleſiæ Græcæ Archimandrita, floruit circa annum 1043.

Glaber Radulphus, Monachus Cluniacenſis, natione Gallus, & Scriptor Hiſtoricus, claruit circa annum 1045.

Deoduinus, ſive *Theoduinus*, Epiſcopus Leodienſis, ſcripſit contra Hæreſiarcham *Berengarium*, & floruit circa an. 1045.

Aldemannus, Brixienſis Epiſcopus, ſcripſit itidem contra Hæreſiarcham *Berengarium*, & floruit circa annum 1048.

Hugo, natione Gallus, & Abbas Monaſterii Cluniacenſis, floruit circa annum 1048.

Anſelmus, Leodienſis Canonicus, qui ſcripſit *Hiſtoriam Epiſcoporum Leodienſium* ab an. 666. uſque ad an. 1048. & claruit circa annum 1049.

Nicetas Pectoratus, ſeu *Stethatus* dictus, Monachus Conſtantinopolitanus Cœnobii Studienſis, & latinorum hoſtis infenſiſſimus, floruit circa an. milleſimum quinquageſimum.

Michael Pſellus, patria Conſtantinopolitanus, ſcriptor undecumque doctiſſimus, ſed Latinis infeſtus, claruit circa an. 1050.

Michael Cerularius, Patriarcha Conſtantinopolitanus, ſchiſmatis Photiani innovator, & *Leo* Archiepiſcopus Acridiæ, Bulgarorum Metropolitanus, ambo Latinorum, ac Pontificum Romanorum Capitales hoſtes, multa contra Eccleſiam Romanam ſcripturire cœperunt circa annum milleſimum quinquageſimum primum.

Simeon, dictus *Junior*, ut a *Simeone Metaphraſte* diſtinguatur, Presbyter fuit Conſtantinopolitanus, plura ſcripſit Opera Aſcetica & floruit circa an. milleſimum quinquageſimum primum.

Humbertus Monachus Tullenſis, Ordinis S. *Benedicti*, & poſtea Cardinalis, & Epiſcopus Sylvæ Candidæ a *Leone* IX. Pontifice Maximo renunciatus, perdoctas edidit Lucubrationes ad confutandas Schiſmaticorum *Michaelis Cerularii*, *Leonis Acridani*, & *Nicetæ Pectorati* adverſus Latinos calumnias, floruitque circa an. milleſimum quinquageſimum quartum.

S. Petrus Damianus, primum Abbas, deinde S. R. E. Cardinalis & Epiſcopus Oſtienſis creatus, claruit circa an. 1057.

Georgius Cedrenus, Monachus Græcus & Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1057.

Marianus, dictus *Scotus*, natione Hibernus, profeſſione Monachus, & Scriptor Chronographus, floruit circa an. 1059.

Bertholdus, natione Germanus, patria Conſtantienſis & Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. milleſimum ſexageſimum ſextum.

Guitmundus, primum Ord. Benedictini in Cœnobio S. *Leufredi* in Normannia Monachus, deinde, Averſanus in Italia Epiſcopus conſtitutus, ſcripſit contra Hæreſiarcham *Berengarium* de veritate Corporis & Sanguinis Chriſti Domini in Euchariſtiæ Sacramento, floruitque circa annum milleſimum ſexageſimum ſextum.

Joannes Xiphilinus, Patriarcha Conſtantinopolitanus, floruit circa annum milleſimum ſexageſimum ſextum. Confundi tamen non debet hic *Joannes Xiphilinus* Patriarcha Conſtantinopolitanus, cum ipſius nepote *Joanne Xiphilino*, qui *Dionis Caſſi* Hiſtoriam in *Epitomen* redegit.

Lanfrancus, primum Monachus in Cœnobio Beccenſi in Normannia, deinde Archiepiſcopus Cantuarienſis in Anglia, claruit circa annum milleſimum ſexageſimum.

Durandus, Cœnobii Troarnenſis Primus Abbas, ſcripſit contra *Berengarium Tractatum de Corpore & Sanguine Domini*, & floruit circa annum milleſimum ſeptuageſimum.

Samuel, natione Afer, patria Marochianus, e Judæo factus Chriſtianus, librum de adventu Meſſiæ ſcripſit contra Judæos, & claruit circa annum milleſimum ſeptuageſimum.

Anſelmus natione Italus, Epiſcopus Lucenſis, *Gebhardus*, Salisburienſis Epiſcopus, *Stephanus*, Halberſtadienſis, *Paulus Benriedenſis*, & *Gerochus*, Reicherſpergenſis in Bavaria Præpoſitus, natione Germani ſcripſerunt contra *Guibertum*. Antipapam pro defenſione *Gregorii VII.* Pontificis Maximi, & floruerunt circa annum milleſimum ſeptuageſimum tertium.

Lambertus, dictus a patria *Scafnaburgenſis*, natione Germanus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum milleſimum ſeptuageſimum ſeptimum.

Theophylactus, patria Conſtantinopolitanus, Acridiæ, primariæ Bulgarorum Eccleſiæ, Archiepiſcopus, floruit circa annum 1077.

Nicetas, cognomento *Serron*, Archiepiſcopus Hieracleenſis, claruit circa annum 1077.

Guido Aretinus, Abbas, natione Italus, edidit Opus Muſicum, quod *Micrologum* inſcripſit, & in quo novam cantandi methodum, quam *Salmificationem*, ſeu *Gammam*, vocant, excogitavit; ſed auctor non eſt *Micrologi*, ſeu libri *de Divinis Officiis*, qui prodiit ſæculo undecimo, & cujus Auctor plane ignoratur.

Adamus, natione Germanus, dictus *Bremenſis*, quod Eccleſiæ Bremenſis eſſet Canonicus, fuit ſinceriſſimus Scriptor Hiſtoricus, & floruit circa annum milleſimum octuageſimum.

Joannes Scilitzes Scriptor Græcus Hiſtoricus, floruit circa annum milleſimum octuageſimum primum.

S. Bruno natione Germanus, patria Colonienſis, & Ord. Carthuſianorum Inſtitutor, floruit circa annum milleſimum octuageſimum ſextum.

S. Ivo, gente Gallus, Epiſcopus Carnotenſis, floruit circa annum milleſimum nonageſimum ſecundum.

S. Anſelmus patria Burgundus, primum Abbas Monaſterii Beccenſis, poſtea in Anglia Archiepiſcopus Cantuarienſis claruit circa annum milleſimum nonageſimum tertium.

Præter iſtos, quos hactenus enumeravimus, illuſtres Sæculi undecimi viros, claruerunt etiam in Galliis *Olbertus*, qui fuit Magiſter *Burchardi*, Epiſcopi Wormatienſis, & *Angelrannus*, Picardus, Cœnobii Centulenſis doctiſſimus Monachus; in Anglia *Osbernus*, Eccleſiæ Cantuarienſis præceptor, & *Hemmingus*, Monachus Vigornienſis, in Eccleſia Græca *Nicolaus*, Metropolita Methonenſis, qui adverſus Latinos tres edidit Tractat. *de Proceſſione Spiritus Sancti*, & alii plures Scriptores, qui vel Vitas Sanctorum deſcripſerunt, vel Monaſteriorum Chronica condiderunt, cujuſmodi ſunt, Chronicum *Sampiri*, natione Hiſpani, & Epiſcopi Aſturicenſis, quod poſtea continuavit *Pelagius*, Ovetenſis Epiſcopus; *Chronicon* Moſomenſis Monaſterii Diœceſis Remenſis in Gallia; *Chronicon* Abbatiæ Fontanellenſis Diœceſis Rotomagenſis in Gallia; *Chronicon* Monaſterii Afflegemenſis in Brabantia; *Chronicon* Abbatiæ Centulenſis; *Chronicon* Andrenſis, ſeu Adernenſis Monaſterii, Diœceſis Bolonienſis &c. Conſulto autem in recenſendis Scriptoribus Eccleſiaſticis Sæculi undecimi nullam prorſus mentionem feci *Berengarii* & *Bennonis*, qui eodem Sæculo vixerunt, quia primus, ſeu *Berengarius*, natione Gallus, patria Turonenſis, Archidiaconus Eccleſiæ Andegavenſis hæreſim docuit contra veritatem Corporis & Sanguinis Chriſti Domini in Euchariſtiæ Sacramento, a qua tamen Hæreſi ante obitum vere reſipuit, & in ſinu Eccleſiæ Catholicæ diem ultimum clauſit; Alter vero ſeu *Benno*, natione Germanus, & a *Guiberto* Antipapa, dicto *Clemente III.* Cardinalis creatus, ejus partibus conſtantiſſime adhæſit, & *Gregorii VII.* veri ac legitimi Romani Pontificis fuit infenſiſſimus hoſtis.

Scriptores Eccleſiaſtici Duodecimi Sæculi.

Gilbertus, ſive *Gislebertus*, cognomento *Criſpinus*, Monaſterii Beccenſis in Normannia Monachus, & poſtea Weſtmonaſterienſis in Anglia Abbas, floruit circa annum milleſimum centeſimum primum.

Leo, dictus *Marſicanus*, primum Monachus Caſſinenſis, deinde Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, ſcripſit Chronicon Monaſterii Caſſinenſis tribus libris comprehenſum; & floruit circa annum milleſimum centeſimum primum. Confundi haud debet *Leo* iſte *Marſicanus* cum altero *Leone*, qui eodem circiter tempore claruit, fuitque itidem primum Monachus Caſſinenſis, & poſtea Cardinalis, atque *Urbani II.* Pontificis Maximi *Epiſtolarum Regeſtum* contexuit.

Guibertus, ſeu Gilbertus natione Gallus, primum Monachus Flaviacenſis, dein Abbas Monaſterii *S. Mariæ* Novingenti in pago Laudunenſi, claruit circa annum 1101.

Hugo, ex Monacho Virdunenſi, Flaviacenſis in Ducatu Burgundiæ Abbas, & *Theodoricus*, Cœnobii *S. Trudonis* in Epiſcopatu Leodienſi Abbas, claruerunt circa annum 1101.

Sigebertus, patria Gallo-Brabantus, Monachus Gemblacenſis, *Chronici*, & libri *de Scriptoribus Eccleſiaſticis* Scriptor, floruit circa annum 1101.

Anſelmus, natione Gallus, Eccleſiæ Laudunenſis Decanus, ac præceptor *Petri Abaelardi*, floruit circa annum 1103.

Philippus dictus *Solitarius*, natione Græcus, ſcripſit *Dioptram*, ſeu Regulam rei Chriſtianæ, & floruit circa annum milleſimum centeſimum quintum.

Odo, primum Abbas *S. Martini* Tornacenſis, dein Archiepiſcopus Cameracenſis, floruit circa annum milleſimum centeſimum quintum.

Pe-

Digitized by Google

Petrus, *Groſolanus*, ſeu *Chryſolanus* dictus, natione Græcus, & Mediolanenſis Archiepiſcopus, Doctrinam Latinorum adverſus Græcos egregie defendit, floruitque circa anno 1110. contra hunc *Petrum Chryſolanum* Librum ſcripſit *Euſtratius*, Metropolita Nicænus, Latinis infenſus, qui eodem circiter tempore claruit.

Nicetas Seidus, Scriptor Græcus, contra Latinos, quibus maxime adverſabatur, librum conſcripſit circa an. 1110.

Godefridus, natione Gallus, patria Andegavenſis, Cœnobii Vindocinenſis Abbas, & poſtea S. R. E. Cardinalis ab *Urbano* II. creatus, floruit circa an. 1110.

Rupertus, Tuitienſis Cęnobii Abbas, floruit circa an. 1111.

Baldricus natione Gallus, patria Aurelianenſis, primum Monachus, deinde Abbas, ac poſtremo Archiepiſcopus Dolenſis in Aremorica factus, ſcripſit *Hiſtoriam Hieroſolymitanam*, & alia Opera, floruitque circa an. 1114.

Sanctus *Bernardus*, gente Gallus, & in Fontanenſi Caſtro prope Divionem in Burgundia natus, primum Ciſtercienſis monachus, poſtea Monaſterii Claræ Vallis in territorio Lingonenſi Abbas fuit. Multa erudita ſcripſit Opera, & de Eccleſia ac de monaſtica Diſciplina optime meritus, floruit circa an. 1115.

Euthymius Zigabenus, monachus Græcus, & *Alexio Comneno*, Græcorum Imperatori, gratiſſimus, claruit circa an. 1116.

Nicephorus Briennius, natione Macedo, ex illuſtriſſima Proſapia ortus, ſcripſit Rerum Byzantinarum Hiſtoriam, ejuſque uxor Anna *Comnena*, filia Imperatoris *Alexii Comneni*, ſcripſit elegantiſſime *Hiſtoriarum Libros XV. de rebus ab Alexio Patre geſtis*, quos *Alexaida* appellavit. Floruerunt *Nicephorus Briennius*, ejuſque uxor *Anna Comnena* circa an. 1118.

Joannes Zonaras, Monachus Græcus, Scriptor Hiſtoricus, claruit circa an. 1118.

Florentius dictus *Bravonius*, natione Anglus, Monachus Wigornienſis, Scriptor Chronographus, floruit circa an. 1118.

Abaelardus, natione Gallus, *Helloiſæ*, lectiſſimæ & doctiſſimæ puellæ, amoribus captus, variam in fama & doctrina ſubiit fortunam; tandem facti pœnitens, in Monaſterio San-Dionyſiano prope Pariſios factus eſt Monachus Benedictinus, floruitque circa an. milleſimum centeſimum vigeſimum, & obiit non ſine magna Sanctitatis laude anno 1142.

Guigo ſeu *Guido*, natione Gallus, Carthuſiæ majoris Generalis Prior quintus, edidit Opera Aſcetica, & floruit circa an. 1120.

Rodulphus, Sancti *Trudonis* prope Leodium Abbas, Chronicon Monaſterii Trudonenſis condidit; claruitque circa an. 1120.

Albertus natione Gallus & Aquenſis Eccleſiæ Canonicus, Hiſtoriam Hieroſolymitanæ Expeditionis ſub Godefrido Bullionæo deſcripſit, floruitque circa an. 1120. Eodem circiter tempore claruit *Raymundus de Agiles*, natione pariter Gallus, & Canonicus Podienſis, qui Hiſtoriam Expeditionis Hieroſolymitanæ concinnavit.

Gauterius, ſive *Galterius*, natione Gallus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1120.

Michael Glicas, Scriptor Græcus Hiſtoricus, & *Nicetas*, patria Byzantinus, claruerunt circa an. 1120.

Hugo de Sancto Victore, Cęnobii Pariſienſis Canonicorum Regularium Ordinis *S. Auguſtini* Abbas, floruit circa an. 1120.

Eadmerus natione Anglus, Monachus Cantuarienſis Ordinis *S. Benedicti*, & *S. Anſelmi*, Archiepiſcopi Cantuarienſis, diſcipulus, ejuſque vitæ ſcriptor, claruit circa an. milleſimum centeſimum vigeſimum primum.

Petrus Mauricius, natione Gallus, in Arvernia e nobili genere prognatus, Cluniacenſis Abbas, & ob ſanctitatem morum vulgo *Venerabilis* dictus, floruit circa an. milleſimum centeſimum vigeſimum tertium.

S. Norbertus Archiepiſcopus Magdeburgenſis, & Præmonſtratenſium Ord. Inſtitutor, floruit circa an. milleſimum centeſimum vigeſimum ſeptimum.

Drogo, natione Gallus, Abbas Laudunenſis, & ab *Innocentio II.* Pontifice Maximo Cardinalis Oſtienſis creatus, *Herueus*, gente Gallus, patria Cenomanenſis, Ord. Benedictini Monachus Dolenſis, & *Honorius* natione itidem Gallus, Auguſtodunenſis Eccleſiæ Presbyter, floruerunt circa an. 1130.

Simeon, natione Anglus, Ordinis Sancti *Benedicti* Monachus Dunelmenſis, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1130.

Algerus, Monachus Cęnobii Cluniacenſis, ſcripſit *de Sacramento Corporis, & Sanguinis Domini* libros tres adverſus *Berengarium*, floruitque circa an. 1130.

Willelmus, natione Anglus' Cęnobii Malmeſburienſis Ordinis Sancti Benedicti Monachus, Scriptor Hiſtoricus, claruit circa an. 1130.

Waſelinus, cognomento *Momalius*, S. Laurentii apud Leodienſes Abbas, floruit circa an. milleſimum centeſimum trigeſimum.

Gratianus, natione Tuſcus, Monachus Ordinis S. *Benedicti*, doctiſſimus juris Eccleſiaſtici Interpres, indeque *Magiſter* appellatus, claruit circa an. 1131.

Petrus, Patria Romanus, & Monachus Caſſinenſis, ſcripſit librum de Viris Illuſtribus Monaſterii Caſſinenſis & alia Opera, claruitque circa annum milleſimum centeſimum trigeſimum ſextum.

Guillelmus, Abbas Monaſterii *S. Theodorici* prope Remos, & *Guerricus*, Abbas Monaſterii Igniacenſis, in Diœceſi Remenſi Ordinis Ciſtercienſis, floruerunt circa an. milleſimum centeſimum quadrageſimum.

Antonius, dictus *Meliſſa*, ob ejus Sermonum ſuavitatem, Monachus Græcus, & *Ordericus Vitalis*, natione Anglus, profeſſione Monachus, & Scriptor Hiſtoricus claruerunt circa an. milleſimum centeſimum quadrageſimum.

Petrus, dictus a natione *Lombardus*, patria Novarienſis, vulgo *Magiſter Sententiarum* nuncupatus, Epiſcopus Pariſienſis, floruit circa annum 1141.

Robertus Pullus, omni litterarum ſcientia excultiſſimus, natione Anglus & Cardinalis ab *Innocentio* II. creatus, floruit circa an. milleſimum centeſimum quadrageſimum quartum.

Gilbertus Porretanus, natione Gallus, patria Pictavienſis, ejuſdemque Urbis poſtea Epiſcopus, claruit circa an. 1145.

Joannes, ex Monacho in Oxia Inſula, Patriarcha Antiochenus, *Conſtantinus Manaſſes*, natione Græcus, & *Conſtantinus Harmenopulus*, natione Sebaſtus, claruerunt circa an. milleſimum centeſimum quinquageſimum.

Ælredus, natione Anglus, Ordinis Ciſtercienſis Monachus, & *Richardus a Sancto Victore*, natione Scotus, & Canonicus Regularis Conventus *S. Victoris* prope muros Pariſienſes, floruerunt circa an. 1150.

Alanus de Inſulis, patria Gallo-Flander, civitate Inſulanus, & Ciſtercienſis Monachus, claruit circa an. 1151.

Ecbertus, natione Germanus, Ordinis Benedictini Monachus, ejuſque Soror *Eliſabetha*, ejuſdem Ordinis, Revelationibus inſignis, floruerunt circa an. 1154.

Lucas, cognomento dictus *Chryſoberges*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, *Baſilius Acridenus*, Metropolita Theſſalonicenſis, & *Antonius Cometerus*, Scriptores Græci, floruerunt circa annum 1155.

Petrus, a loco ubi natus eſt, dictus *Bleſenſis*, natione Gallus, floruit circa an. 1160.

Joannes Belethus, Pariſienſis Doctor, & *S. Thomas* Archiepiſcopus Cantuarienſis, ac Martyr, claruerunt circa an. 1164.

Alexius Ariſtenus, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Oeconomus, *Theorianus*, *Euſtathius*, Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, & *Simeon*, Magiſter ac Logotheta, Scriptores Græci, floruerunt circa an. 1170.

Godefridus, ſeu *Gotefridus*, dictus a Patria *Viterbienſis*, natione Italus: *Saxo*, natione Danus, ob Styli, quo uſus eſt, venuſtatem, appellatus *Grammaticus*; & *Hildegardis*, Abbatiſſa, natione Germana, patria Spanhemenſis, revelationibus & Prophetiis divinitus conceſſis ubique clariſſima, floruerunt circa an. 1170.

Joannes Sariſburienſis, natione Anglus, Vir ætatis ſuæ eloquentiſſimus, & reconditioris cujuſvis ſcientiæ genere inſtructiſſimus, floruit circa an. 1172.

Gulielmus, cujus patria ignoratur, Tyrii in Oriente Archiepiſcopus, ſcripſit Hiſtoriam Expeditionis Palæſtinæ, a Principibus Chriſtianis Sæculo XI. & XII. ſuſceptæ, floruitque circa annum 1174.

Hugo Etherianus, natione Tuſcus, & egregius doctrinæ Eccleſiæ Romanæ contra Græcos defenſor, claruit circa an. 1177.

Theodorus Balſamon, Scriptor Græcus, Juris Orientalis, Canonumque Eccleſiaſticorum facile omnium Græcorum ſui temporis Princeps, ac longe doctiſſimus, floruit circa an. 1180.

Petrus, natione Gallus, primum Monaſterii Cellenſis Abbas, dein Epiſcopus Carnotenſis, claruit circa an. 1182.

Gregorius Xiphilinus, Patriarcha Conſtantinopolitanus, & *Demetrius Tornicius*, natione Græcus, floruerunt circa an. 1193.

Guillelmus dictus cognomento *parvus*, *Rodulphus de Diceto*, *Joannes Brompton*, Ordinis Ciſtercienſis, & *Rogerius de Hoveden*, omnes natione Angli, & Scriptores Hiſtorici, claruerunt circa an. 1197.

Joannes Camaterus, Scriptor Græcus, & Patriarcha Coſtantinopolitanus, floruit circa annum milleſimum centeſimum nonageſimum nonum.

Præter illos Sæculi duodecimi Scriptores, quos hactenus percenſui, floruerunt eodem Sæculo, *Georgius*, Metropolita Corcyrenſis, de cujus libris late diſſerit *Leo Allatius* in Diatriba *de Georgiis & eorum Scriptis*; *Joannes* cognomento *Cinnamus*, Scriptor Græcus Hiſtoricus; *Fulcherius*, natione Gallus, patria Carnutenſis, Scriptor Hiſtoricus; *Henricus Huntidonienſis*, natione Anglus, Scriptor itidem Hiſtoricus; *Arnoldus* natione Gallus, Abbas Bonæ vallis, Ordinis Benedictini, & alii plures, tam Monachi, qui illuſtrium Virorum vitas ſcripſerunt, quam Theologi Scholaſtici, qui in quatuor libros Sententiarum *Petri Lombardi* commentarios adornarunt, quos hic, ne longior ſim, prætermittere conſultius eſſe duxi.

Scriptores Eccleſiaſtici Sæculi decimi tertii.

Cum plures, tam in Eccleſia Græca, quam Latina, & in ſtatu ſive Monaſtico, ſive Regulari Scriptores Sæculum decimum tertium perdoctis ſuis lucubrationibus illuſtrarint, neceſſe eſſe duxi in recenſendis deinceps Scriptoribus Eccleſiaſticis, hanc, majoris claritatis ergo, inire methodum, ut in prima Claſſe reponam Scriptores Græcos, deinde in diverſas Claſſes Scriptores Latinos cujuſcumque Nationis, & ſtatus cum Monaſtici, tum Regularis, diſtribuam, & continua ſerie referam, ſicque Lector uno quaſi obtutu perſpicere poſſit omnes Scriptores, qui in Eccleſia Græca & Latina, atque in quacumque Natione, vel ſtatu, ſive Monaſtico, ſive Regulari, floruerunt.

Scriptores Græci Sæculi decimi tertii.

Nicolaus, patria Hydruntinus, varios Tractatus contra Latinos Græce ſcripſit, floruitque circa an. 1201.

Nicetas, Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, favit Latinis, & claruit circa an. 1201.

Michael Acominatus, natione Phrix, *Nicetæ* frater natu major, claruit circa an. 1204.

Nicetas Acominatus, dictus a patria *Choniates*, frater *Michaelis Acominati*, floruit circa an. 1204.

Joel, Chronographus Græcus, floruit circa an. 1204.

Ge-

Digitized by Google

Germanus II. primum Monachus, poſtea Patriarcha Conſtantinopolitanus, floruit circa an. 1222.

Manuel Caritopulus, Patriarcha Conſtantinopolitanus, floruit circa an. 1240.

Theodorus Laſcaris edidit contra Latinos *Tractatum de proceſſione Spiritus Sancti*, & floruit circa an. 1254.

Nicephorus Blemmida, inſignis pietate & doctrina Monachus, claruit circa an. 1255.

Arſenius, dictus *Autorianus*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, claruit circa an. 1255.

Georgius, dictus *Acropolita*, Hiſtoriæ Byzantinæ Scriptor, floruit circa an. 1261.

Joannes Beccus, ſive *Veccus*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, ejuſque Socii *Georgius Metochita*, & *Conſtantinus Meliteniota* pro Latinis adverſus Græcos invicte ſteterunt, & floruerunt circa an. 1276.

Georgius Cyprius, *Georgius Moſchabar*, & *Conſtantinus Acropolita*, contra *Joannem Veccum*, & Latinos ſcripſerunt circa an. 1276.

Georgius Pachimeres, Hiſtoriæ Byzantinæ Scriptor elegans & accuratus claruit circa an. 1280.

Georgius Abulpharajus Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1284.

Scriptores Galli Sæculi decimi tertii, qui Monaſticam, vel Regularem Vitam non ſunt profeſſi.

Gulielmus de Seligniaco, Epiſcopus Antiſiodorenſis, dein ad Sedem Pariſienſem translatus, floruit circa an. 1206.

Rigordus, Scriptor Hiſtoricus & Regis *Philippi Auguſti* Medicus & Chronographus, claruit circa an. 1207.

Jacobus de Vitriaco Cardinalis & Epiſcopus Tuſculanus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1220.

Guilielmus dictus a patria *Arvernus*, & Epiſcopus Pariſienſis, claruit circa an. 1228.

Robertus de Sorbona a Vico natali dictus, celeberrimi Collegii Sorbonici Pariſiis conditor & Scriptor Aſceticus, floruit circa an. milleſimum ducenteſimum quinquageſimum ſecundum.

Henricus de Seguſio Epiſcopus Ebredunenſis, & poſtea Cardinalis & Epiſcopus Oſtienſis, floruit circa an. milleſimum ducenteſimum ſexageſimum ſecundum, fuitque periti ſſimus utriuſque Juris Doctor.

Floruerunt eodem Sæculo in Galliis plures e Clero ſæculari Doctores Sacræ Facultatis Pariſienſis, inter quos eminet *Henricus Bonicollius*, qui totius Academiæ Pariſienſis ſuffragio *Doctor Solemnis* meruit nuncupari. Huic Claſſi illuſtrium Scriptorum, qui e Clero ſæculari in Galliis Sæculo Eccleſiæ XIII. floruerunt, accenſeri non debent *Guilelmus de Sancto Amore*, & *Joannes de Polliaco*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctores, quia eorum Opera contra Regulares quos vocant *Mendicantes*, dentato ſtylo ſcripta, & erroribus ſcatentia, fuerunt a Summis Pontif. proſcripta, atque natalitiis tenebris damnata.

Scriptores Itali ſæculi decimi tertii qui nec Monaſticæ, nec Regulari vitæ fuerunt addicti.

Inter Italiæ Scriptores, qui Sæculo XIII. e Clero Sæculari prodierunt, locum duntaxat habere debent doctiſſimi Romani Pontif. *Innocentius* III., *Honorius* III., *Gregorius* IX., *Innocentius* IV., *Alexander* IV. & *Bonifacius* VIII. Cæteri vero Scriptores, qui Italiam Sæculo XIII. nobilitarunt, Monaſticæ vel Regularis Diſciplinæ cultores fuerunt, quos infra commodius referemus, dum illuſtrium Scriptorum ſive Monachorum, ſive Regularium eruditionis laude claruerunt, ſeriem ſumus exhibituri.

Scriptores Hiſpani, qui e Clero ſæculari floruerunt ſæculo Eccleſiæ decimo tertio.

Rodericus Ximenius Archiepiſcopus Toletanus, & Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum 1208.

Lucas, Tudenſis Eccleſiæ Epiſcopus, ſcripſit contra Hæreticos Albigenſes libros tres, & floruit circa an. milleſimum ducenteſimum trigeſimum ſextum.

Alii Scriptores Hiſpani, qui eodem ſæculo floruerunt, Monaſticam, vel Regularem vitam profeſſi ſunt, eoſque infra referemus.

Scriptores Angli, qui in Clero ſæculari floruerunt decimo tertio Eccleſiæ ſæculo.

Gervaſius Tilberienſis, ex illuſtriſſima proſapia oriundus, & Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1210.

Edmundus Rich, Archiepiſcopus Cantuarienſis, claruit circa an. milleſimum ducenteſimum trigeſimum quartum, & a *Calliſto* III. Pontifice Maximo Sanctorum Faſtis adſcriptus eſt anno 1458.

Robertus Groſtehad, Gallice *Groſſe tete*, Epiſcopus Lincolnienſis, floruit circa an. 1235.

Cæteri Scriptores Angli, qui eodem ſæculo celebres fuerunt, Monaſticam, vel Regularem vitam coluerunt, eoſque infra percenſebimus.

Scriptores Monachi, qui ſæculo decimo tertio floruerunt.

Dodechinus, natione Germanus & Cœnobii S. *Dyſibodi* Abbas, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1201.

Helinandus, natione Gallus, Monachus Ordin. Ciſtercienſis in Cœnobio Montis Frigidi in Diœceſi Bellovacenſi, Scriptor Chronographus, floruit circa an. 1212.

Petrus, natione Gallus, Monachus *Vallis Cernai*, Ord. Ciſtercienſis Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1213.

Guntherus, Monachus Ciſtercienſis, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1213.

Arnoldus, Abbas Lubecenſis, ſcriptor Chronographus, floruit circa an. 1214.

Ro-

Digitized by Google

Robertus de Monte, ſeu *Robertus de Torrinejo*, natione Gallus, & Abbas S. *Michaelis de Monte* in Diœceſi Abrincenſi Scriptor Chronographus, claruit circa an. 1214.

Otto a S. Blaſio, Monachus Ordinis *S. Benedicti*, in Diœceſi Conſtantienſi, Scriptor Chronographus, claruit circa an. 1214.

Cæſarius, natione Germanus, Ordin. Ciſtercienſis Monachus, Scriptor Aſceticus, floruit circa an. 1225.

Matthæus Paris, natione Anglus, Monachus Ord. Benedictini, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1224.

Guilielmus de Nangiaco, ſeu *de Nangis*, natione Gallus, Ordinis S. Benedicti in Cœnobio Pariſienſi San-Dionyſiano, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1300.

Scriptores Ordinis Prædicatorum, qui decimo tertio Eccleſiæ Sæculo claruerunt.

S. Dominicus, Ordinis Prædicatorum Fundator, natione Hiſpanus, floruit circa an. 1209.

Beatus *Jordanus*, gente Saxo, & ſecundus totius Ordinis Prædicatorum Generalis Magiſter, floruit circa an. 1223.

S. *Raymundus de Pennafort*, natione Catalaunus, patria Barcinonenſis, & utriuſque Juris peritiſſimus, floruit circa an. 1228.

Vincentius, vulgo dictus *Bellovacenſis*, natione Gallus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa annum 1244.

Hugo de S. Caro, natione Gallus, & S. R. E. Cardinalis, Scriptor Exegeticus, floruit circa an. 1245.

S. *Thomas Aquinas*, Doctor Angelicus, & omnium Theologorum facile Princeps, natione Italus, claruit circa an. 1254.

Raynerius Sachonus, natione Italus, & Scriptor Polemicus, contra Hæreticos Waldenſes ſcripſit, & claruit circa an. 1254.

Joannes Columna, patria Romanus, floruit circa an. 1255.

Albertus Magnus, natione Germanus, ſummus ſui Sæculi Theologus, & S. *Thomæ Aquinatis* præceptor, ab *Alexandro* IV. Pontifice Maximo Ratiſponenſis Epiſcopus fuit renunciatus an. 1260.

Thomas dictus *Cantipratenſis*, natione Brabantus, S. *Thomæ* condiſcipulus, floruit circa annum 1255.

Joannes Teutonicus, natione Germanus, & totius Ordinis Prædicatorum Generalis Magiſter, floruit ante *Thomam Cantipratenſem*, circa an. videlicet 1240.

Gulielmus Peraldus, natione Gallus, Scriptor Aſceticus, claruit circa an. 1272.

Martinus, natione Polonus, & Archiepiſcopus Gneſnenſis, Scriptor Chronographus, floruit circa an. 1277.

Raymundus Martini, Auctor *Pugionis Fidei*, natione Catalaunus, conventus Barcinonenſis, Linguarum peritiſſimus, floruit circa an. milleſimum ducenteſimum ſeptuageſimum octavum.

Udalricus de Argentina, natione Germanus, patria Argentinenſis, claruit circa an. 1280.

Theodoricus de Apoldia, patria Thuringus, Scriptor Aſceticus, claruit circa an. 1289.

Joannes, vulgo dictus *Pungens Aſinum* clariſſimæ Sacræ Facultatis Pariſienſis Theologus, natione Gallus, floruit circa an. 1290.

Jacobus de Voragine, natione Italus, & Archiepiſcopus Genuenſis, claruit circa an. 1290.

Conradus, natione Germanus, Scriptor Aſceticus, floruit circa an. 1290.

B. *Henricus Suſo*, natione Suevus, inſignis Theologus & Scriptor Aſceticus, claruit ſub finem Sæculi XIII. & obiit ineunte ſæculo decimo quarto.

Ptolomæus Lucenſis, gente Italus, in Civitate *Luca* natus, & poſtea Epiſcopus Torcellenſis, Scriptor Hiſtoricus, floruit ſub finem Sæculi XIII. & obiit an. 1321.

His illuſtribus Sacri Prædicatorum Ordinis Scriptoribus addi merito debet *Bonaventura Brochardus*, qui eodem Sæculo XIII. circa annum 1260. accuratiſſimam edidit *Terræ Sanctæ deſcriptionem*.

Scriptores Ordinis S. Franciſci, qui Sæculo XIII. floruerunt.

S. *Franciſcus*, gente Italus, Aſſiſii in Umbria natus, & Ordinis FF. Minorum Fundator, claruit circa an. 1208.

Alexander de Hales, natione Anglus, patria Gloceſtrienſis, vulgo dictus *Doctor Irrefragabilis*, floruit circa an. 1230.

Albertus, natione Germanus, primum Cœnobii Stadenſis Monachus Benedictinus, poſtea Franciſcanus, & Miniſter Generalis Ordinis Minorum, Scriptor Chronographus, claruit circa an. 1256.

Joannes Peckamus, natione Anglus, claruit circa an. 1278.

Rogerus Baconus, gente Anglus, vulgo dictus *Doctor Mirabilis*, floruit circa an. 1278.

S. *Bonaventura*, S. R. E. Cardinalis, natione Italus, vulgo appellatus *Doctor Seraphicus*, floruit poſt Magiſtrum ſuum *Alexandrum Halenſem*, circa an. 1255.

Richardus de Mediavilla, natione Anglus, dictus *Doctor Fundatiſſimus*, claruit circa annum 1290.

Guillelmus Lamarenſis, qui primus contra doctrinam S. *Thomæ* ſcripſit, floruit ſub finem Sæculi XIII. Floruit etiam eodem Sæculo circa an. 1220. S. *Antonius*, dictus de *Padua*, Concionator, & Scriptor Aſceticus.

In Ordine Eremitarum S. *Auguſtini* bene multi Sæculo XIII. floruerunt doctiſſimi Theologi Scholaſtici, quos inter primum locum obtinere debet *Ægidius de Columna*, patria Romanus, dictus *Doctor Fundatiſſimus*, & doctrinæ S. *Thomæ Aquinatis* acerrimus contra *Guillelmum Lamarenſem*, Minoritam, defenſor, floruitque circa an. 1296.

In Ordine Carmelitarum plures itidem Sæculo

Digitized by Google

culo XIII. Theologi Scholaſtici doctrina & pietate præfulſerunt, ut videre eſt apud *Trithemium*, qui de eorum origine & laudibus ſcripſit. Denique, inter Sæculi XIII. Juris Canonici, ſeu Pontificii peritos cenſetur *Bernardus*, dictus *Compoſtellanus*, quod Eccleſiæ Compoſtellanæ in Hiſpania Presbyter eſſet; *Henricus Hoſtienſis*, Segufii in Diœceſi Taurinenſi natus, ab *Alexandro IV.* Pontifice Maximo Cardinalis Hoſtienſis creatus; *Guillelmus Durandus Speculator*, ſive *Durantes*, natione Gallus; *Bartholomæus Brixianus*, natione Italus, & *Garſias*, natione Hiſpanus.

Scriptores Eccleſiaſtici qui decimo quarto Eccleſiæ Sæculo floruerunt.

Scriptores, qui Sæculo Eccleſiæ decimo quarto illuſtriores fuerunt, in tot Claſſes diſtribuam, in quot Sæculo XIII. Scriptores mox diſpoſui & ordinavi, incipiamque a Scriptoribus Græcis.

Scriptores Græci, qui decimo quarto Eccleſiæ Sæculo claruerunt.

Gregorius Palamas circa annum 1354. Hæreſim invexit, quam non ſolum ipſe multis Scriptis propugnavit, ſed etiam ejus Sectarii dicti *Palamitæ*, multis editis lucubrationibus defendendam ſuſceperunt, quos inter numerantur *Iſidorus*, & *Philotheus*, Patriarchæ Conſtantinopolitani. Eidem Hæreſi favit *Joannes Cantacuzenus*, Græcorum Imperator, inſignis alioqui Scriptor Hiſtoricus. Sed hanc Palamitarum Hæreſim egregie confutarunt alii Scriptores Græci, videlicet *Barlaamus*, *Gregorius Acindynus*, *Nicephorus*, *Gregorius*, qui etiam Auctor eſt *Hiſtoriæ Byzantinæ*, *Joannes Cypariſſionus*, *Georgius Lecapenus*, aliique.

Præter illos Scriptores Græcos, qui occaſione illius enatæ Palamitarum Hæreſeos, ultro citroque libros ediderunt, alii celebres Sæculo XIV. extiterunt Scriptores Græci, quos hic, juxta ordinem Chronologicum, percenſebo.

Nicephorus Calliſtus, Monachus, Hiſtoriam Eccleſiaſticam ex *Euſebii*, *Socratis*, *Sozomeni*, *Theodoreti*, *Evagrii*, aliorumque Eccleſiaſticorum Scriptorum monumentis concinnare cœpit circa annum 1333.

Matthæus Blaſtares, Monachus, Juriſperitus, floruit circa an. 1335.

Maximus Planudes, Monachus, omnifaria doctrina excultus, ſed Latinis infenſus, claruit circa an. 1340.

Nilus Cabaſilas, Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, & Latinis infenſiſſimus, floruit circa annum 1340.

Nicolaus Cabaſilas nepos *Nili Cabaſilæ*, Archiepiſcopi Theſſalonicenſis, & Latinorum hoſtis acerrimus, claruit circa an. 1350.

Nilus Metropolita Rhodius, & capitalis Latinorum hoſtis, contra eos calamum acuere cœpit circa annum. 1360.

Iſaacus Argyrus Monachus, Chronologiæ peritus, claruit circa an. 1373.

Nilus Damila, qui adverſus Latinos infenſiſſimum ſe prodidit, in eos ſcripturire cœpit circa an. 1400.

Prætermittere non debeo *Demetrium Cydonium*, patria Byzantinum, qui non ſolum errores *Gregorii Palamæ* confutavit, ſed etiam Apologiam pro S. Thoma Aquinate, Doctore Angelico, adornavit contra *Cabaſilam*, qui S. illum Doctorem impugnare auſus fuerat. Claruit autem *Demetrius Cydonius*, circa an. 1357.

De Gallis Scriptoribus, qui e ſtatu Clericali Sæculo XIV. floruerunt, pauca dicam, unumque duntaxat inſtar omnium laudabo Scriptorem Gallum, qui e Clero Sæculari Sæculo XIV. claruit, videlicet *Nicolaum Oreſmium*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Theologum, & Epiſcopum Lexovienſem, qui plura edidit Opera & floruit circa an. 1377. De Scriptoribus vero Gallis, qui Monaſticam, vel Regularem vitam amplexi Sæculo XIV. doctrina & pietate illuſtres fuerunt, commodius infra dicemus, dum illuſtrium Scriptorum Monachorum & Regularium Sæculi XIV. ſeriem deſcribemus.

Scriptores, qui nec Monaſticæ, nec Regulari vitæ addicti, in Italia Sæculo XIV. floruerunt.

Duo præſertim præclari Scriptores qui nec Monaſticæ, nec Regulari vitæ dediti fuerunt, Sæculo Eccleſiæ XIV. in Italia claruerunt, videlicet *Joannes Villanius*, patria Florentinus, Scriptor Hiſtoricus, & cujus Hiſtoriam Italice libris duodecim deſcriptam continuavit ejus frater *Matthæus Villanius*; Alter vero, ſeu *Franciſcus Petrarcha*, patria Aretinus, elegantiſſima edidit Opera. Alios duos ejuſdem Sæculi Scriptores Italos de induſtria prætermitto, nimirum *Dantem Aligerum*, & *Joannem Boccaccium*, quorum prior patria Florentinus, Poeta quidem fuit eximius, ſed mordax, & maledicus obtrectator; Alter patria itidem Florentinus, in libris, quos edidit, obſcenum, & effrænis linguæ virum ſe ubique exhibet. Scriptores Monachos, vel Regulares, qui Sæculo XIV. Italiam illuſtrarunt, mox referemus, texendo Catalogum Scriptorum Monachorum, qui Sæculo XIV. in variis nationibus floruerunt.

Scriptores Germaniæ, qui in Statu Clericali Sæculo Eccleſiæ XIV. floruerunt.

Siffridus, Miſnenſis Eccleſiæ in Saxonia Presbyter, Scriptor Chronographus, floruit circa annum 1307.

Albertus, Argentinenſis, natione Germanus, Scriptor itidem Chronographus, floruit circa annum 1378.

Henricus ab Ingen, natione Germanus, & Eccleſiæ *S. Andreæ* Colonienſis Canonicus, Scriptor Theologus, floruit circa an. 1384.

Scri-

Scriptores Monachi, qui Sæculo XIV. claruerunt.

Engelbertus, natione Germanus, Cœnobii Admontenſis Ordinis S. Benedicti Abbas, & Scriptor Theologus, Hiſtoricus, & Aſceticus, floruit circa an. 1302.

Henricus Stero, natione pariter Germanus, Ordinis Benedictini Monachus, & Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1302.

Scriptores Ordinis Prædicatorum qui Sæculo XIV. floruerunt.

Raynerius, natione Italus, patria Piſanus, Theologus & Juriſconſultus abſolutiſſimus, floruit circa an. 1301.

Joannes de S. Geminiano, Scriptor Aſceticus, claruit circa an. 1310.

Nicolaus Trivetus, natione Anglus, Scriptor Chronographus, claruit circa an. 1310.

Jacobus de Lauſana, natione Gallus, Academiæ Pariſienſis Theologus, Scriptor Exegeticus, & Aſceticus, floruit circa an. 1317.

Durandus a S. Porciano, natione Gallus, eximius Facultatis Pariſienſis Doctor, & Epiſcopus Podienſis, claruit circa an. 1320.

Bernardus Guido, natione Gallus, patria Lemovicenſis, Theologus, Hiſtoricus, & Rerum Dominicani Ordinis Scriptor egregius, floruit circa an. 1323.

Petrus Paludanus, natione Gallus, Theologiæ & Juris Canonici ſcientia inſignis, atque Patriarcha Hieroſolymitanus, claruit circa an. 1330.

Robertus Kolkot, natione Anglus, & Theologus celeberrimus, claruit circa an. 1340.

Joannes Taulerus, natione Germanus, Scriptor Aſceticus, floruit circa an. 1350.

Nicolaus Eymericus, natione Catalaunus, patria Gerundenſis, & Inquiſitor Generalis Regni Aragoniæ, floruit circa an. 1356.

Thomas Stubs, ſive *Stubæus*, natione Anglus, patria Eboracenſis, Scriptor Chronographus, floruit circa an. 1360. & eodem anno *Manuel Calecas* natione Græcus, contra Palamitas ſcripſit.

S. *Catharina*, natione Itala, patria Senenſis, ſingulari doctrina cum eximia pietate conjuncta toto orbe celebris, floruit circa an. 1367.

Poſtremo, Sæculo XIV. floruerunt in Ordine Prædicatorum tres inſignes Theologi, ſcilicet *Joannes de Neapoli*, natione Italus, patria Neapolitanus, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor, vulgo dictus *Solemnis*; Alter *Joannes*, nuncupatus *Pariſienſis*, quem nonnulli perperam confundunt cum altero *Joanne*, ejuſdem Ordinis Theologo, qui vixit Sæculo XIII. & cognominabatur *Pungens Aſinum*. Tertius eſt *Hervæus Natalis*, natione Gallus, & Facultatis Pariſienſis Doctor Theologus.

Scriptores Ordinis S. Franciſci Sæculi XIV.

Joannes Duns, cognomento *Scotus*, Doctor *Subtilis* dictus. Floruit circa annum 1301.

Raymundus Lullus, in Inſula Majorica apud Baleares natus, claruit circa annum 1301.

Antonius Andreas, natione Aragonius, dictus *Doctor Dulciſſimus*, claruit circa an. 1308.

Franciſcus Mayronius, natione Gallus, dictus Doctor *Illuminatus & Acutus*, floruit circa an. 1315.

Aſteſanus, ſive *Aſtenſis*, natione Italus, *Summæ de Caſibus Conſcientiæ* Auctor, floruit circa an. 1317.

Petrus Aureolus, gente Gallus, *Doctor Facundus* appellatus, claruit circa an. 1321.

Joannes Baſſolis, *Doctor Ordinatiſſimus* nuncupatus, floruit circa an. 1322.

Gerardus Odonis, natione Gallus, & Miniſter Generalis Ordinis Minorum, floruit circa an. 1329.

Guillelmus Ocham, diſcipulus *Joannis Duns Scoti*, & Sectæ *Nominalium* Reſtaurator, claruit circa an. 1330.

Alvarus Pelagius, Silvenſis in Luſitania Epiſcopus, floruit circa annum 1340.

Denique, Sæculo XIV. circa an. 1320. claruit in Ordine FF. Minorum *Nicolaus de Lyra* in Normandia, Galliæ Provincia, necnon Facultatis Pariſienſis Doctor, & peritus Scripturæ Sacræ Interpres.

Scriptores Ordinis Eremitarum S. Auguſtini Sæculi XIV.

Auguſtinus Triumphus, patria Anconitanus, Scriptor Aſceticus, & Scripturæ Sacræ Interpres, floruit ineunte Sæculo Eccleſiæ XIV.

Richardus Hampolus, natione Anglus, & Scriptor Aſceticus, floruit circa annum 1340.

Gregorius Ariminenſis, natione Italus, patria Ariminenſis, Doctor Facultatis Pariſienſis, Ordinis Eremitarum *S. Auguſtini* Prior Generalis, Theologus inſignis, claruit circa an. 1357. Eo antiquior fuit *Thomas de Argentina*, natione Germanus, patria Argentoratenſis, unde nomen traxit, Facultatis Pariſienſis Doctor Theologus, & ejuſdem Ordinis Eremitarum Sancti *Auguſtini* Prior Generalis, qui floruit circa annum 1345.

Alphonſus Vargas, gente Hiſpanus, & Archiepiſcopus Hiſpalenſis, floruit circa an. 1358.

Inter clariſſimos etiam ſui Sæculi Scriptores nomen tulit *Bartholomæus de Urbino*, ejuſdem Ordinis Eremitarum *S. Auguſtini* Alumnus, natione Italus, patria Urbinas, qui floruit circa an. 1343.

Scriptores Ordinis Carmelitarum Sæculi XIV.

Joannes Bacconus, natione Anglus, dictus *Doctor*

ctor Reſolutus, peritus Theologus, & Scripturæ Sacræ Interpres, floruit circa an. 1329.

Guido de Perpiniano, gente Catalaunus, Sacræ Fac. Pariſienſis Doctor, & poſtea Epiſcopus Elnenſis, Scriptor Polemicus, & Scripturæ Sacræ Interpres, floruit circa an. 1330.

Scriptores utriuſque Juris Canonici & Civilis peritiſſimi, qui Sæculo XIV. *floruerunt*.

Guido Baiſius, alias de *Bayſo*, Patricius Regienſis, & Eccleſiæ Bononienſis Archidiaconus, inde a Juriſperitis ſub nomine Archidiaconi citari ſolet.

Joannes Andrea, in agro Florentino natus.

Joannes Calderinus, Patria Bononienſis.

Joannes Monachus Ordinis Ciſtercienſis, poſtea S. R. E. Cardinalis, natione Gallus, patria Ambianenſis.

Joannes Boich, Brito, ſeu Aremoricus, e Diœceſi Leonenſi, *Dinus*, cognomine *Mugellanus*, a *Mugello*, agri Florentini Oppido.

Joannes Anguiſſola, Cæſenæ in Flaminia natus.

Joannes Lignanus, *e Lignano*, Agri Mediolanenſis Oppido.

Bartolus de Saxoferrato, ita cognominatus a *Saxoferrato*, Umbriæ in Italia Urbe, quæ olim *Sentinum* dicebatur.

Baldus de Ubaldis, Peruſii in Italia natus, & Juriſperitorum ſui temporis facile Princeps.

Scriptores Eccleſiaſtici, qui Sæculum decimum quintum illuſtrarunt.

Cum in utraque Eccleſia, Græca ſcilicet & Latina, plures Sæculo XV. floruerint Scriptores, auſpicabor a Scriptoribus Græcis: dein Scriptores Latinos, ſive Clericos, ſive Monachos, aut Regulares, quo facilius diſcerni queant, in diverſis Claſſibus collocabo.

Scriptores Græci Sæculi decimi quinti.

Simeon, ex Monacho Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, Latinis maxime infenſus, claruit circa an. 1410.

Joſephus, Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui in Concilio Generali Florentino ſubſcripſit Latinorum Dogmatibus, claruit circa an. 1416.

Joſephus Bryennius, Monachus, patria Conſtantinopolitanus, multa ſcripſit adverſus Latinos circa an. 1420.

Macarius Macres, Montis Atho Hieromonachus, Latinorum acerrimus hoſtis, floruit circa an. 1420.

Joannes Cananus, Hiſtoricus Byzantinus, claruit circa an. 1422.

Demetrius Chryſoloras, Theſſalonicenſis, ſummus Philoſophus & Aſtronomus, ſed Latinis infenſus, claruit circa an. 1430. Circa eumdem annum floruerunt *Macarius* Metropolita Ancyranus, qui in Latinos acriter invectus eſt; *Eſaias*, patria Cyprius, Latinorum amicus; & *Joannes Anagoſta* Theſſalonicenſis, qui ſcripſit *Narrationem de extremo Excidio Theſſalonicenſi*.

Marcus Eugenicus, Metropolita Epheſinus, Latinorum infenſiſſimus hoſtis, & effræni erga Eccleſiæ Græcæ dignitatem zelo ductus, multa contra Latinos moliri cœpit, circa an. 1436.

Beſſarion, patria Trapezuntinus, Ordinis S. *Baſilii* Monachus & poſtea S. R. E. Cardinalis, floruit circa an. 1436.

Georgius Scholarius, dictus etiam *Gennadius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, poſt celebratum Concilium Florentinum, Græcorum Schiſma fovit, & Latinos cane & angue pejus deteſtatus eſt circa an. 1439.

Joannes Eugenius, frater germanus *Marci*, Metropolitæ Epheſini, adverſus Concilium Florentinum ſcripſit an. 1439.

Iſidorus, a patria dictus *Ruthenus*, & S. R. E. Cardinalis, pro Latinis adverſus Græcos in Concilio Florentino erudite diſputavit, floruitque circa an. 1439.

Georgius Gemiſtus Pletho, doctiſſimus Philoſophus Platonicus, ſcripſit contra Latinos circa an. 1439.

Silveſter Syropulus, ſummus Latinorum hoſtis, ſcripſit circa an. 1439.

Georgius, Trapezuntinus, Latinis favit, & floruit circa an. 1440.

Joſephus, Epiſcopus Methonenſis, & Eccleſiæ Latinæ Dogmatum egregius defenſor, floruit circa an. 1440.

Gregorius Meliſſenus, dictus etiam *Mammas*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, partes Latinorum ſtrenue tuitus eſt, floruitque circa an. 1440.

Joannes, cognomento *Pluſiadenus*, & *Joannes Argyropulus*, claruerunt circa an. 1450.

Matthæus Camariota, & *Ducas*, e Græcorum Imperatorum *Ducarum* familia oriundus, claruerunt circa an. 1453.

Georgius Codinus floruit circa an. 1460.

Laonicus Calcondilas, patria Athenienſis, ſcripſit Hiſtoriam Turcarum, & *Nicolaus Secondinus* compendioſam Turcarum concinnavit Hiſtoriam, florueruntque ambo circa an. 1468.

Scriptores Galli Sæculi XV.

Petrus de Alliaco Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor ac Cancellarius, poſtea Archiepiſcopus Cameracenſis, & S. R. E. Cardinalis, floruit ſub initium Sæculi XV.

Joannes Gerſonius, dictus etiam *Charlierius*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor & Cancellarius, floruit circa an. 1404.

Nicolaus de Clemangiis, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor, claruit circa an. 1416.

Robertus Gaguinus, Ordinis SS. Trinitatis de Redemptione Captivorum Generalis Miniſter, & *Philippus Comineus* Annales Gallorum accurate deſcripſerunt, exeunte Sæculo XV.

Præter iſtos Scriptores, numerantur e Clero Sæculari plures in Sacra Facultate Pariſienſi inſignes Doctores Theologi, qui eodem Sæculo in Galliis floruerunt, quos inter præcipui ſunt:

Joan-

Digitized by Google

Joannes Brevis Coxa, Gallice *Courte Cuiſſe*, Epiſcopus Gebennenſis, *Gerardus Machetus*, Epiſcopus Caſtrenſis, *Ægydius Carlerius*, qui Concilio Baſileenſi interfuit, & ad gremium Eccleſiæ revocandos Hæreticos Huſſitas omnem induſtriam & operam poſuit.

Scriptores Itali, qui nec Monaſticam, nec Regularem vitam profeſſi, Sæculo XV. floruerunt.

In Italia Sæculo Eccleſiæ decimo quinto innumeri pene claruerunt Oratores & Grammatici utriuſque Linguæ, Latinæ videlicet, & Græcæ, peritiſſimi, inter quos illuſtriores fuerunt *Laurentius Valla*, Patricius Romanus, & Canonicus Eccleſiæ Lateranenſis; *Franciſcus Philelphus*, patria Anconitanus; *Nicolaus Perotus*, Saxoferrati in Umbria natus; *Nicolaus Leonicenus*, patria Vicentinus; *Hermolaus Barbarus*, patria Venetus; *Julius Pomponius Lætus*, alias *Calaber* dictus; *Joannes Jovianus Pontanus*, Cereto, Umbriæ oppido, natus; *Marcus Antonius Coccius Sabellicus*, Fabri ferrarii filius; & *Angelus*, dictus *Politianus* a *Monte Politiano*, Hetruriæ oppido, ubi natus eſt.

Inter Hiſtoricos Italiæ Sæculi XV. principem locum obtinere debent *Theodoricus*, vel *Niemus*, Clericus Lucenſis; *Franciſcus Poggius*, dictus etiam *Brandolinus*, vel *Bracciolinus* patria Florentinus; *Leonardus Brunus*, dictus vulgo *Aretinus* ab *Aretio* Tuſciæ oppido, ubi in lucem prodiit; *Bartholomæus Scala*, patria Florentinus; *Bernardinus Corius*, patria Mediolanenſis; *Joannes Simoneta*, patria Calaber; *Blondus Flavius*, Forolivienſis, *Æneas Sylvius*, patria Senenſis, qui fuit poſtea Summus Pontifex, dictus *Pius* II. quibus addi debet *Platina*, quem alii *Bartholomæum*, alii *Baptiſtam* appellant, patria Cremonenſis.

Denique Italiam Sæculo Eccleſiæ xv. illuſtrarunt quatuor eximii Scriptores, quorum primus eſt *Marſilius Ficinus*, patria Florentinus, Græce ac Latine peritiſſimus, & in omni Philoſophiæ genere verſatiſſimus. Alter ſcriptor eſt *Joannes Picus*, *Mirandolæ* Dominus & *Concordiæ* Comes, in omnium Artium, Scientiarum & Linguarum varietate exercitatiſſimus, dictuſque ingeniorum ſui Sæculi *Phœnix*. Tertius ſcriptor eſt *Franciſcus a Ruvere*, patria Savonenſis, qui ex ordine FF. Minorum aſſumptus eſt ad Summum Pontificatum, dictuſque *Sixtus* IV. Poſtremus Scriptor eſt *Antonius Bonfinius*, qui Rerum Hungaricarum Hiſtoriam deſcripſit, & floruit circa an. 1494.

Scriptores Hiſpani, qui nec Monaſticæ, nec Regulari vitæ addicti, Sæculo XV. claruerunt.

Hieronymus a S. Fide, ex Judæo Chriſtianus, ſcripſit contra Judæos, & floruit circa annum 1412.

Paulus a S. Maria, e Judaiſmo ad Fidem Chriſtianam lectione Operum S. *Thomæ Aquinatis* converſus, & poſtea Epiſcopus Burgenſis creatus, indeque vulgo *Burgenſis* nuncupatus, Scripturam Sacram interpretatus eſt, floruitque circa annum 1415. Tres filios ante ſuſceptam Fidem Chriſtianam genuit *Paulus Burgenſis*, videlicet *Alphonſum*, qui patri ſuo in Epiſcopatu Burgenſi ſucceſſit, & Auctor eſt *Anacephaleoſis Regum Hiſpaniæ*; alterum dictum *Conſalvum*, qui fuit Epiſcopus Placentinus, & *Alvarum Garſim*, qui de rebus a *Joanne* II. Caſtellæ Rege geſtis, Commentarios ſcripſit.

Alphonſus Toſtatus, Epiſcopus Abulenſis, & Scripturæ Sacræ peritiſſimus Interpres, de quo dictum eſt: *Hic ſtupor eſt mundi, qui ſcibile diſcutit omne*, magna nominis celebritate claruit circa an. 1434.

In Anglia Sæculo Eccleſiæ XV. multi fuerunt celebres Scriptores, qui magnum Litteris dedere incrementum, & Wikleffianam Hæreſim doctiſſimis Lucubrationibus confutarunt. Sed inter illos doctrina & pietate inclytos Angliæ Scriptores, duos præſertim referam, quorum primus eſt *Thomas Arundellius*, Archiepiſcopus Cantuarienſis; alter eſt *Joannes Coletus*, Eccleſiæ *S. Pauli*, Civitatis Londinenſis Decanus, vir mentis virtute & vitæ integritate adeo ornatus, ut apud Anglos alter Apoſtolus *Paulus* haberetur. Alios Scriptores Anglos, qui Monachi, vel Regulares fuerunt, mox in Claſſibus Scriptorum Monachorum, vel Regularium, qui Sæculo XV. floruerunt, commodius referemus.

Scriptores Germani, qui ſæculo XV. nec Monaſticam, nec Regularem vitam profeſſi ſunt.

Theodoricus Engelhuſius, Eccleſiæ Hildesheimenſis Canonicus, Scriptor Chronographus, claruit circa an. 1420.

Nicolaus Cuſanus, S. R. E. Cardinalis, doctrina & pietate eximius, floruit circa an. 1448.

Petrus de Pilichdor, ſcripſit librum contra Sectam Waldenſium, & floruit circa an. 1448.

Joannes Reuchlinius, dictus *Capnio*, Linguarum Hebraicæ, Græcæ, & Latinæ callentiſſimus, floruit circa an. 1494.

Joannes Nauclerus, Scriptor Chronographus, & in Academia Tubingenſi Doctor, claruit circa an. 1499.

Floruit etiam in Germania eodem Sæculo XV. circa an. 1443. *Meſſretus*, Eccleſiæ Miſnenſis Presbyter, & Scriptor Aſceticus.

Scriptores Monachi, qui Sæculo XV. floruerunt.

Joannes Brando, natione Belga, Monachus Ciſtercienſis, Scriptor Hiſtoricus, floruit ſub initium ſæculi decimi quinti.

Gobelinus Perſona, natione Germanus, Scriptor Chronographus, floruit circa an. 1408.

Henricus de Haſſia, natione Germanus, Or-

dinis

dinis Carthuſiani Monachus, & Scriptor Aſceticus, floruit circa an. 1418.

Thomas Walſinghamus, natione Anglus, Ordinis S. *Benedicti* Monachus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1440.

Joannes Raulinus, patria Tullenſis, Monachus Cluniacenſis, & Scriptor Aſceticus, floruit circa an. 1479.

Joannes Trithemius, natione Germanus, & Cœnobii Wirciburgenſis, Ordinis S. *Benedicti* Abbas, floruit circa an. 1483.

Bonifacius Simoneta, natione Italus, Ordinis Ciſtercienſis, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1494.

Porchetus Salvaticus, patria Genuenſis, Monachus Carthuſianus, & Auctor Operis, quod adverſus Judæos edidit, & cui *Victoriæ* titulum dedit, floruiſſe videtur ſub initium Sæculi XV. Hunc tamen Scriptorem incertæ admodum ætatis eſſe fatentur viri periti. *Dionyſius* Carthuſianus, Theologus & Scripturæ Sacræ interpres doctiſſimus, floruit circa an. 1450.

Scriptores Ordinis Prædicatorum, qui Sæculo Eccleſiæ XV. doctrina & pietate claruerunt.

S. *Vincentius Ferrerius*, natione Hiſpanus, & Concionator ſui ævi celeberrimus, floruit circa an. 1415.

Hermannus de Lerbeke, natione Germanus, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1415.

Joannes Capreolus, natione Gallus, *Thomiſtarum Princeps* appellatus, floruit circa annum 1415.

Joannes Nider, natione Germanus, inſignis Theologus, claruit circa an. 1430.

Joannes de Monte Nigro, gente Italus, Linguarum peritiſſimus, & Theologus nulli ſecundus, floruit circa an. 1430.

Andreas, Archiepiſcopus Rhodius, Linguæ Græcæ callentiſſimus, floruit circa an. 1431.

Bartholomæus Lapacius, natione Italus, patria Florentinus, Linguarum Græcæ & Latinæ peritia apprime excultus, floruit circa an. 1432.

Joannes Raguzæus, natione Dalmata, Ordinis Prædicatorum Procurator Generalis, floruit circa an. 1433. Hunc *Joannem Raguzæum* nonnulli cum *Joanne Dominici*, Cardinali & Archiepiſcopo Raguſino, ejuſdem Prædicatorum Ordinis alumno, qui floruit tempore Concilii Conſtantienſis, inſcite confundunt.

Leonardus Matthæi, vulgo *de Utino* cognominatus, Concionator in Italia præſtantiſſimus, floruit circa an. 1435.

Henricus de Kalteiſen, natione Germanus, Theologus eximius, Nidroſienſis, & Cæſarienſis in Norvegia Archiepiſcopus, floruit circa an. 1435.

Joannes de Turrecremata, natione Hiſpanus, & S. R. E. Cardinalis, Juris utriuſque peritiſſimus, claruit circa an. 1439.

S. *Antoninus*, natione Italus, Archiepiſcopus Florentinus, Scriptor Hiſtoricus, & in Sacrorum Canonum, & Morum doctrina exercitatiſſimus, floruit circa an. 1444.

Gabriel Barleta, gente Italus, celebris Concionator & Scriptor Aſceticus, claruit circa annum 1470.

Petrus Ranzanus, Panormitanus, Epiſcopus Lucerinus, Hiſtoriæ & Theologiæ peritia excellentiſſimus, floruit circa an. 1478.

Joannes Annius, natione Italus, patria Viterbienſis, claruit circa an. 1480.

Jacobus Sprengerus, & *Henricus Inſtitor*, natione Germani, floruerunt circa an. 1495.

Denique, Sæculo XV. claruerunt in Ordine Prædicatorum plures Concionatores & Scriptores Aſcetici, inter quos cenſentur *Petrus Auratus*, natione Gallus, *Alanus de Rupe*, natione itidem Gallus, *Michael Franciſcus*, patria Inſulenſis in Belgio; nec prætermitti debet *Thomas Anglicus*, patria Galenſis, qui in Scripturam plures edidit Commentarios, quos nonnulli, ut obſervat noſter *Sixtus Senenſis*, inconſiderate tribuerunt *Thomæ Angelico*, & ex *Thoma Anglico* fecerunt *Thomam Angelicum*.

Scriptores Ordinis Minorum Sæculi XV.

S. *Bernardinus*, dictus a patria *Senenſis*, Scriptor Aſceticus, floruit circa an. 1426.

S. Catharina, dicta a patria *Bononienſis*, Revelationes ſibi divinitus factas ſcripto conſignavit, & floruit circa an. 1438.

S. Joannes Capiſtranus, natione Italus, Theologus, Concionator & Scriptor Aſceticus, claruit circa annum 1440.

Nicolaus Auximanus, gente Italus, de Doctrina Morali plura Opuſcula edidit, floruitque circa an. 1441.

Harphius, ſeu *Herpius*, ex pago *de Erp* in Brabantia oriundus, Scriptor Aſceticus, floruit circa an. 1450.

Baptiſta Salvis, ſive *de Salis*, natione Italus, patria Ligur, ſcripſit *Summam Caſuum Conſcientiæ*, quæ ab ipſo *Baptiſtiana* dicta eſt, floruitque circa annum 1480.

Claruerunt quoque circa eumdem an. ejuſdem Ordinis FF. Minorum Scriptores, videlicet *Pacificus*, natione Italus, patria Ligur, Auctor *Summæ Caſuum Conſcientiæ*, quæ ab ipſo *Pacifica* nuncupatur: *Angelus de Clavaſio*, natione Italus, patria Ligur, Auctor *Summæ Caſuum Conſcientiæ*, quæ *Angelica* dicitur: *Baptiſta Trovamala*, patria itidem Ligur, Auctor *Summæ Caſuum Conſcientiæ*, quæ *Roſſella* appellatur: *Bernardinus Aquilanus*, natione Italus, *Antonius de Balocho*, natione itidem Italus; *Bernardinus Tomitanus*, natione Italus; *Bernardinus de Buſtis*, natione Italus: *Robertus Caracciolus*, natione Italus; *Michael de Mediolano*, patria Mediolanenſis, inſignes Concionatores, & Scriptores Aſcetici.

Claruit etiam ſub initium Sæculi XV. *Franciſcus Ximenius*, natione Hiſpanus, quem *Petrus de Luna*, dictus in ſua Obedientia *Benedictus* XIII. creavit Patriarcham Hieroſolymitanum.

Scri-

Scriptores Ordinis Eremitarum, & Canonicorum Regularium S. Auguſtini Sæculi XV.

Jacobus Magni, gente Hiſpanus, patria Toletanus, inſignis S. Scripturæ peritia, & aſſidua veterum Theologorum lectione, egregium ſibi nomen tulit circa an. 1400.

Auguſtinus de Roma, patria Romanus, & Nazarenus in Ditione Neapolitana Archiepiſcopus, floruit circa an. 1419.

Antonius Rampelogus, qui in Concilio Baſileenſi contra Hæreticos Huſſitas egregie diſputavit, claruit circa an. 1431.

Joannes Capgravius, gente Anglus, Sciptor Hiſtoricus, & Scripturæ Sacræ Interpres, claruit circa an. 1450.

Henricus Knighton, natione Anglus, Canonicus Regularis Monaſterii Leiceſtrenſis, Scriptor Hiſtoricus, floruit circa an. 1401.

S. Laurentius Juſtinianus, patria Venetus, Canonicus Regularis Ordinis S. *Auguſtini*, & poſtea Venetiarum Epiſcopus, Scriptor Aſceticus, claruit circa an. 1431.

Thomas de Kempis, Diœceſis Colonienſis Canonicus Reg. Ordinis S. *Auguſtini*, Scriptor Aſceticus, floruit circa an. 1450.

Gabriel Biel, in Academia Tubingenſi Profeſſor publicus, & Canonicus Regularis S. *Auguſtini*, floruit circa an. 1480.

Scriptores Ordinis Carmelitarum Sæculi XV.

Plures in Ordine Carmelitarum Sæculo XV. floruerunt Scriptores, quos inter emicuit *Thomas Netterus*, natione Anglus, *Waldenſis* a natali loco *Walden* in agro Eſſexienſi appellatus. Edidit *Doctrinale Antiquitatum Fidei Eccleſiæ Catholicæ* adverſus Hæreticos Wikleffiſtas, & Huſſitas, aliaque erudita Opera.

Scriptores utriuſque Juris periti Sæculi decimi quinti.

Franciſcus de Zabarellis, natione Italus, Patavii natus, Archiepiſcopus Florentinus, & poſtea S. R. E. Cardinalis, floruit ſub initium Sæculi XV. ſeu anno 1401.

Antonius de Butrio, gente Italus, patria Bononienſis, claruit circa an. 1402.

Petrus Ancaranus, ſive *de Ancharano*, natione Italus, patria Bononienſis, claruit circa an. 1410.

Nicolaus Tudeſcus, gente Siculus, *Panormitanus* vulgo dictus, patria Catanenſis, Ordinis Benedictini Monachus, Cœnobii S. *Agathæ* Abbas, & poſtea Archiepiſcopus Panormitanus, claruit circa an. 1418.

Joannes ab Imola floruit circa an. 1420.

Andreas Barbatius, ſeu *Barbatias*, gente Siculus, claruit circa an. 1460.

Joannes Antonius a S. Georgio, patria Placentinus, Alexandrinus in Longobardia Epiſcopus, ac poſtea ab *Innocentio VIII.* **Pontifice Maximo** Presbyter Cardinalis renunciatus an. 1493.

Denique Sæculo XV. floruerunt quatuor periti Juriſconſulti, videlicet *Franciſcus Pavinus*, civis, & Canonicus Paravinus, *Philippus Franchus*, patria Peruſinus, *Rodulphus*, patria Florentinus, & *Nicaſius Voldanus*, patria Mechlinienſis.

Scriptores Sæculi Decimi Sexti.

Capta a Turcis anno MCCCCLIII. Urbe Conſtantinopoli, & extincto penitus Græcorum Imperio, nulli, aut ſaltem pauciſſimi Sæculo XVI. floruerunt periti in Eccleſia Græca Scriptores, quos ideo impræſentiarum prætermittemus, eoſque tantum in medium producemus, qui Eccleſiam Latinam eodem Sæculo illuſtrarunt, quorum ingens copia cum aliquam confuſionem ingenerare poſſet, varias in claſſes illos partiemur.

Scriptores Grammatices & Critices Periti Sæculi XVI.

Accius Sincerus, ſive, *Jacobus Sannazarius*, patria Neapolitanus, Poeta eximius, claruit circa an. 1500.

Cælius Rhodiginus natione Italus, omnigenæ doctrinæ, & infinitæ Lectionis Scriptor, floruit ineunte Sæculo decimo ſexto, & obiit an. 1520.

Petrus Bembus, patria Venetus, ob ſingularem doctrinam, miram facundiam, & ſummam vitæ integritatem creatus Cardinalis, floruit circa an. 1520.

Thomas Morus, patria Londinenſis, Regni Angliæ Cancellarius, & pro Fide Catholica Martyr, floruit circa an. 1525.

Guillelmus Budæus, natione Gallus, patria Pariſinus, floruit circa an. 1530.

Petrus Victorius, patria Florentinus, claruit circa an. 1550.

Adrianus Turnebus, Normanniæ in Galliæ Provincia natus, & ſingulare ſui Sæculi decus, floruit circa an. 1553.

Dionyſius Lambinus, natione Gallus, claruit circa an. 1560.

Paulus Manutius, patria Venetus, floruit circa an. 1560.

Latinus Latinius, natione Italus, patria Viterbienſis, Vir magna eruditione præditus, & in veterum Auctorum Critice verſatiſſimus, floruit circa an. 1565.

Marcus Antonius Muretus, natione Gallus, patria Lemovicenſis, Græce ac Latine doctiſſimus & elegantiſſimus Sciptor, claruit circa an. 1575.

Juſtus Lipſius, natione Belga, multiplici lectione admirandus, floruit circa an. 1540.

Denique Sæculo XVI. de Litteris humanioribus, de Chronologia, & Critices Diſciplina optime meriti ſunt duo inſignes Scriptores, quorum primus *eſt Julius Cæſar Scaligerus*, qui floruit circa an. 1535. & ex Italia, ubi natus erat, Aginum,

Digitized by Google

Aginum, Urbem in Aquitania, Galliæ Provincia, ſeceſſit. Alter Scriptor eſt *Joſephus Juſtus Scaligerus*, filius *Julii Cæſaris Scaligeri*, natione Gallus, patria Aginenſis, qui plura Opera, præſertim de emendatione Temporum, ſcripſit.

Scriptores Galli, qui in ſtatu Laicali, vel Clericali Sæculo decimo ſexto floruerunt.

Jacobus Faber, vulgo dictus *Stapulenſis*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor, humanis, diviniſque litteris excultiſſimus, floruit circa an. 1503.

Jacobus Almainus, Facultatis Pariſienſis Doctor Theologus, magni inter Scholaſticos nominis, floruit circa an. 1504.

Claudius Eſpencæus, *Claudius Sanctefius*, Epiſcopus Ebroicenſis, *Robertus Cenalis*, Epiſcopus Abrincenſis, *Jodocus Clictoveus*, *Jacobus Merlinus*, & *Hermannus Lebtmatius*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctores Theologi, adulto jam Sæculo Eccleſiæ decimo ſexto claruerunt, ac perdocta Opera ad profligandam graſſantem in Galliis Calvinianam Hæreſim ediderunt. Fuerunt etiam Sæculo decimo ſexto tres inſignes Linguæ Hebraicæ Profeſſores in Academia Pariſienſi, atque in ſacris Litteris exercitatiſſimi, videlicet *Franciſcus Vatablus*, *Joannes Mercerus*, & *Gilbertus Genebrardus*, Aquenſis in Gallo-Provincia Archiepiſcopus. His Scriptoribus Gallis, qui Sæculo XVI. in Clero ſæculari floruerunt, unum duntaxat a ſtatu Laicali lubens adjungam, nimirum *Florimundum Ræmundum*, Senatorem Burdigalenſem, inter cujus Opera maxime commendatur illud, quod edidit, *De Ortu, progreſſu, & ruina Hæreſum noſtri ævi*.

Scriptores Itali, qui in Clero Sæculari, vel in ſtatu Laicali Sæculo XVI. claruerunt.

Rafael Maffæus, dictus *Volaterranus*, quia *Volaterris*, Hetruriæ in Italia Urbe, natus eſt, Linguæ Græcæ peritiſſimus, floruitque circa an. 1505.

Franciſcus Guicciardinus, patria Florentinus, Scriptor Hiſtoricus, claruit circa an. 1520.

Jacobus Sadoletus, natus Mutinæ, Italiæ Urbe, Epiſcopus Carpentoratenſis in Gallia, & S. R. E. Cardinalis, elegantiſſimus Scripturæ Sacræ interpres, floruit circa an. 1530.

Gaſpar Contarenus, patria Venetus, Græce & Latine admodum doctus, floruit circa an. 1535.

Polidorus Virgilius, ſeu *Vergilius*, patria Urbinas, & Hiſtoriæ Anglicanæ Scriptor, claruit circa an. 1540.

Paulus Jovus, patria Novocomenſis, Epiſcopus Nucerinus, floruit circa an. 1540. Fuit Scriptor Hiſtoricus.

Carolus Sigonius, patria Mutinenſis, Scriptor itidem Hiſtoricus, floruit circa an. 1570.

Flaminus Nobilius, patria Lucenſis, Græce ac Latine doctiſſimus, claruit circa an. 1575.

S. Carolus Borromeus, Epiſc. Mediolanenſis & S. R. E. Card. floruit circa an. 1560.

Cæſar Baronius, Soræ in Regno Neapolitano natus, Congregationis Italicæ Oratorii Jeſu alumnus, & Annalium Eccleſiaſticorum conditor, floruit circa an. 1590.

Floruerunt etiam eodem Sæculo in Italia *Pandulfus Collenutius*, & *Michael Ricius*, ambo patria Neapolitani, & Scriptores Hiſtorici, necnon *Albertus Pius*, Carporum in Italia Princeps, qui Concertationes Litterarias cum *Deſiderio Eraſmo* habuit. His Italiæ Scriptoribus adjungam *Claudium Seyſellum*, natione Sabaudum, & Taurinenſem Archiepiſcopum, qui fuit Scriptor Hiſtoricus & Polemicus; *Joannem* etiam *Lipomanum*, patria Venetum, Epiſcopum Veronenſem, qui multa Volumina *de Vitis Sanctorum* ſcripſit, aliaque erudita Opera.

Scriptores Hiſpaniæ, & Belgii, qui in ſtatu Clericali, vel Laicali, Sæculo XVI. floruerunt.

Complures in Hiſpania & Belgio Sæculo XVI. floruerunt Scriptores, Linguarum exoticarum periſſimi, & Scripturæ Sacræ interpretes, Hiſtorici, Theologi & Aſcetici, quorum nomina hic indicare abunde ſufficiet. Inter Linguarum peritos & Scripturæ Sacræ Interpretes, præcipui ſunt *Andreas Maſius*, natione Brabantius in Belgio, qui floruit circa annum MDLV. *Benedictus Arias Montanus*, qui floruit circa annum MDLXXV. quibus addi poſſunt *Petrus Serranus*, patria Cordubenſis, *Paulus Palacius*, patria Granatenſis, *Leo Caſtrius* in Academia Salmanticenſi Doctor Theologus, qui Commentarios in Scripturam Sacram adornarunt.

Inter Hiſtoricos Scriptores, qui Sæculo XVI. in Hiſpania, & in Belgio aliqua nominis celebritate claruerunt, hi potiſſimum cenſentur, *Hieronymus Surita*, in Regno Aragoniæ natus; *Joannes Margarinus*, Gerundenſis Epiſcopus: *Stephanus Garibajus*, Catholici Regis Hiſtoriographus: *Joannes Vaſæus*, natione Belga, patria Brugenſis. Prætermitto *Joannem Sleidanum*, natione Belgam, Hiſtoricum quidem elegantem, ſed Hæreticum Lutheranum.

Inter Theologos Hiſpaniæ jure optimo numerari debent *Joannes Medina*, Theologus Complutenſis, & *Jacobus de Payva de Andrada*, qui interfuit Concilio Tridentino. In Belgio autem præſtantiſſimi Theologi fuerunt, videlicet *Jacobus Latomus*, *Thomas Stapletonus*, *Joannes Driedo*, *Janſenius Gandavenſis*, *Guillelmus Eſtius*, *Henricus Gravius*, *Chriſtianus Adricomius*, *Albertus Pighius*, *Joannes Molanus*, & *Guillielmus Lindanus*. Prætermitti etiam non debent *Hadrianus*, Doctor Lovanienſis, præceptor *Caroli Quinti* Imperatoris, poſtea Pontifex Maximus, dictus *Hadrianus* VI. & *Joannes Ludovicus Vives*, Græcis Latiniſque Litteris excultus. Sub finem Sæculi XVI. floruerunt in Hiſpania *Garſias de Loyſa*, Archiepiſcopus Toletanus, & *Ferdinandus de Mendoza*, quorum prior anti-

qua totius Hiſpaniæ Concilia collegit ac doctiſſimis Notis illuſtravit. Alter tres libros edidit de Concilio Iliberitano, aliaque perdocta Opera. Denique, omnibus Sæculi XVI. Scriptoribus Hiſpaniæ Aſceticis palmam præripuit Magiſter *Joannes Avila*, cujus vitam tribus libris conſcripſit *Ludovicus Granatenſis*.

Scriptores, qui in Clero Sæculari in Anglia floruerunt Sæculo Eccleſiæ XVI.

Clerum Sæcularem Angliæ doctrina, & pietate Sæculo XVI. maxime illuſtrarunt *Reginaldus Polus*, Cantuarienſis Archiepiſcopus, & S. R. E. Cardinalis; *Joannes Fiſcherus* S. R. E. Cardinalis & Roffenſis Epiſcopus, & pro Fidei Catholicæ defenſione Martyr; *Nicolaus Harpsfeldius*, Archidiaconus Eccleſiæ Cantuarienſis, Scriptor Hiſtoricus; *Nicolaus Major*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor; *Guillelmus Alanus*, Doctor Academiæ Duacenſis, poſtea S. R. E. Cardinalis; *Nicolaus Sanderus*, qui Anglicani Schiſmatis Hiſtoriam ſcripſit, & *Stephanus Gardinerius* Wintonienſis Epiſcopus egregius Fidei Catholicæ defenſor. Prætermitti etiam non debent *Joannes Balæus*, & *Joannes Pitzeus*, qui Scriptorum Angliæ Catalogum ediderunt.

Scriptores, qui e Clero ſeculari tam in Germania, quam in aliis Nationibus Sæculo XVI. claruerunt.

In debellandis Hæreſibus, quæ Sæculo XVI. in Germania, Dania, Suecia, Polonia, aliiſque vicinis regionibus late graſſabantur, præclarum ſibi pepererunt nomen *Joannes Echius*, natione Suecus; *Stanislaus Hoſius*, Cracovienſis Epiſcopus, & S. R. E. Cardinalis; *Joannes Cochleus*, patria Norimbergenſis; *Joannes Gropperu*, natione Germanus; *Fridericus Nauſca*, natione Germanus, & Viennenſis in Auſtria Epiſcopus; *Jacobus Noguerra*, Viennenſis Eccleſiæ in Auſtria Decanus, & *Jacobus Pamelius*, natione Belga, Audatopolitanus in Arteſia Epiſcopus, qui etiam caſtigatiſſimas *Tertulliani*, & Sancti *Cypriani* Operum Editiones adornavit. In deſcribendis Hiſtoriis Sæculo decimo ſexto excelluerunt *Joannes Dubravius*, Olmucenſis in Moravia Epiſcopus; *Joannes Magnus*, natione Gothus, Archiepiſcopus Upſaliæ, Sueciæ, & Wandaliæ Primas, *Wolfangus Lazius*, Hiſtoricus *Ferdinandi primi* Imperatoris; & *Albertus Krantzius*, patria Hamburgenſis, qui plura Opera Hiſtorica ſcripſit.

Scriptores Monachi Sæculi decimi ſexti.

E Sanctiſſimo Monachorum Carthuſianorum Ordine quatuor, Sæculo decimo ſexto, celebres prodierunt Scriptores, nimirum *Joannes Picus*, natione Gallus, & Carthoſiæ Divionenſis in Galliis Prior, fuitque Scriptor Exegeticus, ſeu Scripturæ Sacræ interpres; *Godefridus Pilmanus*, Carthuſianus Pariſienſis, qui aliquot Patrum Græcorum Opera in linguam Latinam vertit, ac Sacram Scripturam expoſuit; *Laurentius Surius*, natione Germanus, qui Conciliorum Collectionem emendavit, Hiſtoriam Eccleſiaſticam concinnavit, & Sanctorum vitas collegit ac deſcripſit; quartus denique Scriptor Carthuſianus eſt *Petrus Sutor*, natione Gallus, qui plura Opera Critica, Polemica, & Aſcetica edidit. Ordo Sancti *Benedicti* Sæculo decimo ſexto dedit Eccleſiæ ſex illuſtres Scriptores Eccleſiaſticos, quorum primus eſt *Gregorius Corteſius*, natione Italus, patria Mutinenſis, primum Abbas Caſſinenſis, poſtea Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, Theologiæ & utriuſque Juris perititiſſimus. Alter ſcriptor Benedictinus eſt *Jacobus Billius Brunaus*, natione Belga, & Abbas *S. Michaelis* in Eremo, Monachus Græce ac Latine doctiſſimus, qui multa Patrum Græcorum Opera latine reddidit. Tertius Scriptor Monachus Benedictinus, eſt *Othomarus Luſcinius*, patria Argentoratenſis, qui aſcetica Opera lucubravit. Quartus Scriptor Monachus Benedictinus eſt *Ludovicus Bloſius*, natione Belga, qui libros itidem Aſceticos publicavit; *Joannes Doceus*, natione Gallus, & ex Monacho Benedictino Epiſcopus Lugdunenſis in Galliis, Opera Theologica & Aſcetica evulgavit. Denique *Iſidorus Clarius*, natione Italus, patria Brixienſis, Monachus Caſſinenſis, & poſtea Epiſcopus Fulginas, Italice, *Fuligno*, trium Linguarum peritus, Sacrorum Bibliorum novam verſionem adornavit, aliaque perdocta ſcripſit Opera & elegantes Orationes.

His illuſtrioribus Ordinis Monaſtici Scriptoribus unum alium duntaxat Ciſtercienſem Monachum, natione Hiſpanum, addam, videlicet *Cyprianum*, appellatum *Phænicem Hiſpaniæ*, qui multarum linguarum peritiſſimus, perdoctos in Sacram Scripturam edidit Commentarios.

Scriptores Sæculi XVI. Ordinis Prædicatorum.

Inter Scriptores Ordinis Prædicatorum, qui Sæculo XVI. Cardinalitia, vel Epiſcopali dignitate inſigniti, illuſtriores fuerunt, ſunt iſti, videlicet *Thomas de Vio*, natione Italus, patria *Cajetanus*, unde illi *Cajetani* nomen adhæſit. Fuit ſubtiliſſimus Theologus, Scripturæ Sacræ Interpres, totius Ordinis Prædicatorum Magiſter Generalis, & poſtea S. R. E. Cardinalis. *Auguſtinus Juſtinianus*, patria Genuenſis, & Nebienſis in Corſica Epiſcopus, ſacrarum Litterarum, & Linguarum Orientalium peritiſſimus. *Didacus Deza*, Doctor Salmanticenſis, Archiepiſcopus Hiſpalenſis, & poſtea Toletanus, clariſſimus fuit Theologus & Scripturæ Sacræ Interpres. *Jacobus Naclantus*, patria Florentinus, & Epiſcopus Clodienſis, ſeu Clugienſis, in Patriarchatu Veneto, plura Philoſophica, Theologica edidit Opera, & Commentarios in Scripturam Sacram. *Joannes Faber*, Epiſcopus Viennenſis, natione Germanus, multa contra Hæreticos polemica ſcripſit Opera. *Melchior Canus*, natione

Hiſ-

Hiſpanus, & Epiſcopus Canarienſis, inſignis fuit Theologus, & elegantiſſimus Scriptor. *Ambroſius Catharinus*, natione Italus, patria Senenſis, primum Minorenſis Epiſcopus, dein Compſanus in Regno Neapolitano Archiepiſcopus, omni Diſciplinarum genere fuit excultus. *Guillelmus Parvi*, Theologus Pariſienſis, natione Gallus, Epiſcopus Trecenſis, & poſtea Silvanectenſis, eximius Theologus, & in doctrina SS. Patrum verſatiſſimus fuit. *Bartholomæus Caranza*, patria Miradenſis in Regno Navarræ, Archiepiſcopus Toletanus, Theologiæ & utriuſque Juris peritiſſimus fuit. *Bartholomæus a Martyribus*, natione Luſitanus, & Archiepiſcopus Bracarenſis, doctrina & vitæ ſanctimonia parem non habuit.

Inter Scriptores ejuſdem Ordinis Prædicatorum, qui Sæculo XVI. nulla Eccleſiaſtica dignitate exornati doctrina ac pietate floruerunt, principem locum obtinere debent *Franciſcus a Victoria*, *Dominicus Soto*, *Petrus Soto*, *Franciſcus Ferrarienſis*, Ordinis Prædicatorum Magiſter Generalis, *Franciſcus Forerius*, *Bartholomæus Medina*, *Dominicus Bannes*, *Sixtus Senenſis*, *Silveſter Prierias*, Sacri Palatii Apoſtolici Magiſter, *Bartholomæus de Spina*, *Vincentius Bandellus a Caſtro-Novo*, Ordinis Prædicatorum Generalis Magiſter, *Cyprianus Benetus*, *Joannes Crunderius*, *Chryſoſtomus Javellus*, *Ambroſius Pelargus*, *Joannes Ludovicus Vivaldus*, *Joannes Viguerius*, & *Arnaldus Badetus*, qui omnes fuerunt doctiſſimi & omnibus numeris abſoluti Theologi.

Inter peritos Ordinis Prædicatorum Sæculi XVI. Scripturæ Sacræ Interpretes primas tenent *Sanctes Pagninus*, natione Italus, patria Lucenſis, trium Linguarum, ſed Hebrææ potiſſimum, longe peritiſſimus; & *Hieronymus Oleaſter*, natione Luſitanus: quibus addi poſſunt *Jacobus Magdalius*, natione Batavus, Hebraice & Græce doctus, *Damianus Craſſus*, Ripalenſis, *Dominicus Bruchius:* Catharenſis, *Joannes Uldaricus*, Baſileenſis, & *Placidus Parmenſis*, natione Italus, qui Commentarios in Scripturam Sacram adornarunt.

Inter celebriores Scriptores Hiſtoricos, qui Sæculo XVI. in Ordine Prædicatorum claruerunt, tres potiſſimum numerantur, videlicet *Leander Albertus*, patria Bononienſis, *Bernardus*, dictus *Luxemburgius*, a natali loco in Belgio, ubi natus eſt, & *Thomas Fazellus*, natione Siculus.

Denique, ex innumeris propemodum Scriptoribus Aſceticis, ſeu Concionatoribus, quos Sæculo XVI. protulit Ordo Prædicatorum, duos proferam omni exceptione majores, *S. Ludovicum Bertrandum*, & *Ludovicum Granatenſem*, natione Hiſpanos, quibus addi poteſt *Joannes Tabienſis*, gente Italus, qui Auctor eſt Summæ Caſuum Conſcientiæ, quæ dicitur *Tabiena*.

Scriptores Ordinis FF. Minorum Sæculi Decimi Sexti.

Scriptores Ordinis FF. Minorum, qui Sæculo XVI. Linguarum Orientalium notitia præditi, novas Scripturæ Sacræ verſiones, vel Commentarios in Scripturam Sacram adornarunt, maxime celebrantur *Franciſcus Ximenius e Cyſneros*, natione Hiſpanus, Archiepiſcopus Toletanus, & S. R. E. Cardinalis, *Franciſcus Titelmannus*, Leodienſis, *Henricus Regius* Paderbornenſis, *Joannes Ferus*, natione Germanus, *Nicolaus Grandi*, Sacr. Fac. Pariſienſis Doctor, *Seraphinus Cumiranus*, patria Feltrenſis.

Concilio Generali Tridentino magna cum ſui nominis laude interfuerunt doctiſſimi Ordinis Minorum Theologi, *Cornelius Muſſus*, natione Italus, & Epiſcopus Bituntinus, *Andreas Vega*, natione Hiſpanus, & *Michael de Medina*, gente itidem Hiſpanus. Alios eximios Theologos eodem Sæculo XVI. protulit Ordo FF. Minorum, quos inter potiſſimum cenſentur *Marcus Tiguerius*, natione Italus, *Franciſcus Lichetus*, Brixienſis, *Conradus Cligius*, natione Germanus, *Clemens Dolera*, natione Italus, *Didacus Stella*, natione Luſitanus, *Petrus Crabius*, *Alphonſus a Caſtro*, *Petrus Galatinus*, & alii pene innumeri Theologi Scholaſtici, qui de Formalitatibus *Scoti* ſcripſerunt, ac ſubtiliſſimos Tractatus Scholaſticos ediderunt.

Scriptores Canonicorum Regularium & Eremitarum Ordinis S. Auguſtini Sæculi XVI.

Ægydius, Viterbienſis, natione Italus, & S. R. E. Cardinalis, Sacrarum Litterarum ſcientia & Hiſtoriarum notitia cumulatiſſime fuit inſtructus. *Felix Pratenſis* natione Etruſcus, Scripturæ Sacræ Interpres. *Hieronymus Seripandus*, S. R. E. Cardinalis, eximiam eruditionem cum prudentia & pietate conjunxit. *Joannes Garetius*, patria Lovanienſis, doctiſſimus fuit Scriptor Polemicus. *S. Thomas a Villa nova*, natione Hiſpanus, in agro Toletano natus, fervidus Concionator, & Scriptor fuit Aſceticus. *Joſephus Pamphilus*, patria Veronenſis & Signinus Epiſcopus, condidit Chronica Ordinis ſui, ſeu Eremitarum S. Auguſtini. *Philippus Bergomas*, natione Italus, antiquitatis ſtudioſiſſimus, & Scriptor Chronographus. *Onuphrius Panvinus*, patria Veronenſis. eruditus Scriptor Hiſtoricus.

Inter Clericos, ſeu Canonicos Regulares Ordinis *S. Auguſtini*, tres præſertim Sæculo XVI. illuſtriores Scriptores numerantur, videlicet *Martinus Azpilcueta*, vulgo dictus *Navarrus*, quod e Navarræ Regno oriundus eſſet, vir toto orbe celeberrimus, & in utriuſque Juris ſcientia verſatiſſimus. *Auguſtinus Stheucus*, patria Eugubinus, & *Baſilius Zanchius*, Congregationis Lateranenſis Canonicus Regularis, & Vaticanæ Bibliothecæ Cuſtos.

Scriptores Ordinis Carmelitarum Sæculi Decimi Sexti.

Ordinem Carmelitarum Sæculo XVI. doctrina & pietate illuſtrarunt bene multi peritiſſimi Theologi, qui egregios Commentarios in Summam *S. Thomæ Aquinatis* lucubrarunt, ejuſque illi-

illibatam doctrinam pro aris ac focis defenderunt, lateque propagarunt, maxime in Ordine Carmelitarum Excalceatorum, quorum Mater eſt *S. Thereſia*, Abulæ in Hiſpania Sæculo XVI. nata, quæ ob præclara & ſolidam ſpirantia pietatem ab illa edita Opera, vere dici poteſt *Doctrix diſciplinæ Dei*, & *electrix operum illius*. Claruerunt quoque Sæculo XVI. in Ordine Carmelitarum *Everardus Bilicbius*, Colonienſis, Scriptor Polemicus, & *Baptiſta Mantuanus*, cognomento dictus *Spagnolus*, ſeu *Hiſpaniolus*, gente Italus, patria Mantuanus, Ordinis Carmelitarum Generalis Præfectus, Linguarum Latinæ & Hebraicæ notitià excultus, Theologus, & Poeta optimus.

Scriptores Societatis Jeſu Sæculi XVI.

S. *Ignatius de Loyola*, natione Hiſpanus, Ordinis Jeſuitarum, ſeu Societatis Jeſu; Parens ac Conditor, floruit Sæculo XVI. & admirabilem compoſuit *Exercitiorum Spiritualium* librum. In hoc clariſſimo Societatis Jeſu Ordine, cujus fundamenta jecit *S. Ignatius de Loyola*, plures Sæculo XVI. doctrina & pietate effulſerunt Scriptores, quorum nomina duntaxat & patriam, ut brevitati conſulam, hic indigitare ſufficiet, maxime cum omnibus notiſſimi ſint. Eſt enim operæ ſupervacaneæ & inanis prorſus laboris, ea, quæ omnibus nota ſunt & per ſe clara, grandioribus verbis velle illuſtrare. *Jacobus Laynez*, natione Hiſpanus, poſt *S. Ignatium*, Societatis Jeſu Præpoſitus Generalis, præclara reliquit ingenii & eruditionis ſuę monumenta. *S. Franciſcus Xaverius*, natione Hiſpanus, pro ſalute animarum zelo Apoſtolico ſuccenſus, complures epiſtolas, & quædam Aſcetica edidit Opuſcula. *Martinus Clavius*, natione Hiſpanus, inſignis fuit Theologus. *Petrus Caniſius*, natione Belga, doctrina ac pręſtantis ingenii monumentis Societatem Jeſu illuſtravit. *Henricus Caniſius*, natione Belga, in jus Canonicum & Civile erudita edidit Opera. *Franciſcus Ribera*, natione Hiſpanus, Linguarum Latinæ, Græcæ, & Hebraicæ peritus fuit, & in Sanctorum Patrum Operibus verſatus. *Joannes Ferdinandus*, natione Hiſpanus, Scriptor fuit Aſceticus, & Scripturæ Sacræ Ioterpres. *Alphonſus Salmeron*, natione Hiſpanus, inſignis Theologus, Scriptor Polemicus, & Scripturæ Sacræ Interpres. *Hieronymus Pradus*, natione Hiſpanus, Scriptor fuit exegeticus, ſeu Scripturæ Sacræ Interpres. *Franciſcus Toletus*, natione Hiſpanus, & S. R. E. Cardinalis, Scriptor fuit Aſceticus, & Scripturæ Sacræ Interpres. *Blaſius Vegas*, natione Luſitanus, Commentarios edidit in *Apocalypſin*. *Joannes Maldonatus*, natione Hiſpanus, doctiſſimis Commentariis Sacram Scripturam interpretatus eſt. *Emmanuel Sa*, natione Luſitanus, in exponendis itidem Sacris Litteris magnam apud viros eruditos exiſtimationem conſecutus eſt. Denique prætermitti non debent tres Societatis Jeſu Scriptores Theologi, *Ludovicus Molina*, natione Hiſpanus, *Joannes Hamelius*, & *Leonardus Leſſius*.

Scriptores, qui in utroque Jure Canonico & Civili periti, Sæculo XVI. floruerunt.

In Galliis Sæculo XVI. floruerunt celebriores Juriſconſulti, *Petrus Rebuffus*, *Raymundus Rufus*, *Andreas Tiraquellus*, *Joannes Quintinus*, *Joannes Stephanus Durantius*, *Barnabas Briſſonius*, *Bertrandus Angentræus*, *Jacobus Cujacius*, *Nicolaus Boerius*, *Renatus Chioppinus*, & *Petrus Gregorius*. Conſulto prætermiſi *Carolum Molinæum*, ad Claſſem Hæreticorum primæ Claſſis in Indice Romano ablegatum.

In Italia Sæculo XVI. Illuſtres Juriſconſulti, ac Juriſprudentiæ periti fuerunt *Hugo Boncompagnus*, qui poſtea Summus Pontifex fuit, dictus *Gregorius* XIII. Cardinalis *Laurentius Campegius*, *Petrus Paulus Pariſius*, *Andreas Alciatus*, *Auguſtinus Berojus*, *Joannes Paulus Lancellotus*, *Joannes Franciſcus Sannazarius*, Proſper *Sanctacrucius*, & *Guido Pancirolus*.

Hiſpaniam Sæculo XVI. octo potiſſimum doctiſſimi Juriſconſulti illuſtrarunt, videlicet *Ludovicus Gomezius*, *Didacus Covaruvias*, *Antonius Covaruvias*, *Antonius Auguſtinus*, *Joannes Bernardus Dias*, *Franciſcus Vargas*, *Garcias Loayſa*, & *Martinus de Azpilcueta*, dictus *Doctor Navarrus*, cujus jam ſuperius mentionem fecimus.

Denique Sæculo XVI. de Jure tam Canonico, quam Civili optime meriti ſunt *Sebaſtianus Brant*, natione Germanus, *Daniel Venatorius*, natione itidem Germanus, *Boetius Epo*, natione Friſius, *Joannes Leunclavius*, e Weſtphalia oriundus, & *Franciſcus Balduinus*, gente Gallus, omnium Sæculi XVI. Juriſconſultorum facile Princeps.

Scriptores Sæculi Decimi Septimi.

Innumeros pene Scriptores, qui Sæculo Eccleſiæ decimo ſeptimo prodierunt, varias in claſſes diſtributos hic recenſere pergam, ut quilibet confeſtim percipere poſſit nationem & ſtatum cujuslibet Auctoris iſtius Sæculi, necnon Artes, Scientias, ac Diſciplinas, in quibus potiſſimum quiſque excelluit. A Gallis autem Scriptoribus exordium ducam.

Scriptores Galli, qui in Clero Sæculari, vel in Statu Laicali Sæculo XVII. floruerunt.

Jacobus David Perronius Archiepiſcopus Senonenſis, & S. R. E. Cardinalis, doctiſſima, cedroque digna adverſus Hæreticos edidit Opera. *Armandus* Joannes *Pleſſæus*, Lucionenſis Epiſcopus, & S. R. E. Cardinalis, in confutandis pariter Hęreticorum erroribus ſtrenuam operam adhibuit. His duobus doctiſſimis Galliæ Cardinalibus adjungam novem clariſſimos Epiſcopos, qui in Galliis Sæculo XVII. præluxerunt. Hi autem ſunt *Petrus de Marca*, Archiepiſcopus Pariſienſis, *Gabriel Albaſpinæus*, Epiſcopus Aurelianenſis, *Arnaldus Pontacus*, Epiſcopus Vaſatenſis,

Hen-

Henricus Spondanus, Appamienſis Epiſcopus, *Daniel Huetius*, Epiſcopus Abrincenſis, *Jacobus Benignus Boſſuet*, Meldenſis Epiſcopus, *Franciſcus Gonetus*, Vaſionenſis Epiſcopus, *Franciſcus Boſquetus*, Epiſcopus Monſpelienſis, & *Joſephus Maria Suares*, Epiſcopus Vaſionenſis. Hi novem Galliarum Epiſcopi celeberrimi, totius Antiquitatis, Sacræ, Eccleſiaſticæ, ac prophanæ peritiſſimi, Opera Theologica, Polemica, Hiſtorica, Critica, Exegetica & Aſcetica lucubrarunt.

In Sacra Facultate Pariſienſi Sæculo XVII. claruerunt Theologi, quos inter Clero Sæculari addictos, celebriores fuerunt, *Andreas du Vallius*, *Nicolaus Iſambertus*, *Philippus Gamachæus*, *Joannes Launojus*, *Petrus Aurelius*, *Petrus Nicolius*, *Ludovicus Elias Dupinus*, *Antonius Arnaldus*, *Jacobus Sambovius*, *Bonus Merbeſius*, *Joannes Grancolas*, *Joannes Gerbeſius*, *Jacobus Boileau*, *Joannes Baptiſta Thiers*, *Franciſcus Feu*, *Joannes Baptiſta du Hamel*, *Martinus Grandin*, *Carolus Du Pleſſis Dargentre*, *Nicolaus l'Herminier*, & *Ludovicus Habert*.

In Sacris Scripturis interpretandis, vel in earum adornandis verſionibus, ſtudium operamque in Galliis poſuerunt *Iſaacus le Maitre de Sacy*, *Antonius Gedeau*, Epiſcopus Vencienſis, *Michael de Marollos*, *Franciſcus Veron*, *Dionyſius Amelotte*, *Carolus Hure*, *Joannes Bouhours*, *Guido Michael le Jay*, qui magnis ſumptibus Biblia *Heptaglotta*, ſeu Polyglotta, Pariſiis excudi curavit: *Valerianus de Flavigni*, *Nicolaus Toinardus*, *Ludovicus Ferrandus*, *Philippus Cedurc &c.*

Inter Gallos Scriptores Hiſtoricos, qui Sæculo XVII. floruerunt, e Clero Sæculari Viri, *Ludovicus Sebaſtianus le Nainde Tillemont*, *Henricus Valeſius*, qui *Euſebii*, *Socratis*, *Sozomeni*, *Theodoreti*, *Evagrii*, *Philoſtergii*, & *Theodori Lectoris* Hiſtoriam Eccleſiaſticam cum Notis ac Diſſertationibus Græco-Latinam publicavit. *Claudius Fleuri*, & *Franciſcus de Coiſy* Hiſtoriam Eccleſiaſticam Gallico Idiomate concinnarunt. *Petrus Faidit* aliqua Hiſtorico-Critica Opuſcula Gallice edidit. *Jacobus Auguſtus Thuanus* ſcripſit Hiſtoriam Concilii Tridentini, necnon Hiſtoriam ſui temporis. Hiſtoriam Byzantinam deſcripſit *Carolus Dufreſnius Du Cangius*. Scriptores Hiſtoricos rerum Francicarum & Rerum Normannicarum vulgavit *Andreas Ducheſnius*. Francorum Hiſtoriam Gallice Litteris conſignarunt *Hadrianus Valeſius*, *Mezeræus*, *Dupleixius*, *Petrus Matthæus*, *Varillaſius*, & *Ludovicus Gerardus de Cordeney*. De Antiquitatibus Veſontinis ſcripſit *Joannes Jacobus Chiffletius*. In Re Antiquaria, ſeu Numiſmatum notitia excelluit *Vallantius*, cujus veſtigia preſſit *Ignatius Amat de Graveſon*. In Gallicis, vel Latinis verſionibus Operum Scriptorum Græcorum palmam ceteris præripuerunt *Joannes Baptiſta Cotelerius*, & *Arnaldus Andillæus*, frater *Antonii Arnaldi*, Doctoris Sorbonici. Inter Scriptores Gallos Sacræ Antiquitatis ſtudioſos locum jure merito obtinere debent *Stephanus Baluzius*, *Euſebius Renaudotius*, *Ludovicus Du-Four de Languerue*.

Graveſ. Hiſt. Tom. IX.

In colligendis ac Gallico Idiomate deſcribendis Geſtis, ſeu Vitis Sanctorum, inſudarunt *Hadrianus Bailletus*, & *Godefridus Hermantius*.

Inter Aſceticos Scriptores, ſeu Concionatores Gallos, qui Sæculo decimo ſeptimo claruerunt, Principem locum tenere debent *Julius Maſcharon*, Epiſcopus Aginnenſis, *Spiritus Flexerius*, Epiſcopus Nemauſienſis, P. *Maſſilion*, nunc Epiſcopus Claromontanus, *Claudius Joli*, *Nicolaus le Torneux*, quibus addi debet *Andreas de Sauſſay*, in Ritibus Eccleſiaſticis verſatiſſimus.

In Jure Canonico & Civili maximam laudem in Galliis promeriti ſunt *Talonnius*, *Hieronymus Bigonius*, *Antonius Arnaldus*, pater *Antonii Arnaldi*, Doctoris Sorbonici, *Feuretus*, *Antonius Dadinus Alteſerra*, *Franciſcus de Roya*, *Joannes Doujacius*, *Franciſcus Pinſſonius*, *Emericus Bigotius*, *Joannes Dartis*, *Franciſcus Florentius*, *Nicolaus Rigaltius*, *Olivarius Patru*, *Franciſcus le Maitre &c.*

Denique, in perpolienda Lingua Gallica egregiam operam Sæculo XVII. navarunt, *Vaugelaſius*, *Vetrurius*, *Sarraſinus*, *Balſacius*, *Menagius*, *Fureterius*, *Richeletius*, & alii.

Conſulto inter illuſtres Gallos Sæculi XVII. Scriptores non retuli *Philippum Mornæum Pleſſæum*, *Iſaacum Caſaubonum*, *Samuelem Bochartum*, *Joannem Clericum*, *Samuelem Baſnagium*, *Davidem Blondellum*, *Joannem Dallæum*, *Albertinum Larroquium*, *Claudium Salmaſium*, & *Petrum Alixium*; Hos, inquam, Scriptores, quamvis, ſi unum aut alterum excipias, natione Gallos, ideo non percenſui, quia Calvinianæ Hæreſeos labe fuerunt infecti. At prætermittere haud debeo duos inſignes Scriptores Gallos *Blaſium Paſchalium*, qui XVIII. Sæculo in Mathematicis Diſciplinis ſecundum non habuit, & *Paulum Peliſſon Fontanier*, qui elegantiſſimam Academiæ Franciæ ſcripſit Hiſtoriam.

Scriptores Itali, qui e Clero Sæculari floruerunt decimo ſeptimo Sæculo.

Antiquitatem Sacram, Eccleſiaſticam & Prophanam multi e Clero Sæculari Scriptores Itali doctiſſimis ſuis Lucubrationibus Sæculo XVII. illuſtrarunt, inter quos præcipue numerari debent *Petrus Marcellinus Corradinus*, S. R. E. Cardinalis, qui etiamnum Romæ vivit, *Joannes Campinus*, Apoſtolicorum Brevium Magiſter, *Franciſcus Maria Florentinus*, *Ludovicus Antonius Muratorius*, Doctor Collegii Ambroſiani, *Laurentius Alexander Zacagnius*, Bibliothecæ Vaticanæ Cuſtos, *Octavius Ferrarius*, Mediolanenſis, *Franciſcus Collius*, Doctor Collegii Ambroſiani, *Laurentius Pignorius*, Patavinus, *Philippus a Turre*, Epiſcopus Adrienſis, *Auguſtinus Invenges*, Siculus, Annalium Urbis Panormitanæ Scriptor, *Antonius Mongitor*, Siculus, & Bibliothecæ Siculæ Auctor, *Roccus Tirrus*, Siculus, qui Chronologiam Regum Siciliæ edidit, *Leonardus Adamus*, Wolſinenſis, linguæ

Græcæ peritiſſimus, qui nuperrime in ſua juventutis flore, magno Reipublicæ damno Romæ e vivis ſublatus eſt. Quatuor Italiæ Scriptores, videlicet *Franciſcus Bianchinus*, *Juſtus Fontaninus*, *Joannes Vignolius*, Bibliothecæ Vaticanæ Cuſtos, & *Blaſius Caroſalo* Romæ adhuc vivunt, & Rempublicam Litterariam ſuis lucubrationibus illuſtrare ac locupletare pergunt. Prætermittere haud debeo duos Italiæ clariſſimos Viros, qui Sæculo XVII. Sacræ & Eccleſiaſticæ Antiquitatis ſtudioſiſſimi fuerunt, videlicet *Hieronymum Caſanate*, S. R. E. Cardinalem, & *Antonium Magliabecum* quorum prior de toto FF. Prædicatorum Ordine bene meritus, & *S. Thomæ* Aquinatis doctrinæ addictiſſimus, Romæ in Conventu Minervitano exegit monumentum ære perennius, & ut verbis utar Auctoris libri II. Machab. capit. 2. *Conſtruens Bibliothecam congregavit de regionibus libros*. Alter vero, ſeu *Magliabecus*, Magni Etruriæ Ducis Bibliothecæ Præfectus, Florentiæ claruit, quem viri eruditi plurimis laudibus celebrarunt, eumque, dum viveret, tanquam Muſæum inambulans, & vivam Bibliothecam ſuſpexerunt.

His Illuſtrioribus Italiæ Sæculi XVII. Scriptoribus quinque alios, Antiquitatis itidem Eccleſiaſticæ cultores eximios, adjungam, qui, licet natione Itali non fuerint, ſedem tamen ſuam in Italia fixerunt, ibique Sacræ, & Eccleſiaſticæ Antiquitati illuſtrandæ egregiam operam navarunt. Hi autem ſunt: *Petrus Arcudius*, Græcus Inſulæ Corcyræ, *Lucas Holſtenius*, patria Hamburgenſis, & Vaticanæ Bibliothecæ Cuſtos, *Leo Allatius* Græcus Inſulæ Chios, *Emmanuel Schelſtratius*, natione Belga, patria Antuerpienſis, & Vaticanæ Bibliothecæ Cuſtos, *Abrahamus* Ecchellenſis, natione Maronita, quorum Opera a Viris eruditis plurimum commendantur.

In Canonici, Civiliſque Juris notitia excelluerunt in Italia Sæculo XVII.

Proſper Fagnanus, *Joannes Paulus Lancellotus*, & *Anguſtinus Barboſa*, qui etſi Luſitanus natione fuerit, floruit tamen in Italia.

Scriptores Germaniæ, Belgii, & Bataviæ, qui nec Monaſticam, nec Regularem vitam amplexi Sæculo XVII. floruerunt.

In Germania Sæculo XVII. claruerunt plures Scriptores Linguarum Orientalium peritiſſimi, Grammatici, Hiſtorici, Antiquarii, Philologi, & in Mathematicis Diſciplinis verſatiſſimi, quos inter illuſtriores ſunt iſti: *Lambecius*, *Marquardus Freberus*, *Philippus Cluverius*, *Ezechiel Spanhemius*, *Gaſpar Barthius*, *Gaſpar Scioppius*, *Joannes Wolfius*, *Chriſtianus Wolfius*, *Joannes Fridericus Gronovius*, *Fridericus Spanhemius*, *Joannes Buxtorfius*, *Joannes Albertus Fabricius*, & alii.

In Belgio illuſtres Theologi floruerunt *Franciſcus Sylvius*, *Joannes Opſtraet*, *Gummarus Hygens*, *Martinus Steyaert*, *Zegerus* utriuſque Juris callentiſſimus, *Aubertus Miræus*, Antiquitatis & Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſtudioſiſſimus. Claruerunt quoque in Belgio egregii Scriptores Philologi, Critices Diſciplinæ periti, *Gerardus*, *Joannes Voſſius*, *Iſaacus Voſſius*, *Jannus Gruterus*, *Daniel Heinſius*, *Andreas Valerius*, qui edidit Bibliothecam Belgicam, & *Antonius Sanderus*, qui Bibliothecam manuſcriptam Belgii publicavit.

Poſtremo, in Batavia prodierunt haud pauci Scriptores Philologi, Critici, antiquarii, & Hiſtorici, quorum præcipui ſunt *Jacobus Gronovius*, *Joannes Georgius Grævius*, *Joannes Henricus Hottingerus*, *Samuel Pitiſcus*, *Paulus Bauldri*, *Joannes Vorſtius*, *Chriſtophorus Browerus*. & *Chriſtianus Urſtiſius*. Prætermittere non debeo *Joannem Neercaſſel*, Catholicorum in Batavia Epiſcopum Caſtorienſem, qui latine edidit tres eruditos Tractatus.

Scriptores Hiſpani, qui nec Monaſticæ, nec Regulari Vitæ addicti Sæculo XVII. claruerunt.

Hieronymus Gonzales, utriuſque Juris peritiſſimus fuit. *Emmanuel Gonzales Telles*, edidit Commentaria in quinque libros Decretalium *Gregorii IX.* *Joannes Palfox*, Epiſcopus Angelopolitanus in nova Hiſpania Americæ, præter plures Epiſtolas, & aliquot Aſcetica Opuſcula, ſcripſit epiſtolam lectu digniſſimam ad *Innoc. X.* Pontificem Maximum. *Joſephus Stephanus*, vulgo *Eſteve*, Epiſcopus Orioleniſis, illuſtrandis Patrum Operibus ſerio adjecit animum & quædam ingenii ſui edidit monumenta, quæ omnibus viris eruditis maxime probantur. *Franciſcus Pegna*, *Aragonius*, plures libros de rebus Theologicis, Canonicis, Hiſtoricis & Aſceticis ſcripſit, & Diarium Congregationum de Divinis Auxiliis, quæ ſub Summis Pontificibus *Clemente VIII.* & *Paulo V.* habitæ ſunt, & in quibus ipſe partes habuit plurimas, adornavit. Denique, *Nicolaus Antonius Bibliothecam Hiſpanam*, in qua generis ſuæ illuſtrium Scriptorum elogia texit, duobus voluminibus comprehenſam, publica luce donavit.

Scriptores Angli Sæculi XVII.

Miſſis Hæreticis Anglis Scriptoribus, qui Sæculo XVII. data Opera Eccleſiæ Romanæ Dogmata afflati ſpiritu hæretico oppugnarunt, eos hic duntaxar proferam, qui Antiquitati, ſeu Hiſtoriæ, & doctrinæ Temporum illuſtrandæ utilem operam impenderunt. In primis, Doctores Catholici plurimum commendant Biblia Polyglotta, quæ *Anglicana*, vel *Londinenſia* appellantur. Dein, Chronologiam, ſeu doctrinam Temporum, illuſtrarunt *Joannes Seldenus*, *Jacobus Uſſerius*, & *Henricus Dodwellus*. Vindicias Epiſtolarum S. *Ignatii* Martyris ſcripſit *Joannes Pearſonus*. Opera S. *Joannis Chryſoſtomi* Græce edidit *Henricus Savilius*. Britannica Concilia collegit *Henricus Spelmannus*. Codicem Canonum Eccleſiæ primitivæ vindicavit *Gulielmus Bevere-*

vere-

veregius. Scriptorum Eccleſiaſticorum Hiſtoriam Litterariam contexuit *Guillelmus Cave*. Hiſtoriam Britannicam, & *Eliſabethæ* Reginæ Angliæ, ſcripſit *Guillelmus Candenus*. Cenſuram celebrium Auctorum publicavit *Thomas Pape Blount*. Agmen Scriptorum Angliæ Sæculi XVII. claudet *Henricus Holden*, Sacræ Facultat. Pariſienſis Doctor Theologus, qui ſcripſit librum de *Analyſi Fidei*.

Scriptores Monachi Sæculi XVII.

In Galliis Sæculo XVII. complures clariſſimi Scriptores Monachi Ordinis S. *Benedicti*, Congregationis S. *Mauri* floruerunt, & Antiquitati Sacræ, Eccleſiaſticæ & Prophanæ perdoctis ſuis Operibus maximum ſplendorem conciliarunt. Hos inter præcipui, & illuſtriores cenſentur *Hugo Menardus*, *Lucas Dacherius*, *Joannes Mabillonius*, *Theodoricus Ruinartus*, *Petrus Couſtans*, *Franciſcus Lamy*, *Edmundus Martene*, *Hugo Mathoudus*, *Joannes Martianæus*, *Dionyſius Sammarchanus*, qui etiamnum vivit, *Nicolaus le Nourri*, qui adhuc vivit, *Bernardus de Montfaucon*, qui eruditiſſimis libris Rempublicam Litterariam hactenus illuſtravit, & nunc etiam præclaris ingenii ſui monumentis illuſtrare & locupletare pergit. His Scriptoribus Gallis Monachis Benedictinis lubens adjungam *Jacobum Boſſutium*, Gallice *le Boſſu*, origine Pariſinum, Doctorem Sorbonicum, qui una cum *Ludovico de Creil*, Doctore itidem Sorbonico, Congregationibus de Divinis Auxiliis ſub *Clemente* VIII. & *Paulo* V. habitis Doctrinam Thomiſtarum de Gratia ſeipſa efficaci pro aris ac focis propugnavit.

In Italia duo celebres Scriptores Monachi Benedictini Sæculo XVII. floruerunt, videlicet *Conſtantinus Cajetanus* Abbas, & *Benedictus Bachini* Monachus Caſſinenſis. In Hiſpania Sæculo XVII. doctrina & pietate præfulſit *Joſephus de Aguirre*, Hiſpaniarum Congregationis Benedictinæ Præfectus Generalis, & poſtea, ob ſummam, qua pollebat, eruditionem creatus S. R. E. Cardinalis. In Belgio florent adhuc duo inſignes Scriptores Monachi Benedictini, toti Orbi Litterario notiſſimi, *Matthæus Petis-Didier*, & *Auguſtinus Calmet*.

Inter Scriptores Monachos Ciſtercienſes Sæculi XVII. laudantur præſertim *Joannes Bona*, natione Italus, Monachorum Ciſtercienſium, qui *Fulienſes* dicuntur, Abbas in Italia Generalis, & poſtea S. R. E. Cardinalis, pius juxta ac doctus; *Ferdinandus Ughellus*, natione Italus, qui novem publicavit Tomos *de Italia Sacra*; *Paulus Pezron*, Abbas, natione Gallus, Facultatis Pariſienſis Doctor, & tum ſacræ, tum prophanæ eruditionis laude clariſſimus, & *Armandus Joannes Butillierius Rancæus*, natione Gallus, Abbas Monaſterii *Domus Dei de Trappa*, Ciſtercienſis Ordinis reſtitutor, qui multa Aſcetica, eaque doctiſſima Opera publicam in lucem emiſit.

Ex Scriptoribus Monachis Cartuſianis Sæculi XVII. unum inſtar omnium proferam *Nicolaum Dargonne*, natione Gallum, in doctrina SS. Patrum exercitatiſſimum, qui librum Gallice edidit de methodo legendi Opera Sanctorum Patrum. Denique, e Monachorum Camaldulenſium Ordine unum duntaxat mihi notum laudabo Scriptorem *Guidonem Grandi*, natione Italum, qui paucis abhinc annis doctiſſimas *Diſſertationes Camaldulenſes* publicavit, & adhuc vivit.

Scriptores Ordinis Prædicatorum Sæculi XVII.

In Ordine Prædicatorum floruerunt Sæculo Eccleſiæ decimo ſeptimo, quinque doctrina & pietate præſtantiſſimi Cardinales, nimirum *Vincentius Maculanus*, natione Italus, *Raymundus Capiſſuccus*, natione Italus, *Thomas Howardus*, natione Anglus, *Thomas Maria Ferrari*, natione Italus, & *Vincentius Maria Urſinus*, ex Illuſtriſſima Ducum familia in Italia oriundus, qui adhuc vivit, & Eccleſiam Beneventanam, cujus Archiepiſcopus eſt, ſanctiſſime regit. Hos Prædicatorum Ordinis Cardinales, toto Orbe celeberrimos nominaſſe, laudaſſe eſt.

Doctiſſimos Epiſcopos Sæculo XVII. dedit Eccleſiæ Sacer Prædicatorum Ordo, & ex uno ſolo Cœnobio Romano S. *Mariæ ſuper Minervam* prodierunt quinque illuſtres Dominicani, qui Epiſcopalibus infulis fuerunt in Galliis inſigniti, videlicet *Michael Mazarinus*, Archiepiſcopus Aquenſis & poſtea S. R. E. Cardinalis, *Hyacintus Serroni*, Archiepiſcopus Albienſis, *Stephanus Dulcius*, *Dominicus de Murinis*, & *Hyacinthus Libelli*, qui ſibi in Archiepiſcopatu Avenionenſi ſucceſſerunt. Floruerunt etiam in Galliis duo alii Epiſcopi ſingulari doctrina, & eximia pietate præditi, *Nicolaus Coeffetæus*, Epiſcopus Maſſilienſis, egregius Hæreſum debellator, & *Ludovicus de Vervins*, Archiepiſcopus Narbonenſis. In Italia *Joſephus Ciantes* Marſicenſis Epiſcopus, *Dominicus Maria Marcheſius*, Epiſcopus Puteolanus, & *Raphael Maria Philamundus*, Bibliothecarius Caſanatenſis & poſtea Epiſcopus Sinueſſanus, præclaris editis Lucubrationibus, eruditionis laude claruerunt. In Hiſpania vero *Petrus Herrera*, Epiſcopus Canarienſis, *Petrus Godoi*, Epiſcopus Oxomenſis, *Petrus de Tuppia*, Epiſcopus Seguntinus, *Hieronymus Baptiſta] de la Nuza*, Epiſcopus Albateſcinenſis, maximam apud omnes doctrinæ & Sanctitatis famam ſibi compararunt.

Vix numerari poſſunt Scriptores Ordinis Prædicatorum, qui ſæculo XVII. de rebus Theologicis, Hiſtoricis, Polemicis, Moralibus, & Aſceticis doctiſſima Opera vulgarunt. Inter Scriptores Theologos Ordinis Prædicatorum, reponi jure merito debent *Thomas de Lemos*, *Didacus Alvarez*, qui ad Archiepiſcopatum Tranenſem poſtea provectus eſt, *Joannes a S. Thoma*, *Franciſcus Aravio*, ad Epiſcopatum Segovienſem aſſumptus, *Gonzales de Albenda*, *Petrus Ledeſma*, *Didacus Nunno*, *Marcus Serra*, *Vincentius Ferre*, *Joannes Gonzales de Leon*, & alii natione Hiſpani. In Gallia præſtantiſſimi Ordinis Prædicatorum Theologi fuerunt *Joannes Baptiſta*

Digitized by Google

Genetus, *Vincentius Contenſonus*, *Joannes Nicolai*, *Bernardus Guſard*, *Petrus Labat*, *Vincentius Caſalas*, *Ludovicus Bancellus*, & *P. Rabaudi*, Regius in Academia Toloſana Theologiæ Profeſſor, qui adhuc vivit. His Gallis Theologis duos ejuſdem nationis addam doctrina & pietate conſpicuos, videlicet *Antonium Reginaldum*, & *Antonium Maſſoulié*. Inter Theologos Italiæ Ordinis Prædicatorum cenſentur *Thomas Campanella*, *Joſephus a Vita*, *Joannes Paulus Nazarius*, *Paulus Maria Canvinus*, & alii.

In Claſſe Scriptorum Hiſtoricorum Ordinis Prædicatorum Sæculi XVII. locum jure optimo habere debent *Abrahamus Bzovius*, natione Polonus, *Alphonſus Ciaconius*, natione Hiſpanus, *Natalis Alexander*, natione Gallus, *Hyacinthus Serry*, natione Gallus, qui præter alia Opera Theologica, *Hiſtoriam Congregationum de Divinis Auxiliis* concinnavit: *Thomas Malvenda*, natione Hiſpanus, qui præter alia Opera, Annales Familiæ Dominicanæ contexuit: P. *Percin*, natione Gallus, qui ſcripſit *Hiſtoriam Albigenſium*, & *Monumenta Toloſana*. Ad hanc Scriptorum Hiſtoricorum Ordinis Prædicatorum claſſem revocari debent nonnulli alii ejuſdem Ordinis Scriptores, qui Sæculo XVII. in colligendis Vitis Virorum illuſtrium Ordinis Prædicatorum, eorumque illuſtrandis Operibus inſudarunt, inter quos præcipui ſunt *Petrus Mallet*, natione Gallus, Sacræ Fac. Pariſienſis Doctor, *Jacobus Quetif*, natione Gallus, *Thomas Soueges* Gallus, *Ambroſius Altamura*, *Vincentius Maria Fontana*, *Joannes Michael Cavalieri*, natione Itali, & *Jacobus Echardus*, gente Gallus.

In Theologia Polemica excelluerunt *Dominicus Gravina*, natione Italus, P. *Boucquin* Gallus, & *Ludovicus Vincentius Gotti* Italus.

De Theologia Morali ſcripſerunt *Franciſcus Ghetius*, *Julus Mercorus*, natione Itali, *Jacobus a S. Dominico*, *Vincentius Baronius*, P. *Mayol*, & P. *La Font*, natione Galli. *Franciſcus Chauſſemer* natione Gallus, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor, & Chriſtianiſſimo Regi *Ludovico XIV.* a Concionibus, aliquot Moralia, ſeu Aſcetica edidit Opuſcula.

Curſus Philoſophicos Thomiſticos publicarunt P. *Mailhat*, *Antonius Goudin*, *Alexander Piny*, *Nicolaus Arnu*, P. *Guerinois*, natione Galli. *Seraphinus* quoque *Picinardi*, natione Italus, præter alia, quæ ſcripſit Opera, edidit *Dogmaticam Philoſophiam*.

In ſcientia Juris Canonici, & Civilis claruit *Petrus Maria Paſſerinus*, natione Italus, & Ordinis Prædicatorum Procurator Generalis.

Poſtremo, in illuſtrandis, & latine vertendis ſcriptorum Græcorum Operibus egregiam operam impenderunt quatuor celebres Dominicani, linguæ Græcæ peritiſſimi, videlicet *Franciſcus Combefiſius*, *Jacobus Goar*, *Michael Wanslebius*, Linguarum Orientalium notitia apprime exculti, & *Michael le Quien*, natione Galli, quibus addam *Julianam Morell*, Barcinone natam, quæ in Conventu Avenionenſi Monialium *S. Praxedis*, Ordinis Prædicatorum, omnium fere Linguarum Hebraicæ, Chaldaicæ, Syriacæ, Græcæ, Latinæ, Gallicæ, Hiſpanicæ, & Italicæ peritia Sæculo XVII. reſplenduit.

Scriptores Ordinis S. Franciſci Sæculi decimi ſeptimi.

Inter ſcriptores Theologos Ordinis S. *Franciſci*, qui Sæculo XVII. floruerunt, illuſtriores ſunt, *Laurentius Brancatus de Laurea*, natione Italus, & S. R. E. Cardinalis, *Franciſcus Macedo*, natione Italus, *Claudius Fraſſen*, natione Gallus, *Gabriel Boyvin*, *Bartholomæus Durandus*, natione Galli, *Antonius Cappellus*, natione Italus, & *Franciſcus Maria Aſſermet*, gente Gallus. Scriptoribus Polemicis Ordinis S. Franciſci Sæculi decimi ſeptimi, jure merito accenſeri debent *Franciſcus Fevardentius*, gente Gallus, *Franciſcus Porterus*, natione Hibernus.

Vincentius Maria Coronellius, natione Italus, inter FF. Minores, qui *Conventuales* appellantur, celebris fuit Geographus, & plura Coſmographica edidit Opera. *Joannes de Haye*, natione Gallus, edidit *Biblia Magna*, & alia Opera. *Franciſcus Panigarola*, natione Italus, & *Franciſcus Maria Caſſini*, gente etiam Italus, & S. R. E. Cardinalis, plura reliquerunt Concionum Volumina. Denique, inter Scriptores Hiſtoricos Ordinis *S. Franciſci* Sæculi XVII. primas tenere debent *Lucas Wadingus*, natione Hibernus, *Zacharias Boverius*, natione Italus, *Antonius Pagius*, & *Franciſcus Pagius*, natione Galli.

Scriptores Eremitarum, & Canonicorum Regularium Ordinis S. Auguſtini, qui floruerunt ſæculo decimo ſeptimo.

In Ordine Eremitarum S. *Auguſtini* claruerunt ſæculo decimo ſeptimo eximii Theologi, & Antiquitatis cum Sacræ, tum Eccleſiaſticæ, ac Prophanæ ſtudioſiſſimi cultores, quorum præcipui ſunt *Gregorius Nunnius Coronnellus*, natione Luſitanus, Theologiæ Doctor celebris, & Congregationum *de divinis Auxiliis* Secretarius & Conſultor. *Angelus Rocca*, natione Italus, Epiſcopus Tegaſtenſis, Theologiæ, ac Linguarum Græcæ ac Latinæ peritiſſimus fuit. *Henricus Noriſius*, natione Italus, & S. R. E. Cardinalis omni diſciplinarum genere fuit inſtructus, Theologus Criticus, Chronographus, & Hiſtoricus. *Guillelmus Conjour*, natione Gallus, Sacræ Antiquitatis, & Chronologiæ cultor fuit, & Linguarum Orientalium peritus. *Chriſtianus Lupus*, natione Belga, ad illuſtrandam Hiſtoriam ac diſciplinam Eccleſiaſticam plures libros lucubravit. *Auguſtinus Lubinus*, natione Gallus, patria Pariſinus, multa ſcripſit Opera Geographica. *Petrus Lambertus le Drou*, natione Belga, & Epiſcopus Porphyrienſis, *Fridericus Nicolaus Gavardus*, & *Fulgentius Belleli*, de rebus Theologicis perdocte ſcripſerunt.

Ex clariſſimo Canonicorum Regularium Ordine S. *Auguſtini*, prodierunt ſæculo XVII. aliquot illuſtres Scriptores, videlicet *Petrus l' Allemant*, na-

Digitized by Google

natione Gallus, Canonicus Regularis Sanctæ *Geneveſæ*, & Univerſitatis Pariſienſis Cancellarius, Scriptor Aſceticus; *Joannes Fronteau*, natione Gallus, ejuſdem Congregationis S. *Geneveſæ* Canonicus Regularis, & Univerſitatis Pariſienſis Cancellarius, Linguarum peritus & in Hiſtoria Sacra, Eccleſiaſtica, & Prophana verſatiſſimus fuit. *Jacobus Marſolier* in Vitis Sanctorum, & illuſtrium virorum Gallice deſcribendis excelluit.

Caſimirus Oudinus, natione Belga, Canonicus Regularis Ordinis Præmonſtratenſium, edidit Supplementum ad librum Cardinalis *Bellarmini* de Scriptoribus Eccleſiaſticis, & P. *Hugo*, natione itidem Belga, & ejuſdem Præmonſtratenſium Ordinis Canonicus Regularis, aliquot Opuſcula Critica, & Dogmatica publica luce donavit.

Scriptores Ordinis Carmelitarum
Sæculi XVII.

In Ordine Carmelitarum, quos vulgo Calceatos vocant, ſub finem ſæculi decimi ſeptimi, & initium ſæculi decimi octavi duo inſignes fuerunt Scriptores, ſeu *Henricus a S. Ignatio*, natione Belga, & *Ambroſius Gardeboſe*, natione Gallus, quorum prior, grande Opus de Doctrina Morali, in tres Tomos in Folio tributum, publici juris fecit, cui titulus eſt; *Ethica amoris &c.* Alter vero, ſeu *Ambroſius Gardeboſe*, Hiſtoriam Eccleſiaſticam deſcribendam ſuſcepit, ſed inopinata morte abreptus, duorum duntaxat priorum Eccleſiæ Sæculorum Hiſtoriam abſolvit.

In Ordine Carmelitarum, quos Diſcalceatos, vel Thereſianos, vocant, ſæculo decimo ſeptimo, præter Salmanticenſes ejuſdem Familiæ Thereſianæ Theologos, præter *Philippum a Sanctiſſima Trinitate*, *Dominicum a Sanctiſſima Trinitate*, *Joannem a Cruce*, *Joannem a Jeſu Maria*, *Ludovicum a Sancta Thereſia*, *P. Liberium*, aliosque Scriptores, qui de Theologia Scholaſtica, Thetica, Polemica, Myſtica, ſeu Aſcetica, ingentia non minus mole, quam eruditione Volumina publicarunt, duo inſuper ejuſdem Familiæ Thereſianæ periti Critici Scriptores, natione Galli, qui etiamnum vivunt, ſuum nomen longe lateque celebrarunt, quorum prior, ſeu *Cherubin a Sancto Joſepho*, immenſum Opus aggreſſus eſt, cui titulus eſt: *Bibliotheca Criticæ Sacræ* &c. Alter vero, ſeu *Honoratus a Sancta Maria*, nuper librum Gallice ſcripſit *de Regulis & uſu Critices Diſciplinæ &c.*

Scriptores Societatis Jeſu Sæculi
decimi ſeptimi.

Plures Scriptores, eruditione inſignes, Scripturæ ſacræ Interpretes, Theologos, Polemicos, Criticos, Chronographos, Hiſtoricos, & aliis Diſciplinis cum Divinis, tum humanis exercitatiſſimos, Eccleſiæ ſæculo decimo ſeptimo dedit Societas Jeſu, ſeu Jeſuitarum Ordo. Inter Scripturæ ſacræ Interpretes principem locum tenent *Jacobus Salianus*, *Joannes Baptiſta Villalpandus*, *Benedictus Juſtinianus*, *Joannes Mariana*, *Joannes Lorinus*, *Jacobus Trinus*, *Cornelius a Lapide*, *Joannes Pineda*, *Jacobus Bonfrerius*, *Joannes Stephanus Menochius*, *Jacobus Gourdon*, *Benedictus Pererius*, *Joannes Phelippæus*, *Nicolaus Serarius*, & *Martinus Antonius Delrius*.

Ex Theologis Societatis Jeſu alii Commentarios vel de rebus Theologicis Diſputationes inſtituerunt, videlicet Cardinalis *de Lugo*, *Franciſcus Suarez*, *Gabriel Vaſques*, *Gregorius de Valentia*, *Fonſeca*, *Herice*, *Granade*, *Typhanius*, alii ad ſuſtulciendum Molinianum de ſcientia media Syſtema libros publicarunt, nimirum *Ferdinandus de Veſtida*, *Petrus Arrubal*, *Chriſtophorus Cobos*, *Leonardus Sherlogus*, *Gabriel Henao*, *Jacobus Platelius*, *Eugenius Philadelphus*, *Chriſtophorus Ortega*, *Franciſcus Perrinus &c.* Alii contra doctrinam *Michaelis Baii*, & *Cornelii Janſenii*, Epiſcopi Iprenſis, calamum acuerunt, ſcilicet *Franciſcus Annatus*, *Joannes Martinus Ripalda*, *Stephanus Deſchamps*, & *Joannes Martinonus*, ſeu, per Anagramma purum, *Joannes Moraines*; Alii denique contra Probabiliſmum & inde enatas in Diſciplina morum laxitates eruditos libros ediderunt, *Paulus Comitolus*, *Tyrſus Gonzales*, Societatis Jeſu Præpoſitus Generalis, *Franſciscus Malatra*, & P. *Giſbertus*, Ceteros Societatis Jeſu, qui de morum doctrina ſcripſerunt, *Tamburinum*, *Baunium*, *Eſcobarium*, *Filliutium*, *Sanchez*, *Azorium*, *Sanctum*, *Tannerium*, *Reginaldum*, *Maſcarenham*, *Buſembaum*, hos inquam, & alios bene multos modernos Societatis Jeſu Scriptores, qui de doctrina Morali libros vulgarunt, ne longior ſim, lubens prætermitto.

Ex Scriptoribus Polemicis Societatis Jeſu, tres potiſſimum ſæculo decimo ſeptimo claruerunt, *Robertus Bellarminus*, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, *Jacobus Gretſerus*, & *Martinus Becanus*. Inter Scriptores vero ejuſdem Societatis, qui in Antiquitate Eccleſiaſtica, Critices, ac Chronologiæ Diſciplinis verſatiſſimi fuerunt, ceteris anteſteterunt *Dionyſius Petavius*, *Jacobus Sirmondus*, *Philippus Labbæus*, *Gabriel Coſſartius*, *Petrus Poſſinus*, *Antonius Poſſevinus*, *Fronto Ducæus*, *Andreas Schottus*, *Petrus Franciſcus Chiſfletius*, *Joannes Garnerius*, *Theophilus Raymundus*, *Joannes Harduinus*, & *Bartholomæus Germonius*. Inter Aſceticos ejuſdem Societatis Jeſu Sæculi decimi ſeptimi Scriptores ceteris eloquentiæ palmam præripuerunt *Petrus Ribadeneyra*, *Rodrigues*, & *Segneri*.

Denique, inter Societatis Jeſu Sæculi decimi ſeptimi ſcriptores Hiſtoricos reponi jure merito debent *Maffæus*, *Orlandinus*, *Sachinus*, & *Joſephus Juvvanci*, qui Hiſtoriam Societatis Jeſu eleganti calamo ſcripſerunt; Cardinalis *Palavicinus*, qui Hiſtoriam Concilii Tridentini concinnavit, *Horatius Turſellinus*, *Famianus Strada*, *Philippus Brietius*, *Buſſieres*, & *Gabriel Daniel*.

Ad hanc Scriptorum Hiſtoricorum claſſem referri quoque debent non ſolum illi, qui

Bi-

Bibliothecam Scriptorum Societatis Jeſu adornarunt, videlicet *Philippus Alegambe*, & *Nathanael Sotuelus*, ſed etiam hi ejuſdem Societatis Scriptores, qui ingens Opus in plura Volumina diſtributum *de Vitis*, & *Actis Sanctorum* aggreſſi ſunt, *Heribertus Ros Weidus*, *Joannes Bollandus*, *Godefridus Henſchenius*, *Daniel Papebrochius*, *Cardonus*, *Conradus Janning*, *Franciſcus Caert*, *Nicolaus Raye*, & *Joannes Baptiſta Sollerius*.

Scriptores Congregationis Oratorii Jeſu Sæculi decimi ſeptimi.

Petrus Berullus, natione Gallus, Congregationis Gallicanæ *Oratorii Jeſu* Inſtitutor, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, varios Tractatus Polemicos, & quædam Opera Aſcetica compoſuit. *Claudius Condren*, gente Gallus, & Congregationis *Oratorii Jeſu* Præpoſitus Generalis, diverſos ſcripſit Tractatus Aſceticos, Polemicos & Morales. Artem concionandi in Galliis perpolivit, & non minus doctis, quam elegantibus editis Aſceticis Operibus illuſtravit R. P. *Senault*, natione Gallus. Inter Theologos Congregationis Gallicanæ Oratorii Jeſu Sæculi decimi ſeptimi, locum habere debent *Guillelmus Gibiuffus*, *Guillelmus Camerarius*, & *Gaſpar Jueninus*. In Sacrarum Scripturarum, & Linguarum Orientalium peritia excelluerunt ſæculo XVII. quinque inſignes Gallicanæ Congregationis Oratorii Jeſu Scriptores, videlicet *Joannes Morinus*, *Bernardus Lamy*, *Richardus Simonius*, *Michael Mauduit*, & *Jacobus le Long*. Hiſtoriam & Diſciplinam Eccleſiaſticam præclaris, & nunquam interituris Operibus illuſtrarunt quatuor eximii ejuſdem Gallicanæ Congregationis Oratorii Jeſu Scriptores, ſcilicet *Carolus Cointius*, *Gerardus du-Bois*, *Ludovicus Thomaſſinus*, & *Joannes Cabaſſutius*.

In Congregatione Italica Oratorii Jeſu, cujus inſtitutor ac Conditor fuit *S. Philippus Nerius*, tres floruerunt periti Scriptores, nimirum *Odoricus Raynaldus*, qui Annales Eccleſiaſticos, a Cardinali *Baronio* ad annum uſque milleſimum centeſimum nonageſimum octavum] perductos, indefeſſo labore continuavit; *Antonius Gallonius*, Scriptor antiquitatis Eccleſiaſticæ ſtudioſiſſimus, ut videre eſt in perdoctis Operibus, quæ edidit; & *Jacobus Laderchius*, Scriptor Hiſtoricus, qui etiamnum Romæ vivit, & Continuationem Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ab *Odorico Raynaldo* concinnatæ, ad hæc uſque noſtra tempora proſequitur.

Scriptores quorumdam Ordinum Regularium, qui decimo ſeptimo ſæculo floruerunt.

In Ordine *B. Mariæ de Mercede* claruit *Franciſcus Zumel*, ejuſdem Ordinis Præpoſitus Generalis, Theologus undecumque doctiſſimus, & doctrinæ Sanctorum *Auguſtini*, & *Thomæ* de Gratia ſe ipſa efficaci, & de prædeſtinatione gratuita ad gloriam, defenſor intrepidus.

In Ordine Clericorum Regularium, qui vulgo *Barnabitæ* appellantur, floruit Sæculo XVII. *Auguſtinus Torniellus*, qui annales Sacræ Hiſtoriæ a creatione Mundi uſque ad Chriſtum incredibili labore & diligentia primus digeſſit.

In Ordine Clericorum Regularium, qui *Theatini* nuncupantur, toto Orbe Sæculo XVII. celeberrimus fuit *Joſephus Maria Thomaſius*, a *Clemente* XI. Cardinalis creatus, qui generis nobilitate, vitæ ſanctimonia, Antiquitatis Eccleſiaſticæ, & Linguarum Latinæ, Græcæ, & Hebraicæ peritia, multiſque doctiſſimis editis Operibus nomen ſuum reddidit immortale.

In Congregatione Doctrinæ Chriſtianæ, quæ a Venerabili Servo Dei *Cæſare de Bus* in Galliis ſub Pontificatu S. *Pii V.* inſtituta eſt, celebres Scriptores fuerunt *Arnaldus Milbertus* & *Petrus Annatus*, ejuſdem Congregationis Præpoſiti Generales.

Poſtremo, Ordo Minimorum, ſeu Sancti *Franciſci de Paula*, protulit Sæculo decimo ſeptimo plures inſignes Philoſophos, *Emmanuelem Magnanum*, *Marinum Merſenum*, *Joannem l'Allemandet*, *Joannem Saguens*, natione Gallos, *Franciſcum Polancum*, gente Hiſpanum, qui etiam præter Opera Philoſophica, de rebus Theologicis ſcripſerunt. Theologiam Patrum Dogmaticam Scholaſtico-Poſitivam nuperrime aggreſſus eſt R. P. *Antonius Boucat*, ejuſdem Ordinis Sancti *Franciſci de Paula* Profeſſor, natione Gallus, jamque Tomus primus in Folio in lucem prodiit. Inter omnes Scriptores Aſceticos ejuſdem Ordinis, qui pene innumeri ſunt, eminet *Franciſcus Giri*, natione Gallus, qui Tomum in Folio *de Vitis Sanctorum* Gallice ſcripſit. *Petrus Jacobus Triſtan* contexuit *Chronicon illuſtrium Scriptorum Ordinis Minimorum*. In tertium Ordinem *S. Franciſci de Paula* adſcriptus eſt S. *Franciſcus Saleſius*, gente Allobrox, poſtea Epiſcopus Gebbenenſis, qui plures libros aſceticos publicæ luci dedit.

T A B U L A

C H R O N O L O G I C A,

Decima quarta, & Ultima.

In qua exhibentur omnes Ordines cum Monaſtici, tum Regulares, nec non variæ Congregationes & Ordines Equeſtres, ac Militares.

ETSI in tribus prioribus Eccleſiæ Sæculis fuerint Anachoretæ, ſeu Eremi Incolæ, qui vitam aſceticam in ſolitudine Religioſe ducerent, non altius tamen, quam a quarto Eccleſiæ Sæculo, imperante *Conſtantino Magno*, repetam inſtitutionem Monachorum, qui in eodem Cœnobio communibus bonis utuntur, & ſub uno Præfecto Abbate eamdem Regulam ſimul profitentur. Ut autem omnes Ordines cum Monaſticos, tum Regulares, necnon Ordines Equeſtres & Militares, qui a quarto Eccleſiæ Sæculo ad noſtram uſque ætatem fuerunt inſti-

Digitized by Google

inſtituti, diſtinctè & accurate percenſere valeamus, eos omnes, juxta ordinem Sæculorum, in quibus originem habuerunt, hic inſerere opportunius eſſe duximus. Non negantes tamen in prioribus Eccleſiæ Sæculis fuiſſe Monaſticum Inſtitutum.

Ordines Monaſtici, qui Sæculo quarto fuerunt in Eccleſia inſtituti.

Ordo Monachorum S. *Antonii* ab eodem S. *Antonio*, Ægyptio Abbate, circa an. 310. in Thebaide, Ægypti Provincia, inſtitutus eſt.

Ordo Monachorum *Tabennitarum* in eadem Thebaide, Tabennis, qui locus in Nili fluminis Inſula ſitus eſt, inſtitutus fuit a *Sancto Pachomio* Abbate, circa an. 320.

Ordo Monachorum *Baſilianorum* circa an. 363. Matazæ in Ponto inſtitutus eſt a *S. Baſilio*, poſtea Cæſareæ in Cappadocia Epiſcopo, cujus regulam Monachi ſequuntur, & per totam Græciam magno numero degunt.

Ordines Monaſtici Sæculo Eccleſiæ quinto inſtituti.

Plures Sæculi quinti viri pietate illuſtres Statum Monaſticum longe lateque præſertim in Galliis propagarunt. *Caſſianus* Abbas duo Monachorum Cœnobia Maſſiliæ excitavit, eiſque ſpecialem Regulam dedit. Sanctus *Honoratus* Epiſcopus Arelatenſis, fundavit *Monaſterium Lerinenſe*, in quo doctrina & pietate floruerunt celeberrimi Monachi, qui Sancti *Honorati* Regulam obſervabant, ſed poſtea Regulam Sancti *Benedicti* Abbatis ſuſceperunt. Monachi Cœnobii Agaunenſis, quod nunc vulgo appellatur *Cœnobium S. Mauritii* in Valleſia, peculiarem ſervabant Regulam a Sancto *Severino*, ejuſdem Monaſterii Agaunenſis Abbate, editam. Sanctus *Martinus* Turonenſis Epiſcopus, inſigne Monaſterium, duobus fere millibus extra civitatem Turonenſem diſtans, quodque hactenus *Majus Monaſterium* appellatur, conſtruxit. Multa etiam in Galliis quinto Eccleſiæ Sæculo fuerunt celeberrima Cœnobia, in quibus Monachi ſanctiſſime vivebant, præſertim Monaſteria *Jurenſia*, duo videlicet virorum, & unum puellarum in Diœceſi Lugdunenſi fundata: Monaſteria *Grinniacenſia*, Viennæ in Gallia: *Reomanenſe* Monaſterium in Diœceſi Lingonenſi: & Monaſterium *Lugdunenſe* apud Inſulam, *Barbaram* dictam, extructum.

In Eccleſia Orientali clariſſimi Ordinis Monachorum, qui dicti ſunt *Acæmeti*, fundator extitit quinto Sæculo S. *Alexander*, cujus vitam ab Auctore Monacho Acæmeto, ejus Diſcipulo, ſcriptam, edidit *Bollandus* ad diem XV. menſis Januarii.

Ordines Monaſtici ſexto Eccleſiæ Sæculo inſtituti.

Statui Monaſtico in Occidente maximum ſplendorem & incrementum dederunt ſexto Eccleſiæ Sæculo Viri ſanctimonia vitæ conſpicui. S. *Cæſarius* Arelatenſis Epiſcopus, duas ſcripſit Regulas, unam pro Sanctimonialibus, alteram pro Monachis. S. *Benedictus* Monachorum per Occidentem parens, Ordinem Monachorum Benedictinorum inſtituit, eiſque peculiarem Regulam tradidit. Sanctus *Columbanus* Abbas Hibernus, multa in Gallia & in Italia fundavit Cœnobia Monachorum, & Regulam, quam ſequerentur, condidit. Sanctus *Aurelianus* Epiſcopus Arelatenſis, duplicem ſcripſit Regulam, unam Monachis, alteram Sacris Virginibus inſcriptam. S. *Ferreolus*, Ucetiæ in Gallia Epiſcopus, Monaſterium in ea Urbe excitavit, quod de ſuo nomine *Ferriolacenſe* nuncupavit, ſcripſitque pro Monachis Regulam. S. *Donatus* Epiſcopus Veſontienſis, Monaſterium ſub Regula S. *Columbani* Abbatis extruxit, & Regulam pro Sanctimonialibus ſcripſit. Sanctus *Iſidorus* Hiſpalenſis Epiſcopus, Regulam, ex priorum Patrum Regulis concinnatam, Monachis Hiſpaniæ tradidit, & S. *Fructuoſus* Epiſcopus Bracarenſis, duplicem pro Monachis edidit Regulam, & Monaſticum Inſtitutum in Hiſpania maxime propagavit. Has omnes Regulas, tam pro Monachis, quam pro Sanctimonialibus conditas, collegit, eaſque exhibet in *Codice Regularum* Cl. *Holſtenius*, Bibliothecæ Vaticanæ Cuſtos.

De Propagatione Status Monaſtici ſeptimo Eccleſiæ Sæculo.

Nullus Ordo Monaſticus Sæculo Eccleſiæ ſeptimo fuit inſtitutus; quædam tamen Monaſteria non ſolum Virorum, ſed etiam Monachorum, quæ a Monachis regebantur, conſtruxit in Belgio S. *Amandus*, videlicet *Nivellenſe*, *Melbodienſe*, *Caſtrilocenſe*, *Marcianenſe*, & alia. Nunc autem hæc Belgi Monaſteria, in quibus erant Sanctimoniales, occupant Canonicæ, nobili genere progenitæ, quæ nullo obſtringuntur voto, ſed ad nuptias ſi voluerint, tranſire poſſunt. In Cœnobia vero Monachorum, quibus cura, ſeu regimen Sanctimonialium olim in Belgio incumbebat, ſucceſſerunt Canonici, qui Canonicabus Sacramenta adminiſtrant.

De propagatione Status Monaſtici Sæculo Eccleſiæ octavo.

Regula S. *Benedicti* octavo Eccleſiæ Sæculo in Germania, Gallia & Anglia primas tenere cœpit, indeque factum, ut omnes in Occidente Monachi, qui antehac ſequebantur Regulas, a Sanctis *Cæſario*, *Honorato*, *Aureliano*, *Martino*, *Columbano*, *Caſſiano*, & aliis conditas, relictis hiſce Regulis, unam Sancti *Benedicti* Regulam fuerint amplexi, hujuſque Sanctiſſimi Patriarchæ alumni haberentur. Multa etiam in Germania octavo Eccleſiæ Sæculo a Monachis Benedictinis extructa ſunt Cœnobia, tam Virorum, quam Sacrarum Virginum, quæ erant Seminaria & Scholæ, in quibus pueri ad Sacrarum Litterarum ſtudia inſtituebantur.

Aſt,

Digitized by Google

Aſt, in Gallia Sæculo octavo miſerabilis plane fuit omnium Monaſteriorum ſtatus, quorum Abbatiæ ſub *Carolo Martello*, Majore Domus Regiæ, per deteſtabilem abuſum fœminis in Beneficium tradebantur. Hunc autem abuſum, quem in Galliis extirpare non potuerunt Reges *Carolomanus*, *Pippinus*, *Carolus Magnus*, *Ludovicus Pius*, & *Carolus Calvus*, tandem *Hugo Capetus*, tertiæ ſtirpis Regiæ in Galliis caput, data Monaſteriis eligendorum Abbatum Regularium integra libertate, penitus ſuſtulit, ſicque deformatum Ordinem Monaſticum ad priſtinum ſplendorem reſtituit.

De propagatione Status Monaſtici, nono Eccleſiæ Sæculo.

Nullus Ordo Monaſticus Sæculo nono fuit inſtitutus, ſed Ordo Monachorum Benedictinorum ubique floruit, Diſciplinæ Regularis inſtaurationem, & Litterarum ſtudia in pluribus Monaſteriis magno zelo promovente S. *Benedicto* Abbate Anianenſi. Inter præcipua Monachorum Benedictinorum Cœnobia, quæ Sæculo nono ſtudiis Litterarum inſigniora fuerunt, numerantur iſta: *Fuldenſe*, *Santigallenſe*, *Augienſe*, *Hersfeldenſe*, *Hirſaugienſe*, *S. Albani*, *Moguntienſe*, *Corbejenſe*, *Prumienſe*, *Mediolanenſe*, *Sandionyſianum*, *Pariſienſe*, S. *Maximi Trevirenſe*, *Stabulenſe* & *Wiſenbergenſe*, *Remenſe*, *Antiſiodorenſe*, *Turonenſe*, quibus adjunguntur *Anianenſe*, *Floriacenſe*, *Sangermanenſe*, *Ferrarienſe*, *Gorzienſe*, *Inſulæ Barbaræ*, *Sancti Michaelis*, *Virodunenſe*, *Fontanellenſe*, *Sithienſe*, denique apud Italos Cœnobia *Caſſinenſe*, *Ticinenſe*, & alia quamplurima, in quibus Monachi Benedictini omnigena eruditione præditi, & eximia pietate conſpicui claruerunt, varias docuerunt ſcientias, eiſque magnum ſplendorem conciliarunt.

De propagatione Status Monaſtici decimo Eccleſiæ Sæculo.

Sicut Res Eccleſiaſtica, ita & Monaſtica Diſciplina Sæculo decimo, quod fuit perditiſſimum, peſſimo loco erat, in deteriuſque abiiſſet, niſi labenti ac penitus decidenti manum ſuppoſuiſſet adjutricem, ſubindeque reſtauratam longe lateque propagaſſet nova Ordinis Sancti *Benedicti* inſtituta eo Sæculo decimo Congregatio, dicta *Cluniacenſis*, cujus Caput erat Abbatia Cluniacenſis, a *Willelmo Pio* Comite Arvernenſi, & Aquitaniæ Duce, in fundo proprio in Burgundia ſito, ſeu in Villa *Cluniaco*, Diœceſis Matiſconenſis, extructa circa annum nongenteſimum decimum. Huic Abbatię Cluniacenſi præfuerunt Sancti Abbates, & Monaſticæ Diſciplinæ Ordinis Sancti *Benedicti* reſtauratores ſeu reformatores, videlicet *Berno*, *Odo*, *Aymardus*, *Mayolus*, & *Odilo*, quorum Elogia Hiſtorica texit doctiſſimus P. *Joannes Mabillonius* Sęculo V. Benedictino. Porro, quantum ornamenti Eccleſię, quantumve ad excitandam in ferreo, & obſcuro Sęculo decimo Religionem & pietatem contulerit hęc celeberrima Cluniacenſis Congregatio, quot Cœnobia Ordinis Sancti Benedicti ubique gentium reformaverit, quot denique viros ſanctimonia & doctrina celebres protulerit, enarrare nimis longum eſſet.

De propagatione Status Monaſtici, & de Ordinibus, ſeu Congregationibus Sæculo XI. in Eccleſia inſtitutis.

Multis Congregationibus & Ordinibus Monachorum initium dedit Sęculum undecimum. In primis, Congregatio Monachorum Camaldulenſium Auctorem habet S. *Romualdum*, Ravennę ex illuſtriſſima progenie ortum. Hęc Congregatio ſub Regula Sancti *Benedicti* inſtitura, *Camaldulenſis* dicta eſt, a *Camalduli*, ſeu Campi *Malduli* Eremo, ubi S. *Romualdus*, illius fundamenta jecit, ac plura poſtea tam Cœnobitarum, quam Eremitarum ejuſdem Camaldulenſis Congregationis, quibus habitum coloris albi dedit, pluribus in locis Monaſteria excitavit. In hanc Camaldulenſium Congregationem, quę a Romanis Pontificibus *Leone IX. Nicolao II.* & *Alexandro II.* fuit confirmata, coaluit alia Eremitarum Congregatio *Fontis Avellani*, quę eodem Sęculo XI. originem habuit, maximeque inclaruit per S. *Petrum Damiani*, qui de ejus Inſtitutis ſcripſit.

Congregationem Monachorum *Vallumbroſanam*, ita dictam a *Valle Umbroſa*, quæ itinere dimidii diei ab Urbe Florentia diſtat, inſtituit ſub Sancti *Benedicti* Regula S. *Joannes Gualbertus* patria Florentinus. Fuit hæc Monachorum *Vallis Umbroſæ* Congregatio approbata a Summis Pontificibus *Alexandro II. Gregorio VII.* & *Urbano II.*

Ordinem Monachorum *Grandimontenſium S. Stephanus de Mureto*, nobilis Arvernus, inſtituit in nemoroſo monte, qui tribus Leucis a Lemovicarum Urbe in Galliis diſtat, & *Muretum* dicitur. Sed quia hujus Ordinis Monachi montem *Muretum* relinquere coacti, ad *Grandem Montem* poſtea migrarunt, inde dicti ſunt Monachi *Grandimontenſes*. Propriam ac peculiarem Regulam ſuis Monachis dedit S. *Stephanus*, Grandimontenſis Ordinis Fundator, eamque Pontifices Maximi *Urbanus III.* & *Clemens III.* confirmarunt.

Ordo Monachorum *Carthuſianorum* fuit circa annum milleſimum octuageſimum quartum a S. *Brunone*, patria Colonienſi, inſtitutus in Galliis, videlicet in Carthuſiæ ſolitudine, Diœceſis Grationopolitanæ ab *Hugone* Epiſcopo Grationopolitano, conceſſa Sancto *Brunoni*, ipſiuſque Sociis, ad ſolitariam vitam anhelantibus. Ab hoc Solitariæ vitæ cum perpetua cilicii, ſilentii, jejunii, a carnibus abſtinentiæ obſervatione, auſteraque Diſciplina conjunctæ Sanctiſſimo Inſtituto hactenus ne latum quidem unguem receſſerunt Monachi Carthuſiani, nec ulla proinde reformatione indiguerunt.

Ordinem Monachorum *Ciſtercienſium* ſub finem Sæculi XI. in Diœceſi Cabilonenſi & Burgundiæ Ducatu inſtituit S. *Robertus* Abbas Cœnobii

A

nobii Moliſmenſis, accepta prius licentia ab *Hugone* Archiepiſcopo Lugdunenſi, Legato Apoſtolico, & a *Waltero*, Cabilonenſi Epiſcopo, atque ope *Odonis*, Burgundiæ Ducis. Hunc Monachorum Ciſtercienſium Ordinem doctrina & pietate Sæculo Eccleſiæ duodecimo maxime promovit & illuſtravit S. *Bernardus* Abbas Clarævallenſis.

Ordini *Hoſpitalariorum S. Antonii* Abbatis ſub finem Sæculi undecimi initium dedit in Galliis *Gaſto*, Vir nobilis Provinciæ Viennenſis. Hic quippe cum *Gerino* filio ſuo, adjunctis octo Sodalibus, ſeſe addixit miniſterio infirmorum, qui præſertim Sacro igne (morbo id ætatis frequenti) ardebant. Verum, hæc pia Societas in Religioſum duntaxat Ordinem tranſiit Sæculo decimo tertio, ſeu anno milleſimo ducenteſimo decimo octavo, quo *Falco*, qui huic piæ Sæculari Societati præerat, ſe, ſuoſque ſolemnibus Religionis votis, approbante *Honorio* III. Pontifice Maximo, obſtrinxit. Tandem, *Bonifacius* VIII. Summus Pontifex anno 1297. Religioſos prædicti Antoniani Ordinis declaravit Canonicos Regulares ſub Regula S. *Auguſtini*, ſervato ſigno *Tau*, ſeu Cruce Cærulea, quam ſuis veſtibus intextam ſemper gerunt.

Ordines cum Monaſtici, tum Religioſi Equeſtres, ac Militares, qui fuerunt inſtituti duodecimo Eccleſiæ Sæculo.

Ordo Monachorum & Monialium *Fontisbraldenſis*, Gallice *de Fontevraud*, fuit in Galliis ſub initium ſæculi XII. a *Roberto de Arbriſſelo*, Theologo Pariſienſi, inſtitutus apud hujus nominis locum in Diœceſi Pictavienſi, non procul a Turonum, & Andegavorum finibus, ſub Regula S. *Benedicti*. Huic Ordini præeſt Abbatiſſa Generalis, quæ non ſolum Moniales, ſed etiam Monachos regit, exemplo ſcilicet B. *Mariæ Virginis*, cui, tanquam matri, S. *Joannes* Evangeliſta, in filium adoptatus, paruit.

Inter perantiquas Ordinis S. *Benedicti* Congregationes locum jure optimo ſibi vindicat *Virginiana* Monachorum Congregatio, cui initium dedit S. *Guillelmus Vercellis*, e nobiliſſima familia in Inſubria natus, vitæ probitate & miraculorum fama celebris, morumque ſuavitate omnibus, etiam Regibus ac Principibus, apprime charus. Hujus Congregationis Sæculo ineunte duodecimo fundamenta jecit laudatus S. *Guillelmus*, in cacumine montis aſperi & inacceſſi, olim in Regno Neapolitano *Virgiliani* nuncupati, qui poſtea, ab eodem iſtius Congregationis Inſtitutore Beatæ *Mariæ* Virgini dicatus, *Mons Virginis* dictus eſt, indeque Monachorum Congregatio *Montis Virginis*, ſeu *Virginiana*, fuit appellata, quæ multis per Italiam extructis Cœnobiis late propagata, plures Monachos eruditione & pietate eximia præditos dedit Eccleſiæ.

Canonicorum Regularium S. *Auguſtini* Ordinem Sæculo Eccleſiæ duodecimo late propagavit S. *Ivo*, qui Monaſterii Bellovacenſis S. *Quintini* primus Abbas fuit, & poſtea Epiſcopus Carnotenſis. Prodierunt etiam Sæculo XII. celebres Canonicorum Regularium Ordinis S. *Auguſtini* Congregationes, videlicet in Galliis *Congregationes S. Victoris, & S. Genovefæ*, *Congregatio San-Rufiana*, ſic dicta ab Abbatia S. *Rufi* extra muros Avenionenſes, quæ hujus Congregationis *San-Rufianæ* caput erat; *Congregatio S. Petri de Honeſtis; Congregatio S. Salvatoris* apud Bononiam; *Congregatio Lateranenſis*, & aliæ quædam. Novum quoque Canonicorum Regularium Ordinem Sæculo XII. inſtituit in Galliis Sanctus *Norbertus* in Diœceſis Laudunenſis loco, qui *Præmonſtratus* dicitur, indeque Canonici Regulares Ordinis S. *Norberti* appellantur *Præmonſtratenſes*.

Ordo *Sanctiſſimæ Trinitatis* ad redemptionem Captivorum ſub finem Sæculi XII. inſtitutus eſt a S. *Joanne de Matha*, in Gallo-Provincia nato, qui Theologus Pariſienſis fuit, & a S. *Felice Valeſiano*, in loco Diœceſis Meldenſis, qui *Cervus Frigidus* dicitur, & eſt adhuc totius Ordinis Caput.

Ordo *Beguinarum* in Belgio a *Lamberto* Sacerdote Leodienſi, Gallice cognominato *le Begue*, quia balbus erat, Sæculo XII. fuit inſtitutus, indeque Virgines, quæ religioſum iſtud vitæ genus amplexæ ſunt, dicuntur *Beguinæ*, quæ piis operibus vacant, Divinis Officiis interſunt, & communi habitatione utuntur, ſed nullis Votorum Regularium vinculis adſtringuntur, longeque diverſæ ſunt ab illis *Beguinis*, quæ cum *Begnardis* in Concilio Generali Viennenſi, an. MCCCXI. in Galliis habito, hæreſis nomine fuerunt damnatæ.

Plures Equeſtres Ordines Religioſi ac Militares Sæculo Eccleſiæ XII. fuerunt inſtituti, quorum primus, ilque ceteris illuſtrior eſt *Ordo Hoſpitalariorum S. Joannis Hieroſolymitani*, quamvis multi originem hujus Equeſtris Ordinis altius haud improbabiliter acceſſant. Hujus Ordinis *Hoſpitalariorum S. Joannis Hieroſolymitani* Religioſi Equites ſub Regula Sancti *Auguſtini* Sacram militiam cum hoſpitalitate, atque infirmorum cura profitentur. Poſt ereptam Chriſtianis Palæſtinam, dicti ſunt *Equites Rhodii*, nunc amiſſa *Rhodo*, Equites *Melitenſes* vocantur. Alter Ordo Equeſtris, eſt Ordo *Templariorum*, ſeu *Fratrum Militiæ Templi*, quibus ex officio incumbebat, Chriſtianos ad Sacra Palæſtinæ loca peregrinantes a Chriſtiani nominis hoſtium inſidiis defendere, ac tutari. Verum, hic Militaris *Templariorum* Ordo, cum ab Inſtituti ſui fine penitus degeneraſſet, extinctus & abolitus eſt a *Clemente* V. Pontifice maximo in Concilio Viennenſi anno milleſimo treceteſimo undecimo. Tertius Ordo Equeſtris, ac Militaris, eſt Ordo *Equitum Theutonicorum* in Germania, qui ſolemni voto, ſub patrocinio Beatæ Mariæ Virginis, ſe militiæ obſtriogebant, indeque dictus illorum Ordo *Equitum Beatæ Mariæ Theutonicorum*, cui unitus poſtea fuit alter Ordo Equitum militarium, videlicet *Gladiferorum*, qui in Livonia anno milleſimo centeſimo octuageſimo ſexto ad debellandos Crucis inimicos fuerat inſtitutus. Denique, in Hiſpania

Sæcu-

Sęculo XII. ad defenſionem Chriſtianorum adverſus Saracenos, inſtituti ſunt tres Ordines Equitum militarium, ſeu Ordo militum *Calatrava*, inſtituti Ciſtercienſis, Ordo militię Sancti *Juliani de Peirero*, & Ordo Militię Sancti *Jacobi*. Conſulto prętermiſi *Ordinem Humiliatorum*, qui ab *Innocentio III.* circa annum milleſimum ducenteſimum fuit confirmatus. Hic quippe Ordo fuit abolitus a *S. Pio V.* Pontifice Maximo, propter inſidias Sancto Cardinali *Carolo Borromæo* paratas anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo; ſed prętermittere non debeo Ordinem *Hoſpitalariorum S. Spiritus*, apud Montem Peſſulanum in Galliis inſtitutum, & ab *Innocentio III.* Pontifice maximo circa annum milleſimum centeſimum nonageſimum octavum confirmatum. Hic quippe Ordo *Equitum Hoſpitalariorum S. Spiritus* adhuc viget, pręſertim Romę.

Ordines Monaſtici, Regulares, & Equeſtres, ſeu Militares decimo tertio Eccleſiæ Sæculo inſtituti.

Clariſſimus Fratrum *Prædicatorum* Ordo, ex quo innumeri doctrina ac vitę ſanctimonia conſpicui, atque de Eccleſia optime meriti prodierunt Viri Religioſi, inſtitutus eſt a *S. Dominico*, natione Hiſpano, ex illuſtriſſima *Guſmanorum* proſapia oriundo, & Eccleſię Oxomenſis Canonico Regulari Ordinis *S. Auguſtini*. Egregiam contra Hęreticos Albigenſes in Galliis operam navavit Sanctiſſimus ille Patriarcha, primuſque fuit Sacri Palatii Apoſtolici Magiſter. Hunc *S. Dominici* Ordinem anno milleſimo ducenteſimo decimo ſexto confirmavit *Honorius* III. Pontifex Maximus, eique Sacrę in Hęreticos Inquiſitionis commiſſum eſt officium, quo ejuſdem Ordinis alumni, ſicut & Magiſterio Sacri Palatii Apoſtolici, necnon Secretarii Congregationis *Indicis* munere ſumma cum laude, & indefeſſa ſolicitudine ac vigilantia etiamnum perfunguntur.

Ordo FF. *Minorum* initium habuit a Sancto *Franciſco* Aſſiſino, qui eis arctiſſimam vivendi normam, & ſtrictioris paupertatis profeſſione inſignem, pręſcripſit. Inſtituit etiam idem S. *Franciſcus*, una cum Sancta *Clara*, Virgine Aſſiſinate, in Eccleſia Sancti *Damiani* Sorores Moniales, quarum illę, quę primę Ordinis aſperitati inhęſerunt, vocantur *Clariſſæ*, & *Damianæ*, ſeu *Damianiſticæ*: Illę vero, quę mitigationem Regulę ab *Urbano V.* Pontifice Maximo factam ſequuntur, & prędia poſſident, appellantur *Urbaniſticæ*.

Ordinis *Eremitarum Sancti Auguſtini* originem quidam accerſunt a tempore *S. Auguſtini*, quem hujus Ordinis inſtitutorem eſſe pertendunt. Alii vero aſſerunt, *Alexandrum IV.* Sęculo decimo tertio diverſas Eremitarum Congregationes, quę ſub diverſis Regu'., titulis, ac veſtibus hac illac erant diſperſę, in unam Eremitarum Ordinis & Regulę Sancti *Auguſtini* obſervantiam, atque uniformem vivendi ac veſtiendi modum redegiſſe, atque huic Ordini Eremitarum *S. Auguſtini* pręfeciſſe primum Priorem Generalem *Lanfrancum Septalanum*, Mediolanenſem.

Carmelitæ, qui antea ſparſim in Monte Carmelo vitam Eremiticam agebant, Sęculo duodecimo ſimul conveniſſe dicuntur. Regulam, quam Beatus *Albertus*, Patriarcha Hieroſolymitanus, eis pręſcripſit, confirmavit *Honorius Tertius*, quę tamen ab *Innocentio Quarto* fuit poſtea mitigata. Antiqui Carmelitarum habitus formam mutavit *Honorius Quartus*, quam mutationem approbavit *Bonifacius Octavus* anno primo ſui Pontificatus. Montis Carmeli Incolas ex Oriente ſecum in Gallia deduxit *S. Ludovicus*, Francię Rex, & in eo Regno Carmelitę ſedem figere cœperunt circa annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum quartum.

Quatuor iſti Ordines, quos Sęculo decimo tertio inſtitutos hactenus percenſui, ſeu *Fratrum Prædicatorum*, *Fratrum Minorum*, *Eremitarum Sancti Auguſtini*, & *Carmelitarum*, vulgo appellantur *Ordines Fratrum Regularium Mendicantium*.

Ordo Sanctę *Mariæ de Mercede*, ad redimendos ex Infidelium manibus captivos Chriſtianos, a *Jacobo Primo* Aragonię Rege, conſilio Sancti *Raymundi de Pennafort*, Ordinis Prędicatorum, & opera Sancti *Petri de Nolaſco*, nobilis Occitani, fuit Barcinone inſtitutus, & a *Gregorio Nono* Pontifice Maximo, ſub Regula *S. Auguſtini* anno milleſimo ducenteſimo trigeſimo quinto approbatus.

Ordo *Servorum B. Mariæ Virginis* a ſeptem viris nobilibus Florentinis ſub Regula *S. Auguſtini* fuit inſtitutus, & promovente *S. Petro* Martyre, Ordinis Prædicatorum, confirmatus eſt ab *Innocentio* IV. Pontifice Maximo.

Congregationem *Silveſtrinorum* inſtituit B. *Silveſter Guzolinus* Canonicus Auximus, deinde Eremita, eamque confirmavit *Innocentius Quartus* anno milleſimo ducenteſimo quadrageſimo ſeptimo.

Congregatio *Cæleſtinorum* fundata eſt a *Petro de Morone* Eremita, qui poſtea fuit Summus Pontifex dictus *Cæleſtinus Quintus*, indeque huic Congregationi indictum nomen *Cæleſtinorum*, qui ſequuntur Regulam *S. Benedicti*.

Ordo *Vallis Scholarium* in Diœceſi Lingonenſi, juxta Sancti *Auguſtini* Regulam, a *Guillelmo*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctore, fuit inſtitutus, & confirmatus ab *Honorio Tertio* anno milleſimo ducenteſimo decimo octavo. In eadem quoque Diœceſi Lingonenſi alterum Ordinem, qui dicitur *Vallis Caulium*, ſub diſtrictiori Ciſtercienſium Inſtituto fundavit quidam nomine *Viardus*.

Ordo *Eremitarum Sancti Pauli* Budę in Hungaria, ex Inſtituto nimirum S. *Pauli* primi Anachoretę, Auctore B. *Euſebio* Strigonienſi Archiepiſcopo, initium habuit circa annum milleſimum ducenteſimum decimum quintum, ſed fuit duntaxat confirmatus a Joanne XXII. anno milleſimo treceteſimo vigeſimo octavo.

Pręter iſtos Regulares Ordines Sęculo decimo tertio inſtitutos, duos Equeſtres ac Militares Ordi-

Ordines, eodem Sæculo conditos, Romani Pontifices approbarunt. *Alexander IV.* anno milleſimo ducenteſimo quinquageſimo quarto confirmavit Ordinem *Fratrum & Militum Hoſpitalis Leproſorum Sancti Lazari Hieroſolymitani* ſub Regula Sancti Auguſtini. *Urbanus Quartus* anno milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo confirmavit *Ordinem Equitum Sanctæ Mariæ Glorioſæ* ſub Regula *S. Auguſtini*, conditum a F. *Bartholomæo*, patria Vicentino, Ordinis Prædicatorum, ad pacem & concordiam fovendam in his præſertim Italiæ Civitatibus, quæ cruentis Gibellinorum & Guelphorum factionibus, inteſtinis odiis, belliſque conflagrabant.

Ordines Monaſtici, Regulares, & Equeſtres, ſeu Militares decimo quarto Eccleſiæ Sæculo inſtituti.

Congregatio *Montis Oliveti* anno milleſimo trecenteſimo decimo tertio inſtituta eſt a *Bernardo Ptolomæo*, nobili Senenſi, qui in montem nominis *Oliveti* in Aretina Diœceſi cum Sociis ſeceſſit, aſperam vivendi rationem ſub Regula *S. Benedicti* profeſſus. Hæc *Montis Oliveti* Congregatio confirmata fuit a *Clemente VI.* Pontifice Maximo an. milleſimo trecenteſimo quadrageſimo quarto.

Ordo *Brigidianorum*, ſive *Sancti Salvatoris*, tam fœminarum, quam Virorum (qui tamen Abbatiſſæ ſubjecti ſunt) a *S. Brigida*, vel *Birgitta*, revelationibus, & peregrinationibus clara, inſtitutus eſt apud Waſthenam in Svecia. Regula, quam, Chriſto, ut ferunt, dictante, hæc Sancta Vidua ſuis præſcripſit, confirmata eſt ab *Urbano V.* an. milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimo.

Ordo *Hieronymianorum*, ſeu Monachorum Sancti *Hieronymi*, a *Petro Ferdinando*, Hiſpano, inſtitutus eſt, & approbatus a *Gregorio XI.* circa annum milleſimum trecenteſimum ſeptuageſimum quartum.

Alii *Eremitæ S. Hieronymi* circa an. milleſimum trecenteſimum octuageſimum a *Petro Gambacurta*, nobili Piſano, fuerunt inſtituti, qui nullis initio votis erant adſtricti, ſed) *S. Pii V.* auctoritate ſolemnia Religionis vota amplexi, Litteris incumbere & concionibus operam dare cœperunt.

Ordo *Sancti Ambroſii* dudum inſtitutus, ſed abſque certa Regula a Sede Apoſtolica approbata, fuit confirmatus ſub Regula *S. Auguſtini a Gregorio XI.* anno milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimo quinto. Caput hujus Ambroſiani Ordinis eſt Monaſterium Mediolanenſe *S. Ambroſii ad Nemus*.

De induſtria prætermiſi Ordinem *Jeſuatorum*, ſic appellatum, quod ejus alumni Sanctiſſimum nomen *Jeſu* frequenter in ore haberent: quia licet hic Ordo a Sancto *Joanne Columbano* Senis in Etruria fuerit inſtitutus, & ab *Urbano V.* anno milleſimo trecenteſimo ſexageſimo ſeptimo confirmatus, poſtea tamen extinctus eſt a *Clemente IX.* anno milleſimo ſexcenteſimo ſexageſimo octavo.

Præter iſtos Monaſticos & Regulares Ordines, qui Sæculo XIV. originem habuerunt, quidam Equeſtres & Militares Ordines fuerunt inſtituti. Duos Equeſtres Ordines, ad propulſandos Maurorum, & Saracenorum incurſus deſtinatos, approbavit Sæculo decimo quarto *Joannes* XXII. unum videlicet in Aragonia, dictum *Ordinem Monteſiæ*, ab Urbe Regni Aragoniæ, in qua hujus Ordinis Equeſtris Sedes præcipua conſtituta eſt. Hunc autem Ordinem confirmavit *Joannes XXII.* anno milleſimo trecenteſimo decimo ſeptimo, & poſt biennium approbavit idem Summus Pontifex alterum Ordinem Militarem in Luſitania inſtitutum, dictum *Militiam*, ſeu *Ordinem Chriſti*. In Sicilia *Carolus Dirrachinus*, Rex, an. milleſimo trecenteſimo octuageſimo ſecundo Ordinem Militarem *Equitum Navalium* inſtituit. Ordinem *Periſcelidis*, ſuo in Angliæ Regno circa annum milleſimum trecenteſimum quinquageſimum inſtituit *Eduardus* VI. ſive ut alii dicunt, III. cum hac Inſcriptione; *Honi ſoit qui mal y penſe*. Hic *Periſcelidis* in Anglia Ordo Equeſtris quidem eſt, ſed non Militaris, non ſecus ac Ordo dictus *Stellæ*, quem *Joannes*, Galliarum Rex, circa annum milleſimum trecenteſimum quinquageſimum primum inſtituit cum hoc Symbolo: *Monſtrant Regibus Aſtra Viam*. Denique, *Amedeus* VI. Comes Sabaudiæ inſtituit Sæculo decimo quarto Torquatorum Equitum Ordinem in memoria Annunciationis B. *Mariæ* Virginis, ob navalem Victoriam, quam die Annunciatæ *Mariæ* Virginis ſacra reportavit.

Ordines Monaſtici, Regulares, Equeſtres, ac Militares Sæculo decimo quinto inſtituti.

Ad reformandos Ordines ſive Monaſticos, ſive Regulares, aliquot Congregationes Sæculo XV. fuerunt inſtitutæ. Congregatio *S. Juſtinæ*, ſic dicta ab ejus nominis Monaſterio apud Patavium, initium habuit circa annum 1408. & collapſam in Ordine *S. Benedicti* Monaſticam Diſciplinam tota Italia reſtituit; dicta eſt etiam hæc Congregatio *Caſſinenſis*, quod in Abbatia Montis Caſſini maxime vigeret.

Congregatio *S. Bernardi* fuit in Hiſpania circa annum 1425. inſtituta a *Martino Varga*, Monacho Ciſtercienſi, qui veterem Ciſtercienſium Ordinis Diſciplinam, approbante *Martino V.* Pontifice Maximo inſtauravit.

Congregatio *Burſfeldenſis* in Germania circa annum 1435. inſtituta, antiquam Monaſticam Diſciplinam, quæ in pluribus Germaniæ & Belgii Cœnobiis Ord. *S. Benedicti* erat collapſa, feliciter reſtituit.

Congregatio *Feſulana Eremitarum S. Hieronymi*, quæ jam fuerat inchoata anno 1380. confirmata eſt ab *Innocentio* VII. anno 1405. & Regulam *S. Auguſtini*, approbante Eugenio IV. ejuſdem Congregationis Eremitæ amplexi ſunt anno 1441.

Ad reformandam Canonicam Diſciplinam Canonicorum Regularium inſtituta eſt Sæculo XV.

Digitized by Google

XV. circa annum 1408. Congregatio Canonicorum Regularium *S. Salvatoris Silvæ lacus* prope Senas a *Stephano*, Senenſi, Ordinis Eremitarum *S. Auguſtini*, qui auctoritate *Gregorii* XII. Canonicus Regularis factus eſt. Hanc Canonicorum Regularium Congregationem vocat Vulgus Ordinem *Scopetinorum* ab Eccleſia *S. Donati de Scopeto*, Florentiæ ſita, quam huic Canonicorum Regularium *S. Salvatoris* Congregationi univit *Martinus* V. Celebris quoque fuit Sæculo XV. Canonicorum Regularium Congregatio inſtituta a *Bartholomæo Columna* nobili Romano, quæ dicta fuit *Friſonaria*, quia in Monaſterio S. Mariæ *Friſonariæ*, non procul a *Luca*, Urbe Tuſciæ, initium circa annum 1396. habere cœpit, & tota deinde in Italia recepta eſt ſub titulo Congregationis *Lateranenſis*.

Multa Monaſteria Ordinis S. *Franciſci*, quæ ab antiqua ſeveritate deſciverant, ad avitam Diſciplinam circa annum 1419. revocavit S. *Bernardinus*, Senenſis, ejuſdem Ordinis; indeque Franciſcani, qui huic reformationi adhæſerunt, dicti ſunt *Obſervantini*, quod ſtrictius Regulam S. *Franciſci* obſervent. Eodem Sæculo XV. B. *Colecta Boyleta*, Virgo Monialis Clariſſa, Ordinis Monialium S. *Claræ* reformationis curam in Galliis ſuſcepit.

Congregatio *Lombardiæ* Cremæ per *Gregorium Rocchium*, Papienſem, & *Gregorium*, Cremonenſem, inſtituta eſt anno 1444. & eminet inter Congregationes reformatas calceatorum Eremitarum S. *Auguſtini*.

Ordo *Minimorum* a S. *Franciſco de Paula*, ſic dicto a patria in Calabria, fuit inſtitutus, & Regulæ ſuæ confirmationem impetravit a *Sixto* IV. anno 1473.

Congregatio *Diſcalceatorum Eremitarum* Ordinis S. *Auguſtini* auctorem habet *Baptiſtam Oggium*, fuitque confirmata a *Sixto* IV. anno 1474.

Ordinem Monialium *in honorem Conceptionis S. Mariæ Virginis* Toleti in Hiſpania nobilis Virgo Luſitana, dicta *Beatrix a Silva*, fundavit, eumque *Innocentius* VIII. anno Mcccclxxxix. approbavit.

Ordinem Monialium *Annunciationis S. Mariæ Virginis* circa annum 1498. Avarici Biturigum in Galliis inſtituit B. *Joanna Valeſia*, Ludovici XI. Galliarum Regis filia, eumque Ordinem Summi Pontifices *Alexander VI. Julius II.* & *Leo X.* confirmarunt.

Eodem Sæculo decimo quinto Cardinalis *Joannes de Turrecremata* Ordinis Præd. Romæ inſtituit ſub nomine B. *Virginis Annunciatæ* piam Societatem, quæ etiamnum viget, in qua puellarum Romanarum caſtitati ſic providetur, ut eis numerentur dotes, optioque relinquatur aut ineundi matrimonium, aut virginitatem Deo in aliquo Monaſterio conſecrandi.

Inter Ordines Equeſtres, ac militares, qui Sæculo decimo quinto originem habuerunt, præcipui ſunt Ordo *Equitum Velleris Aurei*, quem anno 1430. *Philippus*, cognomento *Bonus*, Burgundiæ, & Brabantiæ Dux, inſtituit. Ordo Equitum *Lunæ Creſcentis*, quem *Renatus*, Andegavenſium Dux, & Rex Siciliæ, inſtituit anno 1464. Ordo Equitum S. *Michaelis* Archangeli, quem anno 1469. *Ludovicus* XI. Galliarum Rex inſtituit: ac denique Ordo Equitum S. *Mauritii*, cujus conditor fuit *Amedeus* VIII. Dux Sabaudiæ, qui tandem rerum humanarum pertæſus, Ripallianum Eremum cum decem Mauritianis Equitibus ſeceſſit. Inde tamen eductus, & contra *Eugenium* IV. verum ac legitimum Pontificem Romanum electus eſt Pontifex, dictuſque in ſua Obedientia *Felix* V. Sed facti pœnitens, poſt novem annos, menſes ſex, & ſeptem dies ab electione ſua, ſuſcepto pſeudo-Pontificatu ſeſe abdicavit, ad Ripallianam Eremum rediit, ſancte vixit, & mortuus eſt, multiſque poſt obitum miraculis effulſit, ſicut *Philippus Bergomenſis*, & alii Scriptores probatiſſimæ fidei teſtantur.

Ordines, & Congregationes Regulares, Equeſtres, ac Militares Sæculi decimi ſexti.

Ordo Clericorum Regularium *Theatinorum* a *Joanne Petro Caraffa*, Epiſcopo Theatino, qui poſtea fuit Pontifex Maximus, dictus *Paulus* IV. & a tribus ejus Sociis anno 1524. inſtitutus eſt. Præter tria vulgaria Religioſi Status Vota, Clerici Regulares Theatini nihil poſſident, nec mendicando vitam ſuſtentant; ſed duntaxat collatis ultro eleemoſynis aluntur.

Ordo FF. Minorum Eremitarum, qui a Caputio acuminato dicuntur *Capucini*, ſuum agnoſcit Auctorem *Matthæum Baſſum*, ex Umbria oriundum, Minoritam Obſervantem, qui anno 1525. ſeverioris pœnitentiæ & anguſtioris paupertatis deſiderio inflammatus multos ſibi adſcivit Socios, quibuſcum ſtrictiſſimam S. *Franciſci* Regulæ obſervationem ſuſcepit. A *Clemente* VII. Pontifice Maximo anno 1527. hic *Capucinorum* Ordo fuit confirmatus.

Congregatio Clericorum Regularium, qui *Somaſchi* appellantur, a loco ita dicto, qui eſt Mediolanum inter & Bergomum, Auctorem habet *Hieronymum Æmilianum* nobilem Venetum, qui multos nobiles Laicos anno 1531. congregavit ad gerendam Orphanorum curam. Hanc *Somaſchorum* Congregationem approbavit *Paulus* III. anno MDXL. eiſque S. *Pius* V. facultatem conceſſit emittendi ſolemni ritu tria regularia vota. *Paulus* vero V. cum hac Clericorum Regularium *Somaſchorum* Congregatione anno milleſimo ſexcenteſimo decimo ſexto univit alteram Clericorum Congregationem, ſeu Sodalitatem *Doctrinæ Chriſtianæ*, quæ ſub Pontificatu Sancti *Pii* V. a Venerabili Servo Dei *Cæſare de Bus* natione Gallo, inſtituti cœperat, ut pueri, aliique divinæ legis ignari ſacra doctrina erudirentur.

Congregatio Fratrum Minorum ſtrictioris Obſervantiæ, quos vulgo *Recollectos*, nuncupant, circa annum 1530. initium habuit, fuitque confirmata a *Clemente* VII. anno 1531.

Con-

Digitized by Google

Congregatio Clericorum Regularium Sancti *Pauli Decollati*, qui etiam appellantur *Barnabitæ* ab Eccleſia apud Mediolanum *S. Barnabæ* Sacra, ipſiſque conceſſa, circa idem tempus inſtituta eſt, & ab eodem Summo Pontifice *Clemente* VII. confirmata.

Ordo *Jeſuitarum*, ſeu Clericorum Regularium Societatis Jeſu, a S. *Ignatio de Loyola*, nobili Cantabro, fuit inſtitutus anno 1534. & confirmatus a *Paulo* III. anno 1540.

Ordo Carmelitarum Diſcalceatorum matrem habet S. *Thereſiam* Virginem, natione Hiſpanam, quæ circa annum 1568. antiquam primæ Carmelitarum Regulæ, & priſcæ Diſciplinæ Regularis obſervantiam tam pro viris, quam pro fœminis in ſuo Thereſiano Ordine ſanctiſſime reſtituit.

Congregatio *Fratrum Joannis a Deo*, ſeu a *Charitate*, a *S. Joanne a Deo*, natione Luſitano, anno 1538. apud Granatam habuit exordium, ſed non niſi anno 1572. fuit confirmata. In curandis pauperibus infirmis unice verſatur hæc Congregatio.

Congregatio Italica Oratorii Jeſu anno 1575. a Sancto *Philippo Nerio*, Presbytero Florentino, fuit Romæ inſtituta, ejuſque Conſtitutiones an. 1612. confirmavit *Paulus V.* Pontifex Maximus.

Congregatio Clericorum Regularium miniſtrantium infirmis Auctorem habet *Camillum de Lellis*, Theatinæ Diœceſis Presbyterum, qui eam Romæ inſtituit, & poſtea *Sixtus V.* anno 1585. approbavit.

Congregatio *B. Mariæ Fulienſis*, ſeu Ciſtercienſium qui dicuntur *Fulienſes*, cœpit in Galliis anno 1577. auctore *Joanne Barreira*, Gallice *de la Barriere*, qui ad veterem *SS. Benedicti* & *Bernardi* monaſticam diſciplinam Ciſtercienſes Monachos reduxit. Hanc Congregationem *Sixtus V.* anno 1586. comprobavit, & *Clemens VIII.* ac *Paulus V.* Abbatis Ciſtercienſis ſubjectione exemerunt.

Ordo *S. Baſilii* in Italia, Sicilia, Hiſpaniaque reſtauratus eſt a *Gregorio XIII.* anno 1679. Monaſteriis hujus Ordinis ſub Abbate in unam Congregationem redactis.

Congregatio Clericorum Regularium Minorum, Auctore *Auguſtino Adorno*, Genuenſi Presbytero, ejuſque Sociis, ſub tribus Religioſæ vitæ ſubſtantialibus votis a *Sixto V.* confirmata eſt anno milleſimo quingenteſimo octuageſimo octavo.

Denique, ſæculo decimo ſexto inſtituti fuerunt duo Equeſtres Ordines, videlicet Ordo Equitum ſub nomine Sancti *Stephani* Pontificis, quem *Coſmus*, Florentiæ Dux, anno 1560. inſtituit, & *Pius IV.* Pontifex Maximus anno 1562. una cum ejus Statutis confirmavit, ipſumque *Coſmum*, & alios pro tempore Florentiæ Duces, Magnos Magiſtros Ordinis, ſeu Militiæ conſtituit. Alter Ordo Equeſtris, ſeu *Torquatorum Equitum*, & *Commendatorum S. Spiritus* ab *Henrico* III. Galliarum Rege anno 1579. inſtitutus eſt, eo quod conchyliatus Ordo Equeſtris Sancti *Michaelis*, inſtitutus a *Ludovico* XI. Rege, adeo obſoleverat, ob communicatum promiſcue omni hominum generi hunc præcipuum nobilitati & militaribus meritis honorem debitum, ut a Principibus viris contemptui haberetur. Noluit attamen Rex *Henricus* III. Ordinem *S. Michaelis* omnino extinguere, ſed edixit, ut hi, qui nobiliori Commendatorum *Spiritus Sancti* Ordine honeſtarentur, ipſum quoque Sancti *Michaelis* Ordinem ſuſcipere tenerentur. Hic Ordo Equitum Torquatorum, ſeu Commendatorum *S. Spiritus*, toto Orbe præſtantiſſimus eſt, eminetque inter alios duos Equeſtres Ordines, videlicet *S. Lazari*, & *S. Ludovici*, qui etiamnum in Galliis vigent.

Ordines Regulares, ac variæ Congregationes, quibus initium dedit Sæculum decimum ſeptimum.

Congregatio Gallicana *Oratorii Jeſu*, cujus Inſtitutor ac primus Generalis Præpoſitus fuit *Petrus de Berulle*, Presbyter Pariſinus, & poſtea S. R. E. Cardinalis, confirmata fuit a *Paulo V.* Pontifice Maximo, anno 1613.

Congregatio Clericorum Regularium, quæ *Matris Dei* appellatur, ſeneſcente ſæculo decimo ſexto exordium habuit, Auctore Venerabili Servo Dei R. P. *Joanne Leonardio*, Lucenſi, qui vitæ ſanctimonia, charitate, prudentia, ceteriſque virtutibus Chriſtianis exornatus, Summis Pontificibus, & Principibus, ſed præſertim *S. Philippo Nerio* chariſſimus fuit, & obiit anno 1609. Hanc Congregationem, ab illo Servo Dei inſtitutam, *Gregorius* XV. Pontifex Maximus, inter ceteras Congregationes Regulares, quibus illuſtratur Eccleſia, die III. menſis Novembris anni 1621. retulit, ut videre eſt in ejuſdem Pontificis Bulla, quæ in Archivo iſtius Congregationis Clericorum Regularium *Matris Dei* aſſervatur. Quantum ſua opera naſcentem hanc Matris Dei Congregationem juverit R. P. F. *Paulinus Bernardinius*, nobilis Lucenſis, & eximiæ vir pietatis, Ordinis FF. Prædicatorum, teſtatur eadem *Matris Dei* Congregatio, quæ hunc *Paulinum Bernardinium*, ceu ſingularem benefactorem, ac veluti fundatorem veneratur, ejuſdemque effigiem cum hoc elogio inter ſuos habet: *Paulinus Bernardinius, Prædicatorum Ordinis grande ornamentum, Congregationis noſtræ, necdum affulgente ſpe ejus condendæ, Leonardio Auctor fuit, mox aggredientem conſilio, manu, auctoritate juvit, rexit, confirmavit. Itaque Congregationem Bernardinio, huic Leonardium debemus.* Ex hac illuſtri Clericorum Regularium Congregatione *Matris Dei* clariſſimi prodierunt Scriptores, quos inter præcipui numerantur *Cæſar Franciotus*, patria Lucenſis, qui *Soliloquiorum* librum edidit, & plura Opera Aſcetica & Hiſtorica; *Hieronymus Florentinius*, patria Lucenſis, qui ſingularem edidit librum, cui titulus eſt: *Diſputatio de miniſtrando Baptiſmo humanis fœtibus Abortivorum*. In Linguarum Orientalium notitia peritiſſimus fuit *Ludovicus Maracci*, patria Lucenſis, *Innocentio XI.* Pontifici Maximo a Sacris Confeſſionibus, duoſque Tomos in Folio lucu-

Digitized by Google

bravit, quorum prior inſcribitur: *Prodromus ad refutationem Alcorani*; alterius vero titulus eſt: *Refutatio Alcorani*. Prætermittere non debeo quatuor alios ejuſdem Congregationis eximios Scriptores, *Hippolytum Maracci*, patria Lucenſem, qui in laudem Beatiſſimæ Virginis *Mariæ* multos in lucem libros emiſit; *Franciſcum Mariam Campioni*, patria Genuenſem, qui præter quædam Opera Moralia, & libros, quos edidit ſive pro inſtructione Clericorum, qui Sacris Ordinibus ſunt initiandi, ſive pro Inſtitutione eorum, qui ſe præparant ad audiendas in Tribunali Pœnitentię Fidelium Confeſſiones publicavit, Diſſertationem Scholaſticam *de neceſſitate imperfecti amoris Dei ad obtinendam gratiam in Sacramentis mortuorum*. Adverſus prætenſam *Lutheri*, *Calvini* & *Janſenii* Reformationem librum ſcripſit *Conſtantinus Roncaglia*, Lucenſis. Concinnavit etiam idem Scriptor *Hiſtoriam Variationum Eccleſiarum Proteſtantium*, & Philoſophos recentiores, quos vocant *Atomiſtas*, ſpeciali libro confutavit, cui titulus eſt: *Quæſita Dogmatica & Moralia, quibus acceſſit Opuſculum de Speciebus Eucharisticis adverſus Atomiſtas*. Denique *Bartholomæus Beverinus*, Lucenſis, Scriptor elegans, præter nonnulla Opera, quæ publici juris fecit, Reipublicæ Lucenſis Hiſtoriam cultiſſimo ſtylo deſcripſit, quæ tamen, neſcio quo fato, necdum publicam lucem adſpexit, ſed in Cœnobio Lucenſi Clericorum Regularium ejuſdem Congregationis Matris Dei manuſcripta aſſervatur. Hæc de illuſtri Congregatione Matris Dei, ejuſque præcipuis Scriptoribus clariſſimis paulo fuſius hic a me dicta ſunt, quod in ultimo Tomo Colloquiorum noſtrorum in Hiſtoriam Eccleſiaſticam Sæculi decimi ſeptimi ea e memoria & calamo meo exciderint.

Congregatio *Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum*, dicta vulgo *Paulina*, quod ſub Pontificatu *Pauli* V. idest anno 1617. inſtituta ſit a nobiliſſimo viro *Joſepho Alaſantio*, Aragonenſi, ut juvenes tam Clerici, quam Laici Pauperes ad pietatem, & ad liberales artes, gratis inſtituti, Litteris incumberent, & honeſtam vitæ rationem tenerent: ſub Pontificatu *Gregorii* XV. inter Congregationes Clericorum Regularium locum habere meruit.

Ordo Monialium *Viſitationis B. Mariæ Virginis* Auctorem habet *S. Franciſcum Saleſium* Epiſcopum Genevenſem, qui Monialibus hujus Ordinis Anneſiaci in Sabaudia circa annum 1610. regularis vitæ normam præſcripſit, eiſque præfecit *Joannam Franciſcam Fremiot de Chantal*, Divione in Galliis natam, & venerabilem Dei Servam, quæ plura ejuſdem Ordinis excitavit Monaſteria.

Ordinem Monialium *Urſulinarum* ſub Regula Sancti *Auguſtini* ad erudiendas litteris & bonis moribus puellas, Pariſiis anno 1611. condidit nobilis Vidua *Maria l'Huillier* Domina S. *Bobæ*, novique a ſe inſtituti Monialium Ordinis confirmationem a *Paulo* V. obtinuit eodem anno.

Congregationem Monialium ſub nuncupatione *Mariæ Virginis*, ad puellas itidem litteris & pietate imbuendas inſtituit Venerabilis Servus Dei *Petrus Forerius*, Parochus Matencurii in Lotharingia, & Canonicorum Regularium *S. Auguſtini* Congregationis *S. Salvatoris* reformator, & Sanctitatis fama clariſſimus.

Congregatio Monialium Benedictinarum primæ Regulæ ſub nomine *B. Mariæ de Calvario S. Scholaſticæ* in Galliis circa annum MDCXVII. inſtituta fuit ab *Antonieta Aureliana*, filia *Ludovici*, Ducis Longavillani.

Congregationis *Piorum Miſſionariorum* Auctor ac Inſtitutor fuit *Carolus Caraſa*, Neapoli e nobiliſſima ortus familia. Hæc Congregatio, quæ a *Gregorio XV.* fuit approbata, regitur a Præpoſito triennali, ejuſque alumni, nullo licet Religionis voto obſtricti, Miſſiones exercent, vigiliis ac jejuniis corpus jugiter macerant, & magno cum fructu cunctis laboribus perfunguntur, quos viri Apoſtolici ad excolendam vineam Domini obire ſolent.

Congregatio *Presbyterorum Miſſionariorum* in Galliis circa annum MDCXXVI. inſtituta eſt a Venerabili Servo Dei *Vincentio a Paulo*, & per univerſum Orbem dilatata multos protulit Viros illuſtres, qui tum Miſſionibus, tum concionibus, editiſque Aſceticis libris, plurimos in Chriſto filios multo ſudore genuerunt.

Congregationem reformatam inſtituit in Gallo-Provincia *P. Antonius Guveus*, Ordinis Prædicatorum, ſub nomine *Sanctiſſimi Sacramenti*, cujus Alumni continuo Miſſionibus inſiſtunt, ſummam paupertatem, & omnes Ordinis Prædicatorum Conſtitutiones ad ſtrictiſſimos juris apices obſervant. Plura etiam ejuſdem Prædicatorum Ordinis Monaſteria Sæculo XVII. reformavit in Galliis *P. Sebaſtianus Michaelis*, Diſciplinæ Regularis obſervantiæ Reſtitutor eximius, & ejuſdem Prædicatorum Ordinis Profeſſor.

Gallicanam Congregationem Diſcalceatam *Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum* annuentibus, ac probantibus Summis Pontificibus *Clemente VIII. Gregorio XV.* & *Urbano VIII.* inſtituit Venerabilis *P. Hieronymus a Sanctiſſimo Sacramento* ejuſdem Ordinis alumnus, natione Gallus.

Denique, Sæculo decimo ſeptimo duæ laudatiſſimæ inſtitutæ ſunt Congregationes Monaſticæ, quarum prima, ſeu Congregatio *S. Mauri* Ordinis *S. Benedicti*, ad petitionem Regis Chriſtianiſſimi *Ludovici* XIII. ſub Pontificatu *Gregorii* XV. erecta fuit anno MDCXXI. & confirmata ab *Urbano* VIII. anno MDCXXVII. Eccleſiam univerſam hæc Benedictina *S. Mauri* Congregatio pietate & eruditione hactenus mirum in modum illuſtravit.

Alteri Congregationi Monaſticæ, quæ eſt Ordinis Ciſtercienſium, initium dedit in Galliis *Armandus Joannes Butillierius Rancæus*, qui in Monaſterium *Domus Dei de Trappa*, cujus ex Abbate Commendatario factus eſt Abbas Regularis, primævos Ordinis Ciſtercienſium Uſus, pene abſoletos & antiquatos revocavit, Monachoſque ad ſeveriorem Monaſticam diſciplinam, & rigidiſſimum vivendi genus adduxit. Hæc Congrega-

grega-

Digitized by Google

gregatio, ſeverioris Diſciplinæ Monaſticæ Ordinis Ciſtercienſium tenaciſſima, præter Monaſteria, quæ habet in Galliis, duo in Italia obtinet Monaſteria, ſive Abbatias, in quibus Monachi veteres Ordinis Ciſtercienſium Uſus, & S. *Benedicti* Regulam, magno cum fervore ad minimos uſque apices, retinent & adamuſſim obſervant.

Hic quatuordecim Tabulis Chronologicis, quas ad illuſtranda Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ tempora contexui, coronidem lubens impono, in quibus ſi aliquot circa Chronologiam errores offendat eruditus Lector, facile mihi, ut ſpero, pro ſua benignitate condonabit. Nec enim, ut candide fatear, unius eſt hominis videre omnia, nedum examinare. Unus in uno clarius videt, alter in altero, alius in alio. Sic in dies lux creſcit & eruditio, & multorum ſplendoribus redditur Eccleſia illuſtrior: ſic & bona melioribus, dum multi intendunt oculos, permutantur. Ceterum (mihi teſtimonium perhibente conſcientia mea) palam & intrepide profiteor, me in deſcribenda Hiſtoria Eccleſiaſtica nullo partium ſtudio, nec humano aliquo affectu fuiſſe abreptum, quia Hiſtoricum Scriptorem, utpote perſonam publicam, eodem loco, quo Judicem, perſonam itidem publicam, repono, & parem ab utriſque gravitatem, veri & æqui curam rerum ſcribendarum, perinde ac judicandarum ſeveriſſimum examen efflagito: nihil patior ab illis gratiæ & odio dari, vel ullo partium ſtudio laborare, ſed, quoad ejus fieri poteſt, omni humano affectu intactos, aut majores eſſe volo. Unde, quemadmodum Judex maximam curam adhibere debet ad veritatis indaginem, ad teſtium examen, ad ſuum cuique tribuendum, ita ut maximi criminis reum ſe faciat, ſi pro virili parte jus ſuum unicuique non reddat, quia, cum ſit perſona publica, ejus judicio ſtant omnes in rebus, de quibus fert Sententiam; ita Scriptor Hiſtoricus debet omnia excutere quam diligentiſſime, & ab auctoribus, quos in fidem advocat, fidem exigere incorruptam, & ſuſpectam ac nullam habere, ſi vel minimum ſubodoratus fuerit, eos aliquid ſuis affectibus indulgere. Si autem aliter ſe geſſerit Scriptor Hiſtoricus, graviſſimi certe in Republica Litteraria criminis reus evadet, quia cum ſit perſona publica, cujus fidei committitur examen rerum ab antiquis geſtarum, quas omnibus non licet per ſe inveſtigare, ſententiam ejus ſequuntur plerique, qui verbis ejus fidem adhibentes decipiuntur, dum errorem pro veritate amplectuntur. Quæ cum ita ſint, inique prorſus egiſſem, ſi in deſcribenda Hiſtoria Eccleſiaſtica, falſa ut vera, obſcura ut clara, dubia ut certa obtrudere voluiſſem. Sciebam quippe mentiri Chriſtianis omnibus, multo magis religioſam vitam profeſſis, nulla unquam ratione licere, longeque minus, cum mendacium multis exitiale eſt ac pernicioſum, ſicut contingit in Scriptore Hiſtorico, qui mendacia vertit in perniciem multorum, quos ſecum in errorem trahit. Omni igitur, quo potui, animi candore, ingenue & aperte dixi, quod verum eſſe novi. Fateor attamen pro ea, quæ Religioſum Virum decet, ſinceritate, me quibuſdam in locis coactum fuiſſe, habita ratione temporis, loci, Perſonarum, & quarumdam circumſtantiarum, aliquid veri tacere, nihil tamen falſitate dixiſſe ultro fatebitur Lector, qui Colloquia mea in Hiſtoriam Eccleſiaſticam ab omni præjudicata opinione vacuus legere non gravabitur. Nunc igitur, poſt ebibitum ſat ſuperque oleum lucernæ, manum e tabula ſubduco, ac dulci deinceps fruiturus otio, mihi, Muſiſque, quæ invidiam neſciunt, & malignum docent ſpernere vulgus, intra ſiparium canam.

Faxit Deus Optimus Maximus, ut omnia, quæ hactenus a me in rem Theologiæ Candidatorum ſcripta ſunt, in ejus gloriam, ac Beatiſſimæ Dei Genitricis Mariæ Virginis, Sanctiſſimi Patris DOMINICI, & totius Curiæ Cæleſtis honorem cedant, poſſintque omnes Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſtudioſi hæc, quæ in Hiſtoriam Eccleſiæ inſtitui, litteraria Colloquia lectitando, citra ullum erroris periculum, & inoffenſo pede decurrere ac perluſtrare ſingula, quæ ab exordio Eccleſiæ ad hæc uſque tempora compendioſe referuntur. Verum, quia labi humanum eſt, benignum Lectorem etiam atque etiam obſecro & obteſtor, ut meos lapſus pro ſua benevolentia condonet, eaque mihi indulgeat, quæ quidem tolerabilia ſunt, excepto ſi quid contra quempiam inofficioſe, maxime ſi quid vel tantillum contra debitam Catholicæ Romanæ Eccleſiæ, Sedique Apoſtolicæ, reverentiam vel doctrinam mihi nec cogitanti, & nolenti excidiſſet. Abſit enim, ut ab hac regula veritatis, Matre, inquam, Eccleſia, unquam diſſentiam, cujus judicio ac Cenſuræ quæcunque hactenus ſcripſi, vel poſthac, ſi mihi ſuppetant vires, ſcripturus ſum, ſumma, qua par eſt, animi demiſſione, lubens, volens, & ex animo ſubmitto; in cujus ſinu & fide ſemper vixi, & conſtanter, bene fortunante Deo, mori exopto, atque membratim potius diſcerpi eligam, quam ut a Romanæ Eccleſiæ, Sediſque Apoſtolicæ Doctrina & Definitionibus ne latum quidem unguem deſciſcam, quandiu quidquam ſpiritus calebit in corpore meo.

In his faciam finem ſermonis. Et ſi bene & ut Hiſtoriæ competit, hoc & ipſe velim, ſin autem minus digne, concedendum eſt mihi. Sicut enim vinum ſemper bibere, aut ſemper aquam, contrarium eſt; alternis autem uti, delectabile: ita legentibus, ſi ſemper exactus ſit ſermo, non erit gratus. Verba ſunt Sacri Auctoris lib. 2. Machab. Capite ultimo. Ut autem, candide Lector, majori cum fructu ea, quæ hactenus de Hiſtoria Eccleſiaſtica ſcripſi, legere poſſis, addam ſaluberrimum S. *Auguſtini* lib. 1. *De Trinitate* cap. 3. Monitum, his verbis expreſſum: *Quiſquis hæc legit, ubi pariter certus eſt, pergat mecum: ubi errorem ſuum cognoſcit, redeat ad me: ubi meum, revocet me: ita ingrediamur ſimul charitatis viam, tendentes ad eum de quo dictum eſt:* Quærite faciem ejus ſemper.

Finis totius Operis.

Digitized by Google

Brevis circa notitiam Chronologiæ Obſervatio.

NOtitia Chronologiæ ad certa Hiſtoriæ, cum Sacræ, tum Eccleſiaſticæ præfigenda tempora adeo neceſſaria eſt, ut abſque illius ope ac filo omnia Antiquitatis Monumenta ſus deque miſceantur, nec ullus unquam ex infinitis propemodum ac Labyrinthæis ambagibus, quæ, temporum perturbata ratione, ſine termino nectuntur, libero pede evadere poſſit, niſi ei libratæ, & accuratæ Chronologiæ præſidia præſto ſint. *Sunt enim* (ut appoſite ait Gerardus Joannes Voſſius in Iſagoge Chronologiæ Sacræ) *Geographia & Chronographia, germanæ Sorores, immo quaſi ocelli duo Hiſtoriæ, quorum altero ſi orbetur, luſca fiat; utroque extincto, cæca ſit prorſus*. At enim, ut obiter dicam, quo pacto poterunt illi, qui rectæ Chronologiæ Regulas non callent, Faſtos Conſulares ordinare, Romanorum Pontificum, Imperatorum, cum Orientis, tum Occidentis, & diverſarum Nationum Regum, ac Principum deſcribere ſucceſſionem? Qui, inquam, poterunt Regularum Chronologiæ imperiti, perſecutionum, & præcipuarum rerum in Eccleſia geſtarum exordia, progreſſus, exituſque certis, finitiſque periodis, & epochis comprehendere, ut quo tempore habita generalia, ac celebriora Provinciarum Concilia fuerint; quonam Eccleſiæ Sæculo emerſerint Hæreſes, Schiſmata, & Controverſiæ, quibus Romani Imperii Principibus, quo ſedente Romano Pontifice, quo anno, qua die, Martyrum Paſſiones inciderint, vel floruerint, & obierint Viri illuſtres, qui de Eccleſia pietate & doctrina optime meriti ſunt, certo definiant, & ad ſtateram veritatis appendant? Profecto, qui in doctrina temporum verſati non erunt, tanquam cæci in meridie palpabunt in Hiſtoria Eccleſiaſtica, in multos anachroniſmos turpiter prolabentur, ea, quæ ſub *Diocletiano*, Imperatore poſt homines natos crudeliſſimo, acciderunt, ſub *Decio*, vel *Gallieno*, Imperatoribus, præpoſtere & inſcite collocabunt, præcipua Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Capita fœdis metachroniſmis deturbabunt, & veterum Patrum Monumenta longe alieno ab eo, quo ſignanda ſunt, tempore, notabunt. Hos, & alios ejuſmodi ſcopulos, in quos Hiſtoriam Eccleſiaſticam lectitando impingere poſſes, facili negotio vitabis, erudite Lector, ſi Tabulas Chronologicas hic inſertas, in quibus contexendis doctiſſimorum, & omni exceptione majorum hujus tempeſtatis Chronographorum veſtigia preſſimus, præ oculis habere, iiſque uti haud graveris ad Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ præſtituenda tempora.

MONI-

M O N I T U M.

C*Um ad manus pervenerit Vita* Generoſi Ludovici de Berton Domini de Crillon *a R. P. F. Ignatio Hyacintho Amat de Graveſon concinnata Romæ edita, Operæ pretium duximus eam Typis noſtris recudere, & ejuſdem R. P. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ addere, utpote multa ad illorum temporum, quibus ille* Dominus de Crillon *vixit, Hiſtorias ſpectantia continentem.*

V I T A
G E N E R O S I
LUDOVICI DE BERTON
DOMINI DE CRILLON
ILLUSTRISS. ET EXCELLENTISS. ABBATI
FRANCISCO BURGHESIO

Pauli V. Pontificis Maximi Nepoti digniſſimo, dicata.

MIraberis fortaſſe, Illuſtriſs., & Excellentiſs. Abbas, quod Te, Eccleſiaſtico miniſterio addictum, interpellem; tibique, qui totus es ad clementiam compoſitus, ſacriſque deditus ſtudiis, hanc nuncupem vitam *Ludovici De Berton De Crillon*, qui toto pene vitæ ſuæ tempore in Campo Martis arma tractavit, & bellica gloria, reique militaris peritia fuit ubique clarus. Sed profecto mirari deſines, ſi dixerim, me omnino neceſſarium duxiſſe, ut *Ludovicus De Berton De Crillon*, nunc vultus, & animi ſui imagine redivivus, tuis ſub auſpiciis prodiret in lucem, in ſinum tuum convolaret, & in tua humanitate conquieſceret. At

enim, ſive præ oculis haberem ſingularem illam, qua me dignaris, benevolentiam, ſive hunc amorem, quo egregios Catholicæ Eccleſiæ defenſores complecti ſoles, ſpectarem, Tibi præ ceteris uni dicandam exiſtimavi hanc, a me rudi licet Minerva concinnatam, vitam *Ludovici De Berton*, *Domini de Crillon*, mei conſanguinei, & Catholicæ Eccleſiæ contra Turcas, & Hæreticos defenſoris acerrimi, quem ſubinde hoc duplici nomine Excellentiæ tuæ acceptiſſimum fore certiſſime confidebam. Eccur, quæſo, non confiderem? cum probe ſciam, *Crillonum*, in Ditione Pontificia, ſive in Comitatu Venaſcino, natum, Sanctiſſimo Patruo tuo *Paulo V.* Pontifici Maximo, fuiſſe, ob præclaras, quibus pollebat, dotes, ſemper gratiſſimum, tantique etiam unum e tuis Illuſtriſſimis cognatis, videlicet *Antonium Columnam*, Claſſis Pontificiæ Præfectum, virtutem *Crilloni* feciſſe, ut, poſt pugnam Lepanticam, quam Chriſtiani cum Turcis an. 1571. conſeruerunt, invictam *Crilloni* in hoc navali prælio fortitudinem, cujus erat teſtis oculatus, palam laudarit, illumque (annuente itidem *Joanne Auſtriaco*, totius claſſis maritimæ præfecto) dignum judicaverit, qui felicem nuncium de reportata a Chriſtianis victoria, poſt hominum memoriam maxima, perferret ad Sanctiſſimum Pontificem *Pium V.* Ordinis Prædicatorum, qui tum temporis clavum Eccleſiæ feliciter regebat, & a quo *Crillonus* plurima eximiæ benevolentiæ, & maximæ exiſtimationis accepit argumenta. Quæ cum ita ſint, Clariſs. Abbas, numquid non mihi juſta ſuppetit ratio ſperandi, fore ut tuo patrocinio dignum judices *Crillonum*, quem Summi, & ſanctæ memoriæ Pontifices, tanquam ſtrenuum Eccleſiæ Sediſque Apoſtolicæ defenſorem, gratiis & beneficiis cumularunt? quem ſex Galliarum Reges de florentiſſimo Franciæ Regno optime meritum ad maximos honores evexerunt? quem Hiſtorici, cum Galli, tum extranei, immenſis laudibus celebrarunt? quem primi rei militaris ſcientia Duces, velut invictum Heroem, coluerunt? quem denique univerſus Orbis (exceptis Eccleſiæ hoſtibus, quorum ſemper *Crillonus* fuit capitalis, & infenſiſſimus hoſtis) velut virum omnibus tam politicis, quam Chriſtianis virtutibus exornatum, dilexit, ſuſpexit, & ſingulari veneratione proſecutus eſt?

Sed dices: *Ecquid igitur cauſæ fuit, cur Ludovicum De Berton de Crillon, jam pridem demortuum, volueris hac tempeſtate nobis exhibere redivivum?* Dicam ingenue, Illuſtriſſime Abbas: hæc publica lætitia, quam univerſo attulit Orbi Chriſtiano nupera *Benedicti XIII.* Pontificis Maximi electio cauſam mihi ſuppeditavit *Crillonum* exhibendi redivivum, ut ipſe quoque in partem veniret tam pii, tamque ineffabilis gaudii, quod mutis etiam, & ipſis (pene dixe-

dixerim) ſaxis ſermonem extundere poſſet, & ut eadem opera *Crillonus*, tanquam fidelis Apoſtolicæ Sedis ſubditus *Benedicto XIII.* Pontifici Maximo, ſumma, qua par eſt, veneratione ſua præſtaret obſequia. O ſane *Crillono* dignum iſtud ſpectaculum! in quo audita ſemel Eminentiſſimi Cardinalis *Vincentii Mariæ Urſini*, Ordinis Prædicatorum, electione in Pontificem Maximum, dictum *Benedictum XIII.* tota Roma effuſiſſimo gaudio actutum correpta eſt, nec in gaudendo potuit tenere modum. Nam quid ego nunc referam incredibili apparatu inſtauratos in hac auguſtiſſima Urbe triumphos, tot feſtivas faces, tot cera collitas tædas, tot impoſitos ſtipitibus ignes, tot ad omnes angulos, ad omnia compita, parata ſpectaculorum miracula, milleque id genus, quibus Senatus, Populuſque Romanus, effervescènti lætitia geſtiens, huic Sanctiſſimi Pontificis electioni gratulatus eſt, ſupinis manibus Deo immortali gratias agens. Crevit poſtea omnium lætitia, nec amplius intra præcordiorum ſinus continere ſeſe potuerunt exundantium æſtus gaudiorum, quando Sanctiſſimus *Benedictus XIII.* civium oculis circumſpiciendum ſe præbuit. Tunc enim neminem omnino neque ætatis imbecillitas, neque cura rei familiaris, neque pudor, neque valetudo domi potuit alligare, quominus oculos tam ſancti, tam ferventibus ſingulorum votis deſiderati Pontificis expleret ſpectaculo. Procurrebant parvuli, proſiliebant adoleſcentes, effundebant ſeſe juvenes, prorepebant jam morbum obliti ægroti; plerique per viarum ambages, ad alia atque alia compita tranſcurrebant, ut *Benedictum XIII.* Pontificem Sanctiſſimum, ſæpius videre liceret, lætis gratulationibus, fauſtis precationibus, feſtivis acclamationibus, aliiſque ſummæ alacritatis indiciis palam ſignificantes, ſe, quo plus vultum tam Sancti Pontificis, veram ſpirantem pietatem, eamque aliis inſtillantem, perſpiciebant, eo minus expleri, ſed magis, ac magis intuendo ſitire. Ne igitur a tam grato, atque poſt homines natos jucundiſſimo ſpectaculo abeſſet *Crillonus*, eum redivivum exhibere volui, ut tanti gaudii particeps eſſet, Teque, Excellentiſſime Abbas, ſibi adſciſceret patronum, cujus generis ſplendorem, lenitatem morum, innatam modeſtiam, propenſiſſimam de omnibus bene merendi voluntatem, ad optima quæque comparatam indolem, & aſſiduam in ea excolenda variis rerum divinarum & Eccleſiaſticarum Diſciplinis diligentiam, amat, laudat, ac ſuſpicit domina & magiſtra gentium Roma. His, aliiſque egregiis, quibus fulges, dotibus, Illuſtriſſime Abbas, facili negotio poteris habere aditum ad Sanctiſſimum noſtrum Pontificem *Benedictum XIII.* Tibi optimi illius Patris conciliare benevolentiam, & (ſicut ſpero, voveo, ac vehementer deſidero) paternum, quem in te

N 4 gerit,

gerit, propediem experiri animum. Vale Excellentiſſime, mihique multis nominibus cariſſime Abbas. Hoc qualecumque boni conſule litterarium munuſculum, illudque, ſicut ſoles, ſerena excipe fronte, tanquam perenne meæ erga te obſervantiæ pignus ac monumentum, quo omnibus teſtatum relinquere volo, quanto pectoris ardore uſque ad ultimam vitæ meæ periodum futurus ſim maxima, qua par eſt, veneratione

Excellentiæ Tuæ

Addictiſſimus, & Obſequentiſſ. Servus
Fr. Ignatius Hyacinthus Amat
de Graveſon, Ord. Præd.

M O-

Digitized by Google

M O N I T U M

AUCTORIS AD LECTOREM.

QUod Clariſſimi *Ludovici De Berton*, Domini *De Crillon*, mei, ex matre *Margarita De Berton De Crillon*, Avunculi, vitam deſcribendi provinciam ſuſceperim, non mihi vitio vertere debes, benigne Lector, quaſi ad illam concinnandam, publicaque luce donandam fuerim præpoſtero adulandi ſtudio, aut aliqua vanam aucupandi gloriam libidine adductus. Certe, ut candide dicam, in referendis rebus a *Crillono* præclare geſtis, quarum perhonorificam mentionem fecere omnes Hiſtorici, qui tam latine, quam gallice de rebus Francorum ſcripſerunt. ſedulo conatus ſum ſic totius orationis conſilium ductumque temperare, ut illi, qui in Nationis Gallicæ Hiſtoria ſunt verſati, nullo negotio intelligere poſſint, me, in deſcribenda *Crilloni* vita, quovis potius quam ad aſſentationem ſpectaſſe. A quo profecto vitio ſic abhorrui ſemper, ut ne poſſim adulari cuiquam ſi velim, neque velim ſi poſſim. Proinde nihil vereor, ne crimen iſtud in meos hæreat mores, ſaltem apud eos, qui me intus & in cute norunt, quique egregia *Crilloni* in Eccleſiam, Galliarumque Regnum promerita, quæ in lucem producam, comperta jam atque explorata habebunt, aut illa, ut par eſt, æqua lance ponderabunt. Nec eſt etiam quod me ſuperbiæ quiſquam inſimulet eo nomine, quod *Crilloni*, mei e materno genere Avunculi, vitam, quam nullus hactenus deſcripſit, litteris ipſe primus latine conſignare, virumque illum, in quo moderationis & ſapientiæ ſplendor, & militiæ decus inter ſe ſe pene ex æquo certarunt, laudibus ornare voluerim. Si enim Sanctis Patribus, præſertim *Gregorio Nazianzeno*, *Ambroſio*, & *Auguſtino* ſuos conſanguineos publicis habitis Orationibus celebrare, eorumque laudes pangere licuit, quorſum ipſe, qui hac in re veſtigiis eorumdem Patrum inſiſto, non potero, citra ullum ſuperbiæ periculum veris, juſtiſque laudibus proſequi conſanguineum meum *Crillonum*, qui tuendæ ac propugnandæ Religioni Catholicæ adverſus Turcas, & Hæreticos egregiam, quamdiu vixit, navavit operam, Galliarum Regnum, potentiſſima confœderatione Guiſiana vexatum, defendit, vindicavit, fulcivit, illuſtravit, & Chriſtianis virtutibus, multiſque pietatis officiis inclaruit? Eccur, quæſo, in rebus domeſticis efferendis ſuperbus audiam, cum illa duntaxat referam *Crilloni* merita, quæ ſunt compertiſſima, in oculis totius Orbis geſta, non a ſuſpectis, aut domeſticis Scriptoribus litteris mandata, ſed ab extraneis Auctoribus, & probatiſsimæ fidei Hiſtoricis deſcripta, ex quibus ultro fateor, me ferme mutuatum eſſe quidquid de *Crillono* dicturus ſum, præcipue ex *Jacobo Auguſto Thuano* in libris, quos edidit, Hiſtoriarum ſui temporis, ex Commentario, quem deſcripſit, vitæ ſuæ *Margarita*, Regina Navarræ, ex Domino *Girardo* in vita, quam conſcripſit Ducis *Eſpernonii*, &; ex moderno quidem, ſed nobiliſſimo Galliæ Hiſtoriographo *Antonio Varillaſio*, qui in præfatione in Hiſtoriam *Henrici III.* Galliarum Regis, Vitam *Crilloni* gallico idiomate perſtrinxit, ejuſque in bello heroica Geſta ſingulari encomio commendavit. Perperam igitur ſuperbiæ crimen quis impingeret mihi, qui, nullo privatim quæſito nomine, nec illecebroſo captandæ gloriæ guſtu titillatus, Vitam *Crilloni* ex variis monumentis, quæ hac illac in Gallicæ Nationis Scriptoribus Hiſtoricis ſunt diſperſa, diligenter collegi, digeſſi, ordinavi & in unum corpus redegi, quo memoriam tanti viri, qui Gallorum amorem ſibi conciliavit, & apud exteras gentes immortalem gloriam comparavit, ab oblivione hominum aſſererem ac vindicarem, nihil inde laudis decerpere volens, ſed ſat ſuperque contentus, ſi hunc qualemcumque laborem, quem ſubciſivis horis per aliquot dies in colligendis his monumentis, quibus conſtat vita *Crilloni*, ſuſcepi, æqui bonique conſulat benignus Lector, atque ſi hac mea qualicumque induſtria virtus *Crilloni* creſcere poſſit, juxta illud

Poe-

Digitized by Google

Poetæ *Pindari* dictum: *creſcit virtus prædicatione eorum, qui res geſtas ſcribunt, ſicut creſcunt arbores rore verno*.

Sed erit fortaſſe aliquis, qui moleſte feret, quod ipſe, qui religioſam vitam ducere, & a belli, armorumque ſtrepitu plane alienus eſſe debeo, Actiones, quas *Crillonus* in bello geſſit, tot laudibus extollam, cum tamen vir religioſus & Deo ſacer, hominem pacificum tanto magis viro bellicoſo ac victori præferre debeat, quanto modis omnibus pax bello præſtantior eſt. In pace ſiquidem calent artes, florent honeſta ſtudia, viget legum reverentia, augeſcit Religio, creſcunt opes, pollet morum diſciplina. Contra, in bello collabuntur, defluunt, commiſcentur hæc omnia, & ſimul cum omni genere calamitatum, nulla non lues morum ingruit, Sacra profanantur, cultus divinus neglectui habetur; ſilent leges, nulluſque litteris ac Muſis in tanto militum fremitu locus eſſe poteſt; id, inquam, ſi quis mihi objiciat, facile ei faciam ſatis, dicendo, bella, quæ confecit *Crillonus*, non ſolum juſta fuiſſe, ſed etiam tuendæ Catholicæ Religioni apprime neceſſaria, utpote contra Turcas, Hæreticos Calvinianos, & perduelles Regum Galliarum Subditos ſuſcepta. Quis autem, etiamſi ſit vitæ Religioſæ cultor, paciſque amantiſſimus, *Crillonum* pro Fidei catholicæ defenſione, pro Hæreſum extirpatione, pro aſſerenda auctoritate Regum, denique pro aris ac focis intrepide pugnantem, & ubique hoſtes terra, mari, Conſilio, manu, fortuna, virtute, ſemper vincentem, dignum non judicet, qui ſummis laudibus evehatur? Præterquam quod, *Crillonum* non bellicis tantum artibus, ſed & Chriſtianis virtutibus fuiſſe cumulatiſſime præditum, eumque arctiſſimo fœdere invictam animi fortitudinem cum eximia ac ſincera pietate, morumque probitate ſociaſſe, extra omnem dubitationis aleam ponent bene multa, quæ Crillonus (ſicut in ejus Vita oſtendemus) dedit luculentiſſima ſuæ pietatis in Deum, Fidei, Religionis, Charitatis, Patientiæ, ceterarumque id genus Chriſtianarum virtutum exempla, quæ late, ſupra quam dici poſſit, ſemper patebunt, ad ſempiternas ſæculorum ætates pertinebunt, atque in æternitatem totam redundabunt.

Ceterum, candide Lector, tametſi nullo pacto audire, multoque minus ferre poſſim adulationis & ſuperbiæ reprehenſionem, quæ meis moribus labem conaretur adſpergere; ſi quis tamen meum reprehendat ſcribendi modum, & ſtylum, ut minus cultum, minuſque caſtigatum faſtidiat, hac reprehenſione, quæ ingenium quidem taxat, ſed vitam non contaminat, nullatenus commovebor. Utinam mihi, in deſcribenda Crilloni vita, adſit ea dicendi facultas, quæ res, ab ipſo præclare geſtas, orationis amplitudine liceat adſequi tantum. Hoc ſi factum eſt, ſcopum attigi. Neque mihi laborandum exiſtimo, ut ſtylus, quo inter, ſcribendum utar vel verborum phaleris, ac lenociniis eniteſcere, vel Rhetoricarum amplificationum præſtigiis creſcere atque attolli videatur: meo me pede metior, & ſpe majus eſt, ſi de vero nihil deteram, ſupra votum eſt, ſi de ſplendore nihil obſcurem; tantum abeſt ut fucos illos, & opulentam artis oratoriæ ſupellectilem ambire aut deſiderare velim. Hanc gloriam aliis lubentiſſime concedo (neque nobis licet eſſe tam diſertos, qui ſeveriores colimus Muſas) ſed in amore & ſtudio veritatis nemini cedo. Vale, candide Lector, nec te pigeat lectitare, ſi per otium liceat, hanc a me, rudi licet minerva deſcriptam, *Crilloni* vitam; in qua, ſi te magnorum eventuum vel delectet copia, vel juvet admirabilitas, videbis florentiſſimum GalliarumRegnum multis, graviſſimis bellis, quæ id temporis Calviniana Secta, & Guiſiana conjuratio accendebant, impetitum; Galliarum Reges a ſuis ſubditis occiſos, ac ſexcenta hujuſmodi a nefariis hæreticis Religioni Catholicæ importata infortunia obſtupeſces. Si Eccleſiæ Romanæ victorias ſcire geſtias, perſpicies Orthodoxam Fidem de Hæreticis in Galliis triumphantem. Si germanæ pietatis monumenta quæris, multa, eaque obſervatione digniſſima, tibi ſuppeditabit hæc *Crilloni* vita. Verbo dicam, quæ tria nobis ad legendam alicujus viri illuſtris vitam, ſeu hiſtoriam, incitamento eſſe ſolent: honeſtatem dico, quam optimus quiſque ſequitur, utilitatem, cui ſervitur ferme, fructum animi jucunditatemque, cui vel in primis indulgere ſolemus. Hæc tria, inquam, in hac *Crilloni* vita ita conjuncta offendes, ut tribus hiſce quaſi admotis facibus, facile erit ad illam non perfunctorie, ſed attento animo legendam tuum inflammare ſtudium. Ad calcem Vitæ *Crilloni* attexam quaſdam Epiſtolas, quas

Rex

Rex Galliarum *Henricus IV.* ſuapte manu ad *Crillonum* gallico idiomate ſcripſit, quaſque ab illuſtriſſimo Domino Comite *De Berton De Crillon*, cariſſimo avunculo meo, nuperrime ad me Avenione Romam tranſmiſſas, latino idiomate donavi. Adjeci etiam Stemma gentilitium, ſeu proſapiæ, & familiæ *Crilloni* deſcriptionem, quam ab eodem clariſſimo Comite *De Berton De Crillon* ad me miſſam, gallice exaratam, latine reddidi. Iterum candide Lector bene, ac feliciter vale, &, ſi ſuſceptam provinciam deſcribendi Vitam generoſi *Ludovici De Berton de Crillon* nec pro voto, nec pro argumenti dignitate ſuſtineam, id, amabo, non materiæ (quæ certe ampliſſima eſt) ſed imperitiæ potius meæ tribuas velim.

VITA

VITA
GENEROSI
LUDOVICI DE BERTON,
DOMINI DE CRILLON,

Regiorum Ordinum in Galliis Commendatoris, Legionis Prætorianæ Præfecti, & Copiarum Gallicarum Pedeſtrium Tribuni, de Eccleſia, & Galliarum Regno optime meriti.

VITAM maximi poſt hominum memoriam Ducis paucis deſcribere aggredior, Clariſſimi videlicet, omniumque gentium commendatione celebrati LUDOVICI DE BERTON, DOMINI DE CRILLON, qui, dum viveret, ſex Galliarum Regibus fuit in deliciis, Regiorum Ordinum Commendator, hoſtium terror, Galliarum amor, terra marique victor; qui tot inter bellorum inteſtinorum diſcrimina ac procellas, quibus, ceu domeſticis fluctibus, jactabatur Gallia; inter Hæreticorum tum temporis Eccleſiam aperto marte infeſtantium nefarias conſpirationes, ſic erga Regnum, erga Religionem fuit ſemper animatus, ut ſtudio, fide, voluntate, atque conſtantia paucos pares, incertum an ullum habuerit ſuperiorem. Porro, hic animus non eſt omnia præclara generoſi illius Ducis geſta, ab Hiſtoricis probatiſſimæ fidei memoriæ prodita, ſingillatim recenſere, nimis ſiquidem longum eſſet illius laudatiſſimi, & omnium litterarum monimentis ornatiſſimi herois actiones, quas ſtrenue belli, paciſque tempore geſſit, honores, & palmas, quas retulit, vitamque, martiis operibus contextam, accurate, & pro eo ac meretur, deſcribere; ſed tantum meum in animum induxi præcipua & illuſtria ſimplici ac candido ſtylo narrare illius geſta, quæ univerſus Orbis miratus eſt, clariores, quibus præditus fuit, ſummatim delibare ac perſtringere virtutes, paucaque decerpere ornamenta ex omni illa copia, quam mihi, in qualibet ejus vitæ parte, immenſa rerum ab eo geſtarum varietas ſuppeditare poteſt. Verbo dicam, pro virili parte commonſtrare conabor, CRILLONUM in bello æque ac in Religione heroem fuiſſe omnibus numeris abſolutum. Nihil autem per aſſentationem dicam, nihil affingam, nihil veritati detraham; & licet cum eximio illo Duce ſim conſanguinitatis vinculo conjunctus, non plus tamen amori & ſanguini tribuam, quam patiatur jus, æquum, & candor. CRILLONUM itaque laudans, domeſtica quidem prædicabo, non tamen (ut verbis utar *S. Gregorii Nazianzeni* in Oratione funebri Sororis ſuæ Gorgoniæ) *quia domeſtica, ideo falſa, ſed quia vera, ideo laudabiliter; vera autem non modo quia juſta, verum etiam quia nota. Quocirca non vereor, ne ultra veritatis metam proſiliam, ſed illud contra, ne infra veritatem ſubſiſtam, ac procul a rei dignitate remotus, laudatione mea gloriam ipſius imminuam.*

At, priuſquam ad vitam CRILLONI deſcribendam me accingam, operæ pretium eſt obiter indicare, qualis fuerit Galliarum Regni ſtatus toto eo tempore, quo CRILLONUS, ſub ſex Regibus Henrico II. Franciſco II. Carolo IX. Henrico III. Henrico IV. & Ludovico XIII. militiæ cingulum geſſit, ſuumque nomen ſeræ poſteritati conſecravit. Hinc enim Vitæ CRILLONI magnum effulgebit lumen, quippe quæ neceſſario cum tot bellis, quæ in Galliarum Regno, vel Calviniana Hæreſis, vel Guiſiana confœderatio accendit, & cum Regibus, qui id ætatis in Galliis rerum potiebantur, vinculo ſit conjuncta. Sed, dum tacitus mecum ipſe cogito, quo loco Galliarum res ea ætate ſub ſex illis Regibus eſſent, horrida mihi ante oculos obverſatur Galliarum Regni ſpecies, adeoque deformata, ut, niſi Deus Galliam in portu præter omnium ſpem collocaſſet, jam non recuſandum videretur, quin ad ſcopulos alliſa brevi naufragium faceret. Hanc obductam jam cicatricem impræſentiarum non refricarem, niſi ex hiſce vulneribus, CRILLONI in Religionem, Reges, & patriam, pietas mirum in modum effloruiſſet.

Regnante in Galliis Henrico II. clam ſerpebat Calviniana Hæreſis, quæ circa an. MDXXXIII. dum Franciſcus I. pater HENRICI II. Galliarum Regni moderaretur habenas, turbulenta quorumdam Gallorum ingenia novitatis lenocinio occupare cœpit, & Legum contemptu, morumque licentia devincire. Non potuit tamen hæc peſtilentiſſima hæreſis, quandiu vixit HENRICUS II. tantas colligere vires, ut cervices erigere, prodire palam, bellaque indicere auſa fuerit. Sed, poſt mortem HENRICI II. qui nihil intentatum reliquerat, ut Calvinianam Hæreſim in cunis præfocaret, poſt, inquam, Regis Henrici

rici II. mortem, quæ contigit anno 1559. delata ex ordine ad tres ejus filios, Franciſcum II. Carolum IX. & Henricum III. regnandi auctoritate, dum ſæpius variat Aulæ fortuna, diſſidentque inter ſe Procerum animi, occaſionem, audaciſſimoſque Duces nacta Calviniana hæreſis, e latebris erupit, & cædem anhelans, non per omnes modo Provincias, non per ſingulas Civitates, ſed per cunctorum propemodum lares volitavit, Civium exorbens ſanguinem, & infinita ſe ſe ſatians populorum ſtrage. Mortuo ſiquidem Henrico II. ſucceſſit in Galliarum Regnum ejus filius FRANCISCUS II. cujus juvenilis & ad regendum Imperium intempeſtiva adhuc ætas locum dedit Calvinianæ Hæreſi, armis & facibus inſtructæ, caput efferendi, & funeſtis cladibus totum Galliæ Regnum cruentandi, animos præſertim Hæreticis faciente LUDOVICO BORBONIO CONDÆO Regii ſanguinis Principe, qui hac peſte infectus, ut ſuam, ſpecioſo reformandæ Religionis obtentu, poteſtatem augeret, caput illorum ſeſe inſtituerat. Ingemuit Gallia, regnante Franciſco II. dejectas aras, everſa Templa, dirutas Urbes, Sacerdotes mactatos, Sacra omnia ferro ac flammis abſumpta, Divina humanaque jura violata & pedibus conculcata. Obiit FRANCSICUS II. nulla relicta prole anno 1560. eumque, in moderandis Regni Galliarum habenis, excepit ejus frater, dictus CAROLUS IX. qui tumultuantes hæreticos, totumque Galliarum Regnum cladibus & civilibus bellis miſerum in modum funeſtantes, cum in ordinem cogere haud poſſet, tametſi quatuor conſertis præliis, inſigni reportata victoria illorum exercitus profligaſſet; tandem extremum remedium, & paulo quidem in ſpeciem durius, ſed his calamitoſis temporibus maxime neceſſarium, huic longe lateque gliſcenti malo cauterium adhibendum eſſe ſtatuit. Anno ſiquidem 1572. poſtquam Pariſiis nuptiæ HENRICI, Regis Navarræ, cum Margarita, ſorore Regis CAROLI IX. maxima pompa, & feſtivis gratulationibus, acclamationibuſque fuiſſent celebratæ, inchoata eſt, ejuſdem Regis CAROLI IX. juſſu, Calviniſtarum cædes, vulgo dicta MATUTINÆ PARISIENSES, eo nomine, quod huic cædi ſummo mane initium datum eſt. Appellata itidem eſt cædes San-Bartholomæa, quia incidit in diem Sancto Bartholomæo, Apoſtolo, Sacram. In hac cæde non ſolum Pariſiis, ſed in ceteris totius Galliarum Regni Urbibus innumeri Calviniani Hæretici perempti ſunt, ſicut poſtea copioſius oſtendemus. Verum, dum Rex CAROLUS IX. ſuas omnes curas indefeſſo ſtudio conferret ad conterendam Calvinianam Hæreſim, quæ, inſtar Hydræ, tot annorum diuturnitate corroborata, tot rediviva cladibus, tot ſuperba exitiis, tot locis diffuſa erat, præmatura morte raptus eſt anno 1574. illoque mortuo, HRNRICUS, ejus frater, qui jam Poloniæ Rex fuerat ſalutatus & inauguratus, relicta actutum Polonia, in Gallias ad Regnum capeſſendum magnis itineribus feſtinavit, & in Solio Regio collocatus, ſibi HENRICI III. nomen aſſumpſit. Eo autem regnante, fœdiſſima fuit Eccleſiæ Gallicanæ facies, & Regnum periclitari viſum eſt, non ſolum frequentibus Hæreticorum bellis impetitum, ſed, quod gravius eſt, ſanguineiſque lacrymis deplorandum, teterrimæ confœderatorum Catholicorum conjurationis, cujus caput erat DUX HENRICUS GUISIUS, furore laceratum. At enim, cum Rex HENRICUS III. Calvinianæ Hæreſi favere putavit, odia Catholicorum in ſe conciliavit, deditque occaſionem huic adverſus ipſum conflatæ Catholicorum confœderatorum factioni; quæ, ſicut opportunius deinde dicemus, civilium bellorum facem præferens, graviſſima Galliarum Regno damna intulit, & Regi HENRICO III. per immane ſcelus vitam eripuit an. 1589. Occiſo HENRICO III. Coronam Galliarum Regni ſibi jure vendicabat HENRICUS, Navarræ Rex, Principum e Regia ſtirpe Solio proximus, ſed Calviniana Hæreſi infectus, quod dedecus ac nomen in Francorum Regibus a Sæculis inauditum cum Guiſiana conjuratio ferre minime poſſet, ei tandin armis obſtitit, bellaque redintegravit, donec tandem aliquando Hæreſim ejuraret, & anathematis vinculo a CLEMENTE VIII. Pontifice Maximo eſſet ſolutus. Tunc enim HENRICUS in gremium Eccleſiæ Catholicæ receptus, conſpirantibus omnium Catholicorum votis Rex Galliæ fuit proclamatus, dictuſque HENRICUS IV. At, proh dolor! hunc optimum Regem HENRICUM IV. qui ſua affabilitate multitudinem, cujus erat in oculis, fecerat omnino ſuam, quique toto animo de ſubditorum ſuorum ſalute, commodis & ornamentis cogitabat, hunc, inquam, optimum Regem ſceleſtiſſimus ſicarius per inſidias adortus interemit anno 1610. HENRICO IV. ſucceſſit ejus filius, dictus Ludovicus XIII. qui Calvinianam Hæreſim multis quidem præliis attrivit, plures Urbes, munitiones, & propugnacula ei eripuit, non tamen habuit tantum roboris ac nervorum, ut potuerit improbæ Sectæ audaciam penitus frangere, furorem extinguere. Enituit etiam Ludovici XIII. pietas & juſtitia in adminiſtrando Regno, quod ad annum uſque 1643. feliciſſime gubernavit. Hanc ſeriem ſex Galliæ Regum (ſub quibus vixit & claruit LUDOVICUS DE BERTON DE CRILLON, erga quem viciſſim ipſi optime fuerunt affecti) præmittendam eſſe duxi, tum ut liquido innoteſceret, qualis eſſet his temporibus Galliarum Regni ſtatus, tum etiam, ut hoc hiſtorico quaſi ſolo ac fundamento poſito, poſſem faciliori negotio, & majori cum perſpicuitate deſcribere res præclare geſtas a CRILLONO, quem Deus Optimus Maximus, dum de Catholica Religione & avita pietate in Galliis actum pene atque conclamatum erat, velut alterum JUDAM Machabæum, ſuſcitaſſe videtur, ut e florentiſſimo Galliarum Regno Calvinianam deturbaret Hæreſim, & per ipſum Catholica triumpharet Religio. Age igitur nunc, & Vitam CRILLONI ab ejus proſapia, patria,

ortu,

ortu, & educatione, bene fortunante Deo, auſpicemur.

LUDOVICUS DE BERTON, DE CRILLON, natus eſt Muſi in Comitatu Venaſcino, Ditionis Pontificiæ, die 5. menſis Martii anni Æræ Chriſtianæ 1543. Ex illuſtriſſima proſapia oriundus, Patrem habuit Dominum Ægidium, hujus nominis II. DE BERTON, DE CRILLON, viros inter nobiles Comitatus Venaſcini clariſſimum, cujus antiquiſſima Familia non ſolum Avenione, ſed etiam apud Pedemontanos mutuis per illuſtrium affinium & agnatorum connubiis inter nobiliſſimas cenſetur, atque virorum tum armis, tum litteris, & Sacris Epiſcopalibus infulis inclytorum, necnon Melitenſium Equitum ac Commendatorum, aliiſque id genus dignitatibus præfulgentium, qui etiamnum in ſummo honore habentur, feraciſſima exiſtit. Matrem vero habuit Margaritam de Seytres de Caumont, nobili loco natam, & ex antiquiſſima Familia ortam, quæ inter illuſtres Comitatus Venaſcini familias primas tenet. Sed quia vera nobilitas, ſola eſt atque unica virtus, fruſtra ſane CRILLONUM laudarem ex antiquitate proſapiæ, quæ ſuis brachiis longe lateque porrigitur; niſi ipſe Avos ſuos, a quibus decus acceperat, & nomine, & animo & omni virtutum genere referre, atque in ſe prorſus exprimere ſtuduiſſet. Porro ſic vixit CRILLONUS, ut primis familiæ ſuæ ſideribus lumen addiderit, & innumeris exornatus virtutibus, Avorum gloriam ad faſtigium honoris perduxerit. Quod quidem ut liquido pateat, prima CRILLONI ætatis tyrocinia atque rudimenta complectar, ut quibus ex initiis tantæ laudes excitatæ ſint, multo facilius intelligatur.

Puer CRILLONUS, & adhuc vagiens in cunis, in clariſſimum, totoque Orbe celebertimum Equitum Melitenſium Ordinem adſcitus eſt. Quod quidem divina providentia factum eſſe crediderim, ut ſcilicet CRILLONUS, adhuc licet infans, faſciiſque conſtrictus, huic præclariſſimo, & de Eccleſia optime merito inſcriberetur Ordini, qui implacabili odio inſequitur Turcas, quos ipſe aliquando pueritiæ exſolutus impedimentis, ferro atque igne conficere debebat. Pietatem autem, animique fortitudinem una cum lacte ſuxit CRILLONUS. Fortes quippe, ut ait Poeta *Horatius*, creantur fortibus, neque imbellem feroces progenerant aquilæ columbam. Non in deliciis, non in luxu, aut inertia elanguit CRILLONUS, non puerilium annorum illecebris ac voluptatibus corruptus eſt; non nutricum, aut parentum blanditiis emollitus fuit in otio; ſed potius parentes ejus teneram illius ætatem ad optima quæque finxerunt, ad artes belli informarunt, ei excelſiores animos inſtillarunt, pectori robur, cordi magnanimitatem inſeruerunt, & virtutum omnium ſemina ingeneraront, quæ ipſo progreſſu temporis, ætate, viribus, fortitudine, & conſilio, ad eam famæ celebritatem profluxerunt, ut nemini dubium eſſet, quin Deus, qui Eccleſiæ ſuæ, Regnorumque utilitatibus conſulit, CRILLONUM ad excelſa deſtinaſſet munera, & potiſſimum ad debellandam Calviniſtarum Hæreſim, quæ, inſtar cancri, in Galliis ſerpebat, vireſque acquirebat eundo. Mirabantur omnes invictam in adoleſcente CRILLONO animi magnitudinem, qua ingruentia pericula ſerena fronte, ſibique ſemper conſtanti fortitudine intuebatur, adeo ut nullo negotio intelligerent, in ejus venas una cum ſanguine avitam fortitudinem fuiſſe transfuſam. Jamjam in ejus venis incaleſcebat martio ardore ſuccenſus nobilis & generoſus ſanguis, qui, moræ impatiens, in ferrum, ignem, gladios, & in omnia vitæ diſcrimina proſilire geſtiebat; jam tubarum clangore, armorum ſtrepitu, equorum hinnitibus impenſe delectabatur; jam denique Diſciplinas militares apprime edoctus, equirando, luctando, currendo, concertando, vigilando, & ad omnia militaria munia perferenda ita agilis alacerque exiſtebat, ut inter inſignes militari ſcientia Equites nullus ipſo ad luctam nervoſior, vel arcum torquere melior, vel arma tractare callentior, vel haſtam vibrare ſcientior, vel enſe ferire peritior, vel Equeſtri certamine concurrere doctior atque excitatior videretur. Ad hæc, juveni CRILLONO ſuppetebant affatim ad iſta omnia obeunda lacerti validi, totiuſque corporis nervi, tum autem animi promptitudo, quæ certe fræno magis quam ſtimulo indigeret. Et quamquam in Equite militari non tantumdem afferant momenti corporis vires quantum mentis vigor; apud omnes tamen in confeſſo eſt, abſolutum quiddam eſſe, cum egregium membrorum robur, & corporis bene compacti amplitudo ingenti animo reſpondent. Ad iſtam juvenis CRILLONI rectam inſtitutionem, ad iſta virium adminicula, ad iſtos vivi pectoris impetus, qui illum jam ad belli decora extimulabant, accedebat ardens, quæ generoſos animos ad virtutem capeſſendam magis ac magis inflammare ſolet, Majorum ſuorum æmulatio, quorum domeſtica exempla alte ejus inſidebant animo, ac perpetuo illius obverſabantur oculis, a quibus degenerare turpiſſimum, æquare neceſſarium, vincere ſpecioſiſſimum, atque ipſis ſuis progenitoribus fore glorioſum non dubitabat. Nec eum fefellit opinio. Præluxit quippe CRILLONUS virtute ſuis Majoribus, acceptam ab illis gloriam in illos viciſſim refudit cum fœnore, illorum obſcuravit merita, idemque illuſtravit, & Avorum ſuorum impreſſa ad æternitatis memoriam veſtigia relegens, in ſe uno collegit, & expreſſit quidquid illi habuerunt præclarum & eximium. Quod utique neminem inficias iturum arbitror, ſi præſtantiſſimas virtutes, quæ ad CRILLONUM ornandum certatim conſpirarunt, & ad heroicas actiones, quas tam in juvenili, quam in virili ætate geſſit, tantiſper expendere haud gravetur.

Sic in armorum palæſtra a teneris annis innutritus *Crillonus*, tandem, votorum ſuorum compos, militiæ nomen dedit, primamque militarem expeditionem ab obſidione Caletenſi annos duntaxat ſexdecim natus ſuſcepit, in qua militaris tyrocinii illuſtria ſpecimina præbuit. Eſt

autem

autem *Caletum* (*a*) urbs, ad extremam Provinciæ Picardiæ oram, mari poſita, anguſto freto trium leucarum ab Angliæ Regno dirempta. Geminus ad hanc urbem patebat aditus, terra & mari, uterque ſua arte defenſus, & munitus egregie. Terra per paludes eminebat Agger, oppoſitaque in fronte *Niulæum* (*b*) propugnaculum; in portu ſimiliter Arx *Risbana* (*c*) imminebat. Urbem præterea *Caletum* valida ac ſejuncta altera Arx propugnabat. Ut autem ea propugnacula caperentur, magna celeritate opus erat, quia, ſi mora Anglis ad opem ferendam permiſſa fuiſſet, illico evanuiſſet conſilium & ſpes occupandi *Caleti* urbem, quæ jam abhinc ducentis & decem annis Anglicum ferebat jugum. Ad hanc itaque urbem, quam Angli inexpugnabilem jactabant, obſidendam anno 1558. *Henricus II.* Galliarum Rex miſit Ducem *Franciſcum Guiſium*, armorum peritia, ac uſu militari nulli ſecundum, & in ea obſidione juvenis *Crillonus* non tantum præclaram, quam de illo omnes conceperant, expectationem glorioſe implevit (quod ſane in tam juvenili ætate ſat ſuperque ſufficere videbatur) ſed eam vicit ac longe ſuperavit. Sic enim ſtrenue decertavit *Crillonus*, Anglorumque impetus retudit ac fregit, ut ipſemet Dux *Franciſcus Guiſius* audaciæ & fortitudini *Crilloni* Arcis Risbanæ, natura & loco munitæ, commeatu plurimo, omnique munimentorum ratione inſtructæ, expugnationem acceptam referri debere, palam confeſſus fuerit. Nec immerito ſane hanc laudem *Crillono* tribuit Dux *Guiſius*, cum Galloni Annales referant, *Crillonum* vi e manibus Angli, qui in Arce rerum ſumma potiebatur, haſtam excuſſiſſe, eum in foſſam præcipitaſſe, atque e veſtigio ſolum abſque comite, telorum licet imbre laceſſitum, ac ſolo telorum contemptu munitum, arcem invaſiſſe, ad quam milites, ut *Crilloni*, quem in oculis ferebant, periclitanti vitæ conſulerent, ſubito per invia, per clivoſa, per abrupta miro ordine convolarunt, eamque, expulſis Anglis, actutum occuparunt. Tanti ſcilicet milites virtutem Crilloni faciebant, ut eo præſente, & hortatore, nec miſſilium jaculorum grandine, nec machinis feralibus, nec plumbi ultro citroque ſibilantis ſtridore, nec hoſtium numero, locique aſperitate retardari poſſent. Teſtis erat *Crillonus*, animoſque faciebat, res confecta erat, ibant milites, perrumbebant, involabant, hoſteſque proſternebant. Expugnata ſemel a *Crillono* Arce Risbana, *Dunfrodus*, Anglus, & Caleti urbis Præfectus, die ſeptimo obſidionis ad deditionem adactus eſt, ſicque Caletum, urbs munitiſſima, quam *Eduardus* III. alii dicunt VI. Angliæ Rex, reportata in funeſta pugna anno 1346. de exercitu *Philippi Valeſii*, Galliarum Regis, inſigni victoria, poſt undecim tantum obſidionis menſes ceperat, denuo, poſt ſeptem duntaxat obſidionis dies, in Gallorum poteſtatem anno 1557. venit. Caleti fortunam ſecutæ ſunt aliæ urbes *Guiſna* & *Hama*, quas adhuc in Gallis occupabant Angli, a quibus ita extruſi fuerunt, ut maturantes fugam ſeſe in ſuam Angliam proripere coacti ſunt, nihilque illis relictum ſit, ubi pedem in Galliarum Regno ponere poſſent. Quantam Caleti urbis expugnatio lætitiam *Henrico* II. Galliarum Regi, omnibuſque Gallis attulerit, vix verbis exprimi poteſt. Lugebat ſiquidem adhuc Gallia graviſſimam cladem, quam Galli anno, ſuperiori, ſeu 1557. ab Hiſpanorum exercitu, cui præerat *Emmanuel Philibertus*, Dux Sabaudiæ, acceperant, in pugna data ad *S. Quintini* Oppidum in Veromanduis die X. menſis Auguſti, quæ ideo dicta eſt *Sanquitiana*, vel *Sanlaurentiana* a die *S. Laurentio* ſacra, in quam incurrit; hanc, inquam, luctuoſam ac fatalem cladem adhuc lugebat Gallia, dum fauſto capti Caleti nuncio recreata, abſterſit luctum, erexit animos, ingentique gaudio perfuſa novos de hoſtibus ſuis qui eam viribus exhauſtam oppido periiſſe ovantes dictitabant, cœpit meditari triumphos. Sed heu! hanc Galliæ lætitiam, cum maxime geſtit, excepit luctus, & ſummis gaudiis ſummi intercurrerunt dolores ob inopinatam mortem *Henrici* II. Galliarum Regis, qui Pariſiis in ludicris Equitum certaminibus & haſtiludiis (quæ ad celebrandas nuptias *Eliſabethæ*, ipſius filiæ, cum *Philippo* II. Hiſpaniarum Rege, facta ſunt) cum ipſe decertare voluiſſet, lethale vulnus in capite accepit, obiitque die X. Julii anni 1559. Hinc tam gravi jactura & intempeſtiva Regis morte perculſi totius Galliarum Regni ægritudo, luctus, conſternatio, ſquallor interceſſit; ſolis hæreticis, Religionis, ac patriæ juratis hoſtibus, in ſinu ſuo gaudentibus, quod certo præviderent inevitabile ſuæ Sectæ exterminium, ſi Regi *Henrico* II. lucis uſura diutius frui licuiſſet.

Mortuo *Henrico* II. ſucceſſit ejus filius *Franciſcus* II. vix annum agens ætatis ſuæ decimum ſeptimum, qui regendo Imperio cum adhuc impar eſſet, totum ſeſe commiſit duobus Guiſiis, *Franciſco* videlicet & *Carolo* Cardinali, quod probe ſciret, illius avitæ, ſeu Catholicæ Religionis retinendæ tenaciſſimos, cane pejus & angue odio proſequi Hæreticos, quos ipſe patris ſui *Henrici* II. veſtigiis inſiſtens, aut omnino opprimere, aut ad fidem Catholicam revocare in animo habebat. Tulerunt ægerrime Hæretici, quod Rex duos *Guiſios*, quos fidei Catholicæ acerrimos defenſores pluſquam vatiniano odio inſectabantur, negotiorum Regni adminiſtrationi præfeciſſet, jamque palam facta manu atque conglomerato agmine tumultuati, turbaſque moliri cœperunt, ſeditioſos libellos, calumniis & contumeliis a capite ad calcem ſcatentes, contra *Guiſios* diſſeminarunt, quo eis odium & invidiam populi conflare poſſent. Adſciverunt ſuæ Factionis ac rebellionis Ducem, nec potentiorem aptioremve huic negotio, pericnli, aleæque pleno, invenerunt, quam regii ſanguinis Principem *Ludovicum Condæum*, qui natura cum eſſet ambitioſus, quietis impatiens, *Guiſiorum* inſenſiſſimus hoſtis, & ad quidlibet audendum paratiſſimus, hamum facile devoravit, & Factionis Hæreticorum in Galliis ſeſe Ducem conſtituit. Denique, hæretici,

(a) *Calais*. (b) *Fort du Niulay*. (c) *Fort du Risban*.

Digitized by Google

tici, auctore *Condæo*, anno 1560. eruperunt in apertam conjurationem adverſus Regem *Franciſcum* II. quem Bleſis (*a*) tunc degentem, clam diſpoſitis viris armatis, conati ſuot abducere, eam in ſpem erecti, fore ut, capto ſemel Rege adoleſcente, Regnum pro arbitrio ſuo adminiſtrarent, ſuamque Sectam latiſſime propagarent. Sed ad nihilum reciderunt nefarii eorum conatus. Hanc ſi quidem occultam conjurationem ſagaciſſimus Dux *Guiſius* per certos quoſdam indices, & præſertim per *Avellenum* quemdam Cauſidicum, detexit, & occupavit conſilio, anrevertit celeritate, virtute diſturbavit, Regeque deducto *Ambaſiam*, (*b*) evanidos reddidit hæreticorum conatus. Sed quia periculum erat, ne hæretici, furore perciti, *Ambaſiam* ad rapiendum Regem irrumperent, juſſit confeſtim Dux *Franciſcus Guiſius* Crillono, aliiſque, qui aderant, nobilibus Catholicis, ut cæderent ac diſſiparent illos, qui ſine auctoritate Regis conglobati venireut. Paruit ſtatim Crillonus, & oculis ac vultu cædem rebellium Hæreticorum ſpirans, ſuamque aliis oobilibus Catholicis alacritatem ingenerans, magnam rebellium ſtragem edidit, & Regem, ſummo in periculo verſantem, ab eorum inſidiis & furore feliciter liberavit. Interim, Princeps *Condæus* hæſit fulgurito ſimilis, ægriſque oculis vidit præcepta conſilia, deluſas ſpes, diſſiparam conjurationem, ſuumque æmulum Ducem *Franciſcum Guiſium*, ob rem optime geſtam, titulo *Patriæ Conſervatoris* a Senatu Pariſieoſi cohoneſtatum. Animum tamen non deſpondit *Condæus*, & propoſiti tenax, feroces hæreticorum animos concitavit ad Regnum Galliarum cædibus, rapinis, incendiis, & ſacrilegiis diſcerpendum. Agnovit Rex *Franciſcus* II. quam operoſum, quantæve molis eſſet, perditiſſimæ illius Sectæ homines, non ſolum ſententiis & voluotatibus inter ſe arctiſſime conjunctos, ſed etiam Principis *Condæi* conſiliis & armis fretos, in ordinem cogere, & corroboratæ auctoritatis nervos incidere, niſi quamprimum ſecurim ad radicem mali admoveret, & Principem *Condæum*, ſeditionis facem, juxta ſancitas in Regno leges, puniendum curaret. Quocirca, abjecta omni cunctatione, Comitia Generalia Meldis (*c*) indicta (Galli vocant trium Ordinum Conventum) traoſtulit Aureliani (*d*) ibique captus eſt Princeps *Condæus*, cuſtodiæ traditus, & læſæ Majeſtatis reus convictus, lata a Judicibus ſententia morti addictus eſt, ejus tamen ſupplicium procraſtinatum eſt ob ingruentem Regis *Franciſci* II. morbum, qui paulo poſt, ſeu Nonis Octobris aoni 1560. oulla relicta prole, e vivis exceſſit, annum duotaxat agens ætatis ſuæ duodevigeſimum, poſtquam unum annum cum dimidio circiter deguſtaſſet Imperium.

Mors Regis *Franciſci* II. oleum camino addidit, & Hæreticos, ad res novas moliendas ſemper propenſos, audaciores reddidit. Succeſſit quippe Regi *Franciſco* II. ejus frater dictus *Carolus* IX. adhuc impubes, utpote natus annos tantum decem, cujus tutelam *Catharina Medicea*, ejus Mater, imperandi cupidine maxime flagrans, mille adhibitis artibus, ſibi vindicavit, & neſcio quibus politicis conſiliis adducta, inter Catholicorum, & Hæreticorum partes ſemper fluctuans modo his, modo illis favebat, ſæpius tamen in Hæreticos propenſior viſa eſt, quod timeret ſolers illa & ambitioſa fœmina, ne hæretici, qui in aquis turbidis continuo piſcari geſtiebant, negotium ei faceſſerent, ejuſque auctoritatem, quam ipſa curæ ac cordi plus æquo habebat, clandeſtinis motionibus elevarent. Hinc callidiſſima Regina *Catharina Medicea*, cui retinendæ ſupremæ, qua pollebat, auctoritatis ſtudium ipſa Religione antiquius erat, ut Calvinianæ Sectæ Principes ſibi arctius devinciret, non ſolum in his Comitiis apud Aureliam habitis, in quibus, præſeote Rege *Franciſco* II. Princeps *Condæus*, in quo totius ſpei ac fiduciæ ſuæ anchoram collocabant hæretici io Galliis, fuerat Judicum ſententia morti addictus, juſſit ut *Condæus* e carcere liber dimitteretur, & impune abiret, ſed etiam Edictum Regium, quo Hæreticorum libertati ac ſecuritati conſulebat, promulgavit. Eo præpoſtero Edicto, & Reginæ matris *Catharinæ* elati favore Hæretici, criſtas erigere, furere, ac bacchari per ampliſſimum Galliarum Regnum, & in ſumma impietate ſummam licentiam nacti, Divina, humanaque omnia cædibus & incendiis ſus deque miſcere cœperunt, ac tandem claſſicum canentes, præeunte Principe *Condæo*, aperto marte pugnarunt, & in Regem *Carolum* IX. rebellionis vexillum erexerunt. Quatuor autem potiſſimum prælia hæretici, in rabiem acti, cum Catholico Regis *Caroli* IX. exercitu conſeruerunt, quibus *Crillonus* interfuit, pro Religione, pro Rege, pro aris ac focis dimicans, totque palmarum victor, quot certaminum. Primum prælium datum eſt apud *Drocas*, (*e*) indeque dictum prælium *Drocenſe* anno 1562. & in eo victi, ac debellati ſunt hæretici. Alterum Prælium dicitur *Sandionyſianum*, quod prope Oppidum *S. Dionyſii*, duabus tantum a Lutetia Pariſiorum leucis diſtans, commiſſum ſit anno 1567. & in eo cæſis hæreticis, aut in fugam actis, victoria penes Catholicos ſtetit. Sed, proh dolor! Dux *Momorantius*, Franciæ Conneſtabilis, æterna memoria dignus Heros, acceptis in hoc prælio ſex vulneribus, glorioſe pro Religionis Catholicæ, Regis, & patriæ defenſione occubuit. Tertium prælium ad *Jarnacum* (*f*) in Sanctionibus datum eſt, in quo Catholici, Duce *Henrico*, Andegavenſium Principe, *Caroli* IX. Galliarum Regis fratre, qoi poſtea ejuſdem Regis fuit ſucceſſor, dictus *Henricus* III. plena victoria potiti ſunt, & Princeps *Condæus*, perduellium hæreticorum Calviniſtarum Dux & fautor, multis ſauciatus vulneribus mortem oppetiit anno 1569. Quartum denique prælium eodem anno

(a) *Blois*. (b) *Amboiſe*. (c) *Micaux*. (d) *Orleans*.
(e) *Dreux*. (f) *Jarnac, dans la Sainctonge*.

Digitized by Google

anno 1569. conſertum eſt ad *Moncontorium* (*a*) in Pictonibus, Duce eodem *Henrico*, Andegavenſium Principe, in quo Calviniani hæretici ad internecionem cæſi duodeviginti ſuorum millia perdiderunt, victuſque omnino eſt *Gaſpar Colinius*, Admiralius, qui medullitus, ſeu intus & in cute, hæreticus erat, ſummamque rerum apud Calvinianos hæreticos in Galliis, poſt mortem Principis *Condæi* potiebatur. His quatuor præliis, quæ hæretici in Galliis, cum Catholico Regis *Caroli IX.* exercitu commiſerunt, interfuit, & egregiam Religioni, & Regno operam navavit *Crillonus*. Hoſtium ſiquidem tellorum grandini undique patens, quatuor ſupra viginti lethalia in corpore accepit vulnera, quibus pene exanimatus omni procul dubio occubuiſſet, niſi bona, qua valebat, obſtitiſſet corporis valetudo, qua ad omnia mala obduruerat, & quaſi callum obduxerat. Erat enim *Crillonus*, ſicut paulo ante diximus, optimæ ad fortiſſimæ, ut ita dicam, naturæ, & compacti ac ſolidi corporis, ſanorum atque robuſtorum membrorum, ita ut in bello algere aſſueviſſet, Solis æſtibus torreri, laborare inedia, jacere ſub dio, nive ac pluvia perfundi, martis pulvere ſurdeſcere, & difficiliora quæque caſtrorum perferre incommoda. Non hic referam, ne longior ſim, quanto animo, quam præſenti ac forti, in quatuor illis periculoſis & horridis præliis, ſæpe inter primos, nonnunquam etiam ante omnem aciem, aut ſolus ipſe, aut cum pauciſſimis, rebelles hæreticos aggreſſus ſit *Crillonus*, ac bellicoſum ſe, ut decuit, virum geſſerit; ſolum hic, brevitati conſulendo, referam id, quod præ ceteris aliis, in prælio Moncontorienſi, memoria dignum, meritoque poſteritati commendandum ei accidiſſe Hiſtorici narrant. Dum magno animi æſtu pugnaret *Crillonus*, contigit, ut ab aliquo hæretico Calviniſta catapultæ ictu graviter percuteretur, jamque vim vi pulſurus, cum percutientis caput amputandi animum haberet, protinus injuriæ immemor, & quaſi facti pœnitens, ſtrictum enſem cohibuit, vitam petenti ultro conceſſit, ea tamen lege, ut illam deinceps pro Catholica Religione, pro Rege, & patria impenderet. O factum omnibus Hiſtoriarum monumentis, omnium mortalium linguis celebrandum! o clementiam in homine vulgari laudandam, in nobili perdifficilem, inauditam in Duce, in Heroe incredibilem, qua *Crillonus*, Religionis devictis & profligatis hoſtibus, ſe ipſum vicit, & maximum erga Religionem, Regem, & patriam affectum, atque obſequium demonſtravit. In hoc certe raro clementiæ exemplo, quod exhibuit *Crillonus*, facile crediderim, eum æquaſſe virtutem præſtantiſſimi Ducis *Franciſci Guiſii*, cujus ſuperius mentionem fecimus, ad quem, ſicut referunt Francorum Annales, Urbem Rotomagum (*b*) obſidentem, cum nobilis quidam Cœnomanus, (*c*) hæreticus Calvinianus, deprehenſus, in ipſius occidendi conſilio adductus eſſet, & ab ipſo interrogatus, an non aliqua affectus injuria, ſua morte vellet ultionem parare? quod cum Cœnomanus pernegaret, diceretque, zelo duntaxat Religionis ſuæ eo impulſum: *At vide*, inquit Guiſius, *quantum Fidem tuam inter & meam interſit. Tuas Fides impulit, ut a quo nullam acceperiſti moleſtiam, ei mortem inferas, mea vero Religio jubet, inferenti mortem condonem: Abi illeſus, nec legi tam pravæ in poſterum credas.*

Quatuor iſtis præliis, quorum magna pars fuit *Crillonus*, victi in Galliis ac ſuperati hæretici, pacem cum Rege *Carolo* IX. inierunt. Quo factum eſt, ut *Crillonus*, uberiorem ambiens gloriæ ſegetem, novamque, ſed abundantiorem inquirens materiam laudis, propoſitum ſuſceperit pugnandi contra Turcas, infenſiſſimos Chriſtianorum hoſtes, qui anno 1570. propter recentes victorias ſpe atque animis inflati, tantos ſibi ſpiritus, tantamque arrogantiam ſumpſerant, ut omnes ad unum Chriſtianos ſeſe propediem exterminaturos jactarent, eorum Claſſem a ſe ſolo flatu deſtructum iri; ea vero disjecta, quaſi janua quadam effracta, ac revulſa, omnes ſibi Chriſtianorum portus, omnes inſulas, omnem oram maritimam apertam fore arbitrarentur. Imperabat tum temporis apud *Turcas Selimus II.* unicus *Solimani II.* ſuperſtes filius, qui Claſſem inſtruxit, poſt hominum memoriam maximam ac florentiſſimam, ſicque inſtructam annona, commeatus, armis, nauta, milite, ſic omni machinarum, & tormentorum ſupellectili paratam, & munitam, ut omnibus Chriſtianis vaſtitatem, incendium, everſionem, & cladem ultimam allatura videretur. Hic barbarus ille Turcarum tyrannus, ſuis victoriis inſoleſcens, avidius Orbi Chriſtiano inhians, quaſi jam victoriæ ſecurus, impudenti fiducia Chriſtianis inſultabat, eiſque ferro, & flamma ineluctabilem cladem minabatur. Nihil non egit *Pius V.* & nomine & re Sanctiſſimus Pontifex, ut exultantem barbarorum audaciam comprimeret, ut flammam atque ferrum, cædem, rapinas, atque libidinem, a Chriſtianorum vita, tectis, fortunis, corporibus arceret, ut denique a Templis ſacrilegia, ob oppidis direptionem, ab aris vaſtitatem depelleret. Adverſus itaque Turcas Sanctus *Pius V.* cui his miſeris ac turbulentis temporibus Eccleſiam ſuam gubernandam commiſerat Deus, Expeditionem militarem decrevit, quam ut ad felicem, optatumque exitum facilius perducere poſſet, fœdus init cum *Philippo* II. Hiſpaniarum Rege, & cum Sereniſſima Republica Veneta contra Turcam, & omnes ditiones ejus. Adornata Chriſtiana Claſſis conſtabat Triremibus ducentis novem, quarum 12. Pontificiæ, Regis Hiſpaniæ 81. Sabaudiæ Ducis duæ, Reipublicæ Genuenſis tres, Hieroſolymitani Ordinis, ſeu Equitum Melitenſium, tres: præter ſex majores Venetorum, quas galerias vocant, viginti quatuor naves onerarias veloces fere ſeptuaginta. Hujus Chriſtianæ Claſſis ſumma Imperii

(a) *Moncontour*, *dans le Dioceſe de Poitiers.*
(b) *Roven.* (c) *De la Ville du Mans.*

Digitized by Google

Joanni Auſtriaco, fratri naturali *Philippi* Hiſpaniarum Regis conceſſa eſt, ea tamen lege, ut eo abſente vel impedito M. *Antonius Columna*, Romanus, ex illuſtriſſimo genere ortus, eadem auctoritate tanquam Vicarius ſuccederet, & Imperatoris Pontificii nomine uteretur. Bonis avibus e portu Meſſanæ anno 1571. exiit Chriſtiana Claſſis, & Nonis menſis Octobris, quæ eo anno in diem Dominicam inciderunt, pervenit ad Inſulas *Echinadas*, quæ ſunt in ſinu Corinthiaco, ſive Naupacti, qui nunc dicitur *Lepanticus*. Ea, inquam, die, quæ fuit ſeptima menſis Octobris, Chriſtiani milites, exoriente Sole, viderunt hoſtilem Turcarum Claſſem, quæ conſtabat Triremibus ducentis & octo, quadraginta ſeptem biremibus, præter alia minora navigia, & ſtatim parati omnes aut vincere, aut mori, ſeſe ad conſerendum cum Turcis Navale prælium accinxerunt. Verum, cum tres, quæ aderant, Triremes Melitenſes, eſſent male inſtructæ, & inſtrumentis militaribus nequaquam munitæ, eas a Chriſtiana Claſſe, & pugna ſeparari debere conſultius eſſe ducebat *Joannes Auſtriacus*, cujus tamen conſilio ſtrenue interceſſit *Crillonus*, qui confeſtim harumce Triremium Melitenſium imperium, quod ceteri Equites Melitenſes, ob impendentia pericula, ſuſcipere detrectabant, infracto animi robore ſuſcepit, & martio ardore, ex ejus oculis vultuque emicante, Chriſtianorum accendit animos, recta cum illis adit hoſtes, & magnitudine periculorum, quæ pro Chriſtianæ Religionis defenſione alacriter ſubibat, audacior factus, licet hoſtili potentiæ impar, cum illis congreditur, manus conſerit, fit ſtrages cruenta, cadunt promiſcue Turcæ hinc & inde ejulatu, & boatu horrendo. Alii terrore panico commoti cum ſuis navibus fugiunt, alii capiuntur, alii per maria volitantes, & procellis hac illac jactati, ad ſcopulos tandem alliſi, miſeri in aquis ſubmerguntur, alii denique novitatis miraculo confuſi exclamant, Chriſtianos milites omnino vel e Cælo delapſos, vel certe ex undis ad pugnandum emerſiſſe. Illud vero memorabile eſt animadvertendum, neque fortuito accidiſſe, ſed admirabili Dei erga Chriſtianos beneficio, & juſtiſſimo illius in Turcas judicio effectum eſſe credendum eſt, quod quidam ex his, quibus in Turcarum Claſſem ſumma erat auctoritas ac poteſtas, quique maximas minas jactare, & Chriſtianorum vires adeo deſpicere ſoliti erant, ut apud furentem *Selimum II.* Imperatorem ſuum, auſi eſſent gloriari, ſe centum Triremibus quidquid unquam Chriſtianorum eſſet, undique exterminaturos, ii potiſſimum, cum ad manus ventum eſt, ita ſubito perterrefacti ſunt, ut mare ipſum anguſtum eis ad fugam videretur, & ſine magna Chriſtianorum clade, amplius quadraginta Turcarum millia cæderentur, decem & eo amplius millia caperentur, centum nonaginta quinque illorum Triremes, aliaque complura navigiorum genera in Chriſtianorum poteſtatem venirent, & plus quindecim captivorum Chriſtianorum millia liberarentur, ſicque ſupremo favente Numine, abirent in ventos, deſinerent in ſtrepitum fumumque ferales illæ Turcarum naves, tam infinitis ſumptibus, in ſpes tantas ab illis in perniciem Chriſtianorum fabricatæ. Certe, ſi antiquæ revolvantur Hiſtoriæ, nulla poſt homines natos parta invenietur victoria, in qua & admirabilis ſe divini numinis potentia magis oſtenderit, & quid fortium virorum virtus, quid ſingularis Ducum prudentia valeat, evidentius cognitum ac declaratum ſit, quam in hac victoria de immaniſſimo ac teterrimo Chriſtiani nominis hoſte reportata, in qua hæc omnia tam luculenter patefacta ſunt, ut nunquam majoribus, & illuſtrioribus argumentis aut illuſtrata eſſe, aut in poſterum illuſtrari poſſe videantur.

Quam partem in victoria Lepantica habuerit *Crillonus*, palam oſtendit Dux *Joannes Auſtriacus*, totis Claſſis maritimæ Præfectus. Hic quippe immortali laude dignus Admiralius, qui virtutis *Crilloni* teſtis fuerat oculatus, ei nobilem demandavit provinciam perferendi ad *Pium Quintum*, Pontificem Maximum, & ad *Carolum IX.* Galliarum Regem, de Turcis tam inſigni reportata victoria felicem fauſtumque nuntium. Ab utroque perbenigne, & honorifice exceptus eſt *Crillonus*, ſed præſertim a *Pio V.* quem *Crillonus*, perilluſtri Equitum Melitenſium ſtipatus corona, his verbis affatus eſt: *Beatiſſime Pater, quanto gaudio pii omnes exultaverint, quas inter ſe gratulationes fecerint, quanto conſenſu meliora, & proſperiora omnia ſperare cœperint, cum ſummum honorem, jam pridem ſummis virtutibus tuis debitum, tandem aliquando tibi delatum eſſe audierunt, non dubito, quin ſat ſuperque notum ſit Sanctitati tuæ. At nunc, quanto majori lætitia perfundi debet univerſus Orbis Chriſtianus, dum ſuas ſpes videt ex omni parte feliciſſime impletas, & ſub auſpiciis ac vexillis Sanctitatis tuæ Chriſtianos de Turcis victoriam retuliſſe ex omni memoria maximam. Magnis quidem infractis, ut debebamus, pugnavimus animis, ſed profligandæ Barbarorum Claſſi impares fuiſſemus, niſi precibus tuis victoriam a Deo impetraſſes. Reſpexit Deus ad jejunia & eleemoſynas Sanctitatis tuæ. Hæc victoria eſt fructus lacrymarum atque obſecrationum tuarum: tui fletus pepererunt nobis hoc gaudium, tua quotidiana Sacrificia hanc nobis a Deo victoriam impetrarunt, Te, inſtar Moyſis, manus in Cælum tollente, ſuperavimus novos Amalecitas, Tu mentem in Deo, nos in barbarorum corporibus tela figebamus. Confirmabant dexteras noſtras preces tuæ, & hoſtilium gladiorum cuſpides retundebant. Mete igitur nunc exultans, Beatiſſime Pater, quod lacrymans ſeminaſti, & nos, qui tanquam obſequentiſſimi filii, felicem hujus victoriæ exitum Sanctitati tuæ, ſecundum Deum referimus acceptum, benigne ad oſcula pedum admitte, tuoque potentiſſimo fove patrocinio.* Hanc brevem orationem cum audiſſet Sanctiſſimus Pontifex *Pius V.* impenſe laudavit Equites Melitenſes, quod tantam prælii contra Turcas vim ac molem intrepidis animis ſuſtinuiſſent, eorumque audaciam contudiſſent. Denique,

Cril-

Digitized by Google

Crillonum, cujus in re militari peritiam probe norat, paterno affectu complexus, ei in perenne benevolentiæ ſuæ monumentum conceſſit, ut haberet Domi ſuæ Sacellum, in quo, velut in Parochia, Sacramenta adminiſtrari poſſent. Quo jure ac privilegio adhuc *Crilloni* nepotes Avenione in Ædibus paternis perfruuntur, & antiquum Sacellum paucis abhinc annis ſumptuoſo ædificio magnifice inſtauravit, plurimiſque ornamentis inſtruxit, atque locupletavit illuſtriſſimus Franciſcus *De Berton*, *de* Crillon, primum Epiſcopus Vencenſis, poſtea a *Ludovico* XIV. Galliarum Rege, ad Archiepiſcopatum Viennenſem translatus, quem multis virtutibus præditum, & de me bene meritum, hic, honoris cauſa, nomino. Hanc, qua *Crillonus* ad Sanctiſſimum Pontificem *Pium* V. functus eſt, legationem, & ſingularis, quod ab eo percepit, beneficii magnitudinem, ſi quis eo, quod meretur, pretio æſtimare velit, omni proculdubio fatebitur, ullius omnino legationem neque extare in monumentis litterarum, neque in hominum hærere memoria, in quam tantum favoris, tantum celebritatis, tantum omnium Chriſtianorum feſtivitatis convenerit, cuique tantum honoris contigerit, quantum *Crillono* in hac legatione a Sancto *Pio* V. Pontifice Maximo delatum eſt.

Peracta contra Turcas hac militari Expeditione, Religionis ergo ſuſcepta, *Crillonus* anno 1572. in Gallias reverſus eſt, & eodem anno mortuus eſt *Pius* V. quem veterum Pontificum ſimillimum, ſcelerum ultorem, juſtitiæ cultorem, veteris Diſciplinæ reſtitutorem, & poſt mortem miraculis clarum, *Clemens* X. Pontifex Maximus, anno 1672. Beatorum Catalogo accenſuit, & *Clemens* XI. Sanctorum Faſtis adſcripſit 11. Kalendas Junii anni 1712. Appulit in Gallias Crillonus eodem tempore, quo maxima pompa, choreis, ludis, ſpectaculis & haſtiludiis celebrabantur Pariſiis *Henrici* Regis Navarræ, & *Margaritæ*, Sororis *Caroli* IX. Galliarum Regis, nuptiæ, quæ tamen mox extremo luctu, ſquallore, inuſitata conſternatione, & ſtrage crudeliſſima Hæreticos in Galliis, nihil minus cogitantes, perculerunt, & ad novas rebelliones concitarunt. Occaſione ſiquidem harumce ſolemnitatis nuptiarum, nobiliores viri, & Sectæ Calvinianæ ſigniferi ad hanc celebritatem magno ſuo damno accurrerunt, quos omnes quaſi uno reti capiendi opportunam occaſionem nactus Rex *Carolus* IX. eam avide arripuit, juſſitque ſecreto Pariſienſibus, ut in armis eſſent, & ad ſonum Campanæ Eccleſiæ *S. Germani* omnes hæreticos trucidarent. Summo diluculo diei Dominicæ, quæ incidit in diem 24. menſis Auguſti, Sancto *Bartholomæo* Apoſtolo ſacram, huic terribili Tragœdiæ datum eſt initium, & ſtatim *Gaſpar Colinius*, Admiralius, rebellium in Galliis caput, & Factionis Calvinianæ primipilus, fuit in ſuis ædibus cæſus, per feneſtram præcipitatus, capite, pudendis, manibuſque truncatis per vicos a pueris ignominioſe tractus, ad furcas catena ferrea ſuſpenſus, uſtulatus, non tamen conſumptus, aliiſque variis modis excarnificatus publicum dedit volubilis fortunæ ludibrium. Eundem inopinatum caſum ſubierunt *Rupoſulcadius*, *Telinius*, *Lavardinus*, *Pardalianus*, *Pilius*, & alii Sectæ Calvinianæ Proceres, in quos ſævitum eſt, ut his præſidiis ſemel deſtitutum hæreſis monſtrum centum capitibus repente ſucciſis, nunquam amplius revicturum concideret. Denique, innumeri Calviniſtæ perempti ſunt non ſolum in ea ſtrage Pariſiana, ſed in ceteris totius Galliæ urbibus, præterquam in Civitate Lexovienſi, in Normania, cujus Epiſcopus *Joannes Hennuyerus*, Ordinis Fratrum Prædicatorum, & olim *Henrico* II. Galliarum Regi a Confeſſionibus, obtinuit ab Urbis Præfecto, ut mandati Regii ſuſpenderetur executio, ſicque tam eximia charitate ac clementia hæreticorum Calviniſtarum ſibi devinxit animos, ut quotquot Lexovii degebant hæretici, ad meliorem frugem ſeſe receperint, & ejurata Hæreſi in ſinum Eccleſiæ Catholicæ redierint. Vidit *Crillonus* hanc Tragœdiam, cumque probe ſciret, quam periculoſum ſit crabrones irritare, non dubitavit, quin hæc Tragœdia ad novas rebelliones exaſperatis hæreticorum animis viam ſterneret. Nec eum fefellit eventus. Hæretici quippe plura loca occuparunt, ſed præſertim *Rupellam* (*a*) Urbem, terra marique munitiſſimam. Eo undique poſt ſtragem Pariſienſem, confluxerunt Hæretici, eorumque Miniſtri, qui ſibi metuentes, rebellionem fovebant; atque furore & amentia præcipites, pacem quacumque oblata conditione diſſuadebant, & in pacis ſuaſores acerrime detonabant. Ad hanc urbem rebellem terra marique obſidendam miſſus eſt *Henricus*, Dux Andegavenſis, *Caroli* IX. Galliarum Regis frater, eumque ſecutus eſt *Crillonus*, qui iniquiſſimo ferebat animo, quod iſti Sectarii Rupellam invaſiſſent, indeque potentiæ Regis inſultarent, terroremque in vicinas late oras circumferre non deſiſterent. In hac Rupellana obſidione *Henricus*, Dux Andegavenſis, ſupremus Regii exercitus Præfectus *Crillonum*, quem impenſiſſime diligebat, Tribunum militum creavit, jamque Rupellani, ad extrema pene redacti, deditionem meditabantur, cum ecce improviſus pervenit nuntius de electione *Henrici*, Ducis Andegavenſis in Regem Poloniæ. Obierat enim anno 1572. *Sigiſmundus Auguſtus*, Poloniæ Rex multis virtutibus politicis & bellicis, necnon linguarum, ſcientiarum, ac liberalium artium notitia apprime excultus. Ad ejus vero in Regnum Poloniæ ſucceſſionem cum aſpirarent, & magno numero & magni nominis Principes, his tandem omnibus Proceres Poloniæ prætulerunt, Regemque Poloniæ elegerunt *Henricum*, Ducem Andegavenſem, *Caroli* IX. Regis fratrem,

(a) *La Rocchelle*.

qui ita ſæpe, ita fortiter, ita feliciter adverſus Hæreticos in Galliis dimicavit, ut eorum aſtus conſilio eluſerit, temeritatem virtute domuerit, pertinaciam conſtantia fregerit. Itaque cum generoſiſſimi illius Ducis, adhuc adoleſcentis, non jam prælia, ſed victoriæ ac triumphi numerarentur, jamque totum terrarum Orbem tam inuſitatæ, tamque inauditæ virtutis fama peragraſſet, fortiſſima, ac bellicoſiſſima Polonorum gens conſpirantibus omnium votis illum ſibi Regem adoptavit. Quo ille nuntio abſtractus eſt a Rupellana obſidione, jam pene ad exitum perducta, rebuſque omnibus ad iter comparatis, in Regnum Poloniæ, ſuæ virtuti ultro delatum, profectus eſt anno 1573. ſecumque in Poloniam duxit *Crillonum*, quem unum ex ſuis omnibus longe fideliſſimum agnoſcebat. At, (ut fluxæ ſunt & inſtabiles res humanæ, atque lubrica & anceps eorum conditio) vixdum novi & a ſe expetiti Regis ſuavitatem Polonia guſtaverat, cum ecce ſubito ſecuta *Caroli* IX. Galliarum Regis, acerba, & perpetuis lacrymis proſequenda mors audaciores hæreticos reddidit, & totius Galliarum Regni ſtatum gravioribus jactatum procellis, in ultimum diſcrimen adduxit. Accepto nuntio de fratris ſui *Caroli IX.* Galliarum Regis, obitu, celeriter e Polonia diſceſſit *Henricus*, jam Poloniæ Rex in Cracovia inauguratus, & in Gallias una cum *Crillono* reverſus eſt, ut Franciæ Regno, jure hæreditario ſibi debito potiretur. Omnium Gallorum feſtivis acclamationibus receptus, ſolium Regale conſcendit, dictuſque eſt *Henricus* III. Sed vix Regni Galliarum moderari cœpit habenas, cum non ſine acerbiſſimo animi ſui mœrore animadvertit, eaſdem illas diſſenſiones, quæ Galliæ Regnum, vivente fratre ſuo *Carolo* IX. pene ſubverterant, non modo non ſedatas, aut mitigatas, ſed auctas etiam ac corroboratas eſſe; multorum inſuper animos ex iis, qui ſe Catholicos eſſe profitebantur, ſtudio partium infectos. Quare e re ſua duxit *Henricus* III. aliquos eligere præſtantiſſimos viros, qui nihil ejus inſtillarent auribus, niſi quod pium, quod verum, quod ſalutare, qui prudentiores eſſent quam ut ſuaderent pœnitenda, ſanctiores quam ut Regni rem ſuis commodis poſthaberent, graviores, quam ut poſſent adulari, liberiores, quam ut non auderent obſtrepere parum ſe digna molienti, quorum denique virtute, & Conſiliis uti poſſet, ut armis perdomita contumacium & Regni perturbatorum ſuperbia, pax, & quies tandem aliquando ſeſſe tot calamitatibus Galliæ redderetur. Inter illos, quos intimos ſuorum Conſiliorum participes & Miniſtros ſibi adſcivit *Henricus* III. Galliarum Rex, unus, inſtar omnium, fuit *Crillonus*, vir totus ad gloriam, & ad res maximas natus, cujus virtutem, fidem, animique fortitudinem & conſtantiam in multis præliis, magniſque periculis, pro Regis, Regnique incolumitate ſuſceptis, jampridem compertam atque exploratam habebat, tantique illum fecit, ut ejus fideliſſima atque amantiſſima Conſilia libentiſſimo animo auſcultaret, ac palam aliquando teſtaretur Rex, tantum uni *Crillono* debere ſe, quantum hominem homini perſolvere vix fas eſſet. Hinc tot benevolentiæ, amoriſque ſignificationes in *Crillonum* a Rege *Henrico* III. profectæ Hinc tot honorum ac dignitatum ornamenta, quæ munificentiſſimus ille Rex in benemeritum *Crilloni* caput plena manu toties congeſſit. In primis, *Crillonum* Rex conſtituit Legionis Prætorianæ Præfectum. (*a*) Deinde Regiorum Ordinum Commendatorem (*b*) creavit. Poſtea, Tribunum (*c*) Copiarum Gallicarum pedeſtrium inſtituit. Poſtremo, eum per antonomaſiam *Generoſum* appellari voluit. Quod quidem nomen erit pro *Crilloni* laudatione perenne monumentum omni præconio majus, omni mole firmius, omnibus titulis luculentius. Nulla quippe unquam futura delebit ætas graviſſimum hoc tanti Regis teſtimonium, audientque remotiſſima ſæcula, *Crillonum*, univerſa plandente Gallia, fuiſſe a Rege *Henrico* III. nomine *Generoſi* inſignitum, totque ab illo honoribus, & dignitatibus exornatum, ut facile credi poſſit, Regis munificentiam cum ſui ſubditi fide certare voluiſſe.

Tot ergo a Rege *Henrico* III. Galliarum Rege honoribus auctus *Crillonus*, ita ſe ſe perpetuo geſſit, ut Regis favorem, ac benevolentiam in dies magis ac magis grati animi ſui luculentiſſimis teſtimoniis promereretur, omneſque ſuas vires, curas, ac cogitationes ad Catholicæ Religionis, in Gallia periclitantis auxilium, ad Regis ſalutem, Regnique tranquillitatem unice conferret. Irrepſerat in Gallo-provinciam Calviniana Hæreſis, & in ea graviſſimos tumultus, ac teterrimas factiones ciebat, ad quas comprimendas anno MCLXXVI. miſſus eſt a Rege *Henrico* III. Dux *Eſpernonius*, qui, Ducis Engoliſmenſis morte, hujus Provinciæ Præfecturam adeptus erat, ſecumque in eam duxit delectum exercitum, in quo, numeratis *Bernardi Valetæ*, fratris quas jam præmiſſas penes ſe habebat, copiis, erant tria millia Helvetiorum, & ſeptem Legiones, videlicet Prætoriana, quam *Crillonus* ducebat: Picarda, Campana, Pedemontana, ac tres aliæ, quas *Andreas Barbonius Rubempratus*, *Joachimus Berengavilla* & *Paſſagius* ducebant. Urbem *Caturigum*, vulgo *Corges*, in Delphinatus & Provinciæ confinibus, quam Hæretici invaſerant, obſidione cinxit Dux *Eſpernonius*, ibique *Crillonus* cum ſua legione Prætoriana acriter dimicans, vulneratus eſt, invictus tamen in obſidione perſtitit, & tandem hanc Caturigum urbem, nec non Arces, oppida, & præſidia, quæ hæretici in Provincia ceperant, coegit, ut Ducis *Eſpernonii* victoris arbitrio ſeſe ſpontanea deditione permitterent. Succreſcentibus deinde, & per totum Galliarum Regnum variis ac periculoſis conjurationibus con-

(a) *Colonel du Regiment des Gardes.* (b) *Commandeur de l'Ordre du S. Eſprit.*
(c) *Meſtre de Camp. du Regiment de l'Infanterie Franſoiſe.*

contra Regem *Henricum* III. invaleſcentibus, *Crillonus* totus in id incubuit, ut conſpiratorum ſpes frangeret, res *Henrici* III. inclinatas erigeret, totiuſque Galliarum Regni ſalutem in perpetuum conſtabiliret.

Et ſane, ſi quis horum triſtiſſimorum temporum calamitates, ac tumultus, quibus perſtrepebat Gallia, tantiſper recolere & in memoriam revocare velit, fatebitur profecto, Regem *Henricum* III. vitam ſuam, adeoque totius Galliarum Regni incolumitatem *Crillono* debuiſſe. Pullulabant ſiquidem in Galliis undique factiones, recrudeſcebant inteſtina bella, tempore Regis *Caroli* IX. jam incœpta, teterrima Calviniſtarum Hæreſis, inſtar hydræ, ſuis reviviſcens cladibus, florentiſſimas Galliæ pervaſerat Provincias, & in intimum corpus rapidiſſime dilapſa, ipſis Regni viſceribus penitus adhæreſcebat. Canebat claſſicum armata diſcordia, ubique paſſim locata caſtra, ſublata certatim ſigna civilia, ubique defectiones urbium, quas fœderati in ſuas partes, ſpe, minis, arte, & auro trahebant; trepidationes populorum; nobilium & optimatum, ſpei novæ velitantium, apertæ coitiones, ſed præſertim *Guiſiana* confœderatio, quæ tam altas radices egit, tamque periculoſa evaſit, ut vix Rex *Henricus* III. ſecurus in ſuo Regno eſſe videretur. Hæc confœderatio dicta eſt Guiſiana, ab *Henrico Guiſio*, Principe Catholico, qui ſub ſpecioſo obtentu conſervandæ in Galliis Catholicæ Religionis, ſed revera ambitionis æſtu abreptus, Regiam Coronam affectans, ſubditos Catholicos in ſuum legitimum Regem armavit, & ex his confœderationem, dictam a Gallis *Ligam*, conflavit, qua nullam potentiorem vidit unquam Gallia. Porro, quibus ex initiis & cauſis excitata fuerit hæc Guiſiana confœderatio, non abs te erit paucis hic explicare. Rex *Henricus* III. neceſſitate adactus, & graviora mala metuens, pacem cum Hæreticis Regni ſui inivit, ac Decretum promulgavit, quod ipſis nimium favere videbatur. Excuſabant quidem id temporis multi Catholici Regem *Henricum* III. quod in tantis anguſtiis multa, a quibus animo & voluntate longiſſime abhorrebat, interea tamen ſibi toleranda ſtatuiſſet, dum aliquid melius eveniret. Sæpe enim quos ſeveritas frangere haud potuit, clementia inflexit, & multi, qui terreri & malo domari non poſſunt, indulgentia, & facilitate molleſcunt. Sed longe aliter loquebantur numero plures Catholici, qui vitio vertebant Regi *Henrico* III. quod promulgatione hujus Edicti occaſionem hæreticis dediſſet inſultandi Catholicis, ſuam Sectam latius ſpargendi, totiuſque Regni pacem perturbandi, cum nulla Regni pax tranquillitaſve ſperanda eſſet, quamdiu in eo Religionis divortia vigerent. Hinc, ne quid damni Catholica Religio hujus Edicti Regii promulgatione pateretur, multi in Galliis Principes Catholici, quorum præcipuus Dux erat *Henricus Guiſius*, fœdus inter ſe inierunt, ad impediendum, ut ajebant, ne quis hæreticus Princeps Regii ſanguinis *Henrico* III. in Galliarum Regnum ſuccederet; neve ullum ſectæ Calvinianæ, quæ incrementis prope fallentibus ſerpebat, exercitium permitteretur. Huic confœderationi innumeri Catholici in Galliis nomen dederunt, & Ducem *Henricum Guiſium* ſecuti, ab obſequio Regis *Henrici* III. deſciverunt. Eo denique loci res deducta eſt, ut tota pene Gallorum gens, jam inde ab initio ſtudioſa Regum ſupra quam credibile ſit, contagione occulta, & vi neſcio qua, ab illo dulci teneroque affectu ad furorem incredibilem fuerit de repente traducta, & tunc, facinoris inſtar, videretur non eſſe perduellem. Arcem totius Galliarum Regni Lutetiam occupavit gliſcens in dies contagio, ubi plerique huic Guiſianæ confœderationi addicti, ſive in ſacris ſuggeſtis, ſive in Pœnitentiæ Tribunalibus, ſive in celeberrimis Doctorum Collegiis contra Regem *Henricum* III. qua Concionibus, & Conſiliis, qua Scriptis, Reſponſis, & Decretis populum animabant, & ad defectionem ſolicitabant, palam aſſerentes non eſſe ſervandam fidem datam Regi *Henrico* III. utpote Tyranno, hypocritæ, & perfido publicæ fidei, & libertatis Comitiorum violatori, faſque ac licitum eſſe contra eum armari plebem, nec amplius pro Rege ſolitas in Sacris Myſteriis preces eſſe fundendas. Inter hæc, contigit Pariſiis anno MDLXXXVIII. triſtis ſeptorum dies (*a*) in qua Pariſienſes cives, qui Guiſianæ confœderationi adhærebant, omnes aditus viarum doliariis ſeptis, catenis extenſis, & curribus præcluſerunt, ad feneſtras lapides, & ſaxa comportarunt, fauſta omnia *Henrico Guiſio* apprecantes. Ad hanc naſcentem in Urbe Regia rebellionem compeſcendam confeſtim *Crillonus*, Legionis Prætorianæ Præfectus, ad Mauberti plateam (*b*) trans parvum pontem proceſſit, cumque obvios ſeditioſos illius regionis habuiſſet, qui vim facere, ac reſiſtere parabant, ut erat imperterrito & ad pugnam ſemper parato animo, cum illis congredi voluit; ſed protinus contrario Regis *Henrici III.* Imperio revocatus, cum eos oppugnare, & tumultuantes in ordinem redigere haud poſſet, numero impar loco ceſſit, multum fremens, & Regis, Regnique cauſam per eos, qui hujuſmodi plane intempeſtiva aſſerebant Imperia, prodi alta voce inclamans. Et merito quidem hac de re queſtum fuiſſe *Crillonum* obſervat clariſſimus Scriptor *Jacobus Auguſtus Thuanus*. Nam cum Regi *Henrico* III. decretum eſſet, ut perduellem Urbem Pariſienſem ſua in poteſtate haberet, omnes illius Urbis plateas armatis occupare, ſed præſertim plateam Maubertinam ante alias, vel cum civium pernicie, quanquam id minime Rex volebat, occupari maxime intererat, quod ea platea Maubertina ad eam Pariſienſis Urbis regionem pertineret, ad quam conjuratorum robur (utpote a Regis Palatio, dicto *Lupara* (*c*) diſſitam, & ex ignotorum ac vilium nu-

Graveſ. Hiſt. Tom. IX. O 3

(a) *Le jour de Barricades*. (b) *Place Maubert.* (c) *le Louvre*.

numero hominum ſere conſtantem) ſeſe contraxerat. Ea autem platea Maubertina non ſolum non occupata, ſed per ignaviam omiſſa, ſequebatur, ut conjurati, loco opportuno poſiti, non tantum ex ea commode tn cereras urbis Pariſienſis regiones ſe effunderent, verum elatiores ſucceſſu facti, civibus, inſolito armorum apparatu territis, animos ad vim opponendam exemplo ſuo facerent. Quod & accidit, nam ab ea Maubertina regione, quaſi dato ſigno, factum eſt principium rebellioni, quæ mox totam civitatem pervaſit, ægerrime ferente *Crillono*, ac vehementer dolente, quod Regis, in his temporum circumſtantiis ad clementiam nimis propenſi, prohibitus Imperio, naſcentem illam rebellionem reprimere, indeque ſaluti Regis, totiuſque Regni tranquillitati conſulere non potuiſſet. Interim agnovit Rex *Henricus* III. ſummum, in quo verſabatur diſcrimen, & inſidias, quas ei ſtruebant ſœderati. Quare, ut periclitanti vitæ ſuæ proſpiceret, conſultius duxit ſervire tempori, & furentis plebis tumultibus cedere. Pariſiis itaque tacitus ſeſe proripuit Rex, & urbem *Stampas* (a) ſeceſſit, quatuor duntaxat Helvetiorum millibus & quingentis cohortis prætorianæ militibus ſtipatus; alii namque milites tranſierant ad caſtra Fœderatorum, qui numeroſo collecto exercitu, Regem Pariſiis profugum, & parva militum manu Stampis defenſum, nullo negotio ſe oppreſſuros confidebant. Helvetii, quibus Regis cuſtodia concredita fuerat, de acceſſu Fœderatorum exercitus certiores facti, ancipiti cogitationum æſtu fluctuare, nutare, animumque deſpondere jam incœperant, cumque ſuſtinendo certamini impares ſe judicarent, advenienti Guiſianæ confœderationis exercitui faſces ſubmittere, eique ultroneam deditionem facere meditabantur. Milites cohortis Prætorianæ, nihilo Helvetiis audaciores, ad Fœderatorum itidem partes tranſire in animo habebant; ſicque per ſummam perfidiam Rex *Henricus* III. a ſuis deſertus, eo in periculo Stampis verſabatur, ut de illius ſalute conclamatum videretur. At *Crillonus*, qui Regis vita & incolumitate nihil prius & antiquius habebat, ſingulari prudentia cum ſumma animi fortitudine conjuncta, tot malis, quæ Regi ex Helvetiorum, militumque cohortis prætorianæ trepidatione impendebant, appoſite occurrit. Et primo, milites cohortis prætorianæ ita allocutus eſt, eorum nutantes animos ita confirmavit & erexit, ut omnes ad unum ejus inductu atque ſuaſu jurejurando polliciti fuerint, ſe potius millies mortem & extrema quæque ſubituros, quam a Sacra Regis perſona, cujus obſequio ſe ſe totos devovebant, deficerent. Deinde, Crillonus iiſdem prætorianæ cohortis militibus conſilium, quod inierat, aperuit, Helvetiorum ſcilicet Tribunum ad ſingulare certamen provocandi, niſi quamprimum reſiliret a perfido, quod in pectore alebat, prodendi Regem propoſito, eoſque ſui cum illo certaminis teſtes eſſe voluit. Crillonus itaque Helvetiorum Tribunum recta adiit, eique libero ac vehementi ſermone ſignificavit, quod ſi Regem proderet, & ad Fœderatorum caſtra accederet, injuriam univerſæ Helvetiorum genti, nulla arte & temporis diuturnitate delendam, irrogaret, ſibi vero perpetuam infamiæ notam inureret. Addidit, in ipſum defixos eſſe omnium Chriſtianorum animos, præſertim Helveticorum, qui Chriſtianiſſimi Regis *Henrici* III. perſonam cuſtodiendi ei provinciam demandaverant. Poſtea, eidem Helvetiorum Tribuno ob oculos poſuit Crillonus memorabile exemplum unius Helvetiorum Tribuni, *Fiferi* ſcilicet, cujus nomen ulla unquam obliterabit ætas, eo quod *Carolum* IX. Galliarum Regem, e Civitate Meldenſi (b), irrito omni conatu Calviniſtarum exercitus, cui Princeps *Condæus*, & Admiralius *Caſtillonus* imperabant, Pariſios ſalvum, & incolumem reduxiſſet. Poſtremo, illum ad ſingulare certamen provocavit, ſi rationibus a ſe adductis nollet obſtinato animo aſſentiri. His poſtremis verbis a Crillono libere prolatis fractus ac perterritus Helvetiorum Tribunus, Vir alioqui animo manuque promptus & audax, protinus a ſe tam deteſtabile propoſitum amolitus eſt, dixitque *Crillono*, eum falſis & incertis rumoribus plus æquo crediciſſe, & ne quid illi de ſua erga Regem fidelitate dubii ſupreſſet, ſanctiſſime juravit, ſe una cum illo mortem oppetere velle, aut Regem cum ſua Helvetiorum legione e Fœderatorum manibus ereptum in libertatem vindicare. Hoc pacto præſentiſſimum iſtud periculum, in quo Rex verſabatur, vidit, adiit, avertit *Crillonus*. Fuit providentiæ quod proſpexerit; celeritatis quod anteverterit; fidei quod adierit; virtutis quod fregerit; quod felicitatis quod averterit, &, diſſipatis clandeſtinis Guiſianæ confœderationis Conſiliis, Regis libertati & ſaluti conſuluerit. Hoc immortale beneficium momento ſuo ponderavit, ut par erat, æquiſſimus rerum æſtimator, Rex *Henricus* II. Hæſit altis radicibus in illius mente defixa rei tantæ memoria.

Verum, quamvis *Crillonus* partes ac jura *Henrici* III. Galliarum Regis, pro aris ac focis tueretur, ejuſque res maxime inclinatas pro viribus erigere, & in meliorem ſtatum promovere ſatageret, nunquam tamen adduci potuit, a Rege licet etiam atque etiam rogatus, ut Ducem *Henricum Guiſium*, confœderatorum Principem, bellorumque inteſtinorum facem, perfidioſo proditionis facinore trucidaret. Indixerat Rex *Henricus Tertius* anno MDLXXXVIII. Comitia Bleſenſia (c) ut pacem componeret, ſed præſertim, ut confœderationis Guiſianæ potentiam, quam ferre non poterat, enervaret. Sed cum vidiſſet, res ſuas non ex animi ſententia ſuccedere ob ingentem *Henrici Guiſii* auctoritatem, cujus arbitrio omnia in Comitiis tractabantur, ac diſponebantur; conſilium cepit plenum deſperationis, occidendi videlicet *Henricum Guiſium*: cumque in executione

illius

(a) *Etampes*. (b) *La Ville de Meaux*.
(c) *Les Etats de Blois*.

Digitized by Google

illius cædis magis ei arriſiſſet ſententia illorum, qui, prætermiſſis formulis juris, *Guiſium* medio tolli debere autumabant, rati in mora ingens imminere periculum, foreque indulgentiam peſſimam flagitioſo ſpatium ad flagitium concedere, protinus aliquis, qui ejuſmodi cædem patraret, quæſitus eſt. Rex *Crillonum* accerſit, ſibi fide inviolata probatum, eaque animi fortitudine, quam ulla facinoris audacia ſuperarat; obſecrat itaque *Crillonum* Rex atque obteſtatur, exaggeratis ſceleribus *Guiſii*, ut hominem facinoroſum; ſuoque Regi inſidiantem, per fidos milites, dum Regium Palatium ſubit, ſclopeto interimat. At *Crillonus*, æqui recti que tenax, ad cædis & inſidiarum vocem perhorreſcens, tam nefandum crimens averſatus, factum excuſavit, affirmans, ſe quidem ſingulati certamine pugnaturum cum *Guiſio*, ſi Rex juberet, admiſſoque in pectus adverſarii ferro, per vulnus ſuum illaturum mortem: ceterum cædem & occultas inſidias, à vitæ ſuæ propoſito tam alienas, a ſe nullo pacto tentari poſſe. Hoc ingenuum *Crilloni* Reſponſum æqui bonique conſuluit Rex, ſed *Crillono* ſuper hac re impoſito fidei, & altiſſimi ſacramento ſilentii, converſus Rex ad quadraginta quinque nobiles viros, ſuæ cuſtodiæ deputatos, quorum *Loniacus*, privatim *Guiſio* inimicus, Præfectus erat, illos ad ſædem *Guiſii* ſolicitavit, qui facinus non abnuerunt, & Ducem *Henricum Guiſinum* in Palatio Regio proditorie gladiis confoderunt die 23. menſis Decembris anni MDLXXXVIII.

Et merito quidem *Crillonus*, ab hac proditoria Ducis *Henrici Guiſii* cæde ſe penitus abhorrere profeſſus eſt, quippe qui nunquam per fraudes & inſidias, ſed generoſe tantum & aperto marte cum hoſte pugnaturus in arenam deſcendere ſolebat. Id luculenter patuit in perſona clariſſimi domini *Baſſamboſii* (a), quicum ſimultates habebat Crillonus ob rationes Hiſtoricis haud ſatis compertas. Ambo autem circa Rhenum erant, quando dominus *Baſſamboſius* ægre admodum ferens, quod quidam Saxones Equites, quibuſcum epulabatur, vino eum ingurgitare vellent, ira percitus enſem diſtrinxit, illis tamen, ob multitudinem, volens, nolens, cedere coactus, & loci judicis auctoritate captus, extremum capitis ſubibat periculum, niſi *Crillonus* de proximo diſcrimine, in quo verſabatur dominus *Baſſamboſius*, certior factus, ſe motis omnibus ſimultatibus, quas cum illo gerebat, protinus accurriſſet, eamque adhibuiſſet diligentiam, prudentiam, atque ſolertiam, ut enm e tot hoſtium manibus ereptum vita ac libertate donarit. At, poſtridie *Crillonus* virum nobilem ad dominum *Baſſamboſium* miſit, qui ejus nomine illud ad ſingulare certamen vocaret, cui dominus *Baſſamboſius* reſpondit, ſe rem facturum haud ferendam omnibus, ſibi vero turpem, ſi cum *Crillono*, de ſe tam bene merito, armis congredi auderet; ceterum promiſit, ſe intra duas horas *Crillonum* aditurum, eique de tam ſingulati collato beneficio grates pro ſua virili parte repenſurum. Promiſſis ſtetit dominus *Baſſamboſius*, & ſolum nobili ſene, atque duobus vernaculis ſtipatus, ad *Crillonum* venit, quem ubi primum intuitus eſt, ex equo deſiliit, enſem cum clypeo in ephippio reliquit, ac thoracatus, pileumque præ manibus geſtans, ſumma humanitate, ac verborum comitate (ut moris erat tum temporis apud inſignes Equites) eum conſalutavit, faſſus eſt, ſe éi vitam debere; adeoque nihil tam curæ, ac cordi habere, quam ut ſe totum ejus obſequio manciparet, ſuique grati animi argumenti exhiberet. His dictis, ut ſuam erga Crillonum fiduciam & neceſſitudinem publico teſtimonio demonſtraret, propius acceſſit ut Crillonum amantiſſime complecteretur. At Crillonus, ut erat a natura ingenui candidique pectoris, reſpondit domino *Buſſamboſio*, ſe quidem ex ſolo animo vitæ illius, atque libertati conſuluiſſe, ut ſalvus & incolumis ad locum indictum veniens, ſecum ſingulari certamine confligere poſſet. Verum emollitus poſtea *Crillonus*, & ſermone, ac generoſitate clariſſimi domini *Baſſamboſii* victus, omnem ſimultatem depoſuit, & ambo ruentes in mutuos amplexus, arctiſſimum ac perenne amicitiæ fœdus ibidem percuſſerunt, & hoc pacto redeintegrata eſt inter illos amicitia.

Superſedeo aliis bene multis referendis exemplis, quibus fortis & animoſus *Crillonus* palam oſtendit, ſe clandeſtinas deteſtari machinationes, occultaſque cædes, quæ per fraudes & inſidias patrari ſolent, nullo pacto ferre poſſe. Hinc non mirum, ſi Crillonus, rogatus a Rege, ut *Henrico Guiſio* necem per inſidias inferret, nullas in hoc negotio perambulante in tenebris partes habere voluerit, ſed illud aliis conficiendum reliquerit, maxime cum prævideret ipſe, ex hac violenta *Guiſii* cæde exaſperatos Fœderatorum animos occaſionem arrepturos ſuam rebellionem contra Regem, quem ipſe totis medullis cordium, totis præcordiorum affectibus diligebat, obſtinatis animis ſovendi, gravioreſque excitandi turbas, quæ ſummum Regi negotium faceſſerent, eumque tandem aliquando opprimerent. Nec certe vana fuit ſagaciſſimi Crilloni prædictio. Tantum enim abfuit, ut, cæſo Duce *Guiſio*, Rex *Henricus* III. abſolutius, ſicut ſibi blandiebatur, regnaverit, ut potius funeſta experentia intellexerit, res ſuas in dies inclinari, labaſcere, & proximam ruinam minari. Plores ſi quidem Regni Galliarum Provinciæ, quæ dolorem ex nece Ducis *Henrici Guiſii* conceptum concoquere minime poterant, contra Regem *Henricum* III. rebellionis vexillum erexerunt, omnia dira ei imprecabantur; necatum vero *Henricum Guiſium*, tanquam invictiſſimum Religionis Catholicæ aſſertorem, omni laudum genere extollebant, & ut Martyrem etiam in Cælum evehebant. Nec minus inſanierunt Cives Pariſienſes, qui, publicata nece Ducis *Guiſii*, a Concionatoribus petulantiſſimis adverſus Regem concitati, in Regem qua verbis, qua Scriptis, qua Decretis pro-

O 4 bro-

(a) *Buſſi d' Amboiſe*.

broſiſſimis invecti ſunt, &, excuſſo omni obedientiæ jugo, Ducem *Mayenium* (*a*) fratrem occiſi Ducis *Henrici Guiſii*, conſtituerunt Vicarium generalem, ſeu, ut vulgo ajunt, Locumtenentem Status Regii & Coronæ Franciæ, penes quem eſſet ſumma belli & negotiorum poteſtas, atque confractis Regiis ſigillis, duo alia nova procudi curarunt, cum inſignibus Franciæ, & throno regio vacuo: alterum majus pro Conſilio Status, minus alterum pro Curiis. Hac præcipiti & temeraria Pariſienſium agendi ratione graviſſime offenſus *Henricus* III. ad Turonum (*b*) urbem ad Ligerim, quo ipſe ſe receperat, Senatum Pariſienſem tranſtulit, mandans præſidibus, ac Senatoribus ubicumque locorum eſſent, ut eo ad obeunda munera ſua quamprimum ſe conferrent. Interea Dux *Mayenius*, a Fœderatis Vicarius generalis Franciæ declaratus, cum exercitu triginta circiter millium hominum Turones, ubi Rex erat, contendit, eo potiſſimum animo, ut Regem ad liberiorem captandum aerem foras progredientem, ex improviſo interciperet. Sane, parum abfuit, quin id quod decreverat *Mayenius* executioni mandaret. Nam Rex prodierat, & tranſmiſſo ponte ultra Sancti *Simphoriani* ſuburbium, ſudo ac ſereno cælo vehebatur equo, cum ecce attonitus molitor protinus accurrit, monetque, in proximo Fœderatos latere Equites, Regemque, ſi forte in comitatu eſſet, abſque cunctatione eſſe reducendum; ad quas molitoris voces Rex, converſo ore, advertit Equites e valle erumpentes, &, equo incitato, in ſuburbium breviſſimo temporis intervallo ſe ſe recepit, opportune quidem; nam ipſa nocte undecim leucis uno curſu luſtratis & emenſis aderat cum Fęderatorum exercitu Dux *Mayenius*, jamque primi Equites pugnam magno animorum æſtu inceptabant. Ad rumorem adventus hoſtium tota Turonenſis Civitas conſternata eſt, & illico ad arcendos irrumpentes hoſtes *Crillonus* e ſuburbio prodiit, dum Rex in urbem regreditur, opprimitque clandeſtina conſilia. Verum, *Crillonus* acriter hoſtes inſectans, ſui immemor, virtutis tantum & gloriæ memor, non ſolum irretortis oculis vidit occiſum nepotem ſuum *Petrum de Berton*, *de Crillon*, dum ſtrenue in conſertiſſima hoſtium acie pugnaret; ſed etiam ipſe per medium corpus catapulta læſus, ac pene exanimis, Turonum urbem aſportatus eſt. Hunc infelicem caſum ſtatim ac reſcivit Rex, *Crillonum* adivit, eumque toto illo tempore, quo prima vulneri fuit adhibita curatio, præſentia ſua dignatus eſt, ejus manum blande tenuit, amanter conſtrinxit, tamque benigno & officioſo ſermone afflictum ſolatus eſt Rex optimus, ut *Crillonus*, poſtquam a vulnere convaluiſſet, ingenue faſſus fuerit, paulum abfuiſſe, quin, inter humaniſſimum Regis ſermonem audiendum, profuſa lætitia cumulatus moreretur. Hic erat Crilloni in his triſtiſſimis Eccleſiæ, Galliarumque Regni temporibus infractus animus, ut ſive pro Fide Catholica, ſive pro Chriſtianiſſimo Rege mori, non ſolum glorioſum duceret, ſed ſummis votis expeteret. Oriebatur popularis tumultus? eum *Crillonus* illico lenitate mitigabat. Inſoleſcebat audacia rebellium? fortitudine frangebat; catholica Fides impugnabatur? eam periculo vitæ lubenter & intrepide defendebat. Vita Regis periclitabatur? eam qua conſilio, qua armis, qua vitæ, & bonorum jactura Crillonus tutabatur.

Poſt hanc Turonenſem pugnam, & in qua *Crillonus*, contra Ducem *Mayenium*, perduellium Fęderatorum exercitus Principem, tam glorioſe decertaverat, Regi *Henrico* III. fortuna arridere, amœnioreſque Soles illuxiſſe videbantur, cum ecce proh dolor! Guiſiana conjuratio, quæ Regi ſæpius ultimum exitium molita fuerat, tandem funeſtam ei mortem intulit, totumque Galliarum Regnum ſummo luctu, ſqualore, & incredibili conſternatione complevit. Lutetiam verſus progreſſus fuerat *Henricus* III. animo eam obſidendi, jamque ad *S. Clodoaldi* (*c*) municipium, ad Sequanam fluvium ſitum, duabuſque tantummodo Leucis Lutetia diſtans, caſtra poſuerat, habens in exercitu triginta quinque millia peditum tam Gallorum, quam extraneorum, & quinque millia Equitum, cum multis Principibus, Coronæ Franciæ Adminiſtris, Proceribus, ac ſtrenuis Ducibus, quos inter erat *Crillonus* plurimarum palmarum dux, quibus cum certa affulgeret ſpes, ut Rex brevi auctoritatem ſuam recuperaret, & Pariſienſes, eorumque exemplo ceteri populi ad obſequium redigerentur, abominabili facinore Rex per proditionem occiſus eſt, non a Monacho, ſed a quodam rebelli Guiſianæ conjurationis fęderato, ſicut invictis rationibus Sole clarius demonſtrant Auctor libri, cui titulus eſt: *Fatum Sancti Clodoaldi* (*d*). & clariſſimus Regum Franciæ Hiſtoriographus *Varillaſius* in Hiſtoria Regis *Henrici* III. Sed quiſquis ille fuerit ſicarius, tam grande ſcelus quo nomine appellem? neſcio Parricidium, an rebellionem, furorem & inſaniam nominabo? leve illud eſt ad tam tetri facinoris atrocitatem exprimendam. An belluinam ſub larva vultus humani immanitatem? ne iſtud quidem ſufficit. An florentiſſimi Galliarum Regni maculam, immo exitium, flammam, ac perniciem? Quam poſſum atroci ac deteſtanda nomina mente efformavero, vincit omnia horrendi illius Regicidii atrocitas, ac ne cogitatione quidem capi, nedum oratione ſatis exprimi explicarique poteſt. Ad nuntium mortis Regis *Henrici* III. omnes Guiſianæ conjurationis Fęderati ultra modum lætari, bacchari, tripudiare, ac triumphare cęperunt, nihilque intentatum reliquerunt, quominus *Henricus Borbonius*, Rex Navarræ, & e Principibus ex Regia ſtirpe Gallico Solio proximior, Galliarum Rex ſalutaretur, eo potiſſimum nomine, quod Calvinianam Hæreſim, qua erat infectus, necdum eju-

(a) *le Duc de Mayenne.* (b) *la Ville de Tours.*
(c) *Cloud.* (d) *La Fatalitè de Sainct Cloud.*

ejuraſſet. Quocirca decreverunt, *Carolum* Cardinalem *Borbonium* eſſe legitimum Galliarum Regni hæredem, quem idcirco *Carolum X.* nuncuparunt, ejuſque nomen deinceps in omnibus Senatus conſultis & Actis publicis, ac moneta publica inſcribendum eſſe ſanxerunt. Sed quia Cardinalis *Borbonius*, quem ipſi *Carolum X.* appellabant, adhuc captivus, & decrepitus eſſet, adeoque Regiæ exercendæ dignitati parum idoneus, ſtatuerunt rebelles Guiſianæ conjurationis fœderati, ut omnes ad Cardinalem *Borbonium*, quem ſibi Regem elegerant, e carcere, quo detinebatur, liberandum, vitam, opes impendere tenerentur; manente interim penes ipſum *Mayenium*, Guiſianæ conſœderationis Principem, Vicarii Coronæ Franciæ, ſeu Locum tenentis generalis titulo & auctoritate. Hos Guiſianæ Conjurationis fœderatos in rebellione contra *Henricum Borbonium* Regem Navarræ haud parum confirmavit *Philippus* II. Hiſpaniarum Rex, qui die 8. menſis Martii anni 1590. diploma publicavit, quo cunctos Principes Catholicos vehementer hortabatur, ut vires ſecum conjungerent ad extirpandam in Galliarum Regno graſſantem Hæreſim, & liberandum e carcere *Carolum Decimum*. Ceterum, coram DEO & Angelis proteſtabatur, non alio fine ſe bellicos apparatus adornare, quam Eccleſiæ Catholicæ Apoſtolicæ Romanæ propagandæ, quietis ac ſecuritatis vere Catholicorum ſub legitimis eorum Principibus conſtituendæ, profligandæ ubique hæreſi, pacis & concordiæ Principum Chriſtianorum firmandæ cauſa, in quam non ſolum opes, ſed & proprium ſanguinem ac vitam effundere paratus eſſet. At, Catholici Galliarum Principes, virique nobiles, poſt Regis *Henrici* III. mortem conſultantes in caſtris quid facto opus eſſet? & aliunde animadvertentes, nullam publicæ ſalutis ſpem ſupereſſe, niſi, ſervato legitimæ ſucceſſionis ordine, *Henrico Borbonio*, Regi Navarræ, obedientia præſtaretur, in eam omnes iverunt ſententiam, ut *Henrico Borbonio*, tanquam legitima ſucceſſione ad coronam Regni vocato, fidei Sacramentum daretur, accepto tamen prius ab eo jurejurando de Religione Catholica Apoſtolica Romana inviolata in Galliarum Regno jugiter conſervanda, abſque ulla in illius diſciplina immutatione aut innovatione; de Eccleſiaſticorum perſonis, ceterorumque omnium dignitatibus, & prærogativis illibatis cuſtodiendis; de nullius alterius, quam Religionis Catholicæ Romanæ toto Galliarum Regno publico uſu futuro. Quas conditiones cum *Henricus Borbonius* ſeſe adamuſſim obſervaturum adhibito juramento promiſiſſet, confeſtim qui aderant magno numero Principes, Duces ac Proceres Primariique Coronæ Regiæ Miniſtri, & nobiles, inter quos erat Crillonus, unanimi conſenſu *Henricum Borbonium*, Regem Navarræ, ſecundum Leges Regni, & legitimæ ſucceſſionis ordinem, in verum Galliarum Regem agnoverunt, eique inter Franciæ Reges dicto *Henrico IV.* fidem obſtrinxerunt. Non potuit tamen Rex *Henricus IV.* perſtante Guiſiana fœderatione, armis & copiis *Philippi II.* Hiſpaniarum Regis, roborata, Regium ſolium conſcendere, ſed Galliæ Regnum, ſibi hæreditate debitum, armis peperit, ut duplici jure Rex Franciæ diceretur. Plura autem prælia contra rebelles fœderatos, & Hiſpanos geſſit Rex *Henricus IV.* ſine adulatione *Magnus*, quibus *Crillonus*, ad aſſerenda vindicandaque *Henrici Quarti* ad Galliarum Regnum jura, incredibili animi magnitudine interfuit, præſertim pugnæ *Ivriacæ*, quæ anno 1590. data eſt, & in qua, profligato exercitu *Caroli Mayenii*, rebellium Fœderatorum Ducis, & occiſo Comite *Egmondano*, Hiſpaniarum copiarum Ductore, inſignem victoriam retulit *Henricus Quartus*. Infinitus profecto eſſem, ſi hic recenſere vellem omnia prælia, in quibus *Crillonus* contra rebelles Fœderatos, & Hiſpanos, plura ſuæ invictæ fortitudinis, erga vero Regem *Henricum Quartum* fidelitatis ſummæ præbuit argumenta. Sufficiat ſi dixerim, *Crillonum* in Bello fuiſſe Regis *Henrici IV.* comitem indivulſum. Caſtrametanti adfuiſſe, Urbes, præſertim Pariſios, & Rotomagum, cingenti, invadenti, expugnanti; hoſtes collatis ſignis laceſſenti, fuganti, profligantique: adeo ut ſi quis numerare velit bellicoſiſſimi Regis *Henrici IV.* contra rebelles Fœderatos & Hiſpanos, pugnas, victorias, & triumphos, eadem opera habeat *Crilloni* virtutis, ejuſque erga Regem *Henricum Quartum* conſtantis ac perpetuę fidelitatis locupletiſſima teſtimonia. Sed hic prætermittere nec poſſum, nec debeo *Quilleboviam* (*a*) urbem in Normannia, quam Guiſianę Conjurationis Fęderati obſidione cinxerant cum ſex peditum millibus terreſtris exercitus, octingentis Equitibus, & navibus duabus ſupra viginti. In eam autem urbem indefenſam, immunitam, opportunam injuriæ, perviam omnibus hoſtium telis, & deſperatione auxilii laborantem, ſeſe ſolerter & tempeſtive intulerat Crillonus, eamque tuitus eſt non conſtructis propugnaculis, non turribus, non munimentis, ſed paucorum militum virtute, animis ac robore. Tandem denunciantibus hoſtibus ut præſidium dederet, quatuor hiſce verbis, Lacędemoniorum more, reſpondit. *Intus Crillonus, foris Fœderati* quibus verbis, tanquam aculeis, ſtimulati Fęderati, atque furore correpti, Arcem plurimis exploſis tormentis concuſſerunt, & in eam ſemel atque iterum impetum fecerunt, ſed fruſtra. Crillonus namque inter cerebras tormentorum emiſſiones, inter ſuorum ante & retro, a dextra lęvaque cadentium funera, ita rebellium Fęderatorum hoſtiles impetus repreſſit, fregit ac contudit, ut ne tranſverſum quidem digitum hoſtes progredi potuerint, immo potius obſidionem cum ſumma infamia ſolvere coacti fuerint. Quod certe facinus tam Regi *Henrico IV.* placuit, ut ad *Crillonum* Epiſto-

(a) *Quillebeuf*.

Epiſtolam ſuapte manu ſcripſerit, pluribus grati animi, benevolentiæ, & voluntatis ſuæ indiciis aſperſam.

Gaudebat quidem impenſe *Crillonus*, quod Rex *Henricus* IV. totius Guiſianæ Conſœderationis ſimul irrumpentis molem atque impetum omnem ſuis lateribus ita ſuſtineret, ut eam conſilio, manu, fortuna, virtute & animis ſemper & ubique vinceret. Nec minori gaudio perfundebatur *Crillonus*, quod videret rebelles Fœderatos, iiſque ſociatos Hiſpanos, qui paulo antea feroces induebant ſpiritus, minaceſque litteras ſpargebant, multis tandem, præter expectationem ſuam, ab exercitu Regis *Henrici* IV. cladibus attritos, lugere inter ſe fracta conſilia, virium ſuarum infirmitatem agnoſcere in ſinu, labores irritos, & ſpes evaneſcentes ſecreto lamentari, ſuas in dies attenuari vires, diſſipari robur, deferveſcere impetum, & vim omnem conſeneſcere. Hæc, inquam, *Crillono* ſingularem lætitiam afferebant, nec dubitabat ipſe, quin hujus atrociſſimi belli turbulentiſſima tempeſtas deferveſceret, & diſcuſſa penitus caligine temporum, pax, ſerenitas, & ſalus ſimul toti Galliarum Regno affulgerent, ſi Rex *Henricus* IV. ejurata, ut promiſerat, Calviniana Hæreſi, Catholicam Fidem amplecteretur. Hoc enim duntaxat perduelliones Fœderati a præſtanda Regi *Henrico* IV. obedientia ſe retardari dictitabant, quod ipſe promiſſis non ſtaret, ſed conſulto hæreſis abjurationem procraſtinaret, ut fucum faceret Catholicis, eoſque vana ſpe lactaret. Fœderatorum animos in Regem *Henricum* IV. concitabat Hiſpanica Factio hac injecta ſpe, fore ut *Henricus* IV. licet in Galliis ejuraret Calvinianam Hæreſim, numquam tamen a *Clemente* VIII. qui tum temporis clavum Eccleſiæ regebat, reconciliaretur, & in gremium Catholicæ Eccleſiæ reciperetur. Hoc admoto veluti ſtimulo, Hiſpanica Factio, quæ occupando Galliæ Regno inhiabat, debilitatos fractoſve Fœderatorum animos ſuſtentabat, labantes firmabat, erigebat diffidentes, defatigatis addebat alacritatem, & reſpectantibus pacem, cladiumque pertæſis, ſpiritus quoſdam novos ac ferociores inſtillabat. Hunc igitur ſpecioſum prætextum, quo Fœderati rebellionem ſuam tegere ſtudebant, vehementer optabat *Crillonus*, ut Rex *Henricus* IV. quamprimum amoveret, & ejurata Calviniana Hæreſi, Catholicum ſe aperte profiteretur. Et ecce ſtatim *Crillonus* ſummam votorum ſuorum conſecutus eſt. Nam Rex *Henricus* IV. qui hactenus converſionem ſuam diſtulerat, ut accuratius de Fide Catholica inſtrueretur ab Epiſcopis, quos inter eminebat *Jacobus Davitius Perronius*, Ebroicenſis Antiſtes, & poſtea S. R. E. Cardinalis, tandem, divino illuſtratus lumine, die 25. menſis Julii, Sancto *Jacobo* Apoſtolo Sacra, anni 1593. in Cœnobio San-Dionyſiano prope Pariſios Calvinianam hæreſim publice ejuravit, & Catholicæ Fidei profeſſionem edidit his verbis conceptam: *Proteſtor, ac juro coram Deo Omnipotente, vivere me velle & mori in Religione Catholica, Apoſtolica, Romana, eamque protegere ac defendere adverſus omnes periculo ſanguinis & vitæ meæ: renuncians omnibus hæreſibus contrariis doctrinæ Sanctæ Eccleſiæ Catholicæ, Apoſtolicæ, Romanæ.* Anno vero ſequenti, ſeu 1594. Rex *Henricus* IV. die 27. Februarii Carnoti (*a*) in Eccleſia Beatiſſimæ MARIÆ Virginis ſolemni pompa cum fuiſſet inauguratus, Pariſios recta venit, ubi factum eſt Senatus conſultum die 30. menſis Martii, quo cuncta contra Reges *Henricum* III. & *Henricum* IV. Decreta fuerunt in integrum abolita, & Duci *Mayennio*, Guiſianæ Conſœderationis Principi, ac ceteris Lotharingicæ familiæ Principibus, aliiſque omnibus cujuſcumque conditionis hominibus injunctum, ut *Henrico* IV. Galliarum Regi obedientiam præſtarent. Sacra etiam Pariſienſis Academia, cujus nonnulli alumni a Fœderatorum partibus ſteterant, ſolemnem Conventum in Schola Navarræa die 22. menſis Aprilis ejuſdem an. 1594. habuit, in quo omnes Magiſtri jurarunt, ſe præſtare obedientiam Regi *Henrico* IV. tanquam vero, legitimo, ac naturali Galliarum Regni hæredi ac ſucceſſori. Formula juramenti, ut videre eſt apud *Egaſſum Bulæum* Tomo VI. *Hiſtoriæ Univerſitatis Pariſienſis*, hæc fuit.

Nos &c. juramus & proteſtamur coram Deo, & tactis Sacroſanctis Evangeliis, nos recognoſcere corde & intimo affectu Regem noſtrum & Principem naturalem & legitimum Henricum IV. Regem Franciæ & Navarræ nunc feliciter regnantem. Spondemus Regiæ illius Majeſtati, nos ſervaturos obſequium & fidelitatem ſub vitæ etiam & honoris diſpendio cum omni reverentia & perfecta obedientia, & ad conſervationem hujus Status & Coronæ, potiſſimum vero hujus Metropolis Pariſienſis ſub ejus auctoritate & imperio, neque nos parcituros vitæ fortuniſque noſtris in iis, quæ ſpectabunt illius ſervitium, Regnique Gallicani tranquillitatem. Præterea promittimus, nullam nos unquam partem, conſortium, aut Fœdus habituros cum illis, qui ſe perduellionis ſcelere obſtrinxerunt, armati contra Regiam ejus Majeſtatem, neque cum omnibus aliis, qui poſthac poſſent in dictum Regem Chriſtianiſſimum inſurgere, quos omnes abominamur, declaramus & pronunciamus rebelles, hoſtes Galliarum publicos, noſtroſque privatos. Renunciamus omnibus Factionibus, Juramentis, Fœderibus, in quæ nos incurrere antea potuimus occaſione & errore pernicioſarum tempeſtatum contra & in præjudicium præſentis Declarationis. Recognoſcimus humiliter, accepiſſe nos de gratia, ſpeciali bonitate & clementia, qua placuit Regiæ Majeſtati univerſos nos & ſingulos complecti. Quibus de rebus nos ingentes, & quam maximas poſſumus, gratias habemus, atque agimus, obſecrantes intimis viſceribus Deum Optimum Maximum ut nobis feliciter eum Regem ſoſpitem ſervet atque incolumem, hoſtium ſuorum noſtrorumque victorem & triumphatorem, in quorum teſtimonium nos ſigillatim ſubſcripſimus in Comitiis Generalibus Academiæ Lutetianæ habitis in Aula

Theo-

(a) *Chartres.*

Theologica Regalis Collegii Navarræ alias Campaniæ die Veneris 22. Aprilis anni 1594.

Age vero quam triumphale illud & auguſtum ſpectaculum, cum inclyta Pariſiorum Lutetia Regem *Henricum IV.* excepit? Adeo ut Gallica gens alioqui Regum obſequiis impenſiſſime dedita, nullum unquam ſuorum Regum regalius acceperit, quam Regem *Henricum Magnum*. Nam quid ego jam referam ludorum magnificentiam, quid auguſtiſſimum purpurati Senatus, quid frequentem laudatiſſimæ illius Scholæ Pariſienſis, quid totius Ordinis Eccleſiaſtici ſolemnem occurſum? Quid undas illas hominum, ac maris in ſpeciem, ad ſpectaculum ſe effundentis multitudinis, quæ vias omnes, omnes campos, omnes domos late complevit? Habet enim Pariſiorum urbs tria pariter ornamenta, quorum unum quodlibet vix in ulla reperitur alia. Clerum ornatiſſimum florentiſſimumque, Scholam, qua nōn alia numero frequentior, vel eruditiſſimis in omni doctrinarum genere viris abundantior: Senatum, neque minus gravem, quam fuit ille Areopagitarum Athenis, neque minus ſplendidum, quam fuit olim Romanus, ut mihi ſingulari quodam fato, maxima bona miſcuiſſe videatur, ſummam ſcilicet religionem cum ſumma eruditione, & juſtitiam item ſummam cum utraque. Nam & Clerum ornant litteræ & ſtudia commendat religio. In Senatu vero neutrum deſideratur. Quo minus mirum, ſi tanta cum civium, tum hoſpitum multitudine ſcatet, quanta proportione non alia ſub ditione Chriſtiana, ut Regnum potius, quam civitas, vel Regni magis Regina debeat appellari. Hæc igitur celeberrima Pariſiorum Civitas nihil omnium ſibi duxit omittendum quo Regis *Henrici IV.* adventum redderet ornatiorem, & ut ſileam vulgi ſtudium tale, quale in alium Regem extitit neminem, quid auguſtius potuit accidere quam quod tres illi pariter Ordines tam ſplendidi, tam graves, eodem die Regi *Henrico IV.* ea detulerunt, quæ non aliis Regibus deferre conſueverant?

Ad nuntium receptæ Lutetiæ, Regique *Henrico IV.* Victori, faſces ſubmittentis, multæ aliæ Galliarum Regni Civitates intra paucos menſes in Regis poteſtatem eodem an. 1594. conceſſerunt. Quia tamen Rex *Henricus IV.* necdum a Summo Pontifice fuerat ab hæreſi abſolutus, turbas in Galliarum Regno ciere, atque rebellionem fovere pergebant Fœderati, eam in ſpem erecti, fore ut nunquam *Clemens* VIII. licet vehementer exoratus, adduci poſſet ad reconciliandum Eccleſiæ hunc Principem in hæreſim relapſum, & cujus converſionem ad Fidem Catholicam non ſinceram, ſed fictam, fucatam ac ſimulatam eſſe pertendebant. Verum, Rex *Henricus IV.* Pariſios ingreſſus, & fauſta omnium Ordinum gratulatione, ſumma rerum potitus, in hanc curam maxime incumbebat, ut civilis diſcordiæ reliquias aboleret, dumque lætiſſimi de illo propediem a Cenſuris per Summum Pontificem *Clementem VIII.* abſolvendo nuntii expectabantur, & quidquid a ſuperioris mœrore temporis relictum erat, videbatur abſterſum, ecce furioſi adoleſcentis *Joannis Caſtelli*, filii *Petri Caſtelli*, Mercatoris pannorum Pariſini, nati unde viginti annos, horrendum ſcelus exeuntem annum milleſimum quingenteſimum nonageſimum quartum funeſtavit. Hoc tam atrox flagitium lubens altiſſimo ſilentio ipſe prætermitterem, niſi inde maxime ſplendeſceret ſingularis illa benevolentia cum ſumma veneratione conjuncta, qua *Crillonus* inclytam Societatem Jeſu, id ætatis vehementer in Galliis afflictam, proſecutus eſt, eamque, quamdiu vixit, ſemper in maximo honore ac pretio habuit, ſicut teſtatur *R. P. Joſephus Juvencius*, nuperrimus Scriptor elegans Hiſtoriæ Societatis Jeſu, part. 5. lib. 12. pag. 45. & lib. 25. pag. 906. Ex quo Scriptore hæc pauca, quæ ad *Crillonum* ſpectant, decerpere non pigebit. *Joannes Caſtellus*, inſemis furiis incitatus, Regem *Henricum IV.* Lutetiam e Picardia die 27. menſis Decembris anni 1594. reverſum aſſectatus, cum promiſcua populi multitudine, adrepit ſub horam poſt Solis occaſum alteram ad conclave, in quod ſe Rex ocreatus adhuc receperat, proceresque adeuntes excipiebat. Nactus locum ac tempus parricida, in Regis jugulum involat; ſed manu & cultro aberrante, quia Rex caput aliquem ſalutando demiſerat, tantummodo labium vulneravit, ac dentem unum excuſſit. Comprehenſus ſicarius, in carcerem amandatur, cumque interrogatus, utrum Philoſophiæ dediſſet operam in Pariſino Collegio Societatis Jeſu? ita eſſe affirmaſſet, ac Patrem *Gueretum* annis duobus & dimidio a ſe auditum, Senatus Pariſienſis Decretum condidit anno 1595. quo *Joannes Caſtellus* nece, Patres vero Societatis Jeſu exilio mulctabantur. Aderat tum temporis Pariſiis ingenuus adoleſcens *Nicolaus Placæus*, patria Divionenſis, nobili genere natus, qui artem dicendi docebatur in Collegio Pariſino Societatis Jeſu. Poſt exactos Lutetia Patres, alios ibi Magiſtros audiebat, qui facundiam potiſſimum ſuam exercebant vituperanda Societate. Hominum atrocitatem indigne tulit hic adoleſcens, ipſamque Societatem pluris inde fecit. Quamobrem, clam parentibus Avenionem ſe contulit, ibique tyrocinii domum ingredi parabat, cum pater, cognito filii diſceſſu & conſilio, in eamdem urbem accelerat, inſtructus acerrimis Mareſcalli *Bironi*, qui Burgundiam pro Rege Galliæ gubernabat, litteris ad *Crillonum*, Equitatus Regii Præfectum, Avenione tunc degentem. Illi *Bironus* paterna contra filium jura commendabat. Hoc metu perculſus tyrocinii Rector Archiepiſcopum Avenionenſem certiorem facit. Præſul cum adoleſcentis patre ita conſtituit, adfuturum ſe certa die domi patrum Societatis Jeſu cum delectis Sacerdotibus; adſit ipſe pariter & ſecum adducat quos velit, audituros juvenem, & quid facto ſit opus judicaturos. Adſunt die dicta, hinc Antiſtes cum Vicario ſuo, cum Societatis Provinciæ Præfecto, & tyronum Rectore; inde, pueri parens cum *Crillono*, cum ſcriba, & amicis aliquot. In hunc cœtum adoleſcens *Placæus*

ceus

cæus adducitur. Procidit ad genua Patris, & *Filium*, inquit, *cernis, pater, ad tuos provolutum pedes; hunc amaſti ſemper, & meminiſſe me pigebit nunquam. Amare, quæſo, perge: Patere me hic vivere, hic mori. Tuus eſſe non deſinam: immo, tuus eo magis futurus ſum, quo numini obſequentior, quo ſanctioribus vinculis, & illi, & tibi obligatus. Cur vocanti Deo parere me prohibes? cur felicem eſſe vetas?* Dicentis ardor, & eminens in vultu cum liberali pudore pietas, omnes defixos admiratione diu tenuit; *Crillonum* præter ceteros, qui piorum hominum lacrymas, ut muliebre virium, ridere conſueverat. Exciderunt nec opinanti *Crillono*, & uberes, & quamfructuoſæ lacrymæ. Nam hoc ſpectaculo ac æternæ ſalutis cura incitatus, vitam relegit omnem, & curatis animæ vulneribus, tegendum ſe Patribus Societatis Jeſu permiſit. Hactenus *Joſephus Juvencius*.

Dum Avenione anno 1595. degeret *Crillonus*, opportune tandem venit in Gallias felix diuque exoptatus nuntius de abſolutione a Cenſuris, quas incurrerat Rex *Henricus IV.* Romæ data a Summo Pontifice *Clemente VIII.* quo nuntio exhilarata eſt tota Gallia, & extincta Guiſiana confœderatio, cujus coryphæus Dux *Carolus Mayennius*, implorata Regis clementia, in ejus gratiam ſatis amplis condirionibus receptus eſt. Omnibus itaque Guiſianæ conjurationis Fœderatis ad obedientiam Regis *Henrici IV.* toto Regno reductis, ingens omnium Gallorum animos inceſſit gaudium, quod tot inteſtina bella, quæ contra aras & focos, contra vitam fortunaſque omnium gerebantur, a ſuis cervicibus eſſent omnino depulſa. Sed Hiſpani, qui Guiſianam rebellium Fœderationem contra Galliarum Reges *Henricum III.* & *Henricum IV.* copiis & armis foverant, doluerunt, pluſquam verbis exprimi poteſt, quod, hac diſſipata rebellium conjuratione, infinitæ illæ ſpes, in quas erecti fuerant, penitus concidiſſent, & pro theſauro, quem in Galliis quærebant, carbones, ſicut vulgari fertur adagio, oſtendiſſent. Ficto tamen ad alacritatem vultu, audaciam oſtentabant, pergebantque minas intentare, miſcere, & turbare omnia, merum bellum canere paſſim, omneſque adhibere machinas, ut a Rege *Henrico IV.* animos Gallorum alienarent. In primis, Hiſpani Maſſiliam, urbem Gallo-provinciæ, nominis claritudine, & & portus opportunitate inſignem, favente *Carolo Caſalio* (*a*) hujus Urbis Conſule, quem aureorum montium pollicitationibus corruptum, in ſuas partes traxerant, occupare tentarunt, jamque *Carolus Auria* (*b*) cum aliquot triremibus in portum Maſſiliæ erat receptus, cum ſubito accurrens *Crillonus*, oculis ac vultu victoriam ſpirans, ſuamque vel inertiſſimo cuique de gregariis alacritatem ingenerans, ivit, & quod nec videre, nec audire, nec legere ſe meminit mortalium quiſquam, intra paucarum horarum ſpatium ſeditioſos compreſſit, tumultus compoſuit, *Carolum Auriam*, ad repentinam fugam compulit, *Carolum Caſalium*, qui Maſſiliam Hiſpanis prodere moliebatur, occidi juſſit, & Maſſiliam Regi *Henrico IV.* aſſeruit ac vindicavit, univerſa jubilante Italia, ob periculum inde ei imminens, ſi Maſſilia in manus Hiſpanorum incidiſſet. Hanc ſingularem *Crilloni* fortitudinem, quæ nullis periculis frangi poterat, Dux *Claudius Guiſius*, filius *Henrici Guiſii*, in Comitiis Bleſenſibus necati, & Gallo-provinciæ præfectus, qui tum temporis Maſſiliæ aderat, vidit, ſuſpexit, & impenſe laudavit, ſed cum adhuc juvenis eſſet, & bellicæ *Crilloni* virtutis periculum facere vellet, de induſtria fabulam finxit, multoſque Maſſiliæ Cives ſubornavit, qui dicerent, Hiſpanos adhuc cum Gallis bellantes, ſubitanea impreſſione Maſſiliam invaſiſſe. Quam fabulam ut plauſibiliorem redderet, ſummum mærorem ementita facie ſimulavit, ac Crillonum, in lecto altum dormientem, nihilque minus cogitantem, e ſomno excitavit, exiſtimans, ſe ei tam inſperato nuncio, & objecto præſentiſſimo vitæ periculo timorem incuſſurum. Aſt *Crillonus*, quem nulla pericula dejicere poterant, ſubito expergefactus, nihilque fraudis, ac doli ſubodoratus, illico emerſit e lecto, ſuaque tantummodo haſta, & pugione munitus, ad vicum feſtinans accurrit, ut vel hoſtes arceret a foribus urbis, vel eos foras protruderet, vel ipſe hoſtium telis confoſſus interiret. Hanc intrepidam in ſubeundis periculis *Crilloni* conſtantiam, animique promptitudinem iterum expertus Dux *Claudius Guiſius*, ſtatim *Crillono* fraudem, quam ipſe texuerat, cum joco, & cachinnis detexit. Sed *Crillonus*, ut erat a natura ingenuus ac candidus, intempeſtivas illas facetias nihil moratus, ad Ducem *Guiſium*, hujus fabulæ auctorem, non ſine aliqua animi commotione, converſus, eique pugionem oſtendens; *o adoleſcens*, inquit, *ſi in hoc repentino caſu animo cecidiſſem, tu pariter iſto pugione cecidiſſes;* his verbis ſignificare volens, ſe eo ſolo nomine Duci *Guiſio* parcere, quod ipſi animum ſuum imperterritum prodendi occaſionem ſuppeditaſſet. Hinc factum eſt, ut Dux *Claudius Guiſius*, quem (revocato Duce *Eſpernonio*) Rex *Henricus IV.* Gallo-Provinciæ præfecerat, ſemper *Crillonum*, ob excelſi animi atque invicti magnitudinem & robur, ſingulari amicitia & obſervantia coluerit. Hoc factum Hiſtoricum narrat Dominus *Girardus* in ea, quam Gallice ſcripſit, Vita Ducis *Eſpernonii*.

Perquam moleſte viderunt Hiſpani ſpes ſuas deluſas, prærepta conſilia, & hanc inſignem prædam, cui avidiſſime inhiabant, ſeu Maſſiliam, e manibus ſuis excuſſam, inflicti tamen vulneris dolorem ſimulata fronte ſuſtinentes, novas contra Gallos expeditiones ſuſceperunt, quibus magnum Galliæ vulnus ſe impoſituros, & in ejus ſinum & viſcera penetraturos confidebant.

(a) *Charles Cazaouz, Conſul, & tyran de Marſeilles.*
(b) *Charles Doria.*

Digitized by Google

Nec inanis omnino, ut libere dicam, fuit illorum ſpes. Opportune ſiquidem Hiſpani utentes conſilio, & opera *Chriſtiani Savignii Ronei*, Galli (qui antea Guiſianæ confœderationi erat addictus, & tunc Præfecti Caſtrorum munere in exercitu Hiſpanorum fungebatur) primo *Caſtellam*, Picardiæ oppidum, ceperunt; deinde *Dorlanium* obſederunt, & magna edita ſtrage occuparunt. Poſt hæc, *Cameracum* (*a*), urbem in Belgio amplam, frequentem, & valde munitam, in poteſtatem ſuam redegerunt. Dehinc, *Caletum*, oppidum & portum celeberrimum, necnon *Ardram*, urbem quidem parvam, ſed ſitu & arte munitiſſimam, tribus tantum leucis Caleto diſtantem, expugnarunt. Denique, *Ambiano*, (*b*) totius Picardiæ Metropoli, dolis & artibus, potius quam armis, potiti ſunt. Ad hanc *Ambiani*, urbis amplæ & munitæ, tam facilem occupationem attoniti hæſerunt Galli, præſertim Pariſienſes, qui Hiſpanos ad portas ſuas, non ſecus ac Annibalem Pœnoſque ad urbis portas, veniſſe, jamque illos videre ſibi perſuadebant, cum Ambianum inter & Lutetiam Pariſiorum nihil impedimenti, nihil propugnaculi eſſet, quod hoſtium impetum retardare poſſet. Rex quoque *Henricus* IV. tunc Lutetiæ exiſtens, ſummo mœrore perculſus, quod cerneret, potiorem Picardiæ partem in poteſtate Hiſpanorum eſſe, omnino decrevit, urbem Ambianum, aſtu amiſſam, virtute recuperare. Abjecta itaque omni mora Rex *Henricus* IV. Ambianum obſidione cinxit, cumque in eo res eſſet, ut urbs, muris tormentorum impetu conquaſſatis, aut vi expugnaretur, aut conventione dederetur, ecce *Albertus* Cardinalis *Auſtrius* (qui in locum defuncti *Erneſti Auſtrii*, Belgii Gubernatoris, a *Philippo Secundo* Hiſpaniæ Rege, ſuffectus fuerat) opportune cum ingentibus copiis venit, Ambiano ſuppetias laturus. Nec dubium, quin *Albertus* Cardinalis *Auſtrius*, ſi confeſtim caſtra Regis *Henrici* IV. invaſiſſet, ea, utpote immunita, & ob periculum conturbata, facili negotio occupaſſet, totumque exercitum Regium diſſipaſſet. Sed, dum cunctatur, præcedenti nocte, qua tranſiturus erat, viam foſſoribus abrupit, & in ea prius occultata ſcite tormenta diſpoſuit Dux *Carolus Meyennius*, antehac Guiſianæ conjurationis Anteſignanus, tunc vero Regi *Henrico Quarto* addictiſſimus. Quare Cardinalis *Albertus*, re poſtridie cognita, ſereque errorem ſuum agnoſcens, de ſuorum Ducum Conſilio, receptui canere ac vaſa colligi juſſit, inſtructoque in aciem exercitu, terga vertit, non ſine aliqua ſuæ famæ jactura, cum quidam id temporis per jocum dicerent, hanc *Alberti* ad Ambianum ab obſidione liberandum cum valido exercitu profectionem, non militarem Expeditionem fuiſſe, ſed meram peregrinationem, ludum, non bellum, velitationem, non pugnam. Eum veniſſe ſpectatorem, non actorem; contemplatorem Regii exercitus, non expugnatorem; obſidionis urbis Ambiani teſtem, non interpellatorem, non illum ſe vagina gladium eduxiſſe, vel eductum recondidiſſe illico. Poſtremo, ſic illum ſe geſſiſſe, ut nihil niſi ludicram, umbratilemque Naumachiam, Imperatoris *Domitiani* inſtar, voluerit exhibere; vel potius, ſicut olim Imperator *Cajus Caligula* de collectis in Angliæ littore Conchyliis, Romæ triumphavit, ita & ille de viſo exercitu regio, ſalutatiſque Galliarum finibus, voluerit in Belgio triumphare. Poſt hunc acceleratum *Alberti* receſſum, ſtatim Ambianum recuperavit Rex *Henricus Quartus*, cui multo glorioſior fuit hæc urbis recuperatio, quam fuerat damnoſa amiſſio. Sed quia *Crillonus*, Maſſiliæ ad præcavendas Hiſpanorum inſidias detentus, huic Ambiani obſidioni ac deditioni intereſſe haud potuerat, Epiſtolam ad ipſum liberalibus jocis, doctiſque ſalibus plenam, ſcripſit Rex *Henricus* IV. in qua, præ ceteris aliis ſuæ erga *Crillonum* ſingularis benevolentiæ indiciis, hæc habet: *Ad reſtim confuge, Generoſe Crillone: impedivimus, ne Hiſpanorum exercitus Ambianum ſubſidiis, annona, vel copiis juvaret, & tu aberas.* Quibus verbis indicare volebat optimus ille Rex graviſſimum dolorem, quem accepturus erat *Crillonus*, quod, pugnandi avidiſſimus, huic obſidioni & recuperationi Ambiani intereſſe, & in partem laudis venire non potuiſſet.

Ex hac Ambiani recuperatione illud maximi, diuque deſiderati boni erupit, quod facilior reddita fuerit tractatio pacis inter Reges Galliarum, & Hiſpaniæ, *Henricum* IV. & *Philippum* II. qui hactenus vario fere marte, ancipitique fortuna pugnantes, alternis ferme victores fuerant & victi. Agnovit tandem Rex *Philippus* II. ſe fruſtra in Galliis (occaſione Guiſianæ conjurationis, cui ipſe vires, roburque addiderat) tentatis bellis minime neceſſariis præcipuum Bellum Belgicum, in quo propria res agebatur, neglexiſſet, indeque occaſionem dediſſe Batavis, quos Hollandos vocamus, & Zelandicarum Inſularum incolis, nec non aliis conjuratis Belgii urbibus, excuſſo Hiſpanorum dominio, in Rempublicam coaleſcendi, quæ etiamnum, excluſo publico Religionis Catholicæ cultu; Fœderatorum Ordinum auctoritate gubernatur. Altera etiam ejuſdem Hiſpaniarum Regis animo inſidebat recordatio funeſtæ illius cladis, qua ingens & formidanda illa centum & quadraginta navium Claſſis, quam contra *Eliſabetham*, Angliæ Reginam, magnis ſumptibus inſtruxerat, magna ex parte ab Anglis diſſipata, procellis ac naufragiis quaſſata, & circum Britannicas Inſulas circumflectere coacta, dedecoris & ignominiæ plena in Hiſpaniam redierat, amiſſis duabus ſupra triginta navibus. Hæc ſecum cogitans *Philippus* II. Hiſpaniarum Rex, ad pacem ineundam cum *Henrico Quarto* Galliarum Rege, ſeſe propenſiſſimum exhibuit, ac tandem, miſſis ex utraque parte Legatis *Vervinum* in Veromanduis oppidum terræ Franciæ, firma ac ſtabilis pax inter utrumque Regem ſancita eſt, & inter feſtas popu-

popu-

(a) *Cambray*. (b) *Amiens*.

populorum acclamationes, plurimaque lætitiæ ſigna anno 1599. promulgata fuit. Tunc, extinctis omnibus tum domeſticis, tum externis Bellis viſa eſt Galliæ fortuna creſcere, & nova quædam atque inopinata ſub *Henrico Magno*, Galliarum Rege, ſe ſe explicuit rerum facies. Auctæ perpaucis annis Gallorum vires, aucti animi, auctæ opes, aucta omnia, maximumque gloriæ ſplendorem Regno Galliarum conciliabat Rex *Henricus Magnus*, ſuorum amor, hoſtium terror, domi carus, foris potens, & apud exteras gentes in magna atque illuſtri gratia poſitus. Florente in Gallia pace Rex *Henricus IV*. conſilia, quæ ei *Crillonus* in adminiſtratione Regni ſuggerebat, lubentiſſime auſcultabat, ejuſque colloquiis vehementer oblectabatur. Nec enim intra rei militaris peritiam ſe ſe continuit capaciſſimus *Crilloni* animus, ſed non minus in graviſſimis rerum maximarum deliberationibus, ingenio, conſilio, prudentia & dicendi dexteritate, quam corporis robore ac firmitate præſtabat. Reconditiora regiminis arcana ita penetraverat, ut totius Orbis moderamini haud impar haberetur. Nemo melius ſui ſæculi ſtatum callebat. Nemo intimius Regnorum, & Rerum publicarum momenta perſpicaci mente luſtraverat. Nemo in explorandis Gentium moribus & ſtudiis oculatior erat. Noverat Rex *Henricus* IV. quam prudenter & ſapienter *Crillonus* in Bleſentibus Regni Galliarum Comitiis ſe ſe geſſiſſet, eo vel maxime tempore, quo atroces diſcordiæ, perniciosæque factiones Regnum miſere lacerabant, & Regem *Henricum* III. in ſummum vitæ diſcrimen adducebant. Noverat maximus ille Rex, quam ſæpe *Crillonus* ſuis ſalutaribus conſiliis acerba mala partim impendentia avertiſſet, partim graſſantia compeſcuiſſet, benignitate mitigaſſet, induſtria diſſipaſſet, ſolicitudine ac curis penitus extirpaſſet. Noverat denique Rex *Henricus* IV. & ſæpius experientia comprobaverat morum *Crilloni* facilitatem, ſingularem urbanitatem, facetias in ſermone, ingenii argutiam, liberales jocos, doctoſque ſales, plenos lepore, acumine, & ſagacitate, quibus humaniſſimus ille Rex mirum in modum delectabatur, & hac in parte Imperatorem *Auguſtum* referens, quemadmodum gaudebat jocis liberalibus in alios ludere, ita in ſe jactos, aut retortos liberius, patientiſſime ferebat.

Quanta eſſet *Crilloni* in colloquiis, quæ ſæpe miſcebat cum Rege *Henrico Magno*, libertas, &, ut ita dicam, familiaritas, facile dignoſcet Lector ex Facto hiſtorico, quod hic breviter narrabo. *Carolus Emmanuel*, Dux Sabaudiæ, diu Regem *Henricum* IV. de reſtituendo Principatu Salutiarum verba dederat, eique datam fidem ſemper fregerat. Quocirca Rex iniquo animo ferens, quod Princeps unus, viribus impar, antiquum Galliarum Regni patrimonium, vi invaſum, tam tenaciter retineret, bellum illi indixit, omnique abrupta mora exercitum trifariam diviſit. Unam partem Mareſcallus *Bironus* in Sebuſianos, *Leſdiguerius* alteram Mommeliamum verſus, tertiam Rex ipſe cum *Crillono* Camberium duxit. Et ſtatim *Crillonus*, in agmine miles, in conſilio Dux, artifex in opere, incitamento omnibus indefeſſus ubique, ſomni, cibi, deliciarum oblitus, uno quaſi impetu *Camberium*, deinde *Conſlantium*, *Carboneriam*, *Miolanum*, *Aquabellam* totamque Sabaudiam, virtute duce, comite fortuna, ſuis victoriis luſtravit. Quo factum eſt, ut Dux Sabaudiæ, tot victoriis attonitus, pacem poſtulaverit, &, permutato Salutiarum Principatu cum Breſſia, hanc tempeſtatem a ſe averterit. Permutationem iſtam gratam habuit Rex *Henricus* IV. &, inita cum Duce Sabaudiæ pace, ſuoque in Sabaudia relicto exercitu, Lugdunum cum *Crillono* venit, ubi percelebri Procerum adſtante corona, Rex effuſiſſimæ benevolentiæ ſuæ ſignificatione *Crillonum* in os laudans, ait *illum eſſe primum Mundi Ducem, nullumque ei in ſcientia militari æquandum*: At Crillonus, libertate, quam nemo ſibi hactenus arrogaverat, nec ſibi deinceps arrogare audebit, actutum reſpondit: *Regem mentitum eſſe, quia Rex erat primus Mundi Dux, ipſe vero tantum ſecundus*. Arriſit ſummopere Regi hoc ſubitum & argutum *Crilloni* Reſponſum, & in eo agnovit animi *Crilloni* candorem, facilitatem, & altæ cujuſdam mentis ſagacitatem incredibilem, indeque *Crillonum*, tanquam fidiſſimum rerum gerendarum adminiſtrum de Galliarum Regibus, & de toto Regno optime meritum, impenſius amare cœpit. Manſit Rex *Henricus* IV. Lugduni cum *Crillono* per aliquot dies, ibique Rex die 9. menſis Decemb. anni MDC. nupſit *Mariæ Medicea*, filiæ *Franciſci*, Ducis Etruriæ, quas nuptias cæleſti benedictione ita cumulavit Deus optimus Maximus, ut intra novem menſes exortus inde fuerit Delphinus, qui poſtea Patris ſui *Henrici* IV. Galliarum Regis, ſucceſſor fuit, dictus *Ludovicus* XIII. Lugduno Pariſios una cum lectiſſima ſua conjuge revertentem Regem *Henricum* IV. comitatus eſt *Crillonus*, qui Regis lateribus ſemper aderat, & conſiliorum particeps, cumque Rex & Regina Pariſios rediiſſent, concitatum eſt Bellum incruentum, cujus exitus ſingulare *Crillono*, omnibuſque Catholicis, attulit gaudium, Hæreticos vero Calviniſtas, quorum ne nomen quidem ferre poterat Crillonus, ſempiterna ignominia affecit. Ediderat librum *de Miſſa, & Euchariſtia* magni inter Calvinianos nominis *Philippus Mornæus Pleſſius*, in quo ad ſuos adſtruendos errores quamplurima laudabat Sanctorum Patrum teſtimonia, ſed corrupta, interpolata, & mutilata. Hunc librum male natum, & natalitiis tenebris damnandum, *Jacobus Davitius Perronius*, Epiſcopus Ebroicenſis, & poſtea Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, cum lectitaſſet, pluſquam quingenta Patrum loca adulterata, truncata, & obtorto collo in alienum ſenſum detorta, ſe inveniſſe non ſolum palam profeſſus eſt, ſed coram ſex judicibus, a Rege *Henrico* IV. ſelectis, tam evidenter demonſtravit, ut *Philippus Mor-*

næus,

Digitized by Google

næus, ſibi male conſcius, nihil hiſcere aut muſſitare potuerit, ſed pudore ſuffuſus, abjerit, exceſſerit, evaſerit, eruperit, & inſalutato Rege, urbem, Salmurium, cujus Præfectus erat, repentina fuga ſeſe receperit. Hæc victoria de Hæreticis reportata, quæ ceſſit in decus immortale Catholicorum, & Regem *Henricum IV.* magis ac magis in Catholica Fide confirmavit, tam ingenti gaudio *Crillonum* perfudit, ut diceret, ſe quidem in multis cruentis præliis teterrimum hæreſeos monſtrum profligare pro viribus ſategiſſe, at illud unico incruento certamine fuiſſe omnino a doctiſſimo Perronio protritum, ac ſubinde dignum eſſe hunc Prælatum, cui, tanquam Hæreticorum in Galliis victori, omnes Catholici triumphales Arcus erigerent, Trophæa, Columnas, Obeliſcos, & Pyramides ad perpetuam temporum memoriam inſtruerent. Hic erat zelus, quo flagrabat *Crillonus*, tuendi, illuſtrandi, ac propagandi Catholicam Religionem; pro cujus defenſione membratim diſcerpi, mortemque oppetere, eximiæ felicitati, & ſummo honoris loco ducebat. Hic ardor, quo æſtuabat Calvinianam in Galliis enatam Hæreſim radicitus extirpandi.

Convenit inter omnes Hiſtoricos, qui de rebus Francorum ſcripſerunt, *Crillonum* fuiſſe Regi *Henrico IV.* cariſſimum, & viciſſim *Crillonum* ita *Henrico Magno* fuiſſe addictum, ut ei vires, ingenium, ſanguinem committeret, atque pro illius incolumitate, & diuturno Imperio vota Deo jugiter nuncuparet. Sed, o fallaces hominum ſpes! dum Rex *Henricus Magnus*, quem omnes Galli immortalem peroptaſſent, florentiſſimum, & omnibus rebus ad magnam militarem expeditionem inſtructiſſimum exercitum comparaſſet, quo univerſam Hiſpaniam, Germaniam, Italiam, ſuſpenſam de tanti apparatus futuro exitu tenebat, in ipſo tantæ expeditionis procinctu, a perditiſſimo ſicario die 24. Menſis Maji anni 1610. Pariſiis occiſus eſt. Quem funeſtum & inopinatum caſum ubi audiſſet *Crillonus*, Regicidii horrore exanimatus obriguit, ſteteruntque comæ, vox faucibus hæſit. Alte animo *Crilloni* infixa erat recordatio tot beneficiorum, quæ a tam benefico, tam liberali, & manſueto Rege acceperat, & ea recordatio ipſi pectus fodicabat, vulnus adigebat altius, & dolorem dolore cumulabat. Hoc uno tamen ſe *Crillonus* in tam gravi jactura ſolabatur, quod Rex *Henricus Magnus* filium *Ludovicum* ſuperſtitem reliquiſſet, in quo illum tanquam redivivum contemplabatur, quemque non minus virtutum, quam Regni patris ſui hæredem eſſe cernebat. Sed quia Rex *Ludovicus* XIII. cognomento Juſtus, filius *Henrici Magni*, vix decimum ætatis annum attigerat, collata eſt Regni Galliarum procuratio Reginæ *Mariæ Medicææ*, ejus Matri, donec ipſe ad decimum quartum, ut moris eſt in Gallia, perveniret. Initia tantum Regni *Ludovici* XIII. vidit *Crillonus*, eaque haud parum turbata tumultibus, quos in Galliis concitarunt Principes aliquot, qui *Concini*, patria Florentini, (qui in Galliis dicebatur *Marchio Ancrenſis*) nimiam potentiam exoſam habebant. Hujus Marchionis ſuperbiam ægre quidem ferebat *Crillonus*, ſed timens, ne eo prætextu, tanquam injecto diſcordiæ pomo, ad turbandum Regnum uterentur Principes, paci ſilentio litandum conſultius eſſe ducebat. Eo autem potentiæ *Concinus*, ſeu Marchio Ancrenſis, ob maximam gratiam, qua pollebat apud *Mariam Medicæam* Reginam, devenerat, ut Principes ac Proceres Regni parum revereretur, & omnium capitibus ac fortunis inſultaret impune. Hinc graves exciti tumultus a Principibus, & Proceribus Regni, quorum odium & invidiam ſibi ob intolerabilem ſuperbiam, conflaverat Marchio ille Ancrenſis. Verum, illis tumultibus *Ludovicus* XIII. anno MDCXVIII. Regni vero ſui ſeptimo, finem omnino impoſuit, occiſo in ipſo Palatii aditu, Regis juſſu & plumbea glande trajecto die 24. Menſis Aprilis ejuſdem anni *Concino*, ſeu Marchione Ancrenſi, qui omnium illorum tumultuum auctor erat. In ejus cadaver a plebe crudeliter ſævitum eſt, raptatum, diſcerptum, & ignominioſe combuſtum. Nec meliorem ſortem nacta eſt ejus uxor *Leonora*, etiamſi Reginæ Matri *Mariæ Medicææ* cariſſima eſſet. Ea quippe capite truncata publice, flammis abſumpta eſt, ejuſque liberi diſſipati. Poſt exterminium integræ illius familiæ, nimium potentis & Galliis inviſæ, ceſſarunt tumultus, & in ſinu pacis quievit Galliarum Regnum. Aberat tum temporis ab Aula *Crillonus*, quippe qui annos natus ſexaginta novem, jam ſatur gloriæ, & honorum, Avenionem, patrium ſolum anno MDCXIV. ſeceſſerat, ut ſoli Deo, piiſque operibus vacans, ſeſe ad mortem præpararet. Fuerat quidem hactenus ſenectus *Crilloni* erecta, alacris & actuoſa, ſed voluit Deus, qui tanquam aurum in fornace probat electos ſuos, ut *Crillonus* per ſeptem poſtremos vitæ ſuæ annos amaræ ſenectutis pondera ferret, ſeque non ſolum eximiis dotibus, & virtutibus Chriſtianis, quibus, dum robuſta pollebat valetudine, erat exornatus, verum etiam plurimis ſummæ patientiæ & incredibilis conſtantiæ documentis, quæ ante mortem exhibuit, Chriſtianum tam in vita, quam in Morte Heroem demonſtraret. Faxo mox mecum idem ſentiat quilibet, niſi qui meridie lucere negabit.

Laudavi huc uſque, & ſat ſuperque, opinor, nativis coloribus expreſſi *Crillonum*, tanquam Heroem in Bello, ad quod ſtrenue fortiterque gerendum natura finxerat, firmarat indoles ex ſe bellicoſa, ars erudierat, ingenii perſpicacitas erexerat, prudentiæ maturitas informarat, corroborarat animi fortitudo, qua ingentia vitæ diſcrimina pro Fidei Catholicæ defenſione, pro ſalute Patriæ Regnique Galliarum incolumitate, ſubire non recuſabat. Nunc præſtat, ut *Crillonum* tanquam in Religione Heroem Chriſtianum levi licet rudique penicillo, depingam.

Et certe parum mea quidem ſententia, *Cril-*

lono

lono profuiſſet bene audire apud Principes, præclaram invicti animi laudem e præliis referre, nomenque *Geneorſi* ſuffragio Regis Galliarum *Henrici* III. applauſu omnium militum comprobato, promeritum fuiſſe, ſi poſtea *Crillonus* egregiis dotibus, quas a natura hauſerat, vel ad licentiam, ut aſſolet, vel ad vanam aucupandam gloriam intemperanter fuiſſet abuſus. Falluntur quippe illi vehementer, qui vix animi fortitudinem una cum Chriſtiana pietate ſociari poſſe, immerito ſibi perſuadent, qui nihil magnum judicant, niſi quod inſanis viribus & arte gladiatoria ſit geſtum; nihil ſplendidum quod ferro non fulgeat; nihil pleno ore laudandum niſi quod tubarum, tormentorumque ſtrepitu ſit permixtum; qui uno verbo pietatem a caſtris penitus exulare pertendunt; falluntur, inquam, turpiter illi; nam licet non inficias eam, aliquam in armis verſari fortitudinem, nemo tamen prudens negabit, longe majorem in illo eſſe fortitudinem, qui non ſolum externos vincit hoſtes, ſed ſe ipſum ſuperat, reprimitque paſſiones, quas omnes, quotquot ſumus, in ſinu infixas circumſerrimus, alimus, & fovemus. Contemnere pericula, & duris in rebus animum non ſubmittere, laus quidem aliqua eſt, ſed multis Gladiatoribus communis. At temperare animo, moderari libidini, frænum injicere cupiditati, imperare bili, ea demum laus eſt boni ſapientiſque viri propria. Belli decora mirantur homines, ſed prudenter, moderate, & juſte facta tum optimus quiſque, tum omnes mirantur, neque mirantur tantum, verum etiam amant. Hinc plurima in omnium gentium Annalibus extant exempla eorum, qui rem bellicam cum generoſo quoque vitæ contemptu fortiſſime geſſerunt; ſed pauci inveniuntur, qui bellis gerendis idonei tanta moderatione, prudentiaque Reipublicæ gubernacula tractarint, ut neque ipſis felici rerum ſucceſſu fierent licentiores, neque cujuſquam odio aut invidiæ eſſent obnoxii. Non igitur gloriam ac laudem meretur quiſquis bellicoſus eſt, ſed qui in Bello eam duntaxat expetit gloriam, quæ rebus honeſtis paratur, quæque juſtitiam, temperantiam, caſtitatem, manſuetudinem, tolerantiam, aliaſque id genus Chriſtianas virtutes conſequitur. Talis profecto erat *Crillonus*, qui externa militiæ decora domeſtico probro nunquam infuſcavit, ſed potius omnia, quæ a natura acceperat, munera, divinæ gratiæ illuſtratus lumine, ad Religionis ornamentum, ad Fidei propagationem, ad Hæreſum extinctionem, & ad Chriſtianarum virtutum contulit incrementum, ſuaſque curas, quamdiu vixit, Deum inter & Regem ita partitus eſt, ut quæ Regis erant, Regi impertiret, vires, honores, opes, & vitam; quæ vero Dei, Deo retineret, mores, animum, cultum, & pietatem. Jactet igitur, quantum voluerit, Antiquitas ſuos Hercules, ac Theſeos, Achilles, atque Hectores: oſtentent ſuos Epaminondas Thebani; Xerxes, & Cyros Perſæ; Lyſandros Lacædemonii; Themiſtoclem Athenienſes; Alexandrum Macedones; Hannibalem Pœni; Scipionem ac Cæſarem Romani: ipſe *Crillonum* non dubito horum cuivis anteponere, quia *Crillonus* artes bellicas cum Chriſtianis virtutibus amico fœdere junxit, eaque cura ac vigilantia in Fidei Catholicæ defenſionem incubuit, ut jure optimo Heros Chriſtianus, & acerrimus Eccleſiæ Romanæ, cui ſeſe totum devoverat, Vindex nuncupari poſſit. Quæ cum ita ſint, juſta mihi impræſentiarum ſuppetit ratio *Crillonum* laudandi ex Chriſtianis virtutibus, quæ in ipſo certatim de palma contendiſſe videntur. Prætermittam tamen, ne longior ſim, præclaras illas dotes, quibus natura eum ornaverat, & quibus *Crillonus*, opitulante Dei gratia, bene uſus eſt, purum videlicet cor, maturum judicium, altum, firmum, lumine perinde ac diſcretione mirabile; ingenium ſublime, capax & acerrimum; voluntatem paſſionibus liberam, prudentiam ſingularem, animi vigorem, præſentiam, acumen, formam eximiam, oris dignitatem hilarem, concinnam membrorum omnium conformationem conjunctam cum ſuavitate morum admirabili, affabilitate incredibili, qua amabilior ne voto quidem fingi poterat, & rara comitate, quæ tanta in eo erat, ut omnium horarum homo cuilibet ad ſe venienti vacuas aures patienter commodaret, verbis ornaret beneficia, omnium preces obvia benignitate geſtiret antevertere, ſingulorum poſtulata libenter cognoſcere, nihil juſta petentibus denegare, &, ſi quid negare cogebatur, ea ſermonis uteretur lenitate, eoque humanitatis condimento deliniret, ut eos quoque quibus negabat, æquos a ſe placatoſque dimitteret. Has, & alias innumeras dotes quæ *Crillonum* omnibus carum ac gratum reddebant, ſilentio prætermitto, & tantum de virtutibus Chriſtianis, quæ in *Crillono* mirum in modum præluxerunt, præſertim de illius pietate in Deum, de charitate erga proximum, de ejus integritate ac generoſo divitiarum & bonorum temporalium contemptu, poſtremo, de heroica patientia, quam per ſeptem ultimos vitæ ſuæ annos in perferendis acerbiſſimis doloribus prodidit, ſermonem in præſentia habere volo.

In primis, *Crillonus* nunquam avorum ſuorum imaginibus ſuperbiit, nec ſenſibilium rerum præſtigiis occæcatus, nobilitatem, & reliqua blandientis fortunæ commoda, inter præcipua bona repoſuit, ſed potius id quod res eſt putavit, unicam ac ſummam eſſe nobilitatem in Chriſto renatum eſſe, ejuſque ſervorum numero accenſeri. Hinc illa rara modeſtia & innata ingenuitas, fallaciarum & fuci expers, qua *Crillonus* (ut referunt Hiſtorici) a mendacio, & fraude, tanquam a peſte abhorrebat, ſimplicitate tantum Chriſtiana ac veritate ſemper delectatus, a faſtu autem inſolentique elatione prorſus alienus & eſſe, & haberi volebat. Certe *Crillonum* non fuiſſe, Aulicorum more, fictum, fucatum, & ſimulatum amicum, ſed fidum, verum, ac ſincerum, diſerte teſtatur *Margarita*,

Regina

Digitized by Google

Regina Navarræ, in eo, quod gallico idiomate eleganter edidit vitæ ſuæ Commentario. Filia erat Galliarum Regis *Henrici* II. & Conjux *Henrici*, Regis Navarræ, *Margaritæ*, & in aula fuit gratiſſima, donec ejus maritus *Henricus*, Rex Navarræ, relicta aula, ſe ad Calvinianæ Sectæ factionem adjunxit, & res novas in Galliarum Regno molitus eſt. Tunc enim *Margarita*, Regina Navarræ, ejus Conjux, quæ erat in aula Galliarum Regis, cępit eſſe ſuſpecta *Henrico* III. fratri ſuo, quaſi ipſa per litteras arcana Galliarum Regis *Henrici* III. fratris ſui, aperiret & communicaret cum *Henrico*, marito ſuo, Rege Navarræ. Hac ſuſpicione ductus Rex *Henricus* III. juſſit ut Margarita, Navarræ Regina, Pariſiis in Palatio Regio captiva detineretur, ac diſtincte vetuit, ne quis hanc Reginam adiret, & cum ea colloqueretur. Paruerunt omnes Principes Virique aulici, excepto *Crillono*, qui Reginæ Navarræ, adverſa fortuna jactatæ, vicem ex animo dolens, eam ſæpius, cum evidenti periculo offenſionem Regis incurrendi, inviſit, afflictam erexit, eique, ſicut antehac fecerat, omnia cum officiorum, tum obſequiorum genera exhibuit. Quo factum eſt, ut Regina Navarræ generoſum Crillonum, tanquam verum, & conſtantem amicum, ſemper coluerit, eique interdum dicere ſoleret, ſe in adverſa fortuna expertam eſſe, verum eſſe, quod inter Principes, viroſque aulicos vulgo jactari ſolet, amicos ſecundis quidem rebus parari, ceterum nonniſi adverſis probari. Nam integræ res mortalium animos celant, at non lydius lapis melius purum aurum ab adulterino diſtinguit, quam fortuna ſæviens ficatum amicum a vero diſcernit. Hanc animi *Crilloni* magnanimitatem tanti fecit, tamque gratam habuit *Margarita*, Regina Navarræ, ut in eo, quem, ut ſupra diximus, gallice ſcripſit, Vitæ ſuæ Commentariolo, perhonorificam *Crilloni* mentionem faciat.

Solent ut plurimum homines, qui caſtra ſequuntur, in multa ſe flagitia ingurgitare, & fœdis voluptatibus indulgere. At *Crillonus*, inſigni animi robore, præclara virtutis indole, ac continentia confirmatus, magnarum rerum ſtudio ea vitia congenito odio ſemper habuit, quibus homines delitiis franguntur, ac muliebriter emolliuntur, omnemque vitæ ſuæ curſum in labore corporis, atque animi contentione, in debellandis Eccleſiæ Galliarum Regni, patriæque hoſtibus confecit, ac nihil in vita, præter hujus ſolidæ laudis & gloriæ æternitatem, expetendam putavit. Quantum deſideraret *Crillonus* gloriam Dei promovere, ejuſque hoſtes profligare, facile colligitur ex facto hiſtorico, quod, a coævis ſcriptoribus memoriæ proditum, breviter hic narrabo. Aderat *Crillonus* tempore Quadrageſimæ Avenione, cum, recurrente die Paraſceves, interfuit Concioni, quæ in Cathedrali Eccleſia habebatur de Paſſione & Morte *Jeſu Chriſti*, Servatoris noſtri, cujus hac potiſſimum die apud Chriſtianos recolitur memoria, & luctuoſa celebrantur Myſteria. Pronis quidem auribus pacatoque animo Concionatorem audivit *Crillonus*, donec de dira ac cruenta Chriſti Domini flagellatione cœpiſſet verba facere: ſed ubi ad eam ventum eſt, & Concionator ſummam, & a ſæculis inauditam immanitatem, qua Romani milites, & Judæi in Jeſum Chriſtum, Filium Dei, ſævierunt, vivis repræſentavit coloribus, ſibi tum temperare haud amplius potuit *Crillonus*, ſed ſubito erumpente pietatis & commiſerationis affectu in Jeſum Chriſtum innocentem, pluſquam Scythica barbarie excarnificatum, inſpectante omni populo, gladium e vagina exeruit, & ad Patrem æternum, qui Filium ſuum unigenitum Romanorum militum arbitrio & furori permiſerat, ſermonem dirigens, in hæc verba prorupit: *Ah! Domine, ubi tum temporis erat Crillonus?* His verbis innuere volens, ſe, ſi his temporibus vixiſſet, aut Chriſtum Dominum e Romanorum militum, Judæorumque manibus vi ereptum, in libertatem vindicaturum, aut, ſi non poſſet, mortem pro defenſione Vitæ Chriſti Domini ſui conſtanter ſubiturum. Taceo alias luculentiſſimas pietatis & charitatis in Deum ſignificationes, quas toties exhibebat *Crillonus*, quoties de Deo, de Chriſto Redemptore, de Religione, & de æterna vita ſermonem audiebat. Sed ſilentio prætetire non debeo venerationem illam maximam, qua *Crillonus* Sacris Myſteriis, ſeu incruento Miſſæ Sacrificio intereſſe ſolebat, ubi utroque genu in terram defixo, toto corpore ad religionem compoſito, & oculis ad aram intentis, præſens Numen corde ita contrito & humiliato adorabat, ut ſuo exemplo alios ad germanam pietatem, verumque Dei cultum provocaret, alios vero pudore ſuffunderet, qui in templo, non ſecus ac in foro & in plateis, obambulare audent, de negotiis ſuis, domeſticiſque rebus conferunt ſermones, fabulantur, rident, jocantur, inconditos clamores & cachinnos attollunt, laſciviunt, huc illuc contorquent oculos, agitant cervicem, garriunt in alterius aurem, & meras nugas inſuſurrant; quodque gravius eſt, dum a Sacerdote attollitur cæleſtis victima, Dæmonibus terribilis, & humano generi ſalutaris, impudentiſſimi illi homines uno in terram genu poſito, altero, collineantis ad ſcopum inſtar, extento, Deo, vitæ ac necis arbitro, oris ſui ac frontis duritiem objicere non erubeſcunt. Ejuſmodi homines, qui, dum Sacra in Templis peraguntur Myſteria, ſic indecenter ſe gerunt, ſolebat *Crillonus* appellare inſanos, & incredulos. Inſanos quidem, quia ſi quis Regem hominem alloquututus circumſtante Procerum corona, nec caput aperiret, nec genu flecteret, non jam pro ruſtico, ſed pro inſano haberetur ab omnibus: quanto magis inſani cenſeri debent illi Catholici, qui in Sacris Templis opertum habent caput, erecta genua, ubi adeſt Rex ille Regum immortalis, & immortalitatis largitor, ubi venerabundi circumſtant innumeri ætherei ſpiritus? Nec minus vere, & appoſite ejuſmodi homines *Crillonus* incredulos appellabat, quia ſi revera crederent, ibi Chriſtum Dominum

cum innumeris Angelorum millibus præſentem adeſſe, puderet profecto illos in Templo Dei hæc facere, quæ patrare non auderent in Palatiis Regum. Hanc ſacrilegam quorumdam impiorum Catholicorum in Templis immodeſtiam eo iniquiori animo ferebat *Crillonus*, quod inde Haretici Calviniani, qui tum temporis in Galliis realem corporis & Sanguinis Chriſti præſentiam in auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento perfricta fronte negabant, anſam & occaſionem arriperent, latius ſuam diſſeminandi Hæreſim, ad quam penitus exterminandam *Crillonus*, avitæ Fidei, & Catholicæ Religionis retinendæ tenaciſſimus, omnem movebat lapidem, nihilque intentatum relinquebat, quod perſuaſum haberet, hanc Hæreſim divino cultui, veræ pietatis exitiarem eſſe, peſtemque Regnorum.

Sed quemadmodum *Crillonus*, pro ſua in Deum pietate & religione contra eos, qui Templa & Aras immodeſtia polluebant ac prophanabant, vehementi indignatione concitabatur, ita & zelo gloriæ Dei accenſus, impios nullo pacto ferre poterat, qui de Deo, de Relrgione, & de Eccleſia perperam ſentiebant, vel liberius, quam par eſſet, loquebantur, quique, jam victa prorſus & obruta conſcientia, ex turpibus factis laudem ſibi quærentes, & ſummis malis, perinde ut ſnmmis bonis, acquieſcentes, contaminata undique vita, peſtilentibus exemplis, peſtilente oratione proximum quemque, veluti contagio morbi, inficiebant; horum, inquam, flagitioſorum hominum, quos adeo non pudebat impiæ vitæ, ut etiam gloriarentur in malitia potentes iniquitate, impios ſermones audiendos non eſſe, nec eorum victu & conſuetudine utendum ajebat *Crillonus*, ſed velis remiſque eorum fugienda colloquia, & ſtatim expuendum atque abominandum quidquid impietatem ſaperet, quia multo facilius hæc flagitioſorum hominum oratio familiares corrumpit, quam vicina corpora inficere ſoleat peſtis ægrotantium. Huic impiorum Claſſi accenſebat *Crillonus* hæreticos Calviniſtas, qui tum temporis in Galliis excuſſo obedientiæ, Romano Pontifici, Epiſcopis, &Regi Chriſtianiſſimo debitæ, jugo, maledicentes poteſtati, quam Deus in terris ordinavit; Deo itidem maledicebant, juxta Sententiam Apoſtoli *Pauli* Epiſt. ad Romanos cap. 13. ubi hæc haber: *Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit, nou eſt enim poteſtas niſi a Deo: que autem ſunt, ordinatæ ſunt. Itaque qui reſiſtit poteſtati, Dei ordinationi reſiſtit. Qui autem reſiſtunt, ipſi ſibi damnationem acquirunt.* Crillonus autem juſtiſſimum eſſe dicebat, ut, quemadmodum elementa ſeſe mutua libratura coercent, continentque, ſic auctoritas Pontificum, poteſtas Regum, reverentia Conciliorum, Senatuum, ac primariarum Civitatum, populique conſenſus, ita ſeſe viciſſim temperent, librentque, ut in Statu tam Eccleſiaſtico, quam Civili & Politico farta tecta ſemper conſervetur Sacerdotii & Imperii concordia. Hæreticos vero, qui Pontificum, & Conciliorum auctoritatem pro ſua libidine ſpernebant, & maledicta congerebant in eos, qui publica fungebantur dignitate, lepide *Crillonus* ſimiles eſſe ajebat equis præferocibus, qui, poſteaquam excuſſerunt ſeſſorem, ſe ipſos denique in præcipitium aut in foveam agunt. Hinc *Crillonus*, quamdiu vixit, Romanum Pontificem, Vicarium Chriſti Domini in terris, eaque præditum poteſtate, qua nulla in Mundo major, ſumma ſemper veneratione proſecutus eſt. Ejus mandatis obtemperare, Leges ſervare, anctoritatem a Chriſto profectam contra Hæreticos invicte propugnare, & Pontificiam Ditionem in Statu Venaſcino, ſed præſertim in Civitate Avenionenſi, a ſeditionibus, & a furore Calviniſtarum, qui finitimas Galliæ Provincias devaſtabant, ac miſere depopulabantur, immunem, illæſamque conſervare maximopere ſtuduit. Reges vero Galliarum, ut antea diximus tum a Calviniana Factione, quam a Guiſiana Conjuratione tantum non oppreſſos, *Crillonus* in his exulceratiſſimis temporibus inviolata fide defendit, ſuaſque curas, vigilias, diligentiam, cogitationes & vitam in eorum procuranda ſalute poſuit, quia ſciebat *Crillonus*, Reges eſſe in terris Dei Miniſtros, ac ſubinde hanc eſſe Dei voluntatem, nt ſubditi morem gerant Regibus, eis opem ferant, & nunquam a præſtito Fidei Sacramento diſcedant, ſicut diſerte docet S. *Petrus*, Apoſtolici Ordinis Princeps cap. 2. ſuæ primæ Epiſtolæ dicens: *Subditi igitur eſtote omni creaturæ propter Deum; ſive Regi, quaſi præcellenti, ſive Ducibus, tamquam ab eo miſſis ad vindictam malefactorum, laudem vero bonorum, quia ſic eſt voluntas Dei &c.* Hunc duntaxat divinæ voluntatis adimplendæ ſcopum ſibi propoſuiſſe *Crillonum*, quamdiu militiam exercuit, ex eo maxime liquet, quod in his a ſe ſuſceptis militiæ laboribus, nec ventum popularem quæſivit, nec vulgi admirationem affectavit, nec rem familiarem opum affluentia auxit ac locupletavit, ſed animum ſemper habuit a congerendis inanibus divitiis omnino alienum, eamque retinuit animi integritatem, quæ nec cupiditate, quæ multos corrumpit, nec propriis incommodis inflecti, & ne tantulum quidem labefactari potuit. E bello nihilo opulentior rediit *Crillonus*, quamvis milites, quos alioqui arctiſſime militari diſciplinæ obſtrictos tenebat, e bello manubiis, ſpoliis, prædaque hoſtium onuſtos reverti pateretur, ſibi jucundius & optabilius eſſe dicens, ſi milites ſuos ditaret, quam ſi diteſceret ipſe. Decem millia nummorum, quos ex liberalitate Regis acceperat *Crillonus*, confeſtim militibus diſtribuit, ne teruncio quidem ſibi retento. Quatuor Epiſcopatuum opimis redditibus, ſibi a Rege conceſſis, ſponte ſe ſe abdicavit, Eccleſiæque reſtituit, dictitans nimirum, ſua in regem regnumque merita, Beneficiis Eccleſiaſticis haud quaquam præmiari aut compenſari debere. malleque ſe illis in integrum privari, quam ſi in his percipiendis ſua ſalus periclitaretur, ſibique æternam damnationem accreſceret. Quis ergo hic probitatem & *Crillonii* integritatem non demirabitur? quem nec cupiditas fregit, quem perituræ divitiæ non perdiderunt, quem fluxa & caduca bona ineſcare non potuerunt, quem inania non inflarunt, quem vanæ ſpes non feſellerunt, quem præpoſtera bono-

Digitized by Google

bonorum Eccleſiaſticorum poſſeſſio non inquinavit. O priſca pietas! Quotusquiſque impræſentia eſt, qui *Crilloni* privatis commodis imperviam agendi rationem æmuletur?

Erat inſuper in *Crillono* eximia charitas, quæ ſe totam ad alienas utilitates porrigebat, atque explicabat ſemper, ſed præſertim ad pauperes, in quorum ſinus ſuas opes plena manu effundebat, eis ſe præbens facilem aditu, comem alloqui volentibus, ad eorum miſerias pro viribus ſublevandas ſemper paratum. Dicebat, ſe opum, quas a Deo acceperat, non tam dominum eſſe, quam promum condum erga egena membra Chriſti. Nullum pauperem repudiabat, nullum a foribus arcebat, ſed ejus domus omnibus indiſcriminatim patebat, & ſingulis diebus viginti ſupra centum panis libras miſeris oſtiatim mendicantibus diſtribui curabat. Xenodochium Avenionenſe refecit, inſtauravit, noviſque redditibus auxit ac ditavit. Probos homines, qui pro viribus induſtria cum paupertate pugnabant, vel qui occulta, eaque duriori egeſtate oppreſſi, palam mendicare erubeſcebant, ſecretis eleemoſynis, ut eorum pudori conſuleret, juvabat & ſolabatur. His quippe eleemoſynis valde delectabatur *Crillonus*, quæ neceſſitati proximorum ſuccurrunt, atque inter digitos dantis & accipientis velut evaneſcunt, & quarum gloria perit apud homines, ſed tanto magis ſalva eſt apud Deum, juxta doctrinam Evangelicam: *Neſciat ſiniſtra tua quid faciat dextera tua*. Occultas illas eleemoſynas, quas, remota omnium conſcientia, cæloque teſte, ut honeſtarum familiarum anguſtiis proſpiceret, liberaliter, & perbenigne impertiebatur *Crillonus*, in lucem producere vellem, niſi nobis illius modeſtia, & accipientium pudor eas occultaſſet. O ſi liceret nobilibus virginibus, quarum pudicitia periclitabatur, ingenuis hominibus, integris familiis, afflicta fortuna oppreſſis & rerum inopia laborantibus, furtim acceptos panes, veſtes & pecunias proferre in medium, proh Deum immortalem! quam latus hic ad laudandum *Crilloni* erga egenos profuſam liberalitatem ſe ſe mihi aperiret campus. Non poſſum attamen, quin ex tam ampla clariſſimorum facinorum copia unum, præ ceteris aliis, hic referam, cui conata quidem eſt eximia *Crilloni* modeſtia tenebras offundere, ſed illud maximo ſuo ſplendore proditum, cunctis innotuit, ejuſque memoria etiamnum viget apud cives Avenionenſes, a quibus, dum ibi eſſem, illud accepi, dignumque judico, quod poſterorum memoriæ prodatur. Erat Avenione vir quidam nobili loco natus, qui acceptis in re familiari, fortunaque domeſtica maximis vulneribus, in ſumma rerum omnium penuria verſabatur, & extremis premebatur anguſtiis, nec quidquam ei ſuppetebat auxilii, quo inde emergere poſſet. Compreſſerat pudor voces, ſed oculorum, frontis, vultus denique totius adſpectui, ubi, vel nobis invitis, tacito quodam ſermone loquitur animus, a mœſtitia occupato ſatis inerat eloquentiæ, ut interni doloris ſenſum, quo conflictabatur, indicaret, ſed parum fortitudinis, ut quæ forent illius deliniendi remedia, aliorum pietati aperiret. Afflictam hujus miſeri hominis conditionem ubi primum perſpectam habuiſſet *Crillonus*, ſenſit illico, velut admotis igniculis, charitatem exardeſcere, nec mora, illum e veſtigio adiit, diſſolvit ejus verecundiæ vincula, juſſit bono animo eſſe, magnamque pecuniæ ſummam ei dono dedit, & quam liberaliſſime opitulatus eſt. Hoc pacto omnibus curis & ſolicitudinibus liberatus vir ille, grates immenſas *Crillono* rependit, & in hoc eximio clariſſimoque *Crilloni* facinore, ſummis laudibus extulit liberalitatem, quæ tantam pecuniæ copiam erogaverat; Miſerationem quæ ſtatim ſuppetias tulerat, alienis lacrymis commotam; Magnitudinem animi, cui neutiquam divitiarum amor impoſuerat; Modeſtiam denique, qua *Crillonus*, non inanem captare gloriam, ſed explere duntaxat deſiderium virtutis, inſitamque pietatem effuſis ſuis opibus alere voluit. Cetera charitatis *Crilloni* erga pauperes, & alios exempla ſi perſequi dicendo vellem, nunquam dicendi finem facerem. Abunde ſufficiat ſi dixerim nullas, præſertim in civitate Avenionenſi, obortas eſſe difficultates ac diſſenſiones, in qua *Crillonus*, Chriſtiana charitate ſuccenſus, molliendas, ſedandas, dirimendas, ope, conſilio, & prudentia non incubuerit: nullum fuiſſe perdita fortuna miſerum, quem ſpe non erexerit, non juverit auxilio, auctoritate non foverit, atque in fidem & clientelam ſuam non receperit *Crillonus*: nullum denique pauperem, quem non ſolum officio & benevolentia, ſed etiam opibus ſuis non ſuſtentaverit *Crillonus*, qui tanta benignitate animique propenſione omnium utilitatibus, ac commodis proſpiciebat, ut jure optimo de ſe ipſo dicere poſſet, quod olim juſtus JOB ajebat; (*a*) *Auris audiens beatificabat me, & oculus videns teſtimonium reddebat mihi, eo quod liberaſſem pauperem vociferantem & pupillum, cui non eſſet adjutor. Benedictio perituri ſuper me veniebat, & cor viduæ conſolatus ſum...... Oculus fui cæco & pes claudo. Pater eram pauperum, & cauſam, quam neſciebam, diligentiſſime inveſtigabam*. O virtus, priſca charitatis virtus, itane potuiſti Mundo ſeneſcente reviviſcere!

Venio tandem ad invictam illam patientiam, & incredibilem conſtantiam, qua per ſeptem poſtremos vitæ ſuæ annos *Crillonus* acutiſſimos dolores ſic toleravit, ut lecto, quaſi ut ita dicam, trabali clavo affixus, cum reliquarum virtutum, tum vero ſummæ fortitudinis inſigne ad poſteritatem exemplum ediderit, & prope metam attingens, anteactæ vitæ ſtudia confirmarit, atque pietatis ſuæ monumentis cumulum impoſuerit. Crediderim autem ipſe, Deum Optimum Maximum, qui ſuos explorare adverſis, immiſſiſque morbis ad pietatem acuere ſolet, permiſiſſe, *Crillonum* ſub finem vitæ ſuæ variis torqueri doloribus, ut qui ſemper antea nus in rebus proſperis per ora omnium volitarat, & cunctarum gentium commendatione fuerat celebratus, tunc doloribus graviſſimis probatus,

(a) *JOB. cap. 29.*

Chriſtianæ militiæ lauream adeptus, heroica patientia, & admirabili conſtantia triumpharet. Et ſane, ſi quis hinc cogiret acerbos dolores, & frequentes morbos, quibus *Crillonus* per ſeptem ultimos vitæ ſuæ annos obnoxius fuit, inde vero perpendat eximiam patientiam atque conſtantiam, quam in his perferendis exhibuit, & ut ſaxum irati maris fluctibus verberatum, immotus ſtetit, omni procul dubio fatebitur, *Crillonum* in doloribus, morbis, aliiſque id genus rebus adverſis, æquam, & ſibi ſemper conſtantem mentem, perinde ac in ſecundis, ſervaſſe, eumque venienti morti, cujus vel ſola cogitatio magnos animos conturbare ac ſrangere poteſt, infracto alacrique animo obviam properaſſe. Septuageſimum ætatis ſuæ annum agebat *Crillonus*, dum cœpit acutiſſimis exagitari doloribus, quos hiantes cicatrices, & aperta vulnera, quibus in bello ſauciatus fuerat, ejus corpori jam ſenio confecto, noctu diuque inferebant. In eo porro acerbiſſimo ſtatu ſumma erat animi *Crilloni* moderatio, quies, & tranquillitas, ullum in eo ne doloris quidem ſignum apparebat, impatientia nulla; ſed potius eadem in illo cernebatur vultus hilaritas, animus cæleſti lætitia delibutus, plenus divinarum laudum ſermo, quo gratias immortales Chriſto Salvatori agere non ceſſabat, quod ei Crucis ſuæ particulam impertiret, lætuſque adſpiciens, ſe in dies aliqua ſui parte *Chriſto configi Cruci*, quotquot habebat ſui Corporis partes, tot amantiſſimo Servatori ſuo victimas immolabat. Ubi de vitæ diſcrimine, in quo verſabatur *Crillonus*, rumor per civitatem Avenionenſem ſparſus eſt, vicinaque loca pervaſit, mox doluere omnes, ad Deum ardentiſſimas preces pro tanti viri incolumitate concordibus votis effuderunt, & quamvis tantis bonorum, maxime pauperum, quorum pater audiebat, precibus expetitam incolumitatem *Crillonus* non obtinuerit, invictam ſaltem, qua diuturni mali acerbitatem pertulit, patientiam impetraſſe, haud temere aſſeri poteſt. Deus autem rerum omnium moderator, qui votis populorum longe contraria meditabatur, infirmo, ætate confecto, atque recrudeſcentibus vulneribus a capite ad talos dilaniato *Crillono*, vires præter omnium expectationem, conferre, & augere videbatur, quo melius probatum, diutiuſque expurgatum novo quodam, ſed longo martyrii genere digniorem efficeret Cælo victimam. His laboribus, aſſiduiſque corporis moleſtiis viam ſibi ad Chriſtum, cujus amore flagrabat, Crillonus parabat, & hoc ſolatio recreatus *in patientia poſſidebat animam ſuam*, pœnitentiæ amorem, & perſeverantiam in finem. Ah! quoties *Crillonus* fluxarum rerum humanarum fragilitatem, ac viciſſitudines in lecto ſuo ſerio meditans, & quam falſa, quam fugacia, quam peſtifera ſint ſæculi bona agnoſcens, in ſolo Deo ſpem ac fiduciam ſuam reponebat, nihilque reperiebat, in quo mens ſua libentius conquieſceret, quam in arcanis, dulciſſimiſque cum Deo Colloquiis, ex quibus tantam animi vim & alacritatem hauriebat, ut vix dolorum, quibus angebatur, acerbitatem præſentiret. Quoties *Crillonus* diram Chriſti Salvatoris Paſſionem, & Crucis ignominiam in memoriam revocans, impenſe gaudebat, quod in lecto, quaſi in Cruce, poſitus, particeps eſſet dolorum Servatoris ſui, de quo poſſidendo, quam de recuperanda valetudine longe magis ſolicitus, identidem cum Apoſtolo exclamabat: *Cupio diſſolvi, & eſſe cum Chriſto*. Quoties denique *Crillonus* lecto affixus, hæc patientiſſimi Jobi, in ſterquilinio jacentis, verba mente ſimul & ore proferebat: *Sicut placuit ita factum eſt, ſit nomen Domini benedictum*. Multa alia memoratu digna, eaque ad ciendos pietatis affectus haud parum utilia, quæ protulit *Crillonus*, toto durante illo ſeptennio, quo in lecto jacuit, multis a Deo afflictionibus probatus, tacitus prætereo, quippe non ſatis accurate collecta. Unum duntaxat memorabo, quod audivi a cariſſimo meo Avunculo *Franciſco de Crillon De Berton*, Archiepiſcopo Viennenſi in Galliis, qui paucis abhinc annis mortuus, magnum toti familiæ reliquit ſui deſiderium. Is autem narrabat mihi, virum quemdam, genere clariſſimum, ad *Crillonum*, quicum ſumma ei intercedebat neceſſitudo, veniſſe, & ab eo poſtulaſſe, quid egiſſet, quidve mente volviſſet toto eo tempore, quo lecto infirmus decumbebat? ad quam amici percontationem illico reſpondiſſe *Crillonum*, ſe toto illo temporis intervallo ſolicite in excubiis vigilaſſe, & arma ſemper habuiſſe in procinctu adverſus inopinatos incurſus capitalis omnium hominum hoſtis, Mortis videlicet, quæ omnibus locis, omnibus horis, omnibus ætatibus, mille modis inſidias ſtruit. *Quemadmodum enim*, inquiebat Crillonus, *quando contra Religionis & Regni hoſtes in bello pugnabam, & certe exploratum habebam, hoſtes non longe in inſidiis eſſe, ac jam jam commoditate accepta erupturos, tunc nec de cibo, nec de ſomno, nec de mundi illecebris cogitabam, ſed potius de copiis augendis, de vallo jaciendo, de excubiis, de armis, ac ceteris rebus militaribus, quibus hoſtes frangere poſſem, idque curabam eo deligentius, quod incertus eſſem, quo tempore, qua parte erupturæ eſſent inſidiæ: ita non abſimili ratione, quando placuit Divinæ providentiæ me lecto affixum detinere, mortemque vidi inſidiis poſitam velle jam capiti meo ſuos adamantinos figere clavos, tunc, tanquam miles Chriſti, ſteti in acie accinctus ad prælium cum morte gerendum, & ad illum conflictum, in quo utrinque ſumma vi de rerum ſumma decernitur, animum meum præparavi. Quid enim hic faciet miles pugnæ rudis, qui nunquam cum hoſte conflixit, qui nec vires illius, dolos, artes, & inſidias, nec ſuam virtutem unquam expertus eſt? Magna victoriæ pars eſt, cum hoſte noto bellum gerere: itaque omnipotentis Dei auxilio adjutus ea non jam amplius terrena, ſed ſpiritualia paravi arma, virtutes videlicet Chriſtianas, & præſertim patientiam, quibus munitus, ultimum vitæ meæ diem, & cum morte conflictum ſecurus expectare poſſem. Dolores, quibus hactenus perculſus ſum, tanquam de manu propitii parentis, obedienter, atque etiam cum actione gratiarum* rece-

Digitized by Google

recepi, reputans quanto acerbiora commerui, & quam dira Chriſtus innocens pro me paſſus ſit. Gratias ago indulgentiſſimo Parenti, qui me indignum filium flagellas, ut parcat in futuro ſæculo animæ meæ, quæ ad ſeverum ejus atque inexorabile tribunal rapietur, dum exangues meos ortus una & ſanguinis calor & vita fugiet, ora horrendus quidem livor tinget, oculos perpetua caligo obſcurabit, & omne denique corpus frigidus quidam ſtupor occupabit. Hæc cum dixiſſet *Crillonus* ad virum illum nobilem, qui illum inviſebat, intentis oculis ait: *Amice, quem olim in bellis cariſſimum commilitonem habui, vehementer optaſſem, ut candide fatear, non in hoc lecto, cui me affixum vides, emori; ſed potius contra Religionis & Regni hoſtes ſtrenue decertando, in eorum caſtrorum oppugnatione animam & ſanguinem profundere; ſed quia divinæ voluntati, cui obtemperare debemus, aliter placuit, tanquam miles Chriſtianus in lecto, velut in nidulo meo, moriar.* Eo Crilloni ſermone ad lacrymas uſque commotus vir ille nobilis, facile intellexit, quanta Crillono ineſſet religio, Fidei magnitudo, ardorque charitatis. Quapropter *Crillonum* amantiſſime complexus, & viciſſim a *Crillono* pari itidem grati animi ſignificatione, eaque humanitate exceptus eſt, ut tantæ virtutis, nominiſque virum, jam æternitatis candidatum, conſpexiſſe ſe & cominus audiſſe, gratulabundus receſſerit. Interea *Crillonum* quotidie ſenſim deficiebant vires, ſed quo magis invaleſcebat infirmitas, eo majori cum ſolicitudine, Regina ipſius mente ſemper manente integra, ſe ſe ad illum urgentiſſimum ſupremi fati articulum præparabat, e quo pendet æternitas. Tandem Cælo jam maturus, deplorata a Medicis ejus valetudine, proximam mortem Confeſſarius *Crillono* nunciavit, quem nuntium non triſti & conſternato animo (ſicut ſolemne eſt Magnatibus, qui ad memoriam vel nuntium mortis inhorreſcunt) ſed læta ac ſerena fronte excepit *Crillonus*, atque morti proximus plurima ac ſuculentiſſima veræ in Deum pietatis, & ſinceræ pœnitentiæ præbuit teſtimonia. Quot & quantas animi vere Chriſtiani ſignificationes dedit! Quam vehementi contritione peccata ſua confeſſus eſt? Qua ſubmiſſione ſe ſe totum divino arbitrio permiſit? Quam viva fide totam ſuam ſpem in ſola divina bonitate ac miſericordia conſtituit? Quanta veneratione SacroSanctum Chriſti Corpus adoravit, & ſuſcepit? Quam placide Sacro Oleo perunctus ac delibutus eſt? Quam jucunde divinas miſericordias in æternum decantandas prælibavit? Quanta denique tranquillitate anno ætatis ſuæ ſeptuageſimo ſexto, Æræ vero Chriſtianæ milleſimo ſexcenteſimo decimo nono (ſicut ſcribit *Antonius Varillaſius* in Præfatione in Vitam *Henrici* III. Galliarum Regis) Avenione inter conſanguineorum & amicorum lacrymas ac ſuſpiria ſpiritum reddidit Deo, qui eum poſt immenſos exhauſtos labores, ex hoc inquieto & turbulentiſſimo Salo in illum, ut quidem ſpes eſt, placidiſſimum portum perpetuæ quietis ac tranquillitatis eduxit, atque poſt multos in terris de hoſtibus Eccleſiæ & Regni reportatos triumphos ad Cæleſtem palmam, & Coronam immortalem evocavit.

Tam pretioſa in conſpectu Domini morte coronidem vitæ ſuæ impoſuit *Crillonus*, in Religione æque ac in Bello verus & omnibus ſuis numeris abſolutus Heros Chriſtianus, planeque dignus, qui iiſdem epithetis ac titulis commendetur, quibus *Julius Pollux*, Imperatori *Commodo*, cujus pueritiam inſtituerat, bonum Principem ſignat, dicens: *Principem laudato his titulis: Pater mitis, placidus, lenis, providus, æquus, humanus, magnanimus, liber, pecuniæ contemptor, haud obnoxius affectibus, ſibi ipſi imperans, dominans voluptatibus, ratione utens, acri judicio perſpicax, circumſpectus, valens conſilio, juſtus, ſobrius, numinum curam agens, hominum negotia curans, ſtabilis, firmus, infallibilis, magna cogitans, auctoritate præditus, induſtrius confector negotiorum, ſolicitus pro his, quibus imperat, Servator, promptus ad beneficentiam, lentus ad vindictam, certus, conſtans, inflexibilis, propenſior ad juſtitiam, ſemperque attentus ad id quod de Principe dictum eſt, libræ in morem, facilis aditu, omnis in congreſſu, commodus alloqui volentibus, blandus, expoſitus, curam agens ſuo parentium imperio, amans militum ſuorum, qui ſtrenue quidem bellum gerat, ſed qui bellum non affectet, pacis amans, pacis conciliator, pacis tenax, appoſitus ad emendandos populi mores, qui Ducem agere norit ac Principem, qui leges ſalutares ſciat condere, natus ad bene merendum &c.*

Ubi de morte *Crilloni* in Civitate Avenionenſi, & in vicinis locis percrebuit rumor, ubique plangor, luctus, comploratione ac triſtes lamentationes auditæ ſunt. Omnes *Crilloni* mortem ex æquo planxerunt. Pauperes luxerunt amantiſſimum Patrem; Milites potentiſſimum & dilectiſſimum Ducem; Cives Avenionenſes Patronum munificentiſſimum, & intrepidum defenſorem; Conſanguinei & affines gloriam & præſtantiſſimum totius familiæ decus & ornamentum; uno verbo, omnes Gallos, mortuo *Crillono*, ægritudo, ſquallor, & infinita conſternatio invaſit. Soli vero Gallici & Chriſtiani nominis hoſtes lætitia geſtierunt. Cor *Crilloni*, peracta anatomia, apparuit ſolito grandius, certum illius fortitudinis & magnanimitatis indicium. Corpus vero ejus perhonorificis Exequiis, quas viri nobiles ſua præſentia cohoneſtarunt, magnifico apparatu, laudatione funebri, incredibili confluentium populorum concurſu, ſepulturæ mandatum eſt in Sacello affabre elaborato, quod familia *Crilloni* in Eccleſia Patrum Conventualium Ordinis S. Franciſci Avenione excitavit, ubi etiamnum viſitur. Funebre elogium, in obitu Generoſi *Ludovici de Berton, de Crillon*, habitum, Avenione, & Lugduni typis editum ſub hoc titulo: *Le Bouclier d'honneur, ou ſont repreſentez les beaux-faits de Louis De Berton, Seigneur de Crillon, Chevalier des Ordres du Roy, Lieutenant General de l'Infanterie Françoiſe.* Quod latine ſic redditur: *Clypeus honoris, in quo graphice deſcribuntur preclara facinora Ludovici*

de Berton, de Crillon, Regiorum Ordinum Commendatoris, & Copiarum Gallicarum pedeſtrium Tribuni &c.

Hæc eſt Vita & Hiſtoria, a me compendioſe deſcripta, clariſſimi, & maximi Ducis *Ludovici de Berton, de Crillon*, qui, dum viveret, terror fuit Eccleſiæ hoſtium, Galliarum deliciæ, & clypeus, Religionis vindex, Pater Patriæ, pauperum, pupillorum, & viduarum protector ac beneficus adjutor, nulli inviſus, omnibus gratus & amabilis; nunc autem pulvis & umbra in monumento, dum ejus anima, ut ſperare licet, tot virtutum perceptura mercedem, in Cælum evolavit. Hinc Lector colligere debet, vitam noſtram, inſtar umbræ, fugere, inſtar vaporis diſſipari, omnia in cinerem, terram, & putredinem reſolvi, ſolumque bene vixiſſe, in morte prodeſſe poſſe. Appoſite in hanc rem S. *Joannes Damaſcenus* in ſuis *Sacris Parallelis*, quæ extant in 2. ejus Operum Tomo poſtremæ Editionis, quam Pariſiis anno 1722. doctiſſimus P. *Michael le Quien*, Ordinis Prædicatorum, adornavit, ſuperbiam Viri nobilis, qui ſuis opibus, honoribus, corporis pulcritudine, Patriæ, parentumque claritate gloriatur, deprimit his verbis. *Opibus flores, ob Majores tuos præclare de te ſentis, patria ſplendore, & corporis pulcritudine gloriaris, iiſque honoribus, qui ab omnibus in te congeruntur. Attende tibi ipſi quoniam mortalis es, & in terram reverteris. Circumſpice illos, qui ante te iiſdem in ſplendoribus fuerunt. Ubi ſunt, qui in rebus publicis auctoritatem obtinuerunt? Ubi invictiſſimi Oratores? Ubi qui feſta publica inſtituebant? Ubi præclari equiſones? illi militares Duces? Nonne in paucis oſſibus omnis eorum vitæ memoria ſita eſt? Incumbe in ſepulcra, ac vide, num famulum ab hero queas ſecernere? ubi pauper jaceat, ubi dives? Diſtingue, ſi potes, vinctum a Rege, fortem ab imbecilli, pulcrum a deformi. Naturæ igitur ſi memineris, nunquam attolles animos.*

F I N I S.

EPI-

EṔISTOLÆ,

Quas ſuapte manu *Henricus IV.* Galliarum Rex ad *Ludovicum De Berton*, *De Crillon*, gallice ſcripſit, quaſque, a Clariſſimo Comite *De Berton*, *De Crillon*, Aveuione nuper ad me miſſas, ſum latine interpretatus.

Premiere Lettre.

BRave Crillon pendez vous de n'avoir été icy près de moy lundy dernier à la plus belle occaſion, qui ſe ſoit jamais veüe, & qui peutêtre ſe verra jamais. Croyez que je vous ay bien deſiré. L'ennemi nous vint voir fort furieuſement, mais il s'en eſt retourné fort honteuſement. J'eſpere jeudy prochain être dans Amiens, où je ne ſejournerai gueres pour entreprendre quelque choſe, car j'ay maintenant une des belles armées, que l'on ſçauroit imaginer. Il ne luy manque rien que le brave Crillon, qui ſera toujours le bien venu, & veu de moy. Adieu ec. 20. Septembre, au camps devant Amiens.

Signé Henry.

Prima Epiſtola.

GEneroſe Crillone ad reſtim confuge, quod die Lunæ proxime elapſa hic mihi non adfueris, nec tibi cominus videre licuerit quemdam bellicum caſum, poſt hominum memoriam maximum, & quo feliciorem fortaſſis non perſpiciet futura ætas. Hoc velim tibi perſuadeas, me tui abſentis mirum tenuiſſe deſiderium. Ad nos furioſo impetu venit hoſtis, ſed ignominia affectus, actutum maturavit fugam, ſuaque relegit veſtigia. Spero, me Ambiana civitate die Jovis proximo potiturum, indeque propediem profecturum, ut novam militarem expeditionem moliar; habeo ſiquidem nunc exercitum ita inſtructum, armatum, & ad pugnam paratum, ut nihil in eo deſiderari poſſit præter præſentiam generoſi Crilloni, qui ſemper optatus adveniet, eritque mihi cum primis ſumme gratus & acceptus. Vale, die 20. menſis Septembris in Caſtris prope Ambianum.

Henricus.

Seconde Lettre.

Brave Crillon vous ſçavés, comme étant Roy de Navarre, je vous aimois, & faiſois cas de vous. Depuis que je ſuis Roy de France je n'en fais pas moins, & vous honore autant que gentilhomme de mon Royaume. Ce que je vous prie de croire, & en faire état; & qu'il ne ſe préſentera jamais occaſion où je vous le puiſſe témoigner, que vous ne m'y trouviés très diſpoſé. Je ſuis bien marri, de ce que votre ſanté ne vous permet pas d'être près de moy pour le beſoin, que j'ay de telles gens que vous. Lors qu'elle vous le permettra, vous me ferez un ſingulier plaiſir de me venir trouver. Je ne vous diray point, que vous ferez le très bien venu. Je m'aſſeure, que vous n'en doutez nullement. Sur ce Dieu vous aye, brave Crillon, en ſa garde. A Mante, ce 29. Juin.

Signé Henry.

Altera Epiſtola.

Generoſe Crillone, tute ipſe ſcis quanta benevolentia te complectar, quantive facerem, dum eram tantum Navarræ Rex. Nunc velim ſcias, me ab eo tempore, quo Galliarum Rex ſalutatus & inauguratus fui, perinde erga te eſſe affectum, & ita animatum, ut inter omnes Regni mei viros nobiles, te conſtanti quadam & perpetua voluntate præcipue colam. De hac mea propenſiſſima in te voluntate certus omnino eſſe debes, tam magni pendere, nihilque addubitare, quin in omnibus, quas nanciſcar, occaſionibus de te bene merendi, luculentiſſima tibi præbeam ſingularis meæ benevolentiæ argumenta. Graviter profecto & ex animo doleo, quod, infirma valetudine detentus, me adire haud poſſis, cum tamen in præſentia viris, tui ſimilibus, ſummopere opus habeam. Verum, cum tua erit confirmata valetudo, rem mihi longe gratiſſimam facies, ſi, abjecta omni cunctatione, ad me advoles. Nec neceſſe eſſe arbitror, ut addam, te optato venturum, & a me liberaliter & perquam benevole acceptum iri; hoc enim ſcio tibi tam certum eſſe quam quod maxime. Interim, generoſe Crillone, Deum Opt. Max. precor, ut te ſuo præſidio dignetur, atque in ſui clientelam recipiat. Meduntæ, die 29. Junii. Henricus.

Dans une autre lettre *Henry* le grand ſe plaignant du long ſéjour, que Crillon faiſoit dans ſes terres, luy écrit dans ces termes.

In alia Epiſtola Henricus Magnus de abſentia Crilloni, qui in ſua Toparchia nimis longam moram trahebat, queritur his amantiſſimis verbis.

Gene-

Brave Crillon vous avez oubliè votre Maitre, & vos amis, je n'en ſuis pas de même. Auſſi aime je mieux, que vous ne faites, &c.

Generoſe Crillone, heu nimium longam cum mei, domini tui, tum amicorum tuorum, te cepit oblivio. Vellem ex æquo me amares. Sum quippe hac in re valde tui diſſimilis. Quo fit, ut mea amicitia ſit multo conſtantior ac firmior tua &c.

Dans une autre lettre Henry le grand declare l'affection, qu'il a pour Crillon en ces termes.

In alia Epiſtola Henricus Magnus ſuum tenerrimum affectum in Crillonum exprimit his verbis:

Brave Crillon, je fais état d'être en bref en vos quartiers. Cependant vivez aſſeuré de la continuation de mon affection, & que mon naturel a toujours été d'aimer le brave Crillon. Aymez moy de même, comme vous avez fait juſque a préſent, &c.

Generoſe Crillone, cogito intra breve tempus hinc diſcedere, & ad tuam regionem propius accedere. Interea, omni aſſeveratione affirmo, tibi me amiciorem eſſe neminem, meamque indolem ſemper propenſum fuiſſe ad amandum generoſum Crillonum. Tu itidem perge me amare, ut hactenus feciſti &c.

Dans une autre lettre Henry le grand preſſe Crillon d'aſſiſter au ſiege qu'il devoit mettre devant la Ville de Nantes, & luy écrit en ces termes.

In alia Epiſtola Henricus Magnus urget Crillonum, ut interſit obſidioni, qua urbem Nannetenſem erat oppugnaturus, ſicque ad illum ſcribit.

Brave Crillon, ce ſeroit trop de n'avoir été au ſiege d'Amiens, & de faillir à celuy de Nantes. Le ſieur de Pyles, qui a veu le premier, ſçait ce qui s'y eſt fait & comme je vous ay deſire. Que ſi vous manquez au ſecond, il n'y a plus d'amis. Je finiray en vous aſſeurant, que l'occaſion de vous témoigner, que je vous aime, ne ſe préſentera jamais, que je ne l'embraſſe avec toute l'affection, que vous ſçauriez deſirer de moy &c.

Generoſe Crillone, certe officio tuo extra modum deeſſes, ſi, poſtquam ab obſidione urbis Ambianæ abfuiſti, nunc alteri obſidioni, qua urbem Nannetenſem premere debeo, non intereſſes. Dominus De Tyles, qui priori obſidioni adfuit, & omnium, quæ hic geſta ſunt, teſtis fuit oculatus, ſcit quam ægre tui in hac obſidione deſiderium tulerim. Quocirca, ſi in iſta Nannetenſi obſidione iterum tua deſideretur præſentia, profecto actum erit omnino de noſtra amicitia. Hanc meam concludo Epiſtolam certa pollicitatione, qua tibi fidem facio, me omnes, quæ ſeſe offerent, occaſiones, in quibus mei in te amoris aliquas ſignificationes exhibere potero, tota voluntatis inclinatione, quam a me expectare potes, obviis, ut ajunt, ulnis lubentiſſime amplexurum &c.

Dans une autre lettre Henry IV. témoigne à Crillon, qu'il l'aime beaucoup, & qu'il deſire ardemment de le voir aplûtôt.

In alia Epiſtola Rex Henricus IV. abſentiam Crilloni ferre non valens, ipſi ſignificat, quod eum impenſe amat, eumque quamprimum videndi vehementi deſiderio teneatur.

Brave Crillon, vous aimant comme je fais, je ſerois bien aiſe (ſi votre ſanté vous le permettoit) que vous fiſſiez encore un tour par deca, pour y voir votre Maitre, qui vous aime comme vous le ſçauriez deſirer, &c.

Generoſe Crillone, cum te in oculis ac delitiis habeam, maximam, crede mihi, inibis a me gratiam, ſi (modo non obſit ægra valetudo) huc accurrere non graveris, viſurus dominum tuum, qui tantum te amat, quantum deſiderare potes &c.

Dans une autre lettre le Roy Henry IV. exhorte Crillon de laiſſer ſon pays, & de venir le trouver, pour paſſer avec luy le reſte de ſes jours.

In alia Epiſtola Rex Henricus IV. hortatur Crillonum, ut, relicta patria, ſeu Avenione, eum adeat, eique, tanquam perpetuus & individuus comes, uſque ad ultimam vitæ periodum indivulſe adhæreat.

Brave Crillon, je ſuis très aiſe de cette commodité, pour vous aſſeurer de plus en plus de la continuation de mon amitié, & vous prier d'en vouloir faire état, & de me venir trouver auplûtôt. Car je vous puis bien aſſeurer, que vous trouverez plus de contentement près de moy, qu'en lieu, ou vous puiſſiez aller. Croyez le, je vous prie, &c.

Generoſe Crillone, multum gaudeo, quod ſe dederit hæc opportuna occaſio ad te ſcribendi, ut meam tecum magis ac magis confirmem & conglutinem amicitiam, eademque opera te rogandi, ut par eſt facias, & quam celerrime poteris, me convenias. Pro certo ſiquidem affirmare poſſum, te feliciori mentis quiete, pace, tranquillitate, atque jucundiori vitæ conditione fruiturum, ſi mecum ſis, quam iis gauderes in omnibus locis, ad quæ te conferre poſſis. Hoc ut tibi perſuadeas precor.

Poſſem

Digitized by Google

Poſſem alias familiares, quas Rex *Henricus* IV. ad Crillonum ſcripſit, hic inſerere Epiſtolas ſed, ne longior ſim, his impræſentiarum deſcribendis ſuperſedebo, maxime cum ex iſtis, quas hactenus adduxi, vel ſummatim perſtrinxi, ſat ſuperque Lector intelligere valeat, quanta gratia *Crillonus* apud Regem *Henricum* IV. polleret, & quanto in pretio ac honore magnus ille Rex Crillonum haberet. Nunc proſapiæ de Berton, de Crillon Stemma, ſeu generis deſcriptionem, quam gallice ſcriptam nuper ad me miſit illuſtriſſimus Dominus Comes *de Berton, de Crillon*, quamque ipſe latine reddidi, hic attexam, ut Lector, quaſi uno oculorum obtutu, videre queat & antiquitatem illius familiæ, & viros illuſtres, qui ex ea prodierunt.

L' origine, & Genealogie de la famille *De Berton, de Crillon*.

LA maiſon *de Berton*, *de Crillon*, tire ſon origine de la Ville de Quiers en Piemont, qui etoit Republique.

Origo familiæ de Berton, de Crillon, ejuſque generis deſcriptio.

F*Amilia* de Berton, de Crillon, *ſuam trahit originem* a Chierio, *ſeu* Cherio, Urbe in Pedemontio, ubi erat Reſpublica. *

* Chierium, ſeu Cherium, *oppidum eſt diſtans a Taurino. Fuit alias urbs potens & olim* Cartæa *dicebatur, ſicut plurimi* Michaelem Antonium Baudrand *in ſua Italiæ in Pedemontio, tribus milliaribus & ſui juris ; nunc Duci Sabaudiæ ſubeſt, ſcriptores exiſtimant : ut videre eſt apud Geographin.*

Les *Bertons* ont gouverné long temps cette Republique dans la ville de Quiers en qualité des Podeſtats, c' eſt a dire, de Doge, ou de chef de la Republique. Les Croniques de cette ville ſont mention d' un *Roger de Berton*, qui fut Porte etendard, d' *Amedee* troiſieme, Conte de Savoye, dans le voyage, qu' il fit e la terre ſaincte avec le Roy de France *Louis* VII. dit *le jeune*, en 1149. Les *Bertons* ont fundé le Convent des Cordeliers de la ville de Quiers.

Hanc urbem, dictam Chierium, *gubernarunt, atque inſtitutæ in ea Reipublicæ clavum diu tenuerunt Domini* de Berton, *tanquam Summi Prætores, ideſt, velut Summi Magiſtratus, Duces, ac Principes Reipublicæ. Chronica hujus urbis mentionem faciunt* Rogerii de Berton, *qui* Amedei tertii, *Sabaudiæ Comitis, vexillarius fuit ; quando iſte* Amedeus, *una cum Galliarum Rege* Ludovico VII. *cognominato* Juniori, *iter ſuſcepit in Terram ſanctam anno* MCXLIX. Cœnobium *Franciſcanorum Conventualium in dicta urbe* Cherio *excitarunt, eique annuos redditus aſſignarunt domini de* Berton.

René de Berton epouſa en 1335. *Aymonde Viſconti*, fille d' un frere de *Jean Galeas Viſconti*, Duc de Milan. *Guilaulme de Berton* vint de ce mariage, le quel eſpouſa en 1354. *Beatrice de Sallucet*, fille de *Thomas*, Marquis de Salluces. Il vint de ce mariage *Thomas de Berton*, qui epouſa en 1386. *Joanne de Valpergue*, dont il eu pluſieurs enfantes. *Pierre de Berton*, ſons fils ainé, epouſa en 1417. *Marguarite de Broglio*. Il en vint *Pierre II. de Berton*, qui epouſa en 1462. *Marie Imperialis*. Il en vint *Theodore de Berton*, qui epouſa *Francoiſe Doria*, ce *Theodore de Berton* ſuivit le Roy de France Charles huit en 1494. a la conquete du Royaume de Naples, & fut envoyé par le meme Roy a Rome, en qualité d' Ambaſſadeur extraòrdinaire. *Bienvenu de Berton* fuit le fils ainé de *Theodore de Berton*, & ſe mariat avec *Criſtine de Provane*, d' ou ſont venus trois fils, *Gaſpard de Berton*, *Gilles de Berton*, & *Simon de Berton*; Ce dernier fut Chevalier de Rodes (c' eſt a dire, comme nous diſons a preſent, Chevalier de Malte) Il eſt celebre dans ſon Ordre par ſes belles actions, & par la defenſe de la ville de Nice contre le pirate Turc, dit *Barberouſſe*, ſe diſant Roy d' Alger, qui en avoit fait le ſiege l' année 1543. *Gaſpard de Berton* fils ainé de *Bienvenu de Berton*, a continué le branche des *Bertons*, qui ſont actuellement en Piemont. Et *Gilles de Berton*, ſon puiſné, quitta ſon pays, c' eſt

Renatus de Berton anno 1335. *uxorem duxit Edmondam Viſconti, quæ filia erat fratris Domini Joannis Galeatii Viſconti, Ducis Mediolanenſis. Ex quo matrimonio ortus eſt Guillelmus de Berton, qui anno* 1354. *ſibi adjunxit uxorem Beatricem, filiam Thomæ, Marchionis Balutiarum, genuitque ex eo matrimonio Thomam de Berton, qui anno* 1386. *Uxorem ſibi junxit Joannam de Valpergue, pluresque procreavit liberos, quorum primogenitus Petrus de Berton anno* 1417. *matrimonio ſibi copulavit Margaritam de Broglio, ex qua ſuſcepit Petrum de Berton hujus nominis II. qui anno* 1452. *nuptias inivit cum Maria Imperialis, ex qua procreavit Theodorum de Berton, qui Franciſcam Doria in uxorem duxit ; Regemque Galliarum Carolum VII. qui in Italica, quam anno* 1494. *adornavit, militari expeditione, Regnumque Neapolitanum ſuo Gallico adjunxit imperio, ſequutus eſt, ab eodem Chriſtianiſſimo Rege Romam miſſus, ut officio Legati extraordinarii apud ſedem Apoſtolicam fungeretur. Porro hic Theodorus de Berton ex matrimonio, quod contraxit cum Franciſca Doria, plures ſuſcepit liberos, quos inter primogenitus, dictus Optatus de Berton, ſibi uxorem ſociavit Chriſtinam de Provane, genuitque tres filios, Gaſparum, Ægidium, & Simonem, quorum poſtremus, ſeu Simon de Berton, fuit Eques Rhodeus (vel, ut modo dicimus, Eques Melitenſis, ſeu Eques Ordinis S. Joannis Hieroſolymitani). In hoc clar. Equitum ordine Simon de Berton immortale ſibi peperit nomen Rebus præclare ge-*

Digitized by Google

c' eſt a dire, le Piemont, & vint s' etablir à Avignon, où il a fait la Branche des *Bertons*, *des Crillons*, qui ſont ainſy appellés par une terre, qui eſt dans le Comtat Venaiſcin, ditte *Crillon*, que *Gilles De Berton* achepta, & dout ſes ſncceſſeurs, qui demeurent a Avignon, ſont Seigneurs, & s' appellent *Berton de Crillon*, a la difference de l' autre branche des Bertons, qui ſont a preſent dans le Piemont, leſquels s' appellent *Bertons*, ou *de Balbis*, mais non pas *Crillons*. Le chef donc de la branche des *Bertons*, des *Crillons*, qui ſont a Avignon, eſt *Gilles de Berton*, le quel eut deux enfants, ſcavoir *Gilles* II. *De Berton*, *de Crillon*, & *François De Berton De Crillon*. Ce dernier fut Chevalier de S. Jean de Jeruſalem, c'eſt a dire, Chevalier de Malte, & *Gilles* II. *De Berton De Crillon*, ſon frere ainé, epouſa *Marguerite de Seytres*, *de Caumont*. De ce mariage nacquirent *Claude*, *Gilles* III. *Louis*, *Jacques*, *Gerard*, & *Thomas*. Le premier né *Claude De Berton*, *De Crillon* epouſa *Catherine De Joyouſe*, dont il n' eut que deux filles. *Gilles* III. *De Berton*, *De Crillon*, ſon frere, epouſa *Julie De Sade*, dont il n' eut que *Pierre*, qui mourut ſans poſterité au ſiege de Menerbe contre les Huguenots. *Louis De Berton*, *de Crillon*, troiſieme fils de *Gilles* II. *De Berton*, *de Crillon*, eſt ce fameux & brave (dont l' ay decri la vie) lequel a eté premier gentil' homme de la chambre du Roy de France Henry Trois. Il a été auſſy Chevalier de Malte, Commandeur de l'Ordre du S. Eſprit, inſtitué en France par Henry trois, Roy de France. Il a été encore Meſtre de Camps du Regiment de Gardes Françoiſes, Conſeiller d' Etat, Gouverneur du Boulonois, & Lieutenant Colonel de l' Infantetie Francoiſe. *Jacque de Berton*, *de Crillon*, ſon frere, & quatrieme fils de *Gilles II. de Berton*, *de Crillon*, etoit Chevalier de S. Jean de Jeruſalem, il avoit prit le parti de la ligue du Duc *Henry de Guiſe*, qui luy avoit donné le gouvernement de la ville d' *Houſtreur* en Normandie, & la lieutenance generale de la Province de Normandie. Il ſoutint le ſiegue de la place avec beacoup d' opiniatreté, mais les armes victorieuſes du Roy *Henry* IV. la ſoumiſent. *Gerard de Berton*, *de Crillon*, cinquieme fils de *Gilles II. de Berton*, *de Crillon*, epouſa *Marguerite de Guilbem*, & de ce mariage vinrent *Francois*, *Thomas*, & *Pierre*. Le premier né *Francois*, *de Berton*, *de Crillon* fut Conſeiller d' Etat d' epée, Governeur de Toulon, & prit alliance avec *Anne de la Beaume de Cornillan*. Son frere *Thomas de Berton*, *de Crillon* fut ſeigneur d' une groſſe terre ditte *Velieron*. Son ſecond frere *Pierre de Berton*, *de Crillon* ſut Chevalier de l' Ordre de Sant Jean de Jeruſalem Capitaine aux Gardes, & mourut aux pieds du Roy de France Henry III. ſur le pont de la Ville de Tours, en defendant la perſonne de ce Roy, & en prevenant le coup, qu' on luy portoit. Du mariage de *Francois*, *de Berton*, *de Crillon*, le quel epouſa, comme nous avons dey a dit,

re geſtis, ſed præcipue ſtrenua illa defenſione, qua Niciam, Urbem in Gallo-provincia, egregie admodum tutatus eſt contra Piratam Turcam, a colore barbæ dictum Ænobarbum, ſeque Algeri Regem jactitantem, qui hanc urbem Niciam an. 1543. *potentiſſima munitus claſſe, obſidione cinxerat. Hujus Simonis de Berton, germanus frater Gaſpar de Berton, & filius, ut mox diximus, primogenitus Optati de Berton, continuavit, ſeu propagavit in Pedemontio ſtipitem familiæ de Berton, quæ ibidem in ſummo honore habetur. At Ægidius de Berton, frater germanus hujuſce Gaſparis de Berton, & filius ſecundogenitus Optati de Berton, relicto Pedemontio, Avenionem, Urbem in* Comitatu *Venaſcino, ſeceſſit, ibique ſtirpem familiæ, ſeu ramum ejuſdem ſtipitis de Berton produxit, cum hoc tamen diſcrimine, quod liberi, qui Avenione exiſtentes deſcendunt ex illa ſtirpe, quam Ægydius de Berton produxit, vocentur de Berton de Crillon, accepta hac de Crillon nomenclatura a ditione, dicta de Crillon, quæ eſt in Comitatu Venaſcino, & cujus dominium pertinet ad illam ſtirpem, quam Ægydius de Berton, relicto Pedemontio, produxit Avenionem, ubi ſuum domicilium fixit. Alii vero, qui nunc in Pedemontio, ex eadem ſtirpe, quam ibidem continuavit, ſeu propagavit Gaſpar de Berton, originem habent, cognominantur tantum domini de Berton, vel Domini de Balbis, ſed non Domini de Crillon. Caput igitur ſtirpis ejuſdem ſtipitis, ſeu familiæ de Berton, quæ modo Avenione exiſtit, eſt Ægydius de Berton, qui duos habuit filios, videlicet Ægydium hujus nominis II. de Berton, de Crillon, & Franciſcum de Berton, de Crillon. Hic ultimus, ſeu Franciſcus, fuit Eques Ordinis S. Joannis Hieroſolymitani, ideſt, Eques Melitenſis, ſed ejus frater primogenitus Ægydius II. de Berton, de Crillon matrimonium inivit cum Margarita de Seytres, de Caumont, ex qua ſex filios ſuſcepit, Claudium, Ægydium hujus nominis III. Ludovicum, Jacobum, Gerardum, & Thomam. Horum fratrum primogenitus, ſeu Claudius de Berton, de Crillon, matrimonio ſibi junxit Catharinam de Joyeuſe, duaſque duntaxat genuit filias. Ejus frater Ægydius III. de Berton, de Crillon, uxorem duxit Juliam de Sade, ex qua ſuſcepit Petrum de Berton, de Crillon, qui in obſidione urbis Menerbienſis contra hæreticos Calviniſtas mortuus eſt abſque prole. Ludovicus de Berton, de Crillon, qui erat Ægydii II. de Berton, de Crillon, tertius filius, is ille eſt, qui, ob res in bello præclare geſtas, glorioſum* Generoſi *titulum promeritus eſt, quique (ut liquet ex ejus Vita, quam deſcripſi) fuit Henrici III. Galliarum Regis primus nobilis cubicularius, Eques Melitenſis, Commendator Ordinis S. Spiritus, a Rege Henrico III. inſtituti. Fuit inſuper legionis Prætorianæ Præfectus, Regi a Sanctioribus conciliis, de Statu publico Senator equeſtris, Gubernator totius Regionis Bononienſis in Picardia, Galliæ Provincia, & pedeſtrium copiarum Gallicarum Tribunus. Ejus frater Jacobus de Berton, de Crillon, qui erat Ægydii II. de Berton, de Crillon quartus filius, Eques fuit Ordinis S. Joannis Hieroſolymitani. Stetit a partibus fœderatorum, quorum caput in Galliis erat Henricus Guiſius, & ab his fœderatis inſtitutus eſt Præfectus totius Provinciæ Normau-*

Digitized by Google

dit, *Anne de la Beaume, de Cornillan* vivrent *Lovis, Joſeph, Philippe, François, & Pierre*. Le premier né *Lovis* epouſa *Marguerite d' Albertas*. Son frere Joſeph fut ſeigneur *de Montmeiram*. Son ſecond frere *Philippe*, fut Bailif de Malte, & commanda l'armé de N. S. P. le Pape *Urbain VIII.* contre les Venitiens. Son troiſiéme frere *François* à été Commandeur de Saint *Felix*. Et ſon denier frere *Pierre* fut Abbé de Senanque. Du mariage, que *Louis de Berton, de Crillon* fit, comme nous avons dit, avec *Marguerite d' Albertas*, ſont venus *Joſeph Dominique Nicolas de Berton, Marquis de Crillon, Philippe Marie*, , *Lovis, François, Dominique Laurens*, & une fille *Maurguerite*. Le premier né *Joſeph Dominique Nicolas de Berton, Marquis de Crillon*, a été Marechal de Camps des armées du Roy de France, commandant dans la generalité de Montauban. Il avoit epouſé *Anne Elizabeth de Simiane*, dont il n'a point eu de poſterité. Son frere *Philippe Marie*, Seigneur de Montmeiran, ſe maria, comme nous dirons enſuite. Son ſecond frere, *Lovis de Berton, de Crillon*, fut commandeur d' Urbans, & aimé cherement de Madame *Marie Jeanne Baptiſte, Duchesſe de Savoye*, morte depuis peu. Son troiſieme frere *François de Berton de Crillon* a été premierement Eveque de Vence, enſuire transferé a l' Archeveché de Vienne en Dauphiné, Abbé de S. *Florens*, & de S. *Legier*. Son quattieme frere *Dominique Laurens de Berton, de Crillon* eſt Seigneur de Gemenos, Colonel general de l'Artillierie de Notre S. Pere le Pape dans Avignon & Comtat Venaiſſin, & Gouverneur pour le Roy du Caſtel Sarrazin (il vit encore a Avignon, & y eſt fort eſtimé & aimé pour ſes rares qualités. C'eſt luy, qui a eu la bonté de m'envoyer ces memoires ſur la vie du *Brave Crillon*.) Du mariage, que *Lovis de Berton, de Crillon* fit avec *Marguerite d' Albertas*, vint, comme nous avons deja dit, *Marguerite de Berton, Crillon*, la quelle epouſa *Antoine Amat*, Seigneur *de Graveſon*. De ce mariage naquirent pluſieurs fils, & filles, dont il ne reſte plus a preſent; que *Marguerite Amat de Graveſon*, Abbeſſe du Monaſtere de S. Ceſaire, de la ville d' Arles, & le *P. Ignaze Hyacinthe Amat de Graveſon*, Docteur de Sorbonne, de l' Ordre de FF. Precheurs; qui a été appelle a Rome par ſon General en 1706. pour remplir le poſte de Theologien de France dans le College du Cardinal *Caſanate*. Son frere premier né *Ignace Amat de Graveſon* s' eſt marié avec Mademoiſelle *De Salvador*, & n' a eu de ce mariage q'une fille *Anne Amat de Graveſon*, la quelle a eſpouſée cette annee 1724. Monſieur de Fourbin d'Oppede: Nous avons deja remarqué, que du mariage, que *Louis De Berton de Crillon* fit avec *Marguerite d' Albertar*, naquirent cinq fils, dont lepuiſné fut *Philippe Marie De Berton de Crillon*, Seigneur *de Montmeiran*, lequel a epouſé *Françoiſe de Saporte*, d' ou ſout venus *Jean Louis De Beston De Crillon*, *François, & Dominique Laurens*: Le

pre-

mannia, & gubernator Honflorii, Urbis in eadem Normanniæ Provinciam, quam urbem obſirmato animo mordicus defendit, donec tandem victricibus armis Henrici IV. Galliarum Regis impetitus, Victori faſces ſubmittere, & obſeſſam urbem poteſtati Regis permittere, compulſus eſt. Ejus frater Gerardus de Berton, de Crillon, qui erat Ægydii II. de Berton, de Crillon, quintus filius, uxorem ſibi ſumpſit Margaritam de Guilhem, treſque filios procreavit, Franciſcum, Thomam, & Petrum. Primogenitus, Franciſcus de Berton, de Crillon, fuit de ſtatu publico Senator equeſtris, Gubernator Urbis Tolonis & matrimonio junctus eſt cum Anna de la Beaume de Cornillan. Ejus frater, Thomas de Berton, de Crillon, fuit Toparcha Ditionis dictæ Velleron. Alter ejus fratres, Petrus de Berton, De Crillon, fuit Eques Ordinis S. Joannis Hieroſolymitani, Equitum Prætorianæ turmæ Dux, obiitque in ponte urbis Turonenſis, ubi perſonam Regis Henrici III. Galliarum Regis, contra fœderatos acriter defendens, & teli ictum, quo Rex fuiſſet lethaliter vulneratus, prævenire volens ſe illico medium oppoſuit, & in præcordiis graviter ſauciatus, ad pedes Regis, quem a funeſto illo ictu ſervaverat, cecidit exanimis. Ex eo matrimonio, quod ut mox diximus, Franciſcus De Berton, De Crillon, inivit cum Anna de la Beaume, De Cornillan, nati ſunt quinque filii, Ludovicus, Joſephus, Philippus, Franciſcus, & Petrus. Horum primogenitus Ludovicus De Berton, De Crillon, conjugem ſibi adſcivit Margaritam D' Albertas. Ipſius frater Joſephus, fuit Dominus loci de Montmeiran. Alter ipſius frater, Philippus, Baillivius Melitenſis, totiuſque exercitus Summi Pontificis Urbani VIII. contra Venetos imperium habuit. Tertius ejus Frater, Franciſcus, fuit Eques Melitenſis, & Commendator Sancti Felicis. Ultimus ejus frater, Petrus, Abbas fuit Commendatarius Cœnobii Ciſtercienſium dicti de Senanque. Ex nuptiis quas, ut modo dictum eſt, Ludovicus De Berton, De Crillon contraxit cum Margarita D' Albertas, prodierunt in lucem Joſephus Dominicus Nicolaus de Berton, Marchio de Crillon, Philippus Maria, Ludovicus, Franciſcus, Dominicus Laurentius, & una filia, dicta Margarita. Horum primogenitus Joſephus Dominicus Nicolaus de Berton, Marchio De Crillon, fuit Caſtrorum Regis in tota Regione Montalbanenſi Præfectus. Annam Elizabetham de Simione uxorem duxit, ſed nullam ex ea prolem ſuſcepit. Ejus frater, Philippus Maria De Berton De Crillon, fuit Toparcha ſeu Dominus loci de Montmeiran, qui, ſicut infra dicemus, ſibi matrimonio junxit Franciſcam de Saporte. Alter ejus frater, Ludovicus fuit Eques Melitenſis, & *Commendator loci D' Urbanr, atque Sereniſſ. Mariæ Joannæ Baptiſtæ Sabaudiæ Duciſſæ*, quæ nupertime e vita migravit, cariſſimus. Tertius ejus frater, *Franciſcus de Berton de Crillon fuit primum Epiſ. Vencienſis, poſtea Archiepiſcop. Viennenſis in Delphinatu, & Abbas S. Florentii, & S. Leudegarii. Quartus ejus frater, Dominicus Laurentius De Berton De Crillon, qui adhuc Avenione vivit, & ob præclaras quibus pollet, dotes, in magna omnium civium exiſtimatione, & benevolentia verſatur, dominus eſt loci de Gemenos, bellicarum Machinarum Summi Pontificis* Benedicti XII. *Ord. Prædicatorum, Avenione, & in Comitatu Venaſcino Præfectus*,

nec

Digitized by Google

premier né *Jean Louis De Berton*, *De Crillon* a embraſſé l'état Eccleſiaſtique, & eſt aujourd'hui Evêque de S. Pons, & Abbé de Baigne. *François De Berton*, Marquis *de Crillon*, a épouſé *Marie Thereſe De Fabry de Montcault*, *fille de Louis*, Comte *de Mont Cault*, Lieutenant général des armées du Roy de France, cy devant Capitaine d'une compagnie de cinqcents gentilshommes, Gouverneur de la citadelle de Beſançon. Enfin *Dominique Laurens de Berton*, *de Crillon* eſt a préſent Evêque de Glandeves.

necnon Caſtelli Sarazini pro Galliarum Rege Gubernator. (Hic ille eſt meus amantiſſimus Avunculus, qui monumenta gallice ſcripta, ad vitam Generoſi Ludovici de Berton De Crillon attinentia, Romam ad me miſit.) Præter quinque iſtos filios qui orti ſunt e matrimonio quod Ludovicus De De Berton De Crillon iniuit cum Margarita d'Albertas, nata eſt itidem ex eodem matrimonio filia, dicta Margarita De Berton, De Crillon, quæ nupſit Antonio Amat, Domino de Graveſon, ex quibus nuptiis prodierunt plures filii, & filiæ, ſed ex his modo duntaxat ſuperſtites ſunt Margarita Amat de Graveſon, quæ Monaſterii Arelatenſis S. Cæſarii eſt Abbatiſſa, & P. Ignatius Hyacinthus Amat de Graveſon Doctor Sorbonicus, Ord. Præd. qui anno 1706. a ſui Ordinis Magiſtro Generali Antonino Cloche Romam accitus eſt, ut occuparet locum Theologi pro Regno Galliæ in Collegio Cardinalis Hieronymi Caſanate, de Eccleſia optime meriti. Ipſius frater primogenitus, Ignatius Amat de Graveſon, *conjugem ſibi ſumpſit Dominam* de Salvador, *ex qua unicam ſuſcepit prolem*, Annam Amat de Graveſon, *quæ hoc anno 1724. Domino* Marchioni de Fourbin D'Oppede nupta fuit. *Jam diximus, Ludovicum De Berton De Crillon ſuſcepiſſe ex conjuge ſua, Margarita d'Albertas, quinque filios, quorum ſecundogenitus Philippus Maria de Berton, De Crillon, dominus de Montmeiran, ſibi matrimonio copulavit Franciſcam de Saporre, genuitque Joannem Ludovicum De Berton De Crillon, Franciſcum, & Dominicum Laurentium, qui adhuc vivunt. Primogenitus Joannes Ludovicus De Berton, De Crillon, abdicata natalium prærogativa, ſeſe Ordini Eccleſiaſtico addixit, & nunc eſt Epiſcopus Sancti Pontii Tomeriarum, & Abbas Beaniæ. Ejus Frater, Franciſcus De Berton, Marchio de Crillon, uxorem duxit Mariam Thereſiam De Fabry De Montcault filiam Ludovici, Comitis de Montcault, Prætorii exercitus Galliarum Regis Legati; antea quingentorum nobilium turmæ Ducis, Arcis Bizuntinæ Gubernatoris. Denique Dominicus Laurentius De Berton De Crillon nunc eſt Epiſcopus Glannatenſis.*

Ex hac ſerie clariſſimorum nepotum, quos Avenione habuit, & etiamnum habet generoſus *Ludovicus De Berton de Crillon*, facile quiſque intelligere poteſt, me, citra adulationem, de præſtantiſſimo illo Duce, cujus Vitam deſcripſi, idem dicere poſſe, quod *S. Ambroſius* in Oratione funebri *Theodoſii Magni* aſſerit de magno illo Imperatore, dicens: *Ergo tantus Imperator* (dicam ipſe *Ludovicus De Berton De Crillon*), *receſſit a nobis, ſed non totus receſſit; reliquit enim nobis liberos ſuos*, (dicam ipſe nepotes ſuos) *in quibus eum debemus agnoſcere, & in quibus eum & cernimus & tenemus*.

F I N I S.

INDEX

RERUM, ET MATERIARUM,

Quæ in ſingulis Tomis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, variis Colloquiis digeſtæ, continentur.

Prima Nota Numeralis Romana indigitat Tomum, altera Nota Numeralis communis indicat Paginam Tomi.

A

Abaelardus in Synodo Senonenſi damnatur, & in carcerem conjicitur. IV. 165. ſeq. in Synodo Senonenſi cum S. BERNARDO congreſſus, ab eodemque victus, ad Sedem Apoſtolicam appellat. ibid. ſeq. Ab INNOCENTIO II. damnatur. ib. Cluniacum ſe confert, & ab erroribus reſipiſcit. ibid.
Abbates Commendatarii. VII. 160.
Abbates Epiſcopis obedientiam præſtare debent. II. 80.
S. Abbo, Abbas Floriacenſis, purgat ſe a falſis criminibus in concilio Sandionyſiano. IV. 58. Ejus Opera. IV. 75.
Abbonis, Monachi, Scripta. III. 142.
Abdias, Suſæ, Urbis Regiæ Perſidis, Epiſcopus, immodico zelo ſuccenſus perſecutioni ſub Iſdigerde, Perſarum Rege, per totum regnum motæ cauſam dedit. II. 8.
Abrahami Bzovii Opera. VIII. 148.
Abrahami Ecchellenſis Opera. VIII. 129.
Abſolutio Sacramentalis in quibus caſibus conferebatur lapſis? I. 46. non ſtatim impertienda peccatoribus inveteratis. III. 157. procraſtinari debet peccatoribus conſuetudinariis. IV. 190. capite damnatis denegabatur etiam Sæculo XII. cum Euchariſtia. IV. 200. ejus forma ſæculo XIII. in Eccleſia Latina non deprecativa, ſed indicativa fuit. V. 142.
Abſtinentia a carnibus in jejunio Quadrageſimali ex univerſali Eccleſiæ uſu, & conſtanti traditione eſt neceſſaria. VIII. 158.
Abuſus in Galliis per Abbates Commendatarios. VII. 160.
Abuſus Theologiæ Scholaſticæ damnantur. VII. 147.
Acacius, Berœæ Epiſcopus, & Iſidorus, Romam mittuntur, ad Schiſma Antiochenum componendum. I. 84.
Acacii, Conſtantinopolitani Epiſcopi, crimina. II. 28. Orientalis Eccleſia Summorum Pontificum in Acacium latam ſententiam æquiſſimam agnovit. ibid.
Acacius, Patriarcha Conſtantinopolitanus, Joannem Talajam, Patriarcham Alexandrinum apud Zenonem, Orientis Imperatorem, odio, & vindictæ deſiderio motus, accuſat. II. 24.
Academiæ Baccalaureatus, Licentiatus, & Doctoratus gradibus ab Eugenio tertio, Pontifice Maximo decorantur. IV. 191.
Academia Colonienſis damnat librum Jo. Reuclini. VII. 81.
Academiæ Lovanienſis & Colonienſis plurimos libros Martini Lutheri dignos flammis pronuntiant. VII. 83.
Academia Pariſienſis fortiſſimorum fidei Athletarum ferax. IV. 192. Ejus ſtudium, ut ſchiſma tolleretur. V. 44. Damnat Viginti quinque Articulos hæreſis Calvinianæ. VII. 87. Damnat libros Lutheri. 84.
Academiæ Romanæ Origo. VI. 33.
Acœmetæ, Monachi, in quo erravint? II. 78. Acœmetæ in errore perſtantes a Joanne II. excommunicati. ibid. Ordinis Acœmetarum fundator, & quare ita dicti? ibid. damnati. 86.
Acephalorum, ſeu Eutychianorum, quatuor Sectæ. II. 70.
Aceſii, Novatianorum Epiſcopi, Reſponſum Conſtantino Imperatori in Concilio Nicæno datum, & Imperatoris ad ipſum lepide ac feſtive dictum. I. 95.
Achmetes I. Turcarum Imp. VIII. 11.
Achmetes II. Turcarum Imp. VIII. 14.
Achmetes III. Turcarum Imp. VIII. ibid.
Aerius. I. 89. Ejus errores. ib.
Acta Collationis habitæ ad Fontem bellaqueum cum Perronio, & Mornæo Pleſſæo, Calviniſta, coram Henrico IV. Galliarum Rege. VII. 89.
— Conciliorum Provincialium Mediolanenſium. VII. 104.
— Conventus Marpurgenſis. VII. 86.
— Martyrum Perſecutionis Neronianæ combuſta in perſecutione Diocletianæa. I. 5.
— Paſſionis S. Andreæ ſunt genuina. I. 50. & ſeq.
— Sanctorum a Joanne Bollando, &c. collecta. VIII. 154.
— Sanctorum Ordinis Benedictini, Opus, inchoatum a Dacherio, continuatum a Mabillonio. VIII. 136.
— S. Silveſtri ſuppoſititia ſunt, vel ſaltem in multis depravata. I. 120.
— Synodi Romanæ ſub Sixto Tertio ſuppoſititia. II. 20. ad eamdem claſſem ableganda Acta de Synodali accuſatione, & expurgatione Polichronii, Epiſcopi Hieroſolymitani, ibid.
Adalberti, Galli, errores, ſeu potius deliramenta, & Sententia in eum lata. III. 42.
Adamanni, Abb. Hienſis, Scripta. III. 60.
Adami Bremenſis Scripta. IV. 83.
Adamitarum errores. Secta. VI. 59.
Adamus Neuſerus, ex Calviniſta Arianus, deinde Turca. VII. 73. obiit ſicut Arius. ibid.
Adelais, Vide Phaxedes.
Adelbertus, Tuſciæ Marchio & Theodora, ejus concubina, cum filiabus Marozia, & Theodora, Sedem Romanam Sæc. X. pro arbitrio rexerunt. IV. 24.
Adelmanni Epiſtola contra Berengarium. IV. 78. Quo tempore ſcripta fuerit, diſcutitur. ibid.
Adelphius, unus e Principibus Meſſalianorum, ſuæ Sectæ errores prodit. I. 89.
Ademari, Monachi, Scripta. IV. 82.
Adhelardi, Monachi, Scripta. III. 138.
Adolphus imperii res male adminiſtrans, illo exuitur, & ab Alberto vincitur. V. 13.
Adonis Viennenſis Scripta. III. 145.
Adrianopolis, Turcici olim imperii Sedes. VI. 9.
Adrianus Turnebus, ejus opera. VII. 199.
Adriani Valeſii Opera. VIII. 126.

Digitized by Google

Ægidii Cantoris errores. VI. 59.
Ægidii Carlerii Scripta. VI. 103.
Ægidii Romani geſta & Scripta. V. 128.
Ægidius Viterbienſis. VII. 129.
Ægyptus in fidei Nicænæ profeſſione conſtans I. 83.
Ælius Hadrianus, Imperator. I. 11.
Ælredi, Abbatis, Rievallenſis, Opera. IV. 187.
Æneæ, Epiſcopi Pariſienſis, liber adverſus objectiones Græcorum. III. 140.
Æneas Sylvius in Bohemiam Nuntius. VI. 40.
Æriani. I. 83.
Æthiopia Evangelium recipit. I. 74. VI. 89.
Æthiopiæ Imperator Urbano Octavo obedientiam pollicetur. VIII. 47.
Afflegemenſis, ſive Affliginenſis Monaſterii Chronicon. IV. 84.
Africa Arianiſmo purgatur. II. 66.
— Venit in poteſtatem Saracenorum. III. 9. Exinde Chriſtiana Religio iis in locis decreſcit. ibid.
Africana Perſecutio ſub Genſerico, Hunnerico, & Guntabundo, Vandalorum Regibus. II. 9.
Africani fiunt Tributarii Regis Hiſpan. VI. 27.
Agape, Mulier Sectæ Priſcillianiſtarum. I. 87.
Agapetus, Papa, a Theodato, Gothorum Rege, Legatus mittitur ad Juſtianianum Imp. II. 86. Agapetus Conſtantinopoli degens Antimum depoſuit, eique Mennam ſubſtituit. ibid.
SS. Agathæ, & Cæciliæ Monaſterium in loco Collis jacens Romæ ædificat Paſchalis I. III. 94.
Agathenſe Concilium Canones habet ſolum quadraginta octo. II. 76. Statuta illorum Canonum. ibid.
Agaunenſes Martyres. I. 68.
Agaunenſis Monaſterii fundatio, & Regula. II. 57. Quid nomine aſſiduæ Pſalmodiæ, a Sigiſmundo Burgundiæ Rege inſtitutæ, intelligi debeat? ibid.
Agnellus, Epiſcopus Ravennæ. II. 97.
Agnoetæ, eorumque errores. II. 69. 70. ab Eulogio confutati. ibid.
Agnoeta non foret dicendus, qui aſſereret Chriſtum, ut hominem, aliquid ignoraſſe, quamvis incideret in errorem alienum a doctrina Sanctorum Patrum. II. 70.
Agobardi, Archiepiſcopi Lugdunenſis, de cultu imaginum ſcripta. III. 139.
Agria a Turcis capitur. VII. 13. cum aliis Civitatibus amittunt Turcæ. VIII. 14.
Agrippæ juniori adjudicantur ab Imperat. Tetrarchiæ Philippi, & Lyſaniæ, & pars Galilææ, quæ eſt Tyberiadis. I. 24.
Agrippa, filius Ariſtobuli, nepos Herodis, exſolvitur a vinculis, & a Cajo Imper. donatur Tetrarchiæ Iturææ, & Trachonitidis cum Regia dignitate. I. ibid. Ægre recipitur ab Ægyptiis & Alexandrinis qui Regem Agrippam magno ludibrio exceperunt. ib. reſtitutus, is in Judæam, invidiam Antipæ Patris ſui incurrit. ibid. Cajus amplificat ejus Regnum. ib. tanquam Deum honorari a populo petiit. ibid. periit fœdiſſima morte. ibid.
Aimonii, Monachi Scripta. III. 142.
Aimonii, Cœnobii Floriacenſis Monachi, Opera. IV. 75.
Almandarus, Saracenorum Princeps, Chriſtianam Religionem amplectitur. II. 63.
Alani Abbatis Opera. IV. 186.
Alani de Rupe ſcripta. VI. 114.
Alanorum, Vandalorum, & Suevorum in Hiſpanias irruptio. II. 2.
Alaricus, Gothorum Dux, Rufini ſuaſu, in Arcadium, Orientis Imperatorem, arma movens, a Gaina repellitur. II. ibid.
Alaricus Romam vi capit, & moritur. II. ibid.
Alaricus, Viſigothorum Rex, a Clodovæo Galliarum Rege, deletur, ejuſque manu, ſingulari certamine cum eodem Rege pugnans, interficitur. II. 63.
Albericus, Maroziæ ex Adelberto filius, Pontifices pro arbitrio deponebat & promovebat. IV. 24.
Alberti Epiſcopi Alberſtadenſis, errores. V. 74.
Alberti Argentinenſis Chronicon. V. 110.
Alberti, Abbatis S. Benedicti, e Cœnobio Stadenſi ad Ordinem Minorum tranſitus, ejuſque Chronicon. V. 126.
Alberti, Canonici Aquenſis, Hiſtoria Hieroſolymitana. IV. 178.
Alberti Imperatoris geſta. V. 13. ſeq.
Alberti Magni vita, & ſcripta tam ſpuria, quam genuina. V. 116.
Albertini, Sectæ Calvinianæ Miniſtri, & Novatorum veſania, dum conantur probare, ſæculo ſexto realem corporis Chriſti in Euchariſtia præſentiam creditam a fidelibus non fuiſſe. II. 102.
Albertinus. VIII. 127.
Albertus, Antipapa. IV. 124.
B. Albertus Carmelitis Regulam tradit. V. 149.
Albertus, Epiſcopus Bethleemita, poſtea Patriarcha Hieroſolymitanus. IV. 159.
Albertus, Epiſcopus Leodienſis, ab Henrico VI. Imper. occidi jubetur. IV. 117.
Albertus II. Imperator VI. 14.
Albertus Krantzius. VII. 114.
Albertus, Patriarcha Hieroſolymitanus, & Regulæ Carmelitarum Auctor. V. 47.
Albertus Pighius VII. 118.
Albertus Pius, VII. 117.
Albigenſes unde dicti? IV. 97.
— Inſolentiores facti bello ſacro domantur. V. 48.
— Romam penetrant, & a Gregorio IV. ac Succeſſoribus, & Friderico II. ſeveriſſimis pœnis coercentur. V. 58.
— Hæretici bello juſte ſunt coerciti. V. 79.
Alboſledis, Clodovæi, Galliarum Regis, Soror, baptizatur. II. 9. 10.
Albuſſonius Albam Græcam, ſeu vulgo Belgradum & Rhodum a Turcis defendit. VI. 10.
Alciatus ad Mahometanos deficit. VII. 72.
Alcuinus, plures retinens Abbatias, & Beneficia, excuſatur. III. 74.
— Ejus Scripta. III. 65.
Aldelmi, Abbatis Malmesburienſis, Scripta. III. 60.
Aldus Manutius, percelebris Typographus. VI. 122.
Alexandri II. Electio in pluribus confirmatur Conciliis, & Cadalous Palavicinus, Antipapa, damnatur. IV. 65.
Alexandri III. electio IV. 132. Ejus geſta. ibid.
Alexandri IV. geſta. V. 29. Alexander IV. immerito, ob defenſos Mendicantes, culpatur. ibid.
Alexandri V. electio. VI. 33. Ejuſdem geſta. ib.
Alexandri VI. geſta. VI. 46.
Alexandri VII. geſta. VIII. 51.
Alexandri VIII. geſta. VIII. 58.
Alexandri, Patriarchæ Alexandrini, ſtudium in Ariana hæreſi eliminanda. I. 79. Ejus Litteræ ad omnes Epiſcopos. ibid.
— Arii hoſtis infenſus. I. 104. ejus in Arium lata Sententia. ibid. ab Athanaſio, tum puero, in littore maris ludente, baptiſma collatum, ratum habet, ac validum. ibid. Vindicatur hæc hiſtoria. ib.
Alexander, Epiſcopus Conſtantinopolitanus, Ario ejuſque aſſeclis infeſtus. I. 81.

Ale-

Digitized by Google

Alexander, ad quem directa eſt Epiſtola Alexandri, Patriarchæ Alexandrini, contra Arium, incertum an ſit Patriarcha Conſtantinopolitanus. I. 128.
Alexander, Africæ Tyrannus, per quinquennium Chriſtianos vexat. I. 76.
Alexander Farneſius bello Belgico præficitur. VII. 28.
Alexandri de Hales Opera. V. 123.
Alexander Piny. VIII. 145.
Alexander Severus, Imperator, jubet, Templa fieri, Chriſtianis favit, & a nonnullis, ut Chriſtianus, prædicatur. I. 9.
Alexander Sybilla. VIII. 144.
Alexandrinæ Eccleſiæ Patriarcharum ſeries a S. Marco ad Joan. XV. I. 123. illius ſedis Præſulem. III. 27. & Tom. IX. in Tabulis Chronologicis a p. 23. uſque ad 25. Vide etiam in Tomo IX. terminos Patriarchatus Alexandrini. IX. 181.
Alexandrini ſæculorum XIII. & XIV. Patriarchæ. V. 49.
Alexandrinorum Patriarcharum Hiſtoria unde petenda? I. 123.
Alexandrinus Patriarcha cum Pontifice Romano Canone ſexto Concilii Nicæni, quo pacto collatus? I. 94.
Alexii Ariſteni Scripta. IV. 176.
Alexius Comnenus, infenſus Cruce ſig. IV. 109.
— Angelus Comnenus Imperium adipiſcitur. IV. 110. Ejus nefaria geſta, & quo pacto Imperium amiſerit? 111.
— Ejus Monita. IV. 176.
Alexius Ducas Imperium Tyrannice uſurpat, ſed debitas luit pœnas. V. 7.
Alexius IV. Imperium recuperat, ſed illo non diu potitur. V. 7.
Alexii, Patriarchæ C. P. Scripta. IV. 86.
Alfredi, Anglorum Regis, geſta, & ſingularis pietas. III. 90.
Alfrici, Archiepiſcopi Cantuarienſis Scripta. IV. 77.
Almohadum Saracenorum in Hiſpanos ſævities. IV. 121. Almohades cum Almorabiti perperam confunduntur. ibid.
Alnoldus Badetus. VII. 128.
Aloyſius Lippomanus & ejus Scripta. VII. 112.
Alphonſus Aragonenſis Neapolis Regno potitur. VI. 14.
Alphonſus, Aſturiarum Rex, Catholicus cognominatur, III. 15.
— Ejus felicitas, & virtus. ib.
Alphonſus, dictus Caſtus, de Abderhamano, Saracenorum Cordubenſium Rege, inſignem reportat victoriam. III. 89.
Alphonſus, Caſtellæ Rex, in Imperatorem eligitus, ſed Imperio ſponte ſe abdicat. V. 13.
Alphonſi VI. Hiſpaniarum Regis, geſta aliquot, & mors. IV. 120. vide etiam Succeſſionem Regum Hiſpaniæ T. IX. a p. 98. uſque ad p. 108.
Alphonſi VII. geſta. IV. 131.
Alphonſi VIII. geſta aliquot. ibid.
Alponſi IX. uxores duæ. ibid.
Alponſi VIII. ſeu IX. geſta poſt annum MCC. V. 22.
Alphoſi X. Caſtellæ Regis, geſta. V. 22.
Alphonſus XI. Caſtellæ Rex. V. 23.
Alponſus Magnus a Joanne Octavo obtinet, ut Ovetenſis Eccleſia in Metropolim erigeretur, & us Eccleſia S. Jacobi conſecraretur. III. 80.
Alphonſus a Caſtro. VII. 155.
Alphonſi Ciaconii Opera. VIII. 141.
Alphonſi Toſtati Scripta. VI. 129.
Alphonſi Vargæ Scripta. V. 110.
Altaria non niſi lapidea conſecranda. II. 79.
Altaria, quæ in uſu erant ſæculis ſeptimo, & octavo. III. 69.
Alternativa inter Papam, & Collatores Ordinarios Beneficiorum. VI. 135.
Altinenſe Concilium contra Joannem, Venetorum Ducem, congregatum. III. 129.
Alvarus Cordubenſis, vitæ S. Eulogii Scriptor. III. 120.
Alvarus Luna capite damnatus. VI. 25.
Alvari Pelagii Scripta. V. 127.
Alufus, Tornacenſis Monachus. II. 90.
Amalarius perperam inter impugnatores præſentiæ realis Corporis, & Sanguinis Chriſti in Euchariſtia ab Hereticis numeratur. III. 107.
— Stercoraniſtarum errori non adhæſit. 99.
Amalarius fuit Eccleſiæ Metenſis Diaconus, & Chorepiſcopus Lugdunenſis. III. 115.
Amalarii Scripta. ibid. Non confundendus cum Amalario Fortunato, Archiepiſcopo Trevirenſi. 116.
Amalarius Fortunatus quæ ſcripſerit, geſſeritque? III. ibid.
Amalrici Hæreſis. V. 53. Amalricus damnatur, & palinodiam ficte cantat. 52. Ejus diſcipulorum errores. ib. iidem ſeveriſſime puniuntur, & Amalrici oſſa exhumantur. 53.
Amalricus, Viſigothorum Rex, cum Athalarico, & Amalarico, conſobrinis, de limitibus Regni convenit. II. 61. 62. Clotildem, ſororem Childeberti, Galliarum Regis, in uxorem ducit, quæ, cum ob fidem Catholicam inſidias ab eo pateretur, Childebertus ad illam liberandam bellum contra eum movet. ib.
Amalricus, Patriarcha Hieroſolymitanus IV. 132.
Amalricus, Rex Hieroſolymorum. IV. 112.
S. Amandus virorum, & Puellarum in Belgio Monaſteria inſtituit. III. 74.
S. Ambroſius, Mediolanenſis, Priſcillianum & Socios ſuo conſpectu dignari renuit. I. 87. adiit Concilium Aquilejenſe. 101. Et ejus Scripta. 115. & ſeq. Cantici TE DEUM LAUDAMUS auctor incertus. 116. & ſeq.
Ambroſii Altamuræ Opera. VIII. 182.
Ambroſii Authperti Scripta. III. 67.
Ambroſii Camaldulenſis Scripta. VI. 110.
Ambroſius Catharinus. VII. 118.
Ambroſius Gardeboſc. Opera. VIII. 150.
Ambroſius Pelargus. VII. 126.
Amedei Abbatis, Scripta. IV. 186.
America detecta. VI. 27.
Ammonii, Philoſophi, Opera. I. 57.
Amolonis, Archiepiſcopi Lugdunenſis, Scripta; ejuſque de reliquiis quibuſdam incertis juſſio. III. 138.
S. Amphilochius, Iconii Epiſcop. & ejus Scripta. I. 117.
Amurathis, hujus nominis I. Turcarum Imperatoris, geſta. V. 12.
Amurathis II. Turcarum Imperat., geſta. VI. 9.
Amurathis III. geſta. VII. 11.
Amurathis IV. geſta. VIII. 11. Vide etiam in Tomo IX. ſucceſſionem Imperatorum Turcarum ab Ottomano uſque ad Achmetem III. nunc imperantem, a p. 66. uſque ad 68.
Anabaptiſtæ, Lutheri diſcipuli, qui? VII. 60. illorum errores. ib. varia nomina, & diverſæ Sectæ. ibid.
Anacletus, Pontifex. I. 15.
Anaſtaſio, Orientis Imperatori, ob fidei Catholicæ profeſſionem, rebellat populus Conſtantinopolitanus. II. 61. Rebellionem ſedat Anaſtaſius ſimulatis in Catholicorum favorem promiſſis. ib. iterum in Catholicos ſævit. ib. ictus fulmine moritur. ibid.
Anaſtaſius, Pontifex Romanus, Origeniſtas tumul-

tuantes repreſſit, qua de re ipſe ſcribit ad Joannem Epiſcopum Hieroſolymitanum. I. 123. Duæ aliæ Epiſt. ei adſcriptæ, ſuppoſititiæ ſunt. ib.
---- Clodoveo, Galliarum Regi, ad Chriſtum converſo, gratulatur. II. 9. 10.
Anaſtaſius II. Papa, Legatos mittit ad Anaſtaſium, orientis Imperatorem, pro reconciliatione utriuſque Eccleſiæ. II. 22.
Anaſtaſius II. Patriarcha Antiochenus, Judæorum converſioni incumbens, ab illis excarnificatur. II. 89.
Anaſtaſii IV. Pontificatus. IV. 131.
Anaſtaſius, Imperator, Eutychianis impenſe favit. II. 6. Ejus memoria Eccleſiæ execrabilis. ib.
---- In exordio Imperii nonnulla boni regiminis ſpecimina dedit. II. 7.
---- Obfirmata dominatione, Eutychianis impenſe favit, II. 60. Sacro Triſagio clauſulam: QUI CRUCIFIXUS ES PRO NOBIS, MISERERE NOBIS, adjici jubet. 7.
Anaſtaſii quatuor non confundendi. II. 89.
Anaſtaſii, Abbatis Monaſterii S. Euthymii, Liber contra Judæos. III. 64.
Anaſtaſii, Bibliothecarii, Scripta. III. 119.
S. Anaſtaſii, diſcipuli S. Maximi, Epiſt. III. 58.
Anaſtaſius, ſeu Athanaſius, Patriarcha C. P. V. 46.
Anaſtaſius, Pſeudo-Epiſcopus Conſtantinopolitanus, in locum S. Hermanni a Leone Iſaurico, Orientis Imperatore, ſubrogatus, tamquam Iconoclaſta, excommunicatur a Gregorio II. Papa. III. 22.
S. Anaſtaſius, Perſa, Martyr obiit. II. 89.
Anaſtaſii Senioris Opera. II. 99.
Anaſtaſius, Sinaita, diverſus fuit ab Anaſtaſio I. Patriarcha Antiocheno. II. 89.
---- Ejus Opera II. 99. Realem Corporis Chriſti in Euchariſtia præſentiam confeſſus eſt Anaſtaſius Sinaita, licet opinatus ſit, Corpus Chriſti in Euchariſtia eſſe corruptibile. ib.
Anatolius, Patriarcha Conſtantinopolitanus, ab Eutychiana Hæreſi ſemper abhorruit. II. 28.
Anatolius Epiſc. Laodicenus, ſcripſit librum de Paſchate. I. 58.
Andegavenſe Concilium anni 1448. VI. 95.
Andelotus, impius Calviniſta. VII. 18.
Andreas Alciatus. VII. 138.
Andreæ Barbatii, ſeu Barbatiæ, Scripta. VI. 120.
Andreæ, Archiepiſcopi Cretenſis, Scripta. III. 64.
Andreas Caroloſtadius, primus auctor Hæreſis Sacramentariorum. VII. 61.
Andreas Ducheſnius. VIII. 126.
Andreæ Duvalli Opera. VIII. 123.
Andreæ Hieroſolymitani Scripta. III. 58.
Andreas Maſius, Socius Ariæ Montano datus, ad adornandam editionem Regiam Sacrorum Bibliorum. VII. 117.
Andreas Oſiander. VII. 64.
Andreæ Rhodii pro Eccleſia labores. VI. 112.
---- Scripta. VI. 99.
Andreas de Sauſſay. VIII. 126.
Andreæ Scorii Opera. VIII. 153.
Andreas Tiraquellus. VII. 137.
Andreas Vega. VII. 131.
Andreaſis, ſive Adernenſis Monaſterii Chronicon. IV. 84.
Andronicus, Imperator, Patris memoriæ oſor, ob promotam ab eodem Eccleſiæ Græcæ cum Latina concordiam. V. 45.
Andronicus junior, Orientis Imperator. V. 8.
Andronicus, occiſo Alexio, Imperium uſurpat. IV. 115. Græcos in Latinos & Francos excitat. ib. Ejus tyrannis, vita, & mors. ib. Extat Dialogus ſub nomine ipſius contra Judæos, & quid de eo ſentiant Eruditi? ib. Ejus Dialogus. 575.
Andronici Camateri Scripta. IV. 175.
Angeli a Clavaſio Scripta. VI. 117.
Angeli Politiani Scripta. VI. 104.
Angelici. I. 39.
Angelomi. III. 142.
Angelos fas eſt depingere. III. 19.
Angeli Roccæ Opera. VIII. 148.
Anglia in ſeptem olim Regna erat diviſa. III. 10. Quando & a quibus in ſingulis illis partibus Chriſtianam Religionem acceperit? ib. Ejus pars ab Egberto Rege acquiſita, Romanæ Eccleſiæ etiam ipſa fit vectigalis. III. 90. pacata, Religionis monumentis illuſtris. V. 103. vide etiam ſucceſſionem Regum Angliæ ab Egberto uſque ad Jacobum, hujus nominis III. Tomo IX. in Tabulis Chronologicis a pag. 109. uſque ad pag. 115.
Angliæ Schiſma; VII. 22. & ſeq. Fidei Catholicæ in Anglia immutatio. 24. Eadem fere abolita. 25. ſeq. Henricus VIII. initium dat ſchiſmati Anglicano. VII. 22. Henricus ſe conſtituit Eccleſiæ Anglicanæ Caput. 24. Ejus mors. 25.
Angliæ Regnum a Schiſmate abſolvitur, Catholica fides ibidem reſtituta, Mariæ Reginæ opera. VII. 25. & ſeq. Schiſma iterum firmatur. 26.
---- In plures Sectas dividitur. VII. 68. colluvies omnium errorum. ib.
Angliæ Reges a S. Eduardo, Confeſſore, habent privilegium curandi ſtrumas, vel Scrophulas. IV. 22. Cur titulum Regis Franciæ ſibi adſcribant? VI. 17.
Angliæ & Hiberniæ Regna Eccleſiæ Romanæ dono data. V. 21.
Angli Orientales, ſeu Eſtangliæ incolæ, quando & a quibus Evangelium acceperint? III. 10.
Angli ad Aquilonem ſiti, ſeu Northumbri, quando, & a quo fidem acceperint? III. 11.
Angli, & Batavi, a Turvillæo victi. VIII. 57.
Angli olim avitæ diſciplinæ Eccleſiaſticæ retinendæ tenaciſſimi. IV. 57.
Anglicanum circa Concilium Baronii, & Wartoni opiniones refelluntur, & veluti media ſcientia ſtatuitur. IV 55.
Anglorum ad fidem converſio. II. 65.
---- In Galliam irruptio VI. 17. Angli a Gallis cæduntur, & novas parantes copias contra Gallos, exitu fruſtrantur. 18.
---- Illorum duæ Sectæ, & tumultus ab utriſque excitati. VIII. 31.
Anglo Calviniani. VII. 68.
Anicetus Pontifex. I. 15.
Animam rationalem unam eſſe in omnibus, eamque cum corpore interire, damnatur. VII. 14.
Anna Jacobi Secundi filia, Angliæ Regina declaratur. VIII. 17.
Anna Clivenſis, quarta uxor Henrici VIII. VII. 23.
Annæ Comnenæ Scripta. IV. 176.
Annatarum origo, & ratio. VI. 133.
Annunciatæ Virginis Societas. VI. 139.
Annunciationis B. Virginis feſtum ſub nomine EXPECTATIONIS PARTUS, decima octava Decembris celebrant Hiſpani, & ubi id ſtatutum fuerit? III. 49.
Annunciationis B. Mariæ Virginis Ordo. VI. 138.
Anomæi, Arianorum Secta. I. 72. Condunt ſecundam formulam Sirmienſem. ib.
Anonymus, qui ſcripſit contra Paſchaſium, dogma tranſubſtantiationis non impugnat. III. 107.
S. Anſcharius, Monachus, poſtea Epiſcopus Hamaburgenſis, Chriſti fidem per Septentrionem propagat. III. 98. Ejus ſcripta. 141.

Anſc-

Digitized by Google

Anſegiſmus, Abbas, Capitularium Collector. III. 14.
Anſegiſi, Archiepiſcopi Senonenſis, Primatus an fuerit agnitus in Concilio Pontigonenſi? III. 132
S. Anſelmi Cantuarenſis geſta, & Scripta. IV. 183
Anſelmi Decani Laudunenſis Scripta. IV. 190
Anſelmus Gemblacenſis. IV. 23.
— Ejus Scripta. IV. 185.
Anſelmi Havelbergenſis cum Niceta colluctatio. IV. 110.
Anſelmi, Epiſcopi Lucenſis, Scripta, & vita. IV. 81
Anſelmus, Archiepiſcopus Mediolanenſis, ab Honorio Secundo excommunicatur. IV. 155.
Anſelmi, Remenſis Monachi, Scripta. IV. 82.
S. Anſelmus, Urbani Secundi ſuaſu, Græcos, in Concilio Barenſi de proceſſione Spiritus Sancti diſputantes, confutat. IV. 70
— a Rege Angelorum excommunicationis fulmen, quod Urbanus Secundus in eum vibraturus erat, avertit. IV. 63.
Anterus, Pontifex. I. 16
Antidicomarianitæ, & illorum error. I. 87.
Anthimi e Throno C. P. depoſitio, & Mennæ in ipſius locum ſubrogatio. II. 91.
Antitrinitariorum hæreſis in Polonia, Tranſylvania, & Hungaria propagata. VII. 72.
Antinomorum Secta. VII. 68.
Antiochia in tres factiones ſciſſa. I. 84. Tres ſimul Epiſcopos habet. ib. Schiſmate laceratur. ib.
Antiochenæ Eccleſiæ ſchiſma poſt depoſitum Meletium. I. 126
Antiochenæ Diœceſis limites. II. 14. Vide etiam Terminos Patriarchatus Antiocheni Tomo IX. in Tabulis Chronologicis p. 50
Antiocheni Concilii anno 341. celebrati, Canones. I. 95
Antiocheni Sæculorum XIII. & XIV. Patriarchæ. V. 48
Antiochenorum Patriarcharum ſeries a ſæculo ſeptimo ignota. III. 48. & Tomo IX. in Tabulis Chronologicis a pagin. 25. uſque ad p. 29.
Antiochenus Epiſcopus jus ordinationum Epiſcoporum Inſulæ Cypri non habet. II. 12.
Antiochi, Monachi S. Sabæ, Homiliæ. III. 57
Antiochus, Ptolomaidis Epiſcopus. II. 46
Antipater, Filius Herodis, conſpirat contra Patrem. I. 22. Moritur jugulatus juſſu Patris. I. 23
Antiſcripturiani. VII. 68
S. Antonini, Archiepiſcopi Florentini, Summæ encomium. VI. 141
— Scripta, & laudes. VI. 116
— Inter ſanctos adſcribitur. VII. 36
Fr. Antonini Cloche, Generalis Ordinis Prædicatorum Præpoſiti, vita & obitus. VII. 56.
Antonini Conſtantienſis Epiſtola ad Arcadium quemdam exulantem, diverſa ab ea non eſt, quæ a Gennadio tribuitur Honorato, Conſtantienſi Epiſcopo. II. 8
Antoninus Caracalla, Imperator, interfecit Getam Fratrem, in gremio Matris. Obiit anno ætatis ſuæ 29. Imperii 6. I. 12
Antoninus Pius, Imperator, vetuit, ne Præfecti ac Præſides ſævirent in Chriſtianos. I. 7.
S. Antonius, primus Monachorum parens. I. 134. 135
S. Antonii Ordo fuit primum Sæcularium pia ſocietas, & ſolum poſt centum viginti tres annos in Religionem evaſit. IV. 100.
Antonius, Patriarcha C. P. V. 46
Antonius IV. Patriarcha C. P. VI. 49
Antonius Andreas, Ordinis Minorum Scriptor. V. 127.
— Arnaldi, Doctoris Sorbonici, Opera. VIII. 121 *Graveſ. Hiſt. Tom. IX.*
— Auguſtinus. VII. 139
— Boucat. VIII. 157
— Bragadini virtus, & obitus. VII. 10
— de Butrio Scripta. VI. 120
— Caulex, Patriarchæ C. P. Sanctitas. III. 105
— Cuveus, inſtitutor Congregationis Sanctiſſimi Sacramenti in Galliis. VIII. 170
— Covarruvias. VII. 139
— Dadinus Altaſera. VIII. 127
— Gallonius. VIII. 156
— Godeau Opera. VIII. 120
— Goudin. VIII. 144
— Mariæ Gratiani teſtimonium de diſciplina Regulari Capuccinorum. VII. 139
— Magliabeccus. VIII. 130
— Maſſoulié Opera. VIII. 142
— Meliſſæ Scripta. IV. 175
— Pagii Opera. VIII. 143
— Poſſevinus. VIII. 151
— Reginaldi Opera. VIII. 143
— Sylæi, Pamphiliæ Metropolita, uti Iconoclaſta, damnatur. III. 103
— Venerius legatus mittitur ad Hiſpanos. VI. 26
Anthropomorphitæ appellati fuere Audiani. I. 88
Anulino, Africæ Proconſuli, Conſtantinus Imperator Cæcilianum commendat. I. 77. Eidem libelli duo adverſum Cæcilianum porriguntur. ib.
Apelles, diſcipulus Marcionis, ejus errores. I. 35
Appellationum jus ad Sedem Romanam non inſtitutum, ſed confirmatum fuit in Synodo Sardicenſi. I. 97. Petrus de Marca notatur. ibid. Oſtenditur contra præfatum Authorem, Canonem quartum Concilii Sardicenſis de Appellatione, non autem de Reviſione ſtatuiſſe. ib.
Appellationes ad Sedem Apoſtolicam non Epiſcoporum, ſed Presbyterorum & Clericorum inferiorum vetitæ in Concilio Carthaginenſi ſexto. II. 36. Vel etiam Epiſcoporum, ſed id accidit errore facti. 37
Appamienſe Concilium contra Raymundum, Comitem Toloſanum, & Albigenſes Hæreticos, congregatum. V. 86
Appiarius, Presbyter Siccenſis, occaſionem dedit controverſiæ de Appellationibus ad Romanam Sedem enatæ in Synodo Carthaginenſi ſexta. II. 37. Quomodo finita ejus Cauſa in dicta Synodo? ib.
Apollonia, Virgo Alexandrina, contuſis, ac evulſis dentibus, comburitur. I. 9
Apollonii voluminis adverſus Montanum fragmenta. I. 5.
Apollonius, Romanus Senator, pro Chriſto moritur. I. 65
Apollinari, Senioris Laodiceni, Scripta. I. 109.
Apollinarii, Hieropolitani Epiſcopi, Apologia pro Religione Chriſtiana, aliaque Opera ejuſdem Authoris perierunt. I. 52
Apollinarii duo. I. 85. Eorum errores, ib.
Apollinariſtæ. I. 85. Eorum errores. ib.
— Synuſiaſtæ dicti. 85. Damnati. ib. ad Eccleſiam redeunt. 86
— Damnantur. I. 101
Apollinarius. I. 85
Apoſtoli Eccleſiam longe lateque propagarunt. I. 4
— Tria Concilia in Sacris Litteris diſerte expreſſa, coegerunt. 116
Apoſtolici: Illorum errores, dicti etiam Apotacticophori, vel Saccophori. I. 37
Apoſtolorum Canones in Concilio Niceno Secundo confirmati fuere: ſed id ab Eccleſia Romana non fuit approbatum. III. 50
Aprigius, Epiſcopus Pacenſis. II. 95
Apuliæ Ducatus contentionis materiam exhibet Pon-

Digitized by Google

tificem inter & Imperatorem, quæ tamen ſtatim componitur. IV. 114. & ſeq.

Aquam Calici infuſam in vinum converti, & mediante vino, tranſire in Sanguinem Chriſti probabilius defenditur, quam (quod Baronius antiquitus creditum ait) aquam immediate conſecrari. IV. 155.

Aquenſe Concilium habitum Aquis ſextiis anno 1562. VIII. 105.

Aquilejenſis Patriarchatus origo, & confirmatio. II. 105.

Aquilejenſis Concilii an. CCCLXXXI. celebrati Acta non ſunt ſuppoſititia. I. 101.

Aquiſgranenſes Synodi Ludovici Pii, Imperatoris opera congregatæ, duæ. III. 131.

Aquitaniam, Alienoræ, cum Ludovico, filio Ludovici craſſi Galliarum Regis, deſponſandæ, in dotem relinquit Guillelmus. IV. 119.

Aquitania cum Alienora cedit Henrico, Angliæ poſtea Regi, & occaſionem præbet atrociſſimo Gallos inter & Anglos bello. VI. 111.

Arabes ante Mahometem variæ fuerunt religionis. III. 6.

Aradis, Eunuchi, Sapori, Perſarum Regi, cariſſimi, mors occaſionem præbet moderandæ Chriſtianorum perſecutioni. I. 73.

Aragoniæ Regnum Romanæ Eccleſiæ vectigale. V. 4.

Arandenſe Concilium anno 1473. congregatum. VI. 96.

Arator Poeta. II. 82.

Arauſicani Concilii Secundi Canones. II. 80. 81.

Arcadius, Imperator, Leges tulit contra Hæreticos. II. 2.

Archelaus, declaratus ſucceſſor Regni ab Herode, tria millia Hebræorum in Feſto Paſchæ concidit. I. 23.

—— Viennam in Galliis fuit in exilium amandatus. I. 3.

—— Ab Imperatore obtinuit Judæam, Samariam & Idumæam, non tanquam Rex, ſed ut Ethrarcha. I. 23.

Archidiaconus. Vide Guido Baiſius.

Archiepiſcoporum juriſdictio confirmatur. I. 96.

Archontici & illorum errores. I. 36.

Ardoinus, Regni Italiæ invaſor, ab Henrico Primo Imperatore, debellatur. IV. 19.

Arelatenſe Concilium, in quo coacti ſunt Catholici damnationi Athanaſii ſubſcribere I. 98.

Arelatenſis Epiſcopi cum Viennenſi de Primatu Contentio quomodo in concilio Taurinenſi compoſita? II. 37.

Aretas, Cæſareæ in Cappadocia Epiſcopus, II. 98.

S. Arethæ Martyris mors. II. 64.

Argon, Rex Tartarorum, ejuſque uxor, Chriſtianam Religionem ſuſcipiunt. V. 36.

Argrinus, Epiſcopus Lingonenſis, in omnia Eccleſiæ ſuæ jura a Benedicto Quarto reſtituitur. IV. 25.

Argumenta, quibus aliquæ veterum Pontificum Epiſtolæ Decretales ſuppoſititiæ oſtenduntur. I. 18

Argumentum Tertulliani ad oppugnandos hæreticos ex continua ſerie Epiſcoporum. I. 17.

Argyropuli Scripta. VI. 100.

Ariana hæréſis ſub Conſtantino Imperatore per Orbem propagatur. I. 72. Ejus origo & progreſſus. 80. ſub finem Quarti ſæculi fere extincta. 83. ex Hiſpaniarum Regno penitus eliminata. II. 66.

Ariani Conſtantinopoli turbas cient. I. 81. Athanaſium Litteris apud Julium accuſant. ib. apud Philippopolim congregari Athanaſium & Marcellum; item Julium Papam, & Oſium Cordubenſem anathemate percellunt. ib. in Sectas diviſi. 82. in Concilio Seleuciano congregati inter ſe digladiantur. 83. illorum Concilia quamplura. 95. & ſeq. Illorum diſſidium cum Semi-Arianis in Concilio, Seleuciæ habito, ortum, in quo ſuperiores fuerunt Semi-Ariani. 99. deponunt, & damnant Semi-Arianos, & damnantur a Semi-Arianis. ib. cum aliis Sectis, ab ipſis parum diſcrepantibus, damnantur. 100. in Genſerici perſecutione Africana laxatis habenis in Catholicos debacchantur. II. 9. idem pene evenit in perſecutione Hunnerici. II. in Synodo Toletana tertio damnantur. 83.

Arianos hujus ſæculi, ſeu Socinianos, in ſuam Societatem admiſerunt Calviniſtæ. VII. 73.

Ariſtidis Apologia pro Fide Chriſtiana periit. I. 53.

Ariſtides, Philoſophus, ſcribit libros pro Chriſtiana Religione. I. 7.

Ariſtotelis libri viam ſternunt ad varios errores, eaque de cauſa proſcribuntur. V. 53. & ſeq. Ariſtoteles, a S. Thoma, Doctore Angelico, illuſtratus, & repurgatus, ab omnibus excipitur. 54

Arius. I. 73. Ejus hæreſis, ibid. Damnatur cum Sociis. ib. Abit in Palæſtinam. ib. Recipitur in communionem ab Euſebio Nicomedienſi. ibid. Schiſma conflat. ib. Thalejam in vulgus edit. ib. Damnatur in Concilio Nicæno, & in exilium ablegatur. 81. Alexandriam revertitur. ib. Athanaſius in Eccleſiam illum admittere conſtanter renuit. ib. in priſtinum ſtatum reſtituitur. ibid. Conſtantinopolim revocatur. ibid. ſubdola Fidei formula Conſtantino Imperatori fucum facit. ib. ab Alexandro, Epiſcopo Conſtantinopolitano rejicitur. ib. Miſerrime animam efflat. 82.

—— Anathemate confoditur. I. 93.

Arius Antoninus, Aſiæ Proconſul, in Chriſtianos crudelis, ad ipſius Tribunal turmatim Chriſtiani convolant, ut pro Chriſto ſanguinem profundant. I. 7.

Ariminenſes Patres Formulam Fidei, Sirmianæ non abſimilem, approbant. I. 83.

—— Formulæ a Valente, & Urſacio, Epiſcopis Arianis, editæ ſubſcribere coguntur. I. 99. improbantur in Concilio Pariſienſi. 100.

Armandus Jo. Butillierus Rancæus, Abbas Monaſterii B. Mariæ Domus, vel de Trappa, ejus labores in reformanda Abbatia Trappenſi. VIII. 172. ejus Litteraria concertatio cum Joanne Mabillonio de ſtudiis Monaſticis. ib.

Armandus Joannes Pleſſæus, Dux Richelius, Cardinalis, Opera. VIII. 119. ejus amor in Litteratos. Collegium Sorbonæ ſumptuoſum excitat, & adornat. ibid.

Armeni ad Eccleſiæ Catholicæ ſinum a Clemente VI. revocantur. V. 40.

Armeni per Theorianum ad fidem Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ reducuntur. IV. 110.

—— Romanæ Eccleſiæ ſe ſubjiciunt. V. 27.

Armenorum cum Latinis unio. VI. 88.

Armentarii, Ebredunenſis Epiſcopi, Ordinatio abrogatur. II. 38.

Arminiani. VII. 68.

Arnaldi de Brixia, & Arnaldiſtarum errores, & ſeditio. IV. 151. Damnantur in Concilio Lateranenſi. 160

Arnaldi Montanerii condemnatio. & errores. V. 75. Fruſtra eum vindicare nititur Dermitius Thaddæus. 76.

Arnaldiſtarum Legatio a Contado, Romanorum Rege, ſprera. IV. 130.

Arnaldus Andillæus. VIII. 127.

Arnaldus Milheius. VIII. 157.

Arnaldus D'Oſſar, Cardinalis. VIII. 119.

Arnaldi Pontani Opera. VIII. 120.

Arnaldi de Villanova errores, damnatio, & mors. V. 74.

Ar-

Digitized by Google

Arnobius junior. II. 50.
Arnobius ſeptem adverſus Gentes libros ſcripſit. I. 132. in illis quædam cavenda ſunt. ibid.
Arnoldi, Abbatis Bonævallis, Op. IV. 186.
Arnoldus, Præpoſitus Hildeſeimenſis, Germoldi Chronici Continuator. V. 111.
Arnulphus, Patriarcha Hieroſolymitanus. IV. 137. 138.
Arnulphi, Lexovienſis Epiſcopi, Opera. IV. 181.
Arnulphus, non ſtatim poſt Caroli Craſſi abdicationem, Imperator fuit declaratus. III. 89.
Arnulphus, Germaniæ Rex, Romam a Formoſo, Pontifice Maximo, vocatur, ut Sedem Apoſtolicam a Tyrannis liberaret. III. 100.
Arnulphus, Archiepiſcopus Rhemenſis, auctoritate Sedis Apoſtolicæ in priſtinum gradum reſtituitur. IV. 29.
Arſenius Autorianus, Patriarcha A. P. V. 45. Ejus Scripta. 106.
Artaldus, Hugone pulſo, in Sedem Rhemenſem reſtituitur. IV. 56.
Artemon, ejus errores. I. 38.
Aſceſit, Novatianorum Epiſcopi, Reſponſum Conſtantino Imperatori in Concilio Nicæno datum, & Imperatoris ad ipſum lepide ac feſtive dictum. I. 95.
Aſceræ trium priorum Eccleſiæ ſæculorum. I. 132.
Aſſeri Scripta. III. 145.
Aſterii Opuſcula. II. 51.
Aſterius male ponitur in ſerie Patriarcharum Alexandrinorum ſæculi ſexti, ſed potius Timothei, Eutychiani, illud fuit Aſterii cognomen. II. 88.
Aſteſani duo, Ordinis Minorum Scriptores. V. 134.
Aſturianum regnum contra Mauros, qui nuper in Hiſpaniam irruperant, inſtituitur. III. 14.
Athanaricus, Gothorum Rex, Legatos mittit ad Valentem, Imperatorem Arianum, Doctores, qui Fidem Chriſtianam ſuos edocerent, poſtulatum: unde Arianæ hæreſis virus in Hiſpaniis fuit diſſeminatum. III. 9.
Athanaricus, Oſtrogothorum Rex, Chriſtianis infenſ s. I. 74.
Athanaſius Frumentium Epiſcopum ordinat, & in Indiam remittit. I. 74. Arium in Eccleſiam admittere conſtanter detrectat. 81. in Conciliabulo Arianorum deponitur. ib. in alio Conciliabulo calumniis impetitus, Treviros in exilium mittitur. ib. Revocatur. ib. Presbyteros ad Julium Papam mittit, ipſius acturos cauſam. ib. Epiſtola Synodi Alexandrinæ ad eumdem Pontificem vindicatur. ib. Romam venit, ibique accuſatores ſuos per octodecim menſes fruſtra expectat. ib. Deponitur ab Euſebianis. ib. innocens declaratur a Concilio Romano. ib. Conſtante, imperatore, apud Conſtantium Fratrem pro Athanaſio patrocinante, ſedi ſuæ reſtituitur. ibid. Ad necem ab Arianis quæſitus, illorum manus evadit. ib. Rurſus ab Arianis damnantur Euſebiani. I. ib. ad cauſam dicendam ab Arianorum Concilio vocatur. I. 95. Sede dejicitur. ib. iterum deponitur ab iiſdem. ib. innocens declaratur. ib. Damnationi Athanaſii ſubſcribunt inviti Epiſcopi Catholici in Conciliis Arelatenſi, & Mediolanenſi congregati. I. 96. Puer baptiſmum ludens confert, qui ab Alexandro, Patriarcha Alexandrino, validus habetur. I. 105. vindicatur hæc Hiſtoria. ibid.
Athanaſius ſeu Anaſtaſius, Patriarcha C. P. V. 46.
Athaulphus, Alarici Succeſſor, Romam, & Occidentis provincias aliquot depopulatur. II. 2. Occiditur. 3.
Athenagoræ Opera, quæ ſcripſit. I. 54.
Attalus, Romæ Præfectus, ab Alarico Imperator creatur. II. 2. Honorio Imperatori traditur, in triumphum ducitur, & Liparam relegatur. ib.
Atticus Patriarcha Conſtantinopolitanus, Chryſoſtomo primum infenſus, eum poſtea colit, pluraque alia edidit in fidei Catholicæ defenſionem, II. 27
Attila Gallias occupat, ſed duce Aetio, a Valentiniano Imp. vincitur. II. 6. Attilæ Italiam devaſtanti obvius factus S. Leo Pontifex Maximus, ad ſuas Pannonias eum remittit. ib.
Attonis, Epiſcopi Vercellenſis, Op. IV. 76.
Auberti Miræi Opera. VIII. 132.
Auctores, ab Eccleſia damnati, non ſunt defendendi, quave cenſura digni ſunt, qui eorum patrocinium ſuſcipiunt? II. 75.
Auctores, qui ſcripſerunt contra Hiſtoriam Eccleſiaſticam Centuriatorum Magdeburgenſium. VII. 75
Auctores heterodoxi, qui Hæreſes diſſeminant, a Civili magiſtratu jure optimo mulctari poſſunt, & debent. VII. 137. vide etiam Tom. IX. pag. 134.
Auctores, qui ſcripſerunt contra errorem Fr. Stancari. VII. 75.
Auctoritas mittendi Paſtores non eſt penes Magiſtratus Sæculares. VII. 76.
Audeus, Sectæ Audianorum Auctor. I. 91. Epiſcopus ordinatur. ibid. ab Imperatore Conſtantino in Scythiam relegatur, ibid. Ad Gothos tranſiens plurimos illorum ad Chriſtianam Fidem adducit. ibid.
Audiani. I. 88. Anthropomorphitæ appellati. ib. ſub finem ſæculi quinti Audiani nulli inveniebantur. ibid. Eorum errores. ibid.
Audientes qui? I. 62.
Auditores inter Manichæos qui? I. 86.
Avenionis Civitas a Clemente VI. emitur. V. 40.
S. Auguſtini, Anglorum Apoſtoli, vita. IV. 79.
S. Auguſtini, Hipponenſis Epiſcopi, & Eccleſiæ Doctoris, vita ſummatim deſcribitur. II. 43. Operum S. Auguſtini, ſicut in poſtrema editione PP. Benedictorum Congregationis S. Mauri diſpoſita ſunt, Conſpectus. 44. & ſeq. Auctoritas S. Auguſtini in Eccleſia. 46. Doctrinam, in materia de Gratia & Prædeſtinatione, quanti fecerit Eccleſia? II. 51. Contra Dallæum vindicatur. Interfuit Concilio Carthaginenſi quarto. I. 106. A Valerio, Epiſcopo Hipponenſi, in Coadjutorem fuit aſſumptus. II. 55. Ipſe Auguſtinus Eradium ſibi ſucceſſorem deſignavit. ib. S. Auguſtinus Monaſteria inſtituit, vitamque profeſſus eſt Monaſticam, nunquam tamen cucullatus, & excalceatus inceſſit. II. 56. Auguſtinus PLENARII CONCILII nomine, an Synodum Arelatenſem, vel Nicænam Generalem, intellexerit? I. 76. 77. Diſceptatur inter Joannem Launojum, & Joannem Nicolai. ib. Nicolai ſententia præferenda. ib. S. Auguſtini doctrinam de Gratia & Prædeſtinatione ſartam tectam ſervarunt nuperi Pontifices Romani. VIII. 48. & ſeq. Auguſtinus, Monaſterio S. Andreæ Præpoſitus, a Gregorio Magno in Angliam ad prædicandum Evangelium mittitur. II. 64. Ad ejus, & Sociorum prædicationem convertitur Edilbertus Rex, & decem Anglorum millia in die Natalis Domini baptizantur. ib. Auguſtinus in Gallias redit, ibique ordinatur Epiſcopus Cantuarienſis. ib.
S. Auguſtini Diſcalceatorum Ordo. VI. 138.
Auguſtini Monachorum, ſeu Clericorum Regularium, Inſtituta, & mores. II. 56.
Auguſtini Barboſæ Opera. VIII. 129.
Auguſtinus Berojus. VII. 138.
Auguſtini Calmet Opera. VIII. 138.
Auguſtini Inveges Opera. VIII. 130.
Auguſtinus Juſtinianus, Ordin. Præd. Ejus Scripta VII. 122.
Auguſtini Lubini Opera. VIII. 149.
Auguſtini de Roma errores, eorumque damna-

tio. VI. 65. libri proſcripti. 118.
Auguſtinus Steuchus. VII. 130.
Auguſtinus Torniellus. VIII. 157.
Auguſtini Triumphi Scripta. V. 129.
Auguſtana Confeſſio quæ? ejuſque errores. VII. 62. 86.
Auguſtus, Poloniæ Rex. Vide Federicus Auguſtus.
Avicennas falſo Hiſpanus creditus. IV. 83. Ejuſdem Opera. ib.
S. Avitus, Viennenſis Archiepiſcopus, Sigiſmundum Burgundionum Regem, ab Arianiſmo ad fidem Catholicam adducit. II. 62. Ejus geſta, & Scripta. II. 92.
Aulus Vitellius, Imperator, obiit excarnificatus. I. 21.
S. Aureliani Arelatenſis Archiepiſcopi, duplex Regula Monaſtica. II. 105.
Aurelianus, Imperator, licet Chriſtianis infenſus, nullum tamen adverſus illos promulgavit Edictum. I. 68.
Aurelianenſis Concilii contra modernos Manichæos indicti vera Epocha. IV. 71.
Aurelianenſis Concilii primi Statuta quædam. II. 79.
Aurelius Alexander Severus, Imperator. I. 12.
Auſonius, Poeta Chriſtianus, Poeſes ſcripſit, & Faſtorum libros abſolvit. I. 111.
Auxentius, Mediolanenſis Epiſcopus, Ariana hæreſi infectus. I. 83. damnatur. 100.
Auxilii Scripta. III. 145.
Axumitæ longe ante ſæculum ſextum Chriſtianam Religionem ſunt amplexi. II. 64. Axumitæ populi qui? ib. Elesbani, Axumitarum Regis, pro Religione Chriſtiana pugna, & quomodo eam in Homeritide propagavit. ib.
Axadis, Eunuchi, Sapori, Perſarum Regi, cariſſimi, mors occaſionem præbet moderandæ Chriſtianorum perſecutioni. I. 74.
Azymis utebatur Eccleſia Romana pro confectione Euchariſtiæ ſaltem ante Schiſma Photii. III. 69.
Azymi panis, & fermentati uſus promiſcuus fuit per octo & amplius ſæculorum ſpatium in Eccleſia Romana. III. 117. Is uſus, quod ad fermentatum ſpectat, quando fuerit abrogatus. 118. Præſens Eccleſiæ Latinæ uſus Scripturæ Sacræ eſt convenientior. ib.
Azymorum uſus pro confectione Euchariſtiæ, qua ratione a Græcis improbaretur. IV. 48. Ea, quibus nituntur argumenta, ſubleſta, jejuna ac frigida ſunt. ib. & ſeq. Sententia quorundam Theologorum de ultimo Paſchate a Chriſto celebrato longe diſcrepat ab opinione Græcorum. 49. & ſeq. P. Bernardi Lamy Syſtema de poſtremo Chriſti Paſchate, Græcis plus æquo favet. 49.

B

BAbylonem Perſis adimunt Turcæ. VIII. 11.
Bacchanalia in Synodo Antiſiodorenſi reprobantur. II. 83.
Bajazethes Othomanum imperium late propagavit; ſed miſere vitam clauſit. V. 11.
Bajazethis II. geſta. VI. 12.
Balderici, Monachi, Hiſtoria Hieroſolymitana. IV. 178.
Balliſtarii quinam vocentur in Concilio Lateranenſi II.? IV. 161.
Balduinus, primus attribuit Dialogum, inter CÆCILIUM, Gentilem, & OCTAVIUM Chriſtianum, ſuo vero Auctori, ſeu Minutio Felici. I. 55.
Balduinus I. & II. Hieroſolymorum Reges. IV. 112.
Balduinus III. Hieroſolymæ Rex. IV. 112.
Balduinus IV. Rex Hieroſolymorum. IV. ib.
Balduinus V. Rex Hieroſolymorum. IV. 123.
Balduinus Imperator Byzantinus. V. 8.
Balduinus II. Imperator Byzantinus. V. 62.
Balduinus, Flandriæ Comes, Ope Nicolai I. Carolo Calvo, ejuſque Conjugi reconciliatur. III. 98.
Balduini Devonii Scripta. IV. 186.
Baldus de Ubaldis, & ejus Scripta. V. 9. non fuit ex fratribus Minoribus. 62.
Balſacius. VIII. 126.
Bambergenſis Epiſcopatus confirmatio. IV. 31.
Baptiſmus cum ſolemnitate bis in anno confertur. I. 132.
Baptiſmus ad finem vitæ invaluerat Sæculo quarto. ib. Eodem ſæculo initiati Baptiſmo ſimul percipiebant Confirmationis, & Euchariſtiæ Sacramenta. ib. Parvulis ad ſalutem neceſſarius. II. 51. Tempus conferendi Catechumenis. 79. Baptiſmi Formula parum immutata, valida tamen. III. 22. in nomine Chriſti collatus quomodo validus a Nicolao Primo dicatur? 144. validus non eſt, ſi omittantur verba: Ego te baptizo. III. 149. Quando ſolebat fieri per immerſionem, & cur? V. 142.
Baptiſta Mantuanus. VII. 133.
Baptiſta Salvis, ſive de Salis. VI. 127.
Baptiſta Trovamalis. VI. 123.
Baptiſterii locus. I. 132.
Baptizati a Diſcipulis Pauli Samoſateni ſunt rebaptizandi. I. 46.
Baptizati in ægritudine, dicti CLINICI, non ordinabantur Presbyteri. I. 92.
Barbæus. VIII. 126.
Barbari longe ante quartum ſæculum Chriſtiana Fide imbuti. I. 73.
Barcino a Gallis capitur. VIII. 17. Eadem Urbs a Carolo, Leopoldi Imperatoris Filio, una cum Catalaunia, occupatur. ib.
Barda Cæſaris dignitate decoratur, & Imperium nutu ſuo regit. III. 84.
Bardeſanes quis, ejuſque errores. I. 36.
Barlaamus, Calaber, ſtylum acuit in Gregorium Palaman, ob idque in Conciliabulo C. P. damnatur. V. 59. De eodem Barlaamo falſa Joannis Cantacuzeni narratio, ib.
Barnabas Briſſonius. VII. 138.
Bartholomæus Brixianus Juriſconſultus, & Hiſtoricus. V. 131.
Bartholomæus Caranza, ejus labores pro reſtauranda in Anglia Fide Catholica, & patientia in tribulationibus. VII. 124. defenditur a Martino Navarro. ib. ejus Apologia & Mors. ibid.
Bartholomæi Durandi Opera. VIII. 80.
Bartholomæus Germonius. VIII. 154.
Bartholomæus Janovezius in errores aliquot incidit, & Palinodiam decantat. V. 75.
Bartholomæi Lapacii geſta. VI. 122.
Bartholomæus de Martyribus, ejus virtutes, & ſcripta. VII. 124. Ejus Opera aſcetica. 166. & amor erga Societ. Jeſu. 157.
Bartholomæus Scala, Hiſtoriographus Florentinus. VI. 105.
Bartholomæus Spina. VII. 126.
Bartolus de Saxoferrato, celebris Juriſconſultus. V. 131.
Baſcoli, ſeu Baſeli qui ſint? IV. 162.
Baſileenſe Concilium. V. 84. Quo pacto degeneravit in Conciliabulum? ibid. & ſeqq. Decreta Concilii Baſileenſis. 85.
Baſilidiani, ſic dicti a Baſilide, & illorum errores. I. 34.
Baſilius Imperator, & Conſtantinus, quo ſenſu vocentur Præſides Generalis Concilii Octavi. III. 122.
Baſilius, Macedo, Imperator Orientis, Catholicam fovit religionem. III. 84. Fallaciis cujuſdam Theodori

Digitized by Google

dori Santabateni deluſus, Phorium ad ſedem C. P. revocavit, propriumque Filium Leonem in Carcere per ſeptennium detinuit, quem, Pſittaco flebili voce ingeminante, HEU HEU DOMINE LEO! Senatorum precibus rogatus, e vinculis eduxit. ib.

S. Baſilius Magnus, & ejus Scripta. I. 111. S. Baſilius fuit primus in Oriente Monachorum Inſtitutor. ib. S. Baſilius fuit boſtis infenſiſſimus Arianorum. ib. Ejus ingenii dotes eximiæ. 114

Baſilius, Cilix, Presbyter Antiochenus. II. 98

Baſilius Camaterus, Patriarcba Conſtantinopol. IV. 164

Baſilii, Medici, Pogomilorum Hæreticorum Ducis, damnatio. IV. 41

Baſilius Seleucienſis. II. 50

Baſilius Zanchius non confundendus cum Hieronymo Zanchio. VII. 130

Baſiliſcus, Patritius Conſtantinop. Zenonem imperio dejecit, quo tamen non diu potitus eſt. II. 5

Baſſiani, & Stephani Cauſa, qui de Epiſcopatu Epheſino contendebant, quomodo definita in Concilio Chalcedonenſi? II. 34

Batavi ab Hiſpanorum dominio, & Religione Catholica deſciſcunt. VII. 28. in Ludovicum XIV. fœdus ineunt. VIII. 23

Batavorum cum Anglis, & Gallis bella. VIII. 33

Bavari, poſt Chriſtianam fidem acceptam, in iſta vacillant, ſed ad illam iterum revertuntur. III. 11. & 15

Bavaria in quatuor dividitur Epiſcopatus. III. 16

Beati, Presbyteri Hiſpani, Scripta. III. 66

Beccenſis Monaſterii Chronicon, & quinque priorum illius Abbatum vitæ. IV. 79

Beda Auctor Commentarioli in tria priora Capitula Geneſeos, qui Junilio, Africano Epiſcopo, tribuebantur. II. 95

—— Ejus Scripta. III. 65

Beguardorum, & Beguinarum Secta, & errores. V. 64

Beguinarum inſtitutio. IV. 127

Belgici belli compendioſa deſcriptio. VII. 26

Belgradum, ſeu Albam Græcam, amittunt Turcæ. VIII. 15

Bellum inter Pagos, ſeu, ut vocant Cantones, in Helvetia Religionis cauſa. VII. 62

Belli Sacri, & indulgentiarum Crucesignatis conceſſarum, indictio. IV. 70

—— Contra Saracenos ſuſcepti initium, & fructus. IV. 23

Belliloçenſis Monaſterii exemptio, ejuſque Eccleſiæ conſecratio. IV. 31

Bellovacenſis Synodus, in qua Hincmarus Rhemenſis ſedi fuit ſuffectus in locum Ebbonis. III. 132

Bernates ad Zuinglii Sectam deficiunt, quos ſequuntur Conſtantienſes, & alii numero octo Pagi, quos vocant Cantones. VII. 86

Benedicti Primi ad Davidem, Epiſcopum, directa Epiſtola ſuppoſititia. II. 87

Benedicti Secundi Epiſtolæ duæ apocryphæ. III. 25

Benedictus Quartus inter ſuorum temporum Pontifices optimus. IV. 25

Benedictus Quintus ab Ottone Imperatore captus, Germaniam in exilium amandatur, ibique in pace quieſcit. IV. 28

Benedictus Quartus a Francone, Cardinali, in carcerem truditur, & ſtrangulatur. IV. 28

Benedicti XI. geſta. V. 37

Benedicti XII. Electio. V. 44

—— Geſta, & Scripta. V. 39

Benedictus XIII. Pſeudo-Papa a Concilio Piſano Schiſmaticus declaratur. VI. 33. Ejus pertinacia in Schiſmate. 36. Geſta. 48

Benedicti XIII. Ordin. Prædic. Electio, & Geſta. VIII. 63. Decretum pro Doctrina SS. Auguſtini, & Thomæ. VIII. 81

S. Benedicti ſeceſſus varii, ejuſdemque Regula. II. 105. quam omnes pene Monachi ſæculo octavo amplexi ſunt. III. 74

S. Benedicti, Abbatis Ananienſis geſta, & ſcripta. III. 141

Benedictus Arias Montanus, ejus labor in editione Regia Sacrorum Bibliorum Antuerpienſi. VII. 117. ejus Opera. ib.

Benedicti Bacchini Opera. VIII. 137

Benedictus Levita, Auctor Appendicis Capitularium. III. 138

Benedictus Juſtinianus. Ejus Op. VIII. 148

Benedictus Pereira. Ejus Op. VIII. 151

Benedictini, duce P. Bucii, Americam penetrant, prædicandæ Chriſtianæ Religionis cauſa. VI. 152

Benedictini Monachi Codicibus exſcribendis perpetuo incubuerunt. II. 58

Beneficiorum pluralitas invecta fuit, altaſque radices egit ſeculo IX. III. 158. Vetita. IV. 208. ſæculis XIII. & XIV. proſcripta. V. 140. Eam improbat Jacobus Cardinalis Papienſis. VI. 135

Beneventana Concilia Cardinalis Vincentii Mariæ Urſini. VIII. 112

Benno, Epiſc. Miſnenſis, Sanctorum Catalogo adſcribitur. VI. 35

Bennonis, Pſeudo-Cardinalis, Scripta. IV. 83

Berengarius, Eccleſiæ Andegavenſis in Galliis Archidiaconus, & ejus educatio. IV. 43. & ſeq. Baronii hallucinatio circa tempus, quo Berengarius ſuam Hæreſim ſpargere cœpit. ib. probabilior ea de re ſententia. ib.

Berengarii cum Lanfranco Concertationes. IV. 59. & ſeq. Berengarius damnatur in Synodis Romana & Vercellenſi. ib. Arfredum, Abbatem Pratalenſem, & Willelmum, principem Normannorum, in ſuum errorem pertrahere fruſtra nititur. ibid.

Berengario in Synodo Brionenſi ſilentium indicitur, quod ille, Carnotum profectus, ſtatim abrumpit, IV. 60. Berengarius litteras ſcribit irreverentiæ in Leonem Papam plenas. ib. Scribit ad Aſcelinum Monachum, cujus ad ipſum reſponſio affertur. ib. Damnatur in Synodo Pariſienſi, ubi etiam decretum fuit, ut militari manu cum ſuis ſequacibus compeſceretur. ib. Scribit ad Richardum, eum orans, ut pro ſe apud Henricum, Galliæ Regem, intercederet. 61. Victor II. deceſſoris ſui, & Conciliorum in Berengarium lata Decreta confirmat. ibid. Turonenſe habetur Concilium, in quo Berengarius, a Lanfranco victus, hæreſim coram Legatis Sedis Apoſtolicæ abjurat, idemque facit in Concilio Romano ſub Nicolao II. ib. Berengarius ad vomitum redit, Romanoſque Pontifices, & Romanam Eccleſiam inſectatur. 61. Rotomagenſis Concilii Formula Fidei contra Berengarium edita. ib. Pictavienſe a Legato Pontificio Concilium celebratur contra Berengarium, eidemque audientia conceditur in duabus Synodis Romæ a Gregorio VII. coactis. ib. Berengarius in Gallias reverſus, quamvis ad priſtinum redierit errorem, aliquot tamen annis ante mortem, hæreſim ex animo ejuravit, ad meliorem frugem ſeſe recepit, & in fide Eccleſiæ Catholicæ obiit. 62

Berengarii hæreſis in ſui ortu confutata a pluribus doctis Scriptoribus. IV. 78. præcipuus error verſatur circa Euchariſtiam. IV. 44. Refellitur Mabillonii ſententia aſſerentis, Berengarium negaſſe

ſolum

Digitized by Google

ſolum tranſubſtantiationem. ibid. Berengarius in Conciliis damnatur, & a pluribus Scriptoribus confutatur. ib. ab Hæreſi reſipiſcit, & Catholicam fidem uſque ad mortem tenet. ib.
Berengarius, Pictavienſis, diverſus a Berengario, Eccleſiæ Andegavenſis Archidiacono, Apologiam pro Magiſtro ſuo Abaelardo ſcripſit. IV. 166.
Berengarii de Monteſalcono error. V. 75.
Berengarii, Ducis Forojulienſis, imperium. IV. 13.
Berengarius Secundus, aliique Italiæ Reges. IV. 14
Berengoſi, Abbatis, Opera. IV. 185.
S. Bernardini, Senenſis, laudes, & Scripta. VI. 117
— Res præclare geſtæ. VI. 136.
— Inter Sanctos relatus. VI. 106.
Bernardini de Buſtis Scripta. VI. 117.
Bernardinus Corius, Hiſtoricus Mediolanenſis, VI. 104.
Bernardinus Ochinus in Antitrinitariorum, ſeu Socinianorum Hæreſim deficit. VII. 72. variæ ſententiæ de ipſius converſione & vitæ exitu. ib.
— Non eſt Auctor ſeu Inſtitutor Ordinis Capucinorum. VII. 157.
S. Bernardi, Abbatis, geſta, & Opera. IV. 183.
— Epiſtolas in Ludovicum Craſſum, Galliarum Regem, querimoniæ plenas ad Honorium Secundum Pontificem Max. ſcribit. IV. 119.
— Ludovicum Septimum Galliarum Regem ſevere corripit, eumdemque ad pacem cum Theobaldo, Campaniæ Comite, ineundam adducit. IV. 120
— Epiſtolæ quatuor ad Miliſendem, viduam Fulconis Regis Hieroſolymorum. IV. 112.
S. Bernardus Conradum Imperatorem, & Ludovicum Galliarum Regem, inducit, ut in Orientem ad bellum ſacrum proficiſcantur. IV. 112.
— Perperam ab aliquibus creditus fuit auctor libri de imitatione Chriſti. VI. 143.
ab Alexandro Tertio Sanctorum Faſtis adſcribitur. IV. 134.
S. Bernardi Congregatio. VI. 136.
Bernardi Compoſtellani Scripta. V. 130.
Bernardus Delitioſi ex Minoribus Schiſmaticis perpetuo carceri mancipatur. V. 61.
Bernardi Gujard Opera. VIII. 144.
Bernardi Guidonis, Ordinis Prædicatorum, Scripta. V. 120.
Bernardi Lamy Opera. VIII. 155.
Bernardus Luxemburgius. VII. 127.
Bernardi de Montfaucon Opera. VIII. 137.
Bernardus, Patriarcha Antiochenus. IV. 130.
Bernardus Politianus Henrico VII. Imperatori venenum non porrexit. V. 14.
B. Bernardus Ptolomæus Congregationis S. Mariæ Montis Oliveti Auctor. V. 151.
Bernardi Saiſſeri ad Philippum Pulchrum, Galliarum Regem, Legatio. V. 37.
Berno, primus Cluniacenſium Abbas. IV. 95.
Bernonis, Angliæ Divitiis Abbatia, Scripta. IV. 152. Non debet cum duobus aliis Bernonibus confundi. ibid.
Bertholdi de Rotbrach errores, & mors. V. 75.
Bertholdus, Presbyter Conſtantienſis, Hermanni Contracti Continuator. IV. 83.
Bertramus, Monachus Corbejenſis. Vide Ratramnus.
Beſſarion in Romanum Pontificem deſignatus, ſed non electus. VI. 47. Ejus Opera. 99.
Bethlemitica Synodus. VIII. 94.
Biblia Polyglotta Complutenſia, a Franciſco Ximenio edita. VII. 131.
Biblia Polyglotta Antuerpienſia. VII. 117.
Biblia Polyglotta Michaelis Le-Jay, dicta Pariſienſia. VIII. 124.
Biblia Polyglotta Anglicana, ſeu Londinenſia. VIII. 134.
Biblia Vatabli depravata ab hæreticis, & correcta a Theologis Complutenſibus. VII. 115.
Bibliotheca Angelica. VIII. 148.
Bibliotheca Apoſtolica conſtruitur a Sixto V. VII. 50.
Bibliotheca Caſanatenſis in Conventu Minervitano. VIII. 130.
Bibliotheca Fontisblaudi. VII. 16.
Bibliotheca Fr. Polonorum. VII. 73.
Bigami a Sacris miniſteriis arcentur. II. 78.
Bituricenſe Concilium, & ejus Decreta contra Lutheranos. VII. 92.
Blaſii Achrideni Epiſtola. IV. 175.
Blaſii Garofali Opera. VIII. 130.
Blaſius Ortizius deſcribit dotes Hadriani Sexti. VII. 32
Blaſius Paſchalius. VIII. 126.
Blaſius Viegas. VII. 136.
Blaſtus damnatur. I. 37.
Blondi Flavii Scripta. VI. 105.
Boetius, & ejus Scripta. II. 97.
Boetius Epo. VII. 140.
Bogomilorum Hæreſis. IV. 41.
Bogomili Crucis hoſtes infenſiſſimi. 41. Eorum multiplices errores. 48.
Bogoris, Bulgarorum Rex, Chriſti fidem amplectitur, & Michaelis nomine accepto, Monaſticum induit habitum. III. 91.
Bohemi religioni, & Imperatori rebelles. VII. 13. iidem a Ferdinando Secundo in ordinem rediguntur. ib.
Ad ſinum Eccleſiæ revertuntur. VI. 78.
Bojoaria in quatuor dividitur Epiſcopatus, & Chriſtiana Fide colluſtratur. III. 16.
Bona eccleſiaſtica quomodo ab Epiſcopo diſtribuenda? I. 114.
— Eccleſiarum bona Conſtantini Imperatoris liberalitate multum aucta. I. 56. Eorum adminiſtratio penes Epiſcopum, ib.
— Illorum alienatio ſub pœna excommunicationis vetita. IV. 65.
Bonorum Eccleſiæ partes quatuor. II. 55.
S. Bonaventura Concilio Lugdunenſi Secundo non præſuit. V. 84. S. Bonaventura Cardinalis creatur, & obit ante finem Concilii. ib. Mich. Palæologus, Græcorum Imperator, Concilio Lugdunenſi Secundo non interſuit. V. 84. Ejus laudes, geſta, & Scripta. V. 124.
Bonifacii Secundi ad Eulalium Alexandrinum Epiſtola eſt ſuppoſititia. II. 86.
Bonifacius Septimus Antipapa, a Benedicto Septimo excommunicatur. V. 25. Romanam Sedem denuo invadit. 26.
Bonifacius primus Papa, Auctor fuit Honorio, Imperatori Occidentis, ut promulgaret Edictum, quo Schiſmata, quæ deinceps oboriri poſſent, citius tollerentur. II. 20. Ejus electionem turbat Eulalius, qui poſtea, ut Antipapa, expellitur. ibid.
Bonifacii Octavi Pontificatus, & mors. V. 36. Bonifacius, dum eſſet Cardinalis, Cæleſtino V. ut Pontificatum abdicaret, ſuaſit, non tamen, ut quidam ajunt, voce per tubum ficta. 36. Fabuloſa ſunt, quæ de eo pronuntiaſſe dicitur idem Cæleſtinus. ib. Ejus memoriam damnare noluit Clemens V. 41. Jubilæum, anno quolibet centeſimo recurrente, primus inſtituit. V. 37. quod poſtea ad annum quinquageſimum reduxit Clemens ſextus, & ad annum vigeſimum quintum Paulus Secundus. IV. 197.
Bonifacii Noni, virtutes, & mors. VI. 31.
Bonifacii Noni, Electio & mors. V. 43.
S. Bonifacius in Friſiis erudiendis Fideque Chriſtiana imbuendis, triennium conſumit, & Epiſcopatum recuſat. III. 15. per Haſſiam, & Thuringiam Evangelium propagat. ib. Romam profectus, Sedis Apoſtolicæ

Digitized by Google

licæ Legatus, & ſimul Epiſcopus creatur, nulli tamen determinatæ Sedi affixus. ib. Multa in Germania celebrat Concilia. 16. Bajoariam, ſeu Bavariam, in quatuor dividit Epiſcopatus, in eamque Provinciam fidem Chriſtianam poſtliminio revocat. ib. Epiſcopus Moguntinus cum Metropolitæ dignitate creatur, ib. in Friſiam iterum profecturus, Lullum in Moguntina Eccleſia ſucceſſorem ſibi impetrat, ib. Trajectenſis in Friſia Epiſcopatus adminiſtrationem ſuſcipit, Friſonumque luſtrans regiones, Martyr una cum Sociis occubuit. ib. vitæ ipſius Scriptores. ib. ſeq. Ejus in prædicatione Socii. ib.

— Archiepiſcopi nomine, & poteſtate decoratus tres in Bavaria ordinat Epiſcopos, totidemque in Germania. III. 73. ejus Scripta. III. 50

Bononiæ Juris Canonici ſtudium maxime viguit. IV. 191

Bonoſus, Sardicenſis Epiſcopus, duos in Chriſto conſtituens filios, temporalem unum, & æternum alterum, damnatur. I. 94. Damnatur a Siricio, & Damaſo Rom. Pont. ib.

Bonus homo, ſectator Calvini. VII. 65

Bonus Merbeſius, ejuſque Opera. VII. 126

Borbonius, Marchiæ Comes, Joannæ, Reginæ Neapolis Maritus, ſæculo nuncium remittit, & S. Franciſci Regulam profitetur. VI. 14

Borbonium, Cardinalem, & Regem ſibi eligunt Guiſiani. VII. 21

Borſius, Marchio Eſtenſis, Mutinæ Dux creatur. VI. 15

Boſtrus, & Celeuſius, Epiſcopatus Carthaginenſis conſequendi ſpe deluſi, conjurant in Cæcilianum. I. 76

Boucquin, Ordin. Præd. Scriptor. VIII. 145

Braſilia regno Luſitanico adjecta. VII. 30

Bremenſis Eccleſia Juriſdictione Archiepiſcopi Colonienſis eximitur. IV. 25

Breve Pontificium Alexandri Septimi ad Lovanienſes de tenenda, ac ſequenda Doctrina S. Auguſtini, & D. Thomæ in Materia de Gratia & Prædeſtinatione. VII. 78

Breve Pontificium Innocentii XII. ad Doctores Lovanienſes, quo eos adhortatur, ut ſtrenue propugnent doctrinam D. Auguſtini, & D. Thomæ in materia Divinorum auxiliorum. VII. 78

Breve Clementis XI. ad Præpoſitum Generalem Congregationis Benedictinorum Sancti Mauri. VIII. 135

Brianus Valtonus. VIII. 134.

S. Birgitta Ordinem S. Salvatoris fundat & Sanctorum Catalogo adſcribitur. V. 151

Britannia, ſeu Britonum Regio, quo pacto Gallico Dominio ceſſerit? VI. 21

Britonum inſula, Gallice l'Isle du Cap Breton, detegitur. VII. 30

Britonum Epiſcoporum, qui, relicto Epiſcopo Turonenſi, Dolenſem Epiſcopum, Metropolitam ſibi conſtituerant, cauſa agitatur in Concilio Tullenſi. III. 121. Ea lis quando, & quomodo compoſita fuerit? ib. Vide etiam Tomo IV. 134

Brocardi, Argentoratenſis, ex Ordine Prædicatorum deſcriptio Terræ-Sanctæ. V. 119

Brunonis, Epiſcopi Herbipolenſis, Opera. IV. 82

S. Brunonis ſeceſſus vera cauſa. IV. 98. Carthuſienſum Ordinem fundat, ib. Ejus Scripta. ib.

Bryenii Scripta. VI. 99

Buda cum univerſa fere Hungaria, & Tranſylvania in poteſtatem Leopoldi Imperatoris venit. VIII. 14.

Bulgarorum ob Diœceſim contendunt Pontifex Romanus, & Patriarcha C. P. III. 153

Bulgari, & Getæ auro, doniſque vincuntur. II. 6

Bulla Pii Quinti contra Propoſitiones Baji ſolemniter publicatur a Greg. XIII. VII. 76.

Bulla aurea, ſeu Carolina Lex. V. 16

Burchardus, Epiſcopus Vormatienſis, Concilio Saleguntadi ad Mænum celebrato interfuit. IV. 72

— Ipſius Scripta. 77. primordia diſciplinæ Juris Canonici ab eo deducunt aliqui. ib.

Burdigalenſe Concilium Anni 1624. VIII. 102

Burdinus, Antipapa, excommunicatur. IV. 164

Burgonius, Conventus Pariſienſis Prædicatorum Prior, Regicidii falſo inſimulatus, dilaniatur. VII. 21

Burgundiæ Ducatum recuperat Rex Galliæ. VI. 20

Burgundiæ Regnum a Francis ſubactum, & extinctum. II. 63

Busfeldiana Congregatio. VI. 132

P. Buſſieres, Scriptor Societ. Jeſu. VIII. 154

C

CAbadis, Perſarum Regis, perſecutio valde brevis, & in Chriſtianorum amorem poſtmodum verſa. II. 67

Cadolaus, Antipapa, ſub nomine Honorii Secundi, ſchiſma conflat adverſus Alexandrum Secundum legitimum Pontificem. IV. 36

S. Cæciliæ Eccleſiam, jamjam caſuram, reſtaurat Paſchalis I. eamque corporibus S. Cæciliæ, aliorumque Sanctorum decorat. III. 94

Cæcilianus in Epiſcopatu Carthaginenſi Menſurio ſuccedit. I. 76. Factio adverſus ipſum conflatur. ib. abſens in conciliabulo damnatur. ib. crimina ei falſo impacta. ib. Majorinus in ipſius locum ſubrogatur. ib. Per epiſtolam a Conſtantino ſibi datam ſigna benevolentiæ Imperatoris recipit. ib. Anulino, Africæ Proconſuli, ab eo Imperatore commendatur. ib. Duo adverſus ipſum libelli Anulino porriguntur. ib. Ejus cauſa ad Imperatorem delata, iſto jubente, Romano Pontifici, & Italiæ, ac duobus aliis Epiſcopis committitur. ib. Romæ abſolvitur. ib. Moritur. I. 78

Cæleſtini Primi, in Pontificatu geſta. II. 20

Cæleſtini Secundi, in Pontificatu geſta. IV. 129

Cæleſtini Tertii, in Pontificatu geſta. IV. 134

Cæleſtinus Quartus per ſeptemdecim dies Pontifex. V. 28.

Cæleſtini Quinti Pontificatus, illiuſque abdicatio. V. 36

Cæleſtinorum Congregatio. V. 151

Cæleſtius, Pelagii diſcipulus, a quo Cæleſtiani. II. 11. Carthagine degens ad Presbyteratus Ordinem promoveri fruſtra tentat. ib. Damnatur a Concilio Carthag. ib. ad Sedem Apoſtolicam appellat, ſed male ſibi conſcius appellationem negligit. ib. Epheſum contendit, ibique Presbyter ordinatur. ib. Epheſum cum vicinis inſulis hæreſi Pelagiana inficit. ib. Ex Epheſo Conſtantinopolim migrat, unde ejicitur ab Attico Patriarcha. 12. Romam adventans, Zoſimo Papæ illudit. ib. Urbe ſe clam ſubtrahit, quo cognito, Zoſimus decretoriam in eum & Pelagium fert Sententiam. 13. Zoſimus adverſus Cæleſtium, & Pelagianos Imperiale obtinet Edictum. ib. Cæleſtius ſub Cæleſtino Papa Romam reverſus, Pontificis gratiam fruſtra aucupatur. ib. Cæleſtius damnatur in Concilio in Cicilia habito. ib.

Cœlibatus ab Epiſcopis, & Presbyteris in Occidente potiſſimum ſervatus. I. 134

Cælius Laurentius, opera Feſti, Senatoris Romani, eligitur in Antipapam, ſed cum cauſa cecidiſſet, a Symmacho, legitimo Pontifice, pro bono pacis Epiſcopus Nuceriæ renuntiatur. II. 22. Cælio Laurentio occulte ab aliquibus Romam revocato,

Digitized by Google

cato, magni in Urbe excitantur tumultus, atque in Concilio Theodorici, Italiæ Regis, juſſu Romæ coacto Symmachus innocens declaratur. ib.
Cæremoniæ in adminiſtratione Sacramentorum, & in Miſſæ Sacrificio. I. 131. & VI. 126
Cæſar Cardinalis Baronius, annalium Eccleſiaſticorum parens. VII. 124. Ejus elogium a Sixto Quinto prolatum. ib.
S. Cæſarii, Arelatenſis Epiſcopi, geſta, & Scripta. II. 94. Regulæ duæ, Exhortationes ad Moniales, & Monita ad Oratoriam Abbatiſſam. 104
Cæſaria, S. Cæſarii Arelatenſis ſoror. II. 94
Cæſarii, Monachi Ciſtercienſis in Cœnobio Heiſterbacenſi Scripta. V. 111.
S. Cæſarius, Gregorii Nazianzeni Frater, non eſt auctor quatuor Dialogorum de Divinis Rebus. I. 127
Cajanitæ, & illorum errores. I. 23
S. Cajetanus Tienæus, fundator Ordinis Clericorum Regularium Theatinorum. VII. 158.
Cajus, auctor libri de Univerſo. I. 55
Cajus Pontifex. I. 17.
Cajus, Caligula, Imperator, obiit trucidatus Romæ. I. 1.
Cajus Julius Cæſar, Romani Imperii fundamenta jecit ante natum Chriſtum an. 46. I. 10
Cajus Julius Æmilianus, Imperator, a Militibus occiſus eſt. I. 12.
Cajus Valens Hoſtilianus, Imperator, obiit ex peſtilentia. I. ib.
Cajus Vibius Trebonianus Gallus, Imperator, occiſus eſt a Militibus cum Voluſiano, ejus filio, facto Conſorte Imperii. I. ib.
Calatravæ Ordo. IV. 205
Caleca Manuelis. Vide Manuelis Calecæ Scripta.
Calix populo porrigebatur ſæculo quarto. I. 132
Callimachus, geſtorum Uladislai Scriptor. V. 20.
Callixtus Pontifex. I. 16
Callixtus Secundus Mauricium Burdinum Antipapam capit. IV. 127. concordiam init cum Henrico Quarto. ib.
Callixti Tertii geſta. VI. 41
Callixtus Tertius Antipapa. IV. 132.
Callixtus Patriarcha C. P. V. 46
Callixtus Secundus Patriarcha C. P. VI. 49.
Calviniana hæreſis per Galliam propagatur. VII. 96
—— In Galliis deletur. VIII. 24
Calviniſmus ducit ad Arianiſmum. VII. 73
Calviniſtæ in Hæreſiarcha Vigilantio prædamnati. II. 52
Calviniſtarum putidum mendacium de immutata Fide Eccleſiæ circa Euchariſtiæ Sacramentum. IV. 87. Refellitur. ib.
Calviniſtæ, Galliam vexantes, a Franciſco Primo Galliarum Rege in ordinem rediguntur. VII. 16. Idem præſtat Henricus Septimus. ib.
Calviniſtæ ex Edicto Catharinæ Mediceæ, Galliarum Reginæ, animos ſumentes, impune bacchantur, & bellum movent in Carolum IX. Galliarum Regem. VII. 17.
Calviniſtarum ſub Franciſco Secundo Galliarum Rege, turbæ. VII. 17
Calviniſtarum per totum Galliarum Regnum cædes. VII. 18. Calviniſtis, nova meditantibus bella, pacem dare cogitur Carolus IX. 20. Henrici Tertii Galliarum Regis Edictum in favorem Calviniſtarum. ib.
Calviniſtæ Edicto Nannetenſi Henrici Quarti Galliarum Regis elati, atque inſolentiores facti. VII. 22
Calviniſtæ in Gallia ab Eliſabetha, Angliæ Regina, adjuti, & ad Bellum contra Religionem inſtigati. VII. 26
Calviniſtæ cum Lutheranis concordiam ineunt in Carentonica Synodo. VIII. 99.
Calviniſtæ Græcus in ſuæ fidei, ſeu potius hæreſis, conſortium fruſtra adducere moliuntur. VIII. 93. Calviniſtæ a Græcis damnari, quo pacto ſe tueantur? 95
Calviniſtarum impia dogmata in Synodo Dordracena ſtabilita. VIII. 100.
Calvinus Joannem XXII. Pontificem Maximum calumniatur, obtendens, hunc Pontificem docuiſſe animas eſſe mortales, eaſque una cum corporibus interire uſque ad diem judicii. V. 71. id mendacii cur excogitarit Calvinus? ib.
Calvinus de pœnis in ſuos gregales latis injuſte queritur. V. 79
Calvinus contra Academiam Pariſienſem invehitur, & librum, cui titulus, ANTIDOTUM, publicam in lucem emittit. VII. 87
Calvinus oſtendens, in cauſa Serveti, hæretici, jure gladii hæreticos coercendos eſſe, ſibi contradicit in cauſa aliorum hæreticorum. VII. 67
Camaldulenſes Solo ſupra Tuſculanos colles a Paulo V. donati. VIII. 42
Camaldulenſis Congregationis inſtitutio, præſentiſque eorum Status deſcriptio. IV. 96
Cameræ ardentes contra Calviniſtas inſtitutæ. VII. 17.
Camillus de Læliis, auctor Congregat. Regular. Miniſtrantium infirmis. VII. 159
Campanarum meridie pulſandarum mos. VI. 32
Canadenſis Regio, ſeu Nova Francia, detecta. VII. 30
Candia, Cretæ Urbs, poſt trium annorum, totidemque menſium obſidionem, Turcis ſe deditioni permittere cogitur. VIII. 54
Canoni Nicæno ſexto condendo occaſionem præbuit Meletius. I. 79
Canon Nicænus ſextus, Alexandrinum Patriarcham cum Pontifice Romano conferens, explicari debet de jure non ſolum metropolitico, verum etiam de Patriarchali. I. 94
Canon OMNES UTRIUSQUE SEXUS, ex mente S. Thomæ explicatur. V. 80
Canon Tertius Conc. Conſtantinopolitani I. dederitne Epiſcopo Conſtantinopolitano juriſdictionem in Thracicam, Ponticam, Aſianamque Diœceſes? Lis adhuc ſub judice eſt. I. 10
—— Non eſt Commentitius. ib. Licet non fuerit ab Eccleſia Romana uſque ad tempora Innocentii Tertii receptus. 104
Canon XXVIII. Concili Chalcedonenſis confirmat Patriarchica privilegia a Concilio Conſtantinopolitano Byzantino Epiſcopo conceſſa. A Pontificis Legatis non fuit receptus. II. 34. Reprobatus fuit a S. Leone Papa, & ab ipſis Græcis e numero Canonum expunctus. ib.
Canones antiqui non ſunt abrogati. VII. 149. Adhuc vigent. II. 55
Canonum prudens debet eſſe diſpenſatio. IV. 198
Canonum Codex Carolo Magno, Imperatori, ab Hadriano Pont. Max. oblatus, quid contineret? III. 24. in quo diſtinguatur ab Epitome? ib.
Canonici in commune viventes, ſed non vitæ regulari addicti. III. 154
Canonicarum in Belgio Cœnobia. III. ib.
Canonicorum Regularium inſtitutum ab Apoſtolis initium non ſumpſit. I. 134. De eorum Origine quæſtionem ventilari vetuit Sac. Indicis Congregatio. V. 95. Abbatiæ variæ, & congregationes. IV. 202. ſeq.
Canonizationis ritus quomodo, & quando cœperit, au-

Digitized by Google

auctuſve fuerit? III. 92. Ab Ordinariis olim fiebat, ſed ab Alexandro Tertio Sedi Apoſtolicæ fuit reſervata. IV. 97. & 63. Quando primum in uſu fuerit? 59.
Cantabrigiæ Collegia eriguntur. VI. 107.
Canti in Anglia Regnum quando, & a quo Chriſtiana fide fuerit imbutum? III. 10.
Cantones Catholici in Helvetia in prœliis victores contra Cantones hæreticos. VII. 85.
Cantuarienſis Sedis jura firmantur in Synodo Cloveshovienſi. III. 130.
Cantuarienſis Archiepiſcopi, qui cum Eboracenſi contendebat, Primatus confirmatur in Synodo Anglicana. IV. 65.
Cantuarienſis Archiepiſcopus Primatu univerſæ Angliæ donatur. IV. 94.
S. Canutus, Daniæ Rex, ab Alexandro Tertio Sanctorum albo inſcribitur. IV. 205.
Capitularia Regum Francorum quomodo canonum pediſſequa dicta in Concilio Troslejano. IV. 56.
Capitulorum trium cauſæ, ortus, progreſſus, & finis. II. 71.
Capitulorum trium a quinta Synodo damnatorum occaſione ſchiſma conflatur ab Venetiarum, & Iſtriæ Epiſcopis. II. 74.
Capitulorum trium defenſorum cenſura, quo inurendi forent ii, qui modo tria capitula damnare nollent? II. 76.
Caraitæ, qui erant? I. 28.
Caramaniæ Princeps a Turcis debellatur, & ſuæ dirioni reſtituitur. VI. 9.
Cardinales majori in pretio eſſe incipiunt. IV. 94.
Cardinalibus ſolis Pontificum Romanorum electio reſervata. IV. 153.
Cardinalium dignitatis incrementum. IV. 198.
Cardinales in conclavi quomodo ſe gerere debeant? V. 85.
Cardinales Caputio rubro decorantur. VI. 45.
Cardinales Julio Secundo contumaces pœnitentes a Leone X. redintegrantur. VII. 91.
Cardinalis, ſive Franciſci de Zabarellis, Scripta. VI. 120.
Cariſiaci Concilii capitula errore facti damnavit Concilium Valentianum tertium. III. 120. eam damnationem injuſtam agnoverunt Concilia Lingonenſe, & Tullenſe. ib.
Carlovingiorum ſtirps quando incœperit? III. 14. vide etiam Tom. IX. p. 89.
Carmelitas in Gal. ſecum deduxit S. Ludovicus Galliarum Rex, e Palæſtina redux. V. 149.
Carmelitarum Origo, & inſtitutio. V. 149.
Carmelitæ ſodalitatem Mariani Scapularis inſtituunt. V. 149.
Carmelitæ Mitigati. VI. 142.
Carmelitæ an Eliam, & Eliſæum auctores ſui inſtituti habeant? non convenit inter omnes hujus Sæculi peritos. I. 134.
Carmelitarum excalceatorum erga doctrinam Divi Thomæ & Religionem Dominicanam propenſio. VII. 115.
Carnotenſis ſchola ſub Fulberto florentiſſima. IV. 82
Carolomannus Pipino Regnum cedit, & vitam Monaſticam in Cœnobio Montis Caſſini profitetur. III. 14.
— Ejus patrocinium ſuſcipit Hadrianus II. III. 98.
Caroli II. Principis Salernitani pietas in S. Mariam Magdalenam. V. 33. Miraculum liberationis ejuſdem Caroli, ope D. Mariæ Magdalenæ, fictitium. ib. Carolus ad preces Nicolai Quarti e carcere Barcinonenſi dimittitur, & ab eodem Siciliæ Rex coronatur. 36.
Caroli Primi Angliæ Regis geſta, & mors. VIII. 32.
Caroli Secundi Angliæ Regis, geſta. VIII. 33.
Carolus Quartus Rex Galliarum. V. 20.
Caroli Quinti Galliarum Regis, geſta. V. 21.
Carolus Sextus Galliarum Rex. VI. 16. & ſeq. Litteras ſcribit ad ſchiſma tollendum. VI 33. in amentiam incidit. V. 21.
Caroli Septimi Galliarum Regis, cognomento VICTORIS, geſta. VI. 18.
— Pragmaticæ Sanctionem promulgat. VII. 152.
Caroli Octavi Galliarum Regis, geſta. VI. 21.
Caroli Noni Galliarum Regis, geſta. VII. 18. 87.
Caroli Secundi Hiſpaniarum Regis, geſta. VII. 25.
Carolus Calvus, Imperator, coronatur. III. 98.
Carolus quartus in Imperatorem eligitur. V. 16.
— Ejus geſta, & mors. ibid.
Caroli Quinti Imperatoris geſta. VII. 13.
Carolus Quintus territus ab hæreticis, in Comitiis Auguſtanis promulgat Libellum, INTERIM nuncupatum. VI. 86. Bellum indicit Clementi Septimo, Romamque obſidione cingit. VII. 23.
Caroli Sexti Imperatoris, geſta. VIII. 18.
Carolus Magnus Vexillo S. Petri ab Hadriano Primo donatur, qui viciſſim bellum contra DESIDERIUM ſuſcipit, eoque capto, Provinciis, Sedi Apoſtolicæ a Patre donatis, adjicit Sabinenſe Territorium, Spoletanumque Ducatum, & Beneventanum. III. 23. Romam veniens, magnificentiſſime ab Hadriano Pontifice Maximo excipitur, eique ab eodem offertur canonum, & Decretalium collectio, ibi jus eligendi Romanum Pontificem, & inveſtituram Epiſcopis conferendi Carolo Magno Hadrianus non conceſſit. 24.
— De Saxonum idololatria triumphat, Saxoniam in provinciam redigit, Witichindum, illius gentis Ducem, Sacro levat fonte, & Mindenſem ib. Epiſcopatum erigit. III. 16. Carolus Magnus Theodonem, vel Tudonem, Hunnorum Regem, ad ſe venientem, ut una cum ſuis fidem Chriſtianam ſuſciperet, honorifice excipit; baptizatum muneribus cumulat, Presbyteros in ejus regionem mittit, & Theſaurum ab Henrico, Duce Francorum, ex Hunnorum regia urbe ad ſe tranſmiſſum ſapienter diſpenſat. ibid.
— Quatuor librorum, qui de imaginum cultu agunt, & CAROLINI dicuntur, cenſendus eſt auctor. III. 67. De Univerſitate Pariſienſi, an ſit ab ipſo fundata? varie ſentiunt auctores. ibid. Caroli Magni Epiſtolæ, & capitularia. 68.
— Imperator Occidentis renunciatur. III. 14. Capitularia edidit, Eccleſiaſque, & Monaſteria privilegiis, ac muneribus auxit. ib. Plures dicitur fundaſſe Academias. ib. cum Saxonibus diuturnum bellum gerit, eoque confecto, illos ad baptiſmum ſuſcipiendum adigit. ib. Romam venit Leonem Tertium liberaturus, & ab eodem Imperator declaratur. 85. Legatos mittit ad Irenem, Auguſtam. ib. Ejus bella, & geſta alia. ibid. Epitaphium, & cultus. 86.
— Ejus geſta in favorem Eccleſiæ Romanæ. III. 13.
— Ex Canonizatio. 86.
Carolus Borbonius in obſidione Romæ occiditur. Ejus Corpus Cajetam aſportatur. VII. 37. Ejus Epitaphium. ibid.
S. Carolus Borromæus graphice deſcribit mores XVI. Sæculi. VI. 163. Ejus remedia ad reformandos mores. VII. 165.
— Ejus ſcripta, & Acta ad collapſam reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam. VII. 172.
— Ejus vigilantia pro obſervantia Conc. Trid. 150. Ejus quinque Synodi Diœceſanæ, & ſex Provinciales. ibid.
S. Caroli Borromæi inſtitutiones ad Confeſſarios, Cleri Gallicani impenſis in lucem prodeunt. VIII. 66

Carolus, Caroleſii Comes, in Ludovicum XI. conjurat. V. 20. Carolus in prælio contra Ducem Lotharingiæ cadit. 21.
Carolus Caraſa, fundator piorum Miſſionariorum. VIII. 169.
Carolus Calvus ab Hadriano Secundo reprehenditur, quod Lotharii Regnum occupaſſet. III. 98.
Carolus Calvus, Princeps haud bonus. III. 88.
Carolus Cointius, VIII. 155.
Carolus Craſſus ad Galliarum Regnum gubernandum vocatur. III. 88. ab Arnulpho Germaniæ Rege, victum precario quærere cogitur ibid.
Carolus Duſreſnius, D. Ducange. VIII. 127.
Carolus Hurè. VII. 117.
Carolus a Lotharingia non vult in cauſa Odeti Caſtillionei, Cardinalis, in Calvinianam Hæreſim lapſi, ſedere tanquam Judex. VII. 105. Eccur? ib.
Carolus, Dux Lotharingiæ, ob dimiſſam legitimam uxorem, diris ſubjicitur. VIII. 47.
Carolus Martellus duas a Gregorio Tertio Legationes, una cum clavibus Sancti Sepulchri, & vinculis S. Petri ſuſcipit, &, poſt redactos in ordinem Longobardos, Patricius dicitur. III. 22.
— Ejus inſignis de Saracenis victoria. 13. Ejus manſuetudo. ib. & ſeq. Munificentia erga plura Monaſteria. ib. viſio Eucherii de Caroli Martelli damnatione, fabuloſa, ib. Bona Eccleſiaſtica Laicis non diſtribuit, neque ſibi adſcivit, quamvis Laicis, aut Clericis, nulla profeſſionis ſuæ nota inſignibus, redditum Eccleſiaſticorum adminiſtrationem, conceſſerit. ib.
Carolus Molinæus. VII. 137.
Carolus Sigonius, & ejus ſcripta. VII. 113.
Carolus, Philippi Secundi Hiſpaniarum Regis Primogenitus, in carcerem detruditur, & in eo moritur. VII. 28.
Carpocratiani, & illorum errores. I. 23. Dicti Marcelliani. ibid.
Cartarienſium Patavii dominatus extinctus. VI. 83.
Carteſiani in Joanne de Mercuria videntur prædamnari. V. 71. iidem videntur conſentanea dogmata docere damnatis duobus Nicolai de Ultricuria Articulis. 72.
Carthaginenſia Concilia veteris canonum collectionis partem conſtituerunt. II. 36.
Carthaginenſe conciliabulum contra Cæcilianum indictum. I. 76.
Carthuſienſium laus, & vitæ ratio. IV. 130.
Carthuſienſes non poſſunt etiam ſecreto veſci carnibus, excepta extrema neceſſitate. 135.
Caſimirus, Regis Poloniæ frater, Alberto Imperium eripere tentat. VI. 15.
Caſimirus, poſtquam Monaſticam vitam apud Cluniacenſes profeſſus eſſet, & Diaconatum ſuſcepiſſet, ad regendum Poloniæ Regnum, accedente Papæ diſpenſatione, a Polonis revocatur. IV. 32. 33.
Caſimirus Oudinus. VIII. 157.
Caſpar Contarenus, & ejus Scripta. VII. 111.
Caſſianus fundavit Cœnobia Maſſilienſia, & pro iiſdem Regulam condidit. II. 57.
— Ejus geſta, & Opera. II. 48.
Caſſiodori Scripta. II. 97. ſeq. Commentarius in Cantica Canticorum non eſt genuinus ipſius fœtus. ib. Caſſiodorus S. Benedicti Regulam profeſſus eſt. ibid.
Caſtriotus. Vide Joannes Caſtriotus, & Scandebergus.
Caſuiſtæ Moderni tentarunt corrumpere Moralis Chriſtianæ integritatem. I. 66.
— Compreſſi ſunt a Summis Pontificibus, & Epiſcopis, præcipue Gallicanis. ibid.
— Laxiores damnantur. VII. 63. Damnantur & rigidiores. 64.
Caſuiſtarum propoſitiones aliquæ in conventu Cleri Gallicani proſcriptæ. VIII. 108.
Catalanorum in Regem Hiſpaniarum rebellio. VIII. 27.
Cataphryges, diſcipuli Montani. I. 37.
S. Catharinæ Bononienſis liber. VI. 118.
Cathari, Waldenſium Aſſeclæ. IV. 149.
Catharina Hovarda, quinta Henrici Octavi Uxor. VII. 23.
Catharina Medicea, Galliarum Regina, in Calviniſtas propendet. VII. 153.
— Ob imperandi cupidinem Calviniſtis favet. VII. 17
Catharina Parra, ſexta Henrici Octavi Uxor. VII. 23.
S. Catharinæ Senenſis geſta aliquot, & Scripta. V. 122.
— Canonizatur, & ſtigmata in Corpore habuiſſe declaratur. VI. 42.
— Ejus ſtigmata negarunt Franciſcani, ob idque varias Apoſtolica Sedes edidit Conſtitutiones. VI. 68.
— Pro Florentinis apud Gregorium XI. Legatione fungitur, eumque ad referendam ſedem Pontificiam in Urbem Romam ſolicitat. V. 42. Eamdem maximi fecit, & honore dignatus eſt Gregorius XI. 43.
Catecheſes ſæculo quarto habitæ. I. 151.
Catechiſmus Concilii Trid. a quibus compoſitus? VII. 102. Ejus utilitas. ibid.
Catechumena prægnans baptizabatur etiam extra tempus ab Eccleſia præfixum. I. 92.
Catechumeni ſæculo quarto Sacris non poterant intereſſe. I. 112.
Catechumenorum lapſorum in perſecutione pœnitentia. I. 94.
— Peccantium pœnæ. I. 92.
Catholica Religio ſub Julio Tertio in Anglia reſtauratur. VII. 41.
Catholicitas Eccleſiæ Romanæ. VII. 145.
Cauſæ, quibus abolita fuit in Galliis Pragmatica Sanctio. VII. 153.
Cauſæ diſpenſationis jejunii ætas, & neceſſitas. VIII. 160.
Cecci Aſculani errores, & mors. V. 74.
Ceddus Evangelium in Eſt-Saxia, Regno Angliæ, prædicat, primuſque ibi ordinatur Epiſcopus. III. 10.
Cedrenus. Vide Georgius Cedrenus.
Celeuſius. Vide BOSTRUS.
Cenomanenſes ab Henrico Petrobuſiano, Hæreſiarcha, deluſi. IV. 141.
Cenſuræ Academiarum Lovanienſis, & Duacenſis in propoſitiones Leſſii, & Hamelii. VII. 78.
Centulenſis Abbatiæ Chronicon. IV. 83.
Cerdoniani, a Cerdone dicti. Suam hæreſim Cerdo afflavit Marcioni. I. 34.
— Illorum hæreſis in quo conveniat cum hæreſi Marcionitarum, in quo differat? ib.
Cerinthus, auctor hæreſis Cerinthianorum. I. 30. ejus errores. ibid.
Cærularius. Vide Michael Cerularius.
Chalcondylas, Hiſtoricus Græcus. VI. 100.
Chaldæi ad fidem Catholicam redeunt. VI. 89.
Charitas in peccatoris converſione neceſſaria. IV. 209
Charito, Patriarcha C. P. IV. 116.
Cherubin a S. Joſeph. VIII. 150.
Childebertus, Francorum Rex, multa erexit Monaſteria. III. 7.
Chiliaſtæ ſunt Millenarii. I. 38.
Chorepiſcopi, qui? I. 133.
— Non poterant ordinare Diaconos, & Presbyteros. I. 92.
— Illorum juriſdictio limitatur. I. 96. Fuerunt nono ſæculo extincti. III. 154.

— Chor-

--- Chorepiſcoporum duo genera, & quinam dici poſſint Chorepiſcopis ſucceſſiſſe? ibid.
Choſroes, Perſarum Rex, Medarſen, juniorem Filium, ſibi ſucceſſorem deſignat poſthabito Siroe, Filio primogenito, qui ob eam cauſam poſt ſublatum e medio Fratrem cum filiis, patri quoque vitam eripuit. III, 4.
Chriſtus, Dei Filius, Dominus, Unigenitus in duabus naturis inconfuſe agnoſcendus. II. 34.
--- Eſt Filius Dei naturalis, neque duo ſunt in eo diſtinguendi filii, æternus unus, & temporalis alter I. 103.
--- Chriſtum Filium Dei adoptivum, qui diceret, etſi unicam in eodem perſonam admitteret, uti aliqui Theologi cum Durando dixerunt, nimium patrocinaretur Felicis, & Elipandi hæreſi. III. 41
--- Chriſti imago ſub ſpecie agni prohibetur, in Synodo Trullana, idque non ex omni parte eſt approbatum. III. 47.
--- Sanguis in triduo paſſionis effuſus, an exciderit ab unione Hypoſtatica, diſputatum fuit Franciſcanos inter, & Dominicanos. VI. 67. Hæc quæſtio cum agitata fuiſſet coram Pio Secundo, Pont. Max. noluit Pontifex quidquam definire. ib. Quid de illa quæſtione, modo ſentiant Theologi? 68. Quid dicendum de reliquiis ſanguinis Chriſti? ibid.
Chriſtiani, ut a Judæis diſtinguantur, agere debent ob amorem, non ob timorem. II. 58.
Chriſtiani Orientales octodecim prioribus imperii Diocletiani annis pace potiti ſunt. I. 68.
Chriſtiani quamplures in fide languidi ab eadem receſſerunt. I. 9.
Chriſtiani Drutmari Scripta. III. 142.
Chriſtianorum ſæculi quarti mores. I. 186.
Chriſtianorum, Orientem incolentium, genera decem, II. 31.
Chriſtianus Adricomius. VII. 118.
Chriſtianus Lupus, & ejus Op. VIII. 149.
Chriſtianus Uſtiſius, & ejus Op. VIII. 132.
Chriſtianus wolfius, & ejus Op. VIII. 131.
Chriſtina, Suecorum Regina, hæreſim Lutheranorum ejurat, Romam venit, ubi Regio apparatu ac pompa excipitur, & ib. obit. VIII. 51.
Chriſtodulus. Vide Joannes Cantacuzenus.
Chriſtophorus, conjecto in vincula Leone Quinto Pontifice Maximo, invadit Sedem Romanam, ſed inde poſt menſes ſeptem a Sergio Tertio ejicitur. IV. 25.
Chriſtophorus Broweius, & ejus Op. VIII. 132.
Chriſtophorus Juvellus. VII. 126.
Chrodegandus, Epiſcopus Metenſis, clerum ſuum in Societatem congregavit, eos tamen voto paupertatis non adſtrinxit, proindeque Canonici Regulares non ſunt dicendi, III. 74.
Chromatius, Aquilejenſis. II. 46.
Chronici Alexandrini, ſeu Faſtorum Siculorum recenſio. III. 57.
Chryſaphio, Eunucho Imperatoris, promovente, Synodus prædatoria, ſeu Latrocinium Epheſinum, indicitur, cujus impia geſta narrantur. ib.
S. Chryſologi Opera. II. 50.
S. Chryſoſtomus perperam a Dallæo, Hæretico Calviniſta, aliquot errorum accuſatus. I. 55. Exceſſit tamen Chryſoſtomus, peccatum veniale Beatiſſimæ Virgini Mariæ tribuens. I.
S. Chryſoſtomus ab Imperatore Arcadio in exilium miſſus, Comanis moritur. II. 27.
Circumcelliones in Legatos Imperatoris inſurgunt. I. 78.
Citenſis Concilii Epocha anno 305. præfigenda, non vero anno 303. I. 90.
Ciſtercienſis Ordinis veteres uſus renovati ab Abbate Buttilliero Rancæo in Monaſterio Trappenſi. VIII. 173. Qui ſint veteres illi uſus? ibid. commendantur a Summis Pontificibus Innocentio XI. & Clemente XI. 171.
Ciſtercienſes Abbates Albigenſium converſioni juſſu Innocentii Tertii incumbunt. V. 51.
Ciſtercienſium Monachorum DE LA TRAPPE laus. I. 134. & Tomo 8. a p. 168. uſque ad p. 176
Ciſtercienſis Ordinis inſtitutio. IV. 98. Tres primi hujus Ordinis Abbates, quatuorque inſignes Abbatiæ. 99. veterum Ciſtercienſium laus ibid. Laus Reformationis DE LA TRAPPE. 100.
Civitas Pariſienſis, tempore obſidionis, diſpenſatur ab eſu Carnium tempore Quadrageſimæ. VIII. 159
Sanctæ Claræ Monialium reformatio. VI. 136.
Claromontani canonis de communione ſub utraque ſpecie ſeparatim facienda interpretatio. V. 88.
Claromontana Synodus, & rerum in ea geſtarum narratio. IV. 69.
Claudianiſtæ, Secta Donatiſtarum obſcura I. 77.
Claudius Condren. VIII. 154.
Claudius Domitius Nero, Imperator, primo dedit clara ſpecimina virtutum, deinde peſſimus evaſit, ſibi mortem pugione conſcivit. I. 11.
Claudius Eſpencæus, & ejus Scrip. VII. 115.
Claudius Fleuri, & ejus Op. VIII. 126.
Claudius Joli, & ejus Opera. ib.
Claudius Fraſſen, & ejus Opera. VIII. 146.
Claudius Mammertus. II. 50.
Claudius Salmaſius. VIII. 127.
Claudius Sanctеſius. VII. 115.
Claudius Seyſſellus, & ejus ſcripta. VII. 112.
Claudius, Taurinenſis Epiſcopus, natione fuit Hiſpanus, non vero Hibernus. III. 144. inſtauravit hæreſim Vigilantii, ib. Ejus Scripta. VIII. 126.
Clemangii geſta, & Scripta. VI. 102.
S. Clementis Papæ hujus nominis Primi Opera quæ genuina, & quæ apocrypha? I. 48.
Clementis Secundi Pontificatus, geſta, mors. V. 30
Clementis Tertii Pontificatus. IV. 206.
Clementis Tertii Antipapæ mors. V. 119. Ejus oſſa, Paſchalis Secundi juſſu, exhumantur. ibid.
Clementis Quarti, mores, & geſta. V. 31.
Clementis Quinti Electio, & Pontificatus V. 38.
Clementis Sexti Pontificatus. V. 40.
Clementis Septimi qui Avenione, tempore Schiſmatis, ſedit, geſta. VI. 47.
Clemens Septimus legitimus Pontifex, ſtat pro validitate matrimonii Henrici Octavi, cum Regina Catharina. VII. 23. idem peremptoriam fert Sententiam. 24.
Clemens Septimus, qui tempore ſchiſmatis Avenione ſedit, & Benedictus Decimus tertius Romanorum Pontificum Catalogo non accenſendi. VI. 30. Schiſmatici dici non debent ii, qui tempore ſchiſmatis Clementi Septimo, & Benedicto Decimo tertio adhæſerunt. ibid.
Clemens Septimus eligitur Pontifex. XII. 36. pro tuenda libertate Italiæ init fœdus cum Regibus Galliæ, Angliæ, & Venetis, ib. ſuſtinet Urbis Romæ obſidionem. ib. in Arce S. Angeli detinetur, duriſque conditionibus liberatur ib. Renuit irritum declarare matrimonium Henrici VIII. Angliæ Regis, cum Catharina, & Sententiam tulit contra Matrimonium initum ab eodem Rege Angliæ cum Anna Bolena, Henricumque Regem, majorem excommunicationem incurriſſe declarat. 37. obiit. ib.
Clemens VIII. eligitur Pontifex. VII. 53. Orationem Quadraginta horarum inſtituit. ib. Henricum IV. Galliarum Regem, præfixis quibuſdam conditionibus ad gremium Eccleſiæ admittit, eique publi-

publicam ab hæreſi abſolutionem impartitur. ib. ad finiendam controverſiam de Auxiliis Divinæ Gratiæ congregationem inſtituit. 54. Ejus Oratio habita in prima congregatione. ib. Ejus benevolentia in Fratres Prædicatores, & Fratres Societatis Jeſu. ib. Beatos Raymundum & Hyacinthum inter Sanctos adſcribit. ib. Ambroſio Senenſi, & Agneti de Monte Poliriano, B. Stanislao Koſtkæ, Soc. Jeſu, ſacros honores decernit. ib. Toletum ac Bellarminum Cardinales creat. ibid. Soc. Jeſu in Regnum Galliæ reſtitui curat. ib. Sacrorum Bibliorum editionem perfici jubet. ib. Pontificale Romanum, & Cæremoniale Epiſcoporum approbat. ib. Opinionem de confeſſione per Litteras, abſenti Sacerdoti facta, damnat. ib. Regularem diſciplinam reſtaurat. 55. ejus pietatis exempla anno Jubilæi, ib. obiit. 56.

— Ad ſe vocat cauſam inter Dominicanos, & Jeſuitas in materia Divinorum Auxiliorum. VII. 79.

Clementis IX. geſta. VIII. 53.

Clementis X. geſta. VIII. ib.

Clementis XI. geſta, & laudes. VIII. 61. Officium Roſarii B. Virginis ab univerſa Eccleſia recitandum edicit. VII. 21.

Clementis XII. Laudes. VIII. 65.

Clementis Alexandrini Opera, quæ genuina, quæ deperdita, & quæ ſuppoſititia? I. 54. Ejus errores. I. 61.

Clementis Scoti errores, & ſententia in eum lata. III. 42.

Clemens Dolera, VII. 132.

Cleri Gallicani poſtulationes pro obtinenda promulgatione Concilii Trid. in Galliis. VII. 110. Metu compulſus concordati promulgationi acquieſcit. VII. 154.

Clerici, qui publice Idola coluerant, a Clero in perpetuum arcebantur. I. 44.

Clerici Beneficiati bonorum Eccleſiaſticorum non ſunt Domini, ſed diſpenſatores. V. 138.

Clerici ante ordinationem in peccatum carnis lapſi pœnæ. I. 92.

Clericus non poterat ordinari, cujus uxor adulterii convicta fuiſſet. I. 91.

Clerici, ab una Eccleſia in aliam migrantes ſuſpenduntur. I. 96.

Clerici in Seminariis inſtituti. II. 103. Majores Clerici in ædibus Epiſcopi vivebant. ib. Clericorum veſtes, tonſura, & corona ib. Clericorum translationes. ib. Clericis vetatur extranearum mulierum contubernium. 104. Bona Eccleſiaſtica quomodo debeant adminiſtrari? ib. Clericorum immunitates. ib.

Clericis ſubintroductarum mulierum contubernium interdicitur. I. 93.

Clerici ſæculo quarto pœnitentiæ publicæ non addicebantur, ſed redigebantur ad communionem Laicam. I. 132.

Clerici in alienis regionibus, & Eccleſiis morari vetantur. I. 98.

Clerici olim uxores ante ordinationes ductas retinere poterant. I. 95. Clerici majores Concilii Nicæni tempore perpetuam continentiam ſervabant. ib.

Clericorum officia. I. 134. Imperatores Clericos a vectigalibus immunes voluerunt. ib. A ſæculo quarto non judicantur a Judicibus ſæcularibus. ib. Clerici ſæculo quarto nihil proprium poſſidebant. ib. Eccleſiæ peculiari addicebantur. ib.

Clerici bonorum Eccleſiaſticorum non Domini ſunt, ſed diſpenſatores. II. 55. Clericis ob bona temporalia litigare, ignominiæ loco habitum. Lites Fidelium ab Epiſcopis dirimebantur. II. ib.

Clericis barbam, aut comam nutrire nefas. II. ib. Quædam alia Clericis vetita. ib.

Clerici contumaces ad Laicorum communionem rejecti. II. 78. Clericis vetita complura. ib.

Clericis cœlibatus injungitur, & extranearum mulierum contubernium prohibetur. II. 79.

Clericis cœlibatus præcipitur. II. 80.

Clericis ſæculo ſexto nulla certa ætas aſſignata. II. 103.

Clericis cum mulieribus etiam cognatis ſecreto manducare prohibitum eſt. II. 55.

Clerici in Galliis impoſita militiæ ſervitus, & Nicolai I. ea de re querimoniæ. III. 154.

Clerici incontinentes in Concil. Ticinenſi Sanctiſſimis legibus coercentur. IV. 63.

Clerici bonorum Eccleſiaſticorum diſpenſatores ſunt, non Domini. IV. 208.

Clericis vetatur Philoſophiæ, & Poeſis ſtudio ultra quinquennium vacare. VII. 13.

Clerici Regul. Miniſtrantes infirmis. VII. 159.

Clerici Regulares S. Pauli decollati, ſunt Barnabitæ. VII. 159.

Clerici Regulare Minores. VII. ib.

Clodovæus, Galliarum Rex, Alarico, Viſigothorum Regi, bellum movet, & Gothorum imperium Toloſanum delet. I. 60. Anaſtaſius, Imperator Orientis, Clodovæo de tam celebri victoria gratulatur, eique jura Conſulatus, ac Patriciam dignitatem contulit. ib.

Clodovæi filii, patris regnum inter ſe decidunt. I. 61.

Clodovæi, Galliarum regis, ad fidem Chriſti converſio. II. 9. 10.

Clodovæi II. inſania loco fabulæ habenda, ſicut etiam quod dicitur de Templis ab ipſo ſpoliatis. III. 8.

Clotarius univer. Francor. regno potitus. III. 7.

Clotarius II. Monarchiam Francorum ſolus regit. II. 15.

Clotarius, a Sacerdotibus increpitus, dimittis uxorem fratris ſui. III. 7.

Cluniacenſis Congregationis inſtitutio, & laus. IV. 95.

Codini Scripta. VI. 100.

Cæleſtinus II. ejus Pontificatus, Geſta, & mors IV. 130.

Cæleſtini III. in Papatu geſta. IV. 135.

Cœlibatus a Clericis ſervandi lex in utraque Eccleſia antiquiſſima. IV. 89.

Cœlibatus ſervatus a Clericis majoribus, Concilii Nicæni temporibus. I. 95.

Cælius Rhodiginus, & ejus Opera. VII. 108.

Cæmeteria. I. 134.

Cœnobia nulla monachorum ſub Abbatis regimine ante quartum ſæculum. I. 80.

B. Coleta, Monialium S. Claræ reformatrix. VI. 136

Colinius, Thalaſſiarchus, Calviniſtarum, poſt Condæi mortem, caput conſtituitur. VII. 18. Ejus mors. ibid.

Collatio, Carthagine habita, Catholicos inter & Donatiſtas. I. 78. Ejus Acta ab Auguſtino in compendium redacta. ib.

Collectio Conciliorum a Petro Labbæo edita. VII. 132

Collectiones Variç Conciliorum & Sacrorum Canonum a diverſis Auctoribus adornatç. V. 160. & ſeq.

Collectio vetus Canonum incipit a tertio Carthaginenſi Concilio. II. 37.

Collegium Romanum a Gregorio XIII. fundatur. VII. 49.

Colloquia cum hæreticis periculoſa. VII. 88.

Colloquium Poiſſiaci habitum. VII. 87.

Colloquium Martini Beccani cum Davide Paræo, Calviniſta. VII. 70.

Collo-

Colloquium inter catholicos, & Novatores apud San-Germanum. VII. 87
Collyridiani, & illorum error. I. 88
Colobarſiani, & illorum errores. I. 36
Colonia in Metropolim erecta. III. 22
Colonienſia Concilia, illorumque Decreta. VII. 93
Colonienſe Concilium an. 1310. celebratum. V. 104. & Anno 1423. VI. 94
Colonienſis Archiepiſcopus pallium a Sergio III. petit, & obtinet. IV. 25. Agapetus II. Pallium ei mittit. 28
S. Columbani geſta, & Scripta. III. 59
S. Columbani in Galliam adventus. II. 105. Ejuſdem Regula pro Monachis, & præcipua ab eo extructa monaſteria. ib. Clariores S. Columbani diſcipuli. ib.
Columbus novi Orbis inſulas detegit. VI. 47
Columnenſium, & Urſinorum in Urbe Roma factiones. VI. 32
Columnenſes Cardinales duo a Bonifac. VIII. exauctorantur. V. 36. Iidem redintegrantur a Clemente Quinto. 45
Columnenſes ab Eugen. Quarto repreſſi. VI. 38
Comœdiæ a Chriſtianis frequenrari non debent. I. 136
Concilium Imperii ad extinguendum ignem per Germaniam excitatum a Luth. VII. 78
Commemoratio Fidelium Defunctor. ab Odilone, Abbate Cluniacenſi, fieri cœpit, & ab Eccleſia deinde ſuit approbata. IV. 95.
Commendationes Monaſteriorum tardius in Galliis receptæ. VI. 139
Commodus, Imperator, non exagitavit perſecutionibus Eccleſiam. I. 8
Communio Laica quid ſit? I. 132
Communio olim frequentata. III. 76. Damnatis ſententia Capitis denegabatur. ib.
Communio Corporis, & Sanguinis ſeparatim fieri jubetur in Concilio Claromontano, & cur? IV. 94
Communio ſub utraque ſpecie jure ab Eccleſia fuit Laicis interdicta VI. 127. Tria dubia ad hanc materiam ſpectantia diluuntur. 130
Communionis nomine lapſis in fine vitæ denegandæ intelligit Concilium Illiberitanum Sacram Euchariſtiam, non Sacramentalem abſolutionem. I. 91. Etiam ſi intelligeret Abſolutionem, non faveret Novatianis. ib.
Communionis ſub unica ſpecie a Laicis faciendæ decretum. VI. 80
Compactata Bohemorum. VI. 84.
Competentes qui? I. 62. 63
Compaſſionis B. Mariæ Virginis feſtum. VI. 94
Complutenſes Philoſophi. VIII. 150
Concha, Urbs, ab Alphonſo Octavo expugnatur. IV. 121
Conceptionis Beatiſſimæ Virginis Mariæ Monlales. VI. 138
Concertatio inter Joannem Eckium, Andream Carloſtadium, & Martinum Lutherum. VII. 83
Concertatio Litteraria inter Jo. Mabillonium, & Armandum Jo. Buttillerium Rancæum. VIII. 136
Concilia unde originem habeant. I. 97. Triplicis generis. 89. frequentius celebrari cœpta a tempore Conſtantini. I. ib. illorum definitiones quanti ſint momenti. V. 76. Eorum plenior notitia unde petenda. V. 164. non ſunt celebrata in his locis, in quibus enatæ ſunt hæræſes. VII. 94. illorum frequens celebratio utilis & neceſſaria Eccleſiæ. VIII. 117
Concilia Arianorum quamplura. I. 71
Concilium quid? I. 39. quadruplicis generis. ib.
Concilium Œcumenicum, ſeu generale, quid? I. ib. jus illud convocandi non ad Imperatorem, ſed ad Pontificem Romanum ſpectat. 92
Concilium Diœceſanum quid? 39
Concilium Nationale quid? I. ib. ejus origo. 90
Concilium Provinciale quid? I. 39. Ejus origo. 96. auctoritas. 89. bis in anno celebrandum. 94 multa ante Concilium Trid. celebrantur contra hæreticos. VII. 92
Concilii quinti General. auctoritas elevari non debet ex eo, quod illo abſoluto confeſtim Eccleſiis pax non ſit reddita. II. 35
Concilium generale quintum quis convocaverit, quiſve ei præfuerit? II. 75. Octo Collationum in eo habitarum Summa. ib. A ſummis PP. fuit approbatum. II. 77. in eo damnatus fuit Origenes. ib.
Concilii generalis VI. hiſtoria. III. 43. ſeq. Hujus Concilii Acta ſunt ſincera. 44.
Concilii Octavi Actionum Hiſtoria. III. 123
Concilium apud Albiam a Zoe, Archiepiſcopo Avenionenſi, celebratum. V. 89.
Concilia Alexandrina duo in cauſa Arii. I. 79. 80
Concilium Andegavenſe anno 1269. celebratum. V. 90. Aliud anno 1279. habitum. 91
— Ancyranum an. 314. celebratum, ejuſque canones. I. 91
— Aliud anno 1365. V. 101.
— Anſæ apud Lugdunum. IV. 164
— Antiocheni anno 341. celebrati canones. I. 96 an fuerint editi in eo Concilio, vel in alio? ib.
— Aquenſe ſub Alexandro Canigiano. VII. 104
— Aquilejenſe ſub Franciſco Barbato, ejuſque acta. VII. 106
— Arelatenſe in cauſa Donatiſtarum coactum. I. 76. Legati a Sylveſtro Papa miſſi. 91. Canones in eo conditi. ib. Epiſtola Concilii nomine ad Sylveſtrum miſſa. ib.
— Aliud Arelatenſe celebratum an. 1234. V. 88. & an. 1260. 89. & an. 1275. 90.
— Argentæ in Diœceſi Ravennenſi habitum anno 1314. V. 102
— Avenionenſe congregatum in cauſa Raymundi Comitis Toloſani. V. 86 aliud celebratum anno 1279. habitum. 91. aliud celebratum an. 1270. aliud 1282. celebratum, ib. aliud e tribus Provinciis conſtans, an. 1326. celebratum. V. 100 & aliud an. 1337. habitum. 101. & aliud ſub Franciſco M. Tauruſio. VII. 104
— Auſcitanum an. 308. celebratum. V. 99. aliud incerto loco an. 1300. celebratum. V. 92
— Beneventanum. IV. 164
— Biterrenſe an. 1233. celebratum. V. 87. aliud an. 1351. celebratum. V. 94
— Aliud an. 1246. celebratum. V. 89
— Aliud ſub Redinaldo de Beaulne. VII. 104
Concilium Biturienſe an. 1276. celebratum V. 90. aliud an. 1286. celebratum. 91. aliud an. 1336. celebratum. V. 100
— Bononienſe an. 1317. celebratum. V. 103
— Budenſe an. 1279. celebratum. V. 94
— Burdegalenſe an. 1255. celebratum. V. 89
— Aliud ſub Antonio Prevotio Sanſaco VII. 104
— Cæſarauguſtanum primarios Sectæ Priſcillianiſtatum damnat. I. 87
— Compiniacenſe. V. 88. aliud Compiniacenſe, & Viennenſe. IV. 164
— aliud Capuanum, Colonienſe, Fritislarienſe, & Viennenſe. IV. 164
Concilium in Caſtro Gonterii an. 1336. celebratum. V. 100.
Concilii Chalcedonenſis Canon XXVIII. Patriarchatus Conſtantinopolitani privilegia confirmans, a Legatis Pontificiis non fuit receptus, reprobatus fuit a S. Leone, & a Græcis ipſis e num. Canonum expunctus. II. 34

Concilii Carthaginenſis Sententia de recipiendis lapſis. I. 45. confirmatur in Synodo Romana. ib.
— Carthaginenſe Quartum totius Eccleſiaſticæ Diſciplinæ Emporium. II. 56. Perperam ab aliquibus refellitur tanquam ſuppoſititium, ib.
Concilii Cirtenſis Epocha. I. 90.
— Coloonienſe an. 1265. celebratum. V. 94. Alterum anno 1280. habitum. 94.
— Compendienſe celebratum 1270. V. 90. Alterum Compendienſe an. 1304. celebratum. V. 99.
Concilium Complutenſe habitum an. 1325. V. 102. Aliud ao. 1347. celebratum. 202.
Conciliabulum Conſtantinopolitaoum, in quo Gregorii Palamæ deliria fuere approbati. V. 59.
Concilium Conſtantinopolitanum Primum. I. 161. Damnat Maximum Cynicum. ib. confirmat Sedem Conſtantinopolitanam S. Gregorio Nazian. ib. Macedonil proſcribit errorem, Arianorumque cum eorum Sectis, & aliorum hæreticorum. ib. Flavianum, reclamaote licet Gregorio Nazianzeno, in locum Meletii, Epiſcopi Antiocheni, ſubſtituitur. ib. Nectarium Gregorio Nazianzeno, Epiſcopatui Conſtantinopolitano ſponte cedeoti, ſubrogat. ib. Epiſcopi Occidentis huic Concilio non interfuerunt. ib. Nihilominus eſt œcumenicum. ib. Canones in Coocilio Conſtantinopolitano editi. ib. & ſeq. Notata digna ad Canonem tertium. 102.
— Cirtenſe in cauſa TRADITORUM habitum. I. 75.
— Dalmatiæ celebratum, Canonumque in eo conditorum Summa. IV. 173.
Concilium Epheſini Legati poſt cœptum Concilium Epheſum pervenerunt, rataque habuerunt geſta in prima Seſſione. II. 32.
Concilium Fuſſelcnſe. IV. 179. Carrionenſe. ib. Legionenſe. ib. Calentinum. ib. Compoſtellanum. ib. Overenſe. 173. Palentinum Secundum. ib. Legionenſe. ib. Burgeoſe, & Valliſoletanum. ib.
Concilium in Germania incerto loco habitum anno 1320. V. 93.
— Honteirenſe. V. 88. Aliud. 89.
— Guaſtallenſe. IV. 164.
— Herbipolenſe an. 1287. celebratum. V. 94.
Concilia varia Hiſpaniæ, in quibus recipiuntur Decreta Concilii Tridentini, VII. 107.
Concilii Illiberitani Epocha. Vide ILLIBERITANUM CONCILIUM.
— Lambethenſe anno 1330. celebratum. V. 105. Concilium Lambethenſe II. 102. Concilium Lambethenſe III. 109.
— Lambethæ in Anglia habitum an. 1261. V. 92. Aliud Lambethenſe Concilium an. 1281. celebratum. ib.
— Langeſii in Turonibus habitum. V. 90. Concilii Lateranen. Primi hiſtoria. IV. 156.
— Laterenenſis Secundi hiſtoria. IV. 159.
— Lateranenſis Tertii hiſtoria. IV. 161.
— Lateranenſis Quinti hiſtoria. VII. 90. Geſta. 98.
Concilia Lateranenſia Nationalia duo. IV. 163. Quatuor alia ſimilia. 164.
— Limenſe ſub B. Toribio celebratum. VII. 106.
Concilium Londinenſe anno 1200. celebratum. V. 92. Aliud an. 1236. celebratum. ib. Aliud an. 1268. celebratum. ib.
— Londinenſe anno 1321. celebratum. V. 103. Aliud anno 1328. habitum. ib. Aliud an. 1341. celebratum. ib.
— Londinenſe an. 1342. celebratum. V. ib. Aliud celebratum an. 1343. ib.
— Londinenſe. IV. 172. Londinenſe II. ib. Londinenſe III. & IV. ib. Londinenſe V. & VI. ib. Londinenſe VII. & VIII. 174. Eboracenſe. ib.
Concilii Generlis Lugdunenſis II. hiſtoria. V. 84.
— Maghfeldenſe an. 1331. celebratum. V. 103. Concilium Maghfeldenſe II. 101.
— Marcianente habitum an. 1326. V. 100. Aliud an. 1329. celebratum. ib.
— Mechlinienſe, in quo recipiuntur decreta Conc. Trid. VII. 107.
— Mediolanenſe an. 1287. celebratum. V. 94. Aliud anno 1291. celebratum. ib. Aliud Mediolanenſe an. 346. in quo Fides Nicæna fuit confirmata. I. 95. Aliud anno 347. celebratum. 98.
Concilia Provincialia Mediolanenſia ſub S. Carolo celebrata, eorumque Acta. VII. 104.
— Mexicanum ſub Petro Moya de Contreras. VII. 107.
Concilii Milevitani Secundi Præfatio, ad primum Concilium Milevitanum pertinet. II. 29. Canones plures illius Concilii ac alia ſimilites Coocilia pertinent. ib.
— Mooſpelienſe anno 1214. celebratum. V. 87. Aliud anno 1258. celebratum. V. 89.
— Montilenſe. V. 86.
— Nannetenſe an. 1164. celebratum. V. 90.
— Narbonenſe an. 1227. celebratum. V. 87.
— Aliud anno 1235. habitum. ib. aliud an. 1374. celebratum. 101.
— Neocæſarienſe anno 314. celebratum, ejuſque Canones. I. 91.
Concilium Nicænum I. tribus potiſſimum de Cauſis fuit convocatum. I. 93. Arium damnat, Symbolumque edit, voce ὁμοούσιον appoſita. ib. Paſchatis tempus ſtatuit. ib. Quæ in Meletii cauſa decidit. ib. Canones 10 eo conditi. 94. Canonis lexti dilucidatio. ib. Canones hujus Concilii viginti ſunt, ceteri, uti fictitii, reſpuendi. 88. Doctrina Concilii Nicæni ab omnibus ſtatim Eccleſiis excepta. ib.
Concilium Nicænum I. anno 325. fuit convocatum. I. 92. A Conſtantino Magno, cum conſenſu tameo Sylveſtri, Summi Pontificis, indictum eſt. ib. Legati, qui Concilio, Romani Pontificis nomine, præfuerunt. ib. viri aliquot Sanctitate conſpicui, qui Concilio Nicæno adfuerunt. 101. Conſtantinus huic interfuit Concilio. ib. inſigoem protulit Sententiam, qua ſuam in Epiſcopalem Ordinem oſtendit venerationem. ib. Nicænum II. Conſtantino, & Irene, Imperatoribus regnantibus, peragitur. III. 50. Septimæ huic Synodo initium datur Conſtantinopoli, ſed Prætorianorum militum tumultu exorto, in annum ſequentem rejicitur Synodi celebratio. 51. Nicæam Bithiniæ transfertur Concilium, ibique celebratur. ib. Præfuerunt huic Concilio Legati Hadriani Papæ, non autem Tharaſius Patriarcha C. P. ib. Concilii Nicæni II. Actionum, ſeu Seſſionum Summa. ib. Galliarum Præſules adverſus Nicæni Conc. Statutum de Imaginibus reclamant. 52. Concilii Nicæni II. canones. 53.
— Noviomenſe an. 1344. celebratum. V. 101. Apud Nugarolium in Diœceſi Auſcenſi an. 1303. celebratum. V. 99. Aliud an. 1315. habitum. 100.
— Oxonienſe contra Waldenſes celebratum. IV. 167.
— Oxonienſe an. 1222. celebratum. V. 92.
Concilium Pariſieoſe contra Gilbertum Porretanum ab Eugenio Tertio Summo Pontifice, congregatum. IV.
Concilium Pariſienſe in cauſa Philippi Secundi habitum. IV. 169. Divionenſe in Galliis. ib.

Ni-

Digitized by Google

Nigellenſe, ſeu Nivellenſe in Brabantia. 170. Sueſſionenſe. ib.
Concilium Pariſienſe libellum condit ſuper cultu Imaginum. III. 125. Quid ſentiendum de ejus libelli doctrina? ib.
Concilium Pariſienſe anno 1312. celebratum. V. 99 Aliud anno 1323. habitum. 100. Aliud anno 1346. habitum. 101.
Concilium Pariſienſe anno 1212. celebratum. V. 87.
Concilium Penafidelenſe in Hiſpania Taraconenſi anno 1302. celebratum. V. 101.
Concilium in Urbe Philippopolis ab Arianis habitum. I. 97. Sardicenſis Concilii nomine ab Arianis falſo nuncupatur. ib.
— Pictavienſe ib. IV. 169. Balgentiatienſe, Pariſienſe. ib.
— Piſanum Schiſmaticorum Conciliabulum, VIII. 96.
Concilium apud Pontem Audemari ab Archiepiſcopo Rothomagenſi habitum. V. 92.
— Ravennatenſe an. 1286. celebratum. V. 94. Aliud an. 1307. celebratum. V. 102. Aliud anno 1311. habitum. ib.
— Redonenſe. V. 90
Concilium Rhemenſe contra Inveſtituras. IV. 114 Aliud a Callixto Secundo celebratum. IV. 164. contra Gilbertum Porretanum. IV. 166. Aliud ſub Carolo Lotharingio poſt Concilium Tridentinum celebratum, ejus Statuta. VII. 103. Aliud ſub Ludovico a Lotharingia. VII. 104.
— Romanum in cauſa Cæciliani, & Majorini, anno 313. adunatum. I. 110.
— Rothomagenſe anno 1299. celebratum. V. 91. Aliud anno 1330. habitum. 99. Aliud, in quo receptum fuit Concilium Tridentinum. VII. 103.
— Salmurienſe an. 1253. celebratum. V. 89. Aliud anno 1276. celebratum. V. 90. Aliud anno 1315. celebratum. V. 99.
Concilium Salizburgenſe anno 1274. celebratum. V. 94. Aliud anno 1281. celebratum. V. 94.
Concilii Sardicenſis Legati. I. 97. Epiſcopi, qui ei adfuere. ib. Ariani Philippopolim receſſum faciunt. ib. Catholici Præſules a Concilio Sardicenſi ſuis ſedibus fuerunt reſtituti, Ariani depoſiti. ib. Aliquot ex his, qui receſſum fecerant, damnantur, & deponuntur. ib. Fidem Nicænam confirmavit Synodus Sardicenſis. ib. Concilium Sardicenſe fuit Generale convocatione & celebratione. ib. Ejus Canones. ib.
— Sardicenſe Concilium. Vide Concilium Sardicenſe.
— Senonenſe contra Abaelardum. IV. 165. Aliud anno 1269. celebratum. V. 83. Aliud anno 1320 habitum V. 100.
— Silvanectenſe habitum anno 1315. V. 100. Aliud anno 1317. celebratum. ib. Aliud 1426. celebratum. 100.
Concilii Sinveſſani Acta ſuppoſititia ſunt. I. 89.
Concilia tria Sirmienſia. I. 26.
— Sueſſionenſe contra Abaelardum. IV. 165.
Concilia Tarracinenſia Sęculo XIII. celebrata. V. 92
Concilium Toleranum anno 1323. celebratum. V. 102. Aliud Toletanum anno 1324. celebratum. ib. Aliud anno 1339. celebratum. 102. Alia Concilia Toletana Tomo 111. 50. & ſeq.
— Toloſanum anno 1229. celebratum. V. 87. Aliud ſub Franciſco a Joyoza celebratum. VII. 104
Concilium Trecenſe I. V. 94. Trecenſe II. ib. Toloſanum. I. ib. Toloſanum. II. 95. Turonenſe. ib. Abricatenſe. ib. Monſpelienſe. ib.
Concilium Tridentinum indicitur a Paulo III. VII. 40. ſuſpenditur a Julio III. 41. ſub Pio IV. illi finis imponitur. VII. 45. Ejus hiſtoria. VII. 96. qui interfuerunt. 97. Seſſiones habitæ, & quid deliberatum in ipſis. ib. Transfertur Bononiam. ib. reducitur Tridentum. 98. ſuſpenditur. 99. Finitur, & confirmatur. 102. recipitur in Concilio Remenſi, & Cameracenſi. 103. Concilium Turonenſe ſub Simone a Mailè VII. 104
Concilium Turonenſe I. V. 157. Aliud anno 1282. celebratum. V. 91.
— Secundum. V. 89. Aliud ab Alexandro III. celebratum. IV. 167. Lumbarienſe in Gallia Narbonenſi. 168. ſeq. Toloſanum. ib. Senonenſe. ib.
Concilium apud Vallem Guidonis celebratum. V. 89.
Concilium Valentiæ ad Rhodanum celebratum anno 1248. V. 89.
— Valliſoletanum anno 1312. celebratum. V. 101
— Vaurenſe anno 1368. celebratum. V. 101.
— Viennenſe in Galliis. IV. 164.
Concilium Viennæ in Auſtria habitum. V. 93.
Concilii Generalis Viennenſis celebrandi Cauſæ. V. 94. Quo tempore fuerit celebratum, & qui ei interfuerint? 95. Geſta in eo Concilio. 99.
Concilium apud Inſulam, Villam Viudaſcini Comitatus, celebratum, V. 89. Aliud an. 1286. ib. celebratum. 91.
Conciliabulum adverſus Cęcilianum coactum. I. 76
Conciliabulum Sardicenſe. I. 81.
Conciliabula Donatiſtarum duo in cauſa Primiani I. 79.
Concinus, & ejus uxor Leonora, in Galliis occiditur. VIII. 18.
Conciones ſæculo quarto habitæ. I. 135.
Conclavis Leges a Gregorio XV. conduntur. VIII. 45.
Concordata inter Leonem X. & Franciſcum I. Galliarum Regem, approbantur in Concilio V. Lateranenſi. VII. 91. illorum utilitas in Gallia. ib. & 88.
Concordatum inter Franciſcum I. & Leonem X. VII. 153. non adverſatur Sacris Canonibus Conciliorum. 155.
— Cur electiones ſuſtulerit? IV. 53
Concordatum Germanicum. VI. 134
Condæus conſtituit ſe caput hæreticorum, qui læſæ Majeſtatis reus convictus morti addicitur. VII. 17. Abſolvitur. ib. Condæus capitur, & tandem mortem oppetit. 18
Conditiones Concordati inter Franciſcum I. & Leonem V. VII. 153.
Conditiones, quibus Henricus IV. Galliarum Rex, admittitur ad gremium Ecleſiæ. VII. 54
Confeſſarii nec rigidiores, nec molliores eſſe debent. II. 107. & ſeq. Conſuetudinariis abſolutionis beneficium impertiri non debent. ib. Quomodo ſe gerere debeant in adminiſtratione Sacramenti pœnitentiæ? III. 77
Confeſſio Auguſtana. VII. 86
Confeſſio Auricularis uſu recepta erat ſæculo nono. III. 68. ii, qui ante Concilium Lateranenſe VI. Confeſſionis negarunt neceſſitatem, hæretici dici non debent. 90
Confeſſionis Sacramentalis uſus viguit ſæculis ſeptimo, & octavo. III. 70. ſeq. Ejus neceſſitas ex S. Gregorio Magno. II. 130. illam ab Innocentio III. invectam fuiſſe in Eccleſiam calumniantur Hæretici recentiores. V. 132. refutantur ex eo, quod vigeat adhuc apud Græcos Schiſmaticos confeſſionis Sacramentalis uſus. 111

Digitized by Google

Confeſſioniſtæ. VII. 62. variis nominibus nuocupabantur. ib.
Confirmationis Sacramentum quo pacto collatum ſæculo IV. I. 532. Fuit in uſu ſæculis ſaptimo, & octavo. III. 70. Habet pro materia partiali unctionem Chriſmatis in fronte. VIII. 83.
Congi Reges Urbano VIII. Sacramentum obedientiæ exhibent. VIII. 47.
Congregatio Benedictina S. Mauri in Galliis. IX. 30.
— Diſcalceatorum Ord. SS. Trioitatis de Redemptione Captivorum. VII. 160.
— Diſcalceatorum Ord. S. Auguſtini. VII. 159. 160.
— Gallicana Ord. SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum per quid differat ab Hiſpana. VIII. IX. 32.
— Monialium B. Mariæ de Calvario & S. Scholaſticæ. VIII. 168.
S. Mariæ Montis Oliveti. V. 551.
Congregatio Mooachorum dicta VIRGINIANA. IX. 189.
— Oratorii inſtituta a S. Philippo Nerio, diverſa eſt a Congregatione Oratorii Jeſu in Gallia. VII. 160.
— Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum fundatur. VIII. 167. ejus pium inſtitutum. 168. ejus antiqui amoris in Ordinem Prædicatorum novum teſtomonium in funebri oratione Fr. Antonioi Cloche Ord. Præd. Georalis Magiſtri. VII.
Congregatio Clericorum Regularium, quæ MATRIS DEI dicitur, fundata a V. Servo Dei Joanne Leonardio, IX. 193. & ſeq.
— Piorum Miſſionariorum, dicta etiam piorum Operariorum fundata a Carolo Carafa. VIII. 169
— Presbyterorum Miſſionariorum fundata a Vincentio a Paulo. VIII. 169.
— De propaganda fide inſtituitur. VIII. 44. Domus ei extruitur. 47.
Congregationes Clericorum Regularium XII. ſæculi. VII. 156.
Congregationum de Divinis Auxiliis exitus. VIII. 40.
Congregationes XIV. a Sixto V. Romæ inſtituuntur. VII. 51.
Conradus Cligius. VII. 132.
Conradus non fuit Imperator. IV. 12.
Conradus totum pene in oriente exercitum amittit. V. 107.
Conradi, Romanorum Regis, mores & geſta. IV. 115.
Conradus, Filius Friderici I. Imperatoris, ab Henrico vincitur. V. 52. idem a Guillelmo, grandi accepta clade, repellitur.
Conradus, Archiepiſcopus Pragenſis, deponitur, & excommunicatur. VI. 32.
Conradus, Ordinis Prædicatorum, S. Dominici vitam concinnavit. V. 121.
Conſanguineorum conjugia diſſolvenda. V. 63.
— Vetantur Matrimonia. II. 80.
Conſanguinitas matrimon. dirimens. II. 79.
Conſtans ſolus in Occidenti imperat. I. 72. A Tyranno Magnentio occiditur. ib.
— Athanaſium, & Paulum, alioſque Catholicos ab exilio revocat. I. 81. Athanaſii & Marcelli reditum a Conſtantio, Orientis Imperatore, fratre ſuo, obtinet. 82.
Conſtans, Imperator, Legatos mittit ad compeſcendos Donatiſtas. I. 77.
Conſtans, Imperator, Heraclii Imperatoris Nepos, Monothelitis favit. III. 4. Ejus crudelitas, & ſcelera. 5. A tempore, quo occidit Theodoſium, fratrem ſuum, quaſi oculis ſuis perpetuo obſervantem, videre viſus eſt, ibid. Syracuſas imperii ſedem facit. ib. Ejus mors. ib.
Conſtantienſis Concilii hiſtoria. V. 76
Conſtantius univerſo potitur Imperio. I. 71. Arianis impenſe favet. ib. Baptizatur ab Epiſcopo Ariano. ib. Moritur. ib.
— Arianorum fautor acerrimus. I. 82. Paulum, Epiſcopum Conſtantinopolitanum, in exilium mittit. ib.
— Arianis addictiſſimus, illis patrocinatur. I. 98 Ammiani Marcellini locus inſignis de Conſtantio. I. 105.
Conſtantius, Patricius, Athaniphum Gotorum Regem, Roma ejiciens Gallæ Placidiæ, Honorii Imperatoris Occidentis, Sororis, fit Sponſus. II. 3. Tyrannos, Gratianum, & Conſtantinum profligat, fitque Imperii conſors. ib. ſtatim moritur. ib.
Conſtantius Chlorus, Cæſar, pater Conſtantini Magni, fuit in Chriſtianos bene affectus. I. 68
Conſtantinopolitanus Epiſcopus in Patriarcham aſſumitur. I. 51. Romani Pontifices, Innocentii III. Deceſſores, illum, ceu Patriarcham, non agnoverunt. ib.
Conſtantinopoli excitatur ſeditio Catholicos inter & Arianos occaſione electionis Pauli, Orthodoxi Epiſcopi. I. 128.
Conſtantinopolis Patriarcha. IV. 237.
Conſtantinopolis ob ſidione liberatur. VI. 7. Iterum obſidetur, & capitur. ib.
Conſtantinopolis a Latinis capitur. V. 7.
Conſtantinopolis Epiſcopo ſecundus poſt Romanum Pontificem conceditur locus. I. 109. Dubium adhuc eſt, an canone tertio Concilii Conſtantinopolitani, ubi hoc ſtatuitur, concedatur Epiſcopo Byzantino Patriarchica dignitas, vel tantum honoris locus, ib. Perperam a Baronio tertius iſte canon rejicitur. ib. Non fuit tamen canon iſte tertius uſque ad tempora Innocentii III. ab Eccleſia Romana receptus. 105
Conſtantinus Magnus totius Orbis Romani Imperium adipiſcitur. I. 70. Cæſar renunciatur. I. ib. Ejus patria. I. 71. Obſes detentus apud Diocletianum & Maximianum in Bithynia. ib. Pugnaturus cum Maxentio Crucem in Scutis ex cæleſti viſione delineat. I. 72. Vincit eundem Maxentium. I. ib. omnes ſuas curas confert ad illuſtrandam & propagandam Chriſtianam Religionem. I. ib. Sub finem vitæ plus æquo favet Epiſcopis Arianis. I. ib. Baptizatur ab Euſebio Nicomedienſi. I. ib. Dubia ſunt valde, quæ inter Conſtantinum, & Sylveſtrum Romanum Pontificem interceſſiſſe referuntur. I. ib.
Conſtantinus moritur. I. ib. Tres ipſius filii partiuntur inter ſe imperium. ib. Fovent Religionem Chriſtian. ib. Litteras dat Conſtantinus Magnus, Imperator, ad Alexandrum Epiſcopum Alexandrinum, & Arium. I. 79. Occupatum ſe prodit ab Euſebio Nicomedienſi. ibid. Convocandum curat Concilium Generale Nicænum. I. 80. Epiſtolam dat Cæciliano. I. 76. Eundem Anulino Africæ Proconſuli commendat. ibid. Judicem eligit inter Cæcilianum, & Majorinum, ac Donatiſtas, Pontificem Romanum cum Italiæ, & duobus aliis Epiſcopis. I. 76. De Cæciliano ſcribit. I. 77. Concilio Nicæno adfuit, ſed infra Epiſcopos ipſiſque tantum annuentibus ſedit. I. 93. Paphnutium ſingulariter colit. ibid. Aurea ejus de Epiſcoporum auctoritate Sententia ib. Encyclicam Epiſtolam de rebus in

Con-

Digitized by Google

Concilio Nicæno geſtis ad omnes dirigit Eccleſias. 100.
Conſtantinus VI. Orientis Imperator, omnibus exoſus, Irenes, Matris ſuæ, juſſu excæcatur. III. 12.
Conſtantini Lex contra Donatiſtas ſeveriſſima, poſtea emollita. I. 78.
Conſtantinus junior, occiditur Conſtantis Fratris juſſu. I. 72.
Conſtantinus, Rex Georgianorum, benigne ab Alexandro VI. receptus. VI. 46.
Conſtantinus Cajetanus, & ejus op. VIII. 138.
Conſtantinus Chliarenus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. IV. 65.
Conſtantinus Copronymus, peſſimus Imperator, Iconoclaſtarum fautor. III. 12. corpus ejus in loco ſacro ſepultum, inde effoſſum, & crematum eſt in Foro. ibid. Exarchatus a Conſtantino Copronymo amiſſus. III. ib. Sacrarum Imaginum hoſtem ſe præbet infenſiſſimum. III. 38.
Conſtantini Acropolitæ ſcripta. V. 106.
Conſtant. Chryſomali libri damnantur. IV. 135.
Conſtantini Harmenopuli Scripta. IV. 175.
Conſtantinus Tyrannus, Honorio Imperatori Gallias admit, & a Conſtantino Patricio profligatur. II. 3.
Conſtantini Manaſſis Scripta. IV. 175.
Conſtantinus, Meliteniota. V. 106.
Conſtantinus Monomachus, Orientis Imperator, non ſtatim adhæſit Schiſmati inducto a Michaele Cerulario Epiſcopo C. P. IV. 18.
Conſtantinus XI. dictus Palæologus, ultimus Græcorum Imperator. VI. 7. 8.
Conſtantini Porphytogenetæ Chronographia. III. 64.
Conſtantini Porphytogennetæ laudes, Vitia IV. 9. & Opera. V. 64.
Conſtantinus Pogonatus, Orientis Imperator, ope implorata Deiparæ, Urbem Conſtantinopolim liberat, & Saracenorum delet exercitum. III. 5. Religioſiſſimus Princeps Litteras ad Papam ſcribit ad concilium Generale celebrandum. III. 45.
Conſtantinus, Voronis Ducis Nepeſini Frater, Roman. Pontificatum invadit. III. 23.
Conſtitutio S. Ignatii de ſequenda doctrina S. Thomæ in Theologia. VII. 131.
Conſubſtantialitatis Fides in Occidente refloreſcit. I. 83.
Conſuetudo nullatenus a peccato excuſat. IV. 208.
Conſuetudines, ſi pravæ ſint, ſunt fugiendæ. I. 67.
Conſulum Romanorum Succeſſio ab anno primo Æræ Chriſtianæ, uſque ad Baſilium Juniorem. IX. a pag. 79. uſque ad pag. 87.
Contentio oritur S. Cyrillum inter & Neſtorium. II. ambo ad Cœleſtinum Papam ſcribunt, qui Synodum habet, ubi Neſtorius primo damnatur, depoſitionis etiam indicta pœna ſi intra decimum a denuntiatione diem non reſipiſceret, atque exequendæ Sententiæ provincia Cyrillo demandatur. ibid. Neſtorius Concilium generale ab Imperatore petit, & obtinet. 37.
Controverſia de Hypoſtaſis nomine, Antiochiæ enata. I. 84.
Conventus in Oppido Baden ad conſervandam apud Helvetios Catholicam Religionem habitus eſt. VII. 85.
Conventus cleri Gallicani habitus in Palatio Regio San-Germano anno 1700. VIII. 107. Ejuſdem Conventus Epiſtola Encyclica. ibid.
Conventus Spirenſis. VII. 86.
Coponius, primus Præfectus a Romanis in Judæam miſſus. I. 23.
Corbeas Manichæus, cum quinque millibus ſuæ Sectæ hominibus, multas Romanis clades infert. III. 34.
Corcyra obſidione ſolvitur. III. 34. & VIII. 14.
Cornelius, Pontifex Maximus I. 16. Ejus Opera genuina, & quæ ſuppoſititia? I. 57.
Cornelius a Lapide, & ejus Opera. VIII. 82.
Cornelius Muſſus. VII. 131.
Corporale ad incendia reſtinguenda olim adhibitum. IV. 95.
Corrupticolæ qui? II. 69.
Corſatum Militum occaſione, excitatæ turbæ Romæ. VIII. 52.
Coſmæ, Epiſcopi Majumæ, Scripta. III. 63.
Coſmas Atticus, Patriarcha Coſtantinopolitanus. IV. 136.
Coſmas, Patriarcha Alexandrinus ſæculi octavi, nunquam fuit Monothelita. III. 26.
Coterelli flammis addicti. IV. 148.
Coterelli qui fuerint? IV. 162.
Cranmerus divortii cum Regina Catharina Henrico VII. 23. Cranmerus plures illicitas nuptias eidem Henrico conciliat. 24. Contrariam fert Sententiam Clementis VII. declarationi. VII. ibid. Cranmeri poſt Henrici mortem impia facta. 25. Cranmerus comburitur. ibid.
Creſconii, Epiſcopi Africani, Scripta. III. 61.
Creſcentius. Romæ Tyrannus Antipapam erexit adverſus Gregorium V. ſed Antipapa ſublato, extremo ſupplicio ipſe afficitur. IV. 29.
Croatæ Chriſtianam Religionem amplectuntur. III. 10. & ſeq.
Cromvellus divortii cum Regina Catharina Henrico VIII. præcipuus Auctor. VII. 124. ſupplicio afficitur. ibid. Eum Vicarium ſuum Generalem in ſpiritualibus inſtituit idem Henricus Rex. VII. ibid. Contra Carolum I. Angliæ Regem conjurat Cromvellus. VIII. 32. Angliæ Regnum ſub nomine Protectoris regit. 33.
Cruce ſignatorum in Oriente geſta. IV. 112.
Crucis ſigni uſus. I. 137.
Crux Chriſti ab Helena, Conſtantini Magni Imperatoris Matre, adinventa. I. 71.
Cumeani liber de Menſura Pœnitentiarum. III. 60.
Cunegunda Henrici Imperatoris uxor, parentibus virgo integra ab Imperatore, jamjam moriturо, reſtituitur. IV. 19. Fundat Confugienſe Monaſterium. ibid.
Curbicus. Vide MANES.
Cyri, Patriarchæ Alexandrini, Monothelitæ, geſta aliquot. III. 26.
Cyrillus, Epiſcopus Alexandrinus, Ægypti Monachos præmonet de erroribus Neſtorii, & ad ipſum Neſtorium Litteras dirigit. II. 15. Scriptorum copia, & ſplendore Clariſſimus. II. 50. Monacharum in Carmelo non eſt profeſſus. II. 23. Concilio Epheſino, nomine Cæleſtini, Summi Pontificis, præfuit. II. 30.
Cyrillus Lucar, pſeudo Patriarcha Conſtantinopol. Calviniſmum amplectitur, ob idque deponitur, & in pluribus Græcorum Conciliis damnatur. VIII. 94.
S. Cyrillus, Epiſcopus Hieroſolymitanus, & ejus ſcripta. I. 112 immerito inter Epiſcopos Arianos à S. Hieronymo reponitur. 123. Perſecutiones, quas ab Arianis paſſus. 50.
Cyrillus ab Imperatore deponi jubetur. 30. Suæ Sedi, ejuſdem juſſu, reſtituitur. 31.
Cyrillum, Epiſcopum Alexandrinum, inter, & Neſtorium oritur contentio. II. 15. 16. Cyrillus ad Cæleſtinum Papam ſcribit, qui Sententiæ in damna-

tum Neſtorium exequendæ munus ei demandat. ibid. Cyrillus, Concilio coacto, Epiſtolam mittit Synodicam ad Neſtorium. ibid. Cyrilli Anathematiſmi duodecim, quos ad Neſtorium miſit, ut illis ſubſcriberet. 16.
Cyrillus Scythopolitanus. II. 98.
Cyrillus Theophili in Sede Alexandrina ſucceſſor, Chryſoſtomi nomen in Diptychis ponit. ibid. Chryſoſtomus ſtatim colitur, ut ſanctus. ibid. Cypri Inſulæ Epiſcoporum Ordinationes Epiſcopo Antiocheno objudicatæ. II. 32.
Cypri Regnum quo pacto devenerit ad Venetos? VII. 29. a Turcis expugnatur. VII. 11.
S. Cyprianus cum aliis Africanis, & Orientalibus Epiſcopis excuſatur. I. 44. Doctrina Cypriani laodatur. ibid. Quæ ejus Opera, quæ falſo illi attributa? I. 57. Ejus error. I. 61. Martyrium paſſus eſt. I. 10. Ejus ſententia de rebaptizandis Hæreticis. I. 41. Scripſit Epiſtolam Synodicam Stephano Papæ. I. 42. Non acquieſcit ejus Reſcripto. I. ib. Stephano Papæ ſcribit de Marciano, Arelatenſi Epiſcopo, qui ad Novatianam hæreſim defecerat. I. 74.
Cyprianus Benetus, VII. 126.
Cyrtenſe Concilium habitum in Cauſa Traditorum. I. 75.

D

DAcius, Epiſcopus Mediolanenſis. II. 97. Non poteſt eſſe auctor Chronici rerum Mediolanenſium. ibid.
Dagobertus, Chariberto, ejuſque filio, defunctis, Franciæ totius Imperium obtinet. III. 7. Ad meliorem frugem converſus totum ſe dat pietatis operibus. ibid.
Dagomertius. VIII. 127.
Daibertus. Vide Daymbertus.
Dallæus in SS. Patres injurius, ac contumelioſus. II. 53.
Damaſus, Papa, Priſcillianum, Hæreticum, cum sociis, ne ad conſpectum quidem admittit. I. 91
Damaſus, Papa, ab Iſaaco quodam Judæo, ad necem quætitur. I. 121. Damaſi Opera. ibid.
Damianus Craſſus, VII. 127.
Damiata, Urbs, a Chriſtianis capitur, quæ tamen a Saracenis rurſus ad deditionem compellitur, V. 27.
Dani, ab Alfredo, Angliæ Rege, bello victi, Chriſti fidem ſuſcipiunt. III. 90.
P. Daniel, Soc. Jeſu Scriptor. VIII. 154.
Danielis Huetii Opera. VIII. 120.
Danielis Heinſii Opera. VIII. 132.
Daniel Venatorius. VII. 140.
Dantes Aligerus. V. 109.
David Blondellus. VIII. 127.
Davidis de Dinando Libri exuruntur. V. 53. Aſſerebat Deum eſſe materiam primam, ib.
David Georgius, & ejus errores. VII. 74.
David Perronius, Cardinalis, & ejus Opera. VIII. 119.
Daymbertus, Patriarcha Hieroſolymitanus. IV. 88.
Decennalia, Quindecennalia, & Vicennalia Imperatorum quid ſint? I. 5.
Decimæ a Summo Pontifice Philippo III. conceduntur. V. 31. Eædem Petro, Aragonum Regi, & Guidoni, Flandriæ Comiti conceſſæ. 32.
Decimæ Saladinæ a Ludovico, Galliarum Rege, imperatæ. IV. 120.
Decimarum variæ conceſſiones. VI. 134.
Decius Trajanus, Imperator, ſæviſſime in Chriſtianos debacchatur. I. 9.
Decreta Pontificum pro reſtituenda Monaſtica diciplina. VIII. 170.
Decreta Concilii Tridentini ſuſcipiuntur a Principibus Catholicis. VII. 107. illorum Character. ibid.
Decretalium Collectiones variæ. V. 130.
Decretum Pauli V. damnans opinionem de Confeſſione per Litteras abſenti Sacerdoti facta. VII. 55.
Delphinatus Primogenito Galliarum Regis donatur. V. 21.
Demetrii Chryſoloræ Scripta. VI. 98.
Demetrius Cydonius. V. 107. 108.
Demetrius Palæologus Imperium affectat. VI. 7.
Deoduini Epiſtola contra Hæreſiarcham Berengarium. IV. 79. Baronii de ea hallucinatio. ibid.
Dermitius Thaddæus merito ab Odorico Raynaldo caſtigatur. V. 76.
Dertuſanum Concilium anni 1429. VI. 94.
Deſcriptio morum XVI. ſæculi facta a S. Carolo. VII. 63.
S. Deſiderii, Epiſcopi Cadurcenſis, Epiſtolæ. III. 60.
Deſiderius, Abbas Caſſioenſis, creatus Cardinalis. IV. 35. Pontificiam dignitatem per Annum recuſavit. 36.
Deum fas eſt depingere. III. 39.
Deus dedit, Papæ, nomen in Martyrologio repoſitum. III. 18. Ejus ad Gordianum, Hiſpalenſem, Epiſtola ſuppoſititia. ibid.
Diaconi officia. I. 63.
Diaconus, Anglus occiſo quodam rustico, ad Templum ſe recipit, ibique cum a familiaribus Regis fuiſſet occiſus, pœnæ graviſſimæ ejus Sicariis fuerunt inflictæ. IV. 57.
Diaconi ſeptem erant in qualibet Civitate. I. 92.
Diaconi ſeptem electi in Concilio ſecundo Apoſtolorom. I. 40. illis prohibetur Euchariſtiam Sacerdotibus porrigere, & inter Sacerdotes ſedere. I. 94.
Diaconi non poterant ante annum vigeſimum quintum ordinari. II. 78.
Diaconis uxores relinquebantur, ſi ante ordinationem conteſtati fuiſſent, ſe velle connubio copulari, a Miniſterio autem arcebantur illi, qui in ordinatione profeſſi continentiam, uxores poſtea ducebant. I. 91.
Diaconorum ætas. II. 103.
Diaconiſſæ quæ? I. 64.
Diaconiſſarum Conſecrationis abolitio. II. 77. & 79.
Dialogus Minutii Felicis falſo attribuitur Arnobio. I. 54.
Dictinius, Epiſcopus, Priſcillianam hæreſim ejurans, abſolvitur. I. 87. 103.
Didacus Alvarez, & ejus Opera. VIII. 143.
Didacus Covarruvias. VII. 139.
Didacus Deza. VII. 122.
Didacus, Epiſcopus Oxomenſis, dux Sanctæ prædicationis ad extirpandam Albigenſium hæreſim eligitur, eoque in munere biennium inſumit. V. 51.
Didacus Nunno. VIII. 144.
Didacus Stella. VIII. 140.
Didymi Alexandrini Scripta. I. 111.
Differentia inter Mores Catholicorum, & Lutheranorum. VII. 64.

Dile-

Dilectionis Dei præceptum quo pacto adimplendum ſit. V. 156. Dilectio Dei initialis neceſſaria eſt Sacramento Pœnitentiæ. 157.
Dini Mugellani Scripta. V. 131.
Diocletianus prioribus Imperii ſui annis favit Chriſtianis. I. 68.
Diocletianus jubet, ut Chriſtiani diis ſacrificent. I. ibid. Milites huic Edicto non parentes, jubet militia ſolvi. ib. Decernit univerſalem in Chriſtianos atrocem perſecutionem. 69.
Diocletiani prioribus annis in Occidente Chriſtiani ad necem quærebantur. I. ib.
Diocletiani perſecutio univerſalis quo tempore inceperit? I. 68. Pereleganter deſcribitur a Lactantio. I. 69.
Diodorus, Tarſenſis Epiſcopus, ejuſque in S. Scripturam Commentarii. I. 42.
Dionyſius, Pontifex. I. 17. Ejus Epiſtola vera, & Opera quæ ſuppoſititia? I. 6.
S. Dionyſium, Areopagitam, Corinthiorum potius quam Athenienſium, Epiſcopum fuiſſe, credidit Abaelardus. IV. 144.
Dionyſii, Corinthiorum Epiſcopi, Epiſtolæ non extant. I. 52.
Dionyſius Amelotte. VIII. 123.
S. Dionyſii, Epiſcopi Alexandrini, Opera. I. 58.
S. Dionyſii Areopagitæ Opera. I. 50. Circa illa opinionum diverſitas. I. ibid.
S. Dionyſiii textus ab Hæreticis Monothelitis interpolatus. III. 26.
S. Dionyſii nomine inſignita Scripta ſub finem quinti ſæculi edita, ſecundum aliquos. II. 5.
Dionyſius Carthuſianus. VII. 120.
Dionyſius Exiguus II. 97.
Dionyſius Lambinus, & ejus Op. VII. 109.
Dionyſius Petavius, & ejus Op. VIII. 153.
Dionyſius Sammartanus, & ejus Opera. VIII. 137.
Dionyſius Soulechat, Ordinis Minorum damnatus a Joanne XXII. & circa Religioſorum paupertatem errores docere auſus, docendi munere privatur, & ad recinendam palinodiam cogitur. V. 73.
Dioſcorus, Epiſcopus Alexandrinus, Juvenalis, Epiſcopus Hieroſolymitanus, ceterique Conciliabuli Epheſini Principes, damnantur in Concilio Generali Chalcedonenſi. II. 33.
Dioſcori cauſa ventilatur, rurſus deponitur. ibid.
Dioſcorus, Patriarcha Alexandrinus, S. Leonem, Pontificem Maximum, anathemate percellere auſus eſt. II. 24.
Diptychorum Eccleſiaſticorum nomine quid intelligitur? II. in præf. Eorum diviſio, & uſus. ib.
Direptio Urbis Romæ deſcribitur a Petro Juſtiniano, & Joanne Cochlæo. VII. 37.
Diſcipliaa præſentis Eccleſiæ circa lapſos. I. 45.
Diſciplina trium Priorum ſæculorum ſimplex. I. 62. Quomodo deſcripta a S. Juſtino? ib. in quo conſiſtebat? I. 64. Sæculi quarti. I. 132. Sæculi quinti. II. 50. Sæculi ſexti. II. 99. Sæculorum ſeptimi, & octavi. III. 70. Sæculi noni. III. 151. Sæculi XI. IV. 92. Sæculi XII. IV. 197. Sæculi XIII. & XIV. V. 140. Sæculi XV. VI. 131. Sæculi XVI. VII. 147. & Sæculi XVII. VIII. 160. & ſeqq.
Diſciplina antiquæ Eccleſiæ abſolvendi pœnitentem, antequam impoſitam ſibi pœnitentiam adimpleſſet, non eſt reprobanda, ſicut non eſt commendanda illa concedendi abſolutionem pœnitenti habenti conſuetudinem peccandi ſine aliqua procraſtinatione, ut aliqua ſpes emendationis affulgeat. VIII. 165.
Diſciplina Eccleſiæ in Electione Miniſtrorum. I. 64.
Diſciplina Eccleſiæ circa adminiſtrationem baptiſmi. I. 62.
Doctrina Eccleſiæ non eſt mutationi obnoxia. I. 59. Progreſſu temporis accepit lucem, & evidentiam. I. ibid.
Diſciplinæ Eccleſiaſticæ Monaſticæ ſæculo X. peſſimus ſtatus. IV. 96. Patitur viciſſitudines. VII. 147. Reparatur a Concilio Tridentino. ibid.
Diſciplinam Concilii Tridentini circa Regulares. VII. 161. circa Moniales. VII. 162. circa Monaſteriorum Commendationem. VII. 161.
Diſciplina Monaſtica Sæculi XII. IV. 200. Sæculi XIII. & XIV. V. 132.
Diſciplina regularis Capuccinorum deſcribitur. VII. 157.
Diſſenſio inter Zuinglium, & Lutherum. VII. 85.
Diſſidia Inter Jeſuitas & Dominicanos occaſione Libri Ludovici Molinæ. VII. 79.
Diſſidia inter Calviniſtas. VII. 69.
Diſſidium inter Viduas Hebræorum, & Græcorum. I. 40.
Diſſidium de validitate collati ab Hæreticis Baptiſmi. I. 41.
Diſſidium de Celebratione Paſchatis. I. 40.
Diſſimilitudo inter Lutherum & Calvinum. VII. 65. 66.
Diſpenſari poſſunt a jejunio laborantes pro ſalute animarum. VII. 152.
Diſpenſati a cibis Quadrageſimalibus tempore Jejunii obſtringuntur ad legem jejunii in unica refectione conſiſtentem. VIII. 162.
Diſpenſari a jejunio ratione ætatis, & ratione neceſſitatis qui? VII. 154.
Diſputatio Theodori Bezæ cum Clandio Eſpencæo, & Claudio Sanctesio. VII. 87. 88.
Diſputatio inter Lutheranos & Catholicos. VII. 85.
Diviſio Hæreticorum, eorumque concordia contra Romanam Eccleſiam. VII. 75.
Diurnus liber Pontificum Romanorum quo tempore conſcriptus ſit? III. 66.
Doctrina Catholica Sæculi quarti. I. 129. Sæculi quinti. II. 51. Sæculi ſexti. II. 100. Sæculorum ſeptimi, & octavi. III. 70. Sæculi IX. III. 140. Sæculorum X. & XI. IV. 157. Sæculi XII. IV. 192. Sæculi XIII. & XIV. V. 132. & ſeqq. Sæculi XV. VI. Sæculi XVI. VII. 141. Sæculi XVII. VIII. 160.
Doctrina D. Auguſtini, & D. Thomæ in materia de Gratia, & prædeſtinatione commendatur a Summis Pontificibus Alexandro VII. & Innocentio XII. VII. 98.
Doctrina Calviniſtarum recentiorum in Materia de Gratia contraria antiquis Calviniſtis. VII. 69.
Doctrina Moralis trium priorum Sæculorum. I. 64. Quomodo differat ab illa præſentis ſæculi. I. 65.
Doctrina Divi Thomæ illuſtratur a Carmelitis excalceatis. VII. 159.
Doctrinalium Factorum ab Eccleſia lato judicio nolle acquieſcere impune non licet. II. 83.
Dodechini, Abbatis, Scripta. V. 111.
Dogmata Eccleſiæ Catholicæ a Patribus ſæculi quarti tradita. I. 131.
Dolenſis Epiſcopus cum Turonenſi de Primatu contendit. IV. 155. Ejus cauſæ exitus. ib.
Dominica a S. Geminiano Scripta. VI. 121.
Dominicus dies Deo Sacer. I. 132.
Dominico die flexis genibus orare vetitum erat. I. 94.

Digitized by Google

Dominicæ diei obſervatio in Hiſpania a Sabbato cæpta. VI. 74.
Dominicus Baunez, & ejus Scripta. VII. 126.
Dominicus Bouhours. VIII. 125.
Dominicus Bouchius VII.127.
Dominicus Gravina, & ejus Op. VIII. 141.
Dominicus Loricatus, Flagellationum uſusſpropagator. IV. 163.
Dominicus M. Marcheſius, & ejus Opera. VIII. 140
Dominicus de Marinis VIII. ibid.
Dominicus, Ottomanus, antea Oſmanus, Ibraini, Turcarum Imperatoris, filius primogenitus, Ordinem Prædicatorum ingreditur. VIII. 12. Ejus Natalitium aſſeritur, ac vindicatur.13.
Dominicus de Pantaleonibus, auctor Tractatus de Corpore Chriſti, S. Dominico tributi. V. 113
Dominicus Soto, & ejus Scripta, & virtutes. VII.125.
Dominicus a SS. Trinitate. VIII. 81.
S. Dominicus cruce ſignaris præit. V. 50.
Ordinis Præd. Fundatoris geſta. V. 145. nullum ſcripſit librum. V. 51. una cum Didaco, Epiſcopo Oxomenſi, Albigenſium converſioni incumbit, & Sac. Inquiſitionis Officium exercet. V. 51. Prædicator. Ord. inſtituit. ibid. Ejus amicitia cum Carthuſianis. VII. 520
S. Dominici Tertius Ordo approbatur. V. 32
Dominicani ſunt veri Canonici Regulares. IV.203.
Dominicani cur Prædicatores dicti. VI. 243.
Dominicani Hiſpaniæ Regibus a confeſſionibus fuere V. 23.
Dominicani Ludovicum Bavatum infenſum habent, ob idque e Bavaria ejiciuntur. V. 39. iidem Joannis XXII. ſententiam de dilatione Beatitudinis improbant,& ab eodem Pont. commendantur. ib.
Dominicani non ſunt auctores libri inſcripti, EVANGELIUM ÆTERNUM V. 50.
Dominicani Pariſienſes, Cenſuræ in Joannem de Monteſono latæ ſubſcribere detrectantes, ab Academia Pariſienſi abſrinduntur, & docendi, concionandique munere privantur, ſed a Carolo VI. Galliarum Rege redintegrantur. V. 65. Joannes Gerſonius hunc caſum deflet. ibid.
Dominicani ob rumorem falſo ſparſum de Jacobo Clemente divexati. VII. 21.
Dominicanorum benevolentia erga Laurentium Surium. VII. 120.
Dominicani defenduntur a nota Janſeniſmi. VIII. 144
Dominicani defendunt Societat. Jeſu. VII. 157.
Dominicani in Orientalibus, & Occidentalibus Indiis Evangelium prædicant. VI. 139. Dominicani, Officii Inquiſitionis cauſa, e Toloſa pelluntur. V. 56.
Domitianus, Imperator, ob crudelitatem vocatur PORTIO NERONIS. I. 6. emiſit Edicta feralia in Chriſtianos. I. ib. Ejus Perſecutio crudelis. I. ib.
Domnus, Antiochenus, quamvis Sede Antiochena dejectus, annum illius Eccleſiæ cenſum percipit. II. 25.
Domnus ſubrogatur Sedi Antiochenæ in locum Pauli Samoſateni. I. 46.
Donatiſtæ. I. 75. Qui ſcripſerunt eorum ſchiſmatis Hiſtoriam, recenſentur, ib. Exordium & progreſſus ejuſdem Schiſmatis. ibid. Dux eorum Donatus a Caſis nigris. I. 76. Synodi Romæ judicio inobedientes. I. ib. Ab illa appellant. 77. Ad Concilium Arelatenſe remittuntur. I. ibid. Conſtantini imperat. opera reconciliati. I. 78. ſub Juliano Imperatore, Apoſtata, audaciores facti. I. ibid. ſæviunt in Catholicos. ib. Complures e ſchiſmate reſiliunt. I. ib. ſub finem adhuc Sæculi ſexti eorum ſchiſma per Africam vigebat. I. 75. Eorum errores. I. ib. In plures Sectas diſtrahuntur. I. ibid. Extra Africam pauci I. 79. CAMPITÆ a S. Hieronymo dicuntur, & cur? ib.
Donatiſtarum audacia ab Imperatoribus cohibita. I. 78.
Donato a Caſis nigris, Dux Donatiſtarum. 76.
Donatus in Carthaginenſi Epiſcopatu Majorino ſuffectus. I. ibid. Scribit pro Donatiſtis. I. ib.
Sanctus Donatus, Veſontienſis Epiſcopus Monaſterium, dictum PALATIUM, ſub regula Sancti Columbani condit. II. 105. Idem Regulam ſcribit pro Monaſterio puellarum. ib.
Dordacena Synodus Calviniſtarum. VIII. 100.
Dorotheus, Archimandrita. II. 99.
S. Dorotheus, Tyrius Presbyter, & Martyr, Synopſim de vita & morte Apoſtolorum, Prophetarum, & Diſcipulorum Chriſti, non ſcripſit. I. 117.
Dorothei, Archimandritæ Palæſtini, Inſtructiones. III. 59.
Doſithei, Patriarchæ Hieroſolymitani, Clypeus Orthodoxæ Fidei, & Enchiridion adverſus Calviniſtas editi. VIII. 94.
Drocenſe prælium Calvinianos & Catholicos inter, & Catholicorum victoria. VII. 18.
Drogo, Epiſcopus Metenſis, Primatum in Gallias & Germaniam obtinuit, ſed hoc privilegium extra caruit. III. 152.
Drogonis Laudunenſis Opera. IV. 188.
Dubium propoſitum, an diſpenſatus ab eſu Carnium tempore Quadrageſimæ cenſeatur etiam diſpenſatus a jejunio? VII. 147.
Ducas, Hiſtoricus Græcus. VI. 100.
Dudonis Scripta. IV. 75.
Duella a Julio III. vetita. VII. 32. Ea Conſtitutio a Leone X. confirmatur. 35.
Duella a Concilio Tridentino prohibita. VII. 155.
Dulcini, Novarienſis, ejuſque aſſeclarum errores, & mors. V. 66.
Dulciniſtarum Sectæ Magiſtri, eorumque impia dogmata. V. 66.
Dunaanus, Homeritarum Rex, Urbem Nagram capit, & in ejus loci Chriſtianos perſecutionem movet. II. 6. Ab Elesbaano vincitur, & occiditur cum omnibus cognatis. ib.
Dungali contra Claudium Turinenſem Scripta. III. 139.
Sanctus Dunſtanus ab Edmundo Rege in Angliam accerſitur. IV. 16. Ab Eduvino Angliæ Rege in exilium mittitur. ib. Ab exilo revocatur, & ad Epiſcopatum Londinenſem, mox ad Cantuarienſem evehitur. IV. ibid. Quinque cogit Concilia, eaque enumerantur. IV. 57. Ejus Scripta, & vita. IV. 77.
Duplexius. VIII. 127.
Durandus, Abbas Troarnenſis, memoria lapſus eſt, dum Concilium Brionenſe ad Annum MLIII. retulit. IV. 62.
Durandus, Epiſcopus Leodinenſis, falſo a Baronio putatur auctor Epiſtolæ Deoduini adverſus Berengarium. IV. 78.
Duraddi a S. Ponciano, & Durandelli ſcripta. V. 121.
Durandi, Abbatis Troarnenſis, ſcripta adverſus Berengarium. IV. 79.
Durandi duo. V. 130.

FA-

E

Eadmeri, Angli, Opera. IV. 183.
Ebbo, Archiepiſcopus Remenſis, præeſt Conciliabulo Compendienſi, ubi Ludovicus Pius Imperio fuit abdicatus, & in Monaſterio concluſus. III. 129. At, Ludovico Pio reſtituto, Ebbo damnatur, ac deponitur. ib. Poſt obitum Ludovici Pii, Lotharius Ebbonem priſtinæ reſtituit Sedi, quam tamen poſt annum cogitur relinquere, Carolo in Gallias properante. ib. Hincmarus ad ſolium Remenſe evectus, Clericos, quos Ebbo poſt depoſitionem ordinaverat, a Sacris Myſteriis ſuſpendit, indeque lis oritur graviſſima, quæ in Conciliis Sueſſionenſi Secundo, & Tertio diverſimode fuit dirempta. ib.
Eberardi, Monachi, Annales. V. 112
Ebion, auctor hæreſis Ebionitarum. I. 33. quinam ſit palmaris eorum errore? I. 34.
Ebremarus in Sedem Hieroſolymitanam intruſus. IV. 137.
Eccleſia quid ſit? I. 3. Una, Sancta, Catholica, & Apoſtolica. I. 4. Ejus firmitas, & Triumphus. I. ib. Ejus conſtantia in Fide & perpetuitas. I. ib. In perſecutionibus aucta. I. 10. Romana, Antiochena, Alexandrina, & Hieroſolymitana Sedes vinculo pacis, & unitatis junctæ. I. ib. Pacem habuit a tempore Gallieni Imperatoris ad Diocletianum. I. 68. Ex hæreſibus, ſicut Chriſtus ex paſſione, glorioſior reſurgit. VII. 75. habet poteſtatem gladii in Hæreticos. 72. Poſt obortas Hæreſes, adhibuit majorem ſolicitudinem in explicatione Myſteriorum. I. 59.
Eccleſia Romana omnium aliarum Mater. I. 64. Cum Eccleſiis Orientalibus ſub Hormiſda, & Juſtino pacem init. II. 63. vere Apoſtolica. VII. 144. rationibus oſtenditur. 144. Eſt una, Sancta, Catholica. ib.
Eccleſiæ ſtatus ſæculi XIII. & XIV. V. 1.
Eccleſia reprobat libellum INTERIM appellatum. VII. 86.
Eccleſiæ facultates quomodo expendi debeant. II. 79.
Eccleſia Cameracenſis in Metropolim erigitur. VII. 103.
Eccleſiæ Græcæ cum Latina unio ab Andronico juniore fruſtra procuratur. V. 10.
Eccleſiarum jura a Principibus ſæcularibus in Hiſpania violantur, eique malo occurrere ſtudet Joannes Rex. V. 23.
Eccleſiarum juribus non præjudicandum. IV. 188.
Eccleſiarum privilegia confirmantur. I. 102.
Eccleſiæ bonorum partes quatuor. II. 54.
Eccleſiaſtica Diſciplina a Concilio Carthaginenſi IV. petenda. II. 55. Falſo ab aliquibus dicitur, antiquam diſciplinam per deſuetudinem fuiſſe abrogatam. ib.
Ecellinus, Longobardiæ Tyrannus. V. 28.
Ecthesis Heraclii Imperatoris ubi habeatur? III. 36. Damnatur in Concilio Romano. III. 43.
Edeſſa a Turcis capitur, ob idque Latini ad extremas rediguntur anguſtias. IV. 112.
Edgarus, Anglorum Rex, PACIFICI nomine donatur. IV. 16. S. Dunſtanum impenſe colit. ib.
Edictum Spirenſe damnatur. VII. 39.
Edilbertus, Anglorum Rex, ad prædicationem Auguſtini, Monachi, a Sanctiſſimo Pontifice Gregorio in Anglias miſſi, Chriſtianam Religionem amplectitur. II. 64.
Edmundus Martene, ejuſque Opera. VIII. 136.
Edmundi Rich, Archiepiſcopi Cantuarienſis, Scripta. V. 110.
Edredunenſi Eccleſiæ jus Metropoliticum in Provinciam Alpium Maritimorum confirmatur. II. 21.
Eduardus, Anglorum Rex, optimus Princeps. IV. 15.
Eduardus II. Angliæ Rex, Martyr, quomodo vocetur? IV. 16.
Eduardus IV. Angliæ Rex. V. 24.
S. Eduardus, Angliæ Rex, ab Alexandro III. Sanctorum Catalogo inſeritur. IV. 179.
Eduardus V. Angliæ Rex. V. 24.
Eduardus. VI. Angliæ Rex. V. 25.
Eduardus VII. Angliæ Rex. VI. 23.
Eduardi Regnum. VII. 18. Quatuor doctrinæ reformatæ Capita Eduardo regnante condita 30. Reginaldus Polus, Julii III. a latere Legatus, Angliæ Regnum a ſchiſmate abſolvit, & Mariæ Reginæ in reſtauranda Religione ſocium ſe adjungit. VII. 25. Creatur Archiepiſcopus Cantuarienſis, & e vivis abit. ib.
Eduinus, Northumbrorum Rex, ad fidem Chriſtianam amplectendam a Bonifacio V. inducitur III. 18.
Egaſſius Bulæus, Guillelmo a S. Amore plus æquo favet. V. 55.
Eggelingus auctor eſt Expoſitionis Canonis Miſſæ. VI. 119.
Eginhardi, Monachi, Scripta. III. 140.
Egardus in aliquot impegit errores, quos tamen revocavit. V. 69.
Elceſaitæ, & illorum errores. I. 33.
Ekberti, Abbatis, Opera. IV. 187.
Electi inter Manichæos qui. I. 86.
Electores Imperatoris in Occidente, quando, & a quo inſtituti? IV. 56. Jus eligendi Imperatorem a Leone III. Pontifice Maximo manavit. ib.
Eleesbaani, Axumitarum Regis, pro Religione Chriſtiana pugna, & quomodo eam in Homeritide propagarit? II. 64. Eleesbaanus, diademate relicto, Regulam ſuſcipit Monaſticam. 65.
Eleutherus, Pontifex, ſedit annos quindecim, dies viginti quatuor. Obiit Anno 185. I. 16.
Elgaldi, Monachi Floriacenſis, Scripta. IV. 116.
Elias, Hieroſolymorum Epiſcopus, nunquam favit Hæreſi Eutychianæ. II. 27.
Elias, & Eliſæus, non ſunt, juxta quoſdam hujus tempeſtatis Criticos, Auctores Inſtituti Carmelitarum. I. 134.
Elias Robertus, Epiſcopus Brixianus, poſtea Patriarcha Antiochenus. IV. 140.
Eliberitanum Concilium. Vide ILLIBERITANUM CONCILIUM.
S. Eligii, Epiſcopi Noviomenſis, Scripta. III. 60
Elipandus errorem, de Chriſto, Filio Dei adoptivo dicendo, a Felice Urgellitano accepit. III. 40. illum per Aſturias & Galæciam diſſeminat. 41. Qui ſcripſerint contra hanc hæreſim? ib. Alcuino eum adhortanti ut ad Eccleſiæ gremium rediret, tandem ceſſit, & pie mortuus eſt. 42.
Elizabethæ, Abbatiſſæ, Opera. IV. 187.
Elizabethæ. Angliæ Reginæ, geſta. VII. 26.
Elogium Cardinalis Baronii a Sixto V. prolatum. VII. 114.
Emmanuel Gonzalez Tellez. VIII. 133.
Emmanuel Magnan. VIII. 157.
Emmanuel Sa. VII. 136.

Em-

Digitized by Google

Emmanuel Schelſtratus, & ejus Opera. VII. 118.

S. Emmerani, Archiepiſcopi Ratiſponenſis, Vita. IV. 82.

Emmericus Bigotius. VIII. 227.

Encratitæ, ſeu Continentes, qui. I. 37.

Engelberti, Monachi, Scripta. V. 112.

Engeltrudes, Comitis Boſonis uxor, a Nicolao I. excommunicatur. III. 98.

Ennodius, Epiſcopus Ticinenſis Apologeticum pro quarta Synodo Romana, PALMARI dicta, conſcripſit, qui a quinta Synodo Romana fuit comprobatus. I. 74.

Ennodius, Epiſcopus Ticinenſis, & ejus Opuſcula. II. 96.

Enthuſiaſtæ. Vide EUCHETÆ.

Eon de Stella, ejuſque Diſcipuli. IV. 79.

Epaonenſis Concilii Statuta. II. 146. Locum, in quo coacta eſt illa Synodus, non licet ariolari. ib. Hæretici, quorum deſperata valetudo eſt, ſi ſubito ad fidem Catholicam convertantur, Chriſmate conſignari poſſunt. II. ibid.

Epheſinum latrocinium, ſeu Synodus prædatoria, Chryſaphio, Eurychetis amico, adnitente, coacta, ejuſque impia geſta. II. 17. Res in eo geſtæ Lege imperatoria firmantur. ibid.

S. Ephremus, Syrus, & ejus Scripta. I. 111.

Ephremius, Epiſcopus Antiochenus. II. 98.

Epiphanes, Filius Hæreſiarchæ Carpocratis. I. 33.

S. Epiphanius, & ejus Scripta. I. 117. Occaſione Origeniſtarum Contentionem habuit cum Joanne, Epiſcopo Hieroſolymitano, & cum S. Joanne Chryſoſtomo. 118.

S. Epiphanius S. Chryſoſtomo ſuccenſet, quod Monachos Origeniſtas excepiſſet. II. 35.

Epiphanius, Epiſcopus Conſtantinopolitanus, Vicarius Sedis Apoſtolicæ ab Hormiſda deputatus ſuper controverſia Euphemii, & Macedonii, pacem inter utramque Eccleſiam firmat. II. 86.

Epiſcopus Simoniacus in Concilio Lugdunenſi, ab Hildebrando, Cardinali, & Sedis Apoſtolicæ Legato, ad criminis confeſſionem miraculo compellitur. IV. 64.

Epiſcopi quomodo inaugurabantur? Alienas Sede invadentes privantur dignitate Epiſcopali. I. 92. illorum ordinario quo ritu peragenda? 94. Ad reſidentiam obligantur. 95. & ſeq. Quomodo diſpenſare debeant bona Eccleſiaſtica? 95. Sæculo IV. Epiſcopi eligebantur a Populo, & Clero, & ex Cœtu Cleri aſſumebantur. 133. illorum officia & jura. ib. Sæculo IV. Catecheſes, & Conciones habebant. 535.

Epiſcopis, ex diſciplina Eccleſiæ Africanæ non licebat ad Sedem Apoſtolicam appellare ante examen, & judicium Concilii Nationalis. II. 37. quomodo eligebantur? 5. accurate examinabantur. ib. gravi urgente cauſa poterant ſe ab Epiſcopali dignitate abdicare. ib., quæ illis vetita? 55. paupertatem, & frugalitatem amplectebantur. ib. poſtulante Eccleſia, bonos ſucceſſores ſibi deſignare poterant. 54. illorum officia in S. Viſitatione. 82. Pro exercitio ſuorum munerum quidquam non poſſunt accipere. ib. Sacros Canones, & Scripturam callere debent. III. 53. Non poſſunt exigere munera a ſubditis. ib. Fidelitatem jurant Romano Pontifici. VI. 135.

Epiſcopi lapſi, Arianam hæreſim ejurantes, recipiebantur. I. 100.

Epiſcopatus a quo inſtituendi? II. 103.

Epiſcopatus deſiderium illicitum. II. 54.

Epiſcopo vivente, de illius Succeſſoris electione agi non poteſt. III. 17.

Epiſcoporum Electiones. II. 103. Translationes. ib. Coadjutores Epiſcoporum. ib. Ceſſiones 104. Quando Epiſcopi cenſeantur a Reſidentia diſpenſari? ib. Epiſcoporum juriſdictio, & adminiſtratio. ib. Epiſcoporum Cauſæ a quibus judicibus peragendæ? ibid. Epiſcoporum ætas legitima II. 78.

Epiſcoporum electiones quibus in caſibus a Pontificibus ſint confirmatæ, aut reſciſſæ? III. 151.

Epiſcoporum arcta ſubjectio ad Metropolitas. III. 152.

Epiſcoporum tranſlationes quando permiſſæ? II. 54.

Epiſcoporum a ſuis Eccleſiis abſentia difficile permittebatur. I. 52.

Epiſcoporum Diſciplina. V. 143.

Epiſcoporum, & Archiepiſcoporum juriſdictio confirmatur. I. 96.

Epiſtola S. Franciſci Saleſii ad Leonardum Leſſium ſpuria. VIII. 158.

Epiſtola Cardinalis Baronii de libro Ludovici Molina. VII. 79.

Epiſtola S. Polycarpi ad Philippenſes, genuinum opus iſtius auctoris eſt. I. 50. Epiſtolæ duæ, attributæ S. Martiali, ſunt apocryphæ. I. 49.

Epiſtolæ decretales Veterum Pontificum quæ genuinæ, & quæ ſuppoſititiæ? I. 18.

Equitum Sancti Joannis Hieroſolymitani Ordinis. Origo. IV. 167. Privilegium ab Anaſtaſio IV. eiſdem conceſſum. IV. 203.

Equitum S. Sepulchri Origo, & Ordo. IV. 204.

Eradius ab Auguſtino ſibi ſucceſſor deſignatus fuit. I. 52.

Eraſmi de Leone X. elogia. VII. 35.

Eraſmus depingit mores eorum qui ſe Evangelicos dictitant. VII. 63. ejus dictum de Calvino. VII. 65. Quid ſentiat de Luthero? VII. 59. & de Lutheranis. 63. Teſtimonium de Miraculis Hæreticorum. VII. 142. Invehitur in Monachos occaſione Jo. Reuchlini. VII. 81. Auditi non debet in defenſione Reuchlini. VII. ib. Animum prodit exulceratum in Dominicanos. VII. ib. Ejus Scripta. VII. 109. In Theologos Scholaſticos calamum acuit. 110. Ejus Cenſura, & Apologia. ib. vide etiam Tom. IX. p. 134.

Erchebaldus, Epiſcopus Turonenſis, & ceteri Epiſcopi, inceſtis nuptiis Regis Roberti, Galliarum Regis, & Bertæ, conſentientes, excommunicantur in Synodo Romana. IV. 58.

Eremitæ S. Pauli. V. 151.

Erlebaldi, Comitis Caſtricenſis, abſolutio. IV. 56

Erpfordienſe Concilium cur appelletur Univerſale? IV. 56.

Error de Rebaptizandis hæreticis duravit etiam poſt definitionem Stephani Papæ. I. 48.

Errores quidam per Angliam diſſeminati. V. 74.

Errores Bernardini Ochini. VII. 72.

Errores Calvini. VII. 66.

Errores Calviniſtarum. VII. 67.

Errores Libertinorum. VII. 60.

Errores Lutheri. VII. 60.

Errores Socinianorum. VII. 73.

Eſaias Patriarcha C. P. V. 46.

Eſaiæ opus adverſus Nicolaum Selengiam. VI. 98.

Eſſeni qui erant? I. 27.

Ethelvardus, Rex Saxonum Auſtralium, in Religionem Chriſtianam optime affectus. II. 50.

Etherii, Epiſcopi Uxamenſis, adverſus Elipandum Libri. III. 66.

Ethelredus, Angliæ Rex, peſſimus Princeps. IV. 16

Ethewoldi, Epiſcopi, Scripta, & voluntas in Monachos. IV. 77.

Eva-

Evagrius, Ponticus, & ejus Opera. II. 46.
Evagrii Scholaſtici Scripta. II. 99.
Evangelium in regionibus recens inventis prædicatur. VII. 29.
Evantius, Epiſcopus Viennenſis. II. 94.
Evariſtus, Pontifex, ſedit annos duodecim, menſibus ſeptem, diebus duobus. I. 16.
Euchariſtia adminiſtrabatur infantibus. I. 62. Sæculo IV. in manus Laicorum dabatur. 132. ejus perceptio in tribus anni ſolemnitatibus olim præcepta. II. 78. Chriſti Corpus realiter continet; Sæculis VII. & VIII. quomodo a Laicis perciperetur? III. 70. Ejus Fides ſæculo IV. nihil fuit immutata. 147. Regulæ eam digne percipiendi. 150. Græcis in fermentato tantum, Latinis in azymo eam conficere licet. IV. 49. ſub una tantum ſpecie, quando miniſtrari cœperit. 199. Sæculo XIII. tradi cœpit ſub una tantum ſpecie. V. 142. qualiter digne adminiſtretur, & percipiatur? 158.
Eucherii, Epiſcopi Lugdunenſis, Opera. II. 50.
Euchetæ, & Enthuſiaſtæ, cognomina Meſſalianorum. I. 88.
Euchitæ. Vide HESYCHISTÆ.
Everardus Billichius. VII. 133.
Eugenius electus Papa, ſuperſtite adhuc S. Martino, an per id temporis tanquam Vicarius & per imaginem, vel potius auctoritate Pontificia Romanam rexerit Eccleſiam? III. 20.
Eugenii III. geſta. IV. 130. in Papam electus nihil de priſtino vitæ rigore mutavit, & ſtatim poſt mortem miraculis refulſit. ib.
Eugenii IV. geſta. VI. 38. Improbat Pragmaticam Sanctionem. VII. 153.
Eugenii, Junioris, Epiſcopi Toletani, Scripta. II. 59.
Egippus, Abbas Africanus. II. 95.
Egeſippi Scripta. IV. 85.
Eularius, Romam ingreſſus contra Honorii Imperatoris legem, juſſu ejuſdem, inde pellitur, jubeturque omnes Bonifacium, tanquam legitime electum Pontificem, ſuſcipere. II. 20.
S. Eulogius, Patriarcha Alexandrinus, doctrina clarus. II. 88. ejus Scripta. 99.
S. Eulogii Cordubenſis, Scipta, & Martyrium. III. 144.
Eunuchi, qui ſponte ſe abſciderint, a Sacris Ordinationibus, & Ordinum exercitio arcentur. I. 93.
S. Euphemiæ, Martyris, Sanguis e corpore ipſius manat die quo martyrium obiit. III. 3. Mauricius, Imperator, ejus rei parum credulus, quomodo incredulitatem abjecerit. ib.
Euphemius, Patriarcha Conſtantinopolitanus non eſt referendus inter hæreticos. II. 28. Nomen ejus in Dyptichis retineri petiit Juſtinus Imperator, noluit Hormiſdas, Papa. II. 68. Quomodo ea Controverſia finita eſt. ib.
Euphemius, Epiſcopus Antiochenus. II. 98.
Euſebii Papæ Epiſtolæ Decretales ſuppoſititiæ ſunt. I. 119
B. Euſebius, Archiepiſcopus Strigonienſis, Eremitas S. Pauli adunat. V. 151.
Euſebius Bruno, Epiſcopus Andegavenſis, etſi nimia indulgentia erga Berengarium uſus fuerit, immunis tamen fuit ab Hæreſi Berengariana. IV. 43.
Euſebius, Cæſarienſis, & ejus Scripta. I. 100. Non poteſt excuſari ab Arianiſmo. ib. Euſebius, Cæſareæ Epiſcopus, cujus fit mentio in aliquibus Martyrologiis ad diem 21. Jugii, non iſte eſt, ſed Euſebius Cæſareæ in Cappadocia Epiſcopus. ib. Baronius emendans Martyrologium, fallitur. 101. Potamonis de Euſebio Cæſarienſi judicium. 102.
Euſebii Emiſſeni Homiliæ perierunt, quæ vero ſub ejus feruntur nomine, ſunt Scriptoris alicujus Latini, I. 111.
Euſebius, Nicomedienſis, Fidei Nicænæ ficte ſubſcribit. I. 81. In exilium mittitur. ib. Revocatur. ibid. invadit ſedem Conſtantinopolitanam. ibid.
Euſebius, Nicomedienſis, uti Arii fautor, in Synodo Alexandrina notatus. I. 80. Arium Synodo congregata, in communionem recipit. ibid. Litteras dat ad omnes Epiſcopos pro Ario. ib. Conſtantini Magni, Imperatoris, animum occupat. ib.
Euſebius, Nicomedienſis, in Pauli, Conſtantinopolitani Epiſcopi, locum ab Arianis ſubrogatur. I. 95. 96.
Euſebius, Laicus, Dorilæi poſtea Epiſcopus, obteſtationem ſuam in Neſtorium Hæreſiarcham publice proponit. II. 15.
Euſebius Renaudotius, & ejus Op. VIII. 126.
Euſebii, Epiſcopi Teſſalonicenſis, Scripta. III. 56.
Euſebius, Vercellenſis, & ejus Scripta. I. 117. 118. Luciferi Calaritani factum improbat. I. 84.
Euſtathiani. I. ibid.
Euſtathius, Antiochiæ Epiſcopus, ab Arianis depoſitus. I. ibid. Ab Arianis ſede ſua dejicitur. I. 94. ejus laudes, & Scripta. II. 107.
Euſtachius titulum univerſalis petit quod eſſet Patriarcha C. P. IV. 59.
Euſtathius, Sebaſtenus, damnatur in Concilio Gangrenſi, & ob quos errores? I. 102.
Euſtratii, Nicæni, Scripta. IV. 174.
Eutychius, Patriarcha Conſtantinopolitanus, vitæ Sanctitate clarus. II. 98.
Eutyches in Concilio Chalcedonenſi, ſub Marciano Imperatore, coacto, damnatur, in eo etiam Synodi prædatoriæ acta reſcinduntur. II. 17.
Euthymius dejicitur e ſolio Conſtantinopolitano, & male habetur. IV. 10. & ſeq.
Euthymius Zigabenus, & ejus Scripta. IV. 174.
Eutychianos populus Conſtantinopolitanus execratur, & aliqua contra illos petit. II. 90.
Eutychianus, Pontifex, ſedit annis octo, menſibus undecim, diebus tribus, & obiit anno 208. I. 17.
Eutychii Patriarchæ Alexandrini Scripta. IV. 74.
Eutychianorum, ſeu Acephalorum, quatuor Sectæ. II. 69.
Eutyches, Presbyter Archimandrita, dum Neſtorium mordicus impugnat, in errorem e diametro oppoſitum impingit. II. 17. ſæpius admonitus, ſed fruſtra, ab Euſebio, Dorilæi Epiſcopo, tandem apud Flavianum, Conſtantinopolitanum Epiſcopum, ab eodem accuſatur. ibid. S. Leo Pontifex Maximus, Eutychetì conqueſto quod Neſtoriana pullularet hæreſis, benigne reſpondet. ibid. Eutyches, in Synodo Conſtantinopolitana damnatus, ad Leonem Pontificem Romanum appellat. ibid. S. Leo a Flaviano de veritate negotii edoctus, celeberrimam ad eumdem reſcribit Epiſtolam. ib. Ad petitionem Eutycheris nova Conſtantinopoli Synodus adunatur, in qua acta prioris Synodi ad examen revocantur, ſed nihil in eis immutatum, aut depravatum deprehenditur. ibid.
Eutropii, Eunuchi, caſus. II. 2.

Exal-

Exaltationis S. Crucis, Feſtum, qua occaſione, & quando fuerit inſtitutum? III. 4.
Exarchatus Ravennæ. III. 6.
Exarchatus Græcorum in Italia initium habuit ſub Juſtino juniore, Imperatore. II. 62.
Exarchi dignitate inferiores erant Patriarchis, majores vero Metropolitanis. I. 132.
Exarchi in Orientali Eccleſia tres. I. 133. Illorum auctoritas, inſtituto Patriarchatu Conſtantinopolitano, deſiit. ib.
Excommunicatus ab uno Epiſcopo, a nullo alio recipi debet. I. 93.
Extrema unctio olim Viatico Corporis Chriſti præmittebatur. III. 151.
Facchiel Spanhemius, & ejus Opera. VIII. 137.

F

Fabianus Pontifex pro fide moritur. I. 9.
Facultas Pariſienſis tentat impedire colloquium Poiſſiacenſe. VII. 88.
Facundus, Hermianenſis, obſtinatus trium capitulorum defenſor. II. 95.
Falconius a Siamenſibus occiditur. VIII. 58.
Fames Hieroſolymis tempore obſidionis. I. 25.
Famianus Strada, belli Belgici Scriptor. VII. 27. VIII. 161.
Farfenſis Synodus ſub Cardinali Carolo Barberino. VII. 105.
Farfenſis Abbatiæ hiſtoria. VIII. 113.
Faſtorum Siculorum, ſive Chronici Alexandrini, recenſio. III. 57.
Fauſtinus, & Marcellinus, Luciferiani, edictum in gratiam ſuæ Sectæ ab Imperatoribus obtinent. I. 84.
Fauſti, Rejenſis, ad Lucidum Epiſtola contra D. Auguſtinum. II. 49. Fauſti libri damnati, & merito. ib.
Fauſtus Socinus, & ejus Opera. VII. 73. 74.
Fridericus Auguſtus, Poloniæ Rex, ejuſque Filius, Saxoniæ Princeps, Catholicam fidem profitentur. VIII. 37. & ſeqq.
S. Felicitas Martyrio coronatur. I. 8.
Felix I. Pontifex. I. 17.
Felix III. Vitalem, Troentinum, & Miſenum, Cumanum, Epiſcopos, Legatos in Orientem mittit, qui ignominia operti Romam revertuntur. II. 21. Vitalis, & Miſenus in Synodo Romana damnantur, & Eccleſiis abdicantur. ibid. Miſenum Gelaſius, Summus Pontifex, abſolvit. ib. Duæ, quæ illi tribuuntur, Epiſtolæ ſunt ſuppoſititiæ. II. 85.
Felicis, Urgellitani Epiſcopi error de Chsiſto filio Dei adoptivo dicendo, ejuſque aſſeclæ, & hi, qui ejus errorem confutarunt. III. 40. Plurica damnatur. 41. Palinodiam canit, ſed dubium, an id ex animo fecerit? ib.
Felix, exulante Liberio, Pontifex Romanus ab Arianis ordinatus, an verus fuerit Pontifex, incertum. I. 109.
Felicis, Diaconi, caſus ab Optato Milevitano deſcriptus. I. 75.
S. Felix Epiſcopus in Eſtangliæ Regno Evangelium prædicat. III. 32.
Felix Legatus ex latere a Felice III. miſſus, nec in conſpectum quidem Acacii, Epiſcopi Conſtantinopolitani, admittitur. II. 21.
Felix a Cantalicio a Clemente XI. inter Sanctos adſcriptus. VII. 158.
Felix Pratenſis. VII. 129.
Feliciſſimus, auctor Schiſmatis in cauſa Lapſorum. I. 38.
Felicis V. Antipapæ electio. VI. 39. Felix Pontificatui renuncias, & privilegiis decoratur a Nicolao V. ib. Ejus vita laudatur. 40.
Felini Sandei Scripta. VI. 123.
Ferdinandus, Aragonenſis, Scandebergi ope Neapolim recuperat. VI. 16.
Ferdinandi I. Imperatoris geſta. VII. 14.
Ferdinandi II. Imperatoris geſta. VIII. 16.
Ferdinandus III. Imperator. VIII. ib.
Ferdinandus III. Caſtellæ Rex, & Legionis, V. 22.
Ferdinandus IV. Caſtellæ Rex. V. 22.
Ferdinandus Rex Legionis. IV. 121.
Ferdinandi Hiſpaniæ Regis geſta. V. 27.
Ferdinandus, Joannis II. patruus, coronam Regiam recuſat. VI. 25. Eidem Aragoniæ regnum adjudicatur a S. Vincentio Ferrerio. ib.
Ferdinandus de Mendoza, & ejus Opera. VIII. 133.
Ferdinandus, Filius nothus Alphonſi, Aragonum Regis, cura Pii II. Pontificis Max. Neapolis Rex fuit ſalutatus. VI. 42. Ferdinandus Eccleſiam vexat. 45.
Ferdinandus, Toletanus, Dux Albanus bellum Belgicum adminiſtrat. VII. 27.
Ferdinandus Ughellus, & ejus Opera. VIII. 138.
Feriæ Sextæ jejunium in Concilio Romano ab Urbano II. celebrato decernitur. IV. 67.
S. Ferreolus, Epiſcopus Uceciæ, Monaſterii Ferriolacenſis Fundator. II. 105. Ejus pro Monachis Regula. ib.
Ferrarienſe Concilium, quod poſtea Florentiam translatum eſt. VI. 85.
Vide etiam Florentinum Concilium.
Feſtorum multitudo abolita, & quo pacto illa peragenda ſint? VIII. 47.
Feſtivitas ſub nomine Omniitm Sanctorum in Galliis, & poſtea in univerſa Eccleſia celebratur. III. 91.
Feſtivitatum quarumdam ſolemniorum initium. III. 63.
Ferreius. VIII. 127.
Fides in Galliis vacillare cœpit. VII. 87.
Fides Chriſtiana ſæculo tertio in inſulas plane ignotas, & loca Romanis inacceſſa, jam fuerat invecta. I. 7. Citius in imperium Romanum, quam in Barbaros advecta. I. 72. Sed longe ante ſeculum quartum ad illos penetravit. 73.
Fides Chriſtiana quandonam in Britannia Majori cœperit prædicari? IX. 11. Fides initium eſt donum Dei. I. 75.
Fideles declarantur immunes ab obſervantia legis Moſaicæ in tertio Concilio Apoſtolorum. I. 40.
Firmilianus conſentit ſententiæ S. Cypriani. I. 37. Non fuit excommunicatus a Stephano Papa. I. 42. 43.
Firmiliani, Cæſareæ in Cappadocia Epiſcopi, Opera. I. 56.
Fiſcherus Epiſcopus Roffenſis, ab Henrico VIII. Angliæ Rege, morti addicitur. VII. 24.
Flagellationum, ſeu diſciplinarum uſus quando cœperit? IV. 92. 93. Uſus ille ab aliquibus improbatus fuit, ſed, ſi neceſſaria in iſtis adhibeatur moderatio, laudabilis, & pius dici debet. 93. & V. 56.
Flagellantium origo. V. 56.
Flagellantium errores. 56. Iidem a Clemente VI, Pontifice Maximo damnantur, 57.
Flaminius Nobilius, ejus labor in editione Verſionis LXX. Interpretum. VII. 116.

Fla-

Digitized by Google

Flavia Domitilla, Virgo, in Pontiam Inſulam deportatur, in carcerem detruditur, & Terracinæ ob fidem Chriſti ſanguinem fudit. I. 6.
Flavia Domitilla, uxor Flavii Clementis, ob fidem relegarur in inſulam Pandatariam. I. ib.
Flavianus, Patriarcha Antiochenus, cum ſingulari aſtutia Meſſalianorum detegis errores. I. 89. Concilio coacto illos damnat, & Syria expellit. ibid.
Flaviani, Epiſcopi Antiocheni, fides inculpata. II. 26.
Flavianus in locum Meletii ordinatur. I. 84. Communione donatur. ib. Serius ab Occidentalibus recipitur. ib. Meletio, Patriarchæ Antiocheno, ſubrogatur. I. 101.
Flavianus, Patriarcha Conſtantinopolitanas, acerrimum ſe exhiber Eutychetis hoſtem, II. 17. Damnatur in latrocinio Epheſino, ibidemque ſtatuitur, ut in carcerem detrudatur, in quo plagis contuſus animam Deo reddidit. ib.
Flaviniaci Monaſterii poſſeſſio Adalgario, Epiſcopo Aquenſi, confirmatur. III. 132.
Flavius Clemens ob fidem Chriſti cæditur. I. 6.
Flavius Domitianus, Imperator, obiit trucidatus in cubiculo. I. 11.
Flavius Veſpaſianus, Imperator, Judæam omnem, præter Hieroſolymam, & unum, aut alterum Oppidum, ſubegit, obiit in Campania, anno imperii 10. I. ib.
Flentes qui? I. 63.
Flodoardi Conditio, & Scripta. IV. 75.
Florentini Bravonii Scripta. IV. 24.
Florentini Concilii Acta. VI. 86.
Florentius, ab Epiſcopatu Puteolano dejectus turbas in eodem oppido excitat. I. 121.
Flori, Eccleſiæ Lugduoenſis, Diaconi, Collectaneum in Epiſtolas Pauli, ejuſdemque Auctarium Martyrologii. III. 65.
Flori, Diaconi, Scripta. III. 158.
Florimundus Ræmundus enumerar errores Calvini. VII. 67. Ejus Scripta. VII. 114.
Florinus, & ejus errores. I. 37.
Fœminis in Eccleſias Monachorum ingredi fas non erat jam inde a ſæculo octavo. III. 75.
Fontanellenſis Monaſterii Chronicon. IV. 84.
Fontis Avellani Congregatio in Camaldulenſes coaluit. IV. 96.
Fontis Avellani Eremitæ ab initio ſub Camaldulenſium regula vixere. IV. 100. Aliquor præclari ejus Ordinis Anachoretæ. 102. Ejuſdem Statuta. ib.
Fortis Ebrardi Monachi Abbatiſſæ regimini commiſſi. IV. 206. Nec præpoſtera, aut inſons haberi debet hæc Monachorum Abbatiſſæ ſubjectio. ibid.
Formoſi geſta in Pontificatu. III. 101. Stephani VII. in Formoſum defunctum ſævities. ib. Quotquot a Formoſo Papa, ad Sacros Ordines fuerant promoti, juſſu Stephani VII. iterum ordinantur, id autem quomodo juſſerit explicatur. 100. Formoſi Papæ integritas a pluribus Pontificibus vindicatur. 101.
Formoſus, Epiſcopus Portuenſis, deponitur. III. 98. Reſtituitur. 99. Formoſi exauctorationis cauſæ. 100.
Formula Fidei Catholicæ circa Euchariſtiæ Sacramentum. VII. 95.
Formula Fidei hæreticorum Calviniſtarum circa Euchariſtiæ Sacramentum repudiatur a Theologis Pariſienſibus. VII. 88.
Formulam prolixam fidei Ariani edunt in Concilio Antiocheno. I. 95.
Formulæ fidei Sirmienſes tres. I. 72.
Formula Sirmienſis ſecunda damnatur a Semi-Arianis. I. 96.
Fornicatio, opere non impleta, exempta fuit a pœnis Canonicis. I. 92.
Foſſariorum Secta. VI. 60.
Franci Orientali potiuntur imperio. V. 7.
Franciſcani in Mexico fidem prædicant. VI. 139.
S. Franciſcus, & Ordines ab eo inſtituti. V. 148. Ejus Scripta. V. 123.
Franciſcus I. Galliarum Rex, in integrum tollit Pragmaticam Sanctionem. VII. 153. Ejus geſta. 16.
Franciſci II. geſta. VII. 17.
Franciſcus Aravio, & ejus Opera. VIII. 144.
Franciſcus M. Aſſemet, & ejus Opera. VIII. 146.
Franciſcus Bianchinus, & ejus Opera. VIII. 128.
— Boſquetus, & ejus Opera. VIII. 121.
— Caſſini Cardinalis, Ordinis Capuccinorum. VIII. 148.
— Chauſſemer. VII. 134.
— De Choiſy Opera. VIII. 126.
— Collius, & ejus Opera. VIII. 130.
— Combefiſius, & ejus Opera. VIII. 142.
— David, ruente domo, opprimitur. VI. 72.
— Ferrarius, & ejus Opera VIII. 129.
— Ferrarienſis. VII. 126.
— Feu, & ejus Opera. VIII. 124.
Franciſcus Fevardentius enumerar errores Calvini. VII. 67. Ejus opera. VII. 138.
— Florentinus, & ejus opera. VIII. 128.
— Florens. VIII. 127.
Franciſcus Forerius, Primus S. Congreg. Indicis Secretarius. VII. 125.
— Genetus, & ejus opera. VIII. 120.
— Ghetius, & ejus opera. VIII. 144.
— Giry. VIII. 157.
— Guicciardinus, & ejus Scripta. VII. 313. A variis Scriptoribus laudatus. ib.
— Lamy opera. VIII. 136.
— Lichetus. VII. 140.
— Macedo, & ejus opera. VIII. 146.
— Le Maitre, VII. 119.
— Mayronius, & ejus Scripta. V. 126.
— Pagius, & ejus opera. VIII. 148.
— Panigarolæ opera. VII. 136.
S. Franciſci de Paula, ordinis Minimorum Fundatoris, laudes, & geſta. VI. 137. Sanctorum albo inſcribitur. VI. 33.
— Pegna, & ejus opera. VIII. 134.
— Philelphi Scripta. VI. 103.
— Petrarchæ opera. V. 95.
— Pinſſonius. VIII. 127.
— Polanco. VIII. 157.
— Porterus, & ejus opera. VI. 134.
— Bibera. VII. 116.
— de Roya. VIII. 127.
— Rupifulcatius, Cardinalis. VIII. 119.
— Saleſius. VIII. 158.
— Stancarus, & ejus errores. VII. 75.
— da Solignac liber damnatur. VIII. 59. Solignacus damnationi Pontificiæ ſubſcribit. 62.
— Sylvius, & ejus Opera. VIII. 130.
— Tarapha. VII. 115.
— Titelmanus. VII. 131. Inter Capuccinos obiit. ibidem.
— Toletus ad Michaelem Bajum miſſus. VII. 76.
Ejus virtutes, & Scripta. VII. 136.
— Vargas. VII. 139.
— Vatablus, ejus Biblia depravata ab hæreticis, & cor-

& correcta a Theologis Complutenſibus. VII. 49.

— A Victoria, & ejus Scripta. VII. 59.

— Veron. VIII. 125.

Sanctus Franciſcus Xaverius, uti Nuncius Apoſtolicus Indias peragrat. VII. 30. ejus Sanctitas, Apoſtolicus zelus, labores, Scripta, & mors, atque Canonizatio. VII. 135.

— Ximenius e Ciſneros Biblia Sacra in diverſis linguis edi curat. VII. 130. virtutes, & obitus. 131

— de Zabarellis Scripta. VI. 120.

Franciſcus Zumel. VIII. 157.

Francofordienſe Concilium quomodo potuerit ad examen revocare, & condemnaſe ſeptimam Synodum circa cultum Sacrarum Imaginum? III. 52. Refellitur duplex ſententia aſſerentium in Francofordienſi Concilio diverſum a ſeptima Sydo Concilium fuiſſe damnatum. ibid. oſtenditur duplex via explicandi germanam Patrum Concilii Francofordienſis mentem. ib. Francofordienſis Concilii Patrum, & Canonum numerus. 53.

Franconis, Abbatis, Scripta. IV. 185.

Fratres longi, Origenis cauſa a Theophilo vexati. II. 34. A Jo: Chryſ. excipiuntur. 35.

Fraticellorum Sectæ Origo. V. 64. Eorum præcipui errores. 65. Repullulans extinguitur a Gregorio XIII. VII. 49.

Fratrum Minorum Regula a Nicolao III. explicatur. V. 33.

Fratrum Prædicatorum ritus ſumendi ſiniſtra manu Euchariſtiam explicatur. V. 159.

Freculphi, Rorhomagenſis Epiſcopi, Chronicon. III. 141.

Fredegarii, Scholaſtici, Scripta. III. 67.

Fridegodi, Monachi, Scripta. IV. 77.

Fredegundi, uxor Chilperici, Galliarum Regis, peſſima fœmina. III. 7. Sigebertum conjugis fratrem, a Sicariis occidi jubet. III. ib. Maritum quoque ſuum de medio tolli jubet. ib.

Fridericus II. Imperium adipiſcitur, ſed, cum Eccleſiam turbaret, pluries excommunicatur. V. 82. Ejus mors. ibid. Cauſam præbuit Concilio Lugdunenſi I. celebrando. V. 81. Damnatur, & imperio, ac Siciliæ Regno privatur. 83. Latam in ſe Sententiam quo animi ſenſu exceperit Fridericus? ibid.

Fridericus, Ænobarbus, Imperator præclaris dotibus a natura donatus. IV. 225. Diſſidium habet cum Hadriano IV. ibid. Fridericus ſchiſma conflat. ibid. Veneriis ad Alexandri Papæ pedes ſe proſternit. ibid. Fabula, hac in re vulgo jactata, refellitur. ibid. Friderici expeditio in Orientem, & mors. ibid.

Ejus Schiſma. IV. 232. Ob uſurpatum patrimonium Comitiſſæ Mathildis, aliiſque de cauſis anathema ei Urbanus III. intentavit, ſed non vibravit. IV. 234. infauſta adverſus Saladinum expeditio. IV. 223.

Fridericus, Auſtriacus, a Ludovico Bavaro omni ad imperium jure cedere cogitur. V. 15.

Fridericus, Brunſvicenſis, in locum Wenceslai, Imperatoris ſubrogatur, & ſtatim occiditur. VI. 12.

Fridericus Nauſca. VII. 118.

Fridericus Nicolaus Gavardus, & ejus Opera. VIII. 149.

Fridericus Palatinus, Hungariæ, & Bohemiæ regnum affectans, ab Imperatore Ferdinando II. etiam Palatinatu exuitur. VIII. 15.

Fridericus, Saxoniæ Dux, fautor Lutheri. VII. 84.

Friſia in Chriſti fide a S. Bonifacio eruditur. III. 25.

Friſii ad fidem adducuntur, ſed paulo poſt in illa vacillant. III. 11.

Friſonaria, ſeu Lateranenſis Congregatio. VI. 136.

Frodoardus. V. Flodoardus.

Fronto Ducæus. VIII. 153.

S. Fructuoſus Monaſticum inſtitutum in Hiſpaniis late propagat, ac duplicem condit Regulam. II. 105.

Fructuoſi, Epiſcopi Bracarenſis, Regulæ pro Monachis. III. 59.

Fructuarienſe Monaſterium privilegio donatur in Concilio Romano. IV. 65.

Frumentius, & Ædeſius, filii Meropis, Philoſophi Tyrii, occiſo patre, ab indis capiuntur. I. 74. A Rege perhonorifice excipiuntur. Ibid. Fidem Chriſtianam in illud regnum invehunt. ib. Frumentius, a S. Athanaſio Epiſcopus ordinatus, in Indiam remittitur. I. ibid.

Fulcherti, Epiſcopi Carnotenſis, Diſcipuli, ejuſque Scripta. IV. 81.

Fulcherii, Monachi, hiſtoria Hieroſolymitana. IV. 178.

Fulcherius, Patriarcha Hieroſolymitanus. IV. 338.

Fulcho, Rex Hieroſolymorum. IV. & ſeq. 112.

Fulcuini Opera. IV. 145.

Fuldenſe Monaſterium ab Epiſcopi juriſdictione exemptum fuit a Zacharia Papa. III. 75.

Fulgentius Belelli, & ejus Opera. VIII. 149.

Fulgentius e Monaſterio educitur, & in Epiſcopum Ruſpenſem eligitur, & conſecratur. II. 66.

Fulgentius cum aliis pluſquam ſexaginta Epiſcopis Sardiniam in exilium relegatur. ib. Ab exilio revocatus, cum ſibi ſemper conſtans, & avitæ fidei tenax permaneret Sardiniam remittitur. ibid. Traſamundo, Vandalorum Rege, vita functo, Fulgentius, aliique Epiſcopi ab exilio revocantur, & in ſuas Sedes reſtituuntur. ib. Ejus Scripta. II. 94. 95.

Fulgentius Ferrandus. II. ibid.

Fulgentius, Sanctorum LEANDRI, & ISIDORI, Epiſcoporum Hiſpalenſium, germanus frater, natione Hiſpanus, patriam habuit Carthaginem novam, ſeu Spartariam, fuitque Aſtigitanus, & Carthaginenſis in Hiſpania Epiſcopus, & floruit in ſexto Eccleſiæ ſæculo, ideſt, circa annum DXC. Hunc Sanctum juxta ac doctum Antiſtitem, quem memoriæ lapſu, tam in hiſtoria Eccleſiaſtica ſexti ſæculi, quam in Tabulis Chronologicis Virorum Illuſtrium, & Scriptorum Eccleſiaſticorum, prætermiſi, hic inſerendum eſſe duxi.

Fulienſis Congregatio. VII. 159.

Furcterius. VIII. 127.

S. Furſeus, Abbas in Eſtangliæ regno Evangelium prædicat. III. 10.

G

GAbrielis Albaſpinei Opera. VIII. 120.

Gabrielis Barletæ Conciones Sacræ. VI. 73.

Gabrielis Bieli Scripta. VI. 120.

Gabrielis Bovvin Opera. VIII. 145.

Gabriel, Patriarcha Alexandrinus, Legationem miſit ad Clementem VIII. ſed dubitatur, an ſincero, vel ementito animo, fidem Catholicam fuerit amplexus? III. 25.

Gainas, imperium Arcadio eripere tentans, a Fravita, Gotho, debellatur. II. 2.

Gajanitæ, & Theodoſiani, duæ Sectæ Alexandrinorum. II. 88.

Guillardus de Gotto, Clementis V. Pontificis Maximi, frater, aliique nobiles viri, & plebeii, ruina cadentis muri opprimuntur. V. 38.

Galeatii, Ducis Mediolani, & Italiæ Tyranni, mores. VI. 13.

Galeatium bellum aggreditur Rupertus, Imperator, quem tamen debellare non poteſt. 13.

Galerius Maximianus, Imperator, perſecutionem movet in Chriſtianos. I. 69. edictum promulgat in favorem Chriſtianorum. I. 70.

Galilæus Galilei, & ejus Opera. VIII. 130.

Galilæi qui erant? I. 27.

Galla Placidia, Honorii Imperatoris ſoror, ab Athaulpho, Gothorum Rege, abducta, eidem connubio jungitur. II. 2. Wallia, Athaulphi ſucceſſor, Imperatori eam reſtituit. 3. Conſtantio, Patricio, in uxorem datur. ib.

Galli Catholici fœdus ineunt, LIGAM appellatum. VII. 19.

Galli quatuor Epiſcopi Formulæ contra Janſenium editæ, ſuaſore Clemente IX. ſubſcribunt. VIII. 54.

Galli Celtarum nomine a S. Irenæo deſignati. I. 74.

Galli undecimo ſæc. Scientias colunt. IV. 104.

Galli quamdiu Decretis contra Inveſtituras latis paruerint? IV. 164.

Galli in Synodo Pariſienſi libellum condunt ſuper cultu Imaginum, & quid de illo ſentiendum? III. 124. Galli in quo diſſiderent a Græcis in doctrina de cultu Imaginum? 125.

Gallia ab hæreſi Calviniſtarum miſere vexatur. VII. 16.

Galliæ ante tertium ſæculum Religionem Chriſtianam receperunt. I. 71. An primo ſæculo in Gallias venerint viri Apoſtolici, ibique Fidem diſſeminarint? haud facile aut æquum eſt ſtatuere, vel negare. I. 74.

Gallias occupant Barbaræ nationes. II. 3.

Galliarum peſſimus ſtatus ſub Henrico Tertio. VII. 19.

Galliarum Monaſteria ſæculo Eccleſiæ octavo erant in peſſimo ſtatu. III. 74.

Galliarum Reges, & ſeptimi maſculi, nullo interjecto partu fœmineo nati, privilegium habent curandi ſtrumas, ſeu Scrophulas. IV. 22.

Galliarum Regi Indultum conceditur pro nominatione ad quoſdam Epiſcopatus Trevirenſi Eccleſiæ ſubjectos. VI. 133.

Galliarum in regno fides dilatatur. II. 9. 10.

Galliarum Regnum, ob negatam a Ludovico VII. Rege Petro de Caſtro, Archiepiſcopo Bituricenſis Eccleſiæ, actionem poſſeſſionis in ſuam Sedem, Interdicto per triennium ſubjicitur. IV. 119.

Galliarum Regnum tempore Philippi II. duplici ſubjicitur Interdicto. IV. 161.

Galliarum Regnum, ob repudiatam a Philippo I. Bertam, anathemati, & Interdicto non fuit ſubjectum. IV. 118.

Gallicanæ Eccleſiæ ſtatus ſæculo octavo deploratiſſimus. II. 72. S. Bonifacius in Gallias mittitur, iiſque medetur malis. ib. Operam itidem ſuam ad reſarcienda illata Eccleſiæ Gallicanæ damna contulit Carolus Magnus, hortante Hadriano Papa. ib.

Gallicani Clerici Comitia plures proſcripſerunt Caſuiſtarum recentiorum erroneas propoſitiones VIII. 66.

Gallicanarum Eccleſiarum origines male ad medium ſæculi tertii detruduntur. II. 37.

Gallorum cum Hiſpanis pax. VIII. 22. Eorumdem pax generalis cum Fœderatis. 24.

Gallorum Epiſcoporum Epiſtola ad Innocentium XI. qua ejus contra laxiores morum Caſuiſtas auxilium implorant. VIII. 56.

Gallienus, Imperator, reſtituit pacem Eccleſiæ. I. 10. Ejus reſcriptum ad Epiſcop. Alexandrinum, alioſque Ægypti Epiſcopos. I. ibid.

S. Gallus, ejuſque Monaſterii privilegia. VII.

Gandulphus, Sectæ, Hæreticorum auctor. IV. 71.

Gangrenſis Concilii Epocha incerta. I. 102. Probabilior ſententia. ib.

Garnerii ſententia de damnatione Origenis refellitur. II. in Præfat.

Garreri, Abbatis, Sermones. IV. 186.

Garſias, Juriſconſultus. V. 131.

Garſias de Loayſa VII. 140. Opera. VIII. 131.

Gaſpar Barthius, & ejus Opera. VIII. 131.

Gaſpar Jueninus. VIII. 156.

Gaſpar Scuvenfeldius, ejus errores. VII. 74.

Gaſpar Scioppius, & ejus Opera. VIII. 131.

Gaudentius, Brixienſis Epiſcopus, & ejus Scripta. I. 118. II. 46.

Gaufredi, Monachi Claræyallenſis, Scripta. IV. 187.

Gautherii, ſive Galterii, Cancellarii, Hiſtoria. IV. 179.

Gebhardi Salisburgenſis Scripta. IV. 83.

Gelaſius, Papa. Epiſtolam dedit Decretalem ad Epiſcopos Lucaniæ Brutiorum, & Siciliæ. II. 22. Concilium celebravit, in quo Scripturæ Sacræ, & SS. Patrum libros veros a falſis, genuinos a ſpuriis accurato Criterio ſecrevit. ib.

Gelaſius II. a Schiſmaticis male afficitur. IV. 125 Cajetam, Italiæ Urbem, fugiens Henricum IV. Imperatorem, ſe recipit. ib. Romam revertitur, & inde in Gallias venit, poſtremo Cluniaci obit 125.

Gelaſius Cyzicenus. II. 50.

Gemblacenſis Monaſterii Chronicon. IV. 84.

Gemiſti Plethonis Scripta. VI. 100.

Gennadius, poſt captam Conſtantinopolim, ejuſd. Urbis Patriarch. inauguratus. VI. 13.

Gennadii, Maſſilienſis, Opera. II. 49.

Genſericus perſecutionem per Africam movit. II. 8.

Genſericus, Vandalorum Rex, bello vincitur. II. 5. Victoriam obtinet corrupto duce, ſed poſtea, adeo profligatus eſt, ut pacem cum Romanis inire coactus ſit. ib.

Genſericus, ab Eudoxia, Auguſta, in Italiam evocatus, eam devaſtavit, urbem capit, ſed S. Leonis Pontificis oratione mitigatus, a militaribus inſanis abſtinet. II. 6.

Gentiliacenſis Synodus ſub Pipino in Galliis congregata cur de proceſſione Spiritus Sancti a Filio quæſtionem inſtituerit? III. 54.

Georgii Patriarchæ Alexandrini, Scripta. III. 57. Faſtorum Siculorum, ſeu Chronici Alexandrini, auctor ab aliquibus dicitur. ibidem.

Georgius, Patriarcha Conſtantinopolitanus Hæreſim Monotheliticam abjurat. III. 44.

Georgii Acropolitæ Hiſtoria. V. 105.

Georgius Blandrata trucidatur in Tranſylvania. VII. 72.

Georgius Cedrenus Inſignis fuit plagiarius IV. 84. Ejus Opus. 85.

Georgii, Corcyrenſis, Scripta. IV. 175.

Georgius, Cyprius, Patriarcha C. P. V. 46. 106.

Georgii Hamarcoli Scripta. III. 64.

Geor-

Georgius, Dux Hannoveranus, ad Angliæ regnum vocatur. VIII. 35.
Georgii Piſidis Scripta. III. 58.
Georgius Metochita. V. 106.
Georgii, Monachi, Chronographia. III. 65.
Georgius Moſcabar. V. 106.
Georgii Pachimeris Scripta. V. 122.
Georgius Pogebrachius, Bohemiæ Rex, excommunicatur. VI. 42. 43.
Georgii Syncelli Chronographia. III. 64.
Georgii Trapezuntini ſcripta. VI. 100.
Georgii, Epiſcopi Vercellenſis, in ſynodo Romana abſolutio. IV. 64.
Gerardus, Atrebatenſis, & Cameracenſis Epiſcopus, ſynodum contra novam Hæreticorum Sectam convocat, eoſque ad ſinum Eccleſiæ Catholicæ reducit. IV. 71.
Gerardi, Presbyt. Auguſtani, Scripta. IV. 78.
Gerardi du Bois Opera. VIII. 156.
Gerardi de Francheto, Ordinis Prædicatorum, ſcripta. V. 115.
Gerardus Macherus, ſcriptor Gallus. VI. 103.
Gerardus Segarelli, impuriſſimæ Sectæ auctor. V. 65. Idem flammis addicitur. ib.
Gerardus Joannes Voſſius, & ejus Opera. VIII. 132.
Geraſinus, Patriarcha C. P. V. 46.
Geberti, Aquitani, in Pontificatu Sylveſtri II. dicti, Opera. IV. 76.
Germania Chriſti fide imbuitur. III. 16. ſæculo octavo frequentia vidit Monaſteria. III. 74.
Germaniæ Principes hæretici nolunt parere Decreto principum Catholicorum in Conventu Spirenſi. VII. 86.
Germanica Collegia in urbe. VIII. 47.
Germanorum de Hereticis inſignis victoria. VIII. 42.
S. Germanus, Patriarcha C. P. Sacrarum Imaginum propugnator, a Leone Imperatore ſede pulſus fuit, & in exilium miſſus, non enim ſtandum Theophani, aliiſque aſſerentibus, ipſum ſponte ceſſiſſe Epiſcopatu. III. 30. Ejus ſcripta. 64.
Germanus II. Patriarcha C. P. V. 44. Ejus ſcripta. 111.
Germanus III. Patriarcha C. P. V. 45.
Germinius, Epiſcopus Arianus, a ſynodo Ariminenſi deponitur. I. 82. Arianiſmum in Illyrico fovet. ib.
Germundus, Patriarcha Hieroſolymitanus. IV. 138
Gerochi ſcripta. IV. 83.
Gervaſii Tilberienſis ſcripta. V. 110.
Gervilio, Epiſcopus Moguntinus, ob homicidii, quod patrarat, ſcelus, deponitur, ſanctuſque Bonifacius primus Archiepiſcopus Moguntinus inauguratur. III. 43.
Gerundenſis Concilii ſtatuta quædam. II. 20.
Getæ, & Bulgari auro, doniſque repulſi. II. 6.
Geuſii in Galliis ab Eliſabetha Regina Angliæ adjuvantur. VII. 26. Ratio hujus denominationis, habituſque illorum. ib.
Geuſiorum in Belgio tumultus. VII. ibid.
Gibellinorum, & Guelphorum factiones. IV. 115. Qui ab Imperatore ſtabant, Gibellini nuncupati. ib. In Urbe factiones varioſque excitant tumultus. VI. 32.
Gibellinus, Arelatenſis Archiepiſcopus, in Orientem mittitur. IV. 138. In Patriarcham Hieroſolymitanum eligitur. ib.
Gilberti de Hollandia Opera. IV. 186.
Gilberti Criſpini Opera. IV. ib.
Gilbertus Genebrardus. VII. 116. Concordatum Gallicum vocat Myſterium iniquitatis; VII. 154.
Gilberti Porretani geſta, errores, & emendatio. IV. 145. Opera 155. in Conciliis Pariſienſi, & Rhemenſi judicatur. VI. 166.
S. Giale, Abbatis Ruyenſis, Opera. II. 94. perperam diſtinguuntur Gildas BADONICUS, & Albanius. ib.
Gildo, qui Arcadio, Imperatori Orienti, Africam uſurparat, ſupplicio afficitur. II. 3.
Gildo, comes Africæ, Tyrannus, Donatiſtis impenſe favet. I. 78.
Glabri Rodulphi ſcripta. IV. 82.
Gladiferorum Ordo, ejuſque unio cum ordine B. Mariæ Teutonicorum. V. 127.
Glaſtonienſis Monaſterii fundatio. IV. 16. Privilegia ab Edgaro, Rege Angliæ, confirmantur. IV. 57.
Gnoſtici, illorum errores. I. 342. Vocabantur etiam Borbonitæ. I. 343.
S. Glyceriæ martyrium, & cultus. III. 3.
Gobelini Perſonæ ſcripta. VI. 109.
Godeſridius Bullionius Cruceſignatorum ductor, Rex Hieroſolymorum acclamatur. IV. 112.
Godefridi, Abbatis Wirumuthenſis, ſcripta. III. 60.
Godeſridi, Monachi, Annales. V. 111.
Godeſridus Bullionæus Regno Hieroſolymitano donatus, corona non regia, ſed ſpinea voluit inſigniri. IV. 23.
Godeſridus Hermantius, & ejus Op. VIII. 126.
Goffridi, Abbatis Vindocinenſis ſcripta. IV. 194. Falſis deluſus rumoribus, invectus eſt in Robertum de Arbriſello. ibid.
Gorcomienſes Martyres novemdecim. VIII. 55.
Gomariſtæ contra Arminianos. VII. 69.
Goteſridi, Viterbienſis, Pantheon. IV. 178.
Gotheſcalcus hæreſis ab Hincmaro fuit inſimulatus, quaſi triplicis divinitatis aſſertor, ſed perperam. III. 110. Ob ejus doctrinam de gratia, & prædeſtinatione approbandus, vel damnandus ſit, non facile eſt pronunciare, argumentis pro utraque parte ſupperentibus. III. ibid. ſcripta. III. 137.
Gothi a Juſtiniano Imperatore victi. II. 62.
Gothi a Reccaredo ad fidem Catholicam adducuntur. II. 64.
Gothi, a Narſete bello victi, Ticinum, vicinaque loca occupant. II. 67.
Gothorum, ſeu Oſtrogothorum in Italia regnum extinguitur. II. ib.
Gothorum in Hiſpania regnum deficit. III. 14.
Gothorum in Macedoniam, & Theſſaliam irruptio. II. 2.
Gothorum Imperium Toloſanum deficit. II. 63.
Gothorum aliqui Chriſtianam Religionem excipiunt. I. 74. Expulſi ab Infidelibus a Conſtantino Magno, Imperatore, loco ad habitandum donantur. ibid. Bellum inter ſe movent, ideſt, Oſtrogothi pugnant cum Wiſigothis. ibid. Oſtrogothos complures Athanaricus Rex ob Chriſti nomen inſectatur. ibid. Ab Ulphila, Epiſcopo, qui Chriſtiani erant, Ariana hæreſi inficiuntur. ibid. in errore obfirmantur. 3.
Gradenſis Patriarcha privilegium obtinet conſecrandi in Oriente Epiſcopos. IV. 132.
Grandimontenſis Ordinis inſtitutio, & calamitas progreſſu temporis in eo oborta. IV. 97.
Gratiæ neceſſitas. II. 51. Gratiam nemo mereri poteſt. ibid. Gratia præveniens neceſſaria

etiam

etiam ad initium fidei, & bonorum operum. ib. Gratiæ prævenientis neceſſitas. II. 80. Neceſſitas gratiæ concomitantis. ib.
Grammatici contra Theologos. VII. 82
Grammatici Itali. VII. 108. Galli. 105. Belgæ. ibid. Angli. 110. Germani. ibid.
Gratiani Decretum. IV. 191
Gratianus in Priſcillianiſtas Edictum promulgat. I. 87
Gratianus Catholicos Epiſcopos ab exilio revocat. I. 83
Gratiani Imperatoris Lex Conciliabulorum celebrationem Hæreticis vetans. I. 101
Gratianus, & Valentinianus, Imperatores, contra Donatiſtas leges publicant. I. 77
Græci, poſt ejectum e Sede Conſtantinop. a Leone ſapiente, Orientis Imperatore, Photium, cum Latinis pacem ineunt. III. 115
Græci, in Apulia graſſantes, debellantur, Normannorum ope. IV. 32
Græci Imperatores, quo fine unionem Eccleſiæ Græcæ cum Latina aliquando procurarint? V. 9.
Græci recte ſenſerunt de Euchariſtia. IV. 86
Græci in quo differant a Latinis circa Purgatorium, & Beatitudinem Sanctorum. VI. 85
Græcorum Imperium in pejus ruere cœpit ab obitu Manuelis Comneni, Imperatoris. IV. 110
Græcorum ſchiſmatis vera cauſa, ambitio Patriarcharum Conſtantinopoleos. III. 117. Poſt obitum Michaelis Cerularii, Patriarchæ Conſtantinopolitani, plures uniones cum Græcis factæ in fumum evanuerunt. ib.
Græcorum Concilia aliquot adverſus Cyrillum Lucarem, & Calviniſtas. VIII. 94
Græcorum in cultu Imaginum ſuperſtitio. III. 125. Imaginum cultus diverſus apud Gallos, & Græcos. III. 124
Græcorum cum Latinis unio. VI. 88. Ea unio cito abrupta fuit. 89
Græcorum error circa Spiritus Sancti proceſſionem damnatur in Conciliis Romano, & Barenſi. Schiſma tamen non extinguitur, cujus rei variæ rationes adducuntur. IV. 63.
Græcos in ſuas partes pertrahere nequiverunt Lutherani, & Calviniſtæ. VIII. 93
S. Gregorius M. omnes fidei articulos docuit, qui a Lutheranis, & Calviniſtis negantur. II. 102. S. Gregorius pro liberatione animæ Trajani Imperatoris non oravit, & ſi oravit, quomodo id explicari debeat? ib. S. Gregorii libri morales ab animarum Rectoribus perpetuo evolvendi. 107. Trajani precibus s. Gregorii ab inferis evocati hiſtoria pro apocrypha habenda, &, ſi vera ſit, quomodo explicanda? III. 99. Cum Theodolinda, Longobardorum Regina, & cum nonnullis aliis, Concilio V. Gener. obtemperare detrectantibus, mitius egit; & quare? II. 101. S. Gregorius Matronæ, circa Euchariſtiæ Sacramentum, incredulitatem miraculo aufert. Ib. Opera. II. 98. Dialogor. Libri perperam Gregorio abjudicantur. ib. Geſta. II. 87. Monachiſmum profeſſus eſt, ſed incertum, an ſub s. Equitii, vel s. Benedicti Regula? 88. Corporis translatio. III. 94
Gregorius II. Romam, ceteraſque Occidentis Provincias ab obedientia, & Imperio Leonis Iſaurici non abduxit, quin potius tumultuantes populos in obſequio, & fide erga Imperatorem continuit. III. 12. vocavit tamen in auxilium contra Longobardos Regem Francorum. 13. Ei inſidias ſtruit Leo Iſaurus, a quibus Romanorum, & Longobardorum ope liberatur. III. 22. Gregorius II. prohibet, ne populus Romanus alium ſibi eligat Imperatorem in locum Leonis Iſauri, adhuc viventis. ib.
Gregorius IV. in Gallias venit, ut Ludovicum Pium cum filiis conciliaret, non autem malevolo in Ludovicum animo. III. 86. Ejus laudes. III. 94. Ejus in Gallias adventus, & cum Præſulibus Gallicanis diſſidium. ib.
Gregorii VI. electio Simoniaca. IV. 31. Ejus temporibus tres tantum, non quatuor Pontifices Romanam ſedem tenuerunt. ib.
Gregorius VII. ab infamia Berengarianæ Hæreſeos purgatur. IV. 62. Ejus in vindicandis Sedis Apoſtolicæ juribus, & reſtauranda diſciplina Eccleſiæ labores. IV. 36. Ex neceſſitudine, quam Summus Pontifex Gregorius VII. habuit cum Comitiſſa Mathilde, occaſionem ceperunt adverſarii ipſius famam proſcindendi. ib. Eum non eſſe primum auctorem legis de Clericorum cœlibatu oſtenditur. IV. 89. Ejus in Clericos Simoniacos, & Concubinarios Decreta. IV. 65. refellitur Sigeberti in Gregorium VII. calumnia. 66. Decretum Gregorii VII. contra Inveſtituras editum fuit non in prima, ſed in II. Synodo Romana. ib. Gregorius VII. in Conciliabulis calumniis impetitus. 67. Ejus ſcripta. IV. 80. Dictatus a peritis Criticis genuinus ipſius fœtus non putatur. ib.
Gregorius VII. Hæreſis auctor a Magdeburgenſibus falſo dicitur. IV. 87.
Gregorius VIII. Antipapa. IV. 125. a Calixto II. capitur, & Romam in triumphum deducitur. 126
Gregorius VIII. Urbano III. ſuccedit, & de Eccleſia reformanda cogitat. IV. 134
Gregorii IX. in Pontificatu geſta. V. 28
Gregorii X. geſta. V. 31
Gregorii XI. geſta. V. 42
Gregorius XII. cum obſtrinxiſſet ſe juramento, ut Pontificatum dimitteret, illo tamen ſe abdicare recuſavit, ob idque Concilium Piſanum ſententiam in eum tulit. VI. 13. Gregorius Pontificatum tandem deponit. 14
Gregorius XIII. eligitur Pontifex. VII. 48. Ejus virtutes, ib. ejus zelus religionis præcipue in Galliis. ib. Fraticellorum ſectam extinguit. 49. Romanum Collegium Soc. Jeſu fundat. ibid. Emendationem Kalendarii curat. ib. obiit ibid. Ejus Statua in Capitolio erigitur a populo Romano. ib.
Gregorius XIV. eligitur Pontifex. VII. 51. Ejus zelus in extirpandis hæreſibus in Galliis. ibid. Moritur. 52
Gregorii XV. geſta. VIII. 43
Gregorius III. Patriarcha C. P. VI. 49
Gregorius, Arianus, in locum Athanaſii ab Arianis ſubrogatur. I. 95. Sede dejicitur. ib.
Gregorii Antiocheni, Homilia. III. 57
Gregorii Abulpharai Compendium Dynaſtiarum. V. 106
Gregorius Acyndinus. V. 107
Gregorii Ariminenſis Scripta. V. 129
Gregorius, Cappadox, in locum S. Athanaſii, Patriarchæ Alexandrini, ab Arianis ſubſtitutus, in Catholicos ſævit. I. 72
Gregorius Corteſius. VII. 120
Gregorius, ſeu Georgius Cyprius, Patriarcha C. P. V. 46
Gregorii Mammæ Scripta. VI. 97
Gregorius Nazianzenus, & ejus Scripta. I. 97. Epiſcoporum improbat faſtum. 114. In quo excellat ejus calamus. ib. Tractatus de fide, qui orationis locum

locum inter opera Gregorii Nazianzeni obtinet, & Tractatus de Fide Nicæna, fœtus ſunt Gregorii Berici. ib. in Sede Conſtantinopolitana confirmatur. I. 28. Epiſcopatu ſe abdicavit. ibid. Conſtantinopoli per triennium Epiſcopale munus obit. I. 128.

S. Gregorii Epiſcopi Neocæſarienſis, dicti Thaumaturgi, Opera vera, & ſuppoſititia. I. 58.

Gregorius Nyſſenus, & ejus Scripta. I. 115.

Gregorius Nunnius Coronelius. VIII. 148.

Gregorii Palamæ orationes. V. 107. Ejus errores a Græcis approbati. V. 59. idem Palamas a Græcis colitur. ib.

S. Gregorii, Turonenſis, Opera. II. 94. Non eſt auctor LIBRI DE SEPTEM DORMIENTIBUS. ib.

Gribaldus peſte ſublatus eſt. VII. 72.

Grinniacenſium Cœnobii ſundatio. II. 57.

Guelphorum, & Gibellinorum factiones extinctæ. V. 32.

Guelphorum, & Gibellinorum factiones. IV. 112. Qui jura Pontificum tuebantur, Guelphi nuncupati. ibid.

Guerinois. VIII. 145.

Guerrici Abbatis ſcripta. IV. 185.

Guiberti, Abbatis S. Mariæ Novingenſis, Hiſtoria Hieroſolymitana. III. 107.

Guido, Archiepiſcopus Viennenſis, Concilium cogit adverſus Henricum IV. Imperatorem. IV. 164.

Guido, Ordinis Eremitarum S. Auguſtini, in nonnullos impegit errores, quos compulſus eſt revocare. V. 72. Præcipui ex illis erroribus recenſentur. ib.

Guido, ultimus e Latinis Rex Hieroſolymorum. IV. 183.

Guidonis Aretini Micrologus. IV. 84.

Guidonis, Ducis, Spoletani, & Lamberti ejus filii, Imperii tempus. IV. 13.

Guidonis Baiſii, dicti ARCHIDIACONI, Scripta. IV. 137.

Guido Pancirolus. VII. 139.

Guidonis de Perpiniano ſcripta. V. 129.

Guidonis, Carthuſiani, ſcripta. IV. 188.

Gujonea Michaelis Molinos errores in Gallia diſſeminat, ejuſque ſcripta damnantur. VIII. 57.

Guiſii, fratres, regni Galliarum adminiſtrationi præficiuntur, ſeque avitæ religionis contra Calviniſtas defenſores præſtant. VII. 17. Henricus III. Galliarum Rex, Guiſios per ſuos ſatellites occidit. 19.

Guillelmus, Patriarcha Hieroſolymitanus. V. 47.

P. Guillelmus, Ordinis Fratrum Minorum, duas a ſe aſſertas propoſitiones damnare compellitur. V. 54.

S. Guillelmus, Eremitarum Inſtitutor, alius a Guillelmo, Aquitaniæ, Pictonum Duce. V. 150.

Guillelmus, Epiſcopus Pariſienſis, decem damnat propoſitiones. V. 53.

Guillelmi, Archiepiſcopi Tyrii, Hiſtoria. IV. 179.

Guillelmi, Abbatis, opera. IV. 189.

Guillelmus Arauſicanus, dictus in Anglia Guillelmus III. VIII. 35.

Guillelmus Alanus. VII. 119. Ejus præclara geſta. ibid.

Guillelmi, Alverni, opera. V. 108. Falſo illi tribuuntur Dialogi ſeptem de Sacramentis. ib.

Guillelmus a S. Amore litis inter Pariſienſes & Fratres Prædicatores exortæ incenſor. V. 55.

Guillelmus Beveregius. VIII. 134.

Guillelmi, Bibliothecarii, Appendix ad Anaſtaſium. III. 143.

Guillelmus Bonjour & ejus opera. VIII. 149.

Guillelmus, Brabantiæ Comes, Imperator. V. 12.

Guillelmus Budæus, & ejus opera. VII. 109.

Guillelmus Camdenus, & ejus opera. VIII. 134.

Guillelmus Camerarius. VIII. 154.

Guillelmi Campellenſis ſcripta. IV. 181.

Guillelmi Cave calumnia in Joannem XXIII. Conſtantienſe Concilium, & Imperatorem Sigiſmundum. VI. Ejus opera. VIII. 134.

Guillelmi Durandi Speculatoris opera. V. 130.

Guillelmus Eſtius. VII. 118.

Guillelmus Farellus Genevæ errores diſſeminat. VII. 65.

Guillelmus de Hildemiſſen errores varios diſſeminat, eoſque ejurat. IV. 65.

Guillelmus Lamarenſis, S. Thomæ, Doctoris Angelici, æmulus, ab Ægidio Romano confutatus. V. 125.

Guillelmus Lindanus. VII. 118.

Guillelmi Malmesburienſis ſcripta. IV. 179.

Guillelmi de Nangis Opera. V. 112.

Guillelmi Okami geſta, & ſcripta. V. 126.

Guillelmi Parvi, dicti Neubrigenſis, ſcripta. IV. 179.

Guillelmi Parvi, Ordinis Prædicatorum, ſcripta. V. 119.

Guillelmus Poſtellus a S. Ignatio Venetiis admittitur in ſuam Societatem, a qua poſtea ejectus ſuit. VII. 77. A Franciſco I. Galliarum Rege recipitur. VII. 124. Ejus errores, & deliria. VII. 77. Revertitur ad Eccleſiam, & pœnitens moritur. VII. 77.

Guillelmi de S. Amore Opus. V. 108.

Guillelmi de Seliniaco Summa Theologica. V. 108.

Guillelmus Siciliæ inveſtituram ab Hadriano IV. obtinet. IV. 131.

Guirmundi Opera. IV. 79.

Gummarus Huygens, & ejus opera. VIII. 131.

Guntabundus, Vandalorum Rex, quamvis Chriſtianis faveret, prioribus tamen regni annis perſecutionem, in Africa jamdudum inchoatam, permiſit. II. 9.

Guntherus, Comes Scurazburgenſis, in Imperatorem a Bavaris electus, veneno tollitur. V. 16.

Guntramnus, Burgundiæ Rex, inter Sanctos relatus. III. 7.

Guſtavus, Rex Suecorum, pluribus Imperii Urbibus, & Provinciis potitur, quæ tamen Guſtavo ex vulneribus in prælio acceptis mortuo, ad Imperatorem in magnam partem redeunt. VIII. 16. Sueci alternante fortuna cum Ferdinando III. præliantur. ibid.

H

HAdrianus I. a Deſiderio Longobardorum Rege vexatus, Caroli Magni auxilium implorat, qui bello Deſiderium, Regem, capit, & Provinciis, Sedi Apoſtolicæ a Pippino patre donatis, adjicit Sabinenſe Territorium, Spoletinumque Ducatum, & Beneventanum. III. 99.

Hadriani II. geſta. III. 98.

Hadrianus III. in Gallias proficiſcens medio itinere moritur. III. 99.

Hadriani IV. geſta ante, & poſt Pontificatum. IV. 131. Ejus ſcripta. 192.

Digitized by Google

Hadrianus V. Papa V. 32
Hadrianus VI. litteris monet Fridericum, Saxonum Ducem, ne faveat Luthero. VII. 85 Ejus scripta. 111. geſta, & mores. VII. 36
Hadrianus, Imperator, ſcripſit Minutio Fundano, Proconſuli, Chriſtianos ſine objecto criminis non eſſe condemnandos. I. 7
Hadrianus Bailletus, & ejus Criticæ Opera VII. 135
Hæreſes antiquæ renovatæ ab Hæreticis Sæculi XVI. VII. 144
Hæreſis quid ſit. I. 28. quomodo diſtinguatur a ſchiſmate? I. ib.
Hæreſum Origo. I. ib. Vide etiam Tom. IX. pag. 513
Hæreticus eſt, qui non ſequitur Catholicam unitatem I. 28
Hæretici Conciliabula celebrare prohibentur. I. 101. Armis retundi debent. V. 50. juſte puniuntur pœnis temporalibus. 78. 79. Novarum rerum cupidi. V. 105. a Vincentio Lirinenſi graphice deſcripti. VI. 24. Nullum judicem in Eccleſia agnoſcere volunt. VII. 95. in poſtremos Pontifices Romanos debacchantur. VIII. 54
Hæretici e Sabaudia pulſi. VIII. 36
Hæretici recentiores errores hæreticorum ſæculi XII. ſuſcitarunt. IV. 193. Falſo jactarunt Eccleſiam Orientalem communem cum ipſis habere doctrinam. VIII. 161. In fide, quam profitentur, inconſtantes. VIII. 98
Hæreticorum noſtri temporis ſectæ, ſynagogæ ſunt ſatanæ. VIII. 102
Hæreticorum ſcripta contra Fidem non retinenda. III. 64 Mores. VII. 152
Hæreticorum quorundam Friderico Imperatori, & Conrado, ejus Filio, faventium, errores. V. 58. 59
Hæreticis conceſſa fuit facultas, & ſecuritas veniendi ad Concilium Trid. VII. 96
Haimericus, Patriarcha Antiochenus. IV. 139
Halitgeri, Epiſcopi Cameracenſis, Opus. III. 141
Halloixius, Origenem defendens, improbatur, & refellitur. II. in Præfatione.
Hamaburgenſis Epiſcopus Pallium a Sergio III. petit, & obtinet. VI. 60
Harmonis qui? I. 37
Harphii ſcripta. VI. 117
Haſſia Chriſti fide imbuitur. III. 15
Hattonis, Abbatis, Capitulare. III. 144
Haymonis ſcripta. III. ib.
Haytonius. Vide Hattonis
Hegeſippi hiſtoria de Domitiano dubia. I. 6. Ejus hiſtoria Eccleſiaſtica periit. I. 52
Helena, Conſtantini Mater, Chriſti Crucem adinvenit. I. 70
S. Helena, vidua, ab Alexandro III. canonizata. IV. 133
Helinandi, Monachi, ſcripta. V. 111
Helingabalus, vel Elagabalus, Imperator, a Prætorianis occiſus, & ejus Corpus in Tyberim projectum. I. 12
Heloiſſa Abaelardo erudienda traditur, ejuſque amore capitur Abaelardus, & cætera ad Heloiſſam ſpectantia. IV. 80
Helpidius, Rhetor, Priſcillianiſta. I. 87. In Synodo Cæſaraugustana damnatur. ib.
Helvidius Deiparam ſuæ poſt partum Virginitatis feciſſe jacturam effutiebat, alioſque diſſeminavit errores. II. 18. Helvidius undequaque abjectiſſimus. ib.
Hemmingi, Monachi, ſcripta. IV. 83
Henoticon Zenonis Imperatoris quid ſit? II. 5. Henoticon fuit ſtatim rejectum ab omnibus Catholicis, quamvis Eccleſia illud non damnarit. 6
Henrici I. Angliarum Regis, geſta. IV. 132 Cum Anſelmo, Cantuarienſi Archiepiſcopo, Concordiam init, VI. 164
Henricus II. Angliæ Rex. IV. 123. S. Thomæ Cantuarienſis cædi imprudens occaſionem dedit. ib. Severiſſime ob id a Deo punitur. ib. Ab eadem juramento ſe purgat. 171
Henricus III. Angliæ Rex. V. 24
Henricus IV. Angliæ regno quo pacto potitus? V. 25. Ejus geſta. VI. 22
Henricus V. Angliæ Rex, fœdus init cum Duce Burgundiæ. VI. 17
Henrici VI. Angliæ Regis geſta, & ſanctitas. VI. 23
Henrici VII. Regis Angliæ, geſta. VI. 24
Henricus VIII. FIDEI DEFENSORIS nomen conſequitur. VI. 25. VII. 34. Ejecta Catharina, Matrimonium init cum Anna Bolena. VII. 38. Excommunicatur a Clemente VII. ib. Eccleſiam Romanam contemnit, ſævitque in omnes Catholicos, qui eum Caput Eccleſiæ agnoſcere noluerunt. VII. 39. Cenſuris Eccleſiaſticis innodatus declaratur a Paulo III. ib.
Henricus, Caſtellæ Rex. V. 22
Henricus II. Caſtellæ Rex. V. 23
Henricus III. Caſtellæ Rex. V. 23
Henrici IV. Caſtellæ Regis geſta. VI. 26
Henrici II. Galliarum Regis geſta. VII. 16
Henrici III. Galliarum Regis geſta. VII. 19. Ejus mors quo pacto contigerit? 20
Henrici IV. Galliarum Regis geſta. VII. 21
Henricus IV. Borbonius, in Gallia fautor Hæreticorum. VII. 52. ejurat hæreſim, & obedientiam Sanctæ Sedi præſtat. ibid. Sexdecim conditionibus admittitur ad gremium Eccleſiæ. 53
Henricus III. dictus Imperator, ob Inveſtituram a Gregorio VII. damnatus. IV. 49. Ad Canuſium pergens a Papa abſolvitur. 51. Cum rediiſſet ad vomitum, Henricus, a Principibus Germaniæ exauctoratur, & a Papa rurſum communione, & regno privatur. 52. Romam cum exercitu venit, Gregoriumque in Mole Adriani recludit. ibid. Gregorium VII. antequam moreretur, excommunicationem in Henricum latam non reſcidit. ib.
Henricus IV. Imperator inveſtiturarum privilegium a Paſchale II. extorquet. IV. 114. A Gelaſio tamen II. nihil obtinere poteſt. ib. A Callixto II. excommunicatus Henricus ad officium redit. 114. Henrici mores, & geſta. ib.
Henricus, Imperator Byzantinus. V. 8
Henricus I. Imperator ſanctitatis fama celebris. IV. 20
Henricus II. optimus Imperator. IV. 20
Henricus III. dictus Imperator, excommunicatur, & deponitur. IV. 164
Henricus III. dictus Imperator, Paſchalem II. de Concordia interpellat, & apud Ingelheim Imperii inſignia deponit, iterumque confugit ad Paſchalem II. ſed fruſtra. V. 119.
Henricus III. inter Imperatores locum non habet. IV. 20. Plures principes virtute, quin & proprios filios infeſtos habuit. ib. Cadaver ejus per quinquennium inſepultum extra Eccleſiam manſit. III. 315.
Henricus IV. Imperator pacem a Callixto II. per Legatos implorat. IV. 165
Henricus V. Imperator, ejuſque geſta. IV. 116. Anathemate percellitur. ib. a Cæleſtino II. coronatur. IV. 135

S 2 Hen-

Henrici VII. Imperatoris geſta, & mors. V. 14.
Henrici Boich Commentarii in libros Decretalium. V. 131.
Henrici Booicolii Opera. VI. 105.
Henricus Caniſius. VII. 135.
Henrici Abbatis Claræ|vallenſis, ſcripta. IV. 186.
Henricus Dodwellus. VIII. 134.
Henricus Gravius. VII. 118.
Henricus Petrus de Gondy Cardinal. VIII. 119.
Henrici de Haſſia ſcripta. VI. 110.
Henrici Stenonis ſcripta. V. 112.
Henricus Holdeo, & ejus opera. VIII. 134.
Henrici, Hoſtienſis, ſcripta. V. 130.
Henrici Huntingronienſis ſcripta. IV. 179.
Henricus a Sancto Ignatio, & ejus Opera. VIII. 150.
Henrici Inſtitoris ſcripta. VI. 116.
Henricus Kalteiſen cum Huſſitis diſputat. VI. 112.
Henricus a Lotharingia Rrgnum Neapolitanum invadere molitur. VIII. 27.
Henricus Noriſius, Cardinalis, Ord. S. Auguſtini, & ejus opera. VIII. 148. 149.
Henricus Regius. VII. 131.
Henricus Savilius. VIII. 134.
Henrici de Seguſio ſcripta. V. 108.
Henricus Spelmannus. VIII. 134.
Henricus Spondanus, & ejus opera. VIII. 121. improbat Concordatum. VII. 154.
Henrici Suſonis ſcripta. V. 122.
Henricus Thuringiæ & Haſſiæ Landgravius imperio aliquantulum potitus. V. 12.
Henricus Valeſius, & ejus opera. VIII. 126.
Henricus, diſcipulus Petri de Bruis. IV. 134.
Henriciani. IV. 140.
Heracleonitæ, ſeu Barboriani, & illorum errores. I. 36.
Heraclius, Patriarcha Hieroſolymitanus. IV. 138. 139.
Heraclius, Imperator, cum Paulo Monoculo congreſſum habet, ex quo ei afflatur Monotheliſmus. III. 34. 35. De ejuſdem congreſſu cum Anaſtaſio, Patriarcha Jacobitarum, controvertitur apud Eruditos. ib.
Heraclius, poſt multas a Choſroe clades acceptas, ſecundo adverſus eumdem bello pugnat. III. 3. Pacem firmat inter Romanos, & Perſas, Lignum S. Crucis recuperat, indeque datur occaſio diei feſto Exaltationis S. Crucis. 4.
Herardi, Angliæ Regis, cadaver juſſu Hardicanuſi, ipſius Succeſſoris, effoditur, & in Tamaſim projicitur. IV. 23.
Herardi, Epiſcopi Turonenſis, Capitula. III. 140
Heriberti, Monachi, Epiſtola, in qua Petragoricenſium hæreſis, & geſta deſcribuntur. IV. 142.
Herigeri Opera. IV. 75.
Herluini, Cameracenſis Epiſcopi, Cauſa judicatur in Synodo Romana. V. 53.
Herluini, Comitis, abſolutio. IV. 56.
Hermannus, Archiepiſcopus Colonienſis, a fide Apoſtata, privatus ſua ſede, Lutheranam hæreſim profitetur. VII. 95.
Hermanni Contracti ſcripta. IV. 82.
Hermannus Lethmatius, & ejus ſcripta. VII. 116
Hermannus Pongilupus, fœdiſſimæ Sectæ parens. V. 65. Ejus oſſa juſſu Bonifacii VIII. exhumantur, & comburuntur. ib.
Hermannus Ruiſſvich plures errores docet, & ad ignem damnatur. VI. 60.
Hermas, auctor libri PASTORIS. I. 47.
Hermenegildus ab uxore Ingunde ad fidem Catholicam adductus, a Patre Leovigildo bello impetitur. II. 65. in vincula conjectus, cum Epiſcopum Arianum, qui ad impartiendam ei Euchariſtiam venerat, repuliſſet, martyr occubuit. ib.
Hermogenes, Magiſter Militum, ad expellendum Paulum, Patriarcham Conſtantinopolitanum, miſſus. I. 128.
Hermogenes, & ejus errores. I. 38.
Hermolai Barbari ſcripta. VI. 104.
Herodes infirmatur. I. 22. Ejus ferale Edictum contra Judæos. ib. Præcipit jugulari Antipatrum, filium. I. 23. moritur arroſus vermibus. ib.
Herodes Antipas conſtitutus eſt Ethnarcha Galilææ, & Petrææ, I. ibid.
Herodiani, qui erant? I. 27.
Heroldus Archiepiſcopus Saliſburgenſis, deponitur, & excommunicatur, eique Fridericus ſubrogatur. IV. 57.
Herpii, ſive Harpii, Scripta. VI. 117.
Hervei, Monachi Dolenſis ſcripta. IV. 187.
Heſychiſtæ, & Euchitæ, dicti ſunt Monachi quidam, qui Palamiticam hæreſim ſunt profeſſi. V. 59
Heſychii, Patriarchæ Hieroſolymitani, Scripta. III. 56. Heſychii plures. ibid.
Hibernia Henrico, Angliæ Regi, conceditur ob religionis bonum. IV. 132. Joannes, Henrici filius, Rex coronatur. 134.
Hidroparaſtæ, ſeu Aquarii, qui? I. 37.
D. Hieronymo in conſcribendis Epiſtolis cur uſus non ſit Siricius Pontifex? I. 122. ejus vita ſummatim deſcripta. II. 41. Hieronymi Opera, ib. Hieronymi Elogium. ib. S. Hieronymum quinam a Dallæi accuſationibus defendant? II. 54.
Hieronymus Æmilianus, fundator Congregationis Clericorum Regularium, qui Somaſchi appellantur. VI. 144.
Hieronymus Aſculanus, non Patriarcha Hieroſolymitanus, ſed Cardinalis fuit a Nicolao III. creatus. V. 47.
Hieronymus Bignonius. VIII. 127.
Hieronymus Bolſecus, comes hæreſiarchæ Calvini, ad Eccleſiam ejurata hæreſi revertitur, & vitam Calvini ſcribit. VII. 65.
Hieronymus Cardinalis Caſanate, ejus beneficentia in Fratres Ordinis Prædicatorum. VIII. 130
Hieronymi a S. Fide ſcripta. VI. 106.
Hieronymi de Feſulis Eremitarum Congregatio. VI. 136.
Hieronymus Gonzalez, & ejus opera. VIII. 145.
Hieronymus Oleaſter, & ejus opera. VII. 127.
Hieronymus Pradus. VII. 136.
Hieronymus, Pragenſis, ſalvum conductum a Concilio Conſtantienſi accepit, & nihilominus juſte damnatus & combuſtus fuit. VI. 71.
Hieronymus a SS. Sacramento, reſtaurator Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum. VIII. 157.
Hieronymus Seripandus, ejus zelus, & Scripta. VII. 129.
Hieronymus Surita. VII. 114.
Hieronymus Vecchietti, & ejus opera. VIII. 150.
Hieroſolyma a Romanis obſidione cincta. I. 25. Flammis inceditur, & ab imis fundamentis diruitur. I. ib. A Perſis vi ſubacta, & capta. III. 3. A cruce ſignatis expugnatur. IV. 23. A Chriſtianis recipitur. IV. 24. A Saladino tentatur, & tandem capitur, Latinis ex ea, & Græcis expulſis. IV. 113.
Hieroſolymis Eccleſia a Latinis conſtruitur. IV. 203. Peregrini illuc ad inviſendum Chriſti Domini ſepulcrum confluunt. ib.
Hieroſolymitanus Epiſcopus, Patriarcha fuit conſtitu-

ſtitutus in Concilio Nicæno, ſervato tamen jure Metropolitico Cæſarienſi. I. 94
erosolymitani Patriarchæ a ſæculo ſeptimo uſque ad ſæculum undecimum qui fuerint, neſcitur. III. 28. Papebrochius tamen illorum ſeriem perduxit ad annum 1672. 29
ierosolymitanæ Diœceſeos limites. II. 34
erosolymitanæ Eccleſiæ prærogativæ. I. 57. Cæſareæ Palæſtinæ fuit ſubjecta. ib. Patriarchatus pleno jure, a quo tempore potiti ſunt Epiſcopi Hieroſolymitani? ib. Vide etiam Tom. IX. pag. 9. uſque ad pag. 34.
Hilarius Cœnobia excitat plurima in Paleſtina. . 134
Hilarius, Arelatenſis Archiepiſcopus Semipelagianorum doctrinæ adhæſit, quam tamen moriturus abdicavit. I. 46. 47. Diverſus eſt ab eo, qui ad S. Auguſtinum Epiſtolam contra Semipelagianos ſcripſit. ib.
arius, Diaconus Eccleſiæ Romanæ auctor eſt Commentariorum in Epiſtolas Pauli, qui S. Ambroſio adſcribebantur, nec non Quæſtionum Veteris, & Novi Teſtamenti, quæ S. Auguſtino tribuebantur. I. 117
arius, Romanæ Eccleſiæ Diaconus, Luciferianus fuit. I. 84. Rebaptizandos eſſe hæreticos docuit. ib. a ſuis erroribus reſipuit. ib.
Hilarii Epiſcopi Pictavienſis pro fide contra Arianos defendenda labores. I. 93. Ejus Opera. ib. Saturnino, Arelatenſi Epiſcopo Ariano, reſtitit. I. 98. Galliæ, ejus beneficio, Arianiſmi labe non fuerunt infectæ. ib. Interfuit Concilio Seleucienſi. ib. Ariani, ab eo provocati, illum remitti ad ſuam ſedem curant. 99.
arius, Pontifex, egregius Sacrorum Canonum defenſor, eorumque obſervandorum auctor. II. 1.
deberti, Cenomanenſis, poſtea Turonenſis Antiſtitis, Scripta. IV. 181.
degardis, Abbatiſſæ, Opera. IV. 187
dericus, Wandalorum Rex, Fulgentium, alioſque Epiſcopos Catholicos ab exilio revocat, ſuiſque ſedibus reſtituit. III. 66
duini Opus de vita S. Dionyſii graves controverſias excitavit in Galliis. III. 141
cmarus, Laudunenſis Epiſcopus, ob defenſa Sedis Apoſtolicæ jura, inimicitiam Avunculi ſui, Hincmari, Archiepiſcopi Rhemenſis, ſibi conciliavit, a quo multorum criminum inſimulatur apud Carolum Calvum, Galliarum Regem. III. 127. Accuſatus in Concilio, apud Vermeriam habito, Sedem Apoſtolicam appellat, ſed ab Avunculo Romam pergere præpeditur, ejuſque opera in Synodo, apud Attiniacum indicta, Epiſcopatu privatus in Carcerem conjicitur. 128. iterum damnatus in Concilio, apud Duziacum convocato, in carcerem truditur, & excæcatur, cujuſque Concilii Sententia a Joanne VIII. confirmatur, & Hedenulfus, in ejus locum, Laudunenſis Epiſcopus conſecratur. ib. Vita functo Carolo Calvo Joannes VIII. Synodum indicit Trecenſem, in qua Hincmarus e ſua Sede Laudunenſi dejectus, annuente Pontifice, etiamſi cæcus eſſet, Miſſam, veſtibus Pontificalibus amictus, celebrandi facultatem obtinuit, eique proventuum Epiſcopalium pars adjudicata fuit. ib. Epiſcopus ad Sedem Apoſtolicam appellat, & ab Hadriano II. ſuſcipitur. III. 98.
icmarus, Rhemenſis Archiepiſcopus, injuſte in Gothelcalcum, & Ratramnum excanduit, quod ejus ſententiæ de expungendis ex Hymno Martyrum verbis: TE TRINA DEITAS conſentire nollent. III. 110. Contra Nepotem, Hincmarum, Epiſcopum Laudunenſem, quæ geſſerit? III. 127. Hincmarus, Arch. Remenſis, Clericos, ab Ebbone ordinatos, gradu dejicit. ib. Scribit in Cauſa Lotharii, & Theutbergæ. III. 126. Hincmari odium, & machinationes contra Rothadum, Epiſcopum Sueſſionenſem. ib. Quomodo ſe geſſerit erga Gothescalcum in cauſa Prædeſtinationis? III. 111. Scripta, & Laudes. III. 137.
Hippolyti, Thebini, Scripta. IV. 74
S. Hippolytus Epiſcopus Portuenſis auctor Canonis Paſchalis, quem in marmorea Statua inſcripſit, & ejus in Bibliotheca Vaticana aſſervatio. I. 55.
Hiſpaniæ Regis Epiſcopos nominandi facultate donati. VII. 16
Hiſpaniæ Regum ſeries uſque ad Philippum V. nunc regnantem. IX. a p. 98. uſque ad p. 108.
Hiſpaniæ quando inſtitutum Monaſticum receperint? II. 105
Hiſpaniam occupant Alani, Vandali, & Svevi. II. 2.
Hiſpaniarum Regnum, ob Arianiſmum, afflictum. II. 65. Ariana hæreſis ab Hiſpaniis eliminatur. 66. Inter Sanctium, & Ferdinandum diviſum. IV. 121
Hiſpani ab Almohadibus male affecti. IV. 121
Hiſpaniæ Regis Orator concertationem habet cum Oratore Galliarum Regis. VIII. 27
Hiſpani Epiſcopi in Concilio Toletano XV. explicant quaſdam propoſitiones, quas de Divinis perſonis aſſeruerant, uberiuſque id præſtant in Concilio Tolet. XVI. III. 49
Hiſpani Sardiniam occupant, & Siciliæ Urbibus aliquibus captis, ab Imperatore Carolo VI. repelluntur, in fœdus cum Imperatore euntibus Anglis, Sabaudiæ Duce, & Gallis. VIII. 18
Hiſpanorum claſſis fruſtra Angliam invadere tentat. VII. 28
Hiſtoriæ Concilii Tridentini. VII. 96
Hiſtoria Eccleſiaſtica utilis. I. 2.
Homeritarum Regio Chriſti Fide imbuitur. II. 64
Honorii, Papæ, Orthodoxia, & acta ſimul Concilii VI. Generalis defenduntur. III. 46
Honorii, Papæ, ad Sergium ſcribentis, mens explicatur. III. 35. Silentii ab eo indicti œconomia juſte improbatur. ib.
Honorius I. ab hæreſi Monothelitarum omnino alienus fuit, licet graviter peccarit in modo quo ſe geſſit cum Monothelitis. III. 5.
Honorius Imperator contra Donatiſtas Legem promulgat. I. 78. Marcellini famam vindicat. I. ib. Dulcitium, Tribunum, in Africam mittit. ib. Prædeceſſorum ſuorum Leges, in Donatiſtas latas, confirmat. ib.
Honorius, devictis Tyrannis, Romam triumphans ingreditur. II. 3. De Religione Catholica bene meritus eſt. 4. Suſpectus perditi in ſuam ſororem amoris. ib.
Honorius II. antea dictus Lambertus, ex Antipapa in verum Pontificem eligitur. IV. 126. Ejus geſta in Pontificatu. ib. Œconomia erga Ludovicum VI. Galliarum Regem utitur. 127
Honorii III. Scripta. V. 27
Honorii IV. geſta. V. 35
Honorius, Imperator, ignaviſſimus Princeps. I. 2.

Honorius Reggius quid ſentit de ſtatu Eccleſiarum Anglicanarum? VII, 68.
Honoratus a S. Maria. VIII. 150.
S. Honoratus, Arelatenſis poſtea Epiſcopus Monaſterium fundavit Lirinenſe. II. 50.
Hormiſdas, Papa, nunquam hanc propoſitionem damnavit: UNUS DE TRINITATE PASSUS EST. II. 52. Eccleſiam orientalem cum occidentali conciliat. II. 85. Propoſitionem Monachorum Scytharum: UNUS E TRINITATE CRUCIFIXUS EST, nunquam examinavit, nedum damnavit Horſmidas. ib.
Hoſtiæ conſecratæ in Columbis ſuſpenſis aſſervabantur in Eccleſiis. III. 151. in Altari conſecrandæ ſumma diligentia, & munditia ſæculo X. conficiebantur. IV. 88.
Hoſtienſis. Vide Henricus Hoſtienſis.
Hubertus, Clericus, Boſonis Comitis filius, quorundam criminum inſimulator, Romam a Benedicto III. vocatur. III. 95.
Hugo Boncompagnus. VII. 138.
Hugo Catalaunenſis. IV. 180.
Hugo, Comes, ob rebellionem in Ludovicum Tranſmarinum, Galliarum Regem, excommunicatur. IV. 56.
Hugo Capetus, Galliæ Rex, eligitur. IV. 55.
Hugo Blancus, Cardinalis, Eccleſiæ aditu prohibetur. IV. 66.
Hugo de S. Caro, & ejus Opera. V. 114.
Hugo Grotius, & ejus Opera. VIII. 132.
Hugo, Filius Heriberti, Comitis Aquitani, adhuc quinquennis, a Joanne x. confirmatur in Archiepiſcopum Rhemenſem. IV. 26.
Hugo, Archiepiſcopus Lugdunenſis, Victorem III. Pontificem Max. calumniatur, & ab eodem excommunicatur una cum Richardo, Abbate Maſſilienſi. IV. 37.
Hugo, Caroli Martelli nepos, plures Epiſcopatus, & Abbatias adminiſtrans, excuſatur. III. 72.
Hugo Mathoudus, & ejus opera. VIII. 136.
Hugo Menardus, & ejus opera. VIII. ibid.
Hugonis Etheriani ſcripta. IV. 176.
Hugonis Flaviniacenſis Chronicon. IV. 180. Ejus Epiſtola ad Mathildem Comitiſſam. IV. 80.
Hugonis, Epiſcopi Lingonienſis, ſcripta. IV. 78. 79.
Hugonis Floriacenſis ſcripta. IV. 177.
Hugonis de Folieto ſcripta. IV. 187.
Hugonis Pictavienſis ſcripta. IV. ib.
Hugonis, Archiepiſcopi Rotomagenſis, ſcripta. IV. 115.
Hugonis a S. Victore Opera. IV. 187.
Humbaldus, Epiſcopus Lemovicenſis, deponitur. IV. 69.
Humberti de Romanis, Magiſtri Generalis Ordinis Prædicatorum, geſta, & Scripta. V. 114.
Humberti, Cardinalis, Opera. IX. 124.
Humiliatorum Ordo. V. 150.
Humfridus, Auguſtæ Vindelicorum Archiepiſcopus, qui a Leone IX. ſuſpenſus fuerat, abſolvitur. IV. 64.
Hungari Italiam, & Bavariam populantur. IV. 12.
Hungarorum converſio a Piligrino, Archiepiſcopo Laureacenſi, feliciter promovetur. IV. 17.
Huniadis Vaivodæ, Ducis Hungarici exercitus, virtus. VI. 10. Ejus geſta. 15.
Hunnericus, Vandalorum Rex, in Manichæos, & in Arianos primum, poſtea in Catholicos ſævit. II. 9.
Hunni ad fidem Chriſtianam convertuntur. III. 17.
Huſſitarum hæreſis extincta. VI. 45. variæ Sectæ. VI. 58.
Huſſitas Martinus v. domare volens, Sacram Expeditionem indicit. VI. 36. Hujus Expeditionis infelix exitus ſub Eugenio IV. 42.
S. Hyacinthus inter Sanctos adſcribitur a Clemente VIII. VII. 54.
Hyacinthus Libelli. VIII. 140.
Hyacinthus Serry. VII. 141.
Hyacinthus Serronius. VIII. 140.
Hydruns a Turcis capitur, ſtatimque ab eorum manibus eripitur. VI. 44.
Hypoſtaſis nomen varie acceptum acerrimæ controverſiæ locum dat Antiochiæ. I. 84.
Hypoſtaſis vox varie olim accepta inter Catholicos diſſidium movit, & quo pacto iſtud ſedatum fuerit? I. 130.
Hypoſtaſum trium in Deo admittendarum quæſtio componitur. I. 100.
Hyginus, Pontifex, ſedit annos quatuor. Obiit anno 141. I. 13.

I

JAcobitæ Alexandrinam, & Antiochenam Sedem invadunt. III. 24. Jacobitæ qui, & unde dicti? ibid. De eorum origine diſputatur inter diſciplinæ critices peritos. ib. eorum errores. ibid. Jacobitæ, qui Eccleſiam Alexandrinam ſæculo octavo rexerunt, Communionem cum Eccleſia Romana non redintegrarunt. 25. in gremium Eccleſiæ Romanæ recipiuntur. VI. 89. Sedem Antiochenam invadunt. III. 28.
S. Jacobus, Primus Hieroſolymitanæ Eccleſiæ Epiſcopus. I. 21.
S. Jacobi Ordo. IV. 205.
Jacobus I. Angliæ Rex. VIII. 31.
Jacobi II. Angliæ Regis geſta. VIII. 35.
Jacobus III. Angliæ Regis legitimus hæres. VIII. 36.
Jacobus Almainus, & ejus ſcripta. VII. 116.
Jacobus, Aragonum Rex, Siciliæ uſurpator, Anathemate configitur. V. 35.
Jacobus Arminius. VII. 69.
Jacobus Auguſtus Thuanus. VIII. 125.
Jacobus Billius Brunæus. VII. 120.
Jacobus Boileau, & ejus Opera. VIII. 124.
Jacobus Bonfrerius, & ejus Opera. VIII. 151.
Jacobus Benignus Boſſuet, & ejus Opera. VII. 110.
Jacobus Boſſutius, gallice le Boſſu. VII. 127.
Jacobus Boyleau in ſua flagellantium hiſtoria flagellationum, ſeu diſciplinarum uſum immerito improbat. V. 57.
Jacobus Clemens, Dominicanus, a parricidio Henrici III. Galliarum Regis, multis argumentis vindicatur, ejuſque innocentia comprobatur. VII. 20.
Jacobus Cujacius. VII. 138.
Jacobus Echardus, & ejus Opera. VIII. 141.
Jacobus Faber Stapulenſis, ejus ſcripta, & errores. VII. 115.
Jacobus Goar, & ejus opera. VIII. 140.
Jacobus Gordonus, & ejus opera. VIII. 151.
Jacobus Gretſerus, & ejus opera. VIII. 153.
Jacobus Gronovius, & ejus opera. VIII. 132.
Jacobus Laderchius. VIII. 156.
Jacobus Laines declamat contra Colloquia & Collationes Catholicorum cum hæreticis. VII. 88. Ejus labores, & ſcripta. 135.
Jacobus Latomus. VII. 117.

Digitized by Google

:obus Le Long, & ejus opera. VIII. 155.
:obus Magdalius. VIII. 127.
:obi Magni Scripta. VI. 117.
:obus Marſolier, & ejus Opera. VIII. 157.
:obus Merlinus, & ejus Scripta. VII. 116.
:obus Naclantius. VII. 122.
:obi Niſibienſis libri perierunt. I. 111.
:obus Noguera. VII. 119.
:obus Pamelius, & ejus ſcripta. VII. 113.
:obus Payva de Andrada. VII. 117.
:obi Perezii ſcripta. VI. 106.
cobus Perronius coram Henrico IV. diſputat contra Mornæum Pleſſæum, inſignem Calviniſtam. VII. 89.
:obus Quetif, & ejus opera. VIII. 142.
:obus Sadoletus, & ejus ſcripta. VII. 111.
robus Salianus. VIII. 154.
:obus Sambovius, & ejus opera. VIII. 123.
cobus Sannazarius, & ejus Opera. VIII. 123.
cobus Hyacinthus Serry, & ejus opera. VIII. 141.
cobus Sirmondus, & ejus Opera. VIII. 153.
cobus Sprengerus, communi ſtudio cum Henrico inſtitutore, librum, inſcriptum: MALLEUM MALEFICARUM, edidit, VI. 116.
cobus Tirinus, & ejus Opera. VIII. 151.
cobus de Vitriaco, Patriarcha Hieroſolymitanus V. 47. Ejus ſcripta. 108.
cobi de Voragine, Ordinis Prædicatorum, mores, & ſcripra, deque eo judiciom. V. 119.
cobus Uſſerius. VIII. 134.
dera, Urbs Dalmatiæ, Venetis a Ladislao vendita. VI. 14.
ndunus. Vide Marſilium de Menandrino.
nſeniſtæ in Conventu Cleri Gallicani damnati. VIII. 107.
nſenius Gandavenſis Epiſcopus. VII. 118.
nſenius, Iprenſis Epiſcopus, omnia ſua Scripra Romani Pontificis judicio ac Cenſuræ ſubjecit. VIII. 73. præcipuum ſundamentum, & Summa doctrinæ Janſenii. 79.
nſenii, Iprenſis Epiſcopi Auguſtinus damnatur, eique damnationi refragantes ſubſcribere cbſtringuntur. VIII. 47. Ejus quinque propoſitiones proſcribuntur, 51.
nſeniſmi ortus & progreſſus. VIII. 74.
nus Gruterus, & ejus opera. VIII. 132.
nenſe prælium Catholicos inter & hæreticos, & Catholicorum Victoria. VII. 18.
tvarinum, munitiſſimum oppidum, a Turcis expugnatur. VII. 11.
ıas, Epiſcopus Edeſſenus, ſuæ Sedi in Synodo Chalcedonenſi reſtituitur. II. 34. Ejus Epiſtola in Concilio quidem Chalcedonenſi fuit approbata, ſed hoc Concilii judicium non fuit a S. Leone Papa confirmatum. II. 74. Et in Synodo quinta damnatur. II. 76.
rainii, Turcarum Imperatoris geſta. VIII. 11. Ejus in Venetos Expeditio, & mors. 13.
onomachi nihil pro ſe elicere poſſunt ex Canone XXXVIII. Concilii Illiberitani, quo prohibetur, ne picturæ in Eccleſia habeantur. I. 91.
onoclaſtarum Hæreſis origo. III. 36. Ejuſdem progreſſus. ibid.
acius, Epiſcopus, vehementer Priſcillianiſtas exagitat. I. 87.
junii fructus. VIII. 164.
junii quadrageſimalis diverſa diverſis temporibus conditio. V. 142. Hora vel tempus eſt res puræ diſciplinæ. VIII. 160.
Jejunii præcepta ſunt duo, unum, imperans abſtinentiam a carnibus, ovis, & lacticiniis, alterum indicens unicam refectionem in die. VIII. 161. Principaliter conſiſtis Jejunium in unica refectione. ib.
Jejunium Mercurii, Veneris & Sabbati ſæculo quarto. I. 135
Jeremias Patriarcha C. P. oblatam ſibi Lutheranorum Confeſſionem Auguſtanam diris devovet, & contra illam calamum acuit. VIII. 93
Jeſus, ſive Joſephus, Frater Mahometis Turcarum Imperatoris, Chriſtianam Religionem amplectitur, Demetrii nomine aſſumpto. VI. 9
Jeſuitæ e Galliis ejecti, illoc revocantur. VII. 22. a Venetis recipiuntur. VIII. 51
S. Ignatius, Patriarcha C. P. Gregorium Asbeſtam, Syracuſarum Epiſcopum, deponit, qui deinde eum e ſolio C. P. deturbari curavit. III. 104. Quomodo S. Ignatius Bardam, avunculum Michaelis, Imperatoria, infeſtum habuerit. ib. Sanctus Ignatius ad ſuam Eccleſiam, revocatus, ſummo populi plauſu excipitur. ib.
S. Ignatius de Loyola Pariſiis apud FF. Prædicatores in Collegio S. Jacobi ſtudet Theologiæ. VII. 135. a Gregorio XV. Sanctus declaratur. ib.
S. Ignatius, Epiſcopus Antiochenus, Romæ damnatus ad Beſtias in Amphitheatro a Leonibus voratur, an. 107. I. 7
S. Ignatius de Loyola, ejus Sanctitas, Scripta, & Mors. V. 137.
S. Ignatii, Martyris, ſeptem Epiſtolæ, ad varias Eccleſias ſcriptæ, genuinæ ſunt. I. 53. aliæ octo, quæ ſub ejus nomine circumfeſuntur, ſunt ſuppoſititiæ. I. ib.
S. Idelphonſi Scripta. III. 61
Ildimundus, & Landus, Campaniæ Tyranni, anathemate feriuntur. IV. 67
Illiberitani Concilii Epocha an. Diocletianeæ perſecutionis incerto affigenda. I. 91. Quid intelligat Illiberitanum Concilium nomine Communionis? ib. Canon verana picturas explicatur. ib.
Illuminatorum Secta. VIII. 87
Illyrici Eccleſiæ aliquot Arianiſmi labe infectæ. I. 85.
Imaginum cultus in Oriente ſublatus a Jezido, Saracenorum Tyranno, ſed ſub Ulido, ejus filio reſtituitur. III. 37. qualis debeat eſſe ex II. Synodo Nicæna. 52
Imaginum uſus aliquis fuit tribus prioribus ſæc., quamvis non adeo frequens. III. 39. quarto, & ſequentibus ſeculis frequentiores Imagines, & in omnibus locis viſæ. ib.
Imaginibus Sacris aliquem cultum eſſe deferendum, nunquam Galli inficias ierunt, quamvis de modo, quo coli deberent, non ſtatim cum Græcis convenirent. III. 40. Concilii Tridentini contra redivivos Iconomachos Decretum. ib.
Imaginea Sanctorum quales poni debeant in Eccleſiis VIII. 47.
Immunitas Clericorum. V. 141
Imperatores non habent niſi civilem auctoritatem in convocatione Conciliorum. I. 92
Imperatores Templa ſæculo quarto magna cum pompa dedicabant. I. 135
Imperii Orientalis duratio, & amplitudo. VI. [illegible] Imperium Occidentis deficit. [illegible]
Impugnantur rationes Galicium contra Concordatum. VII. 89.
Incarnationis doctrina ſæc. quarto. I. 130
Inceſtuoſorum error, [illegible] conſanguinitatis gradus [illegible]

S 4

Digitized by Google

damnatur ab Alexandro II. in Synodo Romana. IV. 65.
Incorrupticolæ Hæretici qui, & in quo errarent. II. 69.
Ingundis, Catholica, fruſtra a Goſvinda, Ariana, ejus avia, de Religione tentatur, quin potius ipſa Hermenegildum, conjugem, & Hiſpaniæ Regem, ad fidem Catholicam adducitur. II. 65.
Ingulphi, Abbatis, Hiſtoria. IV. 185.
Independentium Secta in Anglia. VIII. 32.
Indigenæ, ſeu advenæ, apud Judæos erant Proſelyti ex Juſtitia. I. 28.
Index Librorum veteris, & novi Teſtamenti texitur in Concilio Laodiceno, habito anno 363. ſecundum Pagium, vel 365. ſecundum Petrum de Marca. I. 103.
Indi peſſime habentur ab Hiſpanis, ad quorum crudelitatem compeſcendam mittitur Petrus Gaſca. VII. 29. S. Pius V. Hiſpanos ea de re admonet, & ad manſuetudinem erga Indos exercendam, etiam atque etiam adhortatur. ib.
India citerior, Vide ÆTHIOPIA.
Indulgentias largiri poteſt Eccleſia, eoque jure omni ævo potita eſt. IV. 196.
Indulgentiarum initium. III. 95.
Indulgentiarum promulgatio a Leone X. quibuſnam demandata. VII. 34.
Indulgentiæ contra infideles militaturis in Concilio Lateranenſi I. conceſſæ. IV. 157.
Indulta Pontificia conceſſa Regibus Galliæ ad nominationem Abbatiarum. VI. 139.
Innocentius I. multas ſcripſit Epiſtolas Decretales. II. 19. Epiſtola Innocentii ad Arcadium Imperatorem eſt ſuppoſititia, & ad eamdem claſſem ablegandæ ſunt duæ Arcadii Imperatoris ad Innocentium I. Epiſtolæ. ib.
Innocentius II. invitus Pontificatum accipit. IV. 128. in Gallias fugit. 129. Lothario Imperatori, inveſtituras non reſtituit. ib. Romam revertitur, ſtatimque Piſas ſecedit. ib. A Rogerio captivus factus, inveſtituras Siciliæ, Apuliæ, Calabriæ, & Capuæ ei concedit. ib. Innocentius III. Antipapa IV. 133.
Innocentius III. a Clemente III. Cardinalis creatus. V. 26.
Innocentius III. poſtquam Pontifex fuiſſet renunciatus, Presbyter ordinatus eſt. V. 26. Ejuſdem Summi Pontificis geſta. 26. Innocentii III. poſt mortem apparitio an fabulæ loco ſit habenda? 28. Ejus ſcripta. 129.
Innocentii IV. geſta. V. 28. Quædam de ejus morte commenta. 39. Scripta. 130.
Innocentius V. Papa. V. 32.
Innocentii VI. geſta. V. 41.
Innocentii VII. Pontificatus. VI. 32.
Innocentii VIII. geſta. VI. 45.
Innocentius IX. eligitur Pontifex. VII. 52. Ejus virtutes, & obitus. 53.
Innocentii X. geſta. VIII. 48.
Innocentii XI. geſta, & pietas in Deum. VIII. 55
Innocentii XII. geſta. VIII. 59.
Innocentii XIII. mors & laudes. VIII. 63.
Inquiſitionis Officium Fratribus Prædicatoribus demandatur, ab iiſque exercetur. V. 45. Inquiſiti[illegible]um quantum oderint Hæretici Novatores [illegible] inſtitutum? 51. cum Ordine Præ[illegible] in Regno Caſtellæ inſtituitur. VI. 20.
[illegible] V. Imperatoris.
[illegible] 40.
Inſtitutum Ord. Prædicat. magnam cum Inſtituto Carthuſianorum affinitatem habet. VII. 313.
Inſtantius, Epiſcopus Priſcillianiſta. I. 83. Damnatur in Synodo Cæſarauguſtana. ibid. Priſcillianus, & Salvianus, alter Epiſcopus ejuſdem Sectæ, itidem proſcripti ſunt. ibid. In exilium mittitur Inſtantius. ibid. Romam ad Damaſum Papam proficiſcitur. ibid. in Galliam regreſſus, & a S. Martino Turonenſi, aliiſque Epiſcop. repulſus, ad Maximum Tyrannum appellat. ibid. Eccleſiæ reſtituitur. ibid. Ad Synodum evocatus exauctoratur, & in exilium mittitur. ibid.
Inveſtitura quid, & unde originem habuerit? IV. Inveſtituræ toleratæ uſque ad Gregorium V. 46. Inveſtiturarum Controverſia quomodo compoſita in Concilio Lateranenſi? 49. Cur damnatæ a Gregorio VII.? IV. 52. Inveſtiturarum abrogationi non obeſt Concordatum Gallicum. 67. Illarum lis quo pacto in Concilio Lateranenſi I. compoſita fuerit? IV. 50. 156. 157. 186.
Joachimus, Abbas, inter Hæreticos non eſt numerandus. IV. 152. An dono prophetiæ fuerit inſignitus? 153. Pie, & ſancte obiit, miraculiſque poſt mortem claruit. ib. Ejus opera. 188.
Joannæ, Darciæ dictæ, Puellæ Aurelianenſis, præclara in Galliis geſta. VI. 18. In Anglorum poteſtatem venit, ab iiſque exuritur. ib. Ejus innocentia vindicatur. ib.
Joanna Franciſ. Fremior de Chantal. VIII. 168.
Joanna, Regina Neapolis multis ac diuturnis bellis in Regno Neapolitano occaſionem præbet. VI. 14.
Joanna, Galliarum Regina, Collegii Navarræ apud Pariſios Fundatrix. V. 19.
Joannæ Papiſſæ Fabula exploditur. II. 97.
Joanna Semeira, tertia Henrici VIII. Angliæ Regis, uxor. VII. 23.
Joanna, Siciliæ Regina, innocens a Clemente VI. declaratur, & diſpenſationem ineundi matrimonium cum Ludovico, Principe Tarentino, obtinet. V. 42.
S. Joannes Evangeliſta, in oleum ignitum conjicitur, & ſalvus evaſit. Relegatur in inſulam Pathmos, ſcribit Apocalypſin. Sub Nerva, Imperatore, ſolvitur ab exilio, & redit Epheſum. I. 5. Fugit e Balneo propter adventum Hæreſiarchæ Cerinthi. I. 31.
Joannes, Papa, a Theodorico, Gothorum Rege, Conſtantinopolim mittitur, ut Arianis ab Juſtino Imperatore ablatæ Eccleſiæ reſtituerentur, qui tamen, veluti demandatæ Legationis prævaricator, a Theodorico in vincula conjicitur, ibique vitam claudit. II. 60. Duæ Epiſtolæ, illi tributæ ſunt ſuppoſititiæ. 85.
Joannis II. Papæ, ad Valerium Epiſtola, eſt ſuppoſititia. II. 86.
Joannis, Papæ II. Epiſtola ad Epiſcopos Germaniæ, & Galliæ ſuppoſititia. II. 87.
Joannes VIII. Papa in Gallias proficiſcitur. III. Joannes VIII. fabulæ de Joanna Papiſſa locum non dedit. ibid. in Cauſa Photii, quem in Sedem Conſtantinopolitanam reſtitui conſenſit, excuſatur. III. 99. Joannis VIII. Epiſtolæ. ibid. Sancti Gregorii vita perperam ipſi a Platina adſcribitur. ib.
Joannis IX. Reſponſum ſuper Normannis, poſt ſuſceptum Baptiſmum, gentiliter viventibus. IV. 38
Joannes XI. ſemper fuit alieni juris. IV. 27.
Joannes XII. primus ex Romanis Pontificibus nomen mutavit. IV. 23. Ottone, Imperatore, cum exercitu Romam adventante, fugit, atque in Concilia-

Digitized by Google

iabulo deponitur, ſed ſuam ſedem poſtea ſeperat. ib. Mors Jo. ex Luitprando, auctore in re ſuſpecto. ib.
nes XVII. proprie XVI. appellari voluit XVII. cur. IV. 31
nis XX. geſta, & mors infelix. V. 32
nis XXII. electio, & Pontificatus. V. 38. ab dovici Bavari fautoribus impetitus. V. 70. gari non poteſt Joannem XXII. propendiſſe in tentiam quorumdam Veterum Patrum circa ationem viſionis Dei. 71. Falſe aſſerit Calvi-1, Joannem XXII. docuiſſe, animas eſſe mores, unaque cum corporibus interire uſque ad m judicii. ib. ſententiam de dilatione viſio- beatificæ uſque ad diem judicii nullo unquam creto approbavit, ſed tantum quæſtionem hanc utramque partem optavit diſceptari. V. 137. ri de Alliaco, & Joannis Gerſonii hac de re imonia expenduntur. 138
nes XXI. alias XXII. a Ludovico Bavaro perlacter reprehenditur, & tanquam Hæreticus deitiatur. V. 15
nis XXIII. geſta. VI. 35. Joannes ad pacem cleſiæ Pontificasu ſe abdicat. 35
nes XV. Patriarcha Alexandrinus, ſchiſma in Eccleſia inſtaurat. V. 49
nes, Patriarcha Antiochenus, plus æquo quia favit Neſtorii perſonæ, ab illius tamen hæ- ſemper fuit alienus. II. 24. Cyrilli anathetiſmos impugnavit, quod exiſtimaret Cyrila in extremum alium errorem deflexiſſe. ib. an heſini Partes, re accuratius diſcuſſa, Joannis tiocheni rectam fidem agnoverint. 25. Epheu pergens ad Concilium moras de induſtria tit. II. 30. 31. quinta die, poſt latam in Nerium Sententiam adventans, Conciliabulum igregat cum ſuis Orientalibus. ibid. in hoc udo-Concilio geſta irrita declarantur ab Ephe- ſynodo, mox, cum ter vocatus non comuiſſet Joannes Antiochenus, excommunicanis in eum, eique adhærentes Epiſcopos, laeſt Sententia. II. 31. Cum Cyrillo pacem init, ue ſignificat, ſe Neſtorium damnare, & Maiani approbare Ordinationem. II. 32. Fidei im Profeſſioni ſubſcripſit, in qua unicam in riſto perſonam, & Beatam Virginem, uti Deiam, agnovit. ib. Procli Theodori Mopſueii ſententiæ ſubſcribit. 33. Orientales aliquos ſcopi, etiam poſt initam pacem inter Joanu Antiochenum, & Cyrillum, Neſtorium daare recuſant. II. 32. Imperator contra illos ram promulgat, qua permori aliqui manus erunt, ceteris in errore obſtinatis animis hæribus. ib.
nes, Patriarcha Antiochenus. IV. 139
es, Cappadox, Patriarcha C. P. OECUMECI, ſeu UNIVERSALIS nomen primus ſibi ogavit. II. 91
es, Patriarcha C. P. Thomæ II. ſucceſſor, hodoxus fuit. III. 30
nes XIII. Patriarcha C. P. V. 46.
es, ſeu Jannes Patriarcha C. P. Iconoclaſta aiſſimus. III. 103
es IV. Epiſcopus Hieroſolymitanus, non ſuct Euſtochio, ſed Macario. II. 90. a s. Sabbate, a communione hæretici Severi ad di Chalcedonenſis profeſſionem adducitur. ib.
es, Epiſcopus Placentinus, contra Gregorium lectus in Antipapam, ab Ottone, Imperatoludibrio habetur. IV. 30.
Joannes, Epiſcopus Pictavienſis, S. Thomæ Cantuarienſis amicus, in Archiepiſcopum Lugdunenſem creatur. IV. 133
Joannes, Archiepiſcopus Ravennas, excommunicationis fulmine percellitur a Nicolao I. III. 97. 98
Joannes, Dux Burgundiæ, Ludovicum, Ducem Aurelianenſem, occidit, & a Carolo VI. Galliarum Rege homicidii veniam obtinet. VI. 16. Anglos in Galliam vocat. ib. Novas turbas in Gallia ciet, & tandem per inſidias occiditur. 17
Joannis I. Caſtellæ regis geſta. V. 23
Joannes II. Caſtellæ Rex. VI. 25
Joannis, Galliarum Regis, geſta. V. 21
Joannis, Indorum Regis, vulgo PRETEJEAN, ad Alexandrum III. Epiſtola. IV. 115
Joannes Fridericus, Dux Saxoniæ, vincitur, & mulctatur. VII. 83
Joannis, Venetorum Ducis, in Joannem, Patriarcham Gradenſem, ſævities. III. 129
Joannes Amaſius Theodoræ, ex Presbytero Epiſcopus Bononienſis, ad Ravennæ inſulas transfertur. IV. 26
Evadit Pontifex Maximus. ib. Pontificatum bene adminiſtr. Ib. Joannis X. depoſitio, & mors. 26
Joannes, dictus ſine terra, Anglorum Rex, a Philippo Auguſto in ordinem redactus. V. 16. Eidem bellum a Ludovico VIII. infertur. 17. Geſta. 24
Joannes Agricola, ejus errores. VIII. 80.
Joannis Andreæ ſcripta. V. 131
Joannis Anguiſſolæ ſcripta. V. 131
Joannes Annius Viterbienſis. VI. 116
Joannis Antiocheni ſcripta. IV. 175
Joannes, Auſtriachus, Geuſios vincit. VII. 27
Joannes Avila. VII. 117
Joannis Baconi, Carmelitæ, ſcripta. V. 129
Joannes Balæus. VII. 114
Joannes Barreria, auctor Congregationis Fulienſis. VII. 159
Joannis Baſſolii, Ordinis Minorum, Scripta. V. 127
Joannis Becci, ſeu Vecci, Patriarchæ C. P. ſtudium in Eccleſiam Latinam. V. 45
Joannis Belethi ſcripta. IV. 180
Joannis Biclarienſis, Epiſcopi Gerundenſis, geſta, & ſcripta. II. 96
Joannes Boccatius. V. 109
Joannes Bollandus. VIII. 154
Joannes Bona, Cardinalis, & ejus Opera. VIII. 138
Joannes Brando, Chronodomi auctor. VI. 110
Joannes Brentius. VII. 64. Ejus errores. VII. 74
Joannes Brevis Coxa, ſcriptor Gallus. VI. 103
Joannis Bromptoni Chronicon. IV. 179
Joannes Bunderius. VII. 120
Joannes Buxtorfius, & ejus Opera. VIII. 131
Joannes Cabaſſutius, & ejus Opera. VIII. 163
Joannis Calderini ſcripta. V. 131
Joannes de Calore quoſdam in facultate Pariſienſi docuit errores, quos coactus eſt palam ejurare. V. 73
Joannes Calvinus quis? VII. 65. Ejus ſtudia. ib. mutat genus vitæ, & nomen. ib. vendit beneficia. ib. Ejus vita. ib. Pariſiis degens, e Collegio Forreri per feneſtram evaſit. ib. inſtitutionum libros ſcripſit. ib. in Germaniam ſecedit. ib. in Galliam revertitur. ib. Pictavium perrexit, ubi ſuos errores ſparſit. VII. ib. Genevam venit. ib. ſuos errores diſſeminat. ib. Diſſimilitudo morum inter ipſum, & Lutherum. VII. 65. De-

ſcri-

Digitized by Google

ſcriptio ejus indolis. ib. Obiit. ib. Errores perecenſentur. ib.
Joannes Camaterus, Patriarcha C. P. V. 7
Joannes Cameniata Theſſalonicæ a Barbaris excifæ hiſtoriam ſcripſit. IV. 74
Joannes Cantacuzenus, poſt Imperium adminiſtratum, illo ſe abdicat. V. 44. Opera. 107
Joannis Capreoli geſta, & ſcripta. VI. 112
Joannes de Capiſtrano in Bohemiam Nuntius. VI. 40. Sanctitas, & ſcripta. VI. 112
Joannis Capgravii ſcripta. VI. 118
Joannes Caſtellus Henricum IV. Galliarum Regem, e medio tollere tentat. VII. 22
Joannes Caſtriotus Crojam, ditionis ſuæ Metropolim, Amurathi, Turcarum Imperatori, cedere cogitur, ejuſque ſuos obſides dat filios. VI. 9
Joannis Chryſoſtomi vita ſummatim deſcribitur. II. 158. ejus ſcripta. 39. Epiſtola ad Cæſarium non eſt S. Joannis Chryſoſtomi fœtus. ib. Cetera Opera adſcititia S. Joannis Chryſoſtomi recenſentur. ib. Qua dote Chryſoſtomus præ ceteris emicuerit? ib.
Joannes Chryſoſtomus ob receptos Monachos, qui ſtabant a partibus Origenis, Theophili Alexandrini, Epiphanii, & Hieronymi odium ſibi conflavit. II. 35. Chryſoſtomus in Synodo ad Quercum damnatur, & Arcadii Imperatoris juſſu exulat. ib. Paulo poſt ab exilio revocatur. ibid. ob reprehenſam Eudoxiam, Auguſtam, rurſus in Pſeudo-Synodo damnatur, & in exilium mittitur. ib. Innocentius I. Chryſoſtomi in Synodo Romana innocentiam declarat, & pro eo Legatos ad Honorium Imperatorem mittit. 36. Chryſoſtomus in exilio moritur. ib.
Joannes Ciampinus, & ejus Opera. VIII. 128
Joannis Cinnami ſcripta. IV. 176
Joannes Clericus. VIII. 128
Joannes Climacus. II. 99
Joannes Cochlæus. VII. 119
Joannis Coleti in litteras amor, & ſcripta VI. 107.
Joannis Columnæ, Ordinis Prædicatorum, ſcripta. V. 114
Joannes Comnenus in Romanam Eccleſiam propenſus. IV. 109. Ejus pietas. ib.
Jo. Baptiſta Cotelerius, & ejus Opera. VIII. 126
Joannis de Crema, Sedis Apoſtolicæ Legati, mors fictitia. IV. 171
Joannes a Cruce. VIII. 164
Joannis Cypariſſioti ſcripta. V. 148
Joannes, Cyri, in throno C. P. Succeſſor, aliis eſt Monothelita, aliis Catholicus. III. 30.
Joannes Dallæus. VIII. 128
Joannes Damaſcenus fidem adverſus Iconoclaſtas propugnat. III. 58. proditoria a Leone Iſauro, Imperatore, ſub ipſius nomine conficta epiſtola, quæ ab eodem Leone mittitur ad Saracenorum Calipham, qui S. Joanni Damaſceno manum truncari juſſit, quæ tamen die ſequenti a B. V. ei miraculoſe reddita, eſt ib. ejus geſta, & ſcripta. III. 62. dextera manu juſſu Saracenorum Caliphæ ei abſciſſa a B. V. ipſi reſtituitur. ib. Auctor non eſt orationis contra Conſtantinum, dictum Caballinum, Imperatorem. III. 12
Joannes Dartis. VII. 119
S. Joannes de Deo, Fundator Ordinis Charitatis erga infirmos. VII. 170
Joannes, Diaconus, vitæ S. Gregorii, Papæ, Scriptor. III. 545
Joannes Docæus. VII. 521
Joannes Dominici in Bohemiam, & Hungariam Legatus mittitur. V. 36. geſta, & laudes. VI. 112.
Joannes Toujarius. VIII. 127
Joannes Driedo. VII. 518
Joannes Dubravius. VI. 114
Joannes Stephanus Durantius 136
Joannes Eckius infracto animo diſputat cum Carolo Stadio, & Martino Luthero. VII. 83. 84. ejus opera. 518
Joannis Erigenæ errores. III. 519. ſcripſit librum, quo Berengarii, ceterorumque Sacramentariorum hæreſim præformavit. III. 110
Joannes Eugenicus, Antirrhetici adverſus Gener. Concilium Florentin. Auctor. VI. 100
Joannes Faber, Ordinis Prædicatorum, Scriptor. VII. 1.2
Joannes Ferdinandus. VII. 135
Joannes Ferus. VII. 135
Joannes Fiſcherus, & ejus ſcripta. VII. 111. innocentia vitæ. ib. mors glorioſa. ib.
Joannis Fronteau Opera. VIII. 157
Joannes Gagnæus. VII. 115
Joannes Galeatius, Vicecomes, a Wenceslao Imperatore, Mediolani Ducis titulum obtinet. VI. 34
Joanni Galeatio Ducatum Mediolanenſem vendit Wenceslaus Imperator. V. 16
Joannes Garnerius. VIII. 156
Joannes Garterius. VII. 129
Joannes Gerbeſius, & ejus Opera. VIII. 125
Joannes de S. Giminiano Scripta. V. 120
Joanni Gerſen tribuunt aliqui librum de imitatione Chriſti. VI. 142
Joannis Gerſonii geſta, & ſcripta. VI. 102. Gerſonius non eſt auctor Libri de imitatione Chriſti. 102
Joannes Glycis, Patriarcha C. P. V. 46
Joannes Gobelinus. VIII. 144
Joannes Gonzales de Albenda. VI. 108
Joannes Gonzalez de Leon. VIII. 143
Joannes de Gorello, & alii quidam Religioſi Mendicantes damnantur. VI. 61.
Joannes Grancolaus, & ejus Opera. VIII. 125
Joannes Gropperus. VII. 119
S. Joannes Gualbertus Vallumbroſanam Congregationem inſtituit. IV. 97.
Joannes Gualenſis, Ordinis Minorum Scriptor. V. 125.
Joannes Harduinus. VIII. 155
Joannes de la Haye, & ejus Opera. VIII. 147
Joannes Hieromnemon, Patriarcha C. P. IV. 135
Joannes, Epiſcopus Hieroſolymitanus, cum Hæreſiarcha Pelagio benignius agit. II. 11
Joannes Hus Wicleffi errores mordicus tuetur, & per Bohemiam late diffundit. VI. 54. Joannes Hus una cum Hieronymo Pragenſi Wicleffi errores in Bohemia diſſeminat. ib. Joannem Hus Sbinko, Archiepiſcopus Pragenſis, inſectatus, ſed ſub ejus ſucceſſore Albico, nequiſſimo Præſule, propagatur Huſſitarum Hæreſis. Joannes Hus damnatus in Concil. Conſtantienſi, & vivicomburio punitur. 56. Hieronymus Pragenſis vivus comburitur. 57. Lutherani, & Calviniſtæ falſo ſibi Jo. Hus patronum adſciſcunt, ib. Huſſitæ in plures Sectas diviſi. 58. Neque a Papa, neque a Concilio Conſtantienſi Litteras ſalvi Conductus accepit, ſed eas ab Imperatore obtinuit, qui poſtea, ob nova crimina Conſtantiæ commiſſa a Jo. Hus, carcerem & ignem ei minatus eſt. VI. 70. Joannes Hus uſque ad extremam vitæ periodum Miſſam celebravit. 70
Joannis Patriarchæ Conſtantinopolitani, dicti jejunato-

ərii, Sanctitati non officit UNIVERSALIS ipſo titulus uſurpatus. II. 92. Scripta. 98.

es a Jeſu Maria. VIII. 150
iii ab Imola Scripta. VI. 120
es L'alemandet. VIII. 157
es Lallier a Sacra Facultate Pariſienſi proſcri-
ı. VI. 62
iis de Latone, & Petri de Bonageta errores
a Euchariſtiam. V. 73
es Launojus, ejus ſevera Critica, & Opera.
I. 122. carnes non officere jejunio Quadra-
mali, extra neceſſitatem, docet. VIII. 158
conaidius, Congregationis, quæ MATRIS
appellatur, fundator. IX. 193
es Leunclavius. VII. 140
is Lignagni ſcripta. V. 131
es Linturius. VI. 110
es Lorinus, & ejus Opera. VIII. 151
es Mabillonius, ejus Opera, & elogium.
I. 135
es Magnus. VII. 114
es Major. VII. 119
es Maldonatus, ejus lis cum Facultate Pari-
ſi. VII. 117. Ejus Scripta. & virtutes. VII.

s Milelæ Chronicon. III. 5
es Matchand a Sacra Facultate Pariſienſi pro-
ıus. VI. 63
s Margarinus. VII. 114
es Mariana, & ejus Opera. VIII. 155
es Martianæus, & ejus Opera. IX. 29
nnes de Matha, Ordinis Redemptionis Ca-
orum inſtitutor. V. 150
s de Mediavilla ſcripta. V. 126
es Medina, & ejus ſcripta. VII. 117
es Mercerus, & ejus ſcripta. VII. 116
es de Mercuria a Sacra Facultate Pariſienſi
natur. V. 71. ejus præcipui errores. ib.
s Molanus. VII. 118
s, dicti Monachi, ſcripta. V. 131
es de Monte Corvino in Oriente Legatus con-
itur. V. 38
s de Monte Nigro geſta, & laudes. VI.

s de Monteſono errores damnantur. V. 68.
s Morinus, & ejus Opera. VIII. 155
s Moſchus, Scriptor vitæ S. Joannis Hiero-
mitani, perperam cognominatus EVIRATUS.
26. Pratum ſpirituale. 57. 58
s Naucleri Chronicon. VI. 108
s Neercaſſel, Epiſcopus Caſtorienſis, & ejus
a. VIII. 152
s Nicolai edidit Librum contra Launojum:
ejunii Chriſtiani, & Chriſtianæ abſtinentiæ
, & legitimo ritu, juxta veterem Eccleſiæ
erſalis uſum. VIII. 160. Opera. 144
s Nider, a Concilio Baſileenſi Legatus in
miam miſſus. VI. 112
s Æcolampadius moritur. VII. 62
s Oldſtcaſtel, pertinax Wicleffiſta, in Sy-
Londinenſi damnatur, & Curiæ ſæculari
tur. VI. 92
s Opſtraet, & ejus Opera. VIII. 152
s Palæologus, Orientis Imperator. VI. 7
s Palafox, & ejus Opera. VIII. 133
a, Parmenſis, libri inſcripti: EVANGE-
M ÆTERNUM creditur Auctor. V. 56
s, Pariſienſis non confundendus cum Joan-
qui dicitur PUNGENS ASINUM. V. 120
is Pariſienſis, error circa Euchariſtiam. V.

Joannis Parvi errores, eorumque damnatio. VI. 64
Joannes Pearſonus. VIII. 134
Joannes Pekamus, & ejus Scripta. V. 125
Joannes Pena, Defenſor Societatis Jeſu. VII. 157
Joannes Phelippeus, & ejus Opera. VIII. 152
Joannis Philoponi ſcripta, ejus impugnatores. III. 56
Joannis Pici, Mirandulani, ſcripta, & mores. VI. 106
Joannes Picus, Carthuſianus. VII. 120
Joannes Pineda, & ejus Opera. VIII. 151
Joannes Piſcator. VII. 69. Ejus errores, ibid. A Calviniſtis damnatur. 70
Joannes Pitſeus. VII. 114
Joannis de Poliaco in Materia Confeſſionis Sacramentalis errores, eorumque damnatio. V. 81. 108
Joannes Quintinus. VII. 137
Joannis Raguſini geſta, & ſcripta. VI. 152
Joannis Raulmi ſcripta. VI. 110.
Joannes Ruchardus plures errores docet, quos cum damnati fuiſſent, revocavit. VI. 66
Joannes Reuclinus. VI. 108. accuſatur apud Academiam Colonienſem. VII. 10. Edit Epiſtolas obſcurorum virorum. VII. 81. Ejus Cauſæ cum Monachis, & Theologis Scholaſticis exitus. VII. 82
Joannis, Roberti filius, Sedis Romanæ poſt Joannem XIV. invaſorem, non debet appellari Joannes XV. IV. 29
Joannes Saguens. VIII. 157
Joannis Saresberienſis Opera. IV. 180
Joannis Scoti Erigenæ ſcripta. III. 145. Non confundendus cum Joanne, Æthelingiæ Abbate. ib. Martyrium hujus Joannis ab Hæreticis fictum eſt. ib.
Joannis Scylitzæ ſcripta, & dignitates. IV. 85
Joannes Seldenus. VIII. 134
Joannes Scythopolitanus. III. 98
Joannes Sleidanus. VII. 114
Joannis Sobieski, Poloniæ Regis, virtus & de Turcis inſignis reportata victoria. VII. 51
Joannes Sozopolites, Patriarcha C. P. V. 45
Joannes Tabienſis, & ejus Summa. VII. 89
Joannes Talaja, cognomento Tabenniofita, in Patriarcham electus Alexandrinum, ab Acacio, Conſtantinopolitano Epiſcopo, apud Zenonem accuſatur. II. 21. Romam ad Simplicium, Pontificem Maximum, pergit, & quæ illic egerit? ib.
Joannis Tauleri ſcripta, & Ludovici Bloſii de eo ſententia. V. 121
Joannes Tetzellius indulgentias de mandato Archiepiſcopi Moguntini promulgat. VII. 14
Joannes Teutonicus, Ordinis Prædicatorum Magiſter Generalis, non eſt auctor Summæ Confeſſariorum, quæ dicitur Joannina. V. 119.
Joannis, Theſſalonicenſis, Homilia. III. 57
Joannes a S. Thoma. VIII. 144
Joannes Tzimiſces, non prius a Polyeucto, Conſtantinopolitano Patriarcha, fuit coronatus Orientis Imperator, quam Nicephoro, Imperatori, illatam cædem pœnitentia eluiſſet, aliaque a Patriarcha ſibi injuncta, præſtitiſſet. IV. 11
Joannis de Turrecremata geſta, & mores, atque ejus ſcripta. VI. 110
Joannes Vaſæus. VII. 114
Joannis Vecci Opera. V. 106
Joannes Vercellenſis non fuit electus in Summum Pontificem. V. 35. Hieroſolymitanum Patriarchatum recuſat. V. 47.

I

Digitized by Google

Joannes Uldaricus. VII. 136
Joannes Vignolius, & ejus Opera VIII. 130
Joannes Viguerius. VII. 128
Joannis Villani, & Matthæi, ejus continuatoris, Hiſtoria. V. 109
Joannes Vorſtius, & ejus Opera. VIII. 132
Joannes Luccus, Vicleffi Operum Cenſor. VI. 107
Joannes Wolfius, & ejus Opera. VIII. 131
Joannis Zonaræ ſcripta. IV. 176. 177
Joannes Albertus Fabricius, & ejus Opera. VIII. 131
Joannis Antonii a S. Georgio Scripta. VI. 121
Joannes Auguſtinus Adornus, inſtitutor Clericorum Regularium Minorum. VII. 159
Joannes Baptiſta Gonetus, & ejus Opera. VIII. 144
Joannes Baptiſta Du-Hamel, & ejus Opera. VIII. 124.
Joannes Baptiſta de Morales. VIII. 145
Joannes Baptiſta Thiers, & ejus Opera. VIII. 124
Joannes Baptiſta Willalpandus, & ejus Opera. VII. 136. & VIII. 82
Joannes Franciſcus Gondy de Retz. VIII. 140
Joannis Franciſci Pavini Scripta. VI. 120
Joannes Franciſcus Sannazarius. VII. 139
Joannes Fridericus Gronovius, & ejus Opera. VIII. 131.
Joannes Georgius Grævius, & ejus Opera. VIII. 132
Joannes Henricus Hortingerus, & ejus Opera. VIII. 132
Joannes Jacobus Chiffletius, & ejus Opera. VIII. 127.
Joannes Ludovicus Vivaldus. VII. 126
Joannes Michael Cavalieri. VIII. 142
Joannes Paulus Carafa, fundator Theatinorum. VII. 158
Joannes Paulus Lancellottus. VII. 139
Joannis Pauli Lancellotti Opera. IX. 21
Joannes Paulus Nazarius. VIII. 147
Joannes Stephanus Menochius, & ejus Opera. VIII. 151.
Jobus, Monachus Orientalis. II. 98
Jodochus Barbatus, Imperator deſignatur. VI. 14.
Jodochus Clitoveus, & ejus ſcripta. VII. 115
Joel, Chronographus Græcus. V. 106
Jonæ, Aurelianenſis, adverſus Claudium Taurinenſem Scripta. III. 139
Jonæ, Monachi Bubienſis, Scripta. III. 60
Jonatham, olim Judæorum Summus Sacerdos per Sicarium interficitur. I. 25
B. Jordanis, Ordinis Prædicatorum Magiſtri Generalis, geſta, & Scripta. V. 113
Jordanus de Urſinis in Germaniam, Hungariam, & Poloniam Legatus mittitur. VI. 37.
Joſephus, Imperator. VIII. 15
Joſephus, Patriar. C. P. V. 45
Joſephus II. Patriarcha C. P. VI. 49
Joſephus Antelmius, & ejus Opera. VIII. 126
Joſephus de Aguirre, Monachus Benedictinus, poſtea Cardinalis, & ejus Opera. VIII. 137. 138
Joſephus Borri, Medicus Italus, Meſſiam ſe eſſe prædicans, Romam ad Clementem X. mittitur, ſuoſque errores ſolemni ritu execratur. VIII. 55. 86
Joſephi Briennii Oratio. v. 106
Joſephus Calaſantius, fundator Congregationis pauperum Matris Dei Scholarum Piarum. VIII. 167. 168
Joſeph Ciantes, & ejus Opera. VIII. 140
Joſephus, Hebræus, commendat vitam, & miracula Chriſti. I. 19
Joſephus, Mahometis frater. Vide Jeſus, ſive Joſephus.
Joſephi Methonenſis ſive Pluſiadeni, Scripta. VI. 99.
Joſephus Pamphilius. VII. 130.
Joſephus Scaliger, Filius Julii Cæſaris Scaligeri. VII. 55.
Joſephus Stephanus, & ejus Opera. VIII. 78. 134.
Joſephus Maria Thomaſius, Cardinalis, ejus virtutes. VII. 145. Opera. VII. 147. Titulo venerabilis donatur. VII. 147.
Joſephus, Vicecomes, & ejus Opera. VIII. 129.
Joſephi a Vita Opera. VIII. 143.
Joviniani errores. II. 28. Jovinianus in Synodo Mediolanenſi, & poſtea a Siricio Papa, fuit damnatus. ib. Barbarus, & ſtupidus fuit, S. Hieronymo teſte. 19. Lege ab Imperatore lata Dalmatiam in inſulam Boam deportatur. ibid. eademque in ejus miniſtros & errorem conſcios pœna decernitur. ib.
Joviani Pontiani ſcripta. VI. 104.
Jovianus, Imperator, Optimus princeps. I. 73.
Irene imperante, pace potita eſt Eccleſia Orientalis. II. 82.
S. Irenæus rogat Victorem, Papam, ut pacem donet Eccleſiis Aſiaticis. I. 41. ejus opera. 53. Errores. 61.
Irnerius, juris Civilis reſtaurator. IV. 190.
Iſaacus quidam Judæus Damaſi Summi Pontificis Caput petit. I. 121.
Iſacii Angeli, Orientis Imperatoris, mores & geſta. IV. 111.
Iſaaci Argyri Computus. V. 107.
Iſaaci, Armeni, ſcripta. IV. 174.
Iſaacus Caſaubonus. VIII. 127.
Iſaacus, Comes, in gratiam Epiſcopi Cameracenſis redit. IV. 56.
Iſaaci, Epiſcopi Lingonenſis, Opera. III. 140.
Iſaacus le Maitre de Sacy, & ejus opera. VIII. 125
Iſaacus Voſſius, & ejus opera. VIII. 132.
Iſabella Caroli VI. Galliarum Regis, filia, & Angliæ Regina, cum Dote, & ſupellectili in Galliam remittitur. VI. 22.
Iſabella, Henrici IV. Hiſpaniæ Regis, Soror, ob Matrimonium cum Ferdinando, Principe Aragoniæ, initum, jure ad Caſtellæ Regnum abdicatur. VI. 26.
Iſaiæ, Abbatis, Homiliæ. III. 58.
Iſantorum gens debellatur. II. 6.
Iſdigerdes, Perſarum Rex, perſecutionem in Chriſtianos ſui regni exercet. II. 76. Chriſtianos in Perſide degentes perſequitur. II. ib. Vararanes, ejus filius, & Iſdigerdes, II. Vararanis filius, Perſarum Reges, moram in Chriſtianos perſecutionem continuant. ib.
Iſdigerdes, Perſarum Rex, tutor Theodoſii junioris ab Arcadio Orientis Imperatore, propediem morituro, fuit inſtitutus. II. 2
Iſidorus Clarius, & ejus Scripta. VII. 112. Verſionem ſacrorum Bibliorum adornavit. ib.
Iſidorus, Filius Hæreſiarchæ Baſilidis, profitetur impietatem patris. I. 35
Iſidori, Hiſpalenſis Archiepiſcopi, genus, & ſcripta. III. 58. An ſit Auctor Miſſæ Mozarabum? ib. pro Hiſpanienſibus Monaſteriis regulam condit. II. 106
Iſidori, Mercatoris Epiſtolæ Decretales. III. 145
Iſidorus Romam miſſus ad componendum ſchiſma Antiochenum. I. 84
Iſidorus Peluſiota Epiſtolarum conſcriptor. II. 46
Iſidori Rutheni Scripta, & merita. VI. 99.
Iſychius. Vide HESYCHIUS.

Ita-

:a Concilia ſæculi XVII. VIII. 112
æ Regni initium ab Odoacto, Rege Turcilin-
:um. II. 7
ius, Epiſcopus, a ſaniori Synodi Burdigalen-
parte reprobatur, quod necem Priſcilliani, e-
que Sociorum procuraſſet. I. 87. Sede ſua de-
nitur, & in exilium mittitur, aliquibus refra-
ntibus Epiſcopis. ib.
ius, Epiſcopus a Gratiano, Imperatore, Edi-
im obtinet contra Priſcillianiſtas. I. 87. Maxi-
Tyranni Decreto, ſua ſede dejicitur. ib. in
llias fugiens, Gregorium Præfectum adit. ib.
acedonius Officiales expedit, qui Ithacium in
ſpanias adducant. ib. Apud Treviros fugiens,
ximo Tyranno ſupplicem libellum offert. ib.
rarii S. Petri Liber apocryphus. I. 49.
æum ſingulis XXV. annis celebrandum. I. 41
, Galilæus, ex oppido Gamala, ſeditionem
Judæam excitat contra Romanos, a quibus
iditur cum duobus filiis, I. 23.
a in Provinciam Imperii Romani reducitur.
ib.
i Roma expulſi ſunt, & quatuor illorum mil-
in Sardiniam relegantur. I. ib. Alexandriæ
gentes multa mala patiuntur. I. 24. in Urbe
euciæ ſupra quinquaginta millia enecantur a
æcis, & Syris. I. ib. dure vexantur a Roma-
. I. ib. 25. infami contumelia a quodam Mi-
e contempti, in Comanum, Præſidem, inſur-
nt. I. ib. viginti tria eorum millia occidun-
. ib. trucidant Geſſium Florum, & fundunt
omanorum copias. I. ib. Maxima, ad quam
acti ſunt, miſeria in obſidione Hieroſolymo-
n. I. 26. Profugi e Hieroſolymis interimun-
r a Syris, & Arabibus. I. 25. Poſt captam
eroſolymam diſperguntur per orbem. I. ib. nec
plius cervicem erigere potuerunt. I. 26. Eo-
n ſtatus poſt ruinam Hieroſolymitanam. I. ib.
orum Aſiaticum imperium, puta putaque fa-
la eſt. I. ib. Judæi, Chriſtianis inſultantes,
ibus pœnis coercendi? II. 75. in Hiſpania de-
tes duabus a Siſebuto, Rege, legibus fi-
n Catholicam amplecti juſſi. III. 9. fatentur
Edicto Chintilæ, Hiſpaniæ Regis, præcipien-
, ut fidem Catholicam amplecterentur, in ſpe-
m tantum paruiſſe. III. 49. Simulantes Chri-
niſmum non debent ſuſcipi in Eccleſiam, nec
um pueri baptizari, nec Servi poſſunt ex de-
to Concilii Generalis ſeptimi, ſeu Nicæni ſe-
ndi. Sed id non fuit approbatum ab Eccleſia
mana. III. 53. pelluntur ex Occidente. IV.
Chriſti Imagines in die Paraſceves deluden-
, capite plectuntur. IV. ib. ſcelerum multo-
n convicti, & præcipue ob patratam puero-
n innocentum cædem, ex univerſa Gallia exi-
jubentur. IV. 120. ex Hiſpania pelluntur.
27.
iorum Eccleſiaſticorum forma in duodecim
oribus Concilii Lugdunenſis I. Canonibus
uitur. IV. 84.
na Morelli. VIII. 146.
inus, Imperator, Apoſtata, Templum Hiero-
ymitanum inſtaurare cœpit, ſed fruſtra. I. 26
ipſo Ethniciſmus vires reſumit. I. 72. Niti-
Chriſtianos exterminare. ib. Eiſdem ſtudia
erarum interdicit. ib. in populum Antioche-
m ira exardeſcit. ib. Judæos ad Templi Hie-
olymitani reædificationem impellit. I. ibid.
raculis id impeditur. ib. Ad Bellum Perſicum
fectus lethaliter vulneratur. ibid. Moriens
iſtum blaſphemat. ib. Lancea divinitus tranſ-
us eſt ſecundum aliquos. ib.

Juliani, Epiſcopi Toletani, Scripta. III. 59.
Juliani Cæſarini Cardinalis, Legatio. VI. 38. occiditur in prælio Varnenſi. 39.
Julianus, Eclanenſis Epiſcopus, Zoſimi, Summi Pontificis, Epiſtolæ TRACTORIÆ cum octodecim Epiſcop. Pelagianæ factionis ſubſcribere detrectat, ob idque ſede ſua cum illis pellitur. II. 13. Julianus, cum ſuis Aſſeclis Concilium Oecumenicum poſtulans non auditur. ib. Julianus in Ciliciam navigavit apud Theodorum Mopſueſtenum, & exinde ejicitur. ib. in Siciliam ſecedit, ibique moritur. ib.
Julius Africanus, quæ ejus Opera? I. 57. 58
Julius Firmicus Maternus ſcripſit de Aſtronomia ad Lollianum, & de errore Prophanarum Religionum. I. 111.
Julius Maximus, Imperator, ſævit in Chriſtianos; unde funeſta illorum ſtrages ſequuta eſt. I. 9. obiit trucidatus. I. 12.
Julius Maſcaron. VIII. 126.
Julius Mercorus, & ejus Opera. VIII. 145.
Julius, Pontifex, diſcutit Cauſam Athanaſii. I. 71 ab Arianis damnatus. ib.
Julii, Papæ, Epiſtolæ duæ genuinæ, duæ ſuppoſititiæ. I. 121.
Julii II. geſta. VII. 32. Convocat Synodum V. Lateranenſem. VI. 88. rationes quibus illam convocavit. ib.
Julius III. eligitur Pontifex. VII. 40. Suſpendit Concilium Tridentinum. ib. Syros ad Eccleſiæ Romanæ ſinum recipit, Anglos abſolvit a ſchiſmate, & ad Eccleſiæ gremium admittit. 41. Jubilæum per Chriſtianum Orbem in gratiarum actiones publicat. ib. Legatos ad Regem Chriſtianiſſimum, & Imperatorem, pacis conciliandæ cauſa, mittit. ib. Leges utiliſſimas edidit, & in ſubditos clementiam exercet, tandem obiit. ib. E Bononia Concilium Generale reduxit Tridentum. VI. 98.
Junilius, Africanus Epiſcopus. II. 95.
S. Ivo, Ordinis Canonicorum Regularium propagator. IV. 202.
Ivonis Carnotenſis Opera. IV. 180. Decretum. IV. 191.
Jutenſium Monaſteriorum origines unde petendæ? II. 57.
Juris Civilis ſtudium Clericis vetitum. IV. 190.
Juris Conſulti Hiſpani. VII. 139.
Juris Conſulti Galli. VII. 137. 138.
Juris Conſulti Itali. VII. 138.
Juris Conſulti Germani. VII. 159.
Juris Canonici ſtudium, & abuſus, qui in illo emerſerunt. IV. 191.
Jus ſpirituale non conceditur Regibus Galliæ per Concordatum. VII. 155.
Juſtinianus initio Imperii multa in rem Eccleſiæ præſtitit. II. 62. Eutychianorum artibus ſeductus, ſchiſma conflavit, & in Silverium, ac Vigilium Pontifices iniquus fuit. ib. in ultima ætate lapſus in hæreſim Incorruptibilium, ſeu Aphtordocetarum, ex qua tamen ante mortem reſipuit. ib.
Juſtinianus, rogante Pelagio, Vigilii Papæ Apocriſiario, in Origenem damnationis fert Sententiam. II. 71. 72. Theodori, Cappadocum Metropolitæ, ſuaſu, tria damnat Capitula. ib. Juſtinianus conſultus dicit, ut trium Capitulorum quæſtio in plena Synodo definiatur. ib. Oecumenica indicitur Synodus, ad quam cum pauci ex Occidente Epiſcopi accederent, Juſtinianus moræ impatiens Edictum contra tria Capitula publicavit. ibidem. Adverſantem edicto Vigilium

lium Papam, Juſtinianus cuſtodiæ tradi jubet. ib. Juſtinianus, Vigilii, Papæ, conſtantia victus, Edictum revocat. ib.
Juſtinianus II. Princeps crudelis, & imprudentiſſimus. III. 5. Probroſam, atque perniciofam Romanæ Reipublicæ pacem cum Ahimelecho, Saracenorum Califa, init. ib. A Leontio, imperii invaſore, naſo mutilatus, in Cherſoneſum Urbem relegatur. ib.
Juſtinianus, Beliſarii opera, Africam ſibi ſubjicit, Arianoſque ab ea pellit. II. 65
Juſtinianus, contra quam a Vigilio pactum erat, Synodum celebrari jubet. 72
Juſtinianus, Valentiæ Epiſcopus. II. 95
S. Juſtinæ Congregatio. VI. 135
S. Juſtini Opera, quæ genuina, & quæ ſuppoſititia. I. 53. Ejus errores. I. 61
Juſtinus Imperator, in Catholicam Fidem optime affectus, diſſidium Romanam inter & Orientalem Eccleſiam componit. II. 61
Juſtus Fontaninus, & ejus Opera. VIII. 128
Juſtus Lipſius. VII. 118.
Juſtus, Epiſcopus Urgellitanus. II. 95
Juvenalis, Hieroſolymitanus Patriarcha, & Dioſcorus, Alexandrinus, cum ceteris Conciliabuli Epheſini principibus, damnantur. II. 34. Cum Sociis, Dioſcoro excepto, dolentes ac facti pœnitentes, ſuis Sedibus reſtituuntur. II. ib.
Juvencus quatuor Evangelia Heroicis verſibus reddidit. I. 112

K

KAlendarium juſſu Gregorii XIII. emendatur. VII. 42
Kamchi, Sinarum Imperator, Edictum anno MDCC. promulgavit, quo diſtricte præcepit, ut Cæremoniæ cultus Sinenſium in toto Sinarum Imperio inviolabiliter obſerventur; At hujus Imperialis Edicti nullam prorſus rationem habuit Clemens XI. Pontifex Maximus, quippe qui Cæremonias Cultus Sinenſium, tanquam ſuperſtitioſas & Idololatricas ſolemni Conſtitutione damnavit, Decretum contra eaſdem Cæremonias, a ſuo Legato in Sinarum imperio Domino De Tournon, poſtea Cardinali, latum, confirmavit, Cauſamque finitam eſſe pronuntiavit. VIII. 36. & ſeq.

L

LActantii Firmiani ſcripta. I. 111. quibus inſiciuntur erroribus, ib. Inſtitutionum libri caute legendi. I. 112.
Ladiſlaus Neapolis Rex, Romam invadit. VI. 33. Ladiſlaus Hungariam Sigiſmundo auferre molitur. 14. Romam & alia Status Eccleſiaſtici loca occupat, & a Paulo Urſino repellitur. VI. 34. Ladiſlaus excommunicatur, & regno mulctatur, 32. iterum excommunicatur, Eccleſiamque divexat, & tandem moritur. 35. Urbis dominationis inhians, pacis ſe ſequeſtrum, Pontificem inter & Romanos ſimulat. VI. 32. Ladiſlai copiæ in Urbem a Columnenſibus recipiuntur, ſed ab Urſinis propulſantur. ib. in Ladiſlaum anathema vibrat Pontifex, qui tamen veniam petens, Innocentii VII. Pontificis, in ſe benignitatem experitur. ib. Ladiſlaus, Hungariæ Rex, Cenſuris ſubjicitur. V. 11
Lætitia Romæ geſtit ob abrogatam in Galliis Pragmaticam Sanctionem. VII. 151.
Laica Communio quid ſit? I. 132
Laici ſæculis ſeptimo, & octavo propriis manibus ſub utraque ſpecie Sacram Euchariſtiam percipiebant. III. 69
Laici redditnum Eccleſiaſticorum adminiſtrationem uſurpant. III. 13. 14 mala inde orta. ib.
Lamberti Scafnaburgenſis ſcripta. IV. 85
Laodicenum Concilium, Laodiceæ in Lydia celebratum, poſterius eſt Synodo Generali Nicæna. I. 103
Lancea, qua Chriſti latus perforatum eſt, Romam delata. VI. 44
Landgravio, Principi, poteſtatem faciunt Proteſtantes novi ineundi matrimonii, uxore legitima adhuc ſuperſtite. VII. 25
Lanfranci, Archiepiſcopi Cantuarienſis, Opera. IV. 79
Lanfrancus multas cum Berengario concertationes habet, maxime vero ob Paſchaſium Radbertum, & Joannem Scotum Erigenam. IV. 59. Lanfrancus a ſiniſtri rumoris macula abſolvitur in Synodo Romana, Berengario ibidem damnato. ib.
Lantbertus, Comes, Carolo Calvo, Galliarum Regi rebellis, occaſionem dat celebrandi Concilium Lauriacenſe. III. 131.
Latechildis, Clodovei Galliarum Regis, Soror, Arianiſmum ejurans, Catholicis ſe adjungit. II. 9
Langravius Haſſiæ vincitur, & mulctatur. VII. 13.
Lapſis in perſecutione Decii ſpes communicationis & pacis non in totum negata fuit. I. 45. Non tamen temere, & ſine præmiſſa ſatisfactione ad communionem admittebantur. ib. Lapſorum Claſſes diverſæ, diverſaque pro Ipſis ſtatuta pœnitentiæ genera. ib. in quibus caſibus diſciplina circa lapſos relaxaretur? I. ibid. & 45. Eis in perſecutione Licinii pœnitentiæ tempus præfigitur. 94
Lapſorum, qui pœnitentiæ publicæ addicebantur, claſſes, ſeu ſtationes quatuor. I. 62. 63
Laracchia, firmiſſimum Africæ Oppidum, capitur. VIII. 26
Lartoquius. VIII. 127
Lateranenſis Concilii I. Hiſtoria. IV. 156
Lateranenſis Concilii II. Hiſtoria. IV. 159
Lateranenſis Concilii III. Hiſtoria. IV. 161
Lateranenſis Concilii IV. convocatio, & quinam illi interfuerint? V. 77. geſta in hoc Concilio. ib. refellitur Dupinus, qui, poſt Antonium de Dominis, & Joannem Barclajum, Canones, hujus Concilii nomine inſcriptos, ab Innocentio III. editos aſſerit. ib. præcipui ex his canonibus referuntur, explicanturque. 78
Lateranenſis Congregatio. VI. 136
Lateranenſis Eccleſia ab Anaſtaſio IV. locupletata. IV. 176
Latini ſæculo XII. Baſilicas, & Monaſteria in Græcia habebant. IV. 109
Latini a Græcis Conſtantinopoli male habentur. 111.
Latinorum, Accone capta, in Oriente peſſimus ſtatus. V. 48
Latinus, & ejus Opera. VII. 109
Lavardinus, Ludovici XIV. Galliarum Regis Orator, bellico fere apparatu Romam ingreditur, ac Pontifex colloquio eum dignari noluit. VIII. 57.
Laurentius Brancatus de Lauræa, Cardinalis, Ordinis Min. Opera. VIII. 146.

Lau-

entius Campeglus, Cardinalis, Legatus Apo-
licus, Ratisbonæ colligit Principes, tum Ec-
ſiaſticos, tum Laicos, a quibus pro Eccleſia
tholica multa ſancita ſunt. VII. 85.
entius Campegius. VII. 138.
entius Du Haa. VIII. 128.
entii Juſtiniani ſcripta. VI. 120.
entius Pignorius, & ejus opera. VIII. 131.
entius Surius, & ejus ſcripta. VII. 119.
entii Vallæ mores, & ſcripta. VI. 103.
entius Alexander Zacagnius, & ejus opera.
II. 142.
tum Rex, Chriſtianus fit. II. 64.
populi qui? ib.
der Albertus. VII. 108.
ander, Hiſpalenſis Epiſcopus, Regulam pro
is Virginibus condit. II. 105.
dri, Hiſpalenſis, ſcripta, & geſta. II. 96.
s in Hebræos latæ a Paulo IV. VII. 43.
adus, Archiepiſcopus Lugdunenſis, vitam
naſticam amplectitur. III. 153.
s Socinus, quis? ejus errores, ſcripta & obi-
. VII. 73.
onis Magni, Pontificis Maximi, triumque
rum Leonum, Pontificum Tranſlatio ſub
lo v. III. 93.
o Magnus, & ejus opera. II. 30.
onis ad Flavianum Epiſtola, contra hæreſim
ychetis ſcripta, in Concilio Chalcedonenſi
robatur. II. 33.
s III. Papæ ærumnæ, quas factioſis homines
irrogarunt, & quomodo per miraculum, &
oli Magni, Imperatoris, opem ab iis se exe-
rit? III. 95.
III. in Longobardiam proficiſcitur, de San-
ne Chriſti Mantuæ reperto exploraturus, ib.
ficta eſt S. Ludgeri Epiſtola, in qua dicitur,
nem III. Werdan acceſſiſſe, ibique S. Suvi-
rum Sanctorum Faſtis adſcripſiſſe. ibid. Leo
conſentire noluit, ut in Symbolo adderetur
icula FILIOQUE. 93.
s IV. virtus, & geſta. III. 91.
V. Imperator, Sacrarum Imaginum hoſtis in-
iſſimus. III. 23.
I. Papa, an Chriſtophori Primicerii filius
rit? dubium. IV. 26.
I. cognomento Sapiens, Imperator, multa
ptis conſignavit Opera. III. 85.
II. pius, ac bonus Pontifex. IV. 27.
III. Antipapa, damnatur in Synodo Roma-
IV. 37.
III. in Conciliabulo ab Ottone, Imperato-
coacto creatus fuit Antipapa. IV. 28.
III. Antipapa, Conſtitutionem non edidit,
facultatem tribuat Imperatori eligendi Pon-
em Romanum, & inveſtituras Epiſcopis tri-
ndi. IV. 28.
X. ab Imperatore Henrico Pontifex deſigna-
, Romam, peregrini indutus habitu profici-
ur, nudiſque pedibus illuc ingreditur: & a
ro, populoque excipitur. IV. 34. Ejus vi-
di ratio. ib. Chriſtum Dominum ſub ſpecie
oſi excipit. ib. Leonis IX. Epiſtola, de Re-
iis differens, ſuppoſititia. ib.
. Bullam contra Lutherum promulgat. VII. 60
. non violavit Canones per Concordatum
licum. VII. 155. Damnat librum Epiſtola-
n obſcurorum virorum. VII. 81. Jubet Lu-
o, ut Romam veniret. VII. 83. Ejus geſta
. 83. Hæreticorum in Leonem X. calumniæ,
imi teſtimoniis refutantur. 35

Leo XI. Summus Pontifex. VIII. 38
Leonis Acridani Epiſtola adverſus Latinos. IV. 86
Leonis Allatii de lumine, quod Apoſtolos in Monte Thabor circumfulſit, hallucinatio. V. 59. Opera. VIII. 129
Leo, Armenus, Orientis Imperator, fovet Iconomachorum Hæreſim, ſæviſſimamque movet perſecutionem in Imaginum cultores. III. 74. Ejus mors miſerrima. ib.
S. Leo Pontifex Maximus, jura Metropoleos ab Arelatenſi Eccleſia in Viennenſem tranſtulit. Sed poſtea in Eccleſiam Arelatenſem ſe ſe propenſiorem exhibuit. II. 22
Leo Caſtrius, & ejus ſcripta. VII. 117
Leonis Grammatici Continuatio Chronographiæ Theophanis. III. 64. Ejus ſcripta. IV. 84.
Leo, Iſaurus, Princeps impiiſſimus, Sacrarum Imaginum everſor. III. 64. Sacras perſequitur imagines, ad eas penitus exterminandas publicum promulgat Edictum. III. 37. Studitarum Collegium una cum Bibliotheca comburi jubet. ibid. Germanum ſede Conſtantinopolitana dejicit, in ejus locum Anaſtaſio, Iconoclaſta, ſubrogato. ib. Gregorii II. Papæ vitæ inſidiatur, patrimonia Eccleſiæ Romanæ in Calabria & Sicilia, in fiſcum redigit, & Diœceſes Illyricanas reliquaſque Provincias uſque Thraciam, a Romano diſtrahit Pontificatu. 38. Damnatur ab eodem Gregorio II. & ab ejus Succeſſore. ib. in S. Joannis Damaſceni ruinam totus incumbit. ib.
Leo, Thrax, imperii promiſſionem accepit a Deipara ob præſtitum erga cæcum charitatis officium. II. 4.
Leonis Imperatoris, dicti Sapientis, ſcripta. III. 146
Leo ſapiens ob quartas nuptias damnatur in ſynodo C. P. IV. 134
Leo Styopita, Patriarcha C. P. IV. 54
Leonardi Adami Opera. VIII. 129. 130
Leonardi Bruni ſcripta. VI. 104
Leonardus Leſſius. VII. 137
Leonardus Matthæi, inſignis Concionator. VI. 114.
Leonides, Pater Origenis, Martyrio coronatur. I. 8.
Leonitius, Patriarcha C. P. IV. 137
Leoncii, Neapolis in Cypro Epiſcopi, ſcripta. III. 58
Lontii Byzantini Opera. II. 99
Leontius Chronographiæ libros quatuor contexuit. IV. 73
Leopoldus, Auſtriæ Princeps, Sanctorum Faſtis adſcriptus. IV. 45.
Leopoldi, Imperatoris, geſta. VIII. 14. & ſeq.
Leopoldus, Dux Auſtriæ, Richardum, Angliæ Regem, captivum detinens, excommunicatur. IV. 135.
Leowigildus, Hiſpaniarum Rex perſecutionem in Catholicos movit. II. 65. Sub finem vitæ filio ſuo Hermenegildo necem intuliſſe indoluit, Arianam tamen hæreſim palam non abdicavit. II. 66
Lerinenſis Cœnobii Fundator, & celebriores ejuſdem Monachi. II. 50. quando fundatum fuerit, & quamnam antiquitus Regulam haberet. II. 57
Lediguerius Catholicam fidem, aſſumpto in Pontificem Gregorio XV. profitetur. VIII. 44
Lerojus, Epiſcopus Melitinenſis ſcribit contra Meſſalianos. I. 89
Lavellii Secta Hæreticorum in Anglia. VII. 68.

Le-

Digitized by Google

Lexovienſis Epiſcopi, Joannis Hennuyerii eximia charitas in Calviniſtas. VII. 18
Libellatici, qui? I. 45
Libellus, qui vocatur INTERIM, reprobatur a Paulo III. VII. 39
Liber Exercitiorum ſpiritualium eſt germanus Sancti Ignatii fœtus. VII. 136
Liber Jurium, & Libertatum Eccleſiæ Gallicanæ, earumque probationum proſcribitur. VIII. 86
Liber de Magnitudine Eccleſiæ & SS. Petri, & Pauli Pontificatu damnatur. VII. 44
Liber de imitatione Chriſti laudatur. VI. 142. 143
Libri de Pugione Fidei quis Auctor? VII. 132
Libri vetiti ſunt vitandi. VII. 167
Libri Hæreticorum non ſunt legendi. VII. 108
Libri Canonici, veteris, & novi Teſtamenti. I. 103
Liberatus, Carthaginenſis Diaconus. II. 95
Liberius Papa, tædio exilii fractus Athanaſii damnationi, & Formulæ Sirmienſi primæ ſubſcripſit. I. 109. Romam deinde reverſus, Fidem Nicænam palam profeſſus eſt, & cum S. Athanaſio ſocietatem init. ib.
Liberius non ſecundæ, ſed primæ Formulæ Sirmienſi, ſubſcripſit. I. 82
Liberii, Papæ, lapſus, & pœnitentia. I. 126
Libertinorum Secta. VII. 75.
Licinianus, Carthaginenſis in Hiſpania Epiſcopus. II. 96
Licinius, Imperator, principio infenſum ſe Chriſtianis præbet. I. 70. Victo vero Maxentio, Legem promulgat una cum Conſtantino, Collega ſuo, pro Chriſtianis abſolutiſſimam. ibid. An fuerit aliquando Chriſtianus? ib. poſt abruptam cum Conſtantino pacem, Eccleſiam perſequitur. I. 71. Debellatus, Conſtantini juſſu, occiditur. ibid.
Liga Catholica adverſus Lutheranos. VII. 15
Liga principum Catholicorum Regni Galliæ. VII. 19
Limenſia Concilia tria. VIII. 117
Lingua radicitus exciſa, loquuntur Chriſtiani aliquot. II. 9
Linus Pontifex. I. 15
Lipſiæ Academia adverſus Huſſitas inſtituitur. VI. 55
Lipſienſis Diſputatio. VII. 83
Liſojus in Synodo Aurelianenſi damnatur. IV. 71.
Liturgiæ Apoſtolorum nominibus inſcriptæ in dubium ab eruditis vocantur. VI. 125.
Liturgiæ Miſſæ multæ ſæculo quarto additæ preces. I. 132.
Locuſtæ aqua benedicta a Stephano VI. expulſæ ex agro Romano. III. 99.
Lollardorum errores, eorumque Sectæ primipili mors. V. 73.
Lombardiæ Congregatio. VI. 136.
Londinenſis Synodus contra Hæreſiarcham Wiklefſum congregata. VI. 91. Alia 92.
Longobardorum in Italiam irruptio. III. 5. 6.
Lotharingiæ Dux bello appetitur a Ludovico XIII. Galliarum Rege. VIII. 19.
Lotharingius, Cardinalis, Orationem habet contra Hæreticum Bezam. VII. 87.
Lotharii II. mores, & geſta. IV. 114.
Lotharius Rex jubetur a Nicolao I. Pontifice Maximo, Waldradam, pellicem, dimittere. III. 98. Lotharius, ficte aſſerens ſe Waldradam, pellicem ſuam, repudiaſſe, ab Hadriano II. Pont. Max. Eccleſiæ communioni reſtituitur, ib.
Lotharius, Imperator, cum Fratribus, Ludovico, & Carolo, Concordiam init, & ea de re conduntur Canones in Synodo ad Theodonis Villam. III. 87. 88.
Lotharius, Rex, Theutbergam, Conjugem, adulterii inſimulat, & in tribus Conciliis Aquiſgranenſibus, ſicut etiam in Concilio Metenſi, Reginæ cauſa proditur. III. 124. Lotharius damnatur in Synodo Romana, bienniogue poſt mortem Nicolai I. per fraudem ab Hadriano veniam obtinet. 127.
Lotharius Waldradam, pellicem, ducere volens in Uxorem, Theutbergamque, legitimam conjugem rejicere, duarum Synodorum conſenſum prætexit: ſed Nicolaus, Papa, id improbat. III. 81. Abſolutionem ab Hadriano II. per mendacium impetrat, ob quod ſcelus, repentina morte corripitur. ib.
Lucas Chryſoberges, Patriarcha C. P. IV. 136. Ejus Decreta. VI. 84.
Lucas Dacherius, & ejus opera. VIII. 135.
Lucas Holſtenius, & ejus Opera. VIII. 129.
Lucæ Tudenſis Scripta. V. 110.
Lucas Wadinghus, & ejus Opera. VIII. 147.
Lucenſis Sedes in Gallæcia fuit olim Metropolis. II. 82.
Lucianus, diſcipulus Hæreſiarchę Marcionis & ejus errores. I. 35
Lucifer Calaritanus, Nicænæ fidei, & Athanaſii defenſor. I. 84. in exilium a Conſtantio, Imperatore Ariano, miſſus. ib. A Juliano Apoſtata, Imperatore, revocatus, Antiochiam contendit. ib. ſchiſma conflat. 85. Paulinum ordinat Epiſcopum Antiochenum. ib. in ſchiſmate moritur. ib. Ejus Scripta. I. 111.
Luciferiani. I. 84. Edictum in ſuæ Sectæ gratiam ab Imperatoribus obtinent. ib. Adulto Sæculo quinto, nullus fere ex hac ſecta ſuperſtes erat. ibid.
Lucilla factioni in Cæcilianum ſuſcitatæ ſe adjungit, nihilque ad fovendum Donatiſtarum Schiſma, & Cæcilianum, e ſede Carthaginenſi dejiciendum, intentatum reliquit. I. 76.
Lucilius Vanin, Atheus. VIII. 83.
Lucius Aurelius Commodus, Imperator. I. 11.
Lucius Verus Imperator, obiit anno Imperii nono. I. ib.
Lucius Pontif., ejus duratio Sedis incerta. I. 16.
Lucii II. geſta in Pontificatu. IV. 130.
Lucii III. geſta. IV. 135.
Ludovicus, Dux Andegavenſis, Rex Neapolis declaratur. VI. 34. Ludovicus, Ladislaum clade afficit. 35.
Ludovicus, Andegavenſium Dux, Regni Galliarum Regens, a Joanna, Neapolis Regina, in filium adoptatur. V. 21. idem in Italiam cum Exercitu ingreſſus, ut Regno Neapolitano potiretur, prælio vincitur, & occiditur. ib.
Ludovicum, ducem Aurelianenſem, impune occiſum fuiſſe a Joanne, Burgundiæ Duce, perfricta fronte aſſeruit Joannes Parvus, ob idque jure optimo damnatus fuit. VI. 64.
Ludovicus, Balbus, a Joanne VIII. in Regem coronatur. III. 98.
Ludovicus Bancellus. VIII. 145.
Ludovici de Berton D. de Crillon geſta. IX. 197. & ſeq.
S. Ludovicus Bertrandus auctor fuit S. Thereſiæ, ut fundaret Ordinem Carmelitarum Excalceatorum. VII. 92. inter Sanctos adſcribitur. 128.
Lu-

Digitized by Google

Ludovicus Bloſius. VII. 121
Ludovicus, Brandeburgenſis, in communionem Eccleſiæ ab Innocentio VI. receptus. V. 41
Ludovicus, Craſſus, Galliarum Rex, diuturnum bellum cum Henrico, Anglorum Rege, gerit, & tandem pax inter utrumque ſancitur. IV. 119
Ludovicus, Craſſus, Galliarum Rex Summos Pontifices tuetur, & adverſus Henricum, Imperatorem, bellum ſuſcipit. IV. 119. Diſſidium habet cum Stephano, Pariſienſi Epiſcopo, ſed tandem ad meliorem frugem convertitur. ib. Ejus mors. ib.
Ludovicus Elias Dupinus, ejus Critica, & Opera. VIII. 122
Ludovicus Ferrandus, & ejus Opera. VI. 117
Ludovicus Gomeſius. VII. 130
Ludovicus Vincentius Gotti, & ejus Opera. VIII. 145
Ludovicus, Granatenſis, Aſceticorum Scriptorum parens. VI. 99. Ejus amor ergo Societatem Jeſu. VII. 157. Ejus elogium, & Opera. VI. 127
Ludovicus Habert, ejus Opera. VIII. 123
Ludovicus, Lotharii Imperatoris filius, Romæ a Sergio II. Rex, ſed non Imperator, fuit inauguratus. III. 95
Ludovicus Molina publicat Concordiam novam liberii arbitrii cum Gratia. VII. 111
Ludovicus Antonius Muratorius, ejus Opera. VIII. 128
Ludovicus, Pius, Imperator, ob Carolum e ſecundo Matrimonio ei natum, tres alios filios infeſtos ſibi facit; Narrantur quæ iſtius diſſenſionis occaſione contigerunt mala. III. 86. Ludovicus Pius, optimus Imperator. 87
Ludovicus a Soto Major. VII. 126
Ludovicus Thomaſſinus, & ejus Opera. VIII. 156
Ludovicus a S. Thereſia. VIII. 150
Ludovicus Sebaſtianus Le Nain de Tillemont, & ejus Opera. VIII. 126
Ludovici, Doctoris Pariſienſis, Retractatio, erroresque præcipui. V. 73
Ludovicus de Vervins. VIII. 102
Ludovicus Vives. VII. 117
Ludovicus Bavarus a Summis Pontificibus iteratis vicibus excommunicatus, Imperioque privatus. V. 15
Ludovici II. Imperatoris, laudes, & facta illuſtria. III. 87. 88
Ludovicus III. victo Berengario, Imperator, coronatur, a quo poſtea capitur, & excæcatur. IV. 13
Ludovicus VII. Galliarum Rex, Petrum de Caſtro Archiepiſcopum Bituricenſem, cum Innocentio II. & Theobaldo, Comite Campaniæ, diſſidium habet, & tandem pœnitentia ducitur. IV. 120. Ejuſdem geſta alia ibid. ad Cæleſtinum II. Legatos mittit ad petendam abſolutionem ab interdicto. IV. 130
Ludovici VIII. Galliarum Regis geſta. V. 17
S. Ludovici IX. Galliarum Regis, pietas, eximiæ dotes, & præclare geſta. V. 18
Ludovici X. Galliarum Regis, geſta. V. 20
Ludovici XI. Galliarum Regis, geſta. VI. 20
Ludovicus XII. Galliarum Rex pragmaticam Sanctionem reſtituit. VII. 153. Patris populi Cognomen meretur. VI. 22. Nunquam ex animo adhæſit Conciliabulo Piſano. VII. 92. pro Julio II. Pontifice Maximo, contra Venetos ſtrenue pugnat. VII. 32. 33. cum eodem Julio II. graviſſimum bellum gerit. ib.
Ludovici XIII. Galliarum Regis geſta. VIII. 18
Ludovici XIV. Galliarum Regis geſta. VIII. 22. ob profligatos Calviniſtas ab Innocentio XI. commendatur. VIII. 57
Ludovicus XV. Galliarum Regni hæres. VIII. 26
Ludovici Pii Imperatoris, Donatio commentitia eſt. III. 93
Lugdunenſis Concilii primi pœna in Stephanum quendam inceſtuoſum. II. 79
Lugdunenſe Generale Concilium I. quas ob cauſas fuerit convocatum? V. 81. Geſta in tribus hujuſce Concilii ſeſſionibus 82. Canones in eo conditi. 83
Lugdunenſis Concilii II. hiſtoria. V. 84
Lugdunenſis Eccleſiæ in quatuor Provincias Primatus firmatur. IV. 198. 199
Lugdunenſi Epiſcopo Primatus in quatuor Provincias adjudicatur, & confirmatur. IV. 95
Lunæ creſcentis Equitum Ordo. VI. 74
Luitprandi Scripta legitima, & ſpuria. IV. 77
Lupercalium ſuperſtitio a Gelaſio Papa ſublata. II. 22
Lupi Protoſpatæ Scripta. IV. 177
Lupi Servatici Scripta. III. 139
Luſitania Eccleſia Romanæ vectigalis facta. IV. 129
Luſitaniæ Regno potitur Philippus II. Hiſpaniarum Rex. VII. 28
Luſitani Regnum recuperant, & Hiſpanis adimunt. VIII. 26
Lutetia Pariſiorum in Metropolim erecta. VIII. 45
Lutherus turbas in Germania ciet. VII. 13
Lutheri, aliorumque Proteſtantium Conſultatio. VII. 23
Lutherus contra Doctrinam Eccleſiæ de indulgentiis nonaginta quinque propoſitiones propugnat. VII. 83. Romam vocatur a Leone X. ibidem. venire detrectat. ib. ejus cauſa examinatur a Thoma de Vio Cajetano, Cardinali. ib. comparet coram Legato Pontificio, cui exhibet ſuam confeſſionem fidei. VII. ibidem male ſibi conſcius aufugit, & appellat a Cardinali Legato ad Papam, & a Papa ad Concilium. VII. ib. excandeſcit in Pontificem. 84
Lutheri, & Melancthonis in cauſa Philippi Landgravii Haſſiæ Conſultatio. IV. 90
Lutherani Græcos in ſuas partes pertrahere fruſtra conantur. VIII. 93
Lutheranos extirpare totis viribus nititur Henricus II. Galliæ Rex. VII. 13
Lutherani ſub Ferdinando I., & Maximiliano II. Imperatoribus, otio, & libertate gaudent. VII. 14. Lutherani Rodulpho II. Imperatori minantur, & fœdus contra Catholicos ineunt. 15
Lutherani in Vigilantio prædamnati. II. 52
Lutherani, & Calviniſtæ fidei dogmata negant, quæ etiam a Jacobitis, ab Eccleſia Romana ſchiſmate licet ſeparatis, fuerunt ſemper propugnata. II 25
Lutherani ex favore Principum redduntur audaciores. VII. 86
Lutheranorum Mores. VII. 65. Nefariæ artes ad ſuam Sectam propugnandam. 64
Luxemburgius, ſummus Gallici exercitus Præfectus, inſignes de fœderatis victorias refert. VIII. 16

M

Macarius II. Patriarcha Hieroſolymitanus, fuit in ſuam Sedem tantummodo poſt quintam Synodum Generalem reſtitutus. II. 89. 90
Macarii Opus. VI. 98
Macarius Macres, Scriptor Græcus. VI. 98
Macedoniani. I. 83
Macedonii error proſcribitur. I. 101
Macedonius in Epiſcopum Conſtantinopolitanum ab Arianis eligitur. I. 81. ab iiſdem deponitur. 82. negat Spiritus Sancti Divinitatem. 83
Macedonii II. Patriarchæ Conſtantinopolitani, nomen in Dypticis retineri petiit Juſtinus, Imperator, noluit Hormiſdas. II. 69. Quem exitum ea Controverſia habuerit. ib.

Macedonius, Officiorum Magiſter, Priſcillianiſtarum Hæreticorum fautor. I. 87
Macedonius II. Patriarcha C. P. Henotico Imperatoris Zenonis ſubſcripſit: ob id tamen nec Schiſmaticus dici poteſt, nec Hæreticus. II. 90. Sacer ei cultus a Græcis fuit exhibitus. ib.
Macedonius, Patriarcha Conſtantinopolitanus, non fuit Eutychianus, quinimmo Sacrum ei cultum exhibet Eccleſia Græca. II. 28
Maculanus, Cardinalis, Ordinis Prædic. oblatum ſibi Pontificatum conſtantiſſime renuit. VIII. 51
Magdeburgenſium Centuriatorum calumnia in Romanam Eccleſiam. IV. 192. Refellitur. ib.
Magdeburgenſis Archiepiſcopatus erectio. IV. 72
Magiſtrorum Pariſienſium cum Fratribus Prædicatoribus lis. V. 55
Magnencius, Tyrannus, Conſtantem Imperatorem occidit. I. 78. ipſe a Conſtantino Imperatore vincitur. ib. ſibi necem infert. ibid.
Mahometanis cur a Deo permiſſum aliquando ſit, ut victorias de Chriſtianis reportarint. III. 33. obſervatur nihilominus felicibus bellorum eventibus non demonſtrari Religionis veritatem. ibid. inſignes de Mahometanis victoriæ anno 1716. a Chriſtianis reportatæ, referuntur. ib.
Mahometanorum Sectæ principium. III. 32. Mahometani Hiſpanias occupant, ubi MAURI appellantur. ib. Hieroſolymam expugnant, eamque tenent uſque ad finem ſæculi 11. Eamdem Urbem iterum occupant, & univerſo Orientis potiuntur imperio. ib.
Mahometani quibuſdam potiſſimum rerum eventibus Victorias ſuas, & ampliſſimi imperii propagationem debent. VII. 12
Mahometis vitæ brevis deſcriptio. III. 5. Ad ejus ſepulcrum infinita pene Turcarum turba confluit, & quare? ib.
Mahometes in ſua Religione ſtruenda ſocios habuit Judæum, & monachum Hæreticum. III. 32. Mahometana Religio quomodo fuerit tam late propagata, & quomodo in hoc diſtinguatur a Religione Chriſtiana? ibid.
Mahometis, Turcarum Imperatoris, geſta. VI. 9
Mahometis II. geſta. VI. 51
Mahometis III. geſta. VII. 12
Mahometes IV. Turcarum Imperator. VIII. 13
Mailhat. VIII. 145
Maigrot, Epiſcopus Cononenſis, e Sinarum expulſus imperio, quod idololatricum Sinenſium cultum reprobaret. VIII. 36
Majores Domus in Galliis, ſub ſpecie adminiſtrationis Palatii, Regnum ipſum gubernarunt. III. 8
Majorini ordinatio Initium fuit Schiſmatis Donatiſtarum. I. 75. Quo anno facta ſit. ibid. Majorini mores. I. 77
Malecontentorum in Belgio factio. VII. 27
Malincrotius Diſſertationem edidit de arte Typographica. VI. 122
Mamalucorum imperii initium, & finis. VII. 9
Mancius, Defenſor Societatis Jeſu. VII. 157
Manes, Manichæorum Parens. I. 86. A vidua in Perſide adoptatur. ibid. Manes idem quod Diſputator. ib. in Carcerem conjicitur. ib. Ab Archelao Epiſcopo in publica diſputatione convictus fugam arripuit. ib. A Rege Perſarum comprehenſus miſere vitam claudit. ib. multas infecit Regiones. ib. Ejus errores. ib.
Manfredus, Siciliæ Tyrannus, excommunicatur, & Regno privatur. V. 24
Manichæi novi in Gallia, eorumque compreſſio. IV. 40. Peculiares eorumdem errores. 41
Manichæorum Secta. I. 86. Quo tempore nata ſit? ib. Ejus auctor. ibid. Errores. ibid. in duo genera diviſi, ideſt in Electos, & in Auditores. ib. Ad Eccleſiam redeuntes per longum tempus probabantur. 87
Mansfeldii, Comitis, in Strigonienſi obſidione virtus. VII. 12
Mantua ab Imperatore Ferdinando II. capitur. VIII. 15
Mantuæ Ducatus occaſionem præbet Bello. VIII. 19
Manuelis Calecæ Scripta. V. 107
Manuel Charitopolus Patriarcha C. P. V. 44. Ejus Scripta. 105
Manuelis Comneni moderatio. IV. 110. perfidiæ nota infamis. ibid. poſtulat a Pontifice imperii Occidentalis Coronam. ib. in Romanam Eccleſiam propenſus fuit. ib.
Manuel Palæologus ab Anglis, & Gallis fruſtra auxilium petit contra Bajazethem, & habitum Monaſticum induit. VI. 7
Marcellini, Papæ, Epiſtolæ Decretales ſuppoſititiæ ſunt, ejuſdemque farinæ eſt Epiſtola Marcellini ad Salomonem Epiſcopum. I. 119
Marcellinus, Pontifex. I. 17. ejus lapſus commentitius. 89. ejus Epiſtolæ Decretales ſuppoſititiæ. 119
Marcellinus, & Fauſtinus, Luciferiani, Edictum in gratiam ſuæ Sectæ ab Imperatoribus obtinent. I. 84
Marcellinus, Tribunus, ad pacem Catholicos inter & Donatiſtas componendam ab Honorio Imperatore, miſſus in Africam. I. 78. Collationem indicit. ib. Sententiam in gratiam Catholicorum profert. ib. Apud Marinum accuſatus capite plectitur. ibid. Elogium ipſius apud S. Auguſtinum ib. Honorii, Imperatoris, Lege ejus fama vindicatur. ib.
Marcellus, Ancyranus, & ipſius Scripta. I. 109. Non fuit Sabellianus. ibid.
Marcelli, Papæ, Epiſtolæ Decretales duæ ſuppoſititiæ ſunt. I. 119
Marcellus II. eligitur Pontifex. VII. 42. Ejus virtutes. ib. Obiit die 22. ſui Pontificatus. ib.
Marcellus, Ancyranus, ab *Arianis* damnatur. I. 81. Sedem ſuam recuperat. 82. Ob librum, contra Aſterium ſcriptum, multa patitur. 85. moritur. 83. de Sabellii hæreſi aliquibus ſuſpectus. ibid.
Marceſinæ, pellici Joannis Ducæ, Græcorum Imperatoris, fores Eccleſiæ a Nicephoro Blemmida occluduntur, qui idcirco eam ſibi infenſam experitur. V. 45
Marcianus, Imperator, ultro conſenſit, ut Pulcheria, Auguſta, Virginitatis ſuæ florem purum, & illibatum in matrimonio jugiter conſervaret. II. 4. Catholicis favit. ib.
Marcianus, Epiſcopus Arelatenſis, Novatiani adhæret errori. I. 74. 75. S. Cyprianus Stephano, Papæ, adverſus ipſum ſcribit. ib.
Marcion, a quo Marcionitæ, quis? I. 34. A S. Polycarpo dictus PRIMOGENITUS SATHANÆ. ibid.
Marcionitarum hæreſis dilatatur. I. ib.
Marcoſii, & illorum errores. I. 36
Marculphi, Monachi, formularum Antiquarum libri. III. 60
S. Marcus, Evangeliſta, Eccleſiam Alexandrinam fundavit, & rexit. I. 10

Marcus,

arcus, Auctor Sectæ Priſcillianiſtarum. I. 87
arci, Papæ, Epiſtola ad Athanaſium, & univerſi Ægypti Epiſcopos, ſuppoſititia. I. 120. 121
arcus Annius Florianus, Imperator, obiit interfectus a militibus. I. 13
arcus Antonius Capellus, & ejus Opera. VIII. 147
arci Antonii Coccii Sabellici Scripta. VI. 104. Ejus ſententia de Scriptoribus Ordinis Prædicatorum. VI. 121
Marcus Antonius Columna præficitur Pontificiæ Claſſi contra Turcas. VII. 47. 48
Marci Antonii de Dominis errores, palinodia, relapſus, & mors. VIII. 85. 86
Marcus Antonius Gordianus, Imperator, necem ſibi conſcivit anno ætatis ſuæ 80. I. 12
Marcus Antonius Gordianus Junior, Senioris filius, Imperator, cæſus obiit. I. ib.
Marcus Antonius Gordianus, Imperator, occiſus obiit. I. ib.
Marcus Antonius Muretus, & ejus Scripta. VIII. 116
Marcus Aurelianus Carinus, Imperator, obiit interfectus. I. 13
Marcus Aurelius, Imperator, primo ſcribit Epiſtolam, in qua præcipit parcendum eſſe nomini Chriſtiano. I. 8. dein, Edictum contrarium pro. tulit. I. ib.
Marcus Aurelius Antoninus, Imperator. I. 11
Marcus Aurelius Claudius, Imperator, obiit Sirmii. I. 13
Marcus Aurelius Carus, Imperator, obiit ictu fulminis. I. 13
Marcus Julius Philippus, Imperator, occiſus eſt a fuis Veronæ. I. 12
Marcus Aurelius Probus, Imperator, obiit interemptus a Militibus. I. 13
Marcus Aurelius Quintilius, Imperator, venas ſibi ſolvit. I. 12
Marcus Quintus Trajanus Decius, Imperator, obiit. I. ib.
Marcus Aurelius Valerius Maximianus, cognomento Herculius, Imperator, Princeps ſæviſſimus, & Reipublicæ peſtis. I. 13
Martinus Bucerus, Hæreticus, in Angliam vocatur. VI. 21
Marcus Claudius Tacitus, Imperator, obiit Tarſi, Imperii Menſe VI. I. 13
Marcus Didius Severus, Julianus, Imperator, obiit ætatis ſuæ anno 57. imperii menſe ſecundo. I. 12
Marcus, Epheſinus, diſputationem habet cum Joanne de Monte Nigro. VI. 86. Unioni Eccleſiæ Græcæ cum Latina conſentire renuit. 87. Græcos ad Schiſma retrahit. 89
Marci Eugenici Epheſini Scripta. VI. 100
Marcus Salvius Otto, Imperator, pugione ſe transfixit anno ætatis ſuæ 38. Imperii die nonageſimo quinto. I. 11
Marcus Serra. VIII. 144
Marcus Severus Opelius Macrinus, Imperator, a Militibus e vivis ſublatus eſt. I. 12
Marcus Viguerius. VII. 132
Marditæ, ſeu Maronitæ ad petitionem Abimelechi, Saracenorum Califæ, ingenti Romanæ Reipublicæ damno, Juſtiniano II. Imperatore aſſtipulante, ejiciuntur e ſuis locis. II. 8.
Margareta Porrete, Beguinarum dux, igne damnatur. V. 16
Margaritæ, & Octavii, Ducis Parmenſis, Conjugi, bellum Belgicum committitur, quod ſumma cum laude adminiſtrat. VII. 26
Mariæ Immaculatam Conceptionem propugnandam aſſumunt Doctores facultatis Pariſienſis. VI. 62. Lucæ Wadinghi hac in re anachroniſmus, ibidem. Eam conceptam, vel non conceptam ſuiſſe in peccato originali non adhuc definivit Eccleſia. VI. 68. id definiit Concilium Baſileenſe jam acephalum. 85. MARIAM VIRGINEM peccaſſe venialiter in Nuptiis Canæ Galilææ Chryſoſtomus per exceſſum dixit. I. 52
Maria Virgo Corpore in Cœlum aſſumpta fuit juxta magis receptam in Eccleſia opinionem. IV. 85
Maria Virgo ab Antidicomarianitis Virginitatis dote exuta. I. 88. A Collyridianis uti Dea adoratur. ib.
Mariæ nominis feſti inſtitutio. VIII. 16
Mariæ Virginis, dictæ de Hiſtoria, Imago. VIII. 41
Maria, Angliæ Regina, Catholicæ fidei in eo regno inſtauratrix. VII. 25
Maria, Aragonia, impudicitiæ, & calumniæ convicta, ab Ottone III. flammis addicitur. IV. 12
Maria Joanna Baptiſta Sabaudiæ Duciſſa moritur: ejus Dotes. VIII. 37.
Maria Stuarta ab Eliſabetha per ſummam perfidiam vexatur, & tandem neci traditur. VII. 25. pro fide Catholica interimitur in Anglia. VII. 47. 50
S. Mariæ Magdalenæ Sacri Corporis inventio. V. 33. Miraculum liberationis Caroli II. Principis Salernitani, ope ejuſdem; fictitium. ib.
Mariani Scoti Chronicon. IV. 83
Marii Mercatoris Opera, eorumque duplex editio. II. 50
Marii Victorini Opera. I. 111
Marinus Merſenus. VIII. 157
Maronitæ fidem Cathol. recipiunt. VI. 80
Marpurgenſis Conventus Acta. VII. 86
Marquardus Freherus, & ejus Op. VIII. 131
S. Martialis (occaſione Controverſiæ Lemovicis natæ) Apoſtolatus in Synodis Gallicanis ſtatuitur, & a Joanne XIX. Pontifice Maximo confirmatur. IV. 71. Traditio de adventu S. Martialis in Gallias a quibuſdam Scriptoribus Criticis in dubium revocatur. 13
S. Martialis Baſilica Lemovicis ab Urbano II. dedicatur. IV. 69. 70
Martinus Papa I. Conſtantis, Imperatoris, Typum nunquam approbare voluit, quinimo in Synodo Lateran. damnavit una cum Monothelitarum capitibus. III. 20. Juſſu Imperatoris a Calliopa, Exarchia Ravennatenſi, in inſulam Naxon deportatur, exindeque poſt annum Conſtantinopolim perducitur, quibus in locis pro Chriſto multa patitur, & ad mortem pene adigitur. Ibid. Cherſonam relegatur, ibique ad Dominum migrat. Ibid. Exulante Sancto Martino, Eccleſia Romana primum ab Archidiacono, Archipresbytero, & Primicerio, gubernata eſt, deinde Eugenius, ſuperſtite adhuc Sancto Martino, in Pontif. electus eſt. ib.
Martini IV. mores, & geſta. V. 35. falſum eſt, Martinum IV. confeſſiſſe privato certamini, ad quos Petrus, Aragonum Rex, Carolum, Regem Siciliæ, provocavit. 34
Martini V. geſta. VI. 37

Martinus Azpilcueta, Navarrus; ejus elogium, & Opera. VII. 130
Martinus Becanus, & ejus opera. VII. 77
Martinus Bucerus. VII. 62
Martinus Antoninus Delrius, & ejus Opera. VIII. 149
Martini Gonſalvi ineptiæ, & mors. V. 75
Martinus Grandin, & ejus opera. VIII. 124
Martinus Lutherus, quis? VII. 58. Ejus ſimulatio, & furor in Pontifices. ibid. Fatetur ſe eſſe Diſcipulum Diaboli. ibid. ejus ſuperbia. ib. Corpus Juris Canonici in ignem projicit. ibid. Ejus ſpurcities in moribus. Ejus Epitaphium, Opera, & mors. 64. Rapit Sacras Virgines, ibidem. Ejus errores. 62. Diſſimilitudo inter ipſum, & Calvinum. 66. Deſcriptio indolis. ibid.
Martinus Olavius. VII. 135
Martini, Poloni, Prædicatorum Scripta. V. 110. Non eſt auctor fabulæ Joannæ Papiſſæ. III. 97
Martinus Steyaertus, & ejus Op. VIII. 132
S. Martinus, Turonenſis Epiſcopus, Priſcillianum, & ſocios, tanquam hæreticos repellit. I. 87. Cum Ithatio, eique adhærentibus Epiſcopis, communionem inire recuſans, ægre tandem cedit. 88. pacti pœnitet. ib.
Martyres e Græcis, a Bulgaris una cum Nicephoro, Imperatore, cæſis. III. 81
Martyres, qui irruptione Barbarorum in Gallias pro Fidei Confeſſione paſſi ſunt. II. 2
Martyres habebantur, qui Tyrannos declinantes in fuga moriebantur. I. 135
Martyrum feſta ſæc. quarto celebrata. I. 132
Martyres e Fidelibus, a Saracenis Cordubæ interfectis. III. 89
Martyrius, Hieroſolymitanus, quamvis ad Petrum Mongum Litteras Synodicas dederit, haud tamen cenſendus eſt Eutychianus. III. 26
Martyrius Antiochenus, Epiſcopatu ſe abdicat. II. 26.
Marſicanus Epiſcopatus in unam Diœceſim, ſublata diviſione, reſtituitur, ſed modo ea Marſicanorum Urbs non amplius extat. IV. 64. 65
Marſilii Ficini Scripta. VI. 105
Marſilii ab Ingen Scripta. V. 110
Marſilii de Menandrino, & Janduni liber, inſcriptus: DEFENSOR PACIS, erroreſque in eo contenti. V. 70
Marſilius, & Jandunus, a Joanne XXII. damnantur, & plures inſignes viri contra illos ſcribunt. V. 70
Maſſoulie Opus inſcriptum, DIVUS THOMAS SUI INTERPRES de divina motione, ſeu de Divinis Auxiliis. VIII. 76
Matthæus de Baſſio, Auctor Ordinis Capuccinorum. VIII. 21
Matthæi Blaſtaris Opera. V. 107
Matthæus Cantacuzenus a Joanne Palæologo in ordinem redactus. V. 10
Matthæus Grabon plures erroneas propoſitiones docet, quarum damnationi ultro aſſentitur. VI. 63
Matthæus Ori, Inquiſitor Pariſienſis, defenſor S. Ignatii de Loyola. VII. 134
Matthæus Pariſius de Romana Eccleſia male loquitur, unde ſuſpectus haberi debet. V. 78. Ejus Scripta. V. 111. Matthæus Pariſius mendax Scriptor in his quæ pertinent ad Eccleſiam Romanam. ibid.
Matthæus Petit Didier, & ejus Op. VIII. 138
Matthias, Hungariæ Rex, Bohemiæ regnum accipit a Pio II. VI. 44
Matthias Flaccus Illyricus, ejus errores. VII. 75. primus Auctor Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, inſignitæ nomine Centuriarum. VII. ib.
Matthias, Imperator. VII. 13
Matthias ſuffectus in locum Judæ in primo Concilio Apoſtolorum. I. 40
Mathildes, cum Henrico Filio, Angliæ Hæres inſtituitur. IV. 122
Matritenſe Concilium an. 1473. VI. 96
Matutinæ Pariſienſes, ſeu Sanbartholomæa cædes. VII. 18
Mauregatus, Aſturiarum Rex, fœdus cum Saracenis contra nepotem pactum init, & executioni mandat. III. 15
Mauri debellantur, & capitur Granata. VI. 21. Ab Alphonſo VI. vincuntur. IV. 191. item ab Alphonſo VII. ib. Item ab Alphonſo VIII. ſed illum viciſſim vincunt. ibid. Ex Hiſpania ejiciuntur. VIII. 26
Mauritii Imperatoris pietas. III. 5. Mauritii incredulitas de S. Euphemiæ Martyris Sanguine, & quomodo abjecta? ib.
Mauritius, Imperator, contra Donatiſtas Edicta promulgavit. I. 78
Mauritius, Burdinus. Vid. Gregorius VIII.
S. Mauritii Equitum Ordo. VI. 139
S. Mauritii in Valleſia Monaſterii fundatio, Regula. II. 57
Maurorum in Hiſpaniam irruptio. III. 14
Maxentius, a Prætorianis Imperator acclamatus, Conſtantini Imperatoris ſe inimicum palam profitetur. I. 70. Sub initium Imperii Chriſtianis favere ſimulat. ib. Chriſtianos in Africa pace donat. I. 75
Maximus II. Patriarcha C. P. V. 44
Maximi, Antiocheni Patriarchæ, ordinatio, quamvis vitioſa, a S. Leone Papa diſſimulatur. II. 2
S. Maximi, Abbatis, geſta, & Scripta. III. 58
Maximus Cynicus librum de Fide contra Arianos ſcripſit. I. 117 E Sede Conſtantinopolitana dejicitur, & damnatur. I. 101. Baronius circa ejus Ordinationem fuit deceptus. ib.
Maximus Occidentis Tyrannus, *Priſcillianum* & ſocios Epiſcopos ſuis Sedibus reſtituit. I. 87. Ithacii opera eoſdem damnat. ib.
S. Maximus, Patriarcha Hieroſolymitanus, in perſecutione Maximini Imperatoris avulſo oculo dextero, poplitibuſque exuſtis, ad metalla damnatur. I. 127. Multa ab Arianis patitur, quod S. Athanaſio patrocinaretur. ib.
Maximi Planudis Scripta. V. 107
Maximus, Taurinenſis. II. 50
Maximianiſtæ, Donatiſtarum Secta. I. 79
Maximianus Herculius ad imperium redire tentat. I. 6. Maſſimiliam fugit, ibique ſtrangulatur. ib.
Maximianus, Donatiſta. I. 78
Maximilia habita ut Propheti ſ. Montano. I. 17
Maximiliani I. Imperatoris, inglorius in Italiam adventus, & cum Helvetiis bellum. VI. 16
Maximilianus II. Imperator. VII. 24
Maximilianus, Dux Bavariæ, Auguſtali Septem Viratus dignitate decoratur & vexilla hæreticorum bello capta, ac Bibliothecam Palatinam ad Gregorium XV. mittit. VIII. 44
Maximini perſecutio, ejuſque duratio. I. 70
Maximinus, Cæſar, Provinciarum Syriæ, & Ægypti Præſidibus jubet, ut a Chriſtianorum abſtineant cædibus. I. ib.

Mayol

Mayol VIII. 145
Mazarinus, Card. primus Galliarum Regni Miniſter. VIII. 22. Civile Bellum ob ipſum oboritur in Galliis. ib.
Medi, Parthi, & Perſæ ſub finem ſecundi ſæculi fide jam imbuti erant. I. 73
Media opportuna, & Sacris Canonibus conſentanea, quæ Concilium Colonienſe ad reſtaurandam collapſam Eccleſiæ Diſciplinam ſelegit. VII. 93
Medicei Florentiæ Conjurationes appetuntur. VI. 44. 45
Mediolanenſe Concilium Anni 346. in quo Fides Nicæna fuit confirmata. I. 96. Aliud anno 347. celebratum. ib.
Mediolanenſi Eccleſiæ Auxentius Epiſcopus, Ariana labe infectus, tanquam lupus, incubat. I. 83
Mediolanenſe Concilium an. 355. celebratum, in quo coacti ſunt Catholici damnationi Athanaſii ſubſcribere. I. 100
Mediolani Ducatus, bellorum occaſio. VI. Friderici III. Imperat. geſta. VI. 15
Meffreti, Scripta. VI. 108
Meginfredi, Archiepiſcopi Magdeburgenſis, Scripta. IV. 75
Melchiadis, Papæ, Epiſtola decretalis ſuppoſitia. I. 120. Melchiades falſo a Donatiſtis accuſatus. ibid.
Melchior Canus, ejus Opus de locis Theologicis vindicatum. VII. 123
Melchior Goldaſtus, & ejus Opera. VIII. 131
Melchior Wolmarus Magiſter Calvini. VIII. 65
Melchiæ vocati ſunt Catholici, Jacobitarum, ſeu Eutychianorum, errores reſpuentes, & quare. III. 79
Meletiani, I. 79. Schiſma conflant, ib. & 84
Meletius, ob fidem Nicænam, e Sede Antiochena dejicitur. I. 83
Meletio a Patriarchatu Antiocheno ab Arianis dejecto, Catholici in Meletianos, & Euſtathianos ſcinduntur. I. 133
Meletium Euſtathiani averſantur. I. 83. Orthodoxi Epiſcopi, & major populi Antiocheni pars Meletium ſequitur. 84. Tres in Deo Hypoſtaſes agnoſcit. ib. Pactionem init cum Paulino. ibid. Moritur. ib.
Meletius, Lycopolitanus Epiſcopus, in Synodo Alexandrina damnatus Schiſma facit. I. 90. Patriarcham ſe oſtentat. ib.
Meletium, Lycopolitanum, abſque juriſdictione, & functionalibus Epiſcopis manere jubet Concilium Nicænum. I. 93. Statuta ejuſdem Synodi de iis, qui a Meletio fuerant ordinati. ib.
Melita, Inſula, S. Joannis Hieroſolymitani Equitibus a Carolo V. Imperatore donatur. VII. 13
Melitenſes Oſmannum cum Baſſea Sultana capiunt. VIII. 12
Melito, Aſianus, ejus Opera quæ? I. 55. Liber de Tranſitu Virginis, non eſt genuinus fœtus hujus Auctoris. I. ib.
Melodunenſis totius Gallicanæ Eccleſiæ Conventus Acta. VIII. 104. 105
Memno, Epiſcopus, ab Imperatore, Theodoſio Juniore, deponi jubetur. II. 32. Suæ Sedi, ejuſdem juſſu, reſtituitur. ib.
Menagius, VIII. 127
Menander, quis? & ejus errores. I. 30
Mendicantes Regulares etiam tempore Paſchali excipere poſſe Confeſſiones Fidelium; declarant Summi Pontifices. VI. 131
Mendicantium in favorem editur Conſtitutio. VI. 14
Mendicantium Ordinum Religioſi publice docere poſſunt, aliaque munia Eccleſiaſtica obire. V. 153
Mendicantium cum Parochis Controverſia occaſionem præbet Cenſuris Sacræ Facultatis Pariſienſis, Eccleſiæ, & Papæ. VI. 60. 61
Mendicantium quatuor Ordinum concordia ſtabilitur. VI. 140. 141
Mendicantium nova Secta damnatur. V. 35
Menſurii, Carthaginenſis Epiſcopi, mors, ab Optato Milevitano deſcripta. I. 75
Merciorum regnum in Anglia quando, & a quo Chriſtianam Fidem acceperit? II. 10
Mercurii, & Veneris diebus antiquitus Jejunium obſervari ſolemne erat. I. 135
Meretrices, Presbyteris proſtitutæ, expelli jubentur, & ſervituti addicuntur. IV. 64
Meropius, Philoſophus Tyrius. Vide FRUMENTIUS.
Merovingiorum Stirps quando in Galliis extincta? III. 14
Meſſalianorum hæreſis. I. 88. Principes ejus Sectæ. ib. Eorum errores. ib. Suos errores celare maxime ſtudebant. 89. Flavianus, Antiochiæ Epiſcopus, illorum detegit errores. ibid. Synodum congregat, & in ea Meſſaliani damnantur. ib. Ab Amphilochio, Lycanorum Metropolita, Concilio coacto damnantur. ib. Letojus Melitinenſis Epiſcopus, ſcripſit contra Meſſalianos. ib. in Synodo Generali Epheſina damnantur, ib. Theodoſius, Imperator, Legem in ipſos tulit. ib. Diu in Oriente graſſati ſunt. ib. in Burgomilis ſæculo XII. revixerunt. ib. Meſſalianorum a Concilio Epheſino damnatio confirmatur. II. 32
Meſſanenſium a Carolo II. Hiſpaniæ Rege defectio. VIII. 28
Metenſis Epiſcopus Drogo Primatu olim fuit donatus, ſed eo potitus non eſt. III. 151
Methodii, Patriarchæ C. P. Scripta. III. 146
Methodius II. Patriarcha C. P. V. 44
Methodius, Sanctiſſimus Patriarcha C. P. cultus Sacrarum imaginum in Oriente reparator. III. 113
Methodius, auctor ſæculi quarti, caute legendus. I. 132
S. Methodius, Epiſcopus Patarenſis, & Martyr, ſcripſit SYMPOSIUM, ſeu CONVIVIUM DECEM VIRGINUM, & duas Orationes Sacras. I. 111
Metrophanes, Cyzicenus, Patriarcha C. P. VI. 49
Metrophanes, Patriarcha Conſtantinopolitanus quot annis ſederit? I. 128
Metropoles tres novi Orbis. VII. 29
Metropolitæ quare inſtituti? I. 64
Metropolitanorum Jura, & Officia. V. 143
Metropolitani unde dicti? & eorum Jura. I. 133
Mexicum, ſeu nova Hiſpania detecta. VII. 29
Mezereus. VIII. 127
Michael, Imperator, a Baſilio Macedone occiditur. II. 85
Michael III. Patriarcha C. P. IV. 136
Michaelis Acominati Choniatæ Scripta. V. 105
Michael Autorianus, Patriarcha C. P. V. 44
Michael Bajus a Franciſco Toleto Inducitur ad retractandas propoſitiones a Pio V. damnatas. VII. 49. Quis? VII. 76. Ejus ſeptuaginta novem propoſitiones damnatæ a Pio V. VII. ibid.

Ejurat ſuos errores. VII. 76. Laudatur ejus modeſtia, præclaræ dotes deſcribuntur. VII. ib.
Michaelis, Balbi, Imperatoris, errores, & ſcelera. III. 83
Michaelis Cæſenatis Scripta. V. 127. An ſe ad meliorem frugem receperit? incertum ib.
Michaelis Cæſenatis, aliorumque Minoritarum audacia. V. 62. iidem, tanquam Apoſtatæ, damnantur. ibid.
Michael Cerularius neque a Leone IX. neque a Concilio Romæ coacto, neque a Legatione ad eum miſſa, a Schiſmate retrahi potuit. IV. 62. Michael Cerularius in Legatos Sedis Apoſtolicæ Anathematis fulmen torſit, & nomen Romani Pontificis e Dypticbis expunxit. ib. error Græcorum circa Spiritus Sancti Proceſſionem damnatur in Synodo Barenſi, ſed Schiſma non extinguitur, cujus rei variæ adducuntur rationes. ib. & 63. in Eccleſiam Latinam debacchatur Michael Cerularius, bene multa contra eamdem proferens accuſationis capita, quæ tamen non ſunt vera cauſa, ob quam Græci ſe a Sede Apoſtolica diro ſchiſmate ſepararunt. IV. 45. Vera ejuſmodi ſeparationis cauſa fuit effrænis ambitio Michaelis Cerularii. 46. Leo IX. Michaelis audaciam compeſcere nititur per Epiſtolam, quam ad illum per Legatos Conſtantinopolim miſſos direxit. Conſtantinus Monomachus, Imperator, principio ſe favorabilem præſtat Legatis Pontificis, ſed poſtea Cerulario ſe adjungit. 47. Cerularius poſt Legatorum diſceſſum Concilium convocat, in quo excommunicationis in eoſdem Sententiam ferre non dubitat, & nomen Papæ e Dypticbis delere. ib. Litteras dat Cerularius ad alios Orientis Patriarchas, ut eos Romanæ Eccleſiæ communione divellat. ibid. Schiſma Photinianum renovat IV. 19
Michaelis Franciſci Scripta. VI. 114
Michael Curopalates, optimus Imperator III. 8. Monaſticum eum tota ſua familia induit habitum, & in Inſulam Proten relegatur. ib.
Michael Ghislerius Alexandrinus, Ordinis Prædicatorum, a Paulo IV. Cardinalis creatur. VII. 43
Michaelis Glycæ Scripta. IV. 175
Michael de Maroles. VIII. 125
Michaelis Maudit Opera. VIII. 155
Michael Mazarinus, Cardinalis VIII. 22
Michael de Medina. VII. 131
Michael Molinos vitæ genus, impia dogmata, eorumque damnatio. VIII. 70. Quietiſtarum Anteſignanus, merito ab Innocentio XI. damnatus. 69
Michael Molinos Joannis de Mercuria errores renovat. V. 72
Michael Oxita, Patriarcha C. P. illam dignitatem ſponte dimittit. IV. 135
Michaelis Palæologi artes in recuperando Imperio. V. 9. Ejus mors. 10
Michael, Decanus Pariſienſis, Patriarcha Hieroſolymitanus. IV. 135
Michaelis Pſelli laus, & Scripta. IV. 86
Michael le Quien, & ejus Opera VIII. 142
Michael Ritius, & ejus Scripta VII. 113
Michael Servetus, & ejus errores de Trinitate. VII. 71. Ex Senatus Genevenſis Sententia vivus exuritur. VII. ibid.
Michael Wanslebius, & ejus Op. VIII. 241
S. Michaelis Equitum Ordo. VI. 139
Micrologi de Eccleſiaſt. obſervationib. Auctor Anonymus, non Guido Aretinus. IV. 83
Miceslaus, Poloniæ Princeps, Chriſtianam Religionem amplectitur. IV. 9
Miletii, Canonici Pragenſis, errores. V. 74
Millenarii, illorum error. I. 32. Longe diſtat a Millenario Regno, quod aliqui antiqui Patres, & Scriptores Eccleſiaſtici tribuunt Chriſto ante diem Supremi Judicii. I. ib.
Milhardi libri damnantur. VIII. 104
Miltiadis Apologia non extat. I. 54
Minimorum Ordo. VI. 137. a Carolo VIII. Galliarum Rege, in ſumma veneratione habetur. VI. 22
Minoritarum in Controverſia de paupertate Evang. proceſſus. V. 61. Definitiva in eadem controverſia Joannis XXII. Sententia. ib.
Minoritæ multis privilegiis decorantur. VI. 44
Minutius Felix auctor Decalogi inter Cæcilium, & Octavium. I. 54
Miſſa ter in die celebrari permittebatur illis Presbyteris, qui plures Parochias regebant. IV. 71
Miſſa ſæculis ſeptimo, & octavo quotidie celebrabatur a viris piis. III. 69
Miſſæ in Oratoriis Nobilium celebrari permittuntur, quibuſdam exceptis Solemnitatibus. II. 78. Miſſa diebus Dominicis integra a Sæcularibus audienda. ib.
Miſſam eſſe verum, proprium, & propitiatorium pro peccatis noſtris Sacrificium, demonſtratur adverſus Lutheranos & Calviniſtas. VI. 123
Miſſio extraordinaria, quam Sectarii ſæculi XVI. ſibi arrogarunt, commentitia eſt. VII. 142. Probatur variis rationibus. ibid.
Miſſiones Societ. Jeſu. VII. 157
Modeſti, Patriarchæ Hieroſolymitani, Homiliæ. III. 57
Modeſtus, Patriarcha Hieroſolymitanus, duas ſcripſit orationes. III. 29
Modus obſervandi jejunium fuit olim rigidior, quam nunc eſt. VIII. 160
Moguntinus Optimatum German. Conventus, in quo Henricus IV. fuit depoſitus. IV. 164
Molucas cum aliis inſulis Luſitanico Regno Emmanuel, Rex, adjicit. VII. 33
Mommorantius ab Hæreticis capitur, idemque pro Religionis, & patriæ defenſione glorioſe occumbit. VII. 18
Monachi, Privilegia, & exemptiones pro ſuis Monaſteriis nimio ambitu aucupantes, a S. Bernardo improbati. IV. 202
Monachi in Anglia e monaſteriis pelluntur, eorumque loco Monaſteria Clericis incontinentibus replentur. IV. 57
Monachi a Conciliis, & a Primoribus Angliæ ſuis monaſteriis reſtituuntur. ibid.
Monachi ab Epiſcoporum juriſdictione exempti. III. 155. Monachi ad regimen Eccleſiarum provecti. ib. Bonorum Monaſterialium inter Abbatem Commendatarium, & Conventum diviſio. 157. Quonam Eccleſiæ ſæculo facti? ibid.
Monachi ſæculo quarto Pſalmodiam, & Officium Divinum recitabant. I. 134. manibus quoque operabantur. ibid. Quam auſterum, & purum fuerit Monachorum vivendi genus. ib.
Monachi ad Epiſcopatum electi Victum, & Veſtitum non immutabant. II. 57
Monachi Scythæ, qui hanc propoſitionem. UNUS E TRINITATE IN CARNE CRUCIFIXUS EST, omnibus credendam inculcabant, Libellum offerunt Legatis Papæ, a quibus repulſam paſſi Legationem ad Hormiſdam, Papam, Romam mittunt. II. 65. illorum propoſitio UNUS E TRINITATE IN CARNE PASSUS EST, cur male a Chriſtianis excepta? II. 100

Mona-

Monachi abſque Abbatis teſtimonio, & conſenſu non ordinandi. II. 78. Quando ad ſolitarias cellas a Congregatione tranſire poſſint? ibid.
Monachi olim plures in uno Monaſterio Regulas ſervabant. II. 105. Facile de uno Monaſterio in aliud migrabant. ibid. Monaſticus Ordo antiquitus erat tantum unus. ibid. Monaſtica diſciplina antiqua. 106
Monachi olim adeundæ Hæreditatis incapaces non erant, ſed illo poſtmodum jure ſunt privati. VI. 95
Monachi in maximo honore ſæculis ſeptimo, & octavo habiti. III. 70
Monachorum in quinto ſæc. diſciplina. II. 56
Monachorum inſtitutum ſæculo quarto inclareſcere cœpit. I. 134. quando in Occidentem fuerit invectum? ibid. illorum inſtitutum ab Apoſtolis initium non ſumpſit. I. 135
Monachorum Sancti Aug. ſeu Clericorum Regularium, inſtituta, & mores. I. 53
Monachorum MAJORIS MONASTERII, & Monaſterii Lugdunenſis apud Barbaram inſulam Inſtituta, & mores. II. 54. 55
Monachorum ab Epiſcoporum juriſdictione exemptiones. III. 74
Monachis vetitum eſt cum Mulieribus Contubernium habere. I. 19
Monachus, Patriarcha Hieroſolymit. IV. 139
Monachatus incœpit a S. Pachomio. I. 19
Monaſtica diſciplina ſæculo xvII. collapſa. VIII. 169
Monaſtica diſciplina ſæculi xI. IV. 103
Monachis cum mulieribus etiam cognatis ſecreto manducare prohibitum eſt. III. 54
Monarchia Sicula a Clemente XI. Pontifice Maximo, abolita. IV. 38
Monaſteria, quibus Generales Præpoſiti præſunt; non ſubſunt Regiæ nominationi in Gallia. VII. 153
Monaſteria S. Baſilii ſub Abbate Gener. in unam Congregationem reducuntur. VII. 160
Monaſteria ab Alexandro XI. exempta, & ab eo multis Immunitatibus, & Privilegiis donata. IV. 36
Monaſteria duplicia, Monachorum ſcilicet, & Sanctimonialium, fieri vetantur, iis exceptis, quæ ſub S. Baſilii Regula militant. III. 54
Monaſteria non poſſunt commutari in Sæcularium domicilia. III. ibid.
Monaſteria Puellarum ſeorſim a Cœnobiis Monachorum conſtrui jubentur. II. 78
Monaſteria ſæculo ſexto fundata. II. 104
Monaſteria Virginum ſæculo IV. I. 134
Monaſterienſis pax ab Innocentio X. reprobata. VIII. 50
MONASTERII MAJORIS CONDITOR S. Martinus, Turonenſis Epiſcopus. II. 57
Monaſterienſis pax. VIII. 16
Moncontorianum Catholicorum cum Calviniſtis prælium. VII. 18. de illis Hæreticis reportata in Galliis Victoria. VII. ibid.
Moniales quorumdam Monaſteriorum ex iiſdem ejectæ. IV. 200. Non poterant velari ante annum quadrageſimum. II. 78
Monobaſienſes, olim Spartani dicti, Legatos mittunt ad Pium II. qui eos humaniſſime recipit. VI. 42
Monothelitæ, & Heraclii, Imperat. Ecthesis, damnantur in Concilio Romano. III. 43
Monothelitæ, Ecthesis Heraclii, & Typus Conſtantis damnantur in Synodo Lateranenſi a Martino I. congregata. III. ibid. Ejus Concilii auctoritas. ibid.
Monothelitarum hæreſis in quo ſita, & quando orta ſit? III. 34. Ex Scriptura Sacra & SS. Patribus abunde rejicitur. ibid. Quomodo ſit propagata? Recenſentur etiam præcipui Monothelitarum Auctores; atque ſautores. ib. Monothelitarum hæreſis quando extincta? 36. 37
Montanus, & ejus errores. I. 27
Montes Pietatis quibus conditionibus declarantur a Concilio V. Lateranenſi liciti? VII. 91
Montenſes, dicti Donatiſtæ Romæ. I. 79
Montenſis Novi Teſtamenti Traductio damnata a Clemente IX. VIII. 125
Montiſpeſſulanum Concilium, in quo Simon Monfortius Dux Toloſæ fuit declaratus. V. 87. 88
Montmutius Angliæ Regnum affectat. VIII. 34
Montilenſe Concilium. V. 91
Moralis Doctrina eſt invariabilis. I. 65. Trium perſonarum Eccleſiæ ſæculorum. I. ibid. ſæc. quarti. II. 107. ſæc. quinti. II. 58. ſæculi ſexti. II. 107. ſæculi ſeptimi, & octavi. III. 76. ſæculi noni. III. 15. ſæculo decimo multum collapſa, undecimo redintegrata fuit. IV. 103. xII. ſæculi. IV. 208. ſæculorum xIII. & xIV. V. 156. ſæculi xv. VI. 144. ſæculi xvI. VII. 147. ſæculi xvII. VIII. 169
Moravi fidem ſuſcipiunt. III. 91.
Morellius Typograph. laudatiſſimus VI. 122
Morientibus pœnitentiam non denegandam ſtatuit Cæleſtinus Papa. II. 20
Mortui Anathemate confodi jure poſſunt. II. 76
Mortuos precibus, ac ſuffragiis vivorum juvari conſtans Eccleſiæ Doctrina fuit ſæculo octavo. III. 71.
Mortuorum animæ piis viventium operibus poſſunt adjuvari. II. 201
Moſcovitæ late fines extendunt, & Tartarorum jugum excutiunt. VI. 28
Moſcovitæ, Ruſſi antiquitus dicti, Chriſtiani efficiuntur, eorumque Rex Wolodimerus ſorori Baſilii, Imperatoris, nubit. IV. 87
Moſis Barcephæ ſcripta. IV. 74
Moſomenſis Monaſterii Chronicon. IV. 83
Motiva, quibus adducti ſunt Patres Tridentini, ut Catechiſmus nomine Concilii Tridentini inſcriptus, ederetur. VII. 102
Mozarabes, & Mozarabica Miſſa, vel Officium. III. 15
Mozarabicus ritus in Hiſpan. abolitus. VI. 251
Mulieres in Eccleſiis ſeparatæ a Viris. I. 20
Muſani Liber contra Encratitarum hæreſim non amplius extat. I. 32
Muſtapha II. Turcarum Imperator. VIII. 14
Muſtapham, qui Imperium invaſerat, debellat Amurathes. VI. 9. Alium Muſtapham, unum fratrem, vincit. ibid.
Muſtapha, Turcarum Imperator. VIII. 12
Myſteria Fidei, quamvis rationi impervia, ſemper tamen ab Eccleſia Fidelibus prono capite adoranda ac credenda fuerunt propoſita. I. 59. Ad eorum doctrinam illibatam conſervandam Eccleſia interdum novas, ſed appoſitas voces contra Hæreticos excogitavit ac conſecravit. I. 129
Myſticus dicebatur Officialis Palatii Conſtantinopolitani. III. 105
Muzarabes dicti ſunt Chriſtiani, ſub Maurorum Tyrannide in Hiſpania degentes. III. 15

N

NAnnetenſe Edictum in gratiam Calviniſtarum. VII. 22
Narbonenſe Conciiium anni 1609. VIII. 101
Narbonenſe Concilium, ejuſque Canones contra hæreticos. VII. 94
Narbonenſis Diœceſis limites a Concilio Narbonenſi anno 791. conſtituti. III. 55
Narbonenſis provincia quando, & a quo Galliarum Regno adſcita? II. 83
Narſetes, Dux, juſſu Phocæ, Imperatoris, vivus exuritur. III. 3
Nataiis Aiexandri Opera. VIII. 141
Natalis de Argonne Opera. VIII. 138
Nationalium Conciliorum origo. I. 89
Navarræ duo munitiſſima Caſtra a Gallorum exercitu capta. VIII. 18
Navaretta. VIII. 145
Nazareni in quo differant ab Ebionitis. I. 33. illorum error. ibid. cur ita dicti? ib. eorum Origo. ibid.
Neapolitana in Philip. IV. rebeliio. VIII. 27
Neapolis Regnum Aiphonſus Aragonenſis, & Ludovicus Andegavenſis ſibi adſciſcere, armiſque ſubigere moliuntur. VI. 14
Neapolis Regnum, Sardinia, & ducatus Mediolanenſis in Imperatoris Caroli VI. dominium tranſeunt. VIII. 18
Nectarius Gregorio Nazianzeno in Sede Conſtantinopolitana ſubrogatur. I. 101
Neophyti ordinari non poſſunt. I. 93
Neophytus Inciuſus, Patriarcha C. P. IV. 136
Nepos, Ægyptiacus, Epiſcop. ſuſcitat Fabulam de Millenario Chriſti in terris Regno. I. 39
Nero, Imperator, Romam incendit. I. 5. Ejus perſecutio in Chriſtianos univerſalis. I. ibid. Petrum cruce, Paulum gladio ſuſtulit e medio. Ejus mors. I. ib.
Nerva Coccejus, Imperator. I. 11
Nerva Trajanus, Imperator. I. ib.
Nerva, Imperator, reſcidit Domitiani, crudelis Imperatoris, Edicta. I. 5. Nihil contra Chriſtianos molitus eſt. I. 6
Neſtoriani, & Ebionitæ in Synodo Forojulienſi an. 795. damnati. IV. 50
Neſtorii genus, & inſtitutum. II. 15. 16. Conſtantinopolim a Theodoſio accerſitus, ſuos, cum Anaſtaſio Presbytero, errores diſſeminant. ib. Ab Euſebio Laico, Dorilæi poſtea Epiſcopo, publice oppugnatur. ib. Cum Tractatum de Incarnatione in Provincias ſparſiſſet Cyrillus, Patriarcha Alexandrinus, Ægypti Monachos præmonet, ne ejus erroribus inficiantur, ad ipſumque Neſtorium Litteras dirigit. ib.
Neſtorius S. Cyrilli Anathematiſmis numquam ſubſcribere voluit. II. 16. Theodoſii Imperatoris, juſſu, Oaſim in exilium deportatus moritur, exeſa a Vermibus lingua. ib. Damnatur in Concilio Epheſino. II. 31. Ab Imperatore deponi jubetur. II. ib. in exilium mittitur. 32
Nicaſius Voidanus, Juris Conſultus. VI. 120
Nicæna fides confirmatur in Concilio Epheſino. II. 32
Nicæni Concilii Decreta confirmantur. I. 101
Nicænus Epiſcopus quamvis Metropolitani honorario titulo gauderet, Nicomedienſi tamen Epiſcopo ſubjectus erat. II. 36
Nicetas cum Anſelmo Havelbergenſi congreditur, ab eoque victus manus dat. IV. 110
Nicetæ Acominati Choniaræ Opera. V. 105
Nicetæ, Byzantini, Scripta. IV. 175
Nicetas Munianes, Patriarcha C. P. IV. 137
Nicetæ Pectorati Scripta. IV. 85
Nicephorus, Patriarcha C. P. excuſatur, quod mitius egerit cum Conſtantino Imperatore, qui Illicitas nuptias cum Theodote inierat, & cum Joſepho Oeconomo Eccleſiæ C. P. hujus illiciti Matrimonii copulatore. III. 103. Ejus Scripta. 146
Nicephorus Blemmyda Conſtantinopolitanum Patriarchatum modeſte recuſat, & Marceſinæ, pellici Joannis Ducæ, Græcorum Imperatori, fores Eccleſiæ occludi jubet. V. 45. Opera. 106
S. Nicephori, Patriarchæ C. P. corpus, poſt annos unde viginti integrum, & incorruptum ſervatum, Conſtantinopolim a Methodio Patriarcha transfertur. III. 103
Nicephori Bryennii Scripta. IV. 172
Nicephori Calliſti Hiſtoria Eccleſiaſtica. V. 107
Nicephori Gregoræ Scripta. V. 107
Nicephorus, impius Imperator. III. 81
Nicephori, Philoſophi, Scripta. IV. 74
Nicephorus Phocas, ob ſparſum rumorem de ipſius cum ſua uxore affinitate ſpirituali, Sacris a Polieucto Patriarcha Conſtantinopolitano interdicitur. IV. 9. Avaritiæ vitio laboravit. ib.
Nicetæ Scidi Scripta. IV. 174
Nicetæ Serronis Scripta. IV. 85
Nicetæ Theſſalonicenſis Scripta. V. 106
Niciæ, Monachi, Scripta. III. 56
Nicolaitarum hæreſis antiqua. I. 30. Eorum errores. ib.
Nicolaus, unus e ſeptem Diaconis, non eſt auctor Hæreſis Nicolaitarum. I. ibid. Zelotypiæ erga uxorem ſuam accuſatur. ibid.
Nicolaus I. Pontifex Maximus, ab Hincmaro, Rhemenſi Archiepiſcopo, ſæpius licet rogatus, nunquam Goteſcalchi doctrinam damnare voluit. III. 112. Ejus Reſponſum de Baptiſmi forma explicatur. III. 150. Ejus geſta præclara, & virtutes. III. 97
Nicolaus II. Sanctiſſimus Pontifex. IV. 34
Nicolaus III. Patriarcha C. P. IV. 135
Nicolai II. Summi Pontificis, geſta. V. 36
Nicolaus III. Conjurationis, a Petro, Aragonum Rege, in Carolum Andegavenſem initæ, conſcius non fuit. ib. Falſo aſſeritur, Nicolaum III. docuiſſe, Chriſtum nullum rerum dominium habuiſſe. 38
Nicolai IV. geſta. V. 35
Nicolai V. geſta. V. 39
S. Nicolaus, Patriarcha C. P. Myſticus dicitur, & quare? III. 103
Nicolai, Archiepiſcopi Methonenſis Scripta. IV. 93
Nicolaus de Anapiis, Patriarcha Hieroſolymitanus. V. 47
Nicolaus Antonius, & ejus Opera. VIII. 134
Nicolaus Arnu, & ejus Opera. VIII. 145
Nicolai Auxiliani Scripta. VI. 117
Nicolaus Boerius. VII. 138
Nicolai Cabaſilæ Scripta. V. 107
Nicolaus Calaber, erroribus Martini Gonſalvi alios addidit. Ejus mors. V. 75
Nicolaus Coeffeteus, & ejus Opera. VIII. 140
Nicolai de Cauſa Scripta. VI. 108. Numquam hic Auctor nomen dedit Ordini Prædicatorum ibid.

Nico-

Digitized by Google

Nicolai Eymerici Scripta. V. 122
Nicolaus Grandis. VII. 131
Nicolaus Herpsfeldius, & ejus Scripta. VII. 114
Nicolaus L'Herminier, & ejus Opera. VIII. 124
Nicolai Hydruntini Scripta. V. 105
Nicolaus Iſambertus, & ejus Opera. VIII. 123
Nicolai Laoniceni Scripta. VI. 103
Nicolai de Lyra geſta, & Scripta. V. 127
Nicolaus Muzalo, Patriarcha C. P. IV. 136
Nicolaus Le Nourry, & ejus Opera. VIII. 137
Nicolai Oreſmii Opera. V. 108
Nicolai Peroti Scripta. VI. 103
Nicolaus Rigaltius. VII. 116
Nicolaus Serarius, & ejus Opera. VIII. 152
Nicolai Serini, dum Sigethi propugnationi præfſet, præclara facinora. VI. 8
Nicolai Serurarii errores, eorumque damnatio. VI. 64
Nicolaus Toinardus. VIII. 125
Nicolaus le Tourneux. VIII. 126
Nicolai Triveti, Ordinis Prædicatorum, Scripta. V. 120
Nicolai Tudeſchi Scripta. VI. 120
Nicolaus de Ultricuria ad publicam plurimorum articulorum revocationem cogitur, qui jam a Sede Apoſtolica damnati fuerant. V. 72. Præcipui ex illis recenſentur. ib.
Niconis Armeni geſta & Scripta. IV. 74
Niemi Scripta. VI. 104
S. Nili Opera. II. 48
Nili Cabaſilæ Scripta. V. 107
Nili Damylæ Scripta. V. 107
Nili Doxopatri Scripta. IV. 86
Nilus, Patriarcha C. P. V. 46
Nipho, Patriarcha C. P. V. 46
Nithardi Abbatis, libri IV. de Diſſenſione filiorum Ludovici Pii. III. 140
Noetius Praxeæ hæreſim poſtliminio revocat. I. 39
Nominationi Regiæ in Galliis aliquot Monaſteria, & Abbatiæ non ſubſunt. VI. 140. Nominationes ad Abbatias Monialium. ib.
S. Norbertus, Præmonſtratenſium Ordinis Parens. IV. 203
Nordalbingorum ad fidem converſio. III. 91
Norimbergenſis Conventus primus. VII. 85. Alter. ibid.
Normanni cum Rolone, eorum Duce, fidem Chriſtianam ampleƈtuntur. IV. 15
Normanniæ Ducatum ſibi deberi Ludovicus Craſſus contendit, eique dominium facit Willelmus, Angliæ Rex. IV. 118
Northumbri quando, & a quo fidem acceperint? III. 1. 3. Tempus, quo maxime in eo Regno floruit Religio. ib.
Norvegi non obtinuere diſpenſationem conſecrandi ſine vino, & ſi illam obtinuiſſent, quid de ea ſentiendum eſſet? VI. 45
Norgeri, Monachi S. Galli, Scripta. IV. 77. Cum aliis Norgeris non confundendus. ib.
Novatiani, dicti a Novatiano, non a Novato. I. 38
Novatiani Clerici, aut Epiſcopi ad Eccleſiam redeuntes quo pacto reciperentur. I. 94
Novatianus factus Antipapa. I. 38
Novatorum jactantia, & malitia. VII. 146
Novatus, Presbyter Carthaginenſis. I. ib.
Nougui, Rex Britanniæ, veniam petit de Eccleſiæ expilationibus, ac direptionibus, a ſe factis. IV. 57
Nubentes cum duobus Fratribus mulieres, & cum duobus Sororibus viri ad mortem uſque communione privabantur. 92
Nubentes pluries pœnitentiæ publicæ ſubjiciebantur. I. ib.

O

Obſervationes in tempus, quo facta eſt diviſio Imperii Romani in Orientale, & Occidentale. IX. 55
Obſervationes in Imperatores Occidentis, maxime, poſtquam Carolus Magnus anno octingenteſimo Imperium Occidentis renovavit. IX. 76
Obſervationes in Cæſareos Conſulatus. IX. 86
Obſervationes in exordium Galliarum Monarchiæ; & in tres Galliarum Regum Stirpes. IX. a p. 87. uſque ad p. 89
Obſervationes in ſucceſſionem, pietatem, & coronationem Regum Hiſpaniæ. IX. a p. 107. uſque ad p. 108
Obſervationes circa Statum Religionis Chriſtianæ, & Eccleſiæ Catholicæ in Regno Angliæ ſub Regibus ante Schiſma Anglicanum, cui initium dedit Henricus VIII. Angliæ Rex, & ſub Regibus ejuſdem Regni poſt obortum Schiſma Anglicanum. IX. a p. 116. uſque ad p. 118
Obſervationes in Hæreſes, & Schiſmata quæ Eccleſiam variis temporibus infeſtarunt. IX. a p. 133. uſque ad p. 135
Obſervationes in Concilia, quæ in Eccleſia fuerunt celebrata. IX. a p. 156. uſque ad p. 158
Obſervantini Religioſi Ordinis S. Franciſci. VI. 136
Occidentis Imperium extinctum. II. 7
Octavianus, Imperator, vocatus Auguſtus, Urbem reſtauravit, & magnificis auxit ædificiis, obiit. I. 10
Octavius Ferrarius, & ejus Op. VIII. 129
Oderiſius, junior, Abbas Caſſinenſis, ab Honorio II. excommunicatur. IV. 127
Odetus Caſtilionæus, Cardinalis, a Pio IV. deponitur. VII. 45. Ejus ira in Pontificem. ib. Ejus cauſa. 103
S. Odilonis, Abbatis Cluniacenſis, Opera. IV. 95.
Odo, Pariſienſis, revera Galliarum Rex fuit coronatus. III. 111
Odoacer, ſub ſpecie ineundæ pacis a Theodorico occiditur. II. 7
Odoacer Rex Turcilingorum Italiæ Regnum inſtituit. II. 6. 7
Odonis de Diogilo Opus. IV. 183
S. Odonis, Archiepiſcopi Cantuarienſis, vita. IV. 72
S. Odonis, ſecundi Abbatis Cluniacenſis, zelus pro diſciplina Monaſtica, ejuſque Scripta. IV. 81
Odoricus Raynaldus. VIII. 156
Œconomus in ſingulis Eccleſiis, & Monaſteriis inſtituendus. III. 53
Œcumenii Scripta. IV. 85
Œcumenici nomen quis primus e C. P. Patriarchis uſurpaverit? II. 91
Officii divini diebus Dominicis decantandi Ordo. II. 78
Officium B. Virginis S. Joannem Damaſcenum videtur auctorem habere. II. 71
Officii Gothici ſive Mozarabici in Hiſpania abrogatio, & Romani receptio. IV. 72
Oleum Romæ in quadam Eccleſia ſcaturit, & ex eo ad Henricum, Regem Germaniæ, mittitur. IV. 32

Oliva-

Olivarius Patru. VIII. 127
Oliverius Caraſa, Claſſis maritimæ contra Turcas inſtructæ Legatus, & Præfectus. VI. 44
Olivetani. V. 151
Ὁμοούσιον, vox ad exprimendam Filii conſubſtantialitatem contra Arian. adhibita. I. 129
Ὁμοούσιον, hoc eſt, CONSUBSTANTIALEM, proſcripſerunt Patres Concilii Antiocheni diverſo ſenſu ab eo quo Patres Concilii Nicæni illud uſurparunt. I. 46. Eadem vox Symbolo Nycæno inſerta eſt. 93
Ὁμοούσιον, & Ὁμοιούσιον rejiciunt Ariani. I. 99.
Onuphrius Panvinus, ejus elogium, & ſcripta. VII. 129
Ophitæ, & illorum errores. I. 32
Opinio de Confeſſione per litteras abſenti Sacerdoti facta damnatur. VII. 55
Opinionem minus tutam an ſequi liceat? V. 156
Optatus Gallicus, Liber de cavendo Schiſmate damnatur. VIII. 103
Optatus Milevitanus ſex ſcripſit libros de Schiſmate Donatiſtarum. I. 112
Opus de re Diplomatica impugnatum a Germon. VII. 95
Opuſcula quædam ſub nomine Sixti III. Papæ proſtant, quæ ipſi jure merito abjudicantur, & viri alicujus Pelagiani fœtus agnoſcuntur. II. 20
Orantes pro Rege Galliarum centum dierum indulgentiam conſequuntur. V. 29
Orare flexis genibus vetitum erat in die Dominico, & in quinquaginta diebus a Paſchate ad Pentecoſtem. I. 95
Oratio Lutheranorum Witembergenſium, quæ impie laudant in Miſſæ Officio Andream Caroloſtadium, VII. 61
Oratores Pagorum Catholicorum in Helvetia ad Tigurinos, ut redeant ad Catholicam fidem. VII. 85
Oratorum Regi Chriſtianiſſimi locus. VII. 29
Orderici Vitalis ſcripta. IV. 177
Ordinationes Petri Leonis, Antipapæ, quo ſenſu Irritæ ſint declaratæ. IV. 160
Ordines Eccleſiaſtici quot in primis Eccleſiæ ſæculis? I. 63. 64
Ordines Regulares XVI. ſæculi. VII. 156
Ordo S. Ambroſii. V. 152
Ordo Capuccinorum approbatur a Summis Pontificibus. VII. 157
Ordo Carmelitarum Excalceatorum fundatur a S. Thereſia. VII. 158. viris illuſtribus abundat. 159. in Scholis doctrinam Divi Thomæ ſequuntur. ib.
Ordo Charit. erga infirmos fundatur. VII. 158
Ordo Chriſti in Luſitania. V. 152
Ordo Clericorum Regularium Theatinorum fundatur. VII. 158. Sanctiſſimis legibus munitur. ib. a Clemente VII. gratiis ac Privilegiis augetur. ib. protulit viros Sanctitate, & doctrina illuſtres. VII. 158
Ordo Equitum Navalium. 149
Ordinis Eremitarum S. Auguſtini inſtitutio. IV. 156. Ejus Ordinis laudes. 157
Ordo S. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum. V. 151
Ordo Equitum S. Mariæ Glorioſæ, alias Fratrum Gaudentium. V. 152
Ordo B. Mariæ Teutonicorum. IV. 62
Ordo Militiæ Jeſu Chriſti a S. Dominico inſtituitur, qui, eo mortuo, dictus eſt Ordo Fratrum, & Sororum de Pœnitentia S. Dominici. V. 146.
Ordo fratrum, & Militum S. Lazari Hieroſolymitani. V. 152.
Ordo Minorum, aliique Ordines a S. Franciſco inſtituti. V. 148. Ordo Minorum ſub Helia Generali Miniſtro relaxatus. 149. in duas partes diviſus, Conventualium ſcilicet, & Spiritualium, horumque poſteriorum errores, & iis inflictæ pœnæ. V. 61
Ordini Minorum nulla Infamiæ labes adhæſit ob Minoritas aliquos Joannis XXII. inſectatores. V. 62
Ordo Monialium Viſitationis B. M. Virginis a S. Franciſco Saleſio fundatus. VIII. 168
Ordo Monialium Urſulinarum. VIII. 168
Ordo Monteſiæ. V. 152
Ordo Pauperum Catholicorum. V. 150
Ordo Periſcelidis in Anglia. V. 152
Ordo Prædicatorum ab Alexandro IV. laudatur. V. 123. Ordo Prædicatorum cum Ordine Minorum neceſſitudine perpetuo devinctus. ib. Ejus inſtitutio. V. 147
Ordo S. Salvatoris a S. Birgitta fundatur. V. 152
Ordo Servorum B. Mariæ Virginis. V. 151
Ordo Stellæ in Gallia. V. 152
Ordo Sanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum. V. 151
Ordo Vallis Scholarium. V. 151. 152
Orientius, Epiſcopus Eliberitanus. II. 95
Orientalium Epiſcoporum cum Ægyptiacis diſſidium ob Neſtorium. II. 35
Origenes, dictus Adamantius, ex indefeſſa in ſcribendo, & legendo conſtantia. I. 55. caſtitatis ſeverus cultor, ib. Corpus ſuum evirat. ib. Evehitur ad gradum Presbyterii, & ei doctrina celebri invidet Demetrius, Alexandrinus Epiſcopus. ib. Ejus Conſtantia in perſecutione Decii. I. 66. Falſo ei adſcribitur crimen idololatriæ. I. ib. Ejus ſcripta, quæ ſuppoſititia, quæ genuina? I. 57. Ejus errores. ib. & 61. Natus annos ſeptemdecim, exemplo Patris, ardore Martyrii flagrat. I. 8. in Synodo quinta fuit damnatus. II. 76. Ab Halloixio, & Garnerio male defenſus. ib. II. in Præfat. Ejus damnatio. Quæſtionis trium capitulorum origo. II. 71. 72
Origeniſtæ. I. 39. Damnantur. II. 34
Originale peccatum in omnes Adami poſteros derivatur. II. 51
Oriolana Synodus anni 1600. IX. 6
Oroſius, Hiſtoriarum collector. II. 47
Osberni Scripta. IV. 84
Oſius, Cordubenſis, cum Litteris Conſtantini, Imperatoris, Alexandriam miſſus, Synodum ibi celebrat. I. 80. Ab Arianis damnatur. 81. ſubſcribit Formulæ ſecundæ Sirmienſi. 82. Præfuit Concilio Nicæno, ut Legatus Sylveſtri Pontificis, non propter celebritatem nominis, & meritorum præſtantiam, uti Launojus contendit. I. 92. 93
Oſius, Cordubenſis, Legatus Concilii Sardicenſis. I. 97. Si non præfuit Concilio Gangrenſi, ei certe interfuit. I. 102. Nonagenarius Formulæ ſecundæ Sirmienſi ſubſcribit, quamvis poſtea facti eum pœnituerit. I. 109
Oſmannus, Turcarum Imperator. VIII. 7
Oſmundus, Epiſcopus Sarisberienſis, inter Sanctos relatus. IV. 45
Oſtrogothi cum Wiſigothis pugnant. I. 74. Ab Athanarico, Oſtrogothorum Rege, Chriſtiani, ei ſubditi, crudeliter vexantur. ib.
S. Oſuvaldi, Epiſcopi Eboracenſis, vitam Anonymus quidam ſcripſit, IV. 78
Oſuvius, Northumbrorum Rex, Merciorum Regna poſſi-

Digitized by Google

potitus Evangelium ibi propagat. III. 10. Oſuvii eximia in Deum pietas, & religio. ibid.
Othomannus primus Imperii Turcici Fundator, ejuſque ad Bayazethem uſque ſucceſſio V. 11
Othomanni, Primi, Turcici Imperii Fundatoris, Succeſſores, ad Achmetem III. qui nunc Turcicum moderatur Imperium. IX. 66. 68
Othomannus Luſcinius VII. 121
Otholonis Opera. IV. 77
Otto I. a Joanne XII. Imperator inauguratur. IV. 28. Romam cum exercitu venit, eique promittit populus ſe Pontificem nullum electurum ſine conſenſu Imperatoris. ib. conciliabulum cogit, in quo, Joanne XII. depoſito, eligitur in Pontificem Leo VIII. ib.
Otto I. Joannem XII. deponit, Leone VIII. Antipapa in ejus locum intruſo. IV. 12
Otto II. SANGUINARII nomen cur ei inditum ſit? IV. ibid.
Otto III. MIRABILIA MUNDI appellari meretur. IV. 14. Mariam Aragoniam, impudicitiæ, & calumniæ convictam, flammis ultricibus addicit. ibid.
Otto IV. Imperio ſolus potitur, & a Papa excommunicatur. V. 2. Moritur Imperio privatus. ibid.
S. Otto, Epiſcopus Bambergenſis, inter Sanctos relatus. IV. 134
Otto, Epiſcopus Bambergenſis, Pomeranorum Apoſtolus: IV. 123
Otto a S. Blaſio, Ottonis Friſingenſis continuator. V. 111
Ottonis Friſingenſis, ejuſque Continuatoris, Ottonis de Blaſio, Scripta, IV. 178
Ovetenſe Concilium II. fictitium. IV. 55
Oxonii collegia eriguntur. 116
Oxonii impoſtor quidam, qui vulnera Dominicæ Paſſionis ſibi impreſſerat, capitur, punitur, V. I. J
Oxonienſe Concilium contra Wicleffiſtas IV. 99

P

PAce gaviſa eſt Eccleſia a tempore Gallieni Imperatoris uſque ad Diocletianum. I. 68
S. Pachomius, Monachorum Pater I. 19. cœnobia excitavit plura in Palæſtina. I. 134. Auctor eſt vitæ Monaſticæ. ib. & 135
. Paciani, Sarcinonenſis Epiſc., Opera I. 111
Pacifici Summa. VI. 117
Pagninus, Leonis X. Pontificis Maximi, hortatu, Sacrorum Bibliorum ex Hebræo Textu verſionem adornat. VII. 33
Palamitarum Hæreſis. V. 59
Palæſtinæ ſolitudines, D. Hieronymo præeunte, frequentantur. II. 37
Palentinum Concilium ab Alphonſo VII. Hiſpaniarum Rege, ſubſcribitur. IV. 121
Palatii Apoſtol. Magiſterium primus exercuit S. Dominicus. V. 147. Supellex poſt Pontificis obitum diripi olim mos erat. III. 99
Palladius, Arianus Epiſcopus, damnatur. I. 101. Secundus, Epiſcopus Arianus, damnatur. ib.
Palladii, Epiſcopi Heliopolitani, Opera. II. 47
Palladius, Scotorum Epiſcopus, nihil ſcripſit. II. ib.
Pallavicinus, Card. Soc. Jeſu. VIII. 154
Pallium a ſummis Pontific. ad Metropolitas, & nonnumquam ad Epiſcopos miſſum. III. 152. Petri de Marca calumnia refellitur, qui pallium a Pontificibus miſſum dicit, ut novum jugum Archiepiſcopis imponerent. ib.
Palmaris Concilii, Romæ in cauſa Symmachi, Summi Pontificis, adunati, brevis Hiſtoria. II. 77
Palmerii Scripta, & ſupplicium. VI. 105
Pandulphus Collenutius, & ejus Scripta. VII. 113
Panormitani, ſeu Nicolai Tudeſchi, Scripta. VI, 120
Panteon ſub Phoca Imperatore a Bonifacio IV. dedicatur. III. 3. in Templum Sanctæ Mariæ, & omnium Martyrum convertitur. III. 17. Dies dedicationis ejus Eccleſiæ. ib.
Papæ electio Canonica. IV. 161. Cardinalibus reſervata. IV. 134. Ad ſolos Cardinales reſtringitur. IV. 94
Paphnutius, egregius Chriſti Confeſſor, adfuit Concilio Nicæno. I. 93. A Conſtant. in ſumma veneratione habitus. ib. Patres Nicænos avertit a ferenda Lege in Clericos de dimittendis uxorib. ante Ordinationem ductis. 94
Papæ Concilium a Friderico Ænobardo convocatum. IV. 132
Papienſe Concilium, quod poſtea Senas translatum eſt. VI. 81
Papienſis pugna Carolum V. inter & Franciſcum I. VII. 16
S. Papias, Hierapolitanus Epiſcopus, ejus Scripta. I. 52. Auctor fabulæ de Millenario Chriſti in terris Regno. ibid.
Papirius Maſſonus, Scriptor vitæ Jacobi Cujacii. VII. 138
Pariſienſis Concilii II. vera epoca II. 82
Pariſienſis Academia ſæculo undecimo frequentatur. IV. 82
Pariſienſis Academia ad Schiſma extinguendum omnes curas confert. VI. 47. 48
Pariſienſis Facultas plurimos errores damnat. VI. 60
Pariſienſis Facultas juramento ſe obſtringit ad propugnandam Immaculatam Deiparæ Conceptionem. VI. 63
Pariſienſis Facultatis Baccalaurei in Decreta Summorum Pontificum jurant. VIII. 155
Pariſienſis Facultas Decreta in Controverſia inter Angliæ Catholicos excitata, & diffidia inde orta. VIII. 157
Pariſienſis Facultatis cenſuræ duæ. VIII. 161
Pariſienſis Senatus reſtitit abolitioni Pragmaticæ Sanctionis. VII. 154
Parochias ſæculo quarto Presbyteri adminiſtrabant. I. 133. Tituli Romæ appellabantur Parochiæ. ibid.
Parthi, Medi, & Perſæ ſub finem ſæculi ſecundi fide jam imbuti erant. I. 73
Paſcha in Dominica ſubſequente Lunam quartam decimam, poſt Æquinoctium Vernum celebrandum. I. 91. Non cum Judæis Luna XIV. peragendum. I. 96
Paſchalis Hebdomada olim tota feſtive celebrabatur. IV. 56
Paſchalis II. electio divinitus facta. IV. 124. Cum duobus Henricis, Imperatoribus, quomodo ſe geſſerit? 124. in Gallias venit. 125
Paſchalis II. privilegium inveſtiturarum, quod Henricus IV. ab eo extorſerat, abrogat. IV. 164
Paſchalis II. Inveſtiturarum privilegium Henrico V. Imp. concedens, excuſatur. IV. 114
Paſchalis III. Antipapa. IV. 132. Excommunicatur ab Alexandro III. 134
Paſchaſius Radbertus Libellum de Partu Virg. con-

tra

tra Ratramnum ſcribit. III. 114. Librum edidit de Sanctiſſimo Altaris Sacramento. III. 134. Quam immerito ab Hæreticis vocetur Novator. ib. Alia Paſchaſii Opera, & qui de eo ſcripſerunt ex recentioribus. 135. Paſchaſii Radberti, & ejus Adverſariorum Controverſiæ ſtatus, in quo ſitus? III. 106. Tam Paſchaſii, quam ejus Adverſariorum Sententiæ Orthodoxæ fuerunt. 108
Paſchaſius S. R. E. Diaconus, Cardinalis. II. 97
Paſſaloryncitæ, ſeu Aſcadrogitæ. I. 37
Paſtoris Libri auctoritas. I. 47. Utilitas. I. ib.
Paterius, Gregorii Magni, Papæ, Diſcipulus. II. 98
Patres Concilii Colonienſis prudenter ſe geſſerunt in mediis ſeligendis ad reformandam ſuam Eccleſiam. VII. 93
Patres antiqui data opera occultarunt quædam Fidei Myſteria Gentilibus, Judæis, & Catechumenis, quia eorum profanationem metuebant. I. 59. In aliquos errores impegerunt. I. 63. Sunt tamen excuſandi. I. ib.
Patres quinti ſæculi laudantur. II. 58
S. Patres deſpiciendi non ſunt, quod leviora nonnulla errata in eorum Operibus reperiantur. II. 53
Patriarchica jura in Concilio Nicæno I. confirmata. I. 94
Patriarchæ nomen ſæculo quarto ignotum. I. 133. Patriarcharum privilegia. ib. Patriarchæ ſuperiores ſunt Exarchis. ib. Quænam Eccleſiæ Sedes ab antiquo tempore Patriarchatu gaudent? ibid.
Patriarcha C. P. titulum Univerſalis petit a Joanne XIX. qui ad ſuaſionem Præſulum, & Abbatum Eccleſiæ Gallicanæ ei denegavit. IV. 29
Patriarchæ Hieroſolymitani a Sæculo VII. uſque ad Sæculum XI. qui fuerint? neſcitur. III. 29
Patriarchæ Græci ſæculo XII. nomine tenus Patriarchæ. IV. 140
Patriarcharum ſchiſmaticorum ſucceſſiones. VI. 50
Patriarcharum Alexandrinorum ſeries a Sancto Marco ad Joannem XV. illius Sedis CIII. Præſulem. III. 27
Patriarcharum Antiochenorum ſucceſſio ſæculo ſeptimo ignota. III. 28
Patriarchatus Hieroſolymit. inſtitutio. I. 94
Patriarchicum Lateranenſe ab Iſaacio, Exarcha Ravvenatenſi, expilatur. III. 19
Patripaſſiani. I. 39
Paulianiſtæ, ſeu Pauli Samoſateni, Hæreſiarchæ, diſcipuli, rebaptizabantur, ad Eccleſiam redeuntes, quia apud ipſos legitima forma Baptiſmi non ſervabatur. I. 95
Pauliciani, eorumque hæreſis. III. 33. His impenſe favet Nicephorus Imperator. III. 81. in eos animadvertere cogitavit Michael Curopalates, Imperator. ibid.
Paulinus cum Meletio circa Patriarchatum Antiochenum pactionem init. I. 84. Evagrium ſibi in Patriarchatu Antiocheno ſucceſſorem deſignat. ib. Moritur. ib.
Paulinus a Lucifero Calaritano Epiſcopus Antiochenus inauguratur. I. 83. Athanaſio, & Epiſcopis Occidentalibus communione jungitur. 84
Paulinus in Northumbrorum regno infinitam pene Gentilium multitudinem baptiſmo initiat, ob idque Pallio donatur, & creatur Epiſcopus Eboracenſis. III. 85.
Paulini duo Patriarchæ Antiocheni diſtinguendi I. 118
Paulini, Epiſcopi Aquilejenſis, elogium, & Scripta. III. 66.
S. Paulinus, Nolenſis Epiſcopus, plures ſcripſit Epiſtolas, & varia poemata. 119.
Paulinus, Trevirenſis, Athanaſii damnationi ſubſcribere recuſans, in exilium amandatur. I. 100
Paulus, rurſus in exilium a Conſtantio miſſus, necatur. I. 74
Paulus I. Pontifex Maximus, Giſlanæ, filiæ Pipini Regis, patrinus fuit. III. 23. Ejuſdem Pipini contra Deſiderium, Longobardorum Regem, & contra Græcos auxilium poſtulavit. ibid. Conſtruxit in paterna domo Monaſterium in honorem Sancti Stephani, & Sylveſtri. ibid.
Pauli II. geſta, & Mores. VI. 43
Paulus III. eligitur Pontifex. VII. 39. Henricum VIII. Angliæ Regem, cenſuris innodatum declarat, duoque diplomata contra ipſum publicat. ibid. Ad conterendas ſerpentes hæreſes Concilium Generale Tridentinum indicit. ibidem. Niciam venit, ut pacem fœduſque conciliaret inter Carolum V. Imperatorem, & Franciſcum I. Galliarum Regem. ibid. Edictum Spirenſe reprobat, & damnat libellum, qui INTERIM nuncupatur. ib. Capitula quædam reformationis approbat. 40. obiit. ib.
Paulus IV. eligitur Pontifex. VII. 42. Sanctas Leges condit ad reformationem morum contra Hebræos, & Hæreticos. ib. Legatos mittit ad Principes Chriſtianos cauſa propagandæ fidei. ib. & 43. Tribunalis S. Officii auctoritatem auget. ib. Nepotes Roma jubet ſecedere, ibid. obiit. ib. Ejus Statua in Capitolio reponitur a Clemente XI. VII. 44. Ejus veneratio erga Sanctum Thomam civem ſuum. ib. Elizabetham, tanquam Angliæ Reginam, agnoſcere renuit. VII. 26
Pauli V. geſta. VIII. 31. Poſt mortem Clementis VIII. denuo celebrandas indicit Congregationes de Auxiliis, & litem FF. Prædicatores inter & Patres Societatis Jeſu in ſuſpenſo ponit. VII. 86. & VIII. 39
Paulus Patriarcha Conſtantinopolitanus, Catholicorum doctrinæ ſtrenuus propugnator, ab Arianis vexatur. I. 128
Paulus, Patriarcha Conſtantinopolitanus, e ſede ab Arianis dejicitur. I. 96
Paulus Bau'dry, & ejus Opera. VIII. 138
Paulus Burgenſis, vel a Sancta Maria. VI. 106
Paulus Catholicorum ope ad ſedam Conſtantinopolitanam evehitur. I. 81. Ab Arianis dejicitur. ib. in exilium mittitur, & a Conſtante Imperatore revocatur. ib
Paulus Maria Cauvinus. VIII. 145
Pauli, Diaconi Aquilejenſis, Scripta. III. 68.
Paulus Fagius. VII. 62
Paulus Jovius, & ejus Scripta. VII. 113
Paulus Manutius, Aldi filius, & ejus Opera, & Stylus elegans. VII. 109
Paulus Palacius, & ejus Scripta. VII. 117
Pau'us Pezron, & ejus Opera. VIII. 138
Paulus Samoſatenus, & ejus errores. I. 39. Damnatur in Conciliis, I. 45
Paupertas Soc. Jeſu arctior eſt paupertate Fratrum Minor. Ord. S. Franciſci. VIII. 165
Pauperum Catholicorum Ordo. V. 150
Peccatores converſi quomodo gerere ſe debeant? II. 79

Digitized by Google

Pelagianorum Secta. VIII. 87. Eam detexit Ottobonus, dum eſſet Epiſcopus Brixiæ. 45
Pelagianorum errores Canonibus confixi ſunt in Concilio Epheſino. II. 32
Pelagii II. Epiſt. aliquot ſuppoſititiæ. II. 88
Pelagius, Epiſcopus Ovetenſis, Chronici, a Samphiro inchoati, Continuator. IV. 83
Pelagius Monachus fuit. II. 10. Ante Rufini in Urbem adventum integræ erat famæ. ib. Errores Pelagii. ib. Pelagii diſcipuli, ibid. Pelagius in Siciliam venit, inde Africam, hinc Palæſtinam. ib. a Joanne, Epiſcopo Hieroſolymitano, benigne excipitur. II. 11. Hieronymum provocat, a quo tamen vincitur. ib. Poſt Oroſii in Palæſtinam appulſum, Cauſam Pelagii ad Innocentium I. Papam, eſſe deferendam ſtatuitur in conventu Hieroſolymitano. Ib. Accuſatus Pelagius ab Herote Arelatenſi, & Lazaro Aquenſi, Epiſcopis, fucum tamen facit Synodo Dioſpolitanæ. ib. Configitur in alia Synodo Carthaginenſi, & in Synodo Milevitana, quæ de Pelagio ad Innocentium ſcribunt. 12. Ad eumdem mittunt Epiſtolam familiarem quinque Africani Præſules. ib. Pelagius, & Cæleſtius damnantur, & anathemate percelluntur ab Innocentio Papa. ib. Quomodo dicat S. Proſper, Innocentium I. fuiſſe qui Pelagianam hæreſim damnavit. 13. Zoſimo ſcribens Pelagius, illudit Pontifici. II. ibid. Zoſimus, re melius perſpecta, decretoriam in eum, & Cæleſtium fert Sententiam. 13. Zoſimus imperiale obtinet Edictum contra ipſum, ejuſque aſſeclas. ib. Pelagii aſſeclæ ex omnibus fere locis pelluntur. ib. Fœdus cum Neſtorianis ineunt. ib.
Pelagius, Vigilii, Papæ, Conſtantinopoli Apocryſpharius, Origenis damnationem obtinet. II. 71. Ejus ad Vigilium, Papam, Epiſtola ſubjecta. II. 87
Pelagius, Gothus, Mauris circa montes Aſturicos, debellatis, Aſturiarum Regnum contra eorumdem Tyrannidem firmat. III. 15
Peloponneſo Veneti potiuntur. VIII. 34. Eamdem amittunt. 15
Penſionum Eccleſiaſticarum origo. II. 34
Pepoziani, diſcipuli Montani. I. 37
Percin. VIII. 145
Peregrinationes ad loca Sacra frequentari cœperunt ſæculo quarto. I. 134. Abuſus, qui in illas irrepſerat, a S. Gregorio Nyſſeno reprehenditur. 135
Peregrini apud Judæos dicebantur Proſelyti ex Domicilio. I. 28. admittebantur a Judæis tamquam viri probi. I. Ibid.
S. Perpetua, Martyrio coronatur. I. 8
Perpinianum Conciliabulum. VI. 93
Percyrus, Syſtematis Præadamitarum inventor VIII. 82. Hoc vanum Syſtema, una cum Hæreſi Calviniana, quam profitebatur, ejuravit, ſedente Alex. VIII. Pont. M. VIII. 83
Perſæ a tempore S. Joannis Fide Chriſti imbuti. I. 73. a Juſtiniano victi. II. 62. perſecutionem ſæculo quinto patiuntur. II. 8. Cum Saracenis Romanum Imperium depopulantes ſub Anaſtaſio, Imperatore, pacem cum Romanis inire coguntur. II. 6
Perſarum Reges poſt Saporem uſque ad Iſdigertem. I. 73
Perſecutionum, quæ tribus prioribus Sæculis ſub Ethnicis Imperatoribus Eccleſiam exagitarunt, Hiſtoria. I. 2. & ſeq
Perſecutio Perſica ab Iſdigerde excitata. I. 73. Ejus duratio. I. ib.
Perſecutio Africana ſub Genſerico, Hunnerico, & Guntabundo, Vandalorum Regibus. II. 8.
Perſecutio Diocletiani ſæviſſima. I. 10
Perſecutio in Regno Perſarum ſæculo V. II. 8
Perſecutio Decii fere univerſalis fuit. I. 9
Perſecutio Saporis, Perſarum Regis, in Chriſtianos. I. 73. Remittitur aliquantulum. I. ib.
Perſecutiones V. ſæculi II. 8
Perſonæ SS. Trinitatis tres. I 100
Peruana Provincia detegitur. VII. 33
Pervigilia in Eccleſia fieri ſolita noctibus, quæ præcedebant magnam ſolemnitatem, vel diem Dominicam. I. 134
Petilianus, primus inter Donatiſtas falſum de Marcellini, Papæ, lapſu rumorem ſparſit. I. 90. Ab Auguſtino irridetur. ib.
Petragoricenſes Hæretici. IV. 142
S. Petrus, primus Eccleſiæ Romanæ Pontifex. I. 14
S. Petrus, Alexandrinus, Epiſtolam Canonicam ſcripſit, lapſis in Idololatriam tempus pœnitentiæ præfigentem. I. 111
S. Petrus, Patriarcha Alexandrinus, Martyr obiit. I. 123. Ejus Acta ſuppoſititia. ib.
Petrus II. Patriarcha Alexandrinus, perſecutionem Arianorum declinans, Romam ad Damaſum, Papam, ſe recipit. I. 124. Sedem ſuam recuperat, treſque ex Ægypto mittit Epiſcopos, ut Maximum Cynicum Conſtantinapoleos ordinarent Epiſcopum. ib. Baronii ea in re hallucinatio. ib.
Petrus, Epiſcopus Florentinus, ob Simoniam deponitur in Concilio Romano ſub Alexandro II. IV. 65
Petri Abaelardi, geſta, amores cum Heloiſſa, errores, & mors. IV. 144. 145
Petri de Alliaco geſta, & Scripta. VI. 101
Petrus Alixius. VIII. 128
Petri de Ancharano Scripta VI. 120
Petrus, Aragoniæ Rex, Siciliæ regnum invadit. V. 9. Excommunicatur, Regno exuitur, & bello vincitur a Philippo Audace, Galliarum Rege. 20. A Martino IV. Papa, excommunicatur, & Regno privatur. V. 35 Fraude denuo Siciliam invadit. ib. Raymundo, Comiti Toloſano, aliiſque Fautoribus Albigenſium ſuppetias ferens a Simeone Monfortio repellitur. I. 87. 88
Petrus Arcudius, & ejus Opera. VIII. 128
Petri Aurati liber. VI. 114
Petrus Aurelius, Theologus Pariſienſis, ſub hoc nomine latens. VIII. 89. Ejus Controverſia cum Jacobo Sirmundo. VIII. 89 91
Petri Aureoli ex Ordine Minorum Scripta. V. 126
Petrus Bembus, ejus Opera, & vitium in Stylo. VII 109
Petrus Berullius, Card. Congreg. Oratorii Jeſu. VIII. 120. Doctrinæ Thomiſtarum de Gratia ſe ipſa efficaci, & de Prædeſtinatione gratuita addictiſſimus fuit. ib.
Petri Bleſenſis Opera. IV. 180
Petrus de Bruis, ejuſque Aſſeclæ, & errores. IV. 140. Damnatur in Concilio Lateranenſi. II. IV. 160
Petrobuſiani. IV. 140
Petrus Caniſius. VII. 135
Petri Cantoris Opera. IV. 188. 189
Petrus de Caſtro novo, Legatus Sedis Apoſtolicæ, a Raymundo, Comite Toloſano occiditur. V. 86
Petrus, Epiſcopus Catalaunenſis, & Galliarum Regni Cancellarius, abſolvitur in Concilio Silvanectenſe, V. 100

Petri

Petri Cellenſis Opera. IV. 180. 181

Petrus Franciſcus Chiffletius, & ejus Opera. VIII. 153

Petrus Conſtant, & ejus Opera, VIII. 136

Petri de Corbaria Pſeudo-Pontificatus. V. 39

Petri Comeſtoris Opera. IV. 188

Petrus Corteniacus, Imperator Byzantinus. V. 9

Petrus Crabbius. VII. 132

Petrus Croſolanus, ſeu Chryſolanus, & ejus Scripta. IX. 149

Petri, Crudelis, Caſtellæ Regis, geſta. V. 23

Petrus de Cugnetiis, Regius Advocatus Clericorum Immunitates impugnans, in vulgi fabulam abit. V. 142

Petrus Cunerius, Regiorum Prætorum contra Eccleſiaſticos in Galliis advocatus, omnium ſibilis exploditur. 20

S. Petri Damiani geſta, & Scripta. IV. 81. Non confundendus cum Petro de honeſtis. ib. Cardinalitiam dignitatem abdicare volens, repulſam patitur a Nicolao II. IV. 36. Ad Eremum Fontis Avellani ſecedit. ib. Flagellationum uſus propagator. IV. 93

Petrus, Eremita, auctor eſt Sacræ Expeditionis. IV. 69

Petrus Faidit, ejus Critica, & Op. VIII. 123

Petrus Fullo, ut Eutychianorum hæreſim ſtabiliret, Sacro Triſagio clauſulam, QUI CRUCIFIXUS ES PRO NOBIS, MISERERE NOBIS, adjecit. II. 60. Quomodo Calendio, Epiſcopus Antiochenus, huic malo occurrerit? ib.

Petrus Galatinus, Raymundi Martini inſignis Plagiarius. V. 118. VII. 132

Petrus Gaſſendus. VIII. 126

Petrus de Godoi, & ejus Opera. VIII. 140

Petrus Gregorius. VII. 138

Petrus de Herrera, & ejus Op. VIII. 140

Petrus de Honeſtis Canonicos Regulares inſtituit, eiſque Regulam præſcribit. IV. 81

Petrus, L' Abat, & ejus Opera. VIII. 145

Petrus L' Allemant, & ejus Op. VIII. 157

Petrus Lambecius, & ejus Opera. VIII. 159

Petrus Lambertus le Drou. VIII. 149.

Petrus Ledeſma. VIII. 144

Petri Leonis, mores, IV. 128. Ejus ſchiſma, & fautores perexigui. ibid.

Petrus Leonis, Antipapa, a Lothario II. expulſus. IV. 115. Acta, & Ordinationes in Concilio Lateranenſi II. reſciſſæ fuere. IV. 158

Petrus Lombardus in Concilio Lateranen. III. accuſatur. IV. 161. Ejus vita, & Scripta. IV. 189

Petrus de Marca, & ejus teſtimonium de utilitate Pragmaticæ Sanctionis. 98. 165. ejus Opera. VIII. 119. 120

Petrus Marcellinus Corradius, Cardinalis, & ejus Opera. VIII. 129

S. Petrus Martyr, Ordinis Prædicatorum de Ordine Servorum retulit ad Innocentium IV. 160

Petrus Martyr in Angliam vocatur. VII. 25

Petrus Matthæus. VIII. 128.

Petri Monachi Vallis Cernarii Hiſtoria. V. 118

Petrus Mongus fit Patriarcha Alexandrinus, ſed juſſu Zenonis, Imperatoris, dejicitur. II. 23. iterum occupat Sedem Alexandrinam. ib.

Petrus Morinus. VIII. 127

Petrus de Morone, ſeu Cæleſtinus V. Pontifex Maximus Congregationem Cæleſtinorum fundavit. V. 151

Petrus Nicolius. VIII. 123

S. Petrus Nolaſcus Ordinem Sanctæ Mariæ de Mercede una cum S. Raymundo Pennafortio inſtituit. 151.

Petri Joannis Olivi errores. V. 62. Eum cum nonnullis Pſeudo-Minoritis fruſtra purgare nituntur Dermitius Thaddæus, & Wadinghus. ib. Ejus Errores damnantur in Concilio Viennenſi. V. 98

Petri de Oſma errores, ipſiuſque damnatio, & palinodia. VI. 66

Petrus de Palude, Patriarcha Hieroſolymitanus. V. 48. Ejus geſta, & Scripta. V. 121

Petrus Paulus Pariſius. VII. 138

Petrus M. Paſſerinus, & ejus Opera. VIII. 145

Petri Pictavienſis Scripta. IV. 188

Petri de Pilichdorf Liber contra Waldenſes. VI. 108

Petrus Poſſinus. VII. 145

Petri Ranzani geſta, & Scripta. VI. 115

Petrus Rebuffus. VII. 137

Petrus Serranus, & ejus Scripta. VII. 17

Petrus Soto, & ejus Scripta, & Mors. VII. 155

Petrus Sutor, & ejus Scripta. VII. 119

Petrus de Tappia. VIII. 144

Petri Theutbodi hiſtoria. IV. 178

Petri Venerabilis Opera. IV. 185

Petrus Vermilius, vulgo Martyr, ejus errores. VII. 6±

Petrus Victorius, & ejus Opera. VII. 109

Petrus Viretus errores diſſeminat. VII. 65

Phantaſtici dicti ſunt Joachimi Abbatis Sectatores. V. 89

Pharisæi qui erant? I. 27

Philaſtrius, Brixienſis Epiſcopus, Librum de Hæreſibus ſcripſit. I. 118

Philippi Audacis, Galliarum Regis, geſta, & mores. V. 19

Philippus, Balduini Filius, nomine tenus Imperator Byzantinus. V. 9

S. Philippus Benitius, Ordinis Servorum Generalis. V. 151

Philippus Bergomas. V. 133

Philippus Brietius. VIII. 154

Philippus Callimachus. Vide Callimachus.

Philippus. VIII. 127

Philippus Cluverius, & ejus Opera. VIII. 131

Philippus Cordue, & ejus Opera. VIII. 125

Philippus Cominæus, inſignis hiſtoriographus Gallus. VI. 102. 103.

Philippus Ferrarius, Ordinis Servorum, & ejus Opera. VIII. 130

Philippi Franci Scripta. VI. 121

Philippus Gamacheus. VIII. 123

Philippi, Gortinenſis Epiſcopi, & Modeſti. Opera adverſus Marcionitarum hæreſim deperdita ſunt. I. 53

Philippus Labbæus, & ejus Op. VIII. 153

Philippus Melancthonus, auctor Auguſtanæ Confeſſionis. VII. 62

Philippus Mornæus Pleſſæus. VIII. 127. Ejus liber de Miſſæ abuſibus. VII. 89. Ejus diſputatio coram Henrico IV. Galliarum Rege, cum Jacobo Perronio. ib. Ejus confuſio, & infirmitas. ib.

S. Philippus Nerius Congregationem Oratorii inſtituit. VII. 160. Ejus amor erga Dominicanos. VI I. ibid.

Philippi, Præmonſtratenſis Abbatis, Opera. IV. 187

Philippi Pulchri, Galliarum Regis, geſta. V. 20

Philippi Solitarii Scripta. IV. 174

Philippus a SS. Trinitate. VIII. 156

Philippus a Turre, & ejus Op. VIII. 130

Philippus, Antipapa. III. 23

Digitized by Google

Philippus, tertius Herodis Filius, Ituræ, & Trachonitidis Tetrarchia donatus eſt. I. 16.

Philippus I. Galliarum Rex, ob illicitum Matrimonium cum Bertrada contractum, excommunicatus a Pontifice, illam dimittit, IV. 21. Rex excuſar ſe per Legatos, quod ad Synodum Placentinam non venerit. IV. 69 Excommunicatur in Synodo Claromontana. ibid. Abſolvitur in Concilio Neumaſenſi. 70. Poſt expugnatam in Oriente Ptolomaidem, in Gallias revertitur. IV. 113. Falſum eſt, ipſius nomen, ob latam in eum excommunicationem, fuiſſe in Actis publicis ſuppreſſum. IV. 118. ipſius abſolutio filii ex Bertrada, & mors. ib. Ejus cauſa in variis expenditur Conciliis. IV. 169

Philippus Valeſius Galliarum Regno potitur. V. 20

Philippi II. Cauſa examinatur. IV. 169

Philippi II. Burgundiæ Ducis, perfidia VI. 18

Philippus V. cognomine Longus, Galliæ Rex V. 20

Philippi II. Hiſpaniarum Regis, geſta. VII. 26.

Philippi III. Hiſpaniarum Regis, geſta. VIII. 26

Philippi IV. Hiſpaniarum Regis, geſta. VIII. 27

Philippus V. Hiſpaniarum Rex proclamatur. VIII. 27. Bellum a Gallis cum ipſo fœderatis geſtum. VIII. 29

Philippo, Haſſio Landgravio, uxore ſua adhuc vivente aliam, ut duceret, ſicque Polygamiam ſimulantem exerceret, permiſerunt hæretici. IV. 90. Concordiam inter Lutheranos, & Zuinglianos procurat, & convocat Conventum Marpurgenſem. VII. 86

Philippus, Imperator, in Chriſtianos fuit propenſiſſimus, & nonnulli putant, eum Chriſto nomen dediſſe. I. 9

Philippus In Germaniæ Regem eligitur contra Ottonem, ſed per inſidias opprimitur. IV. 127

Philippicus, Imperator, favit Monothelitis. III. 13

Philo, Judæus, commendat Chriſtianos. I. 20

S. Philogonius, Patriarcha Antiochenus, Martyr obiit. I. 125

Philoſophiæ ſtudium ſicut pluribus nocuit, qui Philoſophia abuſi, in Hæreſes lapſi ſunt, ita multis profuit, qui ejus ſubſidio freti, naſcentes Hæreſes præfocarunt. IX. 171. & ſeqq.

Philothæus, Metropolita Heracleenſis, Palamitarum Hæreſis propugnator. V. 106

Philothæus, ſeu Philetus, Patriarcha C. P. V. 46

Phocæ, Orientis, imperatoris, ſævities. III. 3. Choſroes, Perſarum Rex, bellum in ipſum movet. 4. Phocæ mors. ib.

Phœbadius Epiſcopus Aginnenſis librum edidit contra Arianos. I. 111

Photinianі hæretici. I. 85. Eccleſiam infeſtarunt uſque ad quintum Eccleſiæ ſæculum. ibid. Damnantur. 101

Photinus, Sirmienſis Epiſcopus. I. 85. Sabellii errorem recoxit. ibid. Præcipua ejus hæreſis capita. ibid. In pluribus Synodis damnatur. ib. Deponitur. ib. Conſtantinum, Imperatorem appellat. ib. Diſputans cum Baſilio, Ancyrano Epiſcopo, vincitur, & in exilium amandatur. ib. Reverſus iterum exulat. ibid. Moritur. ib. Animi dotes præclaras a natura ſortitus fuerat. ib. Damnatur in Concilio Mediolanenſi, & in Concilio Sirmienſi. I. 98

Photinus, Lugdunenſis Epiſcopus, & alii multi Lugduni paſſi ſunt Martyrium, a quo Martyres Lugdunenſes dicti. I. 7

Photius, pluribus dotibus a natura donatus, ſummam ſibi comparat famam litterarum peritia. III. 104. Ambitione maxima ducitur, & ſacris intra ſex dies initiatur. ib. Epiſcopus C. P. factus, Sanctum Ignatium divexat, & Latinam Eccleſiam impudentibus impetit calumniis, quarum præcipuæ recenſentur. ib. Photius ejicitur e Sede Conſtantinopolitana, & in Cœnobium relegatur. ib. Græcorum refellitur mendacium circa depoſitionem Phot. ib. Photius ad Patriarchatum C. P. revocatur a Baſilio Imperatore, qui ejus rei confirmationem obtinet a Joanne VIII. 104. Photius a Leone dicto Sapiente, Imperatore, iterum deponitur, & in exilium mittitur. ib. Photius plurimos e Clero in ſuas partes trahit. III. 114. Legatos Papæ corrumpit, ideoque una cum ipſis damnatur, & Sede deponitur. ib. Rabie in Latinos agitur, ſuadetque Imperatori, ut contra ipſos Decretum de fide emitteret, cujus refellendi cura Epiſcopis Gallicanis demandatur. 115. Damnatus in Synodo octava exulat per decennium, defunctoque Sancto Ignatio, ſedem C. P. recuperat, quam rurſus relinquere cogitur. ib. Damnatur in pluribus Conciliis. III. 121. Photius Nicolaum I. Papam, gemino anathemate percellit, ib. In Synodo octava ſubſcripſerunt Epiſcopi damnationi Photii calamis Chriſti ſanguine delibutis. ib. Photius ad Concilium vocatus, & ter interrogatus ſilet. 123. Litteras Pontificias truncat, & immutat. III. 124. Pſeudo Concilium Conſtantinopoli habet, cujus Canones tres referuntur. ibid. Joannes VIII. Acta illius Concilii reſcindit, & Photium anathemati denuo ſubjicit. ibid. Photius in communione Eccleſiæ Romanæ non obiit. ibid. Ejus Scripta. 146

Phranza, Hiſtoricus Græcus. VI. 98

Picturæ, quas vetat Concilium Illiberitanum in Eccleſiis haberi, quænam ſint? I. 91

Pierius, Presbyter Alex. dictus Origenes Junior, ſcripſit Commentarios, & homilias in Sac. Scripturam. I. 58

Philippoburgum, Germaniæ Arx, a Ludovico XIV. Galliarum Rege, capitur. VIII. 17

Pippini, Galliarum Regis, facta illuſtria quibus benemeritus eſt de Eccleſia Romana, III. 14

Pippinus, Francorum Rex, contra Aiſtulphum Regem Longobardorum, a Stephano Papa in Italiam venire rogatus, primum, illum pacta inire cum Pontifice cogit, deinde, eodem fidem non ſervante, Longobardos profligat, Ravennamque ex eorum poteſtate eripit, & Eccleſiam Romanam plurium civitatum, & Provinciarum donis adauget. III. 25. Pippini auxilium contra Deſiderium Longobardorum Regem, & contra Græcos poſtulat Paulus I. Pontifex Maximus. ibid.

Pirotii pro laxis Caſuiſtis Apologia damnatur. VIII. 67

Piſani Concilii hiſtoria. VI. 73

Piſanum Concilium legitimum, & Oecumenicum fuiſſe probatur, & momentis partis adverſæ reſpondetur. VI. 139

Piſcatoriani. VII. 68

Pii Pontificis Maximi geſta. VI. 41

Pius II. inducit Ludovicum XI. Galliarum Regem, ad abrogandam pragmaticam Sanctionem. VI. 152. 153

Pii II. Scripta. IV. 113

Pii III. Pontificatus, & Epithaphium. VII. 31

Pius iv. continuat Concilium Tridentinum vii. 99 confirmat 102

Pius iv. eligitur Pontifex vii. 44. Carafas, Pauli iv. Summi Pontificis, nepotes inſequitur, ibid. reſtaurat celebrationem Concilii Tridentini. 45. illique finem imponit. ib Ejus Sententia in Odetum Caſtilionæum, Cardinalem, ib. S. Carolum, Nepotem ſuum, Cardinalem creat, ibid. obiit, ibid.

S. Pius V. Pontifex eligitur. vii. 46. Ejus vita, dum eſſet Religioſus Ord. Prædicat. ibidem. Ejus ſententia dum electus fuit Pontifex. ibidem. Sanctiſſimas leges condidit. 47. Zelus ejus contra hæreticos. ib. contra Turcas Principes Chriſtianos Fœdere unit. ibid. Victoria de ipſis reportatur. ib. Obiit. Ibid. a Clemente X. inter Beatos, & a Clemente XI. inter Sanctos adſcribitur. 48. Victoriam de Turcis non tam armis quam fuſis precibus, refert, ob idque feſtum B. Virginis de Victoria, ac Roſarii celebrari jubet. vii. 10. Elizabetham Angliæ regno excidiſſe declarat, idque a Gregorio XIII. & Sixto v. confirmatur. vii. 26. Ejus beneficentia in Societ. Jeſu. vii. 91

Placentina Synodus, ad quam tam innumerabilis multitudo confluxit, ut extra Urbem in campo fuerit celebranda. iv. 69

Placidus Parmenſis. vii. 117

Platinæ ſcripta. vi. 105

Plinius Cajus in Epiſt. ad Trajanum Imperatorem, appellat Chriſtianos viros bonos. i. 7

Pneumatomachi. i. 83

Podolia a Turcis capitur. viii. 54

Pœnitentiæ publicæ quibus imponebantur? i. 62. Quæ Clericorum? i. ib. Semel tantum pœnitentia publica in vita peragi poterat. i. 132. ipſi addicti, erant irregulares. ii. 78 in uſu fuit ſæculis ſeptimo, & octavo. iii. 70.

Pœnitentiæ publicæ quomodo redimi cœptæ? iv. 92. paulatim ſublatæ. iv. 200

Pœnitentiæ tempus pro iis qui in idololatriam, homicidium & adulterium lapſi erant. i. 91

Pœnitentia ab infirmo petita, ab eodem convaleſcente peragenda. ii. 82

Pœnitentiæ relaxatio pro iis, qui in mortis diſcrimine ſunt conſtituti. ii. 79

Pœnitentia ſtatuta in eos, qui tempore perſecutionis ſeſe Idololatriæ periculo expoſuerunt. i. 94

Pœnitentiæ falſæ nomine quid in Concilio Lateranenſi ii. intelligatur? iv. 97

Pœnitentiam non denegandam morientibus ſtatuit Cæleſtinus Papa. ii. 20

Pœnitentiæ Sacramentum quomodo adminiſtrandum? ii. 58. Pœnitentia uſque ad mortem non protrahenda. Ib.

Poggi ſcripta. vi. 104

Poiſſiacum oppidum. vii. 87

Poiſſiacenſi colloquio qui intervenerunt? vii. 87

Poloni Turcas ſtrenue repellunt. viii. 15

S. Polycarpus Smyrnenſis, & alii multi Martyrium paſſi ſunt. i. 7. Cum Aniceto Papa colloquium habet de die Paſchatis. i. 4

Polychronius, Monothelita, mortuum hominem ad vitam revocare fruſtra nititur. iii. 44

Polycratis ſententia de celebratione Paſchatis. i. 40

Polydorus Virgilius, & ejus ſcripta. vii. 113

Pomerani Chriſti fidem ampleſtuntur. iv. 123

Pomponii Læti, alias Petri Calabri, ſcripta. iv. 104

Pontianus Pontifex. i. 16

Pontificatus Judæorum quando cœpit eſſe venalis? 95

Pontifices Romani ægre ferunt Pragmaticam Sanctionem. vii. 152

Pontificia dignitas apud Judæos conferebatur a Regibus, & Judææ Præſidibus. i. 23

Pontificis creandi mos inſolitus per Theodoricum Italiæ Regem invectus, & quamdiu ille duraverit? ii. 66

Pontifices, Marcellinum, & Marcellum nonnulli perperam confundunt. i. 199

Pontifice, vel Epiſcopo, vivente de illius ſucceſſoris electione agi non poteſt. iii. 97

Pontifex Romanus quomodo ſit eligendus ex ſacris canonibus? iv. 65. Quo pacto a Concilio poſſit judicari? ii. 9. quo pacto cum Patriarcha Alexandrino canone Nicæno ſexto collatus? i. 93. 94

Pontigonenſe Concilium, in quo Carolus Calvus fuit confirmatus Imperator. 81. 131

Pontius Pilatus, quintus Præſes Judææ. i. 23. Funeſtat Judæam, jubens clypeos, in gratiam Tiberii, Imperatoris, & in odium populi Judaici dedicatos in Regia Herodis collocari. i. ib.

Pontius, olim Abbas Cluniacenſis, in carcerem ab Honorio II. Pontifice Maximo detruſus. iv. 127.

Populi Romani furor in Tribunal S. Officii, & ſimulachrum Pauli IV. Summi Pontificis. vii. 43. 44

Populus Alexandrinus, ſuadente quodam Mago, magnam in Chriſtianos perſecutionem accendit. i. 9

Porcarius conjurat in Nicolaum v. & ad arcem S. Angeli ſuſpendio interiit. vi. 40

Porchetus de Salvaticis, Raymundi Martini Plagiarius. v. 119

Potamonis, Epiſcopi, egregii Confeſſoris, judicium de Euſebio Cæſarienſi. i. 105

Porticanorum nomine quinam intelligendi veniant iv. 158

Præbendæ binæ in Hiſpaniæ cathedralibus inſtitutæ. vi. 27

Præadamitæ a quo invecti? viii. 81. is error refutatur. 82

Prædeſtinatiani fuerunt pauci ſæculo V. ſed non coaluerunt in Sectam. ii. 15

Prædicatorum Ordo quo fine a S. Dominico fuerit inſtitutus? v. 50

Prædicatorum ordinis inſtitutio, & laudes. v. 145. 148. Ipſum ſingulari affectu Franciſcus I. Galliarum Rex eſt perſecutus. vii. 16

Præfatio de B. Virgine edita creditur in Concilio Claromontano. iv. 69

Præmonſtratenſium ordo. iv. 205

Præpoſiti, ſeu Joannis Antonii, a S. Georgio, ſcripta. vi. 121

Presbyteratu non initiabantur, niſi qui attigerant annum triceſimum. i. 91

Presbyteri quomodo conſecrabantur? i. 63. Non poterant ante annum trigeſimum ordinari. ii. 1. Ipſis vetitum erat adeſſe nuptiis bigamorum. i. 92

Presbyteri, aliique Clerici in ſuis Eccleſiis permanere jubentur. i. 94. Uxorem accipientes deponuntur. i. 91. Sæculo octavo verbum Dei prædicabant. III. 75. Quarto ſæculo curam animarum gerebant. i. 133

Presbyteri ruris Miſſæ Sacrificium non offerebant in Eccleſiis Civitatis. i. 91

Presbyteri, & Diaconi, de Hæreſi ſuſpecti, a ſa-

cris

eris miniſteriis removentur. I. ibid.
Presbyteri cadaver, cum ad ſepulturam deferebatur, opertorio Dominici corporis obvolvi olim conſuevit, idque prohibitum fuit. II. 82
Presbyteriani. VII. 68
Presbyterorum ætas. II. 203
Presbyterorum Filii, in quo caſu poſſent ad ſacros Ordines promoveri. IV. 69
Prætextatus, Epiſcopus Rothomagenſis, rebellionis accuſatur a Chilperico Galliarum Rege, ejuſque Cauſa in Synodo Pariſienſi diſcutitur. II. 83. In inſulam relegatur, & martyrio coronatur. ib
Prætores Regii in Galliis cum Epiſcopis ſuper juriſdictione Controverſiam habent, quam in gratiam Epiſcoporum dirimit Rex Philippus Valeſius. V. 20. 21
Pragmatica Sanctione vigente, non erant in Capitulis omnino liberæ electiones Epiſcoporum. VII. 156
Pragmatica Sanctio quid. VI. 76. Quando promulgata? VII. 152. a Pontificibus improbata. ibid. Abrogata. 153. Reſtituta. ib. Tandem in integrum ſublata. ib. Aboletur in Concilio Lateranenſi. 92
Praxedis, Reginæ, Cauſa diſcutitur in Concilio Conſtantienſi anni 1094. IV. 68. Eadem abſolvitur in Synodo Placentina. 69
S. Praxedis Eccleſiam, & Monaſterium juxta eam Romæ ſitum, qui primi incoluerint? III. 94
Primaſius, Adrumentinus in Africa Epiſcopus. II. 79
Primates in Occidente iidem, qui Exarchi in Oriente. I. 233. Primatis nomen in Eccleſia Africana Epiſcopus, conſecratione antiquior ſibi adſciſcebat, & Primatis juribus ac privilegiis fruebatur. ib.
Primatus Petri, ejuſque ſucceſſorum, eſt de jure Divino. I. 64
Primi Chriſtiani frequentiſſime S. Euchariſtia paſcebantur. I. 62
Primianus, Donatiſta. I. 79
Primorum Chriſtianorum pia exercitia Religionis. I. 61. 62
Principes Chriſtiani, qui rejecta Synodo Piſana, non hæſerunt Conc. V. Later. VII. 91
Principes Germaniæ Luthero addicti. VII. 85. in Conventu Norimbergenſi congregati. Eorum Reſponſum Legato Pontificio datum. ib. Eorum libellus, inſcriptus CENTUM GRAVAMINA SEDIS APOSTOLICÆ, NON FERENDA GERMANIS, Hadriano IV. Pont. Max. porrectus. ib.
Principes ſæculares non debent ſe ingerere rebus Eccleſiæ. VII. 92
Priſca, fœmina, habita, ut Prophetiſſa, a Montano. I. 37
Priſcillianus nomen dat Sectæ Priſcillianiſtarum. I. 97. In Synodo Cæſaraugustana cum ſociis damnatur. ib. Epiſcopus conſtituitur. ib. Romam ad Damaſum Papam, cum ſociis proficiſcitur. ib. In Galliam redit. ib. A S. Martino, Turonenſi Epiſcopo, aliiſque Antiſtitibus repellitur. ib. ad Maximum, Tyrannum appellans Eccleſiæ ſuæ reſtituitur. ib. Ad Synodum Burdegalenſem evocatus, Synodi judicio ſtare recuſat. ib. Rurſus ad Maximum provocans, capite plectitur. 89
Priſcillianiſtæ. 87. Ejus Sectæ auctor. ib. Priſcillianum colunt. 88. Eorum errores. ib.
Probabiliſtæ variis Cenſuris perſtringuntur. VIII. 96
Probationum duo genera ad res dubias dirimendas Sæculo XI. uſurpari ſolita erant. IV. 95
Proceſſionem Spiritus Sancti a Filio admiſerunt Græci. VI. 86
Proclus, Epiſcopus Conſtantinopolitanus, ad petitionem Epiſcoporum Armeniæ, doctrinam Theodori Mopſueſteni examinat, eamque reprobat. II. 98.
Procopius Gazæus. II. 33.
Propoſitiones quædam in Conventu Cleri Gallicani habito anno 1700. confixæ. VIII. 107.
Propoſitiones Baii damnantur a Pio V. & in quo ſenſu? VII. 76.
Propoſitiones decem a Guillelmo, Epiſcopo Pariſienſi, damnatæ, eiſque oppoſiti orthodoxi Articuli. V. 53. 54.
Propoſitiones in materia jejunii damnatæ ab Alexandro VII. VIII. 163.
Propoſitiones tredecim a Stephano Templier, Epiſcopo Pariſienſi, proſcriptæ. V. 54.
Propoſitiones XLV. ab Alexandro VII. damnatæ. VIII. 67. Damnantur aliæ LXV. ab Innocentio XI. 68.
Propoſitiones ab Alexandro VII. damnatæ. VI. 60. 61
Propoſitiones Fidei confirmatæ in Conventu Baden. VII. 86.
Proſper Sanctacrucius. VII. 139.
Proſper Fagnanus. VIII. 129.
S. Proſperi Opera. II. 48. 49.
Proſelyti ex domicilio, qui dicebantur? I. 28. Ex juſtitia qui erant? I. ib.
Proſelytorum genera duo. I. ibid.
Proſtrati qui? I. 60. 61.
Proterius, Patriarcha Alexandrinus, S. Leoni, Papæ, initio ſuſpectus fuit: ſed poſtea fidei integritatem ei gratulatus eſt Sanctus Pontifex. II. 23. Eutychiani, duce Timotheo Æluro, invaſore Patriarchatus Alexandrini, in Proterium crudeliſſime ſæviunt, martyriique ei palmam conciliant. ibid.
Provinciale Concilium bis in anno celebrandum. I. 94. Semel ſaltem in anno celebrari præcipitur. III. 53.
Provincialium Conciliorum auctoritas confirmatur. I. 96.
Provincialis Synodi origo. I. 89.
Prudentii, Epiſcopi Trecenſis, contra Joannem Erigenam Scripta. III. 138. 139.
Pſalmodia perennis in quibuſdam Monaſteriis exercita quid? II. 57.
Pſelli duo non confundendi. IV. 73.
Ptolomaitæ, & illorum errores. I. 36.
Ptolomæi Lucenſis Scripta. V. 118.
Publicani, ſive Waldenſes. IV. 167.
Publius Helvius, Imperator, PERTINAX cognominatus, obiit trucidatus anno ætatis ſuæ 16. Imperii menſe tertio. I. 12.
Publius Licinius Gallienus, Imperator. I. ibid.
Publius Licinius Valerianus, Imperator. I. ibid.
Puella Aurelianenſis. Vid. JOANNA DARCIA.
Puer ad Beneficia & dignitates Eccleſiaſticas contra Sacros Canones provecti. IV. 162.
Pueri, Monaſteriis a parentibus oblati, vitam Monaſticam profiteri tenebantur. II. 105.
Puerorum oblatio, Monaſteriis olim fieri ſolita, erat irrevocabilis. III. 155.
Pulcheria, Theodoſii Junioris, Orientis Imperatoris, Soror, religioſiſſima. II. 4. Conjugium cum Imperio, Marciano offert, ea lege, ut ejus virginitatis florem non delibaret. II. ib.
Purchotius. VIII. 128.
Purgatio Canonica per corpus, & Sanguinem Chriſti in Synodo Wormatienſi ſancita, III. 133. Sed hæc purgatio Canonica, propter Sacrilegii periculum fuit poſtea jure merito abrogata. ib.

Purgatorium a Græcis admiſſum: & in quo a Latinis diſſiderent? VI. 85
Puritani. VII. 68

Q

Quadratus, Athenienſis Epiſcopus ſcribit Apologeticum pro Chriſtiana Religione. I. 7. ſed temporis, rerum omnium edacis, injuria, intercidit. 52
Quakeri, Hæreticorum Secta in Anglia. VII. 68
Queſnelli centum, & una Propoſitiones a Clemente XI. Pontifice Maximo, proſcriptæ. VIII. 62. 125
Quietiſtarum Secta. VIII. 70. A quibus refutata? 71
Quinquennalia, & Quindecennalia Imperatorum, tam Ethnicorum, quam Chriſtianorum. I. 5
Quintiliani. dicti Artotyritæ. I. 37
Quintinus, & Antonius, Pocquius, Sectæ Libertinorum Coriphæi. VII. 75. illorum ſpurciſſimi errores. ibid.

R

Rabaniſtæ qui erant. III. 29
Rabanus, Archiepiſcopus Moguntinus, ad Eberardum, Comitem, & ad Notingum Epiſcopum, contra Goteſcalcum ſcribit, eumque, convocato Concilio, damnat. III. 111
Rabanus Maurus in dogmate tranſubſtantiationis Paſchaſio Radberto non adverſatur. III. 107. in luto Stercoraniſtarum non hæſit. 109
Rabani Mauri Laudes, & Opera. III. 135
Rabaudi Theologia. VIII. 145
Radulphi de Diceto Opera. IV. 179
Ragotzius vita, & Principatu exuitur. VIII. 14
Reinerus, Patriarcha Antiochenus. IV. 140
Ramaflorus, Sectæ Calvinianæ propagator. VIII. 65
Ramirus XI. Hiſpaniarum Rex inſignem de Mauris refert victoriam. IV. 15
Ramiri, Hiſpaniarum Regis, celebris de Saracenis victoria ſub auſpiciis S. Jacobi habita. III. 89
Rampelogi Opus damnatum. VI. 118
Ranteri, Secta turpiſſimorum Hæreticorum in Anglia. VII. 68
Raphael Maffæus, dictus Volaterranus, ejus ſcripta. VII. 113
Raphael Maria Philamundus, & ejus Opera. VIII. 140
Ratherii Epiſcopi Veronenſis, varii, quibus jactatus eſt, adverſæ fortunæ ſtatus, & ſcripta. IV. 76
Rationes quibus permoti Galli repugnabant Concordato. VII. 154. 155
Rationes hæreticorum contra Concilium Tridentinum, illarumque confutatio. VII. 94. 95
Rationes, quibus demonſtratur, Concilium Piſanum eſſe Conciliabulum. VII. 90
Rationes, quibus celebratum fuit Concilium V. Lateranenſe. VII. 91
Ratislaus, Moraviæ Princeps, Fidem Chriſti ſuſcipit. III. 91
Ratramnus, ſeu Bertramus, Monachus Corbejenſis, auctor non eſt libri de Corpore, & Sanguine Domini, qui Joanni Scoto Erigenæ eſt adjudicandus. III. 136. quamvis, ſi illius libri verus parens eſſet, inde tamen evinci haud poſſet, eum adverſari doctrinæ Paſchaſii Radberti de veritate Corporis & Sanguinis Chriſti in auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. 137. alia Ratramni Opera. ib. Tractatum ſcribit adverſus quemdam Corbejenſem Monachum, qui unam in omnibus animam eſſe pertendebat. III. 113. Libellum ſcribit contra Germanos, quod Corpus Chriſti ex utero Mariæ non via communi, ſed ſingulari prodiiſſe affirmarent, quorum error a Paſchaſio Radberto, altero in eam rem conſcripto libello, refellitur. III. 112. 113. Perperam inter impugnatores præſentiæ realis Corporis, & Sanguinis Chriſti in Euchariſtia ab Hæreticis numeratur. III. 108. Hincmaro repugnat, qui de Hymno Martyrum verba: TE TRINA DEITAS, delenda eſſe cenſebat. III. 110
Ravaillacus Henrici IV. Galliarum Regis parricida. VII. 22
Ravennenſe Concilium non confundendum cum Concilio Romano. III. 133
Ravennas Archiepiſcopus, abſente Imperatore, ſecundum a Pontifice Romano locum in Conciliis habebat. IV. 63
Raymundi de Ageles Hiſtoria Hieroſolymitana. IV. 177
Raymundi Capuani de Vinea, Ord. Prædicatorum, Magiſtri Generalis, ſcripta. V. 140
Raymundus, Comes Toloſanus Albigenſium fautor, Comitatu abdicatur, & miſerrime moritur. V. 50. A Milone, Sedis Apoſtolicæ Legato, abſolvitur, ſed, cum promiſſis non ſtaret, cum fautoribus excommunicatur. V. 86
Raymundus, filius Raymundi, Comitis Toloſani, contra Amalricum, filium Simonis Monfortii, bellum movens, a Galliarum Regibus Ludovico VIII. & IX. pacis conditionibus conſentire cogitur, & a Legato Pontificio abſolvitur. V. 59
Raymundus Capiſuccus, Cardinalis Ordinis Prædicatorum, & ejus Opera. VIII. 130
Raymundus Lullus ab aliquibus laudatus, ab aliis improbatus. V. 66. Afferuntur rationes pro utraque parte. 67. Raymundus Lullus confundi haud debet cum Raymundo de Terraga. ib. Ejus Orthodoxia, & ſanctitas. V. 118. Ejus Opera, deque iis Wadinghi judicium. ib.
Raymundi Martini Opera. V. 118
Sancti Raymundi Pennafortii labores pro colligendis & ordinandis Decretalibus Romanorum Pontificum ſuſcepti, & Summa Caſuum Conſcientiæ. V. 120. Ord. Sanctæ Mariæ de Mercede, una cum Sancto Petro Nolaſco, inſtituit. 151. inter Sanctos adſcribitur a Clemente VIII. VII. 54
Raymundus Rufus. VII. 117
Raymundus de Terraga ipſiuſque errores. V. 67
Raynaudi in FF. Prædicatores calumnia refellitur. VII. 34
Raynerii Pantheologia. V. 120
Rebaptizationes prohibentur. I. 103
Reccaredus, Hiſpaniarum Rex, Suevos, & Gothos ab Arianiſmo ad fidem Catholicam reducit. II. 64. in Synodo Toletana converſionis ſuæ ordinem exponit. ib.
Reccaredus, Hiſpaniarum Rex, Arianam in ſuo Regno hæreſim exterminat. II. 5
Reccaredus, Rex Hiſpaniarum, Arianam hæreſim e ſuo regno penitus profligavit. III. 9. Leges Gothicas in compendium redigit. ib.
Recollecti, ſunt fratres Minores S. Franciſci ſtrictioris obſervantiæ. VII. 159
Reformati. VII. 68
Regalia de novo uſurpari, & abuſus, qui irrepſerant, vetantur. V. 85
Regaliæ jus latius prætendere conantur Galli. VII. 53
Rega-

Digitized by Google

Regaliæ jus diſſidii inter Bonifacium VII. & Philippum Pulchrum, Galliarum Regem, occaſio. v. 36
Regaliæ extenſionem in Galliis ad Eccleſias quæ huic onerosæ ſervituti non erant obnoxiæ, diſtricte Canone duodecimo inhibuit Concilium Generale ſecundum Lugdunenſe. v. 85
Reges Hiſpaniæ obtinent facultatem nominandi Epiſcopos ab Hadriano VI. vi. 35
Reginaldus Polus, & ejus ſcripta. III. 141
Regionis, Abbatis, ſcripta. VII. III
Regnum Judæorum diſtributum in tres partes, juxta tres Filios Herodis, Edicto Imperatoris Auguſti. I. 23
Regula duplex, pro Canonicis nimirum, & Sanctimonialibus, edita fuit in Concilio Aquiſgranenſi. III. 131
Regulas duas, pro Monialibus unam, alteram pro Monachis edidit S. Cæſarius, Epiſcopus Arelatenſis. II. 94
Regulæ Monaſticæ aliquot. II. 104. 105
Regulæ ad præcavendas in doctrina Morali laxiores opiniones, VIII. 176
Regularem diſciplinam reſtituere totis viribus conatur Innocentius XII. VIII. 61
Reis, qui in Galliis ultimo ſupplicio ſententia Judicum deputantur, Euchariſtia etiamnum denegatur. Apud tamen alias nationes, juxta laudabilem conſuetudinem, reis, ſua ſcelera mox proprio cruore abſterſuris, Euchariſtiæ ſacramentum adminiſtratur. II. 78
Remeri Sachoni Ord. Prædic. ſcripta. v. 120
Remerus ex Ordine Prædicatorum, olim Waldenſis Hæreticus. IV. 145
Religioſi nihil exigere poſſunt pro ingreſſu Religionis, ab iis, qui in Ordinem Regularem cooptari poſtulant. IV. 163. Religioſis, ac Monachis peculium prohibetur. ib.
Reliquiæ ſanctorum igne probabantur. IV. 95. In templis collocari jubentur, addita depoſitionis pœna Epiſcopo, qui Templa abſque ſacris Reliquiis conſecraret. III. 53. Reliquiarum ſanctorum cultus ſæculis ſeptimo, & octavo. III. 71
Remedia pro reformatione morum exhibita a S. Carolo. VII. 163
Remenſis Eccleſiæ Epiſcopus unctionem Regum Galliæ ſibi attribuens, ab Ivone, Epiſcopo Carnotenſi, refellitur. IV. 118
Remigii, Epiſcopi Lugdunenſis, ſcripta. III. 138
S. Remigius, Remenſis Epiſcopus, Epiſtolas nonnullas ſcripſit. II. 92. Probabilior ſententia de tempore, quo S. Remigius Epiſcopus Remenſis creatus eſt, quove e vivis exceſſit. ib. Non eſt auctor COMMENTARIORUM IN PAULUM. variæ de vero eorumdem ſcriptore ſententiæ referuntur. ib. Remigii Teſtamentum. ib.
Renatus Carteſius. VIII. 127
Renatus Choppinus. VI. 136
Reomaenſes Monachi, ſub qua viverent Regula? II. 57
Reordinationes prohibentur. 105
Requiſinus in adminiſtratione Belgii Duci Albano ſuffectus eſt. VII. 27
Reſidentia præſcripta Clericis, habentibus curam animarum, Canonicis, aliiſque miniſteria Eccleſiaſtica exercentibus. VI. 82
Reſidentia a Clericis Beneficiatis ſervanda, & in quibus caſibus ab illa diſpenſentur. v. 141
Reſidentia, in quibus caſibus non obligabat? III. 153
Retractatio Michaelis Baii. VII. 76
Revelationes quædam a Sacra Facultate Pariſienſi damnatæ. VIII. 92
Rheticius, Epiſcopus Auguſtodunenſis, ſcripſit Commentarium in Cantica Canticorum. I. 111
Rhodonis Opera adverſus Marcioniſtas, & Montaniſtas non amplius extant. I. 53
Rhodus, Inſula, a Turcis obſidetur, & capitur. VII. 11
Riarios, nepotes ſuos Sixtus IV. ad dignitates, & Principatus in ſui, & Eccleſiæ perniciem evexit. 44. 45
Richardus, Angliæ Rex, qui ad bellum ſacrum profectus erat, pactis cum Saladino induciis, e Palæſtina diſcedit. IV. 113
Richardus, Angliæ Rex, ab Henrico V. Imperatore, tyrannice detinetur. IV. 117
Richardus, Angliæ Protector proclamatus. VIII. 33
Richardus I. Angliæ Rex. IV. 123
Richardus II. Angliæ Rex, in eumque facta conjuratio. v. 25
Richardi II. Angliæ Regis, edictum adverſus Vicleffum, ejuſque diſcipulos. VI. 93
Richardus III. Angliæ Rex, VI. 24
Richardus, Dux Eboracenſis, ab Henrico VI. Angliæ Rege, deficit, ſed ab eo vincitur. VI. 23
S. Richardi, Epiſcopi Ciſtercienſis, Canonizatio, & vita. v. 30
Richardus, Cornubiæ Comes, in Imperatorem eligitur. v. 13
Richardi Hampoll ſcripta. v. 129
Richardus Simon, & ejus Opera. VIII. 155
Richardus Smithæus in Anglia exagitatur, ac tandem inde pellitur. VIII. 87. 88
Richardi Snetishami Scripta. VI. 107
Richardi a S. Victore Opera. IV. 137
Richeletius. VIII. 127
Richelæus Cardinalis, conjuratione in Galliis fruſtra appetitur. VIII. 18
Richerius librum evulgat de Eccleſiaſtica, & Politica poteſtate, eumque poſtea damnat. VIII. 86. 103
Rigidiores in Doctrina Morali opiniones cavendæ. VIII. 178
Rigordus ſcripſit geſta Philippi Auguſti Galliarum Regis. v. 108
Roberti, ſive Ruperti Imp. geſta. VI. 12. 13
Robertus, Imperator Conſtantinopolis. v. 10
Robertus, Comes Pariſienſis, a rebellibus, vivente adhuc vero Galliarum Rege, Carolo ſimplici, Rex Galliæ ſalutatur, & mox in prælio cæditur. IV. 13
Roberti Galliarum Regis, Virtus. IV. 21.
Robertus, Siciliæ Rex, a Clemente V. innocens agnoſcitur. v. 38
S. Robertus, primus fuit Ciſtercienſium Abbas, & ſanctitate vitæ conſpicuus. IV. 98
Robertus de Arbriſello perperam accuſatus apud Goffridum, Abbatem Vindocinenſem. IV. 184. A calumniis vindicatur. IV. 284
Robertus Bellarminus, Cardinalis Societatis Jeſu, & ejus Opera. VIII. 152
Robertus Cenalis, & ejus ſcripta. VII. 113
Roberti Gaguini ſcripta. VI. 102
Roberti Holkort ſcripta. v. 121
Robertus, Lincolnienſis in Anglia Epiſcopus, varie ab auctoribus depingitur. v. 110. Ejus opera ib.
Roberti Monachi, Hiſtoria Belli Hieroſolymitani. IV. 180
Roberti, Pauli, ſcripta, IV. 190
Roberti de Sorbona, Collegii Sorbonici Conditoris, ſcripta. v. 108
Robertus Stephanus, pereruditus Typographus. VI. 122
Roberti de Torigni, vulgo de Monte, ſcripta. IV. 178

Rocchus Pirrus, & ejus Opera. VIII. 130
Roderici Ximenii Opera. V. 109
Rodulphus, cognomento Mamiſtranus, Patriarcha Antiochenus. IV. 139
Rodulphus II. Patriarcha Antiochenus. IV. 140
Rodulphi, Imperatoris, pietas, & geſta. V. 13
Rodulphi, Abbatis Monaſterii S. Trudonis Leodienſis, Opera. IV. 185
Rodulphus de Grandivilla a Cæleſtino V. Patriarcha Hieroſolymitanus deſignatur. V. 48
Rodulphi, juris Conſulti, ſcripta. VI. 121
Rogationes, & Triduanum ante Feſtum Aſcenſionis jejunium. II. 79
Rogationes peculiares Galliæ, & Hiſpaniæ. II. ib.
Rogatiſtæ, Donatiſtarum Secta. I. 1
Rogerii Hovedeni Hiſtoria. IV. 178
Rogerius, Siciliæ Comes, ab Honorio II. Pontifice Maximo, excommunicatur, qui tamen poſtea eidem ominium faciens, Siciliæ, Calabriæ, & Apuliæ ab eo recipit inveſtituram. IV. 127. A Lothario II. Imperatore, in ordinem redigitur, & ex Italia ejicitur. IV. 115
Rogerius Baconus, Ordinis Minorum, ſcriptor. V. 124
Rohaultius. VIII. 127
Rokiſana, Huſſita, Praga ejicitur. VI. 84
Rolio, Normannorum Dux, a Roberto, Hugonis Capeti, Galliarum Regis, filio, e ſacro fonte excipitur. IV. 56
Roma ab Alarico, Gothorum Rege capta. II. 3. Athaulphus quoque, Alarici in Gothorum Regno ſucceſſor, Romam depopulatur. ib.
Romæ direptio per Caroli V. Imperatoris exercitum. VI. 82
Romanus junior, Imperator, uxoris ſuaſu, matrem, & ſorores in Monaſterio claudit. IV. 9
Romani Patriarchatus termini. I. 94. Variæ referuntur ſententiæ, ib. Valeſii ſententia, per Eccleſias ſuburbicarias intelligentis Eccleſias totius Occidentis, ceteris præfertur, & propugnatur, ib. Vide etiam Tomum IX. in Tabulis Chronologicis.
Romano Pontifici ſoli convenit congregare Concilium Generale. VII. 94
Romanæ Eccleſiæ immerito inſultant Hæretici, quod ſæculo X. quidam mali Pontifices ejus clavum gubernarint. IV. 25
Romani Concilii formula, cui Berengarius juſſus eſt ſuſcribere. IV. 61. Aliquot ejus verba paulo obſcuriora expiicantur. 62
Romanum Concilium contra Wicleffiſtas. 93
Romanum imperium citius aliis regionibus lumine Fidei illuſtratum fuit. I. 73
Romani Imperii Notitia, complectens Diœceſes, & Provincias, quæ ſubjectæ erant quatuor Præfectis, videlicet Præfecto Prætorio Orientis, Præfecto Prætorio Illyrici, Præfecto Prætorio Italiæ, Præfecto Prætorio Galliarum, ad quarum civilium Diœceſum & Provinciarum imperii Romani diviſiones, inſtitutæ ſunt Patriarcharum, Exarcharum, Metropolitanorum, & aliarum præcipuarum Eccleſiarum Sedes. IX. 47. uſque ad 50
S. Romualdus Camaldulenſis Congregationis inſtitutor. IV. 96. Probabilius eſt ſeptuaginta tantum annos natum ipſum obiiſſe. ib.
S. Roſa, Limenſis, nomen ROSÆ accepit a B. Toribio, Archiepiſcopo Limenſi, dum ei Sacram. Confirmationis adminiſtraret. VIII. 117
Roſcelini circa Myſterium Sanctiſſimæ Trinitatis error. IV. 42. Qui contra eum ſcripſerint? ib. Roſcelinus Sectæ Nominalium auctor. ib. Hanc Nominalium ſectam poſtea inſtauravit Guilielmus Okamus, Ordinis S. Franciſci. ib.
Roſarium B. Virginis non alium quam S. Dominicum habet auctorem. 146
Roſarii Sodalitas a Summis Pontificibus approbata, ejuſque in Eccleſia utilitas. ib.
Rothadus, Epiſcopus Sueſſionenſis, occaſione Presbyteri a ſe depoſiti, ab Hincmaro, Remenſi Archiepiſcopo, qui ejuſdem Presbyteri ſuſceperat patrocinium, ſemel & iterum, ceu contumaciæ reus damnatur. III. 126. cum appellaſſet ad Nicolaum I. & Romam veniſſet juxta mandatum Pontificis, ſuæ dignitati reſtituitur, utque ea reſtitutio executioni mandaretur, mittitur in Gallias Arſenius, Epiſcopus Hortanenſis. 127
Rothomagenſis Concilii formula contra Berengarium edita. IV. 61
Rothomagenſe Concilium anni 1445. VI. 95
Rothomagenſis Eccleſia Lugdunenſi non ſubjecta declaratur. VI. 41
Ruardus Tapperus. VII. 117
Rudeſicus, genere Gothus, Hiſpaniarum Rex, non ſolum culpa ſua vitam ac Regnum perdidit, ſed etiam Gothicam in Hiſpaniarum Regno Majeſtatem valde labefactavit, & tantum non extinxit. III. 14
Rudolphi II. Imperatoris, geſta. VII. 55. & VIII. 15
Rufinus, Aquilejenſis, Pelagio virus hæreſeos inſtillat. II. 10
Rufinus, perfidus Tutor Arcadii, filii Imperatoris Theodoſii Magni, Imperio inhians, & pupillum Arcadium, ipſius curæ commiſſum, e ſolio dejicere, tentans, jubente Stilicone, Tutore Honorii, Imperatoris Occidentis, & Arcadii, Orientis Imperatoris, fratris, trucidatur. II 2
Rufinus, etſi Origeniſta, qua ratione obtinuit Litteras communicatorias a Siricio Pontifice I. 122
Rufinus, Origeni plus æquo tribuens, Hieronymo fit infenſus, II. 42. Rufinus a Siricio, Papa, EPISTOLAS FORMATAS extorquet. 43. Ejus interpretatio in librum PERIARCHON ab Anaſtaſio damnatur. ib. Rufini Opera. ib. Rufinus Hæreticus non fuit. ib.
Rugorum regnum extinctum. II. 7
Rupellæ munitiſſimi in Galliis præſidii, deditio VIII. 21
Rupertus, Imperator. Vid. Robertus.
Ruperti Tuitienſis Opera. IV. 184. Dogma de Tranſubſtantiatione nec oppugnavit, nec inficias ivit. ib.
Ruricius Senior, Epiſcopus Lemovicenſis, Epiſtolarum ſcriptor. II.
Ruſticus, S. R. E. Diaconus, Schiſmaticus. II. 97
Ruthenorum Baptiſma non repetendum ſanxit Alexander VI. VI. 46

S

S. Sabæ Monaſterium, Romæ a S. Gregorio Magno Papa fundatum, Petro Abbati Cluniacenſi, ejuſque Succeſſoribus donatur. IV. 130
Sabaudiæ Ducum Stemma gentilitium. VII. 9
Sabaudiæ Dux a Catinatio vincitur. VIII. 17
Sabaudiæ Dux, Victor Amedeus, Litteratorum Patronus munificentiſſimus, & Hæreſeos in ſuis Ditionibus extirpator, Sceptro, & corona Regia Sardiniæ donatur. VIII. 46
Sabbathum B. Virginis cultu, & Officio in Concilio

Digitized by Google

no Claramontano primum conſecratur. IV. 69
Sabbathi die Romæ, & per Italiam antiquitus jejunium obſervabatur. I. 135
Sabelliani damnantur. I. 101
Sabellius, & ejus errores. I. 39
Sabinianus, Papa, non fuit in ſomnis a s. Gregorio Magno increpitus, percuſſuſque in capite, paulo poſt obiturus: ſed in loco fabulæ habendum. III. 17
Sabiniani, Perrehenorum Epiſcopi, Ordinatio rata habetur in Concilio Chalcedonenſi. II. 34
Sabinus, Præfectus Prætorii Maximini Imperatoris, ſingularum Syriæ, & Ægypti Provinciarum Præſidibus juſſit, ut a perſecutionibus in Chriſtianos deinceps abſtinerent. I. 70
Sacramenta Confirmationis & Ordinis ab Hæreticis, ſchiſmaticis, & degradatis collata, irrita & invalida eſſe, eaque ab Eccleſia olim iterata fuiſſe, ſententia eſt JOANNIS Morini, quæ licet communi Theologorum calculo rejiciatur, necdum ab Eccleſia fuit damnata. III. 100
Sacramenta Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ rite, ut adminiſtrentur, duplex traditur Regula. III. 78
Sacramentarii qui? VII. 61
Sacrarii aditu populares interclusi. I. 332
Sadducæi qui erant? I. 27
Sagittarii quinam vocentur in Concilio Lateranenſi II. IV. 160. 161
Saladinus, Ægypti Princeps, a Cruceſignatis vincitur: at vice verſa Saladinus cruentam eorumdem edidit ſtragem. IV. 113. Saladinus Hieroſolymam tentat, eaque tandem potitur, Latinis inde expulſis, & Græcis. ib.
Salmanticenſe Conciliabulum. VI. 94
Saltaburgenſe Concilium anno 1386. celebratum. V. 104
Salmanticenſes Theologi. VIII. 150
Saltzburgenſe Concilium anni 1420. VI. 94
S. Salvatoris ſilvæ Lacus, ſeu Scopetinorum Congregatio. VI. 136
Salvianus, Epiſcopus Priſcillianiſta. I. 87. Damnatur in ſynodo Cæſarauguſtana. ib. Priſcillianum una cum Inſtantio, altero Epiſcopo ejuſdem ſectæ, Epiſcopum conſtituit. ibid. in exilium mittitur. ibid. Romam ad Damaſum, Papam, proficiſcitur. ib. In Galliam regreſſus, & a ſancto Martino Turonenſi, aliiſque Epiſcopis repulſus, ad Maximum Tyrannum appellat. ibid. Eccleſiæ ſuæ reſtituitur. ibid. in exilium rurſus mittitur. 87. 88
Salvianus, Presbyter Maſſilienſis. II. 50
Saluſtius, Hieroſolymorum Epiſcopus, nunquam defecit a Fide. II. 26
Salutationem Angelicam initium habuiſſe ſæculo XI. quomodo intelligendum? V. poſt finem, & 146
Salutis animæ negotium quomodo peragendum? II. 58
Samaritani qui erant. I. 27
Samonæ, Gazenſis Epiſcopi, ſcripta. IV. 86
Sampiri Chronicon. IV. 83
Samuelis, e Judaiſmo ad Chriſtianam Religionem converſi, de Adventu Meſſiæ liber. IV. 87
Samuel Baſnagius. VIII. 127
Samuel Bochartus. VIII. 127
Samuel Pitiſcus, & ejus Opera. VIII. 132
Saporis, Perſarum Regis, in Chriſtianos Perſecutio. I. 73. illam moderatur. ib.
Sanctes Pagninus, & ejus verſio S. Scripturæ, & alia Opera. VII. 127
Sanctimoniales non conſecrabantur ante annum 25. ætatis. III. 75
Sanctimonia Epiſcoporum ad reſtituendam morum Diſciplinam plurimum juvat. VII. 165
Sanctitas Eccleſiæ Romanæ. VII. 144. 145
Sanctius III. Caſtellæ Rex. IV. 119
Sanctius IV. Caſtellæ Rex. V. 22
Sanctorum Patrum Opera ſunt legenda. VII. 122
Sandionyſianum prælium Catholicorum cum Hæreticis. VII. 18
Sandionyſianum Monaſterium, aliaque Monaſteria, a Fulrado in Galliis fundata, aut deinceps ab eo, vel ejus ſucceſſoribus fundanda, a juriſdictione Epiſcopi fuere exempta. III. 75
Sanquintiana Gallorum clades. VII. 17
Sanguis Jeſu Chriſti occaſionem præbet acerrimæ controverſiæ. Vide Chriſti Sanguis.
Saraceni, & Perſæ Romanum Imperium depopulantes, ſub Anaſtaſio, Imperatore, pacem cum Romanis inire coguntur. II. 5
Saraceni Africam ſibi ſubjiciunt. III. 6
Saraceni ad octoginta millia ab exigua Chriſtianorum manu, duce Ferdinando Caſtellæ Comite, profligantur. IV. 15
Saraceni ad centum millia a Chriſtianis cæduntur; ejuſque victoriæ nuntius eadem die, qua reportata eſt, accipitur. IV. 37
Saraceni prælio vincuntur in Hiſpania, eorumque res in hoc Regno inclinare incipiunt. V. 22
Saraceni Almohades in Hiſpanos ſæviunt. IV. 121
Sardicenſe Arianorum conciliabulum. I. 81
Sardiniæ Regnum Sabaudiæ Duci adjudicatur. VIII. 18
Saraſinus. VII. 116
Saturniani, & illorum error. I. 34
Saturninus, Arelatenſis Epiſcopus, Arii hæreſim mordicus tuetur. I. 99. impugnatur a Sancto Hilario, Epiſcopo Pictavienſi. ibidem. Damnatur in ſynodo Pariſienſi. 101
Saxones Orientales quando, & a quo Evangelio fuerint imbuti? III. 10
Saxones ad Fidem adducuntur, ſed paulo poſt in illa vacillant. III. 11
Saxones Auſtrales quando, & a quo Fidem acceperint? III. 10
Saxonia in Chriſti fide ſtabilitur, & in ea Epiſcopatus eriguntur. III. 17
Saxoniæ Dux, Federicus Auguſtus, eligitur Poloniæ Rex. VIII. 17. A Carolo, Suecorum Rege, armis laceſſitur, & e Poloniæ ſolio deturbatur. ib. Regnum Poloniæ recuperat. ib. Una cum filio ſuo Saxoniæ Principe, ejurata Lutherana Hæreſi, ad Catholicam Fidem convertitur. 18
Saxoniæ, Grammatici, Hiſtoria. IV. 180
Saxones Occidentales quando, & a quo Chriſtianæ Fidei lumine fuerint illuſtrati. III. 10
Saxonum Mediterraneorum regnum, quando, & a quo Fidem acceperit? ib
Scandebergo, apud ſe educato, utitur Amurathes, Turcarum Imperator, in bellis. Sed Scandebergus, mortuo Patre, Epiri Rege, ſibi debitum regnum recuperat. VI. 10. Scandebergus Amurathem repellit, & vincit. 11
Scaligerorum dominatus extinctus. VI. 13
Schiſma quid ſit? I. 28. quomodo diſtinguatur ab hæreſi? I. 29
Schiſma ab Epiſcopis Venetiarum, & Iſtriæ conflatum occaſione trium capitulorum, quæ in quinta ſynodo Generali fuerunt damnata. II. 73
Schiſma Eccleſiæ Antiochenæ poſt depoſitum Meletium, Epiſcopum Antiochenum. I. 119
Schiſma Eccleſiæ Antiochenæ. I. 84. Aliquamdiu ſopitum, non extinctum. ibid. Theophilo, Ale-

Alexandrino, diffidii componendi provincia demandatur. ib.
Schiſmatis ortus, quo, poſt Gregorii XI. Summi Pontificis, obitum, Eccleſia jactata eſt. v. 43
Schiſmaticus eſt, qui non amplectitur catholicam pacem. I. 28
Schola Thomiſtica morem gerens Decretis Romanorum Pontificum, quibus diſtricte inhibetur, ne quis in Lucem emittat Lucubrationes in materia de Gratia, non adjecit tamen SS. Auguſtini & Thomæ de Gratia ſe ipſa efficaci, & Prædeſtinatione gratuita doctrinam, quæ potius æternum in ea vigebit, & acerrimos ſemper habebit propugnatores. VII. 80
Scholarius ſive Gennadius, Patriarcha C. P. VI. 48. non eſt diverſus a Scholario, qui interfuit Concilio Generali Florentino. 49
Scholarius a Concilio Florentino tacitus evaſit, & factus Patriarcha Conſtantinopolitanus, Græcorum Schiſma fovit. VI. 94
Sclavi Chriſtianam Religionem ſuſcipiunt. IV. 16
Selengia, Scriptor Græcus, ab Eſaja, patria Cyprio, fuit refutatus. VI. 98
Scoti Doctoris ſubtilis, Hiſtoriola, de præcepto conficiendi Euchariſtiam in pane fermentato in Eccleſia Latina, ab omnibus rejicitur. III. 118
Scotum, ceu Magiſtrum, ejuſque doctrinam ſequuntur in ſcholis Fratres Minores. V. 126 Ejuſdem Scoti doctrina, & ſcripta ibid. Fabula de ejus morte exploditur. ibid Scotum ſuis diſputationibus pelliexiſſe Academiam Pariſienſem ad condendum Decretum de tenenda opinione Immaculatæ Conceptionis B. Virginis, falſo afferit Wadinghus. VI. 62. & ſeqq.
Scripta Patrum priorum ſæculorum multa deperdita. I. 46. 47
Scriptores intemperantioris critices non ſunt legendi. VIII. 122
Scripturæ Sacræ in Linguam vernaculam Verſiones cur ab Eccleſia vetitæ? VI. 86
Scrophulas curandi privilegium habent Angliæ, & Galliæ Reges, & ſeptimi maſculi, nullo interjecto partu fœmineo, nati. II. 22
Scythianus, diſſeminator erroris de duobus principiis. I. 85. 86
Sebaſtianus, Luſitaniæ Rex, a Mauris vere captus, & occiſus fuit, quamvis verum fit duos impoſtores ejus perſonam ementitos eſſe. VII. 28
Sebaſtianus Brant VII. 140
Sebaſtianus Michael. VIII. 171
ſectæ Hæreticorum ſunt Synagogæ Satanæ. VII. 20
ſectæ variæ Calviniſtarum quæ? VII. 67
Sectarios ſæculi XVI. eſſe Impoſtores, pluribus demonſtratur argumentis. VII. 141. Non habuerunt Miſſionem ab Eccleſia Romana. ib.
Sectariorum vitia. VII. 145
Seculum Decimum vocat Baronius ferreum, plumbeum, obſcurum. IV. I. Auctor libri de perpetuitate fidei vocat feliciſſimum. 77. Leo VI. Imperator illatam ſibi a Santabareno Monacho nequiſſimo, injuriam ulciſcitur. IV. 6. Leo Imperator, quod ad quartas tranſiſſet nuptias, ab Eccleſiæ aditu a Nicolao Myſtico, Patriarcha Conſtantinopolitano, arcetur. ibid.
Sæculum X. injuria calumniantur Hæretici. IV. 78
Secundiani, & illorum errores. I. 36
Secundinus, Hiſtoricus Græcus. VI. 40
Secundus, Ptolemaidis Epiſcopus, a ſynodo Alexandrina cum Ario ſociis damnatur. I. 79. in concilio Nicæno anathemate percutitur, & in exilium mittitur. 82
Secundus Tigiſitanus Epiſcopus Traditores ſacrorum librorum damnare noluit. I. 50
Sedis Pontificiæ in Gallias translatio. V. 18. Eadem Romam reducitur. 41. 42
Sedes Apoſtolica magnam paſſa eſt labem ab ultimis Pontificibus ſæculi noni, & ab his, qui ſæculo X. Eccleſiæ præfuerunt. III. 99. & Tomo V. pag. 2. & ſeq.
ſeditio orta Hieroſolymis ob avaritiam Sabini. I. 23
Seldenus, in Eutychio Patriarcha Alexandrino pro Heterodoxis laborans, ab Abrahamo Echellenſi confutatus. IV. 73
Selimus, Patre Bajazethe exauctorato, fratribuſque occiſis, Imperio Turcarum potitur. VI. 12
Selimi I. mors. VII. 9
Selimi II. geſta. VII. 10
ſellæ ſtercorariæ ritus, ejuſque abrogatio. III. 97
Semerius, Eduardi, Angliæ Regis, tutor, Hæreſim in Anglia promovet. VII. 25
Semi Ariani, Arianorum ſecta. I. 82
Semi-Ariani Arianos damnant. I. 93. cum Catholicis communicant, ib. tranſeunt in Catholicorum partes. ibid.
Seminaria clericor. ſunt Eccleſiæ utiliſſima. VII. 148
Semipelagiani a Pontificibus, Cæleſtino, Gelaſio, & Hormiſda, necnon a concilio Arauſicano damnantur. II. 14. Eorum errores. ib. Ante ſynodum Arauſicanam II. habiti non ſunt ut hæretici. I. 29. in ſynodis damnantur. II. 78. 79.
Semipelagianorum hæreſis quo pacto nata ſit in Africa? II. 13. Ex Africa penetravit in Gallias, ibid. Sancti Auguſtini ſtudium in illa confodienda. ib. Sanctus Proſper, & Hilarius apud Auguſtinum primum, deinde apud Cæleſtinum, Papam, de Semipelagianis referunt, eorumque auxilium implorant. ibid.
Senonenſe concilium anni 1485. VI. 96
Senonenſe concilium inter Generalia reponi debet. VI 81. Acta ejus concilii, & quam ob cauſam fuerit diſſolutum. 82
Senonenſe concilium, ejus Decreta de Fide. VI 39
Senonenſe concilium anni 1429. VI. 94
Senonenſe conci. Jacobi Davii Peronii. VIII. 102
Senonenſes Archiepiſcopi Primatu fuere donati, ſed hodie titulum duntaxat retinent. III. 151.
Sententia Antonii Mariæ Gratiani de Bernardino Ochino. VII. 72
Sententiæ de Anno Imperii Neronis, quo Petrus, & Paulus morti traditi fuerunt. I. 5
Spiritus privatus non eſt Judex controverſiarum. VII. 144
Septem mandata Noachidarum quæ erant? I. 28
Septenarium Novæ Legis ſacramentorum numerum admiſerunt Hæretici Waldenſes. IV. 147. Eumdem ſacramentorum numerum ultro agnovit hæreticus Joannes Hus. IV. 63
Septimimus Severus, Imperator. I. 12
Sepulchri Chriſti Eccleſiam Hakemus Ægypti Caliphas, ad ſolum uſque dirui jubet. Sed, patratis ib. miraculis, denuo ædificatur. IV. 32
Sepulchrum Chriſti Jeſu Chriſtianis adimi juſſit Mahomethes III. ſed mox præceptum illud revocavit. VII. 12
Sepultura Eccleſiaſtica pretio non emitur. IV. 163
Seraphinus Cumiranus. VII. 131
Seraphinus Piccinardus, & ejus Opera VIII. 143
Serapio e feneſtris præcipitatur. I. 9. Ejus Epiſtolæ adverſus hæreſim Montani non extant. I. 50
Serenus, Epiſcopus Maſſilienſis, Imagines e Templis eliminat, & frangit. III. 126. S. Gregorii Magni ſuper ea re ſententia, ibid.

Ser-

Sergius, Patriarcha Conſtantinopolitanus, nomen Romani Pontificis e ſacris Dyptichis non expunxit, neque Eccleſiam Græcam a Latina ſeparavit. III. 115
Sergius II. in Pontificem electus nomen non mutavit. III. 94. Indulgentias trium annorum, totidemque Quadragenarum, his, qui Eccleſiam Ss. Sylveſtri, & Martini viſitarent, ab ipſo ſuiſſe conceſſas, merito dubitatur. ib.
Sesgius III. Papa, S. Udalrico futuram ipſius ad Epiſcopatum Auguſtanum evectionem prædicit. IV. 27. Cum Maroxia inceſta conſuetudo. IV. 25. Ejuſdem in Formoſi, Summi Pontificis, manes ſævitia. ib.
Sergius, Conſtantinopolitanus Epiſcopus, hæreſis Monotheliticæ virus Heraclio Imperatori afflat. III. 31. 35. Cypri, Patriarchæ Alexandrini, Monothelitæ, novem capitula approbat. ib. Honorio I. Pontifici Maximo ſilentium in cauſa Monothelitarum perſuadet. ib.
Sergius, Patriarcha C. P. auctor Ecthesis Heraclii. III. 29
Sergius Patriarcha C. P. Photii in Eccleſiam Latinam calumnias refricat. IV. 38
Sergius Sulpicius Galba, Imperator. I. 10. 11
Series Epiſcoporum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ. I. 21. Vide etiam Tomum IX, 26. & ſeq.
Series Epiſcoporum Eccleſiæ Antiochenæ obſcura. I. 21. Vide etiam IX. 23. & ſeqq.
Series Imperatorum, qui in tribus prioribus Eccleſiæ ſæculis ſumma rerum potiti ſunt. I. 10. 11. 12
Serinus. Vid Nicolaus Serinus.
Serlonis, Abbatis, ſcripta. IV. 186
Iſaaci Abbatis de Stella, ſcripta. IV. ibidem.
Servi in Hiſpania bellum cum Dominis agunt. II. 1
Servia Leopoldo, Occidentis Imperatori, ſe ſubmittit. VIII. 14
Serurarius a Martino V. damnatus. VI. 36
Seſſiones Concilii Tridentini VII. 96
Sethiani, & illorum errores. I. 33
Serenus Granius, Aſiæ Proconſul, admonet Imperatorem, ne ſæviat in Chriſtianos, eoſque ex clamoribus vulgi, & abſque ullius criminis accuſatione ad ſupplicium rapi permittat. I. 7
Severiani. I. 37
Severianus, Gabalæ Epiſcopus. II. 46
Severinus Papa, Ecthesim Heraclii noluit approbare. III. 19
Severus, Ægypti Monachus, e Monaſterio ejectus, ad Anaſtaſium, Imperatorem, Conſtantinopolim pergit, illiuſque animum contra Concilii Chalcedonenſis defenſores exaſperat. II. 67. intrudit ſe in ſedem Antiochenam, & Epiſtolam ſynodicam ad Orientis Epiſcopos mittit. ibid. Juſtino, ad Imperium evecto, Severus in Ægyptum fugit. ib. Damnatur in ſynodo Conſtantinopoli a Joanne II Epiſcopo Conſtantinopolitano, congregata, cujus Epiſtolam ſynodicam ad Epiphanium Tyri Metropolitam, mittit, & ejus juſſu, in Eccleſia publice lectam populus Tyri feſtivis excipit acclamationibus. ib.
Severus, Imperator, vetuit, ne quis ad Judæos, aut Chriſtianos tranſiret, unde magna perſecutio in Chriſtianos orta eſt. I. 8. 9
Severus, Acephalorum Dux, cum ducentis Monachis Conſtantinopolim adventat, ibique omnis generis in Catholicos ſcelera patrat. II. 60
Severus, ſtatim ac Sedem Antiochenam occupavit publice Concilium Chalcedonenſe damnavit. II. 89. in ſynodo Conſtantinopolitana damnatus Sedem relinquere cogitur. ib.
Severus anathemati ſubjicitur. II. 91
Severus, Epiſcopus Malacitanus. II. 95
Sezidus, Saracenorum Imperator, Sarantapechj, hominis Judæorum ſuperſtitionibus addicti, ſuaſu, Edictum de ſacris imaginibus tollendis promulgat. III. 36
Siamenſium converſionis ad Fidem Catholicam concepta ſpes evaneſcit. VIII. 58
Sicilia in Henrici VI. Imperatoris poteſtatem venit. IV. 116
Siciliæ Regnum Victori Amedeo, Sabaudiæ Duci, datur. VIII. 17
Siculos Bonifacius VIII ad officium revocavit, & a Cenſuris Eccleſiaſticis, quibus erant devincti, ſolvit. V. 36
Sidonius Apollinaris. II. 50
Siffridi, Presbyteri Miſnenſis Eccleſiæ, Chronicon, V. 110
Sigibertus, Eſt Saxiæ in Anglia Rex, fidem Chriſtianam in ſuum Regnum inducit, & baptizatur. II. 10
Sigibertus Chriſtianam Religionem in ſuo Eſt Angliæ regno propagat. III. 10
Sigiberti Gemblacenſis Op. hiſtorica. IV. 178
Sigiſmundi. Burgundionum Regis, ad Fidem Catholicam converſio. I. 59. ejuſdem calamitates a Deo ei inflictæ ob filium, juſſu ſuo, interfectum. ib. In Sanctorum numerum relatus. 60. Filii Sigiſmundi ad fidem Catholicam converſio. ib.
Sigiſmundi, Imperatoris, geſta. VI. 14
Sigiſmundus, Burgundiæ Rex, poſt occiſum filium ſuum, Pſalmodiam perennem in Monaſterio Agaunenſi inſtituit. II. 63. quid vero intelligendum veniat hujus perennis pſalmodiæ nomine? ib.
Signa ultimæ cladis Judæorum viſa Hieroſolymis. I. 25
Signi Crucis uſus. I. 135
Silverius, Summus Pontifex, in exilium mittitur, & in ejus locum Vigilius intruditur. II. 86. Juſtiniani juſſu, Romam remiſſum Silverium, Beliſarius inhumaniter Vigilio, ejus æmulo, tradidit, a quo in Inſulam Palmariam vel Ponticum deportatur ib. Silverii ad Vigilium, & ad Amatorem Epiſtolæ, & Amatoris ad Silverium, omnes ſuppoſititiæ. ib.
S. Sylveſtri I. Papæ, Acta ſuppoſititia ſunt, vel ſaltem in multis depravata. I. 20
Sylveſtri II. Papæ, Opera. IV. 76
Sylveſtri II. Papæ, Magia, ac Necromantia; fabuloſa. IV. 30
Sylveſter IV. Antipapa. IV. 124
B. Sylveſter Guzolinus, ejuſque Congregatio. V. 151
Sylveſter Legni cum aliis quatuor Atheiſmum abjurant. VIII. 84
Sylveſter Prieras VII. 126
Sylveſtrinorum Congregatio. V. 151
Simeon, Hieroſolymorum Epiſcopus, cruci affixus moritur. I. 7
Simeonis Logothetæ ſcripta. IV. 176
Simeonis Metaphraſtæ genus, & Opera. IV. 83. E vitis Sanctorum, Metaphraſtæ adſcriptis, veræ a ſpuriis ſecernendæ. ib.
Simeonis Seleuciæ, & Cteſiphontis Epiſcopi, Martyrium. I. 73
Simeonis Theſſalonicenſis ſcripta. VI. 101
Simon, Patriarcha Hieroſolymitanus. IV. 138
Simon Langham, Archiepiſcopus Cantuarienſis, errores quoſdam per Angliam diſſemioatos damnat. V. 74
Simon, Magiſter, ſeptem propugnavit propoſitiones, quas poſtea revocavit. V. 72
Simon Magus, Primus in Hæreticorum claſſe. I. 29. Ejus hæreſis, quæ ſit? ib. Petit a S. Petro, Apoſtolorum Principe, donum Dei pecunia poſſidendum. ib. Helenam, publicam Meretricem,
V 4 ubi

Digitized by Google

ſibi adjungit. ib. Romam appulit. ib. Per aerem volare viſus eſt. ib. Precibus S. Petri præcipitatur, & moritur. ib. Hallucinatur S. Juſtinus de ſtatua in Urbe poſita cum Iſcriptione: SIMONI DEO SANCTO, cum potius legi debeat: SEMONI SANGO DEO FIDIO. ib.

Simonis Magi errores. I. 29. 30

Simon Monfortius Toloſæ Dominus declaratur. V. 87. in ducem belli ſacri contra Albigenſes ſuſcepti deligitur, & illuſtria eodem in bello edit facinora. V. 50. Ejus mors, & Jus in Comitatum Toloſanum. ib.

Simon Sulakas, Patriarcha Orientis trans Euphratem, fidei profeſſionem coram Julio III. emittit. VII. 41

Simonis, Cretenſis, ex Ord. Præd. ſcripta. V. 106

Simonis de Tornaco terribilis mors. V. 54

Simoneta, Hiſtoricus Mediolanenſis. VI. 104

Simoneta, alter ſcriptor Mediolanenſis. VI. 110

Simoniæ primus auctor. I. 103

Simoniace Ordinatorum pœnitentia. IV. 64. Eadem a Leone IX. imminuta fuit ob Simoniacorum multitudinem. ib.

Simoniaci graviſſimis pœnis addicti. IV. 208

Simoniani qui erant? I. 30

Simplicius, Pontifex, Zenonis Imperatoris Henotico ſtrenue reſiſtit, & Eutychianorum fautores damnat. II. 21

Sinarum gentem, ante promulgatum eo in regno Evangelium, Veri Dei cultum habuiſſe, aſſeruere Theologi quidam a ſacra Facultate Pariſienſi damnati. VIII. 91

Sinarum Imperium occupant Tartari. VIII. 36. Imperatoris, & Pontificis in cultu Sinenſium Decreta. ib.

Sinenſes ritus damnantur. VIII. 63

Sinveſſani Concilii Acta ſuppoſititia. I. 89

Siricius, Papa, Epiſtolas quatuor conſcripſit. I. 122. Siricii ſanctitas. ib.

Sirmienſis Formula ſecunda ab Anomæis conditur. I. 82. Non fuit ſubſcripta a Liberio, Summo Pontifice. ibid. in Synodo Antiocheno recepta fuit. 83

Sirmienſes Formulæ tres. I. 82

Sirmienſia Concilia tria. I. 98

Sirmondi cum Petro Aurelio concertatio de genuina Canonis II. Concilii Arauſicani I. lectione, & cui ex duobus aſſentiendum? VIII. 89

Sisbertus, Epiſcopus Toletanus, ſeditioſus & perjurus adverſus regem, gradu dejicitur in Concilio Toletano XVI. III. 50

Siſebutus, Rex Hiſpaniarum, Judæos ſibi ſubditos Fidem Catholicam amplecti jubet. III. 9

Siſinnius, Patriarcha C. P. Eccleſiæ Latinæ valde fuit infenſus. IV. 38

Siſinnius II. Patriarcha C. P. Photii ſchiſma reſtaurare fruſtra tentat. III. 115

Sixtus I. Pontifex. I. 15

Sixtus II. Pontifex. I. 17

Sixti III. accuſatio fabuloſa. II. 20. ejus ad Orientales Epiſcopos Epiſtola ficititia. ib.

Sixti IV. geſta. VI. 43. Conſtitutio ad tollendam controverſiam inter Parochos, & Mendicantes. VI. 61. Opera. 106

Sixtus V. eligitur Pontifex. VII. 50. Reginam Angliæ Eliſabetham anathemate percutit. ib. In fautores hæreticorum in Galliis pœnam excommunicationis vibrat. VII. ib. Gratus ejus animus in amicos, Severitas in improbos, Magnificentia in ædificiis publicis. ib. Bibliothecam Apoſtolicam conſtruit. ib. Verſionem vulgatam S. Scripturæ emendat. 51. ſanctiſſimas leges condit. ib. quatuordecim Congregationes inſtituit. ib. ærarium publicum in Arce S. Angeli collocat. ib. obiit. ibid. mandat Octavio Frangipani, Nuncio in Belgio, ut ſilentio componeret contentiones ortas occaſione Cenſurarum Academiarum Lovanii, & Duaci. VII. 71

Sixtus Senenſis a Pio V. revocatur ad meliorem mentem. VII. 126. Ejus ſcripta. ib.

Smalkaldicum fœdus. VII. 87

Smalkaldicum Bellum Carolum V. imperatorem inter, & Lutheranos. VII. 13

Smaragdi, Abbatis, ſcripta. III. 141

Smirna capitur. VI. 44

Societas Jeſu fundatur a S. Ignatio Loyola, ſanctiſſimis legibus munitur. VII. 156. approbatur a Summis Pontificibus. ib. cum Academia Pariſienſi graves lites habuit. ib. defenditur a Dominicanis. 157

Societates in commendationem, & ſuffragium mortuorum inſtitutæ fuere ſæculo 8. II. 71

Sociniani ejiciuntur e Polonia. VII. 73. in Pelagio prædamnati. II. 51

Socinianorum ſecta. VII. 72

Socrates, hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſcriptor. II. 50

Solimani II. Turcarum Imperatoris, geſta. VII. 9

Solimanus III. Turcarum Imperator. VIII. 14

Somaſchi unde ſic dicti? VII. 159

S. Sophiæ Eccleſia a Juſtiniano, Imperatore, fuit extructa. II. 62

Sophiana Synodus, quam Schiſmatici Græci dicunt Conſtantinopoli coactam fuiſſe, plane commentitia eſt. VI. 90

Sophronii, Epiſcopi Hieroſolymitani, ſcripta. III. 57

Sophronius, Monachus, poſtea Patriarcha Hieroſolymitanus, egregius contra Monothelitas Fidei Catholicæ defenſor fuit. III. 35

Sozomenus, Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſcriptor. II. 50

Spectacula Chriſtianis ſæculo IV. vetita. I. 135. ſpectaculis intereſſe non debeat Chriſtiani. 136

Spinoſæ errores, eorumque refutatio. VIII. 83

S. Spinulus, jam mortuus, ab Hidulpho, Abbate, jubetur a patrandis miraculis ceſſare, iſque mandato Abbatis obtemperat. III. 75

Spiritus ſancti Divinitas firmatur. I. 101. & 130

Spiritus Flexerius. VIII. 126

Stadinghorum Hæreſis. V. 58. 59. ſacram in eos Expeditionem indicit Gregorius IX. ib.

Stanislaus Leczinſchi, agente potiſſimum Carolo, Suecorum Rege, electus eſt, contra Federicum Auguſtum, Rex Poloniæ. Sed poſtea Federicus Auguſtus, mortuo Carolo, Suecorum Rege, Poloniæ Regnum recuperavit. VIII. 37

Stationes, ſeu Claſſes quatuor publice Pœnitentium olim in Eccleſia inſtitutæ. I. 62

Stationis nomine quid intelligitur? I. 64

Statuarum uſus non eſt in Eccleſia tam antiquus, quam Picturarum uſus. III. 39

Statutum Capituli Generalis Ordin. Eremitarum S. Auguſtini de gratia perefficaci, & Prædeſtinatione gratuita. VIII. 149

Statuta Concilii Tridentini circa Epiſcopos. VII. 150. Circa Clericos, & Eccleſiæ Miniſtros. VII. 148. Circa presbyteros. ib.

Stephanus, Papa, definiens, non eſſe rebaptizandos ab hæreticis baptizatos, ſupponit hos ſervaſſe in collatione Baptiſmatis conſuetam formam Eccleſiæ. I. 42. 43. Non rupit pacem, & fraternam dilectionem cum S. Cypriano, aliiſque Afris, & Orientalibus Epiſcopis. I. ib. Legatis Concilii Africani a principio hoſpitium negavit. ib.

Stephanus II. ab aliquibus reponitur inter Pontifices

Digitized by Google

Romanos, ab aliquibus non numeratur. III. 22
Stephanus V. in Gallias proficiſcitur, Ludovicum Pium Imperatorem conſecraturus. III. 93
Stephani VI. geſta, & virtutes. III. 59. Ejus acta contra Formoſum Pap., a Romano, Stephani ſucceſſore, fuerunt reſciſſa. III. 93
Stephanus VII. quomodo dicere potuerit, ut Ordinationes Formoſi, Papæ, iterarentur? III. 101. A Stephano VII. deturpatam fuiſſe Petri ſedem conqueritur Baronius. ibid. Ordinis, & Confirmationis ſacramenta, juxta ſententiam P. Joannis Morini, non imprimunt characterem, cum ab Epiſcopis Hæreticis, degradatis, & ſchiſmaticis adminiſtrantur. III. ibid.
Stephanus IX. a factione Alberici peſſime habetur. IV. 27. Eos qui rebellarant contra Ludovicum IV. Galliarum Regem, Legatione miſſa, ad ſaniorem mentem reducit. ib.
Stephani X. geſta ante, & poſt Pontificatum. IV. 35
Stephanus Patriarcha Antiochenus, Legatos Concilii Sardicenſis calumniatur. I. 122
Stephanus, Antiochenus Patriarcha, qui Eutychianorum gladio occubuit, non eſt Stephanus Senior, ſed junior, ejus ſucceſſor. II. 26
Stephanus Patriarcha C. P. ſanctiſſimus III. 105
Stephanus, Patriarcha Hieroſolymitanus. IV. 138
Stephanus Templier, Epiſcopus Pariſienſis, tredecim proſcribit propoſitiones. V. 54
Stephani, Epiſcopi Tornacenſis, Opera. IV. 181
Stephanus Cardinalis Legatus mittitur in Gallias a Nicolao II. IV. 65
Stephanus Ungarorum Rex Pannoniam ad fidem Chriſti adducit. IV. 30
Stephanus, Regni Angliæ invaſor. IV. 122
Stephani cujuſdam inceſtuoſi cauſa quomodo definita fuerit in Synodo Lugdunenſi prima? I. 76
Stephanus Baluzius, & ejus Opera. VIII. 176
Stephanus de Borbone, ſeu de Bellavilla, Auctor ſæculi XIII. IV. 148
Stephanus Calvinus, Hæreſiarchæ Joannis Calvini affinis, tempore Clementis VIII. ejurat hæreſim, & Ordinem Carmelitarum Diſcalceatorum ingreditur. VII. 56
Stephanus Dulcius. VIII. 140
Stephanus Gardinerus, & ejus ſcripta. VII. 113
Stephanus Garibajus. VII. 114
Stephani Halberſtadienſis ſcripta. IV. 76
Stephanus Heribertus, qui Galliarum Reginæ Conſtantiæ erat a confeſſionibus, damnatur in ſynodo Aurelianenſi. IV. 71
ſanctus Stephanus de Mureto Grandimontenſis Ordinis parens. IV. 97. Ejus mors. ib.
Stercoraniſtarum errori non adhæſerunt Græci. III. 109 Stercoraniſtarum nuſquam fuit ſecta; ſed id convicii loro Catholicis fuit affictum. ibid.
Straffordii, Comitis, mors. VIII. 32
ſubdiaconis quo tempore cœlibatus lex impoſita? II. 104
ſubintroductarum mulierum contubernium clericis interdicitur. I. 93
ſuburbicariæ Eccleſiæ Pontifici Romano ſpeciali jure ſubjectæ fuit univerſæ Eccleſiæ Occidentis. I. 94
ſucceſſio continua Epiſ. præcipuarum Sedium argumentum exhibet doctrinæ ab Apoſtolis profectæ. I. 118. & Tomo IX. in Tabulis chronologicis Epiſcoporum præcipuarum Eccleſiæ ſedium. p. 53. 54. & ſeqq.
ſueſſionenſe concilium II. Leo IV. Pontifex Maximus confirmare recuſat ad Hincmari, Remenſis Archiepiſcopi, petitionem, qui id tandem a Nicolao I. per ſubreptionem obtinet. III. 129. Re tamen maturius examinata. Nicolaus I. ejus concilii acta reſcindit, & aliud concilium Sueſſione celebrandum indicit, in quo Hincmari, Remenſis Epiſcopi, artes omnes detectæ in irritum redierunt, & Wulfradus cum aliis clericis, in priſtinos gradus ſunt reſtituti. ibid.
Sueſſionenſe concilium anni 1455. VI. 95
Suevi a Reccaredo, Hiſpaniæ Rege, Catholico, ad Fidem Catholicam reducuntur. II. 64
Suevorum, Alanorum, & Vandalorum in Hiſpanias irruptio. II. 3
ſuffaracus, Epiſcopus Pariſienſis, de graviſſimo crimine accuſatus deponitur, idemque confirmatur in concilio Pariſienſi ſecundo. II. 82
Sugerii, Abbatis Opera. IV. 179
Suidas, Lexici Auctor. IV. 74
Sulpicii Severi Biturigum Epiſcopi, duo. II. 47
Sulpicius Severus, Presbyter Aginnenſis, & ejus Opera. II. ibid.
S. Sulpicius, Epiſcopus Bituricenſis. II. 93
Suſpenſio decreta in eos, qui abſque prævio examine ad ſacerdotium promoti, vel aliquod crimen confeſſi, vel perſecutionis tempore lapſi erant. I. 94
ſuſpenſio Concilii Tridentini. VII. 100
Symboli D. Athanaſii prima mentio in Concilio Auguſtodunenſi anni 643. III. 48
Symbolum in Miſſarum ſolemniis cani jubetur in Eccleſia Romana. IV. 32
Symbolo Nicæno ante ſchiſma Photianum adjecta fuit in Occidente particula FILIOQUE. III. 116. Tardius tamen id a Romanis receptum fuit. 117
Symbolum in Miſſa quando cani cœptum Romæ. Ib. Græci ſchiſma firmare volentes vanum adducebant prætextum de addita ſymbolo vocula FILIOQUE. ib.
Simeonis junioris Opera. 85
Simeonis Metaphraſtis chronographia. III. 64. 65
Symmachi Papæ electio a conciliis approbata. II. 77. Symmachus ad ſynodum PALMAREM accedens, ab æmulis tantum non fuit oppreſſus. Ib. Innocens declaratur, & Laurentius, tanquam Antipapa, damnatur. ib. Quomodo Symmachus a ſynodo judicari potuerit? ib.
Symmachi in Pontificatu geſta. II. 84
Symphoſius Epiſcopus, Priſcillianam hæreſim ejurans, abſolvitur. I. 103
Symphoſius, Epiſcopus Priſcillianiſta, hæreſim abjurat. I. 87
Synaxis apud Ægyptios quid? I. 232
Syneros, diſcipulus Marcionis, ejus errores. I. 35
Syneſius ſerio, & ex animo locutus fuit, cum cauſas expoſuit, ob quas Epiſcopale refugiebat munus. I. 45. Suis Operibus plurimum Eccleſiæ profuit. ib. ſynodi ſextæ Generalis, quæ eſt Conſtantinopolitana tertia, Hiſtoria. III. 43. 44
Synodus Dordrectana damnat Arminianos. VII. 69
Synodus Quiniſexta cur ſic appellata. III. 47. Erratica a Baronio vocatur; nec eſt reponenda inter concilia Oecumenica. ib. Ex ipſius 77. canonibus plures optimi, & laudandi, ſed nonnulli ex iiſdem canonibus ab Eccl. Rom. numquam fuere approbati. 47
Syri ad Julium III. Legatos obedientiæ mittunt. VII. 41
Syri ad Fidem Catholicam redeunt. VI. 89
Syropolus, ſcriptor Græcus. VI. 33

Ta-

T

Tabula Chronologica, in qua texitur Chronotaxis, ſeu Series Romanorum Pontificum, qui a S. Petro uſque ad Innocentium XIII. nunc ſedentem, univerſam Chriſti Eccleſiam gubernarunt. IX. pag. 9. uſque ad pag. 22
Tabula Chronologica, in qua deſcribitur Series Patriarcharum Eccleſiæ Alexandrinæ. IX. pag. 23. uſque ad pag. 25
Tabula Chronologica, in qua texitur Catalogus Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Antiochenæ. IX. 25. uſque ad pag. 35
Tabula Chronologica, ſeu ſeries Patriarcharum Latinorum, qui, poſt captam a Latinis anno MXCVIII. Antiochiam, Sedem Antiochenam tenuerunt. IX. 28. 29
Tabula Chronologica Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Hieroſolymitanæ. IX. 28 uſque ad pag. 31
Tabula Chronologica, ſeu Catalogus Patriarcharum Latinorum, qui Eccleſiæ Hieroſolymitanæ præfuerunt, poſtquam Latini ſub finem ſæculi undecimi in Orientem appulſi, Saracenis expulſis, Regnum Hieroſolymitanum inſtituerunt. IX. 31. uſque ad pag. 34
Tabula Chronologica, in qua exhibetur Succeſſio Patriarcharum Græcorum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, a tempore Conſtantini Magni, Imperatoris, uſque ad captam a Turcis Conſtantinopolim anno 1453. IX. 34. uſque ad p. 45
Tabula Chronologica, ſeu Catalogus Patriarcharum Latinorum, qui Eccleſiam Conſtantinopolitanam rexerunt ab anno 1204. quo Franci, cum Venetis fœderati, Urbem Conſtantinopolim ceperunt, uſque ad an. 1261 quo an. Michael Palæologus, Græcorum Imperator, Conſtantinopolim occupavit, Latinos inde ejecit, ipſiſque Orientale Imperium ereptum ad Græcos revocavit. IX. 45
Tabula Chronologica Imperatorum Orientis ante factam diviſionem Imperii Romani in Orientale, & Occidentale. IV. 3
Tabula Chronologica Imperatorum Orientis, poſt factam diviſionem Imperii Romani in Orientale, & Occidentale, uſque ad Conſtantinum XI. quo imperante, Chriſtianorum in Oriente Imperium a Turcis, Duce Mahomete II. extinctum eſt. IX. 59
Tabula Chronologica Turcarum Imperatorum, qui in Oriente imperarunt, incipiendo ab OTTOMANO, a quo toti Turcarum in Oriente imperio nomen Ottomani inditum eſt, uſque ad Achmetem, hujus nominis III. nunc imperantem. IX. 66
Tabula Chronologica Francorum Imperatorum, qui ab anno milleſimo ducenteſimo quarto, quo a Latinis expugnata eſt Urbs Conſtantinopolis, imperarunt in Oriente uſque ad annum milleſimum ducenteſimum ſexageſimum primum. IX. 68
Tabula Chronologica Imperatorum Occidentis, poſt factam diviſionem Imperii Romani in Orientale & Occidentale, uſque ad Carolum VI. nunc imperantem. IX. 69
Tabula Chronologica, ſeu Succeſſio Conſulum Romanorum, ab an. primo Æræ Chriſtianæ, ſeu Natalis vulgaris Chriſti, uſque ad BASILIUM Juniorem, qui anno Chriſti quingenteſimo quadrageſimo primo ultimus privatorum Conſulatum in Oriente geſſit. IX. 79
Tabula Chronologica Regum Galliæ ab exordio Monarchiæ Francorum uſque ad Ludovicum XV. nunc regnantem. IX. 87
Tabula Chronologica Regum, qui in Hiſpania ſumma rerum potiri ſunt uſque ad Philippum V. nunc regnantem IX. 98
Tabula Chronologica Regum Angliæ. IX. 108
Tabula Chronologica omnium Hæreſum, Schiſmatum, & Controverſiarum, quæ a primordiis Eccleſiæ ad hæc uſque tempora emerſerunt. IX. 118
Tabula Chronologica omnium Conciliorum cum Oecumenicorum, tum Nationalium, ſeu Provincialium, quæ ſive ad profligandas Hæreſes, ſive ad farciendam, vel reſtaurandam Eccleſiæ Diſciplinam variis in locis fuerunt celebrata. IX. 135
Tabula Chronologica Virorum illuſtrium, ſeu Scriptorum Eccleſiaſticorum, qui a primo Eccleſiæ ſæculo ad hanc uſque ætatem doctrina, & pietate floruerunt. IX. 158
Tabula Chronologica, in qua exhibentur omnes Ordines tam Monaſtici, quam Regulares, necnon Congregationes, & Ordines Equeſtres ac Militares. IX. 186
Tajonis, Cæſarauguſtani Epiſcopi, Collectio. III. 59
Talonius. VIII. 127
Tamerlanes Legatos ab Henrico III. Caſtellæ Rege excipit, & remittit cum Oratore ſuo. VI. 25
Tanquelmi, ſeu Tanquelini, impia dogmata. IV. 151
Tarraconenſis Conc. Statuta quædam. II. 79
Tartari Chriſtianam religionem ſuſcipiunt. V. 36.
Tartarorum in varias Provincias irruptio. V. 82
Tatianus in hæreſim lapſus, ejuſque errores. I. 37. Opera. 54
Teja, Gothorum Rex, eodem anno quo regnum aſſumpſit, prælium cum Romanis committit, & vincitur. II. 67
Teleſphorus Pontifex. I. 15
Templa a Chriſtianis ſæculi quarti ædificari cœpta. I. 132. Ornabantur. 12
Templariorum Ordo. IV. 203. Quare abolitus, & ſuppreſſus fuerit in Concilio Viennenſi? V. 26. Id juſte, & rite factum. 96
Templum Hieroſolymitan. ſolo æquatur. I. 26.
Terebinus, Scythiani diſcipulus. I. 86
Termini Patriarchatus Romani. IX. 50
Termini Patriarchatuum Antiocheni, & Alexandrini. IX. 51
Termini Patriarchatuum Hieroſolymitani, & Conſtantinopolitani. IX. 53. 54
Tertulliani Opera, quæ ſcripſit dum eſſet in gremio Eccleſiæ, quæ edidit, poſtquam lapſus eſt in hæreſim Montani, quæ deperdita, & quæ ſuppoſititia? I. 54. Ejus errores. I. 61
Teſtimonia Doctorum Catholicorum circa Doctrinam Recentiorum Calviniſtarum in materia de Gratia. VII. 69. 70
Teſtimonium Malchioris Cani de Iſidoro Clario. VII. 112
Tetzelius, Ord. Prædicatorum Theologus, centum, & ſex propoſitiones opponit doctrinæ Lutheri. VII. 83
Teutonicorum B. Mariæ Ordo. IV. 204. Ei unitus fuit Ordo Gladiferorum. ib.
Thaboritæ Huſſitarum Secta. VI. 58
Thaboritarum cognomen unde Huſſitis inditum? VI. 14
Thalaſſii, Monachi, ſcripta. III. 58
Tharaſius, Patriarcha C. P. ad Hadrianum primum, Summum Pontificem, ſcribit, & Concilii contra Iconoclaſtas celebrationem procurat. III. 30. 31
Tharaceſius. vide Joannes Scylitza. IV. 84.
Theatini unde dicti? VII. 158
Thebutis, quis fuerit? I. 29

The-

Thegani, Chorepiſcopi Trevirenſis, Annales de geſtis Ludovici Imperatoris. iii. 140
Tekelius a Leopoldo Imperatore profligatus. viii. 13
Themiſtii, Severianorum ſectarii ſcripta. iii. 55
Theodora, Auguſta, Iconoclaſtarum maximam partem ad Eccleſiæ unitatem reducit, & in Paulicianos animadvertit. iii. 84. A Michaele, filio Imperatore, in ordinem redigitur, & e Palatio una cum Filiabus ejecta, mundo nuncium remittere, & Monaſticum habitum induere cogitur. iii. 85
Theodora, Auguſta, Juſtiniani Imperatoris, uxor, Acephalis impenſe favet. ii. 62
Theodora, concubina Adelberti Marchionis Tuſciæ, ejuſque filiæ, Marozia, & Theodora, legitimos Pontifices Romanos pro arbitrio dimovebant, alioſque in eorum Sedem intrudebant. IV. 24
Theodoretus, Cypri Epiſcopus, quomodo in Synodo Chalcedonenſi ſuſceptus fuerit? ii. 74. judicium de Theodoreto ab eadem Synodo latum non fuit approbatum a S. Leone. ib. Adverſus S. Cyrillum ſcripta damnantur in Synodo. vii. 71. Ejus Opera. ii. 45
Theodorico Italiæ Regi ſuccedit Athalaricus. ii. 65
Theodoricus, Italiæ Rex, duplici de cauſa culpatur. ii. 66. Jus eligendi Pontificem ſibi arrogat. 51 ibid.
Theodorici, Gothorum Regis, mores, & geſta. ii. 7
Theodoricus, Gothorum Rex, Joannem, Papam, Conſtantinopolim mittit, ut Arianis ab Juſtino Imperatore ablatæ Eccleſiæ reſtituerentur, eumdemque, quaſi demandatæ Legationis prævaricatorem, in vincula conjicit. ii. 63
Theodoricus Antipapa, iv. 196
Theodorici de Appoldia, Ordinis Prædicatorum, ſcripta. v. 319
Theodorici Engelhuſii Chronicon. vi. 108
Theodoricus Niemus, acerrimus Pontificum, qui tempore Schiſmatis ſederunt, inſectator. vi. 31
Theodoricus Ruinartus, & ejus Opera. viii. 335
Theodorus Balſamon ab Iſaacio Angelo, Imperatore, illuſus. iv. 138. Latinos infenſiſſimo odio proſecutus eſt. iv. 140. Ejus ſcripta. iv. 177
Theodorus Beza. vi 87. Ejus Blaſphemia in Euchariſtiæ Sacramentum. ib. vir nequiſſimus. 88
Theodori, Epiſcopi Cantuarienſis, ſcripta. iii. 59
Theodori Gazæ ſcripta. vi. 105. 143
Theodorus Lector. ii. 98
Theodori, Epiſcopi Mopſueſteni, ſcripta, Acacius, Melitinenſis, & Rabula, Edeſſenus, improbant. ii. 31. Proclus, Epiſcopus Conſtantinopolitanus, ad petitionem Epiſcoporum Armeniæ, doctrinam Theodori, Epiſcopi Mopſueſteni, examinat, eamque reprobat. ib. Procli ſententiæ ſubſcribunt Joannes Antiochenus, & Epiſcopi ab ipſo congregati, licet de perſona Theodori Mopſueſteni conſulto taceant. ib. Adverſus Theodorum Mopſueſtenum ſcribit ſanctus Cyrillus, eumque ut Hæreticum damnat. ib. Ejus ſcripta. ii. 47. In Synodo quinta Theodorus Mopſueſtenus damnatur. ii. 76. ſcripta ab aliquibus proferuntur in Neſtorii excuſationem. ii. 33. Pauli Samoſateni errores ſuſcitavit. ii. 74. A ſanctis Patribus fuit laudatus Theodorus Mopſueſtenus, antequam ejus detecti fuiſſent errores. ib.
Theodori, Presbyteri, Monaſterii Raythuenſis, ſcripta. iii 58
Theodori Studitæ ſcripta. iii. 145
S. Theodori Studitæ corpus Conſtantinopolim transfertur. iii. 303
Theodorus, Papa, in Pyrrhum, & Paulum, Epiſcopos Monothelitas, latæ in Synodo Romana ſententiæ calamo Chriſti ſanguine in Calice tincto ſubſcribit. iii. 43
Theodorus, Patriarcha C. P. Acta ſextæ Synodi Generalis non corrupit. iii. 45. Confutantur conjecturæ Cardinalis Baronii, contrarium opinantis. ib. & ſeqq.
Theodorus III. Patriarcha C. P. V. 44
Theodorus, Cæſareæ Cappadocum Metropolita, trium Capitulorum damnandorum Juſtiniano Imperatori auctor fuit. ii. 62
Theodotus Abucara, Cariæ Archiepiſcopus, ejuſque Diſputationes. iii. 146
Theodorus, Epiſcopus Cyrenſis, ſuæ Sedi in Synodo Chalcedonenſi reſtituitur. ii. 34
Theodoſius Magnus, Imperator, Arianis Eccleſias adimit. i. 8. Demophilum Arianum e Sede C. P. deturbat. ib.
Theodoſio regnante, & ſub Imperio filiorum ejus Arcadii, & Honorii pax in univerſa Eccleſia refloruit. i. 73
Theodoſius Legem contra Meſſalianos promulgat. i. 89
Theodoſius Junior, Imperator, geſta a Concilio Epheſino in prima Seſſione reſcindi jubet, vetuitque, ne quis Epiſcop. Epheſo exiret, priuſquam omnia abſoluta eſſent. ii. 32
Theodoſius junior, Princeps religioſiſſimus. ii. 4. Leges tulit ſanctiſſimas, quarum plures continentur in Codice Theodoſiano. ib. Valentinianum Occidenti Imperatorem præficit. ib. Bellum contra Perſas feliciter geſſit, ſed Attilæ, Hunnorum Regis, fit tributarius. ib.
Theodoſius Junior, Imperator, Epheſum mittit Joannem, Sacrarum Largitionum Comitem, qui Cyrillum, Memnonem, & Neſtorium deponeret, Patreſque in unam cogeret Synodum. ii. 32. Epiſcopum in locum Neſtorii ordinari præcipit, eumque in exilium mittit Theodoſius: Cyrillum, & Memnonem ſuis Sedibus reſtituit, atque geſta in Epheſino Concilio approbat. ib. Pacem procurat inter Joannem Antiochenum, & Cyrillum. ib.
Theodoſius contra Orientales Sacram promulgat. ib.
Theodoſius Patriarcha C. P. iv. 136
Theodoſius, Diaconus, Conſtantis, Imperatoris, Frater, ab illo per ſummum ſcelus occiſus, ei perpetuo adſtare viſus eſt in habitu Diaconi, eique poculum offerre his verbis: BIBE FRATER. iii. 5
Theodotus, Patriarcha C. P. iv 136
Theodotus, Coriarius, a quo Theodotiani, ejus errores. i. 38
Theodulphi, Epiſcopi Aurelianenſis, ſcripta. iii. 340
Theognis, Nicænus, fidei Nicænæ ficte ſubſcribit. i. 80. In exilium mittitur. ibid. Ab exilio revocatur. ib.
Theologis neceſſaria, & utilis peritia Linguarum. vii. 110. & notitia Hiſtoriarum. ib.
Theologi Sæculi xii. Moralem doctrinam non corruperunt. iv. 207
Theologi ſæculorum xiii. & xiv. V. 139
Theologi ſæculo xiv. plus æquo ingenio indulſerunt. v. 109
Theologi Scholaſtici xvi. ſæculi callebant Linguas, erantque apprime verſati in doctrina ſanctorum Patrum, in ſacris Litteris, & in ſtudio tam ſacræ quam Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ. vii 146
Theologiæ Scholaſticæ nomen quando præcipue invaluerit? iv. 188 in eam nonnulli irrepſerunt abuſus. ib. Ab Hæreticorum calumniis vindicatur. iv. 189. Laudatur, abuſus vero damnantur. vii. 147
Theo-

Theologorum præpoſtera ſtudia a Joanne xxii. Pontifice Maximo reprehenduntur. v. 39. Damnantur etiam a Gregorio IX. Summo Pontifice, in Epiſtola ad Magiſtros Pariſienſes. IV. 117
Theologorum Gallorum errores. V. 53
Theonas, Marmaricæ Epiſcopus, a Synodo Alexandrina una cum Arii Sociis damnatur. I. 87. in Concilio Nicæno anathemate percutitur, & in exilium ablegatur. 80. 81
Theophanis pro Religione ærumnæ, ejuſque Chronographia cum ejuſdem continuatoribus. III. 64
Theophanis Ceramei ſcripta. IV. 85
Theophanis, Archiep. Nicæni, ſcripta. V. 107
Theophilacti Opera. IV. 85
Theophilactus Simocatta, ſcriptor Hiſtoricus. III. 58
Theophili Alexandrini, ob Monachos qui ſtabant a partibus Origenis, cum Joanne Chryſoſtomo concertationes. II. 32. Theophilo ſe adjungunt Epiphanius, & Hieronymus. ib. Excuſantur hi Patres. 36
Theophilas, Imperator, Iconoclaſtis fuit ſummopere addictus, quamvis ſeveriſſimum ſe præbuerit juris exactorem. III. 83. Ejus effatum poſt occiſum Theophobum Perſam. ib. Quid ſentiendum de ejus pœnitentia. 84
Theophili Opera quæ ſuperſunt. I. 54
Theophilus, Alexandrinus. II. 18
Theophilus Raynaudus laudat Michaelem Bajum. VII. 124. Ejus ſententia de non legendis libris malis. VII. 101. Ejus Op. VIII. 154
Theoriani ſcripta. IV. 169
Theoſebia, mulier Sanctiſſima, S. Gregorii Niſſeni fuit uxor, & poſtea Deo ſe dicavit. I. 121
Theotuinus. Vide Deoduinus. IV. 79
Therapeutæ, qui ſint? & an primi Monachi? I. 18. Fuerunt Chriſtiani, vitæ Aſceticæ cultores. I. 19
Thereſia Carmelitarum decus. V. 150. S. Ludovicus Bertrandus ad eam ſcribit. ib. Ejus Op. Moralia. VII. 167. Ejus ſanctitas, Zelus, doctrina. VII. 113. Amor erga Ordinem S. Dominici. ibid. Fundatris Ord. Carmelitarum Excalceatorum. VII. 158. De nova inſtitutione Ordinis conſilium petit a Sancto Ludovico Bertrando. VII. ib.
Theutberga, a Lothario Rege accuſata de adulterio, per Procuratorem ad judicium aquæ ferventis ſe purgat, unde innocens declaratur. III. 126. Nihilominus Theutberga damnatur in tribus Conciliis Aquiſgranenſibus. ib. In Concilio etiam Metenſi, ad quod Nicolaus I. Legatos miſerat, proditur Cauſa Theutbergæ: at illius Concilii acta in Synodo Romana reſcinduntur. 127
Thomas II. Patriarcha C.P. orthodoxus fuit. III. 30
Thomas Anellus Neapoli rebellionem excitat. VIII. 27
Thomæ Anglici Scripta. VI. 116
S. Thomæ Aquinatis vita, & ſcripta. V. 115. Monaſticum habitum in Monaſterio Caſſinenſi non induit. ib. Non fuit diſcipulus Alexandri Halenſis. 116. S. Thomam, cum a carcere, in quem a ſuis fratribus fuerat conjectus, exivit, ſtatim Coloniam miſſum eſſe, quomodo intelligendum? V. ib. poſt finem Neapolitanum Archiepiſcopatum recuſat. V. 30. Sanctorum faſtis adſcribitur. V. 31. Ejus Corpus Conventui Toloſano Prædicatorum, & Brachium Pariſino conceditur. 42 Ariſtotelem illuſtrat, & repurgat. V. 52. Ejus Regulæ quatuor morales. V. 155. 156. Ejus doctrina commendatur. 159. Tutus in doctrina Morali Magiſter. VIII. 70. 178. Ejus methodus in tradendis diſciplinis. V. 130. Indubius eſt auctor Summæ Tripartitæ Theologicæ, 116. Officium quoque Corporis Chriſti omnium Scriptorum conſenſu ei tribuitur. 117. S. Thomam in ſua Summa plurima ex Alexandri Halenſis Operibus mutuatum fuiſſe, gratis dicitur. 113. Cum pergeret ad Concilium Lugdunenſe II. obiit. V. 84
Thomas, Argentinenſis, Eremitarum S. Auguſtini Prior Generalis, qui cum Thoma de Argentina confundi haud debet. V. 128. 129.
Thomæ Aurendeli ſcripta. VI. 107
Thomas Campanella, & ejus Op. VIII. 143
Thomæ Cantipratani Opera. V. 118
S. Thomæ Archiepiſcopi Cantuarienſis diſſidium cum Henrico II. Angliæ Rege. IV. 181. Ejus ſcripta. 182. Ejus Corpus comburit Henricus VIII. Angliæ Rex, cineribus in ventum ſparſis. VII. 24. Ab Alexandro III. SS. Faſtis adſcribitur. IV. 123. A Ludovico VII. Galliarum Rege, dum in vivis eſſet, fovetur, & poſt mortem ab eodem colitur. 119
Thomas Eduardus recenſet hæreſes, quæ ſunt in Anglia. VII. 68
Thomas Fazellus. VII. 127
Thomas M. Ferrari Card. Ord. Prædicatorum. VIII. 139
Thomas Houvardus Card. Ordinis Prædicatorum. VIII. 139
Thomæ a Kempis ſcripta, & laudes. VI. 119. Incertum, an ſit auctor libri de imitatione Chriſti. VI. 142
Thomæ de Lemos Panoplia de Divina Gratia. VIII. 76. Ejus Opera. 142. 143
Thomas de Lentino, Patriarcha Hieroſolymitanus. V. 47
Thomas Malvendæ, & ejus Op. VIII. 142
Thomas Maurocenus, Patriarcha C. P. V. 44
Thomas Morus morti adducitur, VII. 24. ejus opera, & mors glorioſa. VII. 110
Thomas Soveges. VIII. 145
Thomas Stapletonius. VII. 118
Thomæ Stubas, ſive Stobæi ſcripta. V. 121
Thomas de Vio Cajetanus Cardinalis, ſedis Apoſtolicæ Legatus in Germania contra Lutherum. VII. 83. Laudatur a Summis Pontificibus. VII. 111. Ejus Opera. ib. Ejus Cenſura, & Apologia. ib. Moritur. ib.
Thomas a Villanova inter Sanctos relatus. VII. 119. 130
Thomas Volſeus. Vide Volſeus.
Thomæ Waldenſis ſcripta. VI. 118
Thomiſtæ a Janſeniſtis toto Cælo diſtant. VIII. 78
Thuringia Chriſti fide imbuitur. III. 16
Tiberius Claudius, Imperator. I. 10
Tiberius, Imperator. I. ib.
Ticinenſe Concilium, in quo Carolus Calvus fuit confirmatus Imperator. III. 132
Timotheus, Epiſcopus Alexandrinus, & ejus ſcripta. I. 117
Tituli Romæ vocati Parochiæ. I. 133
Tituli Crucis Chriſti inventio. VI. 45
Titus Veſpaſianus, Imperator, nuncupatus Humani Generis Deliciæ, Bellum judaicum, capta Hieroſolyma, abſolvit. I. 11
Titus, Filius Veſpaſiani, Imperatoris, Hieroſolymam obſedit. I. 25
Titus, Boſtrorum Epiſcopus, tres ſcripſit libros adverſus Manichæos. I. 111
Toletanæ Eccl. Primatus confirmatur. IV. 109
Toletanus Epiſcopus Primatum in univerſam Hiſpaniam obtinet. IV. 94
Toletani Concilii II. Canones aliquot. II. 81
Toletani Concilii III. geſta. II. 83
Toloſanum Concilium ad extirpandas Albigenſium Hæreticorum reliquias coactum. V. 87

Tonſura non eſt Ordo. I. 61. Tonſura triplex. ROMANA, GRÆCANICA ET SCOTICA; earumque occaſione nata Britones, & Scotos inter & Romanos altercatio. III. 77.

B. Toribii, Archiepiſcopi Limenſis, zelus pro ſalute animarum. VIII. 111.

Torneamenta prohibentur, & quid per ea intelligatur. IV. 163.

Torquatorum Equitum Ordo inſtauratur. VI. 139.

Totila Romanos, acie victos, fugat, & Oſtrogothorum in Italia Regnum pene reſtaurat. II. 66. A Narſete tamen ſuperatur, & occiditur. 67.

Traditores qui? I. 75. Eorum Cauſa expeditur in Synodo Cyrtæ in Numidia habita. I. ibid.

Trajanus, Imperator, nova Edicta feralia in Chriſtianos non publicavit, ſed jam lata vim obtinere voluit. I. 7.

Trajectenſis ad Rhenum Sedes a Paulo IV. in Archiepiſcopalem fuit erecta. III. 16.

Trajectenſis pax. VIII. 17.

Tranenſis, Epiſcopus a Nicolao II. in Synodo Amalphiæ celebrata, deponitur. IV. 66.

Transfigurationis feſtum Callixtus III. non inſtituit, ſed inſtauravit. IV. 44.

Translationes variæ Corporum Sanctorum, & miracula, illarum occaſione, patrata. III. 148.

Translationes Epiſcoporum, & Clericorum prohibentur. I. 94. 97. 98.

Tranſubſtantiationem eſſe inventum Innocentii III. calumniantur Hæretici recentiores. V. 132. Refutantur ex eo, quod Græci ſchiſmatici dogma iſtud adhuc mordicus tueantur, ipſumque TRANSUBSTANTIATIONIS vocabulum uſurpent. 134. Inquiritur, an hæc vox, TRANSUBSTANTIATIO, perpetuo in uſu fuerit in Eccleſia? 135. Tranſubſtantiationis dogma non negabatur ab auctoribus ſæculi IX. qui contra Paſchaſium Radbertum ſcripſerunt, ſed tantum de modo, quo Chriſtus exiſtit in Euchariſtia, inter illos fuit diſputatum. III. 144. 145

Trappenſes Monachi ſeveriorem Ordinis Ciſtercienſis Diſciplinam, & veteres uſus, ad ſummos juris apices obſervant. Eorum abſtinentia, jugis pœnitentia, vitæ ſolitariæ amor, & exoculata erga Abbatem obedientia. De illa Clemens XI. Pontifex Maximus, & Coſmus III. Magnus Etruriæ Dux, optime meriti ſunt. Laudatur eorum vitæ genus ab Abbatibus Generalibus Ordinis Ciſtercienſis. Sectatur magno cum fervore veſtigia Venerabilis ſervi Dei, Reformatoris ſui Abbatis Armandi Butilleri Rancæi, cujus vita, eximiæ dotes, & pretioſa mors deſcribuntur. VIII. 9. 22

Traſamundus Fulgentium, alioſque Epiſcopos Catholi os Sardiniam in exilium mittit. II. 66

Traſamundus, Vandalorum Rex, in Arianorum gratiam Edictum per Africam promulgat. II. ib.

Trevirenſe Concilium, ejuſque Decreta contra Lutheranos. VI. 93

Tregua in Concilio Lateranenſi II. impetrata. IV. 160

Tregua Dei quid ſit? & ubi primum fuerit inſtituta. IV. 68

Triaverdini, ſeu Triamellini qui fuerint? VI. 162

Tribunal S. Officii confirmatur a Paulo IV. & impetitur a Paulo Romano. VII. 43

Tribunal S. Inquiſitionis a Paulo IV. majori auctoritate donatur. VII. 43

Tridentin. Concil. Galli recipiunt. VIII. 196

Trinitatis Doctrina ſæculo IV. I. 129

SS. Trinitatis feſti inſtitutio, V. 19

Tritheitæ, eorumque errot. II. 70

Trithemii ſcripta. VI. 105. Trithemius immerito Magiæ inſimulatus. ib.

Trullus, locus in quo Synodus VI. peracta eſt; quid ſit? III. 41.

Tullenſis Concilii geſta. III. 120.

Turnonius, Cardinalis, adhortatur Regem Galliæ, ut in avita fide Catholica permaneat. VII. 19.

Turcæ Tregoviſtiam, & Girgionem amittunt, & fœde vincuntur. VII. 12. Chriſtiani Strigonium, & Winſegardum a Turcis recipiunt, eoſque magna afficiunt ſtrage. ib. Turcæ ad Kereſtium victi, ſtratagemmate victores fiunt, 13. Ab Hung. victi. V. 10. Pacem offerunt Chriſtianis, quos poſtea ad Warnam vincunt. 18. Ad Belgradum victi. VI. 41. maxima clade a Joanne Sobieski attriti. VIII. 14.

Turcæ Romæ Baptiſmum ſuſcipiunt tempore Clementis VIII. VII. 55.

Turcæ ad Lepantum a Chriſtianis vincuntur. VII. 11.

Turcæ magnis afficiuntur cladibus. VIII. 14.

Turcarum Imp. Chriſtianorum Principum diſſenſionibus, & depravatis fidelium moribus crevit. VII. 12.

Turlupinorum Secta nefaria, & de iis captæ pœnæ. V. 66.

Turonenſis Metropolita a ſubjectis Epiſcopis relinquitur, qui Dolenſi Epiſcopo ſe ſubjiciunt. III. 120. diſcuſſa eſt hæc cauſa in Synodo Tullenſi, ſed non fuit comprobata ante ſæculum XII. ib.

Typographica Ars quo tempore, & loco, & a quo initium habuerit? VI. 2. 7.

Typographis inhibetur, ne ſine Epiſcoporum licentia, typis aliquid mandent. VI. 46.

Typus Conſtantis Imper., occaſione Hæreſis Monothelitarum editus, quid ſit? III. 4.

Typus Conſtantis, Imperatoris, ubi habeatur? III. 16.

Tyranni plures, Honorii Imperium uſurpantes. II. 3.

Tyriorum Epiſcopo jus Metropoliticum, contra Berytenſem, qui ſibi Jus Metropoliticum arrogabat, Generalis Synodus Chalcedonenſis confirmavit. II. 11.

Tzathus, Lazorum Rex, ad Juſtinum Imperatorem venit, ut Chriſtianus fieret. I. 60.

V

VAlens, a quo Hæretici Valeſiani. I. 19.

Valens, & Urſacius damnantur in Synodo Ariminenſi. I. 83. Ariminenſes Patres ad ſubſcriptionem formulæ Sirmianæ non abſimilis inducunt. ib. Arianiſmum in Illyrico fovent. ib.

Valens Arianorum partes plurimum promovet. I. 71.

Valens, Murſi Epiſcopus, abſolvitur in Concilio Mediolanenſi. I. 99. Concilii Patres Ariminenſis Formulæ, ab ipſo, & Urſacio editæ, ſubſcribere cogit. 100. Damnantur. 101.

Valentini Concilii III. Canones. III. 120.

Valentinus Gentilis Bernæ Capitali ſupplicio affectus eſt. VIII. 146.

Valentiniani, qui & qui illorum errores. I. 15.

Valentinianus, Imper., Catholicis favet. I. 71.

Valentinianus, & Gratianus, Imperatores, contra Donatiſtas leges publicant. I 78.

Valerianus Cimmelcenſis. II. 50.

Valerianus, Imperator, primo favit Chriſtianis; poſtea a Marciano, Ægyptio Mago, ſeductus, crudeliſſimus perſecutor evaſit. I. 9. 10. A 82.

Digitized by Google

Sapore Perſarum Rege, captus vivus excoriatur. I. ib.
Valerius Diocletianus, Imperator, ſæviſſimus Chriſtianorum hoſtis. I. 13
Valerius, Aurelianus, Imperator, interfectus eſt a Militibus ſuis. I. 12
Valerius, Epiſcopus Hipponenſis Auguſtinum in Coadjutorem aſſumpſit. II. 55
Valeſiorum ſtirps Regia deficit in Galliis, juſque regnandi ad Borboniorum familiam devolvitur. VII. 20
Vallantius. VIII. 127
Vallis Telinæ Arces Romani Pontificis Fidei committuntur. VIII. 43
Vallombroſanæ Congregat. inſtitutio. IV. 90
Vandali a Juſtiniano Imperatore victi. II. 62. Africam ſub Valentiniano III. Imperatore, occupant. 5.
Vandalorum, Alanorum, & Svevorum in Hiſpaniam irruptio. II. 3
Vaninus, Atheus. VIII. 83
Varadinum Turcæ capiunt. VIII. 14. a Chriſtianis recipitur. 15
Vararanes, Perſarum Rex, perſecutionem a patre in Chriſtianos excitatam continuat. I. 73. & II. 8. Bellum movet in Romanos. II. 76
Varillaſius. VIII. 127
Vaſa Sacra ſæculo IV. aurea, vel argentea. I. 132
Vagelaſius. VIII. 127
Vauri Concilium contra Albigenſes celebratur. V. 86
S. Ubaldus, Epiſcopus Eugubinus, Sanctorum faſtis adſcribitur. IV. 135
Ubiquitarum Sectæ initium. VII. 74
S. Uldaricus canonizatur a Joanne XV. IV. 57
Velleris Aurei Equitum Ordo. VI. 139
Venantii Fortunati Opera. II. 94
Venditiones, Sede Epiſcopali vacante, a Presbyteris factæ reſcinduntur. I. 92
Veneris, & Mercurii diebus antiquitus indictum erat jejunium. I. 135
Venerius, Vide ANTONIUS.
Veneti Turcas debellant. VI. 9
Verbum Divinum Corpus, & animam, mente præditam, aſſumpſit. I. 100
Veremundus II. Hiſpaniarum Rex, Mauros, qui munitiſſimas Hiſpaniarum Civitates, occupaveſant, & multa Chriſtianorum millia trucidarunt, ad internecionem delet. IV. 15
Vermonius, Sectator Calvini. VII. 65
Verſio Gallica Novi Teſtamenti Richardi Simonis reprobata. VIII. 125
Verſio Gallica Novi Teſtam. Paſchaſii Queſnelli damnata a Clemente XI. VIII. 125
Verſio Scripturæ, dicta Itala. VII. 116
Verſio Scripturæ 70. interpretum. ib.
Verſio S. Scripturæ a Sancte Pagnino elaborata. VII. 127
Verſiones Gallicæ Novi Teſtamenti damnatæ. VIII. 125
Veſperæ Siculæ. V. 19
Veſpaſianus, dum ad obſidionem Hieroſolymorum accingitur, acclamatur Imperat. I. 25
Vetturius, Militiæ Magiſter, Galerii Imperatoris juſſu in Chriſtianos acriter ſævit. I. 60
Vezeliacenſes Monachi a Lucio II. Pontifice Max. contra Guillelmum Comitem Nivernenſem, protecti. IV. 120
Viardus Ordinis cujuſdam inſtitutor. V. 150. 151
Viaticum moribundis non denegandum. I. 10. Quid intelligatur nomine viatici in Concilio Nicæno? ib.
Victor Amedeus II. Sabaudiæ Dux VIII. 29
Victor Papa, Romæ celebrat Concilium, in quo a communione rejicit celebrantes Paſcha alio quam Dominicæ Reſurrectionis die. I. 41
Victor non ſtetit intra minas, ſed reipſa excommunicationis ſententiam in Aſianos tulit. I. ib.
Victor II. Papa, a veneno, ſibi in Calice propinato, duplici miraculo liberatur. IV. 41
Victor III. Papa, vindicatur a calumnia ab Hugone, Abb. Fluviacenſi ei illata, ejuſque ſcripta referuntur. IV. 80
Victoris III. PP. virtutes, & geſta. IV. 49
Victor IV. Antipapa. IV. 122. Excommunicatur ab Alexandro III. 123. Petro Leoni ſubrogatur, ſed ſtatim ad pedes Innocentii II. ſe abjicit. IV. 129. 130
Victor Capuanus, Cycli conditor. II. 97
Victor Tununenſis. II. 95
Victor Vitenſis. II. 50
Victoria Principum Chriſtianorum ad Echinadas inſulas contra Turcas. VI. 47
S. Victorini, Epiſcopi Petabonienſis, vulgo ſed perperam, Pictavienſis, & Martyris, Op. I. III. Millenariorum adhæſit errori. ib.
Vienna Auſtriæ obſidione liberatur. VIII.
Viennenſis Epiſcopi cum Areſatenſi de Primatu contentio, quomodo in Concilio Turinenſi compoſita? 34. 35
Viennenſis in Galliis Epiſcopus Primatum non obtinuit. IV. 199
Viennenſis Eccleſia in Galliis a Callixto II. Primatu donata. IV. 56
Vigiliæ noctium præcedentium magnam ſolemnitatem, vel diem Dominicam. I. 134
Vigilantius, natione Gallus, Hæreſim ſuam per Galliam ſpargit, quæ errorum antea monſtra non habuerat. II. 18 Ejus hæreſeos Capita. ib. Zelo, non ira accenſus S. Hieronymus acrioribus verbis eum perſtrinxit. 19
Vigilii ad Legatos Concilii V. Generalis Reſponſum. II. 76
Vigilius Tapſenſis Epiſcopus, Symboli, QUICUMQUE &c. vulgo S. Athanaſio adſcripti, a peritis Criticis cenſetur Auctor. I. 148
Vigilius Tapſenſis. II. 95
Vigilius, ut Pontifex crearetur, quæ promiſerit? II. 86. Vigilius in Pontif. ſe intrudit. ib.
Vigilius Concilio intereſſe recuſat, ſuumque publicat Conſtitutum. II. 73. Baronii aliorumque opinio de approbatione Sententiæ Conciliaris per Vigilium factæ. ib.
Virgilius trium Capitulorum damnationi ſubſcribere recuſat. II. 72. Conſtantinopolim, Synodum celebraturus, pergit. ib. Cum perveniſſet Conſtantinopolim, Decretum contra Acephalos publicavit, & Mennam, Patriarcham Conſtantioopolitanum, a communione ſuſpendit, quam tamen poſt quinque menſes illi reſtituit. ibid. Synodo præeſt, eaque interrupta, per ſe ipſum Sententiam profert, & Urbe Regia abſcedens JUDICATUM, quo tria damnabat Capitula, in manibus Mennæ relinquit. ib. Vigilii JUDICATUM Occidens fere totus improbat. ib. Vigilius, ſtatim ac Concilium Generale celebrandum ſtatutum eſt pro Cauſa trium Capitulorum, JUDICATUM ex manibus Mennæ recipit, omnemque de iiſdem quæſtionem interim prohibet. ib. Vigilius, novo Juſtiniani Imperatoris contra tria Capitula Edicto publicato, cum excommunicationem minatus fuiſſet iis, qui Edicto Imperatoris obtemperarent, cuſtodiæ tradi ab Imperatore jubetur. ibid.

ib. Vigilius in Eccleſiam quamdam confugit, exindeque accepta fide in Placidianas ædes ſe recipit, ſed paulo poſt Chalcedonem ſugit. ib. Vigilius Conſtantinopolim, publica licet oblata fide, revocatus, illuc redire recuſat, & Encyclicam de ſuis calamitatibus Epiſtolam ſcribit. ib. Edicto ab Imperatore ſublato, & venia petita a Theodoro & Menna, affectiſque Epiſcopis, Conſtantinopolim redit Vigilius, ibique ab Eutychio rogatus, trium Capitulorum Cauſæ finem imponere, appoſita tamen conditione, ſtatuit. ibid. Sylverium in Inſulam Palmariam, vel Ponticum, deportari jubet. II. 86. Mortuo Sylverio in legitimum Papam eligitur Vigilius. 87. Emittit fidei profeſſionem, qua Theodoræ, Auguſtæ, odium ſibi conciliavit. ib.
Vincentius Bandellus a Caſtro novo. VII. 226
Vincentius Baronius, & ejus Op. VIII. 142
Vincentii Bellovacenſis Op. v. 213. a Melchioris Cani Cenſura defenditur. ibid.
Vincentius Capuanus, Sedis Apoſtolicæ in Concilio Arelatenſi Legatus, damnationi Athanaſii ſubſcribit. I. 98
Vincentius Caſalas, & ejus Op. VIII. 142
Vincentius Contenſonus, & ejus Op. VIII. 144
Vincentius M. Coronellus, & ejus Opera. VIII. 148
Vincentius Ferre. VIII. 144
S. Vincentii Fererii laudes, & ſcripta. VI. 114. Ejus in D. Bernardinum Senenſem reverentia. VI. 117. Litteras accipit a Concilio Conſtantienſi. VI. 78 inter Sanctos relatus. VI. 41
Vincentius M. Fontana, & ejus Op. VIII. 211
Vincentius Lirinenſis, Commonitorium. II. 48. Non eſt diverſus ab eo, quæ S. Proſper refellit ad Capitula objectionum Vincentianarum, ibid.
Vincentius Macuianus Card. Ord. Prædicatorum. VIII. 139
Vincentius a Paulo, fundator Presbyterorum Miſſionariorum VIII. 169
Vincentius M. Cardinalis Urſinus exemplar virtutum. VII. 145. Ejus laudes. VIII. 55. & Op. 119
Vini potus moderate ſumpti eſſentiæ jejunii non adverſatur, bene tamen perfectioni, jejunii. VIII. 160
Virgines ſæculo quarto etiam in urbibus, & pagis manentes virginitatem vovebant. I. 134. velo operiebantur. ibid.
Virginum Monaſteria ſub regimine Abbatiſſæ ſæculo IV. fuere. I. ibid.
Viſitator ad Eccleſiam Paſtore viduatam, a Metropolitano mittebatur. III. 154
Viſitationum Epiſcopalium pragmatica. IV. 163
Vitæ Scriptorum hæreticorum Germaniæ deſcriptæ a Melchiore Adamo. VIII. 230. 231
Vita Aſcetica non opponitur Matrimonio. I. 20
Vitalianus, Scytha, Magiſter militum, dux conſtituitur a populo Conſtantinopolitano adverſus Anaſtaſium Imperatorem, eumque ad pacem cogit. II. 61. Vitalianus gloriam, quam in defendendo Concilio Chalcedonſi conſecutus eſt, Monachis poſtea Scythis patrocinando, non obſcuravit. ibidem.
Vitilianii, Apollinariſtarum Secta. I. 86
Vitalis, Presbyter Antiochenus, diſcipulus Apollinarii. I. 86
Uldarici, Argentinenſis, Ord. Prædicatorum ſumma Theologica. V. 119
Uladislaus, Poloniæ & Hungariæ Rex; inſignem de Turcis victoriam refert. VII. 11. Moritur. 17
Uldricus Zuinglius Pagum Tigurinum peſtifera hæreſi infeſtavit. VII. 85
Ulphilas, Epiſcopus, Gothos Ariana hæreſi inficit, in eaque illos obfirmat. I. 74
Unctio in Coronatione Regum Hiſpaniæ antiquior eſt unctione, quæ fit in Coronatione Regum Franciæ. IX. 108. & ſequentibus.
Unitas Eccleſiæ Romanæ. VI. 142
Univerſalis, ſeu Oecumenici, nomen unum decet Romanum Pontificem. III. 17
Univerſitatis Romæ ſtudiorum cauſa inſtitutæ initium. VI. 32
Uvitza, Hiſpaniarum Rex, moribus depravatus; III. 84
Volſeus Henrico VIII. Anglorum Regi, aſſentatur, ſed poſtea, facti pœnitens in exilium amandatur, & moritur. VII. 56
Urbaniſtæ, & Claudioniſtæ, ſectæ Donatiſtarum obſcuræ. I. 79
Urbaniſtæ dicuntur Moniales S. Claræ, & quare? V. 23
Urbani II. privilegium ad Rogerium, Siciliæ Ducem, aut apocryphum eſt, aut interpolatum. IV. 44
Urbani III. Pontificatus. IV. 134
Urbani IV. geſta. V. 30
Urbani V. geſta. V. 41
Urbani VI. Electio. V. 43. Ejus mors. Ibid.
Urbanus VI. tempore Schiſmatis Romæ ſedens, ejuſque Succeſſores, pro legitimis Pontificibus agniti. VI. 30
Urbanus VII. eligitur Pontifex. VII. 51. ante Coronationem moritur. ibid. Omnia bona ſua Sodalitati B. V. Annunciatæ in Dotes pauperum Virginum legat. VIII. ibidem.
Urbani VIII. geſta. VIII. 46
Urreca, Hiſpaniarum Regina, Regnum filio cedere cogitur. IV. 120. 121
Urſaccius. Vide VALENS.
Urſaccius, Syngidonis Epiſcopus, abſolvitur in Concilio Mediolanenſi. I. 98. Patres Concilii Ariminenſis ab ipſo, & Valente editæ formulæ ſubſcribere cogit. 99. Damnatur. ibid.
Urſicinius ſchiſma contra Damaſum, legitimum Pontificem, excitat, ex quo maxima oritur ſeditio. I. 121. Urſicinius perpetuo exilio a Gratiano, Auguſto, mulctatur. ibid.
Uſuardus, Martyrologii auctor. III. 142
Uſura quæcumque vetatur. IV. 161
Uſurarii a Clero arcentur. I. 95
Uſurarii graviſſimis pœnis addicti. IV. 208
Uterus Maternus a Calviniſtis aſſimilatur Baptiſterio, Cœnaculo Hieroſolymitano, Sacrario, Tribunali Confeſſionis, Academiæ & Cancellariæ. VII. 67. 68
Utilitas hiſtoriæ Eccleſiaſticæ. II. 2
Utilitas Catechiſmi Concilii Tridentini. VI. 102
Utinenſe Conciliabulum. VI. 94
Walachis tributum imperatur a Turcis VI. 143
Waldfridi Strabonis ſcripta. III. 133
Waldenſium hæreſis origo. IV. Eorum errores. 167
Waldenſes in variis Conciliis damnati IV. 167
Waldenſium in Gallia reliquiæ. VI. 21
Waldenſes Moderni in doctrina de Sacramentis ab antiquis deſcrivere. IV. 84. Waldenſes per varias Provincias diffuſi 148
Wallia, Ghotorum Rex, pacem cum Romanis Init. I. 2. Bellum ſuſcipit adverſus Alanos, & Vandalos, & Silingos. ibid.
Walſinhgam ſcripta V. 41.
Walterii, Epiſcopi Aurelianenſis, capitula III. 136
Wamba, minis potius quam precibus, compulſus, Hiſpaniarum ſuſcipit regnum. III. 9
Veneno hauſto cum videretur animam agere cucullum

lum induit, quem poſtea, recuperata licet valetudine, deponere noluit. III. ib. Illatæ Wambæ injuriæ ab Egica, Hiſpaniarum Rege, vindicantur. ib.
Waſelini, Abbatis, ſcripta. IV. 185
Wellingi, Fratres, Monachi, Hiſtoriæ Henrici Steronis continuatores. V. 112
Wenceslai, Imperatoris, mores, & geſta. V. 13
Wenceslaus Imperio dejicitur, & vitam ducit flagitioſam. VI. 12
Wenilonis, Archiepiſcopi Senonenſis, Cauſa diſcutitur In Concilio Tullenſi. III. 121
Werneri Ralewink de Laer ſcripta. 109. 110
Wido, & ejus filius, Italiæ Reges, a Formoſo Papa coronantur. III. 100
Wicleffi hæreſis origo. V. 73. & VI. 51. Ejus errores. ib. Calviniſtis, & Lutheranis prælusit Wicleffus, quamvis in multis ab iis diſſentiat. 52. Wicleffi hæreſis a Catholicis damnatur. ibid. Ejus mors. 53. Angliæ Reges Wicleffianam hæreſim inſectantur. ib.
Wicleffi oſſa exhumari, exurique jubet Martinus V. Pontifex Maximus. VI. 37
Wicleffus cum aliquot diſcipulis palinodiam canere cogitur. VI. 91
Wicleffiſtas Henricus IV. Angliæ Rex averſatur. VI. 22
Wilfridus, Epiſcopus Eboracenſis, injuſte cum eſſet oppreſſus, abſolvitur in Synodo Romana, & ſuæ ſedi reſtituitur. III. 21
S. Wilfridus, Saxonibus Auſtralibus Fidem annunciat. III. 10
S. Wilfridi, Epiſcopi Eboracenſis, vita. III. 12
S. Villebrordus Friſonum converſionem feliciter perficit. III. 15. Sedis Trajectenſis ad Rhenum auctor ac primus Epiſcopus fuit. ib. plures Eccleſias, & Monaſteria per Friſiam conſtruxit, Antiſtiteſque conſtituit. ib.
S. Willibaldus, Extenſis Eccleſiæ primus Epiſcopus, a S. Bonifacio conſecratur. II. 16. Monaſterium ibi condit, lateque per Bajoariorum Provincias fidem propagat. ib. Vitæ Ipſius ſcriptores. 17
Willelmus, Scotiæ Rex, abſolvitur a Lucio III. IV. 133
Willelmus, Patriarcha Hieroſolymit. IV. 138
Willelmi, Almarici diſcipuli, deliramenta. V. 53
Willelmus Archiepiſcopus Eboracenſis, a S. Bernardo intruſus vocatus, ab Eugenio III. depoſitus, & ab Anaſtaſio IV. reſtitutus, Sanctorum faſtis adſcriptus fuit. IV. 129
Willelmus, Eboracenſis, a S. Bernardo per errorem accuſatus. IV. 185
Willelmus, Comes Montes Peſſulani, ab Innocentio III. obtinere non potuit gratiam declarandi legitimos hæredes filios, quos e Concubina ſuſceperat. IV. 171. & cur? Ib.
Windeſorienſe Collegium ædibus, poſſeſſionibus, & privilegiis ditatur. VI. 22.
Witichindus, Saxonum Dux, Baptiſmo initiatus, locum offert Carolo Magno, ubi Mindenſis Epiſcopatus fuit fundatus. III. 16
Wolfangus Lasius. VII. 114
Wormatienſis Concilii Canones genuini, ſunt quadraginta quinque. Sed alii triginta quinque, quos nonnulli eidem Concilio adſcribunt, ad illud non pertinent. III. 132
Wormatienſis Conventus. VII. 84
S. Vunebaldus Thuringiam fide Chriſtiana imbuit. III. 9. In Bajoariam ſe transfert & Paganiſmi inde reliquias extirpat. ib. Ad Willabaldum, fratrem ſuum, Epiſcopum Eiſtenſem, pergit: in ejuſque Diœceſi ad locum, dictum HEIDENEN, Monaſterium conſtruit, cujus fuit primus Abbas: ib. Paganicæ pravitatis in his partibus ſuperſtitiones eliminat. ib. Vitam ipſius ſanctimonialis Heindenbeimenſis ſcripſit. ib.

X

XImenius a Benedicto XIII. Pſeudo-Pontifice, creatur Patriarcha Hieroſolymitanus. VI. 93. Ejus ſcripta. VI. 117
Xiphilini, Patriarchæ C. P. Opera. IV. 39
Xiphilini duo, eorumque ſcripta. IV. 85

Z

ZAcharias, Papa, an fuerit auctor translationis Regni Francorum a Childerico ſtirpis Merovingiorum poſtremo, ad Pipinum? III. 22, 23
Zacharias, Epiſcopus Mytilenus. II. 98
Zacharias Boverius, & ejus Op. VIII. 147
Zegerus Bernardus Van-Eſpen, & ejus Op. VIII. 132
Zemes, a Bajazethe, fratre ſuo, victus, Rhodum, ſe recipit apud Petrum Albuſſonium, a quo, ad Bajazethis preces diligenter cuſtoditur. VI. 11. 12
Zeno, Imperator, libidini deditus. II. 5. Henoticon In gratiam Eutychianorum edidit. ib. Ejus mors miſerrima. ib.
Zephyrinus, Pontifex. I. 16
Ziska Apamitas delet. VI. 59. Moriens ex ſua pelle tympanum fieri mandat. VI. 37
Ziska, Huſſitarum Dux, Sigiſmundum, Imperatorem, ſæpius acie vincit. VI. 14
Zoe, Argyri Romani Imperatoris Orientis, uxor, cum Michaele Paphlagone adulterii conſuetudinem habet. IV. 17. 18
Zoſimus, Papa, erga Cæleſtium, & Pelagium quomodo ſe geſſerit? II. 13. Eccleſiæ Arelatenſi Metropoliticam in Provinciam Viennenſem dignitatem confirmavit, & in Narbonenſem utramque poteſtatem ipſi conceſſit ampliſſimam. II. 19. Cur pro Sardicenſi Canone Zoſimus Nicænum allegaverit Concilium? II. 37
Zuinglius, propagator hæreſis Sacramentariorum, ejus errores. VII. 61. Moritur in prælio. ib.

Finis Indicis Materiarum.

I N-

Digitized by Google

I N D E X
GEOGRAPHICUS
AD HISTORIÆ ECCLESIASTICÆ

Notitiam neceſſarius, Provinciarum videlicet, & Civitatum Eccleſiaſticarum, in quibus ſunt Sedes Metropolitarum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Italia, Gallia, Hiſpania, Germania, Anglia, Scotia, Hibernia, Bohemia, Dania, Suecia, Hungaria, Polonia, Luſitania, Livonia, Vallachia, Moſcovia, ſeu Ruſſia, Dalmatia, Novergia, Albania, Candia, in Indiis tam Orientalibus, quam Occidentalibus, & in Flandria, ſeu Belgio, cum antiquis & vulgaribus nominibus, quibus hodie in propriis ac ſingulis Nationibus vulgo deſignari ſolent.

EXHIBUIMUS ad calcem Tomi Octavi Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Provincias & Civitates Eccleſiaſticas, ad quas ſeſe protendit juriſdictio Patriarcharum Alexandrini, Antiocheni, Hieroſolymitani, & Conſtantinopolitani; nunc in iſto Indice Geographico Provincias & Civitates Eccleſiaſticas, in quibus ſunt Sedes Metropolitarum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Italiæ, Galliæ, Hiſpaniæ, Germaniæ, Angliæ &c. indicabimus cum antiquis & vulgaribus nominibus, quibus hodie appellari ſolent, quo ſtudioſus Lector, ope iſtius Indicis Geographici, facilius notitiam aſſequi poſſit Locorum, ſeu Civitatum, in quibus ſunt Sedes Epiſcopales, vel Concilia, quorum in noſtra Hiſtoria Eccleſiaſtica mentionem fecimus, fuerunt celebrata. Incipientes autem a Provinciis & Civitatibus Eccleſiaſticis Italiæ, dein ad alias ceterarum nationum deſcribendas continenti ordine progrediemur.

I T A L I A.

Roma, caput Mundi, vulgo etiam dicta *Roma*, ubi ſedet Summus totius Orbis Chriſtiani Pontifex, Occidentis Patriarcha, univerſæ Eccleſiæ Primas de jure divino, & Chriſti Domini in terris Vicarius.

Epiſcopatus, qui ſunt ſub Summo Pontifice Romano in diſtrictu Urbis, & a ſex Antiquioribus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus optantur.

Oſtienſis, vulgo *Oſtia*, ad Decanum Sacri Collegii pertinens, cui unitus eſt Epiſcopatus Veliternus, vulgo *Veletri*, in Campania Romana, Ditionis Eccleſiæ.
Portuenſis, vulgo *Porto*, prope Romam.
Albanenſis, vulgo *Albano*, prope Romam.
Tuſculanus, vulgo *Fraſcati*, prope Romam.
Præneſtinus, vulgo *Paleſtrina*, prope Romam.
Sabinenſis, vulgo *La Sabina*, prope Romam.

Epiſcopatus alii, qui Summo Pontifici in Provincia Romana immediate ſubjiciuntur.

In Campania Romana, Ditionis Eccleſiæ.

Tiburtinus, vulgo *Tivoli*.
Anagninus, vulgo *Anagni*.
Segninus, vulgo *Segni*.
Alatrinus, vulgo *Alatri*.
Verulanus, vulgo *Veroli*.
Tarracinenſis, vulgo *Terracina*.
Centumcellenſis, vulgo *Città Vecchia*.

In Provincia Patrimonii, Ditionis Eccleſiæ.

Nepeſinus, vulgo *Nepi*, & Sutrinus, vulgo *Sutri*, invicem uniti.
Viterbienſis vulgo *Viterbo*, & Tuſcanenſis, vulgo *Toſcanella*, invicem uniti.
Hortanus, vulgo *Orti*, & Civitatis Caſtellanæ, vulgo *Città Caſtellana*, invicem uniti. Lege ſis librum a Cl. Abbate Juſto Fontanini editum, *de Antiquitate Hortæ Coloniæ Etruſcorum*.
Cornetenſis, vulgo *Corneto*, & Montis Faſconis, vulgo *Monteſiaſcone*, invicem uniti.
Balneoregienſis, vulgo *Bagnareo*.
Urbevetanus, vulgo *Orvieto*.
Aculenſis, & Aquæpendentis vulgo *Acquapendente*.

In Umbria, Ditionis Eccleſiæ.

Peruſinus, vulgo *Perugia*.
Spoletinus, vulgo *Spoleto*.
Civitatis Caſtelli, vulgo *Città di Caſtello*.
Civitatis Plebis, vulgo *Città della Pieve*.
Interamnenſis, vulgo *Terni*.
Narnienſis vulgo *Narni*.
Amerinenſis, vulgo *Amelia*.
Tudertinus, vulgo *Todi*.
Reatenſis, vulgo *Rieti*.
Fulginatenſis, vulgo *Foligno*.
Aſſiſienſis, vulgo *Aſſiſi*.
Nucerinus, vulgo *Nocera*.
Aretinus, vulgo *Arezzo*, in Tuſcia.
Mevanienſis, vulgo *Mevania*.

In Marchia Anconitana, Ditionis Eccleſiæ.

Anconitanus, vulgo *Ancona*.
Lauretanus, vulgo *Loreto*, & Recinatenſis, vulgo *Recanati*, invicem uniti.
Aſculanus, vulgo *Aſcoli*.
Æſinus, vulgo *Jeſi*.
Auximanus, vulgo *Oſimo*.
Camerinus, vulgo *Camerino*.
Fanenſis, vulgo *Fano*, intra Ducatum Urbinatem.

In Regno Neapolitano.

Aquilanus, vulgo *l' Aquila*.
Salmonenſis, vulgo *Sulmona*, & Valvenſis, vulgo *Valva*, invicem uniti.

Civitatis Ducalis, vulgo *Civita Ducale*.
Aprutiens, vulgo *Teramo*.
Marſicanus, vulgo *Marſi*.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Italiæ cum ſuis ſuffraganeis.

Archiepiſcopatus Piſani, vulgo *Piſa*, in Hetruria ſeu Tuſcia, Epiſcopatus Suffraganei.

Alerienſis, vulgo *Alerio*, in Corſica Inſula, Genuenſis Ditionis, unitus cum Epiſcopatu Adjacenſi, vulgo *Ajaccio*, in Corſica Inſula, & cum Epiſcopatu Sagonenſi, vulgo *Sagona* in eadem Corſica Inſula.
Lucenſis, vulgo *Lucca* in Hetruria, ſui juris & ab ejus juriſdictione immunis (a Benedicto XIII. in Archiepiſcopatum erectus eſt.)
Lunenſis Sarzanenſis, vulgo *Sarzano*, ditionis Genuenſis, ſed ab ejus juriſdictione immunis.

Archiepiſcopatus Florentini, vulgo *Fiorenza*, Epiſcopatus ſuffraganei, in Hetruria, ſeu Tuſcia, vulgo *Toſcana*.

Feſulanus, vulgo *Fieſole*.
Piſtorienſis, vulgo *Piſtoja*, unitus cum Epiſcopatu Pratenſi, vulgo *Prato*.
Veloterranus, vulgo *Volterra*, ab ejus tamen juriſdictione immunis.
Collenſis, vulgo *Colle*.
Sancti Miniatis Teutonis, vulgo *San Miniato al Todeſco*.
Burgi Sancti Sepulcri, vulgo *Borgo San Sepolcro*.
Montis Politiani, vulgo *Monte Pulciano*, ab ejus tamen juriſdictione immunis.
Cortonenſis, vulgo *Cortona*, ſed ab ejus juriſdictione immunis.
Piſcienſis, vulgo *Peſcia*.

Archiepiſcopatus Senenſis, vulgo *Siena*, Epiſcopatus Suffraganei, in Hetruria.
Suanenſis, vulgo *Soana*.
Cluſinus, vulgo *Chiuſi*.
Groſſetanus, vulgo *Groſſeto*.
Maſſanenſis, vulgo *Maſſa*.
Pientinus, vulgo *Pienza*, ab ejus tamen juriſdictione immunis.
Ilcinenſis, vulgo *Mont' Alcino*.

Archiepiſcopatus Firmani, vulgo *Fermo*, in Marchia Anconitana, Ditionis Eccleſiæ, Epiſcopatus Suffraganei.

Maceratenſis, vulgo *Macerata*, unitus cum Epiſcopatu Tolentino, vulgo *Tolentino*.
Ripanus, vulgo *Ripa Tranſone*.
Montis Alti, vulgo *Montalto*.
Sancti Severini, vulgo *San Severino*.

Archiepiſcopatus Urbinatenſis, vulgo *Urbino*, in Ducatu Urbinate, ditionis Eccleſiæ, Epiſcopi Suffraganei.

Callienſis, vulgo *Cagli*.
Foro Sempronienſis, vulgo *Foſſembrone*.
Feretranus, vulgo *Monte Feltro*.
Piſaurienſis, vulgo *Peſaro*.
Urbanienſis, vulgo *Urbania*, unitus cum Epiſcopatu S. Angeli in Vado, vulgo *Sant' Angelo in Vado*.

Archiepiſcopatus Ravennatenſis, vulgo *Ravenna*, in Romandiola, Ditionis Eccleſiæ, Epiſcopi Suffraganei.

Hadrienſis, vulgo *Adria*, cujus Sedes Rhodigii.
Ariminenſis, vulgo *Rimini*.
Britinorienſis, vulgo *Bertinoro*.
Cervienſis, vulgo *Cervia*.
Ceſenatenſis, vulgo *Ceſena*.
Comaclenſis, vulgo *Comacchio*.
Faventinus, vulgo *Faenza*.
Ferrarienſis, vulgo *Ferrara*. (nunc Archiepiſcopatus)
Imolenſis, vulgo *Imola*.
Forolivienſis, vulgo *Forlì*.
Sarſinatenſis, vulgo *Sarſina*.

Archiepiſcopatus Bononienſis, vulgo *Bologna*, in Ditione Eccleſiæ, Epiſcopatus Suffraganei.

Parmenſis, vulgo *Parma*, in ditione Ducis Parmenſis.
Placentinus, vulgo *Piacenza*, in ditione Ducis Parmenſis.
Burgi S. Donini, vulgo *Borgo San Donino*, in ditione Ducis Parmenſis.
Rhegienſis, vulgo *Reggio*, in ditione Ducis Mutinenſis.
Mutinenſis, vulgo *Modena*, in ditione Ducis Mutinenſis.
Cremenſis, vulgo *Crema*, in ditione Reipub. Venetæ.

Archiepiſcopatus Genuenſis, vulgo *Genova*, in ora, & ditione Genuenſi, Epiſcopatus Suffraganei.

Albinganenſis, vulgo *Albenga*.
Naulenſis, vulgo *Noli*.
Brugnatenſis, vulgo *Brugnato*.
Nebienſis, vulgo *Nebio*, in Corſica Inſula.
Marianenſis, vulgo *Mariana*, in Corſica Inſula, unitus cum Epiſcopatu Accienſi, vulgo *Accia*, in Inſula itidem Corſica.
Bobienſis, vulgo *Bobio*, in Ducatu Mediolanenſi.

Archiepiſcopatus Taurinenſis, vulgo *Torino*, in Pedemontio, Epiſcopatus Suffraganei.

Eporedienſis, vulgo *Ivrea*.
Montis Regalis, vulgo *Mondovì*.
Salutiarum, vulgo *Saluzzo*, ſed ab ejus juriſdictione immunis.
Foſſanenſis, vulgo *Foſſano*.

Archiepiſcopatus Mediolanenſis, vulgo *Milano*, in Ducatu Mediolanenſi, Epiſcopatus Suffraganei.

Cremonenſis, vulgo *Cremona*.
Novarienſis, vulgo *Novara*.
Laudenſis, vulgo *Lodi*.
Alexandrinus, vulgo *Aleſſandria*.
Dertonenſis, vulgo *Tortona*.
Vigeblanenſis, vulgo *Vigevano*.
Ticinenſis, ſeu Papienſis, vulgo *Pavia*, ſed ab ejus juriſdictione immunis.
Bergomenſis, vulgo *Bergamo*, in ditione Venet.
Brixienſis, vulgo *Breſcia*, in ditione Veneta.
Albenſis, vulgo *Alba*, in ditione Ducis Sabaudiæ.
Aſtenſis, vulgo *Aſti*, in ditione Ducis Sabaudiæ.
Vercellenſis, vulgo *Vercelli*, in ditione Ducis Sabaudiæ.
Aquenſis, vulgo *Aqui*, in Ducatu Montis Ferrati.
Caſalenſis, vulgo *Caſale*, in Ducatu Montis Ferrati.
Savonenſis, vulgo *Savona*, in ora, & ditione Reipublicæ Genuenſis.
Vintimilienſis, vulgo *Vintimiglia*, in ora, & ditione ejuſdem Reipublicæ Genuenſis.

Patriarchatus Aquilejenſis, vulgo *Aquileja*, in Forojulio, Epiſcopatus Suffraganei.

Patavinus, vulgo *Padova*, in dominio Venetæ Reipublicæ.
Vicentinus, vulgo *Vicenza*, in dominio ejuſdem Reipublicæ Venetæ.
Veronenſis, vulgo *Verona*, in dominio itidem Reipublicæ Venetæ.
Tridentinus, vulgo *Trento*, in ditione Imperatoris.

Co-

Comenſis, vulgo *Como*, in Duc. Mediolanenſi.
Tarviſinus, vulgo *Treviſe*, in dominio Venetæ Reipublicæ.
Ceneteníie, vulgo *Ceneda*.
Bellunenſis, vulgo *Bellune*, in dominio Reipublicæ Venetæ.
Feltrenſis, vulgo *Feltre*, in dominio Venetæ Reipublicæ.
Concordienſis, vulgo *Concordia*, in dominio Reipublicæ Venetæ.
Tergeſtinus, vulgo *Trieſte*, in ditione Imperatorie.
Juſtinopolitanus, vulgo *Capo d' Iſtria*, in dominio Venetæ Reipublicæ.
Œmonienſie, vulgo *Città Nuova*, in dominio Venetæ Reipublicæ.
Parentinus, vulgo *Parenzo*, in dominio Reipublicæ Venetæ.
Mantuanus, vulgo *Mantua*, ab ejus juriſdictione exemptue, in ditione Ducis Mantuani.
Polenſie, vulgo *Pola*, in ditione Reipublicæ Venetæ.
Petinenſis, vulgo *Pedena*, in ditione Imperatoris.
Labacenſie, vulgo *Laubach*, in Carniola, ab ejus juriſdictione immunis.

Patriarchatus Veneti, vulgo *Venezia*, in ditione Reipublicæ Venetæ, Epiſcopatus Suffraganei.

Clodienſis, vulgo *Chiozza*.
Torcellum, vulgo *Torcello*.
Caprularum, vulgo *Caorle*.

In Regno Neapolitano Archiepiſcopatue Neapolitani, vulgo *Napoli*, in Provincia Laborie, Epiſcopatus Suffraganei.

Puteolanus, vulgo *Pozzuolo*.
Nolanue, vulgo *Nola*.
Acerrarum, vulgo *la Cerra*.
Iſolanus, vulgo *Iſchia*.
Averſanus, vulgo *Averſa*, ſed ab ejus juriſdictione immunis.

Archiepiſcopatus Capuani, vulgo *Capua*, in Provincia Laboris, Epiſcopatus Suffraganei.

Theanenſis, vulgo *Tiano*.
Calvenſie, vulgo *Calvi*.
Caſertanus, vulgo *Caſerta*.
Calatinus, vulgo *Cajazzo*.
Carinolenſis, vulgo *Carinola*.
Iſernienſis, vulgo *Iſernia*.
Sueſſanus, vulgo *Seſſa*.
Aquitanenſis, vulgo *Aquino*, ab ejus juriſdictione exemptus.
Venafranus, vulgo *Venafre*.
Cajetanus, vulgo *Gaeta*, ſed ab ejus juriſdictione immunis.
Seranus, vulgo *Sera*, ſed ab ejus juriſdictione exemptus.

Archiepiſcopatue Salernitani, vulgo *Salerno*, in Principatu Citeriori, Epiſcopi Suffraganei.

Campanienſie, vulgo *Campagna*, cui unitus eſt Epiſcopatus Satranienſis.
Caputaquenſis, vulgo *Capacia*.
Policaſtrenſis, vulgo *Policaſtro*.
Nuſcanenſis, vulgo *Nuſco*.
Sarnenſie, vulgo *Sarno*.
Marſicenſis, vulgo *Marſico*.
Nucerinus, vulgo *Nocera delli Pagani*.
Acernenſis, vulgo *Acerno*.
Cavenſie, vulgo *La Cava*, ſed ab ejus juriſdictione exemptus.

Archiepiſcopatus Amalphitani, vulgo *Malfi*, in Principatu Citeriori, Epiſcopi Suffraganei.

Litterenſis, vulgo *Letteria*.
Capritanus, vulgo *Capri*.
Minorenſis, vulgo *Miaori*.
Scalenſie, vulgo *Scala*, unitue cum Epiſcopatu Ravellenſi, vulgo *Ravello*, qui tamen ab ejus juriſdictione eſt exemptus.

Archiepiſcopatus Surrentini, vulgo *Sorrento*, in Provincia Laborie, Epiſcopatus Suffraganei.

Vicanus Equenſis, vulgo *Vico*.
Maſſenſie, & Maſſalubrenſis, vulgo *Maſſa*.
Caſtrimaris, vulgo *Caſtel a Mare*.

Archiepiſcopatus Compſani, vulgo *Conze*, in Principatu Ulteriori, Epiſcopatus Suffraganei.

Muranus, vulgo *Muro*, in Baſilicata Provincia.
Satrianenſie, vulgo *Satriano*, unitus Epiſcopatui Campanienſi, in Principatu citeriori.
Laquedonienſis, vulgo *Lacedogna*, in Principatu ulteriori.
Sancti Angeli Longobardorum, vulgo *Sant' Angelo de' Lombardi*, in Principatu ulteriori, & unitus cum Epiſcopatu Biſaccienſi, vulgo *Biſaccia*, in eodem Principatu.
Montis Viridis, vulgo *Monte Verde*, unitus Archiepiſcop. Nazareno, in eodem Principatu.

Archiepiſcopatus Acheruntini, vulgo *Lacerenza*, Epiſcop. Suffraganei.

Venuſinus, vulgo *Venoſa*.
Anglonenſie, vulgo *Angloſa*, ſive *Turſi*.
Potentinus, vulgo *Potenza*.
Gravinenſis, vulgo *Gravina*.
Tricaricenſis, vulgo *Tricarico*.
Montis Piloſi, vulgo *Monte Peloſo*, ſed ab ejus juriſdictione exemptus.
Melphienſie, vulgo *Melfi*, unitus cum Epiſcopatu Rapollenſi, vulgo *Rapolla*, & ab ejus juriſdictione exemptus.

Archiepiſcopatus Tarentini, vulgo *Taranto*, in Provincia Hydruntina, vulgo *Otranto*, Epiſcopatus Suffraganei.

Motulenſis, vulgo *Motula*.
Caſtellanetenſis, vulgo *Caſtellaneta*.
Uritanue, vulgo *Oria*.

Archiepiſcopatus Brunduſini, vulgo *Brindiſi*, in Provincia Hydruntina, Epiſcopatus Suffraganei.

Oſtunenſis, vulgo *Oſtuni*.

Archiepiſcopatus Hydruntini, in Provincia Hydruntina, Epiſcopi Suffraganei.

Caſtrenſis, vulgo *Caſtro*.
Gallipolitanue, vulgo *Gallipoli*.
Ugentinus, vulgo *Ugento*.
Aletienſie, vulgo *Lecce*.
Aleſſanenſie, vulgo *Aleſſano*.
Neritonenſis, vulgo *Nardo*, ſed ab ejus juriſdictione immunis.

Archiepiſcopatus Barenſis, vulgo *Bari*, in Provincia Barenſi, Epiſcopatus Suffraganei.

Bitontinus, vulgo *Bitonto*.
Juvenacenſis, vulgo *Giovenazzo*.
Melphitenſis, vulgo *Molfeta*, ſed ab ejus juriſdictione immunis.
Ruvo, vulgo *Ruvo*.
Converſanenſis, vulgo *Converſano*.
Minerbienſis, vulgo *Minervino*.
Monopolitanus, vulgo *Monopoli*, ſed ab ejus juriſdictione immunis.
Britetinus, vulgo *Britetto*.
Polignanenſis, vulgo *Polignano*.
Lavellenſis, vulgo *Lavello*.
Catharenſis, vulgo *Cataro*, in Dalmatia, ſub ditione Veneta.

Archiepiſcopatus Tranenſis, vulgo *Trani*, in Provincia Barenſi, Epiſcopatus Suffraganei.

Vigilienſis, vulgo *Biſeglie*.
Andrienſis, vulgo *Andria*.

Archiepiſcopatus Nazarenus in Oppido Barulo, vulgo *Barletta*, nullum habet Epiſcopatum Suffraganeum, ſed ei unitus eſt Epiſcopatus Montis Viridis. Eſt autem Arſhiepiſcopatus Nazarenus in Provincia Barenſi.

Archiepiſcopatus Sipontini, vulgo *Manfredonia*, in Capitanata Provincia, Epiſcopatus Suffraganei.

Veſtanenſis, vulgo *Vieſte*.
Trojanenſis, vulgo *Troja*, ſed ab ejus juriſdictione exemptus.

Archiepiſcopatus Lancianenſis, vulgo *Lanciano*, in Aprutio, nullos habet Epiſcopatus Suffraganeos.

Archiepiſcopatus Theatini, vulgo *Chieti*, in Aprutio, Epiſcopi Suffraganei.

Adrienſis, vulgo *Atri*, & Pennenſis, vulgo *la Penna*, invicem uniti, & ab ejus juriſdictione exempti.
Orthonenſis, vulgo *Ortona*, unitus cum Epiſcopatu Camplenſi, vulgo *Campli*.

Archiepiſcopatus Beneventani, vulgo *Benevento*, in Principatu ulteriori, & Ditionis Eccleſiæ Epiſcopatus Suffraganei.

Aſculanus, vulgo *Aſcoli*. Hic Epiſcopatus diverſus eſt ab Epiſcopatu Aſculano, qui eſt in Piceno Suburbicario, ſeu in Marchia Anconitana, ditionis Eccleſiæ.
Theleſinus, vulgo *Teleſe*.
Sanctæ Agathæ Gothorum, vulgo *Sant' Agata de' Goti*.
Montis Marani, vulgo *Monte Marano*.
Abellinenſis, vulgo *Avellino*, unitus cum Epiſcopatu Frequentino, vulgo *Fricenta*.
Arianenſis, vulgo *Ariano*.
Trevicenſis, vulgo *Vico della Baronia*.
Triventinus, vulgo *Trivento*, ſed ab ejus juriſdictione immunis.
Bojanenſis, vulgo *Bojano*.
Bovinenſis, vulgo *Bovino*.
Vulturarienſis, vulgo *la Volturara*.
Larinenſis, vulgo *Larino*.
Terminarum, vulgo *Termini*.
Lucerinus, vulgo *Lucera*.

Guardienſis, vulgo *Guardia Alferia*.
Sancti Severi, vulgo *San Severo*.

Archiepiſcopatus Roſſanenſis, vulgo *Roſſano*; in Calabria Citeriori, nullum habet Epiſcopatum Suffraganeum, & Epiſcopatus Biſignanenſis, vulgo *Biſignano*, ab ejus juriſdictione eſt exemptus.

Archiepiſcopatus Conſentini, vulgo *Coſenza*, in Calabria Citeriori, Epiſcopatus Suffraganej.

Martoranenſis, vulgo *Martorano*.
Sancti Marci, vulgo *San Marco*, ſed ab ejus juriſdictione immunis.
Melitenſis, vulgo *Meliso*, ſed ab ejus juriſdictione immunis.
Caſſanenſis, vulgo *Caſſano*, ſed ab ejus juriſdictione exemptus.

Archiepiſcopatus Sanctæ Severinæ, vulgo *Santa Severina*, in Calabria Ulteriori, Epiſcopatus Suffraganei

Umbriacenſis, vulgo *Umbriatico*.
Belcaſtrenſis, vulgo *Belcaſtro*.
Strongulenſis, vulgo *Strongoli*.
Inſulanus, vulgo *Iſola*.
Ceruntinus, vulgo *Cerenza*, unitus cum Epiſcopatu Cariatenſi, vulgo *Cariati*.

Archiepiſcopatus Rheginenſis, vulgo *Reggio*, in Calabria Ulteriori, Epiſcopatus Suffraganei.

Catanenſis, vulgo *Catanzaro*.
Crotonienſis, vulgo *Crotona*.
Tropejenſis, vulgo *Tropea*.
Oppidenſis, vulgo *Oppido*
Nicoterenſis, vulgo *Nicotera*.
Neocaſtrenſis, vulgo *Neocaſtro*.
Hieracenſis, vulgo *Geraci*.
Squillacenſis, vulgo *Squillace*.
Bovenſis, vulgo *Bovo*.

Archiepiſcopatus in Sicilia Inſula, Archiepiſcopatus Panormitani, vulgo *Palermo*, Epiſcopatus Suffraganei.

Agrigentinus, vulgo *Gergenti*.
Mazarienſis, vulgo *Mazara*.
Melitenſis, vulgo *Malta*, in inſula Melitenſi.

Archiepiſcopatus Meſſanenſis, vulgo *Meſſina*, Epiſcopatus Suffraganei.

Cephaledenſis, vulgo *Ciſalu*.
Pactenſis, vulgo *Patti*.
Liparenſis, vulgo *Lipari*.

Archiepiſcopatus Montis Regalis, vulgo *Monreale*, Epiſcopatus Suffraganei.

Cathanenſis, vulgo *Catania*.
Syracuſanus, vulgo *Siracuſa*.

Archiepiſcopatus in Sardinia Inſula.

Archiepiſcopatus Calaritanus vulgo *Cagliari*, unicum habet Epiſcopatum ſuffraganeum, videlicet Sulſitanenſem, vulgo *Villa d'Ingleſias*, qui etiam Archiepiſcopatui eſt unitus.

Ar-

Archiepiſcopatus Arborenſis, vulgo *Oriſtagni*, unicum habet Epiſcopatum Suffraganeum, ſcilicet Vallenſem, ſeu Lexitanum, vulgo *Alez*.

Archiepiſcopatus, Turritani, vulgo *Saſſeri*. Epiſcopatus Suffraganei.

Algarienſis, vulgo *Alguer*.
Boſanenſis, vulgo *Boſa*.
Ampurienſis, vulgo *Caſtell' Aragoneſe*.

Hi ſunt Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Italiæ, de quibus ſi plura ſcire aveas, legeſis Italiam Sacram, quam in lucem edidit *Ferdinandus Ughellus*, Monachus Ordinis Ciſtercienſis, eamque in novem Tomos diſtribuit, quorum primus exhibet Epiſcopatus, qui immediate Sanctæ Sedi ſubjiciuntur. Alter Tomus complectitur Epiſcopatus Æmiliæ, Flaminiæ, Piceni, & Umbriæ. Tertius Tomus continet Epiſcopatus Hetruriæ, ſeu Tuſciæ. Tomus quartus comprehendit Epiſcopatus Inſubriæ, Liguriæ, & Pedemontii. Quintus Tomus repræſentat Epiſcopatus Foro-Julii, & Venetorum dominii, Sextus Tomus continet Epiſcopatus Campaniæ, Aprutii, & Hirpinorum. Tomus ſeptimus complectitur Epiſcopatus Baſilicatæ, Apuliæ, & Pecuntariæ. Tomus octavus continet Epiſcopatus Samnii. Tomus ultimus exhibet Epiſcopatus Salentinorum, & Calabriæ. De his Epiſcopatibus Italiæ, & Archiepiſcopatibus, quorum Suffraganei ſunt, de eorum antiquitate, juribus ac privilegiis, necnon de Archiepiſcopis, & Epiſcopis qui doctrina & pietate prædiſi, eis præfuerunt, lato calamo differit clariſſimus Scriptor, *Ferdinandus Ughellus*, quem, ſi tibi per otium liceat, conſulere poteris.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei, qui nunc ſunt in Galliarum Regno.

Archiepiſcopatus Lugdunenſis, vulgo *Lion*, Epiſcopatus Suffraganei.

Auguſtodunenſis, vulgo *Autun*.
Matiſconenſis, vulgo *Macon*.
Cabilonenſis, vulgo *Chalons Sur Saone*.
Lingonenſis, vulgo *Langres*.
S. Claudi, vulgo S. *Claude* a Bened. XIV. erectus ann. 1742.

Archiepiſcopatus Senonenſis, vulgo *Sens*, Epiſcopatus Suffraganei.

Trecenſis, vulgo *Troyes*.
Antiſſiodorenſis, vulgo *Auxerre*.
Nivernenſis, vulgo *Nevers*.

Archiepiſcopatus Pariſienſis, vulgo *Paris*, Epiſcopatus Suffraganei.

Carnotenſis, vulgo *Chartres*.
Aurelianenſis, vulgo *Orleans*.
Meldenſis, vulgo *Meaux*.
Bleſenſis, vulgo *Blois*, ab Innocentio XII. ad petitionem Regis Ludovici XIV. erectus an. 1697.

Archiepiſcopatus Rhemenſis, vulgo *Rheims*, Epiſcopatus Suffraganei.

Sueſſionenſis, vulgo *Soiſſons*.
Laudunenſis, vulgo *Laon*, ſeu *Lan*.
Noviomenſis, vulgo *Noyon*.
Sylvanectenſis, vulgo *Senlis*.
Bellovacenſis, vulgo *Beauvais*.
Catalaunenſis, vulgo *Chalons*.

Ambianenſis, vulgo *Amiens*.
Bolonienſis, vulgo *Bolegne*.

Archiepiſcopatus Rothomagenſis, vulgo *Rouen*, Epiſcopatus Suffraganei.

Ebroicenſis, vulgo *Evreux*.
Bajocenſis, vulgo *Bayeux*.
Conſtantienſis, vulgo *Coutance*.
Abrincenſis, vulgo *Avranches*.
Sagienſis, vulgo *Seez*.
Lexovienſis, vulgo *Liſieux*.

Archiepiſcopatus Turonenſis, vulgo *Tours*, Epiſcopatus Suffraganei.

Andegavenſis, vulgo *Angers*.
Cenomanenſis, vulgo *Le Mans*.
Redonenſis, vulgo *Rennes*.
Nannetenſis, vulgo *Nantes*.
Venetenſis, vulgo *Vannes*.
Maclavienſis, vulgo *Saint Malo*.
Briocenſis, vulgo *Saint Brieux*.
Dolenſis, vulgo *Dole*
Trecorenſis, vulgo *Treguiers*.
Coriſopitenſis, vulgo *Kempercorentin*, vel *Cornouaille*.
Leonenſis, vulgo *Saint Paul de Leon*.

Archiepiſcopatus Bituricenſis, vulgo *Bourges*, Epiſcopatus Suffraganei.

Claromontenſis, vulgo *Clermont*.
Sancti Flori, vulgo *Saint Flour*.
Lemovicenſis, vulgo *Limoges*.
Anicienſis, vulgo *le Puy*, ſed ab ejus juriſdictione exemptus.
Tutelenſis, vulgo *Tulle*.

Archiepiſcopatus Albienſis, vulgo *Alby*, in Occitania, vulgo *Languedoc*. erectus die III. Octobris anno 1678. Epiſcopatus Suffraganei.

Caſtrenſis, vulgo *Caſtres*.
Mimatenſis, vulgo *Mende*.
Rutenenſis, vulgo *Rodez*.
Cadurcenſis, vulgo *Cahors*.
Vabrenſis, vulgo *Vabres*.

Archiepiſcopatus Burdegalenſis, vulgo *Bordeaux*, Epiſcopatus Suffraganei.

Agennenſis, vulgo *Agen*.
Engoliſmenſis, vulgo *Angouleſme*.
Santonenſis, vulgo *Saintes*.
Pictavienſis, vulgo *Poitiers*.
Petricoricenſis, vulgo *Perigueux*.
Condomenſis, vulgo *Condom*.
Sarlatenſis, vulgo *Sarlat*.
Rupellenſis, vulgo *la Rochelle*.
Lucionenſis, vulgo *Luçon*.

Archiepiſcopatus Auxitanus, vulgo *Auſch*, in Vaſconia, vulgo *Gaſcogne*, Epiſcopatus Suffraganei.

Lectorenſis, vulgo *Lectoure*.
Convenenſis, vulgo *Cominges*.
Vaſatenſis, vulgo *Bajas*.
Conſeranenſis, vulgo *Conſerans*.
Tarbenſis, vulgo *Tarbes*.
Adurenſis, vulgo *Aire*.
Laſcurienſis, vulgo *Leſcar*.
Oloronenſis, vulgo *Oleron*.
Aquenſis, vulgo *Acqs*.
Bajonenſis, vulgo *Bayone*.

Archiepiſcopatus Toloſani, vulgo *Toloſa*, in Occitania Superiori, vulgo *Longuedoc*, Epiſcopatus Suffraganei.

Apamienſis, vulgo *Pamiers*.
Mirapicenſis, vulgo *Mirepoix*.
Montalbanenſis, vulgo *Montauban*.
Vaurenſis, vulgo *Lavaur*.
Sancti Papuli, vulgo *Sainct Papoul*.
Lombarienſis, vulgo *Lombez*.
Rivenſis, vulgo *Rieux*.

Archiepiſcopatus Narbonenſis, vulgo *Narbone*, in Occitania Inferiori, vulgo *Longuedoc*, Epiſcopatus Suffraganei.

Biterrenſis, vulgo *Beziers*.
Nemauſenſis, vulgo *Niſme*.
Lutevenſis, vulgo *Lodeve*.
Uceticnſis, vulgo *Uzes*.
Electenſis, vulgo *Alet*.
Carcaſſonenſis, vulgo *Carcaſſone*.
Agathenſis, vulgo *Agde*.
Monſpeſſulanus, vulgo *Montpelliers*.
Sancti Pontii Tomariarum, vulgo *Sainct Pons*.
Elnenſis, vulgo *Perpignan*.

Archiepiſcopatus Arelatenſis vulgo *Arles*, in Provincia, vulgo *Provence*, Epiſcopatus Suffraganei.

Maſſilienſis, vulgo *Marſeilles*.
Tolonenſis, vel Telonenſis, vulgo *Toulon*.
Arauſicanus, vulgo *Orange*
Tricaſtinenſis, vulgo *Sainct Paul de trois Chateaux*.

Archiepiſcopatus Aquenſis, vulgo *Aix*, in Provincia, vulgo *Provence*, Epiſcopatus Suffraganei.

Aptenſis, vulgo *Apt*.
Rejenſis, vulgo *Riez*.
Forojulienſis, vulgo *Frejus*.
Vapincenſis, vulgo *Gap*, in Delphinatu, vulgo *Dauphiné*
Siſtercienſis, vulgo *Siſteron*.

Archiepiſcopatus Avenionenſis, vulgo *Avignon*, in Provincia, ſeu Comitatu Venaſcino, vulgo *le* Comté *Venaiſcin*, & in ditione Eccleſiæ, Epiſcopatus Suffraganei.

Carpentoratenſis, vulgo *Carpentras*.
Vaſionenſis, vulgo *Vaiſon*.
Caballicenſis, vulgo *Cavaillon*.

Archiepiſcopatus Viennenſis, vulgo *Vienne*, in Delphinatu, Epiſcopatus Suffraganei.

Gebennenſis, vulgo *Geneve*, intra Sabaudiam.
Gratianopolitanus, vulgo *Grenoble*, in *Delphinatu*.
Vivarienſis, vulgo *Viviers*, in Occitania.
Valentinus, vulgo *Valence*, in Delphinato.
Maurianenſis, vulgo *Sainct Jean de Maurienne*, in Sabaudia.

Archiepiſcopatus Biſuntini, vulgo *Beſançon*, in Burgundiæ Comitatu. Epiſcopatus Suffraganei.

Baſileenſis, vulgo *Baſle*, in Helvetia.
Lauſanenſis, vulgo *Lauſane*, in Helvetia.
Bellicenſis, vulgo *le Bellei*, in Beugeſia, vulgo *le Bougé*.

Archiepiſcopatus Ebredunenſis, ſeu Alpium Maritimarum, vulgo *Ambrun*, Epiſcopatus Suffraganei.

Digoienſis, vulgo *Digne*.
Niciſienſis, vulgo *Nice*.
Sanicienſis, vulgo *Senez*.
Camelenſis, vulgo *Cimiez*, non longe a Nicia.
Glannatinenſis, vulgo *Glandeve*.
Vendienſis, vulgo *Vence*.
Graſſenſis, vulgo *Graſſe*.

Archiepiſcopatus Tarentaſienſis, vulgo *Tarentaiſe*, in Alpibus Grajis, ſeu Peniors, in Sabaudia.

Auguſtanus, vulgo *Auguſta*, in Sabaudia,
Sedunenſis, in Valleſia, vulgo *Syon*, vel *Siten en Vallez*.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei, qui nunc extant in Regno Hiſpaniæ.

Archiepiſcopatus Toletani, vulgo *Toledo*, in Caſtella nova Epiſcopatus Suffraganei.

Cordubenſis, vulgo *Cordova*, in Vandalitia Provincia, ſic dicta a Vandalis, qui Hiſpanias occuparunt, vulgo dicitur *Andaluſia*.
Segobienſis, vulgo *Segovia*, in Caſtella veteri.
Carthaginenſis, vulgo *Carthagena*, in Regno Murciæ.
Seguentinus, vulgo *Siguenza*.
Conchenſis, vulgo *Cuenza*.
Giennenſis, vulgo *Jaen*, in Vandalitia.
Valliſoletanus, vulgo *Vailladolid* in Caſtella veteri.

Archiepiſcopatus Burgenſis, vulgo *Burgos*, in Caſtella veteri, Epiſcopatus ſuffraganei.

Pampilonenſis, vulgo *Pampelona*, in Regno Navarræ.
Calaguritanus, vulgo *Calaborra*, unitus Epiſcopatui Calceatenſi, vulgo *la Calzada*, in Caſtella veteri.
Palentinus, vulgo *Palentia*, in Regno Legionis, vulgo *Leon*.

Archiepiſcopatus Compoſtellani, vulgo *Compoſtella*, in Gallæcia, Epiſcopatus Suffraganei.

Salmanticenſis, vulgo Salamanca, in Regno Legionis.
Abulenſis, vulgo *Abila*, in Caſtella veteri.
Placentinus, vulgo *Placenzia*, in Extremadura.
Lucenſis, vulgo *Luga*, in Gallæcia,
Aſtoricenſis, vulgo *Aſtorga*, in Regno Legionis.
Zamorenſis, vulgo *Zamora*, in Regno Legionis.
Aurienſis, vulgo *Orenſe*, in Gallæcia.
Tudenſis, vulgo *Tuy*, in Gallæcia.
Pacenſis, vulgo *Badajos*, in Extremadura.
Mindonenſis, vulgo *Mondonnedo*, in Gallæcia?
Caurienſis, vulgo *Coria*, in Extremadura.
Civitatenſis, vulgo *Ciudad Rodrigo*, in Regno Legionis.
Legionenſis, vulgo *Leon*, in Regno Legionis.
Ovetenſis, vulgo *Oviedo*, in Aſturia.

Archiepiſcopatus Hiſpalenſis, vulgo *Sevilla*, in Vandalitia, ſeu vulgo *Andaluſia*, Epiſcopatus Suffraganei.

Gaditanus, vulgo *Cadix*, in Vandalitia.
Guadicenſis, vulgo *Guadix*, in Regno Granatæ.
Canarienſis, vulgo *Canaria*, Inſula ejuſdem cognominis in Africa.

Archie-

Archiepiſcopatus Granatenſis, vulgo *Granada*, in Regno Granatæ, Epiſcopatus Suffraganei.

Malacitanus, vulgo *Malaga*, in Regno Granatæ.
Almerienſis, vulgo *Almeria*, in Regno Granatæ.

Archiepiſcopatus Cæſarauguſtani, vulgo *Zaraguca*; in Aragonia, Epiſcopatus Suffraganei.

Oſcenſis, vulgo *Hueſca*, in Aragonia.
Jacenſis, vulgo *Jaca*, in Aragonia.
Taraconenſis, vulgo *Taracona*, in Aragonia.
Balbaſtrenſis, vulgo *Balbaſtro*, in Aragonia.
Terulenſis, vulgo *Teruel*, in Aragonia.
Albaricienſis, vulgo *Albaracin*, in Aragonia.

Archiepiſcopatus Taraconenſis, vulgo *Tarragona*, in Catalaunia, Epiſcopatus Suffraganei.

Barcinonenſis, vulgo *Barcelona*.
Gerundenſis, vulgo *Girona*.
Ilerdenſis, vulgo *Lerida*.
Vicenſis, vulgo *Vich*.
Urgellenſis, vulgo *Urgel*.
Dertoſenſis, vulgo *Tortoſa*:

Archiepiſcopatus Valentini, vulgo *Valentia*, in Regno Valentino, Epiſcopatus Suffraganei.

Majoricenſis, vulgo *Majorca*, in inſula ejuſdem cognominis.
Oriolenſis, vulgo *Oribuela*, in Regno Valentino.

Archiepiſcopatus & Epiſcopatus Suffraganei, qui nunc ſunt in Germania.

Archiepiſcopatus Moguntini, Italice *Magonza*, Germ. *Maintz*, Gallice *Mayence*, Epiſcopatus Suffraganei.

Argentinenſis, germ. *Strasburg*.
Auguſtanus, germ. *Augsburg*.
Conſtantienſis, germ. *Coſtanz*.
Curienſis, germ. *Chur*.
Eichſtenſis, germ. *Eichſtett*.
Halberſtadienſis, vulgo *Halberſtad*.
Herbipolenſis, germ. *Wurtzburg*.
Hildesheimenſis, vulgo *Hildesheim*.
Paderbonenſis, vulgo *Paderbona*.
Spirenſis, germ. *Speyer*.
Verdenſis, vulgo *Verden*.
Wormatienſis, vulgo *Vvormes*.

Archiepiſcopatus Trevirenſis, germ. *Trier*, gallice *Treves*, Epiſcopatus Suffraganei.

Tullenſis, *Toul*. in ditione Gallorum.
Metenſis, vulgo *Metz*, in ditione Gallorum.
Verdunenſis, vulgo *Verdun*, in ditione Gallorum.

Archiepiſcopatus Colonienſis, germ. Coln, gallice *Cologne*, Epiſcopatus Suffraganei.

Leodienſis, germ. Lick *Luttig*, gallice *Liege*, italice *Liegi*.
Monaſterienſis, vulgo *Munſter*. in weſtphalia.
Ornaburgenſis, vulgo *Oſnaburgk*, in circulo Weſtphaliæ.
Mindenſis, vulgo *Minden*, in weſtphalia, qui tamen Epiſcopatus, perinde ac Epiſcopatus Alberſtadienſis, tranſiit in dominum Electoris Brandeburgenſis.

Archiepiſcopatus Salisburgenſis, vulgo *Salzburg*, Epiſcopatus Suffraganei.

Paſſavienſis, vulgo *Paſſau*, in Bavaria.
Friſingenſis, vulgo *Freiſingen*.
Ratiſponenſis, vulgo *Regenſparg*, in Bavaria.
Brixinenſis, vulgo *Brixens*, in Comitatu Tirolis.
Gurcenſis, vulgo *Gurck*, in Carinthia.
Laventinenſis, vulgo *Lavant*, in Carinthia.
Chiemenſis, vulgo *Chiemſe*, in Bavaria.
Secovienſis, vulgo *Seckavv*, in Stiria.

Archiepiſcopatus Magdeburgenſis, vulgo *Magdeburg*, Epiſcopatus Suffraganei.

Miſnenſis, vulgo *Meiſſen*, in Saxonia ſuperiori ad Albim, qui tamen ab ejus juriſdictione eſt exemptus.
Merſeburgenſis, vulgo *Mesburg*, in Miſnia.
Citizenſis.
Namburgenſis, vulgo *Naumburg*, in Miſnia.
Brandeburgenſis, vulgo *Brandeburg*.
Havelbergenſis, vulgo *Havelburg*.

Archiepiſcopatus BREMENSIS, vulgo *Bremen*, in Saxonia Inferiori, Epiſcopatus ſuffraganei.

Lubecenſis, vulgo *Lubeck*, in Hollandia.
Rareburgenſis, vulgo *Ratzeburg*, in Ducatu Pomeraniæ.
Suerinenſis, vulgo *Schwerin*, in Ducatu Meckelburgenſi.

Præter hos ſex Germaniæ Archiepiſcopatus, moxque recenſitos Epiſcopatus Suffraganeos, ſex adhuc ſunt Germaniæ Epiſcopatus, qui ſunt exempti, videlicet Epiſcopatus Nepoſtadienſis, vulgo *Nuſtatt*, in Auſtria; Epiſcopatus Uratislavienſis, vulgo *Breslau*, in Sileſia: Epiſcopatus Bambergenſis, vulgo *Bamberg*; Epiſcopatus Olmutienſis, in Moravia, vulgo *Olmitz*; Epiſcopatus Tridentinus vulgo *Trento*, & Epiſcopatus Labacenſis, Italice *Lubbiano*. Denique Vienenſis in Auſtria Epiſcopatus, qui antea erat itidem exemptus, nuperrime ad petitionem Imperatoris *Caroli VI.* fuit a Summo Pontifice Innocentio XIII. in Archiepiſcopatum erectus.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei, qui nunc ſunt in Anglia.

Archiepiſcopatus Cantuarienſis, vulgo *Canterburi*, Epiſcopatus Suffraganei.

Roffenſis, vulgo *Rocheſter*.
Londinenſis, vulgo *London*, Gallice Londres.
Lincolnienſis, vulgo *Lincoln*.
Ciceſtrienſis, vulgo *Chicheſter*.
Vintonienſis, vulgo *Vinchſter*.
Salisburienſis, vulgo *Salisburg*.
Exonienſis, vulgo *Exceſter*.
Vigornienſis, vulgo *Wlceſter*.
Gloſceſtrienſis, vulgo *Gluceſter*.
Bathonienſis, vulgo *Bathe*, unitus Epiſcopatui Vellenſi, vulgo *Vvelles*.
Lichfeldienſis, vulgo *Linhfeld*.
Hereforдienſis, vulgo *Hereford*.
Elienſis, vulgo *Ely*
Norvicenſis, vulgo *Norwich*.
Oxonienſis vulgo *Oxford*.
Petriburgenſis, vulgo *Peterbourg*.
Briſtolienſis, vulgo *Briſtol*.
Ladavenſis, vulgo *Landaff*.
Bangorienſis, vulgo *Banger*.
Menevenſis, ſeu Sancti Davidis, vulgo *Sainct Davids*;
Aſaphenſis, vulgo *Sainct Aſaph*.

Archiepiſcopatus Eboracenſis, vulgo *Yorck*, Epiſcopatus Suffraganei.

Ceſtrienſis, vulgo *Cheſter*.
Dunelmenſis, vulgo *Durham*.
Carleonenſis, vulgo *Carlile*.

Archiepiſſopatus, & Epiſcopatus Suffraganei, qui nunc ſunt in Scotia.

Archiepiſcopatus Andreapolitani, vulgo *Sainct Andrevvs*, Epiſcopatus Suffraganei.

Aberdonenſis, vulgo *Aberdene*.
Dunckeldenſis, vulgo *Dunckell*.
Moravienſis, vulgo *Murray*.
Dumblanenſis, vulgo *Dembláne*.
Brechinenſis, vulgo *Brechin*.
Edenburgenſis, vulgo *Edembourg*.
Roſſenſis, vulgo *Roſſe*.
Cathaneſienſis, vulgo *Caitnes*.
Orcadenſis, vulgo *Orkney*.

Archiepiſcopatus Glaſguenſis, vulgo *Glaſcovv*, Epiſcopatus Suffraganei.

Gallovidienſis, vulgo *Gallovvay*.
Argadienſis, vulgo *Argyle*.
Inſularum, ſive Codorenſis, vulgo *Colmkill*; & *Iles*.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei, qui nunc ſunt in Hibernia.

Archiepiſcopatus Armachani, vulgo *Armach*, in Ultonia, Epiſcopatus Suffraganei.

Midenſis, vulgo *Mith*.
Clochorenſis, vulgo *Glogher*.
Duneſis, vulgo *Dovvn*.
Derrenſis, vulgo *Derry*.
Rapotenſis, vulgo *Repoe*.
Kilmorenſis, vulgo *Kilmore*, unitus Epiſcopatui Ardachadenſi, vulgo *Ardach*.
Dromorenſis, vulgo *Dromore*.
Clonmacnaiſenſis, vulgo *Cluan*, qui Epiſcopatui Midenſi eſt unitus.
Connorenſis, vulgo *Conner*, qui Epiſcopatui Dunenſi unitus eſt.

Archiepiſcopatus Dublinenſis, vulgo *Dublin*, in Lagenia, Epiſcopatus Suffraganei.

Darenſis, vulgo *Kildare*.
Fernenſis, vulgo *Fernes*, unitus Epiſcopatui Leghlinenſi, vulgo *Leighlin*.
Oſſorienſis, vulgo *Oſſery*.

Archiepiſcopatus Caſſilienſis, vulgo *Caſhell*, in Momonia, Epiſcopatus Suffraganei.

Limericenſis, vulgo *Lymerick*.
Vatefordienſis, vulgo *Vvaterford*, qui unitus eſt Epiſcopatui Liſmorenſi, vulgo *Liſmore*.
Clonenſis, ſeu Cluanenſis, vulgo *Cloney*.
Corcagienſis, vulgo *Corck*, unitus Epiſcopatui Roſſenſi, vulgo *Roſſ*.
Laonenſis, vulgo *Killalo*.
Ardeferrenſis, & Finibrienſis, vulgo *Kilfenor*.

Archiepiſcopatus Thuamenſis, vulgo *Thoam*, in Connacia, Epiſcopatus Suffraganei.

Magionenſis, vulgo *Mey*, & Enaghdunenſis, vulgo *Enaghdovvne*, qui uniti ſunt Archiepiſcopatui Tuamenſi.

Elphinenſis, vulgo *Elphen*.
Duacenſis, vulgo *Kilmacough*, unitus Epiſcopatui Clonfertenſi, vulgo *Clonfert*.
Alladenſis, vulgo *Killala*, unitus Epiſcopatui Achadenſis, vulgo *Achonry*.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus qui nunc ſunt in Bohemia.

Unitus eſt in Regno Bohemiæ Arſhiepiſcopatus, videlicet Pragenſis, a *Clemente VI.* Pont. Max. anno 1330. inſtitutus.

Archiepiſcopatus Pragenſis, vulgo *Prage*, in Bohemia, Epiſcopatus Suffraganei.

Olmucenſis, vulgo *Olmutz*, in Moravia.
Litomericenſis, vulgo *Leutmeritz*.
Reginogradecenſis, vulgo *Konigsgratz*.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei In Dania.

Unus duntaxat in Dania, vulgo *Dannemarck*, extat Archiepiſcopatus, ſeu Lundenſis.

Arſhiepiſcopatus Lundenſie, in Dania, Epiſcopatus Suffraganei.

Roſchildenſis, vulgo *Roſchild*, in Zelandia inſula.
Ottonienſis, vulgo *Odenſee*, in Fionia.
Slevicenſie, vulgo *Sleuvvick*, in Jutia.
Ripenſie, vulgo *Ripen*, ibid.
Viburgenſis, vulgo *Vviborg*, ibid.
Elburgenſis, vulgo *Alberch*, ibid.
Arhuſienſis, vulgo *Arhuſen*, ibid.

Obſervari tamen debet, hunc in Dania Archiepiſcopatum Lundenſem ab an. MDCLVIII. ex quo Lundis Civitas ſubeſt Suecis, deſiiſſe eſſe Archiepiſcopatum, & nunc eſſe tantum Epiſcopatum, quia ejus loco Civitas Hafnia, a qua parum diſtat Lundenſis Civitas, Archiepiſcopali titulo fuit decorata a *Friderico III.* Daniæ Rege anno MDCLX.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei, in Svecia.

Archiepiſcopatus Upſalienſis, vulgo *Upſal*, Epiſcopatus Suffraganei.

Linsopenſis, vulgo *Linkoping*.
Scarenſis, vulgo *Seara*.
Aroſienſis, vulgo *Aroſen*.
Vexionenſis, vulgo *Vexſio*.
Aboenſis, vulgo *Abo*, in Fiononia.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganſi in Hungaria.

Arſhiepiſcopatus Strigonienſis, vulgo *Gran*, ſub Turcis, Epiſcopatus Suffraganei.

Nitrienſis, vulgo *Nitra*, ſub Auſtriacis.
Javarienſis, vulgo *Geuver*.
Agrienſis, vulgo *Egher*.
Vacienſis, vulgo *Vvatzen*.
Quinquecelenſis, vulgo *Otegiazac*.
Veſprimenſis, vulgo *Veſprem*.

Archiepiſcopatus Cologenſis, vulgo *Coloteza*, ſub Turcis, Epiſcopatus Suffraganei.

Bachienſis, vulgo *Bach*, qui unitus eſt Archiepiſcopatui, & eſt ſub Auſtriacorum dominio.
Zagrabienſis, vulgo *Zagrab*.
Varadienſis, vulgo *Varad*.

Sirmien-

Sirmienſis, vulgo *Szerem*, ſeu *Sirmich*.
Chanadienſis, vulgo *Chanad*.
Boſnenſis, vulgo *Boſna*, Sedes Jaitzæ, in Boſnia.
Bibienſis, ſive Tranſylvaniæ, vulgo *Szeben*.
Bachovienſis, vulgo *Backovv*, in Valachia.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei in Polonia.

Archiepiſcopatus Gneſnenſis, vulgo *Gneſna*. Epiſcopatus Suffraganei.

Cracovienſis, vulgo *Cracovv*, in Polonia minore.
Uladiſlavienſis, ſeu Cujavenſis, vulgo *Vvladislavv*, in Cujavia.
Vilnenſis, vulgo *Vilenski*, in Lituania.
Poſnanienſis, vulgo *Poſnan*.
Plocenſis, vulgo *Plozko*, in Maſſovia.
Varmienſis, vulgo *Vvarmia*, unitus Epiſcopatui Sambienſi, vulgo *Szamland*.
Luceorienſis, vulgo *Lucko*, in Volhinia.
Samogitienſis, ſive Meduicienſis, vulgo *Salmodzka Zemla*.
Culmenſis, vulgo *Culmenſee*, unitus cum Epiſcopatu Pomeſanienſi, vulgo *Pomeſan*.
Uratiſlavienſis, vulgo *Breslavv*, in Sileſia.
Lebuſſenſis, vulgo *Lebuſſ*, in Marchia Brandeburgica.
Caminenſis, vulgo *Camin*, in Pomerania.
Smolocenſis, vulgo *Smolensko*, in Moſcovia.

Archiepiſcopatus Leopolienſis, vulgo *Levow*, Epiſcopatus Suffraganei.

Premilienſis, vulgo *Przmysl*, in Ruſſia nigra.
Cholmenſis, vulgo *Chelm*, in Ruſſia nigra.
Chiovenſis, vulgo *Kiovv*, in Volhinia.
Camenecenſis, vulgo *Kamieniec*, ſub Turcis, in Podolia.

Præter Latinos in Regno Poloniæ Epiſcopos, ſunt & Ruſſici, ſeu Ruthenici Ritus, Epiſcopi, ſub ditione Regis Poloniæ, in communionem Orthodoxæ Eccleſiæ a *Clemente VIII.* Pont. Maximo, an. MDXCVI. recepti, qui tamen in Comitiis Polonicis locum non habent.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei, in Luſitania, vulgo *Portugallia*.

Archiepiſcopatus Bracarenſis, vulgo *Braga*, Epiſcopatus Suffraganei.

Portucalenſis, vulgo *Porto*
Guardienſis, vulgo *La Guardia*.
Lamacenſis, vulgo *Lamego*
Mirandenſis, vulgo *Miranda*.

Archiepiſcopatus Olyſſiponenſis, vulgo *Lisbona*, Epiſcopatus Suffraganei.

Conimbricenſis, vulgo *Coimbra*, in Portugallia.
Elvenſis, vulgo *Elvas*, in Portugallia.
Leirienſis, vulgo *Leiria*, in Portugallia.
Septenſis, vulgo *Ceuta*. in Barbaria.
Funchalenſis, vulgo *Funchel*, in Madera inſula.
Anagrenſis, vulgo *Angra* in *Tercera* inſula.
Congenſis, vulgo *San Salvador*, in Regno Congi.
Capitis Viridis; vulgo *Ribera Grande* in inſulis Capitis Viridis.
S. Thomæ, vulgo *San Thome*, in inſula ejuſdem cognominis, verſus Guineam.
Angolæ, vulgo *Angola*, in urbe Laonda.

Archiepiſcopatus Eborenſis, vulgo *Evora*, Epiſcopatus Suffraganei.

Pharenſis, ſive Algarbienſis, vulgo *Faro*, in Algarbia.

Tingitanus, vulgo *Tanger*, unitus Epiſcopatui Septenſi in Barbaria.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei in Livonia.

Archiepiſcopatus Rigenſis, vulgo *Rig*, Epiſcopatus Suffraganei.

Revalienſis, vulgo *Revel*.
Torpatenſis, vulgo *Derpt*.
Hapſalenſis, vulgo *Hapſel*.
Oſilienſis, vulgo *Oeſel*.
Vandenſis, vulgo *Vindovv*, nunc Livonienſis.

Nunc Civitas Riga, quæ erat Sedes illius Archiepiſcopatus, in manus Magni Ducis Ruſſiæ venit, qui eam expugnavit anno MDCCX.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei in Vallachia, Moſcovia, & Ruſſia.

In Vallachia unus tantum eſt Epiſcopus ſeu Baccovienſis, a *Clemente VIII.* Pontifice Maximo erectus.
In Moſcovia, itemque in Ruſſia alba, Epiſcopi e Cœtu Monachorum Ordinis S. Baſilii, ut plurimum eliguntur, ſolentque undecim Epiſcopi in univerſo Moſci Imperio numerari, quorum Metropolita, in urbe *Moſcau* Sedem habebat. Duo etiam in Moſcovia ſunt Archiepiſcopatus, nimirum Roſtocienſis, & Novogardiæ Magnæ. Extant vero Epiſcopatus in Civitatibus Corſinæ, Reſaniæ, Columnæ, Caſani, Vologodæ, Tueriæ, Smoleſeski, & Suſdaliæ.

Archiepiſcopatus & Epiſcopatus Suffraganei, in Dalmatia.

Archiepiſcopatus Jadrenſis, vulgo *Zara*, ſub Venetis, Epiſcopatus Suffraganei:

Arbenſis, vulgo *Arbe*.
Veglianenſis, vulgo *Veglia*.
Auſarenſis, vulgo *Oſero*.

Archiepiſcopatus Spalatenſis, vulgo *Spalatro*, ſub Venetis, Epiſcopatus Suffraganei.

Signienſis, vulgo *Segna*, in Croatia, ſub Imperatore.
Nonenſis, vulgo *Nona*, ſub Venetis, in Dalmatia.
Pharenſis, & Leſinienſis, vulgo *Leſina*, ſub Venetis, in Dalmatia.
Tragurienſis, vulgo *Trau*, ſub Venetis, in Dalmatia.
Scardonenſis, vulgo *Scardona*, ſub Venetis, in Dalmatia.
Macarienſis, vulgo *Macarska*, ſub Turcarum dominio.
Sebenicenſis, vulgo *Sebenico*, ſub Venetis.
Tinenſis, vulgo *Tine*, ſub Turcis.
Dulmenſis, vulgo *Dulma*, in Boſnia, ſub Turcis.
Almiſſienſis, vulgo *Almiſſa*, ſub Turcis.

Archiepiſcopatus Raguſini, vulgo *Raguſi*, ſui juris, in Dalmatia, Epiſcopatus Suffraganei.

Stagnenſis, vulgo *Stagno*, ſub Raguſæis.
Mercanenſis, vulgo *Merca*, ſub Raguſæis, unitus cum Epiſcopatu Tribunenſi, vulgo *Trebingo*, ſub Turcis.
Stephanenſis, vulgo *Narenta*, ſub Turcis.
Bratienſis, vulgo *la Brazza*, ſub Venetis.
Roſonenſis, vulgo *Riſane*, ſub Turcis.
Curſolenſis, vulgo *Curzola*, ſub Venetis.

Ar-

Archiepiſcopatus Nidroſienſis, vulgo *Drosheim*, Epiſcopatus Suffraganei in Norvegia.

Bergenſis, vulgo *Bergen*, unitus Epiſcopatui Stavangrenſi, vulgo *Staffanger*.
Hammarienſis, vulgo *Hammer*.
Asloenſis, vulgo *Hola*, in Islandia Inſula.
Scalhotenſis, vulgo *Schalhot*, in Islandia Inſula.

Archiepiſcopatus & Epiſcopatus Suffraganei in Albania.

Archiepiſcopatus Antibarenſis, vulgo *Antivari*, ſub Turcis, Epiſcopatus Suffraganei.

Scutarenſis, vulgo *Scutari*.
Polatenſis, vulgo *Pulati*.
Drivaſtenſis, vulgo *Drivaſte*.
Dulcinienſis, vulgo *Dulcinie*.
Sappatenſis, vulgo *Sappa*, unitus cum Epiſcopatu Sardenſi, vulgo *Sardania*.
Piſtenenſis, vulgo *Priſeren*, in Servia.
Samandrienſis, vulgo *Semender*, in Servia.
Belgradenſis, vulgo *Nander Alba*, in Servia.
Buduenſis, vulgo *Budea*, ſub Venetis.

Archiepiſcopatus Dirrachini, vulgo *Duragge*, in Albania, ſub Turcis, Epiſcopatus Suffraganei.

Alexienſis, vulgo *Aleſſio*.
Liſſenſis, vulgo *Lis*.
Bendenſis, vulgo *Benda*.
Canovienſis, vulgo *Canevia*.
Crojenſis, vulgo *Croja*.

Archiepiſcopatus Scupienſis, vulgo *Uſcub*, in Servia.

Archiepiſcopatus Sardicenſis, vulgo *Sofia*, in Bulgaria.

Archiepiſcopatus Ochredenſis, vulgo *l'Ocrida*, in Macedonia.

Archiepiſcopatus Corcyrenſis, vulgo *Corfù*, in Epiro, ſub Venetis, Epiſcopatus Suffraganei.

Zacynthienſis, vulgo *Zante*, unitus cum Epiſcopatu Cephalonienſi, vulgo *Cefalonia*, ſub Venetis, in inſulis.

Archiepiſcopatus Candienſis, vulgo *Candia*, in Creta, inſula ſub Turcis, Epiſcopatus Suffraganei.

Cydonienſis, vulgo *la Canea*.
Rhetimnenſis, vulgo *Retimo*, unitus cum Epiſcopatu Milopotamenſi, vulgo *Milopotamo*.
Sithienſis, vulgo *Setbia*, unitus cum Epiſcopatu Hierapetienſi, vulgo *Hierapetra*.
Sichimenſis, vulgo *Sichimo*, unitus cum Epiſcopatu Arcadienſi, vulgo *Arcadia*.

Archiepiſcopatus Naxienſis, vulgo *Naſcia*, in Mari Aegeo, Epiſcopatus Suffraganei.

Thienenſis, vulgo *Tine*, ab ejus juriſdictione exemptus, in inſula ejuſdem cognominis, ſub Venetis.
Milenſis, vulgo *Milo*.
Scirenſis, vulgo *Sira*.
Chienſis, vulgo *Scio*.
Andrienſis, vulgo *Andro*.
Theraſienſis, vulgo *Santorini*.
Thermienſis, vulgo *Termia*.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei in Indiis Orientalibus, ſub Luſitanis.

Archiepiſcopatus Goani, vulgo *Goa*, Epiſcopatus Suffraganei.

Conchinenſis, vulgo *Cochin*.
Malacenſis, vulgo *Malaca*.
Macaonenſis, vulgo *Macao*, in Sinarum Imperio.
Meliaporenſis, ſeu Sancti Thomæ, vulgo *San Thomé*.
Nangazachienſis, vulgo *Nangazachi*, quem Epiſcopatum Sixtus V. Pontifex Maximus erexit in Nangazaco, Urbe Japoniæ.
Cranganorenſis, antea Angamelenſis, vulgo *Angamale*, in India intra Gangem.

Archiepiſcopatus Crangorenſis in Indiis Orientalibus, nullum Epiſcopatum ſuffraganeum habet.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei in Indiis Occidentalibus, ſub Hiſpanis.

Archiepiſcopatus Mexicani, vulgo *Mexico*, Epiſcopatus Suffraganei.

Antequarenſis, ſive Quaxacanus, vulgo *Guaxaca*.
Mechoacanus, vulgo *Mechoacan*.
Taxcalenſis, ſive Angelopolitanus, vulgo *Puebla de los Angelos*.
Guatimalanus, vulgo *Guatimala*.
Meridæ, vulgo *Merida* in Yucatania.
Nicaragus, vulgo *Nicaragua*.
Chiappenſis, vulgo *Chiappa*.
Veræ pacis, vulgo *Vera paz*.
Durangi, vulgo *Durago*.
Sanctæ Fidei de novo Mexico, vulgo *Santa Fe*.

Archiepiſcopatus Sancti Dominici, vulgo *San Domingo*, in Hiſpaniola Inſula, Epiſcopi Suffraganei.

Epiſcopus Conceptionis, vulgo la Conception, *de la Vega*, unitus Archiepiſcopatui
Sancti Jacobi de Cuba, vulgo *Santiago de Cuba*.
Sancti Joannis de Portu Divite, vulgo *San Juan de puerto Ricco*.
Venezuolæ, vulgo *Venezuela*.
Honduræ, vulgo *Honduras*.

Archiepiſcopatus Limenſis, vulgo *Lima*, Epiſcopatus Suffraganei.

Cuſcenſis, vulgo *Cuſco*.
Quitenſis, vulgo *Quito*.
Arequipæ, vulgo *Arequipa*.
De Truxillo, vulgo *Truxillo*.
Gamangæ, vulgo *Guamanga*.
Panamanus vulgo *Panama*, in Terra Firma.
Sancti Jacobi Ciles, vulgo *Santjego de Chile*.
Conceptionis, vulgo *la Conception de Chile*.

Archiepiſcopatus S. Fidei, vulgo *Santa Fe de Bogota*

Epiſcopatus Suffraganei, in Novoregno Granatenſi, ſub Hiſpanis.

Sanctæ Marthæ, vulgo *Sancta Martha*, in novo Regno Granatenſi.

Carthaginis Novæ, vulgo *Carthagena la Indo*, in Terra Firma.
Popajani, vulgo *Papayan*, in regione ejuſdem cognominis.

Ar-

Digitized by Google

Archiepiſcopatus Platenſis, vulgo *de la Plata*, Epiſcopatus Suffraganei.

De Pace, vulgo *la Paz*, o Chuquiaca in Perua.
Tusumanenſis, vulgo *San Miguel de el eſtero*, in Tucumania.
Sanctæ Crucis de Sierra; vulgo *Sancta Cruz de la Sierra, o de Boranca*.
Sanctæ Trinitatis, vulgo *Santa Trinidad de Buenos Ayres*, in Paraguaja.
Fluvii de Plata, vulgo *l'Aſſompcion*, in Provincia Fluvii de Plata.

Archiepiſcopatus Manilani, vulgo *Manila*, in inſulis Philippinis, ſub Hiſpanis, Epiſcopatus Suffraganei.

Nominis Jeſu, ſeu Cebuenſis, vulgo *Nombre de Jeſus*.
Novæ Segoviæ, vulgo *Nueva Segovia*.
Cazerenſis, vulgo *Caceres de Camerina*.

Archiepiſcopatus ſancti Salvatoris, vulgo *San Salvator*, in Braſilia, ſub Luſitanis, Epiſcopatus Suffraganei.

Olindanus, vulgo *Olinda de Pernambuco*.
Sancti Sebaſtiani, vulgo *San Sebaſtiano de Rio de Janeiro*.
Marianiani, vulgo *San Luis de el Maranham*.

In Francia nova, nullus eſt Archiepiſcopatus, ſed unus tantum extat Epiſcopatus, Seu Quebecenſis, qui nemini ſuffraganeus eſt, vulgo dicitur *Quebec*.

Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Suffraganei, in Belgio; vulgo *Flandria*.
Archiepiſcopatus Mechlinenſis, vulgo *Malines*, in Belgio Hiſpanico, Epiſcopatus Suffraganei.

Antuerpienſis, vulgo *Anvers*, ad Scaldium fluvium, in Brabantia.
Brugenſis, vulgo *Bruges*.
Gandavenſis, vulgo *Gand*.
Iprenſis, vulgo *Ipres*.
Ruremundenſis, vulgo *Ruremonde*.
Boſcodunenſis, vulgo *Boldue*.

Arshiepiſcopatus Cameraſenſis, vulgo *Cambray*, in Belgio Gallico, Epiſcopatus Suffraganei.

Atrebatenſis, vulgo *Arras*.
Tornacenſis, vulgo *Tournay*.
Namurcenſis, vulgo *Namure*.
Sancti Audomari, vulgo *Saint Omer*.

Archiepiſcopatus Ultrajectini, vulgo *Utrecht*, Epiſcopatus Suffraganei.

Dravetenſis, vulgo *Draventer*.
Herlemenſis, vulgo *Harlem*, in Hollandia.
Leovardienſis, vulgo *Leuvarden*, in Friſia.
Middelburgenſis, vulgo *Middelburg*, in Zelandia.

IN

Digitized by Google

I N D E X
G E O G R A P H I C U S
ACADEMIARUM TOTIUS EUROPÆ

Juxta ſuum Ordinem Alphabeticum, & Regnorum, ſeu locorum, in quibus inſtitutæ ſunt, præfixis annis, & nominibus eorum, a quibus originem habuerunt.

IN ANGLIA.

Cantabrigienſis, vulgo *Cambrige*, anno 1280. ab Eduardo I. Angliæ Rege, erecta.
Oxonienſis, vulgo *Oxford*, an. 895. ab *Alfredo*, Angliæ Rege fundata.

IN BELGIO.

Groningana, vulgo *Groeninghen* inſtitota anno 1614.
Franecherana, vulgo *Franeker*, fundata anno 1585.
Hardervienſis, vulgo *Herdervick*, fundata an. 1658.
Lovanienſis, vulgo *Louvain*, anno 1425. a *Joanne*, Brabantiæ Duce, erecta ſub Martino V. Papa.
Duacenſis, vulgo *Douvay*, inſtituta fuit a Philippo II. Hiſpaniæ Rege, an 1565.
Lugdunenſis Batavorum, vulgo *Leyden*, ab Hollandiæ Ordinibus, an. 1575. fundata.
Namurcenſis, vulgo *Namur*.
Ultrajectina, vulgo *Utrecht*, erecta anno 1636.

IN BOHEMIA.

Pragenſis, vulgo *Prage*, fundata a *Carolo* IV. Imperatore, anno 1358.

IN DANIA.

Haphnienſis, vulgo *Koppenaghen*, erecta an. 1447.

IN GALLIA.

Andegavenſis, vulgo *Angers*, anno 1346.
Aquenſis, vulgo *Aix*, in Provincia, anno 1409. erecta ab Alaxandro V. Papa, & ab Henrico IV. Rege, reſtaurata an. 1603.
Arauſicana, vulgo *Oranges*, an. 1365.
Arelatenſis, vulgo *Arles*, Academia recens.
Avenionenſis, vulgo *Avignon*, a Bonifacio octavo Pont. Max. inſtituta an. 1303.
Aurelianenſis, vulgo *Orleans*, a Clemente V. Pont. Max. inſtituta an. 1305.
Bituricenſis, vulgo *Bourges*, a *Ludovico* XI. Galliarum Rege fundata an. 1465.
Burdigalenſis, vulgo *Bourdeaux*, tempore S. Hieronymi, valde celebris, ab Eugenio IV. Papa anno 1441. inſtaurata, & a Galliarum Regibus *Carolo* VII. & *Ludovico* XI. multis privilegiis aucta.
Cadomenſis, vulgo *Caen*, a Carolo VII. Galliarum Rege, ſundata an. 1452.
Cadurcenſis, vulgo *Cahors*, a Joanne XXII. Pontifice Maximo, arecta an. 1332.
Dolona, vulgo *Dole*, a Philippo Duce Burgundiæ, fundata an. 1426.
Flezienſis, vulgo *La Fleche*, fundata ad Henrico IV. Galliarum Rege.
Monpeſſulana, vulgo *Montpeillers*, a Nicolao IV. Pontifice Maximo, erecta fuit anno 1289.
Muſſipontana, vulgo *Pont-a-Mouſſon*, a Carolo, Cardinali a Lothariogia, fundata 1573.
Montalbanenſis, vulgo *Montauban*, recens Academia.
Nannetenſis, vulgo *Nantes*, an. 1460
Pariſienſis omnium Academiarum facile Princeps, & doctiſſimorum virorum, qui de Ecclefia optime meriti ſunt, feraciſſima, a *Carolo Magno* Francorum Rege, & Occidentis Imperatore, anno 790 ut probat Vir. Cl. *Buleus* in Hiſtoria Univerſitatis Pariſienſis, fundata eſt, ſed hoc non eſt extra omnem dubitationis aleam poſitum, nec in confeſſo apud omnes. Inter plura Academiæ Pariſienſis Collegia eminet Sorbonæ Collegium, quod a *Roberto Sorbona*, Canonico Pariſienſi, fundatum, vere appellari poteſt Academiæ Pariſienſis oculus, domicilium Sacræ Scientiæ, Arx Religionis, ex qua mille clypei pendent omnis armatura fortium.
Perpinianenſis, vulgo *Perpignan*, a Petro, Rege Aragoniæ, fundata an. 1349
Pictavienſis, vulgo *Poitiers*, a *Carolo* VII. Galliarum Rege, fundata an 1431.
Remenſis, vulgo *Reims*, erecta a *Carolo*, Cardinali a Lotharingia, anno 1548 ſub *Henrico II.* Galliarum Rege
Richeleenſis, vulgo *Richelieu*, a *Ludovico XIII.* Galliarum Rege, inſtituta anno MDCXL
Sueſſionenſis, vulgo *Soiſſons*, eſt academia recens.
Toloſana, vulgo *Touloſe*, a *Gregorio IX.* Papa, anno 1233. inſtituta.
Turnonenſis, vulgo *Tournon*, fundata a *Franciſco Turnonio*, S. R. E. Cardinali
Valentina vulgo *Valence*, a *Ludovico*, Delphino, qui fuit poſtea Galliarum Rex, dictus *Ludovicus* XI. fundata fuit anno 1451.
Veſuntina, vulgo *Beſançon*, a *Ferdinando I.* Imperatore, fundata anno 1564.

IN GERMANIA.

Altorffenſis, vulgo *Altorf*, ſundata a Ferdinando II. Imperatore anno 1622.
Argentoratenſis, vulgo *Strasbourg*, arecta an. 1538.
Chilonienſis, vulgo, *Kiel*, ab *Alberto*, Duce Holſatiæ fundata an. 1669.
Colonienſis, vulgo *Coln*, ſeu *Cologne*, anno 1388. ab *Urbano* VI.
Dilingenſis, vulgo *Dillingen*, anno 1549. ab *Othone Truſheſſe*, Cardinali.
Erfordienſis. vulgo *Erfurt*, an. 1305.
Francofurtenſis, ſeu Francofordienſis, vulgo *Francfort*, a *Joachimo*, Electore Brandeburgico, an. MDVI.
Friburgenſis, in Briſgavia, vulgo *Freiburg*, ab *Alberto*, Duce Auſtriæ, an. 1463.
Giſſena, vulgo *Giſſen*, recens a *Ludovico* Landgravio Haſſiæ, fundata ab an. MDCVII.
Gracienſis, vulgo *Gratz*, Academia recens.
Grips Vvadenſis, vulgo *Grips Vvald*, a *Philippo*, Pomeraniæ Duce, an. 1547.

Heidel-

Heidelbergenſis, vulgo *Heidelberg*, a *Ruperte II.* Electore Palatino, anno 1346.

Hemlſtadienſis, vulgo *Helmſted*, quæ etiam *Juliana* dicitur, a *Julio*, Duce Brunſvicenſi, fundata anno 1576.

Jenenſis, vulgo *Jena*, a *Joanne Federico*, Electore Saxoniæ, an. 1558.

Ingolſtadienſis, vulgo *Ingolſtad*, a *Ludovico*, Duce Bavariæ, an. 1372.

Lavigenſis, vulgo *Lavingen*, a *Vuolfango*, Comite Palatino, ſub *Ferdinando I.* Imperat.

Leodienſis ante annom MCXXIX. fundata.

Lipſienſis, vulgo *Leipſih*, a *Friderico I.* Electore Saxoniæ, an. 1408.

Marpurgenſis, vulgo *Marpurgh*, a *Philippo* Langdravio, an. 1525.

Mogontina, vulgo *Maintz*, ſeu *Magonza*, originem habuit ſub *Dietbero Iſemburgico*, Moguntiæ Archiepiſcopo.

Oſnaburgenſis, vulgo *Oſnabrugh*, in Weſtphalia, a *Carolo Magno* Imperatore, condita dicitur.

Paderbonenſis, vulgo *Paderbon*, initium habuit an. 1592. ſub *Theodoro Furſtemburgio* Epiſcopo.

Roſtochienſis, vulgo *Roſtoch*, anno 1490.

Sigenenſis, vulgo *Sigon*, antea dicta *Herborna*, a *Joanne*, Comite Naſſavio, anno 1589.

Trevirenſis, vulgo *Triers*, ſeu *Treves*, an. 1558.

Tubingenſis, vulgo *Tubingen*, ab *Eberhardo*, Comita witembergico, an. 1472.

Viennenſis, vulgo *Vienna* in Auſtria, ab *Alberto III.* Archiduce Auſtriæ, ao. 1365.

Vittembergenſis, vulgo *Wittemberg*, a *Friderico* III. Electore Saxoniæ, an. MDII.

IN HELVETIA.

Baſileenſis, vulgo *Basle*, fuit an. 1469 erecta a *Pio* II. Pontifice Maximo, iiſque donata, ac munita privilegiis, quibus ceteræ in Germania Academiæ, ſeu Univerſitates, fuerunt ornatæ.

Genevenſis, vulgo *Geneve*, a *Carolo IV.* Imp. anno 1365.

IN HIBERNIA.

Dublinenſis, vulgo *Dublin*, erecta an. 1320. & reſtaurata ab *Eliſabetha* Angliæ Regina, an. 1592.

IN HISPANIA.

Abulenſis, vulgo *Avila*.

Biatienſis, vulgo *Baeza*, erecta an. 1538.

Cæſar-Auguſtana, vulgo Saragoza, a *Carolo V.* Imperat.

Complutenſis, vulgo *Alcala*, a *Francisco Ximenio* Cardinali, erecta ao. MDXVII.

Compoſtellana, vulgo *Compoſtella*, circa an. MDLXX. fundata.

Granatenſis, vulgo *Granada*, a *Carolo V.* Imperatore an. 1537.

Hiſpalenſis, vulgo *Sevilla*, Academia antiqua.

Ilerdenſis, vulgo *Lerida*, ante *Calliſtum* III. Papam.

Ognatenſis, vulgo *Onnate*, parva Academia, quæ cœpit an. 1543.

Oſcenſis, vulgo *Huesca*, antiqua Academia.

Ovetana vulgo *Oviedo*, a *Ferdinando Valdes*, an. 1536.

Palentina, vulgo *Palenza*, parva Academia.

Pompelonenſis, vulgo *Pampelona*, an. 1608.

Salmanticenſis, vulgo *Salamanca* ab *Alphonſo* IX. Rege Legionenſi, anno MCC.

Seguntina, vulgo *Siguenza*, a *Franciſco Ximenio* Card. ſub Ferdinando V. Rege.

Terraconenſis, vulgo *Tarragena*, ſub Philippo Secundo Rege.

Toletana, vulgo *Toledo*, Academia antiqua.

Valentina, vulgo *Valencia*, an. 1470.

Valliſoletana, volgo *Vailladolid*, a *Clemente* VI. inſtituta, ſub *Alphonſo* XI. Hiſp. Rege.

Urſonenſis, vulgo *Oſſuna*, an. 1549.

IN ITALIA.

Bononienſis, vulgo *Bologna*, Academia antiqua.

Calaritana, vulgo *Cagliari*, in Sardinia.

Catanenſis, vulgo *Catania*, in Sicilia.

Ferrarienſis, vulgo *Ferrara*, a *Friderico* Imperatore an. 1316.

Florentina, vulgo *Fiorenza*, a *Coſmo Mediceo*.

Maceratenſis, vulgo *Macerata*, a *Paulo Tertio* Papa.

Mantuana, vulgo *Mantova*, recens Academia.

Mediolanenſis, vulgo *Milano*.

Meſſanenſis, vulgo *Meſſina*, a *Carolo V.* Imperatore.

Mutinenſis, vulgo *Modena*.

Neapolitana vulgo *Napoli*, a *Friderico* II. Imperatore.

Papienſis, ſeu Ticinenſis, vulgo *Pavia*.

Patavina, vulgo *Padova*, a *Friderico* II. Imperatore.

Peruſina, vulgo *Perugia*, a *Clemente* VI. Papa.

Piſana, vulgo *Piſa*, an. 1339.

Romana, vulgo *Roma*, Academia antiqua.

Salernitana, vulgo *Salerno*, a *Friderico* II. Imperatore.

Senenſis, vulgo *Siena*, anno 1387.

Taurinenſis, vulgo *Torino*, quam nuperrime inſtauravit *Victor Amadeus* Dux Sabaudiæ, & Rex Sardiniæ, accitiſque doctiſſimis bonarum Artium, & Scientiarum Profeſſoribus maxime illuſtravit.

IN POLONIA.

Cracovienſis, vulgo *Cracovv*, erecta anno 1364.

Albigenſis, vulgo *Elbingh*, ab *Alberto*, Pruſſiæ Duce, erecta an. MDXLII.

Regiomontana, vulgo *Konigsberg*, ab *Alberto* Duce Pruſſiæ, an. 1544.

Vilnenſis, vulgo *Vilna*, an. 1579.

IN LUSITANIA, vulgo *Portugallia*.

Conimbricenſis, vulgo *Coimbra*, a *Joanne* III. Rege fundata.

Olyſippoenſis, vulgo *Lisbona*, a *Nicolao* IV. Pont. Max. inſtituta an. 1290.

Eborenſis, vulgo *Evora*, fundata ab Henrico Cardinali.

IN SCOTIA.

Aberdonenſis, vulgo *Aberden*, ab *Alexandro* Rege, fundata an. 1240.

Andreapolitana, vulgo *Saint Andrew* anno 1431. ab *Henrico de Wardlaw*, hujus Urbis Archiepiſcopo fundata fuit.

Edimburgenſis, vulgo *Edimbourg*.

Glaſcuenſis, vulgo *Glaſcow*, fundata a *Jurnbulo*, Epiſcopo illius Urbis.

IN SVECIA.

Aboenſis, vulgo *Abbo*, in Finia, an. 1640. a *Chriſtina*, Regina Sveciæ.

Derpatenſis, vulgo *Derpt*, in Livonia, a *Guſtavo Adolpho*, Rege Sveciæ fundata anno 1632.

Lundenſis, quæ & *Carolina* dicitur, vulgo *Lunden*, a *Carolo* IX. Sveciæ Rege fundata.

Upſalienſis, vulgo *Upſal*, antiqua Academia.

IN TRANSILVANIA.

Albæ Juliæ, vulgo *Weiſſeimburg*, fundata a Principe *Ratgozio*.

IN PENINSULA INDIÆ.

Goana, vulgo *Goa*, intra Gangem, fundata a Rege Luſitaniæ.

IN AME-

In America, ſeu novo Orbe.

Guatimelenſis, vulgo *Guatimala*, in nova Hiſpania, a Philippo IV. Rege Hiſpaniarum, fundata.

Limana, vulgo *Lima*. in Perua, a Philippo III. Hiſpan. Rege, an 1714. fundata. Mexicana, vulgo *Mexica*, in nova Hiſpania a *Carolo V.* Imperatore, condita an. 1551.

Quitoa, vulgo *Quito*, in Perna, a *Philippo II.* Hiſpaniarum Rege, erecta an. 1586.

Sancti Dominici, vulgo *San Domingo*, a *Philippo II.* Hiſpaniarum Rege, fundata anno 1568.

Præter iſtas Europæ Academias in hoc Indice Geographico deſcriptas, fuerunt a tempore *Caroli Magni*, Galliarum Regis, & Imperatoris Occidentis, & poſt eundem *Carolum*, celebres in Occidente inſtitutæ aut inſtauratæ Scholæ ſequentes, videlicet *Turonenſis*, *Fontanellenſis*, *Lugdunenſis*, *Fuldenſis*, *Metenſis*, *Sancti Germani*, *Antiſſiodorenſis*, *Corbejenſis*, in Galliis, *Hirſaugienſis*, *Sangallenſis*, *Corbejenſis*, apud Saxones, *Prumienſis*, *Hildesheimenſis*, *Floriacenſis*, *Aurelianenſis*, S. *Crucis*, *Laudienſis*, *Rhemenſis*, *Augienſis*, *Lobienſis*, *Trajectenſis*, *Parmenſis*, *Hirsfeldienſis*, ſeu *Herveldenſis*, *Bremenſis*, *Tullenſis*, S. *Petri*, *Senonenſis*, *Carnotenſis*, *Abrincenſis*, *Beccenſis*, *Uticenſis*, ſeu S. *Ebrulfi*, *Laudunenſis*. *Cenomanenſis*, *Gemblacenſis*, S. *Michaelis*, ſuper Moſam fluvium. *Auguſtenſis*, *Catalaunenſis*, *Monaſterii* S. *Remigii*, *Rhemenſis*, *Bleſenſis*, *Lexovienſis*, *Bracarenſis*. *Sangermanenſis*, *Virodunenſis*, *Inſula Barbara*, prope Lugdunum in Galliis, *Caſſinenſis* &c. de quarum Scholarum origine ac celebritate legendus eſt Liber editus a *Joanne Launojo*, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctore Theologo, cui titulus eſt: *De Scholis celebrioribus, ſeu a Carolo Magno ſeu poſt eumdem Carolum, per Occidentem inſtauratis*. Legi etiam debet doctiſſima Præfatio, quam *Joannes Mabillonius*, Benedictinæ Congreg. S. Mauri decus & ornamentum, præfixit ſæc. IV. Benedictino, quod eſt Eccleſiæ nonum, ubi late edifferit de Scholis Benedictinis ſeculo Eccleſiæ nono celebrioribus.

Index

Digitized by Google